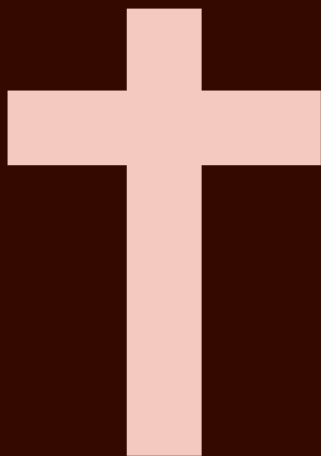

Dios ã jáap naáwát
tólih

New Testament in Cacia

Dios ã jáap naáwát tólih

New Testament in Cacua

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Cacua

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Cacua

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022
34c9543b-57a6-5290-ab7b-4fa15529a7e2

Contents

San Mateo	1
San Marcos	53
San Lucas	84
San Juan	138
Hechos	176
Romanos	220
1 Corintios	242
2 Corintios	262
Gálatas	277
Efesios	286
Filipenses	293
Colosenses	298
1 Tesalonicenses	303
2 Tesalonicenses	307
1 Timoteo	309
2 Timoteo	314
Tito	318
Filemón	321
Hebreos	323
Santiago	339
1 Pedro	344
2 Pedro	350
1 Juan	354
2 Juan	359
3 Juan	360
Judas	361
Apocalipsis	363

SAN MATEO

Dios wāáh, Jesucristo, ā n̄owāji ī wātna
(Lc 3.23-38)

¹ Weém, Mateo, ded pah Jesucristo ā jumajidih wā daácna caá. Jesucristo ā n̄owāji ī wātnadih wā jwíih naóhbična caá. Ā n̄oji jon jātih bóo David wāt jumni āt jumup wut jī. Caán ā jumat pínah jātih ā n̄oji Abraham wāt jumnibut āt jumup wut jī.

² Abraham Isaac íip
āt jumup wut jī.

Isaacboó Jacob íip
āt jumup wut jī.

Jacobboó Judá ā déewājih
ī íip āt jumup wut jī.

³ Judáboó ā weh chénewā
īt jumup wut jī.

Fares, Zara ít wāt jumup wut jī. Ī íin
Tamar

mit wāt jumup wut jī.

Faresboó Esrom íip
āt jumup wut jī.

Esromboó Aram íip
āt jumup wut jī.

⁴ Aramboó Aminadab íip
āt jumup wut jī.

Aminadabboó Naasón íip
āt jumup wut jī.

Naasónboó Salmón íip
āt jumup wut jī.

⁵ Salmónboó Booz íip
āt jumup wut jī. Ā íin Rahab

mit wāt jumup wut jī.

Boozboó Obed íip
āt jumup wut jī. Ā íin Rut

mit wāt jumup wut jī.

Obedboó Isaí íip
āt jumup wut jī.

⁶ Isaíboó David íip
āt jumup wut jī.

David wut jīí judiowā
ī chah maáh

āt jumup wut jī.

Davidboó Urias wāt jumniji áadih jwáub
áa jumat táttimah, Salomóndih

āt weh jumup wut jī.*

⁷ Salomónboó Roboam íip
āt jumup wut jī.

Roboamboó Abías íip
āt jumup wut jī.

Abíasboó Asa íip
āt jumup wut jī.

⁸ Asaboó Josafat íip
āt jumup wut jī.

Josafatboó Joram íip
āt jumup wut jī.

Joramboó Uzías íip
āt jumup wut jī.

⁹ Uzíasboó Jotam íip
āt jumup wut jī.

Jotamboó Acaz íip
āt jumup wut jī.

Acazboó Ezequías íip
āt jumup wut jī.

¹⁰ Ezequíasboó Manasés íip
āt jumup wut jī.

Manasésboó Amón íip
āt jumup wut jī.

Amónboó Josías íip
āt jumup wut jī.

¹¹ Josíasboó Jeconías ā déewājih ī íip āt
jumup wut jī.

Queét jum láa Israel baác dih moondih
míc mao yap yohnit, Babilonia
baác dih moónboó queétdih íih baácna
īt ub bejep wut jī.*

¹² Babilonia baácna ī juibiát táttimah,
Jecóniasboó Salatiel dih

āt weh jumup wut jī.

Salatielboó Zorobabel íip
āt jumup wut jī.

¹³ Zorobabelboó Abiud íip
āt jumup wut jī.

Abiudboó Eliaquim íip
āt jumup wut jī.

Eliaquimboó Azor íip
āt jumup wut jī.

¹⁴ Azorboó Zadoc íip
āt jumup wut jī.

Zadochoó Aquim íip
āt jumup wut jī.

Aquimboó Eliud íip
āt jumup wut jī.

¹⁵ Eliudboó Eleazar íip
āt jumup wut jī.

Eleazarboó Matán íip
āt jumup wut jī.

Matánboó Jacob íip
āt jumup wut jī.

¹⁶ Jacobboó José íip
āt jumup wut jī.

Joséboó María áa
āt jumup wut jī.

Mariáboó Jesús íin
mit jumup wut jī.

Jesúsboó Dios ā wahni Cristo ī niijni āt
jumup wut jī.

¹⁷ Abrahamjidih jwī jenah jwíihichah,
péú Davidji jum láa jwī jenah
péanachah, nihāt ī juimenájih jumna,
catorce poómp ít jumup wut jī.

Davidjidih jwī jwáub jenah jwíihichah,
péú Babilonia baácna judiowá dih ī ub
bej láa jwī jenah péanachah, nihāt ī
juimenájih jumna, catorce poómp ít
jwáub jumup wut jī.

* 1:6 1Cr 2.1-15; Rt 4.18-22 * 1:11 2R 24.14-15; 2Cr 36.10; Jer 27.20

Babilonia baácna i juibí láa jwí jwáub jenah jwíhichah, púú Cristo á cāac jum láa jwí jenah péanachah, nihát i juimenájih jumna, catorce poómp it jwáub jumap wat jí, páant mantih.

Jesucristo á cāac jumap

(Lc 2.1-7)

¹⁸ Nin pah Jesucristo át cāac jumap wat jí. Á ín Mariaboó Joséjih téihya chéonih pínah mit jumap wat jí. Í téihya chéwat pínah játiñ Túini Espiritu á wēpatjih caántdih á wudhdanachah, mit wudu jumap wat jí.* ¹⁹ Páant mi wudu jumachah jéihna, Joséboó yoobópdih chájni jumna, cāacwá í encanhjeh, caántdih yohat túat átiñ chājap wat yah jí. ²⁰ Pánih jenah joí ūonit, á oo júmachah, Dioih ángelboó caandih jigohnit, “José, Davidji juima, Túini Espiritu á teo wāacatjih María mi wudu jumna caá. Pánihna, tíccanjeh caántjih ma téihya chéweé. ²¹ Caánt newé weépdih mi túuhbipna caá. Caanjéh tigaá áih cāacwá iiguúna bejnit déejidih túi ūbni á jumbipna caá. Páant cāacwádih túi ūbni pínah á jumachah, Jesús ma wāt búhdhdup”, ángel Josédih át niijip wat jí.*

²² Jon játiñ Dios naáwátlih naóh yapani nin á daacátji pahjeh át yapap wat jí:

²³ “Jáap wili wébít bid juiníñ newé weépdih mi túuhbipna caá. Caandih ‘Emanuel’, í niijbipna caá”, át niij daacáp taji. (Is 7.14) “Emanuel”, niijná, “Dios jwíjehé á jumna caá”, niij naóhna it chājap wat jí.

²⁴ Dioih ángel caandih á naáwát túttimah, á niiját pahjeh José Mariadih át téihya chéwep wat jí. ²⁵ Obohjeéhtih, mi weh jumap pínah játiñ, José mijeéh át jumcap wat jí. Pánihna, caánt mi weép jumap túttimah, Joséboó mi wáhdih Jesús át wāt búhdhdup wat jí.*

2

Yeó aáb jwáwápmant moón Jesúsdiñ enedih íjuyát

¹ Herodes Judea baácđih moón í maáh jum láa, caán baácđih jumni Belén tútchidih Jesús át cāac jumap wat jí. Á cāac jumap túttimah, cúiwádih bohénit yeó aáb jwáwápmant moón juóhñit, Jerusalén tútchina it juyáp wat jí. ² Pánih juinít, caanjih moondih nin pah it niij ūubh joyóp wat jí:

—¿Judíowá í chah maáh pínah dedjih tigaá á cāac jumap? Yeó aáb jwáwápmant jumna, chah iigní cúí á jáap jigohochah enna, ‘Maáh á cāac jumna caá’, jwí niij jéihyep jí. Páant á jigohochah enna, caandih wefedih juóhna caá jwí chājap, cúiwádih bohénit í niijip wat jí.

³ Páant, í ūubh joyát doonádih joinít, Herodesboó búdí át jenah joyóp wat jí. Nihat Jerusalén tútchidih moonbát biíc yoobó búdí it jenah joyóp wat jí. ⁴ Pánihna, Herodesboó sacerdotewá í maáta, Moisés á watatjidih bohénitdihbít át bid wāacap wat jí. Páant í míc wāac juí beedéchah ennit, queéđtih nin pah át niij ūubh joyóp wat jí:

—¿Dedboo tigaá Cristo á cāac jumap pínahdih Dios naáwátlih naóh yapanit it niij daác jí? át niijip wat jí.

⁵ —Judea baácboó jumni Belén tútchidih Cristo á cāac jumbipna caá. Nin pah Dios naáwátlih naóh yapani át niij daacáp taji:

⁶ ‘Judea baácboó jumni Belén tútchimant judíowádih wutni pínah á juóhbiipna caá. Caán queéđtih túi en daoní á jumbipna caá. Pánihna, Belénboó á cāac jumni pínah tútchi á jumachah, oboh jumni tútchi nihcan caá’, át niij daacáp taji, (Mi 5.2)

Herodesdih át niijip wat jí.

⁷ Páant í niiját túttimah, cāac wihchah, yeó aáb jwáwápmant moondih Herodes át jwáub bid bojop wat jí. Á pebh í juibínachah ennit, débólih caán cúí á jwíh jigohatjidih queéđtih át ūubh joyóp wat jí. Páant á ūubh joyóchah, caán cúidih í jwíh enatjidih it naáwáp wat jí. ⁸ Páant í naáwát túttimah, Belén tútchina wahna, Herodes queéđtih nin pah át niijip wat jí:

—Caandih ñi túi bidbi jwuhúú. Bid juinít, weemđih naáwádih ñi jwáub juúwá, weembát caandih wefedih wá bejat pínah niijná, át niijip wat yah jí.

⁹ Páant á niijichah joinít, queéđ it bejep wat jí. Páant í bejehchah, yeó aáb jwáwápmant í jwíh enni cúijeh mantih queéđtih át jwáub wáawáp wat jí. Pánihna, wébít á jumni muu cháñ pohba caán cúí át chāwáp wat jí. ¹⁰ Páant á chāwáchah ennit, búdí it weñep wat jí. ¹¹ Pánihna, wébít á jumni muudih waád juibínit, caandih beh wili biícđih it enep wat jí. Pánih ennit, wébítđih wēina, bóđicha it caj yoh ñajap wat jí. Pánih wēi péanit, í ūb juóhni pahñadih wátnit, búdí jib jumni oro, túi chej jumni cáwat pínah, mirra wāt jumni chej jumnidihbat caandih it wáhap wat jí. ¹² Caandih wūh péanit, ūwádih it bejep wat jí. Pánih ūonit, í oo júmachah, Dios queéđtih nin pah át niij naáwáp wat jí: “Herodes pebhboó ñi jwáub bejca bojoo”, át niijip wat jí. Páant á niijichah joinítji jáanit, íih baácna jwáub bejna, biíh namáboó it bejep wat jí.

Joséwá Jesúsdiñ Egipto baácboó í numah jwei bejat

¹³ Páant í jwáub bejat túttimah, José jwuh á jwáub oo júmachah, Dioih ángel caandihbat nin pah át niij naáwáp wat jí: “Ma jáa bojoo. Bainidih í mawat pínah niijná,

Herodes āih soldadowādhīh wahna caá ā chājap. Pānihna, bainīdih, ā īndihbat Egipto baácboó waícanjeh ma numah jwei bejeé. Caanná wā niiját pah bóo ñi jum jwuhúú”, ángel Josédih át niijíp wat jī.

¹⁴ Páant ā niijíchah joinit, cheijeh jáanit, Egipto baácna bainīdih ā īn biícđih José át numah jwei bejep wat jī. ¹⁵ Caán Egipto baácna juibínit, Herodes ā báadh jwuhāt pah bóo caánboó īt jum jwuhup wat jī. Páant Jesús ā yapachah, Dios naáwátđih naóh yapani nin ā daacátji pah át yapap wat jī: “Egipto baácboó jumni wā wáuhđih wā bid bojípna caá’, Dios ā niijíp be”, át niij daacáp tajī.*

Herodes neoná weépdih ā mawat tútat

¹⁶ Cúiwādhīh bohénit biih namáboó ī jwúub bejat doonádhīh joinit, Herodesboó búdí át íjip wat jī. Pānih íjnit, Belén tátchidih moón neoná weépdih, caán tátchī jwéejđih moondihbat át mawat tútatup wat jī. Cúiwādhīh bohénit débólih caán cúí ā jwíih jígohatjidih ī naáwáchah joiníji Herodes ā mawíhniboó chéne jópchi dée ā bíbohatdih át jéihyep wat jī. Pānih jéihna, chéne jópchi nump bíbohñit nihāt neoná weépdih át mao yohāt tútatup wat jī. ¹⁷ Páant ā mawat tútuchah, Dios naáwátđih naóh yapani Jeremías ā daacátji pah át yapap wat jī.

¹⁸ “Ramá wāt jumni tátchidih moón búdí ñaacátđih ī joiná caá. Búdí jígahñit, ī ñaac juñát búdí ā yána caá. Raquel mi juimená yaádh, judiówā ī weha mána yaádh, ī wehđih ī mao yochochah ennit, búdí ī ñaac jainá caá. Ī weh ī wihtatđih enna, ī jígahāt ā yaicán niit”, át niij daacáp tajī. (Jer 31.15)

Joséwā Egipto baácmanť jwúub juúwát

¹⁹ Herodes ā wunāt túttimah, Joséwā Egipto baácboó pánťjeh īt jum jwuhup wat jī. Pānih jumñit, bíc chei José ā oo jámuchah, Dioih ángel caandih jígohñit, nin pah át jwúub niij naáwáp wat jī: ²⁰ “Wébitđih mawíhñitji maátaboó ī wun beedáh bejep be. Pānihna, caandih ā ínjīh Israel baácboó ma numah jwúub bejeé, páant mantih”, át niijíp wat jī.

²¹ Páant ā niiját túttimah, jáanit, wébitđih ā īn biícđih Israel baácboó át numah jwúub bejep wat yah jī. ²² Obohjeéhtih, Herodes ā buúdat túttimah, ā wáuh Arquelaoobó Judea baácđih moondih át jwúub túat núum maáh waadáp wat jī. Páant ā jumāt doonádhīh joinit, José caanná ā jwúub bejat pínahđih át úm jenah joyóp wat jī. Pānih úm jenah joinit, ā jwúub oo jámuchah, Dios caandih Judea baácboó át chāwát tútcap wat jī. Páant ā chāwát tútcah joinit, Judea baácđih yap bejnit, púú Galilea baácna ĩt juibínap wat

jī. ²³ Pānihna, caanná juibínitji, Nazaret wāt jumni tátchiboó īt jumup wat jī. Caanná ĩ jumuchah, Dios naáwátđih naóh yapanit ĩ daacátji pah Jesús át jumup wat jī. “Nazaret tátchidih bóo caá’, cáacwā Dios ā wahnđih ĩ niijípna caá’”, ĩt niij daacáp tajī.*

3

Juan Daabáni cáacwādhīh ā bohéat

(Mr 1.1-8; Lc 3.1-9,15-17; Jn 1.19-28)

¹ Dawá jópchi túttimah, Juan Daabáni cáacwādhīh daabána át chājap wat jī. Judea baácđih muú wihcapboó ā pebhna juibínitđih Dios naáwátđih át bohé jwíihip wat jī. ² Nin pah queéđđih át niij naáwáp wat jī: “ĭÑi yéej chājatđih cádahñit, túiniboodih ĩi túat numá! Nihat baácđih moondih Dios ā maáh jumātđih ā jútat pínah bahñijeh ā judhna caá”, át niijíp wat jī.*

³ Jon jātih Dios naáwátđih naóh yapani Isaiasboó Juan ā bohéat pínahđih nin pah át niij daacáp tajī:

“Muú wihcapboó nin pah ā niij ñaac bohéipna caá: ‘Jwí Maáh ā juúwát pínah jātih ĩi yéej chājatđih cádahñit, túiniboodih túat numñit, caandih ĩi téi páñaá’, ā niijípna caá”, Isaias át niij daacáp tajī. (Is 40.3)

⁴ Juanih yéguēh chóo camello wāt jumni nuñup yoócđih nóomñit, ĩ yacni chóo wat jī. Āih juyáat tōp momo jiwi chóo tōp wat jī. Wúuc joowādhīh jéempñit, belo macđihbat āpí déeep wat jī.* ⁵ Jerusalén tátchimant, nihāt Judea baácmanť, Jordán muj jwéejmantbat dawá caandih joyóđih ĩpí juibínap wat jī. ⁶ Pānih juibínit, ā bohénachah joinit, ĩ yéej chājatđih Diosđih ĩpí naáwáp wat jī. Páant ĩ naáwáchah joinit, Jordán mujboó Juan queéđđih át daabánap wat jī.

⁷ Dawá fariseowā, saduceowābat daabáat túatđih ĩ juibínachah ennit, Juan queéđđih nin pah át jípóñih niijíp wat jī: “ĭMaiwā panihñit yeejépwā jumna, peéh chājat pínahđih úm jweíhñitjeh caá! Obohjeéhtih, yeeb ĩi yéej chājatđih ĩi cádahñicat jīb Dios yeebđih ā peéh chājachah, ĩi jéih jweicán niit.* ⁸ Yéej chājatđih yoobóđđih cádahñit, túiniboodih chājat caá yeebđih náahap. ⁹ Nin pah ĩi niij jenah joicá bojoó: ‘Jon jātih bóo Abraham jwiit judiówā jwí nuó át jumup wat jī. Pānihna, ā juimená jumna, Dioihwā caá jwí jumup’, ĩi niij jenah joicá bojoó. Yeebđih nin pah wā niijna caá: Abraham juimená ĩi jumuchah yahna, dedé pínah nihcan caá. Diosboó nin jee dáhñadhīh túat numñit, Abraham juimená pínahđih ā jéih chājna caá. Abraham juimená ĩi jumāt nin oboh jumni jee dáhna ā nihāt pahjeh tigaa’.*

* 2:15 Os 11.1 * 2:23 Mr 1.24; Lc 2.39; Jn 1.45 * 3:2 Mt 4.17; Mr 1.15 * 3:4 2R 1.8 * 3:7 Mt 12.34; 23.33

* 3:9 Jn 8.33

¹⁰ Nin pah ā jumna caá: Yeéb máa nah panihni ſi jumchah, Diosboó máa nahdih tib yohni panihni caá ā jumap. Yeejép dahna quehndih tib yoh bojnit, āih náatnadihbut ā pud yohbipna caá. Tib yoh péanit, caan náhdih, āih náatnadihbut ā cáo yohbipna caá. Páant ā cáwat pah caandih jepahcannitdih iiguipna ā wahbipna caá.* ¹¹ Wā túttimah jüöhni wā chah wēpni caá. Páant ā jumchah jenah joinit, ‘Weém oboh jumni caá’, wā niij jenah joiná caá. Pánihna, ſi yéej chājatdih cádahnit, túiniboodih ſi túut nuumúchah, yeebdih wā daabána caá. Páant wā daabát panihni, caánboó yeebdih Túini Espiritu ā wēpatdih búdi ā wahbipna caá. Caán ā wēpat tuu iigát panihniijh ſi yéejatchi cáwat pah ā chājbipna caá, jwáub yéej chājihatdih ſi jenah joicát pínah niijná. ¹² Trigo teoni panihni caá. Āih chónadih caoh caj péanit, caán túbna yoobátidihjuh wuh wúuhboó júi yacnit, āih muúboó ā ámhobipna caá. Obohjeéhtih, ā caoh cajni chónaboodih ā cáo yohbipna caá. Páant ā chājat pah wā túttimah jüöhni caandih jepahnitdih ā túi ubbipna caá. Obohjeéhtih, caandih jepahcannitboodih iiguipna ā wahbipna caá. Caán iigát dedé ā noón dubcan niit”, Juan āt niijíp wut jī.

*Juan Jesúsdiĥ ā daabáát
(Mr 1.9-11; Lc 3.21-22)*

¹³ Túttimah, Jesús Galilea baácboó jumniij bejnit, Juandih ā daabáát túutat túut niijná, Jordán mujna āt dei juibínap wut jī. ¹⁴ Obohjeéhtih, daabáihcan, nin pah Juan caandih āt niij jepahap wut jī:
—Meémbó chah wēpni jumna, weémboodih ma daabána āta túi tagaa. Meemdh daabáni pínah nihcan caá, Juan Jesúsdiĥ āt niijíp wut jī.

¹⁵ —Páant niijcánjeh, weemdh ma daabána. Pánih daabánit, Dios āihwádh ā chājat túutat pahjeh tiguaá jwī chājbip. Páant jwī chājachah ennit, cáacwáboó Dios ā wahni wā jumatdih ī jéihbipna caá, Jesús āt niijíp wut jī.

—Caán láa bácah, ā túimi nacaá, Juan āt niij jepahap wut jī.

¹⁶ Páant niij jepahnit, Jesúsdiĥ āt daabánap wut jī. Ā daabá péanachah, Jesús mujna ſuhniij āt aab ſuhup wut jī. Pánih aab ſuhnitjeh, Jesús ā enechah, jeá āt jéweah bejep wut jī. Páant ā jéweah bejchah, jop pah jígohni Túini Espiritu jeámant dei jüöhnit, caandih āt júi jaamáw wut jī. ¹⁷ Páant ā júi jaamáchah, “Nin wā wáuh, wā oini caá. Caandih búdi wā wéina caá”, Dios jeámant āt niijíp wut jī.*

4

*Nemépwā ī maáh Jesúsdiĥ ā yéjathat
(Mr 1.12-13; Lc 4.1-13)*

¹ Páant ā daabáát túttimah, Túini Espiritu Jesúsdiĥ muú wihcapboó āt numah bejep wut jī, nemépwā ī maáh, Satanás, caandih yeejép ā wutat pínah niijná.*

² Caánboó jumna, Diosdiĥ túi wábat túut niijná, cuarenta yeó jáap āt jeémcap wut jī. Pánih jeémpan, Jesús nuugúp wunna āt chājap wut jī. ³ Páant ā nuugúp wunuchah enna, Satanásboó ā pebhna juibínit,

—Meém Dios wáuh jumna, nin jee dáhnadiĥ ‘Pan dahna ma jummuú’, ma niijí, āt niijíp wut yuh jī.

⁴ —Páant wā chājcan niit. Dios naáwátdih naóh yapani nin pah āt niij daacáp tajj:
‘Jeémátdihjeh pohba ī jeéméchah, cáacwáih caolih túi booni panihni ā jumcan niit. Ŀih caolih túi booni ā jumap pínah niijná, Dios naáwátdih túi joyát caá náahap’, āt niij daacáp tajj, (Dt 8.3)

Jesús Satanásdiĥ āt niij jepahap wut jī.

⁵ Páant ā niij jepahat túttimah, Jerusalén, “Dioih tútchi”, ī niijni tútchina Satanás Jesúsdiĥ āt numah bejep wut jī. Caanná numah juibínit, Dioih muú chah jap bóo jumni waolí beo nah yapatboó Jesúsdiĥ āt ſuhat túutap wut jī. ⁶ Pánih ſuhat túutnit, nin pah āt niij naáwáp wut yuh jī:

—Meém Dios wáuh jumna, meemdh ā wapat pínahdiĥ júutat túut niijná, ninmant ma ſaáp jéen bejeé. Davidji nin pah ā niij daacátjidih ma túi náhninaá:

‘Dios āih ángelwádh meemdh ā en dawát túutbipna caá. Pánihna, queét meemdh ī jipónih teobipna caá, jee dáhboó míih jítcha ā buug lájcat pínah niijná’, āt niij daacáp tajj, (Sal 91.11-12)

Satanás Jesúsdiĥ āt niijíp wut jī.

⁷ —Páant wā chājcan niit. Dios naáwátdih biih naóh yapani nin pah āt niij daacáp tajj:

‘ſi Maáh Dios ā niijátjidih “¿Yoobópdih niit?” niij jéihhna, caandih ſi chājat túutca bojoó’, āt niij daacáp tajj, (Dt 6.16)

Jesús caandih āt niij jepahap wut jī.

⁸ Páant ā niij jepahat túttimah, jap bóo jeená Jesúsdiĥ Satanás āt numah púuh laab béjep wut jī. Caán jeejina púuh laab juibínit, nihat cáacwā ī jumap yoobó Jesúsdiĥ āt júutap wut jī. Dawá Ŀih bií déedihbut āt júutap wut jī. ⁹ Pánih júutnit, nin pah caandih āt niijíp wut yuh jī:

* 3:10 Mt 7.19 * 3:17 Gn 22.2; Sal 2.7; Is 42.1; Mt 12.18; 17.5; Mr 1.11; Lc 9.35 * 4:1 He 2.18; 4.15

—Wā pebh bódicha caj yoh ñajnit, weemdih ma weñeé. Páant ma weñechah, ni-hat nin tútchina ā jumatdihbut meēmbodih wā wāhbipna caá, Jesúsdih át niijíp wat jī.

¹⁰ —**Satanás, weemdih ma cádah bejeé. Dios naáwátdih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajī:**

‘Ma Maáh Diosdihjeh wēnit, ā watatdih ma jepahaá’, át niij daacáp tajī, (Dt 6.13)

Jesús Satanásdih át niij jepahap wat jī.

¹¹ Páant ā niijichah joinit, Satanás caandih át cádahap wat jī. Páant ā cádahat túttimah, Dioih ángelwábo Jesús pebh juibínit, caandih ít teo wáacap wat jī.

Galilea baácdih moonádh Jesús ā bohé jwíhat

(Mr 1.14-15; Lc 4.14-15)

¹² Túttimah, Juandih nemat muáboó í nemat doonádh joinit, Jesús Galilea baácdna át jwáub bejep wat jī.* ¹³ Caanjih jumniji Nazaret tútchimant bejnit, Capernaum tútchina át juibínap wat jī. Caán tútchi Galilea ím jwéejdih Zabulón, Neftalí í juimenádh baácji jumní tútchi át jumap wat jī. Caanná juibínit, Jesús át jumap wat jī.*

¹⁴ Páant ā jumuchah, Dios naáwátdih naóh yapani Isaías nin ā daacátji pah Jesús át yapap wat jī:

¹⁵ “Zabulón, Neftalí í juimenádh baácji, Jordán muj conanaamánt, ím pebh, Galilea wut jumní baácdih dawá judíowá nihcannit í jumnna caá.

¹⁶ Caanjih moón dupánapboó jumnit panihnit Diosdih ít jéih jwuhcap taga. Pánih jéihcan, iiguípa bejnit déeji ít jumap taga. Obohjeéhtih, Dios á wahni, yeh iigát panihni, ā táí chájatdih jéutnit, queétdih caandih át jéihyanap taga buca”, Isaías át niij daacáp tajī. (Is 9.1-2)

¹⁷ Caanná jumnna, nin pah Jesús át niij naóh bohé jwíhip wat jī: **“Nihat baácdih moonádh Dios ā maáh jumatdih ā júutat pínah bahnijeh ā jwdhna caá. Pánihna, ñi yéej chájatdih cádahnit, táiniboodih ñi tútat nuumá”,** át niijíp wat jī.*

Queéj júut maonitdih ájeéh Jesús ā bejat tútat

(Mr 1.16-20; Lc 5.1-11)

¹⁸ Túttimah, Galilea ímna dei juibí, péud bejnit, Simón, ā úud Andrésjeh queéj júut maona, íh ñuodih í yoh báhanachah, Jesús queétdih át enep wat jī. Simónboó Pedro í niijni át jumap wat jī. Pánih ennit, nin pah queétdih át niijíp wat jī:

¹⁹ —**Weemdih ñi pej jum júúwá. Páant ñi júúwúchah, yeebdih wā bohébpna caá.**

Páant wā bohénachah joinit, queejwádh ñi bidat pah, cáacwáboodih bidnit, wíh doonádh ñi naóhbipna caá, weemdih jepahna, wíhwá í jumat pínah niijná, át niijíp wat jī.

²⁰ Páant ā niijichah joinitjeh, íh ñuonádh cádahnit, Jesúsjeéh ít bejep wat jī.

²¹ Pánih chibít yuúp queétdih numah bejnit, Santiago ā úud Juandihbut Jesús át enep wat jī. Queét í íip Zebedeo bíicdih íh jáaj chóodih chúudnit, íh ñuonádh ámhna ít chájap wat jī. Pánih ennit, queét chénewádhbut át bid bojop wat jī, caandih í pej jumat pínah niijná. ²² Páant ā bid bojochah joiná, queétdih bíicmantjeh nihat í tewatdih, í ípdihtib cádahnit, Jesúsjeéh ít bejep wat jī.

Dawá cáacwádh Jesús ā bohéat

(Lc 6.17-19)

²³ Pánihna, nihat Galilea baácdih moonádh Jesús ā bohénitdih át numah bohé jibip wat jī. Jwiit judíowá jwí míc wáacat muuná jumat pah waadnit, Dios ā maáh jumat táini doonádh át bohénap wat jī. Pánih bohéna, det wannitdihbut át boooanap wat jī.*

²⁴ Páant ā chájat doonádh nihat Siria baácdih moonbút ít joyóp wat jī. Pánih joinit, dawá máach wunat jumnit, búdí tubanit, nemép caolih jumnit, wáá wunat jumnit, jéih wálicannitdihbut ít ub juibínap wat jī. Nihat í ub juibíntdih Jesús át boooanap wat jī. ²⁵ Páant ā chájat doonádh joinit, Galilea baácdih moón, Diez Tútchinadh moón, Jerusalén tútchidih moón, Judea baácdih moón, Jordán muj conanaamánt moonbút dawá caandih ít péé bejep wat jī.

5

Jee ñaj yacapboó ded pah jumnitdih Dios ā wēi enatdih Jesús ā bohéat

(Lc 6.20-23)

¹ Dawá ā pebh í juibínachah ennit, jee ñaj yacapboó péuh laáb juibínit, Jesús caanjih át chúudup wat jī. Páant ā chúuduchah, ā bohénitbut ā pebhna ít juibínap wat jī. ² Páant í juibínachah ennit, queétdih bohéna, nin pah át niij naóh jwíhip wat jī:

³ **“Det moh yéejnit panihnit Dios ā teo wáacatdih bidnitdih Dios ā wēi enna caá. Pánih wēi ennit, queétdih ā teo wáacbpna caá, Dios ā maáh jumapboó í táí jumat pínah niijná.**

⁴ **“Det í yéejatdih jīgahnit, bita í yéejatdihbut jīgahnitdih Dios ā wēi enna caá. Pánih wēi ennit, queétdih táí teo wáacnit, í yéejatdih ā yohochah, í jīgahat ā yaibípa caá.***

* 4:12 Mt 14.3; Mr 6.17; Lc 3.19-20

* 4:13 Jn 2.12

* 4:17 Mt 3.2

* 4:23 Mt 9.35; Mr 1.39

* 5:4 Is 57.18;

- 5 “Det bitadilh yap yohcanjeh teo wáacnitdih Dios ã wêi enna caá. Pánih wêi ennit, nin baác jáap ã jumachah, queétdih maáta pínah ã waadábipna caá.*
- 6 “Det nuugáp wan babhbíhnit panihnit yooópndih chájat pínahdih bidnitdih Dios ã wêi enna caá. Pánih wêi ennit, Dios queétdih ã teo wáacipna caá, caandíh í táí jepahat pínah niijná.*
- 7 “Det bitadilh jgah en teo wáacnitdih Dios ã wêi enna caá. Pánih wêi ennit, Diosbat queétdih ã jgah en teo wáacipna caá.
- 8 “Det Diosdihjeh bidnit, yooópndih jeh nah jointdih Dios ã wêi enna caá. Pánih wêi ennit, ã teo wáacachah, Diosdih í enbipna caá.*
- 9 “Det bitadilh míc jühñat túatcan, táí bíicdih chájat túatnitdih Dios ã wêi enna caá. Pánih wêi ennit, ‘Wá weh caá’, queétdih ã niijbipna caá.*
- 10 “Det Dios ã náahat pah í chájat jüb bitaboó queétdih yeejép í chájachah yuhna, caandíh cádahcannitdih Dios ã wêi enna caá. Pánih wêi ennit, ã teo wáacachah, Dios ã maáh jumapboó í jumbipna caá.*
- 11 “Wühwã ñi jumát jüb bita yeebdíh í jühñuchah, yeejép í chájachah, í yee naóh yacachah, yeebdíh wêi ennit, wã teo wáacipna caá.* 12 Dios naawátidih naóh yapanitjidih bíic yooób yeejép í táí chájat pahjeh bita yeebdíhbut yeejép í chájatjipna caá. Obohjeéhtih, jeáboó ñi juibínachah, Dios yeebdíh bádí í táí chájatjipna caá. Pánt ã táí chájat pínahdih jéihnit, bita yeebdíh yeejép í chájachah yuhna, ñi táí weñé”, Jesús queétdih át niijíp wut jí.*

*Núumni, jiiát panihnit Jesúthwã í jumát
(Mr 9.50; Lc 14.34-35)*

- 13 “Yeéb nin baácboó jumna, núumni panihni ñi jumna caá. Núumnijñh ñipí buiná caá, jeémát ã nuñat pínah niijná. Pánihat pah yeéb wühwãboó nihát bita-jéeh jumna, queétdih ñi táí teo wáacna caá, í táí jumát pínah niijná. Obohjeéhtih, núumni ã buyát beedéchah, ñi jéih jwáub buyácan caá. Pánt ã buicáh, caandíh yohatjeh caá náahap. Pánih yohnidih cáacwã jéihcanjeh, í wid chäubipna caá. Pánihat dée pah yeéb Diosdih cádahna, bitadilh teo wáacat dée wihcan, buicánni núumni panihni ñita jum tagaá.*

- 14 “Yeéb nin baácboó jumna, jiiát panihni ñi jumna caá. Chei namáboó ñi jii béjat pah, ñi táí chájachah ennit, bitabut bíic yooób Dioih namáboó í jéih bejna caá. Jeejéh jumni táchtidih dedé jáhat wihcáh, nihát cáacwã í táí enat pah, yeéb ñi táí chájatdihbut nihát í táí enna caá.* 15 Jiiát dahdih jiiñit, pamap dahjñh cáacwã ípí páah jwejcan caá. Obohjeéhtih, caandíh japboó ípí jii cáagna caá, nihát muú díitboó jumñit í táí enat pínah niijná.* 16 Pánihna, caán japboó cáagni jiiát dah panihni jumna, yeebbát bitadilh ñi táí chájáa. Pánt ñi táí chájachah ennit, ñi líp jeámant bóodih cáacwã í wêi naóhbipna caá”, queétdih Jesús át niijíp wut jí.*

Moisés ã watatji

- 17 “Nindihbut yeebdíh wã jéihyaat túatna caá: Moisés ã watatjidih, Dios naawátidih naóh yapanit í daacátjidihbut yohodih wã júóhcan beé. Queét í daacátjidih yooópndih cáacwãdih jéihyanit, í niijátji pah bíic yooób chájat túat niijná, wã júuwáp be. 18 Yooópndih yeebdíh wã naóhna caá. Péeni yeó jáap jätih, Moisés ã watatji ã buudcán niit. Nihat ã daacátji pah ã yap beedáat pínah jätih, nin baác, jeábut ã buudcán niit.* 19 Ded bíic watatdih yap yohna, ‘Dedé pínah nihcan caá’, niijní, bitadilhbut yap yohat túatni, Dios ã maáh jumapboó oboh jumni ã jumbipna caá. Obohjeéhtih, ded ã watatdih táí jepahna, bitadilhbut jepahat túatni, Dios ã maáh jumapboó maáh ã jumbipna caá. 20 Yooópndih yeebdíh wã naóhna caá. Moisés ã watatjidih bohénit, fariseowábut ‘Dios ã watatdih jwí táí jepah beedána caá’, niijná yuhna, í táí chájcan caá. Pánihna, Dios ã watatdih yeébbodih queét chah táí jepahat caá náahap. Pánih jepahcan, Dios ã maáh jumapboó ñi juibícan niit”, Jesús queétdih át niijíp wut jí.

Íjat

(Lc 12.57-59)

- 21 “Ñi nuowádih nin pah í niij naóh bohéátjidih yeebbát ñit joijí tagaá: ‘Cáacwãdih ñi mao yohca bojóó. Ded cáacdih mao yohnidih peéh chájat ã jumbipna caá’, í niijátjidih ñit joijí tagaá.* 22 Obohjeéhtih, weémboó nin pah yeebdíh wã naóhna caá: Ded bíihdih íjna, cáacdih mao yohnidih í peéh chájat pah, caandíhbut peéh chájat ã jumbipna caá.

* 5:5 Sal 37.11 * 5:6 Pr 9.5; Is 55.1-2 * 5:8 Sal 24.3-4 * 5:9 Pr 12.20 * 5:10 1P 3.14 * 5:11 1P 4.14
* 5:12 2Cr 36.16; Hch 7.52 * 5:13 Mr 9.50; Lc 14.34-35 * 5:14 Jn 8.12; 9.5 * 5:15 Mr 4.21; Lc 8.16; 11.33
* 5:16 1P 2.12 * 5:18 Lc 16.17 * 5:21 Ex 20.13; Dt 5.17

Ded bihdih jáihna ‘Meém jenah joicánni caá’, á niijátji jíb, peéh chájat tútnit pehbóo í ub bejbipna caá. ‘Meém yeejépbah caá’, niijni iigúipna bejni pínah á jumna caá.

²³ “Diosdih weñedih juibína, sacerdotedih nuápdih ní mao wáhat tútat pínah játihbitjeh, bih yeebdih á íjatdih náhnit, nin pah ní chájaá: ²⁴ Ní wáhní pínah nuápdih jweí jwuhnit, á pehbna jwúb bej, ní mic ámohoó. ‘Páant wá chájatjidih wá jgahna caá. Chéneji wá jwúb chájan níit, páant muntih. Pánihna, weemdí ma íj jenah joyátdih ma cádaahá’, ní niiji. Páant ní mic ámohat túttimah, Dioh muuná caandih weñedih ma jwúb bejeé, buca.

²⁵ “Bihdih ma jíb buadaátdih bidnit, cáacwádh peéh chájat tútni maáh pehbna naóh yacadih meemdih á ub bejchah, ájeéh íjcanjeh ma bejeé. Peéh chájat tútni pehbóo ní juibiát pínah játih, meemdih á naóh yacac pínah niijná, caanjih ní mic ámohoó. Páant ní chájah nihna, yeebdih áta naóh yac tagaá. Páant á naóh yacachah joínit, peéh chájat tútni boó meemdih nemat maúboó áta nemat tút tagaá.

²⁶ Yoobópdih yeebdih wá naóhna caá. Caán nemat maúboó ní jíb chá beedaát pah hóo ní jum jwuhbipna caá. Caán jíb chájat tútnidih jíb chá péanit, ní bachipna caá”, Jesús queétdih át niijip wat jí.

Bitá wehá mánajih yeejé chájat

²⁷ “Ní nuowádh nin pah í niij naóh bohéátjidih yeebbát níit joiji tagaá: ‘Bitá wehá mánajih yeejé ní chája bojóo’, í niijátjidih níit joiji tagaá. ²⁸ Obohjeéhtih, weémboó yeebdih nin pah wá naóhna caá: Ded yad wilijih yeejé chájan yuhna, caántdih en ínahnitjeh, yeejé átát cháj péanap taga. Pánihna, yaddihbat biic yoobó muntih á yapna caá.

²⁹ “Ma jéihyemant hóo quíbjih en ínahnit, yeejé chájna, caan dáhdih wáat yohat pah, caán yéj chájatdih ma cádaahá. Caandih cádahcan, iigúipna mata bej tagaá. Míih quíib dahdih ma wáat yohochah, caan dájhéh áta buud tagaá. Obohjeéhtih, chénat pah dahjih iigúipna bejna, chah yeejé pohba mata yap tagaá. Pánihna, en ínahnit, yeejé chájatdih cádahat caá náahap.*

³⁰ “Míih jéihyemant hóo téihyajih yeejé chájna, caán téihyadih ma dúuc hóod yohat pah, caán yéj chájatdih ma

cádaahá. Caandih cádahcan, iigúipna mata bej tagaá. Míih téihyadih ma yohochah, caán téihyajeh áta buud tagaá. Obohjeéhtih, chénat pah téihyajih iigúipna bejna, chah yeejé pohba mata yap tagaá. Pánihna, yéj chájatdih cádahat caá náahap”, Jesús queétdih át niijip wat jí.*

Yaddih yohcat

(Mt 19.7-9; Mr 10.11-12; Lc 16.18)

³¹ “Ní nuowádh nin pah í niij naóh bohéátjidih yeebbát níit joiji tagaá: ‘Yad-dih yohína, ní yohat pínah papélahdih wáhnit, caántdih ní jéih yohna caá’, ít niijip wat yah jí.* ³² Obohjeéhtih, weémboó nin pah yeebdih wá naóhna caá: Ájeéh bóli bih newéjeh yeejé mi chájat jíb-jeh, newé caántdih á jéih yohna caá. Páant mi chájah yuhna, á yohat túttimah, bihjeh mi jwúb áa jumna, caanjih yeejé míta chá tagaá. Pánihna, det yohnitjih jwúb áa jumna, yeejé í chájna caá”, Jesús át niijip wat jí.*

Ded pah yoobópdih jwí naáwát pínah

³³ “Jon játih moondih nin pah í niij naóh bohéátjidih yeebbát níit joiji tagaá: ‘Dios á enechah, wá niiját pah wá chájbipna caá. Páant wá chájah, weemdih á peéh chája naáh”, niijnit, ní niiját pah-jeh chájat caá náahap’, ít niijip wat jí.* ³⁴ Obohjeéhtih, yeebboó ní niiját pah chájhican, Dios á wátiéh niicánjeh, ‘weemdih peéh chájna’, niijná, bih wátiéh-jeh nípi niijná caá. Yoobópdih nin pah yeebdih wá naóhna caá: ‘Jéa túni á jumat pah, wá niiját biic yoobó wá chájbipna caá’, nípi niijná caá. Obohjeéhtih, ‘jéa’, niijná yuhna, Dios á maáh jumaphóo á jumachah, á wátdih niiját pah-jeh muntih niijná caá ní chájah. ³⁵ ‘Nin baác túni á jumat pah, wá niiját biic yoobó wá chájbipna caá’, nípi niijná caá. Obohjeéhtih, ‘baác’, niijná yuhna, nin baác-dih moondih Dios maáh á jumachah, á wátdih niiját pah-jeh muntih niijná caá ní chájah. ‘Jerusalén tútchi túni á jumat pah, wá niiját biic yoobó wá chájbipna caá’, nípi niijná caá. Obohjeéhtih, Jerusalén jwí Maáh chah wépi á níoni, caandih jwí weñat pínah tútchi, oboh jamni tútchi nihcah, biic yoobó muntih niijná caá ní chájah.* ³⁶ ‘Wá báadhna, wá niiját pah yoobópdih wá chájbipna caá’, ní niijíchah, biic yoobó á túcan caá. Dios-jeh yeebdih á jéih báadhdat tútna caá. Caanjéh níih waó yoócdih jéih baabána,

* 5:27 Ex 20.14; Dt 5.18 * 5:29 Mt 18.9; Mr 9.47 * 5:30 Mt 18.8; Mr 9.43 * 5:31 Dt 24.1-4; Mt 19.7; Mr 10.4

* 5:32 Mt 19.9; Mr 10.11-12; Lc 16.18; 1Co 7.10-11 * 5:33 Lv 19.12; Nm 30.2; Dt 23.21 * 5:35 Sal 48.2; Is 66.1; Mt 23.22; Stg 5.12

ã jéih jwáub eyana caá. Yeéb áihwã jumna, ñih bácahjih niijná yuhna, áih wátjih niiját pahjeh mantih niijná caá ñi chájp. ³⁷ Obohjeéhtih, nin pahjeh ñi niiji: ‘Páant wã chájbip caá’, niij, ‘Páant wã chájcan niit’, ñi niiji. Chah dawá jacna ñi niijichah, á táican caá”, Jesús át niijíp wut jī.

Jwī peéh chāj jwáubacat (Lc 6.27-36)

³⁸ “Ñi nuowádih nin pah í niij naóh bohéátjidih yeebbát ñit joijí tagaa. ‘Biñh miih quúib dahdih á búuh mawat pahjeh, meembát caandih búuh mao jwáubanaá. Miih maó doóbh dih á daj mawat pahjeh, meembát caandih daj mao jwáubanaá’, ít niijíp wut jī.* ³⁹ Obohjeéhtih, weémboó nin pah yeebdih wã naóhna caá: Meemdih yeejép chájnidih yeejép ma cháj jwáubaca bojóó. Ded meemdih iijnit, miih jéihyemant bóo páo tíbidih á mawachah, biámantbut ma jéutá, mawihna, á jwáub mawat pínah niijná.* ⁴⁰ Biñhboó ded pah ma chájatjí jīb meemdih á naóh yacachah, peéh chájat táutniboó miih camisadih meemdih naóh yacnidih á wáhat táutuchah, caandih wáhnit, ma duoni jih bóo chóodihbut ma wáhuá. ⁴¹ Biñhboó áih bií déedih namá tacdih meemdih á duo wáhat táutuchah, meémboó á juibiát pínahna ma duo wáhaá. ⁴² Ded á náahatdih meemdih á uúbachah, ma wáhuá. Biñh meemdih á waíhichah, caandih ma wayaa”, Jesús át niijíp wut jī.

Jwiútdih enihcannitdih Jesús á oyat táutat (Lc 6.27-28,32-36)

⁴³ “Ñi nuowádih nin pah í niij naóh bohéátjidih yeebbát ñit joijí tagaa: ‘Ñijeéh jumnitdih ñi oyoó. Obohjeéhtih, yeebdih enihcannitdih enihcat caá náahap’, ít niijíp wut jī.* ⁴⁴ Obohjeéhtih, weémboó nin pah yeebdih wã naóhna caá: Yeebdih enihcannitdih oinit, ñi túi chájaa. Det yeebdih yeejép í chájachah, Diosdih ñi uúbá, queétdih á túi chájat pínah niijná. ⁴⁵ Pánih chájna, jwī íp jeámant bóo á weh ñi jumbipna caá. Diosboó nihát cáacwádh biíc yooob á túi chájna caá. Yeejépwádh, táunitdihbut yeó á túi cháhat táutna caá. Á wutatdih jepahnitdih, jepahcannitdihbut mah á buugát táutna caá. Cáacwádh biíc yooob Dios á túi chájat pah, yeebbát biíc yooob ñi túi chájaa. ⁴⁶ Yeebdih oinitdihjeh ñi oi jwáubanachah, dedé pínah nihcan caá. Romano maata í uúbát táutni dinerodih

uúbhnitboó tabit yéejnit jumna yuhna, páant í chájna caá. Obohjeéhtih, yeéb wíihwáboó nihatdih oinit, biíc yooobó teo wáacat caá náahap. ⁴⁷ Yeéb ñi déewádhijeh miíc jwááhnit, ñi wéi naóh uúbúchah, dedé pínah nihcan caá. Diosdih jéihcannit yuhna, biíc yooobó í chájna caá. Obohjeéhtih, yeéboó nihatdih ñi túi wéi jwááá. ⁴⁸ Jeámant bóo jwī íp nihatdih túi chájni á jumat pah, á weh jumna, biíc yooobó yeebbát nihatdih túi chájnit ñi jumuu”, Jesús át niijíp wut jī.*

6

Ded pah caá jwī túi chájat

¹ “Dios táinidih á chájat táutuchah jepahnit, ‘Ñi enee! Dios á wutat pah wã túi chájna caá’, bitadih ñi niijcá bojóó. Pánih bita í wéi enat pínahdihjeh bidna, í wéi naawátjeh ñi túi chájat jīb wáat jumna caá. Dios jeámant bóo yeebdih á wáhan niit.*

² “Moh yéejnitdih teo wáacna, bitadih ñi jéutca bojóó. Túi chájnit pah jígohnitboó nihát í wéi enatdih bidna, ded pah í chájat pah ñi chájca bojóó. Queét namánaboó jumnitdih, jwiit judiowá jwī miíc wáacat maanáboó jumnitdihbut ípí wáhuá caá, dawá queétdih ennit, í wéi naawát pínah niijná. Queétdih í wéi naawáchah, í túi chájatjí jīb dée í bíbohna caá. Diosboó í túi chájatjí jīb queétdih á jwáub wáhan niit. ³ Obohjeéhtih, moh yéejnitdih teo wáacna, biñh ma chéen yooobát á jumuchah yuhna, caandih jéutcanjeh, ma wáhuá. ⁴ Páant moh yéejnitdih ñi teo wáacachah, cáacwá í encah yuhna, Diosboó á enna caá. Pánih enna, caanjéh ñi túi chájatjí jīb yeebdih á wáhbipna caá”, Jesús át niijíp wut jī.

Ded pah caá jwī uúbát (Lc 11.2-4)

⁵ “Diosdih uúbhna, túi chájnit pah jígohnitboó nihát í wéi enatdih bidna, í uúbát pah yeéboó ñi uúbhca bojóó. Queétdih uúbhna, jwiit judiowá jwī miíc wáacat maanáboó, namánaboobút ñuhnit, Diosdih í uúbhna caá, dawá queétdih ennit, í wéi naawát pínah niijná. Páant cáacwá í wéi enatjeh caá í uúbát jīb dée.* ⁶ Obohjeéhtih, yeéboó Diosdih uúbát táut niijná, ñih tólihboó ñi nem waad béjeé. Pánih nem waad béjnit, jwī íp jwī jéih enca naáhdih ñi uúbá. Pánihna, cáacwá í encah yuhna, jwī ípboó yeebdih ennit, á túi joiipna caá. Pánih jointit, ñi uúbúchah, yeebdih á túi teo wáacipna caá.

* 5:38 Ex 21.24; Lv 24.20; Dt 19.21 * 5:39 Lm 3.30 * 5:43 Lv 19.18 * 5:48 Lv 11.44-45; 19.2; Dt 18.13 * 6:1 Mt 23.5 * 6:5 Lc 18.10-14

7 “Dawá láa nin jacnajihjeh wá uúbáchah, Dios weemdih á túi jepahbipna caá’, caandih jéihcannitboó í niijjenah joiná yah caá. 8 Pánihna, queét í uúbát pah ní uúbhca bojóo. Obohjeéhtih, ní uúbát pínah játi, jwí ípboó ded pah ní náahatdih á jéihna caá. 9 Pánihna, yeébbóo nin pah jwí ípidih ní niij uúbá:

‘Paá, meém jeáboó jumni, chah táini ma jumachah, meemdih jwí wéina caá. Ma wát chah yáaat caá jwiít jwí náahna caá.

10 Nihat meém maáh ma jumatdih jéihnit, í jepah naáh. Ma wutachah, jeáboó jumnit í túi jepahat pah, nin baácdih moonbút í jepaha naáh.

11 Yeó jáap jumát pah jwí jeémát pínahdih ma wáhuú.*

12 Bitá jwiítidih í yéej chájatdih jwí yohat pah, meembát jwí yéej chájatdih ma yohoó.

13 Nemépwá í maáh jwiítidih á yéejahichah, ma teo wáacá, jwí yéej chájcat pínah niijná. Páant jwí uúbáchah, meém jwí Maáh chah wépní jumna, ma jéih jepahna caá. Páant ma jumachah, yeó jáap jumát pah nihat meemdih í wéi naáwát caá náahap. Páant tíí á jumá nah’,

Diosdih ní niij uúbá.

14 “Bitá yeebdíh í yéej chájatdih ní yohochah ennít, jwí íp jeáboó jumnibut yeéb ní yéej chájatdih á yohbipna caá.

15 Obohjeéhtih, bitá yeebdíh í yéej chájatdih ní yohcah, jwí ípbut ní yéej chájatdih á yohcan níit”, Jesús át niijíp wat jí.*

Ded pah caá jeémp jwuhcan jwí uúbát

16 “Diosdih túi uúbát túat niijná, jeémp jwuhcan, jígahnit pah ní jígohca bojóo. Páant tigaá túi chájnít pah jígohnitboó ípí chájap. Cáacwá queétdih í wéi naáwátidih bidna, queét íih móotdih jígahni pah í chájna caá. Páant í chájachah, jeémp jwuhcannít í jumatdih nihat ennít, ‘Queét túinit caá’, í niij wéina caá. Yoobópdih yeebdíh wá naóhna caá: Cáacwá queétdih í wéi naáwátjeh í jeémp jwuhcat jíib dée á jumna caá. Diosboó queétdih á wéi naóhcan níit. Queét í chájat pah ní chájca bojóo. 17 Obohjeéhtih, yeébbóo jeémp jwuhcan, níih móotdih túi chocnit, yeó jáap jumát pah ní túi míc ámohat pah ní chájaá. 18 Yeéb páant ní chájachah, ní jeémp jwuhcatdih cáacwá í jéihcah yahna, jwí ípboó á jéihbipna caá. Jwí íp, jwí jéih enca naáh, níjeéh jumnit, jeémp jwuhcanjeh, ní uúbáchah, á enbipna caá. Pánih ennít, ded pah

jeémp jwuhcan, ní uúbát jíib yeebdíh á túi chájbipna caá”, Jesús át niijíp wat jí.

Jeáboó búdí jíib jumni panihnidih jwí bíbohát

(Lc 12.33-34)

19 “Nin baácbóo jum jwuhna, ‘Wíih pínahjeh caá’, niijjenah joinít, bíí déedih dawá ní ub ámohca bojóo. Nin baácbóo jumni á moopáh bejbipna caá. Bíih moópcannidih bitabóo í nuumbipna caá. Pánihna, nin baácdih bóo bíí dée buudní pínahjeh á jumachah, caandih ní en níinahca bojóo.* 20 Obohjeéhtih, bíí déedih ní en níinahat pah Dios á weñat pínahdih túi jenah jói chájnít, búdí jíib jumni panihnidih jeáboó ní bíbohbiipna caá. Caán ní bíbohniiboó á moópcan níit. Nuumnít í jéih ub bejcan níit. Pánihna, caanná ní bíbohát pínah á buudcán níit. 21 Dios pehbhoó níih búdí jíib jumni panihni á jumachah jéihnit, Dios á weñat pínahdih ní túi jenah joibíipna caá. Obohjeéhtih, nin baácbóojéh níih búdí jíib jumnidih bíbohniit, ní weñat pínahdijeh ní jenah joibíipna caá”, Jesús át niijíp wat jí.

Ded pah jwí jenah joyátidih jwí chájat

(Lc 11.34-36)

22 “Jíiát á túi yeh iiguichah, jwí túi jéih enat pah, Dios á weñat pínahdih túi jenah joinít, táinidih ní chájbipna caá. Ded pah ní jenah joyátidijeh ní chájbipna caá. Túinidih jenah joinít, táinidih ní chájbipna caá. 23 Obohjeéhtih, táicannidih jenah joinít, yeejépdih ní chájbipna caá. Páant yeejépdih ní jenah joyóchah, tabít yeejép ní chájat á jumbiipna caá”, Jesús át niijíp wat jí.

Dinerodih búdí bidna, Diosboodih ní jéih bidcat

(Lc 16.13)

24 “Ded Diosdih oini á weñat pínahdih chájna, tabít pohba dinerodih á jenah joicán níit. Obohjeéhtih, ded dinerodihjedh búdí jenah joiníboó Diosboodíh á oican caá. Dinerojíhjih wéini jumna, Diosboodíh á náahcan níit. Pánihna, Diosdih, dinerodihbat bíic yoobó ní jéih bidcan caá”, Jesús át niijíp wat jí.

Dios á wehdih á túi en dawát

(Lc 12.22-31)

25 “Nin pah yeebdíh wá jwáub naóhna caá: Ní jeémát pínah, ní habhbat pínah, ní dawát pínah yéguenhadihbat ní náhni dahwaca bojóo. Obohjeéhtih, caandih bidat chah Diosjeéh ní túi jumát pínahboodíh ní bidíí. Páant ní bidichah, caán yeebdíh oina, ní jeémát pínah, ní dawát pínahdihbat á wáhbipna caá, ní túi

* 6:11 Pr 30.8-9 * 6:15 Mr 11.25-26 * 6:19 Stg 5.2-3

jumlah pínah niijná. ²⁶ Jwébehwãdih ded pah Dios á en dawãtdih ñi jengah joyoó. Queét wápchi wihcan, jeémát í ámohat muunãdihbut í bíbohcah yuhna, jwí lípboó queétdih túi en daoná, í jeémát pínahdih ápi wãhna caá. ¡Obohjeéhtih, jwébehwãdih á oyat chah yeébbodih Dios á oina caá! Pánih oinit, yeebdihbut á túi en daobipna caá. ²⁷ Nindih ñi túi jengah joyoó: Búdi náhni dahwana yuhna, ñi wanat pínah yeó jáapdih ñi jéih túut nuumcán niít. Pánihna, búdi ñi jengah joyát dedé pínah nihcan caá.

²⁸ “Ñi dawát pínah yéguehnadibbut búdi ñi jengah joicá bojoó. Jiãdih bóo cháanadih ñi túi jengah joyoó. Caán cháana behna, á túi jígohat pínahdih ápi teocan caá. ²⁹ Pánih teocan yuhna, maáh Salomónji áhí túini yégueh chóodih duonít, á túi jígohat chah cháanaboó á túi jígohna caá.* ³⁰ Caán cháanadih Diosboó á túi jígohat túutna caá. Obohjeéhtih, caán cháanaboó buu déedih jum, cheibit déedih á diib téh bejna caá. Páant á diib téhechah, cáacwá ípi cáo yohna caá. Páant maátcanjeh á jumachah yuhna, Dios caán cháanadih túi jígohni á chájna caá. Caán cháanadih túini yégueh dée pah á wãhat chah yeébbodih Dios yéguehdih á wãhbirna caá. Pánihna, caandih búdi jengah joicánjeh, Diosboodih ñi túi jengah joyoó. ³¹ Ñi jeémát pínah, ñi babhbat pínah, ñi dawát pínahdihbut búdi ñi jengah joicá bojoó. ³² Diosdih jéihcannitboó bíi déedih tabit ípi jengah joiná caá. Obohjeéhtih, jwí íp jeáboó jumni, ñi jeémát pínah, ñi dawát pínahdihbut ded pah yeebdih jedhdaditih á jéihna caá. Pánih jéihna, yeebdih á teo wáacat pínahdih ñi túi jengah joyoó. ³³ Bíi déedih ñi bidat chah, Dios á maáh jumlahdih bidnit, caandih ñi túi jepahaá. Pánih jepahnit, áhí túini doonádh bitadih ñi naáwá, queétdihbut caandih í jepahat pínah niijná. Páant ñi chájachah, Diosboó nihát ñi náahatdih á wãhbirna caá. ³⁴ Cheibit dedé á yapat pínahdih búdi ñi jengah joicá bojoó. Cheibit yeejép ñi yapachah, Dios yeebdih á teo wáacbirna caá. Buu ded pah ñi chájatdihjeh jengah joyát caá náahap. Bíih yeó jáapdih bóo pínahdih tabit ñi jengah joicá bojoó. Dios yeebdih en daonít, á túi teo wáacbirna caá”, Jesús át niijíp wat jì.*

7

“Yeejépwã caá”, bitadih niij jãihcat
(Lc 6.37-38,41-42)

¹ “Meém yeejép caá”, bitadih ñi niijcá bojoó. Páant ñi niijcáh, Dios yeebdihbut ‘Meém yeejép caá’, á niijcán niít. ² Bitadih ‘Ápi túi chájcan caá’, ñi niij enat pah, Diosboó yeebdihbut bíic yooó á niij enbirna caá.* ³ Nin pah yeé ñipi chájna caá: Ñi déedih baini quíib becát á jumachah, caandih ñi túi enna caá. Caán baini oj á jumachah yuhna, ñi enat pah, ñi dée á yéej chájatbitdih ñipi enna caá. Obohjeéhtih, yeebdih búdi quíib becát á jumachah yuhna, caandih ñi encan caá. Caandih ñi encat pah, búdi yeejép chájna yuhna, ñi enah bojna caá. ¿Dépanih tigaá páant ñi cháj? ⁴ Yeebdih búdi quíib becát panihni á jumachah yuhna, ‘Némé, ma quíib becãtdih weémboó meemdh wã póoj yohbirna caá’, ñipi niijná caá. Pánihat pah, búdi yéej chájnit jumna yuhna, ‘Némé, tubit yeejép chájna caá ma chájap. Caandih ma cádaheaá’, ñipi niijná caá. ¿Dépanih tigaá yeé yeejép chájnit jumna yuhna, búdi ñi yeej chájatdih jengah joicánjeh, bita baini í yéej chájatdihjeh ñi jengah joi? ⁵ Páant niijnit, túinit pah jígohnit í chájat pahjeh muntih yeebãt bíic yooó ñi chájna caá. Yeebdih búdi quíib becát panihnidih ñi jwíih póoj yohat pah, ñi yéej chájatdih jwíih cádahat caá náahap. Páant ñi cádahat túttimah, ñi déelh baini quíib becát panihnidih túi jéih enna, ñi jéih póoj yohat pah, á yéej chájatdih ñi jéih cádahat túutbirna caá.

⁶ “Majjiowã panihnit yeejépwã Diosdih náahcannitdih áhí túini doonádh ñi naóhca bojoó. Páant ñi naáwáchah, caandih joi íjnit, yeebdih tabit yeejép íta cháj taga. Momo muuwã panihnit, í náah chájnitdih Dioh túini doonádh ñi naóhca bojoó. Queétdih ñi naáwáchah, joíihcan, búdi jib jumni jeé túbadih momo muuwã bepédih í wid chañat pah, caán túini doonádh íta yoh tagaá”, Jesús át niijíp wat jì.

Diosdih jwí uúbuchah, á jepahat
(Lc 6.31; 11.9-13)

⁷ “Diosdih uúbhna, ñi uúbh cádahca bojoó. Páant ñi uúbuchah, ded pah ñi uúbãtdih Dios yeebdih á wãhbirna caá. Ded pah ñi náahatdih bidnit, ñi bid cádahca, ded pah ñi bidãtdih yeebdih á wãhbirna caá. Jéc panihnidih wuúmp mao cádahca, Dios á wãtbirna caá. ⁸ Det Diosdih túi uúbhntih, í uúbãtidih í bíbohbirna caá. Det Diosdih bidnit, caandih í jwãáhbirna caá. Det í wuúmp mawachah joinit, jéc panihnidih Dios queétdih á wãtbirna caá. Pánihna, yeó jáap

* 6:29 1R 10.4-7; 2Cr 9.3-6

* 6:34 Sal 55.22; 1P 5.7

* 7:2 Mr 4.24

* 7:8 Dt 4.29; 2Cr 15.2-15; Jer 29.13

jumat pah Diosdih ñi wúbúchah, yeebdíh ã jephahbipna caá.*

⁹ “¿Pan dahdih ñi wúbúchah yeebdíh ã wúbúchah joinít, jee dáhbóodih caandíh ñita wáh taniít? Ñita wúhcan tagaá. ¹⁰ ¿Queejdíh ã wúbúchah, bucdih ñita wáh taniít? Ñita wúhcan tagaá. ¹¹ Yeéb yeejnit jumna yuhna, ñi wehdih táinidih ñipí wáhna caá. Pánihna, ñi íp Diosboó yeejcani jumna, táini ñi wúhat chah caandíh wúbhntidih ã wúhbirna caá.*

¹² “**Bitá yeebdíh í táí chájat pínahdih ñi náahat pah, yeebbút bitadih ñi túi chájaa. Queét yeebdíh í táí chájcah yuhna, yeéboó queétdih ñi túi chájaa. Páant tigaá Moisés ã watatji, Dios naáwátidih naóh yapanit í daacátjibut ã niijíp”, Jesús queétdih át niijíp wat jí.***

*Bainí jéc naáwát
(Lc 13.24)*

¹³ “**Jeáboó bejíhna, Diosdih táí jenah joinít, ñi jepahaá. Pánih jepahnit, ã weñat pínahdih ñi chájbirna caá. Pánih chájnit, bainí jéc panihni ã jumuchah yuhna, ã pebhna bejni bainí namádih ñi jéih ñaan bejbipna caá. Obohjeéhtih búdi jécidih waadní, búdi namádih ñi bejchah, dedé buwat ã wúhcan niít. Páant ã buocah, dawá jenah joicánjeh iiguipna bejni namádih bejna, buadní í jumbipna caá. ¹⁴ Obohjeéhtih, bainí jécidih waadná, bainí namáboó ñi ñaan bejchah, túi jenah joyát caá náahap. Pánihat pah, Dios pehbóo yeéb ñi bejihichah, ã buwuchah yuhna, caandíh táí jenah joinít jumna, ñi jéih buujábipna caá. Pánih ñaan bejna, Dios pehbóo juibínit, páantjeh ájeéh ñi túi jumbipna caá. Obohjeéhtih, daocánnit táí jenah joinítjeh caán namáboó í jéih ñaan bejbipna caá”, Jesús át niijíp wat jí.***

*Cáacwá ded pah í chájatdih ennit, ded pah í jumadíh jwí jéihyat
(Lc 6.43-44)*

¹⁵ “**Ñi táí chájca chaáh. ‘Dios naáwátidih naóh yapani caá’, niij yeenitdih ñi joyáh bojoó. Queét táinit pah jígohna yuhna, í jenah joyátboó yeejép ã jumuchah, yeebdíh í yeejaíhbirna caá. ¹⁶ Queétdih beh enat túut niijná, ded pah í chájatdih ñi táí eneé. Yeejép í chájachah enna, yeejépwá í jumadíh ñi jéihbirna caá. Í táí chájachah enna, táinit í jumadíh ñi jéihbirna caá. Nin pah caá ã jumap: Ded óot nah iguít pihana ápi quehcan caá. Mai bab nahbat bab dahna ápi quehcan caá. ¹⁷ Táini nah táini dahna ã quehna**

caá. Obohjeéhtih, yeejép nahboó yeejép dahna ã quehna caá. ¹⁸ Táini nah yeejép dahna ã quehcah, yeejép nahbat táini dahna ápi quehcan caá. ¹⁹ Yeejép dahna quehni nahdih tib yohnit, cáacwá ípi cáo yohna caá. Pánihat dée det yeejép chájnitdih Dios ã yohbirna caá.* ²⁰ ‘Dios naáwátidih naóh yapani wá jumna caá’, niij yeenitdih nin pah ñi beh enbirna caá: Ded pah í chájatdih enna, yeenit í jumadíh ñi jéihbirna caá”, Jesús át niijíp wat jí.*

*“Meemdíh wá jéihcan caá”, Jesús ã niiját
(Lc 13.25-27)*

²¹ “**Dawá weemdíh ‘Maá’, niijnit jumna yuhna, jeáboó í juibícan niít. Wá íp jeáboó jumni ã weñat pínahdih chájnitjeh ã maáh jumapna í juibíbirna caá. ²² Péeni yeó jáapnadih wá íp ã maáh jumapna waadíhntih, dawá weemdíh jepahcanitjibut nin pah í niijbirna yuh caá: ‘Maá, ma wépatjih ma naáwátidih jwít jwí naóh yapanap jí. Ma wépatjih nemepwádih jwí bacat túutup jí. Cáacwá jeh í jéih chájca naáhdih ma wépatjih jwí cháj jéutup jí’, ã niijbirna yuh caá. ²³ Obohjeéhtih, ‘¡Yeebdíh wá jéihcan caá! ¡Yeejép chájnitjeh ñi jumna caá! Pánih jumnit, wá pebhna ñi waad jéohca bojoó’, queétdih wá niij jepahbirna caá”, Jesús át niijíp wat jí.***

*Chéne muú teonit naáwát
(Lc 6.47-49)*

²⁴ “**Ded wá bohéatdih jói jepahna, muú cháj pooni panihni ã jumna caá. Táí jenah joini jwumép baácdih numah baad waadánit, áih jagápdih ã táí dodhdop be. ²⁵ Caán muúdh ã péaat túttimah, búdi mah jáoh, muj búdi daab béj, búdi johlitbat ã jáúwúp be. Páant tubit ã johochah yuhna, caán muú numah dodhni jumna, ã áaccap be. ²⁶ Obohjeéhtih, ded wá bohéatdih joiná yuhna, jepahcan, táí jenah joicánni muú chájni panihni caá ã jumap. Caánboó óonjibitjeh baad waadánit, áih jagápdih ã dodhdop be. ²⁷ Caán muúdh ã péaat túttimah, mah búdi jáoh, muj daab béj, búdi johlitbat ã jáúwúp be. Pánih búdi ã johochah, caán muú áacna, búdi ã yáanap be”, Jesús át niijíp wat jí.**

²⁸ Páant ã niij naáwáchah joiná, cáacwá í joí wáhi bejep wat jí. ²⁹ “Caán táí jéihni pah jwítidih ã niij bohéna caá. Moisés ã watatjidih bohénit páant ípi niij bohécan caá. Pánih bohéna, caánboó yoobópdih tigaá maáh ã jumap”, í muú niijíp wat jí.*

* 7:11 Jn 14.13-14; 15.7,16; 16.23-24; 1Jn 3.21-22; 5.14-15

* 7:12 Lc 6.31

* 7:14 Sal 1.6; Pr 4.18-19

* 7:19 Mt

3.10; Lc 3.9

* 7:20 Mt 12.33

* 7:23 Sal 6.8

* 7:29 Mr 1.22; Lc 4.32

8

Bácah moópniidih ā booaat

(Mr 1.40-45; Lc 5.12-16)

¹ Páant níj naóh bohé péanit, Jesús jeé ñaj yacapboó cháudniji ā bohénitdih át numah dei bejep wut jī. Á dei bejchah ennit, dawá ájeéh ít péé bejep wut jī. ² Páant í bejchah, bácah moópni jwááhnit, bódiha caj yoh ñajnit, nin pah át níijíp wut jī:

—Maá, ma booaíhna, weemdíh ma jéih boana caá, Jesúsdih át níijíp wut jī.

³ —**Jáú!** **Wéinit meemdíh wā booana caá**, caandíh teo jáhanit, át níijíp wut jī.

Páant Jesús ā níijichahjeh, ā moopát át ñuumáh bejep wut jī.

⁴ —**Meemdíh wā booaatjidih bitadíh ma naóhca bojoó. Pánih naóhcan, sacerdotedihjeh naáwádih ma bejeé. Caanná juibínit, míh bácah ā ñuumátjidih ma jéutá. Moisés ā wutatji pah sacerdotewá í cáo wáhat pínah níijná, chéne jopwádih ma wáhuá, Dios meemdíh ā booaatjidih í jéihyat pínah níijná. Tátimah, ma déewájeéh ma jwáub jumachah, ā táibipna caá,*** Jesús caandíh át wép níijíp wut jī.

Soldadowā í maáhdih teo wáhnidih Jesús ā booaat

(Lc 7.1-10)

⁵ Tátimah, Jesús Capernaum tátchina ā juibínachah, Romano cien soldadowā í maáh ā pebh juibínit, nin pah caandíh át níijíp wut jī:

⁶ —Maá, weemdíh ma teo wáacá. Weemdíh teo wáhni búdí wunna, wíh muúboó ā lajna caá. Áih bácah jwioní ā jumachah, búdí tabanit, ā jéih bejcan caá, Jesúsdih át níijíp wut jī.

⁷ —**Caandíh booanadíh wā bejmi caá,** Jesús caandíh át níj jepahap wut jī.

⁸⁻⁹ —Obohjeéhtih, Maá, wíh muuná ma bejcah, ā túimi nacaá. Weem cháh wépní ma jumachah, ‘Wíh muudíh ma waád jüwá’, níijni dée nihcan caá. Ma naáwáchahjeh, weemdíh teo wáhni ā boobipna caá. Wá chah jumnit bita maáta weemdíh í wutna caá. Weembút soldadowádih wutni caá. Bícdih ‘Ma bejeé’, wā níijichah, ápi bejna caá. Bíhdih ‘Ma jüwá’, wā níijichah, ápi jüóhna caá. ‘Nindih ma chájaá’, wā níijichah, páant ā chájna caá. Weém wutni jumna, meembút wutni ma jumaditih wā jéihna caá. Ma wutat pahjeh weemdíh teo wáhni ā boobipna caá, soldadowā í maáh Jesúsdih át níijíp wut jī.

¹⁰ Páant ā níijichah jói wéinit, Jesús ájeéh péenitdih nin pah át níijíp wut jī:

—**Yooópdih yeebdíh wā naóhna caá. Nin soldadowā í maáh judío nihcan**

yahna, Diosdih ā túi jenah jóiná caá. Caandíh teo wáhnidih wā booaat pínahdih át jéihyep taga. **Weemdíh caán ā túi jenah jóyat pah, ded judío bíic yooó jenah jóinídh wā en jwáchcan caá.**

¹¹ **Yeebdíh wā naóhna caá. Péeni láa bita judíowā nihcannit, nihát baácdih moón Diosdih túi jenah jóinít, jeáboó Dios ā maáh jumapna dawá í juibíipna caá. Caanná jumnit, Abraham, Isaac, Jacob bíicdih í jeémpbipna caá.*** ¹² **Obohjeéhtih, judíowā Dios ā maáh jumapna bejnit déejidih, yeejép dapánapboó ā wahbipna caá. Caanná ā wahnitboó búdí jgahnit, íih maodíh í néeh cháác juibíipna caá,** Jesús át níijíp wut jī.*

¹³ Páant queétdih níj péanit, soldadowā í maáhdih nin pah át jwáub níijíp wut jī:

—**Míh muuná ma jwáub bejeé. Meemdíh teo wáhni booni ā jumna caá. ‘Jesús caandíh ā booaipna caá’, ma níj jenah jóyat pahjeh á yapna caá,** Jesús caandíh át níijíp wut jī.

Páant ā níijichahjeh, áih muúboó jumni caandíh teo wáhni át boonap wut jī.

Pedro chudhdih Jesús ā booaat

(Mr 1.29-31; Lc 4.38-39)

¹⁴ Páant níj péanit, Jesús ā bohénitdih át jwáub numah bejep wut jī, páant mantih. Pánih bejna, Pedroíh muuná juibínit, ít waad béjep wut jī. Pánih waad béjnit, Pedro chudh búdí pahat wanna, mi ñajat chóoboó mi ñajachah, Jesús át enep wut jī. ¹⁵ Pánih ennit, míh téihyadih ā teo jáhanachahjeh, pahat át dúucah bejep wut jī. Páant ā dúucachah jóinít, caántboó ñah ñuhnit, Jesúsdih jeémát mit wáhap wut jī.

Dawá wáhnitdih Jesús ā booaat

(Mr 1.32-34; Lc 4.40-41)

¹⁶ Tōo ñáh jüwáwáchah, dawá nemép caolih jumnitdih í chéenwá Jesús ā jumni mué jóocmant ít ub juibínap wut jī. Páant í ub juibínachah ennit, Jesús wá ít bac bejep wut jī. Pánih bac bejnit, Jesúsboó nemépwádih ā bac bejat táutuchahjeh, cáacwáih bácahant ít bac bejep wut jī. Bitá tubúp cháuhndihbat Jesús át booa beedánap wut jī. ¹⁷ Páant ā chájachah, Dios naáwátidih naóh yapani Isaías ā níijátji pah át yapap wut jī. ‘Jwí tubúp cháúátdih, jwí wunatdihbat jgah ennit, át boonap taga’, Isaías át níj daacáp tají.*

Biquína Jesúsdih í péelhat

(Lc 9.57-62)

¹⁸ Dawá Jesús pebh í juí ñuhuchah ennit, Jesús ā bohénitdih nin pah át níijíp wut jī:

—**Chóbe conanaáboó jwí cháuh bejjíh,** át níijíp wut jī.

* 8:4 Lv 14.1-32 * 8:11 Lc 13.29 * 8:12 Mt 22.13; 25.30; Lc 13.28 * 8:17 Is 53.4

¹⁹ Páant niijnít, jēlitna ī dei bejehah, Moisés ā watajtidiḥ bohēni Jesúsdiḥ jwāáhniḥ, nin pah āt niijíp wut jī:

—Bohēni, deyoób ma bejehah, weembút majeéh wā bejmi caá, āt niijíp wut jī.

²⁰ —**Jia majjiowá ḥih muá pínah ítnadiḥ ī bíbohna caá. Jwébehwābut ḥih yécanaḥdiḥ ī bíbohna caá. Obohjeéhtih, weémboó ni-hat cāacwā úud jeñé, wḥih muujéh poh-ba wā bíbohcan caá. Pániḥna, wājeéh ma jéuwáchah, búdí buwat meemdíḥbut ā jumbipna caá,** Jesús caandíḥ āt niij jepahap wut jī.

²¹ Páant ā niijíchah joinít, biḥ jwah nin pah āt niijíp wut jī:

—Maá, majeéh weembút wā bejmi caá. Obohjeéhtih, wā bejat pínah jātiḥ wā íp ā wunuchah, āih bácaḥdiḥ wā yohat pínah ni-ijná, ‘Ma chāo jwáhuú’, weemdíḥ ma niijí. Á wunuchah yoh péanit, majeéh wā bejbipna caá, āt niijíp wut jī.

²² —**Weemdíḥ náahcannit wannit pani-niḥt jumna, queétoó wannitdiḥ ī yoho naáh. Obohjeéhtih, meémboó wājeéh jumni pínah buu ma jéuwá,** Jesús caandíḥ āt niijíp wut yuh jī.

*Búdí johlit nolihatdihbut ā yayáat
(Mr 4.35-41; Lc 8.22-25)*

²³ Páant niij péanit, jēlitboó dei juibínit, búdí jāáj chóodiḥ ā bohénitdiḥ āt numah waadáp wut jī. ²⁴ Ímdih ī chúuh bejehah, Jesúsboó āt úwah bejep wut jī. Pániḥna, ím tac yoób ī buug lájachah pohba, Jesús ā úwat pónih, búdí johlit āt jéuwáp wut jī. Páant búdí nolihat ā jumuchah, ít daábilih wut jī.

²⁵ —‘Maá, jwiitdiḥ ma teo wáacá! ¡Daabná caá jwí chājap! Ít niij wucup wut jī.

²⁶ Páant ī niij wucuchah, jāanit, Jesús queétdih nin pah āt niijíp wut jī:

—**¿Dépanih tiguaá búdí ḥi úum? Weemdíḥ táí jenah joiná, ḥita úumcan tagaa,** āt niijíp wut jī.

Páant niijnít, ḥah ḥahniḥ, johlit, nolihatdihbut jūihniḥ, **“Ma yayáa,”** āt niijíp wut jī. Páant ā niijíchahjeh, johlit nolihatbut biicmantjeh āt yayáh bejep wut jī. ²⁷ Páant ā yapachah, en wáhi bejniḥ, queétdjeh nin pah ít miic niijíp wut jī:

—¿Dedé cāac tiguaá nin? Á naáwáchahjeh, johlit, nolihatbut ā yayáh bejna caá, ít niijíp wut jī.

*Gadara baácđih moón nemép caolih jumnitdiḥ Jesús ā booaat
(Mr 5.1-20; Lc 8.26-39)*

²⁸ Páant ā yapat túttimah, Gadara baácna ít chúuh juibínap wut jī. Caanná ī chúuh juibínachah, chéne neoná cāac yohopmant Jesúsdiḥ ít jwāáh dei jéuwáp wut jī. Queét nemép caolih jumnit, tabit tac behniḥ ī jumuchah, caanná cāacwā ípí bejcap wut jī.

²⁹ Pániḥna, Jesúsdiḥ jwāáh dei juibínit, nin pah ít niij ḥaacáp wut jī:

—¿Meém Dios wáuh, dépanih chājadiḥ jūoh tiguaá ma chāj? ¿Dios ā peéh chājat pínah ā judh jwuhuchah yuhna, jātiḥ jwiitdiḥ peéh chājadiḥ jūohniḥ beé ma chājap? Ít niijíp wut jī.

³⁰ Yúupbit dawá momo muuwā bid jeémpna ít chājap wut jī. ³¹ Pániḥna, queétdih enniḥ, nemépwā nin pah Jesúsdiḥ ít niijíp wut jī:

—Jwiitdiḥ bacat túatna, cot muuwādiḥ ma waadát túatú, ít niijíp wut jī.

³² —**Júu, caán láa bácaḥ ḥi bejeé,** Jesús queétdih āt niijíp wut jī.

Páant ā niijíchahjeh, queét cāacwāih bácaḥmant bacniḥ, muuwādiḥ nemépwā ít waadáp wut jī. Páant ít waadáchah, wépép ḥāo dei bej, ímna buug báah bejniḥ, muuwā ít chúic wun beedáh bejep wut jī.

³³ Páant ī yapachah enna, búdí úumniḥ, queét muuwājidiḥ en daonítboó ḥih tútchina ít ḥāo jweí jwáub bejep wut jī. Pániḥ ḥāo jwáub juibínit, muuwā ded pah ít yapatjidiḥ, nemép caolih jumnitdihbut ded pah Jesús ā booaatjidiḥ ít naoh peetép wut jī. ³⁴ Páant ít naáwáchah joinít, niḥat caán tútchidiḥ moón Jesúsdiḥ enediḥ ít bejep wut jī. Pániḥ juibínit, caandíḥ náahcan, ḥih baácman Jesús wādiḥ ít jwáub bejat túatup wut jī.

9

*Jéih yoocannidiḥ Jesús ā booaat
(Mr 2.1-12; Lc 5.17-26)*

¹ Páant ī jwáub bejat túatuchah joinít, ḥih jāáj chóona waadniḥ, Jesús wā ít jwáub chúuh bejep wut jī. Pániḥ chúuh bejniḥ, Jesús āpí juibíni tútchina ít jwáub juibínap wut jī.

² Caanná ī juibínachah, caanjih moón jéih yoocannidiḥ ā ḥajat chóojih Jesús pebhna ít beo juibínap wut jī. “Jesús nindiḥ ā jéih booaipna caá”, ít niij jenah joyóp wut jī. Páant ít niij jenah joyátdih jéihniḥ, jéih yoocannidiḥ nin pah Jesús āt niijíp wut jī:

—**Ma weñé. Ma yéejatdiḥ meemdíḥ wā yohna caá,** āt niijíp wut jī.

³ Páant ā niijíchah joinít, biquína Moisés ā watajtidiḥ bohénit nin pah ít niij jenah joyóp wut yuh jī: “Diosjeh yéejatdiḥ ā jéih yohna caá. Nin cāacjeh jumna yuhna, páant niijná, ‘Dios wā jumna caá’, niij yeena caá ā chājap”, ít niij jenah joyóp wut jī. ⁴ Páant ít niij jenah joyátdih jéihniḥ, nin pah Jesús queétdih āt niijíp wut jī:

—**¿Dépanih tiguaá páant yeejép ḥi jenah joí? ⁵ ‘Ma yéejatdiḥ wā yohna caá’, wā niijíchah joinít, weemdíḥ jéihcan yuhna, ‘Yeeni caá’, ḥi niij jenah joiná caá. Obohjeéhtih, ‘Ḥah ḥahniḥ, ma yáac chāi bejeé’, wā niijíchah, caán ā bejehah enniḥ, wā niiját yoobópdih ā jumatdiḥ**

ñi jéihbipna caá. Pániñ jéihna, yéejat yohat wépat wá díbohathdihbut ñi jéihbipna caá. ⁶ Weém nihát cáacwá úud jeñé, nin baácdih moondih jéih boonanit, í yéej chájatdihbut wá jéih yohna caá. Pániñ tibéé Dios weemdíh á wah deyanap jí, cáacwá í yéejatdih wá yohat pínah níijná. Pániñna, caán wépatdih wá bíbohathdih yeéé ñi jéihyat pínah níijná, nin pah wá cháj jáutbipna caá, át níijíp wut jí.

Páant níj péanit, jéih yoocannidih nin pah át níijíp wut jí:

—**Ma ñah ñuhwá. Ma ñajat chóodih ubnit, míh muúboó ma jwáub bejeé,** át níijíp wut jí.

⁷ Páant á níijíchah joinít, jéih yoocanniji ñah ñuhnit, áih muúboó át jwáub bejep wut jí. ⁸ Páant á booanachah ennit, cáacwá ít en wáhi bejep wut jí. Pániñ en wáhi bejnit, Dios Jesúsdiñ bádi wépat á wáhatdih jéihnit, Diosdiñ bádi ít wéi naáwáp wut jí.

Jeús Mateodih á juúwát tútat
(Mr 2.13-17; Lc 5.27-32)

⁹ Pániñ booa péaniji caán muumánt bac bejnit, Jesús á bohénitdih át jwáub numah jib bejep wut jí. Pániñ bejnit, caanmánt jáóhnit, weém Mateo pebh í juyáp jí. Romanowá í maáta í wábat túatni dinerodih wábh wáhi wá jumap jí. Pániñna, caán láa wáhi tewat tólihboó wá cháudup jí. Caanjíh wá cháuduchah ennit, nin pah weemdíh Jesús á níijíp jí:

—**Wájeéh ma péé juúwá,** á níijíp jí.

Páant á níijíchah joinítjeh, ñah ñuhnit, ájeéh wá bejep jí.

¹⁰ Tútímah, Jesús wádiñ wáih muúboó numah jeémédih wá bejep jí. Weem páh dawá dinerodih wábh wáhnitdih, bita “Yeejépwá caá”, í níijnitdihbut wá numah jeémép jí. ¹¹ Páant queéé bícdih jwí jeéméchah ennit, bíquína fariseowá jwiít Jesús á bohénitdih nin pah í níj jáihñap jí:

—¿Dépanih tigaá ñíh bohéni dinerodih wábh wáhnit, yeejéj chájnít bícdih á jeémp? í níijíp jí.*

¹²⁻¹³ Páant í níijíchah joinít, Jesúsboó queéé fariseowádiñ nin pah á níj jepahap jí:

—**Tubáp cháúhcanntí cohndih ípí bidcan caá. Wánnitjeh caá caandíh í bidip. Pániñ pah ‘Weém yéejat wihcanni caá’, níj jenah joinít, teo wáacni pínahdiñ ípí bidcan caá. Obohjeéhtih, ‘Wá yéejatdih jíghnit, wá túat nuúmíhna caá’, níj jenah joinít caá teo wáacni pínahdiñ í bidip. ‘Jwiít yeejépwá caá’, níj jenah joinítjeh teo wáacadiñ wá juúwáp be, í yéej chájatdih cádahnit, túiniboodíh í túat nuumát pínah níijná. Dios naáwátidih naóh yapaní á níj daacátjidiñ yebdíh jéihyat caá náahap. ‘Nuúpwádiñ í mao**

caó wáhatdih weém wá náahcan caá. Obohjeéhtih, bitadiñ ní jíghah en teo wáacadiñ caá yeebdíh wá náah yacap”, Dios á níijná caá’, át níj daacáp tají.* Caán ded pah á daacátjidiñ jéihyat túat níijná, ñi jwáub bohénaá. Caán á daacátjidiñ pah, jíghah ennit, weém cáacwádiñ teo wáacadiñ wá juúwáp be, á níijíp jí.

Jeémp jwuhcatdih Jesúsdiñ í wábh joyát
(Mr 2.18-22; Lc 5.33-39)

¹⁴ Tútímah, Juan Daabáni á bohénitboó jwí pebh joinít, nin pah Jesúsdiñ í níj wábh joyóp jí:

—Jwiít Juan á bohénit, jwí nuowá í wutat pah jwípe jeémp jwuhcan caá. Fariseowábut bíic yoobó ípí chájna caá. ¿Dépanih tigaá ma bohénitboó páantjeh í jeémp? Jesúsdiñ í níijíp jí.

¹⁵ —**Nin pah caá á jumap: Téihya chéoni á numah jeémpnit bícdih á jam jwuhchah, jíghahcan, ípí túi wéi jeémpna caá. Obohjeéhtih, caán téihya chéonidih bita í ub bejat túttimah, jíghahnit, íta jeémp jwuhcan tagaá. Weém caán téihya chéoni panihni wá jumna caá. Pániñ pah tigaá wá bohénit wájeéh jumna, wéinit, páantjeh í jeémpna caá. Obohjeéhtih, bita weemdíh í ub bejat túttimah, wá bohénitjééh wá wihcah, caán láa jíghahnit, í jeémp jwuhcan níit,** Jesús queétdih á níijíp jí.

¹⁶ Pániñna, ded pah jwí nuowá í wutatjí áih jáap bohéátjeh fariseowá í widíhichah enna, Jesús queétdih nin pah á jwáub níj bohénap jí: “**Jáap yéqueh chóo chocca naáh chóojíh máa yéqueh chóodih nah wai búudhdát á náahcan caá. Páant ñi chájachah nihna, caandíh ñi chocat túttimah, jínt bejna, máa chóodih chah áta yewa tagaá. Páant tigaá jwí nuowá í naáwátjidiñ wáih jáap bohéátjeh wid naóhcat caá náahap. 17 Pániñ pah dée, pah jwuhcanni iguñ macdiñ nuúap chóojíh í chájniji máa wuh wáhdíh yácat á náahcan caá. Páant ñi yáacachah nihna, iguñ mac pahna, máa wuh wáuh jéih yáuhcan, áta yewah bej tagaá. Páant á yewechah, chénat pah áta buud tagaá. Pániñna, jáap macdiñ, jáap wuh wáuhboó yácat caá náahap. Páant ñi yáacachah, iguñ mac, caandíh yáacni chóobut á túi jumbipna caá. Pániñ pah, wáih jáap bohéat jwí nuowá í naáwátjijíh wid naóhcat caá náahap”, á níijíp jí.**

Áih yéqueh chóodih juí, teonih, jairo nuumndihbut Jesús á booaat
(Mr 5.21-43; Lc 8.40-56)

¹⁸ Wáih muúboó páantjeh jwí jumachah, jwiít judiowá jwí mic wácat muúdiñ en

* 9:11 Lc 15.1-2 * 9:12-13 Os 6.6; Mt 12.7

daonít i maáh ã waád juyáp jî. Waád juinít, Jesús pebh bódicha caj yoh ñajnit, nin pah ã niijíp jî:

—Wã nuúm jáantjeh mi wanah bejep be. Obohjeéhtih, caántdih ma teo jáha booaat túat niijná, wájeéh ma juúwá. Páant ma teo jáhanachah, mi jwáub boobipna caá, Jesúsdiñ ã niijíp jî.

¹⁹ Páant ã niijíchah joinít, Jesús wíih muúboó jeémp cháudnji, ñah ñuhnit, ájeéh ã bac bejep jî. Jwiít ã bohénitbut íjeéh jwí bejep jî. ²⁰⁻²¹ Pániñ bejnit, namádiñ jwí bejchah, cáacwá cátiñ biíñ wili wánnih mit jumap tajî. Caánt doce jópchi mácanihat panihat wánnih, “Jesúih yéguéh chóodiñjeh juibi teona, wã boobipna caá”, mit niij jenah joyóp wut jî. Páant niij jenah joinít, Jesús táahmant jéóhniñ, áih yéguéh chóo yapatbitdih mit juí tewep tajî. ²² Páant mi juí tewatdih jéihna, tac páud ennit, Jesús caántdih nin pah ã niijíp jî:

—**Nuumá, ma weñé. Weemdiñ táí jenah joinít, ma boona caá,** ã niijíp jî.

Páant ã niijíchahjeh, mit boonap tajî.

²³ Táltimah, jwiít Jesús biícdiñ maáih muúná jwí waád juibinap jî. Pániñ waád juibínit, chíó póojnitdih, dawá ñaac jáinítdihbut jwí enep jî. ²⁴ Páant i juñúchah ennit, Jesús queétdih nin pah ã niijíp jî:

—**Yeéñ ñi bac bejeé. Mi wáncan caá. Ñona caá mi chájp,** ã niijíp jî.

Páant ã niijíchah joinít, “Nih yána caá ã chájp”, niijnít, cáacwá caandiñ i dehwep jî. ²⁵ Pániñna, queétiñ bac bejat táltimah, wánnih pebhna waad béjnit, miíh téihyadiñ Jesús át tewep wut jî. Páant ã tewechahjeh, boonit, mit ñah ñuhap wut jî. ²⁶ Jóocmant ñuhnit caántdih ã booaat doonádiñ joinít, caán títchidih moondiñ it naóh peetép tajî.

Chénewá jéih encannitdih Jesús ã booaat

²⁷ Caanjîñ jumnitji jwáub jibidih jwí bejchah, chénewá jéih encannit neoná jwiítidih péé bejnit, nin pah i niij ej ñaacáp jî:

—iDavid juima, Dios ã wáñni, jwiítidih ma jgah eneé! i niijíp jî.

²⁸ Páant i niij ej ñaacáchah, jwiít Jesús biícdiñ biíñ muúboó jwí waad béjep jî. Páant jwí waad béjchah, queétiñ jéih encannitbut i ñuún waad juyáp jî. Páant i waad juyáchah ennit, Jesús queétdih nin pah ã niijíp jî:

—**Jwiítidih ã jéih booami nacaá’, weemdiñ ñi niij jenah joí niit?’** ã niijíp jî.

—Páant tigaá jwí niij jenah joyóp, caandiñ i niij jepahap jî.

²⁹ Páant i niij jepahachah joinít, íih quibdiñ teo jáhanit, nin pah ã niijíp jî:

—**‘Páant ã chájbipna caá’, ñi niij jenah joyát pahjeh tigaá wã chájbip,** ã niijíp jî.

³⁰ Páant ã niijíchahjeh, i jéih enep jî, buca. Pániñ booaniñ, Jesús nin pah queétdih ã jwáub niijíp jî:

—**Weém huutéñ yeediñ wã booaatdih bitadiñ ñi naóhca bojóó,** ã niijíp jî.

³¹ Páant ã niijíchah yuhna, bac bejnit, queétdih ded pah ã booaatjidiñ niñat pebh-boó it naóh peetép tajî.

Jéih wéhecannidih Jesús ã booaat

³² Páant i bac bejchah, Jesús pebh nemép jumnidih bita i ñahwat ub waád juyáp jî. Caán nemép caandiñ át jéih wéheat túatcap tajî.

³³ Páant i ub juyáchah ennit, Jesús nemépdih ã bacat túatup jî. Páant ã bacat túatuchahjeh, jéih wéhecanniji ã jwáub wéhenap jî. Caandiñ ennit, niñat i en wáñi bejep jî.

—iNin pah yapatdih niñat jwiít Israel baácdiñ moón jwípiñ encan jî! i mic niijíp jî.

³⁴ Obohjeéhtih, fariseowá mácañ i mic niij wéhenap jî.

—Nemépwá i maáh ã wépatjîñ caá nemépwádiñ ã bacat túatup, i mic niijíp jî.*

Jesús cáacwádiñ ã jgah enat

³⁵ Pániñat táltimah, niñat botoni títchina, dahwani títchinadiñbut bohé jibidih bejna, Jesús jwiítidih ã namah bejep jî. Títchina yoobó naóh jib bejna, jwiít judiowá jwí mic wáacat muúná waadniñ, Jesús ápi bohénap jî. Dios ã maáh jumát táini doonádiñ naóhniñ, niñat caanjîñ moón tabáp chéahniñdihbut ápi boonanap jî.* ³⁶ Pániñ bejna, dawá cáacwá owejawádiñ en daoni wihcat pah yeejép yapnit, moh yéejnit i jumachah ennit, Jesús queétdih búdi át jgah enep jî.* ³⁷ Pániñ jgah ennit, jwiít ã bohénitdih nin pah ã niijíp jî:

—**Jóo dajat láa búdi tewat ã jumachah yuhna, teonitboó daocánnitjeh i jumna caá. Pániñat pah, táini doonádiñ joinít píñah dawá i jumachah yuhna, queétdih naóhniñ píñahboó daocánnitjeh i jumna caá.** ³⁸ Pániñna, táini doonádiñ chah dawá bohénitdih ã wahat píñah niijná, Diosdiñ ñi uúbá, ã niijíp jî.*

10

Jesús doce ã naáwát túatnit píñah i wátna (Mr 3.13-19; Lc 6.12-16)

¹ Táltimah, jwiít doce ã bohénitdih bid bojnit, nemépwádiñ bacaat píñah wépat, niñat wánnitdih booaat píñah wépatdihbut jwiítidih ã wáñap jî.

² Nin caá jwiít Jesús ã bohénit, ã naáwát túatnit píñah jwí wát: Simón ã jumap jî. Caandiñ Pedro Jesús ã wát búndhup jî. Ñ uúñ Andrésbut ã jumap jî. Santiago, ã uúñ Juanjîñbut i jumap jî. Queétiñ chénewá

* 9:34 Mt 10.25; 12.24; Mr 3.22; Lc 11.15 * 9:35 Mt 4.23; Mr 1.39; Lc 4.44 * 9:36 Nm 27.17; 1R 22.17; 2Cr 18.16;

Zebedeo weh i jamap ji. ³ Felipe, Bartolomé, Tomás, weém Mateobut jwí jamap ji. Weéamboó Romanowá i maáta i uúbat táutni dinerodih uúbh wáhni wá jamap ji. Biñ Santiago, Alfeo wáuhbut á jamap ji. Tadeo, Lebeo i niij wát búadhnibut á jamap ji. ⁴ Biñ Simón, Celote wát jamni poómpdih bóobut á jamap ji. Judas Iscariote, Jesúsdih eníhcannitdih dúo wáini pínahbut á jamap ji.

Jesús doce á bohénitdih á wahat

(Mr 6.7-13; Lc 9.1-6)

⁵ Jwiit doce á bohénitdih á wépatdih wáh, biñ tútchinaboó wahna, ded pah jwí chájat pínahdih nin pah Jesús jwiitdih á niij naáwáp ji: “Judíowá nihcannit pebhna ni bejca bojóo. Samaria baáčboobút ni bejca bojóo. ⁶ Diosdih jéihcannit jamna, buúdnit ovejawá panihnit i jamuchah, judíowá pebhboojéh ni bejeé. ⁷ ‘Dios maáh á jumatdih á jútat pínah bahnijeh á judhna caá’, queétdih ni niij naáwá. ⁸ Pánih naóhna, bácah moópnit, dawá tabúp cháúhnit, wanah bejnitdihbut ni booanaá. Nemép caolih jumnitih bácahmant nemépwádh ni bacanaá. Páant ni chájat pínah wépatdih yeebdih wá wáhna caá. Jíib náahcanjeh yeebdih wá wáhat pah muntih, yeebút biic yoobó jíib náahcanjeh cáacwádh ni teo wáacá.

⁹ “Pánih bejna, dinerodih ni ub bejca bojóo. ¹⁰ Wah wáuh, táut numát pínah camisa, zapatos ub hejcan, íoh cajat nahdihbut ni ub bejca bojóo. Ni dawát chóojeh ni dúo béjeé. Ni bohénit pínahboó yeebdih i numah jeémpbipna caá. Ni duóni chóo á moopóchah, queétoó ni táut numát pínah chóodihbut i wáhbipna caá. Queétdih ni teo wáacat jíib, páant caá yeebdih i chájipna caá.*

¹¹ “Caán tútchina juibnit, caán tútchidih jam wáhna, yeebdih wéi jwááhnitih muúdhjeh ni cháo jwáhuá. ¹² Íih muuná waad béjnit, ‘Dios á táyat níjeéh á jamu naáh’, caán muúdh moondih ni niijí. ¹³ Páant ni niijíchah, táini i jumat jíib, Dios á táyat íjeéh á jumbipna caá. Obohjeéhtih, túcannit i jamuchah, páant ni niijíchah yáhna, Dios á táyat íjeéh á wihcan niit. ¹⁴ Yeebdih náahcan, i joíhcah, caán muumánt ni bac bejeé. Bac bejnit, queétdih Dios á yohat pínahdih jútat táut niijná, níih zapatosdih too dugnit, caán jamni bechídih ni péoh mao yoh jéenanaá. Pánihna, caán tútchidih moón yeebdih i náahcah, biic yoobó muntih queétdihbut ni cháj júttá.* ¹⁵ Yoobópdih yeebdih wá naóhna

caá. Peéh chájni yeó jáapdih Sodoma tútchidih moón, Gomorra tútchidih moondihbut Dios búdí á peéh chájipna caá.* Obohjeéhtih, queétdih á peéh chájat chah, yeebdih náahcannitboodih á peéh chájipna caá”, jwiitdih á niijíp ji.*

Jesúhwádh bita yeejép i chájat pínah

¹⁶ “Jweemdh ni táí joyoó! Yeéb ovejawá panihnitdih jiwá panihnit pehbóo wá wahna caá. Pánihna, jopwá pah tac behcannit, maiwá pah ni táí yap náhninaá.*

¹⁷ ¡Ni táí chája chaáh! Yeebdih eníhcannit ni maátadih i wáhbipna caá. Jwiit judíowá jwí miic wáacat muúboó waadnit, yeebdih i páhbipna caá. ¹⁸ Wíh wá ni jumat jíib, caán tútchinadih moón i maáta pebhna, chah wépnit maáta pebhna yeebdih i ub bejipna caá. Caanná i ub bejchah, queétoó maátadih, judíowá nihcannit maátadihbut wíh táini doonádih ni naóhbipna caá. ¹⁹ Páant maátadih i wáhuchah, ‘Ded pah wá niiját pínahdih wá jéihcan niit’, ni niij jenah joicá bojóo. Yeebdih i uúbh joyóchahjeh, ni niiját pínahdih Dios yeebdih á jéhyabipna caá. ²⁰ Páant á jéhyanachah, queétdih jepahna, yeéb ni jenah joyátíhjih ni jepahcan niit. Dios jwí íip á jenah joyátidih Táini Espíritubóo yeebdih á naáwát táutbipna caá.*

²¹ “Caán láa, det wíh wá i jumat jíib, biic weh jamna yáhna, maátadih naóh yacnit, á déedih á mao yohat táutbipna caá. Í mána i wehdih, i wehboó i manadihbut i mao yohat táutbipna caá.* ²² Pánihna, yeéb wíh wá ni jumat jíib, nihát yeebdih i eníhcan niit. Páant i eníhcah, yeebdih yeejép i chájachah yáhna, weemdh páantjeh ni cádahcah, yeebdih wá táí ubbipna caá, wá íip pehbóo ni táí jumat pínah niijná.* ²³ Wíh táini doonádih ni naáwát jíib, biic tútchidih moón yeebdih i yéj chájachah, biñ tútchina jwei béjnit, caanjíh moondihbut ni naáwá. Yoobópdih yeebdih wá naóhna caá. Nihat Israel baáčboó jamni tútchinadih moondih ni naóh beedáat pínah játih, weém nihát cáacwá úd jeñé nin baáčboó wá jwáub dei jóóhbipna caá.

²⁴ “Jáap jéihni caandih bohéni chah nihcan caá. Biic yoobó teo wáhnibut á maáh chah nihcan caá.* ²⁵ ‘Ded pah weemdh bohénidih á yapat pah muntih weemdhbut á yapbipna caá’, jáap jéihnidih niij jenah joyát caá náahap. Teo wáhnibut ‘Ded pah wá maáhdih á yapat

* 10:10 1Co 9.14; 1Ti 5.18 * 10:14 Hch 13.51 * 10:15 Gn 19.24-28; Mt 11.24 * 10:15 Lc 10.4-12 * 10:16 Lc 10.3 * 10:20 Mr 13.9-11; Lc 12.11-12; 21.12-15 * 10:21 Mr 13.12; Lc 21.16 * 10:22 Mt 24.9,13; Mr 13.13; Lc 21.17 * 10:24 Lc 6.40; Jn 13.16; 15.20

pah m̄ntih weemdíhbat ã yapbipna caá', niij jenah joyát caá náahap. Oboghjeéhtih, 'Wã maáh chah jumna, caandih yeejép ã yapat pah weemboodih ã yapcan niit', niij jenah joicát caá náahap. Weém maú mínah panihni, yeebboó wã pebh moon pánihnit ñi jumna caá. Pánihna, cáacwã weemdíh 'Beelzebú caá', niijná, yeeb wíihwãdihbat biíc yoobó yeejép ã niijbipna caá', Jesús jwiítidih ã niijíp jĩ.*

¿Dedih tigaá úumat náah?
(Lc 12.2-7)

²⁶ "Buu láa cáacwãdih wíih táini doonádih ñi naawáchah yuhna, joíhcan, bita í encah, yeebdih yeejép í chãjbipna caá. Pánih yeejép í bih chãjachah yuhna, túttimah nihát í táí jéihbipna caá. Yeebdih yeejép chãjnitidih ñi úumca bojóo.* ²⁷ Pánihna, buu ded pah yeebdihjeh wã bohéatdih túttimah dawá cáacwã cátił úumcanjeh ñi naawá. ²⁸ Cáacwã yeebdih maona, ñiuh bácahdihjeh í mao yohna caá. Oboghjeéhtih, ñiuh caolihdih í jéih maocan caá. Pánihna, det yeebdih mao yohihnitidih ñi úumca bojóo. Oboghjeéhtih, Diosboodih caá úumat náahap. Caanjéh tigaá ñiuh bácahdih, ñiuh caolihdihbat iiguipna ã jéih yohna caá.

²⁹ "Chéne jwébehwãbit bainibitjeh í jíb jumachah yuhna, biícbitdih Dios ã buudácan caá. Dios ã watach, caanbít ã wuncan niit. ³⁰ Ñiuh waó yoócnadih Dios jenah en beedáni jumna, ded pah ñi jumadidihbat ã táí jéih beedána caá. Pánih jéih beedána, yeebdih ã táí jéih en daoná caá. ³¹ Jwébehwãdih ã oyat chah, yeebboodih ã oina caá. Pánih oinit, ã en dawátidih jéihna, ñi náhni dahwaca bojóo", Jesús ã niijíp jĩ.

"Weém Jesúh caá", úumcanjeh, niiját
(Lc 12.8-9)

³² " 'Weém Jesúh caá', ded bitadidih ã niijichah, weembát caandih 'Caán wíih caá', wã íp jeáboó jumnidih wã niijbipna caá. ³³ Oboghjeéhtih, ded wíih jumna yuhna, 'Weém Jesúh nihcan caá', bitadidih ã niijichah, 'Caán wíih nihcan caá', weembát wã ípidih wã niijbipna caá', Jesús ã niijíp jĩ.*

Jesús cáacwãdih chéne poómp ã chãjat
(Lc 12.51-53; 14.26-27)

³⁴ "¿Ded pah tigaá yeeb weemdíh ñi niij jenah joí? 'Áih doonádih joinit, nihát cáacwã táí biícidih í jumbipna caá', ¿ñi niij jenah joí niit? Oboghjeéhtih, pánihcan caá. Cáacwã wã bohéatdih í

joyát túttimah, biquína wã naawátidih í táí wéi joyóchah, bitaboó caandih jepahcan, queétdih í en jãihbipna caá. ³⁵ Biquína behnit wã naawátidih í táí joyát jíb í weh queétdih í enihcan niit. Behnit maúh wã naawátidih í táí joyát jíb í weh yatá queétdih í enihcan niit. Í chudhna yaádih wã bohéatdih í táí joyát jíb, í weh áana yaádih queétdih í enihcan niit. ³⁶ Ded weemdíh jepahnidih ã déewã yoobát í enihbican nacaá.*

³⁷ "Ded weemdíh ã oyat chah ã mánadidih, ã wehdih oina, wíih nihcan niit. ³⁸ Pánihna, cruzboó wunna, yeejép wã yapat pínah pah, ded wíih ã jumat jíb yeejép ã yapbipna caá. Pánih yeejép yapatdih úumnit, jweiná, wíih nihcan niit.* ³⁹ Ded weemdíh táí jenah joicán, bií déedih en ñinahnit, ã náahatidihjeh chãjna, iiguipna ã bejbipna caá. Oboghjeéhtih, ded áih pínahdih jenah joicánjeh, wã weñat pínahdih chãjniboó páantjeh wãjeéh ã táí jumbipna caá", Jesús ã niijíp jĩ.*

Jwiítidih jíb wãhat panihni
(Mr 9.41)

⁴⁰ "Det yeeb wíihwãdih táí náahna, weemdíhbat í náahna caá. Pánihna, weemdíh táí náahni weemdíh wahnidihbat ã náahna caá.* ⁴¹ Dios naawátidih naóh yapani ã tewat jíb Dios caandih ã táí chãjbipna caá. Á naawátidih naóh yapani ã jumachah enna, ded caandih táí náahna, naóh yapanidih ã táí chãjat pah Dios caandihbat biíc yoobó ã táí chãjbipna caá. Ded táini ã jumat jíb, Dios caandih ã táí chãjbipna caá. Táini ã jumachah ennit, biíhboó caandih táí náahna, táinidih Dios ã táí chãjat pah, caandih náahnidihbat biíc yoobó ã táí chãjbipna caá. ⁴² Ded wíih moh yéejni ã jumachah enna, caandih ã babhbat pínah, baini mahjeh ã wãhuchah yuhna, ã teo wáacatbit jíb, Dios caandihbat ã táí chãjbipna caá", Jesús jwiítidih ã niijíp jĩ.

11

Juan Daabáni ã úubh joyát tútat
(Lc 7.18-35)

¹ Páant jwiít ã bohénitdih ã naóh péaat túttimah, caán baácidih bóo tútchinadih moondih Jesús áih táini doonádih bohénadih ã bejep jĩ. Jwiítbut biíh tútchinadih moondih bohénadih jwí bejep jĩ. ² Pánih bejnitjé jwí jwúub juyúchah, Jesús ded pah ã chãjat doonádih Juan Daabáni nemat muúboó jumni át joyóp tají. Pánih joiníji ã bohénitdih Jesús pebhna át wahap tají, caandih í úubh

* 10:25 Mt 9.34; 12.24; Mr 3.22; Lc 11.15

* 10:26 Mr 4.22; Lc 8.17

* 10:33 2Ti 2.12

* 10:36 Mi 7.6

* 10:38

Mt 16.24; Mr 8.34; Lc 9.23; Jn 12.24

* 10:39 Mt 16.25; Mr 8.35; Lc 9.24; 17.33; Jn 12.25

* 10:40 Mr 9.37; Lc 9.48;

10.16; Jn 13.20

joí enat pínah niijná. ³ Páant ã wahachah, jwí pebh jainít, nin pah Jesúsdiñ i niij úabh joyóp jî:

—Juan jwiítidih nin pah ã niij úabh joí enat tãutap be: ‘ “Wã tãttimah biñh ã jũóhbipna caá”, çwã niijníji niit meém? ¿Wã niijníji ma nihcah, biñhdih páñat náah niit? ” ã niijíp be, Jesúsdiñ i niijíp jî.

⁴ Páant i niij úabh joyóchah joinít, Jesús queétdih nin pah ã niij jepahap jî:

—**Buu ded pah ñi joyátji, ñi enatjidihbat Juandih nin pah niij naáwádih ñi bejeé:** ⁵ ‘Jéih encannitji, jéih joicánnitji, jéih bejcanitjidihbat ã booana beé. Bãchah moópnitji, wanah bejnitjidih yuh buca ã booana beé. *Moh yéejnitdih ã táí ubat pínah doonádihbat naóhna ã chãjap be.’ ⁶ Pánihna, “Ded weemdíh táí jenah joí cádahcannidih Dios ã wéi enna caá”, Jesús ã niijíp be’, Juandih niij naáwádih ñi bejeé, ã niijíp jî.

⁷ Páant ã niijichah joinít, Juandih naáwádih i jwáub bejep jî. Páant i jwáub bejchah, Juan ded pah ã jumátdih dawá jwíjéeh péenitdih Jesús nin pah ã niij naáwáp jî: “¿Dedédih enedih bej tígá ñipí chãj, muú wicahpoó bejna? ¿Jiwi jeémp yilip déedih johlit ã joh wjejni panihnidih enedih ñi bejnit beé? Obohjeéhtih, Juan pániñcan beé. Det biáboó i naáwáchah yuhna, caánboó jweéhcanejeh, yooópdih ãpí naáwáp wat jî. ⁸ Pánih jumnidih bidcan, ¿táini yégueh ñuonídih enedih ñi bejnit beé? Obohjeéhtih, táini yégueh ñuonit maátaih muáboó ípí jumna caá. Juanboó queét pah niñcan beé. ⁹ Pánih jumnidihbat bidcan, ¿Dios naáwátdih naóh yapanidih enedih bejnit beé ñi chãj? Páant tígá Juan ã jumap. Bita naóh yapanit chah ã jumna caá. ¹⁰ Juan ã jwiñh naóh waáwát pinahdih jon jãtíh Dios naáwátdih naóh yapani nin pah ãt niij naóh daacáp tajî:

‘**Á wááhdih Dios nin pah ã niijíp be:** “Ma jãtíh wã naáwátdih naóh waóhni pinahdih wã wahbipna caá, meémboó ma naáwáchah joinít, cáacwã i jepahat pínah niijná”, Dios ã niijíp be’, ãt niij daacáp tajî. (Mal 3.1)

¹¹ Yoobópdih yeedbíh wã naóhna caá. Nihat bita chah Juan Daabáni ã jumna caá. Obohjeéhtih, páant ã jumuchah yuhna, Dios ã maáh jumapna ded oboh jumniiboó Juan chah ã jumipna caá.

¹² “Juan ã bohé jwiñh láa buu láana, Dios ã maáh jumapboó dawá i waadát pinahdih búdi i bidna caá. Pánih bidna, Diosdih táí jenah joinít, yeó jáap jumap

pah chah dawá waadná caá i chãjap. Obohjeéhtih, bitaboó páant i waadátidih íjnit, queétdih i jãhna yuh caá. ¹³ Juan ã jũúwát pínah jãtíh, nihát Dios naáwátdih naóh yapanitboó daácna, Moisésbat daácna, Dios ã maáh jumap pinahdih ít naóh daacáp tajî. Juanbat caandíhjuh muntíh ã naóh bohénap be. * ¹⁴ “Dios ã wahni ã jũúwát pínah jãtíh, Elías panihni ã jũóhbipna caá’, jon jãtíh i niijní tígáá Juan ã jumap. Pánihna, ‘Yoobópdih tígáá Juan i niijní Elías panihni ã jumap’, yeedbíh niij jenah joyát caá náahap. ¹⁵ ¡Ded molit jumna, ã táí joyó naáh!

¹⁶ “**Buu láa moón weemdíh jepahcannit nin pah ñi jumna caá:** Yoahdíh tíohnit wébit pah caá ñi jumap. Tíoh chéudnit, nin pah ípí niij míic jãhna caá: ¹⁷ ‘Jwí pelat póoj tíhwichah yuhna, yeebboó ñi búadíhcan beé. Wannitdih jwí jãí tíhwichah yuhna, ñi jãí wáaquíhcan beé’, i niij míic jãhna caá. ¹⁸ Páant i chãjat pah, yeebbát biic yoobó ñipí chãjna caá. Juan Daabáni cáacwãjéeh jeémpcan, poonidihbat ãpí bahhcap jî. Páant ã chãjchah enna, ‘Nemép caolih jumni caá’, niij jãhñit, ã bohéátdih ñi joíhcap jî. ¹⁹ Obohjeéhtih, weém, nihát caácwã úud jeñé, cáacwãjéeh jeémpnit, wãpí bahhna caá. Páant wã chãjachah ennit, ‘Eneé. Nin búdi jeémpni, bahh máihni caá ã jumap. Romanowá i úabát tãutni náodih úabh wãhñit, yeejép chãjnit biicdih ãpí pej jumna caá’, niij jãhñit, weemdíhbat ñi jepahcan caá. Páant niij jãhna, wébit pah caá ñi jumap. Obohjeéhtih, ded pah Dios ã watat pah wã táí chãjachah enna, ã jenah joyát yoobópdih ã jumátdih ñi jéihbipna caá”, Jesús queétdih ã niijíp jî.

Biñh tãtchinadih moón i jepahcat (Lc 10.13-15)

²⁰ Tãttimah, biñh tãtchinadih moón caandíh i jepahcatji jib, Jesús queétdih ã jũihñap jî. Caán tãtchinadih moón biñh tãtchina chah Dios ã wépatjñ Jesús ã chãj jãutap yuh jî. Páant ã chãj jãutachah yuhna, i yéejatdih i cádahcap jî. Páant i cádahcatji jib nin pah queétdih ã niij jũihñap jî: ²¹ “¡Corazín tãtchidih moón yeejép ñi yapbipna caá! ¡Betsaida tãtchidih moonbát yeejép ñi yapbipna caá! Níñh tãtchinadih Dios ã wépatjñ búdi wã chãj jãutap yuh be. Páant ã wépatjñ wã chãj jãutachah enna, Tiro tãtchidih moón, Sidón tãtchidih moonbát i yéejatdih cádahñit, táiniboodíh íta tãut nuam tãgaá. Jíghahna ñuwát chóo ñuonit, i jíghatdih jãutna, tuu jóóhñih íta míic

* 11:5 Is 35.5-6 * 11:5 Is 61.1 * 11:13 Lc 16.16 23.1-18; Ez 26.1-28.6; Jl 3.4-8; Am 1.9-10; Zac 9.2-4

* 11:14 Mal 4.5; Mt 17.10-13; Mr 9.11-13 * 11:21 Is

waáh tagaá.* ²² **Nin pah yoobópdih yeebdíh wá naóhna caá: Peéh chājat yeó jáapdih Dios Tiro tátchidih moón, Sidón tátchidih moondíhbut á peéh chājat chah yeébbóodíh búdí á peéh chājbpina caá.** ²³ **Yeébbát Capernaum tátchidih moón, ‘Jwiít chah jumnit jwí jumna caá’, ¿ñi miic niij jenah joi níit? Páant niij jenah joiná yuhna, oboh jumnit ñi jumbipna caá.*** ²⁴ **Níih tátchidih Dios á wēpatjīh dawá láa wá chāj jéutachah yuhna, yeéb weemdíh ñi jepahcap be. Sodoma tátchijidih Dios á wēpatjīh páant wá chāj jéutachah nihna, caán tátchidih moón í yéejatdih íta cádah tagaá. Páant í cádahachah, caán tátchi páantjeh áta jum tagaá.*** ²⁴ **Yeébdíh yoobópdih wá naóhna caá. Peéh chājat yeó jáapdih Dios Sodoma tátchidih moondíh á peéh chājat chah yeébbóodíh búdí á peéh chājbpina caá”,** Jesús á niijíp jī.*

“Wá pebh ñi choó júuwá”, Jesús á niiját (Lc 10.21-22)

²⁵ Caán láa nin pah Jesús jwí ípdih á niij uábup jī: **“Paá, meém nihat baácđih moón, nihat jeáđih moondíhbut í maáh ma jumachah, meemdíh búdí wá wéina caá. ‘Jwiít túi jéihnit caá’, niijnítđih wá bohéatđih ma beh joyát túatcap be. Obohjeéhtih, jéih jwahcannitboodíh mapí beh joyána caá. Páant ma chājachah, ‘Túina caá, Paá’, meemdíh wá niijná caá.** ²⁶ **Páant tigaá, Paá, mapí wéi chājap”,** á niijíp jī.

²⁷ Páant niij uábup péanit, cáacwāboodíh nin pah Jesús á niij naáwáp jī: **“Dios wá íp nihat á wēpat bíic yoobó weemdíhbut á wāhup be.*** **Ded pah wá jumatdih wá ípjuh caá á jéihyep. Bih jéihni wiħcan caá. Pánihna, ded pah wá íp á jumatdihbut weemjéh caá wá jéihyep. Det wá ñionitdihbut wāpí bohéna caá. Jwiítjeh caá caandíh jwí jéihyep.*** ²⁸ **Yeéb nihat teo wéjnit, chodóp duonit panihnit wá pebh ñi júuwá. Páant ñi júuwáchah, yeebdíh wá chooát túutbipna caá.** ²⁹ **Weém bíicđih túi bejnit, wá naáwátđih jenah jointit, ñi wéi jepahaá. Weém cáacwāđih jġgah ennit, oboh jumni pah queéđđih túi teo wáacni wá jumna caá. Páant wá jumatdih en yacnit, wá naáwátđih túi jenah joiná, túi choonit panihnit ñi jumbipna caá.*** ³⁰ **Pánih choonit jumna, wá weñat pínahđih ñi chājachah, yeebdíh á buocan níit. Búdí chodot panihnidih dawát túatcan, ñi buujáca**

naáhdih yeebdíh wá wutcan níit”, á niijíp jī.

12

Chooát yeó jáapđih Jesús á bohénit trigodih í úuc jeémát (Mr 2.23-28; Lc 6.1-5)

¹ Bih chooát yeó jáapđih Jesús jwiítđih bohé bejna, trigo wáapđih á numah choop yap bejep jī. Pánih bejna, jwiít á bohénit nuugúp wunna, trigodih jwí úuc jeémép jī.* ² Páant jwí úucuchah enna, jwíjeéh bejnit fariseowá íjnit, Jesúsđih nin pah í niij jáiħhup jī:

—Jwiítđih ma joi jwáhuá. ¿Dépanih tigaá jwí chooát yeó jáapđih yuhna, ma bohénit í teo? Pánih teona, Dios á wutatđih yap yohna caá í chājap, í niijíp jī.

³⁻⁴ Páant í niijíchah jointit, **“Wá bohénit í yap yohcan caá”, niiját túat niijná, Jesús queét fariseowáđih nin pah á niij bóod chuħup jī:**

—**Davidji á pej jumnitjīh nuugúp wunna, Dioih muuná waadnit, sacerdotewá Diosđih í wáhnji pandih ít jeémép wat jī. Obohjeéhtih, caán pan sacerdotewájeh í jeémát pínah át jumup wat jī. Dios watna, bitadih caán pandih át jeémát túatcap wat jī. ¿Davidwá páant í chājatjđih Dios naáwátđih í daacni néodíh ñi bohécannit jī? Caán pandih í jeéméchah yuhna, ‘Ñi túi chājcan beé’, Diosboó át niijcáp wat jī. Pánihat pah, buu nin trigodih úuc jeémpna, wá bohénitbut Diosđih í yap yohcan caá.*** ⁵ **Nindihbut ñi náhninaá: Dioih muúboó teonit sacerdotewá jwí chooát yeó jáapđih ípí choocán caá. Páant í choocán yuhna, Dios á wutatđih yap yohnit niħcan caá. ¿Páant Moisés á wutatjđih ñi bohécannit jī?*** ⁶ **Yeébdíh nin pah niij naóhna caá wá chājap: Dioih muudíh wéina, caán muúboó teonit í choocáh enna yuhna, ‘Á túina caá’, ñipí niijná caá. Obohjeéhtih, caán muudíh ñi weñat chah weémboodíh weñat caá náahap. ⁷ Dios naáwát nin pah á niijná caá: ‘Nuúpwáđih mao cáo wáħat wá náahcan caá. Obohjeéhtih, bitaboodíh ñi jġgah en teo wáacat caá wá náahap’, Dios á niijná caá.*** Páant á niijátjđih beh joiná nihna, wá bohénitđih ñita jáiħcan tagaá. Queét caandíh úuc jeémpna, yap yohna í chājcan caá. Pánihna, queéđđih ñi jáiħħat á túican caá. ⁸ **Nihat cáacwá úud jeñé, weemjéh tigaá chooát yeó jáapđih cáacwá ded pah í chājat pínahđih wutni wá jumna caá, Jesús á niijíp jī.**

* 11:23 Is 14.13-15

* 11:23 Gn 19.24-28

* 11:24 Mt 10.15; Lc 10.12

* 11:27 Jn 3.35

* 11:27 Jn 1.18; 10.15

* 11:29 Is 30.15; Jer 6.16

* 12:1 Dt 23.25

* 12:3-4 1S 21.1-6; Lv 24.9

* 12:5 Nm 28.9-10

* 12:7 Os 6.6; Mt

*Téihya ágahnidih Jesús á booaat
(Mr 3.1-6; Lc 6.6-11)*

⁹ Páant niij péa, bejnit, jwí míc wáacat muuná jwiitdih Jesús á numah waád jwíbinap jī. ¹⁰ Caanjīh téihya ágahni á jumap jī. Pániha, fariseowáboó Jesúsdih naóh yacat táut niijná, caandih nin pah í niij wábh joyóp jī:

—¿Ma jenah joyóchah, jwí chooát yeó jáapdih Dios á booaat táut niit? Í niijp jī.

¹¹ —**¿Ñíh oveja ítboó á buug yácahah ennit, ñita jwáub ubcan taniit?*** ¹² **Obohjeéhtih, oveja chah caá cācboó á jīb jumap. Pániha, chooát yeó jáapdih yuhna, cāacwādh Dios á teo wáacat táutna caá,** Jesús queétdih á niijp jī.

¹³ Páant niij péanit, caán téihya ágahnidih nin pah á niij wutap jī:

—**Míh téihyadih ma yoo duwú,** á niijp jī.

Páant á niijchah joinit, áih téihyadih á yoo duwúp jī. Páant á yoo duwúchahjeh, áih téihya á túyah bejep jī. ¹⁴ Páant Jesús á booanachah ennit, fariseowá í ij bac bejep jī. Pánih íj bac bejnit, ded pah Jesúsdih í mao yohat táutat táut niijná, í míc wéhenap wut jī.

Jesús ded pah á jumap pínahdih Isaías á daacátji

¹⁵ Pániha, fariseowá caandih í mao yohíhatdih jéihna, Jesús jwiitdih biáboó á numah bejep jī. Páant jwí bejehah ennit, dawá jwiitdih í péenap jī. Páant í péenachah, nihat í ub jóóhniit wánnitdih Jesús á booanap jī. ¹⁶ Pánih booanit, ded pah á chājatdih bitadih á naáwát táutcap jī. ¹⁷ Queétdih booana, jon jātih Isaías nin pah á daacátji biic yoobó á chājap jī:

¹⁸ “Dios nin pah á niijná caá: ‘Nin wá wahni, wá oini, weemdhí á túi teo wáhachah, búdí wá wéina caá. Caandih Túini Espiritudih wá wáhbipna caá, wá wēpat biic yoobó caanbút á bíbohat pínah niijná. Pánih jumnit, yoobópdih wá chājat doonádh nihat baácdih moondih á naóhbipna caá.

¹⁹ Pánih naóhna, míc jūihcan, bitadih íjjan, táinjeh á naóhbipna caá.

²⁰ Moh yéjnit panihnitdih jūihcanjeh, á túi teo wáacipna caá. Bitá jīgahnitdihbut á weñabipna caá. Pánih jumna, cāacwá í míc yéj chājatdih ámhonit, táinjeh á chājat táutbipna caá.

²¹ Áih táini doonádh joinit, nihat baácdih moón caandih í túi jepahbipna caá. Páant í túi jepahachah, queétdih ájeéh á túi jumap táutbipna caá’, Dios á niijná caá”, Isaías át niij daacáp tajī. (*Is 42.1-4*)

“Nemép á wēpatjīh Jesús á booana caá”, í niiját

(Mr 3.20-30; Lc 11.14-23; 12.10)

²² Biíh yeó jáap nemép jumnidih jwí pebhna cāacwá í ub juyúp jī. Nemépwá caandih enat táutcan, ít wéheat táutcap tajī. Páant í ub juyúchah, Jesús caandih á booanap jī. Páant á booanachahjeh, ennit, á wéhenap jī. ²³ Pánihatdih ennit, nihat í wáhi bejep jī. Pánih wéhiniit, “¿Nin David juma, Dios á wahni, jwí maáh pínahna niit?” í míc niij wábh joyóp jī.

²⁴ Obohjeéhtih, páant í niijchah joinit, fariseowáboó nin pah í niijp jī: “Niican caá. Nemépwá í maáh Beelzebú á wēpatjīhjah caá nemépwádh á bacanap”, í míc niijp jī.*

²⁵ Páant í niij jenah joyádh jéihnit, Jesús queétdih nin pah á niij naáwáp jī: “**Det biic baácdih moonjéh yuhna, míc maona, ita wan beedáh bej tagaá. Det táutdihidh moón biicwá yuhna, míc maona, queébtut ita jweí peét bej tagaá.**

²⁶ **Pániha, Satanás, nemépwá í maáh áihwádh á bacanachah, biic yoobó muntih áta yap tagaá.** ²⁷ **Obohjeéhtih, ‘nemépwádh bacanit, í maáh á wēpatjīh á watna caá’, ñi niiját yoobópdih á jumuchah nihna, ñijeéh jumnitboó ¿dehe á wēpatjīh tiguaá ípi baca? Páant í bacanachah ennit, ‘Í túi chājna caá’, ñipí niijná caá. Pániha, weém páant wá bacanachah ennit, ‘Á túi chājcan caá’, ñi jéih niijcán caá.** ²⁸ **Dios á wēpatjīh nemépwádh wá bacanachah, Dios á maáh wēpat ñi cātíh á jumna caá.**

²⁹ **“Nin pahbut á jumna caá: Wépép newéih muuná ded nuómíhna yuhna, á jéih waadcán caá. Obohjeéhtih, caandih chéio péanit, áih bií déedih á jéih ubna caá”,** Jesús á niijp jī. Páant niijná, nin pah niij naóhna át chājap wut jī: Nemépwá í maáh wépép á jumuchah yuhna, Jesúsboó caandih chah wépní jumna, á jéih yap yohna caá.

³⁰ **“Ded wájeéh teocanni, weemdhí en jūihni, nemépwá í maáhjeéh á jumna caá. Pánih jumna, weemdhí jepahíhniidih ñaun yóhna caá á chājap.***

³¹⁻³² **“Nin pah yoobópdih yeebdih wá naóhna caá: Det yéj chājna, Diosdih yeejép wéhena yuhna, í jwáub táut nuumáchah, Dios í yéjatdih á yohbipna caá. Det weém nihat cāacwá wáud jēnédhbut yeejép wéhenit, í táut nuumáchah, yeejép í wéheatjīdh Dios á yohbipna caá. Obohjeéhtih, det Túini Espirituboodih yeejép í wéhenachah, í yéjatdih á yohcan niit. Páant í yéj chājatdih quíib buadcán, Dios queétdih**

* 12:11 Lc 14.5 * 12:24 Mt 9.34; 10.25 * 12:30 Mr 9.40 * 12:31-32 Lc 12.10

iigúipna ã wahbipna caá, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.*

*Máa quehe ded pah ã jumat naáwát
(Lc 6.43-45)*

³³ **“Ded máa nah túini dahna ã quehechah ennit, túini nah ã jumatdih ñi jéihna caá. Obohjeéhtih, biih nah táicanni ã quehechah ennit, caan nah yeejép ã jumatdih ñi jéihna caá. Pánihat pah, cáac ded pah ã jumatdih jéihná, ã chájatdih enat caá náahap.*** ³⁴ **Yeéb maiwá panihnit tabit yeejépwá jumna, yoobópdih ñi wéhcan caá.* Cáacwá ded pah ã jengah joyát pah biic yoobó ipí wéhena caá.*** ³⁵ **Pánih jumna, ded túi jengah joini ápi túi wéhena caá. Obohjeéhtih, ded yeejép jengah joiniboó yeejép ápi wéhena caá.** ³⁶ **Pánihna, Dios ã peéh cháj láa ded yeejép wéhenidih ã peéh chájipna caá.** ³⁷ **Túí wéhenidih ‘Meém túini caá’, Dios ã niijípna caá. Obohjeéhtih, yeejép wéheniboodih ‘Meemdih peéh chájat ã náahna caá’, ã niijípna caá**, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

*Jwiit cáacwá jwí jéih chájca naáhdih
Jesúsdihi cháj júutat túutat
(Mr 8.12; Lc 11.29-32)*

³⁸ Biih láa muá diitboó jwí jumuchah, biquina fariseowá, Moisés ã watatjidih bohénitjil waád joinit, nin pah Jesúsdihi ã niijíp yuh jĩ:

—Bohéni, jwiit cáacwá jwí jéih chájca naáhdih ma cháj júutu, meém Dios ã wahni yoobópdih ma jumatdih jwí jéihyat pínah niijná, ã niijíp jĩ.*

³⁹ Páant ã niijíchah joinit, Jesús queétdih maátadih nin pah ã niij jopahap jĩ:

—**Yeéb yeejépwá Diosdih náahcannit ñi jumna caá. Pánihnit jumna, Dios ã wépatjil ñipí cháj júutat túutna yuh caá. Obohjeéhtih, yeebdih páant wá cháj júutcan niit. Dios naáwátidih naóh yapani Jonásjidih Dios ã wép chájat pah muntih weemdihtut chájnit, ã wépat yeebdih ã jútupna caá. Páant bóojeh ã wépat júutat ã jumbipna caá.*** ⁴⁰ **Pánihna, Jonásjidih búdi queéj ã jeéméchah, biic peihcanni yeó jáap áih wudah diitboó át jumap wut jĩ. Pánihat pah weém nihát cáacwá úud jeééboó wunnit, jeé ítboó ã yohat táttimah, biic peihcanni yeó jáap caánboó wá jumbipna caá. Pánihat táttimah, wá jwáub boo pud júúwáchah, Jonás ã yapatjidih náhninit, Dios ã wépatdih ñi jéihbipna caá.*** ⁴¹ **Jonás Nínive tátchidih moonjidih Dios queétdih ã peéh**

chájat pínah doonádh ã naáwáchah, ã yéejatdih cádahnit, ít túut nuúm beedép wut jĩ. Pánihna, cáacwádh ã peéh chájat yeó jáapdh queétdih Nínive tátchidih moonidih Dios ã peéh chájcan niit. Obohjeéhtih, Jonásji chah caá weém wá jumap. Páant wá jumuchah yuhna, yeéboó weemdih ñi jepahcan caá. Páant ñi jepahcat jib Dios yeebdih búdi ã peéh chájipna caá.* ⁴² **Chóop yapapboó jumni baácdih moon í maáh wili maáh Salomón túi jéihni ã jumat doonádh joinit, ã naáwátidih joyát túut niijná, yépmant mit júúwáp wut jĩ. Obohjeéhtih, caán túi jéihni ã jumat chah weémboó wá jumna caá. Páant wá jumuchah yuhna, yeéboó weemdih ñi joiíhcan caá. Páant ñi joiíhcat jib cáacwádh ã peéh chájat yeó jáapdh Dios yeebdih búdi ã peéh chájipna caá, Jesús ã niijíp jĩ.***

*Bacaniji nemép ded pah ã jwáub waadát
(Lc 11.24-26)*

⁴³ **“Nemép ã bacaniji, muá wihcapboó jibna, ã jumat pínah biih muá panihnidih ã táoh bidna caá. Pánih bidna yuhna, ã jéih bid juicán caá.** ⁴⁴ **Pánih bid juicán, ‘Weemdih ã bacaniji muúná wá jwáub bejbipna caá, páant muntih’, ã míc níj jengah joiná caá. Páant níj jengah joinit, ã jwáub juí enechah, áih muájí túi tóodh ámohni panihni ã jumna caá. Caán cáacboó ã túut nuumcáh, áih jéc páantjeh páa lajni panihni ã jumna caá.** ⁴⁵ **Páant ã jumuchah ennit, nemépboó bita si-ete ã chéenwá chah yeejép watnitdih bid wáacnit, queétdih ã numah waadná caá. Páant yeejép ã watuchah, ã waadni cáac chah yeejép chájni ã jumbipna caá. Pánihat dée pah yeéb yeejépwádh ã yap- bípna caá**, Jesús cáacwádh ã niijíp jĩ.

*Jesús ã déewá caandih ã bidat
(Mr 3.31-35; Lc 8.19-21)*

⁴⁶ Páant Jesús queétdih ã naáwát pónih, caandih míc wéheat túut niijná, ã ñin ã úudwá biicdih jóocmant ít juyáp wut jĩ. ⁴⁷ Páant ã juyáchah ennit, jwiíéh jumni Jesúsdihi nin pah ã niijíp jĩ:

—**Ma enee! Meemdih míc wéheat túut niijná, ma ñin ma úudwá biicdih jóocmant ã páina caá, ã niijíp jĩ.**

⁴⁸ —**Ma niiját túina caá. Obohjeéhtih, ¿Dedh tiguaá wá ñin? ¿Det tiguaá wá úudwá? ã niijíp jĩ.**

⁴⁹ Páant niijnit, jwiit ã bohénitdih jéutnit, nin pah ã niijíp jĩ:

—**Nít caá wá ñin, wá úudwá panihnit.** ⁵⁰ **Det wá íp Dios ã náahat pah chájnitjeh**

* 12:33 Mt 7.20; Lc 6.44 * 12:34 Mt 3.7; 23.33; Lc 3.7
11.16 * 12:39 Mt 16.4; Mr 8.12 * 12:40 Jon 1.17

* 12:34 Mt 15.18; Lc 6.45 * 12:38 Mt 16.1; Mr 8.11; Lc
12:41 Jon 3.5 * 12:42 1R 10.1-10; 2Cr 9.1-12

wã úud, wã jwan, wã ìin panihnit ì jumna caá, ã niijíp jì.

13

*Waáh momni naáwát
(Mr 4.1-9; Lc 8.4-8)*

¹ Caán yeó jáapjeh muntih Jesús muú díitboó jumnji ã bac bejep jì. Pánih bac bejnit, ìim jwéejna jwiútdih ã numah dei bejep jì. Pánih dei bej, caanná jubínit, jwí chéúdup jì. ² Páant jwí chéúduchah ennit, dawá cáacwã ã pebh míic wáac juyúchah, búdí jááj chóodih waadnít, ã chéúdup jì. Jwiúitboó bita bícdih jwí ñuhup jì.* ³ Ì enah joyátjìh queétdih bohéna, nin pah ã níj naáwáp jì:

“Bíic newé, waáh momodih ã bejep be. ⁴ Páant ã waáh bojochah, biguí tíbna namádih ã buug ñájap yuh be. Obohjeéhtih, waicanjeh júóhnit, jwébehwã caán tíbnadìh ì jeémp beedánap be. ⁵ Bíih tíbna jeejìh yewéni baác jumapboó ã buug ñájap be. Pánih buug ñájnit, waicanjeh ã chíih júúwáp yuh be. ⁶ Pánih chíihna yuhna, yeó tabít ã cháhachah, ñeh bainjeh jumna, ã díih téhah bejep be. ⁷ Bíih tíbna nemép óot cáth ã buug ñájap be. Pánih buug ñájnit, ã chíihichah, caán nemép óotnaboó caandíh ã chíih yap bejchah, momniboó manahnit, ã wanah bejep be. ⁸ Obohjeéhtih, bíih tíbna túini baáboó ã buug ñájap be. Pánih buug ñájna, chíihnit, ã túi quehep be. Pánihna, caánboó chíihni biguí wawánadìh cien tíbna, bíih wawánadìh sesenta tíbna, bíih wawánadìh treinta tíbna ã jumap be. ⁹ Ì ded molít jumna, ã túi joyó naáh!” queétdih ã niijíp jì.

*À bohénit beh joicán, Jesúsdi ì wábh joyát
(Mr 4.10-12; Lc 8.9-10)*

¹⁰ Páant ã niiját túttimah, jwiúit ã bohénit ã bohéatdih beh joicán, ã pebhna jubínit, nin pah jwí níj wábh joyóp jì:

—¿Dépanih tigaá cáacwádh bohéna, ma jengah joiní naáwátjìhjah mapí bohé? jwí niijíp jì.

¹¹ Páant jwí niijíchah joinít, Jesús nin pah jwiútdih ã níj jepahap jì:

—Dios jwí maáh yoobát jumna, nihat cáacwádh ã teo wáacat pínah dooná, jwí déewã jon játih moondíh ã jéihya jwuhca naáh doonádih buu yeéb wã bohénitdih Dios ã jéihyaat túutna caá. Obohjeéhtih, bitadìh páantjeh ã jéihya jwuhcan caá. ¹² Det caán doonádih túi joinítidih chah ã jéihyabipna caá. Obohjeéhtih, det túi joicánnitboodìh bainí ì jéihyatdih ã dáuc wáyat pah ã chájipna caá.*

¹³ Cáacwã quíib wihcannit dée, ded pah ì enatdìh ì beh encan caá. Molít wihcannit dée, ì joiná yuhna, ì jéih beh joicán caá. Páant ì jumatdìh jéihna, wã jengah joiní naáwátjìhjah queétdih wã bohéna caá. ¹⁴ Jon játih Isaias ã daacátji pah caá ì jumap.

‘Nin pah caá Dios ã niijíp: “Wã naáwátidih maatápdih joiná yuhna, caandíh ñi beh joicán níit. Ded pah wã chájatdih enna yuhna, ñi beh encan níit.

¹⁵ Ded pah wã naáwát, wã chájatidibut jéihíhcannitjeh ñi jumna caá. Pánih jumnit, weemdíh joíhcan, ñíih molítidih ñi nem teona caá. Wã chájatidih eníhcan, ñi quíib ñona caá. Páant ñi chájcan nihna, túi enna, túi joiná, túi beh joinít ñita jum tagaá. Pánih túi beh joinít jumna, túut nuumnit, weemdíh ñita bid tagaá. Páant weemdíh ñi bidichah, ñi yéejatdih yohnit, yeéb iguípna ñi bejat déedih wáta túi ub tagaá”, Dios ã niijná caá’, Isaias át níj daacáp tají. (Is 6.9-10)

¹⁶ “Obohjeéhtih, yeéb wã bohénitboó jéihíhnit jumna, ennit, ñi beh enna caá. Joinít, ñi beh joiná caá. Páant ñi jumuchah, Dios yeebdíh ã wéi enna caá. ¹⁷ Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Buu ñi enatdìh jon játih moón Dioíhwã, Dios naáwátidih naóh yapanitbut búdí eníhna yuhna, ì encap jì. Buu ñi joyátidibut búdí joíhna yuhna, ì joicáp jì”, Jesús jwiútdih ã niijíp jì.*

Waáh momni naáwátidih Jesús ã beh joyáat

(Mr 4.13-20; Lc 8.11-15)

¹⁸ “Waáh momni naáwátidih beh joyát túut niijná, nindih wã naáwáchah, ñi túi joyó. ¹⁹ Wíih túini dooná naóhni waáh momni panihni caá. Biguína joinít namáboó buug ñájni panihni ì jumna caá. Caandíh joiná yuhna, beh joicán, ì jepahcan caá. Pánihna, caandíh ì joyát túttimahbitjeh, nemépboó júóhnit, jwébehwã caán tíbnadìh ì jeemát pahjeh, queétdih ì joyátidih ì quíib buudána caá. ²⁰ Bitá joinítboó, jeejìh yewéni baácdih buug ñájni panihni ì jumna caá. Caandíh joinít, búdí ì wéi jwuhna yuh caá. ²¹ Obohjeéhtih, wéi joiná yuhna, ñeh jáap bejni panihni ì jumna caá. Pánihna, yeejép ã yapachah, wíihwã ì jumát jíib bita queétdih ì yéej chájachah, waicanjeh wíih túini doonádih ì cádahna caá. ²² Bitá joinítboó nemép óotna cáth buug ñájni panihni ì jumna caá. Caandíh joinít,

* 13:2 Lc 5.1-3 * 13:12 Mt 25.29; Mr 4.25; Lc 8.18; 19.26

* 13:17 Lc 10.23-24

í jepahna yuh caá. Obohjeéhtih, nin baácđih bóodih búdí jenah joinít, bíi déedihbut búdí í bidna caá. Páant í jenah joyóchah, í joiní táini dooná pácahi panihni íih caolihboó á jéih behcan caá. Pánihna, caandíh jenah joicán, táiniboodíh í jéih chájcan caá. ²³ Obohjeéhtih, bitaboó wíih táini doonáđih joinít, táini baácboó buug ñájni panihni í jumna caá. Caandíh joiná, táí beh joinít, í táí jepahna caá. Pánih jepahnit jumna, Dios á náahat pahjeh í táí chájna caá. Biquína, cien túbna á quehat pah, chah táini yooab í chájna caá. Bitá, sesenta túbna á quehat pah, táini í chájna caá. Bitaboó, treinta túbna á quehat pah, nump táini í chájna caá”, Jesús jwiítđih á niijíp jí.

Trigo cáth yeejép ylip á chíihat naáwát

²⁴ “Dios á maáh jumat nin pah á jumna caá: Wápchi mínah áih wápchiboó trigodih á momop yuh be. ²⁵ Obohjeéhtih, caán, nihat ájeéh moonbát í áwat pónih, caandíh enihcanniboó áih wápchina joinít, á momatji cáth yeejép ylipđih á momop be. Mom péanit, á bejep be. ²⁶ Túttimah, trigo chíihnit, á jáap quehe jáúwáchah, yeejép ylip á jumatdihbut teo wáhnit í enep be. ²⁷ Pánih ennit, wápchi mínah pebhna juibínit, nin pah í niij úábh joyóp be: ‘¿Maá, trigodihjeh ma momochah yuhna, dépanih tigaá míih wápchidih yeejép ylipbut á chíih?’ í niijíp be. ²⁸ ‘Weemđih enihcanni caandíh át momop taga’, á niij jepahap be. ‘¿Caán jáoni ylipđih jwí wai yóh jíih?’ í niij úábh joyóp be. ²⁹ ‘Ni wai yóhca bojóo. Caandíh wuiná, trigodihbut ñita wai yóh tagaá. ³⁰ Trigo ylip bíicđih á beh jwáhu naáh. Caán trigo á behechah, yeebđih nin pah wá niijbípna caá: “Yeejép ylipđih ñi jwíih wuyáú. Pánih wai, nah chéó péanit, caandíh ñi cáo yohoó. Pánih cáo péanit, trigoboodíh ñi bóod ubuú. Pánih bóod ub beedánit, caandíh wá ámohat muaná ñi ámohoó”, wá niijbípna caá”, caandíh teo wáhnitđih wápchi mínah á niijíp be”, Jesús á niijíp jí.

Mostaza túb naáwát

(Mr 4.32; Lc 13.18-19)

³¹⁻³² “Dios á maáh jumat nin pahbut á jumna caá: Mostaza túb cáo túbih pah bóo á jumna caá. Pánih bainí túbih jumna yuhna, caandíh í momochah, chíihna, á táí behna caá. Páant á behechah, áih cácanaboó dawá jwébehwá ípi jaamna caá. Pánihat pah tigaá Dios á maáh jumat. Áihwá daocánnit jwíih jumnitji, túttimah í dao béjípna caá”, Jesús á niijíp jí.

Pan paáani naáwát

(Lc 13.20-21)

³³ “Dios á maáh jumat pan paáani panihni á jumna caá. Pandíh chájihna, yad wili trigo ojđih pamapđih yacnit, mahjéh wid, caandíh paáani pinahdihbut mipí táí widna caá. Pánihna, nihat mi widniji á táí paabípna caá. Pánihat pah tigaá Dios á maáh jumat doonáđih joinít, cáacwá í táut nuumbípna caá. Queét joinitboó bitadíh í jwáub naáwáchah, dawá joinít, queébtut í táut nuumbípna caá”, Jesús jwiítđih á niijíp jí.

Jesús á jenah joiní naáwátñajihjeh cáacwáđih á bohéat

(Mr 4.32-34)

³⁴ Cáacwáđih bohéna, á jenah joiní naáwátjijeh Jesús ápi bohénap jí. ³⁵ Pánih bohéna, Dios naáwátđih naóh yapani nin á daacátji pahjeh bíic yooab ápi bohénap jí:

“Nin pah Dios á niijná caá: ‘Wá jenah joiní naáwátjijeh wá bohébipna caá. Nin baácđih wá chájat túttimah, cáacwáđih wá naóh jwáhuca naáhdih wá naóhhipna caá’, á niijná caá”, át niij daacáp tají. *(Sal 78.2)*

Trigo cáth yeejép ylip naáwátđih á beh joyáat

³⁶ Pánih naóh péanit, jááj chóodih cháudniji aáb juóhnit, caandíh joinitđih “Jwí bejna caá”, niijnít, muaná Jesús jwiítđih á numah jwáub aab béjep jí. Pánih muaná aab juibínit, jwiit caandíh nin pah jwí niijíp jí:

—Trigo cáth yeejép ylip chíihat naáwátjijeh ma bohénachah, jwí beh joicán beé. Pánihna, jwiitđih ma jéihya naáwá, jwí niijíp jí.

³⁷ Páant jwí niijichah joinít, Jesús nin pah á niij jepahap jí:

—Weém, nihat cáacwá áud jeñé, wápchi mínah panihni caá. Weém Dios á wahni jumna, trigodíh momni panihni wá jumna caá. ³⁸ Nin baác wápchi panihni, Diosđih jepahnit trigo panihnit í jumna caá. Obohjeéhtih, nemépwá í maáhdih jepahnitboó trigo cáth chíihni yeejép ylip panihni í jumna caá. ³⁹ Nemépwá í maáh wápchi minahdih enihcanni yeejép ylipđih momni panihni caá. Caán trigo á behechah, í bóod ub láa, péeni yeó jáap panihni caá. Ángelwá caán trigodíh yeejép ylipđihbut bóod abnit panihnit í jumna caá. ⁴⁰ Trigodíh abnit, yeejép ylipboodíh í wai cáwat pah péeni yeó jáapđih nemépihwáđih iiguípboó í yohbipna caá. ⁴¹ Weém nihat cáacwá áud jeñé, wíih ángelwáđih nin baácboó wá wahbipna caá, wíih cáacwá cáth yeejép chájnit, yéej chájat táutnitdihbut í ub bejat pínah niijná. ⁴² Pánih ub bejnit, queéđih iiguípboó í yohbipna caá. Caán iiguípboó jumna, jgahnit, queéjtjeh í míic

néeh chháac jãibípna caá. ⁴³ Dioihwãboó jwí íp Dios bíicdih í maáh jumapboó í jumbípna caá. Caanjíh jumna, yeo páh táí yeh iigni panihnit, maáta í jumbípna caá.* ¡Ded molít jumna, á táí joyó naáh! Jesús jwiítidih á niijíp jì.

Búdí jíb jumnidih bihni naáwát

⁴⁴ “Dios á maáh jumat wápchiboó búdí jíb jumnidih í baad bíhni panihni á jumna caá. Bíic newé caán wápchi mínahdih teo wáhna, caán búdí jíb jumnidih bid jainít, búdí wéina, á jwáub bihip be, páant muntih. Pánihna, caandíh búdí náahna, áih bíí déedih jíb cháj beedánit, caán jíbíh wápchidih á jíb chájap be. ‘Buu caán wápchi wíh á jumachah, caánboó wá bid jainíbut wíhíh á jumna caá’, wéinit, á mic niijíp be. Dios á maáh jumapboó ní waadát pínah caán búdí jíb jumni panihni á jumna caá”, Jesús á niijíp jì.

Búdí jíb jumni perla wát jumni naáwát

⁴⁵ “Dios á maáh jumat nin panihni á jumna caá. Búdí jíb jumni jeé tíb dée perlas wát jumni tíbnadih jíb chájniiboó chah jíb jumni perlas tíbnadih nihát pehbhoó á bid bejep be. ⁴⁶ Chah búdí jíb jumni tíbdih bíd jainít, caandíh jíb chájíhna, nihát áih bíí déedih jíb cháj wáhadíh á bejep be. Pánih jíb cháj wáh beedánit, caán búdí jíb jumni tíbdih á jíb chájap be. Caán tíbdih búdí á náahat pah, Dios á maáh jumapboó waadát pínahdih chah bidat caá náahap”, Jesús á niijíp jì.

Núo naáwát

⁴⁷ “Dios á maáh jumat nin pahbut á jumna caá. Cáacwá queejwádih jéut maona, núodih í yoh báahanachah, queejwá jumat yoo bó ípí cháhna caá. ⁴⁸ Páant dawá í cháhúchah, nihát queejwádih ím jwéjina ub náan juibínit, táinítidíh í níona caá. Pánih níonit, íih wáhnaboó ípí mao yacna caá. Obohjeéhtih, jeémca naáhwáboodíh ípí yohna caá. ⁴⁹⁻⁵⁰ Pánihat pah, péni yeó jáapdih ángelwáboó cáacwádih í níobipna caá. Yeejépwádih níonit, iiguípna í yohápná caá. Caán iiguípnoó jumna, jígahnit, queétjeh í mic néeh chháac jãibípna caá”, Jesús jwiítidih á niijíp jì.

Máa bohéat, jáap bohéat

⁵¹ Páant niij péanit, Jesús jwiítidih nin pah á niij wábh joyóp jì:

—*¿Butéh wá bohéatdih ní beh joinít beé?* á niijíp jì.

—Jwí beh joiná beé, caandíh jwí niij jepahap jì.

⁵² Páant jwí niij jepahachah joinít, jwiítidih nin pah á jwáub niij naáwáp jì:

—*Det Moisés á watatjídih bohénit Dios á maáh jumatdihbut bohéna, máadih, jáapdihbut cáacwádih í jéih bohéna caá. Queét bohénit muú mínah panihnit caá í jumap. Caán, bitadíh teo wáacat táut niijná, áih muudíh jumni táinítidih ub bacanit, jáapdih, máadihbut queétidih á jéih wáhna caá,* Jesús jwiítidih á niijíp jì.

Nazaret tátchiboó í bejat

(Mr 6.1-6; Lc 4.16-30)

⁵³ Páant á jenah joiní naáwátanjíh bohé péanit, Jesús jwiítidih á namah bejep jì. ⁵⁴ Pánih bejnit, á behni tátchina jwí juibínap jì. Caanná juibínit, jwiít judíowá jwí mic wáacat muúná waadnít, caanjíh jumnitdih á bohénap jì. Páant á bohénachah joiná, jói wáhi bejnit, nin pah í mic niij wábh joyóp jì:

—*¿Dedmant tígaa á bohéatdih át jói? ¿Dépanih tígaa á táí jéih beedá? Dios á wépatjìh jwiít cáacwá jwí chájca naáhdih ápi chájna caá. ⁵⁵ ¿Nin máa teoni wéuh nihcan níit? ¿Á ím María nihcan níit? ¿Santiago, José, Simón, Judas, á úudwá nihcan níit? ⁵⁶ ¿Yad jupna yaádh nin tátchidih jwíjéeh jumnit nihcan níit? Pánihna, jwiít jwí jumat pahjeh jumni tígaa á jumap. ¿Pánih jumna yuhna, nin bohéatdih dee tígaa át jói? í niijíp jì.*

⁵⁷ Páant niij jenah joinít, íjna, caandíh í náahcap jì. Páant í náahcatdih enna, nin pah queétidih Jesús á niijíp jì:

—*Dios naáwátidih naóh yapanidíh bita ípí wéi joiná caá. Páant í wéi joyóchah yuhna, áih tátchidih moón, á déewáboó caandíh ípí jóihcan caá. Pánihna, ninjìh wá behechah ennitji, weemdíh ní jóihcan caá,* á niijíp jì.*

⁵⁸ Caandíh í jóihchah enna, caán tátchidih Dios á wépatjìh daocánni láajeh Jesús á cháj jéutap jì.

14

Juan Daabáni á wnat

(Mr 6.14-29; Lc 9.7-9)

¹ Caán láa Herodes, Galilea baácdih moón í maáh, Jesús ded pah á chájat doonádih át joyóp wat jì. ² Pánih joinít, caandíh teo wáhnitdih nin pah át niijíp wat yeh jì: “Wá maoniji Juan Daabáni át jwáub boo pud júoh tagaa. Pánih jwáub booni jumna, jwiít cáacwá jwí jéih chájca naáhdih át chájap taga”, át niijíp wat jì. Jesúsdih “Juan tígaa”, át niij jenah joyóp wat yeh jì.

³⁻⁵ Juandíh á mao yohat táutat pínah játi, Herodes á úud Felipe áadih át bíbhop wat jì. Páant á chájat doonádih joiná, Juan Daabáni Herodesdih nin pah át niij júhñap wat jì: “Ma úud áadih dúuc wái áa jumna, Dios á

wutatdih yap yohna caá ma chājap”, āt niijíp wut jī.*

Páant ā niiját jīb Herodes caandih āt mao yohíhip wut yuh jī. Obohjeéhtih, “Juan Dios naáwátidih naóh yapani ā jumna caá’, judíowā ī niij jengah joiná caá. Pánihna, caandih wā mao yohat tútuchah, queét weemdíh ita íj tagaá”, niij jengah joinít, queétdih āt úmmap wut jī. Pánih úmna, Juandih mao yohcanjeh, caandih teonit, chéwat tútunit, nemat muúboó āt nemat tútup wut jī. Yad Herodías mi wutuchah joinít, páant āt chājap wut jī.* 6 Pánihat túttimah, Herodes ā cáac jumni yeó jāapjidih náhninit, numah jeémát āt chājap wut jī. Pánih chājnit, caanjih jumnit ī enechah, ā aá nuúm mit eo júutap wut jī. Páant mi eo júutuchah enna, Herodesboó búdi āt weñep wut jī. Pánih wēninit, caántdih nin pah āt niijíp wut jī:

7 —Dios ā enechah, meemdíh yoobópdih wā naóhna caá. Dedé ma náhatdih weemdíh ma wúbachah, meemdíh wā wūhípna caá, caántdih āt niijíp wut jī.

8 Páant ā niijíchah joinít, mi íin ded pah mi niiját tútat pahjeh Herodesdih mit jepahap wut jī.

—Juan Daabániuh wao dáhdih dúuc bóodat tútú. Pánih péanit, pamapjih áih wao dáhdih cáagnit, weemdíh ma wūhuá, caán ā wunatdih wā jéihyat pínah niijná, mit niijíp wut jī.

9 Páant mi niijíchah joinít, Herodes búdi āt jīgahap wut yuh jī. Obohjeéhtih, caanjih mic wáacnitdih tícnit, “Meemdíh wā wūhcan niit”, caántdih āt jéih niijcáp wut jī. 10 Pánihna, Juaníh wao dáhdih āt dúuc bóodat tútup wut jī, buca. 11 Pánih péanit, pamapjih áih wao dáhdih cáagnit, it ub júuwáp wut jī. Pánih ub júóhnit, Herodías nuumdíh ī wūhchah, caántboó mi íindih mit teo yapanap wut jī.

12 Páant ī chājat túttimah, Juan ā bohénitji júóhnit, áih bácaljidih úbnit, cáac yohop íitboó it yohop wut jī. Pánih yoh péanit, queét jāinít, Jesúsdih naáwádih ī júyáp jī.

Cinco mil cáacwádih Jesús jeémát ā wáhat (Mr 6.30-44; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

13 Páant ī niijní doonádih joí péanit, jāáj chóona waadnit, cáac wihcapboó Jesús jwítdih ā numah chúuh bejep jī. Jwíit Jesús bíicdih jwí chúuh bejat doonádih joinít, caandih jwááat túut niijná, dawá íih tútchinamant júóhnit, íim jwéejmant it péud bejep tají. 14 Jwíit jwí chúuh juibát pínah jātíh, queét itát juibínap tají. Pánihna, dawá cáacwā ī páñachah ennit, Jesús queétdih āt jīgah enep jī. Pánih jīgah enna, ī ub júóhnit wunnitdih ā boonap jī. 15 Cheyeh

jumuchah, jwíit ā bohénit caandih nin pah jwí niijíp yuh jī:

—Cheyeh caá. Nin pebhbit tútchi wihcan caá. Pánihna, queétdih yuúpbit jumni tútchina ma wahaá, jeémátidih ī jīb chājat pínah niijná, jwí niijíp jī.

16 —**Í beja bojo naáh. Yeebjéh queét í jeémát pínahdih ní wūhuá.** Jesús jwítdih ā niij jepahap jī.

17 —Obohjeéhtih, bíicjīh bóo téihya botoni pan dahna, chéne queejwábitdihjeh jwí bíbohna caá, jwí niijíp jī.

18 —**Caán ní bíbohndih weemdíh ní ub júúwá,** ā niijíp jī.

19 Páant ā niijíchah joinít, ub júóhnit, caandih jwí wūhup jī. Páant jwí wūhat túttimah, ylipboó cáacwádih ā chúdat tútup jī. Páant ī chúduchah, bíicjīh bóo téihya pan dahna chéne queejwáidihbut úbnit, chéi ennit, “**Túina caá, Paá**”, Diosdih ā niijíp jī. Páant niij péanit, pan dahna, queejwá bíicdih jwítdih ā daj wūhup jī. Páant ā daj wūhuchah, jwíitboó nihāt cáacwádih jwí pááap jī. 20 Páant jwí pááachah, nihāt ī túi jeemp wud jumap jī. Pánihna, ī judh jeempndih doce wūhna jwí ub yac yáwanap jī. 21 Caandih jeempnit neonádihjeh jwí jengah enechah, cinco mil ī jumap jī. Yaádh, ī wehbat ī jeémép jī.

Jesús íimjih ā yáac chái bejat, Pedrobut ā bejat

(Mr 6.45-52; Jn 6.16-21)

22 Páant jwí jeemp péanachah, jwíit ā bohénitdih Jesús ā chúuh bej páñat tútup jī. Pánih chúuh bejat tútunit, cáacwáidihbut íih tútchina āt jwúuh bejat tútup wut jī. 23 Pánih wah péanit, ā íipdih wúbát túut niijná, jeéboó āt púuh laab béjep wut jī. Pánih púuh laab béjnit, tóo náh júúwúchah, bíicjeh caánboó āt jum jwuhup tají. 24 Caánboó Jesús ā jumat pónih, íim tac yoób jwíitboó jwí buug lájachah, jwí wawápmant johlit, nolihatbut búdi ā júúwúchah, maatápdih meenná yuhna, jwí jéih bejcap jī. 25 Pánihna, johlit páantjeh búdi ā johochah, baáb aabá bojat pínah jātíh, Jesús jwí pebhna íimjih ā yáac chái júúwáp jī. 26 Jwí pebhna ā júúwúchah ennit, búdi jwí úmmap jī.

—ÍCáaquíh dadah caá! jwí niij náacáp yuh jī.

27 Páant jwí úmumachah ennit, Jesúsboó jwítdih nin pah ā niijíp jī:

—**ÍWeemjéh tígaa! íWeemdíh ní en úmca bojoó!** ā niijíp jī.

28 Páant ā niijíchah joinít, Pedroboó caandih nin pah ā niijíp jī:

—Maá, yoobópdih meemjéh jumna, íimjih weemdihtut ma pebhna ma yáac chái bejat tútú, ā niijíp jī.

29 —**Ma júúwá,** Jesús ā niij jepahap jī.

* 14:3-5 Lc 3.19-20

Páant ã niijíchah joinít, Pedro jááj chóodih jumniij íimjih dei ñuhnit, Jesús pebhna ã yáac cháí bejep yuh jĩ. ³⁰ Obohjeéhtih, johlit nolihatbut bádí ã jumachah enna, át úmup jĩ. Pánih úmna, daab béjnajeh, Jesúsdiñ nin pah ã niij ejep jĩ:

—jMaá, weemdíh ma teo wáacá! ã niijíp jĩ.

³¹ Páant ã niijíchahjeh, áih téihyadiñ teonit, Jesús caandíh ã wáí ñahanap jĩ.

—jBainíjuh wá wēpatdíh ma jengah joiná caá! ¿Dépanih tígaa weemdíh ma túi jengah joicán? Pedrodiñ ã niijíp jĩ.

³² Páant ã niiját túttimahjeh, jááj chóona queét í waadáp jĩ. Páant í waadáchahjeh, johlit ã yayah bejep jĩ. ³³ Páant ã yapachah ennit, jwiit ã bohénit Jesúsdiñ jwí wēi naáwáp jĩ.

—jYooópdiñ meém Dios wáuh tígaa ma jumup! jwí niijíp jĩ.

Genesaret baácdih moón wannitdih Jesús ã booaat

(Mr 6.53-56)

³⁴ Pánih íimdiñ chúuh bejnit, Genesaret wát jumni baácna jwí chúuh juibínap jĩ.

³⁵ Páant jwí juibínachah, caán baácdih moón Jesúsdiñ beh ennit, caán tútchinadiñ moondíh ã juyát doonádiñ í wahap tají. Pánihna, caán doonádiñ joinít, dawá í chéenwá tubáp chúuhnitdih Jesús pebhna í ub juyúp jĩ. Pánih ub joinít, nin pah Jesúsdiñ í niijíp jĩ:

³⁶ —Míih yégueh chóodihjeh nit wannitdih ma tewat tútú, í niijíp jĩ. Pánihna, áih yégueh chóodih teonit pah moonjéh í boonap jĩ.

15

Cáacwá ded pah í míic yéjeaat

(Mr 7.1-23)

¹ Túttimah, Jerusalén tútchidih moón fariseowá, Moisés ã watatjidih bohénit bíicdiñ, Jesús pebhna joinít, caandih nin pah í niij úabh joyóp jĩ:

² —¿Dépanih tígaa ma bohénitboó jwí nuowá í watatji pah í chájcan? Jwiit jwípí téih choccat pah, queét í jeémát pínah játih í téih choccan caá, í niijíp yuh jĩ.

³ Páant í niijíchah joinít, Jesús nin pah queétdih ã niij úabh joí jwáubanap jĩ:

—¿Yeebboó dépanih tígaa Dios ã watatdih jepahcan, jwí nuowá í watatboodíhjuh ní jepah? ⁴ Nin pah caá Dios ã watap: ‘Ní mánadiñ túi wéinit, ní teo wáacá.* Pánihna, ded ã mánadiñ yeejép ã niijíchah, cáacdiñ mao yohnidíh peéh chájat pah mantih caandihbat peéh chájat ã jumbipna caá’, Dios át niijíp tají.* ⁵ Obohjeéhtih, páant ã niijíchah yuhna, yeebboó ded ã mánadiñ

teo wáaquíhniñ nin pah caá ñipí niij wutap: ‘Ma mánadiñ teo wáaccanjeh, caán dinerodih Diosboodíh ma wáhuú’, ñipí niij watna caá. ⁶ Pánih watna, ã mánadiñ ní túi chájat tútcan caá. Pánih chájat tútcan, Dios ã watatdih jepahat tútcanjeh, jwí nuowá í watatjiboodíh caá ní jepahat tútup. ⁷ ‘Jwiit táinit caá’, niijná yuhna, cáacwá í encapboó yeeb yeejép chájnit caá. Dios naáwátidih naóh yapani Isaíasji ded pah ní jumatdih yooópdiñ át niij daacáp tají:

⁸ ‘Dios nin pah ã niijná caá: “Nit weemdíh túi wēi naóhna yuhna, yooópdiñ í jepahcan caá.

⁹ Pánihna, weemdíh í wēi naáwát dedé pínah nihcan caá. Í jengah joyátjeh watnit, ‘Nin pah caá Dios ã watat’, í niij yee naóh bohéna caá’, Dios ã niijná caá’, Isaías át niij daacáp tají, (Is 29.13)

Jesús ã niijíp jĩ.

¹⁰ Páant niij péanit, caanjih jumnitdih ã pebhna juéwát tútunit, queétdih nin pah ã niij bohénap jĩ:

—Nin wá naáwátidih ní túi joyoo. ¹¹ Dios ã enechah, ní jeémát yeebdiñ ã yéjeacan caá. Obohjeéhtih, ded pah ní niijátboó yeebdiñ ã yéjeana caá, ã niijíp jĩ.

¹² Páant ã niiját túttimah, jwiitboó caandih nin pah jwí niijíp jĩ:

—Páant ma niijíchah joinít, queét fariseowá bádí í íjna beé, jwí niijíp jĩ.

¹³ —Obohjeéhtih, queét fariseowá wá íip Dios ã momca naáh panihnit í jumachah, queétdih ã yoh beedábipna caá. ¹⁴ Pánihna, queétdih páantjeh ní enah bojoó. Queét jéih encannit pah Diosdiñ í jéihcan caá. Pánih jéihcan yuhna, bita jéih encannit panihnitdihbat í bohéna yuh caá. Pánih jéih encannit míic jumna, ítdih í buug yácat pah, queét nihát iiguipna í bejbipna caá, jwiitdih ã niij jepahap jĩ.*

¹⁵ Páant ã niijíchah joinít, Pedroboó nin pah ã niijíp jĩ:

—Jwiitdih ma naáwátjidih ma jéihyanaá, ã niijíp jĩ.

¹⁶ —¿Yeebbút páantjeh ní beh joi jwáhcan niit? ¹⁷ Dedé ní jeémátji níih wudah diitboó jumnijidih ñipí jont yohna caá. Caán níih caoliidih, ní jengah joyátidihbat chúuhcan, Dios ã enechah, yeebdiñ ã jéih yéjeacan caá. ¹⁸ Obohjeéhtih, ded pah yeejép ní jengah joyát pah ní niijíchah, caán caá Dios ã enechah, yeebdiñ ã yéjeanap.* ¹⁹ Nindih ní túi náhinaá: Yeejép chájat, mao yohat, ní áa nihcannitjeh yeejép chájat, nuumát,

* 15:4 Ex 20.12; Dt 5.16

* 15:4 Ex 21.17; Lv 20.9

* 15:14 Lc 6.39 * 15:18 Mt 12.34

yeeat, yeejép míc niiját pínahdihbut ñipí jengah joiná caá. ²⁰ **Páant ñi jengah joyátjeh caá, Dios á enechah, yeebdíh á yééjanap. Obohjeéhtih, ñi téih chocochah, ñi chocchahbut yeebdíh biíc yoobó á enna caá,** á niijíp jĩ.

Judío nihcannih Jesúsdi h mi jepahat (Mr 7.24-30)

²¹ Páant niij bohé péanit, Jesús Tiro tátchi, Sidón tátchi jumni baácna jwiítidih á numah bejep jĩ. ²² Caanná jwí juibínachah, caán baácndih bóli Jesús pebh jumnit, nin pah mi niij ñaacáp jĩ:

—¡David juima, Dios á wahní, weemdíh ma jĩgah eneé! ¡Wá numdih nemép jumna, caántdih bádí á moh yééjana caá! mi niijíp jĩ.

²³ Páant mi niijíchah joiná yuhna, caántdih á jepah jwuhcap jĩ. Páant á jepahcatdih enna, jwiít á bohénitboó caandih nin pah jwí niijíp jĩ:

—Páantjeh jwiítidih mi ñaac péenachah, ma jwáub bejat túttá, jwí niijíp jĩ.

²⁴ —**Judiowá buadnit ojewawá panihnit í jumchah ennit, queétdihjeh teo wáacat náahna, Dios weemdíh á wahap jĩ,** Jesús jwiítidih á niijíp jĩ.

²⁵ Páant á niijíchah joinit, caánt judío nihcannihboó á pebh bódicha caj yoh ñajnit, nin pah mi niijíp jĩ:

—¡Maá, weemdíh ma teo wáacá! mi niijíp jĩ.

²⁶ —**Wébit í jeémát pínahdih ubnit, fih mujjiowádhí jwí wáhuchah, á táican caá. Pánihat pah judiowá í jeémát panihnidih biíh baácndih moondíh wá wáhuchah, á táican caá,** Jesús caántdih á niijíp jĩ.

²⁷ —Ma niiját yoobópdi h tigaá, Maá. Obohjeéhtih, queé í jeémp jéenanidih mujjiowá ípí jeémpna caá, mi niij jepahap jĩ.

²⁸ —**Meéamboó weemdíh táí jengah joiníh ma jumchah, ma niiját pah wá chájna caá,** Jesús caántdih á niijíp jĩ.

Páant á niijíchahjeh, mi ñeém mit boonap wut jĩ.

Jesús dawá cáacwádhí á booaat

²⁹ Pánihat táttimah, Jesús jwiítidih caanmánt Galilea ím jwéejna á numah dei bejep jĩ. Caanná dei juibínit, ím jwéejdih jumni jeená á numah páuh laab béjep jĩ. Pánih páuh laab juibínit, biícndih jwí cháudup jĩ. ³⁰ Páant jwí cháuduchah enna, dawá cáacwá Jesús pebhna í jwáwáp tají. Pánih jóohna, í chéenwá wannitdih í jwí jwejep jĩ. Queé í nihat máchah wanat jumnit í jumap jĩ. Jéih bejcannit, jéih encannit, téihya jítcha wihcannit, jéih wéhecannit, dawá biíh wanat jumnitbut í jumap jĩ. Páant í jumchah ennit, Jesús queé í nihatdih á boonap jĩ. ³¹ Páant á boonachah, jéih wéhecannitjé í wéhenachah joinit, téihya jítcha wihcannitjé téihya jítcha í

jumchah ennit, jéih bejcannitjé í bejechah ennit, jéih encannitjé í enechah ennit, cáacwáboó bádí í en wáhi bejep jĩ. Pánih en wáhi bejnit, “Jwiít judiowá jwípi wéini Dios bádí á wépatjéh jwiítidih á táí teo wáacna caá”, í niij wéi naáwáp jĩ.

Cuatro mil cáacwádhí Jesús jeémát á wáhat

(Mr 8.1-10)

³² Pánih booa péanit, Jesús jwiítidih á pebh jwáwát túttnit, nin pah á niijíp jĩ:

—**Queé jwíjeéh biíc peihcanni yeó jáap í jumchah, fih jeémát á beedná nacaá. Pánih jeémát wihcannit í jumchah, queétdih bádí wá jĩgah enna caá. ‘Queé í muugúp wan buagná’ niijná, queétdih fih muunáboó wá jwáub bejat túttcan niít,** á niijíp jĩ.

³³ —¿Obohjeéhtih, ninjéh tátchi wihcapboó jumna, queé dawá í jumchah, dedboó tigaá í jeémát pínahdih jwí júb cháj bií? Jesúsdi h jwí niij wábh joyóp jĩ.

³⁴ —¿Débóí pan tigaá ñi bíboh? Jesús á niijíp jĩ.

—Siete pan dahna, daocánni queejwábit, páant bóojeh jwí bíbohna caá, caandih jwí niij jepahap jĩ.

³⁵ Páant jwí niijíchah, Jesús cáacwádhí á cháudat túttup jĩ. ³⁶ Páant í cháudat táttimah, Jesús caán siete pan dahna, queejwábit biícndih ubnit, “**Táina caá, Paá**”, Diosdih niij péa, jwiítidih á daj wáuhap jĩ, cáacwádhí jwí pááát pínah niijná. ³⁷ Páant queétdih jwí pááát táttimah, í táí jeémp wud jumap jĩ. Páant í jeémp péanachah, í judh jeémpnidih ubnit, siete wáhdih jwí ub yac yáwanap jĩ.

³⁸ Caandih jeémpnit neonádhíjeh jwí jengah enechah, cuatro mil í jumap jĩ. Yaádh, í wehbut í jumap jĩ. ³⁹ Páant í jeémp péanachah, Jesús queétdih fih muunáboó á jwáub bejat túttup jĩ. Pánih wah péanit, jááj chóodih waadnit, Mágdala tátchi jumni baácna jwiítidih á numah cháuh bejep jĩ.

16

Fariseowá, saduceowábut Dios á wépatjéh Jesúsdi h chájat túttat

(Mr 8.11-13; Lc 12.54-56)

¹ Biíh láa fariseowá, saduceowá biícndih Jesús pebhna í juibínap jĩ. Cáacwá í jéih chájca naáhdih Jesúsdi h chájat túttup yuh jĩ, á jepahcah, “Dios á wahní nihcan caá”, niiját tútt niijná.* ² Páant í wutuchah joinit, Jesús queétdih nin pah á niijíp jĩ: “**Yeó á buug yáacna, jeá duuni á jumchah enna, ‘Cheibit táí jóbohni yeó jáap á jumbipna caá’, ñipí niijná caá.** ³ **Baáb jéenna, mah tólihna duuni á jumchah enna, ‘Mah yeó jáap á jumbipna caá’, ñipí niijná**

* 16:1 Mt 12.38; Lc 11.16

caá. **Ded pah jeá ã jumatdih táí beh enna yuhna, Dios ã wēpatjīh wā chāī jéutatboodīh ñi beh encan caá.** ⁴ **Buu láa moón yeejépwā, Diosdih náahcannit, Dios ã wēpatjīh wā chāījatdih í eníhna yah caá.** * **Obohjeéhtih, Dios naáwátidih naóh yapani jonás ded pah ã yapatjīdih ñitát jéihjip taga.** * **Pánihna, Dios ã wēpatjīh caandīh ã chāījatji pahjeh mantih ã jwáub chāījipna caá, weém ã wahni wā jumatdih ñi jéihyat pínah niijná,** ã niijíp jī.

Páant niij péanit, jwiítidih ã jwáub numah bejep jī.

Fariseowā, saduceowā yeejép í bohéat (Mr 8.14-21)

⁵ Pánih bejnit, ímdih cháuh bejna, jwí jeémát pínah pandih ubat jwít quíib buadúp tajl. ⁶ Páant jwí cháuh bejchah, Jesús jwiítidih nin pah ã niijíp jī:

—**Ñi táí chāīa chaáh! Fariseowā, saduceowābut í bohéat pan paáat panihni caá.** Páant í bohéat yeebdīh ã tobohna caá, ã niijíp jī.*

⁷ Páant ã niijíchah, joí wáhi bejna, jwiítjeh nin pah jwí míic niijíp jī:

—Pandih jwí ub jūóhcah enna, jwiítidih páant ã niijná caá, jwí míic niijíp jī.

⁸ Páant jwí míic niijátidih jéihna, Jesús jwiítidih nin pah ã niij náawáp jī:

—**¿Dépanih tigaá pan ã wihcatdih ñi náhni dahwa? ¿Wá wēpatdih bainijeh caá ñi jenah joyóp! ⁹ ¿Páantjeh ñi jéih jwuhcan níit? ¿Cinco mil neoná yaádh bíicdih cinco pandihjeh wā pááátjidih ñi náhnican níit? ¿Í judh jeémpni doce wuhna ñi ub yac yáwaatjidihbut ñi náhnican níit? ¹⁰ ¿Buu siete pandih dajnit, cuatro mil neoná yaádh bíicdih wā wáhatdihbut ñi náhnican níit? ¿Débóí wuhnadih ñi yáwaatdih ñi náhnican níit? ¹¹ Pánihna, ‘pan paáat’, wā niijíchah, ¿dépanih tigaá ñi beh joicán? Páant niijná, pan yooabátidih niijná wā chāījcan caá. Fariseowā, saduceowābut í bohéat pan paáat panihni ã jumachah, ñi táí chāīa chaáh. Í bohéat yeebdīh ã tobohna caá, ã niijíp jī.**

¹² Páant ã niij náawáchahna, jwiít jwí beh joyóp jī buca. “Pan paáat”, niijná, pan yooabátidih niijná ã chāījcap jī. Páant niijná, “fariseowā, saduceowābut í bohéatdih ñi joicá bojó”, niijná ã chāījap jī.

“Meém Cristo, Dios ã wahni caá”, Pedro ã niiját

(Mr 8.27-30; Lc 9.18-21)

¹³ Pánih cháuh jwibínit, Cesarea Filipino wát jumni tátchina bejni namáboó bejnit, Jesús jwiít ã bohénitdih nin pah ã niij wáuh joyóp jī:

—**¿Weém nihát cáacwá úud jeñédih ded pah tigaá bita í niij? ã niijíp jī.**

¹⁴ —Biquína ‘Juan Daabáni nacaá’, niij, bita ‘Elías nacaá’, niij, bita ‘Jeremías, Dios naáwátidih bíih naóh yapani nacaá’, ípí niijná caá, caandih jwí niij jepahap jī.*

¹⁵ —**Queét páant í niijíchah, ¿yeebboó ded pah tigaá ñi niij jenah joí? jwiítidih ã niijíp jī.**

¹⁶ —Meém Cristo, Dios ã wahni caá. Dios báadhni wáuh yooabát caá, Pedroboó ã niij jepahap jī.*

¹⁷ —**Simón, Jonás wáuh, meemdih wā wéina caá. Cáacwá meemdih ít naóhcap taga. Dios wā íp, jeáboó jumnijeh át jéihyanap taga.** ¹⁸ **Pánihna, meemdih nin pah wā niij naóhna caá: Meém Pedro wát jumni caá.** (Pedro niijná, jee dáh niijná ã chāījap jī.) **Nin jeejih búdí muú wā chāījat panihni dawá wúhwá pínahdih wā chāījipna caá. Queét dawá í jumachah, nemépwá queétdih jéih yap yohcan, queét íguípna í bejcan níit.** ¹⁹ **Dios ã maáh jumapdih bóo llave panihnidih meemdih wā wáhibipna caá. Páant wā wáuhni panihnijih, cáacwáidih wíih táini doonádih naóhnit, weemdih jepahnitdih Dios ã maáh jumapna wát waadát pah ma chāījipna caá. Obohjeéhtih, weemdih jepahcannitdih nemat pah ma chāījipna caá,*** Jesús Pedrodih ã niijíp jī.

²⁰ Páant niij péanit, jwiítboodih nin pah ã niijíp jī: “**‘Nin Jesús Dios ã wahni Cristo caá’, bitadih ñi niij naóh jwuhca bojó’**”, ã niijíp jī.

Á wunat pínahdih Jesús ã naáwát (Mr 8.31–9.1; Lc 9.22-27)

²¹ Páant ã niiját táttimah, Jesús jwiít ã bohénitdih nin pah ã niij naóh bohé jwíihip jī:

—**Buu, Jerusalén tátchiboó weemdih bejat caá náahap. Caanáan jwí jwibínachah, jwí maáta, sacerdotewá í maáta, Moisés ã wutatjidih bohénitbut weemdih yeejép í chāījipna caá. Pánih chāījnit, weemdih í mao yohat táutbipna caá. Páant tigaá weemdih yeejép yapat náahap. Obohjeéhtih, páant í mawachah yuhna, bíic peihcanni yeó jáap táttimah wā jwáub boo pud jūóhíipna caá, jwiítidih ã niijíp jī.**

²² Páant ã niijíchah joínit, Pedroboó Jesúsdihi chibít yuápbít numah bejnit,

* 16:4 Mt 12.39; Lc 11.29 * 16:4 Jon 1.1–2.10 * 16:6 Lc 12.1 * 16:9 Mt 14.17–21 * 16:10 Mt 15.34–38

* 16:14 Mt 14.1–2; Mr 6.14–15; Lc 9.7–8 * 16:16 Jn 6.68–69 * 16:19 Mt 18.18; Jn 20.23

—JMaá, ma niiját pah yapcan, meemdih queét i mao yohca bojo naáh! át niijíp wut yuh jî.

²³ Páant ā niijíchah joinít, Jesús tac páud ñuhnit,

—**Pánih naóhna, Satanás ā náahat pah naóhna caá ma chājap. Cáacwā i jenah joyátjeh caá ma jenah joyóp. Dios ā jenah joyát nihcán caá. Pánihna, Dios ā náah yacat pah wā chājat pínahdih ma jáhíhna caá,** át niijíp wut jî.

²⁴ Páant niij péanit, jwiitboodíh nin pah ā niij naáwáp jî:

—**Ded wíih jumíhna, ā weñat pínahdih chājcan, wā náahatboodíh chājat caá náahap. Wíih ā jumat jíb yeejép yapna yuhna, weemdíh páantjeh cádahcat caá náahap.**^{*} ²⁵ **Ded weemdíh jepahcanni, ā weñat pínahdihjeh chājni, iiguipna ā bejbipna caá. Obohjeéhtih, ded weemdíh cádahcanniboó bita caandíh yeejép i chājachah yuhna, páantjeh wājeéh ā jumbipna caá.**^{*} ²⁶ **Cāac nin baácboó jum jwuhna, dawá bíi déedih bíbohna yuhna, Diosdih náahcan, iiguipna bejna, nihat ā bíbohát dedé pínah nihcán caá. Iiguipboó jumna, ded pah ā jéih jíb chāj baccan níit.** ²⁷ **Weém nihat cáacwā údud jeñé wā íp ā yeh iigátjílh áih ángelwā bíicdih nin baácboó jwúb dei jüóhnit,* nihat cáacwā ded pah i chājatjib jíb wā jíb wáhbipna caá. Tái chājnitjidih wā táu chājipna caá. Obohjeéhtih, táu chājcanitjiboodíh wā peéh chājipna caá.**^{*} ²⁸ **Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Biquína ninjílh ñuhnit ñi wunat pínah játih, weém nihat cáacwā údud jeñé chah maáh wā jumatdih ñi enbipna caá,** Jesús ā niijíp jî.

17

*Dios ā yeh iigátjílh Jesús ā ñuhat
(Mr 9.2-13; Lc 9.28-36)*

¹ Seis yeó jáap túttimah, Pedro, Santiago, ā údud Juan queét bíic peihcannitdihjeh jap bóo jeená Jesús ā numah páuh laab béjep jî. ² Caanná i páuh laab juibíat túttimah, í enechah, ā jígoat át túut numúp wut jî. Áih móot yeó ā yeh iigát pah yeh iig, áih yéquehbat bíic yoobó táu baabní át yeh iiguíp wut jî. ³ Páant ā yeh iiguichahjeh, Moisés, Elíasji bíicdih Jesús pebh jígohnit, caandíh ít míc wéhenap wut jî. ⁴ Páant ā yapachah ennit, Pedroboó Jesúsdih nin pah át niijíp wut yuh jî:

—JMaá, ninjílh jwí jumuchah, ā táina caá! Ma náahachah, bíic peihcanni mahu dáhna jwí chājipna caá. Míih pínah, Moiséih pínah,

Elíáih pínahdihbut jwí chāj wáhbipna caá, át niijíp wut jî.

⁵ Obohjeéhtih, páant ā niijíchahjeh, táu yeh iigni mah pōh panihni queétdih át dei juyáp wut jî. Páant ā dei juyúchah, caán chawat yoób nin pah Dios át niijíp wut jî: “Nin wā wáuh wā oini caá. Caandíh búdí wā wéina caá. Pánihna, ā naáwáchah, caandíh ñi táu joyoó”, át niijíp wut jî.*

⁶ Páant ā niij wéhenachah joinít, úmna, ā bohénit ít páah yoh ñajap wut jî. ⁷ Páant í páah yoh ñajachah ennit, Jesús í pebhna juí, queétdih teo jáhanit,

—**Ñi ñah ñuhú. Butéh ñi ennidih, ñi joinidihbut ñi úmca bojóo,** át niijíp wut jî.

⁸ Páant ā niijíchah joinít, ñah ñuhna, Jesúsdihjeh ít enep wut jî. Bitá í ennitjiboó ít wihcap wut jî.

⁹ Túttimah, jeemánt dei jüóhna, Jesús queétdih nin pah át niij wutap wut jî:

—**Butéh ñi enatjidih bitadih ñi naóh jwuhca bojóo. Weém, nihat cáacwā údud jeñé, wunniji wā jwúb boo pud júáwát túttimah, caandíh bitadih ñi naáwáchah, ā táubipna caá,** át niijíp wut jî.

¹⁰ Páant ā niijíchah joinít, queét bíic peihcannit caandíh nin pah ít niij wúbh joí enep wut jî:

—“Dios ā wahní, ā júáwát pínah játih, Elíasboó ā jüóhbipna caá’, Moisés ā wutatjidih bohénit ípí niij bohéna caá. ¿Dépah niijih tígáa queét páant í niij? Ít niij wúbh joyóp wut jî.*

¹¹ —**Yoobópdih tígáa í niij naáwáp. Elíasdih Dios ā jwíh júáwát tútup jî, nihatdih ā ámohat pínah niijná.** ¹² **Páant niijnít, nin pah yeebdíh niijná caá wā chājap. Elías wáat juí péanap he. Páant ā juyúchah yuhna, yeebdíh bohénit caandíh ít beh encap jî. Pánih beh encan, ded pah í náahat pahjeh caandíh ít chājap taga. Páant í chājat pahjeh muntih, weemdíhbut í chājipna caá. Páant í chājachah, weém nihat cáacwā údud jeñé, yeejép wā yapbipna caá,** Jesús át niijíp wut jî.*

¹³ Páant ā niij naáwáchah joinít, “‘Elías’, niijná, Juan Daabánidih naóhna caá ā chājap”, niijnít, queét ít beh joyóp wut jî.

*Wā wunat jumnidih Jesús ā booaat
(Mr 9.14-29; Lc 9.37-43)*

¹⁴ Pánih míc wéhe dei jüóhnit, jeé ñaj deyepboó Jesús bíic peihcannit ā pej jumnit bíicdih ā jwúb dei juyáp jî. Páant í jwúb dei juyúchah, dawá cáacwā cáth jüóhnit, bíic newé Jesús pebh junít, ā bódiha caj yoh

* **16:24** Mt 10.38; Lc 14.27; Jn 12.24 * **16:25** Mt 10.39; Lc 17.33; Jn 12.25 * **16:27** Mt 25.31 * **16:27** Sal 62.11-12; Pr 24.12; Jer 17.10; Ez 18.30; 33.20; Ro 2.6 * **17:5** Gn 22.2; Dt 18.15; Sal 2.7; Is 42.1; Mt 3.17; 12.18; Mr 1.11; Lc 3.22; 2P 1.17-18 * **17:10** Mal 4.5 * **17:12** Mt 11.14

ñajap jĭ. Pánih bódicha caj yoh ñajnit, nin pah Jesúsdiĭh ā niĭj naáwáp jĭ:

¹⁵ —Maá, wā wūáhdih ma jĭgah enee. Caandĭh wāá wunat ā ñahachah, yeejép āpĭ yapna caá. Dawá láa tūú cúutboó āpĭ buúg cáona caá. Bíih láa mujboó āpĭ daab yóh bejna caá. ¹⁶ Pánihna, caandĭh ĩ booaat pínah niĭjná, ma bohénit pebh caandĭh wā ub juyáp yuh be. Obohjeéhtih, queét caandĭh ĩ jéih booaap be, ā niĭjíp jĭ.

¹⁷ Páant ā niĭjíchah joinit, Jesús nin pah ā niĭjíp jĭ:

—**Yeeb yeejépwā weemdĭh jenah joicánnit ñi jumna caá. ¿Débólih maatápdih tigaá weemdĭh táí jenah joicán, ñi tac buugábi? Wā pebh caandĭh ñi ub júáwá, ā niĭjíp jĭ.**

¹⁸ Páant ā niĭjíchah joinit, Jesús pebh ā wūáhdih ĩ ub juyáp jĭ. Páant ĩ ub juyáchah, caandĭh wunat túutni nemépdih Jesús ā bacat túutap jĭ. Páant ā wutuchahjeh, ā bacachah, wunnijiboó ā táí boonap jĭ.

¹⁹ Páant ā yapat túttimah, jwiit ā bohénit múicjeh jumna, Jesúsdiĭh nin pah jwĭ niĭj úábh joyóp jĭ:

—¿Dépanih tigaá jwiitboó caán nemépdih jwĭ wutuchah yuhna, āt baccan? jwĭ niĭjíp jĭ.

²⁰ —**Wā wépatdih yeebdĭh wā wūhuchah yuhna, caandĭh náhnican, weemdĭh ñit táí jenah joicáp taga. Yoobópdih yeebdĭh wā naóhna caá. Mostaza tĭbih ā jumat pah, yeeb Dios ā wépatdih bainjeh ñi táí jenah joiná yuhna, nin pah ñi jéih chájbiĭna caá: Nin jeedĭh ‘Conboó ma bejee’, ñi niĭjíchah, ā bejbipna caá. Pánih táí jenah joiná, nihatdĭh ñi jéih chájna caá.*** ²¹ **Obohjeéhtih, pánihni nemépdih ñi bacaat túut niĭjná, Diosdih búdí úábat caá náahap. Pánih úábhna, jeémp jwuhcan, Dios ā wépatdih chah ñi táí jenah joibíĭna caá. Pánih chah jenah joinit jumna, pánihnit nemépwádiĭbut ñi jéih bacat túutbiĭna caá, jwiitdih Jesús ā niĭjíp jĭ.**

Jesús ā wunat pínahdih ā jwúub naáwát (Mr 9.30-32; Lc 9.43-45)

²² Galilea baáboó Jesús biicdih jwĭ bejehchah, caán jwiitdih nin pah ā jwúub niĭj naáwáp jĭ:

—**Weém nihat cáacwā úud jeñédih cáacwā teonit, bitadĭh ĩ wūhbiĭna caá.** ²³ **Páant ĩ wúhat túttimah, queétoó weemdĭh ĩ mao yohbiĭna caá. Páant ĩ maoniji biic peihcanni yeó jáap túttimah, wā jwúub boo pud júóhbiĭna caá, ā niĭjíp jĭ.**

Páant ā niĭj naáwáchah joiná, búdí jwĭ jĭgahap jĭ.

Jesús queejĭh jacmant dinerodĭh ā bidat túutat

²⁴ Capernaum tútchina jwĭ juibínachah, Dioĭh muudĭh ĩ en dawát jĭib ubnitboó Pedro pebhna juibínit, caandĭh nin pah ĩt niĭj úábh joyóp wat jĭ:

—¿Yeebdĭh bohéniboó Dioĭh muudĭh en dawát jĭib pínahdih ā jĭib chájcan niit? ĩt niĭjíp wat jĭ.*

²⁵ —Á jĭib chájbiĭna caá, Pedro āt niĭj jepahap wat jĭ.

Páant ā niĭját túttimah, jwĭ jumni muuná Pedro ā waadáchah, Jesúsboó caandĭh nin pah ā niĭj úábh joyóp jĭ:

—¿Simón, dépah tigaá ma niĭj jenah joí? ¿Nin baácdih moón ĩ maáta detboodĭh tigaá ĩ jĭib ub, ma jenah joyóchah?

¿**ĭíh baácdih moondĭh niit? ¿Bíih baácdih moónboodĭh niit ĩ jĭib ubup, ma jenah joyóchah? Pedrodih ā niĭjíp jĭ.**

²⁶ —Bíih baácdih moondĭh tigaá ĩpĭ jĭib ubup, Pedro ā niĭj jepahap jĭ.

—**Pánihna, maáta ĭih baácdih moónboodĭh ĩpĭ jĭib ubcan caá.** ²⁷ **Páant ĩ jĭib ubcchah yuhna, queét jĭib ubnitdih ĩjaihcan, jwĭ jĭib chájbiĭna caá. Íimboó queejĭ wáyadiĭh ma bejee. Caán jeémpni queejdĭh ubnit, áih jacna dinero júdadĭh ma bid juibíĭna caá. Caán júdu jwiit chénewáih jĭib pínahdih ubnit, jwĭ jĭib buúdáatdih jĭib chájadiĭh ma bejee, Jesús Pedrodih ā niĭjíp jĭ.**

18

“Déhe tigaá ñi maáh panihni”, Jesús ā niĭjít

(Mr 9.33-37; Lc 9.46-48)

¹ Caán láa jwiit ā bohénit Jesús pebh juibínit, nin pah caandĭh jwĭ niĭj úábh joyóp jĭ:

—¿Dios ā maáh jumapboó jwĭjeéh jumni déhe tigaá jwĭ maáh panihni ā jumbi? jwĭ niĭjíp jĭ.*

² Páant jwĭ niĭjíchah joinit, Jesús wébítđih júáwát túutnit, caandĭh jwĭ cáth ā ĩuhat túutap jĭ. Páant ā ĩuhuchah, jwiitdih nin pah ā niĭj naáwáp jĭ:

³ —**Yoobópdih yeebdĭh wā naóhna caá. Ñi jenah joyátđih túut nuumnit, wébít oboh jumnit ĩ jenah joyát pah jenah joinit, Dios ā maáh jumapboó ñi jéih waadbíĭna caá. Obohjeéhtih, caán dée pah ñi jenah joicán, Dios ā maáh jumapboó ñi jéih waadcán niit.***

⁴ Pánihna, det wébít ĩ jenah joyát pah jenah joinit, **Dios ā maáh jumapboó chah watnit ĩ jumbiĭna caá.** ⁵ **Det wíihwá jumna, wā wúat pah hita nin wébít**

* 17:20 Mt 21.21; Mr 11.23; 1Co 13.2

* 17:24 Ex 30.13; 38.26

* 18:1 Lc 22.24

* 18:3 Mr 10.15; Lc 18.17

panihnidih wēi jwāáhniit, weemdíhbut í wēi jwāáhna caá, Jesús á niijíp jī.

Jwíyéj chājat tútat á tobohat
(Mr 9.42-48; Lc 17.1-2)

⁶“Nin wébít panihni weemdíh túi jenah joinidih ded á yéj chājat tútatjí jīb, Dios caandíh yeejép pohba á peéh chājipna caá. Pánihna, caandíh á yéj chājat tútat pínah jātih, áih butdíh bádí jeé júdujīh chéó búudhniit, bádí mujna caandíh í yohochah, áta túi taga. Páant í chājachah, caán wébít panihnidih á yéjchah níhna, Dios páant bóo pohba caandíh áta peéh chājcan taga. ⁷Ded bitadíh yéj chājat tútatnidih Dios bádí á peéh chājachah, tubit yeejép á yapbipna caá. Bitadíh yéj chājat tútnit páantjeh í jumbipna caá. Obohjeéhtih, queétoó yeejép yoobát í yapbipna caá.

⁸“Míih téihyājīh, jitchājīh yéj chājna, caandíh ma bóod yohat pah, caán yéj chājatdih ma cádaahaá. Caandíh cádahcan, iiguípna ma bejbipna caá. Caaná iigát á dubcan níit. Caandíh ma yohochah níhna, caan dáhjeh áta búud tágaá. Meémoó pánihni cólohjeh jumna yuhna, túttimah Diosjeéh ma túi jumbipna caá. Obohjeéhtih, caandíh bóod yohcan níhna, chénat pah dahjīh iiguípna ma bejchah, bádí yeejép mata yap tagaá. ⁹Pánihat pah muntih, míih quíibjīh ennit, yéj chājna, caan dáhdih ma wáat yohat pah, caán yéj chājatdih ma cádaahaá. Caandíh cádahcan, iiguípna ma bejbipna caá. Caaná iigát á dubcan níit. Caan dáhdih ma yohochah níhna, caan dáhjeh áta búud tágaá. Biícjīh quíib wihcan yuhna, túttimah Diosjeéh ma túi jumbipna caá. Obohjeéhtih, míih quíib chénat pah dahjīh iiguípna ma bejchah, chah yeejép mata yap tagaá. Pánihna, yéj chājatdih cádahat caá náahap”, Jesús á niijíp jī.*

Búudní oveja naáwát
(Lc 15.3-7)

¹⁰“Nin wébít panihnidih ní en iicá bojoó. Yeebdíh yoobópdih wá naóhna caá. Queétoó wébtidih ded pah í yapachah Diosdih naáwát túut níijná, queétdih en daandit ángelwá wá íp pebhna ípí bejna caá.* ¹¹Weém níhat cáacwá áud jeéné, nin baácdih moón yeejép chājnit, iiguípna bejnit déedih túi ubudih wá júáwáp jī. ¹²Queétoó iiguípna bejnit, búudníit ovejawá panihniit í jumna caá. Pánihniit í jumachah, nin wá naáwátidih ní túi jenah joyoó: Cien ovejawádih bíbohni bíic oveja á búudáchah ennit, ¿ded pah tígáá

á chājbi, yeeb ní jenah joyóchah? Bitá noventa y nueve ovejawádih í jeémát yílíp jumapboó jwejnít, caán búudnídih bididih á bejbipna caá. ¹³Yoobópdih yeebdíh wá naóhna caá. Caán búudnídih á bid juyéchah, á jwejnít noventa y nueve díh á weñat chah caán á bid jumíboodíh á wéibipna caá. ¹⁴Pánihat pah wá íp jeáboó jumni nin oboh jumni panihni búudníit í jumatdih á náah yaccan caá”, Jesús á niijíp jī.

Bitá Jesúhwá meemdíh í yéj chājachah, ded pah chājat
(Lc 17.3)

¹⁵“Ded weemdíh jepahni meemdíh á yéj chājachah, míic ámohat túut níijná, bitá í joicáboó caandíh míic wéhenadih ma bejeé. Páant ma níijichah joinít, á jepahachah, ní jwáub míic pej jumbipna caá, páant muntih.* ¹⁶Obohjeéhtih, meemdíh á jepachah bácah, Dios á wutat pah, bitá chénewádih ma numah bejeé, queétoó joyóchah, caandíh míic wéheat túut níijná.* ¹⁷Yeeb bíic peihcannitdih á jepachah enna, wíhwá níhat ní míic wáacapna caandíh ní numah bejeé, á yéj chājatdih ma naáwáchah, queétoó níhat í joyát pínah níijná. Pánihna, míic wáacnitdihbut á jepachah enna, Diosdih náahcan, á yéjchah cádahícat peéh, caandíh ní pej jum cádaahaá.

¹⁸“Yoobópdih yeebdíh wá naóhna caá. Ded á yéj chājatdih cádahat jīb, ‘Meém yéjchah yohcanni ma jumna caá’, yeeb wíhwá ní níijichah, Diosbut caandíh bíic yoobó á níijbipna caá. Ded ‘Wá yéj chājatdih jígahnit, wá cádaaha caá’, ní-ijníidih ‘Meém yéjchah yohni ma jumna caá’, ní níijichah, Diosbut caandíh bíic yoobó á níijbipna caá.*

¹⁹⁻²⁰“Chénewá, bíic peihcannit wíhwá ní míic wáacachah, níjehé wá jumna caá. Pánihna, det chénewá Diosdih ní wábat pínahdih bíic yoobó ní jenah joyóchah, wá íp jeáboó jumni ní wábat pah á chājipna caá”, Jesús jwíitdih á niijíp jī.

²¹Páant Jesús á níijichah joiní Pedro á pebh jūbínit, nin pah caandíh á niijíp jī:

—¿Maá, wá dée dawá láa weemdíh á yéj chājachah, débóí láa tígáá caán á yéj chājatdih wá íj cádahbi? ¿Siete láa cádahat á náah níit? á níj wábh joyóp jī.

²²—¡Ma joyoó! Bíih meemdíh dawá láa á yéj chājachah yuhna, siete láajeh íj cádahat á náahcan caá. Obohjeéhtih, páant á yéj chājachah yuhna, meémoó caandíh ma jwáub náhnica bojoó, Pedrodih Jesús á níj jepahap jī.*

* 18:8 Mt 5.30 * 18:9 Mt 5.29 * 18:10 Ez 34.16; Lc 9.10 * 18:15 Lc 17.3 * 18:16 Dt 19.15 * 18:18 Mt 16.19; Jn 20.23 * 18:22 Lc 17.3-4

Teo wáhní biñ ã jíb buúdáát dih ã quíib buúdcát naáwát

²³ “Bita í yéej chájt dih quíib buúdáát dih jenah joinít, nin wá naáwát dih ñi táí jengah joyoó: Dios á maáh jumat nin pah á jumna caá. Biíc baác dih moón í maáh á pebh moón caandíh í jíb buúdáanachah, í jíb buúdáát dih á jíb cháj beedáát tútup be. ²⁴ Í jíb buúdáát dih á jenah enechah, biíc caandíh teo wáhníboó búdí yoobát á jíb buúdáanap be. Búdí á jíb buúdáát dih jéihnit, caandíh á pebh á bid bojop be.

²⁵ Á jéih jíb chájcah enna, á maáhboó caandíh, yad, á weh, nihát áih bií dée biíc dih bitaboodíh á jíb chájt tútup be, queét í jíb jíh á jíb buúdáát dih á jíb chájt tútup níijná. ²⁶ Páant á jíb chájt tútuchah joinít, caán búdí jíb buúdáaniboó á maáh pebh bódcíh caj yoh ñajnit, búdí á úúbáp be. ‘Maá, weemdíh jígah ennit, ma pái jwahuú. Meemdíh wá jíb buúdáát dih wá jíb cháj beedáapna caá’, á níijp be. ²⁷ Páant á níij úúbáchah joinít, caandíh jígah ennit, ‘Weemdíh ma jíb buúdáát á jumna naáh’, á maáh caandíh á níijp be.

²⁸ ‘Páant á níiját túttimah, búdí jíb buúdáanijiboó bac bejnit, biíh caán biíc dih í maáhdíh teo wáhní dih á jwááap be. Pánih jwááhnit, caánboodíh bainí á jíb buúdáát dih íjnit, áih but nahdíh jöp teonit, ‘íWeemdíh ma jíb buúdáát dih waícanjeh ma jíb chájaá!’ caandíh á níijp be. ²⁹ Páant á níijíchah joinít, caán bainí jíb buúdáaniboó á pebh bódcíh caj yoh ñajnit, caandíh búdí á úúbáp yuh be. ‘Weemdíh jígah ennit, bainí ma pái jwahuú. Meemdíh wá jíb buúdáát dih wá jíb cháj beedáapna caá’, á níijp yuh be. ³⁰ Obohjeéhtíh, páant á níij úúbáchah yuhna, caandíh jígah encanjeh, caánboó á jepahcap be. Pánih jepahcan, caán teo wáhní dih nemat muúboó á nemat tútup be. Á jíb cháj beedáanachahna, caandíh áta baca tagaá.

³¹ ‘Pánihna, búdí jíb buúdáanijí bainí jíb buúdáanidíh páant á chájachah enna, íjnit, bita teo wáhníboó í maáhdíh naóh yacadih í bejep be. ³² Páant í naóh yacachah joinít, í maáh í naóh yacnidih bid bojnit, nin pah caandíh á níij jíihñup be: ‘íMeém yeejép pohba caá! Meém weemdíh búdí ma úúbáchah, ‘Búdí ma jíb buúdáát dih á jumna naáh’, wá níijp yuh be. ³³ Obohjeéhtíh, meemdíh páant wá níijíchah yuhna, bac bejnit, meemdíh bainí jíb buúdáanidíh meémboó mat jígah encap wat be. Ma jíb buúdáát dih wá náhnícat pah mantíh, caánboó meemdíh á jíb buúdáát dih ma náhnícat, áta táí tagaá. ¿Dépaníh tibee caandíh jígah encanjeh,

páant ma cháj?’ á maáh caandíh á níijp be. ³⁴ Páant níijnit, búdí íjnit, nemat muúboó caandíh á nemat tútup be. Á jíb cháj beedáanachahna, áta baca tagaá.

³⁵ ‘Caan páh tígáá Dios yeebdíh á chájbipna caá. Yeéb nihát ñi déewá yeebdíh yeejép í chájtjidih ñi quíib buúdcáh ennit, caánboó yeéb ñi yéej chájtjidihbut biíc yoobó á quíib buúdcán níit’, Jesús jwíit dih á níijp jí.

19

Í weha mána yaáhdíh í yohcat

(Mr 10.1-12; Lc 16.18)

¹ Páant níij naóh péanit, caán Galilea baácboó jumníj Judea baácna Jesús jwíit dih á numah bejep jí. Pánih bejnit, caanná juibína, Jordán mejdíh cháuh bejnit, conanaamánt jwí juibínap jí. ² Pánih caanná juibínit, jwí jíb bejchah, dawá cáacwá jwíit dih í péenap jí. Páant í péenachah ennit, íjeéh bejnit wánnit dih Jesús á boonanap jí.

³ Páant jwí bejchah, jwíit dih jwááhnit, biquína fariseowá nin pah Jesús dih í níij úúbh joyóp jí, ded pah á jepahachah joinít, caandíh naóh yacat táut níijná:

—¿Jwí weha mána yaáhdíh jwí yohochah, áta táí taniít? ¿Dios á watatboó páant níit á chájt tútup, ma jenah joyóchah? í níij úúbh joyóp jí.

⁴ —¿Moisés nin pah á níij daacátjidih ñi bohé jwáhcannit jí? ‘Dios biíh mah nin baác dih chájni newé yaddíhbut át chájap wut jí’, át níij daacáp tají.* ⁵ Páant níij daácnit, nin pahbut át jwáuh níij daacáp tají: ‘Páant á chájachah, newé á mánadíh cádahnit, yadjíh biíc dih á jumbipna caá. Pánih jumna, queét chénewá jumna yuhna, biíc bácah paníh nit caá í jumap’, át níij daacáp tají.* ¿Páant á níij daacátjidih ñi bohé jwáhcannit jí?

⁶ Páant á daacátjí pah queét chénewá jumnitjí biíc bácah pah í jumna caá. Pánihna, í téihya chéwechah, Diosjeh tígáá queétdíh biíc dih á jumat tútupna caá. Páant biíc dih á chájachah, queétejeh í míic cádahcat caá náahap, Jesús queétdíh á níijp jí.

⁷ Páant á níijíchah joinít, queét fariseowá nin pah í jwáuh níij úúbh joyóp jí, páant mantíh:

—Meém páant ma níijíchah yuhna, Moisésjeh nin pah át níij daacáp tají: ‘Majeéh bólidíh yohíhna, ‘Meém ma táicat enna, meemdíh wá yohna caá’, níij daácnit, caánt dih ñi wáhuú. Páant níij daac wáhnit, majeéh bólidíh ma yohochah, á táina caá’, Moisés át níij daacáp tají.* ¿Páant ma

* 19:4 Gn 1.27; 5.2 * 19:5 Gn 2.24 * 19:7 Dt 24.1-4; Mt 5.31

niijchah yuhna, Moisésboó dépanih tigaá páant át niij daáci? Í niijíp yuh jĩ.

8 —Ñi nuowā Diosdih í yap yohochah enna, Moisés nin pah át niij daacáp tajĩ. Í weha mánadih yohna, páant tii í chāj dāhwa naáh, át niij daacáp tajĩ. Páant ā niijchah yuhna, biihmah pohba páant át nihcap tajĩ. 9 Obohjeéhtih, weémboó yeebdih nin pah wā naóhna caá: Ded ājeéh bolidih yohna, biihjĩh mi yeejép chājchah yuhna, biih wilidih jwáub áa jumna, caántjĩh yeejép chājna caá ā chājap. Pánihna, ā yohnihjidih áa jumribat caántjĩh yeejép ā chājna caá, Jesús queétdih ā niijíp jĩ.*

¹⁰ Páant ā niijchah joinit, jwiit ā bohénit caandih nin pah jwĩ niijíp jĩ:

—Páant newé yadjĩh í múic yohat ā táicah, áa wihcah áta túi tagaá, jwĩ niijíp jĩ.

11 —Yeéb ñi niiját pahjeh tigaá ā jumap. Dios biquína ā ñionitdihjeh ā áa jumat táutcan caá. 12 Biquína neoná yaádhdih náahcannit pínah í cáac jumna caá. Bitadih íih quehli tíbnadih í íib yohochah, yaádhdih náahcannit í jumna caá. Bitaboó Diosdih teo wáhnit jumat táut niijná, yaádhdih í bidcan caá. Pánihna, ded túi joini jumna, Diosdih teo wáhat táut niijná, páant tigaá jumat náahap, Jesús jwiitdih ā niijíp jĩ.

Jesús wébdih ā wábat

(Mr 10.13-16; Lc 18.15-17)

¹³ Páant jwiitdih ā naawát túttimah, Jesús queétdih ā teo jáha wábat pínah niijná, cáacwā í wehdih ā pebhna í ub juyáp jĩ. Páant í ub juyáchah ennit, jwiit ā bohénitboó queétdih jwĩ jípónih jũhñap jĩ.

¹⁴ Páant jwĩ jũhñuchah joinit, Jesús jwiitdih nin pah ā niijíp jĩ:

—Wébit wā pebh í jáuwá naáh. ‘Ñi bejca bojoó’, queétdih ñi niijca bojoó. ‘Dios wā maáh caá’, niijnit, queét wébit caá túi jenah joinit í jumap. Pánihna, Dios ā maáh jumapna waadnitboó nit wébit í jenah joyát pah jenah joinit í jumna caá, ā niijíp jĩ.

¹⁵ Páant niijnit, queét wébdih ā teo jáha wábur jĩ. Pánih wáub péanit, jwiitdih ā jwáub numah bejep jĩ.

Dawá bií dée bíbohni Jesúsdih ā wábh joyát

(Mr 10.17-31; Lc 18.18-30)

¹⁶ Páant jwiitdih ā numah bejchah, biic newé Jesús pebh joinit, nin pah caandih ā niij wábh joyóp jĩ:

—Í Bohéní, páantjeh Diosjeéh jumihna, ded pah tigaá táinidih wā chājbi? ā niijíp jĩ.

¹⁷ —¿Dépanih tigaá túi chājat pinahdih weemdih ma wábh joi? Diosjeh caá táini.

Páantjeh Diosjeéh jumihna, ā wátat pah ma chājáa, caandih Jesús ā niij jepahap jĩ.

¹⁸ —¿Ded wátatdih niij tigaá ma chāj? ā niij jwáub wábh joyóp jĩ.

—Cáacwádh ma mao yohca bojoó. Ma áa nihcannijĩh ma yéje chājca bojoó. Ma nuumcá bojoó.*Ma yeeca bojoó. ¹⁹ Ma mánadih ma tái chājáa.*Meemjéh ma múic oyat pah bitadihbat ma oyoó.*Nin wátatdih jepahat caá náahap, Jesús caandih ā niij jepahap jĩ.

²⁰ —Caán wátatdih weém wápi yap yohcan caá. ¿Diosjeéh tái jumat táut niijná, ded panihat tigaá weemdih páantjeh ā judh? Jesúsdih ā jwáub niij wábh joyóp jĩ.

21 —Meém yéjeat wihcanni jumihna, nihát míh bií déedih jib chāj wáhdih ma bejeé. Pánih jib chājnít, nihát ma jib teonidih moh yéejnitdih ma jwáub wáhuá. Páant ma wáhuchah, nin baácbó ma bíbohátjī chah táini míh pínah Dios pehbóo ā jumipna caá. Pánih queétdih wáhnit, wájeéh ma jáuwá, Jesús caandih ā niijíp yuh jĩ.

²² Obohjeéhtih, páant ā niijchah joinit, dawá bií déedih bíbohni jumna, áih bií déedih jib chāj wáhhican, bádí ā jgahap jĩ. Pánih jgahnit, jepahcanjeh, ā jwáub bejep jĩ.

²³ Páant ā bejchah ennit, Jesús jwiitdih nin pah ā niij naawáp jĩ:

—Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Ded dawá bií déedih bíbohni Dios ā maáh jumapboó ā bejihichah yuhna, caandih ā buona caá. ²⁴ Cameloboó awí íitbitdih ā yabac bejihichah nihna, áta buo tagaá. Pánihat pah, dawá bií déedih bíbohni Dios ā maáh jumapboó ā waádihichah yuhna, bádí ā buona caá, ā niijíp jĩ.*

²⁵ Páant ā niijchah, joi wáhi bejnit, nin pah Jesúsdih jwĩ niijíp jĩ:

—Páant ma niijchah bácah, Dios ā jumapboó ded ā jéih waadcán niit, jwĩ niijíp jĩ.

26 —Cáacwā ded pah í jenah joyátjĩhjih í tái chājihna yuhna, Dios pehbóo í jéih bejcan niit. Diosjeh caá íguipna bejnit déedih ā tái ubap. Caanjéh tigaá nihatdih chāj beedáni. Dedé jéhcát pínah caandih ā wihcan caá, jwiitdih ā niijíp jĩ.

²⁷ Páant ā niijchah joinit, Pedroboó caandih nin pah ā niijíp jĩ:

—Maá, weemdih ma joi jwáhuá. Ma-jeéh péeat táut niijná, jwiitboó nihatdih jwĩ cádahap jĩ. ¿Páant jwĩ chājat jib, dedédh tigaá jwiitdih ma wáhbi? ā niijíp jĩ.

28 —Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Péeni yeó jáap túttimah, nihát jáap múic ā táut nuumbipna caá. Caán láa weém nihát cáacwā úd jeéh, jeáboó

* 19:9 Mt 5.32; 1Co 7.10-11

* 19:18 Ex 20.13-16; Dt 5.17-20

* 19:19 Ex 20.12; Dt 5.16

* 19:19 Lv 19.18

* 19:24 Pr 11.28

maáh wã jumbipna caá. Páant maáh wã jumachah, yeéb wã bohénitboó judíowã doce poómpnadih wãjeéh watnit ñi jumbipna caá.* ²⁹ Ded weemdíh teo wáhat táut niijná, áih muú, á mána, á déewá, á weh, áih wápchidih yuh buca á cádahachah, Diosboó caandih chah á jwáub wãhbirna caá. Pánih cádahnit, weemdíh teo wãhnitboó Diosjeéh páantjeh í táí jumbipna caá. ³⁰ Obohjeéhtih, nin baácboó dawá maáta panihnitji Dios pehbboó oboh jumnit í jumbipna caá. Nin baácboó dawá oboh jumnitji jeáboó maáta í jumbipna caá, Jesús jwiítidih á niijíp jĩ.*

20

Iguíhadih teonit naáwát

¹ “Dios á maáh jumát nin pah á jumna caá: Iguíha mínah cheibitjeh áih iguíhadih teo wãhnit pínahdih bididih á bejep be. ² Pánih bejnit, jwááhna, queétdih nin pah á niijíp be: ‘Wíih iguíhadih ñi teo wáhat jíb jwípí jíb chájat pah yeebdíh wã wãhbirna caá’, á niijíp be. Páant á niijichah joinít, tewedih í bejep be. ³ Las nueve dée, jíb chájat tólihna pehbboó á bejep be. Pánih bejnit, bita caanjih ñuhnitdih á enep be. ⁴ Pánih ennit, queétdihbut nin pah á niijíp be: ‘Yeébbát wíih iguíhaboó tewedih ñi bejeé. Teo cádahat horadih ñi tewat jíb wã wãhbirna caá’, queétdih á niijíp be. ⁵ Páant á niijichah joinít, queétdihbut tewedih í bejep be. Yeó jáap tac yoób bejna, bita ñuhnitdih jwááhnit, biíc yoobó queétdihbut á niijíp be. Las tres dée bita ñuhnitdih jwááhnit, biíc yoobó queétdihbut á niijíp be. ⁶ Las cinco dée bita ñuhnitdih jwááhnit, nin pah queétdih á niij jwáub joyóp be: ‘¿Dépanihna nihát yeó jáap teocan, ñuh tigaá ñi cháj?’ á niijíp be. ⁷ ‘Jwiítidih tewat watni á wihcan caá’, í niij jepahap be. Páant á niijichah joinít, iguíha mínah queétdih nin pah á niijíp be: ‘Wíih iguíhana bejnit, ñi teobi jwáhuá’, queétdih á niijíp be.

⁸ “Cheyeh caán iguíha mínah caandih teo wãhni maáhdih nin pah á niijíp be: ‘Queétdih teonitdih jwáwát táutnit, í tewat jíb ma wáhuá.* Pée junítidih í tewat jíb ma wíih wáhuá. Páant queétdih ma wáhat táttimah, í játih junítidih ma wáhuá. Pánih queétdih jíb cháj péa, bita í játih junítidih ma wáhuá. Queétdih wáhp péa, bita í játih junítidihbut ma wáhuá. Queétdih wáhp péa, wáoh junítidih ma jíb wáhuá’, á niijíp be. Pánihna, á niiját pah queétdih á jíb chájap be. ⁹ Las cinco

dée tewedih junítidih nihát yeó jáap í tewat jíb pah hóo á wáhp be. ¹⁰ Queétdih nihát teonitdih biíc yoobó á wáhp be. Queétdih wáoh tewedih junítidihbut ‘Jwiítidih chah á jíb wãhbirna caá’, í niij jenah joyóp yuh be. Obohjeéhtih, queétdihbut biíc yoobó á wáhp be. ¹¹ Queétdih biíc yoobó míc á jíb chájachah enna, caandih bádí íjnit, nin pah í niij jáiñháp be: ¹² ‘Jwiítidih nihát yeó jáap, tabit á cháhachah, bádí jwí tewechah, queétdih pée junítidihbut biíc horabitjeh í tewechah yuhna, jwiít nihátidih biíc yoobó ma jíb wáhat, á táican caá’, caandih á niijíp be. ¹³ Páant í niij jáiñhachah joinít, nin pah biíc íjeéh jumnitdih á niijíp be: ‘Meemdíh wã niijátji pah tigaá wã jíb chájap. Ñi tewat jíb wãhnit, meemdíh wã yeecan caá. ¹⁴ Ma tewat jíb wãhnit, ma bejeé. Weém wã náahat pahjeh queétdih baini teonitdihbut meemdíh wã wáhat biíc yoobó wã jíb wáhp be. ¹⁵ Ded pah wíih dinerojih chájna, wíih pínahjeh caá. Weém queétdih moh yéejnitdih jígah ennit, bádí wã jíb wãhuchah enna, ¿yeébbóo íj niit, páant ñi niijíp?’ iguíha mínah queétdih á niijíp be.

¹⁶ “Pánihat pah tigaá det wáohnitji péenit í jumbipna caá. Péenitjiboó wáohnit í jumbipna caá”, Jesús jwiítidih á niijíp jĩ.*

Jesús á wanat pínahdih á jwáub naáwát
(Mr 10.32-34; Lc 18.31-34)

¹⁷ Páant niij péanit, dawá cáacwá jwíjeéh í péenachah. Jerusalén táttchina bejni namádh jwí bejep jĩ. Pánih bejna, chibít yuáp jwiítidih namah wáoh bejnit, jwiítidihjeh nin pah Jesús á niij naáwáp jĩ:

¹⁸ —Jerusalén táttchina bejna caá jwí chájap. Caanná jwí juiabiát táttimah, weém nihát cáacwá áud jeñédih eníhcanniboó sacerdotewá í maátadh, Moisés á watatjidih bohénitdihbut á duó wáibipna caá. Páant á duó wáyachah, weemdíh teonit, í mawat táutbirna caá. ¹⁹ Pánih mawat táutnit, judíowá nihcannitdih í jwáub wáhp yapabipna caá. Queétdihbut weemdíh deohnit, í pañat táttimah, cruzboó í péoh dodh mao yohbirna yuh caá. Obohjeéhtih, biíc peihcanni yeó jáap táttimah, wã íp weemdíh á jwáub boobipna caá, á niijíp jĩ.

Santiagowá ín Jesúsdihi mi wáubát
(Mr 10.35-45)

²⁰ Pánihat táttimah, Zebedeo á weh ímboó mi weh bícdih Jesús pebh junít, caandih wáubát táut niijná, mi bódicha caj yoh ñajap jĩ.

* 19:28 Mt 25.31; Lc 22.30 * 19:30 Mt 20.16; Lc 13.30 Lc 13.30

* 20:8 Lv 19.13; Dt 24.15 * 20:16 Mt 19.30; Mr 10.31;

21 Páant mi bódicha caj yoh ñajachah ennit, Jesús nin pah á niij wáabh joyóp jî:

—¿Ded pah wá chájatdih tigaá ma náah? á niijíp jî.

—Maáh waadná, nit chénat pah wá weh meém biicdih í wutat pínah niijná, biic ma jéihyepmant bóo buwámant, biíhdih wáyámant bóo buwámant ma chúdat túutú, mi niijíp jî.

22 —Ded pah ñi wábatdih ñi jéihcan caá. Ded wá maáh jumapboó jumíhni, weemdíh yeejép á yapat pínah, biic yoobó caandíhbut á yapachah yuhna, weemdíh cádahcat caá náahap. Pánih cádahcan, wá maáh jumapboó wájeéh á wutbíjna caá. ¿Yeebdíhbut páant yeejép á yapachah yuhna, ñi cádahbican naniit? mi wehdih Jesús á niijíp jî.

—Jwí cádahcan níit, í niij jepahap jî.

23 —Yoobópdi yeebdíh wá naóhna caá. Yeejép wá yapat pah yeebát biic yoobó ñi yapbíjna caá. Obohjeéhtih, wájeéh watnit pinahdih weémboó wá jéih ñiocan caá. Wá ípboó queétdih átát níwip taga, Jesús queétdih á niijíp jî.

24 Páant í niij wááchah joinit, jwiit diezboó queétdih jwí íijip jî. 25 Páant jwí íjajdih ennit, Jesús jwiit nihadidh á míc wáacat túutap jî. Páant jwí míc wáacachah, nin pah jwiitdih á niij naáwap jî:

—Judíowá nihcannit í maátaboó íih cáacwádh tabit watnit í jumadidh ñi túi jéihna caá. 26 Obohjeéhtih, queét watnit í jumat pah yeéb ñi jumca bojoó. Yeebboó maáta jumíhna, bitadidh túi teo wáacnit ñi jumá. 27 Waóhniit jumíhna, teo wáhnit pah jumat caá náahap. 28 Weém nihadidh cáacwá áud jeéboó cáacwá weemdíh í teo wáacat pínah niijná, nin baácboó wá jóhcap jî. Obohjeéhtih, cáacwádh teo wáacat túut niijná, queét iiguipna í bejat déedih wan wáhadidh wá jóawáp be, Jesús á niijíp jî.*

Jesús chénewá jéih encannitdih á booaat (Mr 10.46-52; Lc 18.35-43)

29 Jwiit Jerusalén tatchina bejna, Jericó tatchidih jwí chóop yap bejep jî. Páant jwí chóop yap bejchah, dawá cáacwábut jwiitdih í péenap jî. 30 Jericó wáihyat júdu jécdih bac bejnit, chénewá jéih encannit namá jwéejdih í chúduchah, jwí enep jî. “Jesús, Nazaret tatchidih bóo caá á yap bejep”, bita í niijichah joinit, nin pah í niij ñaac ejep jî:

—¡Maá, David juima, Dios á wahni jwiitdih ma jigah en teo wáacal í niijíp jî.

31 Páant í niij ñaacáchah joinit, cáacwáboó queétdih jühnit,

—¡Páant bóojeh! Ñi ñaac cádahá, í niijíp yah jî.

Obohjeéhtih, páant í niij jühñuchah yuhna, queéboó joicánjeh, chah í ñaacáp jî:

—¡Maá, David juima, Dios á wahni, jwiitdih ma jigah en teo wáacal í niijíp jî.

32 Páant í niij ñaacáchah joinit, Jesús cháó ñáh, á pebhna jóawát túutnit, queétdih nin pah á niijíp jî:

—¿Ded pah wá chájatdih tigaá ñi náah? á niijíp jî.

33 —Maá, jéih enatdih caá jwí náahap, í niijíp jî.

34 Páant í niijichah joinit, Jesús queétdih jigah ennit, íih quíbdih á teo jáhanap jî. Páant á teo jáhanachahjeh, í yoób enep jî, buca. Pánih ennit, caandih í péenap jî.

21

Jesús wá Jerusaléna í waadát (Mr 11.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

1 Jerusalén tatchina toáh juibínit, Olivo wát jumni pácahi jumni jeéboó jwí juibínap jî. Pánih juibí, páuh laab béjna, Betfagé wát jumni tatchibitdih jwí toáh juibínap jî. Caanná juibínit, Jesús chénewá jwíjeéh jumnitdih caán tatchina á wahap jî. 2 Pánih wahnit, nin pah queétdih á niij wutap jî:

—Con tatchina waadnit, burroma mi wáuh biicdih ñi enbíjna caá. Pánih en, queétdih watnit, weemdíh ñi ub jóoh wáhuá. 3 Páant ñi ub jóowáchah ennit, cáacwá yeebdíh í wáabh joyóchah, nin pah ñi niij jepahá: ‘Jwí maáh queétdih á náah jwuhap be. Péanit, queétdih á jwáubabipna caá’, ñi niijí, Jesús á niijíp jî.

4 Páant á yapat pínahdih Dios naáwátdih naóh yapani Zacaríasjini nin pah át niij daacáp tajj:

5 “Jerusalén tatchidih moondíh nin pah ma niij naáwá: ‘Dios weemdíh nin pah á niiját túutap be: “Ñi eneé, ñi Maáh ñi pebhna á jóohna caá. Caán oboh jumni pah burro wáuhjih chúadni á jóohbíjna caá”, Jerusalén tatchidih moondíh ma niijí, weemdíh á niijíp be”, Zacarías át niij daacáp tajj. (Zac 9.9)

6 Jesús á wahnitboó bejnit, á niijátjini pah íit chájap wat jî. 7 Burroma, mi wáuh biicdih í ub juyáchah, jwíh jih bóo yéguedih too dugnit, burromajih mi wáuhjihbut jwí cáagap jî. Páant jwí cáagat túttimah, Jesús caán burro wáuhjih í páuh laab chúdup jî. 8 Pánih chúdnit, Jerusalén tatchina jwiitdih á numah bejep jî. Páant á bejchah ennit, dawá cáacwá íh jih bóo yéguedih too dugnit, Jesúsdi wáhna, namáboó í jweji waáwap jî. Bitaboó í bóodniji táam núonadidh

* 20:26 Lc 22.25-26 * 20:27 Mt 23.11; Mr 9.35; Lc 22.26

* 20:28 Lc 22.27; Jn 13.12-15

ubnit, queébut Jesúsdi h wēina, namáboó ī jwej waáwáp jī. Páant ī jwejniji chóona, náonajih Jesús ā bejep jī. ⁹ Páant Jesús ā bejehchah, ā waáwápmant moón, ā méimant péenitbut caandih wēinit, bíicdih nin pah ī niij űaacáp jī:

—īDavid juima, Dios ā wahnī, jwiít dih ma táí ubuú! īMeém jwī maáh pínahdih búdí jwī wēina caá! ī niij wēi űaacáp jī. *

¹⁰ Pánih bejnit, Jerusalén tútchina jwī waadáchah, caanjīh jumnitboó en wáhi bejnit, nin pah ī niij múic úubh joyóp jī:

—¿Nin déhe tígaa? ī niijíp jī.

¹¹ —Nin Jesús, Galilea baác, Nazaret tútchidih bóo, Dios naáwát dih naóh yapani caá, bita queétdih ī niij jepahap jī.

*Jesús Dioih muuná ā waadát
(Mr 11.15-19; Lc 19.45-48; Jn 2.12-23)*

¹² Jerusalén tútchina waadnit, Dioih muun jóocmant bóo juúhdih Jesús jwiít dih ā numah waad bejep jī. Pánih waad béjnit, caánboó jīb chājnitdih ā űuun yóh bacanap jī. Dinerodih tút nummnít ī cáagat naanádhīh ub yoh áacanit, jopwádhīh jīb chājnitīh chéudat naanádhībut ā ub yoh áacanap jī. ¹³ Pánih ub yoh áacanit, Jesús nin pah queétdih ā niij jūihñup jī:

—Dios naáwát dih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajī: ‘ “Wíih mué cáacwá weemdhīh ī úubát pínah mué caá”, Dios ā niijíp be’, it niij daacáp tajī. * Obohjeéhtih, cáacwá Diosdih úubúdhīh ī juyúchah yuhna, yeéboó queétdih yeenit, numná caá űi chājap. Pánih nummnít, Dioih muudih yéjanit, numnít ī jumat pínah mué chājna caá űi chājap, ā niijíp jī.

¹⁴ Páant Dioih muudih Jesús ā jumat pónih, dawá jéih encannit, wéuat nahjih bejnitbut ā pebhna ī juyúp jī. Páant ī juyúchah ennit, queétdih ā boonanap jī. ¹⁵ Obohjeéhtih, queétdih ā boonachah ennit, caanjīh jumnit sacerdotewā ī maáta, Moisés ā wutatjidih bohénitbut Jesúsdi h búdí ī íjip jī. Jwījéeh péenit wébitboó “īDavid juima, Dios ā wahnī, jwiít dih tui ubni pínah, meemdhīh búdí jwī wēina caá!” ī niij űaac cádahchah joiná, chah ī íjip jī. ¹⁶ Pánih íjnit, Jesúsdi h nin pah ī niij jūihñup jī:

—Meemdhīh páant ī niij űaacáchah, ¿ma joicán niit? Páant ī niijcá bojo naáh, Jesúsdi h ī niijíp jī.

—Wā joiná caá. Obohjeéhtih, Davidjī Dios naáwát dih naóh yapani nin pah ā niij daacátjidih ¿yeéboó űi bohécannit jīi? ‘Wébitdih, bita ī túhnhitdihbut meém ma wēi naáwát túutna caá’, Diosdih wēinit, David át niij daacáp tajī, (Sal 8.2)

Jesús queétdih ā niij jūihñup jī.

¹⁷ Páant niij péanit, queétdih cádahnit, caán tútchimant Jesús jwiít dih ā numah bac bejep jī. Pánih bac bejna, Betania tútchidih juibínit, caan chéi caanjīh jwī úwup jī.

*Higuera nahdih Jesús ā wunat tútat
(Mr 11.12-14,20-26)*

¹⁸ Cheibit bóo yeó jáapdih, Betania tútchiboó úonitjī Jerusalén tútchina jwúub bejna, Jesúsboó át numgúp wunup tajī.

¹⁹ Pánih numgúp wunna, namá jwéejdih lajni higuera nahdih ennit, áih quehedih jeémihna, caan náh pebh enedih ā bejep yuh jī. Obohjeéhtih, caan náhboó quehcan, táini wawájeh pohba ā jumup jī. Páant ā quehcatdih enna,

—īMa jwúub quehcan niit! caan náhdih ā niijíp jī.

Páant ā niijíchahjeh, áih núona ā diib téhah bejep jī.

²⁰ Páant ā wunuchah ennit, jwiít ā bohénitboó jwī en wáhi bejep jī.

—¿Dépanih tígaa waicanjeh ā wunah bej? Jesúsdi h jwī niij úubh joyóp jī.

²¹ —Yooobódhīh yeebđih wá naóhna caá. Dios ā wépatdih táí jenah joiná, nin nahdih wá chájat pahjeh muntih yeebđat űi jéih chájipna caá. Páant wá chájat chahbut űi jéih chájipna caá. Con jeedih ‘Conmant bejnit, búdí mujna ma buúg báahá’, űi niijíchah, űi wutat pah ā yap-bipna caá. * ²² Diosdih táí jenah joinit, ded pah caandih űi úubát pah ā chájipna caá, Jesús jwiít dih ā niij jepahap jī.

*Jesús ā wépat
(Mr 11.27-33; Lc 20.1-8)*

²³ Pánih bejna, Jerusalén tútchina juibí, Dioih muudih waad béjnit, Jesús cáacwádhīh ā jwúub bohénap jī. Páant ā bohéat pónih, sacerdotewā ī maáta, jwiít judiowā jwī maátatub ā pebh jwinit, nin pah caandih ī niij úubh joyóp jī:

—¿Deih wépatjīh tibeé jwíin páant ma cháj? ¿Déhe tibeé meemdhīh páant ā wat? ī niijíp jī.

²⁴ —Yeebđih wá jwíih úubh joibipna caá. Weemdhīh űi táí jepahachah, weebát yeebđih wá jepahbipna caá. ²⁵ Juan Daabánidih ¿déhe tígaa át wutjī? űi jenah joyóchah. ¿Dios át wutjican taniit? ¿Cáacwáboó niit caandih it daabáat túutjip? yeeb űi jenah joyóchah, Jesús queétdih ā niij úubh joyóp jī.

Páant ā niij úubh joyóchah joinit, queétdjeh nin pah it meé niijíp wat jī: “¿Ded pah tígaa jwī niij jepahbí? ‘Dios caá Juandih át wutjip taga’, jwī niijíchah, ‘Páant ā jumuchah yuhna, ¿dépanih tíjī caandih űi jepahcan?’ jwiít dih ā niij jūihbipna caá. ²⁶ Obohjeéhtih, nitboó ‘Juan Dios naáwát dih naóh yapani yoobat ā jumup jī’, ī niij jenah joiná caá. Páant ī

* 21:9 Sal 118.25-26 * 21:13 Is 56.7b; Jer 7.11 * 21:21 Mt 17.20; 1Co 13.2

nij jengah joyóchah, ‘Cāacwājeh caandih īt daabáat tútjip taga’, jwí níj jepahachah, jwíitdih búdí ī íjibipna caá’, īt míc níijíp wut jī. ²⁷ Pánih míc wéhe péanít, nin pah Jesúsdih ī níj jepahap jī:

—Jwíit jwí jéihcan caá, ī níijíp jī.

—Caán láa bácah weemdih wutnidih weembát yeedih wā naóhcan níit, Jesús queétdih ā níijíp jī.

Biic newé ā weh ded pah ī chājat naáwát

²⁸ Páant níj péanít, jwí maátadih Jesús nin pah ā jwáub níj naáwát jī:

—Nin wā naáwátidih ¿ded pah ñi níj jengah joi? Biic newé chénewā ā weh ī jumap be. Pánihna, biic yeó jáap ī ípboó weép jeñédih, ‘Wáuhá, buu wíih iguĩhaboó tewedih ma bejeé’, ā níijíp be. ²⁹ ‘Wā bejcan caá’, ā níj jepahap be. Páant níj-íná yuhna, jwáub jengah joinít, tewedih ā bejep be. ³⁰ Túttimah, ā úuddihbut biic yoobó ā níijíp be. ‘Wā bejmi caá’, ā níj jepahap yah be. Obohjeéhtih, páant níj-íná yuhna, ā bejcap be. ³¹ ¿Ded tígaa ā ípdih ā túi jepah? Jesús queétdih ā níijíp jī.

—Weép jeñéboó ā túi jepahap be, queét ī níj jepahap jī.

—Yoobópdih yeedih wā naóhna caá.

Romano maátadih néo úúbh wáhnit, deoh nah jumnit yaádh biicdih yeéb játih Dios ā maáh jumatdih ī waadná caá. ³² Juan Daabáni cāacwādih bohénadih joinít, ded pah ñi túi chājat pínahdih yeedih át naáwáp tajī. Páant ā naáwáchah yuhna, yeéboó caandih ñit jepahcap tajī. Obohjeéhtih, queét néo úúbh wáhnit, deoh nah jumnit yaádhbut īt túi jepahap tajī. Páant ī jepahachah enna yuhna, yeéboó túut nuúmíhcan, ñit jepahcap tajī, Jesús queétdih ā níijíp jī.*

Jiwá iguĩhadih yeejép teo wáhnit naáwát
(Mr 12.1-12; Lc 20.9-19)

³³ “Nin biih wā naáwát pínahdih ñi túi joyoo. Biic newé jiwá iguĩhdih ā momop be. Pánih mom péa, wáihyat jádudih chāj péa, iguĩhdih ī búuh chuñat pínah muudihbut ā chājap be. Pánih chāj péa, caán iguĩhadih ī túi en dawát pínah níj-íná, jap bóo muudihbut ā chājap be. Páant nihatdih chāj péa, bitadih en dawát túutnit, biáboó jib jwuhadih ā bejep be.*

³⁴ Túttimah, iguĩ ei láa, áih iguĩh jībdihi ī úúbat pínah níj-íná, iguĩha mínah caandih teo wáhnitdih áih iguĩhana ā wah bojop yah be. ³⁵ Obohjeéhtih, caandih teo wáhnit caanná ī juibínachah, biicdih péi, biihdih mao yoh, biihdih jeejīh ī yoh mawap be. ³⁶ Pánihat túttimah, bita caandih teo wáhnitdih áih iguĩhaboó ā jwáub wahap be, páant muntih. Chah

dawá ā wahachah yuhna, queét en daonít biic yoobó muntih queétdihbut yeejép ī chājap be.

³⁷ “Túttimah, ‘Wā wáuhdih caá ī jepahmi dée caá’, níj-ínit, caandih ā wahap be. ³⁸ Páant ā wahachah yuhna, caandih ennit, en daonítboó nin pah ī míc níijíp be: ‘Iguĩha mínah ā wanat túttimah, nin ā wáuhboó ā túut nuumbipna caá. Pánihna, caandih jwí mao yohochah, iguĩha jwíih ā jumipna caá’, queéteh ī míc níijíp be. ³⁹ Páant níj, ā wáuhdih teonit, iguĩhamant úb bac bejnit, ī mao yohop be.

⁴⁰ “Páant ī chājat doonádh joinít, iguĩha mínahboó áih iguĩhana jwáub joinít, ¿queétdih ded pah tígaa ā chājbi?” Jesús queétdih ā níj úúbh joyóp jī.

⁴¹ Páant Jesús ā níjíchah joinít, queét caandih nin pah ī níj jepahap jī:

—Queét yeejépwádh peéh chājna, ā mao yohat túutbipna caá. Túttimah, bitaboodih áih iguĩhadih ā en dawát túutbipna caá, áih iguĩhdih caandih ī túi dic wáhat pínah níj-íná, ī níijíp jī.

⁴² Páant ī níjíchah joinít, Jesús nin pah ā jwáub níijíp jī:

—Dios naáwátidih naóh yapani nin pah ā níj daacátjidih ¿yeéboó ñi bohécannit beé?

‘Muú teonit táini jee dáhnadih ñionit, ī náahcanni dahdih ī yohop yah be. Obohjeéhtih, queét ī yohni dahdihjeh tígaa Dios ā níiwip. Caandih ñionit, áih muu pánihnidih chājna, caán muudih ā túi jengah enat túut níj-íná, choójboó caan dáhdih ā jwíih jwejep be. Caán jee pánihni Dios ā wahni pínah tígaa. Páant ā chājachah ennit, jwíitboó caandih búdí jwí wéina caá’, át níj daacáp tajī. (Sal 118.22-23)

⁴³ Páant ā nihat pah tígaa yeedih yoobópdih wā naóhna caá. Dios áihwá pínah yeedih ā jwíih ñionitji ñi jumachah yuhna, weém Dios ā wahnidih ñi náahcāh, bita weemdih túi jepahnit pínahboodih ā ñiobipna caá, páantjeh ájeéh ī jumap pínah níj-íná. ⁴⁴ Pánihna, weemdih jepahcannit-boó caán jee dáhdih tóoc buugnít panihnit ī jumipna caá. Weemdih ī jepahcatji jīb caán jee dáh ā néehat pah, peéh chājna, iiguipna Dios queétdih ā wahbipna caá, Jesús ā níijíp jī.

⁴⁵ Páant ā níjíchah joinít, sacerdotewā ī maáta, fariseowábut “Jwíitdih níj-íná caá ā chājap”, īt níj jéihyep wut jī. ⁴⁶ Páant níj jéihnit, caandih ded pah ī tewat pínahdih īt bidip wut yah jī. Obohjeéhtih, cāacwā caandih “Dios naáwátidih naóh yapani caá”,

* 21:32 Lc 3.12; 7.29-30

* 21:33 Is 5.1-2

Ī niĭj jenah joyóchah jéihnit, queétdih úmna, tewíhna yuhna, ĩt jéih teo jwuhcap wat jĭ.

22

Téihya chéona ā numah jeémát pínah naáwát

(Lc 14.15-24)

¹ Páant ā niĭját túttimah, Jesús nin ā jenah joiní naáwátjĭh queétdih ā jwúub niĭj naóh bohénap jĭ:

² **“Dĭos ā maáh jumat nin pah caá ā jumap: Maáh wúúh ā téihya chéwat túat chájachah, ā ĩp ā numah jeémát pínahdih ā chájap be.** ³ **Pánih ámoh péanit, ā numah jeémpnit pínahdih júúwát túatna, caandíh teo wáhnidih ā wahap yuh be. Obohjeéhtih, caandíh ĩ jepahcap be.** ⁴ **Túttimah, bita caandíh teo wáhnitdihbut wahnit, ‘Á numah jeémát pínah momo jĭwiwá, ā ĩn débèhanitdih mao puubnít, nihatdih ámoh péa, yeebdíh ā júúwát túatap be’, wá bidnitdih ĩni niĭj naáwá.** ⁵ **Páant ā wutuchah joinít, ĩ bejep yuh be, páant muntih. Obohjeéhtih, páant ĩ niĭjichah yuhna, queétdih ĩ joyáh bojop be. Joyáh bojnit, biíc áih wápchibóo bej, biíc ā tewat muáboo ā bejep be.** ⁶ **Bitaboó queétdih ĩ naáwáchah joíhcan, yeejép páinit, queétdih ĩ mao yohop be.** ⁷ **Páant ĩ chájat doonádih joinít, bédí ĩjnit, maáhboó áih soldadowádih ā wahap be, queétdih mao yoh beedánit, ĩih tútchidihbut ĩ cáwat pínah niĭjná.** ⁸ **Pánihat túttimah, bita caandíh teo wáhnitdih nin pah ā niĭjíp be: ‘Wá wúúh ā téihya chéona numah jeémát pínahdih ámoh péanit, cáacwádih wá bidichah yuhna, queétdih yeejépwá ĩ jepahcap taga.** ⁹ **Pánihna, tútchi tac yoób jumni juúhna bejnit, det ĩni jwááhnitdih ĩni numah júúwá’, queétdih ā niĭjíp be.** ¹⁰ **Páant ā niĭjichah joinít, bejna, biquína táí chájnitdih jwááh, bita táí chájcanitdihbut jwááhnit, nihatdih ĩ numah jwúub júúwáp be. Pánihna, ĩ maáih muaná jwúub juibínit, ā numah jeémát túlĭhdih ĩ yáwap yuh be.**

¹¹ **“Obohjeéhtih, maáhboó queétdih joinítidih enedih jainá, téihya chéwechah enna ĩ dúwát chóodih biíc newé ā duocáh, ā enep be.** ¹² **Pánih ennit, ‘Jĭin wúúá, dépanih tibeé wá dawát túatni yégueh duocán yuhna, ma waád júóh?’ caandíh ā niĭjíp be. Páant ā niĭjichah joinít, caánboó ā jéih jepahcap be.** ¹³ **Páant ā jepahcah enna, maáh caandíh teo wáhnitdih nin pah ā niĭjíp be: ‘Chéonit, caandíh ĩni ub bac bejeé. Pánih ub bac bejnit, weemdíh ā jepahcat jĭib, dupánapboó ĩni yohoó, wá pebh ā jumcat pínah niĭjná. Caánboó jumnit, tabit jĭgahna, ĩih maonádih néeh**

cháác jéinit ĩ jumtipna caá’, caandíh teo wáhnitdih ā niĭjíp be.*

¹⁴ **“Buu wá naáwát pah, dawá cáacwá wíih túini doonádih joiná yuhna, daocánnitjeh ĩ jepahna caá”, Jesús ā niĭjíp jĭ.**

Romano maáta ĩ wúúbat túatni dinero júdu (Mr 12.13-17; Lc 20.20-26)

¹⁵ Páant ā niĭjichah joinít, ĩjna, Dioih muumánt bac bejnit, fariseowá nin pah ĩt míc niĭj wúúh joyóp wat jĭ: “¿Ded pah tigaá caandíh jwí wúúh joibí, mácah ā jepahachah, caandíh naóh yacat túat niĭjná?” ĩt míc niĭjíp wat jĭ. ¹⁶ Páant niĭjnit, biquína ĩjeéh jumnit, Herodes ā jaimenádih maáh waadáhnitdihbut Jesús pebhna ĩt wahap tajĭ, Jesúsdiĭh ĩ wúúh joyát pínah niĭjná. Páant ĩ wahnitboó waád joinít, nin pah Jesúsdiĭh ĩ niĭjíp jĭ:

—Bohéni, yeeconni jumna, Dios ded pah jwiítidih chájat túatdih yoobópdih ma bohéatdih jwí jéihna caá. Ded pah cáacwá ĩ niĭjichah, maáta ĩ jumuchah yuhna, úmcanjeh yoobópdih mapĭ naóhna caá. ¹⁷ Páant yoobópdih naóhni jumna, ded pah ma jenah joyátidih jwiítidih ma naáwá. ¿Roma baácđih moón ĩ maáh César ā wúúbat túatni náodih caandíh jwí wáwhachah, ā táí níit? ĩ niĭj wúúh joyóp yuh jĭ.

¹⁸ Páant ĩ niĭj wúúh joyóchah, ĩ yeeatdih jéihnit, nin pah queétdih ā niĭj wúúh joí jwúubanap jĭ:

—**Yeeb yeenit, ¿dépanih tigaá weemdíh mácah ĩni jepahat túat?** ¹⁹ **Césardiĭh ĩni wáhat pínah júduđih weemdíh ĩni júatú, ā niĭjíp jĭ.**

Páant ā niĭjichah joinít, biíc júduđih caandíh ĩ júatap jĭ.

²⁰ —**¿Caán júduđih deih móot, deih wát tigaá ā jum?** queétdih ā niĭj wúúh joyóp jĭ.

²¹ —Césaríh móot, áih wátbut ā jumna caá, ĩ niĭj jepahap jĭ.

—**Caán láa bácah caán júdu Césaríh pínah caá. Pánihna, áih pínah ā jumuchah, caandíh wáhat caá náahap. Obohjeéhtih, Dioih pínah mácah ā jumuchah, Dios-boodíh ĩni wáhuá, queétdih ā niĭjíp jĭ.**

²² Páant ā niĭj jepahachah, ĩ joí wáhi bejep jĭ. Pánih joí wáhi bejnit, ĩ bac bejep jĭ.

Cáacwá ĩ jwúub boo pud júúwát (Mr 12.18-27; Lc 20.27-40)

²³ Páant queétdih ĩ bac bejat túttimah, biquína saduceowá jwuh, Jesúsdiĭh wúúh joyát túat niĭjná, caán muaná muntih ĩ waád juyáp jĭ. Queétdih saduceowá “Cáacwá wánná, ĩ jwúub boo pud júóhcan níit”, niĭjnit ĩ jumap jĭ.

²⁴ Pánih jenah joinít, nin pah Jesúsdiĭh ĩ niĭjíp jĭ:

* 22:13 Mt 8.12; 25.30; Lc 13.28

* 22:23 Hch 23.8

—Bohéní, nin pah Moisés át niŷ bohénap tají: ‘Weép jeñé weh wihcanjeh ā wunuchah, ā úudboó weép jeñé áajidih jwúb āa jumat caá náahap. Pániha, ā úudboó āa wih wuhcanni jumna, éemp wunnihdih ā bíboho naáh, ā úud jeñé báadhda weh pah í weh jumat pínah niŷná’, jwiít dih Moisés át niŷip tají.* 25 Biíc weh sietewā í jumap be. Weép jeñéboó āa jum, weh wihcanjeh ā wunup be. Pániha, ā úudboó weép jeñé áajidih ā jwúb āa jumap yah be. Páant āa jumat túttimah, weép jeñé pahjeh muntih, weh wihcanjeh caanbút ā wunup be. 26 Páant mícjeh queét nihat í buúid beedép be. 27 Páant mi weha mána í wun beedát túttimah, í áajibut mi wunup be. 28 Pániha, queét nihat í áa jumnihji, nihat cáacwā í jwúb boo pud jūwúchah, ¿ded āa tígaa mi yoób jumbi? Jesús dih í niŷ úubh joyóp jī.

29 Páant í niŷichah joinit, Jesús queétdih nin pah ā niŷ jepahap jī:

—¿Dios naáwátdih jéihcan, ā wēpatdihbut jéihcan, yeéboó yoobópdih jenah joicánnit caá! 30 Wunnitji í jwúb boo pud jūwát túttimah, jeáboó jumna, ángelwā pah āa wihcannit í jumbipna caá. 31 Obohjeéhtih, wunnitji í boo pud jūwát pínahdih yeé űi jéihyatdih náah yacna, nin pah wā naóhna caá. ¿Moisésdih Dios nin pah ā niŷátjidiű űi encannit jī? 32 ‘Weém Abraham, Isaac, Jacob í Maáh caá’, át niŷ naáwáp wut jī. Queét í wanat túttimah yuhna, ‘Í Maáh caá’, Dios át niŷip wut jī. ‘Í Maáh caá’, ā niŷátjidiű joinit, báadhniit í jumatdih jwí jéihna caá. Dios báadhniitdihjeh maáh ā jumna caá. Pániha, ‘Wunnitji í jwúb boo pud jūohcan niit’, niŷ jenah joiná, yoobópdih űi jenah joicán caá, Jesús ā niŷip jī.*

33 Páant ā niŷichah joinit, nihat cáacwā ā bohéatdih í joí wáhi bejep jī.

Chah jenah joyát wutat
(Mr 12.28-34)

34 Páant Jesús saduceowátdih ā túi jepachah joinit, fariseowáboó í míc wéhenap jī. 35 Pániű míc wéhe péanit, biíc íjeéh jumni, Moisés ā wutatjidiű túi jéihniboó caandih nin pah ā niŷ úubh joyóp yah jī:

36 —¿Bohéní, Dios jwiít dih ā wutat deddih tígaa chah jenah joyát náah? ā niŷip jī.

37 —Nin wutat caá chah ā jumap. ‘Diosdih chah jenah joí, túi jepahnit, wéinit, caandih búdí űi oyoó’, Moisés át niŷ daacáp tají.* 38 Caán wutatjiti caá jwíh jumni. 39 Caán wutat pahjeh muntih, nin biűh wutatbut biíc yoobó ā jumna caá: ‘Meemjéh ma míc oyat

pah muntih, bitadihbut búdí ma oyoó’, át niŷ daacáp tají.* 40 Pániha, **Diosdih oinit, bitadihbut oinit, Dios ā náahat pah űi chájipna caá. Pániű chájnit, nihat Moisés ā wutatjidiű, Dios naáwátdih naóh yapanit í niŷátjidiűbut űi túi jepahipna caá,** Jesús queétdih ā niŷip jī.*

¿Ded juma tígaa Cristo?

(Mr 12.35-37; Lc 20.41-44)

41 Páant niŷ péanit, Jesús jwah caanjih jumnit fariseowátdih nin pah ā niŷ úubh joyóp jī:

42 —¿Dios ā wahni Cristodih ded pah tígaa űi jenah joí? ¿Ded juma tígaa? queétdih ā niŷip jī.

—David juma caá, í niŷ jepahap jī.

43 —Páant ā jumachah yuhna, ¿Dépanih tígaa Túni Espiritu nin pah caandih ā naáwát tútuchah, Davidjiboó caandih ‘Maá’, át niŷip jī?

44 ‘Wá Maáhdih Dios nin pah ā niŷip be: “Wá jéihyepmant bóo buwámant ma chúudú. Pániű chúudnit, nihatdih ma wutachah, meemdih en jéihnitdih wá yap yohat tútubipna caá”, ā niŷip be’, Davidji át niŷ daacáp tají. (Sal 110.1)

45 Páant niŷ daácnit, Davidji Cristodih ‘Maá’, át niŷip wut jī. Páant ā niŷichah yuhna, ¿dépanih tígaa Cristo David juma át jumji? Jesús queétdih ā niŷ úubh joyóp jī.

46 Páant ā niŷ naáwáchah joinit, nihat í jwúb úubh joíhna yuhna, í úubh joí cádahap jī.

23

Fariseowā, Moisés ā wutatjidiű bohénitbut í túicat

(Mr 12.38-40; Lc 11.37-54; 20.45-47)

1 Páant niŷ péanit, caanjih jumnitdih, jwiít ā bohénitdihbut Jesús nin pah ā niŷ naáwáp jī: 2 “**Moisés ā wutatjidiű bohénit, fariseowábut caán ā wutatdih chah túi jéihnit jumna, yeedih í watna caá.** 3 Páant yeedih í wutachah, í niŷát pahjeh chájat caá náahap. Obohjeéhtih, páant í niŷ bohéna yuhna, ípí chájcan caá. Páant í túi chájcatdih yeéboó űi en yacca bojóo. 4 Queét yeedih búdí wái náah jumnidih chájat tútutna, bainíbitjeh űi yapachah ennit, yeedih jígah encanjeh, ípí peéh chájna caá. 5 Ded pah chájna, cáacwā í wéi enat pínahdihjeh ípí bidna caá. Dios naáwátdih í daácní núnonabit áih átna yacnit, íh móot chah, íh muj nahboobút búdí buwá jumni tóppih ípí nah chéona caá. Úubhna dawát chóona ā yapat waanadiű maátni ípí chájat tútutna

* 22:24 Dt 25.5

* 22:32 Ex 3.6

* 22:37 Dt 6.5

* 22:39 Lv 19.18

* 22:40 Lc 10.25-28

* 23:5 Nm 15.38;

caá, queétdih ennit, ‘Diosdih táí jepahnit caá’, niijnit, cáacwá í táí wēi enat pínah niijná.* ⁶ Numah jeémépboó bejnit, waáwápna cháudnit, ípí wēina caá. Jwí míc wáacat muúboó bejnit, cáacwá í táí enepboó ípí cháudna caá. ⁷ Tútchi tachboó bíí déedih jīb chājat juáhna í bejchah, cáacwá queétdih wēinit, maj teonit, ‘Ma jóoh, Bohéni’, í niij wábúchah joinit, ípí wēina caá.

⁸ “Obohjeéhtih, ‘Bohéni’, yeébbóó cáacwādih ní niiját táutca bojoó. Weemjéh caá yeebdíh bohéni. Yeébbóó nihiat bíic yooó jumna, ‘Bohéni’, cáacwādih ní niiját táutachah, á táican caá. ⁹ Pánihat pah, cáacwá mícjeh ‘Túini Paá’, ní niijíchah, á táican caá. Dios, jeáboó jumnijeh, ní ípí túini yooó táí jumna caá. ¹⁰ Pánihat pah mántih, yeébbóó mícjeh ‘Maá’, ní niijcá bojoó. Weém, Dios á wahni Cristojeh, ní maáh wá jumna caá. Pánihna, cáacwá mícjeh páant ní niijíchah, á táican caá. ¹¹ Ded maáh jumihna, yeebdíh teo wáhni á jumá naáh.* ¹² Caanjéh míc maáh waadánidih Dios oboh jumni á chájbipna caá. Obohjeéhtih, teo wáhni panihnihoodíh Dios maáh á waadábipna caá”, Jesús á niijíp jí.*

¹³ Páant niij péanit, nin pah fariseowá, Moisés á watatjidih bohénitidibut Jesús á niij jūhñup jí:

“Yeébbóó Moisés á watatjidih bohénit, yeébbóó fariseowābut bádí yeejép ní yapbipna caá! Túí bohénit pah jumna yahna, tabit yee naóhnit caá ní jumap. Dios á watatdih ní yee bohénachah joinit, Dios á maáh jumapboó cáacwá í jéih waadcán caá. Pánih bohénit, yeebhébut waadcán, queét í waádihichah yahna, nípí jáhna caá.

¹⁴ “Yeébbóó Moisés á watatjidih bohénit, yeébbóó fariseowābut bádí yeejép ní yapbipna caá! Túí bohénit pah jumna yahna, tabit yee naóhnit caá ní jumap. Diosdih táí maatápdih wábhna yahna, éemp wánnitih maunádih nípí dúuc wáina caá. Pánih yeenit ní jumap jīb bádí péeh chājat yeebdíh á jumbipna caá.

¹⁵ “Yeébbóó Moisés á watatjidih bohénit, yeébbóó fariseowābut bádí yeejép ní yapbipna caá! Túí bohénit pah jumna yahna, tabit yee naóhnit caá ní jumap. Yéup jíb bejnit, dawá cáacwādih nípí bohéna caá, ní jenah joyát pahjeh í táut nuumát pínah niijná. Páant í táut nuumúchah, yeejép ní chājat chah queétdih ní chājat táutna caá.

¹⁶ “Yeébbóó bohénit, bitadh waóhna, jéih encannit panihnit ní jumna caá! Yeena, nin pah ní niij bohéna yah caá: ‘Dioih muú táini á jumap pah, wá niiját bíic

yooó wá chájbipna caá”, ní niijíchah yahna, dedé pínah nihcan caá. Obohjeéhtih, “Dioih muúdíh jumni oroboó táini á jumap pah, wá niiját bíic yooó wá chájbipna caá”, ní niijíchah, ní niijátjí pahjeh chājat caá náahap”, nípí niij bohéna yah caá. ¹⁷ Yeébbóó jenah joicánnit, jéih encannit panihnit ní jumna caá! ¿Ded tigaá chah á jum? ¿Dioih muú chah níit? ¿Caán muú díitboó jumni oroboó níit chah á jumap? Caán muú díitboó oro jumna, Dioih caá á jumap. Obohjeéhtih, bíih pebhboó jumna, Dioih áta nihcan taga. Pánihna, oro chah Dioih muú á jumna caá.

¹⁸ Yeébbóó nin pahbut nípí niij bohéna yah caá: ‘Dioih muúboó jumni nuñápdih mao cáo wáhat naá táini á jumap pah, wá niiját bíic yooó wá chájbipna caá”, ní niijíchah yahna, dedé pínah nihcan caá. Obohjeéhtih, “Í mao cáo wáhniboó táini á jumap pah, wá niiját bíic yooó wá chájbipna caá”, ní niijíchah, ní niijátjí pah chājat caá náahap”, nípí niij bohéna yah caá. ¹⁹ Yeébbóó jéih encannit panihnit ní jumna caá! ¿Ded tigaá chah á jum? ¿Diosdih cáo wáhnit níit chah á jum? ¿Caán ní cáagat naá níit chah á jum? Caán naajih ní cáagna, Diosdih ní wáhuchah, áih pínah caá. Biáboó ní cáagachah nihna, Diosdih ní wáhnit áta nihcan tagaá.

Pánihna, caán ní cáagat naá cá chah á jumap. ²⁰ Páant á jumachah, ‘Jwí cáagat naá táini á jumap pah, wá niijátjí bíic yooó wá chájbipna caá’, niijnit, caán naá caanjih ní cáagnibut á táyatdih ní jenah joiná caá. ²¹ Pánihat pah, Dioih muú á táyatdih jenah joiná, áih muú díitboó jumni á táyatdihbut ní jenah joiná caá. ²² ‘Jeá táini á jumap pah, wá niijátjí bíic yooó wá chájbipna caá’, niijnit, Dios maáh jumna á cháudatdihbut jenah joinit, Dios, caanjih cháudni á táyatdihbut ní jenah joiná caá.*

²³ “Yeébbóó Moisés á watatjidih bohénit, yeébbóó fariseowābut bádí yeejép ní yapbipna caá! Túí bohénit pah jumna yahna, tabit yee naóhnit caá ní jumap. Dios á watatdih jepahna, ded chénat pah téihya chej jumni náonadih bíbohna, bíic náodih Diosdih nípí wáhna yah caá.* Obohjeéhtih, pánih wáhna yahna, bíih á watatna chah jenah joyát pínah á jumachah yahna, caandíh nípí joyáh bojna caá. Cáacwādih táí chājatboodíh ní jenah joicán caá. Queétdih nípí jígh en teo wáaccan caá. Ded pah bitadh ní niijátjí pah nípí chājcan caá. Pánihna, Dios á watat pah, chej jumni náonadih caandíh wáhna, á táina caá. Obohjeéhtih, bíih á

* 23:11 Mt 20.26-27; Mr 9.35; 10.43-44; Lc 22.26

* 23:12 Pr 29.23; Lc 14.11; 18.14

* 23:22 Is 66.1; Mt 5.34

* 23:23

watatdihbat jepahat caá náahap. ²⁴ ¡Yeéb bitadidh waóhna, jéih encannit panihnit ñi jumna caá! Ñi watatdih, oboh jumni á jumachah yuhna, ñipí jepahna yuh caá. Obohjeéhtih, Dios yoobópdih á watatboodih ñipí jepahcan caá.

²⁵ “¡Yeéb Moisés á watatjidih bohénit, yeéb fariseowābut bádí yeejép ñi yapbipna caá! Tái bohénit pah jumna yuhna, tubit yee naóhnit caá ñi jumap. Ñíih pamapnadidh, ñíih babhbat dahnadidhbat jii mantjeh ñipí chocna caá, á tái jíghat pínah niijná. Páant ñi chocochah yuhna, díitboó bádí queé í jumna caá. Caan pámap jii mantjeh ñi chocat pah, yeebát biíc yoobó ñi jumna caá. Tái jíghona yuhna, ñi jenah joyát yeejép á jumna caá. Ñi weñat pínahdihjeh chájnít, tubit en ñinahnitbut ñi jumna caá. ²⁶ ¡Yeéb fariseowā jéih encannit panihnit ñi jumna caá! Pánih jumna, ñi jenah joyátidh túut ñummnit, táiniboodih ñi chájaá. Pánih chájna, yoobópdih táini ñi jumbipna caá.

²⁷ “¡Yeéb Moisés á watatjidih bohénit, yeéb fariseowābut bádí yeejép ñi yapbipna caá! Tái bohénit pah jumna yuhna, tubit yee naóhnit caá ñi jumap. Cáac yohopdih bóo muu dáhnabit tái baabni chítahjíh í ñáini panihnit ñi jumna caá. Cáacwá caán yohopdih í enechah, tái jíghoni á jumna caá. Páant jii mant táini á jíghochah yuhna, í yohni bácahji á moopátidh queét í jéih encan caá.* ²⁸ Páant á nihat pahjeh man tigaá yeebdíh cáacwá í enechah, táinit pah ñipí jíghona yuh caá. Obohjeéhtih, ñi jenah joyátboó bádí yeeat jum yapna, yeejép á jumachah, moópni dée pah caá ñi jumap.

²⁹ “¡Yeéb Moisés á watatjidih bohénit, yeéb fariseowābut bádí yeejép ñi yapbipna caá! Tái bohénit pah jumna yuhna, tubit yee naóhnit caá ñi jumap. Tubit yeenit jumna, Dios naáwátidh naóh yapanitji, tái chájnítjidihbut ñi oyatdih jútat túut niijná, queétdih í yohopjidih ámohnit, táini ñipí chájna yuh caá. ³⁰ Pánih chájnít, nin pah ñipí niijná caá: ‘Jon játi h jwí nuowá í chájatji pah jwiítboó jwíta chájcan tagaá. Dios naáwátidh naóh yapanitdih wéinit, queétdih jwíta mao yohcan tagaá’, ñipí niijná yuh caá. ³¹ Obohjeéhtih, Dios naáwátidh naóh yapanitdih mao yohnit í jii mená jumna, biíc yoobó tigaá ñi chájap. ³² Pánihnit í jii mená jumna, ñi nuowá í yeej chájatji pahjeh mantih ñi cháj péanaa.

³³ “¡Yeéb maiwá pah yeejép wá ñi jumna caá! Pánihna, ñi yeej chájatdih ñi túut

naumcátji jíib, Dios yeebdíh peéh chájna, iiguipna á wahachah, ñi jéih jweicán niit.* ³⁴ Páant niijná, nin pah niij naóhna caá wá chájap: Dios naáwátidh naóh yapanitdih, bita áih táini doonádih tái jéihnitdih, bita á naáwátidh bohénit pínahdihbut yeebdíh wá wahbipna caá. Páant wá wahachah yuhna, yeéboó biquínadidh cruzboó péoh dodhnit ñi mao yohbipna caá. Bitadidh ñi miíc wáac juyápboó páinit, táтчimant bacanit, queétdih mawat túut niijná, ñi ñuún péebipna caá. ³⁵ Pánih chájna, jon játi h jumnit tái chájnítjidih í mawatji jíib yeebboodidhbut Dios á peéh chájbipna caá. Pánihna, tái chájni Abeljidih Caín á mawatji jíib páuuú Zacaríasjidih ñi nuowá í mawatji jíib tigaá yeebboodidh Dios á peéh chájbipna caá. Caan Zacarías Berequíasi wáuh át jumap tají. Dioih muú juáhboó jumni nuáhpidih mao cáo wúhat naa péb á jumachah yuhna, caandíh í mawap tají.* ³⁶ Yoobópdih yeebdíh wá naóhna caá. Queét nihatdih í mawatji jíib buu láa moondidhbut Dios á peéh chájbipna caá”, Jesús á niijíp jí.

Jerusalén táтчididh moondih Jesús bádí á oyat

(Lc 13.34-35)

³⁷ Páant niij péanit, caanjíh jumnitdih nin pah á jwáub niij naáwáp jí:

“¡Yeéb Jerusalén táтчididh moondih bádí wá jíghna caá! Dios naáwátidh naóh yapanitdih maonit, ñi pebhna bita á wah bojnitdihbut jeejíh yohnit, yeéb ñipí maona caá. Ñi nuowábut biíc yoobó ít chájap wat jí. Pánihnit ñi jumachah yuhna, yeebdíh bádí wá oina caá. Pánih oinit, mujbaima mi wehdih mi páamat pah, wá pebh yeebdíh wá jumat táutna yuh caá. Obohjeéhtih, yeéboó weemdih ñi náahcan caá.* ³⁸ Páant ñi náahcat peéh, buu ñíih táтчididh Dios á wap cádahbipna caá. ³⁹ Yoobópdih yeebdíh wá naóhna caá. Ninboó weemdih ñi jwáub encan niit. Túttimah bóo láa nin baácna wá jwáub dei juáwúchahjeh, weemdih ñi jwáub enbipna caá. Pánih ennit, ‘Dios á wahni, meemdih bádí jwí wéina caá!’ ñi niijípna caá”, Jesús queétdih á niijíp jí.*

24

*Dioh muúndih bita íyohat pínah
(Mr 13.1-2; Lc 21.5-6)*

¹ Páant niij péanit, Dioh muumánt Jesús jwiítidh á numah bac bejep jí. Páni h bac bejnit, Dioh muúndih wéi enna, á tái jíghatdih Jesúsdi h jwí naáwáp yuh jí. ² Obohjeéhtih,

* 23:27 Hch 23.3

* 23:33 Mt 3.7; 12.34; Lc 3.7

23:35 Gn 4.8; 2Cr 24.20-21

* 23:37 1R 19.10; Jer 2.30

* 23:39 Sal 118.26

páant jwí naáwáchah joinít, nin pah jwiútdih á niijíp jì:

—Caandih ennit, ñi túi jenah joyoo. Yoohópdi h yeebdi h wá naóhna caá. Yeebdi h enihcannitboó nin ñi en wéinidih í hoto mao jéna heedábi na caá. Biic jee dá h biih dahjih lajni á wihcan niit, á niijíp jì.

Péeni yeó jáap játih ded pah á yapat pínah (Mr 13.3-23; Lc 17.22-24; 21.7-24)

³ Páant niij míc wéhe bejna, Olivo jeená bejni namáboó bejna jwí chájap jì. Pánih bejna, caán jeená páuh laáb juibínit, Jesús á cháudap jì. Páant á cháudachah ennit, jwiútbó á pebh juibínit, nin pah caandih jwí niij wábh joyóp jì:

—Maá, jwiútdih ma naáwá. ¿Débólih tígáa ma niiját pah á yapbi? ¿Meém ma jwúub dei juúwát pínah játih, péeni yeó jáap játihbut ded pah á jwíih yapachah tígáa jwí enbi? jwí niijíp jì.

⁴—Yeéb ñi túi chája chaáh. Bitá í yeeatdih ñi joicá bojóo. ⁵ ‘Weém Cristo caá’, niij yeenit, dawá í jéohbi na caá. Páant í niij yeenachah joinít, Diosdih cádahna, páant niijnitboodih dawá í péebipna caá. ⁶ Pebhbit jumnit í míc mawat, yuúp jumnit í míc mawat doonádhbut ñi joibipna caá. Pánih joiná yuhna, caandih bédí ñi éum jenah joicá bojóo. Páant á yapbipna caá. Obohjeéhtih, páant á yapachah yuhna, péeni yeó jáap pínah páantjeh á judh jwuhbipna caá. ⁷ Caán láa biic baácdih moón biih baácna bejniit, í míc maobipna caá. Nihat baácboó bédí míc mawat á jumbipna caá. Dawá pebhboó naugúp láa, baác méméatbut á jumbipna caá. ⁸ Obohjeéhtih, páant á yapachah yuhna, chah yeejép yapat pínah á judh jwuhbipna caá.

⁹ “Táttimah, bita yeebdih teonit, maátadih í wáhbipna caá, yeejép í chájat pínah, í mao yohat pínahbut niijná. Wíihwá ñi jummat jìib, nihat baácdih moón yeebdih í enihbican nacaá. ¹⁰ Caán láa, wíihwá jumna yuhna, dawá weemdih í cádahbipna caá. Pánih cádahnit, bita wíihwádh enihcan, maátadih í naóh yachipna caá, queétdih í peéh chájat pínah niijná. ¹¹ ‘Weém Dios naáwátdih naóh yapani wá jumna caá’, niij yeenit dawá í jumbipna caá. Ded pah í yee naáwáchah joinít, dawá queétdih í jepahbipna caá. ¹² Caán láa cáacwá chah yeejép í chájbipna caá. Pánih yeejép chájniit, dawá bitadih í oi cádahbipna caá. ¹³ Obohjeéhtih, páant yeejép yapna yuhna, ded weemdih cádahcannitboó wájeéh páantjeh jeáboó á jumbipna caá.*

¹⁴ Pánihna, Dios á maáh jumat doonádh nihat baácdih moondih naáwát caá náahap. Páant naáwát táttimah, péeni yeó jáap á jéohbi na caá.

¹⁵ “Bitá í pápnidih Diosdih weñat muú diitboó jwejniit, cáacwá caánboodih weñat téutna, caán muú á táyatdih í yéjanachah, ñi enbipna caá. Dios naáwátdih naóh yapani Danielji páant á yapat pínahdih át daacáp tají. Caán á daacátjidi h ennit, ñi túi beh joyoo.*

¹⁶ Caanjih yeejép í pápni á jumachah ennit, Judea baácboó jumnit jeéboó í jweí páuh laab béje naáh. ¹⁷ Caán láa cáacwá tabit yeejép í yapachah, waicanjeh í jweí ñáo páuh laab béje naáh. Ded muú chahmant bóo coahboó jumni dei bejna, áih bií déedih ubudih waadcanjeh, yoohópdi h á jweí béje naáh. ¹⁸ Wápchiboó jumni áih yéguenadi h ubudih á jwúub bejca bojo naáh.* ¹⁹ Caán láa wudu jumnit, weh túhnhitbut í jweyechah, queét yaádhdi h chah á buobipna caá.

²⁰ Nin pah Diosdih ñi niij wábh: ‘Mah noój láa, jwí chooát yeó jáapdi hbut páant yeejép á yapca bojo naáh, caán láa jwí jweyát pínah niijná’, ñi niijí. ²¹ Caán yeó jáapnadi h cáacwá tabit yeejép í yapbipna caá. Nin baácdih Dios á chájat táttimah, cáacwá yeejép yapna yuhna, péeni yeó jáapnadi h chah yeejép pohba í yapbipna caá.* Páant yeejép yapat táttimah, biic yoobó á jwúub yeejép yapcan niit. ²² Pánihna, tabit yeejép yapat pínah daocáni yeó jáapna Dios á chájbipna caá, á ñionitboó í jéih huujáat pínah niijná. Páant á chájcach nihna, ded áta huujácan tagáa.

²³ “Caán láa det yeebdih ‘Ñi enee. Ninjih caá Cristo á jumap’, í niijichah, bitabat ‘Conjih caá Cristo á jumap’, í niijichah, ñi joyáh bojóo. ²⁴ Caán láa dawá yeenit í jumbipna caá. ‘Weém Cristo caá’, niij yeenit, ‘Weém Dios naáwátdih naóh yapani caá’, niij yeenitbut í jumbipna caá. Queét éum naáh jumnidih í cháj jéutbipna caá, cáacwá í en wáhi bejat pínah niijná. Páant í chájatdih ennit, Dios á ñionitboó í yeeatdih joiná, Diosdih cádahnit, queétdihjeh í péeat pínahdih í náahbipna caá. ²⁵ Páant á yapat pínah játih, yeebdih wáat naóhna caá, caandih ñi túi jéihyat pínah niijná. Páant wá naáwátjidi h náhninit, yeebdih yeenitdih ñi joicá bojóo. ²⁶ Pánihna, caán láa ‘Muú wihcapboó Cristo tígáa á jumap’, det yeebdih í niijichah yuhna, caanná enedih ñi bejca bojóo. ‘Caán muú diitna jumni tólihboó á jweí ñá hna caá’, í

* 24:9 Mt 10.22 * 24:13 Mt 10.22 * 24:15 Dn 9.27; 11.31; 12.11 * 24:18 Lc 17.31 * 24:21 Dn 12.1; Ap 7.14

niijíchah yuhna, ñi joyáh bojoó. ²⁷ Yeó aáb jüúwápmant á bueg yácapna wedóát á yeh iigát á jigohochah, nihat cáacwá í jéih enat pah, weém, nihat cáacwá úud jeñé, wá jwúub dei jüúwáchah, nihat í enbipna caá. ²⁸ Jóopwá wunni bácahjidih á jumatdih jéihnit, caanjih ípí wáac juiiná caá. Pánihat pah wíhwa wá jwúub dei jüúwáchah ennit, wá pebh í wáac juibípna caá”, Jesús jwiítidih á niijíp jí.*

Nihat cáacwá úud jeñé á jwúub dei jüúwát (Mr 13.24-37; Lc 17.26-30,34-36; 21.25-33)

²⁹ “Caán láa cáacwá yeejép í yapat túttimah, yeó, widhbat á túi yeh iigcán niit. Páant á túut nuumúchah, jeá á méménachah, cúiwá í yúug jéen bejbipna caá.* ³⁰ Páant á yapachah, weém nihat cáacwá úud jeñé, mah túlihjih wá dei jüóhípna caá. Búdí wépatjih, túi yeh iigni wá jwúub dei jüúwáchah, nihat baácđih moón weemđih í enbipna caá. Pánih ennit, búdí úumna, í jüübípna caá.* ³¹ Páant wá dei jüúwát pónih, póojat nah búdí á yáanachah, wíh ángelwáđih nihat baácboó wá wahbipna caá, wá ñionitdih í ub wáacat pínah niijná.

³² “Higuera nah ded pah á jumatdih ñi túi náhninaá. Caan náh jáap wawá á jumachah ennit, jópchi á tóah jüúwátđih ñi jéihna caá. ³³ Páant á jumat pah, nihat wá niijátji bíic yoobó á yapachah enna, wá jwúub dei jüúwát pínah bahni á judhdátđih ñi jéihbipna caá. ³⁴ Yoobópdih yeehdđih wá naóhna caá. Nihat wá niijátji pah á yapat pínah jätih, caán láa moón í buúdcán niit. ³⁵ Nin haác, jeábut á buúdcáchah yuhna, wá naáwátboó á buúdcán niit. Nihat wá niijátji pahjeh wá péabipna caá.

³⁶ “Obohjeéhtih, wá jwúub dei jüóhni pínah yeó jáap, horadihbat nihat í jéihcan caá. Cáacwá, ángelwá, weem yáh buca nihat jwí jéihcan caá. Wá íp Diosjeh caá caandíh á jéihyep.

³⁷ “Noé jum láa cáacwá ded pah í jumatji pahjeh mun tigaá wá jwúub dei jüúwáchah, bíic yoobó í jumbipna caá.* ³⁸ Pobyit á jüúwát pínah jätih cáacwá jeémp babhñit, téihya chéonit, í wehdih téihya chéwat túatna ít chájap wat jí. Noéboó jááj chíóna á waadáchah, ípí jumat pah, páantjeh ít jumap wat jí. ³⁹ Pánih jumna, pobyit á jüúwáchah, queéat nihat í wan beedáat pínahđih ít jéihcap wat jí. Pánihat pah bíic yoobó mantih wá jwúub dei jüúwáchah, cáacwá

í jumbipna caá.* ⁴⁰ Pánih jumñit, chéne neoná íh wápchi pínahđih í tewat pónih, weemđih jepahñidih ángelwá í ub bejéchah, bíihboó á chäóbípna caá. ⁴¹ Chénewá yaádh bíicđih í tewechah, weemđih jepahñidih í ub bejéchah, weemđih jepahcannihboó mi chäóbípna caá.

⁴² “Páant á yapat pínahđih jenah joinit, weém ñi Maáh wá jwúub dei jüóhni yeó jáap pínahđih jéihcan, yeó jáap jumat pah túi páinit ñi jumúú. ⁴³ Nin wá naáwátđih ñi túi jenah joyoó: Nuumñi dedé hora á waadát pínahđih jéihna, mué minahboó áta túi en dao tágaá, á jéih waadcat pínah niijná. ⁴⁴ Pánihat pah weém, nihat cáacwá úud jeñé, ñi jéihcat láa wá jwúub dei jüúwáchah, yeehbát bíic yoobó túi páinit jumat caá náahp”, Jesús jwiítidih á niijíp jí.*

Túi teo wáhni, túi teo wáhcanni naáwát (Lc 12.41-48)

⁴⁵ “Bíic teo wáhni túi jenah joini, á maáhdih túi jepahni á jumap be. Páant á jumachah ennit, á maáh á bejat pínah jätih, nihat bita caandíh teo wáhñit í maáh pínah caandíh á waadánap be, queéat í jeemát pínahđih yoobópdih á wáhat pínah niijná. Pánih maáh waadá péanit, bíih baácboó á bej jwahup be. ⁴⁶ Pánih bejniji áih muúná á jwúub juyúchah, caandíh teo wáhni á watatji pah á chájachah ennit, caandíh búdí á wéibipna caá. ⁴⁷ Yoobópdih yeehdđih wá naóhna caá. Caandíh wéinit, nihat á bíbohátđih en daoní maáh á waadábipna caá. ⁴⁸ Obohjeéhtih, bíih caandíh teo wáhni téicanni jumna, nin pah áta niij jenah joi tágaá: ‘Wá maáh maatápdih jigohcan, buutéh á jwúub jüóhcan niit’, niij jenah joinit, ⁴⁹ bita teo wáhñitđih páinit, babh máihñit bíicđih áta jeémp babh máih tagaá. ⁵⁰ Pánihna, caán á náhnicanni yeó jáap, á páicanni horadíh á maáhboó á jwúub juibípna caá. ⁵¹ Pánih joinit, caandíh á jepahcatji peéh, tabit á püübipna caá. Pánih pái péanit, túi chájñit pah jigohñit bíicđih, iigúipna á wahbipna caá. Caánboó jumna, tabit jigahñit, maonádih í míic néeh chháác jüübípna caá”, Jesús jwiítidih á niijíp jí.

25

Chénat pah téihya japata yaádh naáwát

¹ “Péeni yeó jáapđih Dios á maáh jumat nin pah á jumbipna caá: Chénat pah téihya japata yaádh bíic chei íh jiiát páhanadih ubnit, téihya chéoni pínahđih enat túut niijná, á jüóhni pínah horadíh

* 24:27 Lc 17.23-24 * 24:28 Lc 17.37 * 24:29 Is 13.10; 34.4; Ez 32.7; Jl 2.10,31; 3.15; Ap 6.12-13 * 24:30 Dn 7.13; Ap 1.7 * 24:37 Gn 6.5-8 * 24:39 Gn 7.6-24 * 24:44 Lc 12.39-40 * 25:1 Lc 12.35

jéihcanjeh, caandih páñadhí í bac bejep be.* ² Biícjìh bóo téihya jenah joicánnit yaádh í jumap be. Bitá biícjìh bóo téihya túi jenah joinít yaádh í jumap be. ³ Pánihna, jenah joicánnit yaádh fìh jiiát páhanadihjih pohba í ubap yuh be. Obohjeéhtih, caán jiiát páhana á yí beedát pínahdih jenah joicánjeh, í jwáub puhwat pínahboodih í ub bejcap be. ⁴ Bitá túi jenah joinít yaádhboó fìh jiiát páhana á yí beedéchah, í jwáub puhwat pínah yíidihbut í ubap be. ⁵ Téihya chéoni pínah á jìgohcah enna, quíib chei á jüwáchah, queé nihát í áwah bejep be. ⁶ Túttimah, chei tac yoób téihya chéoni pínah á jüwáchah, ájeéh jüóhñit í wéi ejat á yáanap be: ‘íNi joyoo, téihya chéoni pínah á jüóhna caá! íCaandih wéi jwááádih ní jüwá!’ í níij wéi ejep be. ⁷ Páant í níij wéi ejechah joiná, túi jenah joinít yaádh fìh jiiát páhanadih í jwáub yí puhwap be, á túi iigát pínah níijná. ⁸ Obohjeéhtih, jenah joicánnit yaádhboó túi jenah joinítidih nin pah í níij wáábap yuh be: ‘Jwíih jiiát páhana dúbna caá á chájap. Pánihna, níih yíidih jwiítidihbut ní wáuhá’, í níijp yuh be. ⁹ ‘Jwíih yí nihatdih á juiáican níit. Yí bíbohñitdih yeebjéh jìb chájadih ní bejeé’, túi jenah joinít queétdih í níij jepahap be. ¹⁰ Páant í níijchah joinít, yí jìb chájadih í bejep be. Páant í bejat pónih, téihya chéoni pinahboó á juyáp be. Páant á juyáchah ennit, fìh jiiát páhanadih jiiñit, túi jenah joinít yaádh caandih jwááádih í bejep be. Caandih jwááhñit, á téihya chéona numah jeémátdih jeémát túut níijná, ájeéh í waad béjep be. Nihat í waad beedéchah ennit, teo wáhnitboó jécdih í nemep be. ¹¹ Páant í nemat túttimah, jenah joicánnit yaádhboó jwáub joinít, ‘íMaá, jwiítidihbut ma wát jüwá!’ í níij ejep yuh be. ¹² Obohjeéhtih, ‘Yeebdih wá jéihcan caá’, téihya chéoni queétdih yaádhdih á níij jepahap be.*

¹³ ‘Yeebbát queétdih túi jenah joinít yaádh panihñit ní jumá. Wá jwáub dei jéóhni yeó jáapdih, caán horadihbut jéihcan, fìh jiiát páhanadih túi ámohñit, yíidihbut túi bíbohñit, í páñat pah, yeebbát túi jenah joinít, túinijeh chájñit, weemdih ní páñaá’, Jesús jwiítidih á níijp jì.

*Dinero júdana naáwát
(Lc 19.11-27)*

¹⁴ ‘Dios á maáh jumat nin pahbut á jumáipna caá: Biíc newé bíaboó jibidih á bejat pínah játi, caandih teo wáhnitdih á bid wáacap be. Páant í wáac juyáchah, dinero júdanadih queétdih á wáhap be,

í jìb tewat pínah níijná. ¹⁵ Pánih wáhna, biícjih biícjih bóo téihya júdu á wáhap be. Biíhdih chéne júdu á wáhap be. Biíhboodih biíc júdujeh á wáhap be. Pánih wáhna, chah jéihñidih chah á wáhap be. Pánih queétdih wá péanit, biih baácbóó jibidih á bejep be. ¹⁶ Páant á bejat túttimah, biícjih bóo téihya júdu bíbohni jìb chájadih á bejep be. Pánih jìb chájna, biih biícjih bóo téihya júdu á jwáub jìb tewep be. ¹⁷ Chéne júdu bíbohñit jìb chájñit, biih chéne júdu á jwáub jìb tewep be. ¹⁸ Obohjeéhtih, biíc júdu á wáhnibóó caán júdudih páantjeh á baad jwéjep be.

¹⁹ ‘Í maáh bejniji maatápdih jìgohcan, biih yeó jáap áih muaná á jwáub juyáp be. Pánih jwáub joinít, ded pah í jìb tewatjìdih queétdih á wáhh joyóp be. ²⁰ Páant á wáhh joyóchah joinít, biícjih bóo téihya júdu á wáhniji á jìb tewatjìdih ub wáhnit, nin pah á maáhdih á níijp be: ‘Maá, ma eneé. Weemdih biícjih bóo téihya júdu ma wáhnijìh jìb chájñit, biih biícjih bóo téihya júdu wá jwáub jìb tewep be’, á níijp be. ²¹ ‘Ma túi teona beé. Wá náahat pah mat chájap taga. Páant baini meemdih wá wáhuchah yuhna, mat túi jìb tewep taga. Páant ma túi tewat jìb, dawá wíih bíi déedih en daoni maáh pínah wá waadábipna caá, wájeéh ma túi weñat pínah níijná’, á maáh caandih á níijp be. ²² Pánihat túttimah, chéne júdu á wáhnijiboó á maáhdih nin pah á níijp be: ‘Maá, ma eneé. Weemdih chéne júdu ma wáhnijìh jìb teonit, biih chéne júdu wá jwáub jìb tewep be’, á maáhdih á níijp be. ²³ ‘Ma túi teona beé. Wá náahat pah mat chájap taga. Páant baini meemdih wá wáhuchah yuhna, mat túi jìb tewep taga. Páant ma túi tewat jìb, meemdih dawá wíih bíi déedih en daoni maáh pínah wá waadábipna caá, wájeéh ma túi weñat pínah níijná’, á maáh caandihbut á níijp be.

²⁴ Pánihat túttimah, biíc júdu á wáhnijiboó á maáhdih nin pah á níijp be: ‘Maá, meém éum náah jumni ma jumatdih wá jéihna caá. Meemjéh teocan, bitadih watnitjeh, í tewat jìb mapí bíbohna caá. ²⁵ Páant ma jumatdih jéihñit, meemdih éumna, ma wáhni júdudih páantjeh wá baad jwéjep be. Dáa, nin míih pínahdih ma bíbohóó’, á maáhdih á níijp yuh be. ²⁶ ‘Meém yeejép tewíhcani ma jumna caá. Weemjéh teocan, bitadih watnitjeh í tewat jìb wá bíbohhatdih gma jéihñit beé? ²⁷ Pánih jéihna, cáacwá fìh núo ámohopboó ma jwejechah, áta túi tagaá. Páant ma jwejechah, chah á jìb aab béjechah, chah

wāta bíboh tagaá', ã maáh caandih ã niijp be. ²⁸ Páant caandih jüh péanit, bitadih nin pah ã niijp be: 'Caán ã bíbohni júdadih déuc wáinit, chénat pah téihya júdu bíbohnbodih ñi wáhuá. ²⁹ Ded ã bíbohajtjñh ã tái chájachah ennit, caandih chah í wáhuchah, chah búdí bíbohni ã jumbipna caá. Obohjeéhtih, ded bainí bíbohni "Weém wá bíbohcan caá", niijníboodih ã bíbohathdih í déuc wáibipna caá.* ³⁰ Pánih déuc wáí péanit, caán yabh teonidih ub bac bejnit, dupánapboó ñi yohoó. Caanná jumnit, fih maonádih í míc néeh cháác júbipna caá', í maáh ã niijp be", Jesús jwiútdih ã niijp jñ.*

Peéh chájat pínah

³¹ "Weém nihat cáacwá úud jeñé, táí yeh iigátjñh nihat ángelwá bíicdih wá jwáub dei júóhbična caá. Pánih júóhni, maáh waadná, táí yeh iiguipboó cháudnit, wá watpibna caá.* ³² Páant wá cháuduchah, ángelwá nihat cáacwádhíh wá pebhna í ub júóhbična caá, ded pah í chájatji jñb wá naawát pínah niijná. Páant í ub juyáchah ennit, chéne poóm queétdih wá ñiobipna caá. Ovejawádhíh en daoní áih ovejawá cabrawá bíicdih í jumuchah ennit, queétdih ã níwat pahjeh weembát cáacwádhíh wá ñiobipna caá. ³³ Pánih ñiona, ovejawá panihnit táinitdih wá jéihyepmant bóo buwámant wá ñuhat táutbipna caá. Cabrawá panihnit yéejnitdih wá wáyámant bóo buwámant wá ñuhat táutbipna caá. ³⁴ Pánih ñío péanit, weém nihat cáacwá í maáh wá jéihyepmant bóo buwámant ñuhnitdih nin pah wá niij naóhbična caá: 'Yeéb wá íp ã wéi ennit ñi júúwá. Nin baácđih ã cháj láa ájeéh wutnit ñi jumat pínahdih jenah joinit, buú láa yeebđih maáta ã waadána caá. ³⁵ Weém wá nuugúp wanuchah, yeéboó weemđih jeémát ñi wáhap jñ. Weemđih ã taca jootóchah, babhbat ñi wáhap jñ. Ñi pebh wá jib bejchah, weemđih jéihcan yuhna, ñi táí wéi jwááap jñ. ³⁶ Yégueh wihcanni wá jumuchah enna, weemđih ñi yégueh yacap jñ. Tabáp cháúhni wá jumuchah enna, weemđih ñi en dawáp jñ. Nemat muúboó wá jumuchah, weemđih enedih ñi juyáp jñ', táinitdih wá niijbipna caá.* ³⁷ Páant wá niij naawáchah joinit, queét weemđih nin pah í niij úabh joibipna caá: 'Maá, débólih tijjñ meem ma nuugúp wanuchah, jeémát jwí wáh? ¿Débólih tijjñ meemđih ã taca jootóchah, babhbat jwí wáh? ³⁸ ¿Débólih tijjñ meemđih beh encan yuhna, jwí táí wéi jwááh?

¿Débólih tijjñ yégueh ma wihcáh enna, jwí yégueh yac? ³⁹ ¿Débólih tijjñ ma tabáp cháúúchah, meemđih enedih jwí juibí?" weemđih í niij úabh joibipna caá. ⁴⁰ Páant í niij úabh joyóchah joinit, weém queétdih nin pah wá niij jepahbipna caá: 'Yoobópdih yeebđih wá naóhna caá. Nin wñih cáacwájeéh jumni, oboh jumni ã jumuchah yuhna, caandih yeéb pánih chájna, weemđih tijjñ páant ñi chájap', queétdih wá niijbipna caá.*

⁴¹ "Páant táinitdih niij péanit, wá wáyámant bóo buwámant ñuhnitboodih nin pah wá niijbipna caá: 'Dios ã peéh chájnít pínah caá yeéb ñi jumap. Wá pebh cháócánjeh, iiguipna ñi bejeé. Nemépwá í maáh bíicđih caán iiguipboó í jumat pínahdih Dios ã chájap jñ. Pánihna, caandih jepahnitbat ájeéh í bejbipna caá. Caánboó jumni iigát ã noón dubcan niit. ⁴² Weém wá nuugúp wanuchah, yeéboó jeémát ñi wáhap jñ. Weemđih ã taca jootóchah, babhbat ñi wáhap jñ. ⁴³ Weemđih jéihcannit, wéi jwááhcan, páantjeh ñi enah bojop jñ. Yégueh moh yéejni wá jumuchah enna yuhna, weemđih ñi yégueh yaccap jñ. Wá tabáp cháúúchah, nemat muúboó wá jumuchah, weemđih ñi en daocáp jñ', yeejépwádhíh wá niijbipna caá. ⁴⁴ Páant wá niijchah joinit, queét weemđih nin pah í niij úabh joibipna caá: 'Maá, ma nuugúp wanuchah, meemđih ã taca jootóchah, jwí jéihcanni ma jumuchah, yégueh ma moh yéejchah, ma tabáp cháúúchah, nemat muúboó ma jumuchah, ¿débólih tijjñ jwiitboó meemđih jwí teo wáaccan?' weemđih í niij úabh joibipna caá. ⁴⁵ Páant í niij úabh joyóchah joinit, nin pah queétdih wá niij jepahbipna caá: 'Yoobópdih yeebđih wá naóhna caá. Nin wñih cáacwájeéh jumni, oboh jumnidih yeéb ñi teo wáaccan, weemđih tijjñ páant ñi teo wáaccap jñ', queét yeejépwádhíh wá niijbipna caá.* ⁴⁶ Queétdih Dios ã peéh chájachah, iiguipboó páantjeh í jumbipna caá. Queét táinitdih wá íp bíicđih ã pebhboó páantjeh í jumbipna caá", Jesús jwiútdih ã niijp jñ.*

26

Jwiit judiowá jwí maáta Jesúsđih í mawihat (Mr 14.1-2; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

¹ Páant niij péanit, nin pah Jesús jwiútdih ã jwáub niij naawáp jñ:

² —Oveja wáúhdih jwí jeémát yeó jáap, Pascua í niijní, chéne yeó jáap ã judhdatdih ñi jéihna caá. Caán yeó

* 25:29 Mt 13.12; Mr 4.25; Lc 8.18 * 25:30 Mt 8.12; 22.13; Lc 13.28 * 25:31 Mt 16.27; 19.28 * 25:36 He 13.3
 * 25:40 Ez 18.7 * 25:45 1Co 8.12 * 25:46 Dn 12.2

jáapdih weemdih eníhcannitboó teonit, weém nihát cáacwā úud jeñédih bitadih í wāhbična caá, weemdih cruzboó péoh dodhniť í mao yohat pínah niijná, ā niijíp jī.*

³ Túttimah, sacerdotewā í chah maáh, Caifás wāt jumni pebhna bita jwī maáta bícdih ít míc wáacap wat jī. ⁴ Pánih míc wáacnit, ded pah Jesúsdiť teonit, í mawat táutat pínahdih nin pah ít niij míc wéhenap wat jī:

⁵ —Pascua yeó jáapnadih, dawá cáacwā í jumuchah, Jesúsdiť jwī tewat táutuchah, nihát tubit ita íj tagaá. Pánih íjnit, jwiítđih ita míc mao tagaá. Pánihna, í encah, jwī tewat táutáp, ít míc niijíp wat jī.

Yad wili miň chej jumniťh Jesúsdiť mi puhwat

(Mr 14.3-9; Jn 12.1-8)

⁶ Queét Jerusalén táťchiboó í míc wéheat pónih, jwiít Betania táťchiboó jumna, bácať moópniji Simónih múná jeémpna jwī chājap jī. ⁷ Páant jwī jeéméchah, bíc yad wili tú chej jumni búdí jīb jumni yí quítđih mi úb waád juyáp jī. Caán quít alabastro í niijni jeeťh í chājni quít ā jumap jī. Pánihna, Jesús pebh junít, caán yíťh áh wao dáhdih mi puhwap jī.* ⁸ Páant mi puhwachah ennit, jwiít ā bohénitboó jwī íjip jī. Pánih íjnit, nin pah jwiítjeh jwī míc niijíp jī:

—¿Dépanih tigaá nint chej jumni yí búdí jīb jumnidih páant mi puoh peéť? ⁹ Caandih jīb chāj wāhniť, mi jīb teonidih moh yéejnitđih mi wāhuchah, chah áta túi taga, jwī niijíp jī.

¹⁰ Páant jwī míc niijichah joinít, Jesús jwiítđih nin pah ā niij naáwáp jī:

—¿Dépanih tigaá caántđih páant ni niij jāih? **Weemdih caántboó mi túi chājna caá.** ¹¹ **Moh yéejnit niijeéť páantjeh í jambipna caá. Débólíť teo wáaquíhna, queéťđih ni jéiť teo wáacbična caá. Obohjeéťh, weémboó niijeéť nin baáboó bahniť wā jum jwahbična caá.*** ¹² Pánihna, wunniťh bácaťđih jwípí puhwat pah, weemdih chej jumni yíťh puohna, wā wunuchah weemdih í yohat pínahdih mi ámohna caá. ¹³ **Yoobópdih yeebđih wā naóhna caá. Nihat baáboó wíh túini doonáđih naóhna, nint bæ weemdih mi chājatjidiťhut í naóhbična caá. Páant í naáwáchah joinít, caántđih dawá í náhnbična caá, Jesús ā niijíp jī.**

Judas Jesúsdiť ā duó wáyat pínahdih ā naáwát

(Mr 14.10-11; Lc 22.3-6)

¹⁴ Páant ā niijichah joinít, jwíjeéť jumni, Judas Iscariote, sacerdotewā í maáta pebhna bejniť, nin pah át niijíp wat jī:

¹⁵ —Jesús pebhna yeebđih wā duó wáyat pínah jīb ¿deéboó ni wāhbiť? át niijíp wat jī.

—Páant jwiítđih ma duó wáyachah, treinta plataťh í chājni jéđunadih jwī wāhbična caá, wéinit, ít niijíp wat jī.*

Páant niijnít, Judasđih ít jīb chājap wat jī. ¹⁶ Páant í jīb wāhniđih úbniť, Judasboó débólíť queéťđih ā duó wáyat pínahdih át jehnah joyóp tají.

Jesús ā bohénit bícdih ā pée jeémát

(Mr 14.12-25; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)

¹⁷ Paacánni pandih jwī jeémát yeó jáapna jwiíť waadni yeó jáapdih jwiít Jesúsdiť nin pah jwī niij wāh joyóp jī:

—¿Ded muáboo tigaá Pascua jeémátđih jwiítđih ma numah jeémpbiť? ¿Dedboo tigaá jeémát jwī chājbiť? jwī niijíp jī.

¹⁸ —**Jerusalén táťchina ni bejeé. Caanna juibíniť, bíc newéđih jwááhnit, caandih nin pah ni niijí: ‘ “Wā wanat pínah bahniťh ā judhna caá. Pánihna, miň muáboo Pascua jeémátđih wā bohénitđih wā numah jeémpbična caá”, Bohéni ā niijná be’, caandih ni niijí,** Jesús jwiítđih ā niij jepahap jī.

¹⁹ Páant ā niijichah joinít, biquína jwíjeéť jumniť í bejep jī. Caanna juibíniť, í jwááhni newé á waóh bejni múná waadniť, jwiítđih Jesús ā numah jeémát pínahdih ít chājap tají.

²⁰ Túttimah, tóo náh jūwáchah, Jesús jwiítđih caán múná numah waadniť, Pascua jeémátđih bícdih jwí jeémp jī. ²¹ Páant jwí jeémát pónih, Jesús jwiítđih nin pah ā niijíp jī:

—**Yoobópdih yeebđih wā naóhna caá. Weemdih eníhcannitđih duó wáini pínah ni cáťh ā jumna caá, ā niijíp jī.**

²² Páant ā niijichah joinít, búdí jenah joiná, jwiít nihát biquínejah caandih nin pah jwí niij wāh joyóp jī:

—¿Weém nihcan niít? jwí niijíp jī.

²³ —**Pandih weém bícdih neéť jeémpni weemdih eníhcannitđih duó wáini pínah ā jumna caá.*** ²⁴ Páant yeejéť wā yapat pínahdih jon jáťh Dios naáwátđih naóh yapani át daacáp tají. Pánihna, weém nihát cáacwā úud jeñé caán ā daacátji pah-jeh yeejéť wā yapbična caá. ¡Obohjeéťh, weemdih eníhcannitđih duó wáiniť yeejéť pohba ā yapbična caá! Caán ā cáac jumcať, chah áta túi tagaá, jwiítđih ā niijíp jī.

²⁵ Páant ā niijichah joinít, Judas, caandih eníhcannitđih duó wáini pínah, Jesúsdiť nin pah ā niijíp jī:

* 26:2 Ex 12.1-27; Dt 16.1-8

* 26:7 Lc 7.37-38

* 26:11 Dt 15.11

* 26:15 Zac 11.12

* 26:23 Sal 41.9

—¿Maá, weém nihcan niít? ã niijíp jī.

—**Ma niiját pah meemjéh tigaa**, Jesús caandih ã niij jephahap jī.

²⁶ Páant ã niiját túttimah, Jesús pandih ubnit, **“Túina caá, Paá”**, niij, caandih dajnit, jwiítidih ã wáhp jī.

—**Nin pan wíh bácah panihni caá. Caandih ñi jeémé**, ã niijíp jī.

²⁷ Páant niij péanit, jiwá iguúh mac jumni pamapdih ubnit, **“Túina caá, Paá”**, niijnít, caandihbat jwiítidih ã wáhp jī.

—**Yeeb nihat nindih ñi babhbaá.**

²⁸ **Nin wíh meép panihni caá. Wíh meépjīh í yéejat jīb buudaátidih jīb chájna, dawá cáacwádhíh wá wun wáhbipna caá, Dios biícđih í túi jumat pínah niijná.***

²⁹ **Yeebdih yoobópdih wá naóhna caá. Nin baáboó jum jawahna, jiwá iguúh macdih wá jwáub babhcan niít. Túttimah, wá íp biícđih maáh jumnajeh, yeebdih wá jwáub numah wéi babhbipna caá, jwiítidih ã niijíp jī.**

*Pedro á yeeat pínahdih Jesús á naáwát
(Mr 14.26-31; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)*

³⁰ Páant ã niiját túttimah, jeémp péanit, Diosdih jwí wéi eo péanachah, Jesús jwiítidih Jerusalén tútchimant ã numah bac bejep jī. Pánih bac bejnit, Olivo jeéboó bejni namádhíh ã numah bejep jī. ³¹ Pánih bejna, nin pah jwiítidih ã niij naáwáp jī:

—**Buu cheijeh yeeb nihat úmna, weemđih ñi cádahbipna caá. Jon játih Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajī:** ‘**“Ovejawádhíh en daonidih wá mawachah, nihat ovejawá í jweí peét bejbipna caá”, Dios á niijná caá’**, naóh yapani át niij daacáp tajī.* Pánihna, weemđih ñi cádahat pínahdih wá jéihna caá. ³² **Obohjeéhtih, weemđih í mao yohochah yuhna, Dios weemđih á jwáub booaat túttimah, Galilea baácna yeebdih wá waóh bej páibipna caá**, ã niijíp jī.*

³³ —Queét nihat í cádahachah yuhna, weémboó wá cádahcan niít, Pedro á niijíp yuh jī.

³⁴ —**Yoobópdih meemđih wá naóhna caá. Buu cheijeh mujbai á ewat pínah játih biíc peihcanni láa ‘caandih wá jéihcan caá!’ ma niij yeebipna caá**, Jesús caandih ã niijíp jī.

³⁵ —Majeéh weemđihbat í mawachah nihna, weémboó ma niiját pah wá niijcán niít, Pedro chah á jwáub niijíp jī.

Jwiít nihatbat biíc yoobó jwí niijíp yuh jī.

*Getsemani pácahi jumapboó Jesús á uúbat
(Mr 14.32-42; Lc 22.39-46)*

³⁶ Olivo jeená páah laab béjnit, Getsemani í niijni pácahi jumapna jwí juúbinap jī.

—**Conboó Diosdih uúbádhíh wá bej jawuhchah, ninjīh ñi chúud páñaá**, Jesús jwiítidih ã niijíp jī

³⁷ Páant niij péanit, Pedrođih, Zebedeo á weh chénat pahđihbat yuúpbít á numah bejep jī. Pánih bejnit, ded pah á yapat pínahdih búdí jenah joinít, át jígah jwíhip wat jī.

³⁸ —**Tubit jígahnit, wanni pah caá wá jumap. Pánihna, yeebát úocanjeh, ninjīh ñi uúbh páñaá**, queéđih át niijíp wat jī.

³⁹ Páant niij péanit, chibít yuúpbít bej, baáboó páah yoh ñajnit, **“Paá, má náahna, weemđih ma wunat tútca bojóo. Obohjeéhtih, weém wá wuníhcah yuhna, meémboó páant ma náah yacachah, wá wun wáhbipna caá”**, Jesús Diosdih át niijíp wat jī.

⁴⁰ Páant niij uúbh péanit, Jesús queét biíc peihcannít á bohénit í páñapboó át jwáub juyúp wat jī. Páant á jwáub juí enechah, úona ít chájap wat jī.

—¿Pedro, biíc horabit úocanjeh, ma noón páicannít beé? ⁴¹ **Túí jáanit, Diosdih yeebdih uúbát caá náahap, yéej chájat jehna joyáđđih ñi yap yohat túut niijná. Túí chájhíhna yuhna, jáacan, uúbhcan, páant ñi jéih buújácan niít**, Jesús queéđih át niijíp wat jī.

⁴² Páant niij péanit, jwáub uúbádhíh bejnit, nin pah át niijíp wat jī: **“Paá, cáacwádhíh wá wun wáhat pínahdih ma náah yacachah, wá yeejép yapíhcah yuhna, ma náahat pah weemđih á yapa naáh”**, Diosdih át niijíp wat jī.

⁴³ Pánih uúbh péanit, biíc peihcannít pánit pehbboó á jwáub juyúchah, jwáub úona ít chájap wat jī. Tubít quíib chei jumachah, ít jwáub úwah bejep wat jī. ⁴⁴ Páant í úwachah ennít, jwáub uúbádhíh át bejep wat jī. Pánih bejnit, biíc yoobó át uúbéup wat jī. ⁴⁵ Pánih uúbh péanit, á bohénit pebhna jwáub juinít, nin pah át niijíp wat jī:

—¿Yeeb páantjeh úonit, choó niít ñi chájap? Páant bóojeh tigaa. **Butéh yeejépwá weemđih tewedih juiná caá í chájap.** ⁴⁶ **Ñi jáa bojóo. Chóbe, jwí chéenwá í páñapboó jwí bejjīh. Weemđih eníhcannítđih duó wáini á juiná caá**, queéđih Jesús át niijíp wat jī.

Jesúsđih eníhcannít caandih í tewat

(Mr 14.43-50; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)

⁴⁷ Páant ã niijíchahjeh, á bohéniji Judas á juyúp jī. Judasjéeh dawá cáacwábat í juyúp jī. Íibat naaná, máa quíitnadihbat í bíbohóp jī. Sacerdotewá í maáta, bita jwí maátabat

* 26:28 Ex 24.8; Jer 31.31-34; Zac 9.11

* 26:31 Zac 13.7

* 26:32 Mt 28.16

queétdih it wahap tají, Jesúsdi h teonit, í pebhna í ub bejat pinah niijná. ⁴⁸ Jesús pebhna í jüáwát pinah jätih, Judasboó queétdih nin pah átát niij jéihya naáwáp wut jí: “Páo tíbdi h nomnit, wá úbhni di h ñi teweép”, át niijíp wut jí. ⁴⁹ Páni hna, jwí pebhna jui nit, Judasboó Jesús pebh á jayáp jí.

—¿Ma jam, Bohéni? niij úbhni t, Jesúsdi h páo tíbdi h á nomop jí.

⁵⁰ Páant á niij úbúchah enna, Jesús caandih nin pah á niijíp jí:

—**Wá chéen, ma jengah joyátji pah ma chájaá,** á niijíp jí.

Páant Judas á úbúchah enni t, Jesúsdi h tewedi h jöhni t caandih í tewep jí. ⁵¹ Páant í tewechah enni t, biíc jwíjeé h jumni boó íbat naadi h jwáat wái ubni t, sacerdotewá í maá h di h teo wá hni h moli chóodi h á déuc bóod yohop jí. ⁵² Páant á déuc bóod yohochah enni t, Jesús caandi h nin pah á niijíp jí:

—**Míi h íbat naadi h ma jwáub jwejeé. Nihat íbat naají h míc maonitboó íbat naají h í wanbi pna caá.** ⁵³ ¿Nindi h ñi jéihcan niit? Wá íp á teo wáacatdi h wá úbúchah, cien mil ángelwá di h áta wah taga, weemdi h í ub bejat pinah niijná. ⁵⁴ Obohjeéhtih, páant á chájachah, á naáwátdih naó h yapani t í niij daacátji pah áta yapcan tagaá. Páni hna, wá íp weemdi h á náah yacat pah, jon jätih í niij daacátji pahjeh tigaá weemdi h yapat náahap, Jesús á niijíp jí.

⁵⁵ Páant niij péani t, caandi h tewedi h jui nitboodi h nin pah á niijíp jí:

—¿**Nuamni di h tewat pah íbat naaná, máa qui t nadihbut ubni t, weemdi h tewedi h ñi jöhni t beé? Yeó jáap jumt pah Dioi h muáboó ñijeé h wá jumachah yuhna, weemdi h ñi teocap be.** ⁵⁶ Obohjeéhtih, Dios naáwátdih naó h yapani t í daacátji pah hu weemdi h yapat á náahna caá, á niijíp jí.

Páant á yapachah enna, jwiit nihat á bohéni t jwí jweí peé t bejep jí.

Judiowá í maáta Jesúsdi h úbh joyát (Mr 14.53-65; Lc 22.54-55,63-71; Jn 18.12-14,19-24)

⁵⁷ Jesúsdi h teonitboó sacerdotewá í maá h Cai fáih muaná í t ub waad béjep wut jí. Jesúsdi h naó h yacat túat niijná, áih muáboó jumni míc wáacat tóli hboó sacerdotewá í maá h, caandi h jumni t maáta, Moisés á watajdi h bohéni t, bita jwí maátubat í t míc wáac jui bina p wut jí. ⁵⁸ Obohjeéhtih, Pedroboó Jesúsdi h yá pje h át en péenap wut jí. Páni hna, sacerdotewá í maá h muá wáihyat júduboojé h át waad jui bina p wut jí. Páni h waad jui bina t, ded pah Jesúsdi h í chájachah, jéihyat túat niijná, Pedro tuu cáut jwéejdi h,

muádi h wapni t biíc di h, át méé cháudap wut jí.

⁵⁹ Sacerdotewá í maáta, nihat bita maáta biíc di h Jesúsdi h mao yohat túat niijná, yee naó h yacni t pinahdi h ít bi di p wut jí. ⁶⁰ Obohjeéhtih, dawá yee naó hni t í jumachah yuhna, chénewá biíc yoo bó niijná di h ít bi di jui cáp wut jí. ⁶¹ Maatá p di h ít bi di t má h, chénewá waad jui bina t, nin pah ít niij yee naó h yacap wut yuh jí:

—Caán nin pah á niijichah, jwí joyóp be: ‘Dioi h muádi h wá yoh beedábi pna caá. Páni h yohni t, biíc peihcanni yeó jáap túttimá h jáap muá wá chá j péabi pna caá, páant mánti h’, á niijíp be, ít niijíp wut yuh jí.*

⁶² Páant í niijichah joi ni t, sacerdotewá í maá h ñah ñuhni t, Jesúsdi h nin pah át niij úbh joyóp wut jí:

—¿Dépani h tigaá queétdih ma jepahcan? ¿Dedé tibeé ma yéj chá j, meemdi h páant í niij naó h yacachah? át niijíp wut jí.

⁶³ Páant á niijichah joi ná yuhna, Jesús át jepahcap wut jí. Páant á jepahca h enna, sacerdotewá í maá h nin pah caandi h át niij úbh joyóp wut jí:

—Meemdi h wá wutna caá. Dios á enechah, yoo bó p di h jwiit di h ma naáwá. ¿Meém Dios wáuh, á wahni Cristo niit ma jumap? át niijíp wut jí.

⁶⁴ —**Páant ma niiját yoo bó p di h tigaá. Yeé b nihat di h nin pah wá naó hna caá: Weém nihat cáacwá úd jeé Chah Wé pni á jéihyepmant bóo huwámant cháudni t, wá wutuchah, mah tóli hji h wá jwáub dei júáwá chahbut, ñi enbi pna caá,** Jesús queétdih át niijíp wut jí.*

⁶⁵ Páant á niijichah joi ni t, sacerdotewá í maá h búdi át íjip wut jí. Á íjat júatna, áih jih bóo yégue h chóodi h át yeo wáyap wut jí. Páni h yeo wáina, ájeé h jumni t di h nin pah át niijíp wut jí:

—Nin newé ‘Weém Dios wáuh caá’, á niij yeenachah, yeé b nihat ñi joi ná beé. Páni hna, bita í naáwátdih jwí náahca n caá. ⁶⁶ ¿Yeé bboó ded pah tigaá ñi niij jengah joi? queétdih át niijíp wut jí.

—Caandi h peé h mao yohat caá náahap, ít niij jepahap wut jí.*

⁶⁷ Páant niijná, Jesúsdi h móot di h coi jáhanit, téihyaji h ít póocop wut jí. Bitabat téihyaji h áih móot di h ít mawap wut jí.* ⁶⁸ Páni h maonit, nin pah caandi h ít niij deo h naáwáp wut jí:

—Dios á wahni Cristo jumna, ma naáwá ¿déhe tibeé meemdi h mao? ít niijíp wut jí.

Pedro á yeec (Mr 14.66-72; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18,25-27)

* 26:55 Lc 19.47; 21.37 * 26:61 Jn 2.19 * 26:64 Dn 7.13 * 26:66 Lv 24.16 * 26:67 Is 50.6

69 Páant í chājat pónih, wáihyat júdu díitna Pedro á mée chūudchah, teo wāhnih ā pebh juibínit, nin pah mit níj wáhb joyóp wut jī:

—¿Meembát Jesús Galilea baácdih bóojeéh péeni nihcan níit? mit níijíp wut jī.

70 —Ájeéh péeni nihcan caá. ¿Ded pah níj tigaá ma chāj? Pedro caántdih át níj yee jepahap wut jī.

71 Páant níijnítjeh, tuu cúut jwéejmant bejnit, jécna át jwei bėj řuhup wut jī. Páant caánboó ā jwei řuhuchah, bíh wili jwuh caandih mit enep wut jī. Pánih ennit, caanjīh jumnitdih nin pah mit níijíp wut jī:

—Nin Jesús Nazaret tútchidih bóojeéh jumni caá, mit níijíp wut jī.

72 —Dios ā enechah, yoobópdih wā naóhna caá. ¡Ma níjni newédih wā jéihcan caá! Pedro át níijíp wut yah jī.

73 Páant ā níjāt túttimah, caanjīh řuhnitboó Pedro pebh bejnit,

—Yoobópdih meém íjeéh péeni mun tigaá. Míih wéheat Galilea baácdih moón í wéheat pah caá ā jumap. Nihat caandih pej jum bejnit Galilea baácdih moón í jumuchah, meembát íjeéh jumni mun tigaá, ít níijíp wut jī.

74 —Weém yeeni nihcan caá. Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. ¡Ni níjnidih weém wā jéihcan caá! Páant yoobópdih wā naóhcah, ¡Dios weemdih ā peéh chāja naáh! át níijíp wut yah jī.

Páant ā níjíchahjeh, mujbai át ewep wut jī. 75 Páant ā ewechah joinít, **“Mujbai ā ewat pínah játi, bíic peihcanni láa ‘Caandih wā jéihcan caá’, ma níjibína caá”**, Jesús ā níjítjidih át náhninap wut jī. Pánih náhnina, bac bejnit, búdí át juńup wut jī.

27

Maáh Pilato pebhna Jesúsdi í ub bejat (Mr 15.1; Lc 23.1-2; Jn 18.28-32)

1 Túttimah, baáb jénechah, sacerdotewā í maáta, jwiít judiówā jwí maáta bíicdih múic wáacnit, Jesúsdi í mawat tútat pínahdih ít múic wéhenap wut jī. 2 Pánih múic wéhe péanit, Jesúsdi chéonit, Maáh Pilato pebhna ít wahap wut jī. Pilato Romano maáta í maáh waadáni jumna, jwíh baácdih moondih wutni ā jumap jī.

Judas Iscariote ā wunat

3 Judas, Jesúsdih eníhcannitdih duó wáinijiboó, caandih í mao yohat pínahdih jéihnit, búdí át íjgahap wut jī. Pánih íjgahnit, í jíb wáhniji treinta júdnadiah sacerdotewā í maáta, jwí maátadihbat át jwúbaihip wut yah jī. 4 Pánih jwúbaihnit, nin pah queétdih át níijíp wut yah jī:

—Weém wā túi chājcap be. Yeebdih wā duó wáiniboó yoobópdih yéej chājcani át jumap taga, át níijíp wut jī.

—Meemjéh tigaá páant mat náahap taga. Pánihna, jwíh pínah nihcan, míh pínahjeh caá, ít níj jepahap wut jī.

5 Páant í níjíchah joinít, Judasboó í wáhni júdnadiah Dioih muáboó át yoh waadá bojop wut jī. Pánih yoh waadá péanit, bíabóó bejnit, át múic jōp wái wunap wut jī.

6 Páant ā yoh waadá bojniji júdnadiah hbnit, nin pah sacerdotewā í maáta ít múic níijíp wut jī:

—Nin júdna, cáacdih mawat náahna, jwí jíb wáhni beé. Páant ā jumuchah, Dioih muáboó jwí jéih jwejcana caá, ít níijíp wut jī.

7 Páant níj múic wéhe péa, bac bejnit, wáam dah chājniíh bainí baácdih ít jíb chājap wut jī, bíámant moón caán tútchina jib joinít í wunuchah, í yohat pínah níjina. 8 Páant í chājachah, caán baácdih “Meép jumni baác”, jwiít jwípi níjina caá.* 9 Páant ā yapat pínahdih Dios naáwátdih naóh yapanit Jeremíaswā nin pah ít níj daacáp tají: “Judíowā í maáta caandih í mawat pínah jíb treinta platajīh í chājniji júdnajeh ā jumap jī. 10 Pánihna, caán júbjīh wáam dah chājniíh baácdih Dios weemdih ā wutat pah ít jíb chājap tají”, ít níj daacáp tají.*

Maáh Pilato Jesúsdi í wáhb joyát (Mr 15.2-5; Lc 23.3-5; Jn 18.22-28)

11 Páant ā chājat pónih, sacerdotewā Jesúsdi í ub juibínachah ennit, Maáh Pilato caandih nin pah át níj wáhb joyóp wut jī:

—¿Meém yoobópdih judíowā í maáh níit? át níijíp wut jī.

—**Ma níjāt pah tigaá**, Jesús át níj jepahap wut jī.

12 Obohjeéhtih, sacerdotewā í maáta, jwí maáta bíicdih caandih í jwúbuh naóh yacachah joiná yuhna, Jesús queétdih át jepahcap wut jī. 13 Páant ā jepahcah enna, Pilato-boó Jesúsdih nin pah át níijíp wut jī:

—Páant meemdih í níj naóh yacachah, joiná yuhna, ¿queétdih ma jéih jepahcan níit? át níijíp wut jī. 14 Páant ā níjíchah joiná yuhna, dedé í naóh yacatdih Jesús át jepahcap wut jī. Páant ā jepahcah ennit, Maáh Pilato búdí át joi wáhi bejep wut jī.

Jesúsdi í mao yohat tútat (Mr 15.6-20; Lc 23.13-25; Jn 18.38–19.16)

15 Pascua jumat pah Maáh Pilato bíic cáac nemat muáboó jumni, cáacwā í bacaat tútndiháp bacapan wut jī. 16 Caán láa búdí yéej chājni, chah wát yáani, Barrabás wut jumni, nemat muáboó át jumap wut jī. 17 Pánihna, dawá cáacwā ā pebhna í juibínachah enna, Pilato queétdih nin pah át níj wáhb joyóp wut jī:

* 27:8 Hch 1.18-19 * 27:10 Zac 11.12-13

—¿Deddih tigaá yeebdíh wā baca wāh bií? ¿Barrabásdih ñi náah niít? ¿Jesús, Dios ā wahní Cristo ī niijníndih niít ñi náahap? āt niijíp wut jī. ¹⁸ Dawá cāacwā Jesúsdih ī weñechah, sacerdotewā ī maataboó caandíh túbít ijna, caandíh ī mawat tútup wut jī. Pánihahdih jéihnit, Pilato cāacwādhíh páant āt uúbh joyóp wut jī.

¹⁹ Pilato peéh chājat pínahdih naóhni chūdatdih ā chūdat pónih, ājeéh bóli papélah núojíh caandíh nin pah mit niij daác wahap wut yuh jī: “Buu chei oo júmna, caandíh búdí úm náah jumndih wā oo júmup be. Caánboó yéej tútucanni caá. Pánihna, ma mawat tútuc bojóó”, mit niijíp wut jī.

²⁰ Cāacwā Jesúsdih ī náahachah yuhna, sacerdotewā ī maáta Barrabásdih bacaat tútunít, Jesúsbodíh ā mao yohat tútat pínah niijná, queétdih īt jac wutup wut jī. ²¹ Túttimah, cāacwādhíh Pilato nin pah āt jwáub niij uúbh joyóp wut jī:

—¿Deddih tigaá wā bacaat pínahdih ñi náah? āt niijíp wut jī.

—¡Barrabásdih ma bacaat tútutú! cāacwā īt niij jepahap wut jī.

²²—¿Páant ñi niijíchah, Jesús Dios ā wahní Cristo ñi niijníndih ded pah tigaá wā chājbi? āt niijíp wut jī.

—¡Caandíh cruzboó péoh dodhnit, ma mao yohat tútutú! nihāt īt niij jepahap wut jī.

²³—¿Dépanihna? ¿Dedé tibeé ā yéejatjí? āt niijíp wut jī.

—¡Caandíh cruzboó péoh dodhnit, ma mao yohat tútutú! chah īt niij ñaacáp wut jī.

²⁴ Páant ī niij ñaacáchah joinít, queétdih jéih yap yohcan, chah ī ijatdihbút enna, mah pamapdíh ubnit, nihāt ī enechah, āt téih chocop wut jī. Pánih téih chocnajeh, queétdih nin pah Pilato āt niijíp wut jī:

—Nin newédih yeebdíh tigaá ñi mawat tútup. Páant ñi wutat jíb yeebdíhpeéh peéh chājat ā jumu náah. Weémbodíh peéh chājat ā whican niít, cāacwādhíh āt niijíp wut jī.*

²⁵ —¡Caandíh mawat jíb jwiítidih, jwí jumenádhíh caán peéh chājat ā jumu náah! nihāt cāacwā īt niijíp wut jī.

²⁶ Páant ī niiját túttimah, ī wutat pah Barrabásdih āt bacaat tútup wut jī. Obohjeéhtih, Jesúsbodíh āhíh soldadowādhíh āt ub bejat tútup wut jī, caandíh páinít, cruzboó péoh dodhnit, ī mao yohat pínah niijná.

Soldadowā Jesúsdih yeejép ī deoh naáwát

²⁷ Pánih ub bejnit, Pilatoíh muú díitna Jesúsdih īt ub waad béjep wut jī. Pánih ub waad béjnit, caanjíh wapnit soldadowā Jesús pebh īt ñuh páuda bojop wut jī. ²⁸ Pánih ñahna, Jesúh yéguéh jíh bóo chóodih too dugnit, maáh ā dawát pah jíghni duuni

chóodih caandíh īt yacap wut jī. ²⁹ Maáh ā dawát júda pah chājnit, óot pihdih péeb wao péanit, Jesúhíh wao dáhdih īt yacap wut jī. Maáh ā wépat pah ā jútat pínah máa doóbdíh āhíh jéihyepmant bóo téihyājíh īt tewat tútup wut jī. Pánih chāj péanit, maáhdih ípí chājat pah ā pebh īt bódiha caj yoh ñajap wut jī. Pánih bódiha caj yoh ñajnit, nin pah caandíh īt niij dehwep wut jī:

—¡Ma táí jumúá, judíowā ī maáh! Īt niijíp wut jī.

³⁰ Páant niij deoh, caandíh coí jáhana, ā bíbohni máa doóbdíh jwáub ubnit, caán doóbhjíh āhíh wao dáhdih dawá láa īt puñup wut jī. ³¹ Pánih deoh naóh péa, ī yac-nijí yéguéhíh too dugnit, āhíh yéguéhíhíh īt jwáub yacap wut jī, páant mantíh. Pánih yac péa, cruzboó péoh dodhnit, mao yohat tút niijná, caandíh īt ub bac bejep wut jī.

Jesúsdih cruzboó péoh dodhnit, ī mawat (Mr 15.21-32; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

³² Ī mao yohat pínah jeéboó ub bejna, Simón, Cirene baácđih bóodih īt jwááap wut jī. Pánih jwáádhnit, caandíh Jesúhíh cruzdih īt bewat tútup wut jī.

³³ Pánih bejnit, Gólgota wāt jumapna īt juibínap wut jī. “Gólgota”, niijná, “Wao lídíp jeé”, niijná īt chājap wut jī. ³⁴ Pánih caanná juibínit, bijnijíh widnit, ī ub bejni jiwá iguéh macdih Jesúsdih īt tóihyop wut yuh jī. Obohjeéhtih, bainí déeb joinítjeh, āt babhcap wut jī.

³⁵ Caandíh cruzboó īt péoh dodhdop wut jī. Pánih péoh dodh péanit, āhíh yéguéh chóojidih “¿Deíh tigaá ā jumbi?” múic niijnít, tíhwat júdanabitjíh īt yoh tíhwip wut jī.* ³⁶ Pánih chāj péanit, pái chūdhnit, caandíh īt wapap wut jī, bita caandíh ī ub bejcat pínah niijná. ³⁷ “JESÚS JUDÍOWÁ Ī MAÁH CAÁ”, bita ī niij daácniiji naadíh Jesús wao cháh cruzdih soldadowā īt nah péoh búdhdap wut jī.

³⁸ Chénewā nuamnítidíh mao yohat tútutú niijná, bíhíh cruznadhíh Jesús pebh īt péoh dodhdop wut jī. Bíicdíh ā jéihyepmant bóo buwámant, bíhdíh ā wáyámant bóo buwámant péoh dodhnit, queét tac yoób Jesúsdih īt péoh dodhdop wut jī. ³⁹⁻⁴⁰ Cruz pebh en yap bejnit, Jesúsdih nin pah yeejép īt niij deoh naáwáp wut jī:

—¡Eneéh buca! ¿Dioíh muúdhíh yohnit, bíic peihcanni yeó jáap túttimah, meém caán muúdhíh jwáub chājní pínah níit? Pánihni jumna, Dios wáuh yoobát jumna, wuncat tútutú niijná, caán ī péoh dodhdopmant meemjéh ma dei jwáuwá, īt niijíp wut jī.*

⁴¹ Sacerdotewā ī maáta, Moisés ā wutatjídih bohénit, jwí maátabat bíic yoobó īt deoh naáwáp wut jī.

* 27:24 Dt 21.6-9 * 27:35 Sal 22.18 * 27:39-40 Sal 22.7; 109.25; Mt 26.61; Jn 2.19

42 —Bitaditih táí teo wáacni jumna yuhna, caanjéh á jéih míic teo wáaccan caá. ‘Judíowá í maáh caá’, níijná, caán míicjeh á dei júúwáchah enna, caandih jwí jepahbipna caá. 43 ‘Weém Dios wáúh caá. Caandih wá táí jenah joiná caá’, á níiját júib, Dios caandih oina, á táí ubu naáh, ít níijíp wut jí.*

44 Ájeéh í péoh dodhnit nuumnítbat bíic yoobó caandih ít deoh naáwáp wut jí.

Jesús á wunat

(Mr 15.33-41; Lc 8.2-3; 23.44-49; Jn 19.28-30)

45 Jesús cruzboó í péoh dodhni á ñuhuchah, yeó jáap tac yoób á dupúáh bejep jí. Nihat baác dupúniji, bíic peihcanni horas túttimah, á jwáub baáb jwáub bejep jí, páant muntih. 46 Páant á jwáub baabát pínah játihbit, Jesús nin pah át wēp níij ñaacáp wut jí: “**Elí, Elí, ¿lemá sabactani?**” níijná, “¿Wíih Dios, wíih Dios, dépanih tiguaá weemdih ma éemp bej?” Jesús át níij ñaacáp wut jí.*

47 Páant á níijíchah joinít, biquína caanjíh ñuhnit nin pah ít míic níijíp wut jí:

—Dios naáwátidih naoh yapani Elíasjidih bidna caá á chájap, ít níijíp wut jí.

48 Bíic íjeéh jumni ñáo ñah bejnit, páab chái déedih ubnit, bijni jiwá iguúh macdih báah, máa doobh yapatdih chéu báudh, júut ñahanit, Jesúsdih át wái nomat túutap wut yuh jí.* 49 Obohjeéhtih, wái nomat túutnidih bita nin pah ít níijíp wut jí:

—¡Á jumá naáh! Elíasji nindih teo wáacadih á júúwáchah, jwí en jwuh jíih, ít níijíp wut jí.

50 Páant í níiját túttimah, tubit ñaacnit, Jesús át wunah bejep wut jí. 51 Páant á wunuchahjeh, Dioíh muú díitboó í jáh yalñi búdi wáupni chóo yeo dei bejna, chéne chóo pah át cháwáp wut jí. Pánihat pónih, baác búdi méména, jee dáhna át pah bejep wut jí.*

52 Pánihichah, cáacwáih bácahjidih í yohopji jeéboó á búuh bejchah, Diosdih jepahnitji jwáub boo pud júóhñit, dawá ít bacap wut jí. 53 Pánihna, Jesús á boo pud júúwát túttimah, Jerusalén tútchina í jwáub waad béjchah, dawá queétdih ít enep wut jí.

54 Páant baác méméatdih nihat bíih á yapachah enna, Jesúsdih wapnit soldadowá í maáh, ájeéh jumnitbat búdi úmñit, nin pah ít míic níijíp wut jí:

—¡Yoobópdih nin Dios wáúh tiguaá át jumap! ít níijíp wut jí.

55 Chibít yuúpbít dawá yaádhbut ít en ñuhup wut jí. Queét yaádh jwiít bíicdih Galileamant júóhñit, Jesúsdih teo wáacnitji ít jumap wut jí. 56 Íjeéh jumnit, Mágdala

túttidih bóli María, bíih wili Mariabut mit jumap wut jí. Caánt José, á úud Santiago í ín mit jumap wut jí. Bíih wili Zebedeo á weh ín mit jumap wut jí. Queét bíic peihcannit yaádh ít jumap wut jí.*

Jesúh bácahjidih á yohat

(Mr 15.42-47; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

57 Jesús á wunat túttimah, caan chéyeh tóo ñáh júúwát pínah játih, José, Arimatea túttidih bóo, Jesúsdih jepahni, áih bácahjidih ub deyanit, yohat túut níijná, cruzboó át juibínap wut jí. 58 Caanjíh jumñiji Pilatodih wáubúdih át bejep wut jí. Páant á wáubúchah joinit, Jesúsdih bácahjidih Pilato áih soldadowádh caandih át wáhat túutap wut jí. 59 Páant á jepahachah joinit, José cruz jumapna jwáub juibínit, Jesúsdih bácahjidih ub deya, lino wát jumni quei wíhcanni yéguéh chóojíh át pinip wut jí. 60 José á wunuchah, caandih í yohat pínah jee ítdih átát baadát túutap wut jí. Caán ítdihjeh Jesúsdih bácahjidih át yohop wut jí. Páant á yohat túttimah, caandih nemat túut níijná, caán ítdih waadápboó búdi jee júúwdih tóo pátú bejnit, caán ítdih át nemep wut jí. Pánih nem péanit, áih muuná át jwáub bejep wut jí. 61 Páant á chájachah, Mágdala túttidih bóli María, bíih Mariabut caandih á yohatji jee ít pebh ít en cháudup wut jí.

Jesúh bácahjidih á yohniji ítdih soldadowá í wapap

62 Á wunniji yeó jáap, chooát yeó jáap pínah jwípi ámohni yeó jáap á jumap jí. Túttimah bóo yeó jáapdih sacerdotewá í maáta, fariseowábut Maáh Pilato pebhna bejnit, nin pah ít níij wáubup wut jí:

63 —Maá, caán yeeniboó jwíjeéh jum jwáhna, ‘Wunna, bíic peihcanni yeó jáap túttimah wá jwáub boo pud júóhñipna caá’, á níijátjidih jwí náhnina caá.* 64 Pánihna, caandih í yohopji jee ítdih bíic peihcanni yeó jáapna á nematdih míih soldadowádh ma táí wapap túutú, á bohénit áih bácahjidih í nuumcát pínah níijná. Pánih nuumnit, cáacwádh í boo pud júúwátidih íta naoh tagaá. Pánih naóhna, Jesús á jwíih yeeatji chah í péo yee naáwát áta jum tagaá, Pilatodih ít níijíp wut jí.

65 Páant í níijíchah joinit, Pilato nin pah át níij jepahap wut jí:

—Biquína soldadowádh numah bejnit, yeebhéh ñi jéihyat pah caán ítdih nemnit, queétdih ñi túí wapap túutú, Pilato át níijíp wut jí. 66 Páant á níijíchah joinit, soldadowádh numah bej, caán ítdih José á nemniji jee júúwdih buujcán nah chéonit, soldadowádh ít wapap túutap wut jí. Pánih cháj péanit, queét maáta ít jwáub bejep wut jí.

* 27:43 Sal 22.8 * 27:46 Sal 22.1 * 27:48 Sal 69.21 * 27:51 Ex 26.31-32; 2Cr 3.14 * 27:56 Lc 8.2-3

* 27:63 Mt 16.21; 17.23; 20.19; Mr 8.31; 9.31; 10.33-34; Lc 9.22; 18.31-33

28

Jesús ā boo pud jāúwát

(Mr 16.1-8; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

¹ Jwiit judiowā jwī chooát yeó jáap tátimah bóo yeó jáap ā baáb jéenechah, Mágdala tútchidih bóli María, biih wili Mariabut Jesúsih bácahdih José ā yohopji jeé ítboó enedih ít bejep wut jī. ² Páant caanná ī juibínachah, Dioh ángel jeámant ā dei jāúwáchah, baác búdí át méménap wut jī. Pánih dei jāóhnt, José ā nemniji jeé jáúwdih pátú dodhnt, caanjih át chūwdup wut jī. ³ Caán ángel wedóat pah jígohni ā jumachah, áih yéuehbut táí yeh iigni át jumup wut jī. ⁴ Pánihna, caandih enna, caán jeé ítdih wapnit soldadowā búdí úmna, méménit, wannit pah ít buug hájap wut jī. ⁵ Caanjih chūwdni ángel queét yaáhdih nin pah át niijíp wut jī:

—*ĪNi úmca bojoó! Cruzboó ī péoh dodh mao yohniji Jesúsdih ní bidatdih wā jéihna caá. ⁶ Oboheéhtih, ninjīh ā wihcan caá. Á niijátji pah jáantjen ā boo pud jāúwáp be. Á lajapjiboó ní en jāúwá. ⁷ Caandih en péanit, waicanjeh ā bohénitjidih nin pah ní niij náohbi jwuhú: ‘Jesús át boo pud jāúwáp tabeé. Galilea baácna yeebdih waóh bej páina caá ā chájap. Caanná bejnit, caandih ní enbipna caá’, queétdih ní niijí. Páant beé yeebdih niij naawádih wā jāúwáp be, ángel queét yaáhdih át niijíp wut jī.*

⁸ Páant ā niijíchah joinit, queét yaádh yohopji jeé ítmant ít náó jwúub bejep wut jī. Pánih náó jwúub bejnit, úmna yuhna, búdí wéinit, ā bohénitjidih naawádih ít bejep wut jī. ⁹ Páant ī bejchah, Jesús jwuh queét yaáhdih át jígohop wut jī.

—*ĪNi jāóhca beé? át niijíp wut jī.*

Páant ā niijichah joinit, áih jítcha pebh páah yoh hájap, áih wúwdih pin teonit, caandih ít weñep wut jī. ¹⁰ Páant ī chájachah enna, queét yaáhdih nin pah át niijíp wut jī:

—*Ni úmca bojoó. Wā údwā panihnitdih nin pah ní niij náohbi jwuhú: ‘Waicanjeh nin tútchimant hacnit, Galilea baácna ní bejeé. Caánboó Jesúsdih ní jwááhbipna caá’, queétdih ní niijí, Jesús át niijíp wut jī.*

Wapnit soldadowā ded pah ī yapatjidih ī naawát

¹¹ Queét yaádh tútchina ī jwúub bejat pónih, biquína caán ítdih wapnit soldadowāboó sacerdotewā ī maáta pebhna ít bejep wut jī. Í pebhna juibínit, ded pah ī yapatjidih queétdih ít naawáp wut jī. ¹² Páant ī naawáchah joinit, caán ā yapatjidih míc wéheat túut niijná, jwí déewā maátadihbut ít míc wáacat túutup wut jī. Pánih míc wéhe péanit, queét soldadowádih búdí ít jīb chájap

wut jī, ded pah ā yapatjidih yoobópdih ī naóhcat pínah niijná. ¹³ Pánih jīb chájnit, nin pah queétdih ít niij wutup wut jī:

—*Bitadih nin pah ní niijí: ‘Chei jwí úwat pónih, ā bohénitjiboó jāóhnt, áih bácahdih ít nūmúp tabe’, ní niijí. ¹⁴ Páant ā yapatji doonádih Maáh Pilato ā joyóchah, jwiitboó caandih jwí ámoh naóhbipna caá, yeebdih ā peéh chájcat pínah niijná, soldadowádih ít niijíp wut jī.*

¹⁵ Páant ī niijíchah joinit, ī jīb chájatdih ubnit, ī niijátji pah soldadowā ít naóh peetép wut jī. Páant ī niij naawáchah joinitji, buu láabut páantjeh nihát jwí déewā ī yee naawátjidih ípí jenah joiná yuh caá.

Jesús ā bohénitjidih ā pée wutat

(Mr 16.14-18; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)

¹⁶ Queét yaádh tútchina juibínit, Jesús ā niiját túatjatji pah jwiit ā bohénitjidih ī naóh yapanap jī. Páant ī naóh yapanachah joinit, jwiit once ā bohénitji Galilea baácna bejnit, Jesús jwiitdih ā bejat túatniji jeená jwí juibínap jī.* ¹⁷ Pánih caanná juibínit, Jesúsdih ennit, Dios wúuh ā jamatdih jéihna, caandih jwí weñep jī. Oboheéhtih, biquína jwíjeéh jumnit “ĪYoobópdih Jesússeh níit?” Ít niij jenah joi jwáwup tají. ¹⁸ Jwí pebh joinit, Jesús nin pah jwiitdih ā niijíp jī:

—*Nihat wépatdih wā íp weemdih ā wáwup be. Páant ā wépat wáhni jumna, nihát jeáboó jumnit, nihát nin baácboó jumnitdihbut watni wá jumna caá. ¹⁹ Pánih wépní jumna, nin pah yeebdih wá naóhna caá: Wíih túini doonádih nihát baácndih moondih ní túi naawá, jepahnit, weemdih í túi péeat pínah niijná. Páant í jepahachah ennit, wā íp ā wépatjīh, wā wépatjīh, Túini Espiritu ā wépatjīhbut queétdih ní daabánaa.* ²⁰ Páant ní daabánitdih ní túi bohénaa, yeebdih nihát wá wutatjidih queétdih í jepahat pínah niijná. Páant ní chájachah, yeó jáap jumat pah páúú péeni yeó jáapna páantjeh níjeéh wá jambipna caá. Páant wā naawátidih ní túi náhninaa, Jesús jwiitdih ā niijíp jī.*

Páant bóojeh tiguaá weém Mateo wá daacát.

* 28:16 Mt 26:32; Mr 14:28 * 28:19 Hch 1:8

SAN MARCOS

Juan Daabáni ā bohé jwíhat

(Mt 3.1-12; Lc 3.1-9,15-17; Jn 1.19-28)

¹ Weém, Marcos, nin tólihjih Dios wááh Jesucristo, ded pah ā chājatjidih, áih táini doonádihbut wā naóh daácna caá. Juan Daabáni ded pah ā chājat pínahdih Dios naawátdih naóh yapani Isaiásji āt daacáp tají. Páant ā niij daacátji pahjeh tih Jesúh táini dooná āt jwíhip tají.

² Nin pah Malaquías, Isaiásjih it niij daacáp tají:

“Á wááhdih Dios nin pah ā niijná caá: ‘Ma jātih meemdih naóh waóhni pínahdih wā wahbipna caá.

³ Caán naóh waóhni pínah muú wihcapboó nin pah ā niij náac bohébipna caá: “Jwí Maáh ā júúwát pínah jātih ní yéej chājatdih cádahnit, táiniboodih túut nuumnit, caandih ní túi pánáa”, ā niijbipna caá, ā wááhdih Dios ā niijná caá”, it niij daacáp tají. *(Mal 3.1; Is 40.3)*

⁴ Juan Daabáni Isaiáswā ī niij daacátji pah muú wihcapboó jumna, nin pah cáacwádhidh āt niij naóh bohénap wut jī: “Ní yéej chājatdih cádahnit, táiniboodih ní túut nuumá. Pánih túut nuumnit, ní daabáát túutá. Páant ní chājachah ennit, Dios ní yéejatdih ā yohbipna caá”, āt niijp wut jī. ⁵ Nihat Judea baácdih moón, Jerusalén tátchidih moonbát caandih joyát túut niijná, ā pebhna it juibínap wut jī. Pánih joinit, Diosdih ī yéejatdih ī naawáchah, Juan Jordán mujboó queétdih āt daabánap wut jī.

⁶ Juaníh yégueh chóo camello wut jumni nuúup yoócjih nóomnit, ī yacni chóo wut jī. Áih juyáát tóp momo jiwí chóo tóp wut jī. Wáúuc joowádhidh jeémpnit, belo macdihbut āpí déebep wut jī. ⁷ Juan cáacwádhidh bohéna, nin pah āpí niij naawáp wut jī: “Wā túttimah jéohni wā chah wépní caá. Páant ā jumuchah jenah joinit, ‘Weém oboh jumni caá’, wā niij jenah joiná caá. ⁸ Weém yeebdih mahjihjeh wā daabána caá. Obohjeéhtih, wā daabáát panihni caánboó yeebdih Táini Espiritu ā wépatdih búdi ā wáhbipna caá”, āt niijp wut jī.

Juan Jesúsdiā ā daabáát

(Mt 3.13-17; Lc 3.21-22)

⁹ Juan cáacwádhidh ā daabánachah, Galilea baác, Nazaret tátchimant Jesús ā pebhna āt juibínap wut jī. Páant ā juibínachah, Juan caandihbut Jordán mujboó āt daabánap wut jī.

¹⁰ Pánih daabá péanachah, Jesús mujna űnhnji āt aab űnúhup wut jī. Pánih aab űnúhntjeh, Jesús ā enechah, jeá āt jéweah bejep wut jī. Páant ā jéweah bejchah, jop pah jigohni Táini Espiritu jeámant dei júóhnt, caandih āt juí jaamáp wut jī. ¹¹ Páant ā juí jaamáchah, “Meém wā wááh, wā oini caá. Meemdih búdi wā wéina caá”, Dios jeámant āt niijp wut jī.*

Nemépwā ī maáh Jesúsdiā ā yéjeáhat

(Mt 4.1-11; Lc 4.1-13)

¹² Juan caandih ā daabáát túttimah, Táini Espiritu Jesúsdiā muú wihcapboó āt numah bejep wut jī. ¹³ Páant ā numah bejchah, caánboó cuarenta yeó jáap Jesús āt jumup wut jī. Páant ā jumuchah, nemépwā ī maáh, Satanás, Jesúsdiā āt yeejép chājat túutap wut yuh jī. Pánihna, Jesús muú wihcapboó nuúupwā bíicdih ā jumuchah, ángelwā caandih it túi en dawáp wut jī.

Jesús Galilea baácboó ā bohé jwíhat

(Mt 4.12-17; Lc 4.14-15)

¹⁴ Juandih nemat muúboó ī nemat túttimah, Jesús Galilea baácna Dios ā maáh jumat táini doonádih naawádhidh āt bejep wut jī: ¹⁵ “**Nihat baácdih moondih Dios ā maáh jumatdih ā júutat pínah bahnjeh ā judhna caá. Pánihna, táini doonádih joinit, ní yéej chājatdih cádahnit, táiniboodih ní túut nuumá**”, cáacwádhidh āpí niij naóh bohénap wut jī.*

Queéj júut maonitdih ájeéh Jesús ā bejat túutat

(Mt 4.18-22; Lc 5.1-11)

¹⁶ Páant niij bohé bejna, Galilea ímdih dei juibí, páud bejnit, Simón, ā úud Andrésjih queéj júut maona, íih űuodih ī yoh báhachah, Jesús āt enep wut jī. Pánih ennit, nin pah queétdih āt niijp wut jī:

¹⁷ —**Weemdih ní pej jum júúwá. Páant ní júúwáchah, yeebdih wā bohébipna caá. Páant wā bohénachah joinit, queejwádhidh ní bidat pah, cáacwáboodih bidnit, wíh doonádih ní naóhbipna caá, weemdih jepahna, wíhwā ī jumat pínah niijná**, āt niijp wut jī.

¹⁸ Páant ā niijchah joinitjeh, íih űuonádih cádahnit, Jesúsjeéh it bejep wut jī.

¹⁹ Chibit yuúp queétdih numah bejnit, Santiago, ā úud Juandihbut Jesús āt enep wut jī. Queét ī íip Zebedo bíicdih íih jááj chóodih chúudnit, íih űuonádih ámhna it chājap wut jī. ²⁰ Pánih ennit, Jesús queétdih āt bid bojop wut jī. Páant ā bid bojochah joiná, bíicmantjeh ī ípdih, caandih teo wáhnit bíicdih jááj chóomant cádahnit, queétdih Jesúsjeéh it bejep wut jī.

* 1:6 2R 1.8 * 1:11 Gn 22.2; Sal 2.7; Is 42.1; Mt 3.17; 12.18; Mr 9.7; Lc 3.22 * 1:15 Mt 3.2

Judiowā ī mīc wáacat m̄úboó nemép caolih jumnidih Jesús ā booaat
(Lc 4.31-37)

²¹ Túttimah, Jesús wā Capernaum tútchina īt bejep wut jī. Caannā juibínit, jwiít judiowā jwī chooát yeó jáapdih Dios naáwátdih bohéat túat niijná, jwī mīc wáacat m̄úboó Jesús wābut īt waadáp wut jī. Waadnít, caanjīh mīc wáacnít dih Jesús āt bohénap wut jī. ²² Pánih bohéna, Moisés ā watatjidih bohénit chah Jesús āt wēp naáwáp wut jī. Páant ā wēp naáwáchah joinít, cāacwāboó īt joi ñáhp wut jī.* ²³ Cāacwā cātih nemép caolih jumnitbut ñhnhnit, nin pah Jesús dih āt niij ñaacáp wut jī.

²⁴ —¿Jesús, Nazaret tútchidih bóo, ded pah jwiít dih ma cháji? ¿Meém jwiít dih bacanadih ma jóhñit beé? ¿Bacanit, jwiít dih ma mao yohmi niit? Meemdih jwī túi jéihna caá. Meém caá Dioih Túini, āt niijp wut jī.

²⁵ —**Ñi laiha bojoó! ¡Caán newémant ñi bac bejeé!** Jesús queét nemép wā dih āt niijp wut jī.

²⁶ Páant ā niijchah joinítjeh, nemép wā caán newédih tubit méméanit, ñaacna, áih bácahmant īt bac bejep wut jī. ²⁷ Páant ā yapachah ennit, cāacwā búdi īt joi ñáhp wut jī.

—¿Ded jáap naáwát tigaá nin? ¡Maáh yoobát pah ā wēp naóhna caá! ¡Á wutuchah joinít, nemép wā yuh buca jepahnit, ī bac bejna caá! queétjeh īt mīc niijp wut jī.

²⁸ Páant ā chájtji dooná dih joinít, waicanjeh Capernaum tútchidih moón, nihat Galilea baácdih moonbút īt mīc naóh peetép wut jī.

Simón chudhdih Jesús ā booaat
(Mt 8.14-15; Lc 4.38-39)

²⁹ Jwiít judiowā jwī mīc wáacat m̄umánt Jesús wā bac bejnit, Simónih m̄uná īt juibínap wut jī. Simón, ā úud Andrésjīh m̄uú monó wut jī. Pániha, ñih m̄uná Jesús, Juan, Santiagodihbut, īt numah waadáp wut jī.

³⁰ Simón chudh búdi pahat w̄nna, mi ñajat chóboó mit ñajap wut jī. Jesús wā ī waadáchah, mi w̄natdih caandih īt naáwáp wut jī. ³¹ Páant ī naáwáchah joinít, Jesús mi pebh juibínit, caánt dih āt wái pud cháud jwejep wut jī. Páant ā chájachahjeh, pahat āt dúucah bejep wut jī. Páant ā dúucah bejchah, queétdih jeémát mit wáhp wut jī.

Dawá w̄nnitdih ā booaat
(Mt 8.16-17; Lc 4.40-41)

³² Tōo ñáh j̄úwáchah, dawá Jesús pebh juibínit, w̄nnitdih, nemép caolih jumnitdihbut īt ub juibínap wut jī. ³³ Nihat caán tútchidih moón caán m̄uú j̄ec pebh īt wáac juibínap wut jī. ³⁴ Dawá w̄nnitdih booanit, dawá nemép wā dihbut Jesús āt bacat

túutap wut jī. Pánih bacat túutna, nemép wā caandih ī j̄éihyechah, Jesús queétdih āt wéheat túutcap wut jī.

Jesús Galilea baácbó ā bohé jibat
(Lc 4.42-44)

³⁵ Chei b̄ugjéh jáanit, chibít dupú jw̄huchah, cāac wihcapboó Jesús Diosdih úbúdih āt bejep wut jī. ³⁶ Túttimah, ā wihchah ennit, Simón wā caandih īt bid bejep wut jī. ³⁷ Pánih bidna, caandih jwāáhnit, nin pah caandih īt niijp wut jī:

—Nihat cāacwā meemdih bidna beé, ī chájp be, īt niijp wut jī.

³⁸ —**Nihat tútchidih moondih túini dooná dih naáwá dih wā j̄úwáp be. Chóbe niijnjeh bóo tútchinadih jwī bejat dée caá. Caanjīh jumnitdihbut túini dooná dih weemdih naáwát caá náahap,** Jesús queétdih āt niijp wut jī.

³⁹ Pánih bej, nihat Galilea baácbó jib, jwiít judiowā jwī mīc wáacat m̄uná jumap pah waadnít, Jesús āt bohénap wut jī. Pánih bohéna, nemép wā dih ā bacat túutuchahjeh, cāacwā ih bácahmant īt bac bejep wut jī.*

Bácah moópni dih Jesús ā booaat
(Mt 8.1-4; Lc 5.12-16)

⁴⁰ Biic yeó jáap bácah moópni Jesús pebh āt juibínap wut jī. Pánih juibína, bódicha caj yoh ñajnit, nin pah caandih āt niijp wut jī:

—Ma booihna, weemdih ma j̄éh booana caá, āt niijp wut jī.

⁴¹ Páant ā niijchah joinít, caandih búdi j̄gah enna, teo jáhanit,

—**J̄úu! W̄énit, meemdih wā booana caá,** Jesús āt niijp wut jī.

⁴² Páant Jesús ā niijchahjeh, ā moopát āt ñ̄umáh bejep wut jī. ⁴³ Páant ā ñ̄umáchah, sacerdotewā ī pebh wahnit, nin pah Jesús caandih āt niij wutap wut yuh j̄e:

⁴⁴ —**Meemdih wā booaatjidi bitadih ma naóhca bojoó. Pánih naóhcan, sacerdotedihjeh naáwá dih ma bejeé. Caanná juibínit, m̄ih bácah ā ñ̄umátjidih ma júutá. Moisés ā watatji pah sacerdotedih ma wáhuá, booni ma jumatdih nihat ī j̄éihyat p̄ínah niijná,*** āt niijp wut jī.

⁴⁵ Páant ā niijchah yuhna, nihat ā jwāáhnitdih āt naáwáp wut jī. Páant ā naáwáchah joinít, chah dawá Jesús dih enedih ip̄i juibínap wut jī. Tubit dawá ī jumuchah, tútchina Jesús āt j̄éh waadcáp wut jī. Pániha, daocánnit ī jumapboojéh ap̄i jumap wut jī. Obohjeéti h, caánboó ā jumuchah yuhna, dawá biih tútchinadih moón Jesús dih enedih ip̄i juibínap wut jī.

* 1:22 Mt 7.28-29 * 1:39 Mt 4.23; 9.35 * 1:44 Lv 14.1-32

2

Jéih yoocannidih Jesús ā booaat
(Mt 9.1-8; Lc 5.17-26)

¹ Daocanni yeó jáap túttimah, Jesúswā Capernaum tútchiboó ít jwáub jaibínap wut jī. Ápī jaibíni muúdh ā jwáub jaibínachah, ā jumat doonádih joinít, cáacwā ít míc naáwáp wut jī. ² Pánih caán doonádih joinít, dawá caán ā jamni muúná ít jaibínap wut jī. Jéc yehmant ít ñuh péenap wut jī. Pánih jaibínitdh Jesús Dioih túini doonádih át naáwáp wut jī.

³ Jesús queétdih ā naáwát pónih, chéneña míc neoná jéih yoocannidih ít beo jaibínap wut yuh jī.

⁴ Obohjeéhtih, Jesús ā jamni muúná jaibínit, dawá í jamuchah enna, Jesús pebh ít jéih waád jaibícap wut jī. Pánih jéih waadcán, jéih yoocannidih muá chah bóo coahna beo púuh laab béjnit, ít ít chájap wut jī. Pánih ít cháj péanit, jéih yoocannidih ā ñajni chóojīh Jesús pebh ít cádah deya bojop wut jī.

⁵ Í cádah deya bojochah ennit, “Jesús jwí cheéndih ā booaipna caá”, í níj jenah joyátdih jéihnit, nin pah jéih yoocannidih Jesús át níjíp wut jī:

—**Ma yéejatdih wā yohna caá**, át níjíp wut jī.

⁶ Páant ā níjíchah joinít, caanjīh chúúdnit Moisés ā wutatjidih bohénitboó íih caoli-híhjih nin pah ít níj jenah joyóp wut yuh jī: ⁷ “Diosjeh yéejatdih ā jéih yohna caá. Nin cáacjeh páant níjina, ‘Dios wá jamna caá’, níj yeena caá ā chájap”, ít níj jenah joyóp wut jī.

⁸ Queét páant í níj jenah joyóchah jéihnit, Jesúsboó nin pah queétdih át níjíp wut jī:

—**Yeéb páant ñi níj jenah joyát ā táican caá.** ⁹ ‘Ma yéejatdih wā yohna caá’, wā níjíchah joinít, weemdhíh jéihcan yuhna, ‘Yeeni caá’, ñi níj jenah joiná caá. Obohjeéhtih, ‘Ma ñah ñuhuá. Ma ñajatdih ubnit, ma yáac chúi bejeé’, wā níjíchah, caán ā bejchah ennit, wā níjít yooópdih ā jumatdih ñi jéihbipna caá. Pánih jéihna, yéejat yohat wépat wā bíbohátidibut ñi jéihbipna caá. ¹⁰ Weém nihát cáacwā úud jeñé, nin haácdih moondih jéih boaanit, í yéej chájatdihbut wā jéih yohna caá. Páant wā jéih yohatdih yeéb ñi jéihyat pínah níjina, nin pah wā cháj jáutbipna caá, át níjíp wut jī.

Páant níj péanit, jéih yoocanniboodih nin pah át níjíp wut jī:

¹¹ —**Ma ñah ñuhuá. Ma ñajat chóodih ubnit, míh muáboó ma jwáub bejeé**, át níjíp wut jī.

¹² Jesús páant ā níjíchahjeh, caán newé át ñah ñuhup wut jī, buca. Ñah ñuhnit, ā ñajat chóodih ubnit, át bac bejep wut jī. Páant ā bac bejchah, nihát ít en wáhi bejep wut jī.

En wáhi bejnit, Diosdih búdí wéinit, nin pah queétdih ít míc níjíp wut jī:

—**En yuh buca!** Búdí náhnat pínahdih buu jwí enna caá. Játih pánihatdih jwí en jwahcan jī, ít míc níjíp wut jī.

Jesús Levídh ā jáúwát tútat
(Mt 9.9-13; Lc 5.27-32)

¹³ Túttimah, íim jwéejdih Jesúswā ít jwáub bejep wut jī. Pánih bejnit, dawá caan pébh í míc wáac jayúchah ennit, queétdih Jesús át bohé bejep wut jī. ¹⁴ Pánih bohé bejna, Leví Alfeo wáúhdih ā tewat tólihdih ā chúúduchah, át enep wut jī. Leví, jwí dée jamna yuhna, Romanowá maáta í uúbat túatni dinerodih uúbh wáhi át jumap wut jī. Caandih ennit, Jesús nin pah át níjíp wut jī:

—**Wájeéh ma péé jáúwá**, át níjíp wut jī.

Páant ā níjíchah joinítjeh, ñah ñuh, áih tewatdih cádahnit, Levíbut Jesúsjeéh át bejep wut jī.

¹⁵ Túttimah, Levíboó áih muúná numah bejnit, Jesúswádh át numah jeémép wut jī. Páant ā numah jeéméchah, caán ā nihát pah dawá dinerodih uúbh wáhi, bita “Yeejépwā caá”, í níjnitbut, Jesúswájeéh bejnit, queét bícdih ít jeémép wut jī. ¹⁶ Páant queét bícdih Jesúswā í jeémép chúúduchah, Moisés ā wutatjidih bohénit fariseowá queétdih ít enep wut jī.

—**¿Dépanih tigaá yeejépwā, dinerodih uúbh wáhi bícdih Jesús ā jeémép? ā bohénitdih ít níj uúbh joyóp wut jī.**

¹⁷ —**Tubúp chúúhcannit cohndih ípí bidcan caá. Wánnitjeh caandih í bidna caá. Pánihat dée ‘Weém yéejat wihcanni caá’, níj jenah joinít, teo wáacni pínahdih ípí bidcan caá. Obohjeéhtih, ‘Wá yéejatdih cádahnit, wá túat nuámihna caá’, níj jenah joinitboó teo wáacni pínahdih í bidna caá. Pánihna, ‘Yeejépwā caá jwít’, níj jenah joinitdihjeh teo wáacadih wá jáúwáp be, í yéej chájatdih cádahnit, tútiniboodih í túat nuamát pínah níjina**, Jesús queétdih át níjíp wut jī.

Jeém jwahcatdih Jesúsdh í uúbh joyát
(Mt 9.14-17; Lc 5.33-39)

¹⁸ Caán láa Juan ā bohénit, fariseowábut jwí nuowá í wutat pah ít jeémép jwahcap wut jī. Obohjeéhtih, queét í jeémép jwahcah yuhna, Jesúswā páantjeh ít jeémép wut jī. Páant í jeéméchah ennit, biquina Jesúsdh nin pah ít níj uúbh joyóp wut jī:

—Juan ā bohénit, fariseowá í bohénitbut, í jeémép jwahcan caá, Dios queétdih ā wéi enat pínah níjina. ¿Dépanih tigaá ma bohénitboó páantjeh í jeémép? Jesúsdh ít níjíp wut jī.

¹⁹ —**Nin pah caá ā jumap: Téihya chéoni ā numah jeémnit bícdih ā jum jwahchah, jgahcan, ípí táí wéi jeémna caá. Páant tigaá, wájeéh jum jwahna, wá bohénit í táí wéi jeémna caá.**

20 **Obohjeéhtih, bita caandíh í ub bejat táttimah, á chéenwá jġahnit, í jeémp jwuhcan níit. Pánihat pah bita weemdíh í ub bejat táttimah bácah, wá bohénitjeéh wá wihcah, queébtut í jeémp jwuhcan níit,** Jesús át níij jepahap wut jġ.

21 Ded pah jwí nuowá í watatji áih jáap bohéatjġh fariseowá í widíhichah enna, Jesús queétdih nin pah át jwáub níij bohénap wut jġ: “**Jáap yéguéh chóo chocca naáh chóojġh máa yéguéh chóodih nah teo wai búhdhdát á náahcan caá. Páant ñi chájachah nihna, caandíh ñi chocat táttimah, jġint bejna, máa chóodih chah áta yewa tagaá. Páant tigaá jwí nuowá í naawátji wíih jáap bohéatjġh widcat caá náahap.**” 22 **Pánihat dée, pah jwuhcanni iguġh macdih nuúp chóojġh í chájnjii máa wuh wuúhdih yáacat á náahcan caá. Páant ñi yáacachah nihna, iguġh mac pahna, máa wuh wuúh jéih yúhcan, áta yewah bej tagaá. Páant á yewechah, chénat pah áta huud tagaá. Pánihna, jáap macdih jáap wuh wuúhboó yáacat caá náahap. Páant ñi yáacachah, iguġh mac, caandíh yáacni chóobut á túi jumbipna caá. Pánihat pah wíih jáap bohéat jwí nuowá í naawátjġh widcat caá náahap**”, Jesús át níijjap wut jġ.

Chooát yeó jáapdih Jesús á bohénit trigo quehedih í úuc jeémát

(Mt 12.1-8; Lc 6.1-5)

23 Biic chooát yeó jáapdih Jesús á bohénitdih bohé bejna, trigo wáapdih át numah chóop yap bejep wut jġ. Pánih bejna, á bohénit trigodih í úuc jeémp bejep wut jġ.* 24 Páant í úucachah enna, ġjeéh bejnit fariseowá ġjnit, nin pah Jesúsdiġh í níij jūihñup wut jġ:

—Jwiútdih ma joi jwáhuú. **ġDépanih tigaá jwí chooát yeó jáapdih yuhna, ma bohénitboó í teo? Pánih teona, Moisés á watatjidih yap yohna caá í chájap, í níijjap wut jġ.**

25-26 Páant í níijjichah joinít, “Wá bohénit í yap yohcan caá”, níiját túat níijná, Jesús queétdih nin pah át níij bóod chuñup wut jġ:

—**Davidji á bohénit biúcdih nuugúp wanna, Dioih muúná waadnit, sacerdotewá Diosdih í wáhniji pandih át jeémep wut jġ. Pánih jeémpna, á pej jumnitdihbut át wáhp wut jġ. Obohjeéhtih, caán pan sacerdotewájeh í jeémát pínah át jumup wut jġ. Dios wutna, bitadih caán pandih át jeémát túatcap wut jġ. Caán láa Abiatar wát jumni sacerdotewá í maáh át jumup wut jġ. ġDavidwá páant í chájatjidih Dios naawátidih í daacni náodih ñi bohécannit jġi?*** Caán pandih í jeémécawh yuhna, **Diosboó ‘Ñi túi chájcan beé’, át níijcáp**

tajġ. Pánihat pah, huú nin trigodih úuc jeémpna, wá bohénitbut Diosdih í yap yohcan caá, Jesús át níijjap wut jġ.

27 Páant níijnít, nin pah Jesús queétdih át jwáub níijjap wut jġ:

—**Dios chooát yeó jáapdih cáacwádh á jwejep jġ, teo chuúnit, í chooát pínah níijná. Caán yeó jáapdih dawá wutatnadih í jepahat pínahdih jenah joicán, queétdih á teo wáacat pínahdihjeh át jenah joyóp tajġ.** 28 **Pánihna, weém nihat cáacwá úud jeé, chooát yeó jáapdih ded pah í chájat pínahdih wá jéih wutna caá,** át níijjap wut jġ.

3

Téiġha ágahnidih Jesús á booaat

(Mt 12.9-14; Lc 6.6-11)

1 Jwí miic wáacat muúná juibínit, Jesús wá ít waad béjep wut jġ. Caán muúdh téiġha ágahnitbut át jumup wut jġ. 2 Caán muúdh jumnitboó Jesúsdiġh ít en ñuúnup wut jġ. Chooát yeó jáapdih yuhna, Jesús téiġha ágahnidih á booaachah, eníhna ít chájap wut jġ, caandíh naoh yacat túat níijná. 3 Téiġha ágahnidih nin pah Jesús át níijjap wut jġ:

—**Ñah ñuhnit, wá pebhna ma júúwá,** át níijjap wut jġ.

4 Páant níijnít, caán muúdh jumnitboodih nin pah át níij wábh joyóp wut jġ:

—**Ñi jenah joyóchah, ġjwí chooát yeó jáapdih Dios jwiútdih ded pah tigaá á wut? ġTúí chájatdih níit á wutup? ġCáacdih á booaat túat níit? ġCáacdih á mao yohat túat níit?** queétdih át níijjap wut jġ.

Páant á níijjichah joinít, queét ít jéih jepahcap wut jġ. 5 Páant í jepahcah enna, cáacwádh í ġġah encatdih jéihnit, Jesús queétdih át ġjijap wut jġ. Queétdih ġjina yuhna, búdí át ġġahap wut jġ. Pánih ġġahnit, téiġha ágahnitboodih nin pah át níijjap wut jġ:

—**Míih téiġyadhí ma yoo dawwá,** át níijjap wut jġ.

Páant á níijjichah joinít, áih téiġyadhí át yoo dawwá wut jġ. Páant á yoo dawwáchahjeh, áih téiġha át túyah bejep wut jġ. 6 Páant Jesús áih téiġyadhí á booaachah ennit, fariseowá ít ġj bac bejep wut jġ. Pánih ġj bac bejnit, Herodeh cáacwá biúcdih miic wáacnit, “ġDed pah tigaá Jesúsdiġh jwí jéih mao yohbi?” queétdjeh ít miic níijjap wut jġ.

Dawá cáacwá ím jwéejdih í jumát

7-8 Jesús á bohénit biúcdih ím jwéejdih ít jwáub bejep wut jġ. Páant í bejchah enna, Galilea baácdih moón dawá queétdih í pée bejep wut jġ. Ded pah á wép chájat doonádih joinít, Judea baácdih moón, Jerusalén tútchidih moón, Idumea baácdih moón, Jordán maj conanaamánt moón, Tiro wát

* 2:23 Dt 23.25 * 2:25-26 Lv 24.9; 1S 21.1-6

jumni tátchidih moón, caan pebh jumni Sidón wát jumni tátchidih moonbát dawá ã pebhna it juibínap wat jí. ⁹⁻¹⁰ Dawá jumna, Jesús pebh it túi yáo ñuh juibínap wat jí. Dawá wunnitdih ã booanachah enna, bita wunnitbut Jesúsdi chháúhñit, búdí it míc tóonap wat jí. Páant í míc tóonachah ennit, Jesús ã bohénitdih caanjíh ñajni jááj chóodih át too deya pahaat túatup wat jí, caán chóodih waad páhñit, queétdih bohéat túut niijná.*

¹¹ Jesúsdi ennit, nemép caolih jumnitboó ípí páah yoh ñajap wat jí. Páñih páah yoh ñajnit, nin pah it níj ñaacáp wat jí:

—¡Meém Dios wááh caá! it níjíp wat jí.

¹² Obohjeéhtih, Jesús queétdih nin pah ápí níj watup wat jí:

—**Dios wááh wá jumatdih bitadih ñi naóhca bojóó**, át níjíp wat jí.

Jesús doce ã naáwát tútnit pínahdih ã ñíwat

(Mt 10.1-4; Lc 6.12-16)

¹³ Jeéboó páuh laab juibínit, ã náahnitdih Jesús ã pebhna át bejat túatup wat jí. Á bejat túatuchah joinit, ã pebhna it juibínap wat jí. ¹⁴ Doce ã naáwát tútnit pínah bíih tátchinaboó wahna, áih táini doonádih naóh jibnit pínahdih át ñíwip wat jí. ¹⁵ Páñih ñíonit, nemépwádhí í bacaat pínah wépatdihbut queétdih át wáñup wat jí. ¹⁶⁻¹⁹ Jesús nit docewádhí át ñíwip wat jí: Simón, Santiago, ã úd Juan, Andrés, Felipe, Bartolomé, Mateo, Tomás, Santiago Alfeo wááh, Tadeo, Simón Celote poómpdih bóo, Judas Iscariote ã ñíonit it jumap wat jí. Páñihna, Jesús Simóndih Pedro át wát búudhdap wat jí. Santiago, ã úd Juanjíh Zebedeo weh it jumap wat jí. Queétdih waicanjeh íjñit í jumuchah enna, queétdih Boanerges Jesús át wát búudhdap wat jí. “Boanerges” níjñá, “Énoh panihñit”, níjñá át chájap wat jí. Judas Iscariote Jesúsdi eníhcannitdih dúo wáini pínah át jumap wat jí. Páñih queétdih ñío péanit, Jesús doce ã naáwát tútnit pínahdih át numah jwáub dei bejep wat jí.

“Nemép ã wépatjíh Jesús ã booana caá”, í níjít

(Mt 12.22-32; Lc 11.14-23; 12.10)

²⁰ Jwáub dei bejnit, Jesús ã bohénit bíicdih muuná it waad béjep wat jí. Páant í waadát téttimah, dawá cáacwá míc wáac juibína, caan muudíh it yáwap wat jí. Páant í míc wáac juibínachah ennit, Jesús wá it jéih jeémpcap wat jí. ²¹ Páñihna, dawá í míc wáacat doonádih joinit, caán muuná juibínit, Jesús ã déewá caandíh wapat túut níjñá, it ub bejíhip wat yah jí. “Jesús déhena caá ã chájap”, queétdih it níjíp wat jí.

²² Biquína Moisés ã wutatjídh bohénit Jerusalén tátchimant dei juibínitboó nin pah

it míc níjíp wat jí: “Nemép wá í maáh Beelzebú ã wépatjíhjah caá nemép wádhí ã bacat túatup”, it níjíp wat jí.*

²³ Páant í níjíchah joinit, Jesúsboó queétdih nin pah át níj naáwáp wat jí: “**Nemép wá mícjeh ípí míc bacacan caá. Nemép wá í maáh ã wépatjíh nihcan. Túini Espiritu ã wépatjíh queétdih wá bacana caá.**

²⁴ **Nin pah ã jumna caá: Det bíic baácdih moonjéh yahna míc maona, queétdih níhat ita wan beedáh bej tagaá.** ²⁵ **Páñihat pah, bíic yoobó, bíic muudíh moonjéh yahna, míc maona, ita jweí peétd bej tagaá.** ²⁶ **Satanás, nemép wá í maáh áihwádhí bacana, bíic yoobó muntíh páant ã yapachah, ã wépatbut ita buud tagaá.**

²⁷ **“Nin pahbut ã jumna caá: Wépép newéih muuná ded naúmíhna yahna, ã jéih waadcan caá. Obohjeéhtih, caandíh chéó péanit, áih bíi déedih ã jéih ubna caá.**

²⁸ **“Yoobópdi h yeebdíh wá naóhna caá. Det yéej chájna, Diosdih yeejép wéhena yahna, í jwúb túut nauméchah, Dios í yéejatdih ã yohbipna caá.** ²⁹ **Páant í yéejatdih ã yohochah yahna, Túini Espirituboodíh yeejép í wéhénachah, caandíh báchah ã noon quíib buadcan níit. Páant í níjítjíh júb, peé h chájat páantjeh ã jumbipna caá”,** Jesús át níjíp wat jí.*

³⁰ Jesús Túini Espiritu ã wépatjíh nemép wádhí ã bacanachah yahna, “Caán nemép wá í maáh ã wépatjíh nemép wádhí ã bacana caá”, Moisés ã wutatjídh bohénit í níjíchah joinit, Túini Espiritudih í yéej wéheati júb Jesús queétdih páant át níj naáwáp wat jí.

Jesús ã déewá caandíh í bidat

(Mt 12.46-50; Lc 8.19-21)

³¹ Páant ã naáwát pónih, Jesús ã íin ã údwá bíicdih it juibínap wat jí. Páñih juibínit, jóocmant páñit, Jesúsdi it bid baca bojat túatup wat jí. ³² Páñihna, ã pebh chúudnitboó caandíh nin pah it níjíp wat jí:

—Ma íin, ma údwá bíicdih jóocmant meemdih bidna wúé it chájap, it níjíp wat jí.

³³ —**Ma naáwát túina caá. Obohjeéhtih, ¿Dedh tígáá wá íin? ¿Det tígáá wá údwábut, yeé ñi jenah joyóchah?** Jesús queétdih át níjíp wat jí.

³⁴ Páant níjñit, ã pebh chúudnitdih jéutnit, nin pah át níjíp wat jí:

—**Nít caá wá íin panihñit, wá údwá panihñitbut í jumap.** ³⁵ **Páñihna, ded Diosdih túi jepahni wá úd, wá jwan, wá íin panihni ã jumna caá,** át níjíp wat jí.

* 3:9-10 Mr 4.1; Lc 5.1-3

* 3:22 Mt 9.34; 10.25

* 3:29 Lc 12.10

4

Waáh momni naáwát
(Mt 13.1-9; Lc 8.4-8)

¹ Pánih bohé péanit, cac bej, ím jwéejdih dei juibí ñuhnit, Jesús cáacwádih át jwúub bohénap wat jí. Pánih bohénit, dawá á pebh í juibí ñuhchah, ímdih pahni jááj chóodih Jesús át waad páhap wat jí. Queét ím jwéejdih ít túi yáo ñuhap wat jí.* ² Pánih waad páhni, dawá á jenah joini naáwátñajlh bohéna, Jesús nin pah queétdih át níj naóh bohénap wat jí:

³ “*Nin naáwát dih ñi túi joyoó! Bíc newé waáh momodih á bejep be.* ⁴ *Páant á waáh bojochah, biquí tíbna namádih á buug ñájap yuh be. Obohjeéhtih, waicanjeh jóóhni, jwébehwá caán tíbnadih í jeémáh bojop be.* ⁵ *Bíih tíbna jeejih yewéni baác jumapboó á buug ñájap be. Pánih buug ñájnit, waicanjeh á chíih jóúwáp yuh be.* ⁶ *Pánih chíihna yuhna, yeó tubit á cháhachah, ñeh bainíjeh jumna, á diih téhah bejep be.* ⁷ *Bíih tíbna nemép óotna cáti á buug ñájap be. Pánih buug ñájnit, á chíihchah, caán nemép óotnaboó caandih á chíih yap bejchah, momniboó manahna, á quehcap be.* ⁸ *Obohjeéhtih, bíih tíbna túini baácboó á buug ñájap be. Pánihna, caánboó chíihni biquí wawánadih treinta tíb, bíih wawánadih sesenta tíb, bíih wawánadih cien tíb á jumap be”,* cáacwádih át níjip wat jí.

⁹ Páant níj péanit, “*¡Ded molít jumna, á túi joyó naáh!*” Jesús queétdih át níjip wat jí.

Á bohénit beh joicán, Jesús dih í wábh joyát
(Mt 13.10-17; Lc 8.9-10)

¹⁰ Queét jointji í jwúub bejat túttimah, Jesús doce á bohénit, bita daocánnit bíicdih caandih nin pah ít níj wábh joyóp wat jí:

—¿Dépanih tigaá cáacwádih bohéna, ma jenah joini naáwátjijeh mapí bohé? caandih ít níjip wat jí.

¹¹ —*Dios jwí Maáh yoobát jumna, nihát cáacwádih á teo wáacat pínah dooná, jwí déewá jon játi h moondih á jéihya jwuhca naáh doonádih buu yeéb wá bohénitdih Dios á jéihyat túttna caá. Obohjeéhtih, bitadih páantjeh á jéihya jwuhcah, wá jenah joini naáwátjijeh queétdih wápi bohéna caá.* ¹² *Pánihna, wá chájatdih enna yuhna, í beh encan caá. Wá naáwát dih joiná yuhna, í beh joicán caá. Pánih beh encan, beh joicán, í yéejatdih cádahcan, wá pebh í tac púud jóóhcah, í yéejatdih wá yohcan níit,** Jesús queétdih át níjip wat jí.

Waáh momni naáwát dih á beh joyát
(Mt 13.18-23; Lc 8.11-15)

¹³ “*Yeéb butéh wá naóhndih beh joicán, bíih wá naáwát pínahdihbat ñi beh joicán níit”,* Jesús á bohénitdih át níjip wat jí.

Túttimah, á jenah joini naáwát dih í jéihyat pínah níjná, queétdihjeh nin pah át jwúub níj naóh bohénap wat jí: ¹⁴ “*Wíih túini doonádih naóhni, waáh momni panihni caá.* ¹⁵ *Biquína joinit namáboó buug ñájni panihni í jumna caá. Caandih í joyát túttimahbitjeh, Satanás jóóhni, jwébehwá caán tíbnadih í jeemat pahjeh, queét í joyátjidih á quíib buudána caá. Páant á quíib buudánachah, í joyátjidih náhnican, í jéih jepahcan caá.* ¹⁶ *Bitá joinitboó jeejih yewéni baác dih buug ñájni panihni í jumna caá. Caandih joinit, bádí í wéi jwáhna yuh caá.* ¹⁷ *Obohjeéhtih, wéi joiná yuhna, ñeh jáap bejni panihni í jumna caá. Yeejép á yapachah, wíihwá í jumat júb bita queétdih í yéej chájjachah, waicanjeh wíih túini doonádih í cádahna caá.* ¹⁸ *Bitá joinitboó nemép óotna cáti buug ñájni panihni í jumna caá. Caandih joinit, í jepahna yuh caá.* ¹⁹ *Obohjeéhtih, nin baác dih bóodih bádí jenah joinit, dinerodih, bíi déedihbat bádí í bíbohát dihjeh í jenah joiná caá. Páant í jenah joyóchah, í joini túini dooná pácahi panihni fih caolihboó á jéih behcan caá. Pánihna, caandih jenah joicán, téiniboodih í jéih chájcan caá.* ²⁰ *Obohjeéhtih, bitaboó wíih túini doonádih joinit, túini baácboó buug ñájni panihni í jumna caá. Caandih joiná, túi jepahnit, táinidih í jéih chájna caá. Queét treinta tíbna á quehat pah í jumna caá. Bitá túi jepahnit, bádí túi chájna, sesenta tíbna á quehat pah í jumna caá. Bitá túi jepahnit, chah bádí túi chájna, cien tíbna á quehat pah í jumna caá”,* Jesús át níjip wat jí.

Jiát dah naáwát
(Lc 8.16-18)

²¹ Páant níj péanit, nin pah queétdih át jwúub níj naóh bohénap wat jí: “*Wá bohéat jiát panihni caá. Jiát dahdih jii péanit, wáam dahjíh ñipí páah jwejcan caá. Caan dáhdih cháudat páha nampphobút ñipí jii jwéjcan caá. Obohjeéhtih, á túi yeh iigát pínah níjná, japhoó ñipí jii cáagna caá.** ²² *Jiát dah á yeh iiguichah jwí túi enat pah, játi í beh joicátjidih túttimah cáacwá í jéihbipna caá.** ²³ *¡Ded molít jumna, á túi joyó naáh!* ²⁴ *Páant ñi túi jepahachah ennit, Dios yeebdih á túi teo wáacbipna caá, chah ñi beh joyát pínah níjná. Obohjeéhtih, joiná yuhna, ñi joyáh*

* 4:1 Lc 5.1-3

* 4:12 Is 6.9-10

* 4:21 Mt 5.15; Lc 11.33

* 4:22 Mt 10.26; Lc 12.2

bojochah enna, yeebdih ã teo wáaccan niit. Páant ã teo wáaccah, ñi beh joicán niit.* ²⁵ **Ded túi jepahni túi beh joiní ã jumbipna caá. Obohjeéhtih, jepahcan-niboó 'Bainí wã beh joiná caá', niijná yuhna, beh joicánni ã jumbipna caá",** ãt niijíp wut jì.*

Trigodih momat naáwát

²⁶ **"Dios ã maáh jumat, trigodih momat panihni caá. ²⁷ Mom péanit, chei jumat pah úo, yeó jáap jumat pah ãpí jáana caá. Páant ã chãjat pónih, ã jéihcah yuhna, ã momni ã behna caá. ²⁸ Baáboó momnidih Diosjeh ã behana caá. Páant ã behanachah, caán pínah ã jwíih chíihna caá. Caán ã behechah, ãih wawá pínah ãpí yabacna caá. Caán wawá behnit, ã béuhchah, ãih quehena ã jígohna caá. ²⁹ Caandih ub láa caan quehena ã behechah ennit, cáacwã ípí bóod ubna caá. * ã momni ded pah ã behatdih ã beh joicát pah, cáacwã ded pah Diosdih í jepahatdihbut ñi jéih beh joicán caá",** Jesús ãt niijíp wut jì.

Mostaza tiib naáwát

(Mt 13.31-32; Lc 13.18-19)

³⁰ **"¿Dios ã maáh jumat ded pahna tigaá, ñi jenah joyóchah? ¿Caandih ñi jéihyat pínah niijná, dedédih jenah joiní tigaá caandih wã naóhbi? ³¹ Mostaza tiib ded pah ã jumatdih wã naáwáchah, caandih ñi beh joibipna caá. Caán tiib cáo tibi pah bóo ã jumna caá. ³² Pánih bainí tibi jumna yuhna, caandih í momochah, chíihna, ã túi behna caá. Páant ã behechah, ãih cácanaboó jwébehwã yeó chãhatdih ípí jweí jaamná caá. Pánihat pah tigaá Dios ã maáh jumat. Áihwã daocánnit jwíih jumntji, táttimah í dao béjipna caá",** Jesús ãt niijíp wut jì.

Naáwátnejihjeh ã bohéat

(Mt 13.34-35)

³³ Caán dée naáwátnejihjeh cáacwã í jéihyat pah bóo Jesús queétdih ãpí bohénap wut jì. ³⁴ Naáwátna ã wihcah, queétdih ãpí bohécap wut jì. Obohjeéhtih, ã bohénitdihjeh ã bohéatjidih Jesús ãpí jwáub naáwáp wut jì, í túi beh joyát pinah niijná.

Búdí johlit nolihatdihbut Jesús ã yayáat

(Mt 8.23-27; Lc 8.22-25)

³⁵ Pánih cáacwádih bohé péanit, tóo ñáh jéúwáchah,

—**Chóbe ímdih jwí cháhuh bejjih,** Jesús ã bohénitdih ãt niijíp wut jì.

³⁶ Jesús páantjeh jááj chóodih pahnit, ã bohénit bícdih, caandih joinítidih ít éemp cháhuh bejep wut jì. Bitabat bíih

jááj chóonajih íjeéh ít cháhuh bejep wut jì. ³⁷⁻³⁸ Páant í cháhuh bejehchah, Jesús jááj chóo méimant waó cáagatjih cáag lajnit, ãt úwup wut jì. Páant ã úwat pónih, búdí johlit nolihatbut ãt jéúwáp wut jì. Búdí nolihat ã jumuchah, íih jááj chóo ãt daábhip wut jì. Obohjeéhtih, Jesúsboó ãt jáacap wut jì.

Páant ã jáacah ennit, nin pah caandih ít niij wacup wut jì:

—Bohéní, daabná caá jwí chãjap. ¿Jwí chíic wunat pínahdih ma úmcan niit? Ít niij ñaacáp wut jì.

³⁹ Páant í niij wacachah jáanit, Jesús johlit, nolihatdihbut

—**¡Laihca bojoó! ¡Ma yayaá!** ãt niij jéihñup wut jì.

Páant ã niijíchahjeh, johlit, nolihatbut bíicmantjeh ãt yayáh bejep wut jì.

⁴⁰ Páant ã niiját táttimah, ã pej jumntidih nin pah ãt niijíp wut jì:

—**¿Dépanih tigaá búdí ñi úm? Weemdíh táí jenah joiná, ñita úmcan tagaá,** ãt niijíp wut jì.

⁴¹ Obohjeéhtih, búdí úmnnit, queétdih nin pah ít míic niijíp wut jì:

—**¿Dedé cáac tigaá nin? ã naáwáchahjeh, johlit, nolihatbut ã yayáh bejna caá, ít niijíp wut jì.**

5

Gadara baácdih bóo nemépwã jumnidih Jesús ã booaat

(Mt 8.28-34; Lc 8.26-39)

¹ Jesús johlitdih yayaníji ã bohénit bícdih Gadara baácna ít cháhuh juibínap wut jì. ² Pánih cháhuh juibínit, Jesús wã í aab béjehchah, cáac yohopmant nemépwã jumni newé Jesús dih ãt jwááh dei bejep wut jì. ³ Caán newé cáac yohopboó jeé íitna ãpí jumap wut jì. Cáacwã caandih chéona yuhna, ít jéih teocap wut jì. ⁴ Dawá láa ítah tópjih ãih téihya colóhndih í chéwechah yuhna, ãpí páud wái daj yohop wut jì. Áih jítcha colóhndihbut ítah tópjih í chéwechah yuhna, ãpí daj mao yohop wut jì. Pánih wépní ã jumuchah, cáacwã caandih ít jéih teocap wut jì. ⁵ Cáac yohop jeé íitnaboó chei jumat pah, yeó jáap jumat pahbut caán míicjeh jee dájhíh ãpí míic mao ñaacáp wut jì.

⁶ Pánihna, Jesús yuáp ã jéúwáchah ennit, caandih ãt jwááh ñáo dei juibínap wut jì. Jesús pehh juibínit, ã wépatdih jéihna, ãt bódicta caj yoh ñajap wut jì.

⁷⁻⁸ Páant ã chãjachah enna,

—**¡Nemépwãá, nin newémant ñi bac be-jeé!** Jesús ãt niijíp wut jì.

Páant ã niijíchah joinít, caán newéih jacmant nin pah nemépwã ít niij ñaacáp wut jì:

* 4:24 Mt 7.2; Lc 6.38

* 4:25 Mt 13.12; 25.29; Lc 19.26

* 4:29 Jl 3.13

³⁵ Jesús caántdih páant ã niijíchahjeh, Jairoih muumánt bejnit, ã déewá ã pebh ít juibínap wat jí.

—Jáantjeh ma nuúm mi wunah bejep be. Bohénidih ma jwáub bejat túutú, Jairoidih ít niijíp wat jí.

³⁶ Obohjeéhtih, í niijátidih joyáh bojnit, Jesús nin pah Jairoidih át niijíp wat jí:

—**Ma úmca bojoó! ¡Wá wēpatdih páantjeh ma túi jenah joyoó!** át niijíp wat jí.

³⁷ Túttimah, ájeéh péenitdih **“Ninjih ñi pãñaá”**, niijnít, Jesús Jairojeéh áih muuná ít béjep wat jí. Pánih bejna, Pedro, Santiago, ã úd Juan, queét biíc peihcannitdihjeh át numah bejep wat jí. ³⁸ Jairoih muuná juibínit, wunnihdih dawá tabit ñaac jainitdih át enep wat jí. ³⁹ Pánih enna, caán muudih waadnit, queétdih nin pah át niijíp wat jí:

—**¿Dépanihna tabit ñaac jui tígaa ñi chãj? Nint wébít wannih nihcán caá. Fona caá mi chãjap**, át niijíp wat jí.

⁴⁰ Obohjeéhtih, páant ã niijíchah joinit, caandih ít dehwep wat jí. Páant í dehwechah, queét nihatdih Jesús át bacat túutap wat jí. Páant í bac bejchah, Pedro, Santiago, Juan, wunnih mi manadihbut wébít mi lajni tólihboó át numah waad béjep wat jí.

⁴¹ Pánih waád juibínit, miih téhiyadih teonit, —**¡Talita cumi!** Jesús caántdih át niijíp wat jí. Páant niijná, “Bainíhmaá, ma ñah ñuhúú”, niijná át chãjap wat jí.

⁴² Páant ã niijíchahjeh, ñah ñuhnit, mit yáac chãí bejep wat jí. Caánt doce jópchi mit bibohop wat jí. Páant mi boodatdih ennit, caán tólihdih ã numah waad béjnit búdi ít joi ñuhup wat jí. ⁴³ Obohjeéhtih, Jesús queétdih ded pah mi boodatdih naáwát túatcan, jeémátidih át wáhat túutap wat jí.

3

Nazaret tútchidih moón Jesúsdih í náahcap (Mt 13.53-58; Lc 4.16-30)

¹ Jairoih muumánt bac bejnit, Jesús ã bohénit biicdih ã náah Nazaret tútchina át jwáub juibínap wat jí. ² Pánih juibínit, chooát yeó jáapdih jwí múc wáacat muudih Jesús wá ít waad béjep wat jí. Pánih waad béjnit, Jesús caanjih jumnitdih át bohénap wat jí. Páant ã bohénachah, dawá caandih ít joi wáhi bejep wat jí. Pánih joi wáhi bejnit, nin pah ít múc niij wáhb joyóp wat jí:

—Jesús dedjih tígaa, nin bohéatdih át joi? ¿Ded pah tígaa ã túi jéih beedá? Pánih jéihnit, jwiit cáacwá jwí jéih chãjca naáhdih ápi chãj júutna caá. ³ Maa teonijeh caá. María wáuh ã jumuchah, Santiago, José, Judas, Simón ã údwá í jumna caá. Á jwanna yaáhdibut jwí pebh í jumna caá. Caán jwiit

panihni mun tígaa ã jumap, ít múc niijíp wat jí.

Páant niijnít, ded pah ã jumatdih jéihcanjeh, caandih ít náahcap wat jí. ⁴ Páant í náahcap ennit, Jesús nin pah queétdih át niijíp wat jí:

—**Dios naáwátidih naóh yapanidih cáacwá ípi wéina caá. Páant í weñechah yuhna, áih tútchidih moón, ã déewá, áih muudih jumnitboó, caandih ípi wéican caá. Pánihna, ninjñ behni wá jumuchah, weemdiñ ñi náahcan caá**, át niijíp wat jí.*

⁵ Caán tútchidih jumna, Jesús Dios ã wēpatjih át jéih chãj júutcap wat jí. Pánih chãjcan yuhna, biqúina wunnitdih teo jáhanit át boonanap wat jí. ⁶ Caanjñ moón caandih í jepahcah, át en wáhi bejep wat jí. Pánihna, caan pébh jumni tútchinadih Jesús wá bohénadih ít bejep wat jí.

Jesús doce ã bohénitdih ã wahat (Mt 10.5-15; Lc 9.1-6)

⁷ Túttimah, doce ã bohénitdih ã pebh bid bojnit, ã wēpatdih queétdih wáhna, chénewá, chénewá, chénewá múc Jesús át wahap wat jí, biih tútchinadih moondih teo wáacnit, nemépwádh í bacat túutat pínah niijná. ⁸ Pánih wahnit, nin pah queétdih át niijíp wat jí:

—**Bií dée, pan, wah wáuh, dinerodih ubcan, ñi íoh caját nahdihjeh pohba ñi ub bejeé.** ⁹ Ñi túut nuumát pínah yéguéh, zapatosdihbut ñi ub bejca bojoó. ¹⁰ Páant ñi bejchah, ñi juibini tútchinadih moón yeebdih úwat tólih í wáhuchah, caán muudihjeh ñi chão jwáhuú. Caán tútchimant bejnajeh, caán muudih ñi cádah bejeé. ¹¹ Ded tútchidih moón yeebdih náahcan, í joiíhcah, caán tútchidih yap bejna, ñiíh zapatosdih bóo becchidih ñi péoh mao yoh jéenanaá, queétdih Dios ã yohat pínahdih í jéihyat pínah niijná. Yoobópdih yeebdih wá naóhna caá. Sodoma tútchidih moón, Gomorra tútchidih moonbút tabit yeejéj chãjnit í jumuchah yuhna, péeni yeó jáap, yeebdih náahcannitjiboodih chah peéh chãjat ã jumbipna caá, át niijíp wat jí.*

¹² Pánihna, queét doce ã wahnitboó Jesús íh táini dooná naáwádh ít bejep wat jí, cáacwá í yéj chãjatdih cádahnit, túiniboodih í túut nuumát pínah niijná. ¹³ Pánih bejnit, dawá nemépwádh bacat túatnit, wunnitdihbut yijñh náai, wáhbhit, ít boonanap wat jí.*

Juan Daabánidih í mawat (Mt 14.1-12; Lc 9.7-9)

¹⁴ Jesús ã bohénit í bohé jibichah, ded pah Jesús ã chãjat doonádh dawá ít joyóp wat

* 6:4 Jn 4.44 * 6:11 Lc 10.4-11; Hch 13.51 * 6:13 Stg 5.14

jī. Maáh Herodesbut át joyóp wut jī. Pánih joinít, “¿Juan Daabáni ā wunat túttimah, át jwáub boo pud jáóh niít át chājap? Pánih boo pud jáóhni jumna, jwiít cáacwā jwī jéih chājca naáhdih ā jéih chājna caá. Pánihna, caán Jesús Juanjehna tígáá”, át niij jenah joyóp wut yuh jī.

¹⁵ Bitá “Elías caá”, niij, bitabat “Jon jätih Dios naáwátidih naóh yapani dée ā jumna caá”, ít niijíp wut yuh jī.*

¹⁶ Páant ī niijíchah joinít, Herodesboó

—Juanjidihi wao wā bóod yohat túttinji át jwáub boo pud jáóh tagáá, át niijíp wut jī.

¹⁷⁻¹⁸ Juandih ī mawat pínah jätih, Herodes ā úd Felipe áa Herodiasdih át dúuc wái áa jumap wut jī. Páant ā dúuc wái áa jumat peéh Juan caandih nin pah át niij jühñup wut jī: “Ma úd áadih dúuc wái áa jumna, Dios ā wutatdih yap yohna caá ma chājap”, át niijíp wut jī. Páant ā niiját peéh yad Herodias Herodesdih nemat muáboó Juandih mit nemat túttup wut jī. Páant mi wutatdih jepahnit, Herodes caandih chéwat túttnit, nemat muáboó át nemat túttup wut jī.*

¹⁹ Herodias Juandih tabit enihcan, mit mao yohat túttihp wut yuh jī. ²⁰ Obohjeéhtih, Herodes “Juan Dios naáwátidih naóh yapani ā jumna caá”, niij jenah joinít, Dios ā peéh chājatdih úmna, caandih át mao yohat túttup wut jī. Ded pah ā túi chājat pínahdih Juan caandih ā naáwáchah, Herodes búdi át jenah joyóp wut jī. Pánih búdi jenah joiná yuhna, Herodes caandih ápi túi wēi joyóp wut jī. ²¹ Páant ā wēi joyóchah yuhna, Herodiasboó “Ded pah caandih wā mawat túttit”, páantjeh mit niij jenah joyóp wut jī. Páant mi niij jenah joyóchah, ā cáac jumat yeó jáapdih wēina, mi áa Herodes áih cáacwādih múic wáacat túttnit, búdi át numah jeémép wut jī. Caán nump jumnit maáta, áih soldadowá maáta, Galilea baácdih moón maátabat, ā numah jeémátidih enedih ít juibínap wut jī. ²² Bíicdih ī jeéméchah, Herodias nuáboó queétdih mit eo júttup wut jī. Páant mi eo júttuchah ennit, Herodes, ā bid bojnitbut, búdi ít weñep wut jī.

—Dedé ma náahatdih weemdih ma uáubchah, meemdih wā wühbipna caá. ²³ Dios ā enechah, yoobópdih meemdih wā naóhna caá. Ma uábát pah bóo tac yoób wā maáh jumatdih meemdih wā wühbipna caá, mi íbi Herodes caántdih át niijíp wut jī.

²⁴ Páant ā niijíchah joinít, mi íin pebhna bejnit, nin pah caántdih mit niij uábh joyóp wut jī:

—¿Dedé déedih tígáá wā uábhbi? mit niijíp wut jī.

—Juan Daabánihi wao dáhdih dúuc bóodnit, meemdih ī wühna naáh, mi nuámdih mit niij jac wutap wut jī.

²⁵ Páant mi niij jac wutuchah joinít, mi íbi pebhna wépép bejnit, nin pah caandih mit niijíp wut jī:

—Juan Daabánihi wao dáhdih dúuc bóodnit, caán ā wunatdih wā jéihyat pínah niijná, pamapjih cáagnit, weemdih ī wühna naáh, mit niijíp wut jī.

²⁶ Páant mi niijíchah joiná, maáh Herodesboó búdi át jgahap wut yuh jī. Obohjeéhtih, cáacwā ī enechah, “Dedé ma náahatdih meemdih wā wühbipna caá”, átát niijíp wut jī. Pánihna, ā niijátjidihi cáacwā ī joyóchah, tícna, “Meemdih wā wühcan niít”, caántdih át jéih niijcap wut jī. ²⁷ Bíicmantjeh Juaníhi wao dáhdih dúuc bóodat túttnit, soldadodih át ub júúwát túttup wut jī. ²⁸ Páant ā wutuchah joinájeh, bejnit, áih wao dáhdih dúuc bóod, pamapjih cáagnit, át ub júúwáp wut jī. Pánih ub júóhniit, Herodias nuámdih át wühap wut jī. Páant ā wühuchah, áih wao dáhdidih teonit, beh wilidih mit teo yapanap wut jī.

²⁹ Pánihna, caandih ī mawatji doonádih joinít, áih bácahjidihi ubúdh juibínit, Juan ā bohénitji cáac yohopboó ít yohop wut jī.

Cinco mil cáacwádih Jesús jeémát ā wühat (Mt 14.13-21; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

³⁰ Jesús ā wah bojniti ā pebh jwáub juibínit, ded pah ī chājatjidihi, túini dooná ī naáwátjidihibut Jesúsdihi ít naáwáp wut jī.

³¹ Túttimah, queét ī jumapboó dawá cáacwā jwíhi juibínitji bita ī juibínachah, ípi ñahwat jwáub bejep wut jī. Páant dawá ī jumuchah, Jesús wā ít jéih bid jeémcap wut jī. Pánihna, ā bohénitdih biáboó át numah bejep wut jī.

—**Chóbe cáac wihcapboó jwī choo jwáhjil**, queétdih át niijíp wut jī.

³² Páant ā niijíchah joinít, queét jááj chóodih waadnit, cáac wihcapboó ít chúuh bejep wut yuh jī. ³³ Obohjeéhtih, queét ī chúuh bejchah, dawá queétdih beh ennit, íim jwéejdih ít ñuán ñáo púud bejep wut jī. Íim pebh bóo tútchidih moonbát ít ñuán ñáo púud bejep wut jī. Pánihna, Jesús wā ī juibíat pínah jätih queétdih át itat juibínap wut jī. Jesús wā ī chúuh juibínachah, dawá queétdih ít pái ñuhup wut jī. ³⁴ Queétdih bohéni ā wihcah, en daoní wihcanni ovejawá panihnit ī jumatdih ennit, Jesús queétdih búdi át jgah enep wut jī. Jgah ennit, queétdih át túi bohénap wut jī.* ³⁵ Cheyeh ā jumuchah, ā bohénit Jesúsdihi nin pah ít niijíp wut yuh jī:

—Cheyeh caá. Ninjilhitjeh tútchi wihcan caá. ³⁶ Pánihna, nítdih pebhbit jumni

* **6:15** Mt 16.14; Mr 8.28; Lc 9.19 * **6:17-18** Lc 3.19-20 Zac 10.2; Mt 9.36

* **6:34** Nm 27.17; 1R 22.17; 2Cr 18.16; Jer 50.6-7; Ez 34.5;

tátchinadih ma wahaá, í jeémát jíib chājat pínah niijná, ít niijíp wut jí.

37 —**Yeebjéh queétdih jeémát ní wáhuú,** Jesús queétdih át niij jepahap wut jí.

—Páant, ocho widh tewat jíibjih jeémát dih jwí jíib chājachah yuhna, queét nihatdih áta jicácn tagaá, Jesús dih ít niijíp wut jí.

38 —**¿Débói pan dah tigaá á jum? Jéihyat tút niijná, ní bidbi jawahuú,** Jesús queétdih át niijíp wut jí.

Páant á bidat tútnitji jwáub jwinít,

—Cinco botoni pan dahna, chéne quee-jwábut á jumna caá, ít niijíp wut jí.

39 —**Cāacwā dih can tú jaihni yilipdih ní cháudat tútú. Bíic poómp ninboó, bíih poómp canboó, bíih poómp canboó, ní cháudat tútú,** Jesús át niijíp wut jí.

40 Páant á niijíchah joinít, nihatdih ít cháudat tútup wut jí. Biquí poómpna cincuenta, bíih poómpna cien, nihát í dawát yoobó páant ít cháud peetép wut jí.

41 Túttimah, caán bíicjih bóo téihya pan dahna, chéne queejwádhbut úbnít, Jesús jeáboó át chéi enep wut jí. Chéi ennit, **“Jeémát ma wáhat túina caá, Paá”,** Diosdih át niijíp wut jí. Pánih úbh péanit, pan dahnadih át dajap wut jí. Dajnit, nihát cāacwā dih á bohénitdih át jwáub daj wáhat tútup wut jí. Túttimah, queejwádhbut í wáhat pínah niijná, át daj wáhap wut jí.

42 Páant í wáhuchah, jeémpnit, nihát ít túi wad jumap wut jí. Nihát í túi wad jumachah, páantjeh í judh jeémpni ít bíbohó wut jí.

43 Páant í judh jeémpni pan, queej déepjih doce wahnadih á bohénit ít ub yac yáwanap wut jí. 44 Queejdih pandihbut jeémpnit neonáneh cinco mil ít jumap wut jí. Yaádh, í wehjeéh chah ít jumjip tagaá.

Ímjih Jesús á yáac chái bejat (Mt 14.22-27; Jn 6.16-21)

45 Páant í jeémp péanachah, jááj chóona waadát tútnít, Betsaida tútchina á játih Jesús á bohénitdih át chúuh bej pánat tútup wut jí. Páant í chúuh bejchah, caandih joinítjidih jwáub bejat tútnít, 46 caanjéh jeéboó Diosdih úbúdhíh át páuh laab béjep wut jí. 47 Túttimah, cheina á bohénit ím tac yoob í chúuh bejchah, Jesús bíicjeh caánboó úbhna, át chāo jwáhap wut jí. 48 Pánih úbhna, queétdih át en cháhna bojop wut jí. Í wawápmant queétdih johlit búdí á juúwúchah, á bohénit í meenná yuhna, í wép bejcatdih át enep wut jí. Pánihna, baabát pínah játihbit, í pebh bejna, ímjihjeh Jesús át yáac cháí bejep wut jí. Pánih bejna, queétdih átih yap bejihp wut yah jí. 49-50 Obohjeéhtih, á yap bejihichah yuhna, caán ímjih á bejchah enna, “Wanníih caolíh caá”, niij jehnah jóí, en wáhi bejnit, queét tubit ít náacáp wut jí. Páant í en wáhi bejchah ennit,

—**¡Weemdíh ní en áumca bojóó!** ¡Weemjéh tigaá! Jesús át niijíp wut jí.

51 Páant niij péanit, íjeéh jááj chóona át waadáp wut jí. Páant á waadáchahjeh, johlit át yayáh bejep wut jí. Páant á yayáh bejchah ennit, queéboó ít joi náhap wut jí.

52 Jesús nihát á wép chāí jéuatjidih enna yuhna, í túi beh joicátji jíib, dawá pandih á jígoahatjidihbut ít beh joicáp wut jí. Pánih beh joicán, Jesús johlitdih á yayaátdihbut beh joicánjeh, ít joi náhap wut jí.

Genesaret baácdih moón wannitdih á booaat

(Mt 14.34-36)

53 Pánih chúuh bej, Genesaret baácna juibínit, jááj chóodih caán jélitdih ít chéo pahanap wut jí. 54 Pánih chéo pahanit, jááj chóomant í aab béjchahjeh, cāacwāboó Jesús dih ít beh enep wut jí. 55 Pánih beh ennit, nihát íih maunáboó náa aab béjnit, wannit í nájat chóomant teonit, Jesús pebhna ít ub dei bejep wut jí. Jesús á jumat doonádih joinít, nihát caanná ít bejep wut jí.

56 Ded í juibíni tátchinaboó, dahwani tátchidih moón, botoni tátchinadih moonbát, bíi dée í jíib chājat maú jóocmant bóo yoahdih í chéenwá wannitdih ípí ub juibí jwejep wut jí. Páant í juibí jwejnitboó Jesús íh yégeh chóodih tewíhna, caandih búdí ít úbúp wut jí. Pánihna, det wannit caandih teonitboó ít boonap wut jí.

7

Cāacwā ded pah í míic yéjeaat (Mt 15.1-20)

1 Jerusalén tátchimant bejnit, Moisés á wutatjidih bohénit, fariseowábut Jesús pebh ít míic wáac juibínap wut jí. 2-4 Jwí nuowá í wutatji pahjeh, jeémát pínah játih fariseowá, nihát bita jwí déewábut jwípi téih chocop jí. Bíi dée jíib chājadih bejnitji mauná jwáub juibínit, í wutatji pahjeh téih choccan, jwípi jeémpcap jí. Pamaapna, paubátna, jwí lajatjinaidihbut jwípi chocop jí. “Dios páant caá á náahap”, niij jehnah joinít, jwí nuowá dawá bíih í wutatjidihbut jwípi chājap jí. 5 Jesús pebh míic wáacnit, á bohénit téih choccanjeh í jeéméchah ennit, fariseowá Jesús dih nin pah ít niij úabh joyóp wut jí:

—Jwí nuowá í wutatjidih yap yohnit, ma bohénit téih choccanjeh í jeémpna caá. ¿Dépanih tigaá caandih í jepahcan? Jesús dih ít niijíp wut jí.

6 Páant í niijíchah joinít, Jesús nin pah queétdih át niijíp wut jí:

—**¡Jwiít túnit caá, niijná yuhna, cāacwā í encapboó yeéb yeejép chājnit caá. Dios naawátdih naóh yapani Isaíasji ded pah ní jumatdih yoobópdih át niij daacáp tají:**

‘Dios nin pah ã niijná caá: “Nít weemdih táí wēi naóhna yuhna, yoobópdih í jephacan caá.

⁷ **Weemdih uábhna yuhna, í yee uábhna caá.** Í jengah joyátjeh wutnit, ‘Nin pah caá Dios ã wutat’, ípí níj yee naóh bohéna caá”, Dios ã niijná caá’, Isaías át níj daacáp tají. (Is 29.13)

⁸ **Páant ã níj daacátji yoobópdih tigaá.** Dios ã wutatdih yap yohnit, ñi nuowá í wutatboodíhjih ñi chájna caá. ⁹ Pánih chájnit, Dios ã wutatdih cádahna, ñi déewá í wutatboodíh ñi jephana caá. ¹⁰ Dios Moisésjidih nin pah át níj naáwát táutap tají: ‘Ñi mánadih oinit, ñi túi chájna. Ded ã mánadih yeejép naóhndih peéh mao yohat ã jumbipna caá’, át níjíp tají.* ¹¹ **Páant Moisésji ã niijná pah, ded ã mánadih ã teo wáaquihichah yuhna, yeebboó ñi teo wáacat táutcan caá.** Á mánadih ã wáhat déejidih Diosboodíh ñi wáhat táutna caá. ¹² **Pánih bohéna, ã mánadih caandíh yeeb ñi túi chájat táutcan caá.** ¹³ **Jwí déewá í wutatdih jephana, Dios ã wutatboodíh yap yohna caá ñi chájap.** Dawá biíh ñi wutat pahjeh chájat táutna, Dios ã wutatdih ñipí yap yohat táutna caá, Jesús át níjíp wut jí.

¹⁴ Páant fariseowádih níj péa, bita ájeéh péenitdih ã pebh bid bojnit, nin pah át níjíp wut jí:

—**Yeeb nihat wá naáwátidih túi joinit, ñi beh joyoó.** ¹⁵ **Dedé jeémát ñih jacdíh ã waadáchah, ñi téih chocochah, ñi téih chocchah, Dios yeebdíh biíc yoobó ã enna caá.** Obohjeéhtih, ñi yéej wéheatboó ñih jacmant ã bacachah joiná, ‘Caán yeejép cáac caá’, ã níj enna caá. ¹⁶ **¡Ded molít jumna, ã túi joyoó naáh!** Jesús át níjíp wut jí.

¹⁷ Páant níj péanit, Jesús wá muuná ít waad béjep wut jí. Pánih waad juibínit, ã bohénit ã naáwátjidih ít uábh joyóp wut jí. Páant í uábh joyóchah joinit, Jesús nin pah queétdih át níj jephap wu jí:

¹⁸ —**¿Páantjeh yeeb ñi beh joi jwáhcán níit? Níih jacdíh waadnit, ñih jeémátboó ñi jengah joyátidih ã jéih yéejacan caá.** ¹⁹ **Dedé ñi jeémátji ñih wudah díitboó jumnijidih ñipí jont yohna caá.** Caán ñih caolihdih, ñi jengah joyátidihbut cháhucan, Dios ã enechah, yeebdíh ã jéih yéejacan caá, át níjíp wut jí.

Páant niijná, “Nihat jeémát táini caá”, niijná át chájap wut jí.

²⁰ Nin pahbut át jwáub níj naáwáp wut jí:

—**Ñi yéej wéheatboó ñih jacmant bacna, ded pah yeejép ñi jengah joyát**

ã jumatdih ã jéutna caá. ²¹⁻²² **Pánih yeejép jengah joiná, nin pah ñi jumna caá:** Ñi áa nihcannitjéh yeejép chájna, bií déedih nuumná, cáac mao yohna, bitaih bií déedih tabit en ñinahna, bitadih yéejaih jengah joiná, yeena, yeejép chájat pinahdih wéhena, biíh cáac ã jumat pah en ñinahna, yeejép dooná naóhna, ‘Weém chah jéihni wá jumna caá’, níj jengah joiná, túi jengah joicánnitbut ñi jumna caá. Páant yeej chájat ñi jengah joyátmant ã jóhna caá. ²³ **Páant yeejépdih ñi jengah joyóchah ennit, ‘Queét táicannit caá’, Diosboó yeebdíh ã níj enna caá,** Jesús át níjíp wut jí.

Judio nihcannih Jesúsdih mi jephahat (Mt 15.21-28)

²⁴ Tiro tútchi, Sidón tútchi pebh juibínit, caanjéh jumni muudíh Jesús wá ít waadáp wut jí. Caán muabóó ã jumatdih bitadih át naáwát táutcap wut yuh jí. Obohjeéhtih, ã naáwát táutcah yuhna, ã jumatdih jéihnit, dawá í juibínachah, queétdih át jéih jweicáp wut jí. ²⁵ Caán tútchidih biíc yad wili mi nuumbít nemép jumnih mit jumap wut jí. Pánihna, Jesús ded pah ã chájat doonádih joí, caanjéh ã jumat doonádihbut joinit, ã pebhna mit juibínap wut jí. Pánih juibínit, Jesúsdih wéhina, áih jítcha pebh mit bódiha caj yoh ñajap wut jí. ²⁶ Caánt Siria baác Fenicia wát jumni tútchidih bóli, Griega wili mit jumap wut jí. Pánihna, Jesús pebh bódiha caj yoh ñajnit, mi nuumdíh jumni nemépdih ã bacat táutat pinahdih mit uáubap wut jí.

²⁷ Páant mi uáubúchah joinit, nin pah Jesús caántdih át níjíp wut jí:

—**Wébit í jeémát pinahdih ubnit, íih mujjiowádih jwí jwíh wáhuchah, ã táican caá.** Pánihat pah, judiówá í jeémát panihni biíh baácdih moondíh wá jwíh wáhuchah, ã táican caá, át níjíp wut jí.

²⁸ —Ma niijná yoobópdih tigaá, Maá. Obohjeéhtih, mujjiowá jeémát cáagat naá nump pánit, wébit í jeémp jéenanidih ípí jeémpna caá. Pánihna, biíh baácdih bóli wá jumachah yuhna, weemdíhbut ma teo wáacachah, ã táina caá, Jesúsdih mit níj jephap wut jí.

²⁹ —**Páant ma níj jephachah, ma nuumdíh jumni nemép wáat bac bejna caá.** Enehdih ma bejeé, Jesús caántdih át níjíp wut jí.

³⁰ Páant ã niijnichah joinit, miíh muuná jwáub juibínit, mi nuumdíh nemép wihcannih mi lajachah, mit enep wut jí.

Wéhecan, joicánnidih Jesús ã booaat

³¹ Jesús wá Tiro tútchi jumni baác mant bejnit, Sidón tútchidih juibí yap bej, Galilea íim conanaamánt jwáub dei juibínit, Chénat Pah Téihya Tútchina wát jumni pebhboó

* 7:10 Ex 20.12; 21.17; Lv 20.9; Dt 5.16

Ït juibínap wut jî. ³² Páant ï juibínachah, biíc newé wéhecan, joicánnidih Jesús pebh cáacwā Ït ub juibínap wut jî, caandíh ā booaat pínah niijná.

³³ Jéih joicánnidih chibít yuúp Jesús āt namah bejep wut jî. Pánih bejnit, newéih molítidih Jesús āih téih túbjîh chibít āt taj waadánap wut jî. Pánih taj waadá péanit, Jesús āih téih tíbdih cói cáagnit, newéih nuúcdih āt teo jáhanap wut jî.

³⁴ Pánih teo jáha péanit, jeáboó chéi ennit, caolih juí jéena bojnit, “**¡Efatá!**” āt niijíp wut jî. “¡Efatá!” niijná, “¡Ma wātaá!” niijná āt chājap wut jî. ³⁵ Páant ā niijíchahjeh, caán joicánniji jéih joinít, āih nuúcbat ā wílahachah, āt túi jéih wéhenap wut jî. ³⁶ Páant ā chājatjidih ájeéh péenitdih Jesús āt naáwát tútcap wut yuh jî. Obohjeéhtih, páant ā naáwát tútcah yuhna, queétoó chah Ït naóh peetép wut jî. ³⁷ Páant ï naáwáchah joinít, cáacwā Ït joí wáhi bejep wut jî. “Ni-hatdih caán ā túi chājna caá. ¡Jéih joicánnidih ā joyána caá! ¡Jéih wéhecannidihbut ā wéheat túttna caá!” Ït niijíp wut jî.

8

Cuatro mil cáacwādh Jesús jeémát ā wáhat

(Mt 15.32-39)

¹ Biíh yeó jáap dawá cáacwā Jesús pebh Ït míc wáac juibínap wut jî, páant muntih. Páant ájeéh jumna, jeémát beednit ï jumachah enna, Jesús ā bohénitdih bid bojnit, nin pah queétdih āt niijíp wut jî.

² —**Queéet jwíjeéh biíc peihcanni yeó jáap ï jumachah, ïih jeémát ā beedná nacaá.** Pánih jeémát wihcannit ï jumachah, queétdih búdí wā jīgah enna caá. ³ **Bitá ïjeéh jumnit yuúp juóhnitji ‘Queéet nuugúp wan buagná’, niijná, ïih munáboó wā jwáub bejat tútcan niít,** āt niijíp wut jî.

⁴ —Obohjeéhtih, ninjîh tútchi wihcapboó jumna, queéet dawá ï jumachah, ¿dedboó tígaa ï jeémát pínahdih jwí jíb chājbi? Jesús ïh Ït niijíp wut jî.

⁵ —**¿Débóí pan dah tígaa ñi bíboh?** queétdih āt niijí wábh joyóp wut jî.

—Siete dah caá, Ït niijí jepahap wut jî.

⁶ Cáacwādh baácbóó chúudat túttnit, siete pan dahdih ubnit, “**Túina caá, Paá**”, Diosdih Jesús āt niijíp wut jî. Páant niijí péanit, caán dáhnadih dajnit, ā bohénitdih wáhnit, cáacwādh āt pááat tútup wut jî. Páant ā wutuchah, ā bohénitboó cáacwādh pandih ï pááap wut jî. ⁷ Biquína quee-jwādhbut ï bíbohup wut jî. Pániha, “**Túina caá, Paá**”, Diosdih niijnít, queejwādhbut āt pááat tútup wut jî. ⁸ ï páah péanachah,

jeémpna, queéet Ït túi wud jumap wut jî, buca. ï judh jeémpnidih siete wuhna Ït ub yac yáwanap wut jî. ⁹ Queéet jeémpnit neonadíhjih ï jenah enechah, cuatro mil Ït jumap wut jî. ¹⁰ Páant ï jeémp péanachah, Jesús cáacwādh āt wah jwáubanap wut jî. Pánih wah jwáuba péanit, ā bohénit bícdih jááj chóodih āt waadáp wut jî. Waadnit, Dalmanuta wut jumni baácna Ït chúuh bejep wut jî.

Fariseowā Dios ā wēpatjîh Jesúsdiñ ï chāj jéutat tútat

(Mt 6.1-4; Lc 12.54-56)

¹¹ Páant ï chúuh juibínachah, fariseowā Jesúsdiñ jwááhnit, caanjîh Ït míc wéhenap wut jî. Dios ā wēpatjîh Jesúsdiñ ï chāj jéutat tútup wut yuh jî, ā jepahcah, “Dios ā wahni nihcan caá”, niiját túat niijná.* ¹² Páant ï wutuchah joinít, Jesús ïjnit, caolih juí jéena bojnit, nin pah āt niijíp wut jî:

—**¿Dépanih tígaa yeéb buu láa moón Dios ā wēpatjîh chāj jéutatdih ñi enih? Yoohópdih yeébdih wā naóhna caá. Buu jumnitdih Dios ā wēpatjîh weém wā chāj jéutatcan niít,** āt niijíp wut jî.*

¹³ Páant niijí péanit, ā bohénitdih jááj chóona namah jwáub waadnit, bitadih Ït yoh chúuh bejep wut jî.

Fariseowā, Herodesbut yeejép ï bohéatdih Jesús ā naáwát

(Mt 16.5-12)

¹⁴ Pánih jwáub chúuh bejnit, ā bohénit ï jeémát pínah pandih Ït quíib buadáp wut jî. Biíc pan dahjeh caán jááj chóoboó āt jumap wut jî. ¹⁵ ï jeémát pínahdih tabit ï jenah joyóchah jéihnit, Jesús queétdih nin pah āt niijí naáwáp wut jî:

—**¡Ñi túi chāja chaáh! Fariseowā, Herodesbut ï yee bohéat yeébdih ā tobohna caá. ï yee bohéat pan paáat panihni caá. Caán paáat nihat pan pínahdih ā chúuhna caá. Páant ā chúúat pah, det ï yee bohéatdih joinít ï yeejé bejna caá. Pániha, ï yee bohéatdih ñi túi chāja chaáh,** āt niijíp wut jî.*

¹⁶ Páant ā niijíchah joinít, “Pandih jwí ub juóhcah enna, páant niijná caá ā chājap”, Ït míc niijíp wut yuh jî.

¹⁷ Páant ï míc niijíchah jéihnit, Jesús queétdih nin pah āt niijí wábh joyóp wut jî:

—**¿Dépanih tígaa yeéb pandih tabit ñi jenah joí? Caandíh tabit jenah joinít, ded pah wā naáwát ñi beh joí jwáhcan caá.** ¹⁸ **Pánih tabit jenah joiná, quíib ñi bíbohna yuhna, moóit jumna yuhna, páantjeh ñi beh joicán caá.*** ¹⁹ **¿Cinco pan dahbitjîh cinco mil neonádh wā wáhatjidih ñi**

* 8:11 Mt 12.38; Lc 11.16

* 8:12 Mt 12.39; Lc 11.29

* 8:15 Lc 12.1

* 8:18 Jer 5.21; Ez 12.2; Mr 4.12

náhnican niit? ¿Í judh jeémpnidih débóí wuh tijíí ñi ub yac yáwa? at niijíp wat jí.

—Doce wuh jíí, it niij jepahap wat jí.

²⁰ —**Weém siete pan dahdih cuatro mil cáacwádhíh wá wáhat táttimah, ¿débóí wuh tijíí í judh jeémpnidih ñi ub?** Jesús at niijíp wat jí.

—Siete wuh jíí, it niij jepahap wat jí.

²¹ —**¿Pánih enna yuhna, páantjeh wá wépatdih ñi táí jenah joicán niit?** Jesús queétdih at niijíp wat jí.

Jéih encannidih Jesús á booaat

²² Queét Betsaida táttchina í cháhuh juibínachah ennit, cáacwá jéih encannidih Jesús pebh it ub juibínap wat jí.

—Caandih teo jáhanit, ma booanaá, Jesúsdihi tabit it niij wáábup wat jí.

²³ Jéih encannidih áih mujmant teonit, táttchi jwéjboó caandih Jesús at wái bejep wat jí. Caanná numah juibínit, áih téih tíibnadih cói cáagnit, caán newéih quíibnadih at teo jáhanap wat jí.

—**¿Ma enechah, jígoh niit?** Jesús caandih at niij wááh joyóp wat jí.

²⁴ —Cáacwádhíh wá enna yuh caá. Oboghéhtih, wá enechah, queét máa nahna bejni pah caá í jígohop, at niij jepahap wat jí.

²⁵ Páant á niijichah joinit, Jesús áih quíibnadih at jwáub teo jáhanap wat jí, páant muntih. Páant á jwáub teo jáhanachah, nihadidih at táí enep wat jí, baca. ²⁶ Pánihna, Jesús caandih áih munná wuh bojnít, nin pah at niijíp wat jí:

—**Táttchiboó jwáub bejcanjeh, butéh meemdíh wá chájatjidih bitadidih ma naóh peétca bojóó,** at niijíp wat jí.

“Meém Cristo, Dios á wahní caá”, Pedro Jesúsdihi á niiját

(Mt 16.13-20; Lc 9.18-21)

²⁷ Jesús á bohénit bíicdih Cesarea Filipo wát jumni táttchi pebh jumni táttchinaboó it bejep wat jí. Pánih namádhíh bejnit, Jesús á bohénitdih nin pah at niij wááh joyóp wat jí:

—**¿Weemdíh ded pah tigaá cáacwá í niij?** at niijíp wat jí.

²⁸ —Biquína ‘Juan Daabáni nacaá’, niij, bita ‘Eliás nacaá’, niij, bita ‘Dios naáwátdih naóh yapanit bíicdih bóo nacaá’, í niijná beé, á bohénit caandih it niij jepahap wat jí.*

²⁹ —**Queét páant í niijichah, ¿yeeéboó ded pah tigaá ñi niij jenah joí?** queétdih at niijíp wat jí.

—Meém Cristo, Dios á wahní caá, Pedroboó at niij jepahap wat jí.*

³⁰ —**Weemdíh ‘Caán Cristo caá’, bitadidih ñi niij naóh peét jwuhca bojóó,** Jesús queétdih at niijíp wat jí.

Á wunat pínahdih Jesús á naáwát

(Mt 16.21-28; Lc 9.22-27)

³¹ Jesús queétdih nin pah at niij naóh bohé jwáuhip wat jí: **“Weém, nihát cáacwá úud jeénédhíh tabit yeejép yapat caá náahap. Weemdíh náahcan, jwí nuowá, sacerdotewá í maáta, Moisés á watatjidih bohénitbut weemdíh í mawat táutbipna yuh caá. Oboghéhtih, páant í mawachah yuhna, bíic peihcanni yeó jáap táttimah, wá jwáub boo pud jáóhhipna caá”,** at niijíp wat jí.

³² Páant niij naóhna, í táí beh joyátjeh queétdih á naáwáchah, Pedroboó chibít yuúpbít caandih numah juibí ñuhnit, páant at niiját táutcap wat jí. ³³ Páant á niiját táutcah joinit, Jesús á bohénitdih tac púud ennit, Pedrodihi nin pah at niij jáihñep wat jí:

—**Satanás á náah yacat pah wéhena caá ma chájap. Ma jenah joyát cáacwá í jenah joyátjeh caá. Dios á jenah joyát nihcan caá,** Pedrodihi at niijíp wat jí.

³⁴ Páant niij péanit, cáacwádhíh, á bohénit bíicdih á pebhna bid bojnít, nin pah Jesús queétdih at niij naóh bohénap wat jí:

—**Ded wájeéh pééihna, ded pah caanjéh á wéi chájihatdih cádahnit, weém wá weñat pínahboodíh caá chájat náahap.*** ³⁵ **Ded á weñat pínahdihjeh chájni, iiguípna á bejbipna caá. Oboghéhtih, wá weñat pínahboodíh chájni, wá bohéatdih táí jenah joini, yeó jáap jumat pah wájeéh á táí jumbipna caá.*** ³⁶ **Nin baácdih jumni dawá bíí déedih bíbohna yuhna, iiguípna á bejchah, á bíbohajtí caandih dedé pínah nihcan niit.** ³⁷ **Áih caolih iiguípna á bejchah, ded pah tigaá áih caolihjidih áta jwáub jíib cháj baca.**

³⁸ **Buu yeejépwá, Diosdihi náahcannit, í weñat pínahdihjeh chájnit í jumna caá. Páant queét yeejépwá í joyóchah, biquína weemdíh, wá bohéatdihbut tíic jenah joinit, ‘Weém caandih wá jéihcan caá’, í niijbípna caá. Pánihna, weém nihát cáacwá úud jeñé, túinít ángelwá bíicdih, wá íp á yeh iigátjéh jwáub dei jáóhna, queét weemdíh í tíic jenah joyátjidih náhnit, ‘Queétdih wá jéihcan caá’, weembát wá niijbípna caá,** Jesús at niijíp wat jí.

9

¹ Páant niij péanit, nin pah Jesús queétdih at jwáub niij naáwáp wat jí:

—**Yoobópdihi yeebdíh wá naóhna caá. Biquína yeébniníh jumnit ñi wunat pínah játih, Dios nihát maáh jumna, á wépatdih**

* 8:28 Mr 6.14-15; Lc 9.7-8 * 8:29 Jn 6.68-69 * 8:34 Mt 10.38; Lc 14.27; Jn 12.24 * 8:35 Mt 10.39; Lc 17.33; Jn 12.25

ã jéutuchah, ñi enbipna caá, át niijíp wut jĩ.

*Dios ã yeh iigátjĩh Jesús ã ñuhat
(Mt 17.1-13; Lc 9.28-36)*

² Seis yeó jáap túttimah Pedro, Santiago, Juan, queét biíc peihcannitidijeh jap bóo jeená Jesús át numah péuh laab béjep wut jĩ. Caaná i péuh laab juibíat túttimah, i enechah, ã jígohat át túat nuumáp wut jĩ.

³ ãih yégueh chóo túi baáb yeh iigni át jígohop wut jĩ. Nin baácđih moón yégueh chocnit, pánih túi baabni i jéih choccan caá. ⁴ Páant ã yeh iiguíchah, Elías, Moisésji biícđih Jesús pebh jígohnit, caandíh i míc wéhenachah, queét biíc peihcannit ã bohénit it enep wut jĩ. ⁵⁻⁶ Páant i jígohochah ennit, queét tábít ít éumap wut jĩ. Pánih éumna, ded pah ã niiját pínahđih jéihcan, nin pah Pedro Jesúsđih át niijíp wut yah jĩ:

—Maá, jwiít niñjĩh jwĩ jumuchah, ã táina caá! Biíc peihcanni muu dáhna jwĩ chãjbipna caá. Míih pínah, Moisésíh pínah, Elíah pínahđihbut jwĩ chãjbipna caá, át niijíp wut yah jĩ.

⁷ Páant ã niijíchahjeh, mah pōh panihni queéđih át dei juyúp wut jĩ. Páant ã dei juyáchah, caanmánt Dios nin pah át niijíp wut jĩ: “Nin wã wáuh, wã oini caá. Pánihna, ã naáwáchah, caandíh ñi túi joyoo”, át niijíp wut jĩ.* ⁸ Páant ã niij péanachah, Pedrowã jwáub enna, Jesúsđihjeh ít enep wut jĩ. I ennitjiboó ítát jwáub buadáh bejep wut jĩ.

⁹ Pánihna, jeemánt jwóob dei bejnit, Jesús queéđih nin pah át niijíp wut jĩ: **“Butéh páant ã yapatđih bitadíh ñi naóh jwahca bojoó. Weém, nihat cáacwã úud jeñé, wunniji wã jwáub boo pud jéuwát túttimah, caandíh bitadíh ñi naáwáp buca”,** át niijíp wut jĩ.

¹⁰ Pánihna, ã niijátji pahjeh queét i enatjidiđ bitadiđ ít naóh jwahcap wut jĩ. Queéťjeh nin pah ít míc niij úabh joyóp wut jĩ: “Wunniji wã jwáub boo pud jéuwát túttimah’, niijná, ¿Ded pah niij tígaá páant ã niij?” ít míc niij wut jĩ. ¹¹ Páant niij míc wéhenit, Jesúsđih nin pah ít niij úabh joyóp wut jĩ:

—Cristo, Dios ã wahni, ã jéuwát pínah játih, Elías ã jwíih jéohbipna caá’, Moisés ã wutatjidiđ bohénit ípĩ niijná caá. ¿Ded pah niij tígaá páant i niij? caandíh ít niijíp wut jĩ.*

¹²⁻¹³ —**Yooópdih tígaá. Elías jwíih jéohni, nihatđih ámohni ã jumna caá. Dios naáwátđih naóh yapanit i naóh daacátji pahjeh, weém, nihat cáacwã úud jeñé, dawá láa yeejép wã yapbipna caá. Bita weemđih náahcan, yeejép i chãjbipna caá. ¿Páant i niij daacátjidiđ yeeb ñi beh joicán niit? Pánihna, nindiđ yeebđih wã**

naóhna caá: Elías panihni Juan Daabáni wáát jui péana beé. Páant ã juyáchah, queét i náahatji pahjeh caandíh yeejép ít chãjap wut jĩ. Páant jji caandíhbut ít niij daacáp tajĩ, Jesús queéđih át niijíp wut jĩ.

*Wãa wunat jumniđih Jesús ã booaat
(Mt 17.14-21; Lc 9.37-43)*

¹⁴ Páant ã niiját túttimah, jeejíboó jumnitji jwáub dei bejna, dawá cáacwã ã bohénit pebh i jumuchah, Jesús wã ít enep wut jĩ. Moisés ã wutatjidiđ bohénitboó ã bohénit biícđih míc jwíih ñaácsna ít chãjap wut jĩ. ¹⁵ Pánihna, Jesús wã i dei juibínachah, nihat caandíh wéi ennit, Jesúsđih jwááđđih ít ñáo ñah bejep wut jĩ. ¹⁶ ã pebh i juibínachah, nin pah queéđđih Jesús át niij úabh joyóp wut jĩ:

—¿**Dépanih yeeb míc jwíih ñaác tibeé ñi chãj?** át niijíp wut jĩ.

¹⁷ Páant ã niij úabh joyóchah joinit, cáacwã cáth ñuhni nin pah át niij jepahap wut jĩ:

—Bohéní, wã wáuh nemép jumniđih meemđih wã ub júuwáp yah be. Nemépbóo caandíh déheanit, ãpĩ wéhehat túatcan caá. ¹⁸ Wã wáuhđih déheát ã júuwáchah, baácboó buagnit, maojĩh nah chãácnit, ãpĩ jwiwáh bejna caá. Pánih bejnit, jacmant moj chej tábít ãpĩ bacna caá. Páant ã jumuchah, ma pej jumniđih nemépdih wã bacaat túatup yah be. Obohjeéhtih, queét i jéih bacacap be, Jesúsđih át niijíp wut jĩ.

¹⁹ —**Maatápdih yeebđih wã bohénachah yuhna, páantjeh weemđih ñi túi jenah joicán caá. ¿Débólíh maatápdih tígaá weemđih yeeb ñi jepahbi? Caán wébítđih ma ub júuwá,** Jesús queéđih át niijíp wut jĩ.

²⁰ Páant ã niijíchah joinit, nemép jumniđih Jesús pebh ít ub bejep wut jĩ. I ub juibínachah, Jesúsđih ennit, nemépbóo wébítđih baácboó numah buagúchah, át ñaj tápúnap wut jĩ. Páant ã ñaj tápúnachah, jacmant moj chej búdí át bacap wut jĩ.

²¹ —¿**Débólíh maatápdih tígaá nin wébít páant ãpĩ jum?** Jesús behediđ át niij úabh joyóp wut jĩ.

—Wébítjeh ã jumuchah, ã jwíhip be. ²² Nemépbóo caandíh tuu cáutboó numah buag cáwíhnit, mujboobát numah buag báahnit, dawá láa ã mao yohíhip jĩ. Ma jéihna, jwiitđih jígah ennit, ma teo wáacá, Jesúsđih át niijíp wut jĩ.

²³ —**Weemđih ma túi jenah joyóchah, Dios nihat túi jéihni meemđih ã teo wáacipna caá,** Jesús caandíh át niijíp wut jĩ.

²⁴ —Meemđih wã túi jenah joiná yah caá. Obohjeéhtih, chah wã túi jenah joyát pínah niijná, weemđih ma teo wáacá, át niijíp wut jĩ.

* 9:7 2P 1.17-18; Mt 3.17; Mr 1.11; Lc 3.22 * 9:11 Mal 4.5; Mt 11.14

25 Dawá queét pebhna ñáo ñah bejnit, i míc wáac juibínachah ennit, Jesús nemépdih nin pah át níj jüihñup wut jì:

—**Meém wéheat tútcanni, joyát tútcanni nemép nin wébitdih jumni ma bac bejeé. Pánih bac bejnit, caandih ma jawúb tac baugáca bojóó,** át níjíp wut jì.

26 Páant á níj jüihñachah joinít, ñaácnit, wébitdih baáčboó jawúb numah baugnit, ñaj túpáanit, nemép át bac bejep wut jì. Páant á chájachah, wébitboó wáahbi joyóp wut jì. “Caán á wanah bejna caá”, dawá it níjíp wut yuh jì. 27 Páant í níjíchah yahna, Jesúsboó caandih áih muj nahdih át teo wái ñahanap wut jì. Páant á teo wái ñahanachah, wébit át ñah ñuhup wut jì.

28 Túttimah, Jesús wá mwáboó í waád juibínachah, bita wihcah, á bohénitjeh caandih nin pah it níj wáahbi joyóp wut jì:

—¿Dépanih tigaá jwiítboó caán nemépdih jwí jéih bacacan? it níjíp wut jì.

29 —**Pánihi nemépdih yohíhna, jeémp jawhancanjeh, Diosdih búdí wábat caá náahap,** Jesús queétdih át níj jepahap wut jì.

Jesús á wunat pínahdih á jawúb naáwát (Mt 17.22-23; Lc 9.43-45)

30-31 Túttimah, í jumni tútchimant Galilea baácna Jesús wá it bejep wut jì. Capernaum tútchina bejni namádih bejna, Jesús á bohénitdih át bohé bejep wut jì. Pánih queétdih bohé bejna, á bohénitdihjeh á túi bohéát tút níjina, dedboó í bejat pínahdih bita í jéihyatdih át náahcap wut jì. Pánih bohé jib bejna, nin pah queétdih át níj naáwáp wut jì:

—**Weém nihat cáacwá úud jeñédih teonit, jwí déewá bitaboodih í wáhibpna caá. Páant í wáhachah, weemdih í mao yohbipna yuh caá. Obohjeéhtih, í mawachah yahna, biíc peihcanni yeó jáap túttimah, wá jawúb boo pud jéohbipna caá, páant muntih,** át níjíp wut jì.

32 Páant á níjíchah joiná yahna, queét it túi beh joicáp wut jì. Pánih beh joicán, úumna, it jawúb wáahbi joicáp wut jì.

“Déhe tigaá ñi maáh panihni”, Jesús á níj át (Mt 18.1-5; Lc 9.46-48)

33 Galilea baácndih bejna, Jesús wá Capernaum tútchiboó it juibínap wut jì. Pánih juibínit, á chéenwáih muudih waadnit, Jesús á bohénitdih nin pah át níj wáahbi joyóp wut jì:

—**Namáboó jéohnit, ¿Dedédih míc wéhe tibeé ñi chá? át níjíp wut jì.**

34 Páant á níjíchah joinít, it jepahcap wut jì. Namádih bejna, nin pah queétdih it níj míc wéhenap wut jì: “Chah jéihni jumna, weémboó maáh panihni wá jumna caá”, it míc níjíp wut jì.* 35 Páant í míc níjítjdih tícna, Jesús dít it jepahcap wut jì. Páant í jepahcah ennit, juibí chéudnit, á bohénitdih bid bojnít, nin pah queétdihjeh át níj naáwáp wut jì:

—**Ded waóhni jumíhna, péeni jumat caá náahap. Ded maáh jumíhna, nihatdih teo wáhni jumat caá náahap,** át níjíp wut jì.*

36 Páant níjnit, wébitdih bid bojnít, queét cáth át ñuhat tútup wut jì. Ñuhat tútutit, caandih pin teonit, Jesús nin pah queétdih át níjíp wut jì:

37 —**Ded wá náah yacatdih chájat tút níjina, biíc nin panihni wébitdih wéi jwááhna, weemdihbut á wéi jwááhna caá. Pánih weemdih wéi jwááhna, wá íip, weemdih wahnidihbut á wéi jwááhna caá,** át níjíp wut jì.*

“Ded jwiítidih en jáihcanni jwiítidih teo wáacni caá”, Jesús á níjít (Lc 9.49-50)

38 Túttimah, Juan Jesús dít nin pah át níjíp wut jì:

—Bohéní, jwí enechah, biíc newé ma wépatjñh nemépwádhí á bacat tútup be. Obohjeéhtih, jwíjeéh jumni á nihcah, caandih páant jwí chájat tútup be, át níjíp wut jì.

39 Páant á níjíchah joinít, Jesús á bohénitdih nin pah át níj jepahap wut jì:

—**Páant caandih ñi níjca bojóó. Ded wá náah yacatdih chájat tút níjina, wá wépatjñh chá jéutna, túttimah weemdih yeejép á jéih níjcan níit. 40 Ded jwiítidih en jáihcanni jumna, jwíjeéh á jumna caá.* 41 Yoobópdi yeebdih wá naóhna caá. Wíihwá ñi jumat jib, ded yeebdih á túi teo wáacachah enna, Dios caandihbut á túi chájbipna caá. Ñi babhbat pínah mah-bitdihjeh yeebdih á wáhachah, páant á chájat jib caandihbut Dios á túi chájbipna caá,** Jesús át níjíp wut jì.*

Bitadih jwí yéje chájat tútuchah, jwiítidih búdí peéh chájat á jumat (Mt 18.6-9; Lc 17.1-2)

42 —**Nin wébit panihni weemdih túi jenah joinidih ded yeejép á chájat tútatji jib, Dios caandih yeejép pohba á peéh chájbipna caá. Caán á yéje chájat tútat pínah játih, áih butdih búdí jeé júdujñh chéó búudhñit, búdí mujna caandih í yohochah, áta túi tagaá. Páant í chájachah, caán wébit panihnidih á**

* 9:34 Lc 22.24 * 9:35 Mt 20.26-27; 23.11; Mr 10.43-44; Lc 22.26 * 9:37 Mt 10.40; Lc 10.16; Jn 13.20 * 9:40 Mt 12.30; Lc 11.23 * 9:41 Mt 10.42

yéejajah nihna, Dios páant bóo pohba caandíh áta peéh chājcan tagaá. ⁴³⁻⁴⁴ Níih téihyaíh yeejép chājna, caán téihyadhíh bóod yohat pahjeh caán ní yéej chājatdih ní cádahaá. Caandíh cádahcan, iiguípna ní bejbipna caá. Caanná iigát dabcan, coyiwábut wuncannit í jumbipna caá. Níih téihyadhíh ní bóod yohochah nihna, caan dáhjeh áta buud tagaá. Yeebboó pánihni cóloh jumna yuhna, táttimah Diosjeéh ní táí jumbipna caá. Obohjeéhtih, chénat pah téihyaíh iiguípna ní bejchah, bádí yeejép níta yap tagaá. Pánihna, ní yéej chājatdih cádahat caá náahap. ⁴⁵⁻⁴⁶ Biíc yooobó níih jítchajíh yeejép chājadíh bejna, caán jítchadihbut bóod yohat pahjeh caán ní yéej chājatdih ní cádahaá. Caandíh cádahcan, iiguípna ní bejbipna caá. Caanná iigát dabcan, coyiwábut wuncannit í jumbipna caá. Níih jítchadih ní bóod yohochah nihna, caan dáhjeh áta buud tagaá. Yeebboó pánihni cólohjeh jumna yuhna, táttimah Diosjeéh ní táí jumbipna caá. Obohjeéhtih, chénat pah jítchajíh iiguípna ní bejchah, bádí yeejép níta yap tagaá. ⁴⁷⁻⁴⁸ Biíc yooobó níih quíibjíh ennit, yeejép chājna, caan dáhdih ní wáat yohat pah caán ní yéej chājatdih ní cádahaá. Caandíh cádahcan, iiguípna ní bejbipna caá. Caanná iigát dabcan, coyiwábut wuncannit í jumbipna caá. Caán quíibdíh ma yohochah nihna, caan dáhjeh áta buud tagaá. Pánihna, biíc buwá quíib wihcanni yuhna, táttimah Diosjeéh ní táí jumbipna caá. Obohjeéhtih, chénat pah quíibjíh iiguípna ní bejchah, yeejép pohba níta yap tagaá.

⁴⁹ “Nin baácdih jum jwuhna, nihát cáacwá yeejép yapat caá náahap, í yéej chājatdih cádahnit, túinijeh í túat neumat pínah níijná. Jwí jeémátdih núumni ápi náahna caá, á táí nuñat pínah níijná. Pánihat pah, cáacwádhíbut yeejép yapat á náahna caá, túat neumnit, í táí chājat pínah níijná. ⁵⁰ Núumni buiná, jeémátdih á táí nuñana caá. Obohjeéhtih, núumni á buyát beedéchah, ní jéih jwáub buyácan caá. Pánihna, ní jeémátdih núumnijíh ní táí buyát pah, yeeb bitajeéh biícđih ní táí jumat túat níijná, túinijeh ní chājaá”, Jesús queétdih át níijíp wat jí.*

10

*Í weha mánadhíh í yohcat
(Mt 19.1-12; Lc 16.18)*

¹ Capernaum táтчimant bejnit, Judea baácan juibínit, Jordán muj conanaáboó Jesús wá í chéuh juibínachah, dawá Jesús pebh ít miíc wáac juibínap wat jí, páant muntih. Páant á pebh í miíc wáac juibínachah ennit, ápi bohéatjí pahjeh muntih át jwáub bohénap wat jí. ² Páant á bohéat pónih, fariseowábut ít juibínap wat jí. Pánih juibínit, Jesúsđih nin pah ít níij wáabh joyóp wat jí, ded pah á jepahatdih joinit, caandíh í naóh yacat túat níijná:

—¿Jwí weha mána yaáhdih jwí yohochah, á túimi naniit? ¿Dios á watatboó páant níit á chājat túatup, ma jenah joyóchah? Ít níijíp wat jí.

³ —¿Ded pah tígaa Moisés át níij watjí? Jesús queétdih át níij wáabh joí jwáubanap wat jí.

⁴ —“Majeéh bólidih cádahíhna, “Meém ma túicat enna, meemđih wá yohna caá”, níij daácnit, caántdih ní wáhuú. Páant níij daac wáhnit, majeéh bólidih ma cádahachah, á túina caá, Moisés át níij daacáp tají, fariseowá ít níij jepahap wat jí.*

⁵ —Diosđih ní nuowá í jepahíhcah enna, páant Moisés át níij daacáp tají. ⁶ Páant á níij daacátjí á jumachah yuhna, jon játih nin baácdih chājnit, newé yad biícđih Dios át chājap wat jí.* ⁷ Pánih biícđih á chājachah, newé á mánadhíh cádahnit, yad biícđih ápi jumna caá. ⁸ Queét chénewá jumna yuhna, biíc bácah paníhnit caá í jumap.* ⁹ Pánihna, Dios queétdih biíc bácah paníhnit á chājachah, queétjeh miíc cádahat caá náahap, Jesús queétdih át níijíp wat jí.

¹⁰ Páant á níiját táttimah, muáboó jumna, páant á naawátjidih á bohénit caandíh ít wáabh joyóp wat jí. ¹¹ Páant í wáabh joyóchah, nin pah queétdih át níij jepahap wat jí:

—Ded ájeéh bólidih yohnit, biíh wilidih jwáub áa jumna, á yohnidih yeejép á chājna caá. ¹² Yad wilíbut newéđih yohnit, biíhđih jwáub áa jumna, mi yohnidih yeejép mi chājna caá, Jesús át níijíp wat jí.*

*Jesús wébítđih á wábat
(Mt 19.13-15; Lc 18.15-17)*

¹³ Cáacwá í wehdih á teo jáha wábat pínah níijná, Jesús pebhna í mána ít ub juibínap wat yah jí. Obohjeéhtih, á bohénitboó queétdih ennit, ít jípónih jáiñup wat jí. ¹⁴ Páant í jáiñuchah ennit, Jesús íjnit, á bohénitboodíh nin pah át níij jáiñup wat jí:

—Wébit wá pebh í jáuwá naáh. ‘Ní bejca bojó’, queétdíhđih ní níijca bojó. ‘Dios wá maáh caá’, níijnit, queét wébit

* 9:43-44 Mt 5.30 * 9:47-48 Mt 5.29 * 9:47-48 Is 66.24 * 9:50 Mt 5.13; Lc 14.34-35 * 10:4 Dt 24.1-4; Mt 5.31 * 10:6 Gn 1.27; 5.2 * 10:8 Gn 2.24 * 10:12 Mt 5.32; 1Co 7.10-11

caá táí jenah joinít í jumap. ¹⁵ **Dios á maáh jumapna waadnitboó nit wébit í jenah joyát pah jenah joinít í jumna caá. Yoobópdih yeebdíh wá naóhna caá. Nitbit Diosdíh í náahat pah yeéb ñi náahcan, Dios pebhna ñi jéih bejcan níit,** át niijíp wut jí.*

¹⁶ Páant niij péanit, wébitdih ub túuh teo jáhanit, nin pah Diosdih át niij wáábup wut jí: **“Nitbitdih ma táí teo wáacá, Paá”**, át niijíp wut jí.

Dawá bíí déedih bíbohni Jesúsdi h á wáabh joyát

(Mt 19.16-30; Lc 18.18-30)

¹⁷ Jesús wá namádh í bejchah, bíic newé ñáo ñah bej, Jesús pebh bódhica caj yoh ñajnit, caandih wéina, nin pah át niij wáabh joyóp wut jí:

—*Táí Bohéní, páantjeh Diosjeéh jumíhna, ded pah tígá wá chájbi? át niijíp wut jí.*

¹⁸ —*¿Dépanih tígáá “Táini”, weemdíh ma níj? Diosjeh caá táini.* ¹⁹ **Dios á watatdih ma jéihna caá. ‘Cáacdh ma mao yohca bojó.*Ma áa nihcannihjéh ma yéej chájca bojó.*Ma nuumcá bojó.*Ma yeeca bojó.*Bitadih yee naóhni, íih bíí déedih ma abca bojó. Ma mánadhi táinijeh ma chájap’,*Dios á niijíp jí. Caán á watatdih jepahat caá náahap,** Jesús caandih át niijíp wut jí.

²⁰ —Bohéní, wébit jumna, wá yap yohcatji pah, buubat bíic yoobó wá yap yohcan caá, Jesúsdi h át niijíp wut jí.

²¹ Páant á niijíchah jói, en jáhanit, Jesús caandih át oyop wut jí.

—**Diosjeéh ma táí jumat pínah, bainí caá meemdíh á judhdap. Nihat míih bíí déedih jíib chájadih ma bejeé. Pánih jíib chájnit, caán jíibdi h moh yéejnitdih ma wáhuá. Páant ma wáhuachah, nin baácboó ma bíbohahatji chah táini míih pínah Dios pehbhoó á jumbipna caá. Wá niiját pah cháj péa, wájeéh ma péé jáúwá,** Jesús át niijíp wut yah jí.

²² Obohjeéhtih, páant á niijíchah joiná yahna, caánboó dawá bíí déedih bíbohni jumna, áih bíí déedih jíib cháj wáhuachan, búdí át jígahap wut jí. Pánih jígahni t, jepahcanjeh, át jwáub bejep wut jí.

²³ Páant á jwáub bejchah, á bohénitdih tac páud enni t, nin pah Jesús queétdih át niijíp wut jí:

—**iDawá bíí dée bíbohni t Dios á maáh jumapna í waadát á buona caá!** át niijíp wut jí.

²⁴ Páant á niijíchah joinít, queétdih í jói wáhi bejep wut jí. Páant í wáhi bejchah

enni t, queétdih Jesús nin pah át jwáub níj naáwáp wut jí:

—**Némewáá, det Diosdih táí jenah joicán, ‘Nihat wíih bíí déejíh wá táí yapbipna caá’, níj jenah joinít, Dios á maáh jumapna í jéih waadcan caá.** ²⁵ **Camelloboó awí íitbitdih á yabac bejihchah nihna, áta buo tagaá. Pánihat pah, dawá bíí dée bíbohni Dios á maáh jumapboó á waadíhchah yahna, búdí á buona caá,** át niijíp wut jí.*

²⁶ Páant á niijíchah joinít, chah wáhi bejna, queétdih nin pah ít míic niijíp wut jí:

—Páant á niijíchah bácah, Dios á jumapboó ded á jéih waadcan níit, ít niijíp wut jí.

²⁷ —**Cáacwá ded pah í jenah joyátjéh í táí chájíhna yahna, Dios pehbhoó í jéih bejcan níit. Diosjeh iiguipna bejnit déedih á táí ubna caá. Caanjéh tígáá nihadhi jéih beedáni. Dedé jéihat pínah caandih á wihcan caá,** Jesús queétdih át niijíp wut jí.

²⁸ —Maá, weemdíh ma jói jwáhuá. Ma-jeéh péeat túut niijná, jwiitboó nihadhi jwí cádahap jí, Pedroboó át niijíp wut jí.

²⁹⁻³⁰ —**Yoobópdih yeebdíh wá naóhna caá. Det wíih táini doonádh jepahni t, wá weñat pínadhi chájat túut niijná, nihat íih bíí déedih cádahni t, páant í chájat jíib búdí táinidih í bíbohbi pna caá. Íih muunádh, í úudwádh, í mánadhi, í weha mána yaádhdi h, í wehdi h, íih wápchidih yah buca cádahni t jumna, nin baácboó jum jwáhu, chah dawá í bíbohbi pna caá. Obohjeéhtih, pánih táini jumna yahna, yeejébut í yapbipna caá. Tátimah bóo láabut páantjeh Dios bíicdi h í jumbipna caá.** ³¹ **Obohjeéhtih, nin baácboó jum jwáhu, dawá cáacwá búdí bíí dée bíbohni tji, Dios pehbhoó moh yéejni t í jumbipna caá. Pánihna, nin baácboó dawá moh yéejni tji jeáboó maáta í jumbipna caá,** Jesús queétdih át niijíp wut jí.*

Jesús á wanat pínadhi h á jwáub naáwát (Mt 20.17-19; Lc 18.31-34)

³² Tátimah, Jesús Jerusalén tátchina á bohénitdih át numah aab béjep wut jí. Caán tátchina á numah bejchah enni t, á bohénitboó ít wáhi bejep wut jí. Bitá íjeéh péenitbut búdí ít úumap wut jí. Pánihna, Jesús doce á bohénitdihjeh bitadhi yuápbít numah bejnit, ded pah cáacwá caandih í chájat pínadhi queétdih át jwáub naáwáp wut jí: ³³ **“Jerusalén tátchina aab béjna caá jwí chájap. Caanná jwí jui bíát tátimah, weém, nihat cáacwá úud jeñédih caanjíh moón í teobipna caá.**

* 10:15 Mt 18.3 * 10:19 Ex 20.13; Dt 5.17 * 10:19 Ex 20.14; Dt 5.18 * 10:19 Ex 20.15; Dt 5.19 * 10:19 Ex 20.16; Dt 5.20 * 10:19 Ex 20.12; Dt 5.16 * 10:25 Pr 11.28 * 10:31 Mt 20.16; Lc 13.30

Pánih teonit, sacerdotewã í maáta, Moisés ã watatjidih bohénit biíc dih í wáhbipna caá. Pánih wáhnit, judíowã nihcannitboodíh í jwáub wáh yapabipna caá, weemdíh í mao yohat pínah niijná. ³⁴ Páant í mao yohat tútuchah, queétoó deoh naóh, mao mácjíh coí jáhanit, weemdíh í paíbipna caá. Páant í chájat túttimah, weemdíh í mao yohbipna yuh caá. Obohjeéhtih, páant í mao yohochah yuhna, biíc peihcanni yeó jáap túttimah, wá jwáub boo pud júóhbipna caá, páant mantíh”, át niijíp wat jí.

Santiago, Juanjìh Jesúsdih í wáhb joyát (Mt 20.20-28)

³⁵ Páant Jesús queétdih ã níj naóh péanachah, Zebedeo weh Santiago, Juanjìh Jesús pebhna juibínit, caandih nin pah ít niijíp wat jí:

—Bohéni, jwí niiját pah jwiútdih ma cháj wáhuú, ít niijíp wat jí.

³⁶ —¿Ded pah wá chájat tígáa yeé bñ náah? Jesús queétdih át níj wáhb joyóp wat jí.

³⁷ —Nihat cáacwã í maáh waadná, meém biíc dih jwiútdihbut ma cháudat tútú, majeéh maáta jwí jumat pínah niijná. Weemdíh ma jéihyepmant bóo buwámant cháudat tút, wá údoodíh wáyámant bóo buwámant ma cháudat tútú, Jesúsdih át niijíp wat jí.

³⁸ —Ded pah yeé yeejép ñi yapat pínahdih jéihcan yuhna, páant weemdíh ñi níj wáhbna caá. ¿Buu weém yeejép wá yapat pínahdih biíc yooó yeehbát yeejép yapnit, ñi jéih bujámí naniít? queétdih át níj wáhb joyóp wat jí.*

³⁹ —Biíc yooó yapna yuhna, jwiútoó jwí jéih bujámí nacaá, ít níj jepahap wat jí.

—Weém yeejép wá yapat pahjeh yeehbát yeejép ñi yapbipna caá.

⁴⁰ Obohjeéhtih, pánih yapnit pínah ñi jumuchah yuhna, wájeéh cháudnit pínahdih wá jéih ñiöcan caá. Caandíh wá ípboó átát ámoh jweé péa tagaá. Pánihna, caán ã ñiönitjeh wá jéihyepmant bóo buwámant, wáyámant bóo buwámantbut í cháudbipna caá, Jesús queétdih át niijíp wat jí.

⁴¹ Santiago Juanjìh í wábatjidih joinít, bita ã bohénitboó queétdih ít íjíp wat jí. ⁴² Páant í íjichah ennit, nihat queétdih bid bojnít, Jesús nin pah át níj naawáp wat jí:

—Diosdih jéihcannit maátaboó fíh cáacwádh watna, nihat jéihnít dée pah queétdih ípí wép watna caá. ⁴³ Yeéboó páant ñi jumca bojóo. Obohjeéhtih, ñijeéh jumni ded maáh jumíhna, nihat ájeéh moondíh teo wáhní panihni jumat caá náahap.* ⁴⁴ Ded nihadíh watíhna, bitadíh

teo wáhní ã jumá naáh.* ⁴⁵ Weembát oboh jumni panihni wá jumna caá. Pánih jumna, weém nihat cáacwã úud jeéé jumna yuhna, nin baácbóó júóhna, cáacwã weemdíh í teo wáhatdíh teo wábidcan caá. Pánih bidcan, queétdih teo wáacadíh wá júúwáp be. Dawá í yéejat jíib iiguípna bejnít déejidih túi ubat tút niijná, queétdih wan wáhadíh wá júúwáp be, Jesús át niijíp wat jí.*

Jéih encanni Bartimeodih Jesús ã booaat (Mt 20.29-34; Lc 18.35-43)

⁴⁶ Túttimah, Jesús ã bohénit biíc dih Jericó tútchiboó ít juibínap wat jí. Juibínit, í waad yábac bejehchah, queétdih dawá ít péenap wat jí. Páant í yabac bejehchah, jéih encanni, Bartimeo wát jumni, namá jwéejdih dinero wáhb cháudna át chájap wat jí. Caán Timeo ã wáuh wat jí.

⁴⁷ Pánih cháudnit, Jesúswá í yap bejehchah joinít, Bartimeo nin pah át níj ej jwiúhip wat jí:

—Jesús, David juima, Dios ã wáhní, weemdíh ma jígah en teo wáaca! át níj ejej wat jí.

⁴⁸ Obohjeéhtih, páant ã níj ejechah joinít, cáacwã caandíh ít jáiñhap wat jí:

—Pánih eječan, ma laihca bojóo, ít niijíp wat yuh jí.

Obohjeéhtih, páant í níj jáiñhuchah yuhna, Bartimeoboó chah wépép át ejej wat jí.

—David juima, Dios ã wáhní, weemdíh ma jígah en teo wáaca! át niijíp wat jí.

⁴⁹ Bartimeo páant ã níj ejechah joinít, bejna yuhna, cháonít, nin pah Jesús át niijíp wat jí:

—Caán ã júúwá naáh, át niijíp wat jí.

—Ma weéé. Ma ñah ñuhú. Meemdíh ‘júúwá’, ã niijná caá, caandíh ít niijíp wat jí.

⁵⁰ Páant í niijíchah joinít, áih jih bóo yégueh chóodih ub yoh jéena, ñah ñuhnit, Bartimeo Jesús pebhna át bejep wat jí.

⁵¹ Páant ã pebhna juibínachah, Jesús caandíh nin pah át níj wáhb joyóp wat jí:

—¿Dedé dée tígáa meemdíh wá chájbi? át niijíp wat jí.

—Bohéni, búdí wá eníhna caá, át níj jepahap wat jí.

⁵² —Ma bejeé. Weemdíh ma túi jenah joyát jíib enni ma jumna caá, Bartimeodih át niijíp wat jí.

Jesús páant ã niijíchahjeh, Bartimeo át jéih enep wat jí, buca. Pánih ennit, Jesús ã bejehchah, Bartimeobut ájeéh át bejep wat jí.

11

Jesúswá Jerusalénna í waadát (Mt 21.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

* 10:38 Lc 12.50

* 10:43 Lc 22.25-26

* 10:44 Mt 23.11; Mr 9.35; Lc 22.26

* 10:45 Lc 22.27; Jn 13.12-15

1 Jericó tátchimant bejnit, Jesús ã bohénit bícdih Jerusalén tátchina ít bejep wut jī. Caán tátchidih ī juibíat pínah jātih, Betfagé tátchibit, Betania tátchibitbut pehbhit ít juibínap wut jī. Olivo dah jeé páujdih bóo tátchina wut jī. Caánboó juibínit, chénewá ã bohénitdih caán bainí tátchina Jesús át wahap wut jī.

2 —**Con pehbhit bóo tátchibitna ñi bejeé. Caanná juibínit, chéoni burro wáúhdih ñi enbipna caá. Cáacdih duo jwáhcanni caá. Caandih ñi wataáap. Watnit, ñi ub jéwá.** 3 **Bitá ñi watatdih ennit, ‘¿Dépanih tígaa caandih ñi wat?’ í niijíchah, ‘Jwī Maáh caandih ã ub jwahat táutap be. Á náahatdih chāj péa, ã jwáubabipna caá’, queétdih ñi niiji,** Jesús át niijíp wut jī.

4 Jesús páant ã niijíchah joinít, ít bejep wut jī. Juibínit, jéc pebh chéoni, namáboó ñahni, burro wáúhdih ít enep wut jī. Ennit, caandih ít watap wut jī. 5 Caan pébh en ñahnit, nin pah ít niijíp wut jī:

—¿Dépanih tígaa caandih ñi wat? ít niijíp wut jī.

6 Páant í niijí wábh joyóchah joinít, Jesús ã niijítjī pah queétdih ít jepahap wut jī.

—Páant ta tígaa. Ñi ub bej jwuhúú, ít niijíp wut jī. Páant í niijíchah joinít, Jesús ã pañapboó ít ub bejep wut jī. 7 Pánih ub juibínit, íh jih bóo yégué chóodih tóo dughit, burrodih ít cáagap wut jī. Cáag péanachah, burrodih páuh laabnit, yéguéhjih Jesús át chéúdup wut jī. Pánih chéúdnit, Jesúswá Jerusalén tátchina ít bejep wut jī.

8 Dawá cáacwá íh jih bóo yégué chóodih namáboó ít jwej waáwáp wut jī. Bitabut tátchi jwéejdih í bóodnji táam náonadih ub jéúhnit, namáboó ít jwej waáwáp wut jī. Íh yégué, táam náonadibut namáboó jwej waóhna, Jesús í maáh pínah ã jumatdih jéutna ít chājap wut jī. 9 Páant Jesús wá í bejchah, ã waáwápman, ã méimant péenitbut nin pah ít niijí ejep wut jī:

—¡Diosdih jwī wēi naóh jīh! ¡Hosana, nin Dios ã wahní jwiit judiowádhí teo wáacni pínah ã túi jumu naáh!* 10 Jwī nuo David ã maáh jumatjī pah nin jéúhni ã jwáub maáh jumbipna caá. ¡Túina caá ã maáh jumat pínah! ¡Túina caá, Paá! ¡Meém caá mat wahap! niijná ít chājap wut jī.

11 Pánih bejna, Jesús wá Jerusalén tátchina juibínit, Dioih muuná ít waad béjep wut jī. Pánih waad béjnit, Jesús nihatdih át táoh en jibip wut jī. Táoh en péanit, tóo ñáh jéúwáchah, Betania tátchina Jesús doce ã bohénit bícdih úwadhí ít jwáub bejep wut jī.

Jesús higuera nahdih ã wunat táutat
(Mt 21.18-19)

12 Tálttimah bóo yeó jáapdhí queét Betania tátchidih áonitjī Jerusalén tátchina ít jwáub bejep wut jī. Pánih bejnit, nuugáp wunna, higuera túi wawá jumni nahdih yuáp en bojnit, Jesús áih quehedih bididih át bejep wut jī. 13 Obohjeéhtih, túini wawá jumna yuhna, quehcat láa ã jamuchah, áih quehe át wilhap wut jī. 14 Pánihna, ã quehcatdih enna, nin pah Jesús caan náhdih át niijíp wut jī:

—¡Ma quehcah, cáacwá múih quehedih í jwáub jeémpcan niit! át niijíp wut jī.

Caan náhdih páant ã niijíchah, ã bohénit ít joyóp wut jī.

Jīb chājnitdih Dioih muumánt Jesús ã jāih ñuun bácaat

(Mt 21.12-17; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

15 Páant niij péanit, Jerusalén tátchina ít bejep wut jī. Caanná juibínit, Dioih muú jóocmant bóo jwáhdih ít jwáub waad béjep wut jī. Pánih waad béjnit, bíí dée jīb chājnitdih Jesús át jāih ñuun bácanap wut jī. Dinero túat nuumnit cáacwáih cáagap naanádhí, jopwádhí jīb chājnitíh chéúdat naanádhíbut át ub yoh áacanap wut jī. 16 Pánihna, bíí déedih jírónih ub yabac bejnitdih Jesús át jāih jwáuba bojop wut jī.

17 Pánih jāih baca péanit, caánboó jumnitdih Jesús nin pah át niijí bohénap wut jī:

—**Dios naáwátdih naóh yapani jon játih nin pah át niijí daacáp tají: ‘Wíh mué nihat baácmant moón weemdih wábat pínah mué caá’, Dios ã niijíp be’, át niijí daacáp tají.* Obohjeéhtih, cáacwá Diosdih wáúbdíh í juyéchah yuhna, yeéboó queétdih yeenit nuumná caá ñi chājap. Pánih chājnit, Dioih muúdhí yéejana, nuumnit í jumat pínah mué chājna caá ñi chājap,*** Jesús queétdih át niijíp wut jī.

18 Páant Jesús ã niijí bohéatdih joinít, dawá cáacwá búdí ít joí wáhi bejep wut jī. Í joí wáhi bejatdih jéihnit, sacerdotewá í maata, Moisés ã watatjídih bohénitbut cáacwáboó queétdih cádahnit, Jesúsboodih í jwáub péeat pínahdih ít éumap wut jī. Jesús Dioih muúdhí páant ã niijíchah joinít, caandih éumna, nin pah ít míc niijíp wut jī: “¿Ded pah tígaa caandih jwī jéih mao yohbi?” ít niijíp wut jī.

19 Tóo ñáh jéúwáchah, Jesús wá Jerusalén tátchimant ít jwáub bac bejep wut jī, páant mantih.

Higuera nah ã wunat
(Mt 21.20-22)

20 Tálttimah bóo yeó jáap, Jerusalén tátchina jwáub aab béjna, higuera nahjídih ít enep wut jī. Caan náh átát wunah bejep wut jī. 21 Caan náh ã wunatdih ennit, Jesús

* 11:9 Sal 118.25-26 * 11:17 Is 56.7 * 11:17 Jer 7.11

ã niijátjidih náhninit, Pedroboó caandih nin pah át niijíp wut jî:

—Bohéní, ma enee! Higuera nah ma wunat túatni jáantjeh át wunah bejep tagaá, át niijíp wut jî.

22 —Dios á wēpatdih ñi túi jenah joyoó. ²³ Yoobópdih yeebdíh wá naóhna caá. Diosdih túi jenah joinít, ‘Weém wá uúbat pahjeh á yapbipna caá’, ñi niij jenah joyóchah, ñi niiját pahjeh á yapbipna caá. Dios á wēpatdih túi jenah joiná, nin jeedíh búdí mujna ñi bejat túatuchah, ñi niiját pahjeh á yapbipna caá.* ²⁴ Nin pah yeebdíh wá jwúub naóhna caá. Diosdih uúbhna, ‘Wá uúbat pahjeh tiguaá weemdíh á wáhp’, niij jenah joinít, ñi uúbatdih ñi bíbohípná caá. ²⁵ Obohjeéhtih, Diosdih ñi uúbat pínah játi, yeebdíh bita yeejép í chájatjidih ñi íj yayaá. Páant ñi íj yayáchah ennit, yeéboó ñi yéj chájatjidih jwí íp jeáboó jumníbat á íj yaibípná caá.* ²⁶ Obohjeéhtih, yeebdíh yeejép chájnitdih ñi íj yaicáh ennit, jwí íp jeáboó jumni bíic yoobó ñi yéj chájatdih á íj yaicán niit, Jesús queétdih át niijíp wut jî.

*Jesús á wēpat
(Mt 21.23-27; Lc 20.1-8)*

²⁷ Páant niij béjna, Jerusalénna Jesús wá ít juibínap wut jî. Páni, juibínit, Dioih muú jóocmant bóo juúhdih ít táoh enep wut jî, páant muntíh. Páant Jesús á táoh enechah, sacerdotewá í maáta, Moisés á watatjidih bohénit, jwiit judíowádh waóhnt bicdih á pebh juibínit, ²⁸ nin pah caandíh ít niij uúbh joyóp wut jî:

—¿Deih wēpatjîh tibeé jwíin páant ma cháj? ¿Déhe tibeé meemdíh páant á wut? Ít niijíp wut jî.

29 —Yeebdíh caá wá jwíih uúbh joibíp. Weemdíh ñi túi jepahachah, weembát ñi uúbh joyátdih wá jepahbipna caá. ³⁰ Juan yeebdíh á daabánachah, déhe tibeé caandíh át daabáát tútjji? yeé ñi jenah joyóchah. ¿Dios át wutjican taniit? ¿Cáacwáboó niit caandíh ít daabáát tútjji? ñi jenah joyóchah, Jesús queétdih át niijíp wut jî.

³¹ Páant á niijáchah joinít, queétdjeh nin pah ít míic niijíp wut jî: “¿Ded pah tiguaá jwí niij jepahbi? ‘Dios Juandih át wutap tajj’, jwí niijáchah, ‘Páant á jumachah yuhna, ¿depanih tijí caandíh ñi jepachan?’ jwiitdih á niij juibípná caá. ³² Obohjeéhtih, nitboó ‘Juan Dios naáwátdih naóh yapani yoobát á jumap jî’, í niij jenah joiná caá. Páant í niij jenah joyóchah, jwiitboó ‘Cáacwájeh caandíh ít daabáát tútjji taga’, jwí niij jepahachah, queétd jwiitdih í juibípná caá”,

ít míic niijíp wut jî. Páni, sacerdotewá í maáta, Moisés á watatjidih bohénit, jwiit judíowádh waóhntbut cáacwádh ít úmup wut jî. ³³ Páni, úmunit, Jesúsdi, nin pah ít niij jepahap wut jî:

—Juandih daabáát túatnidih jwí jéhicán caá, ít niijíp wut jî.

—Caán láa bácah weemdíh wutnidíh weembát yeebdíh wá naóhcan niit, Jesús queétdih át niijíp wut jî.

12

*Jiwá iguúhadih yeejép teo wáhnit naáwát
(Mt 21.33-46; Lc 20.9-19)*

¹ Páant niij péanit, Jesús nin á jenah joini naáwátjîh cáacwádh át niij bohénap wut jî: “Bíic newé jiwá iguúhdih á momop be. Mom péanit, wáhyat júdudih cháj péa, caán iguúhdih í búuh chuñat pínah muúdhíbut á chájap be. Páni, cháj péa, jap bóo muúdhíbut á chájap be, caán iguúh wápdih í en dawát pínah niijná. Caandíh cháj péa, bitadih en dawát túatnit, caán bíih baáboó jib jwuhúdh á bejep be.* ² Túttimah, iguúh ei láa caandíh teo wáhnidih áih iguúh wáapna á wah bojop yuh be, áih iguúh juibdih á uúbat pínah niijná. ³ Obohjeéhtih, caanná á juibínachah, iguúhadih en daonítboó caandíh teonit, í maáhdih juib wahcanjeh, í pái ñuun yóh jwúuba bojop be. ⁴ Túttimah, iguúh mínah bíih caandíh teo wáhnidih á jwúub wahap yuh be, páant muntíh. Obohjeéhtih, á juibínachah, caandíhbut yeejép niijnit, áih wao dáhdih í dáuc mawap be. ⁵ Páant í chájat túttimah, bíihdih á wah bojochah, wápchí en daonit caandíh í mao yohop be. Dawá bitadíhbut á wahachah, biquínadih mao yohnit, bitadíh í yeejép chájap be.

⁶ “Caán iguúh mínahdih á wáuh, búdí á oinijeh á júhdup be. Páni, á wáuh á oinidih á wahap be, buca. Páni, wáhnit, nin pah á niij jenah joyóp yuh be: ‘Wá wáuhboodíh túi chájbipna caá’, á niijíp be. ⁷ Obohjeéhtih, wápchí en daonítboó queétdjeh nin pah í míic niij wéhenap be: ‘Nin wápchí mínah wáuh caá. Caandíh jwí mao yoh jîh, behe á wunat túttimah, nin jwíh wáap á jumat pínah niijná’, queétdjeh í míic niijíp yuh be. ⁸ Páant niijná, caandíh mao yohnit, wápchí jwéjboó áih bácahjidi í yohop be.

⁹ “¿Wápchí mínah jwúub juibínit, ded pah tiguaá caán wápchidih en daonítidih á chájbi? Nin pah queétdih á chájbipna caá: Queétdih mao yohnit, hitaboodíh caán wápchidih á en dawát túatbipna

* 11:23 Mt 17.20; 1Co 13.2 * 11:25 Mt 6.14-15 * 12:1 Is 5.1-2

caá. 10-11 ¿Dios naawátidih naóh yapani á daacátjidih yeéb ñi bohécannit jíí? Nin pah át niíj daacáp tají:

‘Muá teonit túini jee dáhnadidh ñionit, í náohcanni dahdidh í yohop yuh be. Obohjeéhtih, caán í yohni dahdi-hjeh tigaá Dios á ñíwip. Caandih ñionit, áih muu pánihnidih chájna, choójboó caan dáhdih á jwíh jwe-jep be, caán muúidh túi jenah enat túut niijná. Caán jee pánihni Dios á wahni pínah Cristo tigaá. Páant á chájachah ennit, jwiítboó caandih búdí jwí wéina caá’, át niíj daacáp tají’. (Sal 118.22-23)

Jesús queétdih át niíjip wat jí.

12 Páant á niíjíchah joinít, sacerdotewá í maáta, Moisés á wutatjidih bohénit, jwiít judíowá jwí maáta bíicdih nin pah ít niíj jenah joyóp wat jí: “Jesús iguihadidh en daonít naawátjlih jwiítidih jéihna caá á chájap”, ít niíjip wat jí. Páant niíj jenah joinít, Jesúsdiht ít tewíhip wat yah jí. Obohjeéhtih, cáacwáidih úmnnit, caandih teocanjeh, ít bejep wat jí.

Romano maáta í uúbat túutni dinero júdu (Mt 22.15-22; Lc 20.20-26)

13 Pániht bejnitji fariseowá í maátaboó biguína íjeéh moondih Herodesjeéh moondihbut, Jesús pebhna wahna, caandih ít uúbh joyát túutwat wat jí, Jesús mácah á jepahachah, caandih naóh yacat túut niijná. 14 Pánihna, Jesús pebhna juibínit, queét yeenitboó caandih nin pah ít niíj uúbh joyóp wat yah jí:

—Bohéni, yeecanni jumna, Dios ded pah jwiítidih á chájat tútatdih yoobópdih ma bohéatdih jwí jéihna caá. Ded pah cáacwá í niíjíchah, maáta í jumachah yuhna, úmncanjeh yoobópdih mapí naóhna caá. Páant yoobópdih naóhni jumna, nin jwí uúbh joyátidih ma jepahaá: ¿Roma baácđidh moón í maáh César á uúbat túutni nóodih caandih jwí wáhuachah, á túi níit? Ít niíjip wat jí.

15 Páant í niíj uúbh joyóchah, í yeeatdih jéihnit, nin pah Jesús queétdih át niíj jepahap wat jí:

—Yeéb yeenit, ¿dépanih tigaá weemdih mácah ñi jepahat túut? Ñi bíbohni dinero júdadidh weemdih ñi wáhuá, wá en jwuhat pínah niijná, át niíjip wat jí.

16 Páant á niíjíchah joinít, caandih bíic júdu ít wáhuap wat jí. Páant í wáhuachah, caán júdadidh ennit,

—¿Nin júduboó deih móot, deih wát tigaá á jum? queétdih át niíjip wat jí.

—Cesaríh móot, áih wátbut á jumna caá, ít niíj jepahap wat jí.

17 —Caán láa bácah nin júdu Césaríh pínah caá. Pánihna, áih pínah á jumachah, caandih wáhat caá náahap. Obohjeéhtih,

Dioíh pínah mácah á jumachah, Dios-boodíh ñi wáhuá, Jesús queétdih át niíjip wat jí.

Páant á niíj jepahachah, ít joí wáhi bejep wat jí.

Cáacwá í jwúub boó pud júúwát (Mt 22.23-33; Lc 20.27-40)

18 Páant queétdih á jepahat túttimah, biguína saduceowá jwah Jesús pebh ít juibínap wat jí. Queét saduceowá “Cáacwá wáuna, í jwúub boó pud júóhcan níit”, niíjnit í jumap jí.* 19 Páant niíj jenah joinít, nin pah Jesúsdiht ít niíjip wat jí:

—Bohéni, nin pah Moisésji át niíj bohénap tají: ‘Weép jeñé weh wihcanjeh á wanuchah, á úudboó weép jeñé áajidih jwúub áa jumat náahap. Pánihna, á úudboó áa wih jwuhcanni á jumachah, éemp wannidih á bíboho naáh, á úud jeñé báadhda weh pah í weh jumat pínah niijná’, Moisésji át niíj daacáp tají.* 20 Bíic weh sietewá í jumap be. Weép jeñéboó áa jum, weh wihcanjeh á wanup be. 21 Á úudboó weép jeñé áajidih á jwúub áa jumap yah be. Páant áa jumat túttimah, weép jeñé pahjeh mantih, weh wihcanjeh caanbút á wanup be. Túttimah bóobut weép jeñé áajidih jwúub áa jumna yuhna, caanbút weh wihcanjeh á wanup be. 22 Páant míicjeh queét nihát í buúđ beedép be. Páant mi weha mána í wan beedát túttimah, í áajibut mi wanup be. 23 Pánihna, queét nihát siete í áaji, nihát í jwúub boó pud júúwáchah, ¿ded áa tigaá mi jumbi? Jesúsdiht ít niíj uúbh joyóp wat jí.

24 Páant í niíjíchah joinít, Jesús queétdih nin pah át niíj jepahap wat jí:

—Dios naawátidih jéihcan, á wépatidibut jéihcan, yeébbó yoobópdih jenah joicánnit caá. 25 Wannitji í jwúub boó pud júúwát túttimah, jeáboó jumna, ángelwá pah áa wihcannit í jumbipna caá. 26 Obohjeéhtih, wannitji í boó pud júúwát pínahdih yeéb ñi jéihyatdih náah yacna, nin pah wá naóhna caá: Moisésji iigni chálihđidh á enatjidih nin pah át niíj daacáp tají: ‘Dios nin pah weemdih á niíjip jí: “Weém Abraham, Isaac, Jacob í Maáh caá”, á niíjip jí’, Moisés át niíj daacáp tají.* 27 Í wanat túttimah yuhna, ‘Í Maáh caá’, Dios át niíjip wat jí. ‘Í Maáh caá’, á niíjátidih joinít, báadhnit í jumatdih jwí jéihna caá. ¿Dios báadhnitdihjeh maáh á jumna caá! Pánihna, ‘Wannitji í jwúub boó pud júóhcan níit’, niíj jenah joiná, yoobópdih ñi jenah joicán caá, át niíjip wat jí.

Chah jenah joyát wutat (Mt 22.34-40)

²⁸ Moisés ã watatjidih bohénitjééh jəmni Jesús wã pebh juibnít, í míc wéhenachah, át joyóp wat jĩ. Jesús ã túi jepahachah joinít, nin pah caandih át niijíp wat jĩ:

—¿Dios jwítidih ã watat deddih tigaá chah jenah joyát náah? át niijíp wat jĩ.

²⁹ —**Nin watat caá chah ã jumap:** ‘Yeéb judiowã nindih ñi joyoo: Dios ñi Maáh, biicjeh tigaá ã jumap. ³⁰ Páant ã jumachah, chah jenah joí, túi jepahnit, wéinit, caandih búdi ñi oyoó’, Moisés át niij daacáp tajĩ.* ³¹ Caán watat nump, nin biih watat ã jumna caá. ‘Meemjéh ma míc oyat pah muntih, bitadihbat búdi ma oyoó’, át niij daacáp tajĩ.* Caán chéne watatna nihát biih watatnadih chah jenah joyát pínah ã jumna caá, Jesús caandih át niijíp wat jĩ.

³² —Páant tigaá Bohéní. Yoobópdih tigaá ma niijíp. Dios biicjeh tigaá báadhni. Biih wihcan caá.* ³³ Páant ã jumachah, caandih chah jenah joí, túi jepahnit, wéinit, oyat caá jwítidih náahap. Jwí míc oyat pahjeh bitadihbat oyat caá náahap. Nuñápdih maó cáonit, Diosdih jwí weñechah, ã táina caá. Páant ã túyuchah yuhna, Diosdih, cáacwádihbat jwí oyat caá chah ã náahap. Meém páant ma niiját yoobópdih tigaá, Jesúsdih át niijíp wat jĩ.*

³⁴ —**Dios ma maáh ã jumap pínah bainí caá meemdih ã judhdap,** Moisés ã watatjidih bohénidih Jesús át niijíp wat jĩ.

Páant ã niijíchah joí éumnit, bita íť uúbh joicáp wat jĩ.*

*¿Cristo déhe ã juima tigaá?
(Mt 22.41-46; Lc 20.41-44)*

³⁵ Dioih muudih waadnit, Jesús nin pah át niij bohénap wat jĩ:

—**‘Dios ã wahní pínah Cristo David juima ã jumbipna caá’,** Moisésji ã watatdih bohénit í niij naóhna caá. ¿Páant niij naóhna, ded pah niij bohé tigaá í cháj? ³⁶ Davidjijeh Túini Espíritu ã watuchah, nin pah át niij daacáp tajĩ:

‘Diosboó wã Maáhdih nin pah ã niijná caá: “Wã jéihyepmant bóo buwámant ma chúudú. Pánih chúudnit, nihátidih ma watuchah, meemdih en jaihntidih wã yap yohat túutbipna caá”, ã niijná caá’, Davidji át niij daacáp tajĩ. (Sal 110.1)

³⁷ Páant niij daácnit, Davidji Cristodih ‘Maá’, át niijíp wat jĩ. Páant ã niijíchah yuhna, ¿ded pah tigaá Cristo David juima át jumji? Jesús queétdih át niij uúbh joyóp wat jĩ.

Páant ã niij bohénachah, dawá caandih íť túi wéi joyóp wat jĩ.

*Moisés ã watatjidih bohénit í táicat
(Mt 23.1-36; Lc 11.37-54; 20.45-47)*

³⁸ Páant niij péanit, Jesús nin pah queétdih át jwúub niij naóh bohénap wat jĩ: “**Moisés ã watatjidih bohénit í yééj chájatdih ñi túi enéé.** Páant queét í chájat pah ñi chájca bojóó. Queét maátni yéguéh túini chóo duonít, cáacwã í enepdih ípi táoh jib bejna caá. Bii dée jib chájapboó bita queétdih túi wéi jwááh uúbatdih ípi náahna caá. ³⁹ Jwíit judiowã jwí bohéat muudih waawápboó ípi chúudna caá, nihát queétdih í túi wéi enat pínah niijná. Numah jeéméppobúat bejnit, waawápboó mícjeh chúudna, ípi wéina caá. ⁴⁰ Obohjeéhtih, queét éemp wannit yaádih muunádh ípi dúuc wáina caá. Páant queét yaáhdhíh dúuc wáina yuhna, cáacwã í enepdih Diosdih maátápdih ípi uúbhna caá, queétdih í wéi enat pínah niijná. Páant í chájat jib Dios queétdih búdi ã peéh chájipna caá”, Jesús át niijíp wat jĩ.

*Éemp wannih Diosdih mi wáhat
(Lc 21.1-4)*

⁴¹ Judiowã í wáhni dinero á mohat pah pebh Jesús át chúudap wat jĩ. Pánih chúudna, cáacwã caan páihdih dinero í yacachah, át enep wat jĩ. Caán dinero Dioih muudih í á mohochah, í jib chájat pínah át jumap wat jĩ. Dawá bii dée bíbohnt caan páihdih búdi dinero íť yacap wat jĩ. ⁴² Obohjeéhtih, éemp wannih moh yéejnihboó caan páih pebh juibnít, chéne júduna cobrejih í chájnijidih mit yacap wat jĩ. Caán júduna nump bainí jib jumni át jumap wat jĩ. ⁴³ Caán júdanadh mi yacachah ennit, ã bohénitdih ã pebhna jéuwát túutnit, nin pah Jesús queétdih át niijíp wat jĩ:

—**Yoobópdih yeebdih wã naóhna caá.** Nint éemp wannih moh yéejnihboó bita nihát í wáhat chah mi wáhp be. ⁴⁴ Bita dawá bii dée bíbohnt, búdi í wáhuchah yuhna, queétdih páantjeh búdi í bíbhna caá. Obohjeéhtih, nint moh yéejnihboó nihát mi jeemát pinahdih mi jib chájat déejibitdih mi wáh beedánap be, át niijíp wat jĩ.

13

*Dioih muudih bita í yohat pínah
(Mt 24.1-2; Lc 21.5-6)*

¹ Páant niij péanit, Dioih muunánt í bac bejechah, biic ã bohéní nin pah át niijíp wat jĩ:

—¡Bohéni, ma enee! Nin muú bádí jee dáhnajih í chájni ztáini muú nihcan niit? át niijíp wat jí.

² —**Táttimah, jwiit judíowádh enihcannit jwinít, nin jwí enni bádí muú, nin jee dáhnadhíbut, í yoh beedábpna caá. Bíic jee dáh bíih dahjih lajni á wihcan niit,** Jesús caandíh át niijíp wat jí.

Péeni yeó jáap jātíh ded pah ā yapat pínah (Mt 24.3-28; Lc 21.7-24; 17.22-24)

³ Táttimah, Jesús wá Olivo jeená páuh laab béjnit, Dioíh muú á táí jígohopboó ít juibínap wat jí. Caanná juibínit, Jesús yuúpbit á chéudachah, Pedro, Santiago, Juan, Andrésíh á peh juibínit, nin pah caandíh ít niijíp wat jí:

⁴ —Ma naáwá jwiítidh. ¿Débólih tígáá meém ma niiját pah á yapbi? ¿Péeni yeó jáap jātíh ded pah tígáá á jwíh yapachah, jwí enbi? ít niij úubh joyóp wat jí.

⁵ —**Yeéb ní táí chájá chaáh. Bitá í yeeatdih ní joicá bojóó.** ⁶ ‘Weém Cristo caá’, niij yeenit, dawá í juóhbpna caá. Páant í yeenachah joinit, Diosdih cádahna, téut neumnít, páant niijnítboodíh dawá í péebpna caá.

⁷ ‘Pebhbit jumnit í míc mawatdih, yuúp jumnit í míc mawat doonádhíbut ní joibípna caá. Pánih joiná yuhna, caandíh bádí ní jenah joicá bojóó. Páant á yapbipna caá. Obohjeéhtih, páant á yapachah yuhna, péeni yeó jáap pínah páantjeh á judh jwuhbipna caá.’ ⁸ Caán láa bíic baácđih moón bíih baácđih moonjñh í míc maobipna caá. Nihat baácboó bádí míc mawat á jumbipna caá. Dawá pehbhoó nuugúp láa, baác méméatbut á jumbipna caá. Páant á yapachah yuhna, nin baácđih moón chah yeejép í yapat pínah á judh jwuhbipna caá.

⁹ ‘Páant á yapachah ennit, yeebhéh ní táí chájá chaáh. Bitá yeebdíh teonit, maátadih í wúhchah, jwiit judíowá jwí míc wáacat muúboó í páibipna caá. Páant í chájachah, wíihwá ní jumát júb, tátchidih moón maátadih, queét chah maátadhíbut bita yeebdíh í naóh yachbipna caá, í peéh chájat pínah niijná. Páant queét peh ñhñnit, wíih táini doonádhíh queéđđih ní naóhbpna caá.’ ¹⁰ Péeni yeó jáap jātíh táini doonádhíh nihat baácđih moonđíh naóh bohéát caá náahap. ¹¹ Yeebdíh peéh chájat téutni pebhna í ub bejchah, ‘¿Caandíh ded pah wá naóhbi?’ ní niij jenah joicá bojóó. Caanná ní jumachahjeh, ní naáwát pínahdih Túini Espírituboó yeebdíh á jéihyabipna caá. Páant á niijátđih joinit, ní naóh yapanaá. Pánih naóhna, ní jenah

joyátñhéh ní niijcán niit.* ¹² Caán láa bíic á úuddih, bíihboó á úud jeñédih mao yohat téutna, í wúhbpna caá. Í úip á wehdih, í wehboó í manádhíbut mao yohat téutna, í wúhbpna caá. ¹³ Pánihna, wíihwá ní jumát júb nihat yeebdíh í enihcan niit. Páant yeejép ní yapna yuhna, weemđih ní cádahchah, péeni yeó jáapđih yeebdíh wá táí abbipna caá.*

¹⁴ ‘Bitá í pápnidih Diosdih weñat muú díitboó jwejnít, cáacwá caánboodíh weñat téutna, caán muú á túyadđih í yéjeanachah, ní enbipna caá. Diosdihjeh cáacwá í úubát muú á jumachah, caán pápnidih caánboó jwejcat caá náahap. Dios naáwátđih naóh yapani Danielji, caandíh át naóh daacáp tají.* Caán á daacátjídih ennit, ní táí beh joyoó. Caanjñh yeejép í pápni á jumachah ennit, Judea baácboó jumnit, jeéboó í jweí páuh laab béje naáh.’ ¹⁵ Caán láa cáacwá tabit yeejép í yapachah, waícanjeh í jweí náo páuh laab béje naáh. Ded muú chahmant bóo coahboó jumni dei bejnit, áih bíi déedih ubudíh waacđanjeh, yooópđih á jweí béje naáh. ¹⁶ Wápchiboó jumni áih yéguenadhíh ubudíh á jwáub hejca bojo naáh.* ¹⁷ Caán láa wudu jumnit yaádh, í wehdíh túhñitbut í jweyéchah, queét yaádhđih chah á buobipna caá. ¹⁸ Nin pah Diosdih ní niij úubú: ‘Mah noj láa á jumachah, páant yeejép á yapca bojo naáh’, caandíh ní niiji. ¹⁹ Caán yeó jáapnadhíh cáacwá tabit yeejép í yapbipna caá. Nin baácđih Dios á chájat táttimah, cáacwá yeejép í yapna yuhna, péeni yeó jáapnadhíh chah yeejép pohba í yabipna caá. Páant yeejép í yapat táttimah, í jwáub yeejép yapcan niit.* ²⁰ Tabit yeejép yapat pínah daocánni yeó jáapna Dios á jwej jwuhbipna caá, á ñionitboó í jéih buujáát pínah niijná. Páant á chájchah nihna, ded áta buujácan tagaá.

²¹ ‘Caán láa det yeebdíh ‘Ní enee. Ninjñh caá Cristo á jumap’, í niijíchah, ‘Conjñh caá Cristo á jumap’, bitabut í niijíchah, ní joyáh bojóó.’ ²² Caán láa dawá yeenit í jumbipna caá. ‘Weém Cristo caá’, niij yeenit, ‘Weém Dios naáwátđih naóh yapani caá’, niij yeenitbut í jumbipna caá. Cáacwá í en wáhi bejat pínah niijná, úum náah jumnidih í cháj jútđipna caá. Páant í chájatđih ennit, Dios á ñionitboó í yeeatđih joiná, Diosdih cádahñit, queéđđihjeh í péeat pínahđih í náahbpna caá. ²³ Páant á yapat pínah jātíh, yeebdíh wáát naóhna caá, caandíh ní táí jéihyat pínah niijná. Páant wá

* 13:11 Mt 10.17-20; Lc 12.11-12

* 13:13 Mt 10.22

* 13:14 Dn 9.27; 11.31; 12.11

* 13:16 Lc 17.31

* 13:19

naawátjidih náhnit, yeebdíh yeenitdih joicát túut niijná, ñi táí chája chaáh”, Jesús át niijíp wut jí.

Nihat cāacwā úud jeñé á jwáub dei júúwát pínah

(Mt 24.29-35,42,44; Lc 21.25-33)

²⁴ “Caán láa cāacwā yeejép í yapat túttimah, yeó, widhbut á táí yeh iigcán niit.* ²⁵ Pániñ táut nuumná, jeá á méménachah, cúwá í yúug jéen bejbipna caá.* ²⁶ Páant á yapachah, weém nihat cāacwā úud jeñé, mah tólihjih wá dei jáóhbiñna caá. Bádi wépatjih, táí yeh iigni wá jwáub dei júúwáchah, nihat cāacwā weemdíh í enbipna caá.* ²⁷ Pániñ dei júóhna, wíh ángelwádhíñ nin baácboó wá wahbipna caá, nihat pehbóó wá ñionitdih í ub wáacat pínah niijná.

²⁸ “Higuera nah ded pah á jumatdih ñi jenah jooó. Caan náñ jáap wawá á jumuchah ennit, jópchi á júúwátdih ñi jéihna caá. ²⁹ Páant á jumat pah, nihat wá niijátji á yapachah enna, wá jwáub dei júúwát pínah bahni á judhdadidibut ñi jéihbiñna caá. ³⁰ Yoobópdih yeebdíh wá naóhna caá. Caán láa moón í wéat pínah játih, wá niijátji pah biic yoobó á yapbipna caá. ³¹ Nin baác, jeábut á baadúchah yuhna, wá naawátboó á buudcán niit. Nihat wá niijátji pahjeh wá péabipna caá.

³² “Obohjeéhtih, wá jwáub dei jáóhni pínah yeó jáap, horadidibut nihat í jéihcan caá. Cāacwá, ángelwá, weem yáh buca nihat jwí jéihcan caá. Wá íp Diosjeh caá caandíh á jéihyep.*

³³ “Pániñna, yeebbát caán yeó jáapdih jéihcannit jumna, weemdíh táí pániñ jumat táut niijná, jáanit pah Diosdih ñi táí uúbú. ³⁴ Ded pah pániñ ñi jumat pínahdih nin naawátjih wá bohébiñna caá: Muú mínah yuúp á jib bej jwuhat pahjeh tigaá. Á bejat pínah játih, á pehb moondíh áih muudíh á táí en dawát túutap be. Biquínadidih á tewatdih á jwejep be. Jécdih wapniboodíh á jwáub júúwát pínahdih á táí páñat túutap be.*

³⁵ Yeebbát ñi táí jenah joi páñaá. Muú mínah á jwáub júúwáchah, queét í jéihcat pah, weém ñi Maáh wá jwáub dei jáóhni pínah yeó jáapdih yeebbát ñi jéihcan caá. Cheyeh, chei tac yoób, mujbai eo láa, baabáchah caá wáta dei juyúp tagaá. ³⁶ Páant wá jwáub dei júúwát pínahdih jéihcan, wá wutatdih páantjeh ñi chájaá. Pániñ chájni, báadhdajeh wá jwáub dei juyúchah, áonit pah ñi jamcan

niit. ³⁷ Pániñna, yeebdíh wá niiját pah muntih, nihadidibut naóhna caá wá chájap: **¡Jáanit pah, táí teo pániñ ñi jumau!**” Jesús queétdih át niijíp wut jí.

14

Sacerdotewá í maéta, Moisés á wutatjidih bohénit biicdih Jesúsdiñ í mawíhat

(Mt 26.1-5; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

¹ Oveja wáúhdih jwí jeémát yeó jáap, Pascua í niijni,* chéne yeó jáap játih paacánni pandih jwí jeémát yeó jáapna át jumap wut jí. Sacerdotewá í maéta, Moisés á wutatjidih bohénitbut Jesúsdiñ mawíhna, caandíh ít tewat tútthip wut jí. Cāacwá í encah, caandíh í tewat pínah niijná, nin pah ít mic niij wéhenap wut jí:

² —Pascua yeó jáapnadidih, dawá cāacwá í jumuchah, Jesúsdiñ jwí tewat tútuchah, nihat tabit íta líj tagaá. Pániñ líjnit, jwiitdih íta mic mao tagaá. Pániñna, cāacwá í encah, jwí tewat tútáp, ít niijíp wut jí.

Yad wili chej jumniñ Jesúsdiñ mi puhwat
(Mt 26.6-13; Jn 12.1-8)

³ Queét Jerusalén táthiçboó í mic wéheat pónih, Jesús wá Betania táthiçboó báçah moópniñ Simónih muuna jeémpna ít chájap wut jí. Páant í jeémát pónih, biic yad wili táí chej jumni quítidih mit ub waád juibínap wut jí. Caán alabastro jeejih í chájni quítidih nardo í niijni chej jumni yí át jumap wut jí. Caán yí budi jib jumni át jumap wut jí. Pániñna, caán quít yapatdih dajnit, Jesúsdiñ wao dáhdih mit puhwep wut jí.* ⁴ Páant mi puhwachah ennit, biiquína caánboó jumnit ít líjip wut jí. Pániñ líjnit, nin pah ít niijíp wut jí:

—¿Dépanih tigaá nint chej jumni yí budi jib jumndih páant mi puoh peét? ⁵ Caandíh mi jib cháñ wáhna, áta táí tagaá. Pániñ jib chájna, biic jópchi tewat jib pah bóo mita jib tewep tagaá. Caán jibdih moh yéejnitdih mita jéih wáñ tagaá, ít niijíp wut jí. Páant niijnit, queét caántdih ít juihñap wut jí.

⁶ Páant í niij juihñuchah joinit, Jesús queétdih nin pah át niij naawáp wut jí:

—Páant caántdih ñi niijcá bojoo. Weemdíh caant mi táí chájna caá. ⁷ Moh yéejnitboó ñijeéh páantjeh í jumbiñna caá. Débólih ñi teo wáaquíhna, queétdih ñi jéih teo wáacna caá. Obohjeéhtih, weémboó ñijeéh nin baácboó bahniñit wá jum jwahbipna caá.* ⁸ Nint mi bíbohah pah bóo weemdíh páant mi chájna caá. Wanniñh báçahjidih jwípí puhwat pah, weemdíh chej jumni yíjñ puohna, í yohat pínahdih mi ámohna caá. ⁹ Yeebdíh yoobópdih wá naóhna caá. Nihat baácboó

* 13:24 Is 13.10; Ez 32.7; Jl 2.10,31; 3.15; Ap 6.12 * 13:25 Is 34.14; Jl 2.10; Ap 6.13 * 13:26 Dn 7.13; Ap 1.7 * 13:32 Mt 24.36 * 13:34 Lc 12.36-38 * 14:1 Ex 12.1-27; Dt 16.1-8 * 14:3 Lc 7.37-38 * 14:7 Dt 15.11

wfih túini doonádih naóhna, nint bæu mi chájatjidihbut í naóhbpna caá. Páant í naáwáchah joinít, caántdih dawá í náhnibpna caá, Jesús át niijíp wut jī.

Jesúsdih enihcannitdih ā duó wáyat pínahdih Judas ā naáwát

(Mt 26.14-16; Lc 22.3-6)

¹⁰ Caán láa, Judas Iscariote, Jesús doce ā bohénitjeéh bóo, Jesúsdih enihcannit sacerdotewá í maátadih ā duó wáyat pínahdih naáwádih át bejep wut jī. ¹¹ Caandih joinít, maáta ít weñep wut jī. Pánih wēinit,

—Meemdíh dinero jwī wáhbipna caá, queét Judasdih ít niijíp wut jī. Pánihna, Jesúsdih enihcannitdih duó wáyat túnt niijná, Judas át jenah joi bidip wut jī.

Jesús ā bohénit biicdih ā pée jeémát

(Mt 26.17-29; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)

¹² Paacánni pandih jwī jeémát yeó jáapna jwíh waadni yeó jáap, oveja wehdih jwī mawat yeó jáap, Jesús ā bohénit caandih nin pah ít niij úubh joyóp wut jī:

—¿Ded maudih tigaá Pascua jeémát dih jwiitdih ma numah jeémpbi? ¿Dedboo tigaá jeémát jwī chájbi? Jesúsdih ít niijíp wut jī.

¹³ Páant í niijíchah, Jesús chénewá ā bohénitdih wahnit, nin pah át niijíp wut jī:

—**Jerusalén tútchina ní bejeé. Caanná ní juibínachah, wám dahjñ mah beoni yeebdih ā jwááhbipna caá. Caandih péenit, ded maudih ā waadáchah, yeebbát ní pée waadá.** ¹⁴ Waadnit, caán maú mínahdih nin pah ní niij úubh joyóo: ‘ “¿Dedboo tigaá wá bohénit biicdih Pascua jeémát dih wá numah jeémát pínah tólih ā jum?” Bohéni ā niijná be’, ní niijíp maú mínahdih. ¹⁵ Páant ní niijíchah joinít, nihat jwī náahat jum beedni bádi chah bóo tólih dih ā júutbipna caá. Caán tólihboó jwī jeémát pínahdih ní chájaá, át niijíp wut jī.

¹⁶ Páant ā niijíchah joinít, Jerusalén tútchina ít bejep wut jī. Caanná juibínit, nihat Jesús ā niijátji biic yoobó ít jwááap wut jī. Queétdih ā júutni tólih dih waadni, Pascua jeémát pínahdih ít chájap wut jī. Nihat cháj péenit, Jesús ā páñapboó ít jwúub bejep wut jī. ¹⁷ Tóo náh júuwáchah, Jerusalén tútchina bejnit, Jesús doce ā bohénit biicdih caán chah bóo tólihna waád juibínit, Pascua jeémát dih queétdih át numah jeémép wut jī.

¹⁸ Páant í jeémát pónih, Jesús queétdih nin pah át niijíp wut jī:

—**Yeebdih yoobópdih wá naóhna caá. Weemdíh enihcannitdih duó wáini pínah ní cátiñ ā jumna caá. Caánboó wájeéh jeémpni caá,** át niijíp wut jī.*

¹⁹ Páant ā niijíchah joinít, bádi náhni dahwanit, nihat biquinajeh nin pah Jesúsdih ít niij úubh joyóp wut jī:

—¿Weém níhcan níit? Ít niijíp wut jī.

²⁰ —**Biic níjeéh jumni, pandih weém biicdih neéh jeémpni caá.*** ²¹ Páant yeejép wá yapat pínahdih jon játiñ **Dios naáwát dih naóh yapani át daacáp tají. Pánihna, weém, nihat cáacwá úud jeñé, caán ā daacátji pahjeh yeejép wá yaphipna caá.** ¡Obohjeéhtih, weemdíh enihcannitdih duó wáini yeejép pohba ā yaphipna caá! **Caán ā cáac jumcah, chah áta táí tagaá,** Jesús queétdih át niijíp wut jī.

Páant ā niijíchah joinít, Jesúsdih enihcannitdih duó wáini pínah át bac bejep wut jī.

²² Á bac bejat túttimah, queét páantjeh í jeéméchah, Jesús pandih úbnit, “**Nin jeémát ma wáhat túina caá, Paá**”, Diosdih níj péenit, ā bohénitdih át daj wáñep wut jī.

—**¡Dáa, ní jeémé! Nin pan wfih bácah panihni caá,** át niijíp wut jī.

²³ Túttimah, jiwá iguñ mac jumni babhbat dahdih úbnit, “**Nin babhbat ma wáhatbut túina caá, Paá**”, níj péenit, queétdih át wáñep wut jī. Páant ā wáñuchah, queét nihat ít babhbat wut jī. Páant í babhbachah, queétdih nin pah át jwúub niijíp wut jī:

²⁴ —**Nin babhbat wfih meép panihni caá. Nin babhbatdih yeebdih wá wáhat pah, wfih meépdih yohnit, wá wan wáhbipna caá, dawá cáacwá Dios biicdih í táí jumat pínah niijná.*** ²⁵ Yeebdih yoobópdih wá naóhna caá. **Nin baácboó jum jwuhna, jiwá iguñ macdih wá jwúub babhcan níit. Túttimah, Dios maáh ā jumapboó wá jwúub babhhipna caá,** át niijíp wut jī.

Pedro ā yeat pínahdih Jesús ā naáwát

(Mt 26.30-35; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

²⁶ Pascua jeémát dih jeémp péenit, Diosdih ít wēi ewep wut jī. Pánih eo péa, bac bejnit, Olivo jeená bejni namána ā bohénitdih Jesús át numah bejep wut jī.

²⁷ Pánih bejna, Jesús queétdih nin pah át niij naáwáp wut jī:

—**Yeéb nihat weemdíh ní cádahbipna caá. Jon játiñ Dios naáwát dih naóh yapani nin pah át níj daacáp tají:** ‘ “**Ovejawádih en daonídih wá maobipna caá. Páant wá mawachah, nihat ovejawá í jweí peét bejbipna nacaá,** Dios ā niijná caá”, naóh yapani át níj daacáp tají.* Pánihna, weemdíh ní cádahat pínahdih wá jéihna caá. ²⁸ Obohjeéhtih, weemdíh í mao yohochah yuhna, Dios

* 14:18 Sal 41.9 * 14:20 Sal 41.9 * 14:24 Ex 24.8; Jer 31.31-34; Zac 9.11 * 14:27 Zac 13.7 * 14:28 Mt 28.16

weemdih ã jwáub booaat túttimah, Galilea baácna yeebdih wã waóh bej páibipna caá, át niijíp wut jí.*

²⁹ Páant ã niijichah joinit, Pedro nin pah át niijíp wut yah jí:

—Queét nihát í cádahachah yuhna, weémboó wã cádahcan níit, át niijíp wut jí.

³⁰ —**Yoobópdi meemdih wã naóhna caá. Buu cheijeh majbai chéne ã ewat pínah jãtíh biíc peihcanni láa ‘Caandih wã jéihcan caá!’ ma níj yeebipna caá,** Jesús Pedrodih át niijíp wut jí.

³¹ —Majeéh weemdihbat í mawachah nihna, weémboó ma niiját pah wã niicán níit, Pedro Jesúsdi chah át jwáub niijíp wut yah jí.

Queét nihatbat biíc yoobó ít niijíp wut jí.

Getsemani pácahi jumapboó Jesús ã úbát (Mt 26.36-46; Lc 22.39-46)

³² Túttimah, Olivo jeená juibínit, Getsemani í niijni pácahi jumapna Jesús wã ít juibínap wut jí.

—**Diosdih wã úbát pónih, ninjĩh ní chéud páñaá,** Jesús ã bohénitdih át niijíp wut jí.

³³ Páant níj péanit, yuápbít bejnit, Pedro, Santiago, Juandihbat Jesús át numah bejep wut jí. Pánih bejnit, cáacwádhí ã wun wúhat pínahdih búdí jenah joinit, át jígah jwíhip wut jí.

³⁴ —**Tubít jígahnit, wanni pah caá wã jumap. Pánihna, yeebbát úocanjeh, ninjĩh ní úbh páñaá,** queétdih át niijíp wut jí.

³⁵ Páant níj péanit, chibít yuápbít bej, baácbóó páah yoh ñajnit, ³⁶ **“Paá, meém nihatdih jéih beedáni caá. Pánih jumna, ¡Weemdih ma wunat túatca bojoó! Obohjeéhtih, weém wã waníhach yuhna, meémboó páant ma náah yacachah, wã wun wúhbiipna caá”,** Jesús Diosdih át niijíp wut jí.

³⁷ Páant níj úbh péanit, biíc peihcannit ã bohénit í páñapboó Jesús át jwáub bejep wut jí. Páant ã jwáub juibí enechah, ñona ít chájap wut jí.

—**¿Ma ño níit, Simón? ¿Biíc horabit-jeh úocanjeh, ma noón páicannit beé?**

³⁸ **Túí jáanit, yeebdih Diosdih úbát caá náahap, yéej chájat jenah joyátdih yap yohat túat niijná. Túí chájihna yuhna, jáacan, úbhcan, páant ní jéih buujácan níit,** Jesús át niijíp wut jí.

³⁹ Páant queétdih níj péa, jwáub bejnit, ã jwíh úbátji pahjeh muntíh biíc yoobó át jwáub úbáp wut jí. ⁴⁰ Pánih úbh péa, biíc peihcannit pánit pehbóó ã jwáub juibínachah, jwáub ñona ít chájap wut jí. Tubít quíib chei jumachah, ít jwáub úwáp wut jí. Jesús queétdih ã wacachah, tícna, caandih

ít jéih jepahcap wut jí. Túttimah, jwáub úbádhíh bejniji, pánit pehbóó Jesús át jwáub juibínap wut jí. ⁴¹ Biíc peihcanni láa úbhñit, pánit pehbóó át jwáub juibínap wut jí.

—**¿Yeéb páantjeh ñonit, choó níit ní chájap? ¡Páant bóojeh tigaa! Butéh yéejnit weemdih tewedih juiná caá í chájap.** ⁴² **Ní jáa bojoó. Chóbe. Weemdih eníhcannitdih duó wáini ã juiná caá,** Jesús queétdih át niijíp wut jí.

Jesúsdi eníhcannit caandih í tewat

(Mt 26.47-56; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)

⁴³ Páant Jesús ã niijichahjeh, ã bohéniji Judas át juibínap wut jí. Judasjeéh dawá ít juibínap wut jí. Íbat naaná, máa quíitnadihbat ít bíbohó wut jí. Sacerdotewá í maáta, Moisés ã wutatjidi bohénit, jwiít judíowádhíh waóhñitbat queétdih ít wahap wut jí. Jesúsdih teonit, í pebhna í úb bejat pínah niijná.

⁴⁴ Jesús pebh í bejat pínah jãtíh, Judas ájeéh bejnit pínahdih nin pah átát níj jéihya naáwap wut jí: “Páo túbdih nomnit, wã úbhñidih ní teweép. Teonit, ní cátiñ ní úb bejeé, ã jweicát pínah niijná”, át niijíp wut jí.

⁴⁵ Pánihna, Jesús wã pebhna juibínit, Judas Jesús pebh át juibínap wut jí.

—**¿Ma jum, Bohéni? níj úbhñit, Jesúsíh páo túbdih át nomop wut jí.** ⁴⁶ Páant Judas ã úbhúchah ennit, Jesúsdih tewedih júóhñit caandih ít tewep wut jí.

⁴⁷ Obohjeéhtih, pehbít ñuhni Jesús ã bohéniboó íbat naadhí jwáat wái úbnit, sacerdotewá í maádhíh teo wúhniñ moli chóodih át dúuc bóod yohop wut jí. ⁴⁸ Caandih tewedih juibínitdih nin pah Jesús át niijíp wut jí:

—**¿Nuumnídhíh tewat pah íbat naaná, máa quíitnadihbat úbnit, weemdih tewedih ní júóhñit beé?** ⁴⁹ **Yeó jáap jumat pah Dioíh muáboó ñijeéh wã jumachah yuhna, weemdih ní teocap be.* Obohjeéhtih, Dios naáwátdih naóh yapani ã daacátji pahjeh buu weemdih ã yapa naáh,** át niijíp wut jí.

Pánihna, Jesúsdih teonit, ít úb bejep wut jí. ⁵⁰ Páant í teo bejchah enna, nihát ã bohénit caandih ít éemp jwei bejep wut jí.

⁵¹ Obohjeéhtih, weémboó jáap behni, ñoniji wíh ñajapdi bóo chóojíhjih mic bainit, Jesús wã í bejat túttimah wã ñuán péenap jí. Páant wá ñuán péenachah ennit, Jesúsdih teonitboó weemdihbat í tewep yah jí. ⁵² Obohjeéhtih, páant í teweçhah yuhna, caán chóodih cádah yoh bojnit, yégueh wihcannijeh wã náo jwei béjep jí.

* 14:49 Lc 19.47; 21.37

Judiowā ī maáta Jesúsdiḥ ī wáabh joyát
(Mt 26.57-68; Lc 22.54-55,63-71; Jn 18.12-14,19-24)

⁵³ Pánih Jesúsdiḥ ab bejnit, sacerdotewā ī maáih muaná it ab waad béjep wut jī. Áih muáboó jumni míc wáacat tólihboó caanjéh, bita sacerdotewā ī maáta, jwít judiowādiḥ waóhnt, Moisés ā wutatjidiḥ bohénitbut jwibínit, Jesúsdiḥ naóh yacat táut niijná, queét nihat it míc wáacap wut jī. ⁵⁴ Obohjeéhtih, Pedroboó Jesúsdiḥ ywápjuh át űuún péenap wut jī. Pánih űuún péenit, sacerdotewā ī maáih muá wáihyat júduboojéh át waad jwibínap wut jī. Pánih waad jwibínit, Pedro tau cúat jwéejdiḥ, muúdiḥ wapnit bíicdiḥ, át méé cháudap wut jī.

⁵⁵ Sacerdotewā ī maáta, nihat bita maáta bíicdiḥ wáac jwibínit, “Jesús yeejép chájna beé”, niijnítidiḥ bidna it chájar wut jī. Jesúsdiḥ peéh mawihna, chénewá bíic yoobó naóhntidiḥ bidna itih chájar wut yuh jī. Obohjeéhtih, it bid jwícáp wut jī. ⁵⁶ Dawá nih yáanit, mách míc it naáwáp wut jī. ⁵⁷ Biqúina űah űahnt, nin pah it niúj yee naáwáp wut jī.

⁵⁸ —Nin pah ā niújchah, jwí joyóp be: ‘Nin Dioih muá cáacwā ī chájnijidiḥ wá yéeja beedábiḥna caá. Bíic peihcanni yeó jáap túttimah jáap muá, cáacwā ī chájca naáh muúdiḥ wā chájbipna caá’, ā niújip be, it niújip wut jī.*

⁵⁹ Obohjeéhtih, páant niujná yuhna, mách míc it niújip wut jī.

⁶⁰ Sacerdotewā ī maáh cáacwā cátiḥ űah űahnt,

—¿Dépanih tigaá queétdih ma jéih jepahcan? ¿Dedé tibeé ma yéej cháj, meemdiḥ páant ī niúj naóh yacachah? Jesúsdiḥ át niújip wut jī.

⁶¹ Obohjeéhtih, Jesúsboó át jepah jwuhcap wut jī. Páant ā jepahcatdih enna, sacerdotewā ī maáh

—¿Meém Dios ā wahni níit? ¿Dios, jwí wéini, ā wáuh níit? Jesúsdiḥ át jwáub niújip wut jī.

⁶² —**Páant ma niuját yoobópdih tigaá. Weém nihat cáacwā úd jeñé Chah Wéjni ā jéihyepmant bóo huwámant cháudnit, wá wutuchah, űi enbipna caá. Mah tólihnajih wá jwáub dei júwáchahbut űi enbipna caá,*** Jesús át niúj jepahap wut jī.

⁶³ Páant ā niújchah joinit, sacerdotewā ī maáh búdi át íjip wut jī. Á íjijat júatna, áih jih bóo yégueh chóodiḥ át yeo wáyap wut jī. Pánih yeo wáanit,

—¿Dépanih tigaá bita naóhnt pínah jwíta bid? ⁶⁴ **‘Weém caá Dios wáuh’**, Jesúsjuh ā niújchah, yeéb nihat űi joiná be. ¿Yeébbóo

ded pah tigaá caandih űi niúj jenah joí? ájeéh jumntidiḥ át niújip wut jī.

—Caandih peéh mao yohat caá náahap, queét nihat it niújip wut jī.*

⁶⁵ Páant niujnit, biqúina Jesúsdiḥ it cói jáha jwíhup wut jī. Cói jáhanit, quíib nem chéo póocnit,

—Dios wáuh jumna, ma naáwá ¿déhe tibeé meemdiḥ mao? It niúj deoh naáwáp wut jī.

Túttimah, Dioih muúdiḥ wapnit soldad-owádiḥ ī wáuhchah, queétdih Jesúsdiḥ it pañap wut jī.

Pedro ā yeeat

(Mt 26.69-75; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18,25-29)

⁶⁶ Páant ī chájat pónih, wáihyat júdu díitna Pedro ā méé cháuduchah, sacerdotewā ī maáhdih teo wáhnih mit jwibínap wut jī. ⁶⁷ Jwibínit, Pedro tau cúatdih ā méé cháuduchah ennit,

—¿Meembát Jesús Nazaret túttchimant bóojeéh péeni nihcan níit? mit niúj wáabh joyóp wut jī.

⁶⁸ —Íjeéh péeni nihcan caá. Caán ma niujni Jesúsdiḥ wá jéihcan caá. ¿Ded pah niúj tigaá ma cháj? Pedro át niúj yee jepahap wut jī.

Páant niujnitjeh, tau cúat jwéejdiḥ cháudniji bejnit, jéčna át jwei béj űuhup wut jī. ⁶⁹ Páant caánboó ā űuhuchah, teo wáhnih Pedrodih mit jwáub enep wut jī. Pánih ennit, mi pebh en űahntidiḥ nin pah mit jwáub niújip wut jī.

—Nin newé Jesúsjeéh péeni caá, mit niújip wut jī.

⁷⁰ —Nihcan caá. Weém ájeéh péeni nihcan caá, Pedro át jwáub niúj yeenap wut jī.

Túttimah, bita caanjih en űahnt jwuh

—Ájeéh péeni caá meém. Caandih péenit Galilea baácdiḥ moón mícjeh caá. Meembát Galilea baácdiḥ bóo ma jumna caá. Pánihna, meembát ájeéh péeni nacaá, Pedrodih it niújip wut jī.

⁷¹ —Weém yeeni nihcan caá. Túi yoobópdih yeebdih wá naóhna caá. ¡Níi niujni newédiḥ wá jéihcan caá! ¡Páant yoobópdih wá naóhcah, Dios weemdiḥ ā peéh chája naáhl Pedro át jwáub niúj yeenap wut jī.

⁷² Páant ā niujátjeéhjeh, mujbai át jwáub ewep wut jī. Páant ā jwáub ewechah joinit, **“Mujbai chéneji ā ewat pínah játiḥ ‘Caandih wá jéihcan caá’, meém bíic peihcanni láa ma niujbipna caá”**, Jesús ā niujátjidiḥ Pedro át náhninap wut jī. Pánih náhnit, Pedro búdi át juñap wut jī.

15

Maáh Pilato Jesúsdiḥ ā wáabh joyát
(Mt 27.1-2,11-14; Lc 23.1-5; Jn 18.28-38)

* 14:58 Jn 2.19 * 14:62 Dn 7.13 * 14:64 Lv 24.16

¹ Baáb jéenechah, sacerdotewā ī maáta, jwíit judíowā jwī maáta, Moisés ā watatjidih bohénit, bita maátatub it míc wáac juibínap wut jī. Pánih míc wáac juibínit, Jesúsdih ded pah ī chājat pínahdih it míc wéhenap wut jī. Pánih míc wéhe péanit, Jesúsdih it chéwat tútup wut jī. Ī chéu péaat táttimah, maáh Pilato pebhboó it ub bejat tútup wut jī. Pilato, Roma baácdih bóo, Judea baácdih moondíh watni át jumap wut jī. ² Páant ī ub juibínachah ennit, Pilato Jesúsdih nin pah át níj uábh joyóp wut jī:

—¿Meém yoobópdi judíowā ī maáh níit? át níjíp wut jī.

—**Ma níjít pah tígáá**, Jesús át níj jepahap wut jī.

³ Pánihna, sacerdotewā ī maáta Pilatodih yeenit, Jesúsdih yeejép it naóh yacap wut jī.

⁴ Páant ī naóh yacachah joinít, nin pah Pilato Jesúsdih át níjíp wut jī:

—¿Páant meemdi Ī naóh yacachah joiná yuhna, ma jéih jepahcan níit? át níjíp wut jī.

⁵ Obohjeéhtih, Jesú át jwáub jepahcap wut jī. Páant ā jepahcatdih ennit, Pilato búdi át wáhi bejep wut jī.

Jesúsdih ī mao yohat tútat

(Mt 27.15-31; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)

⁶⁻⁷ Caán láa, Romanowā queét judíowādih ī maáh jumatdih íjnit, biqúina judíowā Romanowādih it míc mawap wut jī. Pánih míc maona, cáacwādih it mao yohop wut jī. Páant ī mawachah, ī teonitji nemat muúboó dawá it jumap wut jī. Barrabás wít jumníbut íjeéh nemat muúboó át jumap wut jī. Pascua jumap pah Pilato biíc cáac nemat muúboó jumni, cáacwā ī bacaat túatnidih ápi bacapan wut jī. ⁸ Pánihna, cáacwā Pilato pebh juibínit, biíc nemnidih ā bacaat pínahdih it uábhup wut jī.

⁹ Páant ī uábhuchah joinít, Pilato queétdih nin pah át níj uábh joyóp wut jī:

—¿Yeéb judíowā ní maáhdih wā baca wāh íjñh? ¿Caandíh níit ní náahap? át níjíp wut jī.

¹⁰ Dawá cáacwā Jesúsdih ī weñechah, sacerdotewā ī maátaboó caandíh túbit íjina, it mawat tútup wut jī. Pánihna, queét Jesúsdih ī íjattidih jéihnit, cáacwā ī weñatdihbut jéihnit, Pilato queétdih páant át uábh joyóp wut jī. ¹¹ Obohjeéhtih, cáacwā Jesúsdih ī náahachah yuhna, sacerdotewā ī maátaboó queétdih jac wutnit, Barrabásboodíh ā bacaat pínahdih it jepahat tútup wut jī.

Páant ī jac wutuchah joinítji,

—Barrabásdih caá jwī náahap! ¡Caandíh jwíitdih ma baca wáhuú! Pilatodih cáacwā it níj jepahap wut jī.

¹² —¿Yeéb judíowā ‘jwī maáh’, ní níjnídih dedé tígáá wā chājbi? Pilato át níjíp wut jī.

¹³ —¡Caandíh cruzboó péoh dodhnit, ma mao yohat tútú! It níj íaacáp wut jī.

¹⁴ —¿Dépanihna? ¿Dedé tígáá ā yéejatji, páant ní níjíchah? Pilato át níj uábh joyóp wut jī.

Obohjeéhtih, queét chah it jwáub níj íaacáp wut jī.

—¡Caandíh cruzboó péoh dodhnit, ma mao yohat tútú! It níjíp wut jī.

¹⁵ Pánihna, cáacwā caandíh ī íjcat pínah níjíná, Pilato Barrabásdih queétdih át baca wáhp wut jī. Pánih bacanit, soldadowādih momo jwi chóo coóh jumni tópnajñh Jesúsbodíh át puñat tútup wut jī. Pánih puñat tútup, Pilato caandíh át ub bejat tútup wut jī, cruzboó péoh dodhnit, ī mao yohat pínah níjíná.

¹⁶ Páant ā ub bejat tútuchah joinít, Pilatoíh muú díitna Jesúsdih it ub waad béjep wut jī. Pánih ub waad béjnit, caanjñh wapnit soldadowā it míc wáacap wut jī. ¹⁷ Pánih míc wáacnit, Jesúh yégueh jih bóo chóodih too dugnit, maáh ā dawát pah íjgohni duuni chóodih caandíh it yacap wut jī. Maáh ā dawát júdu pah chājnit, óot pihdih péeb wao péanit, Jesúh wao dáhdih it yacap wut jī. ¹⁸ Maáhdih ípi chājat pah Jesúsdih nin pah it níj deoh naáwáp wut jī:

—¡Ma túi jumú! ¡Meém caá judíowā ī maáh! It níj deoh naáwáp wut jī. ¹⁹ Pánih deoh naóhnit, máa doóbhñh áih wao dáhdih maonit, it coí jáhanap wut jī. Pánih mao coí jáhanit, maáhdih weñat pah Jesús pebh it bóhdich caj yoh íjap wut jī. ²⁰ Páant níj deoh naóh péanit, duuni chóodih too dugnit, áih yégueh chóodihjeh it jwáub yacap wut jī. Pánih yacnit, it ub bac bejep wut jī, cruzboó péoh dodhnit, ī mao yohat tút níjíná. Pánih ub bejna, áih cruzdih bewat tútup, ī mao yohat pínah jeéboó caandíh it ub bejep wut jī.

Jesúsdih cruzboó péoh dodhnit, ī mawat

(Mt 27.32-44; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

²¹ Í mao yohat pínah jeéboó bejnit, Simón, Cirene baácdih bóodih it jwááap wut jī. Simón Jerusalén tútchiboó juibína át chājap wut jī. Caán Simón ā wehboó jwíjeéh jumnit Alejandro, Rufojñh ī jumna caá.* Pánihna, queét ī íip Simóndih jwááhñit, soldadowā caandíh Jesúh cruzdih it bewat tútup wut jī.

²² Pánih bejnit, Gólgota wít jumapna it juibínap wut jī. “Gólgota” níjíná, “Wao lídip jeé”, níjíná it chājap wut jī. ²³ Pánih caanná juibínit, mirra wít jumni macjñh widnit, ī ub bejni jiwá iguñh macdih Jesúsdih it tóihyop wut yuh jī. Obohjeéhtih, caan mácdih Jesús át babhcap wut jī. ²⁴ Táttimah, cruzboó Jesúsdih it péoh dodhnap wut jī. Pánih péoh

dodh péanit, áih yégueh chóojidih “¿Deih tigaá á jumbi?” míc niijnit, tihwat júdanabitjih soldadowá it yoh tihwip wut jī.*

²⁵ Cheibitjeh nueve yeó á jamuchah, Jesúsdih cruzboó it péoh dodhdop wut jī. ²⁶ Á yéeatdih naóhna, cruzboó áih wao cháh, nin pah it niij daác búhdhdop wut jī. “JUDÍOWÁ I MAÁH”, caán naadih it niij daacáp wut jī. ²⁷ Chénewá nuumnútdihbut biih cruznadih Jesús pebh it péoh dodhdop wut jī. Biicdih á jéihyepmant bóo buwámant, biíhdih á wáyámant bóo buwámant péoh dodhniit, queét tac yoób Jesúsdih it péoh dodhdop wut jī. ²⁸ Jon játih Dios naáwátdih naóh yapani á daacáti biic yoobó Jesús át yapap wut jī: “ ‘Wutatdih yap yohnitjééh jumni caá’, cáacwá caandih i niij jenah joibipna caá”, át niij daacáp taji.*

²⁹ Cruz pebh en yap bejnit Jesúsdih nin pah yeejép it niij deoh naáwáp wut jī.*

—¡Edeéh buca! ¿Dioih muudih yohnit, biic peihcanni yeó jáap túttimah, meém caán muudih jwáub chájni pínah niit?*

³⁰ Pánihi jumna, ¡caán i péoh dodhdopmant meemjéh ma dei jéuwá! it niijíp wut jī.

³¹ Páant i niiját pah sacerdotewá i maáta, Dios á wutatdih bohénitbut biic yoobó caandih nin pah it niij deoh naáwáp wut jī:

—Caán bitadih táu teo wáacni jumna yahna, caanjéh á jéih míc teo wáaccan caá. ³² ‘Judíowá i maáh caá’, niijná, cruzmant á dei júuwáchah enna, caandih jwí jepahbipna caá, it niijíp wut jī.

Ájééh i péoh dodhniitbut yeejép it niijíp wut jī.

Jesús á wunat

(Mt 27.45-56; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30)

³³ Jesús cruzboó i péoh dodhni á ñuhuchah, yeó jáap tac yoób á dupááh bejep jī. Nihat baácboó dupá bejnit, biic peihcanni horas túttimah, á jwáub baáb jwáub bejep jī, páant muntih. ³⁴ Páant á jwáub baabát pínah játihbit, Jesús nin pah át niij wép ñaacáp wut jī: “**Eloi, Eloi, ¿lemá sabactani?**” niijná, “¿Wíih Dios, wíih Dios, dépanih tigaá weemdihi ma éemp bej?” Jesús át niij ñaacáp wut jī.*

³⁵ Páant á niijichah joinit, biquína caanjih ñuhnit,

—Dios naáwátdih naóh yapani Elíasjidihi bidna caá á chájap, it míc niijíp wut yuh jī.

³⁶ Biic íjééh jumni bóo ñáo ñah bejnit, páab cháí déedih ubnit, bijni jiwá iguúh macdih báah, máa doóbh yapatdih chéó búudh, júut ñahanit, Jesúsdih át wái nomat túttup wut yuh jī.* Pánihi wái nomat túttup, caanjéh nin pah át míc niijíp wut jī:

—¡Á jumá naáh! Elíasji nindih teo wáacadih á júuwáchah, jwí en jwah jíih, át niijíp wut jī.

³⁷ Páant á niiját túttimah, tubit ñaacnit, Jesús át wunah bejep wut jī. ³⁸ Páant á wunuchahjeh, Dioih muú díitboó i jáh yaihi bádi wáupni chóo yeo dei bejnit, chéne chóo pah át chāwáp wut jī.* ³⁹ Caán á wunuchah ennit, Jesús pebh ñuhni soldadowá i maáh nin pah át niijíp wut jī:

—Yoobópdih nin Dios wáuh ta tigaá”, át niijíp wut jī.

⁴⁰ Chibit yuápbít biquína yaádh Jesúsdih it en ñuhup wut jī. Queét yaádhjééh Mágdala tútchidih bóli María mit jumap wut jī. Biih wili Mariábut mit jumap wut jī. Caánt José, á úud Santiago i íin mit jumap wut jī. Biih wili Salomébut mit jumap wut jī. ⁴¹ Jesús Galilea baácboó á jum jwuhuchah, queét yaádh caandih teo wáacnit it jumap wut jī. Pánihi, Jerusalén tútchina Jesús á bejchah, queét yaádh dawá bita yaádhbut ájééh it péenap wut jī.*

Jesúh bácahjidihi yohat

(Mt 27.57-61; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

⁴²⁻⁴³ Jwí chooát yeó jáap játih bóo, jwí chooát pínadihi jwí ámohni yeó jáapdihi, Jesús át wunap wut jī. Caan chéyh tóo ñáh júuwát pínah játih, José, Arimatea tútchidih bóo, Jesúsdih bácahjidihi Pilatodih uúbádihi át bejep wut jī. Caán José jwíit judíowá jwí maátajééh á jamuchah, caandih bita maáta ípi táu joyóp wut jī. Dios á maáh jumat pínadihi táu páini át jumap wut jī. Caán úumcanjeh, Pilatodih Jesúsdih bácahjidihi uúbádihi át bejep wut jī, jwí chooát yeó jáap i waadáchah, áih bácahji páantjeh cruzboó á ñuhcat pínah niijná. ⁴⁴ Jesús játih á wunat doonádihi joinit, Pilato át joí wáhi bejep wut jī. Pánihi joí wáhi bejnit, soldadowá i maáhdih át bid bojop wut jī. Á pebh á juibínachah, nin pah caandih át niij uúbh joyóp wut jī:

—¿Jesús wáát wunah bejnit beé? át niijíp wut jī.

—Wáát wunah bejna beé, soldadowá i maáh át niij jepahap wut jī.

⁴⁵ Páant á niij jepahachah joinit, Pilato áih soldadowádihi Jesúsdih bácahjidihi ub deyanit, Josédihi át wáhat túttup wut jī. ⁴⁶ Páant á niiját joinit, táu baabni yégueh chóodih júb cháj, cruzna jumapboó jwáub bejnit, Josédihi Jesúsdih bácahjidihi i ub deya wúhuchah, át ubup wut jī. Pánihi ubnit, caán yéguehjih pin péanit, jeedih i baadnjihi íitboó caandih át yohop wut jī. Yohnit, bádi jeé júaduh tóo pátú bejnit, caán ítdih át nemep wut jī. ⁴⁷ Páant á yohochah, Mágdala tútchimant

* 15:28 Is 53.12 * 15:29 Sal 22.7; 109.25 * 15:29 Mr 14.58; Jn 2.19 * 15:34 Sal 22.1 * 15:36 Sal 69.21 * 15:38 Ex 26.31-33; 2Cr 3.14 * 15:41 Lc 8.2-3

bóli María, bíih wili Mariabut it enep wut jī. Caánt María bíih José ín mit jumup wut jī.

16

Jesús ā boo pud jāúwát

(Mt 28.1-10; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

¹ Jwiit judíowā jwí chooát yeó jáap ā yapachah, tōo ñáh jāúwáchah, bíic peihcannit yaádh chej jumnidih jīb chājadih it bejep wut jī, Jesúh bācahjidih ī ñāñat pínah níjñā. Mágdala tútchimant bóli María, bíih wili María Santiago ín, Saloméjīh, queét bíic peihcannit yaádh jīb chājadih it bejep wut jī. ² Túttimah bóo yeó jáap baáb jéenechah, chej jumnidih ubnit, queét yaádh Jesúh bācahjih yohopji jeé íitboó it bejep wut jī.

³ —¿Déhe tigaá jwiitdih jeé jádudih ī pütá yoh wáhbī? queétjeh it níj míc wéhe bejep wut jī.

⁴ Pánih juibína, José ā nemniji jeé jádu caán íit jwéjdih ā ñuhuchah it enep wut jī. Caán búdí jádu ā jumuchah, cáacwā ī tóo pütá dodhdad pah át lajap wut jī. ⁵ Pánihna, caán íitdih waád juibínit, jáap behni pah jígojni ángeldih it enep wut jī. Caán ángel túi baabní yégueh chóo duonit, ī jéihyemant bóo buwámant át cháudup wut jī. Caandih ennit, búdí it úmup wut jī.

⁶ Páant ī úmuchah ennit, caán ángel queét yaádhidh nin pah át níijíp wut jī:

—Íñi úmca bojoó! ¿Yeéb Jesús, Nazaret tútchidih bóo cruzboó ñuhnit, wannijidih bid níit ñi chājap? Obohjeéhtih, ninjīh ā wiican caá. Jáantjeh ā boo pud jāúwáp be. Caandih ī cáagatjidih ñi ené. ⁷ Úmcanjeh, ā bohénitdh naáwádih ñi bejeé. Pedrodihbut ñi túi naáwá chaáh. Jáantjeh ā naáwátji bíic yoo bó Jesús yeebdih Galilea baácna ā waóh bej páina caá. Caánboó caandih ñi jwááhbiipna caá', ā bohénitdh ñi níijí, ángel át níijíp wut jī.*

⁸ Páant ā níijíchah joinit, bac bejnit, yohopji jeé íitmant it ñáo jwáub bejep wut jī. Náo jwáub bejnit, úmna, méménit, bitadidh it naóhcap wut jī.

Mágdala tútchidih bóli Mariadih Jesús ā jígohat

(Jn 20.11-18)

⁹ Chooát yeó jáap túttimah, Jesús boo pud jáóhni Mágdala tútchidih bóli Mariadih át jwíh jígohop wut jī. Caánt siete nemépwā jumnihjidih Jesús ā boonih mit jumup wut jī. ¹⁰ Jesús ā bohénitji caandih ī juñúchah, Mariaboó caandih mi enatjidih queétdih naáwádih mit juibínap wut jī. ¹¹ “Cristo át jwáub boo pud jáóh tabeé. Caandih weém wā enna be”, queétdih mitih níijíp wut yuh jī. Obohjeéhtih, páant mi níijíchah yuhna, it joyáh bojop wut jī.

Chénewā Jesúsjeéh péenitdih ā jígohat
(Lc 24.13-35)

¹² Túttimah, chénewā Jesús wājeéh jibnitji muú wihcapboó ī jib bejchah, Jesús queétdih át jígohop wut yuh jī. Obohjeéhtih, mácah ā jígohochah, jwíh beh encan yuhna, túttimah, caandih it beh enep wut jī. ¹³ Pánih beh ennitji jwáub bejnit, ī chéenwádih Jesúsdih ī enatjidih it naáwáp wut yuh jī. Obohjeéhtih, páant ī naáwáchah yuhna, queétdihbut it joyáh bojop wut jī.

Áih túini doonádih ā bohénitjidih Jesús ā naáwát tútat

(Mt 28.16-20; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)

¹⁴ Túttimah, once ā bohénitji ī jeéméchah, queétdih Jesús át jígohop wut jī. Caán ā naáwátjidih túi jenah joicán, jwáub booni bitadidh ā jígohatdih ī naáwáchah yuhna, ī joyáh bojatji jīb queétdih át juihñup wut jī. ¹⁵ Pánih juih péanit, queétdih nin pah át níijíp wut jī: “**Nihat baáboó wíh túini doonádih nihat cáacwádih naáwádih ñi bejeé.**” ¹⁶ **Weemdh jepahnit, daabáat túatnit, iiguípna ī bejat déejidih Dios ī yéejatdih ā yoh wáhbipna caá. Obohjeéhtih, weemdh jepahcannitdh Dios ā péeh chājachah, iiguípna ī bejbipna caá.** ¹⁷ **Det weemdh jepahnitboó wā wēpatjīh nin pah ī chājbipna caá: Nemépwā cáacwáih bācahmant jumnitdih ī bacat túatbipna caá. Mácah weeatjīh ī wéhebiipna caá.** ¹⁸ **Maidih ī tewechah, ī chāacáchah yuhna, dedé ebépdih ī babhbachah yuhna, queétdih ā chéúhcan níit. Wunnitdih ī teo jáha wáúchah, ī túi boobipna caá**”, át níijíp wut jī.

Jesús jeáboó ā púuh laab béjat
(Lc 24.50-53)

¹⁹ Páant níj naóh péanit, jwí Maáh Jesús jeáboó át púuh laab béjep wut jī. Pánih púuh laab juibínit, maáh waadná, Dios ā jéihyemant bóo buwámant át cháudup wut jī.* ²⁰ Pánihna, Dios cáacwádih ā túi ubat pínah doonádih Jesús ā bohénitji nihat pehbóo naáwádih it bejep wut jī. Pánih naóhnit, jwí Maáh queétdih ā teo wáacachah, ā wēpatjīh cáacwā ī jéih chājca naáhdih it chāj jáutup wut jī. Páant ī chāj jáutuchah, ā naáwátidh joinitboó, “Í naáwát yoo bópdih caá ā jumup”, níijnit, Diosdih it túi jepahap wut jī.

Páant bóojeh tigaá weém Marcos wā daacát.

* 16:7 Mt 26.32; Mr 14.28

* 16:15 Hch 1.8

* 16:19 Hch 1.9-11

SAN LUCAS

Ā daác jwííhat

¹ Wá dée Teófilo, weém Lucas meemdih bainí wá naóh daácipna caá. Jwí cátih Jesús ā chājatjidih dawá cāacwā it daác jwííhip tají. ² Jesús ā cāac jumni yeó jáapdih púú ā péani yeó jáapna ájeéh jumnitji, ded pah ā chājatjidih enniti, ā naawátdihbut joinitji, jwiítidih ī bohénap jí. ³ Páant ī bohéátdih joinitji weembút buu wā jéihyep buca. Pánih jéihnit, “Nin pah Teófilodih wā daác wāhuchah, ā túbipna caá”, wā níj jengah joyóp be.* ⁴ Páant níj jengah joinit, meemdih wā daác wahna caá, ma joinitji doonádih túi yoobópdih ma jéihyat pínah níjná.

Juan Daabáni ā cāac jumát pínahdih ángel ā naáwát

⁵ Jesucristo ā cāac jumát pínah játi, Herodes Judea baácđih moón ī maáh jum láa, Zacarías wāt jumni sacerdote āt jumap wut jí. Caán Abías wāt jumni sacerdotewā poómpđih bóo wut jí. Yad Elisabetbut Aaron juima mit jumap wut jí.* ⁶ Queét chénewā Dios ā enechah, nihāt ā wutatjidih túi jephanit it jumap wut jí. ⁷ Obohjeéhtih, Elisabet weh wihcannih wut jí. Pánihna, queét chénet pah behnitjeh jumna, weh wihcannitjeh máahna it chājap wut jí.

⁸ Biíc semana Zacarías jumni sacerdotewā poómp Dioih maúđih ñahwat en daonit pínah it túut naumap wut jí. ⁹ Biíc yeó jáapdih sacerdotewā ípí chājat pah, Zacaríasdih it níwip wut jí, Dioih maúđih waadnit, chej jumnidih ā cawat pínah níjná. ¹⁰ Chej jumnidih ī cawat horadih waad bejnit, ā cawachah, táahmant bóo túlidih dawá cāacwā Diosdih uúbh páina it chājap wut jí. ¹¹ Zacarías chej jumnidih ā cawachahjeh, Dios ā wahni ángel āt jígohop wut jí. Chej jumni cawat dah jéihyepmant bóo buwámant āt ñuhap wut jí. ¹² Pánihna, Zacarías caandih en wáhi bejnit, búdi āt úmup wut jí.

¹³ Páant ā úmuchah ennit, ángel caandih nin pah āt níj naáwáp wut jí:

—Zacarías, ma úmca bojóo. Ma uúbatdih Diosboó āt joiná wut be. Yeebdih ā túi chājachah, majeéh bóli, Elisabet, newé weépdih mi weh jumbipna caá. Caandih Juan ma wāt búudhdúp. ¹⁴ Níi wáúh ā cāac jumuchah enna, búdi níi wéibipna caá. Dawá cāacwābut biíc yoobó ī wéibipna caá. ¹⁵ Dios ā enechah, caán oboh jumni nihcan nit. Ā ñioni jumna, jiwá iguúh mac, pooni, poccannidihbut ā babhcan nit. Beh wiliúh wudah diítmah jum jwuhna, Túini

Espíritu ā wépatdih ā bíbohípná caá.* ¹⁶ Ma wáúh behna, dawá quíbh buadnit judiowáđih Diosdih ā jwáúb jepahat tútubipna caá.

¹⁷ Dios ā wahni ā júúwát pínahdih naóh waóhni pínah ā jumbipna caá. Dios ā wépat búdi bíbohna, Elíasji ā wép naawátji pah muntih ma wáúhbut biíc yoobó wép naóhni ā jumbipna caá. Páant ā naawáchah joinit, behnitboó túut naumnit, ī wehdih ī túi oibipna caá. Túinidih yap yohnitbut túut naumnit, túi chājnit ī jengah joyát pah muntih ī jwáúb jengah joibipna caá. Pánihna, Cristo ā júúwát pínah játi, cāacwā túut naum pánit ī jumbipna caá, caandih ī túi jepahat pínah níjná, ángel Zacaríasdih āt níjíp wut jí.*

¹⁸ Páant ā níjíchah joinit, Zacarías ángeldih nin pah āt níj uúbh joyóp wut jí:

—¿Ded pah tigaá ma naawátdih wā jéihbi? Weém behe caá. Wájeéh bólibat beh wili caá, āt níjíp wut jí.

¹⁹ —Weém Gabriel, Diosdih teo wáhni caá. Weém ájeéh jumnidih ā wahap be, nin túini doonádih meemdih wā naawát pínah níjná.* ²⁰ Wā naawátdih ‘Yoobópdih nihcan caá’, ma níj jengah joyát júb, meém jéih wéhecanni ma jum jwuhbipna caá. Wā níjāt pah ā yapachahjeh, ma jwáúb wéhebiipna caá, páant muntih, ángel caandih āt níjíp wut jí.

²¹ Zacarías maatápdih ā jígohcah, táahmant bóo túlidih uúbh pánitboó it náhni dahwanap wut jí. ²² Pánihna, jwáúb bac júóhnit, jéih naóhcanjeh, queétdih áih téihyáti āt jengah júut naawáp wut jí. Ā jéih wéhecch ennit, “Oo jumát déedih āt en tagaá”, it níj jéihyep wut jí.

²³ Túttimah, Zacaríaswā ī teo péanachah, áih maúboó āt jwáúb bejep wut jí.

²⁴ Páant ā jwáúb bejat túttimah, ájeéh bóli Elisabet mit wudu jumap wut jí. Wudu jumnit, biícđih bóo téihya widh mit múc júutcap wut jí.

²⁵ Pánih wudu jum wéina, nin pah mit múc níjíp wut jí, “Weém weh wihcannihji tíc náah jumnidih jígah ennit, Dios weemdih āt teo wáacap taga. Weemdih newé weép āt wuhap taga, cāacwā weemdih yeejép dooná ī jwáúb naóhcat pínah níjná”, mit níjíp wut jí.

Dioih ángel Mariádih ā naáwát

²⁶ Elisabet seis widh mi wudu jumuchah, Mariádih naawát náahna, Dios áih ángel Gabrieldih āt jwáúb wahap wut jí. Pánihna, Gabriel Galilea baácboó Nazaret tútchidih juibíni, María pebhna āt juibínap wut jí.

²⁷ María neonájeéh jum jwuhcannih José áa pínah wut jí. José Davidji juima wut jí. Caán David judiowā ī chah maáh āt jumap wut jí.*

²⁸ Gabriel Mariádih naáwádih juibínit, nin pah caántdih át niijíp wut jī:

—¿Ma jam, Dios chah oinih? Dios majeéh ā jumna caá, át niijíp wut jī.

²⁹ Obohjeéhtih, páant ā niijíchah joinít, María búdí mit jói wáhi bejep wut jī. Pánih jói wáhinít, caántjeh nin pah mit múic niij úúbh joyóp wut jī: “¿Ded pah ā nihát pínahdih niij tígáá ā chāj, páant niijná?” mit niijíp wut jī.

³⁰ Páant mi niij jenah joyóchah, ángel caántdih nin pah át niij naáwáp wut jī:

—¡Ma úumca bojóó, María! Dios meemdih búdí ā wēi enna caá. ³¹ Ded pah meemdih yapat pínahdih naáwádih wá juóhna caá. Meém wudu pínah caá. Newé weépdih ma weh jumáipna caá. Caán ā cáac jamúchah, Jesús ma wát búúhdháp.* ³² ‘Dios chah wēpni wáúh caá’, caandih ī niijbipna caá. David juma jamna, David maáh ā jumátji pah Dios caandih maáh ā waadáipna caá. ³³ Pánihna, ma wáúh nihát judiówádih maáh ā jumáipna caá. Nihat bitadibut maáh ā jumúchah, jwáub táút nuumní pínah ā wihcan niit, át niijíp wut jī.*

³⁴ Páant ā niijíchah joinít, María ángeldih nin pah mit niij úúbh joyóp wut jī:

—¿Dedé, weém neonájeéh jumcannih, ded pah tígáá wá wudu jumbi? mit niijíp wut jī.

³⁵ —Túini Espírítu meemdih ā waadáchah, Dios ā wēpatjīh ma wudu jumáipna caá. Pánihna, ma wáúh túini, yéejat wihcanni ā jumáipna caá. ‘Dios wáúh caá’, caandih ī niijbipna caá. ³⁶ Ma dée wili, Elisabetbut beh wili yuhna, wudu caá. Caántbut newé weépdih mi weh jumáipna caá. Búu biíc peihcanni widhjeh judhna caá, caánt mi weh jumát pínah. Jáap wili jumna, weh wihcannihji búu wudu caá buca. ³⁷ Dios nihát jéihni dedé ā búwacan caá, ángel Mariádih át niijíp wut jī.*

³⁸ Páant ā niijíchah joinít, María caandih nin pah mit niij jepahap wut jī:

—Weém Dioih wili caá. Ma niijátji pah weemdih ā yapa naáh, mit niijíp wut jī.

Páant mi niijíchah joinít, Dios pehbhoó ángel át jwáub bejep wut jī.

María Elisabetdih enedih mi bejat

³⁹ Ángel páant ā niiját túttimah, María waícanjeh mi dée wilidih enedih mit bejep wut jī. Caánt mijeéh bóo Zacaríasjīh Judea baác jeé cátih bóo tútchidih it jumap wut jī. ⁴⁰ Pánihna, ilih muuná waád juibínit, Elisabetdih mit wáúp wut jī. ⁴¹ Caántdih mi wáúchah joinítjeh, Túini Espírítu mi weépdih ā weñanachah, tubit át wálinap wut jī. Mi weépdih weñanit, beh wilidibut Túini Espírítu búdí át weñanap wut jī. ⁴² María

mi wáúh pínahdih ā jéihyanachah, búdí wēnit, nin pah Elisabet mit niij wēp naáwáp wut jī:

—María, nihát yaáhdhah en beedánit, meemdih wēi ennit, Dios át túi chájap taga. Ma wáúhdibut ā túi chájipna caá. ⁴³ Oboh jumnih wá jumúchah yuhna, wá Maáh in pínah weemdih enedih ma juyúchah, bainí wá wēican caá. ⁴⁴ Ma wíhenachahjeh, wá weép wēina, áí wēp wálinap be. ⁴⁵ Pánihna, Dioih ángel ā naáwátji pahjeh ā yapat pínahdih jenah joiná, meemdih ā túi chájachah, bainí ma wēican niit, mit niijíp wut jī.

⁴⁶ Páant mi niijíchah joinít, Mariabut nin pah mit wēi niij naáwáp wut jī:

“Jwí Maáh Diosdih búdí wá wēina caá.

⁴⁷ Caán weemdih túi ubnidih bainí wá wēican caá.*

⁴⁸⁻⁴⁹ Caandih oboh teo wáhnih wá jumúchah yuhna, jīgah ennit, weemdih át teo wáacáp taga. Dios wēpni, túini yooabát jumna, weemdih chah túini át chájap taga. Páant ā chájachah jéihnit, nihát cáacwá, búu jumnit, túttimah jumnitbut ‘Caántboó Dios ā chah túi chájnih wut jī’, weemdih ī niijbipna caá.

⁵⁰ Det caandih jepahnitdih jīgah ennit, ápi teo wáacna caá. Jon játih jumnit, búu jumnitdibut teo wáacnit, púú túttimah jumnitdibut ā teo wáacáipna caá.

⁵¹ Ded pah náahna, ā wēpatjīh ápi chájap wut jī. Pánih chájnit, ‘Weém túi jéihni caá’, niij jenah joinítdih teo wáacnan, búdí ā wēpatjīh át wah peetép wut jī.

⁵² Yeejépwá ī maáh wēpatdih át dáuc wáyap wut jī. Obohjeéhtih, ‘Weém oboh jumni caá’, niij jenah joinítdih teo wáacnit, maáta dée át waadánap wut jī.

⁵³ Moh yéejnitdih túinidih át wahup wut jī. Obohjeéhtih, dawá bíi dée bíbohntiboodih wáhcanejeh, bíaboó át wahap wut jī.

⁵⁴ Jwiit caandih teo wáhnit judiówádih jīgah ennit, át teo wáacáp wut jī.

⁵⁵ Biíc yooob muntih jwí nuo Abraham ā juimenádih jīgah ennit, át teo wáacáp wut jī. Pánih jīgah ennit, ā teo wáacat pínahdih jwí nuowájidih át naáwáp wut jī”,* María mit niij wēi naáwáp wut jī.*

⁵⁶ Pánih juibínihji Elisabetjeéh biíc peihcanni widh mit jam jwáhup wut jī. Túttimah, miíh táтчina mit jwáub bejep wut jī.

Juan Daabáni ā cáac jumát

⁵⁷ María mi jwáub bejat túttimahbit, Elisabet mit weh jumap wut jī. Newé weépdih

* 1:31 Mt 1.21 * 1:33 2S 7.12,13,16; Is 9.7 * 1:37 Gn 18.14; Jer 32.16,27 * 1:47 Is 61.10 * 1:55 Gn 17.7

* 1:55 1S 2.1-10; Sal 113.5-9

mit téuhup wat jī. ⁵⁸ Miíh mau pébh jumnit mi déewābut Dios caántdih jīgah ennit ā teo wāacat doonádih joinít, mijeéh búdí ít weñep wat jī. ⁵⁹ Ocho yeó jáap tátimah, sacerdotewādih caandih quehli nah yapat chóodih ít bóodat tútup wat jī. Páant judiówā ípí chājap wat jī. Caandih beheih wātjeh ít búudhdhip wat yuh jī.* ⁶⁰ Obohjeéhtih, páant í niijchah joinít, ā íinboó nin pah mit niijíp wat jī:

—Zacarias nihcan caá. Juan caá ā wāt pínah, mit niijíp wat jī.

⁶¹—Obohjeéhtih, ní déewā poómpdih Juan wāt jumni ā wihcan caá, cáacwā caántdih ít niijíp wat jī.

⁶² Páant niij péanit, queét Zacariasdih téihyajih ít jéutap wat jī, “¿Dedé tígaa wāt ma búudhbi?” niijná. ⁶³ Páant í jéutuchah ennit, Zacarias áih téihyajih daacát naadh jéut wábhnit, “Juan caá ā wāt”, āt niij daacáp wat jī. Páant ā daacáchah en wáhi bejnit, queét nihat ít jói yai níah bejep wat jī. ⁶⁴ Pánih daácnaheh, wéhecanniji át jwáub wéhenap wat jī, páant muntih. Pánih wéhenit, Diosdih búdí át wēi naáwáp wat jī. ⁶⁵ Pánihna, nihat í pebh jumnit búdí ít wáhi bejep wat jī. Páant ā yapat doonádih joinít, nihat cáacwā, Judea baáboó jumni jeé cátił jumni tútchinadiah moón ít míc wéhenap wat jī. ⁶⁶ Pánih míc wéhenit, Dios caandih ā túi chājachah jéihnit, “¿Caán wébit ded pah chājni pínahna tígaa?” búdí ít niij jenah joyóp wat jī.

Zacarias Diosdih ā wēi naáwát

⁶⁷ Túini Espiritu Zacariasdih ā weñanachah, ā wépatjih nin pah Diosdih át niij wēi naáwáp wat jī:

⁶⁸ “Jwiít judiówā jwípi wēini Diosdih búdí wā wēina caá! Jwiít áih cáacwādih teo wāacadiah jéóhnit, chéonit panihnit jwí jumcat pínah niijná, nemepwā í maáh ā wépatdih ā dúuchipna caá.

⁶⁹⁻⁷⁰ Jon játił Dios naáwátidih naóh yapanitji nin pah ít niij daacáp tají: ‘Diosdih teo wáhi David juma chah wépi jumna, jwiít áihwādih teo wāacnit, iiguúpna jwí bejat déedih túi ubni pínahdih Dios ā wahbipna caá,

⁷¹ jwiítidih enihcannit í wépatdih ā dúuchachah, jwí túi jumat pínah niijná.

⁷²⁻⁷³ Pánihna, jwí nuowádih ā naáwátji pah-jeh muntih, jīgah ennit, jwiítidih ā teo wāacbipna caá. Nin pah jwí nuo Abrahamjidih át niijíp wat jī:

⁷⁴ “Ma jaimenádih enihcannit í wépatdih wā dúuchipna caá, úmcanjeh, weemdíh í weñat pínah niijná.

⁷⁵ Pánihna, nin baáboó jum jwuhnit, wā enechah, túinitjeh wíhwā í jumbipna caá”, Abrahamdih át niijíp wat jī, Dios naáwátidih naóh yapanit ít niij

daacáp tají”, Zacarias Diosdih át niij wēi naáwáp wat jī.

⁷⁶ Diosdih páant niij péanit, ā wáuhdih jwah nin pah át jwáub niij naáwáp wat jī:

“Wáuhú, jwí Maáh jwiítidih túi ubni pínah ā júuwátidih naóh waóhni ma jumbipna caá. ‘Dios naáwátidih naóh yapani caá’, meemdíh í niijbipna caá.*

⁷⁷ Jwiít áihwādih jwí yéejatdih yohnit, iiguúpna jwí bejat déedih ā túi ubat pínahdih ma naóhbipna caá.

⁷⁸ Jīgah en teo wāacnit, jwiítidih túi ubni pínahdih Dios jeámant ā wahbipna caá, baabát panihpboó jwí jumat pínah niijná.

⁷⁹ Wunatdih úmna, dupúát panihpboó jumnitdih jiiát déedih ā wáhbipna caá, túini namádih í jii en bejat pínah niijná”,* Zacarias át niij wēi naáwáp wat jī.

⁸⁰ Pánihna, Zacarias wáuh át behep wat jī. Dios ā túi teo wāacachah, caolił jéutłhni, caandih túi jepahni át behep wat jī. Pánih behnit, judiówádih ā bohéat pínah játił mau wihcapboó át jumap wat jī.

2

Jesucristo ā cáac jumat
(Mt 1.18-25)

¹⁻² María mi weh jumat pínah játił, Cirenio Siria baácdih moón í maáh jum láa, César Augusto Roma tútchimant jumna, ni-hat baácdih moondih watni át jumap wat jī. Démoñt cáacwā í jumatdih jéihyat tút niijná, nihat cáacwádih íih wéniadiah át daacát tútup wat jī. Caandih náahna, nihat cáacwádih ā daácní nuódił át wahap wat jī. Páant ā chājat túutni yeó jáap í jwíih wāt daacát yeó jáap wat jī. ³ Páant ā watuchah joinít, nihat cáacwā í nuowáji í cáac jumni tútchina yoobó wāt daacádih ít bejep wat jī. ⁴⁻⁵ Josébut yad pínahjł ít bejep wat jī. María wádu jumna yuhna, Galilea baác Nazaret tútchimant, púú Judea baác Belén tútchina mit bejep wat jī. Belén tútchidih Davidji át cáac jumap wat jī. Pánihna, David juma jumna, José yadjih Belén tútchina wāt daacádih ít bejep wat jī.

⁶⁻⁷ Queét chénewā Belén tútchiboó juiibnit, dawá cáacwā í jumuchah, áwat munná ā yáwachah, momo jiwíwā áwat tóliłboó Joséwā ít áwup wat jī. Caánboó jumna, María mi jáap bácahdih bóodih mit weh jumap wat jī. Pánih weh jum péanit, mi wáuhdih yéueghjł túi pin bojnit, momo jiwíwā jeemát yacat paihdih mit cáagap wat jī.

Ovejawádih en daonít Jesúsdił enedih í bejat

* 1:59 Lv 12.3 * 1:76 Mal 3.1 * 1:79 Is 9.2

⁸ Páant mi weh jumni chei, Belén tátchi jwéejdih ovejawādih en daonít íih ovejawādih en daoná ít chājap wut jī. ⁹ Páant í en dawáchah, Dioih ángel queétdih át jígohop wut jī. Pánih jígohnit, búdí á yeh iiguichah ennit, búdí ít úumap wut jī.

¹⁰ Páant í úumachah ennit, ángel queétdih nin pah át níj naáwáp wut jī: “íNi úumca bojóó! íNi joyóó! Búdí níi weñat pínah túini doonádih yeedíh naáwádih jūóhna caá wá chājap. Caán doonádih joinit, nihát cáacwābut búdí í wēbipna caá. ¹¹ Butéh Davíh tátchidih cáacwádih túi ubni pínah á cáac jumap be. Caán Dios á wahní Cristo, nihát cáacwá í maáh pínah caá. ¹² Wá níjndih níi bid juyúchah, momo jiwíwá jeémát yacat pahídhí yéguéh chóojih pin bojni, á lajbipna caá”, át níjíp wut jī.

¹³ Ángel queétdih páant á níjíchahjeh, dawá ángelwá ájeéh jígohnit, Diosdih nin pah ít níj wēi naáwáp wut jī:

¹⁴ “Nihat jeáboó jumnit Dios wēpnidih í weñe naáh! íNin baácoó á oinit í túi jumna naáh!” ít níjíp wut jī.

¹⁵ Ángelwá queétdih páant níj naóh péanit, Dios á jumapboó ít jwáub bejep wut jī. Í jwáub bejat táttimahbitjeh, ovejawādih en daonít nin pah ít múic níjíp wut jī:

—Chóbe, Belén tátchina Dioih ángel jwíútdih á níjátdih enjih, ít níjíp wut jī.

¹⁶ Páant níjnit, Belén tátchina wēpép caandih enedih ít bejep wut jī. Pánih bej, caaná júbínit, María, José, wébitdihbut ít enep wut jī. Wébit momo jiwíwá jeémát yacat pahídhí át lajap wut jī. ¹⁷⁻²⁰ Pánih bid júnit, ángel ded pah á níjátdih Mariawádih ít naóh yapanap wut jī. Pánih en péanit, íih ovejawá pehbóó ít jwáub bejep wut jī. Pánih bejnit, ángel queétdih á níjátjī pahjeh ennitjī Diosdih búdí ít wēi naáwáp wut jī. Nihat í jwááhnitdihbut ít naáwáp wut jī. Páant í naáwáchah joinit, cáacwá ít jói wáhi bejep wut jī. Obohjeéhtih, beh wiliboó wébitdih páant í níjátjīdih caántjeh búdí mipí jenah joyóp wut jī.

Dioih muúboó Jesúsdi ih ub bejat

²¹ Jesús á cáac jumniyo ocho yeó jáap táttimah, sacerdotewádih áih quehli nah yapat chóodih ít bóodat táutap wut jī. Páant judíowá ípí chājap wut jī.* Pánih bóod péanit, á íin wadu jumap pínah jātíh ángel á níjátjī pahjeh caandih Jesús ít wut báudhdap wut jī.*

²² Bíic widh táttimah, Moisés á wutatjī pah chāj péanit, mi wáúhdih Diosdih wáhat táut níjíná, Jerusaléna ít ub bejep wut jī. ²³ Pánih wáhnit, Dios nin á wutatjīdih ít jepahap wut jī: “Jáap bácahdih bóo newé

wéep á jumachah, weemdíh níi wáhuú. Caán wáih, weemdíh teo wáhní pínah caá”,* Dios át níj wutap tají. ²⁴ Pánihna, Jerusaléna Dioih muúdhí júbí, jopwádih júb chājnit, sacerdotewádih ít wáhap wut jī, Diosdih í cáo wáhat pínah níjíná. Pánih chājnit, Dios nin á wutatjīdih ít jepahap wut jī: “Chénewá jopwádih níi wáhuú weemdíh, jáap bácahdih bóodih táut nuumná”, Dios át níj wutap tají. Pánih chājna, í weh jumap táttimah, nihát Dios á wutatjīdih ít chāj péanap wut jī.*

²⁵ Caán láa Dios naáwátidih túi jepahni, Simeón wát jumni, Jerusalén tátchidih át jumap wut jī. Caán Diosdih túi wēini jumna, Dios á wahní judíowádih túi ubni pínahdih páina át chājap wut jī. Caandih Túini Espiritu á wépat búdí át jumap wut jī. ²⁶ Pánih jumna, nin pah caandih átát níj jéihyanap wut jī: “Ma wunat pínah jātíh Dios á wahní Cristo, áih cáacwádih túi ubni pínahdih meémboó ma enbipna caá”, át níjíp wut jī. ²⁷ Pánihna, caandih Dioih muúná Túini Espiritu át bejat táutap wut jī. Joséwá Jesúsdi í ub waad béjehach, Dios á wutatjī pah chājat táut níjíná, Simeón queétdih át jwááap wut jī. ²⁸ Pánih jwááhnit, Túini Espiritu caandih á jéihyanachah, wébitdih át ub táuhap wut jī. Ub táuhnit, nin pah Diosdih át níj wēi naáwáp wut jī:

²⁹⁻³⁰ “Maá, meém ma níjátjī pahjeh múih cáacwádih túi ubni pínahdih ma wahnidih buú wá enna caá. Weém, meemdíh teo wáhní, buú wá wanuchah, á táubipna caá, buca.

³¹ Nihat cáacwá í enechah, meém nindih mat wahap taga, cáacwá iiguípna í bejat déedih á túi ubat pínah níjíná.

³² Nin tigaá nihat judíowá nihcannitdih ded pah Dios á jumapdih á jéihyabipna caá. Páant á jéihyanachah, judío á jumuchah jéihnit, bitaboó múih judíowádih í túi wēbipna caá”,* Simeón át níjíp wut jī.

³³ Páant á níjíchah joinit, Joséwá búdí ít wēi jenah joyóp wut jī. ³⁴ Táttimah, Simeón queétdih wēnit, “Dios yeedíh á túi chāja naáh”, níjnit, Mariadih jwuh nin pah át jwáub níj naáwáp wut jī:

—Nin wá naáwátidih ma túi joyóó. Nin wébit Dios á wahní caá. Dawá judíowá caandih í náahcatjī peéh í buúdbipna caá. Obohjeéhtih, dawá bita judíowá caandih náahnit, í túi jumipna caá. Caán Dios á weñat pínahdih jéihyani á jumuchah yuhna, dawá caandih yap yohnit, yeejép í naóhbipna caá. ³⁵ Nihat cáacwá ded pah í jenah joyátidih jéihyani pínah Dios nin wébitdih át wahap taga. Obohjeéhtih, meémboó búdí ma jígahbipna caá, Simeón caántdih át níjíp wut jī.

* 2:21 Lv 12.3

* 2:21 Lc 1.31

* 2:23 Ex 13.2,12

* 2:24 Lv 12.6-8

* 2:32 Is 42.6; 49.6; 52.10

³⁶ Caanjih beh wili Ana wāt jumnihbut mit jumap wat jī. Caántbut Dios naáwátdih naóh yapanih wat jī. Caánt Fanuelji nuám, Aserji juméná poómpdih bóli wat jī. Caánt jáap beh tóahnih jumna, mit áa jumap wat jī. Obohjeéhtih, siete jópchiéh caántdih bíbohnt, mijeeh bóo át éemp wanap wat jī. ³⁷ Pánih éemp wannih jumna, ochenta y cuatro jópchi bíbohnt, Dioh muú díitboó mipí jumap wat jī. Yeó jáap jumap pah, chei jumap pahbut jeémp jwahcan, Diosdih mipí wēi wábh jáanap wat jī. ³⁸ Caán horadih pohba Josewá pebhna mit juibínap wat jī. Pánih juibí, Jesúsdih enna, Túini Espiritu á jéihyanachah, Diosdih mit wēi naáwáp wat jī. Dios á wahni, queétdih táu ubni pinahdih judiowá ípí páñap wat jī. Pánihna, Jesús í bidni á jumatdih nihát queét pánitdih mit naáwáp wat jī.

Nazaret tátchiboó í jwáub bejat

³⁹ Josewá nihát Dios á watatj pah chá j péa, jwáub bejnit, Belén tátchidih ít jum jwahap wat jī. Táltimah, Galilea baác í jumni jī Nazaret tátchina ít jwáub bejep wat jī. ⁴⁰ Í wáuh táu behnit, caolih júutíhniéh jumna, Dios á weñat pinahdih át táu jéihyep wat jī. Pánihna, Dios caandih táu wēi ennit, bádí át teo wáacap wat jī.

Jesús doce jópchi á bíbohochah, Dioh muúná caandih í numah bejat

⁴¹ Oveja wáuhdih í mao jeémát yeó jáap, Pascua í niijni, paacánni pandihbut í jeémp wēi láa, Dios á watatjidih jepahnit, nihát judiowá jópchi jumap pah, Jerusalén tátchidih ípí míic wáac juibínap wat jī. Jesús mánabut jópchi jumap pah Jerusalénna ípí aab béjep wat jī. ⁴² Jesús doce jópchi bíbohnt, caanbát á mánajeéh át bejep wat jī. ⁴³ Pánih juibínit, í wēi jeémát á beedéchah, í chéenwá bícdih Josewá Nazaret tátchina ít jwáub dei bejep wat jī. Obohjeéhtih, á mána í jéihcah yahna, Jesús Jerusalénboojéh át cháwáp wat jī. ⁴⁴ “Dawá jwí bejchah, jwí wáuh jwí déewájeéh á jumna nacaá”, í níj jenah joyóp wat jī. Páant níj jenah joiná, nihát yeó jáap bejnit, cheyeh caandih ítih bidip wat yah jī. Obohjeéhtih, ít bid juicáp wat jī. ⁴⁵ Pánih bid juicán, Jerusalén tátchina bididih ít jwáub bejep wat jī.

⁴⁶ Jerusalénna jwáub juibínit, caanná í wáuhdih bádí ít bidip wat yah jī. Chéne yeó jáap táu bid, bih yeó jáapdih ít bid juyáp wat jī. buca. Dioh muú díitna Moisés á watatjidih bohénit cātíh cháudnit, queétdih joiná, wábh joí enna át chá jap wat jī. ⁴⁷ Beh joinit, á túi jepahachah, nihát caandih joinit bádí ít joí wáhi bejep wat jī. ⁴⁸ Pánihna, á mána Dioh muúná waád juibínit, caanná behnitjeéh á

cháudachah ennit, queébtut bádí ít wáhi bejep wat jī. Páant á chá jachah ennit, á íin nin pah mit níj wábh joyóp wat jī:

—¿Wáuhá, dépanih tigeá jwíitdih páant ma nih chá j? Ma joyoó, ma íbijih meemdíh bádí jwí bidip be. Meemdíh bid juicán, bádí jwí náhni dahwanap be, mit níj jip wat jī.

⁴⁹ —¿Dépanih tibeé weemdíh ní bid? ¿Wá ípíh muéboó á náahatdih chá jni wá jumatdih ní jéihcannit beé? Jesús queétdih át níj jepahap wat jī.

⁵⁰ Obohjeéhtih, ded pah á níj átdih ít beh joicáp wat jī.

⁵¹ Caandih bid juinít, Nazaret tátchina ít numah jwáub dei bejep wat jī. Caanná jwáub dei juibínij behna, á mánadih á pí táu jepahap wat jī. Obohjeéhtih, beh wili nihát páant á chá jatjidih bádí mipí jenah joyóp wat jī. ⁵² Jesús táu jéihniéh át behep wat jī. Páant á jumuchah, Dios caandih bádí át wēi enep wat jī. Cáacwábut bíic yoobó caandih ít weñep wat jī.*

3

Juan Daabáni muú wihcapboó Dios naáwátdih á naóh yapaat

(Mt 3.1-12; Mr 1.1-8; Jn 1.19-28)

¹⁻² Táltimah, Zacarías wáuh Juan behna, muú wihcapboó á jumuchah, Dios caandih át jwíh naáwát túutap wat jī. Caán láa Roma tátchidih moón í maáh Tiberio César quince jópchi maáh át jumap wat jī. Poncio Pilato Judea baácdih moón í maáh át jumap wat jī. Herodes Galilea baácdih moón í maáh át jumap wat jī. Á úd jeñé Felipe Iturea baácdih moón, Traconite baácdih moón bícdih í maáh át jumap wat jī. Lisaniás Abilinia baácdih moón í maáh át jumap wat jī. Páant í maáh jumuchah, Anás Caifásbut sacerdotewá í maáta ít jumap wat jī. ³ Caán láa, Juan muú wihcapboó á jumuchah, Dios caandih át naáwát túutap wat jī. Pánihna, Dios á naáwát túutachah joinit, Juanboó Jordán muj pebh dei juibínit, át táoh naóh jibip wat jī. Nin pah á pí níj naóh bohénap wat jī: “Ní yéej chá jatdih cádahnit, túiniboodíh ní túut nuumú. Páant ní túut nuumúchah, Dios ní yéejatdih á yohbipna caá. Páant ní chá jachah, yeebdih wá daabá bina caá, ní yéejat yohat júutat pinah ní jnán”, cáacwádh át níj jip wat jī.

⁴ Jon játih Dios naáwátdih naóh yapani Isaías, nin pah Juan á chá jat pinahdih át níj naóh daacáp wat jī.

“Dios naáwátdih naóh yapani muú wihcapboó jumni nin pah á níj náac bohé bina caá: ‘Jwí Maáh á júuwát pinah játih ní yéej chá jatdih cádah,

* 2:39 Mt 2.23 * 2:41 Ex 12.1-27; Dt 16.1-8 * 2:52 1S 2.26; Pr 3.4

táiniboodih túat nuumnít, caandih ñi túi páñaá.

5 Det jġgah náah jumnitdih ā teo wáacbipna caá. Oboghjeéhtih, det “Weém nihāt jéihni, dedé weemdih júdhdat wihcan caá”, níj jengah joinítidih ī wēpatdih jwī Maáh ā dúuc wáibipna caá. Det biáboó jengah joinít ī jengah joyátidih ā yoobábipna caá.

6 Pánihna, nihāt cācwā yoobópdih ī jengah joibipna caá, iiguipna ī bejatji déedih Dios ā túi ubatdih ī jéihyat pínah ni-ijná, ā níj naóhbiipna caá”, Isaiás āt níj daacáp wut jī. (Is 40.3-5)

7 Dawá cācwā Juan pebna it jaibínáp wut jī, queétdih Juan ā daabáát pínah níijná. Ā pebna jaibínitdih nin pah āpī níj naáwáp wut jī.* “ĶYeéb yeena caá ñi chājap! ĶMaiwā panihnit yeejépwā jumna, peéh chājat pínahdih úm jweihnitjeh caá! Oboghjeéhtih, yeéb ñi yéej chājatdih ñi cádahihcat jīb, Dios yeebdih ā peéh chājachah, ñi jéih jweicán níit. 8 ĶNi yéejatdih cádahnit, táiniboodih túat nuumát caá yeebdih náahap. ‘Abrahamjidih Dios āt wēi enep wut jī. Pánihna, ā juimená jwī jumachah, jwiitdihbut ā túi wēi enna caá’, ñi níj jengah joiná yuh caá. Oboghjeéhtih, pánihcan caá. Yeejép ñi chājachah ennít, ā wēican caá. Ķi joyoó. Dios náahna, Abrahamji ā juimená pah nin jee dáhnadih ā jéih túat nuumná caá.*

9 Wápchi mínah áih wápchidih en dawát pah, yeebdihbut Dios ā en daoná caá. Biquí nahna yeejép ā quehechah enna, tib yohnit, áih náatnadihbut ā pud yohbipna caá. Pánih péanit, caan náhdih, áih náatnadihbut ā cáo yohbipna caá. Páant ā chājat pah muntih, yeejép ñi chājachah enna, Dios yeebdihbut iiguipna ā wahbipna caá”, Juan āt níj jwī wut jī.*

10 Páant ā níjíchah joinit, cācwā Juandih nin pah it níj uúbh joyóp wut jī:

—ĶDed pah tigaá jwī túat nuumbí? It níj jwī wut jī.

11 —Ded chéne yégueh chóo bíbohni yégueh wihcannidih ā wáhu naáh. Jeémát bíbohni but jeémát wihcannidih ā wáhu naáh, queétdih āt níj jephahap wut jī.

12 Romanowā maáta ī uúbat túatni dinerodih uúbh wáhnitbut daabáát túat níijná, Juan pebna jaibínit, nin pah it níj uúbh joyóp wut jī:

—ĶBohéní, jwiitboó ded pah tigaá jwī túat nuumbí? It níj jwī wut jī.*

13 —ĶNi maáta ī wutat pah bóojeh ñi uúbúp. Chah ñi uúbatdih ñi cádahaá, queétdih āt níj jwī wut jī.

14 Biquína soldadowábut caandih nin pah it níj uúbh joyóp wut jī:

—ĶJwiitbut ded pah tigaá jwī túat nuumbí? It níj jwī wut jī.

—Biíh pah bóonadih en ñinahnit, ñi dúuc wáica bojoo. Dawá láa núo náahna, cācwādih yee naóh úmanit, nemat muúboó bejíchah ī jīb chājatdih ñipī watna caá. Páant ñi chājatdih ñi cádahaá. Ķi tewat jībdi hje h wēinit, ñi tewee, āt níj jwī wut jī.

15 Nihāt judiowā Dios ā wahni queétdih túi ubni pínahdih it bidip wut jī. Pánihna, Juan páant ā níjíchah joinit, queétdih nin pah it níj jengah joyóp wut jī: “ĶNin Dios ā wahni jwī páini naniit?” It níj jwī wut jī. 16 Oboghjeéhtih, Juan queétdih nin pah āt níj jwī wut jī: “Weém yeebdih mahjthjeh wā daabána caá. Oboghjeéhtih, wā túttimah júóhni, chah wēpni ā jumna caá. Páant ā jumachah jengah joinit, ‘Weém oboh jumni caá’, wā níj jengah joiná caá. Caánboó mahjth daabáát panihni, yeebdih Túini Espírítu ā wēpatdih búdí ā wáhbipna caá. Caán ā wēpat tuu iigát panihni jīh ñi yéejatdih cáwat pah ā chājbipna caá, jwáub yéej chājihatdih ñi jengah joicát pínah níijná. 17 Trigo teoni panihni caá. Áih chóonadih caóh caj péanit, caán túbna yoobátidihjeh wuh wáuhboó júi yacnit, áih muúboó ā ámohbipna caá. Oboghjeéhtih, ā caóh cajni chóonaboodih ā cáo yohbipna caá. Páant ā chājat pah, wā túttimah júóhni caandih jephannitdih ā túi ubbipna caá. Oboghjeéhtih, caandih jephannit- boodih iiguipna ā wahbipna caá. Caán iigát dedé ā noón ducban níit”, āt níj jwī wut jī.

18 Páant níjcnit, biíh naáwátjthbut Juan cācwādih āpī bohénap wut jī, túat nuumnít, iiguipna ī bejcat pínah níijná. 19 Galilea baácdih moón ī maáh Herodes ā úud Felipe áa Herodíasdih ā dúuc wái áa jumatji peéh Juan āt júihñup wut jī. Nihāt biíh yeejép ā chājatjidihbut āt júihñup wut jī. 20 Páant ā níj júihñatji jīb Herodes Juandih jóihcan, āt nemat túatup wut jī. Pánih chájna, chah āt yoób yéej bejep wut jī.*

Juan Jesúsdi h ā daabáát (Mt 3.13-17; Mr 1.9-11)

21 Nemat muúboó Herodes ā nemat pínah jātih, Juan cācwādih ā daabánachah, Jesúsbut ā pebna daabáát túatdih āt jaibínáp wut jī. Páant ā daabáát túttimah, Jesús Diosdih ā uúbúchah, jeá āt jéweah bejep wut jī. 22 Páant ā jéweah bejehchah, jop pah jígo hni Túini Espírítu jeámant dei júóhni, caandih āt júi jaamáp wut jī. Páant ā júi jaamáchah, jeámant Dios Jesúsdi h nin pah āt níj naáwáp wut jī:

* 3:7 Mt 12.34; 23.33 * 3:8 Jn 8.33 * 3:9 Mt 7.19 Gn 22.2; Sal 2.7; Is 42.1; Mt 3.17; Mr 1.1; Lc 9.35 * 3:12 Lc 7.29 * 3:20 Mt 14.3-4; Mr 6.17-18 * 3:22

—Meém wā wāúh, wā oini caá. Meemdih
búdi wā wēina caá, át niijíp wut jī.*

*Jesús ā nuowā ī wāt
(Mt 1.1-17)*

²³ Táiini Espírítu ā dei jāúwát túttimah,
Jesús treinta jópchi bíbohñit, cāacwādh át
bohé jwíhip wut jī.

Nít wut jī Jesús ā nuowā: “José ā wāúh
caá”, cāacwā īt niij jenah joyóp wut yuh jī.

José Elí ā wāúh
āt jumap wut jī.

²⁴ Elíboó Matat ā wāúh
āt jumap wut jī.

Matatboó Leví ā wāúh
āt jumap wut jī.

Levíboó Melqui ā wāúh
āt jumap wut jī.

Melquiboó Jana ā wāúh
āt jumap wut jī.

Janaboó José ā wāúh
āt jumap wut jī.

²⁵ Joséboó Matatías ā wāúh
āt jumap wut jī.

Matatíasboó Amós ā wāúh
āt jumap wut jī.

Amósboó Nahúm ā wāúh
āt jumap wut jī.

Nahúmboó Esli ā wāúh
āt jumap wut jī.

Esliboó Nagai ā wāúh
āt jumap wut jī.

²⁶ Nagaiboó Maat ā wāúh
āt jumap wut jī.

Maatboó Matatías ā wāúh
āt jumap wut jī.

Matatíasboó Semei ā wāúh
āt jumap wut jī.

Semeiboó Josec ā wāúh
āt jumap wut jī.

Josecboó Judá ā wāúh
āt jumap wut jī.

²⁷ Judáboó Joanán ā wāúh
āt jumap wut jī.

Joanánboó Resa ā wāúh
āt jumap wut jī.

Resaboó Zorobabel ā wāúh
āt jumap wut jī.

Zorobabelboó Salatiel ā wāúh
āt jumap wut jī.

Salatielboó Neri ā wāúh
āt jumap wut jī.

²⁸ Neriboó Melqui ā wāúh
āt jumap wut jī.

Melquiboó Adi ā wāúh
āt jumap wut jī.

Adiboó Cosam ā wāúh
āt jumap wut jī.

Cosamboó Elmadam ā wāúh
āt jumap wut jī.

Elmadamboó Er ā wāúh
āt jumap wut jī.

²⁹ Erboó Josué ā wāúh
āt jumap wut jī.

Josuéboó Eliezer ā wāúh
āt jumap wut jī.

Eliezerboó Jorim ā wāúh
āt jumap wut jī.

Jorimboó Matat ā wāúh
āt jumap wut jī.

³⁰ Matatboó Leví ā wāúh
āt jumap wut jī.

Levíboó Simeón ā wāúh
āt jumap wut jī.

Simeónboó Judá ā wāúh
āt jumap wut jī.

Judáboó José ā wāúh
āt jumap wut jī.

Joséboó Jonam ā wāúh
āt jumap wut jī.

Jonamboó Eliaquim ā wāúh
āt jumap wut jī.

³¹ Eliaquimboó Melea ā wāúh
āt jumap wut jī.

Meleaboó Mena ā wāúh
āt jumap wut jī.

Menaboó Matata ā wāúh
āt jumap wut jī.

Matataboó Natán ā wāúh
āt jumap wut jī.

³² Natánboó David ā wāúh
āt jumap wut jī.

Davidboó Isai ā wāúh
āt jumap wut jī.

Isaiboó Obed ā wāúh
āt jumap wut jī.

Obedboó Booz ā wāúh
āt jumap wut jī.

Boozboó Sala ā wāúh
āt jumap wut jī.

Salaboó Naasón ā wāúh
āt jumap wut jī.

³³ Naasónboó Aminadab ā wāúh
āt jumap wut jī.

Aminadabboó Admin ā wāúh
āt jumap wut jī.

Adminboó Arni ā wāúh
āt jumap wut jī.

Arniboó Esrom ā wāúh
āt jumap wut jī.

Esromboó Fares ā wāúh
āt jumap wut jī.

Faresboó Judá ā wāúh
āt jumap wut jī.

³⁴ Judáboó Jacob ā wāúh
āt jumap wut jī.

Jacobboó Isaac ā wāúh
āt jumap wut jī.

Isaacboó Abraham ā wāúh
āt jumap wut jī.

Abrahamboó Taré ā wāúh
āt jumap wut jī.

Taréboó Nacor ā wāúh
āt jumap wut jī.

35 Nacorboó Serug ā wūúh
 āt jumup wut jī.
 Serugboó Ragau ā wūúh
 āt jumup wut jī.
 Ragauboó Peleg ā wūúh
 āt jumup wut jī.
 Pelegboó Heber ā wūúh
 āt jumup wut jī.
 Heberboó Sala ā wūúh
 āt jumup wut jī.
 Salaboó Cainán ā wūúh
 āt jumup wut jī.
 36 Cainánboó Arfaxad ā wūúh
 āt jumup wut jī.
 Arfaxadboó Sem ā wūúh
 āt jumup wut jī.
 Semboó Noé ā wūúh
 āt jumup wut jī.
 Noéboó Lamec ā wūúh
 āt jumup wut jī.
 37 Lameboó Matusalén ā wūúh
 āt jumup wut jī.
 Matusalénboó Enoc ā wūúh
 āt jumup wut jī.
 Enocboó Jared ā wūúh
 āt jumup wut jī.
 Jaredboó Mahalaleel ā wūúh
 āt jumup wut jī.
 Mahalaleelboó Cainán ā wūúh
 āt jumup wut jī.
 38 Cainánboó Enós ā wūúh
 āt jumup wut jī.
 Enósboó Set ā wūúh
 āt jumup wut jī.
 Setboó Adán ā wūúh
 āt jumup wut jī.
 Adánboó Dios wūúh,
 ā jwíih chājniji,
 āt jumup wut jī.

4

Nemépwā ī maáh Jesúsdiḥ ā yéjeahat
 (Mt 4.1-11; Mr 1.12-13)

1-2 Juan Jesúsdiḥ ā daabánachah, Túini Espiritu caandíh ā yáwachah, Jesús Jordán mejmant āt jwúub aab béjep wut jī. Jwúub aab béjnit, Túini Espiritu caandíh muú wihcapboó āt numah bejep wut jī. Caánboó cuarenta yeó jáap ā jumuchah, Satanás, nemépwā ī maáh, caandíh ātih yeejép chājat túutup wut yah jī. Páant bóí yeó jáap caánboó jumna, Jesús jeémpan, nuugúp wanna āt chājap wut jī.

3 Páant ā nuugúp wunuchah jéihnit, Satanás caandíh nin pah āt níj naáwáp wut yah jī.

—Meém Dios wūúh jumna, can jee dáhdih “Pan dah ma jumúú”, ma níj, āt níjíp wut jī.

4 —**Páant wā chājcan níit. Dios naáwátidih naóh yapani nin pah āt níj daacáp tajī:**

‘Jeémátidihjeh pohba ī jeéméchah, cáacwāih caolih táí booni panihni ā jumcan níit’, āt níj daacáp tajī,
 (Dt 8.3)

Jesús Satanásdiḥ āt níj jepahap wut jī.

5 Páant ā níj jepahat túttimah, jap bóo jeená Jesúsdiḥ Satanás āt numah páuh laab béjep wut jī. Caán jeejina páuh laab juibínit, niḥat cáacwā ī jumat yoobó Jesúsdiḥ āt jáutup wut jī. Niḥat bícdih űaáp jígoh, āt buudáh bejep wut jī. 6 Pániḥ jáutnit, nin pah caandíh āt níjíp wut yah jī:

—Niḥat baácboó jumnit ī maáh wēpat weemdiḥ wāhniji caá. Ded wā wūhíhndih wā jéih wāhna caá. 7 Pániḥna, meém bóidicha caj yoh űajnit, ‘Meém niḥatidih chah maáh caá’, weemdiḥ ma níjíchah joinit, niḥat ī maáh wēpatidih meemdiḥ wā wūhbiḥna caá. Niḥat múih pínah ā jumbiḥna caá, Satanás Jesúsdiḥ āt níjíp wut jī.

8 —**Páant wā chājcan níit. Dios naáwátidih naóh yapani nin pah āt níj daacáp tajī:**

‘Ma Maáh Diosdiḥjeh wēinit, ā wutatidihjeh ma jepahaá’, āt níj daacáp tajī,
 (Dt 6.13)

Jesús Satanásdiḥ āt níjíp wut jī.

9 Páant ā níját túttimah, Jerusalén tútchina Dioih muúboó Satanás Jesúsdiḥ āt numah bejep wut jī. Dioih muú jap bóo muú wát jī. Caanná numah juibínit, Satanás caán muú chah jap bóo jumni waolí beo nah yapatboó Jesúsdiḥ āt űuhāt túutup wut jī. Pániḥ űuhāt túutnit, nin pah āt níj naáwáp wut yah jī:

—Meém Dios wūúh jumna, meemdiḥ ā wapat pínahdiḥ jáutat túut níjina, ninmant ma űaáp jéen bejé. 10 Davidji nin pah ā níj daacátidih ma táí náhninaá:

‘Dios áih ángelwáidih meemdiḥ ā en dawát túutbiḥna caá.

11 Pániḥna, meemdiḥ ī jíponih teobipna caá, jee dáhboó múih jítcha ā buug lájcat pínah níjina’, āt níj daacáp tajī, (Sal 91.11-12)

Satanás caandíh āt níjíp wut jī.

12 —**Páant wā chājcan níit. Nin pah Dios naáwátidih naóh yapani āt níj daacáp tajī:**

‘űi Maáh Dios ā níjátidih “¿Yoobópdih níit?” níj jéihíhna, caandíh űi chājat tútca bojó’, āt níj daacáp tajī,
 (Dt 6.16)

Jesús caandíh āt níj jepahap wut jī.

13 Pániḥ yee naóh péanit, Satanás Jesúsdiḥ cádah jwúub bejnit, ā jwúub yéjeaat pínah yeó jáapdiḥ āt páñap wut jī.

Galilea baácđih moondiḥ Jesús ā bohé jwíihat

(Mt 4.12-17; Mr 1.14-15)

14 Páant Satanás ā chājat túttimah, Jesús Galilea baácna jwúub juibínit, Túini Espiritu

búdí ã wēpatjīh át táoh bohé jwíhip wut jī. Páant ã bohéát doonádh cācwã ít naóh peetép wut jī. ¹⁵ Pánih táoh bohénit, judiowã í bohéát munná waadnit, queétdih ãpī bohénap wut jī. Páant Dios naáwátdih ã bohénachah, nihát caandīh joinít ít wēi naáwáp wut jī.

Nazaret tutchiboó Jesús ã jwáub juibíát (Mt 13.53-58; Mr 6.1-6)

¹⁶ Pánih bohé jibnit, Nazaret, ã behni tutchina át jwáub juibínap wut jī. Pánih jwáub juibínit, judiowã í chooát yeó jápdih, ãpī chājat pah caanbút í míc wáacat munná át waadáp wut jī. Pánih waád juibí chéudniji ñah ñuh bejnit, Dios naáwátdih en naáwát tút tút níijná, naóhnit í ñuhapna át juibí ñuhap wut jī. ¹⁷ Caanjīh ã juibí ñuhachah, Isaías ã daácní tólihjdih ít wáhap wut jī. Pánihna, caán tólihdi pah teonit, ã naáwát pínahdih bid joinít, nin pah át níj en naáwáp wut jī.

¹⁸ **“Wã Maáh Dios Túini Espíritu ã wēpatdih weemdíh búdí ã wáhap be, cācwádhíh wã teo wáacat pínah níijná. Pánih wúhnit, jīgah náah jumnit panihnitdih áih táini doonádhíh ã naáwát tútup be. Chéonit panihnitdih ã watat pínah doonádhíh ã naáwát tútup be. Jéih encannitdih ã booaat tútup be, í jéih enat pínah níijná. Nihát cācwã wéicannit, yeejéy yapnitdihbat ã teo wáacat tútup be.**

¹⁹ **Pánihna, ‘Buu jwáh caá, Dios jīgah ennít, cācwádhíh búdí ã teo wáacat jwíhibpna caá’, weemdíh ã níj naáwát tútup be, Isaías át níj daacáp tají”,** (Is 61.1-2a)

Jesús át níjíp wut jī.

²⁰ Pánih en naóh péanit, caán tólihjdih jwáub nah teo, sacerdotedih jwáubanít, át jwáub chéudap wut jī. Páant ã chājachah, nihát caánboó jumnit ít en ñuunáp wut jī.

²¹ Pánih chéudnit, Jesús queétdih nin pah át níj bohé jwíhip wut jī:

—**Páant ã níj daacátji buu caá buca ñi cāthíh ã yapap. Weemdíh caá páant át níj daácjip taga,** át níjíp wut jī.

²² Páant ã túi naáwáchah joinít, nihát caandīh wēi naóhna yuhna, búdí ít wáhi bejep wut jī. Pánih wáhi bejnit, nin pah ít míc níj wáhb joyóp wut jī:

—joyóo buca! ¿Nin José wááhjeh nihcan níit? ít míc níjíp wut jī.

²³ Páant í míc níj wáhb joyóchah joinít, nin pah Jesús queétdih át jwáub níj naáwáp wut jī:

—**‘Cohniá, ma míc cohoó’, jwí míc níj át pah weemdíh ñi níjmi**

nacaá. **‘Capernaum tutchiboó ma wēp chājat pah mantih níjnīh ma behni tutchiboobát bíic yoobó ma chājaá, Dios meemdíh ã wahatdih jwí jéihyat pínah níijná’, weemdíh ñi níijná yah caá.** ²⁴ **Obohjeéhtih, ñi joyó. Ded Dios naáwátdih naóh yapanidih ã pebh jumnitboó ípī joíhcan caá. Pánihna, yeébe weemdíhbat bíic yoobó ñi joíhcan níit.***

²⁵ **Dios naáwátdih naóh yapani Elíasji jum láa, bíic peihcanni jópchi táí beéde, bíih jópchi tacdih mah buugcán, nuugúp láa, Israel baácboó dawá éemp wannit yaádh ít jumap wut yah jī.** ²⁶ **Obohjeéhtih, ñi nuowã Diosdih í jepahcatdih jéihnit, bíih baácdi hólí éemp wannidih teo wáacat tút níijná, Dios Elíasdih át wahap wut jī. Pánihna, Sidón tutchi pebh Sarepta tutchibitdih bólidihjeh át teo wáacat wut jī.*** ²⁷ **Dios naáwátdih bíih naóh yapani Eliseo jum láabut Israel baácboó dawá báach moópnit ít jumap wut yah jī. Obohjeéhtih, ñi nuowã Diosdih í jepahcatdih jéihnit, queétdih booaat tútcan, Naamán Siria baácdi bóodihjeh Eliseodih át booaat tútup wut jī.*** Páant caán láa í jepahcat pah, buu yeebát weemdíh ñi jepahcan níit, Jesús queétdih át níjíp wut jī.

²⁸ Páant ã níjíchah joinít, nihát caanjīh chéudnit tabit ít níjíp wut jī. ²⁹ Pánih íj ñah ñuh, Jesúsdih teonit, í míc wáacat munnánt caandīh ít wái bac bejep wut jī. Nazaret tutchimant wái bac bejnit, tutchi jwéejdih bóo jeé túlhna ít ub bejep wut jī, caandīh tóo yoh yac bojat tút níijná. ³⁰ Obohjeéhtih, Jesúsboó queéte cáthíh tac páud ñuhnit, bíabóo át bejep wut jī.

Judiowã í míc wáacat munnáboó nemép jumnidih Jesús ã booaat (Mr 1.21-28)

³¹ Nazaret tutchimant Jesúsdih í bacaat túttimah, Capernaum tutchina át dei bejep wut jī. Capernaum tutchibat Galilea baácdih bóo tutchi wut jī. Capernaum tutchina dei juibínit, chooát yeó jápdih judiowã í míc wáacat munná át juibínap wut jī. Caán munnádhíh waád juibínit, caanjīh jumnitdih Dios naáwátdih át bohénap wut jī. ³² Pánihna, ã wēp bohénachah, búdí ít joí wáhi bejep wut jī.*

³³ Caanjīh chéudnit bíicdi, nemép jumnitbat át jumap wut jī. Pánihna, Jesús ã bohénachah joinít, nin pah át níj ñaacáp wut jī:

³⁴ —¡Ayó! Jesús, ¡Nazaret tutchidih bóo jwiítdih tac buugáca bojoó! ¿Jwiítdih dedé tigaá ma chājbi? ¿Yoh bacanadih nit beé ma

* 4:24 Jn 4.44 * 4:25 1R 17.1 * 4:26 1R 17.8-16 * 4:27 2R 5.1-14 * 4:32 Mt 7.28-29

jáuwáp? Weém meemdih wā jéihna caá. Dios ā wahni, chah táini caá meém, Jesúsdiĥ át niĭj ñaacáp wut jĭ.

³⁵—**Ma laihca bojoó!** ¡Caandih cádhahnit, **ma bac bejeé!** Jesús nemépdih át niĭjip wut jĭ.

Páant ā niĭj wutachah joinit, cáacwā cātĭh nemépboó caandih duó buugnĭt, át bac bejep wut jĭ. Pānih duó buugnā yuhna, caán newédih át yéecap wut jĭ. ³⁶ Páant Jesús ā chājatdih nihāt cáacwā búdí ĩt en wāhi bejep wut jĭ.

—¡En yah buca! ¡Ā naáwát wēpép caá! ¡Ā naáwáchahjeh, nemépwā yah buca caandih ĩ jepahna caá! ĩt mĭc niĭjip wut jĭ.

³⁷ Jesús páant ā chājatdih nihāt Capernaum tátchĭ pebh jumnit ĩt mĭc naóh peetép wut jĭ. Búdí át wūt yāanap wut jĭ.

Simón Pedro ā chudhdih Jesús ā booaat
(Mt 8.14-15; Mr 1.29-31)

³⁸ Páant ā chājat téttimah, judiowā ĩ mĭc wáacat mūmánt Jesús wā ĩt bac bejep wut jĭ. Bac bejnit, Simónĭh mūnā ĩt juibĭnap wut jĭ. Caannā ĩ waád juibĭnachah, mĭ ĩndih tabit ā pahachah, Simón āa Jesúsdiĥ mit naáwáp wut jĭ. Páant tabit ā pahachah, mit lajap wut jĭ. “Caántdih ma booanaá”, caán mūndĭh jumnit Jesúsdiĥ ĩt niĭjip wut jĭ. ³⁹ Páant ĩ niĭjĭchah joinit, Jesús mĭ pebh juibĭ ñuhnit, “**Ma yayaá**”, pahatdih át niĭjip wut jĭ. Páant ā niĭjĭchahjeh, pahat át dúucup wut jĭ. Páant ā dúucuchah, ñah ñuhnit, ĩ jeemát pĭnahdih mit cáagap wut jĭ.

Dawá wannitdih Jesús ā booaat
(Mt 8.16-17; Mr 1.32-34)

⁴⁰ Tōo ñáh juáwáchah, dawá tabup chūhñitdih Jesús pebhna ĩt ub juibĭnap wut jĭ. Dawá máchah wunat queétdih át jumap wut jĭ. Nihat ĩ ub juibĭnit wannitdih Jesús át teo jáha booanap wut jĭ. ⁴¹ Dawá nemépwādiĥbut át bacat túutap wut jĭ. Páant ā bacat túutachah,

—¡Meém Dios wūh caá! tabit ĩt niĭj ñaacáp wut yah jĭ.

Obohjeéhtĭh, Jesús queétdih juĭhñit, “Dios ā wahni caá”, át niĭjāt túutcap wut jĭ.

Jesús Galilea baácboó ā bohé jibat
(Mr 1.36-39)

⁴² Daa juáwáchah, ā ĩpdih uúbát túut niĭjnā, Jesús cáac wĭhcapboó át bejep wut jĭ. Obohjeéhtĭh, cáacwā caandih bid bejnit, ĩt jwāáap wut jĭ. Jwāáhñit, caandih ĩjééh jumat náahna, ĩt chāwát túutap wut yah jĭ.

⁴³ —**Ñĭjééh wā jéih chōacān caá. Bíh tátchinadiĥ moondĭhbut Dios ā maáh jumat doonadiĥ weemdĭh naáwát caá náahap. Páant naáwát pĭnah niĭjnā, Dios**

weemdĭh ā wahap be, Jesús queétdih át niĭjip wut jĭ.

⁴⁴ Pānihna, nihāt Galilea baácboó jĭb bejnit, judiowā ĩ mĭc wáacat mūnā waadnit, Jesús āpĭ bohénap wut jĭ.

5

Queéj júut maonitdih ājééh Jesús ā bejat túutat

(Mt 4.18-22; Mr 1.16-20)

¹ Bíh yeó jáap, Jesús Genesaret ĩm jwējĭdih ñuhnit, dawá cáacwādiĥ Dios naáwátđih naóhna át chājap wut jĭ. Caán ā bohéatđih búdí joĭhna, Jesúsdiĥ ĩt tōo péenap wut jĭ. ² Páant tabit caandih ĩ tóonachah, Jesús chéne búdí jááj chōonadiĥ át enep wut jĭ. Caanjĭh queéj júut maonit ĩ aabní chōona át pahap wut jĭ. Queét ĩh jááj chōona pebh ĩh ñuonáđih chocna ĩt chājap wut jĭ. ³ Pānihna, bíc chōodih Jesús át waadap wut jĭ. Caán chōo mĭnah Simón wut jĭ ā wūt. Caán chōodih waadnit, “**Weemdĭh chĭbĭt ma tōo páud baca pahanaá**”, át niĭjip wut jĭ. Páant ā tōo páud baca pahanaachah, Jesús caán chōodih chūdnit, cáacwādiĥ át bohénap wut jĭ.*

⁴ Pānih bohé péanit, nin pah Jesús Simónđih át niĭjip wut jĭ:

—**ĩm tac yoób páud bac bejnit, queejwādiĥ mawat túut niĭjnā, ĩhñ ĩuonáđih ĩi yoh báahanaá**, át niĭjip wut jĭ.

⁵ —Bohénĭ, nihāt chei jwĭ júut mawachah yahna, queejwā ĩ wĭhcan beé. Obohjeéhtĭh, páant ma niĭjĭchah joinit báchah, jwĭhñ ĩuonáđih jwĭ yoh báaha enmi caá, Simón át niĭjip wut jĭ.*

⁶ Páant niĭj péa, ĩm tac yoób páud bac bejnit, ĩh ñuonáđih ĩt yoh báahanap wut jĭ. Páant ĩ yoh báahanachah, dawá yoobát queejwā waadná, ĩh ñuonáđih boloh wáina ĩt chājap wut jĭ.* ⁷ Páant ĩ boloh wáyachah ennit, ĩ pej jumnit queét pebh pahnitdih Simón át ejep wut jĭ: “¡Jwiitdih ĩi teo wáac júúwá!” át niĭjip wut jĭ.

Pānih teo wáacadiĥ juibĭnit, chénat pah chōo queejwādiĥ ĩt ub yac yáwanap wut jĭ. Dawá queejwā jumna, ĩh jááj chōona át daábĭhip wut jĭ.

⁸⁻¹⁰ Páant dawá queejwādiĥ ennit, Jesús ā wēpatđih jéihna, Simón búdí át úmnap wut jĭ. Pānih úmna, Jesús pebh bódicha caj yoh ñajnit, Jesúsdiĥ nin pah át niĭjip wut jĭ:

—Maá, meém chah wēpni, táini caá. Obohjeéhtĭh, weémboó yéejni caá. Pānihna, meemdĭh wā úmŭchah, biáboó ma bejeé, át niĭjip wut jĭ.*

—**¡Ma úmca bojoó! Būu meém queejwādiĥ bid jwuhni caá. Obohjeéhtĭh, meemdĭh wā túut ũmŭchah,**

* 5:3 Mt 13.1-2; Mr 3.9-10; 4.1 * 5:5 Jn 21.3 * 5:6 Jn 21.6 * 5:8-10 Job 7.19-20; Sal 39.13; Is 6.5

queejwádh ma bidat pah muntih, cáacwáboodih bidnit, wíh doonádh ma naóhbpna caá, weemdíh jepahna, wíhwá í jumat pínah niijná, Jesús caandíh át niijíp wut jí.

Simón á úumat bíc yoobó á pej jumnitbut ít úumap wut jí. Santiago, Juan wut jí á pej jumnit. Queét chénewá Zebedeo weh wut jí.¹¹ Pániha, jwúb náan juibínit, queét nihát íh tewatdih cádahnit, Jesúsjeéh ít bejep wut jí.

*Bácah moópnidih Jesús á booaat
(Mt 8.1-4; Mr 1.40-45)*

¹² Jesús bíh títchiboó á jumachah, bácah moópni á pebh át juibínap wut jí. Pánih juibíni Jesúsdih ennit, á wépatdih jéihna, páah yoh nájnít, nin pah át níj wúbap wut jí:

—Maá, ma booaíhna, weemdíh ma jéih booana caá, át niijíp wut jí.

¹³ Páant á niijíchah joinít, Jesús caandíh teo jáhanit,

—Júu! Wéinit, meemdíh wá booana caá, át niijíp wut jí.

Páant á niijíchahjeh, moopát nihát át náamáh bejep wut jí.¹⁴ Pániha, Jesús caandíh nin pah át wép níj naáwáp wut yuh jí:

—**Bitadih naóhcanjeh, sacerdotedih míh bácah á jwúb náamátidih jútudih ma bejeé. Moisés á wutatji pah sacerdotewá í cáo wáhat pínah niijná, chéne jopwádh ma wáhuú, Dios meemdíh á booaatjidih í jéihyat pínah niijná,*** át niijíp wut jí.

¹⁵ Obohjeéhtih, páant á niijíchah joiná yuhna, bejnít, dawá cáacwádh át naóh peetép wut jí. Páant Jesús á chájat dooná chah át wüt yáanap wut jí. Caán doonádh joinít, á naáwátidih joyát túut niijná, í wunatdihbut á booaat pínah niijná, dawá á pebhna ípí wáac juibínap wut jí.¹⁶ Obohjeéhtih, Jesús cáac wihcapboó, á ípdih wúbádh apí bejep wut jí.

*Jéih yoocannidih Jesús á booaat
(Mt 9.1-8; Mr 2.1-12)*

¹⁷ Bíh yeó jáap Jesús cáacwádh á bohénachah, fariseowá, Moisés á wutatjidih bohénitbut ít joí cháudap wut jí. Queét Galilea baácmant, Judea baácmant, Jerusalén títchimatbut bejnít, ítát juibínap wut jí. Jesús á bohénachah, dawá joiná ít chájap wut jí. Dios cáacwádh booaat wépatbut Jesúsdih búdí át jumap wut jí.¹⁸ Páant á bohénachah, biquína neoná jéih yoocannidih á lajat chóojíh Jesús pebh ítih beo waad béj jwejíhip wut yuh jí.¹⁹ Obohjeéhtih, dawá meudíh í yáo yapachah ennit, chah bóo coahna caandíh ít beo páuh laab béjep wut jí. Pánih páuh laab juibínit, biquína jeé naanádh ab

jwej, ít chájnit, jéih yoocannidih á lajat chóojíh Jesús pebh ít cádah deyanap wut jí.²⁰ Pániha, caán á booaat wépatdih í jenah joyátidih jéihnít, Jesús caán jéih yoocannidih nin pah át niijíp wut jí:

—**Ma yéejatdih wá yohna caá,** át niijíp wut jí.

²¹ Páant á niijíchah joinít, Moisés á wutatjidih bohénit, fariseowábut íjnít, queétjeh nin pah ít níj jenah joyóp wut jí: “¿Dedé cáac tigaaá nin? Diosjeh yéejatdih á jéih yohna caá. Pániha, ninboó cáacjeh jumna yuhna, ‘Ma yéejatdih wá yohna caá’, niijná, ‘Dios wá jumna caá’, níj yeena caá á chájap”, queétjeh ít níj jenah joyóp wut yuh jí.

²²⁻²⁴ Páant í níj jenah joyóchah jéihnít, Jesús queétdih nin pah át níj naáwáp wut jí:

—**¿Dépanih tígá páant yeejép níj niij jenah joí? ‘Ma yéejatdih wá yohna caá’, wá niijíchah joinít, weemdíh jéihcan yuhna, ‘Yeeni caá’, níj níj jenah joiná caá. Obohjeéhtih, ‘Ma náh náhuú. Ma nájatdih abnit, ma yáac cháí bejeé’, wá niijíchah, caán á bejchah ennit, wá niiját yoobópdih á jumatdih níj jéihbpna caá. Pánih jéihna, yéejat yohat wépat wá bíbohadtihbut níj jéihbpna caá. Weém nihát cáacwá úd jeéné, Dios á wahní nin baácdih moondíh jéih boaanit, í yéej chájatdihbut wá jéih yohna caá. Páant wá jéih yohatdih yeéb níj jéihyat pínah niijná, nin pah wá cháj jéutbipna caá,** Jesús queétdih át niijíp wut jí.

Páant níj péanit, jéih yoocannidih nin pah át niijíp wut jí:

—**Ma náh náhuú. Ma nájat chóodih abnit, míh meúboó ma jwúb bejeé,** Jesús caandíh át niijíp wut jí.

²⁵ Páant á niijíchahjeh, nihát í enechah, jéih yoocanniji náh náh, á nájat chóodih abnit, áih meúboó át jwúb bac bejep wut jí. Pánih bejnít, Diosdih búdí át wéi naáwáp wut jí.

²⁶ Páant á bac bejchah, Dios á nah en wáhi bej, búdí jenah joinít, queétbut bíc yoobó Diosdih ít wéi naáwáp wut jí.

—Jen yuh buca! Búdí náhníat pínahdih buu jwí enna caá, ít míc niijíp wut jí.

*Jesús Levídh á júúwát tútat
(Mt 9.9-13; Mr 2.13-17)*

²⁷ Pánihat táttimah, Jesús wá caán títchidih jumnitji bac bejnít, bíh títchina ít bejep wut jí. Caán í bejni namá jwéejdih Leví wüt jumni á tewat tólihboó át cháudap wut jí. Caán Romanowá maata í wúbát túttni náodih wúbh wáhní át jumap wut jí. Pániha, Levídh ennit, nin pah caandíh Jesús át niijíp wut jí:

—**Wájeéh ma péé júúwá,** át niijíp wut jí.

* 5:14 Lv 14.1-32

²⁸ Páant ã niijchah joinít, ñah ñah, ãih tewatdih cádahni, Jesúsjeéh át bejep wut jī.

²⁹ Pánihat túttimah, Leví ãih nuúboó Jesúswádh át numah jeémép wut jī. Caán ã nihah pah dawá nuódih úbbh wáhnitdih, bita ã chéenwádhbut át numah jeémép wut jī. ³⁰ Páant Jesúswá ijeéh ī jeéméchah ennit, fariseowá, Moisés ã watatjidih bohénitbut queétdih ī iijip wut jī. Ijnit, Jesús ã bohénitdih nin pah īt niij jūihñup wut jī:

—¿Dépanihna queét dinero nuumnitjeéh, yéej chájnitjeéhbut jeémp babh tigaá ñi cháj? īt niijip wut jī.*

³¹ Páant queétdih ī niijchah joinít, Jesúsboó nin pah át niij jepahap wut jī:

—**Tubáp chéúhcannit cohniidih ipī bidcan caá. Wannitjeh caá caandih ī bidip.**

³² Pánihat pah ‘**Weém yéejat wihcanni caá, niij jenah joinít, teo wáacni pínahdih ipī bidcan caá. Obohjeéhtih, ‘Wá yéejatdih jīgahnit, wá túut nuúmihna caá’, niij jenah joinít caá teo wáacni pínahdih ī bidip.** Pánihna, ‘**Yeejépwá caá jwiút, niij jenah joinítidihje teo wáacadih wá jéúwáp be, ī yéej chájatdih jīgahnit, túiniboodih ī túut nuumát pínah niijná,** Jesús át niijip wut jī.

Jeémp jwuhcatdih Jesúsdih ī úbbh joyát (Mt 9.14-17; Mr 2.18-22)

³³ Páant queétdih ã niiját túttimah, queét Jesúsdih nin pah īt jwáub niij úbbh joyóp wut jī:

—Dios ã watat pah jwí nuowá ipī jeémp jwuhcap jī. Juan ã bohénitbut, fariseowá ī bohénitbut páant ī chájna caá. ¿Dépanihna ma bohénitboó páantjeh ī jeémp? īt niij úbbh joyóp wut jī.

³⁴ —**Nin pah caá ã jumap:** Téihya chéoni ã numah jeémpnit bíicdih ã jam jwuhchah, jīgahcan, ipī túi wéi jeémpna caá. Páant tigaá, wájeéh jam jwuhna, wá bohénit ī túi wéi jeémpna caá.

³⁵ **Obohjeéhtih, bita caandih ī ub bejat túttimah, ã chéenwá jīgahnit, ī jeémp jwuhcan niit.** Pánihat pah bita weemdíh ī ub bejat túttimah bách, wá bohénitjeéh wá wihcch, queébtat ī jeémp jwuhcan niit, Jesús queétdih át niij jepahap wut jī.

³⁶ Ded pah jwí jeémp jwuhcatdih jwí nuowá ī watatdih, ãih jáap bohéátjīh fariseowá ī widihichah enna, Jesús queétdih nin pah át jwáub niij bohénap wut jī:

—**Jáap yégueh chóo chocca naáh chóojīh máa yégueh chóodih nah wai báudhdát ã náahcan caá. Páant ñi chájachah nihna, caandih ñi chocat túttimah, jīnt bejna, máa chóodih chah áta yewa tagaá. Páant tigaá, jwí nuowá ī naawátjidih, wīh jáap bohéátjīh wid naóhcát caá náahap.** ³⁷ **Pánihat dée, pah jwuhcanni iguīh**

macdih nuúáp chóojīh ī chájniji máa wuh wuúhdih yáacát ã náahcan caá. Páant ñi yáacachah nihna, iguīh mac pahna, máa wuh wuúh jéih yúhcan, áta yewah bej tagaá. Páant ã yewechah, chénat pah áta buud tigaá. ³⁸ **Pánihna, jáap macdih, jáap wuh wuúhboó yáacát caá náahap. Páant ñi yáacachah, iguīh mac, caandih yáacni chóobut ã túi jumbipna caá.** ³⁹ **Obohjeéhtih, ded máa iguīh macdih ã babhbat túttimah, pah jwuhcanni macdih babhbíhcan, ‘Máa mac chah túini beé’, ã niijbipna caá. Pánihat pah cáacwá wá jáap bohéátidih náahcan, ‘Jwí nuowá ī bohéátjiboó chah ã túyap be’, ī niijbípna caá, Jesús queétdih át niijip wut jī.**

6

Chooát yeó jáapdih ded pah ī chájat pínahdih Jesús ã bohéát

(Mt 12.1-8; Mr 2.23-28)

¹ Bíic chooát yeó jáapdih Jesús ã bohénitdih bohé bejna, trigo wáapdih át numah chóop yap bejep wut jī. Pánih bejna, ã bohénit trigodih úcniit, ãih chóodih jéqué yohnit, īt jeémp bejep wut jī.* ² Páant ī chájachah ennit, bíquína ijeéh bejnit fariseowá iijnit, Jesúsdih nin pah īt niij jūihñup wut jī:

—¿Dépanih tigaá jwí chooát yeó jáapdih yuhna, ma bohénit ī teo? Pánih teona, Dios ã watatdih yap yohna caá ī chájap, īt niijip wut jī.

³⁻⁴ Páant ī niijchah joinít, “Wá bohénit ī yap yohcan caá”, niiját túut niijná, Jesús queétdih nin pah át niij jepahap wut jī:

—**Davidjī ã bohénit bíicdih nuugáp wanna, Dioih muaná waadnit, sacerdotewá Diosdih ī wáhniji pandih át jeémép wut jī. Pánih jeémpna, ã bohénitdihbut át wáhap wut jī. Obohjeéhtih, caán pan sacerdotewájeh ī jeémát pínah át jumap wut jī. Dios watna, bitadih caán pandih át jeémát tútcap wut jī. ¿Davidwá páant ī chájatjidih Dios naawátidih ī daacni nuódih ñi bohécannit jīi? Caán pandih ī jeéméchah yuhna, Diosboó ‘Ni túi chájcan beé’, át niijcáp tajī. Pánihat pah, buu nin trigodih úc jeémpna, wá bohénitbut Diosdih ī yap yohcan caá.*** ⁵ **Weém, nihah cáacwá úud jeéne, chooát yeó jáapdih ded pah ī chájat pínahdih wá jéih wutna caá, Jesús queétdih át niijip wut jī.**

Téihya ágahnidih Jesús ã booaát

(Mt 12.9-14; Mr 3.1-6)

⁶ Bíih chooát yeó jáapdih Jesús judíowá ī míc wáacat muaná waadnit, ã bohénachah, caandih joinít cáacwá cátih téihya ágahni

* 5:30 Lc 15.1-2 * 6:1 Dt 23.25 * 6:3-4 1S 21.1-6

* 6:3-4 Lv 24.9

ãt jumap wat jî. Æih jéihyepmant bóo muj nah át ághap wat jî. ⁷ Moisés á wutatjidih bohénit, fariseowābut Jesúsdiñ it en ñuunáp wat jî. Chooát yeó jáapdiñ yuhna, Jesús téihya ághannidih á boonachah, caandih naóh yacat túut niijná, enihna ít chājap wat jî. ⁸ Obohjeéhtih, Jesús páant í jenah joyátdih jéihnit, téihya ághannidih nin pah át niijíp wat jî:

—**Ñah ñuhnit, nit cātíh ma juí ñuhuú,** át niijíp wat jî.

Páant á niijíchah joinít, ñah ñuhnit, queét cātíh át juibí ñuhap wat jî. ⁹ Páñihna, caandih naóh yaquñnitdih nin pah át niijí wábh joyóp wat jî:

—**Yeéb ñi jenah joyóchah, çjwí chooát yeó jáapdiñ Dios jwiítidih ded pah tigaá á wat? ¿Túi chājatdih niit á watup? ¿Yeejép chājatdih niit á watup? ¿Wannidih á booaat túut niit? ¿Cāacdiñ á mao yohat túut niit?** Jesús queétdih át niijíp wat jî.

¹⁰ Páant niijnít, í jepahatdih páina, Jesús queét nihatdih át en behap wat jî. Í jepahcah ennit, téihya ághanniboodih nin pah át niijíp wat jî:

—**Míh téihyadiñ ma yoo dawuú,** át niijíp wat jî.

Páant á niijíchah joinít, Æih téihyadiñ át yoo dawúp wat jî. Páant á yoo dawúchahjeh, Æih téihya át týyah bejep wat jî.

¹¹ Obohjeéhtih, queét Jesúsdiñ naóh yaquñnitboó caandih á booaatdih ennit, búdí ít íjip wat jî. Páñih íjnit, nin pah ít múic niijí wábh joyóp wat jî: “¿Ded pah tigaá caandih chājat náah?” ít múic niijíp wat jî.

Jesús doce á naawát túutnit pínahdih á ñíwat

(Mt 10.1-4; Mr 3.13-19)

¹² Páñihat táttimah, biñ yeó jáap Jesús jeéboó Diosdih wábhúdiñ át bejep wat jî. Nihat chei át wábh daa juúwúp wat jî. ¹³ Daanachah, á naawátidih jói péenitdih bid bojnít, doce á bohé bejnít pínahdih át ñíwip wat jî, Æih doonádiñ naóhñit í jumat pínah niijná. ¹⁴ Nit wat jî á ñionit: Simóndih ñionit, Pedro á wāt át búahdhap wat jî. Simón úud Andrésdihbat át ñíwip wat jî. Santiago, Juan, Felipe, Bartolomé, ¹⁵ Mateo, Tomásdihbat át ñíwip wat jî. Biñ Santiago Alfeo wáúhdih ñío, biñ Simón Celote poómpdiñ bóodih ñío, ¹⁶ Judas biñ Santiago wáúhdih ñío, Judas Iscariote Jesúsdiñ enñicannitdih duó wáini pínahdihbat át ñíwip wat jî.

Dawá cāacwādiñ Jesús á bohéát

(Mt 4.23-25)

¹⁷ Páñih ñío péa jwúub dei juóhñit, jeé ñaj yacapboó át chāo ñúhup wat jî. Páant á chāo ñúhupboó á naawátidih dawá jói péenit jum, dawá bitabat ít jumap wat

jî. Queét jumnit Judea baácdiñ moón, Jerusalén tútchidih moón, búdí muj jwéejdiñ jumni Tiro tútchi, Sidón tútchidih moonbát ít juibínap wat jî, ¹⁸ Jesús á bohénachah joyát túut niijná, í wananadihbat á booaat pínah niijná. Nemép jumnitbat ít juibínap wat jî, nemépwādiñ á bacat túutat pínah niijná. ¹⁹ Booaat túut niijná, queét nihat Jesúsdiñ ít juibí tewhíp wat jî. Caandih í juibí teonitdih á wēpat á chāúúchah, nihat ít boonap wat jî. Páñihna, wannitjibat, nemép jumnitjibat ít tái jumap wat jî, búca.

Dioñ cāacwā ded pah í jumat pínahdih á bohéát

(Mt 5.1-12)

²⁰ Jesús á bohénitdih ennit, nin pah queétdih át niijí bohénap wat jî:

“**Yeéb moh yéejnit panihnit Dios á teo wáacatdih bidnitdih Dios á wēi enna caá. Páñih wēi ennit, yeebdih á teo wáacbična caá, Dios á maáh jumapboó ñi túi jumat pínah niijná.**

²¹ “**Yeéb buu nuugúp wannit panihnitdih Dios á wēi enna caá. Páñih wēi ennit, yeebdih á teo wáacbična caá, wud jumnit pah ñi túi jumat pínah niijná.**

“**Buu yeéb júinítidih Dios á wēi enna caá. Páñih wēi ennit, á teo wáacbična caá, ñi tái weñat pínah niijná.**

²² “**Weém nihat cāacwā úud jeñédih ñi jepahat júb bita yeebdih enñican, yeejép naóhñit, íñih poómpmant í bacanachah, Diosboó yeebdih wēi ennit, á teo wáacbična caá.*** ²³ Páant ñi yapachah yuhna, caandih ñi cádahcatji júb Dios pehbhoó ñi juibínachah, túinidih á wáhat pínahdih jenah joinít, ñaáp ñahñit, búdí ñi weñé. Páñih chājnit í nuowābut Dios naawátidih naóh yapanitjidih biic yoobó yeejép ít chājap wat jî. Páant queétdih á yapat pahjeh muntih yeebdihbat yeejép á yapachah yuhna, ñi weñé.*

²⁴ “**Obohjeéhtih, yeéb dawá bí dée bíbohñit, Dios á teo wáacatdih bidcannit, buu nin baácbóo jumna pohba ñi wēina yah caá. Táttimah, Dios á peéh chājachah, búdí moh yéejnit ñi jumbipna caá.**

²⁵ “**Bitá yeebbát buu dedé ñi náahatdih bíbohñit, wud jumnit panihnit ñi jumna caá. Obohjeéhtih, táttimah, Dios á peéh chājachah, tub nuugúp wannit panihnit, búdí moh yéejnit ñi jumbipna caá.**

“**Bitá yeebbát ñi weñat pínahdihjeh chājnit, buu búdí wēi jwahñitji, Dios á peéh chājachah, búdí ñi juibipna caá.**

²⁶ “**Diosdih jepahcannitboó yeebdih í túi wēi naawáchah, íñi tái chāja chaáh! Páñihat dée pah jon játih í nuowābut**

* 6:22 1P 4.14 * 6:23 2Cr 36.16; Hch 7.52

‘Dios naawátdih naóh yapanit caá’, ni-ijná yuhna, yee naóhntiboodih ípí túi wēi naawáp wut jī. Pánihna, ſi túat nuumcáh, Dios yeebdíhbut á peéh chājipna caá’, Jesús queétdih át niijíp wut jī.

“Yeebdíh enihcannitdih ſi túi oyoó”, Jesús á niij bohéat

(Mt 5.38-48; 7.12)

²⁷ “Obohjeéhtih, yeeb weemdíh joinitdih nin pah wá naóhna caá: Yeebdíh enihcannitdih oinit, ſi túi chājaá. ²⁸ ‘Meemdíh yeejép á yapa naáh’, yeebdíh niijnitdih, ‘Dios meemdíh á túi chāja naáh’, ſi niij jwúbanaá. Yeebdíh yeejép chājnitdih, Diosdih ſi uúbú, queétdih á teo wáacat pínah niijná. ²⁹ Yeebdíh íjnit, bíic buwá páo tíibidih maonidih, bíih buwámantbut ſi jéutá, mawíhna, á jwúb mawat pínah niijná. Níih cábuh jweyát chóodih déuc wáinidih, á náahachah, níih japih bóo chóodihbut ſi wúhuú. ³⁰ Ded moh yeejni á náahatdih á uúbúchah, ſi wúhuú. Ded níih bíi déedih déuc wáinidih, ſi jwúbaat túatca bojoó. ³¹ Bitá yeebdíh í túi chājat pínahdih ſi náahat pah, yeebút bitadih ſi túi chājaá. Queét yeebdíh í túi chājcah yuhna, yeebboó queétdih ſi túi chājaá.*

³² “Yeebdíh oinitdihjeh ſi oi jwúbanchah, dedé pínah nihcan caá. Diosdih jéihcannitboó queétdih oinitdihjeh ípí oi jwúbana caá. Pánihna, queét í oyat chah yeebboodih bitadih oyat caá náahap. ³³ Yeebdíh túi chājnitdihjeh ſi túi chāj jwúbanchah, dedé pínah nihcan caá. Diosdih jéihcannit bíic yooobó í chājna caá. ³⁴ ‘Wá wayát pah bóo á jwúbabipna caá’, niij jenah joinit, núodih ſi wayáchah, dedé pínah nihcan caá. Yeejépwá yuhna, bitadih páant ípí wainá caá. ³⁵ Obohjeéhtih, yeebdíh enihcannitdih ſi oyoó. Í túi chāj jwúbaat pínahdih bidcanjeh, táinidih ſi chājaá. Núodih náahnit í uúbúchah, í jwúbaat pínahdih bidcanjeh, ſi wayaá. Pánih chājna, Dios weh ſi jumachah, ‘Ma túi chājna beé’, niijnit, caanboó yeebdíh táini á wáhibna caá. Caandíh ‘Túina caá’, niijcánnitdih, yeejép chājnitdihbut Diosboó á túi chājna caá. Páant á chājat pah bíic yooobó níi chājat pínahdih yeebdíh á watna caá. ³⁶ Dios jwí íp yeebdíh jġgah ennit, á teo wáacat pahjeh muntih, yeebút bitadih jġgah ennit, ſi teo wáacá”, Jesús át niijíp wut jī.

“Yeejépwá caá”, bitadih niij jaihcata
(Mt 7.1-5)

³⁷ “Meém yeejép caá’, bitadih ſi niijcá bojoó. Páant ſi niijcáh, Dios yeebdíhbut ‘Meém yeejép caá’, á niijcán niit. Bitá í yeej chājachah, ‘Meemdíh peéh chājat caá náahap’, ſi niijcá bojoó. Páant ſi niijcáh nihna, Diosbut yeebdíh bíic yooobó áta niij tágaá. Bitá í yeejatdih ſi náhnica bojoó. Páant ſi náhnica, Diosbut ſi yeejatdih á náhnican niit. ³⁸ Bitadih ſi túi wáhuú. Níi túi wáhuuchah, Diosbut yeebdíh á túi wáhibna caá. Búdi béguepdih becchidih jui cáj waó bíi chājat dée á wáhibna caá. Ded pah yeeb bitadih ſi wáhat pah bóojeh muntih, Diosbut yeebdíh á wáhibna caá.

³⁹ “Jéih encanni bíih jéih encannidih á duó wáyachah, íit jumapboó hejna, queét chénat pah bíicdih í buug yácbipna caá* ⁴⁰ Jáap bohéni caandih bohéni chah á jéihcan caá. Obohjeéhtih, nihát á jéihyat pínahdih á bohé péanit, caandih bohénidih bíic yooobó á jéihbipna caá. Pánihna, yeeb bitadih duó wáihna, wá naawátdih jwíh túi bohéat caá náahap, jéih encannit dée ſi jumcat pínah niijná. Pánihna, wá naawátdih túi jéihnit, wá bohéat pah muntih bitadihbut ſi túi jéih bohébipna caá.*

⁴¹ “Nin pah yeeb nípi chājna caá: Níi déedih bainí quíib becát á jumachah, caanbítdih ſi túi enna caá. Caán bainí oj á jumachah yuhna, ſi enat pah, ſi dée á yeejatbitdih nípi enna caá. Obohjeéhtih, yeebdíh búdi quíib becát á jumachah yuhna, caandih ſi jéih encan caá. Caandih ſi jéih encat pah, búdi yeejép chājna yuhna, ſi míic jéih encan caá. ¿Dépanih tigaá páant ſi chāj? ⁴² Yeebdíh búdi quíib becát panihni á jumachah yuhna, ‘Némé, ma quíib becátidih weémboó meemdíh wá póoj yohbipna caá’, nípi niijná caá. Pánihat pah, búdi yeej chājnit jumna yuhna, ‘Némé, tubit yeejép chājna caá ma chājap. Caandíh ma cádahaá’, nípi niijná caá. ¿Dépanih tigaá yeeb yeejép chājnit jumna yuhna, búdi ſi yeej chājatdih jenah joicánjeh, bita bainí í yeej chājatdihjeh ſi jenah joi? Yeeb yeejépwáá, ſi yeej chājatdih jwíh cádahat caá náahap. Páant ſi túat nuumát túttimah, ſi dée á yeejatdih ſi jéih cádahat tútibna caá”, Jesús át niijíp wut jī.

Máa quehe ded pah á jumata
(Mt 7.17-20; 12.33-36)

⁴³ “Ded táini nah yeejép dahna á quehcach, yeejép nahbut táini dahna ápi quehcach caá ⁴⁴ Pánihna, ded pah máa nahna á jumatajeh jéihíhna, áih quehe dahnadih

enat caá náahap. Nemép óot nahdíh higo wút jumni dahnadíh ñipí bidcan caá. Ei náhdih iguúh ñipí bidcan caá.*
⁴⁵ Pánihat dée pah túini cáac á táí jengah joyát jíb, túinijeh á naóhbična caá. Obohjeéhtih, yeejép cáac yeejép á jengah joyát jíb, yeejépeh á wéhebična caá. Pánihna, cáac ded pah á jengah joyát bíic yoobó á naóhbična caá”, Jesús át niijíp wut jī.*

*Chéne muú teonit naáwát
 (Mt 7.24-27)*

⁴⁶ “¿Dépanihna, ‘Maá’, weemdíh niijná yuhna, wá wutatdíh ñi jephacn? ⁴⁷ Ded wá bohéatdíh joinít, jephanna, nin pah á jumna caá: ⁴⁸ Muú cháj pooni panihni á jumna caá. Túi jengah joini jwamúp baácdih numah baád waadánit, áih jagápdih á táí dodhdop be. Pánih cháj péaat túttimah, muj daabáchah yuhna, áih muú táí chájni jumna, á mónocap be. ⁴⁹ Obohjeéhtih, ded wá bohéatdíh joini yuhna, jephacanni táí jengah joicánni muú chájni panihni caá á jumap. Caánboó óon jihbitjeh baád waadánit, áih jagápdih á dodhdop be. Pánihna, caán muudíh á péaat túttimah, muj á jwíih daabáchah, áih muú táí chájni nihcah, chéwat boloh bejnit, áac bejna, á boto peetáh bejep be”, Jesús queétdih át niijíp wut jī.

7

Soldadowá í maáhdih teo wáhnidih Jesús át booaat

(Mt 8.5-13)

¹ Páant cáacwádh bohé péanit, Jesús Capernaum tútchiboó át bejep wut jī. ² Romano cien soldadowá í maáh Capernaum tútchidih át jumap wut jī. Caandíh teo wáhni á oini bádí wánná át chájap wut jī. ³ Pánihna, Jesús á juibíat doonádih joinít, judíowá í maátadh Jesús pebhna át wahap wut jī, caandíh teo wáhnidih boonadhíh á bejat pínah niijná. ⁴⁻⁵ Páant á wahachah, judíowá í maáta Jesús pebhna juibínit, bádí wáhbhna, nin pah ít níj naáwáp wut jī:

—Jwiít dih wahni túini caá. Jwiít judíowádh táí oinit, jwí múc waácat muudíh chájat pínah dinero á wáhp wut jī. Páant á táí chájat jíb, caandíh ma teo wáac juúwá, ít niijíp wut jī.

⁶⁻⁷ Páant í niijíchah joinít, Jesús íjeéh át bejep wut jī. Pánih bejnit, cien soldadowá í maáh pebhna í toáh juibínachah, caán bita á chéenwádh wáhnit, nin pah át níj naáwát túatup wut jī: “Maá, weem cháh wépmi ma jumuchah jéihna, ma pebhna juibícan, ‘Wíih muudíh ma waád juúwá’, niijní dée nihcan caá. Meemdíh wá tac buugáihcan caá. Pánihna, yuúpmahjeh jumna, ma wépatjéh

weemdíh teo wáhnidih ma booanaá. ⁸ Wá chah jumnit bita maáta weemdíh í wátna caá. Weembát soldadowádh wátni caá. Bíicdih ‘Ma bejeé’, wá niijíchah, ápi bejna caá. Bíihdih ‘Ma juúwá’, wá niijíchah, ápi juóhna caá. ‘Nindih ma chájaa’, weemdíh teo wáhnidih wá niijíchah, ápi chájna caá. Pánihna, ma wutat wépatdihbut wá táí jéihna caá. Ma wutuchahjeh, weemdíh teo wáhni á boobipna caá”, cien soldadowá í maáh á chéenwá Jesúsídh ít níj naóh yapanap wut jī.

⁹ Páant í niijíchah joinít, caán soldadowá í maáh “Jesús caandíh á boobipna caá”, á níj jengah joyátídh jéihnít, Jesús bádí át welep wut jī. Pánih wéinit, ájeéh péenitdih tac páud ennit, nin pah queétdih át niijíp wut jī:

—Caán soldadowá í maáh judío nihcan yuhna, weemdíh á táí jengah joyát yeeb judíowáboodíh á yapna caá, át niijíp wut jī.

¹⁰ Pánihna, soldadowá í maáh á wáhnitji áih muudíh í jwáub juibínachah, caandíh teo wáhni booni átát jumap wut jī.

Éemp wánnih mi wáwhjídih Jesús á booaat

¹¹ Túttimah, Naín wút jumni tútchina Jesús wá ít bejep wut jī. Dawá cáacwábat íjeéh ít péenap wut jī. ¹² Pánih bejnit, Naín tútchi jéc pebh í toáh juibínachah, caán tútchidih moón wanni bácahjidih yohat túut niijná, caandíh í ub bac juúwáchah, Jesús wá queétdih ít jwááap wut jī. Beh wíli éemp wánnih mit jumap wut jī. Mi wáwh bíic jumni át wunap wut jī. Dawá cáacwábat míjeéh ít ñuun bác juúwáp wut jī. ¹³ Páant í juúwáchah ennit, Jesús caántdih jígah ennit, nin pah át niijíp wut jī:

—Ma juúca bojoó, át niijíp wut jī.

¹⁴ Páant niijnít, wánni áih bácahí lajni naadíh á tewechah, caandíh beonit ít cháo ñáhp wut jī. Pánih teonit, “**¡NÉMÉ, ma boopud juúwá!**” wánnidih át niijíp wut jī.

¹⁵ Páant á niijíchahjeh, wánniji jwáub boopud chéudnit, át wéhenap wut jī. Páant á boonachah, Jesús beh wílidih nin pah át niijíp wut jī:

—Dáa, ma wáwh á jwáub boona caá, páant muntih, át niijíp wut jī.

¹⁶ Páant á boonachah enna, nihát cáacwá wáhi bejnit, Diosdih bádí ít welep wut jī.

—Dios naáwátdih wép naóh yapani át jui tágaá. Dios jwiít áih cáacwádh teo wáacadih át jui tágaá, ít múc niijíp wut jī.

¹⁷ Páant á chájatji doonádih nihát Judea baác, pehbhit jumni baácnadhíbut ít naóh peetép wut jī.

*Juan Daabáni ú wáwh joyát túttat
 (Mt 11.2-19)*

¹⁸ Jesús páant á chájatji dooná Juan Daabánidihbut át juibínap wut jī. Caán nemat

muáboó ã jumuchah, ã bohénit caandih ít juibí naáwáp wut jì. ¹⁹ Páant í naáwáchah joinít, chénewã ã bohénitdih Jesús pebhna át wahap wut jì. “¿Meém Dios ã wahni, jwiít judíowã jwí páini níit? ¿Bíhdih bidat níit náahap?” queétdih át níj uábh joyát táutap wut jì.

²⁰ Páant ã níjíchah joinít, Jesús pebhna ít bejep wut jì. Caanná juibínit, Jesúsdih nin pah ít níjíp wut jì:

—Juan Daabáni jwiítidih wahnit, nin pah ã níj uábh joyát táutap be: “¿Meém Dios ã wahni, jwiít judíowã jwí páini níit? ¿Bíhdih bidat níit náahap?” jwiítidih ã níjít táutap be, Jesúsdih ít níjíp wut jì.

²¹ Í juibínachahjeh, Jesús dawá cáacwádhid booana át chájap wut jì. Nemép jumnitdihbut booa, dawá jéih encannitdihbut át booanap wut jì. ²² Juan ã wahnit í níjíchah joinít, nin pah Jesús queétdih át níj jepahap wut jì:

—Ded pah ñi enatji, ñi joyátjidihbut Juandih naáwádhid ñi bejeé. ‘Jéih encannitji, jéih joicánnitji, jéih bej-cannitjidihbut ã booana beé. Bácah moópnitji, wanah bejnitjidih yah buca ã booanap be.* Moh yéejnitdih ã táí ubat pínah doonádhidbut naóhna ã chájap be.*’ ²³ “¿Ded weemdhid táí jenah joí cádhacandih Dios ã wéi enna caá!” Jesús ã níjíp be’, Juandih níj naáwádhid ñi bejeé, Jesús queétdih át níjíp wut jì.

²⁴ Juan ã wahnitji í jwáub bejat túttimah, Juan ded pah ã jumatdih cáacwádhid nin pah Jesús át níj naáwáp wut jì: “¿Dedédih enedih bej tigaá ñipí cháj, muá wihcap-boó bejna? ¿Jíwi jeém yilip déedih johlit ã joh jwejni panihnidih enedih ñi bejnit beé? Obohjeéhtih, Juan pánhican beé. Det biáboó í naáwáchah yuhna, caánboó jweéchanjeh yoobópdih ápi naáwáp wut jì. ²⁵ Pánih jumnidih bidcan, ¿táini yégueh duonidih enedih ñi bejnit beé? Obohjeéhtih, táini yégueh duonít, dawá bií dée bíbohni, maátaih muáboó ípi jumna caá. Juanboó queét pah nihcan beé. ²⁶ Pánih jumnidihbut bidcan, ¿Dios naáwátdih naóh yapanidih enedih bejnit beé ñi cháj? Páant tigaá Juan ã jumap. Bita naóh yapanit chah ã jumna caá. ²⁷ Juan ã jwiit naóh waawát pínahdih jon jätih nin pah ít níj naóh daacáp tají:

‘Á wáúhdih Dios nin pah ã níjíp be: “Ma jätih wá naáwátdih naóh waóhni pínahdih wá wahbipna caá, meémboó ma naáwáchah joinít, í jepahat pínah níjina”, Dios ã níjíp be’, át níj daacáp tají. (Mal 3.1)

²⁸ “Yoobópdih yeebdih wá naóhna caá. Nihat bita chah Juan Daabáni ã jumna caá. Obohjeéhtih, buú láa páant ã jumuchah yuhna, Dios ã maáh jumapna ded oboh jumnijiboó Juan chah ã jumbipna caá”, Jesús queétdih át níjíp wut jì.

²⁹ Juandih í nemat pínah jätih, ã bohéatdih joinít, nihat cáacwá, Romano maata í uábat táutni náodih uábh wáhnitbut, Juandih ítát daabáat táutap wut jì. Páant Diosdih jepahnit í jumuchah, Jesúsboó ã níjíchah joinít, “Dios ã wutat yoobópdih caá”, ít níjíp wut jì. ³⁰ Obohjeéhtih, fariseowá, Moisés ã wutatjidih bohénitbut, Juandih daabáat táutcan, Dios queétdih ã náah yacat pínahdih ít náahcap wut jì.*

³¹ Páant í jumatdih jéihnit, Jesús nin pah át jwáub níj naáwáp wut jì: “Buú láa moón weemdhid jepahcannit, nin pah ñi jumna caá: ³² Yoahdhid tíohnit wébit pah caá ñi jumap. Tíoh cháudnit, nin pah ípi míc níj jühna caá: ‘Jwí pelat póoj tíhwichah yuhna, yeebboó ñi báudihcan beé. Wánnitdih jwí jái tíhwichah yuhna, ñi jái wáaquiñcan beé’, í míc níj jühna caá. ³³ Páant í chájat pah, yeebhat bíic yoobó ñipí chájna caá. Juan Daabáni cáacwájeéh jeémpan, poonidihbut ápi babhcap jì. Páant ã chájcah enna, ‘Nemép jumni caá’, níj jühnit, ã bohéatdih ñi jepahcap jì. ³⁴ Obohjeéhtih, weém, nihat cáacwá úud jeé cáacwájeéh jeémpanit, wápi babhna caá. Páant wá chájachah enit, ‘Eneé. Nin búdi jeémpani, máihni caá ã jumap. Romanowá í uábat táutni náodih uábh wáhnit, yeejep chájnit bíicdih ápi pej jumna caá’, níj jühnit, weemdhidbut ñi jepahcan caá. Páant níj jühna, wébit pah caá ñi jumap. ³⁵ Obohjeéhtih, ded pah Dios ã wutat pah wá táí chájachah enna, ã jenah joyát yoobópdih ã jumatdih ñi jéihbipna caá”, Jesús queétdih át níjíp wut jì.

Yad wili chej jumnijih Jesúsdih mi puhwat

³⁶ Bíih yeó jáap bíic fariseo, Simón wut jumni, Jesúsdih át numah jeémép wut jì. Áih muana juibínit, Jesús ájeéh át jeémép wut jì. ³⁷ Simónih muadh Jesús ã jumat doonádhid joinít, queét í jeémécah, caán tútchidih bóli, deoh nah jumnih, táí chej jumni yí quiútdih mit ub waád juibinap wut jì. Caán quiúit al-abastro í níjini jeejñh í chájni quiúit át jumap wut jì. ³⁸ Pánih ub waád juibínit, Jesús pebh bódicha caj yoh ñajnit, caandih mi oyat jéatna, áih jíthcanadhí miñh quiúit macjñh jái chócnit, miñh waó yoócñh mit jöp wiiwip wut jì. Pánih cháj péa, áih jíthcanadhí nomnit, mi ub jáóhni táí chej jumni yídhid puhnit,

* 7:22 Is 35.5-6

* 7:22 Is 61.1

* 7:30 Mt 21.32; Lc 3.12

* 7:38 Mt 26.7; Mr 14.3; Jn 12.3

mit ñáñap wut jī.* ³⁹ Páant mi chājachah ennit, Jesúsdih ñamah jeémpni Simónboó nin pah caanjéh át niŷ jenah joyóp wut jī: “Nin newé Dios naáwátidih naóh yapani jumna, caandih teonih yeejép mi jamatdih áta jéih tagaá. Jéihnit, caandih áta tawat táutcan tagaá. Obohjeéhtih, páant ā chājcan, naóh yapani yoobát nihcan nacaá”, át niŷ jenah joyóp wut yuh jī. ⁴⁰ Páant ā niŷ jenah joyátidih jéihnit, nin pah Jesús caandih át niŷjíp wut jī:

—**Simón, meemdíh bainí wā naáwát táut caá, ded pah mi chājatdih ma jéihyat pínah niŷjíná,** át niŷjíp wut jī.

—Ma naáwá, Bohení, Simón caandih át niŷjíp wut jī.

⁴¹ —**Biíc newédih chéne neoná dinerodih í wayáp be. Biícboó chéne jópchi ā tawat júbdih pohba waí, biíhboó chéne widh ā tawat júbbitdih ā wayáp be.** ⁴² **Queét chénat pah í wayátjidih í jéih júb chājcah ennit, queétdih wáhniboó ‘Jumu naáh. Ñi júb chājcah, ā túina caá’, queét chénat pahdih ā niŷjíp be. Páant ā chājachah, ¿ded tigaá caandih chah ā oibi?** Jesús Simóndih át niŷjíp wut jī.

⁴³ —Búdí náo wainiboó caandih chah ā oibipna caá, Simón át niŷ jephah wut jī.

—**Yooópdih ma jepahna caá,** Jesús caandih át niŷjíp wut jī.

⁴⁴ Páant niŷjnit, yad wilidih júut jāhanit, Simóndih nin pah át jwáub niŷ naáwáp wut jī:

—**Ma jenah joyoó. Ma chéen yoobát wā jumachah nihna, miíh meuná wā waád juyáchah, wíih jítchanadih wā chocat pínah niŷjíná, mah weemdíh mata wáh tagaá. Obohjeéhtih, nintboó wíih jítchanadih miíh quíib macjñ jái chócnit, miíh waó yoócñi mi jóp wiwip be.** ⁴⁵ **Wá juyáchah, meém weemdíh péo tiíbdih nomcanjeh, ma táí uúhchap be. Obohjeéhtih, nintboó weemdíh mi oyat jéutna, wíih jítchanadih mi nom cádahcan caá.** ⁴⁶ **Wá juyáchah, wíih wao dáhdih yíjñ puoh jáha náicanjeh, ma táí uúhchap be. Obohjeéhtih, nintboó wíih jítchanadih táí chej jumni yíjñ puohnit, mi ñáñap be.** ⁴⁷ **Yooópdih meemdíh wā naóhna caá. Búdí mi yéej chājatjidih Dios át yoh wáh tagaá. Páant ā chājatdih jéihnit, weemdíh búdí mi oina caá. Obohjeéhtih, ‘Bainíjeh wā yéej chājap jī’, niŷ jenah joinit, ā yéejat yohat uúhñiboó bainíjeh Diosdih ā oina caá. Pánihatdih ma táí jenah joyoó,** Jesús Simóndih át niŷjíp wut jī.

⁴⁸ Caandih páant niŷ péanit, caántdih jwáh nin pah át jwáub niŷjíp wut jī:

—**Meém yéejat yohnih caá.** ⁴⁹⁻⁵⁰ **Weemdíh ma táí jenah joyát júb, ma yéejat peéh**

iiguípná ma bejatjí déedih, meemdíh Dios át táí ub tagaá. Pánihna, táí wéinit, ma bejeé, át niŷjíp wut jī.

Páant ā niŷjichah joinit, ájeéh jeémpnit nin pah queéteh ít múic niŷ uúh joyóp wut jī:

—¿Dedé newéna tigaá nin? ¡Yéejat yohat wépatbat ā bíbohna caá! ít múic niŷjíp wut jī.

8

Jesús wádh biquína yaádh í teo wáacat

¹ Táltimah, Jesús tátchina yoobó cáacwádh át táoh bohé jibip wut jī. Dios ā maáh jumat doonádh át naáwáp wut jī. Doce ā bohénitbat ájeéh ít jib bejep wut jī. ² Biquína yaádhbat íjeéh ít pej jum bejep wut jī. Jesús ā boonit yaádh, nemép jumnitdih ā boonitbat ít jumap wut jī. María, Mágdala tátchidih bóldih siete nemépwádh Jesús ā bacat táutnihi jum, ³ Juana, Maáh Herodesdih teo wáhni Chuza áabut jum, Susana wát jumnihbat mit jumap wut jī. Dawá bita yaádhbat íjeéh ít pej jum bejep wut jī. Queét yaádh íih dinerojñ Jesús wádh ít teo wáacap wut jī.*

*Waáh momni naáwát
(Mt 13.1-9; Mr 4.1-9)*

⁴ Biíc yeó jáap dawá cáacwá í jumni tátchinamant bejnit, caandih enat táut niŷjíná, Jesús pebhna ít juibínap wut jī. Dawá páant í wáac juibínachah ennit, ā jenah joini naáwátjñ queétdih bohéna, Jesús nin pah át niŷ naáwáp wut jī: ⁵ **“Biíc newé waáh momodih ā bejep be. Páant ā waáh bojochah, biquí túbna namádh ā buug nájap be. Namádh buug nájni túbndih cáacwá í néeh chuñap be. Biíh túbndih jwébehwá júóhñit, í jeémp beedánap be.** ⁶ **Biíh túbna, jeejñ yewéni baác jumapboó ā buug nájap be. Buug nájnit, chíih júóhna yuhna, mac ā jópah bejchah, ā wanah bejep be.** ⁷ **Biíh túbna nemép óot cátiñ ā buug nájap be. Pániñ buug nájni ā chíihichah yuhna, caán nemép óotboó caandih ā chíih yap bejchah, momnihoó mánahñit, ā wanah bejep be.** ⁸ **Obohjeéhtih, biíh túbna túini baácboó ā buug nájap be. Pániñ buug nájna, chíihñit, ā táí quehep be. Pániñ quehñit, wawána jumat pah cien túbna ā quehep be”**, Jesús queétdih át niŷjíp wut jī.

Caán naáwátjñ bohé péanit, “¿Ded molít jumna, ā táí joyó naáh!” át niŷ ej ñaacáp wut jī.

*¿Dépanih tigaá ā jenah joyátjñ át naóhji?
(Mt 13.10-17; Mr 4.10-12)*

⁹ Páant naáwátjñ ā bohénachah joini yuhna, beh joicán, ā bohénit ā bohéátjidih ít uúh joyóp wut jī.

—¿Ded pah niŷ naóh bohé tibéé jwútdih ma chā? ít niŷ uúh joyóp wut jī.

* 83 Mt 27.55-56; Mr 15.40-41; Lc 23.49

¹⁰ Páant í niijíchah joinít, Jesús nin pah át niij jepahap wut jì:

—**Ded pah Dios maáh ã jumatdih bitadìh naòh jwahca naáhdìh buu yeebdìhkeh wã naòhna caá. Obohjeéhtih, bitadìh naáwátjìhkeh wápi bohéna caá, weemdìh enna yuhna, í beh encat pínah, wã naáwáchah joiná yuhna, í beh joicát pínah niijná. Weemdìh í jepahíhcat jìib páant í jumna caá,** ^{*} queétdìh Jesús át niijíp wut jì.

Waáh momni naáwátidih Jesús ã beh joyáát

(Mt 13.18-23; Mr 4.13-20)

¹¹ Túttimah, waáh momni naáwátidih í beh joyát pínah niijná, nin pah Jesús queétdìh át jwáub niijíp wut jì: “**Nin pah niij naòhna wã chájap be: Waáh momni tíbna Dios naáwát panihni caá.** ¹² **Biquína joinít namáboó buug ñájni panihni caá. Dios naáwátidih í joyóchahkeh, nemepwã í maáh í joyátjidih á jenah joyát táutcan caá, jepahcankeh iiguípna í bejat pínah niijná.** ¹³ **Bitá joinít jeejìh yewénibit baácboó buug ñájni panihni caá. Dios naáwátidih joiná, í táu wéi jwahna yeh caá. Obohjeéhtih, ìih caolihboó ñeh jáap choo bejni panihni ã jumuchah, bitaboó queétdìh deohnit, í yéj chájat táutuchah, Diosdih jepah cádahnit, í jwáub yéj chájna caá.** ¹⁴ **Bitá joinítboó nemép óotna cátih buug ñájni panihni í jumna caá. Dios naáwátidih joinít, í jepahna yeh caá. Obohjeéhtih, yeó jáap jumat pah í chájat pínahdih queét tubit í náhni dahwana caá. Búdí dinero bíbohathdìhkeh í wéina caá.** ¹⁵ **Obohjeéhtih, bitá joinítboó téini baácdi h buug ñájni panihni caá. Dios naáwátidih táu joinít, jwáub náhnina, caandìh í cádahcan caá. Pánih jumna, Dios á náahat pah ípi táu chájna caá,** Jesús át niijíp wut jì.

Jiát dah naáwát
(Mr 4.21-25)

¹⁶ “**Wã bohéat jiát panihni caá. Ded áih jiát dahdìh jì péanit, puubát dahjìh ápi páah jweican caá. Caan dáhdìh chéudat páha numpboobát ápi jì jwéican caá. Obohjeéhtih, japboó ápi jì cáag jwe-jna caá, á yeh iiguíchah, nihát waadnit í táu enat pínah niijná.** ^{*} ¹⁷ **Caán ã yeh iiguíchah, dedé í bihniji ã jígohbipna caá. Dedé í bih chájatjidihbut nihát cáacwã í enbipna caá. Wã naáwátidih í bohénachah,**

cáacwã ded pah ìih caolih ã jumatdih ã jéihyana caá. ^{*}

¹⁸ “**ÍÑi táu chájna chaáh! Ded pah wã naáwátidih joinít, ñi táu jepahaá. Ded wã naáwátidih táu joiní ã jwáub náhninachah, Dios caandìh chah á jéihyabipna caá. Obohjeéhtih, ded joiná yuhna, ã jwáub náhninah, ã jwáh joyátjidih Dios á dáuc wáibipna caá,** Jesús át niijíp wut jì. ^{*}

Jesús ìin, ã úudwábut caandìh í bidat
(Mt 12.46-50; Mr 3.31-35)

¹⁹ Caán láa Jesús ìin ã úudwábut ã pebhna ìtih jwabínap wut yuh jì. Obohjeéhtih, dawá cáacwã í jumuchah, Jesúsdi h í jéih jwááhcap wut jì. ²⁰ Pánihna, bita caanjìh jumni Jesúsdi h nin pah át niijíp wut jì:

—Ma ìin ma úudwábut meemdìh bidnit, jóocmant í pái ñuhna caá, át niijíp wut jì.

²¹ —**Ma naáwát táina caá. Obohjeéhtih, nit panihnit wá déewá yoobát í jumna caá. Dios naáwátidih wã bohénachah, joí jepahnit wã ìin panihnit, wã úudwá panihnitbut í jumna caá,** Jesús caandìh át niij jepahap wut jì.

Búdí johlit, nolihatdihbut Jesús ã yayáát
(Mt 8.23-27; Mr 4.35-41)

²² Bìih yeó jáap Jesús á bohénitdih jááj chóodih namah waadnit,

—**Chóbe conanaáboó ìimdi h jwí chéuh bejjìh,** át niijíp wut jì.

Páant niijnít, ìt chéuh bejep wut jì. ²³ Páant í chéuh bejehah, Jesúsboó át úwup wut jì. Á úwat pónih, búdí johlit át jéuwúp wut jì. Pánih búdí nolihat á jumuchah, ìih jááj chóo át daábìhup wut jì. ²⁴ Páant á tobohochah, ã bohénit Jesús pebh jwabìh wacnit, caandìh nin pah í niijíp wut jì:

—jBohéní, Bohéní, daabná caá jwí chájap! jwí buudbìpna caá! caandìh í niijíp wut jì.

Páant í niij wucuchah, jáanit, Jesús johlitdìh, nolihatdihbut “**Ma yayaá**”, át niijíp wut jì.

Páant ã niijíchahkeh, johlit, nolihatbut bícmantjeh át yayáh bejep wut jì.

²⁵ —**¿Dépanih tíbeé weemdìh ñi táu jenah joicán?** Jesús á bohénitdih át niijíp wut jì.

Páant ã yayánachah en wáhi bejnit, búdí ìt úmup wut jì. Pánih úmna, búdí jenah joinít, queétjeh nin pah ít míic niij wáuh joyóp wut jì:

—¿Dedé cáacna tigaá nin? Á naáwáchahkeh, johlit, nolihatbut ã yayáh bejna caá, ít míic niijíp wut jì.

Gadara baácdi h bóo nemép jumnidih Jesús á booaat

(Mt 8.28-34; Mr 5.1-20)

* 8:10 Is 6.9-10

* 8:16 Mt 5.15; Lc 11.33

* 8:17 Mt 10.26; Lc 12.2

* 8:18 Mt 25.29; Lc 19.26

²⁶ Páant ā yapat túttimah, Gadara baácboó Jesúswā īt chéuh juibínap wat jī. ²⁷⁻²⁹ Caanná chéuh juibínit, Jesúswā ī aab béjechah, caán túttichidih bóo nemép jumni Jesúsdih āt jwááh dei jwáwáp wat jī. Caán maatápdih yégueh duócán, muuwá jéih jumcanjeh, cáac yohopboó āpī jumap wat jī. Maatápdih nemépwā caandih īt déheanap wat jī. Páant ī déheanachah, cáacwā āih téihya colóhnadih, āih jítcha colóhnadihbut ītah tópjih īt chéwep wat jī. Pánih chéonit, nemat muúboó ītih nemep wat yuh jī. Obohjeéhtih, ī chéwatjidih páud wái daj yohnit, queét nemépwā muú wihcapboó caandih īt numah jwei bác bejep wat jī. Pánihna, Jesúswādh jwááh dei juibínit, nemépwādh Jesús ā bacat túttuchah joinit, Jesúsdih nin pah īt niij ānacáp wat jī:

—¿Jesús, Dios chah wēpni wūh, dépanihat tútt tigaá weemdíh páant ma chāj? ¿weemdíh ma peéh chājca bojóo! āt niij ānacáp wat jī.

³⁰ Páant ā niij ānacáchah joinit,

—¿Dedé tigaá ma wūt? Jesús caán nemépdih āt niijp wat jī.

Páant ā niijchah joinit, dawá nemépwā jumna, nin pah āt niij jepahap wat jī:

—‘Dawá’ caá wā wūt. ³¹ ¡Búdi iigni íitboó jwiitdih ma wahca bojóo! īt niij wēp uúbáp wat jī. ³² Queét pebh, jeé ñaj yacapboó dawá momo muuwā ī bid jeéméchah ennit, —Jwiitdih queét muuwā díitna ma wahaá, nemépwā Jesúsdih īt niijp wat jī. Páant ī niijchah joinit, Jesús queétdih āt bejat túttap wat jī. ³³ Páant ā bejat túttuchahjeh, nemépwā newéih bácamant bac bejnit, muuwādh ī waadáchah, ñáo dei bej, buug báhnit, muuwā īt chíic wun beedáh bejep wat jī.

³⁴ Páant ā yapachah ennit, muuwādh en daonítjiboó íih túttchina īt jweí jwáub bejep wat jī. Jweí jwáub bejna, ī jwááhnitdih naóhnit, íih túttchidih moondihbut páant ā yapat doonádih īt naáwáp wat jī. ³⁵ Páant ī naáwáchah joinit, cáacwáboó íih túttchimant Jesús ā chājatjidih enedih īt bejep wat jī. Pánih bej, Jesúswā ī jumapna juibínit, nemépwā jumniij yégueh duó, túnnijeh jenah joinit, Jesús pebh ā cháudachah enna, búdi īt úmrap wat jī. ³⁶ Jesús nemépwā jumnidih ā boonanachah ennitjiboó, jáap jwinítidih ded pah ā yapatjidih īt naáwáp wat jī. ³⁷ Páant ī naáwáchah joinit, nihát Gadara baácdih moón búdi úmnnit, íih baácmant Jesúsdih īt jwáub bejat túttap wat jī. Páant ī bejat túttuchah joinit, Jesúswā íih jááj chóna īt jwáub dei bejep wat jī. ³⁸ Páant ī jwáub dei bejechah, nemépwā jumniijiboó Jesúsdih búdi ātih pej jumáhip wat yuh jī.

³⁹ —Wájeéh ma jwáwáchah, āta túi ta yuh caá. Obohjeéhtih, weém ma Maáh meemdíh jġgah ennit, ded pah wā teo

wáacatjidih ma déwēdh naáwát tútt ni-ijná, ī pebhóo ma jwáub bejeé, Jesús caandih āt niijp wat jī.

Páant ā niijchah joinit, nemépwā jumniij jwáub bej, nihát āih túttchidih moondih caandih Jesús búdi ā teo wáacatjidih āt naóh peetép wat jī.

Áih yégueh chóodih juí teonih, Jairo muumdíhbut Jesús ā booaat

(Mt 9.18-26; Mr 5.21-43)

⁴⁰ Gadara baácmant Jesúswā ī jwáub chéuh juibínachah, dawá míic wáac páinit cáacwā wēnit, queétdih īt jwááap wat jī. ⁴¹ Jairo wūt jumni, judiówā ī míic wáacat muudih en daonit ī maáh, Jesús pebh āt juibínap wat jī. Juibínit, bódicha caj yoh ñajnit, Jesús āih muúboó ā bejat pinahdih búdi āt uúbáp wat jī. ⁴² Á nuám bíic wiliyeh wat jī. Caánt doce jópchi bíbohni, búdi mi wanuchah, caántdih ā booaat pínah niijná, Jesúsdih āih muuná āt bejat túttap wat jī. Páant ā niijchah joinit, Jesús Jairojeéh ā bejechah, dawá cáacwā caandih īt too néeh péenap wat jī.

⁴³ Pánihna, queét cáth biih wili mácanihat panihat wunnihbut mit jumap wat jī. Doce jópchi caán wanatdih mi bíbohochah, ī cohochah yuhna, āt yaicáp wat jī.

⁴⁴ Pánih jumna, Jesúh yégueh chóo yapat waadh táahmant mi juibí tewechahjeh, mi mácanihat panihat wunat āt yayáh bejep wat jī. ⁴⁵ Páant mi tewechah, Jesús cáacwādh nin pah āt niij uúbh joyóp wat jī:

—¿Déhe tigaá wíh yéguehdih juí teoni? āt niijp wat jī.

—Weém meemdíh wā teocan beé, nihát īt niijp wat jī.

—Páant Bohéní, dawá meemdíh ī too néeh péena caá, Pedroboó āt niijp wat jī.

⁴⁶ Páant ā niijchah joinit, Pedrodih nin pah āt jwáub niijp wat jī:

—Obohjeéhtih, wanni weemdíh juí tewechah, booaat wépat wíh bácamant áí bejep be, Jesús āt niijp wat jī.

⁴⁷ Páant ā niijchah joinit, caandih juibí teonih, jéih jweicán, úm méménit, Jesús pebh mit bódicha caj yoh ñajap wat jī. Pánih bódicha caj yoh ñajnit, nihát cáacwā ī enechah, ded pah mi juibí teonitjeh boootjidih caandih mit naáwáp wat jī. ⁴⁸ Páant mi naáwáchah joinit,

—Némá, weemdíh túi jenah joiná, mat boonap tagaá. Úmcanjeh, wēnit ma jwáub bejeé, Jesús caántdih āt niijp wat jī.

⁴⁹ Páant ā niijchahjeh, Jairoíh muumánt bej, Jesúswā pebhna juibínit, Jairoboodih nin pah āt niijp wat jī:

—Jáantjeh ma nuám mi muujáh bejep be. Páant mi wanuchah, bohénidih ma jwáub bejat túttá, Jairodih āt niijp wat yuh jī.

⁵⁰ Obohjeéhtih, páant ā niijchah joinit,

—**Ma ùmca bojoó. Wã wēpatdih ma túi jenah joyóchah, ma nuúm mi boobipna caá,** Jesús Jairodih át niijíp wut jí.

⁵¹⁻⁵³ Túttimah, Jairoih muuna jaibínit, í játiñ jaibínitji wannihdih búdí jígahnit, í juúchah, Jesús át enep wut jí.

—**Ñi júi cádahaá. Caánt wannih nihcan caá. Ñona caá mi chãjap,** Jesús queétdih át niijíp wut jí.

Páant á niijíchah joinít, mi wunatdih jéihnit, caandih ít dehwep wut jí. Queétdih páant niij naóh péanit, Jairoih muúndih waadnít, ájeéh bejnít dih jóocmantjeh át chãwát tútup wut jí. Pánihna, Pedro, Santiago, Juan, wannihji mi manádh pohba ájeéh át waadát tútup wut jí.

⁵⁴ Pánih waadnít, Jesús wannihhí téhiyahdih teonít,

—**¡Bainíhmaá, ma ñah ñuhúú!** caántdih át niijíp wut jí.

⁵⁵ Páant á niijíchahjeh, caánt jwúb boonit, mit ñah ñuhup wut jí. Mi jwúb boonachah, Jesús mi manádh caántdih jeémát át wáhat tútup wut jí. ⁵⁶ Páant á boonachah, mi mána búdí ít en wáhi bejep wut jí. Obohjeéhtih, caántdih á booaatjidih bitadh Jesús át naawát tútup wut jí.

9

Jesús doce á bohénitdih á wahat (Mt 10.5-15; Mr 6.7-13)

¹ Biíc yeó jáap doce á bohénitdih Jesús á pebhna bid wáacnit, nemépwádh í bacaat pínah, wannitdihbut í booaat pínah niijná, á wēpatdih queétdihbut át wáhap wut jí. ² Pánih wáñ péanit, queétdih át wahap wut jí, Dios á maáh jumadth í naawáchah, cáacwá í jepahat pínah, cáacwádhbut í booaat pínah niijná. ³ Pánih wahnit, Jesús queétdih nin pah át niij naawáp wut jí:

—**Bejna, dedé bií déedih ñi ub bejca bojoó. Íoh caját nah, wuh wuúh, jeémát, dinerodth yuh buca ñi ub bejca bojoó. Ñi dawát chóodihjeh ñi duo béjeé. ⁴ Caán tátchidih moondih bohéna, ded ñi jwíh waadni muúdhjeh ñi áwuú. Caanjíh moondih bohé péanitjeh caán muúdh ñi cádah bejeé. ⁵ Det tátchidih moón yeebdíh náahcan, ñi naóhni doonádh í joíhchah, bac bejna, í enechah, queétdih Dios á yohat pínadhí í jéihyat pínah niijná, ñiuh zapatosdih tooo dagnit, becchídih ñi péoh mao jéenaaná,** át niijíp wut jí.*

⁶ Páant á niijíchah joinít, nihát tátchibitna yoobó ít bejep wut jí. Pánih jaibínit, Dioíh téini doonádh nihát cáacwádh naóhnit, wannitdihbut ít boonap wut jí.

Maáh Herodes tabit á ùmat (Mt 14.1-12; Mr 6.14-29)

⁷ Caán láa Maáh Herodes Jesús á bohénitbut ded pah í chãjat doonádh jwúb joiná, búdí át ùmap wut jí. “Juanji át jwúb boo pud jóoh tagaá”, biquína niij, ⁸ “Elías át jwúb jigoh tagaá”, bita niij, “Dios naawátdih biíh naóh yapaniji át jwúb boo pud jóoh tagaá”, bitabut ít niijíp wut yuh jí.*

⁹ Páant í niijíchah joinít, Herodesboó nin pah át niijíp wut jí: —Weemjeh tíjji Juandih wá waó bóod yohat tútup jí. ¿Pánihna, deih doonádh tígáá wá jwúb joí, páant muntih? át niijíp wut jí. Páant niijnít, Herodes Jesúsdiñ tabit át eníhip wut jí.

Cinco mil cáacwádh Jesús jeémát á wáhat (Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Jn 6.1-14)

¹⁰ Túttimah, Jesús á wahnitji á pebhna jwúb jaibínit, ded pah í chãjatjidih caandih ít naawáp wut jí. Páant í naawáchah joinít, á bohénitjéhjeh jamíhna, cáacwádh át cádah bejep wut jí. Pánih cádah bejnit, Betsaida tátchina ít bejep wut yuh jí. ¹¹ Obohjeéhtih, cáacwáboó í bejatdih jéihnit, queétdih ít ñuun béjep wut jí. Í ñuun jwááachah, Jesús queétdih wéinit, Dios á maáh jumadth át bohénap wut jí. Wannitdihbut át boonap wut jí.

¹² Cheyeh doce á bohénit nin pah Jesúsdiñ ít niijíp wut yuh jí:

—Nin pehbhit tátchinaboó nitdih ma bejat tútú, í úwat tólih pínah, í jeémát pínadhíbut í bidat pínah niijná. Ninjítbitjeh pohba muuna á wihcan caá, át niijíp wut jí.

¹³ —**Yeebhéj queétdih jeémát ñi wáhuú,** Jesús át niij jepahap wut jí.

—Páant, cinco botoni pan dahna, chéne queejwábitdihjeh jwí bíbohna caá. ¿Queétdí jeémát pínadhí júb chãjadíh jwí bejmi naniít? á bohénit ít niij úabh joyóp wut jí.

¹⁴ (Cinco mil neonájuh ít jumap wut jí. Yaádh í weh biícidih चाह ít jumap wut jí.)

—**Cáacwá poómp jumat pah cincuenta ñi cháudat tútú,** á bohénitdih Jesús át niijíp wut jí.

¹⁵ Páant á niijíchah joinítjeh, queétdih ít cháudat tútup wut jí. ¹⁶ Páant í cháuduchah, Jesúsboó cinco pan dahnadíh, chéne queejwádhíbut ubnit, chéi ennit,

—**Nin pandih, queejwádhíbut ma wáhat táina caá, Paá,** á lipdih át niijíp wut jí.

Páant niij péanit, pan dahnadíh queejwádhíbut dajnit, cáacwádh í pááat pínah niijná, á bohénitdih át wáhap wut jí. ¹⁷ Pánihna, nihát ít túi jeémp chúúup wut jí. Í judh jeémpnidíh doce wáhdíh ít ub yac yáwanap wut jí.

* 9:5 Lc 10.4-11; Hch 13.51 * 9:8 Mt 16.14; Mr 8.28; Lc 9.19

“Meém Cristo, Dios á wahni caá”, Pedro Jesúsdih á niiját
(Mt 16.13-19; Mr 8.27-29)

¹⁸ Biíh láa Jesús Diosdih wábh péanit, á bohénitdih nin pah át niij wábh joyóp wut jī:
—¿Weemdih ded pah tigua cáacwá ī niij?
át niijp wut jī.

¹⁹ —‘Juan Daabáni nacaá’, biquína niij, ‘Eliás nacaá’, bita niij, ‘Jon jātih Dios naawátidih naóh yapaniji át jwáub boo pud juóh tagaá’, bitabut ī niijná beé, Jesúsdiht īt niij jepahap wut jī.*

²⁰ —**Queét páant ī niijchah joiná, ¿yeéboó ded pah tigua űi niij jenah joí?** queétdih át niijp wut jī.

—Meém Cristo, Dios á wahni caá, Pedroboó át niij jepahap wut jī.*

*Á wunat pínahdih Jesús á naawát
(Mt 16.20-28; Mr 8.30–9.1)*

²¹ Páant Pedro á niijchah joinít, Jesús á bohénitdih nin pah át jwáub niij naawáp wut jī:

—**Dios á wahni wá jumat doonádih bitaboodih űi naóhca bojóó.** ²² **Weém ni-hat cáacwá úud jeñédih tabit yeejép yapat caá náahap. Jwí maáta, sacerdotewá ī maáta, Moisés á watatjidih bohénitbut weemdih náahcan, ī mao yohat táutbipna yuh caá. Obohjeéhtih, páant ī mawachah yuhna, biic peihcanni yeó jáap túttimah, wá jwáub boo pud juóhbipna caá. Páant yeejép yapat caá weemdih náahap, Dios á jenah joyátjidih biic yoobó á yapat pínah niijná,** át niijp wut jī.

²³ Túttimah, queét nihtdih nin pah át niij naawáp wut jī:

—**Ded wiíh jumíhna, á weñat pínahdih jenah joicán, wá weñat pínahboodih jenah joinít, á jepaha naáh. Bita caandih ī wēi encah yuhna, caandih tabit yeejép ī chājachah yuhna, ī mao yohíhichah yuhna, weemdih jepah cádahcat caá náahap.***

²⁴ **Ded á weñat pínahdihjenah joí chājni iiguipna bejni á jumbipna caá. Obohjeéhtih, ded á weñat pínahdih joyáh bojni, wá weñat pínahboodih chājni, á buudcán niit.*** ²⁵ **Ded á weñat pínahdihjenah chājni, búdi dinero á bíbohochah yuhna, caandih dedé pínah nihcan caá. Wá weñat pínahdih á chājatji jīb, iiguipna á bejbipna caá.** ²⁶ Pánihna, weém maáh jumna, wá íp á yeh iigátjīh, áih tūnit ángelwá ī yeh iigátjīhbut jwáub dei juóhna, ded weemdih náahcan, wá naawátidihbut joíhcannidih wá wēpatjīh wá yohbipna caá.

²⁷ **Yeebdih yoobópdih wá naóhna caá. Biquína ninjīh űhñit űi wunat pínah**

jātih, Dios á maáh jumatdih á jéutachah, űi enbipna caá, Jesús át niijp wut jī.

*Dios á yeh iigátjīh Jesús á űuhat
(Mt 17.1-8; Mr 9.2-8)*

²⁸ Biic semana túttimah, Diosdih wábat táut niijná, Pedro, Santiago, Juan queét biic peihcannitdihjenah jap bóo jená Jesús át numah páuh laab béjep wut jī. ²⁹ Caanná ī páuh laab juibínit, Jesús á wábhachah, á jígohat át táut numáp wut jī. Áih móot yeó á yeh iigát pah yeh íg, áih yéguehat biic yoobó túi baabni át yeh iiguip wut jī. ³⁰ Páant á yeh iiguichah, Moisés, Eliásji biicdih á pebh it jígohop wut jī. ³¹ Queébt Jesús biic yoobó it yeh iiguip wut jī. Pánih jígohñit, Dios á jenah joyátjidih biic yoobó á yapat pínah niijná, Jesús Jerusalén tútchiboó á wunat pínahdih it miic wéhenap wut jī. ³² Páant á yapachah, Pedro á chéenwá biicdih chunnit jumna, queétdih quíib chei át jumap wut jī. Obohjeéhtih, jwáub jáanit, Jesús búdi á yeh iiguichah, á pebh űhñitdihbut it enep wut jī. ³³ Pánih űhñitji ī jwáub buúd juáwáchah, Pedro Jesúsdiht nin pah át niijp wut jī:

—¡Bohéni, ninjīh jwí jumachah, á túina caá! ¿Biic peihcanni mēu dáhnadih, miíh pínah, Moisés pínah, Eliáh pínahdihbut jwí chāj jīih? át niijp wut yuh jī. Páant niijná, át jenah joicáp wut jī.

³⁴ Páant á niijchahjenah, mah pōh panihni queétdih át dei juyóp wut jī. Páant á dei juyúchah, búdi it umup wut jī. ³⁵ Mah pōh cātīh Dios queétdih nin pah át niijp wut jī:

—Nin wá wáuh, wá oini caá.* Á naawáchah, caandih űi táí joyoó, Dios queétdih át niijp wut jī.*

³⁶ Páant á niiját túttimah, Pedrowá jwáub enna, Jesús biicjeh á űuhachah, it enep wut jī. Páant ī enatjidih bitadih it naóh jwuhcap wut jī.

*Wáá wunat jumnidih Jesús á booaat
(Mt 17.14-21; Mr 9.14-29)*

³⁷ Cheibit Jesús wá ī jwáub dei juibínachah, dawá cáacwá caandih it jwááp wut jī. ³⁸ Páant ī jwááachah, queét cātīh biic newé Jesúsdiht ejnit, nin pah át niij wáub wut jī:

—Bohéni, meemdih wá wáuhna caá. Wá wáuh biic jumnidih jīgah ennit, ma teo wáacá. ³⁹ Dawá láa nemép caandih ápi déheana caá. Pánih déhe baug űáñit, tabit mémé űadcnit, chūi bid űajnit, ápi jac moj chej bac űaj bejna caá. Pánih chājna, wá wáuhdih dedé á noón yaicán caá. Pánihna, áih bácahdih tabit yéejana caá á chājap. ⁴⁰ Páant á chājachah, nemépdih ī bacaat pínah

* 9:19 Mt 14.1-2; Mr 16.14-15; Lc 9.7-8 * 9:20 Jn 6.68-69 * 9:23 Mt 10.28; Lc 14.27; Jn 12.24 * 9:24 Mt 10.39; Lc 17.33; Jn 12.25 * 9:35 Is 42.1; Mt 3.17; 12.18; Mr 1.11; Lc 3.22 * 9:35 2P 1.17-18

niijná, ma bohénitdih wá uúbáp yah be. Obohjeéhtih, queétoó caandih í jéih bacacap be, Jesúsúdh át niijíp wat jí.

41 Páant á niijíchah joinít, Jesús queét nihatdih nin pah át niij jüihñap wat jí:

—**Yeeb yeejépwá weemdíh jengah joicánnit ñi jumna caá! ¿Débólíh tígaa weemdíh túi jengah joicán, ñi tac buugábi?** át niijíp wat jí. Páant niijnít, —**Ma wáúhdíh wá pebhna ma ub júúwá**, behedih át niijíp wat jí.

42 Páant á niijíchah joinít, á wáúhdíh Jesús pebhna á ub júúwáchah, neméptoó déhea ub yoh buugánit, tabit caandíh át méméanap wat jí. Páant á chájachah ennit, Jesús nemépdih át jüih bacanap wat jí. Pánih baca péanit,

—**Dáa, ma wáúh á túi boona caá buca**, behedih át niijíp wat jí. 43 Páant á bacaatdih ennit, Dios á wépatdih nihát cáacwá ít en wáhi bejep wat jí.

Jesús á wunat pínahdih á jwúub naáwát (Mt 17.22-23; Mr 9.30-32)

Páant nemépdih á bacaatjidih cáacwá búdí í jengah joyóchah, Jesúsboó á bohénitdihjeh nin pah át niij naáwáp wat jí:

44 —**Ñi túi joyoo. Weém yeebdíh baini wá naáwát túut caá. Weém nihát cáacwá úud jeñédíh cáacwá teonit, bitadíh í wáhbipna caá**, Jesús queétdih át niijíp wat jí.

45 Páant á niijíchah joiná yahna, Dios queétdih á beh joyát túutcah, ít túi beh joicáp wat jí. Pánih beh joicán, í jwúub uúbh joyátjí déjei ít tíquip wat jí.

“*Déhe tígaa ñi maáh panihni*”, Jesús á niiját (Mt 18.1-5; Mr 9.33-37)

46 Páant Jesús á niiját táttimah, á bohénitboó nin pah queétejeh ít míc niijíp wat jí: “¿Déhe tígaa jwí cátih jwí maáh panihni?” ít míc niij jüihñap wat jí.*

47 Páant í míc niij jüihñatdih jéihnit, bíic wébitdih Jesúsboó á pebh át wái boj dodhdop wat jí.

48 —**Det wáihwá jumna, nin wébit panihni, oboh jumnidíh wéi jwááhnit, weemdíhbat wéi jwááhnit caá. Det weemdíh wéi jwááhnit, weemdíh wahnijidihbat wéi jwááhnit í jumna caá. Pánihna, ded nin wébit dée oboh jumniiboó ñi maáh panihni á jumna caá**, Jesús queétdih át niijíp wat jí.*

“*Ded jwútdih en jüihcanni jwútdih teo wáacni caá*”, Jesús á niiját (Mr 9.38-40)

49 Páant á niijíchah joinít, Juanboó Jesúsúdh nin pah át niijíp wat jí:

—Bohéni, jwí enechah, bíic newé ma wépatjíh nemépwádih á bacat túutap be. Obohjeéhtih, jwíjeéh jumni á nihcah, caandih páant jwí chájat túutcap be, át niijíp wat jí.

50 —**Páant caandíh ñi niijcá bojóo. Ded yeebdíh en jüihcanni jumna, ñijeéh á jumna caá**, Jesús queétdih át niijíp wat jí.

Samaria baácđih moón Jesúsúdh í náahcat

51 Pánihat táttimah, jeáboó á púuh laab béjat yeó jáap pínah toáh júúwáchah, “Weemdíh Jerusalén tútchina bejat caá náahap”, Jesús búdí át niij jengah joyóp wat jí. 52 Páant niij jengah joinít, biquína á bohénitdih Samaria baácđih bóo tútchina í úwat pínah pebhboó í ámoh páñat pínah niijná, í játiht át wah waáwá bojop wat jí. 53 Obohjeéhtih, caán tútchiboó í juúbinachah yahna, Jerusalén tútchina Jesús á bejat doonádih joinít iijna, caán tútchidíh moón caandíh ít náahcap wat jí. 54 Páant í náahcat doonádih joinít, Jesús á bohénit Santiago Juanjíh nin pah Jesúsúdh ít niij uúbh joyóp wat jí:

—**¿Maá, meemdíh í náahcatjí peéh, queét í iig beedáat pínah niijná, jeámant iigátđih jwí dei júúwát túut jíht? ít niijíp wat yah jí.***

55 Páant í niijíchah joinít, Jesús tac páud ennit,

—**Yeeb iijnit, ñi peéh chájíhichah, á táican caá. 56 Weém, nihát cáacwá úud jeñé cáacwádih yohat túut niijná, nin baácboó wá dei jóóhcap jí. Obohjeéhtih í yéjeat peéh iiguipna í bejat déejidih queétdih túi ubat túut niijná, wá dei júúwáp jí**, Jesús queétdih át niij jüihñap wat jí.

Páant niijnít, bíih tútchina ít bejep wat jí.

Biquína Jesúsúdh í péelhat (Mt 8.18-22)

57 Páant Jesúsúwá namáboó í bejehah, bíic íjeéh péeni Jesúsúdh nin pah át niij naáwáp wat jí:

—Deyoób ma bejehah, weembát majeéh wá bejmi caá, át niijíp wat jí.

58 —**Jia mujjiowá íih muú pínah íitnadíh í bíbohna caá. Jwébehwábut íih yécanadíh í bíbohna caá. Obohjeéhtih, weém nihát cáacwá úud jeñé wáih maujéh pohba wá bíbohcan caá. Pánihna, wájeéh ma júúwáchah, búdí buwat meemdíhbat á jumnipna caá**, Jesús caandíh át niijíp wat jí. 59 Páant í bejehah, Jesús bíih íjeéh péeniboodíh

—**Wájeéh ma júúwá**, át niijíp wat jí.

—Wá bejmi caá, Maá. Obohjeéhtih, wá bejat pínah játiht wá íip á wunuchah, áih bácahdíh wá yohat pínah niijná, ‘Ma chao jwáhuú’, weemdíh ma niijí. Á wunuchah,

* 9:46 Lc 22.24 * 9:48 Mt 10.40; Lc 10.16; Jn 13.20 * 9:54 2R 1.9-16

yoh péanit, majeéh wā péebipna caá, át niijíp wut jī.

⁶⁰ —Weemdíh náahcannit wannit panihnit jumna, queét wannitdih í yoho naáh. Obohjeéhtih, meemboó wájeéh jumni pínah buu ma jóúwá. Wíih tewatboodíh chah jenah joinít, Dios maáh á jumat dooná, bitadíh naáwádih bejat caá meemdíh náahap, Jesús caandíh át niijíp wut yuh jī.

⁶¹ Páant í bejehach, bih íjeéh péenibut nin pah Jesúsdi h át niijíp wut yuh jī:

—Maá, majeéh wā bejmi caá. Obohjeéhtih, wā bejat pínah játi h ‘Wá bejna caá’, wā pebh moondíh wā níj babhbat pínah niijná, weemdíh ma wahaá. Páni h cháj péanit, majeéh wā péebipna caá, át niijíp wut jī.*

⁶² —Ded wā watni tewatdih teo jwíihna yuhna, á weñat pínahdih jwáuh jenah jói chájnit, Diosdih teo wá hni pínah á jéih jumcan caá, Jesús caandíh át niijíp wut jī.

10

Jesús setenta y dos á bohénitdih á wahat

¹ Túttimah, Jerusalén tútchina bejna, Jesús setenta y dos ájeéh péenitdih níonit, át wahap wut jī. Páni h wahna, á bejat pínah tútchinadíh á játi h í naóh waawát pínah niijná, chénewá míc át wahap wut jī. ² Queétdih á wahat pínah játi h, nin pah át níj naáwáp wut jī: “Wíih doonádh jephahnit pínah dawá í jumna yuh caá. Obohjeéhtih, daocánnit naóhni t í jumachah, queét jephahíhni t í jói jwá hcan caá. Páni hna, yeéboó Diosdih ní uúbá, chah dawá naóhni pínahdih á wahat pínah niijná.* ³ Páni hna, naáwádih ní bejeé. Bejnit, nin pah ní túi jenah joyoó: Diosdih jephahcannit, jio wá cáti h ovejawádih wahat pah, yeebdíh wá wahna caá.* ⁴ Páni h bejna, dinerodíh ubcan, wah wuúhdihbut ubcan, bih zapatosdihbut ubcanjeh, wépép ní bejeé. Dawá cáacwádih túi naáwát túut niijná, deddih jwááh uúbhna, cháocánjeh, bejat caá náahap. ⁵ Ded ní jwíih waadni maudíh moondíh ‘Dios á túyat níjeéh á jumna naáh’, ní niiji. ⁶ Túini t jumna, páant ní niijíchah joinít, í túi jephahipna caá. Obohjeéhtih, táicannit jumna, páant ní niijíchah yuhna, í jephahcan níit. Páant í jephahcah, caán maudíh moondíh Dios á túyat á wihcan níit. ⁷ Yeebdíh jwíih jephahnitjeéh ní jum jwáhuáp. Queét yeebdíh jeémát, babhbatdihbut í wá huchah, ní túi jeémp babhbaá. Yeéb queétdih teo wáacnit bohénachah,

queétdih ní teo wáacat jíib jeémát babhbat í wá huchah, á táina caá. Caán tútchidih moondíh ní bohé jwá hna, ní jwíih jui bíni maudíh jeh ní jum jwáhuáp.*

⁸ Ded tútchidih ní jui bínachah, yeebdíh jephahnit, dedé jeémát d í wá huchah, ní túi jeémé. ⁹ Caán tútchidih moón wannitdih boonanit, queétdih nin pah ní niiji: ‘Dios yeebdíh bádi caá á bidip, áihwá ní jumat pínah niijná. Wannitdih á booana, Maáh jumna á wépatdih yeebdíh á jáutna caá. Páant á wépatdih jéihnit, ní yéejatdih cádahna, táini hoodíh túut naumnít, caandíh ní jepahaá’, queétdih ní niiji. ¹⁰ Obohjeéhtih, ded tútchidih jui bí, bohéna, wannitdih ní boonachah yuhna, í jephahcah, íih namádih bejnit, nin pah queétdih ní niiji: ¹¹ ‘Dios maáh jumna, á wépat yeebdíh á jáutachah yuhna, yeéboó caandíh ní jephahcap jī. Páni hna, níih tútchi becchídih jwíih jítchamant jwí pit yohna caá. Páant jwí chájat pah, ní jephahcatj i jíib Dios yeebdíhbut á yohbipna caá’, ní niiji.*

¹² Yeéboó nin pah wá niiját d íh ní túi náhninaá: Sodoma tútchidih moonj i tabit yeejép chájnit ít jumap wut jī. Obohjeéhtih, queétdih Dios á peéh chájat chah, á peéh chájat pínah yeó jáapdih ní bohéátdih jephahcannitboodíh á peéh cháj b ipna caá’, Jesús queétdih át niijíp wut jī.*

Bih tútchidih moón í jephahcat

(Mt 11.20-24)

¹³ “Yeéb Corazín tútchidih moón, Betsaida tútchidih moondíhbut Dios bádi á peéh cháj b ipna caá! Weém níih tútchinadíh jumna, Dios á wépatj i h bádi wá teo wáacachah yuhna, ní jephahcap jī. Tiro tútchidih moón, Sidón tútchidih moondíhbut Dios á wépatj i h páant wá teo wáacachah níhna, queétdih jáantjeh í yéejatdih bádi jui níit, íta túut naum tágaá.* ¹⁴ Páni hna, Tiro tútchidih moón, Sidón tútchidih moondíhbut Dios á peéh cháj láa, Corazín tútchidih moón, Betsaida tútchidih moondíhbut chah á peéh cháj b ipna caá. ¹⁵ Yeéb Capernaum tútchidih moondíhbut peéh chájna, maáta panihnit chájcanjeh, yeebdíh moh yéejnit Dios á cháj b ipna caá.*

¹⁶ “Ded yeebdíh jói jephahni, weemdíhbut jephahni caá. Obohjeéhtih, ded yeebdíh jephahcanni, weemdíhbut jephahcanni caá. Weemdíh jephahcanni, wá íp weemdíh wahnidihbut jephahcanni

* 9:61 1R 19.20 * 10:2 Mt 9.37-38 * 10:3 Mt 10.16
Lc 9.3-5; Hch 13.51 * 10:12 Gn 19.24-28; Mt 10.15; 11.24
9.2-4 * 10:15 Is 14.13-15 * 10:16 Mt 10.40; Mr 9.37; Lc 9.48; Jn 13.20

* 10:7 1Co 9.14; 1Ti 5.18 * 10:11 Mt 10.7-14; Mr 6.6-11;
* 10:13 Is 23.1-18; Ez 26.1-28.26; Jl 3.4-8; Am 1.9-10; Zac

caá, ãt niijíp wut jĩ. Páant ã niij péanachah joinít, ã wahnitboó ít bejep wut jĩ.*

Setenta y dos Jesús ã wahnitji ã jwáub juyát

¹⁷Pánih bejnitji wēinit, queét setenta y dos Jesús ã wahnitji ã pebhna ít jwáub juibínap wut jĩ. Pánih jwáub juibínit, nin pah Jesúsdih ít niijíp wut jĩ:

—¡Maá, ma wēpatjĩh jwĩ wutachah, nemépwá yuh buca jepahnit, ít bac bej tagaál ít niijíp wut jĩ.

¹⁸—**Japmant wedoát pah ã bejchah, nemépwá ã maáh ã buág jéen jwáuwachah, wá enep jĩ.** ¹⁹¡Ni joyoo! Wá wēpat yeebdíh wáat wáhp be, maiwádh, dúowádhbut jwááhnit, ñi jéih chuñat pínah niijná. Nemépwá ã maáh ã wēpatjĩh yeejép ã chājat déedih jāhat wēpat wá wáhp be. Páant wá wáuhachah, áih nemépwá yeebdíh ã jéih yéejacan niit.* ²⁰Pánihna, nemépwádh yeeb ñi wutachah, ã jepahatdh ennit, búdí ñi wēina yuh caá. Obohjeéhtih, nin caá chah búdí ñi weñat pínah pohba: Yeeb Dioihwá ã pehbhoó bejnit pínah ñi jumachah, áih papélah tólih panihnihoó ñi wátna daáeni ã jumna caá, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

Jesús ã weñat (Mt 11.25-27)

²¹Páant niij naóh péanit, Jesús Túini Espíritu ã wēpatjĩh búdí wēinit, Diosdih nin pah át niijíp wut jĩ: “**Paá, meém nihat baácđih moón ã maáh, nihat jeádh moonbút ã maáh ma jumachah, meemđih búdí wá wēina caá.** ‘Jwiit túi jéihnit caá’, niijnitdh wá bohéatđih ma beh joyát táutcap be. Obohjeéhtih, jéih jwhcannitboodíh mapí jéihyanap be. Páant mapí wēi chājna caá”, ã lípdih át niijíp wut jĩ.

²²Páant ã lípdih niij wáuh péanit, ã pébh joi ñáhnitdh nin pah át jwáub niij naáwáp wut jĩ: “**Dios, wá íp nihat ã wēpat biic yoobó weemđihbut ã wáhp be. Ded pah wá jumatđih wá ípjuh caá ã jéihyep.** Bíh páant jéihni ã whican caá. Ded pah wá íp ã jumatđihbut weemjéh caá wá jéihyep. Det wá ñionitdhbut caandíh wápi bohéna caá. Pánihna, jwiitjeh caá caandíh jwĩ jéihyep”, át niijíp wut jĩ.*

²³Páant cáacwádh naóh péanit, ã bohénitdh tac páud ennit, queétdihjeh nin pah át niijíp wut jĩ: “**Yeeb wá wēpatdh ennit, Dios weemđih ã wahatjidih ñi túi jéihna caá.** Pánihna, hitabut páant wá jumatdh jéihnit, queétdit túi wēinit ã jumna caá. ²⁴Ñi jenah joyoo. Jon jātih Dios naáwátđih dawá naóh yapanitji,

dawá maátajibut yeeb ñi ennidih búdí eníhna yuhna, ít encap wut jĩ. Ñi joindihbut búdí joihna yuhna, ít joicáp wut jĩ”, át niijíp wut jĩ.

Samaria baácđih bóo ã túi chājat naáwát

²⁵Bíh láa, Moisés ã wutajidih bohénit poómpđih bóo Jesús pebh át juibínap wut jĩ. Pánih juibínit, nin pah át niij wáuh joyóp wut jĩ:

—¿Bohéní, Dios pebhna bejhna, ded pah wá chājbi? át niijíp wut jĩ.

²⁶—¿Moisés ded pah tiguaá át niijí? **Caandíh enna, ¿dépah tí mapí niij jenah joi?** Jesús át niijíp wut jĩ.

²⁷—“Diosdih chah jenah joi, túi jepahnit, wēina, caandíh búdí ñi oyoó.* Meemjéh ma míc oyat pah muntih, bitadihbut búdí ma oyoó,* Moisés át niij daacáp tají, át niijíp wut jĩ.

²⁸—**Yoobópdih ma jepahna caá. Pánih chājnit, wanna, Dios pebhna ma bejbipna caá,*** Jesús caandíh át niijíp wut jĩ.*

²⁹Páant ã niijichah joinít, Moisés ã wutajidih bohéní ã túi chājatdh jéutat táut niijná, nin pah át jwáub niij wáuh joyóp wut jĩ:

—¿Obohjeéhtih, Bohéní, deddih tigaá wá oibi? át niijíp wut jĩ.

³⁰Páant ã niijichah joinít, nin ã jenah joiní naáwátjĩh Jesús át niij naóh bohénap wut jĩ:

—**Biic newé Jerusalén táttchimant Jericó táttchina ã dei bejchah, namá tacđih nuumnit cáacwá caandíh jwááhnit, nihat áih bíí dée, ã duoní chóodihbut dúuc wáyat táut niijná, ã wan ma jwejp be.** Páant ã wan ma jwejni namáboó ã ñajap be.

³¹Páant ã chājat táttimah, biic sacerdote caán namádh dei bejna, ã wan ma jwejniidih ã enep yuh be. Obohjeéhtih, enna yuhna, chāócánjeh, ã bóod páud yap bejep be. ³²Táttimah, Leví ã juimená poómpđih bóobut ã bejep be. Caán ñajni pebh juibí ennit, chāócánjeh, caanbút ã bóod páud yap bejep be. ³³Obohjeéhtih, páant ã yap bejat táttimah, ñi eníhcanni Samaria baácđih bóo caán namádhjeh muntih ã dei bejep be. Pánih dei bejna, caán ñajnidih juibí ennit, caandíh ã jīgah enep be. ³⁴Pánih jīgah ennit, ã pebh juibínit, yíi, iguáh mac bíicđih áih yahwítnadih ã cohop be. Coh péanit, yégueh chóojĩh ã chéwep be. Chéo péanit, caandíh duoniji burrodíh ub táuh cáagnit, áwat tólihna jumni muúná ã numah bejep be. Caanná ub juibínit, nihat chei ã en dao dáa jwáwáp be. ³⁵Cheibit, áwat muú mínahdh caandíh ã en dawát pínah niijná, ã jíb chājap be. Pánih jíb chājnit,

* 10:19 Sal 91.13 * 10:22 Jn 3.35; 10.15 * 10:27 Dt 6.5 * 10:27 Lv 19.18 * 10:28 Lv 18.5 * 10:28 Mt 22.35-40; Mr 12.28-34

nin pah caandih ã niijp be: ‘Nindih ma túi en dao jwáhuú. Caandih ma en dawát pínah jíib wá wáhna caá. Pánihna, chah ma jwáub jíib náahachah, jwáub jeinit, wá jwáub jíib cháj jáhabipna caá, páant muntih’, Samaria baácdih bóo muú mínahdih ã niij naáwáp be, Jesús át niij bohénap wut jí.

³⁶ Páant niij naóh bohé péanit, Moisés á wutatjidih bohénidih nin pah át niij úabh joyóp wut jí:

—**Queét biic peihcannit bií déedih chewe maonijidih ennit, ¿déhe tibeé túi oini á jum?** át niijp wut jí.

³⁷—Caandih jgah en teo wáacni á túi oyop be, át niij jepahap wut jí.

—**Pánihna, meembát bejna, biic yoobó meemdíh enihcannidih oinit, ma túi teo wáacá,** Jesús caandih át niij naáwáp wut jí.

Martawájeéh Jesús á jumat

³⁸ Túttimah, Jesuswá Jerusalén tútchina bejnit, bainí tútchidih ít juibínap wut jí. Í juibínachah, caán tútchidih bóli, Marta wut jumnih, Jesúswádh mih muáboó mit cháó jwáhat túutap wut jí. ³⁹ Mi jwan, María wut jumnihbut mit jumap wut jí. Mariaboó Jesús á bohénachah, á pebh mit jói chúdup wut jí.* ⁴⁰ Obohjeéhtih, Martaboó yójah jeémát teona, mit íjip wut jí. Pánih íjnit, Jesús pebh juibinit, nin pah mit niijp wut yuh jí:

—Maá, wá jwan weemdíh mi teo wáaccach, weém biic wilidihjeh wái náah jumni tewat á jumna caá. ¿Páant mi teo wáaccach, weemdíh ma jgah encan niit? Weemdíh ma teo wáacat tútú, Marta mit niijp wut jí.

⁴¹ —**¡Marta, Marta, ma joyó!** **Dawá tewatnabitdíh meém tubit jenah joinit, ma miic íjana caá.** ⁴² **Obohjeéhtih, wá bohéatdíh jenah joyát caá chah náahap. Pánihna, Mariaboó chah táinidih mi níwichah, caántdih ded mi joyátjidih á jéih déuc wáican niit,** Jesús Martadih át niijp wut jí.

11

*Ded pah caá jwí úábát
(Mt 6.9-15; 7.7-11)*

¹ Biih yeó jáap Jesús á ípidih á úábúchah, á bohénitbut ít jumap wut jí. Páant á úabh péanachah ennit,

—Maá, Juanji á bohénitdih Diosdih ded pah í úábát pínahdih át bohénap wut jí. Caán á bohéat pah mantih jwiítidihbut ma bohénaá, ít niijp wut jí.

² Páant í niijchah joinit, nin pah queétdih át niij jepahap wut jí:

—**Yeéb Diosdih úabhna, nin pah ní niij úábú:**

‘Paá, meém chah túini ma jumachah, meemdíh jwí wéina caá. Ma wát chah yáaat caá jwiít jwí náahna caá. Meém maáh ma jumatdih jéihnit, nihat cáacwá í jepaha naáh.

³ **Yeó jáap jumat pah jwí jeémát pínahdih ma wáhuú.***

⁴ **Bitá jwiítidih í yéej chájatdih jwí yohat pah, meembát jwiít jwí yéej chájatdih ma yohoó. Nemépwá í maáh jwiítidih á yéejaihichah, ma teo wáacá, jwí yéej chájat pínah niijná’,**

Diosdih ní niij úábú, á bohénitdih Jesús át niijp wut jí.

⁵ Páant niijnit, ded pah í úábát pínahdih nin pahbut át niij naóh bohénap wut jí:

—**Ded chei tac yoób á dée pebhna bejnit, ‘Némé, bainí jeémátidih weemdíh ma wáhuú.** ⁶ **Wá chéen yuúp jóóni á juyáchah, caandih wá wáhat pínah jeémát wá bíbohcan caá’, á niijchah,** ⁷ **á dée muú dítmant nin pah á niij jepah bacacan niit. ‘Weemdíh tac buugáca bojóo. Jáantjeh jéc nem péanit, wá wehdih wáát numah áwup be. Meemdíh jeémát wáhat déedih, queétdih wá wuquihcan caá’, á dée úabhndih á niij jepachan niit.**

⁸ **Yeebdih wá naóhna caá. Á dée tíccanjeh á úábúchah, jáanit dedé á náahatdih á wáhbipna caá.** ⁹ **Pánihna, nindih ní táí náhninaá: Tíccanjeh ní úábúchah, ded pah ní úábátidih Dios yeebdih á wáhbipna caá. Ded pah ní náahatdih bidna, ní bid cádahcah, ded pah ní bidatdih yeebdih á wáhbipna caá. Jéc panihnidih wáump mao cádahcah, Dios á wátbipna caá.**

¹⁰ **Det Diosdih táí úabhnit, í úábátjidih í bíbohbiipna caá. Det Diosdih bidnit, caandih í jwááhbipna caá. Det í wáump mawachah joinit, jéc panihnidih Dios queétdih á wátbipna caá.** ¹¹ **¿Ní wáuh yeebdih queejdih á úábúchah, bucdih níta wáh taniit? Níta wáhcan tagaá.**

¹² **¿Majbai típdih á úábúchah, déudih níta wáh taniit? Níta wáhcan tagaá.**

¹³ **Yeéb cáacwá yéejnit jumna yuhna, ní wehdih táinidih nípi wáhna caá. Pánihna, Diosboó táini yoobát jumna, det Túini Espíritu á waadát pínahdih í úábúchah, ní íp jeáboó jumni caandih á waadát túutbipna caá,** Jesús át niijp wut jí.*

“*Nemépwá í maáh á wépañih Jesús á booana caá*”, í niiját

(Mt 12.22-30; Mr 3.20-27)

¹⁴ Biih yeó jáap biic newé wehéat túatcanni nemép jumni Jesús pebh át juibínap wut jí. Páant á juibínachah, Jesús caán nemépdih áih

bácahmant át bacat túatup wut jī. Páant ā bacat túatuchah, caán newé át jwáub wéhenap wut jī, páant mantih. Páant ā jwáub wéhenachah joinít, nihat en wáhi bejnit, búdí ít jenah joyóp wut jī. ¹⁵ Obohjeéhtih, bita nin pah ít níj naáwáp wut jī: “Nemépwā í maáh, Beelzebú wūt jumni, ā wēpatjīh caá Jesús nemépwādh ípí bacat túatup”, ít níjíp wut yah jī.*

¹⁶ Bitaboó, “Dios ā wēpatjīhjih nit ā yoób chājap”, níjíná, bíih ā wēp chāj jútatdih ítih bidip wut yah jī.* ¹⁷ Obohjeéhtih, “Beelzebú ā wēpatjīh nemépwādh í bacat túatna caá”, í níj jenah joyóchah jéihnit, Jesúsboó nin pah queétdih át níj naáwáp wut jī:

“Det bíic baácdih moonjéh yuhna míic maona, íta wan beedáh bej tagaá. Ded táтчidih moón bíicwá yuhna, míic maona, queébt út ita jwéi peét bej tagaá. ¹⁸ Pánihna, Satanás, nemépwā í maáh áihwādh í bacanachah, bíic yoobó mantih áta yap tagaá. Weém Satanáih jumna nihna, áihwādh wáta bacacan tagaá. Ní naóh yacat yoobópdih nihan caá. ¹⁹ Nemépwādh bacanit, í maáh Beelzebú í wēpatjīh wá wutuchah nihna, níjeéh jumnitboó ¿dehe í wēpatjīh tígáá ípí baca? Páant í bacat túatuchah ennit, ‘Í túi chājna caá’, nípi níjíná caá. Pánihna, weém páant wá bacanachah ennit, ‘Á túi chājcan caá’, ní jéih níjicán caá. ²⁰ Obohjeéhtih, Dios ā wēpatjīh nemépwādh wá bacanachah, Dios ā maáh wēpat ní cātīh á jumna caá.

²¹ “Wépép newé nihat áih tua nah déenadh bíbohni áih maudíh í wapachah, nihat áih bíi dée á túi jumbipna caá. ²² Obohjeéhtih, bíih caán chah wēpniboó jui míic mao yap yohnit, nihat ā wēp níhat tua nah déenadh déuc wái, bíi déedihbut déuc wámit, ā pej jumntdih í pāáhbiipna caá. Pánihat pah weém chah wēpni jumna, nemépwā í maáhdih wá jéih yap yohna caá. Yap yohnit, áihwādh wá déuc wáibipna caá, wíihwá í jumt pínah níjíná.

²³ “Ded wájeéh teocanni, weemdih en jáihni, nemépwā í maáhjeéh á jumna caá. Pánih jumna, weemdih jepahihnitdih ā níun yóhna caá”, Jesús queétdih át níjíp wut jī.*

Bacaniji nemép ded pah ā jwáub waadát
(Mt 12.43-45)

²⁴ “Nemép í bacaniji mué wihcapboó jibna, ā jumt pínah bíih mué pánihnidih ā táoh bidna caá. Pánih bidna yuhna, jéih bid jwicán, ‘Weemdih í bacaniji muená wá jwáub bejbiipna caá, páant mantih’,

ā míic níj jenah joinít, ā jwáub jui enechah, áih muújí túi tóodh ámohni panihni ā jumna caá. Obohjeéhtih, caán cáachoo ā túat nuumcáh, áih jéc páantjeh pāa lajni panihni ā jumna caá. ²⁶ Páant ā jumchah ennit, nemépwá bita siete ā chéenwá chah yeejép wutnitdih bid wáacnit, queétdih ā numah waadná caá. Páant yeejép í wutuchah, í waadní chah yeejép ā jumbipna caá”, Jesús queétdih át níjíp wut jī.

Ded panihat tígáa weñat yoobát

²⁷ Jesús páant ā níjít pónih, cáacwá cātīh jumnih nin pah mit níj ejep wut yah jī:

— ¡Meemdih weép jum noma behanīh mi wéina nacaá! mit níj ejep wut jī.

²⁸ — Obohjeéhtih, Dios naáwátdih jói jepahnitboó mi weñat chah í wéina caá, Jesús caántdih át níjíp wut jī.

Cáacwá Jesús ā wēpatdih í jútat túat
(Mt 12.38-42; Mr 8.12)

²⁹ Páant ā bohénachah, chah dawá cáacwá Jesús pebh í míic wáac juibínachah, nin pah queétdih át níj naóh bohénap wut jī: “Yeéb bau láa moón tabit yeejépwā ní jumna caá. Pánihnit jumna, Dios ā wēpatjīh nípi chāj jútat túatna yah caá. Obohjeéhtih, yeebdih páant wá chāj jútcan níit. Jonásjidih Dios ā wēp chājat pahjeh mantih weemdihbut chājnit, ā wēpat yeebdih á jútbiipna caá. Páant bóojeh á wēpat jútat ā jumbipna caá.* ³⁰ Jonásjidih bédí queéj á jeéméchah, bíic peihcanni yeó jáap túttimah, Dios caandih jwáub ub bacanit, Nínive táтчidih moonidh át wahap wut jī.* Pánihna, ded pah caandih ā yapatjidih ā naáwáchah joinít, Dios caandih ā wahatjidih queét ít jéihyep wut jī. Páant á yapatji pah mantih weém nihat cáacwá úd jeñé wunnit, bíic peihcanni yeó jáap túttimah wá jwáub boo pud juáwáchah, Dios weemdih á wahatjidih yeebbút ní jéihbiipna caá. ³¹ Jon játih Salomónji á túi jéihyat doonádh joinít, Sabá baácdih moón í maáh wiliji, yuép míih baácmant ā naáwátdih joyódh mit juibínap wut jī. Obohjeéhtih, ninjīh weém Salomón chah jéihni wá jumchah yuhna, yeebboó weemdih ní jóihcan caá. Pánihna, Dios nihat cáacwá í yéjatji peéh chājat pínah yeó jáapdh Dios pebh caántboó yeéb bíicdh níhnit, yeebdih nin pah mi níj naóh yacbiipna caá: ‘Wá joiniji Salomóndih chah jéihni Jesús ā jumchah yuhna, ¿dépanih tibeé yeebboó caandih ní jepahcan?’ mi níjbiipna caá.*

* 11:15 Mt 9.34; 10.25 * 11:16 Mt 12.38; 16.1; Mr 8.11

* 11:23 Mr 9.40 * 11:29 Mt 16.4; Mr 8.12 * 11:30

³² Jonásji Nínive tútchidih moondíh Dios naáwátidh á naóh yapanachah, queét í yéejatdih bádí jáinít, ít túat nuumáp wat jí. Obohjeéhtih, Jonás chah wépní ninjíl wá jamuchah yuhna, weemdíh joíhcan, yeebboó íi túat nuumáp be. Pániha, ní túat nuumcátji jíib, peéh chájat pínah yeó jáapdih Dios pebh Nínive tútchidih moonjí yeéb bíicdih ñuhnit, queébtat yeebdíh í naóh yachipna caá”, Jesús queétdih át niijíp wat jí.*

Jesús jíiat déedih á bohéat

(Mt 5.15; 6.22-23)

³³ “Ded jíiatdih jíinít, jáh cáagcan, pamap dahjíhbut ápi páah jwejcan caá. Obohjeéhtih, caandih tájphoo ápi jíi cáagna caá, nihát caán tólihbóo waadníít í tui enat pínah níijná.* ³⁴ Níih quíib dahna níih jíiat dah panihni caá. Á tui jamuchah, ded pah ní chájatdih ní tui enna caá. Obohjeéhtih, yeejép jamna, dupáat dée á jamuchah, ded pah ní chájatdih ní jéih encan caá. ³⁵⁻³⁶ Pániha, níih quíib dah panihni á túyuchah, wá naáwátidh tui jenah joinít, tainidihjeh ní chájipna caá. Obohjeéhtih, á táicah, wá naáwátidh jenah joicán, yeejépbodíh ní chájipna caá. Pániha, níi tui chája chaáh! Wá naáwátidh tui jenah joinít ní jepahaá”, át niijíp wat jí.

Fariseowá, Moisés á wutatjidih bohénitbut í táicat

(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 20.45-47)

³⁷ Jesús queétdih á naóh péanachah, bíic fariseo Jesúsdih áih muáboó numah jeémédih át bejep wat jí. Caanná waád juibínit, í jeémát túat níijná, Jesús wá ít juibí chádudup wat jí. ³⁸ Dios queétdih á tui wéi enat pínah níijná, queét judíowá í jeémát pínah játih í nuowá í wutatjí pah ípi téih chocop wat jí. Obohjeéhtih, Jesúsboó waadníít, queét í wutatjí pah téih chocankeh á jeéméchah enna, caandih numah jeémpni fariseoboo bádí át en wáhi bejep wat jí. ³⁹ Páant á en wáhi bejchah ennit, Jesús nin pah caandih át níj naáwáp wat jí:

—Yeéb fariseowá níih pamapnadih, níih babhbat dahnadihbút jíimantjeh nípi chocna caá, á tui jígohat pínah níijná. Páant ní chocochah yuhna, díitboó bádí queé í jamna caá. Caan pámap jíimantjeh ní chocat pah, yeebbát bíic yoobó ní jamna caá. Ní tui jígohna yuhna, ní jenah joyát yeejép á jamna caá. Ní weñat pínahdihjeh chájnit, tubit en ñinahnitbut ní jamna caá. ⁴⁰ íYeéb jenah joicánit caá! íPamap jíimant dée, Dios jwíih bácahdih

chájni, pamap díitboó dée, jwíih caoli-hdíhbut chájni nihcan níit? Páni chájnit, jwíitdih jéih beedáni caá. ⁴¹ Pániha, pamap díitboobút chocat pah, níih caoli-hdíh túat nuumnít, moh yéejnitdih ní teo wáacá. Páni chájnit, pamap quei wñcat pah, Dios á enechah, ní tui jambipna caá.

⁴² “íYeéb fariseowá bádí yeejép ní yap-bipna caá! Dios á wutatdih jepahna, ded chénat pah téihya chej jumni núonadih bíbohñit, bíic núodih caandih nípi wáhna yuh caá. Obohjeéhtih, páni wáhna yuhna, bíih á wutatnadih nípi joyáh bo-jna caá. Cáacwádh tui chájatbodíh ní jenah joicán caá. Diosdih ní oyatdihbut nípi jenah joicán caá. Dios á wutat pah, chej jamni núonadih caandih ní wáhuchah, á tui na caá. Obohjeéhtih, bíih á wutatdihbut jepahat caá náahap.*

⁴³ “íYeéb fariseowá bádí yeejép ní yap-bipna caá! Jwíit judíowá jwí míc wáacat muáboó waád juibínit, waawápná nípi chádudna caá, nihát cáacwá yeebdíh í wéi enat pínah níijná. Tútchi tacboó híi dée jíib chájat juáhna bejnit, cáacwá yeebdíh í wéi jwááatdih nípi náahna caá.

⁴⁴ “íYeéb fariseowá bádí yeejép ní yap-bipna caá! Yeéb cáac tacchiana panih-nit ní jamna caá. Cáacwá baác díitboó jéih en waadacán, caán tacchianajih yaác cháí bejna, í yohniji yagáp á jumatdih í jéih encan caá. Caan pánihat pah cáacwá ní bohéatdih joinít, níih caoli-hdíh jéihcan, ní jenah joyát yeejép á jumatdih í jéihcan caá”, Jesús queét fariseowádh át níj júihñup wat jí.

⁴⁵ Páant fariseowádh Jesús á níj júihñuchah joinít, Moisés á wutatjidih tui jéihni jwuh nin pah Jesúsdih át niijíp wat jí: —íBohéní, queétdih páant níj júihna, jwíitdihbut júih níit ma cháhap? át niijíp wat jí.

⁴⁶ Páant á niijíchah joinít, Jesús queét Moisés á wutatjidih bohénitdih jwuh nin pah át jwáub níj júihñup wat jí:

—íYeébbát bádí yeejép ní yapbipna caá! Yeéb cáacwádh bádí wái náah jumnidih chájat táutna, bainibitjeh í yapachah en-nit, queétdih jígah encankeh, bádí nípi peéh chájna caá.

⁴⁷ “íYeéb Moisés á wutatjidih bohénit bádí yeejép ní yapbipna caá! Dios naáwátidh naóh yapanitjidih ní nuowá ít mao yohop wat jí. Pániha, queétdih ní weñat júutat túat níijná, íih tacchianadih ní tui ámohna caá. ⁴⁸ Obohjeéhtih, páni chájna yuhna, í bohéatjidih ní jepahcan caá. Páni jepahcan, ní nuowá í chájatjí bíic yoobó ní chájna caá.

* 11:32 Jon 3.5 * 11:33 Mt 5.15; Mr 4.21; Lc 8.16 *

11:42 Lv 27.30

49 **“Dios, nihat jéihni jumna, nin pah át niij naáwáp wut jí: ‘Weém wá naáwátidih naóh yapanit pínahdih, wá naáwátidih bohénit pínahdihbut cáacwáidih wá wahbipna yuh caá. Obohjeéhtih, cáacwáboó biguína queétdih í mao yohbipna caá. Bitadihbut yeejép í chájipna caá’, Dios át niijíp wut jí.** ⁵⁰⁻⁵¹ **Nihat Dios naáwátidih naóh yapanitdih í mao yohatji peéh yeéb buu láa moondíh caán waó jíib á jumbipna caá. Jwíih mao yohni Abeldih á mao yohatji jíib, páú sacerdoté Zacaríasdih, Dioih muú coah tac yoób í mao yohatji jíibbut, yeéb buu láa moondíh Dios á peéh chájipna caá. Queét í jepahcatji pahjeh, yeéb bíic yoobó weemdíh ní jepahcatji jíib yeebdihtib á peéh chájipna caá.***

⁵² **“íYeéb Moisés á watatjidih bohénit búdí yeejép ní yapbipna caá! ‘Jwiit Dios á watatdih bohénit caá’, niijná yuhna, á naáwátidih cáacwá í jéihyat déedih ní jáhna caá. Pánih jáhna, Dios pehbóó ní wát waadát déedih bíbohna yuhna, queétdih ní wát waadacán caá. Pánih chájna, yeebbút waadacán, queétdihbut ní waadát táutcan caá”, Jesús queétdih át niij jūihñap wut jí.**

⁵³⁻⁵⁴ **Queétdih páant niij jūih péanit, Jesús át bac bejep wut jí. Páant á bac bejehchah, fariseowá, Moisés á watatjidih bohénit bíicdih Jesúsdi naóh yacat táut niijná, yeejép á jepahachah joíihna, tubit caandíh í wábh joí ñññn péé bac bejep wut jí.**

12

“Weém táini caá”, niij yee naóhcat

¹ **Páant á bohéat pónih dawá cáacwá Jesús pebh míc wáac juibínit, í míc tóo néeh chūi bejehchah, Jesús á bohénitdih nin pah át niij naóh bohénap wut jí: “íYeéb ní táí chájna chaáh! Fariseowá í jenah joyát pah ní jenah joicá bojoó. ‘Weém táinijeh caá’, í niijichah yuhna, íih caolih yeejép á jumna caá. Páant í jumnat pah yeebboó ní jumca bojoó. Páant niij jenah joyát, pan paáat panihni á jumna caá. Jwíih jíghocanni á jumachah yuhna, táttimah á jumatdih nihat í jéihbipna caá.* ² Pánihat pah, ded pah caolih díitboó jumna, jwíih jíghocan yuhna, táttimah á jíghobipna caá. Ded ní bih chájnidihbut táttimah cáacwá í jéihbipna caá.* ³ Ded pah dupanapboó ní niijátjidih baabápboó cáacwá í joibipna caá. Ded pah yeéb níih tólihboó daocánnitdih ní jéyé niijátjidih, táttimah dawá í míc wáacapboó í jwáub wépép naóh yapabipna caá, át niijíp wut jí.**

* 11:50-51 Gn 4.8; 2Cr 24.20-21 * 12:1 Mt 16.6; Mr 8.15

* 12:12 Mt 10.19-20; Mr 13.11; Lc 21.14-15

*Déhedih tigaá úumat náah
(Mt 10.26-31)*

⁴ **“Wá chéénwáá, yeebdíh nin wá naáwátidih ní táí náhninaá: Níih bácahdih mao yohnit pínahdih ní úumca bojoó. Páant í chájat táttimah, yeebdíh chah yeejép í jéih chájcan níit. ⁵ Obohjeéhtih, ní úumat pínahdih wá naóhna caá. íDiosboodíh búdí úumat caá náahap! Caanjéh ní wunat táttimah, yeebdíh peéh chájna, iiguípna á jéih wahbipna caá. Pánihna, caandíhjah caá úumat náahap.**

⁶ **“Ní náhni dahwaca bojoó. Dios yeebdíh oinit, á quíib buudcán níit. Cinco jwébehwáidih chéne jádubit yeéb níip jíib teona caá. Botonit í jumachah yuhna, Diosboó bíic jwébehidjeh á quíib buudcán níit. ⁷ Obohjeéhtih, jwébehwá chah yeebdíh Dios á oina caá. Búdí oinit, níih waó yoócnaajah débóí á jumatdih Dios á táí jéihna caá. Páant á oyatdih jenah joint, ní náhni dahwaca bojoó”, át niijíp wut jí.**

*“Weém Jesúth caá”, úumcanjeh, niiját
(Mt 10.32-33; 12.32; 10.19-20)*

⁸ **“Cáacwá í joyóchah, ded ‘Weém Jesúth caá’, á niijichah, weembút wá ípíh ángelwá í joyóchah, ‘Caánboó wíih caá’, wá niijbipna caá. ⁹ Obohjeéhtih, cáacwá í joyóchah, ded ‘Weém Jesúth niican caá’, á niijichah, weembút wá ípíh ángelwá í joyóchah, ‘Caánboó wíih niican caá’, wá niijbipna caá. ¹⁰ Ded weém nihat cáacwá úud jeñédih yeejép wéhenachah yuhna, á táut nuumáchah, yeejép á wéheatdih Dios á yohbipna caá. Obohjeéhtih, ded Táini Espíritubodíh yeejép wéhenit, á jéih táut nuumcát jíib, Dios á yéejatdih á yohcan níit.***

¹¹ **“Wíihwá ní jumat jíib cáacwá yeebdíh teonit, naóh yacat táut niijná, ní míc wáacat muúboó, peéh chájat táutnit pehbóó, bita ní maéta pehbóobút í ub bejehchah, ‘¿Ded pah wá níij jepahbi?’ ní niij náhni dahwaca bojoó. ¹² Caanná ní juibínachah, Táini Espíritubóó ded pah ní jepahat pínahdih á jéihyabipna caá”, Jesús át niijíp wut jí.***

Dawá bíi dée bíbohát á tobohat

¹³ **Páant á niij naóh péanachah, í cátih jamni Jesúsdih nin pah át niijíp wut jí:**

—Bohéní, jwí íp báadhda áih bíi dée jwiitdih á wáuhachah yuhna, wá úud jeñé nihatdih ubnit, wíih pínahdih á wáhcáp jí. Páant á chájachah, weemdíh wíih pínahdih caandíh ma wáhat táutú, át niijíp wut yuh jí.

* 12:2 Mr 4.22; Lc 8.17 * 12:10 Mt 12.32; Mr 3.29

14 —**Weém bií déedih pãáhni maáh nihcan caá. Pánih chãjat wíih pínah nihcan caá,** caandih Jesús át niij jepahap wut jì.

15 Páant caandih niijnít, nihat ájeéh péenitdih nin pah át jwáub niij naáwáp wut jì:

—**¡Ñi túi chãja chaáh! Dawá bií déedih ñi en ñinahca bojoó. ‘Dawá bií dée bíbohna, wã túi jumbipna caá’, ñi ni-ijná yuh caá. Obohjeéhtih, dawá bií dée bíbohát jìib nihcan caá jeáboó ñi bejat pínah, át niijíp wut jì.**

16 Páant niij naóhñit, í túi beh joyát pínah niijná, nin á jenah joiní naáwátjìh át jwáub bohénap wut jì: **“Biic newé dawá bií dée bíbohni, áih wápchiboó pácahi á momochah, dawá á quehep be. 17 Dawá á quehechah ennit, nin pah á míic niij jenah joyóp be: ‘¿Ded pah wã chãjbi? Wíih pácahi wã ámohat pínah mué bainí á jumachah, á yáo yapbipna caá. 18 Nin pah wã chãjbipna caá: Caandih ámohat muunádih wai yoh jeena péanit, chah búde ámohat pínah muunádih wã chãjbipna caá. Pánih chãjnit, nihat wíih pácahidih, wíih bií déedihbut wã ámohbipna caá. 19 Pánih ámoh péanit, nin pah wã míic niijbipna caá: ‘Dawá jópchina túi jumát túut niijná, dawá bií déedih buu wã bíbohna caá, buca. Pánih jumnit, choonít, babh jeémpnit, wã wéibipna caá’, wã míic niijbipna caá’, caán newé á niij jenah joyóp yuh be. 20 Obohjeéhtih, páant á niij jenah joyóchah jéihnit, Dios caandih nin pah á niijíp be: ‘Jenah joicánniabe! Bue cheijeh ma wanuchah, míih caolih á buudbipna caá. ¿Páant ma wunat táttimah, nihat ma ámohniij bií dée delh pínah tigaá á jumbi? Meémbos caandih ma jéih ub bejcan níit’, Dios caandih á niijíp be. 21 Pánihna, ded áih pínahjeh dawá bií déedih en ñinah ub jwejnít, Dios á weñat pínahdih bidcanjeh, buudní á jumbipna caá’, Jesús cáacwádih át niijíp wut jì.**

*Dios áihwádih á túi en dawát
(Mt 6.25-34)*

22 Páant niij péanit, nin pah á bohénitboodih át jwáub niij naóh bohénap wut jì: **“Ded pah ñi jumátdíh ñi náhni dahwaca bojoó. Ñi jeémát pínah, ñi dawát pínah yéguéhdihtut, ñi náhni dahwaca bojoó. 23 Caandih bidat chah Diosdih túi bíicdih ñi jumát pínahboodih ñi bidíí. Páant ñi bidichah, caán yeedbíh oina, ñi jeémát pínah, ñi dawát pínahdihbut á wáhhipna caá, ñi túi jumát pínah niijná. 24 Jwébehwádih ñi jenah joyoó. Queét íh jeémát pínahdih ípí momcan**

caá. Íih jeémátdíh ámohat pínah muuná ípí bíbohcan caá. Pánihnit í jumachah yuhna, Dios queétdih í jeémát pínahdih ápí wáhna caá. Jwébehwádih oina, á en dawát chah, yeedbíh oinit, Dios á túi en daoná caá. 25 Yeéb búdí náhni dahwana yuhna, ñi wunat pínah yeó jáapdih ñi jéih túut nuumcán níit. 26 Pánih jéih túut nuumcán, búdí ñi náhni dahwana yuhna, bíih pínahdihbut ñi jéih túut nuumcán níit. Pánihna, náhni dahwaat dedé pínah nihcan caá. 27 Cháanadihtut ñi jenah joyoó. Caán cháana behna, á túi jígohat pínahdih ápí teocan caá. Pánih teocan yuhna, Maáh Salomónji áih túini yéguéh chóo duonít, á túi jígohatji chah, cháanaboó á túi jígohna caá.* 28 Caán cháanadih Dios á túi jígohat tútina caá. Obohjeéhtih, cháana buu déedih jum, cheibit déedih á diib téh bejna caá. Páant á diib téhechah, cáacwá ípí cáo yohna caá. Páant maátcanjeh á jumachah yuhna, Dios caán cháanadih túi jígohni á chãjna caá. Caán cháanadih túini yéguéh dée pah á wáhát chah, yeebboodih Dios yéguéhdih á wáhhipna caá. Pánihna, caandih náhni dahwacanjeh, Diosboodih ñi túi jenah joyoó. 29 Ded pah ñi jeémát pínah, ñi babhbat pínahdihbut tabit náhni dahwa joi bídca bojoó. 30 Nihat Diosdih jéihcannit bií déedih tabit ípí náhni dahwa joi bídna caá. Obohjeéhtih, ñi ípiboó ñi jeémát pínah, ñi dawát pínahdihbut ded pah yeedbíh judhditdíh á jéihna caá. Pánih jéihna, yeedbíh á teo wáacat pínahdih túi jenah joiná, búdí ñi náhni dahwaca bojoó. 31 Pánihna, bií déedih ñi bidat chah, Dios á maáh jumátdíh bidnit, caandih ñi túi jepahaá. Pánih jepahnit, áih túini doonádih bitadihtut ñi naáwá, queétdut caandih í jepahat pínah niijná. Páant ñi chãjachah, Diosboó nihat ñi náahatdih á túi wáhhipna caá”, Jesús át niijíp wut jì.

Jeáboó búdí jìib jumni panihnidih jwí bíbohát

(Mt 6.19-21)

32 **“Yeéb wíihwá daocánnit jumna yuhna, Diosdih túi jenah joinít, ñi áumca bojoó. Páant ñi túi jenah joyóchah, Dios ñi íp yeedbíh búdí oinit, wéinit, túinidih á wáhhipna caá. Pánihna, yeedbíh á pehbboó á ub bejbipna caá, ájeéh ñi túi jumát pínah niijná. 33 Níih bíí déedih jìib chãj wáhna, caán jìibidih ubnit, tabit moh yéejnitdih wáhát caá náahap. Páant ñi chãjatji jìib, Dios á jumaphoó ñi juibínachah, yeedbíh túini yooátdíh á wáhhipna caá. Páant á wáhni pínah á buudcán níit. Ded nuumni caandih á jéih**

* 12:27 1R 10.4-7; 2Cr 9.3-6

naumcán niit. Pólohwābut ī jéih jeémp yéejacan niit. ³⁴ Pánihna, Dios pehbhoó níih bádí jīb jumni panihni ā jumachah, Dios ā weñat pínahdih űi túi jenah joibípna caá. Obohjeéhtih, nin baáčboojéh níih bádí jīb jumndih bíbhnit, űi weñat pínahdihjeh űi jenah joibípna caá”, Jesús āt niijíp wut jī.

Jesúsdih túi jenah joí páñat

³⁵ “Weemdih űi jenah joyátdih űi túi míc ámoh páñaa. Ded pah míc ámoh páñatdih űi beh joyát pínah niijná, nin baini naáwátdih yeebdih wā naóhna caá.*

³⁶ Biic newé ā chéeníh téihya chéwat weñatdih namah jeémédih ā bejep be. Páant ā bejat táttimah, chei ā jwáub juyát pínahdih páina, jécđih wépéi jéih wátadih bejat táut niijná, caandih teo wāhñitboó űih yégueh chóodih wái aabá chéonit, űih jiiát dahnadihbut ī jīi cáag páina caá. Páant ī chájat pah, wā jwáub dei jūúwát pínahdih yeebbút űi jenah joyátdih űi túi míc ámoh páñaa.* ³⁷ Ī maáh ā jwáub juyáchah, caandih teo wāhñit túi páinit, bádí ī wēibipna caá. Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Páant ī túi páñat jīb, ĩ maáhboó teo wāhñit ĩ dawát dée chóodih duó péa, queétdih cháudat táutnit, jeémát ā wāhbipna caá. ³⁸ Chei tac yoób, daa jūúwáchah, caán ā juyáchah yuhna, túi páina, queét baini ĩ wēican niit. ³⁹ Nin biih baini naáwátdihbut yeebdih wā naóhna caá: Nindihbut űi túi jenah joyoó. Débólih naumni cáac naumáđih ā juyát pínahdih muú minahboó jéihna, naumni ā jéih waadcát pínah niijná, túi jáanit, áih muudih áta túi wap tagaa. ⁴⁰ Pánihat pah, weém, nihat cáacwā áud jeñé, űi jéihcat láa wā jwáub dei jūóhbipna caá. Pánih jéihcan, weemdih túi jwááat táut niijná, űi jenah joyátdih túi táut nuúm páñat caá náahap”, Jesús āt niijíp wut jī.*

Túi teo wāhni, túi teo wāhcanni naáwát (Mt 24.45-51)

⁴¹ Páant ā niijíchah joinit, Pedroboó nin pah Jesúsdih āt niij áubh joyóp wut jī:

—Maá, páant niij naóhna, ¿wíih pínahjeh niit? ¿Nihat cáacwāih pínah niit? āt niijíp wut jī.

⁴² Páant ā niijíchah joinit, nin naáwátjīh queétdih Jesús āt jwáub bohénap wut jī: “Bíic teo wāhni túi jenah joini, ā maáhdih túi jepahni ā jumap be. Páant ā jumachah ennit, ā maáh ā bejat pínah jātih, nihat bita caandih teo wāhñit ĩ maáh pínah caandih ā waadánap be, queét ĩ jeémát pínahdih yoobópdih ā wāhat pínah niijná. Pánih waadá péanit, biih baáčboó ā bejep

be. ⁴³ Pánih bejniji áih maúná ā jwáub juyáchah, caandih teo wāhni ā wutatjī pah ā chājachah ennit, caandih bádí ā wēibipna caá. ⁴⁴ Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Caandih wēinit, nihat áih bií déedih en daoni maáh ā waadábipna caá. ⁴⁵ Obohjeéhtih, biih caandih teo wāhni túi jepahcan, ‘Wā maáh maatápdih jígohcan, baútéh ā jwáub jūóhcan niit’, niij jenah joinit, bita teo wāhñit neoná yaáhdihbut páinit, ā jeémp babh máihñap be. ⁴⁶ Ā náhnicanni yeó jáap, ā páicanni horadih ā maáhboó ā jwáub juibípna caá. Pánih joinit, caandih ā jepahcatjī peéh, tabit ā pūibipna caá. Pánih pūi péanit, Diosdih jepahcannit biicđih iiguípna ā wahbipna caá. ⁴⁷ Pánihna, ded teo wāhni ā maáh ā weñat pínahdih jéihna yuhna, túi ámoh páican, ā maáhdih jepahcah, ā maáh caandih peéh chájna, bádí ā pūibipna caá. ⁴⁸ Obohjeéhtih, ded teo wāhñitboó ā maáh ā weñat pínahdih túi jéihcan, yeejép ā chājachah, ā yeej chájat jīb bádí áta peéh cháj tagaa. Obohjeéhtih, ā túi jéihcatdih ennit, caandih peéh chájna yuhna, nump ā pūibipna caá. Pánihna, deddih túi chájat pínahdih Dios bádí ā jéihyanachah, túi jepahat caá náahap. Ded maáhdih cáacwā bádí wutat wēpatdih ĩ wāhuchah, táiniijeh wutat caá caandih náahap”, Jesús āt niijíp wut jī.

Jesús cáacwāđih chéne poómp ā chájat (Mt 10.34-36)

⁴⁹ “Ni náahcannidih űi cáo yohat pah, Dios yeej chájnitdih peéh chájna, iiguípna ā yohat pínah niijná, nin baáčboó wā dei jūúwáp jī. jātih páant ā chājachah nihna, wata wéi tagaa! ⁵⁰ Obohjeéhtih, páant ā peéh chájat pínah jātih, weémboó bádí yeejép wā yapbipna caá. Pánih yeejép wā yapat pínahdih jéihñit, tabit wā jígahna caá.* ⁵¹ ¿Ded pah weemdih űi niij jenah joí? ‘Áih doonáđih joinit, nihat cáacwā túi biicđih ĩ jumbipna caá’, ¿ñi niij jenah joí niit? Obohjeéhtih, páant ā nihcan niit. ⁵² Cáacwā wā naáwátdih ĩ joyát táttimah, biicwájeh jumna yuhna, biic peihcan-nit weemdih jepahnitdih chénewā jepahcannitboó ĩ míc jūihbipna caá. ⁵³ Behe ā wāuhdih ā jūihñuchah, ā wāuhbut behedih ā jūihbipna caá. Beh wili mi naumndih mi jūihñuchah, mi naumbát beh wilidih mi jūihbipna caá. Beh wili mi wāuh áadih mi jūihñuchah, mi wāuh áabat mi chadhdih mi jūihbipna caá. Biquína weemdih ĩ jepahachah, biquína ĩ jepahcat jīb páant tabit ĩ míc jūihbipna caá”, Jesús āt niijíp wut jī.*

* 12:35 Mt 25.1-13 * 12:36 Mr 13.34-36 * 12:40 Mt 24.43-44 * 12:50 Mr 10.38 * 12:53 Mi 7.6

Ded pah ā yapat pínahdih ī beh joicát
(Mt 16.1-4; Mr 8.11-13)

⁵⁴ Páant ā bohénitdih naóh péanit, nin pah Jesús ĩjeéh péenitdih jwuh át jwúb niij naawáp wut jī: “**Yeebboó yeó dei bejpmant mah tólihna ā júuwáchah enna, ‘Mah buugát tút caá’, ĩpĩ niijná caá. ĩi niiját pah āpĩ buugná caá.** ⁵⁵ **Mah buugcáp buwámant johlit ā júuwáchah enna, ‘Chaih chāhat tút niican caá’, ĩpĩ niijná caá. ĩi niiját pah tubit āpĩ chāhna caá.** ⁵⁶ **Obohjeéhtih, yeéb yeejépwā, ‘Wā jéih beedána caá’, niij jengah joiná yuhna, jéihcannit caá ĩi jumup. Baácdih, jeádihbat ennit, ded pah ā yapat pínahdih ĩi jéihna yuh caá. Obohjeéhtih, wā chājatdih ennit, wā naawátidih joiná yuhna, ded pah táttimah ā yapat pínahdih ĩi jéihcan caá”,** Jesús queét cáacwādh át niijíp wut jī.

Yeedih enihcannitjīh míc ámohat
(Mt 5.25-26)

⁵⁷ “**Ded pah ĩi chājat pínahdih yeebjéh jengah joinít, ĩi túi chājáa.** ⁵⁸ **Yeedih naóh yacni peéh chājat túttni pehbboó ā numah bejchah, ‘¿Majeéh túi jumat tút niijná, ded pah tigaá wā chājbi?’ caandih ĩi niijí, yeedih peéh chājat túttni pehna ā ub hejcat pínah niijná. Páant caanjīh ĩi míc ámohcah, peéh chājat túttniboó yeedih nemat muáboó ā nemat tútbnina caá.** ⁵⁹ **Páant ā nemechah, nihat ĩi jīb buudáátdih ĩi jīb chāj péaat pínah jātih, yeéb ĩi baccan niit. Pánihat pah, Diosdih ‘¿Majeéh túi jumat tút niijná, ded pah tigaá wā chājbi?’ niijnít, caandih ĩi jepahaá, yeedih ā peéh chājcat pínah niijná”,** Jesús át niijíp wut jī.

13

Yeej chājatdih cádahnit, tút numát

¹ Caán láa biquína Jesúsdi h joinít nin pah caandih ĩi niij naawáp wut jī:

—Galilea baácdih moón Jerusalén tátdhidih Dioih muáboó ovejadih cáo wūhniit, Diosdih ĩi wēi úbáchahjeh, Pilatoboó queétdih át mawat tútup wut jī. Pánih maonit, oveja meép, cáacwā ĩi maonitjī meépjīh ĩt widip wut jī. ¿Ded panih tigaá páant ĩt yap? queét Jesúsdi h ĩt niij úbh joyó wut jī.

² Páant ĩi niij úbh joyóchah joinít, nin pah át niij jepahap wut jī:

—**¿Ded pah tigaá yeebjéh ĩi niij jengah joí? ‘Páant queét tubit yeejép yapna, nihat bita Galilea baácdih moón ĩi yeejat chah niit ĩt yeej chājap’, ¿yeeb ĩi niij jengah joí niit? ³ Niican caá. Dedé yeejatdih biic yoobó Dios ā peéh chājbipna caá. Yeebboó**

ĩi yeejatdih cádahcan, táiniboodih ĩi tút numcátjī jīb ā peéh chājachah, yeebbát iiguipna ĩi bejbipna caá. ⁴ **Nindihbat ĩi túi jengah joyó: Siloé wāt jummi jap bóo muá āac jéennit, dieciocho cáacwādh át tájap wut jī. ‘Pánih wanna, bita Jerusalén tátdhidih moón ĩi yeejat chah ĩt yeej chāj tagaá’, ¿ĩi niij jengah joí niit? ⁵ Niican caá. Obohjeéhtih, yeéb ĩi yeejatdih cádahcan, táiniboodih ĩi tút numcán, yeebbát wanna, iiguipna ĩi bejbipna caá, queétdih át niijíp wut jī.**

Quehe wihcanni higuera nah naawát

⁶ Páant niij péanit, nin naawátjīh queétdih át jwúb bohénap wut jī: “**Biic newé āih wápchiboó higuera wāt jummi nah ā jumup be. ‘Caan náh ā quehna nacaá’, niijnít, diquidih ā bejep yuh be. Obohjeéhtih, caan náh ā quehcah, ā bid juicáp be.** ⁷ **Pánih bid juicán, āih wápchidih teo wāhndih nin pah ā niijíp be: ‘Weemdih ma joyó. Biic peihcanni jópchi nin higuera nah quehedih wā bidip yuh caá. Obohjeéhtih, ā quehcan caá. Páant ā quehat jīb ma tib yohoó. Nin nah wīih wápchidih ā jumuchah, biih nahdih wā jéih momcan caá. Á wi hcah, biih nahdih momnit, caan náh quehedih wāta jeémp tagaá’, caandih teo wāhndih ā niijíp be.** ⁸ **Páant ā niijíchah joinít, caandih teo wāhni nin pah ā niij jepahap be: ‘Maá, nin jópchidih pohba ā jum jwuh naáh. Nin nah púj yehmant baád páuda péanit, nuñép jónópdi h wā yachipna caá, mih higuera nah ā quehat pínah niijná.** ⁹ **Páant wā chājat túttimah, ā quehmi dée caá. Á quehat ennit bácah, weemdih ma yoób tib yohat tútá’, ā maáhdih ā niij jepahap be. Pánihat pah, yeebboó ĩi tút numát pínahdih Dios ā páina caá. Maatápdih ā páina beé. Pánihna, ĩi tút numcát ennit bácah, yeedih ā yoób peéh chājbipna caá”,** Jesús át niijíp wut jī.*

Judiowā ĩi chooát yeó jáapdi h wūnhidih Jesús ā booaat

¹⁰ Biih láa judiowā ĩi chooát yeó jáapdi h ĩi míc wácat muadh Dios naawátidih Jesús át naóh bohénap wut jī. ¹¹ Caanjīh nemép jummi h mit jumup wut jī. Nemépboó dieciocho jópchi caántdih ā jumuchah, caántboó chóyó bejni h jeh mit jumup wut jī. ¹² Páant mi jummatdih ennit, Jesús caántdih át júuwát tútup wut jī.

—**Némá, meemdih wā boona caá, át niijíp wut jī.**

¹³ Páant niijnít, caántdih ā teo jāhanachahjeh, yoobópdih mit ĩuhup wut jī.

* 13:9 Is 5.1-7; Jer 2.21; 8.13

Pánih boonit, Diosdih búdí mit wēi naáwáp wut jī.

¹⁴ Obohjeéhtih, Jesús chooát yeó jáapdih caántdih ā booaat peéh, judiowā ī míc wáacat muúdh en daoni maáhboó āt líjip wut jī. Pánih líjnit, caánboó míc wáacnitdih nin pah āt niijíp wut jī:

—Biíc semanadih seis yeó jáap jwípī teona caá. Pánihna, yeéb tubúp chūúhñit booaat táutdih jūóhna, caán tewat yeó jáapnadihñeh ñi jáúwá. Jwiít jwí chooát yeó jáapnadih páant ñi chājca bojó, āt niijíp wut jī.*

¹⁵ Páant ā niijíchah joinít, Jesúsboó queétdih nin pah āt niij jūihñap wut jī:

—Yeéb yeenit caá. Yeeljébat chooát yeó jáapdih yuhna, ñiñ jiwidih, burrodihbat ī jeémát tólihmant watnit, mah ī babhat pínah niijná, ñipí wái bac bejna caá. Pánih chājna, teo tígáā ñi chājap. ¹⁶ ¿Nint Abrahamji ā jumadih nemép dieciocho jópchi pohba chéonih dée āt bíbohó be. Páant ā chéonidih chooát yeó jáapdih wá watachah, ā táican niít? āt niijíp wut jī.

¹⁷ Páant ā niijíchah joinít, tícnit, queét īt jepahcap wut jī. Pánihna, nihat cáacwá Jesús ā wēp chājatdih ennit, búdí īt weñep wut jī.

Mostaza tīb naáwát

(Mt 13.31-32; Mr 4.30-32)

¹⁸ Nin naáwátjīh cáacwádih Jesús āt jwáub bohénap wut jī: “¿Dios ā maáh jumat ded pahna tígáā, yeéb ñi jenah joyóchah? ¿Caandih ñi jéihyat pínah niijná, dedédih jenah joinít tígáā, wá naóhbi? ¹⁹ Mostaza tīb ded pah ā jumatdih jenah joinít, Dios ā maáh jumatdih ñi beh joibípna caá. Caán tīb cáo tīb pah bóo ā jumna caá. Momni āih wápchiboó caán tībhdih ā momop be. Á momat táttimah, chíhna, búdí nah ā behep be. Páant caan náh ā behechah, āih cácanaboó jwébehwá ī jaamáp be. Pánihat pah tígáā Dios ā maáh jumat. Áihwá daocánnit jwíh jumnitji, táttimah ī dao béjbipna caá”, Jesús āt niijíp wut jī.

Pan paáani naáwát

(Mt 13.33)

²⁰ “¿Dios ā maáh jumatdih ñi jéihyat pínah niijná, dedédih jenah joinít tígáā caandih wá naóhbi? ²¹ Pan paáat ded pah ā jumatdih wá naáwáchah, caandih ñi beh joibípna caá. Pandih chājīhna, yad wili trigo ojdh pamapdih yacnit, mahjīh wid, caandih paáani pínadidibut mipí tái widna caá. Pánihna, nihat mi widniji ā tái paabípna caá. Páant ā jumat pah Dios ā maáh jumat doonádih joinít, cáacwá ī tūat nuumbípna caá.

Pánihna, queét joinítboó bitadih ī jwáub naáwáchah, dawá joinít, queébut ī tūat nuumbípna caá”, Jesús āt niijíp wut jī.

Bainí jēc naáwát

(Mt 7.13-14,21-22)

²² Táttimah, Jerusalén táтчina bejna, dahwani táтчina, botoni táтчinadihbat Jesús Dios naáwátidih naóh bejna āt chājap wut jī. ²³ Páant ā bejchah, biíc newé caandih nin pah āt niij wábh joyóp wut jī:

—¿Maá, daocánnitjeh niít tiigúpna bejnit déejdih Dios ā tái abnit pínah ī jumap? āt niijíp wut jī.

Páant ā niijíchah joinít, nin naáwátjīh Jesús āt jwáub bohénap wut jī:

²⁴ —Yeéb dawá Dios ā jumapboó ñi waádihna yuh caá. Obohjeéhtih, búdí ñi yéejatdih cádahñcan, ñi jéih waadcañ caá. Bainí jēc panihnidih waádihna, ñi yéejatdih cádahat caá náahap. Pánihna, yeéb waadátidih bidna, ñi yéejatdih cádahnit, Diosboodih ñi tái jepahá. ²⁵ Ñi beh joyát pínah niijná, muú mínah ded pah ā jumatdih wá naóhbipna caá. Chei caán muú mínah āih jécidih ā nemna caá. Páant ā nemat táttimah, yeébboó caán jécidih juibí, wuúmp maonit, nin pah ñi niij ejbipna caá, ‘Maá, jécidih ma wát jáúwá’, ñi niijíchah, muú mínahboó diítmant nin pah ā niij bácabipna caá. ‘Dedmant ñi jáúwátidih wá jéihcan caá. Yeéb wá jéihca naáhwádih wá wátcán caá’, ā niijbípna caá. ²⁶ Páant ā niijíchah joinít, yeébboó nin pah ñi jwáub niijbípna caá, ‘Majeéh jeémpnit, jwí babháp jī. Jwíh táтчíboó jumna, ma naáwátidih jwítdih ma bohénap jī’, ñi niij ejbipna yuh caá. ²⁷ Yeéb páant ñi niijíchah yuhna, caánboó nin pah ā jwáub niij jepahbipna caá, ‘Obohjeéhtih, yeébdih yoobópdih wá jéihcan caá. Pánihna, nihat yéejnit jumna, wá pebh jūóhcanjeh, biáboó ñi bejeé’, muú mínah ā niijbípna caá. Páant ā niiját pah Dios yeébdih ā niijbípna caá.* ²⁸ Pánihna, Abraham, Isaac, Jacob, nihat Dios naáwátidih naóh yapanitjibat, Dios pehbhoó ī jumachah ennit, yeébboó jéih waadcañ, tubit jīgahna, ñiñ maodih ñi néeh cháác juibípna caá. Pániñ jīgahna, jóocmantjeh ñi chāóbipna caá.* ²⁹ Caán láa nihat baácdih moón Dioihwá ā pehbhoó ī juibínachah, caánboó queétdih ā numah jeémpbipna caá.* ³⁰ Nin baácbó oboh jumnitji Dios ā jumapboó maáta ī jumbipna caá. Ninboó maáta jumnitji Dios pehbhoó moh yéejnit ī jumbipna caá, Jesús āt niijíp wut jī.*

* 13:14 Ex 20.9-10; Dt 5.13-14

* 13:27 Sal 6.8

* 13:28 Mt 22.13; 25.30

* 13:29 Mt 8.11-12

* 13:30 Mt

Jerusalén tátchidih moondih Jesús bádí ā oyat

(Mt 23.37-39)

³¹ Páant ā niij péanachahjeh, biquína fariseowā Jesús pebhna juibínit, nin pah ít niijíp wut jī:

—Herodes meemdih ā mawih páina caá. Pánihna, biaboó ma jwei béjeé, caandih ít niijíp wut jī.

³² Páant ī niijíchah joinít, nin pah queétdih át niij jephahap wut jī:

—**Nin pah caán yeejépahbehndih niij naawádih ní bejeé: 'Jesús nemépwádih baca, wannitdihbut boona caá ā chājap. Būu yeó jáap, cheibitbut páant ā chājbipna caá. Pánihna, cheibit daani ā teo péabipna caá', Herodesdih ní niijí.**

³³ Būu bej, cheibit bej, daanibut bejnit, Jerusalén tátchina wā juibíbipna caá. Dios naawátdih naoh yapanitjidih caán tátchidih mícjeh ípí mao yohop wut jī. Pánihna, caán tátchina wā juibínachah, weemdihbut í mao yohbipna caá.

³⁴ “Yeéb Jerusalén tátchidih moondih bádí wā jǐghna caán. Dios naawátdih naoh yapanitdih maonit, ní pebhna bita ā wah bojnitdihbut jeejih yohnit, yeéb nípi maona caá. Ní nuowábut biic yoobó ít chājap wut jī. Pánihnit ní jumachah yahna, yeebdih bádí wā oina caá. Pánih oinit, majbaima mí wehdih mí páamat pah, wā pebh yeebdih wā jumat táutna yah caá. Obohjeéhtih, yeebboó weemdih ní náahcan caá. ³⁵ Páant ní náahcat peéh, būu níih tátchidih Dios ā wap cádahbipna caá. Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Ninboó weemdih ní jwáub encan níit. Túttimah bóo láa nin baáca wā jwáub dei jwáwachahjeh, weemdih ní jwáub enbipna caá. Pánih ennit, ‘Dios ā wahni, meemdih bádí jwí wéina caá’, weemdih ní niijbipna caá”, Jesús át niijíp wut jī.

14

Bácah chalanidih Jesús ā booaat

¹ Biih chooát yeó jáapdih fariseowā ī maáh áih muuná Jesúsdihi numah jeémédih át bejep wut jī. “¿Ded pah caá ā chājbi?” niijná, caán muudih moón caandihjeh ít táí en níunúp wut jī. ² Caán muudih, bácah chalani át jumap wut jī. ³ Caandih ennit, Moisés ā wutatjidih bohénitdih, fariseowádihbut nin pah Jesús át niij uábh joyóp wut jī:

—**¿‘Chooát yeó jáapdih tubáp cháúhndidih ní booanaá’, Moisés át niijnít jīi? át niijíp wut jī.**

⁴ Páant ā niijíchah yahna, queét ít jephahap wut jī. Í jephahat ennit, Jesús wannidih teo jáha boonit, át jwáub bejat táutap wut jī.

⁵ Pánih booa péanit, queét fariseowádih át jwáub uábh joí juihúup wut jī.

—**Jwí chooát yeó jáapdih ní wáúh, níih momo jiwibut itna ā buug yác bejchah, yeéb níta ub páuh laabácan taniit. ¿Páant ní chājat, tewat nihcan níit? át niijíp wut jī.***

⁶ Páant ā niijíchah, ded pah ít jephahap wut jī.

Téihya chéwat numah jeémát naawát

⁷ Jesús fariseoih muuná waadnit, bita ā numah jeémpnit pinahboó waad juibínit, waawápna í cháudat pinahdih í níwíchah, Jesús át enep wut jī. Páant í níwíchah ennit, queét nihatdih nin pah át niij naawáp wut jī:

⁸ —**Téihya chéwat numah jeémát yeó jáapdih yeebdih ā bid bojochah, caanná juibínit, waawápna ní cháudca bojoó. Páant ní cháudachah nihna, ní chah maáh ā juyúchah, ⁹ ‘Ma cháudni páhadih nindih ma cháudat táutú’, yeebdih ā niijbipna caá. Páant ā niijíchah joinít, jwéejboó juibí cháudna, níta tíic tagaá. ¹⁰ Obohjeéhtih, muú mínah yeebdih ā bid bojochah, jwéejdih bóo páhadih ní juibí cháudap. Yeéb páant ní cháudachah ennit, ‘Waawápboó ní cháud jáúwú’, muú mínah yeebdih ā niijbipna caá. Pánihna, yeéb waawápboó ní bejchah, bita ā bid bojnit yeebdih í táí wéi enbipna caá.* ¹¹ Ded caán mícjeh ‘Weemdih dedé jadhdat wihcan caá’, niijnídih Dios moh yéjni á chājbipna caá. Obohjeéhtih, ded laihcanniboodih Dios maáh ā waadábipna caá. Pánihna, yeebjéh míic maáta ní waadáca bojoó. Diosjeh maáta pinahdih ā jéih waadana caá, queét jeémédih juibínitdih Jesús át niijíp wut jī.***

¹² Páant niij péanit, Jesús muú mínahboodih nin pah át jwáub niij naawáp wut jī:

—**Ma numah jeémihna, ma pebh jumnitdih, bádí dinero bíbohndih, ma déewádih, ma pej jumnitdihbut ma bidca bojoó. Meém queétdih ma bidichah, ma táí chājat juib, queétdih meemdih biic yoobó í numah jeémpbipna caá. ¹³ Obohjeéhtih, bitadih ma numah jeémihna, moh yéjnit, jéih bejcannit, wio wihcannit, jéih encannitdihbut ma bidiip. ¹⁴ Queétdih meemdih biic yoobó í jéih numah jeémpan níit. Páant ma táí chājatjí juib, táinit í boo pud jáóhni yeó jáapdih Diosboó meemdih ā táí chājbipna caá, Jesús caandih át niijíp wut jī.**

Bádí numah jeémát naawát
(Mt 22.1-10)

¹⁵ Páant ā niijíchah joinít, biic íjeéh cháudni Jesúsdihi nin pah át niijíp wut jī:

—Dios pehbóo ded ã namah jeémpni bádí ã wëibpna caá, át niijíp wut jî.

¹⁶ —**Bádí numah jeémát chäjni dawá cãcwãdih ã bidip be.** Pãant ã bidichah joinít, queét nihát í táí wëi jepah jwuhap be. ¹⁷ Caán ã yoób numah jeémát yeó jáapdih queétdih naáwát náahna, caandih teo wãhndih wahnit, ‘Nihat jwí jeémát pínahdih ámoh péanit, yeebdih ã bidip be, buca’, ã niij naáwát táutap be. ¹⁸ Caandih teo wãhni páant ã niij naáwáchah joinít, queét í jumat yoobó nin pah í niij jepahap be: ‘Weemdih jéihcat dée caá. Butéh jáap wáapdih jîib chäj péanit, caandih enedih bejat táut caá wã chäjap. Pánihna, ma maáhdih ma naáwá, weemdih ã páicat pínah niijná’, ã jwíh bidni ã niijíp be. ¹⁹ Bihbut nin pah ã niij jepahap be: ‘Weemdih jéihcat dée caá. Butéh biicjîh bóo téihya máha jiwíwãdih wã jîib chäjap be. Pánih jîib chäjni queétdih enedih bejat táut caá wã chäjap. Pánihna, ma maáhdih ma naáwá, weemdih ã páicat pínah niijná’, caanbát ã niijíp be. ²⁰ Bihbut nin pah ã niijíp be: ‘Weém butéh wã téihya chéwep be. Pánihna, numah jeémátboó wã jéih bejcan caá’, ã niijíp be. ²¹ Pãant í niijíchah joinít, caandih teo wãhni ã maáh pebna jwúb joinít, queét í niijátjidih ã jwúb naóh yapanap be. Pãant ã naáwáchah joinít, ã maáhboó tabit íjnit, nin pah ã niijíp be: ‘Tátchi tac yoób bádí namánadh, bainí namánadhbut bejnit, moh yéejnit, jéih bejcanit, jéih encannit, wio wihecannitdihbut jwááhnit, waicanjeh ma ub jáúwáp’, ã niijíp be. ²² Pánih naáwãdih bejni jwúb joinít, ‘Maá, ma niijátji pah wã chäjap be. Pãant wã chäjachah yuhna, páantjeh chúdat ã judhna caá’, ã niijíp be. ²³ Pãant ã niijíchah joinít, ã maáh caandih ã jwúb wutap be. ‘Tátchi jwéejboó bádí namánaboó bejnitdih, bainí namánaboó bejnitdihbut ma jáúwát táutá, chúdatnadh í táí yáwat pínah niijná. ²⁴ Meemdih yoobópdih wã naóhna caá. Queét wã jwíh bidnitboó wã numah jeémãtdih í jeémpcan niit’, ã niijíp be. Pánihat pah, Dios áihwã pínahdih ã bidichah yuhna, det í weñat pínahdihjeh chah jenah joiná, caandih jepahcannit, ájeéh í jumcan niit. Obohjeéhtih, caandih jepahnitjeh ã pehbóo ájeéh í jumbipna caá, Jesús át niijíp wut jî.

*Jesúsjeéh jwí jumíhichah, ã buwat
(Mt 10.37-38)*

²⁵ Bihl láa dawá cãcwã Jesúsjeéh ít bejep wut jî. Pánihna, Jesús queétdih tac púud ennit, nin pah át niij naáwáp wut jî: ²⁶ “**Ded wã bohéni jumíhna, bita**

chah weémboodih oyat caá náahap. Á ípdih, ã índih, ã áadih, ã wehdih, ã déewãdih, ã déewã yaáhdhdbut ã oyat chah weémboodih oyat caá náahap.* ²⁷ Ded wãjeéh péé bohéni jumíhna, ded pah ã weñat pínahdih jenah joicát caá náahap. Pánih chájna, wíh ã jumat jîib yeejép yapna yuhna, weemdih cádahcat caá náahap.* ²⁸ Nindhbut ñi jenah joyó: Muú teoni jap bóo muúdh ã chájat pínah jãtîh, ã jîib juyãtdih jéihyat táut niijná, caán muú jîib pínahdih ã jwíh jenah enna caá. ²⁹ Á jîib pínahdih ã jwíh jenah encan, áih muúdh ã jéih péacah enna, bitaboó caandih í deohbipna caá. ³⁰ ‘Nin pohba áih muúdh teona, át péa tagáá’, í niij deohbipna caá. ³¹ Nindhbut ñi jenah joyó: Maáh bih maáhlîh í míc mawat pínah jãtîh, nin pah ã niij jenah joiná caá: ‘¿Weém diez mil soldadowã bíbohñit, caánboó veinte mil soldadowã ã bíbohochah, jwí míc maona, wãta jéih buujá taniit?’ ã niij jenah joiná caá. ³² Pãant niij jenah joinít, ã buujácat pínahdih jéihna, bih maáh áih soldadowãjîh míc mawadh jãóhñit, yuápjeh í jum jwuhachah, ‘Jwí míc maoca boj jîh’, niiját táutnit, caandih teo wãhndih ã wah bojipna caá. ³³ Pánihna, wíhwã jumíhna, weemdih ñi jepahat pínah jãtîh, ‘Nihat wã yéej chãjatdih wã cádahbipna caá. Wíh bií déedih jenah joicán, Jesúsboodih jenah joiná, caandihjeh wã jepahbipna caá. Pãant wã jepahat jîib, yeejép yapna yuhna, caandih wã cádahcan niit’, niij jenah joyát caá náahap. Pãant niij jenah joinít jumna, wíhwã ñi jéih jumbipna caá”, Jesús queétdih át niijíp wut jî.

*Buicáni núumni naáwát
(Mt 5.13; Mr 9.50)*

³⁴ Pãant niij naóhñit, nin bih naáwãtjîh Jesús queétdih át jwúb bohénap wut jî, ã jwíh naáwãtdih í beh joyát pínah niijná: “**Núumni buiná, jeémãtdih ã táí nuána caá.** Obohjeéhtih, núumni ã buyát beedéchah, ñi jéih jwúb buyácan caá. ³⁵ Pánih buicáni dedé pínah nihcah, caandih yohatjeh caá náahap. Pãant ã nihat pah yeéb ñi jumca bojoó. Dios naáwãtdih táí joinít, caandih ñi cádahca bojoó. ¡Ded molít jumna, ã táí joyó naáh!” Jesús át niijíp wut jî.

15

*Buudní oveja naáwát
(Mt 18.12-14)*

¹ Bih yeó jáapdih dawá cãcwã, Romanowã í maáta í wúbát táutnit dinerodih

* 14:26 Mt 10.37 * 14:27 Mt 10.38; 16.24; Mr 8.34; Lc 9.23; Jn 12.24

uubh wāhñit, bita Moisés ā wutatjidih jepahcannit “Yeejépwā”, niijnitbut Jesúsdi h joyódih it juibínap wat jī. ² Páant ī juibínachah ennit, fariseowā, Moisés ā wutatjidih bohénitbut iijnit, queétjeh nin pah it míc niijp wat jī:

—Nin newé yeejépwādi h tui wēi jwāáhnit, ijeéh āpī jeémpna caá, it niijp wat jī.*

³ Páant ī niijchah jéihñit, Jesús nin naawátjīh queétdih āt bohénap wat jī: ⁴ “Cien ovejawādi h bíbohni, biic oveja caandih ā buudúchah ennit, ¿ded pah tigaá ā chājbi? yeeb ñi jenah joyóchah. Bitanoventa y nueve ovejawādi h jeémát yilip jumapboó jwejni, caán buudnidi h bididi h ā bejbipna caá. Pānihna, caandih bid juiñitna, ā cádahbipna caá. ⁵ Caandih bid juí wēina, āih daadjih mao cáagnit, āih muaná ā ub jwáub bejbipna caá.* ⁶ Pānih ub jwáub juibíni, ‘Wāih oveja buudnidi h wā bid juyáp be. Pānihna, wājeéh ñi wēi wáac juáwá’, niijnit, ā pebh jumitdih, ā déewādi hbut ā bid wáacbi pna caá. ⁷ Páant ā weñat pah, ded biic cáac ā yeejatdih cádahñit, ā túut nuumáchah, Dios pebhboó jumnit búdi ī wēibipna caá. Obohjeéhtih, noventa y nueve panihñit ‘Weemdi h yeejat wihcan caá. ¿Dépanih tigaá wāta túut nuám?’ niij jenah joinitdih Dios pebhboó jumnit ī wēican niit”, Jesús āt niijp wat jī.

Buudni dinero júdu naawát

⁸ “Diez dinero júdu bíbohni h biic júdu caántdih ā buudúchah ennit, ¿ded pah tigaá mi chājbi? Jiit dahjīh jiinit, muudi h mi tui tóodi h bid beedábi pna caá. Caán júdu di h bid juiñitna, mi cádahbipna caá. ⁹ Caán júdu di h bid juiñit, ‘Weemdi h buudni dinero júdu di h wā bid juiñit be. Pānihna, wājeéh ñi wēi wáac juáwá’, niijnit, mi pebh jumitdih, mi déewādi hbut mi bid wáacbi pna caá. ¹⁰ Yoobópdih yeebdi h wā naóhna caá. Páant mi weñat pah, biic yeejni ā yeejatdih cádahñit, tainiboodih ā túut nuumáchah, Dioñ ángelwābut búdi ī wēibipna caá”, Jesús āt niijp wat jī.

Buudni ā wāuh naawát

¹¹ “Biic newé chénewā ā weh jumap be. ¹² Uduyiboó ā ípdih nin pah ā niijp be: ‘Wanna, meemdi h wā wāhbipna caá’, ma niijnidi h buu ma wāhuú, Paá’, ā niijp be. Páant ā niijchah joinit, ā íp āih bií déedi h ā wehdi h ā pááp be. ¹³ Daocanni yeó jáap túttimah, uduyiboó ni hat āih bií déedi h ubnit, yuáp biih baácboó jibidi h ā bejep be. Caán baácboó jumna, cheha náahdi h jīb chāj, yaadh metat jīb wāh, namah jeémát jīb wāh,

búdi ā jīb chājap be. Pānih jīb chājna, āih dinerodi h ā yoh beedánap be. ¹⁴ Páant ā yoh beedáat túttimah, caán baácboó jeémát wihcah, nuugúp láa ā jumap be. Caanbút nuugúpjīh diib wánna ā chājap be. ¹⁵ Páant jeémát ā wihcah, tewat bididi h ā bejep be. Páant ā bid bejehcah, biic newé caandih í náah jumni tewat wāhñit, āih momo muuwā jumni wāihyat júdaboó caandih ā wahap be, queétdih jeémát ā wāhat pínah niijná. ¹⁶ Pānih queétdih inna, queét muuwādi h wāhni jeémát di h búdi ā jeémihip yuh be. Obohjeéhtih, ā maáh caandih ā jeémát túutcah, bitabut caandih dedé jeémát ī wāhcap be. ¹⁷ Páant ā yapat túttimah, ā jwáub náhninap be, ‘Ni hat wā ípdih teo wāhñit jeémát bíboh, í judh jeémpni jeémátbut āpī jumna beé. Obohjeéhtih, nin baácboó jumna, weemdi h jeémát wihcah, wāna caá wā chājap. ¹⁸ Pānihna, wā íp pebhna wā jwáub bejbipna caá. Caanná jwáub juibíni, wā ípdih nin pah wā niijbipna caá: “Diosdi h búdi wā yeej chājna beé, Paá. Meemdi hbut wā yeej chājna beé. ¹⁹ Pānihna, í ‘Wāuhú’, buu weemdi h ma niijcá bojó! Meemdi h teo wāhñijeh wā jumbipna caá”, wā ípdih wā niijbipna caá, caán mīcjej ā niij, jenah joyóp be. ²⁰ Páant niij jenah joinit, ā íp pebhna ā jwáub bejep be.

“Pānih jwáub bejna, ā ípdi h muudi h ā tóah bejehcah, ā ípboó caandih yuápmah ā jwāáh enep be. Pānih jwāáh enna, āih caolihjīh búdi jgahñit, ā wāuhdi h jwāáadi h ā náa nah bejep be. Jwāáhnit, caandih búdi wēina, ā pin tewep be. ²¹ Páant ā pin tewechah, ā ípdih nin pah ā niij naawáp be: ‘Diosdi h búdi wā yeej chājap be, Paá. Meemdi hbut wā yeej chājap be. Pānihna, “Wāuhú”, weemdi h ma niijcá bojó’, ā niijp be. ²² Obohjeéhtih, páant ā niijchah yuhna, ā ípboó caandih teo wāhñitdih nin pah ā niij watup be: ‘Waicanjeh táini yégueh chóodi h ub júóhñit, wā wāuhdi h ñi yacaá. Táini téihya yacat júdu di h āih téih tíbdi hbut ñi yacaá. Áih jitchadi hbut táini zapatos ñi yacaá. ²³ Jwí tui in débehani momo jiwí wāuhdi h ub júóhñit, ñi mawaáp. Mao péa, quibh péanit, ñi puubú. ²⁴ “Wā wāuh ā wanah bejna nacaá”, wā niij jenah joyóp yuh be. Baudni déeji buu ā tui jwáub juiñit caá, buca. Búdi wēinit, chóbe jeémpjīh, caandih teo wāhñitdih ā niijp be. Pānihna, queét ni hat búdi wēinit, í jeémep be.

²⁵ “Obohjeéhtih, uduyí ā jwáub juyácah, weép jeéneboó momo jiwíwā

* 15:2 Lc 5.29-30 * 15:5 Is 40.11; Ez 34.11-12; Jn 10.1-16; He 13.20

jamni wáihyat júduboó ã jamup be. Pániha, ã ípíh muudíh tóah bejna, í wēi ewechah, ã joyóp be. ²⁶ Pánih joinít, teo wáhnidih nin pah ã níj wáhbh joyóp be: ‘¿Dépanih eo tiguaá queét í chá?’ ã níjíp be. ²⁷ Páant ã níj wáhbh joyóchah joinít, teo wáhni caandíh nin pah ã níj jepahap be: ‘Ma úud ã jwáub juná beé. Á táí jayáchah, ma íp jwí in débehani momo jiwí wáúhdih ã mawat túutap be. Pánih maonjidih jwí puúb péanachah, numah jeémp wēi eona caá í chájap’, caandíh ã níjíp be. ²⁸ Páant teo wáhni ã níj naawáchah joinít, weép jeñé ã ípídh tabít ã íjíp be. Íjnit, ã waadíhcap be. Páant ã waadíhcap enna, ã ípboó bac bejnit, ‘Wáuhá, ma waád júéwá’, caandíh ã níjíp yah be. ²⁹ Obohjeéhtih, ã ípídh nin pah ã níj jepahap be: ‘Maatápdih meemdíh búdí teo wáhnit, ma naawáchah wá yap yohcah yuhna, wá pej jumnitdh wá numah jeémát déedih cabra wáúhbítidih weemdíh mapí wáhcán beé. ³⁰ Obohjeéhtih, buu yeejép ma wáúh ã jwáub juyáchah, yaádh metat jíb míh dinero yoh beedánidih búdí wēinit, meém ma numah jeémpna caá. Jwí in débehani momo jiwí wáúhdih maonit, caandíh ma numah jeémpna caá’, ã ípídh ã níj jáiñhup be.

³¹ “Páant ã níj jáiñhuchah joinít, ã íp caandíh nin pah ã níj jepahap be: ‘Wáuhá, meém wájeéh mapí jumna caá. Nihat wáih bí déedih míh man caá. ³² Obohjeéhtih, ma úud wanni déeji buu ã táí jwáub juyáp be. Pániha, wēinit, jwí numah jeémp ewechah, ã táina caá’, ã íp weép jeñédih ã níjíp be”, Jesús queétdih át níjíp wat jí.

16

Dinero en daoní ded pah ã chájat naawát

¹ Bíih láa Jesús nin naawátjíl ã bohénitdh át jwáub bohénap wat jí: “Bíic newé búdí dinerodih bíbohni, áih dinerodih en daoníboó ã táí en daocát ennit, bíih teo wáhniboó í maáhdih ã naóh yacap be. ² Páant ã naóh yacachah, í maáhbóo áih dinerodih en daonídh ã bid bojop be. Páant ã bid bojni ã juyáchah, nin pah caandíh ã níjíp be: ‘Wáih dinerodih ma táí en daocát doonádh wá joyóp be. Pániha, wáih dinerodih táí en daocát jíb weemdíh ma jwáub teo wáhcán níit. Ded pah wáih dinerodih ma chájatjidih weemdíh ma naóh daác beedánaá’, ã maáh caandíh ã níjíp be. ³ Páant ã níjíchah joinít, en daoníjiboó caanjéh nin pah ã níj jenah joyóp be: ‘Wá maáh weemdíh yohat

táut caá páant ã níjíp. Weém wēpcanni jumna, baác baadát tewatnadih wá buájacán níit. Weém bitadih dinero wá wáúhna, tíic náah jamni wáta wáhbh tac buugá tagaá. Pániha, ¿ded pah tiguaá weemdíh chájat náah? ⁴ Buu, wá chájat pínahdih wá jéihna caá, buca. Nin pah wá chájachah, wá teo cádahat túttimah, wá maáhdih jíb buudánit weemdíh í oibipna nacaá. Pánih oinit, jígah ennit, weemdíh í teo wáacbpna caá, caanjéh ã níj jenah joyóp be. ⁵ Páant níj jenah joinít, nihat ã maáhdih jíb buudánit yoojó ã bid bojop be. Páant ã jwáih bid bojni ã juyáchah, nin pah caandíh ã níj wáhbh joyóp be: ‘¿Wá maáhdih débóo tiguaá meém ma jíb buudá?’ ã níj wáhbh joyóp be. ⁶ ‘Jeémát chájat yí cien dahwani quiítnadih caandíh wá jíb buudána caá’, ã níj jepahap be. ‘Ninboó ma jíb buudáátdih daácní néo ã jumna caá. Waicanjeh jwí chúdnit, ma jíb buudáátdih jwáub deyanit, tac yoojbéh ma daacá’, teo wáhni ã níjíp be. ⁷ Páant níj péanit, bíih jíb buudánidih bid bojnit, nin pah caandíhbut ã níj wáhbh joyóp be: ‘¿Débóo tiguaá wá maáhdih ma jíb buudá?’ ã níjíp be. ‘Cien trigo wah wáúhnadih wá jíb buudána caá’, ã níjíp be. ‘Ninboó ma jíb buudáátdih daácní néo ã jumna caá. Ochentajeh ma daacá’, ã níjíp be. ⁸ Páant ã chájatdih jéihnit, ã maáhbóo áih dinerodih en daoníjdih nin pah ã níjíp be: ‘Meém yeeni yuhna, ded pah túttimah ma táí jumat pínahdih mat jenah joyóp taga’, ã níjíp be. Páant ã chájat pah, Diosdih jéihcannit, túttimah táí jumat táut níjíná, bíi déenadih í táí jéih ubna caá. Ded pah í bíbohah pínahdih Dioíhwáboodíh chah í táí jéihna caá.

⁹ “Yeébbóodih nin pah wá naóhna caá: Moh yéejnitdh jígah ennit, níih bíi déejlh queétdih níi táí teo wáacá. Páant níi teo wáacachah, queétdih Diosdih jepahnit, ã pehbóo níi juibínachah, yeebdíh í wēi jwááhbpna caá.

¹⁰ “Ded bainíbit bíbohna yuhna, caanjíl bitadih táí teo wáacni jumna, túttimah búdí bíbohna, caanjíhbut ã táí teo wáacbpna caá. Obohjeéhtih, ded bainí ã bíbohátjíl táí chájcan, túttimah búdí ã bíbohna, bíic yoojó ã táí chájcan níit. ¹¹ Níih bíi déejlh níi táí chájcat enna, Diosboó ã wēpatjíl yeebdíh ã teo wáaccan níit. ¹² Pániha, nin baácboó jam jwáhna, Dios yeebdíh ã wáhni bíi déejlh níi táí chájcat enna, jeáboó níi juibínachah, túini yoojátidih ã wáhcán níit. ¹³ Ded Diosdih táí jenah joiní jumna, áih bíi dée pínahdih tabít ã jenah joicán níit. Obohjeéhtih, bíi

déedih tabit bidni jumna, Diosboodih ã jéih jenah joicán niit. Pánihna, Diosdih bií déedihbut chénat pah biícidih ñi jéih jenah joicán niit. Diosdihjeh bidat caá náahap”, Jesús át niijíp wat jì.*

¹⁴ Páant ã niijichah joinit, fariseowá dawá bií déedih bidniit jumna, caandih it dehwep wat jì. ¹⁵ Páant ã dehwechah ennit, Jesús queétdih nin pah át niijíp wat jì: “Cáacwá ã enechah pohba, yeéb túinit pah tigaá ñi jigohap, ‘Nit táí chájnit caá’, yeebdih ã niij jenah joyát pínah niijná. Obohjeéhtih, dawá bií déedih ñi bid jenah joyátdih Dios ã jéihna caá. ‘Nit túinit caá’, cáacwá ã niij ennitdih Diosboó ‘Yeejépwá caá’, ã niij enna caá”, Jesús át niijíp wat jì.

Moisés ã wutatjidih, Dios ã maáh jumatdihbut Jesús ã bohéat

¹⁶ “Juan Daabáni ã jumat pínah játih, Diosjeéh túi jumat táut niijná, Moisés ã wutatjidih, Dios naáwátdih naóh yapanit ã daacátjidihbut cáacwádh jepahat caá átih náahap. Obohjeéhtih, Juanboó Dios ã maáh jumat túini doonádh cáacwádh ã jwíh naáwáp jì. Buu weem jwáh caán túini doonádh yeebdih wá naóhna caá. Pánihna, yéejatdih cádahnit, Diosdih jepahat ã buwachah, det jepahihnitboó Diosdih bádi bidat caá náahap.* ¹⁷ Jeá, nin baácubt ã buudáchah yuhna, Moisés ã wutatjiboó ã buudcán niit”, Jesús át niijíp wat jì.*

Yad wilidih yohcat

(Mt 19.1-12; Mr 10.1-12)

¹⁸ “Ded ájeéh bólidih yohnit, biíh wilidih jwáub áa jumna, yeejép ã chájna caá. Ded biíh áajidih jwáub táut nuúm áa jumna, caántjìh ã yéej chájna caá”, Jesús át niijíp wat jì.*

Moh yéjini Lázaró, dawá bií déedih bíbohni naáwát

¹⁹ “Dawá bií déedih bíbohni, dinerobut bádi bíbohni newé ã jumap be. Bádi jíib jumni túini chítah jumni yéguéh chóodih ápi duwáp be. Yeó jáap jumat pah túini jeémátdih múic ápi jeémép be. ²⁰ Áih muú jéc pebh moh yéjini, Lázaró wát jumni, ápi ñajap be. Nihat áih bách áoh peétni ã jumap be. ²¹ Páant ã ñajachah, mujjiowá áih áhwatnadh déebedih ípi juibinap be. Dawá bií déedih bíbohniiboó ã jeémp jéenanidih Lázaró ã jeémíhip yuh be. Obohjeéhtih, caandih ápi wáhat táutcap be. ²² Biíc yeó jáap, Lázaró ã wanup be. Abraham ã juima yoobát ã jumachah, Dioih ángelwá Abraham pebhna áih caolihdih ã ub bej wahap be. Cubuchah, dawá bií dée bíbohniabut ã wanup be.

Obohjeéhtih, ã wanat túttimah, cáacwá áih báchajidih ã yohochah, áih caolih iiguipna ã bejep be. ²³ Caánboó jumna, tabit ã tubanap be. Pánih tuba chéi enna, Abrahamdih, Lázaró ã pebh ã ñuhuchah, ã enep be. ²⁴ Pánih ennit, Abrahamdih nin pah ã niij ejep be: ‘Nawá, weém nin iiguipboó wá jumachah, weemdih tabit ã tubna caá. Páant ã tubuchah, weemdih jigah ennit, ma teo wáacá. Lázarodih áih téih tíbjiñ mahdih taj daabánit, wíih nuúcdih ã cámahat pínah niijná, ma chíiaat táutá’, Abrahamdih ã niij ejep yah be. ²⁵ Obohjeéhtih, páant ã niijichah yuhna, Abraham caandih nin pah ã niij jepahap be: ‘Juimá, meém baácboó jum jwáhna, nihat ma náahatdih ma bíboh beedánap jì. Obohjeéhtih, Lázaróboó ã moh yéjep jì. Buu Lázaró ninjìh ã táí jumachah, meemdih caá tabit an tubap. ²⁶ Jwí cáth jéih bejcat dée ã jumachah, ded ninmant conna ã jéih dei bejcan caá. Ded conmant ninnabut ã jéih aáb júóhcan caá’, Abraham caandih ã niij jepahap be.

²⁷⁻²⁸ “Páant ã niijichah joinit, dawá bií déedih bíbohni nin pah ã jwáub niijíp be: ‘Nawah Abraham, wá íip pebhboó biícjìh bóo téihya wá údwá páantjeh ã jumap be. Pánihna, wá údwádh naáwát náahna, Lázarodih ma wahaá, queébtut nin iiguipna ã júóhcat pínah niijná’, Abrahamdih ã niijíp yah be. ²⁹ Obohjeéhtih, Abraham caandih nin pah ã niij jepahap be: ‘Dios naáwátdih Moisésji, bita ã naáwátdih naóh yapanitji ã daacni néonadhbut ma údwá ã bíbohna caá. Caán naáwátdih ma údwádh jepahat caá náahap’, Abraham ã niijíp be. ³⁰ Páant ã niijichah joinit, iiguipboó jumni nin pah ã jwáub niijíp be: ‘Yoobópdih tigaá ma niijíp, Nawah Abraham. Obohjeéhtih, biíc wanniji ã pebhna ã jwáub bejchah, queéat caandih joinit, ita táut nuúm tágaá’, Abrahamdih ã niijíp yah be. ³¹ ‘Queéat Moisés ã daacátjidih túi joicán, bita naóh yapanit ã daacátjidihbut túi joicán, wanniji ã boo pud júáwúchah yuhna, queéat caandihbut ã joibican nacaá’, Abraham caandih ã niijíp be”, Jesús át niijíp wat jì.

17

Jwí yéej chájat táutat ã tobohant

(Mt 18.6-7, 21-22; Mr 9.42)

¹ Biíh láa, Jesús nin pah ã bohénitdih át niij naáwáp wat jì: “Dawá yeebdih yéej chájat táutniit ã jumbipna caá. Obohjeéhtih, ã yéej chájat táutatji jíib, Dios queétdih bádi

* 16:13 Mt 6.24

* 16:16 Mt 11.12-13

* 16:17 Mt 5.18

* 16:18 Mt 5.32; 1Co 7.10-11

ã peéh chãjipna caá. ² Nin wébít panihni weemdíh jáap jepahnitdíh ded ã yéj chãjat tútatj jíb Dios caandíh yeejép pohba ã peéh chãjipna caá. Pánihna, caán ã yéj chãjat tútat pínah jãtíh, áih butdíh búdí jeé júdujíl chéó búdhnit, búdí mujna caandíh í yohochah, áta túi taga. Páant í chãjachah, caán wébít panihnidíh ã yéjécah nihna, Dios páant bóo pohba caandíh áta peéh chãjcan taga. ³ Ded pah ñi chãjat pínahdíh ñi túi jenah joyóó. Ñi dée yeebdíh ã yéj chãjachah, 'Páant ma chãjatdíh ma cádaahá', caandíh ñi niijí. Páant ñi niijíchah joinít, táinidíh ã tút nuumáchah, yeebboó ã yéj chãjatjídíh ñi jwáub náhnica bojoó. ⁴ Pánihna, ñi déeboó biíc yeó jáapdíhjuh siete láa yeebdíh yéj chãjnit, 'Páant wã chãjatjídíh wã jígahna caá. Chéneji wã jwáub chãjcan niít', ã niijíchah, páant bóo láa ã yéj chãjatjídíh ma jwáub náhnica bojoó', Jesús át niijíp wat jí.

Ded pah caá Diosdíh túi jenah joyát

⁵ Páant ã niijíchah joinít, Jesús ã bohénit caandíh nin pah át niijíp wat jí:

—Meemdíh chah jwí jenah joyát pínah niijná, jwiítdíh ma teo wáacá, í niijíp wat jí.

⁶ —Mostaza bainí tábíh jumna yuhna, chíhna, búdí nah ã behna caá. Pánihat pah, Dios ã wépatdíh bainíjuh jenah joiná yuhna, nin pah ñi jéih chãjipna caá: Can búdí máa nahdíh 'Máa nahaá, meemjééh dug ñah bejnit, búdí mujna ma juibí ñuhúú', ñi niiját pahjuh ã bejbipna caá, Jesús queétdíh át niijíp wat jí.

Teo wáhní ã tewat naáwát

⁷ "¿Yeebdíh teo wáhní wápchidíh teo, ovejawádh en daoníji ã jwáub juyáchah, ded pah tígaa caandíh ñita niij? 'Ma jeémát júúwá. Ma jeémát pínahdíh ninjíl wã puúb páñap be', ¿ñita niijtá niít? ⁸ Páant ñita niijcán tagaa. Nin pahjuh caá caandíh ñita niijíp: 'Wã jeémát pínahdíh ma puubbí jwuhúú. Wã jeémp babhbachah, weemdíh ma pái jwuhúú. Wã jeémp péaat túttimah, meem jwáh jeémpnit ma babhbaá', yeebdíh teo wáhnidíh ñita niij tágaa. ⁹ Yeebdíh teo wáhní ñi watatdíh ã chãjachah, caandíh 'Túina caá', ñita niijcán tagaa. Páant ñi niijátdíh bidcan, ã tewatdíhjuh caá ápi chãjap. ¹⁰ Pánihna, teo wáhnit í jumat pah mun tígaa yeebbát ñi jumap. Dios ã watatdíh jepahnit, 'Túina caá', ã niiját pínahdíh bidcanjuh, nin pah yeebdíh niij jenah joyát caá náahap: 'Meemdíh teo wáhníjuh mun tígaa wã jumap. Ma watatdíhjuh tígaa wápi tewep', ñi niij jenah joyóó', Jesús át niijíp wat jí.

Diez bácah moópnitdíh Jesús ã booaat

¹¹ Biíh yeó jáapdíh Jesús wã Jerusalén tútchina bejna, Samaria baác, Galilea baác cáth í bejep wat jí. ¹² Bainí tútchidíh í waadáchahjuh, diez bácah moópnitboó yuúp caandíh í en ñuhup wat jí. ¹³ Pánih ennit, nin pah í niij ejep wat jí:

—Maá Jesús, jwiítdíh ma jígah eneeé, í niijíp wat jí.

¹⁴ Páant í niij ejechah, Jesús queétdíh ennit, nin pah át niijíp wat jí:

—Moisés ã watatj pahjuh sacerdotewádhíh ñíih bácahdíh júutudíh ñi bejeé, caán moopát ã ñuumátdíh í jéihyat pínah niijná,* át niijíp wat jí.

Páant ã niijíchah joinít, í bejchahjuh, ílh bácah moopát át ñuumáh bejep wat jí. ¹⁵ Biíc íjeéh jumni áih bácah ã ñuumáchah ennit, Jesús pebhna át jwáub bejep wat jí. Pánih jwáub bejnit, Diosdíh búdí át wéi ejep wat jí. ¹⁶ Pánih wéinit, Jesús íjtcha pebh bódicha caj yoh ñajnit, "Túina caá, Maá", át niijíp wat jí. Caán bácah moópníji Samaria baácdíh bóo judío nihcan wat jí.

¹⁷ —¿Yeeb boonit diez nihcannit beé?

¿Bita nueve dépanih tígaa weñedíh í jwáub júóhcan? ¹⁸ Nin biícjuh, judío nihcan yuhna, Diosdíh 'Túina caá', niijidíh ã jwáub júúwáp be. ¿Dépanih tibeé bita í júóhcan? Jesús át niijíp wat jí.

¹⁹ Páant niijnít, bódicha caj yoh ñajnidíh

—Ñah ñuhnit, ma jwáub bejeé. Wã wépatdíh ma túi jenah joyát júb ma boonap be, át niijíp wat jí.

Ded pah caá Dios ã maáh jumát

(Mt 24.23-28,36-41)

²⁰ Biíh yeó jáapdíh fariseowá Jesúsdíh nin pah í niij wábh joyóó wat jí:

—¿Débólíh tígaa nin baácboó Dios ã maáh jum jwíihbi? í niijíp wat jí.

—Dios ã maáh jumátdíh yeeb cáacwá ñi jéih encan caá. ²¹ 'Jáaj, ninjíl caá ã jumap', 'Jáaj, cój caá ã jumap', ñi jéih niijcán caá. Obohjeéhtíh, weém Dios ã wépatjíl yeebdíh wã teo wáacachah, Dios ã maáh jumát ñi cáth ã jumna caá, Jesús queétdíh át niijíp wat jí.

²² Páant niij péanit, Jesús ã bohénitdíh jwáh nin pah át niij naáwáp wat jí:

—Túttimah, búdí yeejép yap láa ã jumachah, nin baácboó wã jwáub dei júúwát pínahdíh búdí ñi bidbipna yuh caá. Obohjeéhtíh, wã jígoh jwuhcan niít. ²³ 'Candíh eneeé. Can Dios ã wáhní Cristo caá', niij, 'Nin Cristodíh eneeé', bita yeebdíh í niijbípna yuh caá. Páant í niijíchah yuhna, yeebboó queétdíh ñi joyáh bojoó. ²⁴ Wedónachah, nihat yuúp jumna yuhna, í enat pah,

* 17:3 Mt 18.15

* 17:14 Lv 14.1-32

weém nihát cáacwá úd jeñé, wá jwáub dei júúwáchah, nihát í enbipna caá.
 25 Obohjeéhtih, páant wá jwáub dei júúwát pínah játih, buu láa moón weemdih náahcan, tabit yeejép í chájipna caá.
 26 Weém, nihát cáacwá úd jeñé wá jwáub dei júúwáchah, Noéwá jum láa í jumatji pahjeh cáacwá í jwáub jumbipna caá.*
 27 Caán láa moón nihát jeémp babhnit, téihya chéona ít chájap wat jí. Pánih chájna, Diosdih ít jenah joicáp wat jí. Páant í jumuchah, Noéwáji bádi jááj chóoboó í waadát túttimah, Dios pobyit wahnit, caandih náahcannitdih át mao beedánap wat jí. Páant í jumatji pahjeh mun tigaá wá jwáub dei júúwát pínah játih cáacwá í jumbipna caá.*

28 Lot jum láa í jumatji pahjeh, wá jwáub dei júúwát pínah játih, cáacwá í jumbipna caá. Caán láa moón jeémp, babh, jíib cháj, wápchidih taj, muú ít chájap wat jí.
 29 Páant í chájat pónih, Sodoma tútchimant Lotwáji í jwei bejehchajeh, tuu iigát panihni iigni jee dáhna jeámant át buúg jéenep wat jí. Nihat caán tútchidih moondih yohna, Dios caán iigátdih át wahap wat jí.*
 30 Páant í jumatji pahjeh mun tigaá weém nihát cáacwá úd jeñé, wá jwáub dei júúwáchah, cáacwá í jumbipna caá.

31 “Caán yeó jáapdih ded áih muú chahmant bóo coahboó jumni dei bejna, áih bíi déedih ubudih waadcánjeh, yoo bópdih á jwei beje naáh. Wápchiboó jum nibut áih yéguehnadib ubudih á jwáub bejca bojo naáh.*
 32 Lot áaji ded pah mi yapatdih ní náhninaá. Dios á wutatjídih jephacan, mi ih bíi déedih oinit, tac páud enna, náumni nah mit weéép wat jí.*
 33 Pánihna, ded á weñat pínahdihjeh jenah joí chájni, iiguíjna bejni á jumbipna caá. Obohjeéhtih, ded á weñat pínahdih joyáh bojni, wá weñat pínahboodih chájni, á buudcán níit.*

34 “Yeehdih yoo bópdih wá naóhna caá. Wá jwáub dei júóhni yeó jáapdih chénewá íih muú díitna bíicdih í úwáchah, weemdih jephandidihjeh wá ubbipna caá. Weemdih jephacanniboó á cháobipna caá.
 35 Chénewá yaádh bíicdih í tewechah, weemdih jephanihdihjeh wá ub bejchah, bíih wili cháobipna caá.
 36 Wápchiboó chénewá teonit í jumuchah, weemdih jephandidihjeh wá ubbipna caá. Bíih á cháobipna caá”, Jesús át níijíp wat jí.

37 Páant á níijichah joinít, á bohénit caandih nin pah ít úbhh joyóp wat jí:

—¿Dedboo tigaá páant á yapbi? Ít níijíp wat jí.

—Jóopwá í jíij júuduchah ennit, nuñép á moopópboó jéihna, biáboó ní bidcan níit. Páant ní jéihyat pah, dedjíh wá jwáub dei júúwáchah jéihna, biáboó bidcat caá náahap, Jesús queétdih át níijíp wat jí.

18

Éemp wunnih mi úbhh tac buugáat naáwát
 1 Túttimah, Diosdih í úbhh cádahcat pínahdih bohéna, nin pah Jesús á bohénitdih át níj naáwáp wat jí:
 2 “Bíic tútchidih yéejat peéh chájat túttni á jumap be. Caán Diosdih úmcan, cáacwádhbut ápi táí chájap be.
 3 Caán tútchidih éemp wunnihbut mi jumap be. Pánihna, peéh chájat túttni pebhna jubínit, ‘Weemdih eníhcan, yeejép chájnidih ma peéh chájat tútú’, mi níijíp be.
 4 Páant mi níijichah yuhna, dawá láa caánboó ‘Wá peéh chájcan níit’, caántdih á níijíp be. Páant á níijichah yuhna, caántboó caandih chah mi úbhh tac buugánap be. Páant mi úbhh tac buugánachah yap joiná, caanjéh nin pah á níj jenah joyóp be: ‘Weém Diosdih, cáacwádhbut wá úmcan caá.
 5 Páant wá jumuchah yuhna, nintboó mi úbhh tac buugána, weemdih mi chuúáipna caá. Pánihna, caántdih yeejép chájnidih wá peéh chájat tútthipna caá’, á níijíp be”, Jesús át níijíp wat jí.

6 Páant níijnít, Jesús queétdih nin pah át níj jéihyanap wat jí: “Caán yéejat peéh chájat túttni ded pah á chájatdih ní táí jenah joyoó.
 7 Caán táicanni yuhna, caandih úbhh tac buugánihdih á teo wáacap be. Diosboó táini jumna, á níionit á teo wáacat pínahdih búdi í bidichah, queétdih maátápdih á páant tútcan níit.
 8 Pánih táí teo wáacnit, queétdih yeejép chájnitdih waicanjeh á peéh chájipna caá. Pánih táí jepahni á jumuchah yuhna, weém nin baácboó jwáub dei júóhna, daocánnit Diosdih táí jenah joinítidih wá bid jumí dée caá. Pánihna, yeéboó caandih ní táí jenah joí cádahca bojoó”, át níijíp wat jí.

Chénewá Diosdih úbhhnit naáwát

9 Páant níj péanit, “Jwiitboó táinit caá. Bitaboó yeejépwá caá”, níj jenah joinítidih Jesús nin pah át níj naáwáp wat jí:
 10 “Chénewá Diosdih úbhhna í chájap be. Bíic fariseo á jumap be. Bíih Romanowá í maáh á watni dinerodih úbhhni á jumap be.
 11 Pánihna, fariseo ñahnit, nin pah Diosdih á níj úbhhp be: ‘Weém bíi déedih náumni, yaáhdh

* 17:26 Gn 6.5-8 * 17:27 Gn 7.6-24 * 17:29 Gn 18.20-19.25 * 17:31 Mt 24.17-18; Mr 13.15-16 * 17:32 Gn

yéej chājni nihcan caá. Nin Romanowá í maáh á watni dinerodih úbhni á yéej chājat pahbut wā chājcan caá. Bitá í yéej chājat pah wāpí chājcan caá. Pánih táí jumna, “Táina caá”, meemdíh wā niijná caá. ¹² Weém semana jumat pah chéne yeó jáap jeémp jwuhcanjeh, wāpí úbhna caá. Ded cien dinero júdudih wā jíib úbna, diez júdudih meemdíh wāpí wūhna caá. Ma watat pahjeh wāpí táí chājna caá’, fariseo á niij úbáp be. ¹³ Obohjeéhtih, dinerodih úbhnioboó á yéej chājatdih jīgahna, yuúpbít yaíh duo níuhnit, japhoo en ñahacanjeh, Diosdih nin pah á niij úbáp be: ‘Dios, weém yéejni caá. Weemdíh jīgah ennit, ma teo wáacá’, á niijíp be. ¹⁴ Yoobópdihi yeebdih wā naóhna caá. Caán dinerodih úbhni áih meená á jwáub bejehchah, ‘Caán táini caá’, Dios caandih á niij enep be. Obohjeéhtih, fariseobodih ‘Caán táini caá’, Dios á niij encap be. ‘Weém táini, dedé yéejat wihcanni caá’, niijnidih ‘Meém táicanni caá’, Dios á niij enna caá. Obohjeéhtih, ‘Meemjéh caá táini. Weém yéejni wā jumachah, weemdíh ma jīgah en teo wáacá’, niijniboodih Dios á wéi enna caá”, Jesús át niijíp wat jíi.*

*Jesús wébitdih á wábat
(Mt 19.13-15; Mr 10.13-16)*

¹⁵ Biíh láa, cāacwá í túhntidih á teo jáha wábat pínah niijná, Jesús pebhna ít ub juibínap wat yuh jíi. Obohjeéhtih á bohénitboó queétdih ennit, ít jíponih jūihñup wat jíi. ¹⁶ Páant í jūihñuchah ennit, Jesús wébitdih júúwát túttnit, á bohénitboodih nin pah át niijíp wat jíi:

—Queét wébit wā pebhna í júúwá naáh. Í júúwát déedih ñi jáhca bojoó. Queét panihnit Diosdih chah í táí jenah joiná caá. Páant moonájeh Dioíhwá í jéih jumna caá. ¹⁷ Yoobópdihi yeebdih wā naóhna caá. Nit Diosdih í táí jenah joyát pahjeh yeéboó ñi jenah joicáh, Dios ñi maáh á nihcan niít, át niijíp wat jíi.

Dawá bíi déedih bíbohni Jesúsdihi á wábh joyát

(Mt 19.16-30; Mr 10.17-31)

¹⁸ Páant niijní Jesús á bohénit bícdih á bejehchah, judíowá í maátajeéh jumni caandih úbh joyódihi át juibínap wat jíi.

—¿Táí Bohení, páantjeh Diosjeéh táí jumíhna, ded pah tigaá wā chājbi? át niijíp wat jíi.

¹⁹ —¿Dépanih tigaá ‘Táini’, weemdíh ma niij? Diosjeh caá táini. ²⁰ Dios á

watnatnadih ma jéihna caá. ‘Ma áa nih-cannihjéh ma yéej chājca bojoó.* Cáacdih ma ma yohca bojoó.* Ma meemcá bojoó.* Ma yeeca bojoó.* Ma mánadih táiniyeh ma chājáp’,* Dios á niijíp jíi. Caán á watnatnadih jepahat caá náahap, Jesús át niijíp wat jíi.

²¹ —Wébit jumna, wā yap yohcatji pah, buubut bíic yoobó wā yap yohcan caá, Jesúsdihi át niijíp wat jíi.

²² —Diosjeéh ma táí jumat pínah, bainí meemdíh á jedhna caá. Nihat míih bíi déedih jíib chājadih ma bejeé. Pánih jíib chājnit, caán jíibdihi moh yéejnitdih ma wūhuá. Páant ma wāhuchah, nin baácboó ma bíbohátji chah táini míih pínah Dios pebhboó á jumbipna caá. Wā niiját pah chāj péa, wájeéh ma péé júúwá, Jesús caandih át niijíp wat yuh jíi.

²³ Obohjeéhtih, páant á niijíchah joiná yuhna, caánboó dawá bíi déedih bíbohni jumna, áih bíi déedih jíib chāj wāhíhcan, búdí át jīgahap wat jíi.

²⁴ Páant á jepahcatdih ennit, Jesús nin pah át niijíp wat jíi:

—Ded dawá bíi déedih bíbohni Diosdih á jepahíchah yuhna, caandih á buona caá. ²⁵ Camelloboó awí ítbitdih á waad yábac bejíchah nihna, áta buo tagaá. Pánihat pah, dawá bíi déedih bíbohni Dios á maáh jumupboó á wáadíhichah, búdí á buona caá, át niijíp wat jíi.*

²⁶ Páant á niijíchah joinít, bita caandih nin pah ít niijíp wat jíi:

—Páant ma niijíchah bácah, Dioíh pínah ded á jéih jumcan niít, ít niijíp wat jíi.

²⁷ —Cāacwá ded pah í jenah joyátjéh jéh í táí chājíhna yuhna, Dios pebhboó í jéih bejcan niít. Diosjeh caá íguipna bejnit déedih á táí ubup. Caanjéh tigaá nihatdih chāj beedáni. Dedé jéihat pínah caandih á wihcan caá, Jesús át niij jepahap wat jíi.

²⁸ Páant á niijíchah joinít, Pedroboó caandih nin pah át niijíp wat jíi:

—Weemdíh ma joi jwáhuá. Majeéh péeat túat niijná, jwíitboó nihatdih jwí cádahap jíi, át niijíp wat jíi.

²⁹⁻³⁰ —Yoobópdihi yeebdih wā naóhna caá. Diosdih jepahni áih meudíh, á mánadih, á déewádh, yaddih, á wehdih cádah bejnit, nin baácboó á jum jwuhuchah, Dios chah dawá caandih á wáhípná caá. Pánihna, á wanat túttimahbut, Diosjeéh páantjeh á jumbipna caá, Jesús queétdih át niijíp wat jíi.

* 18:14 Pr 29.23; Mt 23.12; Lc 14.11 * 18:20 Ex 20.14; Dt 5.18 * 18:20 Ex 20.13; Dt 5.17 * 18:20 Ex 20.15; Dt 5.19 * 18:20 Ex 20.16; Dt 5.20 * 18:20 Ex 20.12; Dt 5.16 * 18:25 Pr 11.28

*Jesús ã wunat pínahdih ã jwáub naáwát
(Mt 20.17-19; Mr 10.32-34)*

³¹ Páant níj péanit, Jesús doce ã bohénitdih chibít yúp buág át numah bejep wut jī. Pánih bejnit, nin pah queétdih át níj naáwáp wut jī: **“Bainí yeebđih wā naáwíhna caá. Búu Jerusalén tútchina bejna caá jwī chājap. Caanná jwī juibínachah, Dios naáwátđih naóh yapanit jon jātih í daacátji bíic yoobó weém nihát cáacwā úud jeñé wā yapbipna caá.** ³² **Weemđih teonit, judíowā nihcannitđih í jwáub wāh yapabipna caá. Páant í wāh yapanachah, queétoob weemđih deoh naóhnit, mao máac coi jāha, yeejép wéhe, páinit, í mao yohbipna yah caá.** ³³ **Obohjeéhtih, bíic peihcanni yeó jáap túttimah, wā jwáub boo pad jóohbipna caá”**, queétdih át níjíp wut jī.

³⁴ Páant ã níjíchah joiná yuhna, ã bohénit ded pah ã naáwátđih ít beh joicáp wut jī.

*Jéih encannitđih Jesús ã booaat
(Mt 20.29-34; Mr 10.46-52)*

³⁵ Jesús wā Jerusalén tútchina bejna, Jericó tútchina ít toáh juibínap wut jī. Caanjłh jéih encanniboó namá jwéejđih chéudnit, dinero úabhna át chājap wut jī. ³⁶ Pánih chéudnit, dawá ã pebh í yap bejchah joinít, queétdih nin pah át níj úabh joyóp wut jī:

—¿Dépanih tigaá dawá cáacwā í yap bej? át níjíp wut jī.

³⁷ —Jesús, Nazaret tútchidih bóo ã yap bejna caá, caandíh ít níj jepahap wut jī.

³⁸ Páant í níjíchah joinít, caán át ej jwíhip wut jī.

—Jesús, David juima, Dios ã wahni, weemđih ma jġgah eneé! át níj ñaac ejep wut jī.

³⁹ Páant ã níj ñaac ejechah joinít, Jesúsđih waóhnitboó, nin pah ít níjíp wut jī:

—¡Ma laihca bojoó! caandíh ít níj jípónih juihñup wut jī.

Páant í níj juihñuchah yahna, caánboó chah át wép ejep wut jī.

—¡David juima, Dios ã wahni, weemđih ma jġgah eneé! át jwáub níj ñaac ejep wut jī.

⁴⁰ Páant ã níj ñaac ejechah joinít, Jesúsboó chāo ñúhnit, caandíh ã pebhna át ub bejat tútup wut jī. Páant ã bejat tútuchah joinít, jéih encannitđih Jesús pebhna ít ub bejep wut jī.

Á pebhna í ub juibínachah, nin pah caandíh át níj úabh joyóp wut jī:

⁴¹ —¿Ded pah wā chājat tigaá ma náah? át níjíp wut jī.

—Maá, jéih enatđih caá wā náahap, át níj jepahap wut jī.

⁴² —¡Ma eneé! **Weemđih túi jenah joiná, ma boona caá**, Jesús caandíh át níjíp wut jī.

⁴³ Páant ã níjíchahjeh, jéih encanniji át yoób enep wut jī, buca. Pánih ennit, Jesúsjeéh bejna, Diosđih búdí át wēi naáwáp wut jī. Pánihna, bita caán jéih encanniji ã enechah ennit, queébtat Diosđih búdí ít wēi naáwáp wut jī.

19

Zaqueo Jesúsđih ã jwááat

¹ Jesús wā Jericó tútchina juibínit, bac bejat tút ít chājap wut jī. ² Caán tútchidih Zaqueo wát jumni át jumup wut jī. Caán Romanowá í maáta dinerodih úabát tútñit í maáh jumna, búdí dinero át bíbohóp wut jī. ³ “Caán dedna tigaá”, níjñit, Jesúsđih át eníhip wut yah jī. Obohjeéhtih, ã eníhichah yuhna, japcanni dahbit ã jumchah, dawá cáacwā caandíh ít jāhap wut jī. ⁴ Pánihna, Jesús ã yap bejchah, túi enat tút níjná, cáacwáđih náo yap bejnit, sicómoro wát jumni nahdih aab béjnit, caanjłh Jesúsđih át pái lajap wut jī. ⁵ Caanjłh ã pái lajachah, caan náh pájđih Jesús juibi ñahnit, Zaqueodih chéi ennit,

—¡Zaqueo, waicanjeh ma dei júáwá! **Buu míih maúboó wā chāo jwáhbipna caá**, Jesús caandíh át níjíp wut jī.

⁶ Páant ã níjíchah joinít, Zaqueoboó wépép dei jóoh, búdí wéinit, áih maaná Jesúsđih át numah bejep wut jī. ⁷ Jesús caandíh ã pej jum bejchah ennit, nihát cáacwā líjñit, queéjtjeh nin pah ít míc níjíp wut jī:

—Jesús tubit yéejñih maaná ã bejna caá, ít níjíp wut jī.

⁸ Áih maaná numah juibínit, queétdih át numah jeémép wut jī. Pánih jeémep chéudniji Zaqueoboó ñah ñahnit, Jesúsđih nin pah át níjíp wut jī:

—Maá, meemđih bainí wā naáwát tút caá. Wā yéejatđih cádah, túiniboodíh tút maunnit, moh yéejnitđih nihát wíih bíi déedih tac yoób wā wáhbipna caá. Ded dinero wā yee úabhñidih cuatro láa wā jwáubabipna caá, át níjíp wut jī.

⁹ Páant ã níjíchah joinít, nin pah caandíh Jesús át níjíp wut jī:

—**Abrahamji Diosđih ã jepahat jíib, Dios caandíh át túi ubup wut jī. Búu meembát Diosđih ma jepahat jíib, Abrahamji ã juima yoobát ma jumna caá. Páant ma jumachah, meém, majeéh jumnitbat iiguípna bejnit déejidih Dios ã túi ubna caá.** ¹⁰ **Weém nihát cáacwā úud jeñé, buudnit panihnitđih bidnit, túi ubat tút níjná, wā júáwáp be**, Jesús át níjíp wut jī.*

*Dinero júduna naáwát
(Mt 25.14-30)*

11 Páant ã niijíchah joinitboó Jerusalén tátchi pebhjeh jumna, caanná juibínit, “Maáh ã waadbípna nacaá”, í niij jenah joyátdih jéihnit, nin pah queétdih át niij bohénap wat jí: 12 “**Áih baácdih moondih wutat taut niijná, í maáh wúh biih baácbóo maáh waad jwáhdih ã bejep be.** 13 **Á bejat pínah jätih, chénat pah téihya caandih teo wáhnitdih ã bid wáacap be. Í wáac juyáchah, queéť nihatdih biic yooob búdí júb jumni míc dinero júdnadit ã wáhap be. Wáhnit, ‘Wá jwáub júwát pínah jätih, nin dinerojih ní júb cháj teo pánaá’, í maáh pínah queétdih ã niijíp yuh be.** 14 **Obohjeéhtih, áih cáacwá caandih eníhcan, ã maáh jumatdih náahcan, biqúinadit chah maáhdih naáwádih í bejat táutap be. ‘Jwítboó caán ã maáh jumatdih jwí náahcan caá’, í niij naáwát táutap yuh be.**

15 “Obohjeéhtih, caánboó maáh waadnit, ã jwáub juyáap be. Jwáub junít, í tewatdih jéihyat táut niijná, caandih teo wáhnitdih ã jwáub bid wáacap be. 16 Jwíh waóh juní nin pah ã niijíp be, ‘Maá, ma wáhni júdujih júb cháj teonit, diez júdadit wá jwáub júb ubup be’, ã maáhdih ã niijíp be. 17 Páant ã niijíchah joinít, ‘Ma túi chájap be. Weemdih táí teo wáhni ma jumna caá. Bainíbitjihjeh ma túi chájat júb, diez tátchinadit moondih í maáh meemdih wá waadána caá’, ã maáh caandih ã niijíp be. 18 Caán túttimah juníboó ‘Maá, ma wáhni júdujih júb cháj teonit, cinco júdadit wá jwáub júb ubup be’, ã maáhdih ã niijíp be. 19 Páant ã niijíchah joinít, ‘Meém ma túi chájat júb, cinco tátchinadit moondih í maáh meemdih wá waadána caá’, ã niijíp be.

20 “Obohjeéhtih, túttimah juníboó ‘Maá, ma eneé. Weemdih ma wáhni júdadit yégueh chóojih wá táí tai jweí ámhohop be. 21 Meém tubit úm náah jumni caá. Bitadit momat táut, dicat táutnit, meemjéh caán júbidih mapí ubna caá. Páant ma chájatdih jéihnit, meemdih wá úmup be’, ã maáhdih ã niijíp be. 22 Páant ã niijíchah joinít, ‘Meém weemdih ma táí teo wáhap be. Ma niijátjihjeh meemdih wá jwáub naóh yacbípa caá. ¿Meém úm náah jumni níit? ¿Bitadit momat táutni, dicat táutni níit? 23 Páant wá jumachah nihna, wíh dinerojih dinero jwejat meuná ma ámhochah, áta túi tagaá. Páant ma chájachah, caán meúdhí teonit weemdih chah íta wáh tagaá’, ã niijíp be. 24 Páant niij péanit, pehbhit náhnitdih nin pah ã niijíp be: ‘Caandih wá wáhni júdadit dáuc wáinit, chénat pah téihya júdujih táí teoniboodih

ni wáhuú’, queétdih ã niijíp be. 25 Páant ã niijíchah joinít, ‘¡Obohjeéhtih, Maá, caánboó chénat pah téihya júdu jáantjeh ã bíbohna caá!’ caandih í niijíp be. 26 Páant í niijíchah joinít, ‘Ded ã bíbohnihl táí teonidit chah wá wáhbipna caá. Obohjeéhtih, ded ã bíbohna yuhna, ã túi teocat júb, ã bíbohnihdih wá dáuc wáibipna caá.’ 27 Weemdih eníhcannit, í maáh wá jumatdih náahcannitdih, ninna ub júóhnit, wá enepdih ní mao yohoó’, í maáh ã niijíp be”, Jesús át niijíp wat jí.

*Jesús wá Jerusaléna í waadát
(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Jn 12.12-19)*

28 Páant niij péa, cáacwádih chibit yáupbit waóh bejnit, Jerusalén tátchina Jesús wá ít toáh páuh laab bejep wat jí. 29 Pánih toáh páuh laab bejnit, Betfagé wát jumni, Betania wát jumni tátchina pebh, Olivo Jeé páujdih ít juibínap wat jí. Pánih juibínit, Jesús chénewá ã bohénitdih wáhnit, nin pah queétdih át niijíp wat jí:

30 —**Con jíghni tátchibitdih ní bejeé. Waád juibínitjeh, burro wúh cáacwádih duo jwáhcannidit ní jwááhbipna caá. Caandih í chéwat tópdih watnit, ní ub jwáub júwá. 31 Yeebdih enni ‘¿Dépanih caandih watnit, ub bej tigaá ní cháj?’ ã niij wábh joyóchah joinít, ‘Jwí Maáh ã náah jwuhna caá’, ní niij jepahaá, Jesús queétdih át niijíp wat jí.**

32 Páant ã niijíchah joinít, ít bejep wat jí. Caanná juibínit, Jesús ã niijátji pahjeh ít jwááap wat jí. 33 Pánihna, burro wáúhdih í watachah ennit,

—¿Dépanih caandih wat ub bej tigaá ní cháj? ã monó ít niij wábh joyóp wat jí.

34 —Nindih jwí Maáh ã náah jwuhna caá, ít niij jepahap wat jí.

35 —Páant ta tigaá. Ní ub bej jwuhúú, í niij jepachah joinít, Jesús ã pánapboó ít ub jwáub bejep wat jí. Pánih ub juibínit, Jesús ã chúdat pínah niijná, íh jih bóo yégueh chóonadit too dagnit, burro wáúhdih ít cáagap wat jí. 36 Pánih páuh laab chúdnit, ã bejechahjeh, ã jätih waóhnit, caán í maáh pínadit í weñat júetna, íh jih bóo yégueh chóonadit too dagnit, namádih ít jweí waáwáp wat jí. 37 Pánih bejnit, Jerusalén tátchina toáh juibí, Olivo Jeé páujdih dei juibínit, Jesús ã wép chájatjinadit náhnit, Diosdih búdí wéina, nin pah ít niij ejep wat jí:

38 —¡Túina caá, Dios! ¡Meém caá nin jwí Maáh pínadit mat wahap taga! ¡Nin ma wáhnidit ma táí teo wáacá! Páant jwí maáh ã jumachah, majeéh jwí túi jumbipna caá. ¡Nin baácdih jumnit jeáboó jumnitbat meém

20

chah wēpni Maáhdih ī wēi naáwá naáh! It niúj wēj ejep wut jī.*

³⁹ Páant ī niúj wēi ejechah joinít, ĩjeéh péenit fariseowā nin pah Jesúsdih ĩt niúj jūihñup wut jī:

—Bohéni, páant bóojeh! Ma bohénitdih ma ej cádah tótú, ĩt niújip wut yuh jī.

⁴⁰ Obohjeéhtih, Jesús queétdih nin pah át niúj jepahap wut jī:

—**Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Queét ī yayáchah, nin ñajni jee dáhnaboó áta wēi ej tagaá,** át niújip wut jī.

⁴¹ Pánihna, Jerusalén tátchina tóah juibínit, caandih enna, caán tátchidih moondih jīgahna, át juñup wut jī. ⁴² Pánih jūinít, nin pah át niújip wut jī: **“Yeéb Jerusalén tátchidih moón buu yeó jáapna ded pah ñi túi jumat pínahdih jéihna nihna, áta túi tagaá. Obohjeéhtih, weemdíh jepachan, ñi túi jumat pínahdih ñi beh joicán caá.** ⁴³ **Maátcanjeh yeebdíh eníhcannit ñih tátchidih ī túi bóod cháí ñuh páud bejbipna caá, yeéb táchi díitboó jamnit ñi jéih jwei báccap pínah niúnjā.** ⁴⁴ **Pánih chájna, ñih tátchidih ī túi boto mao jéena beedábipna caá. Nihat yeéb díitboó jamnitdih, ñi wehdihbat ī mao yoh beedábipna caá. Dios yeebdíh teo wáacni pínah weemdíh ā wahachah yuhna, ñi jepahcatji jīb páant yeejép ā yapbipna caá”**, Jesús át niújip wut jī.

Jīb chájnítidih Dioih muumánt Jesús ā ñuun bácaat
(Mt 21.12-17; Mr 11.15-19; Jn 2.13-22)

⁴⁵ Jerusalén tátchidih waád juibínit, Dioih muú jóocmant bóo juáhdih Jesúswā ĩt waad béjep wut jī. Pánih waad béjnit, Diosdih ī wúhat pínah nuñupwádh jīb chájnítidih Jesús át ñuun bácanap wut jī. Pánih ñuun bácanit, queétdih nin pah át niúj jūihñup wut jī:

⁴⁶ —**Dios naáwátdih naóh yapani nin pah át niúj naóh daacáp tají:** ‘Wíih muú weemdíh uúbát muú pínah caá’, **Dios ā niúnjā caá,*** át niúj daacáp tají. **Obohjeéhtih, yeéboó Diosdih uúbádih jéohnitdih yeenit, chah ñi jīb waadá uúbhna, nuumnit ī wáac juyát muú pínah ñit chájap taga,*** át niújip wut jī. Queétdih jūih péanit, át bac bejep wut jī.

⁴⁷ Yeó jáap jumat pah Jesús Dioih muuná bohénadh āpí bejep wut jī. Páant ā bohénachah ennit, sacerdotewā ī maata, Moisés ā watatjidih bohénit, bita maátabut caandih ĩt mao yohíhip wut yuh jī.*

⁴⁸ Obohjeéhtih, ā bohénachah joinít, nihat cáacwáboó bádí ĩt weñep wut jī. Páant ĩ weñechah jéihnit, ĩ mao yohat túat niúnjā yuhna, ĩt jéih teo jwahcap wut jī.

* 19:46 Is 56.7 * 19:46 Jer 7.11 * 19:47 Lc 21.37

Jesús ā wēpat
(Mt 21.23-27; Mr 11.27-33)

¹ Biíh yeó jáap Jesús Dioih muú jóocmant bóo juáhbóo cáacwádh át bohénap wut jī. Páant ā bohénachah, sacerdotewā ī maata, Moisés ā watatjidih bohénit, bita maátabut caandih nin pah ĩt niúj uúbh joyóp wut jī:

² —Jwiítidih ma naáwá. ¿Deih wēpatjīh tibeé jwín páant ma chá? ¿Déhe tibeé meemdíh páant ā wut? ĩt niújip wut jī.

³ Páant ĩ niújichah joinít, Jesúsbat nin pah át niúj uúbh joí jwáubanap wut jī:

—**Weembát yeebdíh wā uúbh joibípna caá.** ⁴ **Juan Daabánidih déhe tígáá át daabáat tútjip? yeéb ñi jenah joyóchah.** ¿Dios át wutjican taniit? ¿Cáacwájuh niit ĩt daabáat tútjip? Jesús queétdih át niújip wut jī.

⁵ Páant ā niújichah joinít, queéteh nin pah ĩt múic niújip wut jī: “¿Ded pah tígáá jwí niúj jepah bií? ‘Dios caandih át wutap taga’, jwí niúj jepahachah, caánboó ‘Páant ā jumachah yuhna, ¿depanih tí caandih ñi jepachan?’ jwiítidih ā niúj jūihbipna caá. ⁶ Obohjeéhtih, ‘Juan Dios naáwátdih naóh yapani yoobát ā jumap jī’, nihat cáacwá ĩ niúj jenah joiná caá. Páant ĩ niúj jenah joyóchah, jwiítboó ‘Cáacwájuh caandih ĩt daabáat tútjip taga’, jwí niúj jepahachah, queét jee dáhnajih yohnit, jwiítidih ĩ maobipna caá”, ĩt niújip wut jī.

⁷ Pánih múic wéhe péanit,

—Jwí jéihcan caá, ĩt niújip wut jī.

⁸ —**Caán láa bácah weemdíh wutnidih weembát yeebdíh wā naóhcan niit,** Jesús queétdih át niújip wut jī.

Jiwá iguúhadih yeejép teo wáhnit naáwát
(Mt 21.33-44; Mr 12.1-11)

⁹ Páant niúj péanit, nin naáwátjīh cáacwádh át bohénap wut jī: **“Biic newé jiwá iguúhdih ā momop be.** Mom péanit, bitadh áih iguúhadih en dawá túttnit, biíh báacboó jib jwuhadh ā bejep be. Pánih bejniji maatápdih ā jígohcap be.* ¹⁰ **Túttimah, iguúh ei láa, áih iguúh jībdbh náahna, caandih teo wáhnidih áih iguúhana ā wah bojop yuh be.** Obohjeéhtih, caanná ā juibínachah, iguúhadih en daonítboó caandih teonit, ĩ maáih pínahdih wáhcanejeh, ĩ pái ñuun yóh jwáuba bojop be. ¹¹ **Túttimah, iguúha mínah biíh caandih teo wáhnidih ā jwáub wahap yuh be.** Obohjeéhtih, ā juibínachah enna, caandíhbat biíc yoobó yeejép niúnit, jīb wáhcanejeh, ĩ mao ñuun yóh jwáuba bojop be. ¹² Páant ĩ chájat túttimah, biíhdih jwah ā jwáub wahap yuh be, páant muntih. Obohjeéhtih,

* 20:9 Is 5.1

caandíhbut hiic yoobó í mao ñuun yóh jwáuba bojop be.

¹³ “Páant í chájatjidih ennit, iguíha mínah nin pah caanjéh á niij jengah joyóp be, ‘Buu hiic peihcanni láa wá wahnitjidih ít yeejép chájap tagaá. ¿Buu ded pah tigaá wá chájbi? Wá wáuh wá oinidih wá wahachah, caánboodíh yeejép chájat úmmnit, í jepahmi nacaá’, á niij jengah joyóp yuh be. ¹⁴ Obohjeéhtih, iguíhadih teonithoó í maáh wáuh á jayúchah ennit, nin pah í míc niijíp be: ‘Jwí maáh á wanuchah, ninboó iguíha mínah á jumbipna caá. Pánihna, nin iguíhadih jwiítjeh bíbohah tóot niijná, ¿caandíh jwí mao yoh jíih?’ í míc niijíp be. ¹⁵ Páant niijnít, í maáh wáuhdih teonit, iguíhamant ub bac bejnit, í mao yohop be.

“Pánih mao yohat doonádih joinít, í maáhboó ¿ded pah tigaá queétdih á chájbi? ¹⁶ Áih iguíhana jwáub juibínit, á wáuhdih í mawatjí peéh queét teonitdih á mao yohbipna caá. Queétdih mao yoh péanit, áih iguíhadih bitaboodíh á wáuhbipna caá”, Jesús cáacwádih át niijíp wut jí.

Páant á niijíchah joinít,

—Ma niiját pah á yapca bojo naáh! cáacwá ít niijíp wut jí.

¹⁷ Páant í niijíchah joinít, Jesús queétdih ennit, nin pah át niijíp wut jí:

—Obohjeéhtih, caan páh tigaá á jumbipna caá. Caandíhjih muntih Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át niij naóh daacáp tají:

‘Muú teonit táini jee dáhnadih ñionit, í náahcanni dahdih í yohop yuh be. Obohjeéhtih, queét í yohni dahdih-jeh tigaá Dios á níwip. Caandíh ñionit, áih muu pánihnidih chájna, caán muudíh táí jengah enat tóot niijná, choójboó caan dáhdih á jwíh jwejep be. Caán jee pánihni Dios á wahní pínah tigaá’, át niij daacáp tají. (Sal 118.22)

¹⁸ Pánihna, ded jéih encanni dée pah caan dáhdih tóoc buagni áih bácah dajni á jumbipna caá. Obohjeéhtih, deddih caan dáh á buág jéen nehnit, á boto yoh bojipna caá. Páant á yapat dée, ded weém Dios á wahnidih jepahcan, buadni á jumbipna caá”, Jesús queétdih át niijíp wut jí.

¹⁹ Jesús caán naáwátíh á bohénachah joinít, “Jwiítidih niijná caá á chájap”, Moisés á wutatjidih bohénit, sacerdotewá í maátabut ít niij jéihyep wut jí. Pánih jéihnit, Jesús á naóh péanachajeh, ítih tewíhup wut yuh jí.

Obohjeéhtih, cáacwáboodíh úmmna, Jesúsdih ít jéih teo jwahcap wut jí.

Romano maáta í wábat túttni dinero júdu (Mt 22.15-22; Mr 12.13-17)

²⁰ Pánih jéih teo jwahcan, débólih teonit, í maátadih wáhat tóot niijná, caandíh encanni pahjeh, ít en ñuun péenap wut jí. Pánihna, bita táinit pah jigohnitdihbut Jesús pebh ít wahap wut jí, mácah á jepahachah, í naóh yacat tóot niijná. ²¹ Queét yeenitboó Jesúsdih nin pah ít niij wáuh joyóp wut yuh jí:

—Bohéní, yeecanni jumna, Dios ded pah jwiítidih á chájat tútatdih yoobópdih ma bohéatdih jwí jéihna caá. Ded pah cáacwá jwí niijíchah, maáta í jumuchah yuhna, úmcanjeh yoobópdih mapí naóhna caá. Páant yoobópdih naóhni jumna, nin jwí wáuh joyátidih ma jepahaá: ²² ¿Roma baácdih moón í maáh César á wábat túttni dinero júdu dih caandih jwí wáuhachah, á táí niit? ít niijíp wut jí.

²³ Páant í niijíchah, í yeeatdih jéihnit, nin pah queétdih Jesús át niij wáuh joí jwáubanap wut jí:

²⁴ —Dinero júdu dih weemdih ñi jáutú. ¿Caán júdu dih deih móot, deih wát tigaá á jum? át niijíp wut jí.

—Césarih móot, áih wáwtut á jumna caá, ít niij jepahap wut jí.

²⁵ —Caán láa bácah caán júdu Césarih pínah caá. Pánihna, áih pínah á jumuchah, caandíh wáhat caá náahap. Obohjeéhtih, Dioíh pínah mácah á jumuchah, Dios-boodíh ñi wáhuá, Jesús queétdih át niijíp wut jí.

²⁶ Páant á niij jepahachah joinít, queét caandíh mácah jepahat tútíhnitboó joí yai ñáh bejnit, ít jéih jwáuh yee wáuh joicáp wut jí.

Cáacwá í jwáuh boo pud jáuwát pínah (Mt 22.23-33; Mr 12.18-27)

²⁷ Páant queétdih á jepahat túttimah, biquína saduceowá jwah Jesús pebh ít juibínap wut jí. Queét saduceowá “Cáacwá wanna, í jwáuh boo pud jáóhcan niit”, niijnít ít jumap wut jí.* ²⁸ Pánih jengah joinít, nin pah Jesúsdih ít niijíp wut jí:

—Bohéní, nin pah Moisés át niij daacáp tají: ‘Weép jeñé weh wihcanjeh á wanuchah, á úudboó weép jeñé áajidih jwáuh áa jumap caá náahap. Pánihna, á úudboó áa wih jwahcanni jumna, éemp wannidih á bíboho naáh, á úud jeñé báadhna weh pah í weh jumap pínah niijná’, jwiítidih Moisés át niij daacáp tají.* ²⁹ Bíc weh sietewá í jumap be. Weép jeñéboó áa jum, weh wihcanjeh á wanup be. ³⁰ Á úudboó weép jeñé áajidih á jwáuh áa jumap yuh be. Páant áa jumap túttimah, weép jeñé pahjeh muntih, weh

* 20:27 Hch 23.8 * 20:28 Dt 25.5

wihcanjeh caanbút ã wunup be. ³¹ Tálttimah bóobut weép jeñé áajidih jwáub áa jumna yuhna, caanbút weh wihcanjeh ã wunup be. Páant míicjeh queét nihát ì buúd beedép be. ³² Páant mi weha mána ì wan beedát tálttimah, ì áajibat mi wunup be. ³³ Pánihna, queét nihát ì áa jumnihji, nihát cáacwá ì jwáub boo pud júúwáchah, ¿ded áa tiguaá mi yoób jumbi? saduceowá Jesúsdiñ ìt niij úabh joyóp wat yuh jì.

³⁴ Páant ì niijíchah joinít, Jesús nin pah át niij jepahap wat jì:

—**Nin baáčboó jumna, yad pínahdih ípí ubna caá. Ì weh yatádihbut ípí wáhna caá.** ³⁵⁻³⁶ **Obohjeéhtih, wannitji ì jwáub boo pud júúwát tálttimah, Dios weh jumna, jeáboó jumnit, ángelwá pah ì jwáub wuncan níit. Pánih jwáub wuncan, ì jwáub áa jumcan níit.** ³⁷ **Obohjeéhtih, wannitji ì boo pud júúwát pínahdih yeéb ìt jéhiyatdih náah yacna, nin pah wá niij naóhna caá: Moisésji iigní chálidih ã enatjidih nin pah át niij daacáp tají: ‘Dios nin pah weemdíh ã niijíp jí: “Weém Abraham, Isaac, Jacob ì Maáh caá”, ã niijíp jí’, Moisés át niij daacáp tají.** ³⁸ **Ì wunat tálttimah yuhna, ‘Ì Maáh caá’, Dios át niijíp wat jì. ‘Ì Maáh caá’, ã niijátjidih jéihnit, báadhnit ì jumadnih jwí jéihna caá. ¿Dios báadhnitdihjeh Maáh ã jumna caá! Pánihna, cáacwáih bácah ã wunuchah yuhna, ìh caolih páantjeh ã báadhna caá, Jesús át niijíp wat jì.**

³⁹ Páant ã niijíchah joinít, bita Moisés ã watatjidih bohénitboó,

—Ma túi jepahap be, Bohéní, ìt niijíp wat jì.

⁴⁰ Páant ã jepahachah joinít, úumna, bitabat caandíh ìt jwáub úabh joicáp wat jì.

¿Cristo déhe ã juima tiguaá?

(Mt 22.41-46; Mr 12.35-37)

⁴¹ Jesús queétdih nin pah át jwáub niij úabh joyóp wat jì:

—**‘Dios ã wahni pínah Cristo David juima ã jumnipna caá’, ì niij naóhna caá. ¿Páant niij naóhna, ded pah niij bohé tiguaá ì chá? ¿Davidjihjeh Salmos ì niijní tólihndih nin pah át niij daacáp tají:**

‘Wá Maáhdih Dios nin pah ã niijná caá: “Wá jéihyepmant bóo huwámant ma cháudá.

⁴³ **Pánih cháudnit, nihadnih ma wutuchah, meemdíh en jéihnitdih wá yap yohat túutbipna caá’, ã niijná caá’, Davidji át niij daacáp tají.** *(Sal 110.1)*

⁴⁴ **Páant niij daácnit, Davidji Cristodíh ‘Maá’, át niijíp wat jì. Páant ã niijíchah**

yuhna, ¿ded pah Cristo David juima át jumji? Jesús át niijíp wat jì.

Moisés ã watatjidih bohénit ì táicat

(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 11.37-54)

⁴⁵ Páant niij péanit, nihát ájeéh péenit ì joyóchah, nin pah ã bohénitboodíh Jesús át niij naáwáp wat jì: ⁴⁶ **‘¿Moisés ã watatjidih bohénitdih ìt níi chája chaáh! Queét maátmi yéguéh túini chóo duonít, cáacwá ì enepdih ípí táoh jib bejna caá. Bii dée jíib chájapboó bita queétdih túi wéi jwááh úabátidih ípí náahna caá. Jwiit judiowá jwí bohéat muudíh waáwápboó ípí cháudna caá, nihát cáacwá queétdih ì túi wéi enat pínah niijná. Namah jeémépboobút bejnit, waáwápboó míicjeh cháudna, ípí wéina caá.** ⁴⁷ **Obohjeéhtih, queét éemp wannit yaadíh muunádih ípí dáuc wáina caá. Páant queét yaadhdih ì dáuc wáina yuhna, cáacwá ì enepdih Diosdih maatápdih ípí úabhna caá, queétdih ì wéi enat pínah niijná. Páant ì chájat jib Dios queétdih bádi ã peéh chájbipna caá’, Jesús át niijíp wat jì.**

21

Éemp wannih Diosdih mi wáhat

(Mr 12.41-44)

¹ Jesús ã enechah, Dioíh muudíh jumni dinero júduna ámohat pahdih bádi dinero bíbohniitboó Diosdih ì wáhni júdanadih ìt yacap wat jì. ² Páant ì yacachah, éemp wannihbut chéne júdubitdih mi yacachah, át enep wat jì. ³ Páant ì yacachah ennit, nin pah ã bohénitdih át niij naáwáp wat jì:

—**Nint éemp wannihboó moh yéejnih yuhna, queét chah mi wáhap be.**

⁴ **Queét bádi dinero bíbohniit, ì náahcanni júdanadih Diosdih ì wáhap be. Obohjeéhtih, caántboó bainíbit bíbohniit nihát bíih pah bóonadih mi jíib chájat déedih Diosdih mi wáh beedánap be, át niijíp wat jì.**

Dioíh muudíh bita ì yohat pínah

(Mt 24.1-2; Mr 13.1-2)

⁵ Biquína ã bohénit Dioíh muudíh wéi ennit, nin pah ìt niij míic wéhenap wat jì:

—Nin muú túini caá. Túini jee dáhnajíh ìt chájjip taga. Nin díitboó cáacwá Diosdih ì wáhnibut túini caá, ìt niijíp wat jì.

⁶ Páant ì niijíchah joinít, nin pah queétdih Jesús át niijíp wat jì:

—**Maátcanjeh, nihát buu ñi wéi ennidih yeebdíh eníhcannitboó ì boto mao jéna beedábipna caá. Biic jee dáh bíih dahjih lajni ã wihcan níit, át niijíp wat jì.**

Péeni yeó jáap játih ded pah ã yapat pínah

(Mt 24.3-28; Mr 13.3-23)

⁷ Páant ã niijíchah joinít, queé'tboó nin pah ít niij wáábh joí enep wat jí:

—Bohéni, páant ma niiját ¿de'bólih tiguaá ã yapbi? ¿Ded pah tiguaá jwiit jwí jéihbi? ít niijíp wat jí.

⁸ Páant í niijíchah joinít, nin pah át niij jepahah wat jí: “**Yeeb ní túi chája chaáh! Bíta í yeeatdih ní joicá bojó.** ‘Weém Cristo caá’, niij yeenit, dawá í jáóhbična caá. ‘Yeejépwá ní maáta í wépat déuc wáinit, yeebdíh túi ubni pínah ã jumna caá’, í niijíchah yuhna, yeebboó ní joyáh bojó. ⁹ Dawá baácdih moón í míc mawat doonádih joinít, biíh baácdih moón í maátadih yohihna, í míc mawat doonádihbut joiná, ní úmca bojó. Péeni yeó jáap játih páant ã yapbična caá. Obohjeéhtih, caán péeni yeó jáap caán láahjé ã nihcan níit.

¹⁰ “Caán láa biíc baácdih moón biíh baácna bejnit, í míc maobipna caá. Pánična, nihát baácboó búdí míc mawat ã jumbipna caá. ¹¹ Dawá pehbóó búdí baác méméat, nuugúp láa, wépé wunat ã jumachah, dawá í wunbipna caá. Nin baácboó tabít yeejé ã yapachah, jeámantbut úm náah jumni ã jíghobipna caá. ¹² Obohjeéhtih, páant ã yapat pínah játih, yeebdíh eníhcannitboó teonit, yeejé ã chájbična caá. Pánih chájni, ní míc wáacat muudih moón maátadih naóh yacnit, nemat muáboó í nemat tútbična caá. Wíihwá ní jumat jíib dawá baácdih moón í maátadihbut yeebdíh í naóh yachipna caá. ¹³ Yeebdíh páant yeejé ã chájachah, wíih doonádih queé'tdih ní naóhbična caá. ¹⁴ Páant ã yapat pínahdih jéihnit, í naóh yacachah, ded pah ní jepahát pínahdih játih ní jenah joicá bojó. ¹⁵ Weémboó ded pah ní naáwát pínahdih wá jéihyabipna caá. Páant ní naáwáchah joinít, yeebdíh naóh yacnit í jéih níj wáúbacan níit.* ¹⁶ Ní mána, ní údwá, ní déewá, ní pej jumnitbut yeebdíh naóh yacnit, ní maátadih í tewat tútbična caá, nemat muáboó í nemat pínah níijná. Biquínadih nemat muáboó nem, bitadih í mao yohbipna caá. ¹⁷ Pánična, wíihwá ní jumat jíib, nihát yeebdíh í en jáihbipna caá. ¹⁸ Páant í chájachah yuhna, Dios yeebdíh ã túi wapbipna caá, ní baúdcát pínah níijná. ¹⁹ Páant yeebdíh yeejé ã chájachah yuhna, Diosdih cádahcan, wáanna yuhna, Diosjeéh páantjeh ní túi jumbipna caá.

²⁰ “Biíh baácdih moón soldadowá Jerusalén tútchidih í ñuh péuda bojbipna caá, diitboó jumnit í jéih jwei báccat pínah níijná. Páant í ñuh péuda

bojochah ennit, ‘Nin tútchi buúdná caá ã chájap’, ní niij jéihbipna caá.

²¹ Pánih jéihnit, Judea baácdih jumnit jeená í jwei béje naáh. Jerusalén tútchi diitna jumnitboó í jwei báb beje naáh. Wápchiboó jumnit jweiná, tútchina í jwáub waad béjca bojo naáh. ²² Páant ní jweicáh, caán láa Diosdih jepahcannit judíowádih í yap yohatji jíib ã peéh chájachah, yeebdíhbut ã cháúhbična caá. Páant í yéejat peéh ã chájachah, jon játih Dios naáwátadih naóh yapanit í daacátjidih biíc yooó ã jumbipna caá.* ²³ Dedh wudu jumnihdih, weh túhnihdihbut jweyát chah ã buobipna caá. Caán láa Dios judíowá í yéejatdih búdí íjnit, queé'tdih búdí ã peéh chájbična caá. Páant ã chájachah, nin baácdih moón tabít í jíghobipna caá. ²⁴ Biquínadih í mao yohbipna caá. Bitaboodíh teonit, íih baácna jumat yooó í úb bejbipna caá. Jerusalén tútchidih moondih beedánit, queé't judíowá nihcannit caán tútchidih waadnit, maáta í jumbipna caá. Túttimah, Dios ã jenah joyátji pah, maáta í jumadih ã jwáub déuc wáibipna caá’, Jesús át niijíp wat jí.

Nihat cáacwá úud jeñé ã jwáub dei jáúwát pínah

(Mt 24.29-35,42-44; Mr 13.24-37)

²⁵ “Caán péeni yeó jáap toáh jáúwáchah, yeó, widh, cúiwábut mácah í jíghobipna caá, Dios ded pah ã chájat pínahdih cáacwá í jéihyat pínah níijná. Búdí muj ã nolihat yáaat pah ã yáabipna caá. Pánična, jeáboó jumni mácah jíghatdih ennit, búdí yáaatdihbut joiná, nihát baácdih moón tabít úmmnit, búdí í náhni dahwabipna caá.* ²⁶ Pánih úmmnit, nin baác ded pah ã yapat pínahdih búdí jenah joinít, jeámant jumni ã tút nuumáchah enna, náhni joicánnit pah í jumbipna caá. ²⁷ Páant ã yapachah, weém nihát cáacwá úud jeñé, maáh waadnji, mah tólihjíh, búdí yeh íigátjibbut wá jwáub dei jóóhbična caá. Páant wá jwáub dei jáúwáchah, nihát cáacwá í enbipna caá.* ²⁸ Pánična, wá jwáub dei jáúwát pínahdih ded pah ã júut waáwátadih ennit, úmcan, ní náhni dahwaca bojó. Yeebdíh túi ubni wáicanjeh wá jóóhbična caá.

²⁹ “Higuera nah, biíh nahbut ded pah ã jumadih ní náhniiná. ³⁰ Caan náh jáap wawá ã jumachah ennit, jopchi ã toáh jáúwátadih níipí jéihna caá. ³¹ Pánihat pah wá níjájti biíc yooó ã yapachah ennit, ‘Jesús nin baácboó maáh jumadih ã jwáub dei jáúwát pínah bahniñeh ã judhna caá’, ní niij jéihbipna caá.

* 21:15 Lc 12.11-12

* 21:22 Os 9.7

* 21:25 Is 13.10; Ez 32.7; Jl 2.31; Ap 6.12-13

* 21:27 Dn 7.13; Ap 1.7

³² “**Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Wã niijátji biíc yoobó á yapat pínah jãtíh, nihat caán júut waáwátdíh ennit-boó í wancan niít.** ³³ **Nihat nin baác jeábut á buudbírna caá. Obohjeéhtih, wã naáwátboó buudcánjeh, nihat biíc yoobó á yapbipna caá.**

³⁴ “**¡Yeéb ñi túi jenah joyó chaáh! Bádí numah jeémátdíh chãj, babh máihnit, dawá bíí déedih bíbohathíjeh jenah joiná, wã jwáub dei juúwát pínahdíh ñi jenah joicán niít. Pánih jenah joicán, ñi jéihcat láa yeebdíh ñi yéejat peéh chãjadih wã jáóhbiRNA caá.** ³⁵ **Nihat baácđih moonbát í jenah joicát láa wã jwáub dei juóhbiRNA caá.** ³⁶ **Pánihna, yeó jáap jumat pah túi jenah joinít, Dios á teo wáacatđih ñi uúbú, yeejép á yapachah yuhna, weemdíh ñi cádahcat túut niijná. Pánih yap yohnit, weemdíh cádahcan, weém nihat cáacwã úud jeñé pebh tíiccanjeh ñi ñuhbiRNA caá”,** Jesús át niijíp wut jĩ.

³⁷ Yeó jáap jumat pah Dioih muáboó bohénit, cheyeh jumat pah tútchimant jwáub bac bejnit, Olivo Jeéboó Jesús wã ípĩ jumup wut jĩ.* ³⁸ Pánihna, cáacwãboó Jesús á naáwáchah bádí joihnit, cheibitjeh jáanit, Dioih muáboó ípĩ juibí páñap wut jĩ.

22

Judas maátajíh á múic wéhecat

(Mt 26.1-5,14-16; Mr 14.1-2,10-11; Jn 11.45-53)

¹ Paacánni pandih jeémát yeó jáap, Pascua í niijní, bahníbit át judhdup wut jĩ. Caán yeó jáapnadih dawá cáacwã Jerusalén tútchina ípĩ múic wáacap wut jĩ.* ² Caán láa sacerdotewá í maáta, Moisés á watatjídih bohénit bíicđih, Jesúsđih í tewat pínahdíh ít múic wéhenap wut jĩ. Obohjeéhtih, í tewečah, nihat cáacwã íjnit, queéđih í múic mawat pínahdíh ít úumup wut jĩ. Pánih úumna, cáacwã í encah, ded pah Jesúsđih teonit, í mawat pínahdíh ít bíđip wut jĩ.

³ Páant í bídat pónih, nemépwã í maáh, Judas, Iscariote í niijníđih át waadáp wut jĩ. Caán Judas, Jesús á bohéni á jumuchah yuhna, áih jenah joyátđih át túut numup wut jĩ. ⁴ Pánih jenah joyát túut numniji Jesús pebh queéđih duó wáyat túut niijná, sacerdotewá í maáta, Dioih muudih wapnit í maátadihbut naáwáđih át bejep wut jĩ.

⁵ Páant á naáwáchah wéi joinít,

—Cáacwã í encah, ded pah soldadowã Jesúsđih í tewat pínah niijná, ma duó wáyat pínah júb, meemdíh jwí júb chãjbiRNA caá, Judasđih ít niijíp wut jĩ.

⁶ Páant í niijíchah joinít, jepahna, cáacwã í encah, Jesús pebhna á duó wáyat pínahdíh Judas át jenah joi bíđip wut jĩ.

Jesús á bohénit bíicđih á pée jeémát

(Mt 26.27-29; Mr 14.12-25; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)

⁷ Paacánni pandih jeémát yeó jáap, oveja wááhdih ípĩ maoni yeó jáap, Pascua í niijní yeó jáapđih, ⁸ Pedro, Juandihbut á numah jeémát pínah muudih bídat túutna, Jesús át wahap wut jĩ. Pánih wahnit, nin pah queéđih át niijíp wut jĩ:

—**Pascua yeó jáapđih bíicđih jwí jeémát pínahdíh, ñi ámohbi jwuhúá,** át niijíp wut jĩ.

⁹ Páant á niijíchah joinít,

—¿Dedjĩh tigaá ámohodih jwí bejbi? Ít niij úubh joyóp wut jĩ.

¹⁰ —**Jerusalén tútchidih ñi waadáchah, wáam dahjĩh mah beoni yeebdíh á jwááhbiRNA caá. Ájeñi bejnit, á waadni muadíh yeebút ñi pée waadá.**

¹¹ **Waadnit, caán muú mínahdíh nin pah ñi niij úubh joyoó: ‘ ¿Deyoob tigaá Pascua jeémátđih wã bohénitđih wã numah jeémát tólih pínah á jenit?’ Bohéni á niijná beé’, caandíh ñi niijí.** ¹² **Páant ñi niijíchah joinít, bádí chah bóo tólih, nihat jwí náahat jam beední tólihđih á jwútipna caá. Caán tólihboó Pascua jwí jeémát pínahdíh ñi chãjaá,** queéđ chénewáđih át niijíp wut jĩ.

¹³ Páant á niijíchah joinít, Jerusalén tútchina ít bejep wut jĩ. Caanná juibínit, nihat Jesús á niijátji pah ít jwááap wut jĩ. Pánihna, queéđih júutni tólihđih waadnit, Pascua í jeémát pínahdíh ít chãjap wut jĩ.

¹⁴ Í jeémát hora á juyáchah, í ámohni tólihna juibínit, Jesús á bohénitđih át numah jeémép wut jĩ. ¹⁵ Páant í jeéméčahjeh, nin pah queéđih át niijíp wut jĩ:

—**¡Wã wunat pínah jãtíh, nin Pascua jeémátđih yeebdíh bádí wã numah jeémíhip be!** ¹⁶ **Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Dios pebhboó jwí jumat pínah jãtíh, chéneji nindih wã jwáub jeémp jwuhcan niít. Dios á jenah joyátji pah á maáh jumapboó bíicđih jwí jwáub jeémpbiRNA caá,** queéđih át niijíp wut jĩ.

¹⁷ Páant niij péanit, jiwá iguíf mac jumni pamapđih ubnit, “**Túina caá, Paá**”, Diosđih niij péanit, á bohénitđih át wáhap wut jĩ.

—**Dáa, yeebjéh ñi babhbaá.** ¹⁸ **Weém páant bóojeh wã babh péa jwuhna caá. Dios á maáh jumapboó bíicđih jwí jwáub babhbiRNA caá,** Jesús át niijíp wut jĩ. Páant á niijíchah joinít, ít babhwap wut jĩ.

¹⁹ Páant í babhbat táttimah, pandih ubnit, “**Túina caá, Paá**”, Diosđih niij péanit, á bohénitđih át daj wáhap wut jĩ.

* 21:37 Lc 19.47 * 22:1 Ex 12.1-27; Dt 16.1-8

—**Nin pan wñih bácah panihni caá.** Nindih wá dajat pah, weemdiñ í maobipna caá, yeebdíh wá túi ubat pínah niijná. Pánihna, yeebdíh wá wan wáhatdih náhnit, nindih ñi jeémé, queétdih át niijíp wut jì.

²⁰ Pascua jeémátdih jeémp péanit, Jesús biñh pamapdiñ jwáub ubnit, nin pah queétdih át niijíp wut jì:

—**Nin iguñh mac wñih meép panihni caá.** Wñih meépjñh ñi yéajat jñib buadaáttdih jñib chájna, Dios biícdih ñi túi jumat pínah niijná, yeebdíh wá wan wáhbipna caá.* ²¹ Obohjeéhtih, ñi joyoo. Weemdiñ enihcannitdih duó wáini pínah wá pebh á cháudna caá.* ²² Wá ip jon játiñ weemdiñ á wutatti biíc yoobó wá wanbipna caá. Obohjeéhtih, weemdiñ enihcannitdih duó wáiniboodíh Dios bádi á peéh chájbipna caá, Jesús queétdih át niijíp wut jì.

²³ Páant á niijíchah joinít, “¿Déhe tigaá á duó wáibi?” queétdih ít múic niij wáubh joyóp wut jì.

“¿Déhe tigaá maáh panihni á jumbi?” í múic niiját

²⁴ Pánih jeémpnajeñ, á bohénitboó nin pah ít múic niij wáubh joyóp wut jì: “¿Wñijeéh jamni déhe tigaá maáh panihni á jumbi?” ít niijíp wut jì.*

²⁵ Páant í múic niijíchah joinít, Jesús nin pah queétdih át niij naáwáp wut jì: “**Judiowá nihcannit í maáta ñih cáacwádiñ tubit wutnit caá.** Pánih chájna, ‘Yeebdíh wá túi teo wáacna caá’, queétdih ípí niijná yeh caá. ²⁶ Obohjeéhtih, queét í chájat pah, yeéb ñi chájca bojóo. Ded chah jamíhna, údyi pah á jamu naáh. Maáh jamíhna, teo wáñni pah á jamu naáh.* ²⁷ Jeémp cháudnitdih teo wáñnitboó jeémátdih ípí cáagna caá. Pánihna, jeémpnitboó maáta panihnit í jamna caá. Obohjeéhtih, weémboó ñi Maáh jamna yuhna, teo wáñni pah wá jamna caá.*

²⁸ “Yeéb wájeéh pée cáahcan, yeejép á yapachah yuhna, ñi jweicáp be. ²⁹ Páant ñi jamachah, wá ip weemdiñ maáh á waadaát pah muntih, yeebdíhbut maáta wá waadábipna caá, ³⁰ doce judiowá poómp í maáta ñi jumat pínah niijná. Páant bólihna yeebdíh wá jwáub numah jeémp bahhbipna caá”, Jesús queétdih át niijíp wut jì.*

*Pedro á yeeat pínahdih Jesús á naáwát
(Mt 26.30-35; Mr 14.26-31; Jn 13.36-38)*

³¹ Páant queétdih niij naóh péanit, Pedroboodíh nin pah át jwáub niij naáwáp wut jì:

—**Simón, Simón, meemdiñ baini wá naáwíhna caá.** Yeéb niñat weemdiñ ñi cádahat pínah niijná, Satanás Diosdih át wáubáp wut yeh be. ³² Obohjeéhtih, ma cádahat pínah niijná, weémboó meemdiñ búdi wá wáubáp be. Pánihna, jwáub túi jenah joinít, bita wñihwádiñ ma teo wáacá, queétdih biíc yoobó í jwáub túi jenah joyát pínah niijná, Pedrodih át niijíp wut jì.

³³ —Maá, majeéh weemdiñbut nemat meémboó í nemechah, í mawachah yuhna, weémboó meemdiñ wá cádahcan níit, Pedro át niijíp wut yeh jì.

³⁴ —**Pedro, meemdiñ yoobópdih wá naóhna caá.** Buñjeh mujbai á ewat pínah játiñ, biíc peihcanni láa ‘Caandíh wá jéihcan caá’, ma niij yeebipna caá, Jesús caandíh át niijíp wut jì.

Caandíh í tewat pínahdih Jesús á naáwát

³⁵ Pedrodih páant niij péanit, niñat á bohénitdih nin pah Jesús át jwáub niij wáubh joyóp wut jì:

—**Wñih doonádiñ naáwát túutna, yeebdíh wá wahachah, dinerodih ubcan, bií déedih yacat pínah wuh wáuhdih ubcan, zapatosdihbut ubcah yuhna, ¿náahat yeebdíh á jamnit jñi?** át niijíp wut jì.*

—Jwiíttdih náahat á wihcan jíí, ít niij jepahap wut jì.

³⁶ —**Obohjeéhtih, buu láa ded dinero bíbohni, bií dée yacat pínah wuh wáuhdih bíbohniñbut á ub beje naáh.** Íbat naadíh bíbohcani áih jih bóo yéguhe chóodih jñib cháñ wáñnit, caán jñibñih íbat naadíh á jñib cháña naáh. Tubit tobohat láa jeóhna caá á chájap. ³⁷ Dios naáwátdih naóh yapanit nin pah weemdiñ ít niij daacáp tají. “Yeejép chájni caá”, niijnít, caandíh í peéh chájbipna caá, ít niij daacáp tají.* Yoobópdih yeebdíh wá naóhna caá. Páant í niij daacátji biíc yoobó weemdiñ enihcannit í chájbipna caá, Jesús át niijíp wut jì.

³⁸ —Maá, ma eneé! Ninjñh chéne íbat naá á jamna caá, queét ít niijíp wut jì.

—**iPáant hóojeh! Caandíh ñi jenah joi cádaaha,** Jesús queétdih át niijíp wut jì.

*Getsemani pácahi jamupboó Jesús á wábat
(Mt 26.36-46; Mr 14.32-42)*

³⁹ Páant niij péa, bac bejnit, cheyeh jumat pah ápi bejepboó Olivo Jená át jwáub bejep wut jì. Á bohénitbut ájeéh ít bejep wut jì.

⁴⁰ Caanná juibíñit, Jesús nin pah queétdih át jwáub niijíp wut jì:

* 22:20 Jer 31.31-34 * 22:21 Sal 41.9 * 22:24 Mt 18.1; Mr 9.34; Lc 9.46 * 22:26 Mt 20.25-27; 23.11; Mr 9.35; 10.42-44 * 22:27 Mt 20.28; Mr 10.45; Jn 13.12-15 * 22:30 Mt 19.28 * 22:35 Mt 10.9-10; Mr 6.8-9; Lc 9.3; 10.4 * 22:37 Is 53.12

—**Yeebdih Satanás ã yéejaat túutuchah, caandih jepahcat túat niijná, Diosdih úúbát caá náahap,** át niijíp wut jí.

⁴¹ Páant niij péa, chibít yuápbit bej, bódicha caj yoh ñajnit, ⁴² **“Paá, ma náahna, weemdih ma wanat túutca bojoó. Obohjeéhtih, weém wã wunihcah yuhna, meémboó páant ma náah yacachah, wã wan wúhbiþna caá”,** át niijíp wut jí.

⁴³ Páant ã niij úúbúchahjeh, Dios ã wahni ángel caandih jíghnit, át teo wáacap wut jí. ⁴⁴ Tabít jíghnit, Jesús ã ípdih búdí át úúbúþ wut jí. Pánih úúbhñit, búdí tãþ bejna, meéþjñ widni át chínap wut jí.

⁴⁵ Pánih úúbh péa, jwáub ñah ñuhñit, ã bohénit pebh át jwáub juibínap wut jí. Páant ã jwáub juibínachah, búdí jíghnit, tabít chuná, ítát úwah bejep wut jí. ⁴⁶ Páant í áwuchah ennit, Jesús queétdih nin pah át niij wuþap wut jí:

—**Ñi jáa bojoó. ¿Dépanih úo tiguaá ñi cháþ? Yéejatdih túi yap yohat túat niijná, Diosdih úúbát caá náahap,** át niijíp wut jí.

Jesúsdih enñcannit caandih í tewat (Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Jn 18.2-11)

⁴⁷ Jesús páant ã niijíchahjeh, dawá cáacwã ít juibínap wut jí. Judas, Jesús ã bohéniji, queétdih át duó wái juibínap wut jí. Pánih duó wái juibínit, Jesúh páo tíibdih nomnit, caandih át úúbúþ wut jí. ⁴⁸ Páant ã úúbúchah, Jesús caandih nin pah át niij úúbh joyóp wut jí:

—**¿Judas, weém nihát cáacwã úud jeñédih páo tíib nomnit úúbhna, weemdih enñcannitdih júat níit ma cháþap?** át niijíp wut jí.

⁴⁹ Páant ã niijíchah, Jesús ã bohénit ded pah ã yapat pínahdih jéihñit, nin pah caandih ít niijíp wut jí:

—**¿Maá, nin jwí bíbohni íbat naajñ queétdih jwí mao jíih? ít niijíp wut jí.**

⁵⁰ Páant í niijíchahjeh, biíc Jesús ã bohéniboó sacerdotewã í maáhdih teo wúhniñ jéihyemant bóo moli chóodih át dáuc bóod yohop wut jí. ⁵¹ Páant ã dáuc bóod yohochah ennit,

—**Páant ñi cháþca bojoó,** Jesús queétdih át niijíp wut jí.

Páant niijnít, áih moli chóo jumapjiboó teo jáhanit, boanachah, jáap chóo át jíghop wut jí. ⁵² Pánih boanit, sacerdotewã í maáta, Dioih muúdiñ wapnit soldadowã í maáta, bita maáta bíicdih caandih tewedih juibínitdih nin pah át niij úúbh joyóp wut jí:

—**¿Dépanihna nuumníidih tewat pah íbat naaná, máa quíitnadihbat ubnit, weemdiñ tewedih ñi júóh?** ⁵³ **Yeó jáap jumát pah Dioih muúboó ñijeéh wã jumachah yuhna, weemdiñ ñi teocap be. Obohjeéhtih, buu neméþwã í maáhdih**

jepahnit, ded pah ñi weñat pínahdih Dios ã cháþat túutna caá, Jesús queétdih át niijíp wut jí.*

Pedro ã yeeat

(Mt 26.57-58,69-75; Mr 14.53-54,66-72; Jn 18.12-18,25-27)

⁵⁴ Pánih Jesúsdih teonit, sacerdotewã í maáih muuná ít ub bejep wut jí. Páant í ub bejehchah, Pedroboó yuápjeh át en péenap wut jí. ⁵⁵ Maáih muuná waád juibínit, Jesúsdih teonitji soldadowã wáihyat júda díftboó tau ít cáo jwejep wut jí. Pánih cáonit, ít méé chúud páuda bojop wut jí. Pedrobut í cátih át méé chúudup wut jí. ⁵⁶ Páant ã chúuduchah ennit, biíc teo wúhniñ queétdih nin pah mit niijíp wut jí:

—**Ninbut Jesúsjeéh jumni beé,** mit niijíp wut jí.

⁵⁷ Obohjeéhtih, Pedro nin pah át niij yeenap wut jí:

—**Caandih wã jéihcan caá,** át niijíp wut jí.

⁵⁸ **Túttimah, bíih jwah Pedrodiñ ennit,**

—**Meembút íjeéh jumni caá,** át niijíp wut jí.

—**Nihcan caá,** Pedro át jwáub niij yeenap wut jí.

⁵⁹ Biíc hora túttimah, bíih jwah bitadih nin pah át niijíp wut jí:

—**Yoobópdiñ tiguaá ninbut Jesúsjeéh jumni caá.** Caandih péenit Galilea baácdiñ moón míicjeh caá. Ninbut Galilea baácdiñ bóo jumna, ájeéh péeni mun tiguaá, át niijíp wut jí.

⁶⁰ —**¿Ma niijníidih wã jéihcan caá! Pedro át jwáub niij yeenap wut jí.**

Páant ã niijíchahjeh, mujbai át ewep wut jí. ⁶¹ Páant ã ewechahjeh, Jesús Pedrodiñ át tac páud enep wut jí. **“Buu chei mujbai ã ewat pínah játih, ‘Weém nin newédiñ wã jéihcan caá’, biíc peihcanni láa ma niij yeeþipna caá”,** Jesús ã niijátjidiñ Pedro át náhninap wut jí. ⁶² Pánih náhninit, bac bej, búdí át junúþ wut jí.

Jesúsdih deohnit, í puñat (Mt 26.67-68; Mr 14.65)

⁶³ Jesúsdiñ wapnit soldadowã caandih yeejép deohnit, ít puñap wut jí. ⁶⁴ Pánih páinít, áih quíibdiñ nem chéonit, nin pah ít niij úúbh joi dehewep wut jí:

—**¿Déhe tibeé meemdiñ pái? ít niijíp wut jí.**

⁶⁵ Pánih cháñit, Jesúsdiñ yeejép ít niij júihñup wut jí.

Maáta Jesúsdiñ í naóh yacat

(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Jn 18.19-24)

⁶⁶ Baáb jéenechah, judiowã í maáta, sacerdotewã í maáta, Moisés ã wutatjidiñ bohénitbat ít míic wáacap wut jí. Páant í míic wáacachah, soldadowã Jesúsdiñ ít ub waad bejep wut jí. ⁶⁷ Caanná í ub waád juibínachah,

* 22:53 Lc 19.47; 21.37

queét míc wáacnitboó nin pah Jesúsdiñ it niñ uábh joyóp wut jī:

—Jwiítidih yoobópdiñ ma naáwá. ¿Meém Dios á wahní Cristo niít? it niñjíp wut jī.

—**Yeebdíh wá naáwáchah yuhna, ‘Yoobópdiñ nihcan caá’, ñi niñjípna caá.** ⁶⁸ **Yeebdíhbut wá uábh joyóchah, ñi jepahcan niít.** ⁶⁹ **Obohjeéhtih, Dios chah wēpni á jéhiyemant bóo buwámant weém nihát cáacwá úud jeñé chásudnit, nihátidih wá wutbipna caá,** Jesús queétdih át niñ jepahap wut jī.

⁷⁰—Páant niñjá, ¿Meém Dios wáúh niít? it niñ uábh joyóp wut jī.

—**Caan tígáá weém,** Jesús át niñ jepahap wut jī.

⁷¹Páant á niñ jepahachah joinít, queétyeh nin pah it míc niñ wéhenap wut jī:

—Nin Diosdiñ búdí á yéej naáwáchah, jwí joiná caá. Pánihna, bíhí naóh yacni pínahdih bidat náahcan caá, it niñjíp wut jī.

23

Maáh Pilato pebhna Jesúsdiñ í ub bejat (Mt 27.1-2,11-14; Mr 15.1-5; Jn 18.28-38)

¹Queét maátajeh míc wéhe péanit, Jesúsdiñ Pilato pebhna í ub bejep wut jī. ²Á pebhna ub jwabíniñ, Jesúsdiñ nin pah it niñ naóh yacap wut jī:

—Nin newé jwí déewádhí á yee naáwáchah, jwiít jwí joyóp be. Jwí maáh Césardiñ dinero á wáhat túatcap be. ‘Weém Dios á wahní Cristo ñi maáh caá’, ápi niñjíp be, Pilatodih it niñjíp wut jī.

³Páant í niñjíchah joinít, Pilato Jesúsdiñ nin pah át niñ uábh joyóp wut jī:

—¿Meém judíowá í maáh niít? át niñjíp wut jī.

—**Ma niñját pahjeh tígáá,** Jesús át niñ jepahap wut jī.

⁴Páant á niñjíchah joinít, Pilato sacerdotewá í maátadiñ, bita en ñuhnitdihbut nin pah át niñjíp wut jī:

—Nindih dedé peéh mawat wihcan caá, át niñjíp wut jī.

⁵Obohjeéhtih, páant á niñjíchah joinít, queét chah ít naóh yacap wut jī.

—Caán nihát á bohénitdih yeejép á chájat túatna caá. Galilea baácdih moondíh jwíh bohénit, Judea baácdih moondíh, nin tétchidih moondíhbut yeejép ápi bohéna caá, it niñjíp wut jī.

Herodes Jesúsdiñ á uábh joyát

⁶Páant í niñjíchah joinít, Pilatoboó queétdih nin pah át niñ uábh joyóp wut jī:

—Galilea baácdih moondíh jwíh bohéna, çnin Galilea baácdih bóo niít? át niñjíp wut jī.

⁷—Caán baácdih bóo tígáá, ít niñ jepahap wut jī.

Páant í niñ jepahachah joinít, Galilea baácdih moondíh Herodes maáh á

jamuchah, Pilato Herodes pebhna Jesúsdiñ át wahap wut jī. Pascua yeó jápnadiñ Herodes Jerusalén tútchiboó jwabíni át jam jwáhp wut jī. ⁸Páant á wahní Herodes pebhna á jwabínachah, Herodesboó caandíh ennit, búdí át weñep wut jī. Jesús ded pah á chájat doonádhí joiníj maátápdih Jesús á wēp chájatdih búdí át eníhip wut jī. ⁹Pánihna, Jesús Herodes pebhna á jwabínachah, Herodes maátápdih átiñ uábh joí ñuúnáp wut yuh jī. Obohjeéhtih, caandíh Jesús át jepahcap wut jī. ¹⁰Sacerdotewá í maáta, Moisés á wutatjidiñ bohénitbut, Herodes pebhna jwabí ñuhnit, Jesúsdiñ chah yeejép ít naóh yacap wut jī. ¹¹Túttimah, Herodes áih soldadowá bícdih yeejép niñjít, Jesúsdiñ ít dehweep wut jī. Pániñ deohnit, túini yégueh chóo, maáh á dawát dée chóodih yacnit, Pilato pebhna ít wah jwáuba bojop wut jī. ¹²Pánihna, caán yeó jáapjeh Jesúsdiñ í míc wah jwáuba boj íhna, Herodes Pilatodih í míc wēi jwíhip wut jī. Páant í chájat pínah játiñ ít míc eníhcap wut jī.

Jesúsdiñ í mao yohat túatna (Mt 27.15-26; Mr 15.6-15; Jn 18.38-19.16)

¹³Jesúsdiñ Pilato pebhna í jwáub ub jwabínachah, Pilatoboó sacerdotewá í maátadiñ, judíowá í maátadiñ, cáacwádhíbut át míc wáacat túatup wut jī. ¹⁴Páant í míc wáacat túttimah, nin pah queétdih át niñ naáwáp wut jī:

—Nindih weemdhí ub jáóhniñ, ‘Cáacwádhí yeejép chájat túatni caá’, ñi niñ naóh yacap be. Páant ñi niñ naóh yacachah joinít, yeéb ñi enechah, caandíh wá uábh joí beedánap be. Obohjeéhtih, dedé peéh mawat caandíh á wihcan caá. ¹⁵Herodesbut caandíh uábh joí ennit, dedé á yeejatjidiñ bid jwicánjeh, jwí pebhna át jwáuba bojop taga. ¹⁶Pánihna, caandíh puñat túatnitjeh, wá bacabipna caá, Pilato queétdih átiñ niñjíp wut yuh jī.

¹⁷Pascua jamat pah nemat muúboó jumni í náahnidih Pilato ápi bacananap wut jī. ¹⁸Pánihna, “Jesúsdiñ wá bacami caá”, á niñjíchah joinít, nihát cáacwá nin pah ít niñ ñaacáp wut jī:

—¡Caán newédih bacacanjeh, ma mao yohat túatú! ¡Barrabásboodíh jwiítidih ma baca wáhuá! Ít niñjíp wut jī.

¹⁹Jerusalén tútchiboó jumnit Romano maátadiñ á yohíhatji jíib, bitadiñ á mao yohatji jíibbut, Barrabás nemat muúboó át jumup wut jī. ²⁰Pánihna, Pilato Jesúsboodíh bacáñnit, cáacwádhí át jwáub uábh joyóp wut jī, páant mantíh. ²¹Obohjeéhtih, páant á bacáñhichah joinít,

—¡Cruzboó péoh dodhniñ, caandíh ma mao yohat túatú! Ít niñ ñaacáp wut jī.

²²Páant í niñ ñaacáchah joinít,

—Yeéb páant ñi niij ñaacáchah, ¿dedé tiguaá caán á yéej chájatji jum? Obohjeéhtih, dedé á yéejat peéh mawat á wihcah, caandih wá mao yohat tútcan niit. Pánihna, puñat tútnitjeh, wá bacabipna caá, Pilato queétdih át niij jepahap wat ji.

²³ Obohjeéhtih, páant á niijíchah joinit, chah it yoób ñaacáp wat ji, buca.

—¡Jesúsdih cruzboó péoh dodhnit, ma mao yohat tútú! it niijíp wat ji.

Páant tubit í niij ñaacáchah joiná, Pilato á jenah joyát tút nuumnit, ²⁴ í niiját pah át chájat tútup wat ji. ²⁵ Pánih jepahnit, cáacwá dih mao yohni, nemat muáboó jumni, cáacwá í uábhni Barrabásboodih Pilato át bacanap wat ji. Jesúsdih cruzboó át yoób mao yohat tútup wat ji, buca.

Jesúsdih cruzboó péoh dodhnit, í mawat (Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Jn 19.17-27)

²⁶ Jesúsdih soldadowá cruzdih bewanit, caandih mao yohat tút niijná, it ub bejep wat ji. Pánih ub bejnit, Simón wat jumni, Cirene tútchidih bóodih it jwááap wat ji. Jerusalén tútchidih á waád juibínachah, caandih Jesúh cruzdih it bewat tútup wat ji. Pánih bewat tútnit, Jesús túttimah caandih it péeat tútup wat ji.

²⁷ Jesúsdih í ub bejchah, dawá cáacwá caandih it en péenap wat ji. Yaádhbat caandih búdí it ñaac jái péenap wat ji. ²⁸ Páant í ñaac jái péenachah, tac páud ennit, Jesús queét yaádhbih nin pah át niijíp wat ji:

—Yeéb Jerusalén tútchidih moón yaadá, weemdíh ñi jáicá bojoó. Yeéb múicjeh, ñi wehdihbat juñát caá náahap.

²⁹ Biíh yeó jáap yeebdih yeejép á yapachah, ‘Weh wihcannit yaádh chah weénit í jumna caá’, ñi niijbipna caá.

³⁰ Pánihna, éum jweíhna, ‘Jeená jwiít dih ma jáh jáúwá!’ ñi niijbipna caá.* ³¹ Ñi jenah joyoó. Weém túini wá jumachah yuhna, weemdíh yeejép chájnít, yeéb yéejnitboodih bácah, chah yeejép í chájbipna caá, át niijíp wat ji.

³² Jesúsdih, chénewá yéej chájnitdihbat ájeéh mao yohat tút niijná, Waó lídíp Dah wít jumni jeéboó soldadowá it ub bejep wat ji. ³³ Caán jeená juibínit, Jesúsdih cruzboó péohnit, it pud dodhdop wat ji. Yéejnitdihbat biíh cruznadih péohnit, it pud dodhdop wat ji. Biíc yéejnidih Jesús á jéihyepmant bóo bawámant, biíhdih á wáyámant bóo bawámant, Jesúsdih tac yoób it dodhdop wat ji. ³⁴ Páant í péoh dodhdat túttimah, cruzboó ñuhnit, Jesús á ípdih nin pah át niij uábáp wat ji: “Weemdíh mao yohnit í yéejatdih ma yohoó, Paá. Ded pah í chájatdih í beh joicán caá”,* át niijíp wat ji.

Cruzboó ñuhnitdih wapnit soldadowá Jesúh yégueh chóojidih “¿Deíh tiguaá á jumbi?” múic niijnít, túhwat ¿¿danabitjñh it yoh túhwip wat ji.

³⁵ Dawá cáacwá pehbhit it en ñuhap wat ji. Judíowá í maátabat en ñuhnit, Jesúsdih nin pah it niij deoh naáwáp wat ji:

—Cáacwádih túi teo wáacni jumna, Dios á wahni Cristo nihna, caanjéhat á múic teo wáaca naáh, it niijíp wat ji.

³⁶ Soldadowábub caandih deoh naóhnit, á pebh juibínit, bijni iguñ macdih Jesúsdih babhbat túttna, ítih toonap wat yuh ji. ³⁷ Pánih toonit, queébtat nin pah it niij deoh naáwáp wat ji:

—¡Meém judíowá í maáh jumna nihna, ma wépatjñh mah ma múic túi teo wáacá! it niijíp wat ji.

³⁸ “NIN JUDÍOWÁ Í MAÁH CAÁ”, í niij daacni náodih Jesúh wao cháh cruzboó it nah péoh báudhdup wat ji.

³⁹ Biíc péoh dodhni Jesúsdih nin pah át niij juíhñap wat ji:

—¡Meém Dios á wahni Cristo jumna nihna, ma wépatjñh mah ma múic teo wáacá! jwiít dihbat ma teo wáacá! át niijíp wat ji.

⁴⁰ Obohjeéhtih, páant niij juíhndih biíh yéejniboó nin pah át niij juíh jwáubanap wat ji:

—¡Caandih páant ma niijcá bojoó! ¿Páant niijná, Diosdih mah éumcan niit? Meemdíh peéh mawat biíc yoóbó caandih á jumna caá.

⁴¹ Jwiít yéej chájnitdih í peéh mawachah, yoobópdih caá. Obohjeéhtih, nin á yéej chájcah yuhna, caandih í peéh maona caá, át niijíp wat ji.

⁴² Páant niij péanit, Jesúsdih nin pah át niijíp wat ji:

—Jesús, meém maáh waadná, weemdíh mah túi náhninaá, át niijíp wat ji.

⁴³ —Yoobópdih meemdíh wá naóhna caá. Buu yeó jáapjeh Túini Pebhboó wájeéh mah jumbipna caá, Jesús caandih át niijíp wat ji.

Jesús á wanat (Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Jn 19.28-30)

⁴⁴ Páant í péoh dodhdat túttimah, yeó jáap tac yoób át dupáah bejep wat ji. Pánihna, nihat baác dupániji biíc peihcanni horas túttimah át jwáub baabáh bejep wat ji, páant muntih. ⁴⁵⁻⁴⁶ Páant á jwáub baabáh bejat pínah jätih, Jesús nin pah át niij ñaacáp wat ji:

—Wíih caolihdih mah ubuá, Paá, át niijíp wat ji.*

Páant niij péanit, át wanah bejep wat ji. Páant á wanachahjeh, Dioíh muá díitboó í jáh yaíhni búdí wáupni chóo yeo dei bejna, chéne chóo pah át cháwáp wat ji.*

* 23:30 Os 10.8; Ap 6.16 * 23:34 Sal 22.18 * 23:45-46 Sal 31.5; Hch 7.59 * 23:45-46 Ex 26.31-33; 2Cr 3.14

47 Páant niijnít, Jesús á wunuchah ennit, pebh ñahni soldadowá í maáhboó Diosdih wëinit,

—Nin yéejniji át nihcan tagaá, át niijíp wut jĩ.

48 Pánihna, nihat enedih wáac juibínitji Jesús á wunuchah ennit, búdí jĩgahnit, ñih maanáboó ít jwáub bejep wut jĩ.

49 Obohjeéhtih, nihat Jesúsdihi jéhnit, Galilea baácmant ájeéh jüóhnit yaádhbut Jesúsdihi yuárbít ít en ñahup wut jĩ.*

Jesúh bácahjidihi iyohat
(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Jn 19.38-42)

50-51 Caán láa José wát jumni, Judea baácdih bóo, Arimatea tátchimant Jerusalén tátchina juibíniji át jumup wut jĩ. Yoobópdih chájni, Dios á maáh jumatdih páini wut jĩ. Judíowá í maátajeéh jumna yuhna, Jesúsdihi í mao yohat tátatdih át náahcap wut yuh jĩ.

52 Pánihna, José Pilato pebhna Jesúh bácahjidihi uúbúdihi át bejep wut jĩ. 53 Pánih uúbh péanit, Jesúh bácahjidihi ub deya, táini yéguéh chóojĩh tainit, wannitdih í yoh jwuhca naáh jeé íitboó át yohop wut jĩ.

54 Jesús á wanni yeó jáap judíowá í chooát pínahdih í ámohat yeó jáap wut jĩ. Pánihna, í chooát pínah hora játihbitjeh á jumuchah, Jesúh bácahjidihi táí ámohcanjeh át yohop wut jĩ. Chooát yeó jáap táttimah át táí ámoh péalhip wut yuh jĩ.

55 Galilea baácmant Jesúsjeéh jüóhnit yaádh, á yohat pínah íitboó Jesúh bácahjidihi á ub bejchah, Joséjeéh ít en péenap wut jĩ. Pánihna, caán jeé íitna juibínit, áih bácahjidihi á yohochah, ít enep wut jĩ. 56 Pánih en péa, ñih maaná jwáub bejnit, Jesúh bácahjidihi í ñáñat pínah chej jumni núona, chej jumni maddihbut ít ámohop wut jĩ. Pánihna, chooát hora á juyáchah, Moisés á watatji pahjeh ít choonáp wut jĩ.*

24

Jesús á boo pud jüúwát
(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Jn 20.1-10)

1 Domingo yeó jáap baáb jéenechah, queét yaádh í ámohni chej jumnidih ubnit, Jesúh bácahdih í yohopjiboó caandih ñáñadihi ít bejep wut yuh jĩ. 2 Caandih í yohopji íitna juibínit, caán íitdih nematji jeé júdadih bita í pütú dodhdattji pah á jumuchah, ít enep wut jĩ. 3 Pánih ennit, caán íitdih waad béjnit, í Maáh Jesúh bácahjidihi ít bid juicáp wut jĩ. 4 Pánih bid juicán, “¿Ded pah tigaá át bej?” ít niij jenah joyóp wut jĩ. Páant í niij jenah joi ñuhuchah, chéne neoná yeh iigni yéguéh chóo ñuonít, queét yaádh pebh ít jĩgoh ñahup wut jĩ. 5 Páant í jĩgoh ñuhuchah ennit, búdí úmna, queét yaádh ít páah yoh ñajap wut

jĩ. Páant í páah yoh ñajachah ennit, ángelwá queétdih nin pah ít niij uúbh joyóp wut jĩ:

—¿Dépanih tigaá wannitdih í yohopboó Jesúsdihi ñi bid? 6 Caán ninboó á wihcan caá. Jáantjeh á boo pud jüúwáp be. ¿Galileaboó ñijeéh jum jwuhna, yeebdih á niijátjidihi ñi náhnican niit? 7 **‘Weém ni-hat cáacwá úd jeñédih yeejépwádh í wáhuchah, cruzboó péoh dodhnit, í mao yohbipna caá. Páant í mawachah yuhna, bíic peihcanni yeó jáap táttimah, wá jwáub boo pud jüóhbipna caá’,** yeebdih á niij naawátjidihi ¿ñi náhnican niit? Ít niijíp wut jĩ.*

8 Páant í niijíchah joinít, Jesús á niijátjidihi ít náhninap wut jĩ. 9 Pánih náhninit, Jesús once á bohénitji, bita bíicdih í jumapna í enatjidihi naawádh ít jwáub bejep wut jĩ. 10 Queét yaádh María Mágdala tátchidihi bóli, Juana, bíih wili María Santiago ín, bita yaádhbut íjeéh bejnit Jesús á bohénitjidihi ít naawáp wut jĩ. 11 Obohjeéhtih, í naawáchah joiná yuhna, “Nih yána caá. Déhenit yaadábeh caá”, niij jenah joinít, queét yaádhdih ít joyáh bojop wut jĩ.

12 Obohjeéhtih, Pedroboó í naawáchah joinít, Jesúh bácahjidihi í yohopjina át ñáo ñah bejep wut jĩ. Caaná juibínit, jeé ít díitna péeb jéen ennit, Jesúh bácahjidihi í pinni chóojijeh á ñajachah, át enep wut jĩ. Pánih en, búdí jenah joinít, áih maáboó át jwáub bejep wut jĩ.

Emaús tátchina bejnitdih Jesús á jĩgohat
(Mr 16.12-13)

13 Caán yeó jáapjeh chénewá Jesúsjeéh péenitji Emaús tátchina ít bejep wut jĩ. Jerusalén tátchimant Emaús tátchina once kilómetros wut jĩ. 14 Pánih bejna, nihat Jesús ded pah á yapatjidihi queétjeh míic wéhe bejna ít chájap wut jĩ. Jesús cruzboó ñuhnit, á wunatjidihi, á jwáub boo pud jüúwátji doonádhbut míic wéhe bejna ít chájap wut jĩ. 15 Páant í míic wéhe bejchah, queétdih ñuún jwááh juibínit, íjeéh Jesúsjeéh át bejep wut yuh jĩ. 16 Obohjeéhtih, caandih ít beh encap wut jĩ.

17 Pánih ñuún jwááh juibínit, Jesús queétdih nin pah át niij uúbh joyóp wut jĩ:

—¿Dépanihatdih míic wéhe bej tigaá ñi cháj? át niijíp wut jĩ.

Páant á niijíchah, cháonít, wéicanjeh, caandih ít en ñuhup wut jĩ. 18 Pánih en ñuhnit, Cleofas caandih nin pah át niij jepahap wut jĩ:

—¿Meém Jerusalén tátchidihi nih jibni niit? ¿Buu yeó jáapna caán tátchiboó ded pah á yapatjidihi ma jéhicani niit? át niijíp wut jĩ.

19 —¿Dedé á yapatjidihi niij tigaá ñi cháj? Jesús át niij uúbh joyóp wut jĩ.

* 23:49 Lc 8.2-3 * 23:56 Ex 20.10; Dt 5.14 * 24:7 Mt 16.21; 17.22-23; 20.18-19; Mr 8.31; 9.31; 10.33-34; Lc 9.22; 18.31-33

—Jesús, Nazaret tútchidih bóodih ã yapat. Caán Dios naáwátidh naóh yapani jumna, ã naáwát wēpni, ã chājatbut wēpni beé. Páant ã jumatdidh Dios ã enechah, nihát cáacwābut ã enep be. ²⁰ Túttimah, Dioíh muúdidh en daonít maáta, bita jwí maátatbut caandih peéh mawat pínah niijná, Romanowādih ã wūhchah, queét cruzboó péoh dodhniit, ã mao yohop be. ²¹ ‘Romanowā ã wutatdidh Jesús jwiít judiowādih ã táí ubbipna caá’, niij jenah joinít, búdí wēina jwí chājar yuh be. Obohjeéhtih, ã wunup be. Buu ã wunat túttimah biíc peihcanni yeó jáarpah ã yapna caá. ²² Biquína jwiít biícidh Jesús báadhdajéh péenit yaádh jwiítidh ã naáwáchah, jwí joi wáhi bejep be. Buu cheibitjeh Jesúsdih ã yohopji jeé ítna juibínit, ²³ ãih bácahjidih ã bid juicáp wat be. Bid juicánjeh, jwí pehbhoó jwáub joinít, ángelwādih ã enatjidih jwiítidh ã naáwáp be. ‘Jesús ã boo pud juáwáp be’, ángelwá queétdih ã niij naáwátjidih jwiítidh ã jwáub naóh yapanap be. ²⁴ Bita jwíjeéh jumnitbut Jesúsdih yohopji jeé ítna ãt bejep wat be. Caanná juibínit, queét yaádh ã naáwátji pah ãt enep wat be. Obohjeéhtih, Jesúsdih ãt encap wat be, Emaús tútchina bejnit Jesúsdih ãt niij naáwáp wat jì.

²⁵ Páant ã niijíchah joinít, Jesús nin pah queétdih ãt niij naáwáp wat jì:

—**Yeéb táí jenah joicánnit jumna, Dios naáwátidh naóh yapanit nihát ã daacátjidih páantjeh ñi joyáh bojna caá. Páant ñi joyáh bojat juib, ñi beh joicán caá. Táí joinít, ñi beh joyóchah, áta táí tagaá. Nin pah Dios naáwátidh naóh yapanit ãt niij daacáp tají.** ²⁶ ‘Dios ã wahní pínahdih cáacwá búdí yeejép chājnít, ã mao yohbipna caá. Páant ã mawat túttimah, Dios caandih boonanit, ã pehbhoó maáh ã waadábipna caá’, naóh yapanit ãt niij daacáp tají, Jesús ãt niijíp wat jì.

²⁷ Túttimah, Dios ã wahní Cristodih ded pah ã yapat pínahdih nihát Dios naáwátidh naóh yapanit ã daacátjidih Jesús queétdih ãt beh joyánap wat jì. Moisés ã daacátjidih jwíh bohé, túttimah nihát bita naóh yapanit ã daacátjidihbut ãt bohénap wat jì.

²⁸ Páant ã míc wéhe bejna, ã juibíát pínah tútchidih ã tóah bejchah, Jesús caán tútchidih yap bejni pah ãt nihup wat jì. ²⁹ Páant ã yap bejihichah ennit, ‘Jwíjeéh ma chāo jwáhuú. Tōo ñáh jóohna caá ã chājar’, Jesúsdih ãt niijíp wat jì.

Páant ã niijíchah joinít, Jjeéh ãt chāo jwáhuup wat jì.

³⁰ Pánihna, ã jeéméchah, Jesús pan dahdih ubnit, Diosdih nin pah ãt niij wábuup wat jì: **‘Jeémát ma wáhat túina caá, Paá’**, niij péanit, queétdih ãt daj wáhuup wat jì. ³¹ Páant niij wábhniit, ã daj wáhuuchahjeh, caandih ãt

yooó beh enep wat jì, buca. ã beh enechahjeh, Jesús ãt buúdáh bejep wat jì.

³² ã buúdáh bejchah ennit, nin pah ãt míc niijíp wat jì:

—Namáboó jwiítidh jwááhniit, Dios naáwátidh ã bohé juáwáchah, jwíh caolih bainí ã wéican beé, ãt míc niijíp wat jì.

³³ Pánihna, jeémp péanitjeh, Jerusalén tútchina waicanjeh ãt jwáub bejep wat jì. Caanná juibínit, Jesús once ã bohénitji bita ã chéenwábut ã míc wáacapoó ãt juibínap wat jì. ³⁴ Játih jwíh míc wáac juibínitboó queét chénewá jáap juibínitdih nin pah ãt jípónih jwááh naáwáp wat jì:

—jwí Maáh ãt boo pud jóoh tagaá! Pedrodih ãt jigohop wat be, buca, ãt niijíp wat jì.

³⁵ Páant ã niijíchah joinít, queét jáap juibínitbut namádih ã bejchah, queétdih ded pah ã yapatjidih ãt naáwáp wat jì. Jesús pan dahdih wábhniit, ã dajachah, caandih ã beh enatjidihbut ãt naáwáp wat jì.

Jesús ã bohénitjidih ã jigohat

(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Jn 20.19-23)

³⁶ Páant ã naáwát tacjeh, ã cáth Jesús ãt jigoh ñuhup wat jì.

—**¿Ñi jum caá? Dios ã túyat ñijeéh ã jumna naáh**, queétdih ãt niijíp wat jì.

³⁷ Páant ã niijíchah joinít, ‘**Áih dadahjidih enna caá jwí chājar**’, niij jenah joinít, tubit ãt úmup wat jì. ³⁸ Páant ã úmúchah, queétdih nin pah ãt jwáub niijíp wat jì:

—**¿Dépanih tígaa ñi úm? ¿Dépanihna ‘Nin Jesús nihcan caá’, ñi niij jenah joi? Wíh téihyanadih, wíh jítchanadihbut ã péhwatji ítnadih ñi eneé. Weemdíh ñi teo joyoo. Pánih teo joinít, ñi jéihbipna caá. Dadahjeh wá jumachah nihna, ñita jéih teo joicán tagaá.** ¡Weemjéh tígaa! Jesús queétdih ãt niijíp wat jì.

⁴⁰ Páant niijnít, ãih téihyana, jítchanadihbut, queétdih ãt júatup wat jì. ⁴¹ Obohjeéhtih, páant ã júutuchah yuhna, búdí wēina, en wáhi bejnit, páantjeh ãt táí jenah joi jwáhuup wat jì. Páant ã táí jenah joicátdih ennit,

—**¿Jeémát ñi bíbohcan niit?** Jesús ãt niijíp wat jì.

⁴² Páant ã niij wábuúchah joinít, diibáni queejdih caandih ãt wáhuup wat jì. ⁴³ Páant ã wáhuuchah ubnit, queét nihát ã enechah, ãt jeémép wat jì. ⁴⁴ Pánih jeémp péanit, Jesús queétdih nin pah ãt niijíp wat jì:

—**Ñijeéh jum jwahna, ded pah wá yapat pínahdih yeebdih wá naáwáp jì. Moisés ã daacátji, Dios naáwátidh naóh yapanit ã daacátji, David Salmos ã niijní ã daacátjidihbut biíc yooó weemdíh yapat ã náahap be**, ãt niijíp wat jì.

⁴⁵ Páant niijnít, Dios naáwátidh jwáub bohénit, nin pah ãt niij beh joyánap wat jì:

⁴⁶ —**Dios naáwátidih daácnit nin pah ít niij naóh daacáp tají. ‘Dios á wahni pínah Cristo yeejép yapnit, bíic peihcanni yeó jáap túttimah, á jwáub boo pud jáóhbična caá.*** ⁴⁷ **Páant, á boo pud jáúwát túttimah, cáacwá í yéejatdih cádahnit, túniboodíh í túut nuumát pínah niijná, nihat baácdih moondíh áih túni doonádih í naóh peét bejbipna caá. Páant í túut nuumáchah, Diosboó í yéejatdih á yoh wáhbipna caá. Jerusalén tútchidih moondíh í jwíh naóhbična caá. Túttimah, nihat baácdih moondíhbut í naóh peét bejbipna caá’, ít niij daacáp tají.** ⁴⁸ **Pánihna, yeebboó ded pah weemdíh á yapatdih ennitji, bitadih túi naáwát caá náahap.** ⁴⁹ **Dios á niijníji yeebdíh teo wáacni pínah Túni Espíritudih weemboó yeebdíh wá wahbipna caá. Pánihna, wá wahni pínahdih nin tútchidih ní pái jwáhuá, Jesús á bohénitdih át niijíp wut jí.***

*Jesús jeáboó á púuh laab béjat
(Mr 16.19-20)*

⁵⁰ Páant niij péanit, Jesús Jerusalén tútchimant Betania tútchi pebh queétdih át numah bejep wut jí. Caanná juibínit, áih téihyajíh júut ñahanit, **“Dios yeebdíh á túi teo wáaca naáh”,** queétdih át niijíp wut jí. ⁵¹ Páant niij péanitjeh, jeáboó át púuh laab béjep wut jí.* ⁵² Páant á púuh laab béjechah ennit, caandíh ít wéi naáwáp wut jí. Túttimah, bádí wéinit, Jerusalén tútchiboó ít jwáub bejep wut jí. ⁵³ Pánihna, caanjíh jumna, yeó jáap jumat pah Dioíh muuná bejnit, Diosdih ípi wéi naáwáp wut jí.

Páant bóojeh tigaá weém Lucas wá daacát.

* 24:46 Is 53.1-12; Os 6.2

* 24:49 Hch 1.4

* 24:51 Hch 1.9-11

SAN JUAN

Dios biicdih jumni nin baacboó ã cãac mat

¹ Biĩhmahjeh ded pah Dios ã jumatdih naóhni pínah, Cristo, Diosjeéh átát jumup wut jĩ. Caán Cristo Dios yoobát át jumup wut jĩ. ² Nin baácdih Dios ã chãjat pínah jãtĩh, Cristo Diosjeéh átát jumup wut jĩ. ³ Caan wut jĩ nin baácdih jumni pinahdih át chãjap wut jĩ. Nin baácdih, jeádih, nihadĩh Dios caandĩh át chãjat tútup wut jĩ. Pánih chãjat tútunit, cãacwãdihbut caandĩh át chãjat tútup wut jĩ. Páant ã wutuchah, Cristo nihadĩh át chãj beedánap wut jĩ. Buu jwĩ ennidih, jwĩ enca naáhdihbut ã chãjcah, nihát ãta wihcan tagaa.* ⁴ Cristo tigaá nihadĩh báahdani. Jiátjĩh jwĩ jĩ enat pah, jwĩ íip ded pah ã jumatdih caán jwiit cãacwãdih ã túi jéihyana caá. ⁵ Chei jwĩ jéih encat pah, yéej chãjna, jéih encannit panihnit jwĩ jumna caá. Obohjeéhtih, Cristoboó jiát panihni jumna, jwiitdih túi ennit panihnit ã chãjna caá. Pánihna, dupúatboó jiátidih ded pah ã jéih dubacat pah, dede yéejatbut Cristoboódh ded pah ã jéih yap yohcan caá.

⁶⁻⁷ Cãacwãdih daabáni Juan wut jumnidih Diosboó ã wahni Cristoih doonádih át naóh waáwát tútup wut jĩ, cãacwã caandĩh joinit, Cristodih í túi jepahat pínah niijná.* ⁸ Caán Juan Cristo át nihcap wut jĩ. Obohjeéhtih, Cristo baabát panihni ã jumatdih naóhni Juan át jumup wut jĩ. ⁹ Caán Cristo baabát panihni, nihát cãacwã Diosdih í jéihyat pínah niijná, nin baacboó át jéuwúp wut jĩ.

¹⁰ Dios nin baácdih chãjna, caán Cristo biicdih ít chãjap wut jĩ. Pánih chãjni Cristo ã jumuchah yuhna, nin baácdih moónboó caandĩh í jéihcap jĩ. ¹¹ Nin ã chãjniji baácdihjeh át cãac jumup wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, páant ã cãac jumuchah yuhna, ã chãjni baácdih jumnitboó caandĩh í náahcap jĩ. ¹² Páant í náahcap yuhna, biquína caandĩh jepahnitdih Dios ã weh pah át chãjap wut jĩ. Caandĩh jepahnitboó bácah, yoobópdih ã weh yoobát tigaá í jumup. ¹³ Páant niij naóhna, jwiit jwĩ weh jumihat dée panihcan caá. Obohjeéhtih, Diosboó Cristodih jepahnitdih biic weh pah ã chãjna caá.

¹⁴ Pánihna, Cristo ã cãac jumát túttimah, jwĩjeéh ã jumup jĩ. Páant ã jumuchah ennitji, cãacwãdih oinit, yoobópdih naóhni ã jumatdih jwĩ jéihna caá. Caán Dios wáuh biicjeh jumna, Dios ã wépat ã túyatbut caandĩh ã jumup jĩ. Pánihni ã jumuchah,

jwĩ túi jéihna caá.* ¹⁵ Juan Daabániboó cãacwãdih daabána, Cristo ã jéuwáchah ennit, nin pah ã niij naáwáp jĩ: “Con caá yeebdih wãpĩnaóhni. Obohjeéhtih, weém wã cãac jumát pínah jãtĩh, caán átát jumup wut jĩ. Nin baac ã jumát pínah jãtĩhbut átát jumup wut jĩ. Pánihna, caán weém cháh ã jumna caá”, Juan cãacwãdih ã niijjip jĩ.

¹⁶ Caán Cristo wépnĩ jumna, jwiitdih búdi oinit, dawá láa ã túi teo wáacap jĩ. ¹⁷ Dios ã wutatdih Moisésboódh ãh cãacwãdih át naóh yapaat tútup wut jĩ. Obohjeéhtih, Jesucristoboó Dios cãacwãdih búdi ã oyatdih, ã naáwát túi yoobópdih ã jumatdihbut naóh yapanadih át jéuwáp tajĩ. ¹⁸ Obohjeéhtih, Diosdih jwiit cãacwã jwĩ jéih encan caá. Pánihna, Dios wáuh biicjeh ájeéh jumniiji nin baacboó cãac jumnit, ded pah ã íip ã jumatdih jwiitdih ã jéihyanap jĩ.*

*Juan Daabánidih bita í wáuh joyát
(Mt 3.11-12; Mr 1.7-8; Lc 3.15-17)*

¹⁹ Jerusalén tútchidih moón jwĩ maátaboó sacerdotewãdih, Dioih muúboó teonitdihbut Juan Daabáni pebhna “¿Déhe tigaá meém?” niij wáuh joyát tútunit, ít wah bojop tajĩ. ²⁰ Páant í niij wáuh joyóchah joinit, Juanboó nin pah ã niij jepahap jĩ:

—Yoobópdih yeebdih wã naóhna caá. Weém, Dios ã wahni Cristo nihcan caá, ã niij jepahap jĩ.

²¹ —¿Caán láa bácah déhe tigaá? ¿Meém Cristo nihcan, Elíasji niit?* í niij wáuh joyóp jĩ.

—Nihcan caá, queétdih ã niij jepahap jĩ.

—¿‘Dios naáwãdih naóh yapani ã jéuhbipna caá’, jwĩ naowã í niijnĩ niit?* í niij wáuh joyóp jĩ.

—Obohjeéhtih, weém caán nihcan caá, ã niij jepahap jĩ.

²² —¿Caán láa bácah déhe tigaá meém? Jwiitdih biicmantjeh ma naáwã, jwiitdih wáuh joyát tútunitdih jwĩ túi naáwát pínah niijná. ¿Ded pohba tigaá ma yoob jum? í niij wáuh joyóp jĩ.

²³ Páant í niij wáuh joyóchah joinit, nin pah queétdih ã niij jepahap jĩ:

—Weemdih jenah joiná, Isaiásji nin pah át niij daacáp tajĩ: ‘Biic cãac muú wihcapboó nin pah ã niij wépn naóhbiipna caá: “Jwĩ Maáh ã jéuwát pínah jãtĩh ñi yéej chãjatdih cádahnit, túniboódh túnt nuumnit, caandĩh ñi túi pánaá”, ã niijbipna caá’, át niij daacáp tajĩ.* Páant ã niij daacnji caá weém, ã niijjip jĩ.

²⁴⁻²⁵ Páant ã niijjichah joinit, biquína fariseowã wáuh joyát tútunit í wahnitboó nin pah í jwáuh niij wáuh joyóp jĩ:

* 1:3 Gn 1.1-3; Sal 33.6; Pr 8.22-31; Col 1.15-17; He 1.2; 1 Jn 1.1; Ap 19.13 * 1:6-7 Mt 3.1; Mr 1.4; Lc 3.1-2 * 1:14 1Jn 1.2 * 1:18 Mt 11.27; Lc 10.22 * 1:21 Mal 4.5 * 1:21 Dt 18.15,18 * 1:23 Is 40.3

—Meém Cristo nihcan, Elíasjibut nihcan, Dios naáwátdih naóh yapani pínah nihcan, ¿Caán láa bácah dépanih tigaá meém cáacwádh ma daabá? Í niijíp jī.

²⁶ Páant í niijíchah joinít, Juanboó queétdih nin pah á niij jephap jī:

—Weém cáacwádh mahjīhjah wá daabána caá. Obohjeéhtih, bíih ní beh enca naáh ní cátih á jumna caá. ²⁷ Caán wá túttimah jüóhni chah wēpni caá. Pánihna, caandih jenah joiná, ‘Weém oboh jumni caá’, wá niij jenah joiná caá, á niijíp jī.

²⁸ Betania tútchi Jordán muj conanaamánt Juan cáacwádh í daabánadh queé páant í niij míic wéhenap jī.

“Oveja wáúh panihni Jesús á jumna caá”, Juan Daabáni á niiját

²⁹ Daanimant bóo yeó jáapdh Jesús í niijni á pebhna á dei juyáchah ennit, jwiít caandih joinítidih Juan Daabáni nin pah á niij naáwáp jī: “Ní eneé. Con jüóhni Dios á wahni oveja wáúh panihni caá. Jwiít judíowá jwí yéajat yohat túut niijná, oveja wáúhdih sacerdotewádh jwí mawat túutna caá. Páant í chájat dée panihni, con Dios á wahnidihbut cáacwá í mao yohbipna caá. Pánih wannit, nihát baácdih moón jwí yéajatdih á yoh wáuhbipna caá. ³⁰ Con caá yeebdih wápi naóhni. ‘Wá túttimah jüóhni wá cáac jumát pínah játih jumni jweem cháh á jumbipna caá’, yeebdih wáát niijíp jī. ³¹ Caán láa, weembát Dios wáúh á jumátdih wá jéih jwahcap jī. Obohjeéhtih, panih jéihcan yuhna, yeéb wá déewá caandih ní táí jéihyat pínah niijná, yeebdih mahjīh wá daabánap be”, á niijíp jī. ³²⁻³³ Páant niij péant, Juan jwiítidih nin pah á jwáúw niij naáwáp jī: “Wá daabáát pínah játih weembát caandih wá jéih jwahcah, weemdh daabáát túutni nin pah á niij naáwáp jī: ‘Jop pah jígohni Túini Espíritu yeámt dei jüóhni, bíic newédih á jaamáchah enna, “Caán Dios á wahni caá”, ma niij jéihbipna caá. Caánboó mahjīh daabáát panihni Túini Espíritu á wēpatdih búdí á wáuhbipna caá’, weemdh á niijíp jī. ³⁴ Pánihna, Túini Espíritu, jop pah jígohni, dei jüóhni, caandih á jaamáchah, wá enep be. Pánih ennit, con Dios á wahni á jumátdih jéihna, ‘Yoobópdih Dios wáúh caá’, yeebdih wá niij naóhna caá”, jwiítidih Juan á niijíp jī.

Jesús á jwíth bohénit pínahdih á nítwat

³⁵⁻³⁶ Daanimant bóo yeó jáapdh, jwiít chénewá Juan Daabáni á bohénit, caán bíicdih jwí ñuhachah, Jesús á yop bejehah ennit, nin pah jwiítidih á niij naáwáp jī:

—Condih ní eneé. Con tigaá Dios á wahni oveja wáúh panihni, á niijíp jī.

³⁷ Páant á niijíchah joinít, jwiít Jesúsdh jwí ñuún pée bejep jī. ³⁸ Páant jwí ñuún pée

bejehah, tac páud ennit, jwiítidih nin pah á niij wáúbh joyóp jī:

—**Jüúh, dedédih tigaá ní bid?** á niijíp jī.

—¿Bohéní, deh tigaá meém ma jum? caandih jwí niijíp jī.

³⁹ —**Wájéeh ní jüúwá**, jwiítidih Jesús á niij jephap jī.

Páant á niijíchah joinít, á jumátdih jéihyat túut niijná, ájéeh jwí bejep jī. Cheyeh jwááhnitji caandih jwí pej jum túwup jī.

⁴⁰ Jwiít chénewá Juan Daabáni á niijíchah joinítji Jesúsjeéh bejnit, weém Andrésjīh jwí jumap jī. Andrésboó Simón Pedro á úud jī.

⁴¹ Waicanjeh Andrés weép jeñédih bididih á bejep jī.

—Mesías jwí niijni, Dios á wahnidih jwí jwááap be, át niijíp wat jī. Griegowáboó Dios á wahni niijná, ‘Cristo’ ípi niijná caá.

⁴² Páant niijnít, Andrés Simóndih jwí pebhna át numah jüúwáp tají. Páant á numah juyáchah, Jesús Simóndih nin pah á niijíp jī:

—**Meém Simón, Juan á wáúh caá. Obohjeéhtih, meém Cefas wát búudhni ma jumbipna caá**, á niijíp jī. Jwiít judíowá “Cefas” jwí niijnidih griegowáboó “Pedro”, ípi niijná caá. Páant niijnidih “Jee dáh panihni”, niijná caá jwí chájap.

Jesús Felipedih Natanaeldihbut “Wájéeh ní jüúwá”, á niiját

⁴³ Daanimant bóo yeó jáapdh Jesús Galilea baácna jwiítidih numah bejna, Felipedih jwááhnit:

—**Wájéeh ma jüúwá**, caandihbut á niijíp jī.

⁴⁴ Felipeboó Betsaida wát jumni tútchidih bóo á jumap jī. Andrés Pedrojīh caán tútchidih moon mántih í jumap jī. ⁴⁵ Páant Jesús caandih á niijíchah joinít, Felipeboó Natanaeldih jwíth bididih á bejep jī. Caandih jwááhnit,

—Moisés á naóh daácniji, bita Dios naáwátdih naóh yapanitbut í daácnjidih jwí jwááhna beé. Jesús Nazaret tútchidih bóo José wáúh caá, Felipe caandih át niijíp wat jī.

⁴⁶ Obohjeéhtih, páant á niijíchah joiná yuhna, Natanaelboó nin pah át niij jephap wat jī:

—Páant, Nazaret tútchi oboh jumni tútchi á jumachah, ded caán tútchidih bóo cáacwádh teo wáacni pínah á wihcan níit, át niijíp wat jī.

—Caán láa bácah, meemjéh tih enedih ma jüúwáp, Felipe át niij jephap wat jī.

⁴⁷ Páant niijnít, Jesús bíicdih jwí jumapna át numah jüúwáp tají. Páant, í jüúwáchah ennit, Jesús nin pah á niijíp jī:

—**Con jüóhni, yoobópdih túini judío cáac caá. Caandih dedé yeeat á wihcan caá**, Natanaeldih enna, jwiítidih á niijíp jī.

48 Páant ã niijíchah joinít, Natanaelboó caandih nin pah ã niij wáuh joyóp jĩ:

—¿Ded pah tigaá weemdíh ma téi jéih? ã niijíp jĩ.

—**Meemdíh Felipe ã naáwát pínah játih, higuera nah páujdih ma chúudchah, wáát enep be,** Jesús caandih ã niij jepahap jĩ.

49 —Bohéní, meém Dios wáuh caá. Jwiít judíowá jwí Maáh pínah caá, Jesúsdi h ã niijíp jĩ.*

50 —**‘Higuera nah nump ma chúudchah, wá enep be’, wá niijíchah joinít, ‘Dios wáuh caá meém’, ¿ma niij jenah jói niit? Páant meemdíh wá enatjichah wá chájachah, ma enbipna caá,** Natanaeldih Jesús ã niijíp jĩ.

51 Páant niijnít, nin pah jwiít nihatdíh ã jwáuh niijíp jĩ:

—**Yoobópdi h yeebdíh wá naóhna caá. Jeáboó watni pah ã jumachah, weém nih hat cáacwá úud jeñé namá panihni wá chájnidih Dioih ángelwá aab béjnit, i jwáuh dei jwáuwáchah, ñi enbipna caá,*** Jesús ã niijíp jĩ.

2

Caná tútchidih moón i téihya chéwat

1-2 Chéne yeó jáap túttimah, Galilea baác Caná tútchidih, téihya chéwat ã jumap jĩ. Pánihna, Jesúsdi h i bidichah, jwiítbut ájeéh jwí bejep jĩ. Jesús ín jwí játih caán muená mitát juibínap tají. 3 I táí wéi babhbachah, ñih jiwá iguúh mac át beedáh bejep wat jĩ. Páant ã beedéchah, Jesús ín caandih nin pah mi niijíp jĩ:

—Wáuhú, jáantjeh ñih jiwá iguúh mac ã beedáh bejep be, mi niijíp jĩ.

4 —**Naá, ¿dépanih tigaá weemdíh páant ma niij? Wá tewat pínah ã juibí jwahna caá,** Jesús ã niij jepahap jĩ.

5 Páant ã niij jepahachah joiná yahna, ã ínboó queét teo wáhnitdih nin pah mít niij watji taga:

—Wá wáuh ded pah yeebdíh ã watat pah ñi chájap, mít niiji taga.

6 Caanjíh seis dahwani wáam dahna ã jumap jĩ. Biíc wáam búdí jáaj cómoh pah bóo ã jumap jĩ. Jwiít judíowá Dios ã watatji pah jwí téih chocat tútt niijná, páant bóo dahdih mah yáac yáwaat pínahdih jwípí bíbohoh jĩ. Pánihna, caán muédi h moonbút caan dáhnadih i bíbohoh jĩ.

7 Pánihna, queét teo wáhnitdih nin pah Jesús ã niij watup jĩ:

—**Mahdíh ub juóhnit, caán wáam dahnadih ñi yáac yáwanaá,** ã niijíp jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, teo wáhnit caán wáam dahnadih mah i téi yáac yáwanap jĩ.

8 Páant i yáac yáwaat túttimah, Jesús queétdih nin pah ã jwáuh niij watup jĩ:

—**Buu caandíh toíh ubnit, yeebdíh watnidih ñi juibí wáuhú,** ã niijíp jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, caandíh toíh ubnit, i maáhdih i juibí wáuhup jĩ.

9 Obohjeéhtih, queét mahdihjeh i yáacnijidih Jesús ã tútt nuumúchah, jiwá iguúh mac yoobát át bejep tají. Pánihna, queétdih watniboó caan mácdih ã jwíih babh joyóchah, dedmant i ubatjidih át jéihcap wat jĩ. Obohjeéhtih, caandíh teo wáhnitboó mahjeh i yáacatjidih i jéihyep jĩ. Pánihna, queétdih watni babh joinít, téihya chéonidih ã juáwát túttup jĩ. 10 Caán ã juyáchah, teo wáhnit i maáh nin pah ã niijíp jĩ:

—Jwí bidnitdih caán yoobát macdih jwípí jwíih wáhna caá. Pánihat túttimah, i babh yáwachah ennit, juu macdih jwípí ñuún toíhna caá. Obohjeéhtih meémboó páant mat chájat túttcan tagaá. Caán yoobát macdih toíhcanjeh, juu macboodíh mat jwíih toíhyat túttup taga. Pánihat túttimah, buu caán yoobát macboodíh mat wáhat túttup taga, teo wáhnit i maáhboó téihya chéonidih ã niijíp jĩ.

11 Pánih chájna, Galilea baác Caná tútchidih ã jwíih wéj cháj júttup jĩ, “Dios wáuh caá”, cáacwá i niiját pínah niijná. Pánihna, “Caán Dios ã wahni yoobát caá”, jwiít ã bohénit caandih jwí niij jenah jói jwíihup jĩ.

12 Túttimah, Capernaum tútchina Jesús jwiítidih ã numah bejep jĩ. Páant ã numah bejehchah, ã ín, ã úudwábat jwíjeéh biícdi h i bejep jĩ. Caanná juibínit, daocánni yeó jáap jwí jum jwahup jĩ.*

Juib chájnitdih Dioih muumánt Jesús ã ñuun bácaat

(Mt 21.12-13; Mr 11.15-18; Lc 19.45-46)

13 Pascua yeó jáapna ã toáh juúwúchah jéihnit, dawá jwí déewá Jerusalén tútchina i bejep jĩ.* Jesúsbat jwiítidih caanná ã numah bejep jĩ. Caanná juibínit, Dioih muená enedih jwí bejep jĩ. 14 Caán muédi h jiwíwá, ovejawá, jopwádhibat juib chájnitdih Jesús ã enep jĩ. Bitabat dinero júduidih tútt nuumnít i chúudchah, ã enep jĩ. Queét tútt nuumnítboó cáacwádi h búdí nuumná it chájap tají. 15 Pánihna, caanjíh jumni tópnadi h ubnit, caánboó jumnit cáacwádi h ñih nuúwáwdihbat ã pui ñuun bácanap jĩ. Dinero tútt nuumnít i chúudat páhana, ñih cáagat naanádhbat ã too yoh áacanachah, ñih dinero júduna ã puo yoh ñajap jĩ. 16 Pánihna, jopwádi h juib chájnitdih nin pah ã niij juíhñup jĩ:

* 1:49 Mt 16.15 * 1:51 Gn 28.12 * 2:12 Mt 4.13 * 2:13 Ex 12.1-27; Dt 16.1-8

—**Nñih jopwādih ñi ub bac bejeé. Nin wā ípdih úbát muudih jib chājat muú ñi chājca bojoó**, Jesús ā niijíp jī.

¹⁷ Jesús páant ā niijichah joinit, Dios naawátdih naoh yapani ā daacátjidih jwí náhninap jī. “Dios wā Maáh, múh muudih búdí wā oina caá. Pánih oina, caandih yeejép ī chājachah ennit, búdí wā íjna caá”, āt niij daacáp tajī.*

¹⁸ Jesús páant ā chājachah ennit, jwí maáta caandih nin pah ī niij jūihñap jī:

—¿Dépanihna queétdih páant ma ñuun yóh baca? Meemdih Dios páant ā chājat tútuchah, cāacwā ī chājca naáhdih ma chāj jéutá, jwí jéihyat pínah niijná, Jesúsdiħ ī niijíp jī.

¹⁹ Páant ī niijichah joinit, Jesús queétdih nin pah ā niij jepahap jī:

—**Nin muudih ñi yohochah, biic peihcanni yeó jáap túttimah, yeeb ñi yohni muujidih wā jwúb ámohbipna caá**, ā niijíp jī.*

²⁰ Páant ā niijichah joinit, queét maáta caandih nin pah ī niij úabh joyóp jī:

—Cuarenta seis jópchi nin muudih teona, it péanap tajī. Obohjeéhtih, ¿meémoó biic peihcanni yeó jáapbitjeh teona, ma ámoh péami naniit? ī niijíp jī.

²¹ Obohjeéhtih, caán muudihjeh niijcán, áih bácahdih niijná āt chājap tajī. Páant ā naawáchah yuhna, maáta ī jéihcah, jwiitbut jwí jéih jwuhcap jī. ²² Pánihna, wunniji Jesús ā boo pud jūúwát túttimah, jwiit ā bohénitboó páant ā niijátjidih náhninit, jwí beh joyóp jī, buca. Dios naawátdih ī daacniji núodih, Jesús ā niijátjidihbut “Caán yoobópdih tigaa”, jwí niij jéihyep jī.

Cāacwā ī jenah joyátdih Jesús ā jéih beedáat

²³ Pascua yeó jáapdih Jesús Jerusalén tátchiboó ā jumap jī. Pánih jumnit, jwiit cāacwā jwí jéih chājca naáhdih Dios ā wēpatjīh Jesús ā chājachah ennit, “Caánboó Dios ā wahni Cristo caá”, dawá ī niij jenah joyóp yuh jī. ²⁴ Obohjeéhtih, ded pah ī jenah joyátdih jéihnit, “Weemdih yoobópdih ī jepahcan caá”, Jesús āt niij jéihyep tajī. ²⁵ Pánihna, caanjéh cāacwā ī jenah joyátdih táí jéih beedáni jumna, bita ded pah ī jenah joyátdih caandih úabh joyát ā wihcap jī.

3

Nicodemo

¹ Nicodemo, fariseo, jwiit judiowā jwí maáta poómpdih bóo wut jī. ² Jesucristo Jerusalén tátchiboó jum láa, chei tac yoób dée, Nicodemo Jesúsdiħ enedih āt juibínap wut jī. Pánih juibínit, nin pah āt niijíp wut jī:

—Bohéní, Dios jwiitdih ma bohéat pínah niijná, meemdih ā wahatdih jwí jéihna caá. Pánih wahnit, majeéh ā jumatdihbut jwí jéihna caá. Majeéh ā wihcah, jwiit cāacwā jwí jéih chājca naáhdih mata jéih chājcan tagaá, āt niijíp wut jī.

³ Páant ā niijichah joinit, Jesús caandih nin pah āt niij jepahap wut jī:

—**Yoobópdih meemdih wā naóhna caá. Ded jáap cāac jumni panihni jwúb jumcan, ded pah Dios ā maáh jumatdih ā jéihcan niit**, āt niijíp wut jī.

⁴ —Páant cāac behe ¿ded pah jáap cāac jumni panihni ā jéih jwúb jumbi? ¿Ded pah ā ínih wudahboó ā jéih jwúb waadbí? ¿Caandih mi jwúb jéih weh jumca niit? Nicodemo āt niijíp wut jī.

⁵⁻⁶ —**Cāacwājeh ī weh jumuchah, cāacjeh caá. Obohjeéhtih, Túini Espirituboó cāacwāih caolih wanni panihnidih ā booanachah, jwúb jáap cāac jumni panihnit ī jumna caá. Jáap caolih jumni panihnitjeh Dios weh ī jumna caá. Yoobópdih meemdih wā naóhna caá. Ded mahjīh daabácani, Túini Espiritu wihcanni, jáap panihni jumcan, Dios ā maáh jumapboó ā jéih waadcán niit.** ⁷ Yoobópdih meemdih wā naóhna caá: Meemdihbut jáap cāac jumt panihni caá náhap. Caandih páant wā niij naawáchah, ‘¿Ded pah caán ā yaphi?’ ma niij úabh joicá bojoó. ⁸ Jolith johat panihni caá. Jolith ā jūúwápmant ma jéihcan caá. Á bejep pínahboobát ma jéihcan caá. Á joh buug láajatdihjeh ma jéih enna caá. Pánihat pah, caolih wanni panihnidih Túini Espiritu ā booanachah, ded pah ā booaatdih jéih encan yuhna, cāac ā túat nuumátdih ma táí jéih enna caá,* Jesús āt niijíp wut jī.

⁹ Páant ā niijichah joinit, Nicodemo Jesúsdiħ nin pah āt jwúb niijíp wut jī:

—¿Ded pah niij naóh tigaa ma chāj? Ma naawátdih wā beh joicán caá, āt niijíp wut jī.

¹⁰ —¿Páant, meém judiowádh bohéni yuhna, ded pah wā naawátdih ma beh joicán? ¹¹ Yoobópdih meemdih wā naóhna caá. Jwí jéihyatdih, jwí enatdihbut yeebdih jwí naóhna yuh caá. Obohjeéhtih, jwiitdih ñi joíhcan caá. ¹² Nin baáboó ded pah ā jumatdih wā naawáchah, ‘Yoobópdih ā naóhcan caá’, niijná, Dios pehbóó ded pah ā jumatdihbut wā naawáchah, biic yoobó ñi niij jenah joibína caá.

¹³ —**“Ded Dios ā jumapboó enedih aab béjniji jwúb dei jūóhni ā wihcan caá. Obohjeéhtih, weémoó, nihat cāacwā úud jeñé, caánboó wāpī jumap jī. Pánihna,**

* 2:17 Sal 69.9 * 2:19 Mt 26.61; 27.40; Mr 14.58; 15.29

* 3:7 1P 1.3,23 * 3:8 Ec 11.5

caanmánt dei jáohni weemjéh ded pah á jumatdih yoobópdih wá jéih naóhna caá. ¹⁴⁻¹⁵ Jon játih, Moisésji jum láa, Diohna cáacwá tútchi wihcaphoó jum jwuhna, caandih í jáihñachah, dawá maiwádhíh wahnit, queéjtjéh cáacwádhíh át peéh chájap wut jí. Mai pah jíghnidih ítahjéh Dios Moisésdih át chájat tútup wut jí. Caán mai pah jíghnidih cháj péanit, máa nahdih búadhnit, át baad dóhdop wut jí. Pánihna, det Diosdih táí jenah joinit, caán á baad dódhni mai pah jíghnidih ennit, ít boonap wut jí. * Caán á baad dóhdad pah, cruzboó péohnit, pud dóhdnit, cáacwá weemdhíh í maobipna caá. * Pánihna, weém caán cruzboó wá wunachah, det weemdhíh táí jenah joinit, iiguípna bejnit déeji Diosjééh páantjeh í táí jumbipna caá”, Jesús Nicodemodih át níijíp wut jí.

Dios nihát cáacwádhíh búdí á oyat

¹⁶ “Dios nihát cáacwádhíh búdí á oina caá. Pánih búdí oina, queétdih á peéh chájat déedih táí ubat tút níijná, weém á wáúh bíic jumnidih á wah deyanap jí. Páant á wahachah, det weemdhíh jepahnit iiguípna bejnit déeji Diosjééh páantjeh í táí jumbipna caá. ¹⁷ Dios cáacwádhíh yéejat peéh chájat túatna, weém á wáúhdih nin baáboó á wah deyapac jí. Obohjeéhtih, iiguípna í bejat déedih queétdih wá táí ubat pínah níijná, á wah deyanap jí.

¹⁸ “Weém á wáúhdih det jepahnitdih Dios í yéejat jíib á peéh chájcan níit. Obohjeéhtih, det weemdhíh í jepachah, queétdih í yéejat jíib á peéh chájipna caá. ¹⁹ Weém Dios wáúh baabát panihni nin baáboó jáohna, ded pah cáacwá Diosjééh í táí jumap pínahdih wá jéihyaíhna caá. Obohjeéhtih, weém caán baabát panihnidih cáacwá í náahcap be. Í chájat yeejép á jumachah, dupúat panihnidihjeh í náahap be. Pánihna, baabát panihnidih náahcan, yeejép chájnit í jumachah, Dios queétdih á peéh chájipna caá. ²⁰ Nihat yéej chájnit í yéej chájatdih cádahíhcan, páant í chájatdih bita í encat pínah níijná, baabát panhipboó í júúwíhcan caá. * ²¹ Obohjeéhtih, det Diosdih jepahnit baabáboó í júúwíhna caá, Dios á wépatjéh í táí chájatdih bita í enat pínah níijná”, Nicodemodih Jesús át níijíp wut jí.

Jesús ded pah á jumatdih Juan Daabáni á naáwát

²² Túttimah, jwiít á bohénitdih Judea baácna Jesús á numah jíib bejep jí. Caanná jíib bejnit, caanjéh moón Diosdih í jepachah, queétdih á daabánap jí. ²³ Enón wát jumni pebh Salim wát jumapdih caan méj numahni á jumachah, Juanbut cáacwádhíh daabána át chájap wut jí. Queétdih á daabáat pínah níijná, dawá á pebhna ít juibínap wut jí. ²⁴ Caán láa Juan Daabánidih jwí maáta í teo jwuhcap jí. *

²⁵ Biquina Juan Daabáni á bohénit bíic jwí déejéh ded pah jwiít judiówá jwípf daabáatdih míic wéhena ít chájap wut jí. ²⁶ Pánih míic wéhe péanit, Juan pebhna juibínit, á bohénit caandih nin pah ít níij joyóp wut jí:

—Bohéní, Jordán muj conanaajéh majeéh jumni í ‘Caán caá weemdhíh chah jumni’, ma níijnáboó buú cáacwádhíh daabána caá á chájap. Páant á daabánachah, nihát caan pebhna míicjeh bejna caá í chájap, Juandih ít níijíp wut jí.

²⁷ Páant í níijíchah joinit, Juan nin pah át níij jepahap wut jí:

—Diosboó weemdhíh á jwíh daabáat tútup jí. Pánihna, buú caandih jwuh daabáat túatnit, á pebhna cáacwádhíh á bejat túatna caá. ²⁸ “Weém Cristo nihcan caá”, wá níijíchah, yeéb níi joiná beé. Obohjeéhtih, Cristo játih weemdhíh Dios á wahap jí. * ²⁹ Pánihna, ájeéh cáacwá í bejchah enna, búdí wá wéina caá. Nin panihat dée caá: Téihya chéonih pínahboó mi áajeéh mi bejchah ennit, á pej jumni á weíat pah mun tigaá, weembát Jesúsdi í táí péenachah ennit, búdí wá wéina caá. ³⁰ Pánihna, cáacwá weemdhíh péé cádahnit, Cristoboodíh jwáub táí péeat caá náahap, Juan queétdih át níij jepahap wut jí.

Dios wáúh japmant jáohni á jumap

³¹ Páant níij naóh péanit, nin pah Juan á bohénitdih át jwáub níij naáwáp wut jí: “Jeámant jumni níi nin baáboó dei jáohni nihatdih á táí jéih beedána caá. Obohjeéhtih, jwiít cáacwá nin baáboó jumni, nin baácdihjeh ded pah á jumatdih jéihnit, jwí naóhna caá. Caán Dios á wahniboó jwiít cáacwá chah jéihni á jumna caá. ³² Ded pah á enatjí, á joyátjidihbut jwiítidih á naóhna caá. Páant á naáwáchah yuhna, cáacwáboó á naáwátdih í joíhcan caá. ³³ Pánihna, jeámant jáohni á naáwáchah, ded táí joini ‘Dios yoobópdih naóhni caá’, á níij jéihna caá. ³⁴ Dios á wahní Cristodih áih Túini Espíritudih búdí yoobát á wáhap be. Pánihna, Cristo Dios naáwátdih yoobópdih ápf naóhna caá. ³⁵ Dios á wáúhdih búdí oinit, caandih

* 3:14-15 Nm 21.9 * 3:14-15 Is 52.13; Jn 8.28; 12.32-34; 18.32 * 3:20 Job 24.13-17 * 3:24 Mt 14.3; Mr 6.17; Lc

3.19-20 * 3:28 Jn 1.20 * 3:35 Mt 11.27; Lc 10.22

nihat i maah ã jumat túatna caá.* 36 Dios wáuhdih ded jepahni Diosjeéh páantjeh ã jumbipna caá. Obohjeéhtih, ded ã wáuhdih yap yohniboodih ijnit, Dios búdi ã peéh chãjachah, ãjeéh ã wihcan niit”, Juan ãt niijíp wut jĩ.

4

Jesús Samaria baácdih bólijh ã míc wéheat

1 Juan chah dawá cáacwã Jesúsdih péenitdih ã daabáát doonádihi fariseowã it joyóp wut jĩ. 2 Obohjeéhtih, Jesús pohba ã daabácan jĩ. Jwiit ã bohénitboó jĩ cáacwãdih jwĩ daabánap jĩ. 3 Fariseowã i jéihyat doonádihi joinit, Jesúsboó Judea baácdih jumnihi Galilea baácna jwiitdih ã numah bejep jĩ.

4 Caanná bejna, Samaria baácdih yap bejat túat jwĩ chãjap jĩ. 5 Pánih yap bejna, Samaria baácdih bóo Sicar táтчina jwĩ juibínap jĩ. Caan pébh jwĩ nuo Jacob ã wáuh Josédih ã wáhniji baácbit ãt jumap wut jĩ.* 6 Caanjĩh Jacobwãji i mah tóihyat íit ã jumap jĩ. Pánihna, Jesúsboó yuap juóhniji chãunã, yeó jáap tac yoób caán íit pebh ã choó chãudap jĩ. 7-8 Páant ã choó chãudat pónih, jwiit ã bohénitboó táтчina jeémát jib chãjadih jwĩ aab bejep jĩ. Caanjĩh Jesús ã chãudachah, Samaria baácdih bóli mah tóhyodih mit dei juibínap wut jĩ. Páant mi mah tóhyochah, Jesús nin pah caántdih ãt niijíp wut jĩ:

—**Weemdíh mah ma wáhuá**, ãt niijíp wut jĩ.

9 —Meém judío cáac caá. Weémboó Samaria baácdih bóli caá. ¿Dépanih tígaa weemdíh mah ma wáuh? Jesúsdih mit niij jepahap wut jĩ. (Jwiit judiowã Samaria baácdih moondih jwĩpĩ enihcap jĩ. Pánihna, páant mit niijíp wut jĩ.)*

10 Páant mi niijíchah joinit, Jesús caántdih nin pah ãt niij naáwãp wut jĩ:

—**Dios meemdíh ã teo wáacat déedih jéihcan, meemdíh mahdih wáuhnidihbut ma jéihcan caá. Pánih jéihna nihna, ‘Mah ma wáhuá’, weémboodih mata niij wáuh tagaa. Caán wã wáhihi mah panihnidih ma bahbachah, míh caolih ãta túi boo tagaa**, ãt niijíp wut jĩ.

11 —¿Dépah niij tígaa páant ma niij? Nin mah tóhyat íit numah bóo caá. Mah tóhyat pínah wáam dah bibohcan, ¿deh tígaa caolihdih booat túatni mah ma ubbi? 12 Jwĩ nuo Jacobji, ã wehbut, íih nauápwa bíicdih nin íitdih mah ubnit, it bahhbp wut jĩ. Áihjidih jwiit ã juimenádihi ãt wáhp wut jĩ. ¿Pánihna, jwĩ nuo Jacobji chah wépní niit ma jumap, páant ma niijná? mit niijíp wut jĩ.

13 —**Ded nin íitdih bóo mahdih bahhni ã jwáuh taca joótipna caá, páant muntih.** 14 **Obohjeéhtih, weém wã wáuhi mah panihnihoodih bahhna, chéneji ã taca joótcn niit. Ded wã wáuhi mah panihnidih bahhna, Diosjeéh páantjeh ã tái jumbipna caá. Meo waó cáahdih mah nooj bácní ã jöpcat pah wã wáuhi mah panihni ã beedcán niit**, Jesús caántdih ãt niijíp wut jĩ.*

15 —Caán láa bácah, caán ma niijní mahdih weemdíh ma wáhuá, jwáuh taca joótcn, ninboó yeó jáap jumat pah mah tóhyodih wã juóhcat pínah niijná, mit niijíp wut jĩ.

16 —**Majeéh bóodih ma bidbi jwáhuá**, Jesús ãt niijíp wut jĩ.

17-18 —Obohjeéhtih, weém áa wihcannih caá, mit niij jepahap wut jĩ.

—**Yoobópdih tígaa ma niijíp. Obohjeéhtih, cinco neonã caá ma weha mánaji. Búu majeéh jumni ma áa yoobát nihcan caá. Pánihna, ‘Weém áa wihcannih caá’, ma niiját yoobópdih tígaa**, Jesús caántdih ãt niijíp wut jĩ.

19 —Meémboó Dios naáwátidih naóh yapani nacaá. 20 Pánihna, yoobópdih wã jéihyat pínah niijná, weemdíh ma naáwã: Con jeená jwĩ nauwãji Diosdih ípĩ wáuhap wut jĩ. Obohjeéhtih, ‘Jerusalén táтчiboó Diosdih wáuhdíh bejat caá náahap’, yeéb judiowã ípĩ niijná caá, mit niijíp wut jĩ.

21 —**Yad wilí, weemdíh ma joi jwáhuá. Nin wã naáwát yoobópdih caá. Táttimah bóo láa, con jeéboó, Jerusalén táтчiboobát jwĩ ípdih íi wáuhcan niit.** 22 **Yeéb Samaria baácdih moón ñi wáuhnidih ñi jéihcan caá. Obohjeéhtih, jwiit judiowãboó caandih jwĩ jéihna caá. Dios ã wáuhi, nihãt cáacwãdih túi ubni, judiójeh tígaa ã jumap. Pánihna, jwĩ wéini Diosdih jwiit judiowãboó jwĩ jéihna caá.** 23 **Búu láa, táttimahbut Túini Espíritu ã teo wáacachah, túi yoobópdih jenah joinit, cáacwã Diosdih i túi wéibipna caá. Páant caandih túi wéiniboodih caá Dios ã bidip.** 24 **Dios jógocanni ã jumachah, cáacwã caandih i jéih encan caá. Pánihna, dedboó jumna, caandih jwĩ wéi wáuhachah, bíic yoobó ã túina caá. Caandih wéina, Túini Espíritu ã teo wáacatjĩh, túi yoobópdih jenah joinit, weñat caá náahap**, Jesús caántdih ãt niijíp wut jĩ.

25 —Mesías, ‘Cristo’, i niijní, ã juéwát pínahdih weém wã jéihna caá. Caán juóhna, jwiitdih nihãt ã jéihya beedábipna caá, mit niijíp wut jĩ.

26 —**Weém ma niijní Cristo tígaa**, Jesús caántdih ãt niijíp wut jĩ.

* 4:5 Gn 33.19; Jos 24.32

* 4:9 Esd 4.1-5; Neh 4.1-2

* 4:14 Is 44.3; Jer 2.13; 17.13; Jn 7.37-39

²⁷ Páant caántdih ã míc wéhenachah, jwíit ã bohénitboó jeémát jíb chājadh bejniťji jwí jwúb juibínah jĩ. Pánih jwúb juibínit, Jesús yad wilijih ã míc wéhenachah ennit, jwí en wáhi bejep jĩ. Pánih en wáhi bejna yuhna, “¿Dépanih tibéé caántdih ma míc wéhe?” niťj úúbh joinít déjei jwí niťjcap jĩ. ²⁸ Pánihna, caántboó míh mah tóhyat wáam dahdih cáag jwejnít, tútchina mi jwúb aab béj jwuhap jĩ. Pánih bejnít, míh tútchidih moonđh nin pah mit niťj naáwáp wat jĩ:

²⁹ —Ded pah wá chājatjidih weemdih naóh beedánidih ñi en júúwá. Caán yoobópdih Cristo dée caá, mit niťjip wat jĩ.

³⁰ Páant mi niťjichah joinít, caán tútchidih moonđh Jesúsdih mi jwááápina mit numah jwúb júúwáp tajĩ.

³¹ Pánihna, ĩ juyát pínah jātih, jwíit Jesús ã bohénitboó jwí jíb chājni jeémátđih caandih jwí numah jeémihp jĩ.

—Bohéní, ma jeemp júúwá, jwí niťjip yuh jĩ.

³² —**Obohjeéhtih, ñi jéihca naáh jeémát weemdih ã jumna caá,** Jesús jwíitđih ã niťj jepahap jĩ.

³³ —¿Bita caandih jeémát ítát wáh taniť? jwíitjeh jwí míc niťjip jĩ.

³⁴ Páant jwí míc niťjichah joinít, Jesús jwíitđih nin pah ã jwúb niťjip jĩ:

—**Cáacwá jeémát ĩ bidat pah, weemdih wahni ded pah ã wutatđih chāj péaatđih búdí wá bidna caá.** Pánihna, **butéh caandih jepahnit, caántjih míc wéhena, wíh jeémát panihni ã jumna caá.**

³⁵ **‘Chéna míc widh ã judhna caá jwí momni ã quehechah, jwí dicat pínah’, wápchi mínah ã niťjít pah, yeéboó ñi niťj jenah joicá bojoó. ‘Dios naáwátđih jwí naáwát pínah ã judh jwahna caá’, ñi niťj jenah joicá bojoó. Yoobópdih yeebdih wá naóhna caá. Jáantjeh quehat láa panihni ã jumna caá.** Búú láa báach cáacwá jwí pebna ĩ juyúchah, ñi túi eneé. Queéboó pácahi ã quehat pah ĩ jumna caá. Pánihna, búú cáacwáđih wá bohénachah, ĩ joyát láa ã jumna caá. ³⁶ Cáacwáđih wíh túini doonáđih jepahat túatni dicni panihni ã jumna caá. Queéť jepahnit, caán ã dicni panihnit, Diosjeéh páantjeh ĩ túi jumbipna caá. Pánihna, cáacwá ĩ túi jepahachah enna, dicni panihni, momni panihni bíicđih búdí ĩ wéibipna caá. Páant ĩ weñat ĩ tewatj jíb panihni ã jumna caá. ³⁷ Cáacwá nin pah ĩ niťjna caá: ‘Bíic ã jwíh momop be. Bíihboó ã momni ã quehechah ã diquip be’, ĩpĩ niťjna caá. Momni panihni wíh túini doonáđih naóh jwíhni caá. Bita caandih dicnit panihnit wíh túini doonáđih jepahat túatnit caá. ³⁸ Páant ã jumat pah, bitaboó cáacwáđih

ítát jwíh bohénap tajĩ. Queéťđih jwíh bohénit ñi jumcah yuhna, búú yeebdih jwuh wá wahna caá, wíh túini doonáđih jwúb joinít ĩ túi jepahat pínah niťjna, Jesús jwíitđih ã niťjip jĩ.

³⁹ Páant Jesús jwíitđih ã míc wéheat pónih, caánt Samaria baácđih bóli “Ded pah wá chājatjidih jéih beedánidih mah tóhyop ítđih wá jwááap be”, mi niťjichah joinít, dawá Samaria baácđih moón Jesúsdih ĩ jepahat pínahđih ít jenah joyóp tajĩ. ⁴⁰ Pánihna, queéť jwí pebh joinít, “jwíjeéh ma chāo jwáhuá”, Jesúsdih ĩ niťjip jĩ. Páant ĩ niťjichah joinít, chéne yeó jáap ĩjeéh jwí jum wuhap jĩ. ⁴¹ Jesússeh queéťđih ã naáwáchah joinít, dawá caandih ĩ jepahap jĩ. ⁴² ĩ dée wilidih nin pah ĩ niťjip jĩ:

—Ma jwíh naáwáchah joinákeh, jwíitbut Jesúsdih jepahihat jwí jenah joyóp be. Búú caanjéh ã naáwáchah joiná, jwí túi jepahna caá. ‘Nihat nin baácđih moón ĩgupna bejnít déejidih yoobópdih túi ubni caá’, jwí niťj jéihna caá, ĩ niťjip jĩ.

Maáh wáúhdih Jesús ã booať

⁴³ Chéne yeó jáap Sicar tútchidih numah chāo jwáhniji, Jesús Galilea baácboó jwíitđih ã numah bejep jĩ. ⁴⁴ “Ded Dios naáwátđih naóh yapanidih áih baácđih moón ĩpĩ wéican caá. Pánihna, Galilea baácđih wá behechah ennitji, weemdih ĩ túi jenah joibican nacaá. Obohjeéhtih, páant ĩ jumcahah yuhna, caanná jwí jwúb bejna caá”, ã niťjip jĩ.*

⁴⁵ Jerusalén tútchiboó Pascua yeó jáapnadih jwí jum láa, Jesús ã chājatjidih ennitji biquína Galilea baácđih moón ít jumap tajĩ. Pánihna, ĩh baácna jwí juibínachah, queéťboó ã wép chājatđih jwúb enihna, caandih ĩ túi wéi jwááap jĩ.*

⁴⁶ Mahdihjeh jiwá iguáh mac Jesús ã túat numnji Caná tútchidih jwí jwúb juibínap jĩ. Capernaum tútchiboó maáh Herodes nump jumni maáh wáúh wunna át chājap tajĩ.* ⁴⁷ Pánihna, Jesús Judea baácboó jumnji Galilea baácna ã jwúb juyát doonáđih joinít, jwí pebna át aab júúwáp tajĩ: Pánih aab joinít, nin pah Jesúsdih ã niťjip jĩ:

—Wá wáúh muujná beé ã chājap be. Pánihna, caandih booať túat niťjna, wájeéh waicanjeh ma dei júúwá, ã wép niťj úúwáp yuh jĩ.

⁴⁸ Páant ã niťjichah joiná yuhna, Jesús caandih nin pah ã niťj jepahap jĩ:

—**Dios ĩ wépatjih wá chāj jéutachah encan, ‘Caán Dios ã wahni Cristo caá’, weemdih ñi niťj jenah joibican nacaá,** Jesús ã niťjip jĩ.

⁴⁹ —Obohjeéhtih, Maá, wá wáúh ã wunat pínah jātih, waicanjeh ma booa wáh júúwá, Jesúsdih ã niťjip yuh jĩ.

* 4:44 Mt 13.57; Mr 6.4; Lc 4.24

* 4:45 Jn 2.23

* 4:46 Jn 2.1-11

⁵⁰ Páant ā niijíchah yuhna,

—**Míh maaná ma jwúb bejeé. Ma wúh ā boona caá,** Jesús caandíh ā niijíp jī.

Páant ā niijíchah joinít, “Á niiját pah tih wā wúh ā boona nacaá”, niij jengah joinít, áih muúboó ā jwúb bejep jī. ⁵¹ Páant ā jwúb juibínachah, ā pebh moón caandíh ít jwááh naáwáp wut jī:

—Ma wúh jáantjeh ā jwúb boona beé, caandíh ít niijíp wut jī.

⁵² —¿Deyoób yeó lajachah tibeé caán ā boo? queétdih át niij úúbh joyóp wut jī.

—Jwíin yeó jáap tac yoób túttimahbit caandíh pahat ā dáucap be, ít niij jepahap wut jī.

⁵³ Páant í niijíchah joinít, “Jesús weemdíh **‘Ma wúh ā boona caá’**, ā niijíchahjeh, wā wúh át boonap taga”, maáhboó át niij jengah joyóp wut jī. “Jesús weemdíh yoobópdih tígaa át niijíp”, niijná, ā déewā bíicdih Jesúsdih “Caán Dios ā wahni Cristo yoobát caá”, ít niij jengah joyóp wut jī.

⁵⁴ Jesús Judea baácdih jumnijí Galilea baácna jwúb juibínit, maáh wúhdih booana, chéne láa jwiit cáacwā jwí jéih chájca naáhdih Dios ā wēpatjīh ā cháj jáutap jī.

5

Jéih bejcannidih Jesús ā booaat

¹ Túttimah, jwiit judiowá Diosdih jwí wéi láa Jesús Jerusalén tútchina jwiitdih ā numah juibínap jī, páant mantih. ² Caanjīh Ovejawá Bejni jēc wut jumni pebh jēehat júá ā jumap jī. Jwiit judiowá jwíh wéheatjīh niijná, caán jáádih Betzata jwí niijná caá. Caán Betzata júá jwéejdih cinco nemat wihcanni jēcna ā jum púud bejep jī. ³ Caán jáádih muú wáap lap nump dawá tubáp chúúhñit ípi ñaj púud bejep tajī. Jéih encannit, jéih jibcannit, jéih yoocannitbut caán júá pebh ít ñajap tajī. Caanjīh ñajnit, mah chibít ā dácohatdih pái ñajna ít chájap tajī. ⁴ “Dioíh ángel dei jwiit, caán jēehat jáádih ā dácohanachah ennit, ded játih jwíh buúg báahniboó dedé wunat jumni ápi boonap wut jī”, ít niij jengah joyóp tajī. ⁵ Pánihna, caanjīh jumni bíic jéih bejcanni, treinta ocho jópchi tubáp chúúhñi ā ñajap jī. ⁶ Caandíh ennit, maátápdih ā tubáp chúúátidih jéihna, Jesús caandíh nin pah ā niij úúbh joyóp jī:

—¿Meém ma booih níit? ā niijíp jī.

⁷ —Wā booihna yuh caá. Obohjeéhtih, can jáána weemdíh ded úb báahni pinah ā wihcan caá. Pánihna, dawá láa ā dácohochah, wā buúg báah bejíhchah yuhna, bita wā játih ípi juiuí buúg báahna caá, Jesúsdih ā niijíp jī.

⁸ Páant ā niijíchah joinít,

—**Ma ñah ñuú. Ma ñajátidih ubnit, ma yáac chúh bejeé,** Jesús caandíh ā niijíp jī.

⁹ Páant ā niijíchahjeh, caán jéih bejcanniji ñah ñuñnit, ā ñajatjidih ubnit, ā yáac chúh bejep jī, buca. ¹⁰ Páant ā boonachah enna, jwí chooát yeó jáap ā jumuchah, jwí maáta caandíh nin pah ít niij juihñap wut jī:

—¿Dépanihna, ma ñajatjidih beo bej tígaa ma cháj? Buu jwí chooát yeó jáap ā jumuchah, ma ñajatjidih ma beo bejchah, ā táican caá, ít niijíp wut jī.*

¹¹ —Obohjeéhtih, **‘Ma ñajatjidih ubnit, ma yáac chúh bejeé’**, weemdíh booani ā niijíp be. Páant ā niijíchah joinít, nin wā ñajatjidih ub bejna caá wā chájap, át niij jepahap wut jī.

¹² —¿Déhe tibeé meemdíh páant niij, booani? queét ít niij úúbh joyóp wut jī.

¹³ Obohjeéhtih, Jesús dawá cáacwā cātih ā bejchah, caandíh boonaidih át beh encap wut jī. Pánihna, ā wútdih jéihcan, át jéih jepahcap wut jī. ¹⁴ Túttimah, Dioíh muúboó Jesús caandíh jwááhñit, nin pah ā niijíp jī:

—**Weemdíh ma joi jwáhuú. Buu ma táu jumna caá. Pánihna, ma jwúb yéej chájca bojoó, páant mantih. Jwúb yéej chájca, chah yeejép wanat meemdíh ā jáóhbpna caá,** Jesús ā niijíp jī.

¹⁵ Caandíh páant ā niijíchah joinít, Jesúsdih át beh enep wut jī, buca. Pánih beh enniiji jwí maátadih naáwádh át bejep jī.

—Jesús wut jumni beé weemdíh át boonap tabe, queétdih át niijíp wut jī.

¹⁶ Páant ā niijíchah joinít, Jesús chooát yeó jáapdih ā booaatjidih jéihñit, jwí maátaboó caandíh yeejép í cháj jwíhip jī.

¹⁷ Páant caandíh í mawíhatdih jéihna, Jesús queétdih nin pah ā niijíp jī:

—**Wā íp páantjeh teona caá ā chájap. Pánihna, weembát wā teo jwuhna caá,** ā niijíp jī.

¹⁸ Jesús páant ā niijíchah joinít, jwí maátaboó chah í íijip jī. Jwí chooát yeó jáapdih caán tubáp chúúhñidih ā boonanachah enna, queét í íij jwíhip jī. Pánih íjna, **“Wā íp”**, Diosdih ā niijíchah joiná, chah í yoób íijip jī. **“Wā íp”**, niijná, ‘Diosdih bíic yoobó wā jumna caá’, Jesús caán míicjeh ā niij jengah joiná caá”, jwí maáta ít niij jengah joyóp tajī. Páant niij jengah joinít, chah íjna, Jesúsdih í yoób mao yohihp yah jī.*

Jesús ā íp ā wutuchahjeh, jepahni ā jumat

¹⁹ Páant í niij jengah joyátidih jéihñit, Jesús queétdih nin pah ā jwúb niij naáwáp jī: **“Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Weém, Dios wúh, wā jengah joyátjeh wā chájcan caá. Wā íp weemdíh ded pah ā wutuchah, caandíh wā jepahna caá. Wā íp ded pah ā chájachah ennit, weém ā wúhbut bíic yoobó wápi chájna caá.** ²⁰ **Wā íp weém ā wúhdih oina,**

* 5:10 Neh 13.19; Jer 17.21 * 5:18 Jn 10.30-38

ded pah á chājatdih weemdih āpf jēihyana caá. Būw wā chājatji chah, bihñ wā chājat pínahdih weemdih ā jēihyabipna caá. Páant weemdih á watatdih joinit, á wēpatjñh yeebdih wā chā jéutachah, ñi en wáhi bejbipna caá. ²¹ Wā íp ded pah wanah bejnitdih á booaat pah, weembát á booaat tútntitdih biic yoobó wā booana caá. ²²⁻²³ Wā íp cáacwá í yéej chājatdih peéh chājni nihcan caá. Obohjeéhtih, í yéejat jíib wā peéh chājat pínah niijná, weémboodih á watup be, nihát cáacwá caandih í weñat pah, weemdihbut biic yoobó í weñat pínah niijná. Wā íp caá weemdih wahní. Pánihna, ded weém á wáuhdih wēicanni, wā ípidihbat á wēican caá.

²⁴ “Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Det wā naáwátidih joinit, weemdih wahnidih jepahna, páantjeh ájeéh í túi jumbipna caá. Páant ájeéh í jumuchah, queétdih wā peéh chájcán niit. Queét iiguipna bejnit déejidih túi ubnit í jumbipna caá. ²⁵ Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Iiguipna bejnit déjei weém Dios wáuhdih būw jepah jwíhna caá í chājap. Wā naáwátidih jói jepahnitboó Dios biicdih páantjeh í túi jumbipna caá. ²⁶ Wā íp Dios páantjeh jumniiboó cáacwádh páantjeh á jumat túatna caá. Pánihna, weém á wáuhdihbut páantjeh jumat túatni pínah á chājap jí. ²⁷ Weém nihát cáacwá úud jeñé wā jumuchah, cáacwádh wā peéh chājat pínah niijná weémboodih á watup jí. ²⁸ Páant wā naáwáchah joiná, ñi jói wáhi bejca bojó. Cabucah nihát wannit íih bácah í yohopjiboó jumna yahna, wā ejechah, í joibipna caá. ²⁹ Pánih joiná, nihát túi chājnitji boo pud jáóhñit Dios pehbhoó í púuh laab héjbipna caá. Obohjeéhtih, yeejéj chājnitjiboó, í yéej chājatji jíib iiguipna í bejbipna caá.*

³⁰ “Weém wíih jenah joyátjeh, wā weñat pínahdih wā chājcán caá. Obohjeéhtih, weemdih wahní á watatdihjeh wā chājna caá. Á niiját pahjeh cáacwádh wā peéh chājbipna caá. Páant wā peéh chājachah, yoobópdih á jumbipna caá. ³¹ ‘Weém Dios wáuh, á wahní caá’, weemjéh wā niijíchah, ‘Ma nih yána caá’, weemdih ñita niij tagáa. ³² Obohjeéhtih, bihñ caá weemdih naóhni pohba. Caán naóhni Juan Daabáni caá. Pánihna, ‘Á niijátji yoobópdih á jumna caá’, wā niij jéihna caá. ³³ Yeéb weemdih jéihhna, bitaboodih Juan pebhna í wáuh joyát pínah niijná, ñit wahap tabe. Caán yoobópdih yeebdih át naáwáp jí.* ³⁴ ‘Nin

Dios wáuh caá’, weemdih niijnitdih wā bidcan caá. Pánih bidcan yahna, ‘Dios wáuh caá’, Juanboó weemdih á niiját yoobópdih caá. Pánihna, weemdih jepahnit, iiguipna ñi bejcat pínah niijná, Juan á niijátjidih yeebdih wā náhniana caá. ³⁵ Túi enat túat niijná, jíiát dahdih jwí jíi cáagat pah, Juan ded pah wā jumatdih ñi jéihyat pínah niijná, yeebdih át naáwáp tají. Páant á naáwáchah joiná, daocánni yeó jáap ñi túi wēi jói jwáhup jí. ³⁶ Obohjeéhtih, wā íp weemdih á watuchah, á wēpatjñh wā chājachah ennit, yoobópdih Dios á wahní wā jumatdih ñita túi jéih tagáa. ³⁷ Juan weemdih á daabánachah, wā ípjejbut weemdih wahní ‘Caán wā wáuh caá’, á niijáp jí. Páant á niijíchah yahna, yeéboó caandih encan, joicánnitbut ñi jumna caá.* ³⁸ Weém Dios á wahnidih jepahcan, wā íp á naáwátidihbut ñi náahcan caá. ³⁹ ‘Dios naáwát tólihdih bohéna, yeó jáap jumat pah Diosjeéh jwí túi jumbipna caá’, ñi niij jenah joiná caá.* Obohjeéhtih, caán tólihdih tigaá weém ded pah wā jumatdih á naáwáp. ⁴⁰ Caán tólihdih weemdih á naáwáchah yahna, yeéboó weemdih ñi náahcan caá. Yeó jáap jumat pah Diosjeéh jumihna yahna, weemdih páant ñi wáuhcan caá.

⁴¹ “Weemdih wēi naóhñitdih wā bidcan caá. ⁴² Obohjeéhtih, yeéboó mácah ñi jenah joyátidih wā túi jéihna caá. Pánih jenah joinit, Diosdih ñi oicatdihbut wā jéihna caá. ⁴³ Wā íp weemdih á watat pah wā chājachah yahna, weemdih ñi náahcan caá. Obohjeéhtih, á wahcanniboó á weñat pínahdihjeh á chā jéutachah ennit, caánboodih ñi náahbipna caá. ⁴⁴ Bitá yeebdih í wēi naáwátidihjeh bidna yahna, Diosboó yeebdih á wēi naáwátidih ñi náahcan caá. Pánih náahcan, ‘Caán Dios á wahní Cristo nihcan caá’, niij jenah joiná, weemdihbut ñi jóihcan caá. ⁴⁵ Páant weemdih ñi jóihcatji jíib ‘Jwí ípidih Jesús jwiitdih á naóh yachipna caá’, ñi niij jenah joicá bojó. ‘Moisés á watatjidih jwí jepahna, Dios pehbhoó jwí hejbipna caá’, ñi niij jenah joiná yah caá. Obohjeéhtih, ded pah Moisés weemdih á naáwátjidih ñi joyáh bojat jíib, Dios yeebdih á peéh chājbipna caá. ⁴⁶ Moisés weemdihjeh át naóh daacáp tají. Pánihna, caán á daacátjidih ‘Yoobópdih tigaá’, niijná, wā naáwátidihbut ‘Yoobópdih tigaá’, ñita niij jenah jói tagáa. ⁴⁷ Obohjeéhtih, Moisés á daacátjidih ‘Yoobópdih tigaá’, niijcán, wā naáwátidihbut ‘Yoobópdih tigaá’, ñi

* 5:29 Dn 12.2

* 5:33 Jn 1.19-27; 3.27-30

* 5:37 Mt 3.17; Mr 1.11; Lc 3.22

* 5:39 Dt 4.1; 8.1; 30.15-20

niijcán niit”, Jesús queétdih á niijíp jì.

6

Cinco mil cāacwādh Jesús jeémát á wāhat (Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Lc 9.10-17)

¹ Túttimah, Galilea ímdih conanaáboó Jesús jwiít dih á namah chúuh bejep jì. Caán ímjeh muntih Tiberias ím á wüt jumup jì. ² Jesús á boonachah ennitji dawá cāacwā ít ínuún péenap tajì. ³ Pánih chúuh juibínitji, aab béjnit, jeená púuh laab juibínit, jwiít á bohénit dih á namah chúudup jì. ⁴ Caán láa Pascua yeó jáapna pínah bahnijeh á judhdup jì. ⁵ Caanná juibí chúudna, Jesús dawá cāacwā jwí pebhna í júúwáchah, á enep jì. Pánih ennit, Felipedih nin pah á níj úúbh joyóp jì:

—**Dawá cāacwā jwí pebhna í júóh jígohna caá. ¿Deh tígá í jeémát pínahdih jwí juib chājbi?** á niijíp jì.

⁶ “Ded pah caá Felipe á níj jepahbi”, ni-ijná, Jesús caanjéh á chājat pínahdih jéihna yuhna, Felipedih páant á níj úúbh joyóp jì.

⁷ Páant á níj úúbh joyóchah joinít, Felipeboó nin pah á níj jepahap jì:

—Ocho widh tewat jibjìh jeémát dih jwí juib chājachah yuhna, queétdih áta juibícan tagaá, á niijíp jì.

⁸ Jwiít bíicdih jumni Simón Pedro úudboó, Andrés wüt jumni, Jesús dih nin pah á niijíp jì:

⁹ —Cinco pan dah, chéne queejwādh nin wébit á bíbohna caá. Obohjeéhtih, páant bóobitjeh á jumuchah, queétd páant moón dawá cāacwādh á juibícan niit, Andrés á niijíp jì.

¹⁰ —**Queétdih ní chúudat túutú,** Jesús jwiít dih á niijíp jì.

Caanjìh táni ylip á jumup jì. Pánihna, jwí chúud túutuchah, ylip jumupdih cāacwā í táí chúud beedép jì. Cinco mil neonájuh í jumup jì. Yaádh, í weh bíicdih chah í jumup jì. ¹¹ Páant í chúud beedéchah ennit, Jesús pan dahnadih ubnit, “**Túina caá, Paá**”, Diosdih á niijíp jì. Páant níj péanit, jwiít á bohénit dih queétd chúudnit dih pan, queejíhbut á pááat túutup jì. ¹² Páant jwí pááachah, jeémpnit, cāacwāboó í táí wud jumup jì. Páant í wud jumuchah ennit, Jesús jwiít dih nin pah á níj wutup jì:

—**Í judh jeémpnidih ní táí ubuá, í yoh peétcap pínah niijná,** á niijíp jì.

¹³ Páant á níjíchah joinít, cinco pan dahnaji, chéne queejwājdihbut í judh jeémpnidih jwí ub yacachah, doce wuhna pohba á yáwap jì. ¹⁴ Pánihna, jwiít cāacwā jwí jéih chājca naáhdih Jesús á chājachah enna, cāacwā nin pah í míc niijíp jì:

—Yooópdih tígáá. Nin Dios naáwát dih naóh yapani, nin baácboó júóhni pínahdih jwípi páini caá, queétd í míc niijíp jì.

¹⁵ Páant míc niijnit, queétd Jesús dih maáh pínah í waadálhip yuh jì. Obohjeéhtih, queétd páant í níj jenah joyátdih jéihnit, bíicjeh jeená púuh laab béjnit, Jesús á bejah bojop jì.

Jesús ímjih á yáac chāi bejat (Mt 14.22-27; Mr 6.45-52)

¹⁶ Páant á púuh laab béjat túttimah, tóo níáh júúwáchah ennit, jwiít á bohénit ímboó jwí dei bejep jì. ¹⁷ Caanná juibí, jááj chóodih waadnit, Capernaum tútchina chúuh bejat túut jwí chājap jì. Obohjeéhtih, Jesúsboó jwí pebhna á juicáp jì. Páant á jígohcah, caandih pái chuunít, jwí chúuh bejep jì. Páant jwí chúuh bejehchah, á tub tóoáh bejep jì. ¹⁸ Páant á tóoáh bejat túttimah, johlit búdí á júúwáchah, búdí nolihatbut á ínahap jì. ¹⁹ Pánihna, caán ím tac yoób jwí bejehchah pohba, Jesús ímjih jwí pebhna á yáac chāi júúwáchah, jwí enep jì. Páant á júúwáchah ennit, búdí jwí úumup jì. ²⁰ Páant jwí úumuchah ennit, caán jwiít dih nin pah á niijíp jì:

—**¡Ní en úmca bojoó! ¡Weemjéh tígáá!** á niijíp jì.

²¹ Páant á niijíchah joinít, búdí wéinit, caandih jááj chóona jwí waadát túutup jì. Páant á waadát túttimah, waicanjeh jwí jenah joi béjepna jwí chúuh juibínap jì.

Cāacwā Jesús dih í bidat

²²⁻²³ Cheibit bóo yeó jáapdh Jesús Diosdih “**Túina caá, Paá**”, niijnit, queétdih jeémát á wuhupjiboó dawá cāacwā páina ítih chājap wut yuh jì. Jwí jwáub chúuh júúwáchah, Jesús jwíjeh á waadát dihbut í enep jì. Caandih páantjeh pái jwuhna ít chājap wut yuh jì. Tiberias tútchiboó jumni jwí jááj chóona í jumupboó át juibínap wut jì. ²⁴ Pánihna, Jesús á whcatdih ennit, queétd caandih bidna, caán jááj chóonadh waadnit, Capernaum tútchina chúuh júóhnit, jwiít dih í ínuún juyáp jì.

Jesús pan panihni á jamatdih á naáwát

²⁵ Pánih ínuún chúuh juinítji, Jesús dih jwááh nit, caandih nin pah í níj úúbh joyóp jì:

—¿Bohéni, débólih tibeé ninboó ma júóh? í niijíp jì.

²⁶ Páant í níj úúbh joyóchah joinít, queétdih Jesús nin pah á níj jepahap jì:

—**Yooópdih yeebdih wá naóhna caá. Dios búdí á wépatjìh yeebdih wá teo wáacachah yuhna, ‘Caán Dios á wahní Cristo caá’, weemdh ní níj jenah joicán beé. Páant níj jenah joicán yuhna, jwáub jeémp, wud jumatdihjeh níit bíd júóh tagaá, páant muntih.** ²⁷ Obohjeéhtih, yooópdih yeebdih wá naóhna caá. Nin baácndih bóo jeémát moópáh bejnijeh caá.

Pánihna, caán déenadih jīb chājīhcan, teocat caá náahap. Obohjeéhtih, Diosjeéh táí jumat táutni jeémát panihnihoodih bidat caá náahap. Weém nihat cáacwá úd jeñé caán jeémát panihnidih wá wáhna caá. Wá íp weemdíh páant á wúhat táutap be. Páant wá jumatdíh yeéb ñi jéihyat pínah niijná, Dios á wépatjīh weemdíh á chāj jéutat táutachah, yeéb ñi enep be, Jesús queétdih á niijíp jī.

²⁸ Páant á niijíchah joiná yuhna, queét caandih nin pah í jwáub niij wúh joyóp jī:

—¿Ded pah tīgaaá jwī chājbi, Dios á náahatdih chājat táut niijná? Í niijíp jī.

²⁹ —**Nindih Dios yeebdih á chājat táutna caá: ‘Wá wahnidih táí jenah joinit, ñi jepahaá’, yeebdih á niij wutap be,** Jesús queétdih á niijíp jī.

³⁰ —Meém Dios á wahní yoobát jumna, á wépatjīh ma chāj jéut en tīgaaá bácah, meemdíh jwī jepahat pínah niijná. ³¹ Jwī nuowāji jon jātih táthci wihcapboó maná í niijnidih ít jeémép wut jī.* Dios naawátdih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajī: ‘Jeámant queétdih jeémátdih át wúhup wut jī, í táí jeémát pínah niijná’, át niij daacáp tajī.* ¿Páant á chājatjī chah meémboó mata jéih chāj taniit? caandih í niijíp jī.

³² —**Yoobópdih yeebdih wá naóhna caá. Moisésjeh pohba queétdih japmant jéohni jeémátdih á wáhcáp jī. Wá íp jeémát yoobát panihnidih jeámant cáacwádhíh apí wáhna caá.** ³³ Pánihna, Dios á wáhni jeémát panihni japmant dei jéohnit, nihat baácdih moondih á báadhdad táutna caá, Jesús queétdih á niijíp jī.

³⁴ —Maá, yeó jáap jumat pah ma niijní jeémátdih jwítdih ma wáhuá, queét í niijíp jī.

³⁵ —**Weem tīgaaá báadhdad táutni jeémát panihni caá. Det weemdíh táí péenitboodih jwáub nuugúp wunat panihat á wihcan niit. Det weemdíh náhnit, wéi jenah joinitboodih taca jootát panihatbut á wihcan niit.** ³⁶ Obohjeéhtih, yeebdih jātih naóhna, yoobópdih naóhna beé wá chāpap be. Yeéboó weemdíh enna yuhna, ‘Caán Dios á wahní Cristo caá’, ñi niij jenah joicán caá. ³⁷ Nihat wá íp á jepahat táutnitjeh weemdíh í péebipna caá. Weemdíh pánih péenitdih wá yohcan niit. ³⁸ Japmant jéohna, wá náahatdihjeh chājcan, weemdíh wahní ded pah á weñat pínahboodih chājadhíh wá jéuwúp be. ³⁹ Nin caá weemdíh wahní á weñat pínah yoobát: Nihat weemdíh á jepahat táutnitdih buudácan, weemdíh caán péeni yeó jáapdih queétdih wá jwáub hooaat pínahdih á náah yacna caá. ⁴⁰ Nihat weém á wáhdih jepahnit, páantjeh ájeéh í

jumat pínahdih wá íp, weemdíh wahní, á náah yacna caá. Pánihna, péeni yeó jáapdih queétdih wá jwáub hooabipna caá, Jesús á niijíp jī.

⁴¹ “**Weém japmant jéohni jeémát panihni tīgaaá wá jumap**”, Jesús á niijíchah joinit, jwī maátaboó caandih íjnit, tábít í míc niijíp jī.

⁴² —¿Nin Jesús José wáuh nihcan niit? Á íp, á índihbut jwíit jwī jéihna caá. Pánihna, jwíit panihnihjeh mun tīgaaá. Pánihni jumna yuhna, ¿dépanihna “**Japmant jéohni wá jumna caá**”, á niij? Í míc niijíp jī.

⁴³ Queét páant í míc niijíchah joinit, Jesús queétdih nin pah á jwáub niij jepahap jī:

—**Weemdíh yeejép ñi niijcá bojoó.**

⁴⁴ **Det í jenah joyátjīhkeh weemdíh í jéih jepahcan niit. Obohjeéhtih, wá íp, weemdíh wahniboó, ‘Caán Dios á wahní Cristo yoobát caá’, queétdih á niij jenah joyát táutna caá, wájeéh í péeat pínah niijná. Páant á chājcah, det wíhíwá pínah íta jéih jumcan tagaaá. Pánihna, péeni yeó jáapdih weemdíh jepahnitjidih wá jwáub hooabipna caá.** ⁴⁵ Dios naawátdih naóh yapanitboó nin pah ít niij daacáp tajī. ‘Dios queét nihatdih á bohébipna caá’, ít niij daacáp tajī.* Pánihna, nihat wá íp á bohéátdih joinit, weemdíhbut í jepahbipna caá. Pánih jepahnit wíhíwá í jumbipna caá.

⁴⁶ “**Wá ípdih ded á encan caá. Weém á wahnijeh caandih wá enep jī.** ⁴⁷ Yoobópdih yeebdih wá naóhna caá. Det weemdíh jepahnit páantjeh wá ípjeéh í táí jumbipna caá. ⁴⁸ Weém báadhdani jeémát panihni wá jumna caá. ⁴⁹ Ñi nuowāji táthci wihcapboó manádhíh jeémpna yuhna, ít wunap wut jī. ⁵⁰ Obohjeéhtih, japmant jéohni wá niijní jeémát panihnidih ded jeémpna, iiguípna á bejcan niit. ⁵¹ Weém japmant jéohni báadhdani jeémát panihni wá jumna caá. Caán jeémát panihnidih jeémpnitjeh wá ípjeéh páantjeh í jumbipna caá. Caán báadhdani jeémát panihni wíhí bácah á jumna caá. Pánihna, wíhí bácahdih wá wáhbipna caá, nihat baácdih moón wá ípjeéh í táí jumat pínah niijná. Pánih wáhna, nihat cáacwádhíh wá wan wáhbipna caá”, Jesús á niijíp jī.

⁵² Páant á niijíchah joinit, jwī maátaboó, queétjeh nin pah í niij míc wéhenap jī:

—¿Nin dépanih tīgaaá áih bácahdih jeémát pínah panihni á wáhbí? Í míc niijíp jī.

⁵³ Páant í niijíchah joinit, Jesús nin pah queétdih á niijíp jī:

—**Yoobópdih yeebdih wá naóhna caá. Weém nihat cáacwá úd jeñé wá jumachah, ded wíhí bácah panihnidih**

* 6:31 Ex 16.4,15

* 6:31 Sal 78.24-25

* 6:45 Is 54.13

jeémpcanni, wíh meép panihnidih babhcanni wá íp pehbóó á bejcan níit.
⁵⁴ Ded wíh bácah panihnidih jeémpni, wíh meép panihnidih babhnidih péeni yeó jáapdih wá jwáub boobipna caá. Caánboó wá ípjeeh páantjeh á jumbipna caá. ⁵⁵ Wíh bácah ní jeémát yoobát panihni, wíh meépbat ní babhbat yoobát panihni á jumna caá. ⁵⁶ Det wíh bácah panihnidih jeémpni, wíh meép panihnidihbat babhniit, weém bíicdih í tái jumbipna caá. Weembát queét bíicdih wá jumbipna caá. ⁵⁷ Wá íp páantjeh jumni weemdih wahna, weemdihbat páantjeh jumni á jumat túttna caá. Páant á chájat dée, jeémátdih ní bidat pah, ded weém páantjeh jumnidih bádí bidna, caandih wá ípjeeh páantjeh jumni wá jumat túttnipna caá. ⁵⁸ Butéh yeebdih wá naóhni jeémát panihni Dios pebhmant dei jóóhni caá. Caán jeémát panihni jwí nuowáji í jeémpni maná panihni nihcan caá. Queétoó caán jeémátdih jeémpnitji ít wanap wat jí. Obohjeéhtih, butéh wá naóhni jeémát panihnidih ded jeémpni wá ípjeeh páantjeh á jumbipna caá, Jesús á níijíp jí.

⁵⁹ Capernaum tátchidih moón í míc wáacat muúboó Jesús queétdih páant á níij pah naóh bohénap jí.

Jesúsdih jephahna, páantjeh ájeeh jwí tái jumat

⁶⁰ Dawá jwíjeeh péenit Jesús á bohéatdih joinit, nin pah í níij wéhenap jí:

—Jesús nin á bohéat bhoni yoobát á jumuchah, caandih jwí joíhcan caá, queéjtjeh ít míc níijíp jí.

⁶¹ Páant í míc wéheatdih jéhnit, Jesúsboó queétdih nin pah á níij wáub joyó jí:

—¿Nín wá bohéatdih joiná, ní íj níit? ⁶² Weém, nihát cáacwá úud jeñé, játih wá jumapjibóó wá jwáub páuh laab béjchah enna, ¿ded pah níta níij jenah jói? ¿Caandihbat níta íj taniit?

⁶³ Dios á wahni Túini Espiritu cáacwáih caolihdih á boona caá. Cáacwáih íh caolihdih í jéih boocan caá. Pánihna, wá naáwátdih ní tái jenah joyóchah, Túini Espirituboó níih caolihdih á boobipna caá. ⁶⁴ Obohjeéhtih, páant á jumuchah yuhna, ‘Caán Dios á wahni Cristo nihcan caá’, biquína ní níij jenah joiná caá, Jesús á níijíp jí.

Jesús páant níij jenah joinitdih játih átát jéihyep táj. Pánihna, caandih enihcannitdih duó wáini pínahdihbat átát jéihyep táj.

⁶⁵ Páant níij naóh péanit, nin pah á jwáub níij naáwáp jí:

—Nín pah yeebdih wá níij naáwáp yuh be: ‘Wá ípboó cáacwáih weemdih á

jepahat tútcah, det wíh wá pínah íta jéih jumcan tagaá’, wá níijíp be, Jesús queétdih á níijíp jí.

⁶⁶ Páant á níijíchah joiná, dawá jwíjeeh péenitji Jesúsdih wéican, í cádahap jí. ⁶⁷ Páant í cádahachah ennit, Jesús jwíit docewá á bohénitboodih nin pah á níij wáub joyó jí:

—¿Yeebbát weemdih ní cádahmi naniit? á níijíp jí.

⁶⁸ Páant á níij wáub joyóchah joinit, Simón Pedro nin pah á níij jepahap jí:

—Obohjeéhtih, Maá, jwíitdih bíh bohéni á wihcan caá. Diosjeeh páantjeh jwí jumat pínah níijná, ma naáwátjeh jwíitdih á tái jéihyana caá. ⁶⁹ Pánihna, jwíitboó meemdih jepahniit, ‘Meém túini, Dios wáuh, á wahni caá’, jwí níij jéihna caá. Pánih jéhnit, meemdih jwí cádahcan níit, á níijíp jí.*

⁷⁰ Páant á níijíchah joinit, Jesús jwíitdih nin pah á níijíp jí:

—Weém yeéb docewádh wá níwip yuh jí. Obohjeéhtih, bíic níjeeh jumni nemepih pínah á jumna caá, á níijíp jí.

⁷¹ Páant níijná, Judas, Simón Iscariote wáuhdih níijná át chájap táj. Judas jwíit Jesús á bohénitjeeh jumna yuhna, Jesúsdih enihcannitdih duó wáini pínah á jumap jí.

7

Jesús úudwá caandih í jepahcat

¹ Táttimah, Jesús Galilea baáboó jwíitdih numah jibidih á bejep jí. Judea baácdih moón jwí maáta caandih í mao yohíhatdih jéihna, Judea baáboó á bejih jwuhcap jí.

² Jwíit judiówá wápchí dahna jwí chájatjidih náhnit yeó jáapna, bahni á judhdap jí.*

³ Pánihna, Jesúsdih á úudwá nin pah í níijíp yuh jí:

—Nínjñh cháocánjeh, Judea baácna bejnit, meemdih péehnitdih ma wépatjñh ma cháj jáutá. ⁴ Ded á wépatdih jáutñhna, bih jáutcat caá náahap. Pánihna, yoobópdih wépní jumna, jwí míc wáac jwibíni tátchiboó ma wépatdih jwíjeeh ma jáut jáuwá, Jeñé, í níijíp jí. ⁵ Queét á úudwáneh yuhna, ‘Caán Dios wáuh caá’, Jesúsdih í níij jenah jóicáp jí.

Páant níij jenah jóicán, caandih páant í níijíp jí. ⁶ Páant í níijíchah joinit, Jesús queétdih nin pah á níij naáwáp jí:

—Wá wépatdih cáacwádh jáutat pínah á judh jwuhuchah, wá bejcan caá. Yeebboó fiestadh eníhna, caán tútchina ní enbí jwuhú. ⁷ Cáacwá yeebdih í íjcan caá. Obohjeéhtih, í yéj chájatdih wá naáwáchah joinit, weémboodih í íjna caá. ⁸ Pánihna, caán fiesta yeó jáapna á jumuchah, yeebjéh ní enbí jwuhú. Weém caanná wá bejat pínah á judh

* 6:69 Mt 16.16; Mr 8.29; Lc 9.20 * 7:2 Lv 23.34; Dt 16.13

jwahnna caá, ã niijíp jĩ. ⁹ Páant niijnít, Galilea baáčboó jwiítidih ã ñumah chãwáp jĩ.

Jesús fiestadih enedih ã bejat

¹⁰ Obohjeéhtih, ã úudwã ì bejat túttimah, Jesúsbat Jerusalén tútchina jwiítidih ã ñumah bejep jĩ. Pánih bejna, cáacwã ì encapmant-bit jwí bejep jĩ. ¹¹ Fiesta yeó jáapdih míc wáac jaibínit, jwí maáta Jesúsdi h búde ìt bidip wat yah jĩ.

—¿Dee tígaa ã jam? ìt niij úubh joyóp wat jĩ.

¹² Pánihna, cáacwãbut caandih búdi jehnah joinít, ìt míc wéhenap wat jĩ. “Caán túini caá”, biquína niij, “Caán yeejép caá. Cáacwãdih yee naóhni caá”, bitaboó ìt niijíp wat jĩ.

¹³ Páant niijná yuhna, jwí maátadih úumna, Jesús ded pah ì jamatdih queéjtjeh ìt míc wéhenap wat jĩ.

¹⁴ Ì weñat yeó jáapna tac yoób Jesús Dioih muuná waád jaibínit, cáacwãdih ã bohénap jĩ. ¹⁵ Páant ã bohénachah, jwí maáta joí wáhi bejnit, nin pah queéjtjeh ì míc niijíp jĩ:

—¿Nin bohécanni yuhna, dépanih tígaa bohéatdih ã túi jéih? ì míc niijíp jĩ.

¹⁶ Páant ì niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah ã niij naáwáp jĩ:

—**Wã bohéat weemjéh wã naáwát nihcan caá. Obohjeéhtih, weemdih wahní ã naáwát tútat caá.** ¹⁷ **Ded Dios ã weñat pínahdih chãjilni ‘Páant ã bohénachah, ã jéihyatjeh nihcan caá. Yoobópdih Dios naáwát caá’, ã niij jéihbipna caá.** ¹⁸ **Ded ã jenah joyátjeh naóhna, cáacwã caandih ì weñat pínahdih bidna caá ã chãjap. Obohjeéhtih, weemdih wahniboó weemdih ã naóh yapaat túutna caá. Pánih naóh yapana, caandihjeh ñi weñat pínahdih yeebdih wã náah yacna caá. Páant wã naóh yapanachah joiná, ‘Yeecanjeh, yoobópdih ã naóhna caá’, ñi niij jéihbipna caá.**

¹⁹ “Moisésji ded pah Dios yeebdih ã watatdih ãt jwáub naóh yapanap wat jĩ. Obohjeéhtih, biic ñijeéh jamni caán ã watatjidih jepahni wihcan caá. Pánihna, ¿dedé wã chãjatji jib tígaa weemdih ñi mao yohih?” jwí maátadih ã niij úubh joyóp jĩ.

²⁰ —Meemdih nemép ã jamna caá. ¿Déhe tígaa meemdih mao yohihnit ì jam, páant ma niijíchah? queét dawá caandih ì niij úubh joyóp jĩ.

²¹ —**Biic láa jwí chooát yeó jáapdih yeéb cáacwã ñi jéih chãjca naáhdih weemboó yeebdih wã chãj júutap be.** Páant wã chãj júutachah ennit, búdi ñi en wáhi bejep be. ²² **Jon játih Moisésji nihát neoná weépdih quehli nah yapat chóodih ãt bóodat túutap wat**

jĩ. Pánihna, nihát neoná weép ñi weh jamna, ocho yeó jáap túttimah chooát yeó jáapdih yuhna, ã watatji pahjeh ñipí bóodna caá.* Obohjeéhtih, Moisés ã watatji pohba ãt nihcap wat jĩ. Jwí nuo Abrahamjidih Dios páant bóodat pínahdih ãt jwíih watup wat jĩ.* Pánihna, caán túttimah, jwí nuo wã páant ìpí chãjap wat jĩ. ²³ **Chooát yeó jáapdih yuhna, Moisés ã watatjidih yap yohihcan, yeebbát ñi wehdih ñipí bóodat túutna caá. Páant ñi chãjna yuhna, ¿dépanihna, chooát yeó jáapdih weemboó wannidih wã boonachah enna, ñipí ìj?*** ²⁴ **Ded pah wã chãjatdih túi jéihcan, ‘Caán yeejép ã chãjna caá’, ñi niijcá bojóo. Obohjeéhtih, ded pah wã chãjatdih jéihna, weemdih yoobópdih ñi jenah joyoo,** Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

Jesús jeámant ã jwáuwátjidih ã naáwát

²⁵ Páant ã niijíchah joinít, biquína Jerusalén tútchidih moón nin pah ì míc niij úubh joyóp jĩ:

—¿Nin jwí maáta ì mao yohihni nihcanna niit? ²⁶ Wáát en tih. Páantjeh jwí cáti bohéna caá ã chãjap. Páant ã bohénachah yuhna, jwí maáta ded pah ì niijcán caá. ‘Cristo, Dios ã wahní caá’, queét ì niijjéhna caá. ²⁷ Obohjeéhtih, Dios ã wahní Cristo dedmant ã jwáuwátjidih ded ã jéihcan niit. Nin Jesús ã jamni tútchidih jwiit jwí jéihna caá. Pánihna, Dios ã wahní Cristo nihcanna caá, queét ì míc niijíp jĩ.

²⁸ Jesús Dioih muú díitboó queétdih bohénajeh, páant ì míc niijíchah jéihnit, nin pah ã jwáub niij ñaacáp jĩ:

—**Yeebhjeh pohba ‘Caandih jéihna, ã jamni tútchidihbut jwí túi jéihna caá’, ñi niij jenah joiná yah caá. Obohjeéhtih, wã jenah joyátjehjeh ninboó juóhna wã chãjcan jĩ. Wã ìp jĩ weemdih ã wahap jĩ. Pánih wahní yeecanni, yoobópdih chãjni caá ã jamup. Caandih ñi jéihcan caá.** ²⁹ **Obohjeéhtih, weemboó ã pehmant juóhnji caandih wã túi jéihna caá, ã niijíp jĩ.**

³⁰ Páant ã niijíchah joinít, jwí maáta caandih ì tewihip yah jĩ. Obohjeéhtih, caandih ì mao yohat pínahdih Dios ã jenah joyát ã jedh jwáhuchah, caandih ì jéih teo jwáhcap jĩ. ³¹ Pánihna, dawá Jesúsdi h túi jenah joiná, nin pah ì míc niijíp jĩ:

—Nin Jesús jwiit cáacwã jwí jéih chãjca naáhdih dawá láa ã chãj júutap be. Dios ã wahní pínah Cristoboó ¿caan cháh áta chãj taniit? ¿Páant tih jwáuh? ¿Pánih chãjna, caanjéh Dios ã wahní Cristo nihcan niit? ì niijíp jĩ.

Jesúsdi h fariseowã ì tewat túutíhat

* 7:22 Lv 12.3 * 7:22 Gn 17.10 * 7:23 Jn 5.9

³² Páant í níj wéhenachah joinít, fariseowá, sacerdotewá í maáta bíicdih Dioih mædíh wapnit soldadowá dih Jesús dih í tewat pínah níijná, ít wahap wut yuh jí.

³³ Jesús queét cáacwá dih nin pah á jwáub níijíp jí:

—**Daocánni yeó jáap ñijeéh wá jum jwahbipna caá. Weemdíh wahni pehbóo wá jwáub bejat pínah bahniéh á judhna caá.** ³⁴ **Wá jumat pínah pehbóo yeéb ñi jéih bejcan níit. Weemdíh bidna yuhna, ñi jéih bid juibícan nacaá,** á níijíp jí.

³⁵ Páant á níijíchah joinít, queétjeh nin pah í míic níj wábh joyóp jí:

—Nin páant níijná, ¿dedboó bejat túat tigaá á cháj? yeéb ñi jenah joyóchah. ¿jwí déewá í bej peétni baácnaboó bejnit, jwí déewá nihcannitdih á bohémi naniít? ³⁶ **‘Yeéb weemdíh bidna yuhna, ñi jéih jwááhcan níit’,** níijná, **‘Wá bejat pínah pehbóo ñi jéih bejcan níit’,** níijná, ¿ded pah níj tigaá páant á níj? í míic níjíp jí.

Báadhdani mah panihnidih Jesús á naáwát

³⁷ Fiesta péeni yeó jáap, chah jwí weñat yeó jáap yoobát á jumachah, * Jesús caanjíh ñuhnit, tabit á ñaac níj naáwáp jí:

—**Ded taca joótni wá pebh á jwáwá naáh. Á juyáchah, túi báadhdani mahdih caandíh wá wáhbipna caá. Wá wáhni pínah mah panihnidih babhna, Diosjeéh á túi jumbipna caá.** ³⁸ **Ded weemdíh jepahni pínahdih Dios naáwát dih naóh yapanit nin pah ít níj daacáp tají: ‘Ded weemdíh jepahna, áih caolihmant maj nooj bácat panihni á jumachah, wéinit wíih táini doonádih bitadíh á wéj naóhbipna caá’, ít níj daacáp tají,** * á níijíp jí.

³⁹ Páant níijná, Jesús dih jepahnitdih Táini Espíritu jumna, ded pah á teo wáacat pínahdih naóhna á chájap jí. Obohjeéhtih, Jesús jeáboó á jwáub aab béj jwahchah, Táini Espíritu á dei jóoh jwahcap jí.

Jesús dih judiowá bíic yoobó í jenah joicát

⁴⁰ Páant Jesús á níijíchah joinít, dawá cáacwá nin pah ít míic níj wéhenap wut jí:

—Nin yoobópdih Dios naáwát dih naóh yapani jwípí páini caá, ít níijíp wut jí.

⁴¹ —Nin Cristo jwiít dih túi ubni nacaá, bita ít níijíp wut jí.

Obohjeéhtih, bitaboó nin pah ít míic níijíp wut jí:

—Cristo jóohna, Galilea baáboó áta jumcan tagaá. Nin Jesús caanjíh bóo tigaá.

⁴² Dios naáwát dih naóh yapani nin pah át níj daacáp tají. ‘Cristo David juma yoobát á

jumbipna caá.’ * Pániha, David á cáac jumni Belén tútchiboó á cáac jumbipna caá’, át níj daacáp tají. * Pániha, Jesús Belén tútchidih bóo nihcan, Dios á wahni yoobát nihcan caá, queétjeh ít míic níijíp wut yuh jí.

⁴³ Pániha, queét Jesús dih bíic yoobó ít jenah joicáp wut jí. ⁴⁴ Biquína Jesús dih ít teo nemihip wut yuh jí. Obohjeéhtih, í jéih teocap jí.

Jesús dih jwí maáta í jepahcat

⁴⁵ Sacerdotewá í maáta, fariseowá bíicdih Jesús dih í tewat túatnit soldadowá Jesús pebh juiñitji, queétdih wahnit pehbóo ít jwáub bejep wut jí. Í pebhna í jwáub juibínachah, soldadowá dih queét nin pah ít níijíp wut jí:

—¿Dépanih tibéé Jesús dih ñi teocan? ít níijíp wut jí.

⁴⁶ —Caán yoobópdih naóhni beé. Biíh caan pánih wéj naóhni á wihcan caá, queét soldadowá ít níj jepahap wut jí.

⁴⁷ Páant í níj jepahachah joinít, fariseowáboó nin pah ít níijíp wut jí:

—¿Yeébdih caán á yeenachah, ‘Yoobópdih tigaá’, ñi níijnít beé? ⁴⁸ Det jwí maáta Jesús dih jepahcan, caandíh í náahcan caá. Pániha, jwiítbut caandíh jwí náahcan caá. ⁴⁹ Obohjeéhtih, queét caandíh jepahnitboó Moisés á watatjidih í jéihcan caá. Caandíh í jéihcat jib jwí íp queétdih peéh chájna, iiguípná á yohbipna caá, fariseowá ít níijíp wut jí.

⁵⁰ Obohjeéhtih, bíic fariseo, Nicodemo wát jumni, chei Jesús dih wéhenadh juibíniji, * páant í níijíchah joiná, bita caanjíh jumnitdih nin pah át níijíp wut jí:

⁵¹ —Jesús yeejép á chájachah, jwí jéihcan caá. Pánih jéihcannit jumna, ded pah á chájatdih caanjéh á naóhcan, jwí jéih peéh chájcan caá. Pánih jéihcan yuhna, caandíh jwí peéh chájachah, jwí watatdihjeh jwíta yap yoh tagaá, át níijíp wut jí.

⁵² Páant á níijíchah joinít, queét nin pah caandíh ít níj juihñap wut jí:

—¿Meembút Galilea baácdih bóo níit, jwiít dih páant ma níj naóhna? Dios naáwát dih meemdíh táí bohéat caá náahap. Pánih bohéna, ‘Galilea baácmant ded Dios naáwát dih naóh yapani átát wihcap tají’, ma níj jéihbipna caá, Nicodemodih ít níijíp wut jí.

⁵³ Páant níj péanit, íih mænáboó ít jwáub bejep wut jí.

8

Deoh nah jumnih mi yéejatdih Jesús á yohat

* 7:37 Lv 23.36; Nm 29.35

* 7:37 Jn 4.10-14

* 7:38 Ez 47.1; Zac 14.8

* 7:42 2S 7.12-13; Sal 89.3-4; 132.11-12

* 7:42 Mi 5.2

* 7:50 Jn 3.1-2

1 Dioih muáboó jumntidih naóh péanit, Olivo Jeéboó Jesús jwiítidih á numah páuh laab béjep jī. 2 Cheibitjeh, jwáub dei jóóhñit, Dioih muádhjeh muntih jwiítidih á jwáub numah waadáp jī. Á jwáub juyáchah ennit, nihát cáacwá á pebhna í míc wáac juyáp jī. Í míc wáac juyáchah ennit, caanjīh juibí chéudñit, Jesús queétdih á bohénap jī, páant muntih.

3 Á bohéat tac jumuchah, Moisés á watatjidih bohénit, fariseowá biíc dih deoh nah jumnihdih ít ub jóúwáp jī. Pánih ub jóóhñit, Jesús pebh cáacwá cátił caántdih í ub juí ñuhap jī. 4 Pánih ub juí ñuhñit, Jesús dih nin pah í níj naáwáp jī:

—Nint mi áa nihcannijīh yeejép mi chájachah, jwí enep be. 5 Dios á watatdih Moisésji nin pah át níj daacáp tajī. ‘Det í áa nihcannijīh yeejép í chájachah ennit, jee dáhnajīh ñi yoh mawaá’, át níj daacáp tajī.*

Pánihna, meéamboó ¿ded pah tigaá ma níj naóhbi? í níjíp jī.

6 Páant níjñit, caandih naóh yacat túat níjná, Jesús dih mácah í naáwát túatup yuh jī. Oboghjeéhtih, Jesús páant í níjíchah joinit, páah jéennit, áih téih tíbjīh baácboó á daacáp jī. 7 Páant á daacá jwuhuchah, queétoó caandih úbħ joí yóhahna í chájap jī. Páant í úbħ joí yóhachah, Jesús ñah ñuhñit, queétdih nin pah á níj jepahap jī:

—**Ded ñijeéh jumni yéejat wihcanniboó caántdih jee dáhjh á jwīh yoh waáwá naáh, á níjíp jī.**

8 Páant níj péanit, jwáub páah jéennit, á jwáub daacáp jī, páant muntih. 9 Páant á níjíchah joinit, caántdih naóh yacnitboó í yéej chájatjidih náhnit, chah behnit biqúina í jwáub beedáh bejep jī. Páant í bejat túttimah, deoh nah jumnih Jesús pebh ñuhñit, caandih joinit cátił queét chénewájuh í jumap jī. 10 Pánihna, caántdih ub jóóhñitj í wihcah enna, jwáub ñah ñuhñit, Jesús caántdih nin pah á níj úbħ joyóp jī:

—¿Deyoob tigaá queét í bej? ¿Meemdh peéh chájat tútñit í wihcan caá? á níjíp jī.

11 —Wihcan caá, Maá, mi níjíp jī.

—**Weembát meemdh wá peéh chájat tútñit. Ma jwáub bejeé. Ma jwáub yéej chájca hojóó, páant muntih,** Jesús caántdih á níjíp jī.

Jesús baabát panihni á jumatdih á naáwát
12 Caántdih naóh péanit, Jesús caanjīh jumntidih nin pah á jwáub níj naáwáp jī, páant muntih:

—**Weemjéh tigaá baabát panihni nin baác dih moondih wá íp Dios ded pah á jumatdih wá jéihyana caá. Det weemdh péanit, dupáat panihpboó bejcan, wá**

ípdih í jéihbipna caá. Pánihna, weemdh í jepahachah, páantjeh Diosjééh wá táí jumat táutbipna caá, á níjíp jī.*

13 Páant á níjíchah joinit, fariseowáboó nin pah caandih í níjíp jī:

—Meém ma táí jumatdih meemjéh naóhna, oboh nih yána caá ma chájap. Páant ma níjíchah, ma naáwát dedé pínah nihcan caá, í níjíp jī.*

14 —**Weemjéh dedmant wá jóúwátjidih wá jéihna caá. Wá bejat pínahdihbut wá jéihna caá. Oboghjeéhtih, yeeéboó caandih ñi jéihcan caá. Páant weemdh ‘nih yáni caá’, ñi níjíchah yuhna, ded pah wá jumatdih yooóp dih yeebdih wá naóhna caá. 15 Yeeéboó ded pah ñi enatdihjeh jenah joinit, cáac ded pah á jenah joyátdih yooóp dih ñi jéihcan caá. Pánih jéihcan yuhna, ‘Caánboó túican caá’, weemdh ñipí níjná caá. Oboghjeéhtih, yeéb ñi jenah joyát pah jenah joicán, ded pah cáacwá í jumatdih weémboó wápi naóhcan caá. 16 Weém biícjeh pohba nihcan caá cáac dih páant níj naóhni. Wá íp weemdh wahní biíc dih, páant jwí níj naóhna caá. ‘Nin táini caá. Nin túicanni caá’, níj naóhna, yooóp dih wá naóhna caá. 17 Moisés yeebdih watna, nin pah át níj daacáp tajī: ‘Chénewá biíc yooó í naáwáchah, í níjít yooóp dih caá’, át níj daacáp tajī. 18 Weémboó ded pah wá jumatdih naóhna, weemdh wahní, wá ípbut biíc yooó á naóhna caá. Pánihna, ded pah wá jumatdih chénewá naóhñit jwí jumuchah, jwí naáwát yooóp dih caá, Jesús queétdih á níjíp jī.**

19 Páant á níjíchah joinit, fariseowá nin pah í níj úbħ joyóp jī:

—¿Ma íp dedboob tigaá á jum? í níjíp jī.

—**Weemdh jéihcan, wá ípdihbut ñi jéihcan caá. Oboghjeéhtih, weemdh jéihna nihna, wá ípdihbut ñita jéih taga,** Jesús queétdih á níj jepahap jī.

20 Páant níj bohéna, Dioih muáboó cáacwá í wahní dinerodih í jwejat paihna pebh á jumap jī. Oboghjeéhtih, caandih í mao yohat pínahdih Dios á jenah joyát á judh jwuhuchah, caandih tewíhñit pínahbut caanjīh jumna yuhna, caandih í jéih teo jwuhcap jī.

“Wá bejep pínahna ñi jéih bejcan níit”, Jesús á níjít

21 Pánih bohénajeh, Jesús nin pah á jwáub níj naáwáp jī:

—**Wá jóúwápjiboó wá jwáub bejbipna caá. Páant wá bejat túttimah, weemdh ñi bidbipna caá. Oboghjeéhtih, ñi yéej chájatdih ñi cádahcatji jīb, wanna, ñiñ**

* 8:5 Lv 20.10; Dt 22.22-24

* 8:12 Mt 5.14; Jn 9.5

* 8:13 Jn 5.31

caolih iiguipna bejna, wã bejep pínahboó ñi jéih bejcan niit, ã niijíp jĩ.

²² Páant ã niijíchah joinít, jwí déewã queéetjeh nin pah í míc niij wáabh joyóp jĩ:

—**‘Wã bejep pínahboó yeéb ñi jéih bejcan niit’,** niijná, ¿caanjéih míc mao wanat túut niit ã chãjap? Í niijíp jĩ.

²³ Páant í míc niijíchah joinít, Jesús queéetdih nin pah ã jwáub niij naáwáp jĩ:

—**Yeéb nin baácdih moón jumna, Dioihwã nihcannit í jenah joyát bíic yooobó ñi jenah joiná caá. Obohjeéhtih, weémboó japmant jãóhni jumna, wã íp Dios ã jenah joyát bíic yooobó wã jenah joiná caá.** ²⁴ **Wã íp ã wahni wã jumatdih yeebdíh wã naáwáchah yuhna, ‘Á naáwát yooobópdih nihcan caá’,** ñi niijátji jíb ñi yéejatdih cádahcan, iiguipna ñi bejbipna caá. Pánihna, ñi yéejatdih cádahcat peéh, wã niijátji bíic yooobó yeebdíh ã yapbipna caá, ã niijíp jĩ.

²⁵ —¿Déhe pohba tigaá, meém? í niijíp jĩ.

—**Ded pah wã jwíih naáwátji pahjeh wã jumna caá.** ²⁶ **Yeéb ñi túi chãjcatji jíb Dios ã peéh chãjat pínahdih yeebdíh wã naáwát pínah búdí ã judhna caá. Obohjeéhtih, weemdíh wahni ã naáwát túutnidihjeh yeebdíh wã naóh yapana caá. Caán ã naáwát túutat yooobópdih caá,** Jesús queéetdih ã niijíp jĩ.

²⁷ Obohjeéhtih, **“Wã íp caá weemdíh wahni”,** ã niijíchah joinít, queéet í beh joicáp wut jĩ. ²⁸ Páant í beh joicátdih jéihna, Jesús queéetdih nin pah ã jwáub niij naáwáp jĩ:

—**Weém nihat cáacwã úd jeñédih cruzboó péohnit, í pud dodhbipna caá. Páant í chãjachah, ‘Caán Dios ã wahni caá’,** ñi niij jéihbipna caá. Pánih jéihnit, wã jenah joyátjeh wã chãjcatjidihbut ñi jéihbipna caá. **Wã íp ded pah weemdíh ã bohéatjidihjeh yeebdíh wã naáwátjidihbut ñi jéihbipna caá.** ²⁹ **Weemdíh wahniboó wãjeéh ã jumna caá. Pánih wahni jumna, ã weñat pínahdihjeh yeó jáap jumant pah wãpí chãjna caá. Páant wã chãjachah, weemdíh ã cádahcan caá,** Jesús ã niijíp jĩ.

³⁰ Páant ã niijíchah joiná, “Caán Dios ã wahni Cristo yooobát ã jumna caá”, dawá í niij jenah joyóp jĩ.

Dios ã wehdih, yéej chãjnitdihbut Jesús ã naáwát

³¹ Biquína jwí déewã “Caán Dios ã wahni Cristo caá”, niij jenah joinítidih Jesús nin pah ã niijíp jĩ:

—**Wã naáwátidih cádahcannit, wã bohénit yooobát ñi jumna caá.** ³² **Pánih jumna, yooobópdih ñi jéihbipna caá. Yooobópdih jéihnit jumna, watnit panihnit ñi jumbipna caá. Pánih jumna, ded yéej chãjat jenah joyát ã jéuwáchah**

yuhna, caandíh ñi jéih yap yohbipna caá. Yeebdíh watni panihni ã jwáub wihcan niit, queéetdih ã niijíp jĩ.

³³ Páant ã niijíchah joinít, queéetboó nin pah í niij jepapah jĩ:

—**Jwiitboó Abrahamji ã juimená jwí jumna caá. Páant jwí jumachah, ded jwiitboodíh watni ã wihcan caá. Páant wihcah yuhna, ¿ded pah niij tigaá ‘yeebdíh watni ã jwáub wihcan niit’,** ma niij naóh? Í niijíp jĩ.*

³⁴ —**Yooobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Cáacwãjeh í yéej chãjatdih í jéih cádahcan caá. Pánihna, queéetdih yéej chãjat túutni í maáh panihni caá. Pánih yéej chãjnit jumna, caandíh teo wáhnit panihnit í jumna caá.** ³⁵ **Ded teo wáhni ã maáh wáúh pah nihcan caá. Bitá caandíh í ubúchah, queéetboodíh teo wáhni ã jumbipna caá. Obohjeéhtih, ã maáh wáúhboó páantjeh ã wáúh ã jumbipna caá.** ³⁶ **Pánihna, weém Dios wáúh jumna, deddih wã watachah, caanbút wã íp wáúh ã jumbipna caá. Páant wã watachah, yéej chãjatdih teo wáhni panihni ã jwáub jumcan niit.***

³⁷ **Yeéb Abrahamji ã juimená ñi jumatdih wã jéihna caá. Obohjeéhtih, ã juimená jumna yuhna, wã naáwáchah joíhcan, weemdíh ñi mao yohíhna caá.** ³⁸ **Wã ípjeéh jumna, wã enatjidih yeebdíh wãpí naóhna caá. Obohjeéhtih, ñi íp, nemépwá í maáh, yeebdíh ã watachah joinit, yeebboó ñipí jepahna caá,** Jesús queéetdih ã niijíp jĩ.

³⁹ —**Jwí íp yooobát Abraham caá, queéet í niijíp jĩ.**

—**Abrahamji ã weh yooobát jumna, ded pah ã chãjatji bíic yooobó ñita chãj tagaá.** ⁴⁰ **Obohjeéhtih, yeebdíh wã íp ã naáwátidih yooobópdih wã naóh yapanachah yuhna, yeebboó weemdíh ñi mao yohíhna caá. Abrahamjiboó páant áta chãjan tagaá.** ⁴¹ **Pánihna, ñi íp panihni ã chãjihat bíic yooobó mun tigaá yeehbát ñi jenah joyóp,** Jesús queéetdih ã niijíp jĩ.

—**Jwiít íp wihcannit pohba jwí nihcan caá. Dios bíicjeh caá jwí íp, queéet í niijíp jĩ.**

⁴² —**Weém Diosjeéh jumni nín baácna wã jéuwáp jĩ. Pánihna, Dios ñi íp ã jumachah nihna, yeéb weemdíh ‘jwí úd jeñé’,** ñita niij oi tagaá. **Wã jenah joyátjeh nin baácboó wã dei jóhcan jĩ. Wã íp Dios ninboó weemdíh ã wahachah, wã jéuwáp jĩ.** ⁴³ **¿Dépanih tigaá wã naáwátidih ñi beh joicán? Ñi joíhcat jíb caandíh ñi beh joicán caá.** ⁴⁴ **Ñi ípboó yeejép chãjat túutnit í maáh caá. Pánihna, caán ã weñat pínahboodíh ñipí chãjna**

* 8:33 Mt 3,9; Lc 3,8 * 8:36 Gá 5,1,13

caá. Nin baác ã jwíh jumuchah, buubut páantjeh cáacwádih mao yohat tautni caá. Caán bícmant yeenijeh jumna, yoobópdih ã jéih naóhcan caá. Pánih yeeat buáhna, nih yáatdihjeh ápi naóhna caá. ⁴⁵ Páant yeebdih yeeni ã naáwáchah jointiji weémboó yeebdih yoobópdih wã naáwáchah yuhna, ñi joíhcan caá. ⁴⁶ Páant wã naáwáchah, ‘Meém yeejép chãjni caá’, weemdiñ ñi jéih niijcán caá. Yoobópdih wã naáwáchah yuhna, ¿dépanih tiguaá ñi joíhcan? ⁴⁷ Det Dios wehboó ã naáwátidih í túi joiná caá. Obohjeéhtih yeéb ã weh nihcannit, ã naáwátidih wã naóh yapanachah yuhna, ñi joíhcan caá, Jesús queétdih ã niijp jì.

Abrahamji jum láa Cristo ã jumat

⁴⁸ Páant ã niijichah jointi, queét nin pah Jesúsdih í niijp jì:

—‘Meém Samaria baácdih bóo jumna, Diosdih jéhcanni, nemép caolih jumni caá’, jwí niiját yoobópdih caá, í niijp jì.

⁴⁹ —Weemdiñ nemép wihcan caá. Obohjeéhtih, wã íp ã wépatjñh yeebdiñ wãpí chãj jútna caá, caandih ñi wéi naáwát pínah niijná. Páant wã chãjachah yuhna, yeebboó weemdiñ wéi naóhcanjeh, yeejép ñipí wéhena caá. ⁵⁰ Weemdiñ ñi wéi naáwátidih wã bidcan caá. Obohjeéhtih, cáacwá weemdiñ í túi weñat pínahdih wã ípboó ã náah yacna caá. Pánihna, weemdiñ í náahcatji jñib queétdih ã péeh chãjbipna caá. ⁵¹ Yoobópdih yeebdiñ wã naóhna caá. Det wã naáwátidih jepahnit, í wancan niit, Jesús queétdih ã niijp jì.

⁵² —Буа bácah chah jenah joicánniabeñ meém ma jumatdih jwí jéihna caá. Abrahamji, nihát Dios naáwátidih naóh yapanitji pah mantih ít wunup wut jì. ‘Wã naáwátidih jepahní ã wancan niit’, niijná ¿dépanih tiguaá meém páant ma niij? ⁵³ ¿Jwí ñeo Abrahamji, Dios naáwátidih naóh yapanitjibut chah wépni niit ma jumup? ¿Ded pohba tiguaá meém? páant niij naóhni, queét í niijp jì.

⁵⁴ —‘Chah wépi caá’, weemjeh wã jéih niijcán caá. Wã ípjuh ‘Caán chah wépi caá’, weemdiñ ã niijná caá. Yeéb ‘Dios-jeh caá jwí íp’, ñi niijnijeh wã íp ã jumna caá. ⁵⁵ Obohjeéhtih, páant niijná yuhna, caandih yoobópdih ñi jéihcan caá. Weém caá caandih wã jéihyep. ‘Caandih wã jéihcan caá’, niijná, yeéb ñi nihát pah yeeni wãta jum tagaá. Obohjeéhtih, caandih yoobópdih wã jéihna caá. Pánih jéihna, ded pah ã naáwáchah, wãpí chãjna caá. ⁵⁶ Jwí ñeo Abrahamji nin baácboó wã dei júwát pínahdih jéihnit, ã weñep jì. Pánihna, wã dei júwáchah ennit, búdí ã yoób weñep jì, Jesús ã niijp jì.

⁵⁷ —Páant, meém cincuenta jópchi ma juibí jwuhcan caá. Páant niijná, ¿jon játih bóo Abrahamjidih meém ma ennit jñí? Jesúsdih í niijp jì.

⁵⁸ —Yoobópdih yeebdiñ wã naóhna caá. Abrahamji jum láa, weém wáát jumap jì, Jesús queétdih ã niij jepahap jì.*

⁵⁹ Páant ã niij jepahachah jointi, queétdih jee dáhnadih ubnit, Jesúsdih í yohíhip yuh jì. Obohjeéhtih, páant í yohíhichah, í encat pónih, Jesúsboó Dioñ muumánt ã bac bejep jì.

9

Jesús jéih encannidih ã booaat

¹ Táttimah, jwiitdih Jesús namáboó numah bejna, jéih encannidih jwí jwááap jì. ² Caandih enna, Jesúsdih nin pah jwí niij úubh joyóp jì:

—¿Bohéni, dépanih tiguaá nin jáap cáac jumnajeh jéih encanni átát jumji? ¿Caanjéh yeejép át chãjji taniit? ¿Á mánaboó ít yéej chãjji taniit? jwí niijp jì.

³ —Nin ã yéej chãjatji jñib nihcan caá. Á mánabat í yéej chãjatji jñib nihcan caá. Obohjeéhtih, pánihni ã jumuchah, wã íp ã wépatjñh caandih wã teo wáacbična caá. Páant wã boanachah ennit, wã íp ã wépatdih cáacwã í túi jéihbipna caá. ⁴ Yeó jáap cáacwã íñh tewatdih í jéih teona caá. Obohjeéhtih, chei í jéih teocan caá. Pánihna, buu caá ã baab jwáhat panihichah, weemdiñ wahni ã wutatdih jwiitdih chãjat ã náahna caá. Táttimah, chei jwí teocat pah, caandih jwí jéih chãjan niit. ⁵ Pánihna, nin baácboó wã jum jwuhchah, baabát panihni cáacwádih ded pah Dios ã jumatdih wã jéihyabipna caá, Jesús jwiitdih ã niijp jì.*

⁶ Páant niij péanajeh, baácboó mao mac ã coí jéenanap jì. Pánih coí jéenanit, baácdih wid teo, jéih encannih quíbnadih ã náñap jì. ⁷ Pánih náai péa, Jesús caandih nin pah ã niijp jì:

—Siloé wát jumni jéehat júána quíib táñadih ma bejeé, ã niijp jì. Siloé niijná, jwíñh wéheatjñh “Wahni”, niijná ã chãjap jì.

Jesús páant ã niijichah jointi, jéih encanni quíib táñadih ã bejep jì. Pánih quíib táiniji ennit, áñh muuná át jwáub bejjip taga. ⁸ Páant ã jwáub juiBINachah, ã chéenwã, caán dinero úubhniji ã jumatdih jéihnitbut, ennijeh áñh muuná ã jwáub juiBINachah ít enep wut jì. Pánih ennit, queétdih nin pah ít múic niij úubh joyóp wut jì:

—¿Nin dinero ápi úubhniji nihcan niit? ít niijp wut jì.

⁹ —Caanjéh tiguaá, biquína ít niijp wut jì.

* 8:58 Ex 3.14; Jn 8.24; 10.30-33; 13.19 * 9:5 Mt 5.14; Jn 8.12

—Obohjeéhtih, caán yoobát pohba nihcan caá. Caan páh jíghna caá á chájap, bitaboó it niijíp wat jí.

—Caanjéh tigaá, weém, encanniji át niijíp wat jí.

¹⁰—Jéih encanniji jumna yuhna, ¿ded pah tibeé ma nih? Bua ma jéih enat pínahdih, it niij úabh joyóp wat jí.

¹¹—Jesús wut jumni áih mao mácjih baácdih wid teonit, wíih quíbnadih ái náñap be. Weemdih náí péanit, **‘Siloé wát jumni jéehat júána quíib táñadih ma bejeé’**, á niijíchah joinít, caanná wá bejep be. Pánih quíib táinajeh, wá jéih enep be buca, queétdih át niijíp wat jí.

¹²—¿Meemdih pánih chájni deyoob tigaá an jum? it niijíp wat jí.

—Jaóh jáh. Deh caá an jumapna caá, queétdih át niij jepahap wat jí.

Jéih encannijidih fariseowá it úabh joyát

¹³ Páant niij úabh joí péanit, jéih encannijidih fariseowá maáta pebhboó it ub bejep wat jí. ¹⁴ Jwiít judiowá jwi chooát yeó jáapdih caán encannijidih Jesús á boooanap jí. ¹⁵ Páant chooát yeó jáapdih á boooanachah jéihnit, caán newédih fariseowá jwah it jwáub úabh joyóp wat jí:

—¿Ded pah tibeé meém ma nih en? it niijíp wat jí.

—Mao mácjih baácdih wid teonit, wíih quíbnadih ái náñap be. Pánih náí péanit, á quíib táñat túatuchah joinít, wá bejep be. Pánih quíib táinajeh, wá yoób enep be, queétdih át niijíp wat jí.

¹⁶ Páant á niijíchah joinít, biquína queét fariseowá nin pah it niijíp wat jí:

—Caán jwi chooát yeó jáapdih át tewep taga. Páant chooát túatdih yap yohna, Dioih yoobát nihcan caá, it niijíp wat yah jí.

Obohjeéhtih, bitaboó

—Yeejép chájni nihna, páant áta jéih boooan tagaá. Pánihna, caán túini nacaá, it niijíp wat jí. Páant niijná, queét chénat pah poómp bíic yoobó it jenah joicán wat jí. ¹⁷ Caán encannijidih queét nin pah it jwáub niij úabh joyóp wat jí, páant muntih:

—Meemdih míih quíibdih boooani Jesúsdi meémboó ¿ded pah ma niij jenah joí? it niijíp wat jí.

—Caán yoobópdih Dios naáwátdih naóh yapani nacaá an jumap, queétdih át niij jepahap wat jí.

¹⁸ Pánihna, jwi maáta nin pah it niij jenah joyóp wat yah jí: “Nin jéih encanni át nihjican tagaá”, it niijíp wat jí. Páant niij jenah joinít, jéih encanniji mánadih it bid bojop wat jí. ¹⁹ Pánih bid joinít, á mánadih jwah nin pah it niij úabh joyóp wat jí:

—¿Nin yoobópdih ní wáúh níit á jumap? ¿Bíicmantjeh caán jwíih cáac jumna, jéih encanni nitjii wáát jumap? it niijíp wat jí.

²⁰—Nin jwi wáúh tigaá. Bíicmant jéih encannijeh á cáac jumap jí. ²¹ Caandih jéihna yuhna, ded pah bua á enatdih, caandih boooanidihbat jwi jéihcan caá. Jwi wáúh wébit nihcan caá. Caandihjeh ní úabh joyoo. Caanjéh á jéih naóhna caá, á mána it niij jepahap wat jí.

²² Ded “Jesús Dios á wahni Cristo caá”, niijnidih jwi maátaboó jwi míic wáacat muúdh ita waadát túatcan tagaá. Páant í chájat pínadih jéihna, encanniji mána jwi maátadih it úumji tagaá. ²³ Pánih úumna, “Caán wébit nihcan caá. Caandihjeh ní úabh joyoo”, it niij jepahap wat jí.

²⁴ Páant í niij jepahachah joinít, jwi maáta jéih encannijidih it jwáub niijíp wat jí:

—Jesús yéejni á jumatdih jwiitboó jwi jéihna caá. Pánihna, Diosdih wéinit, jwiitdih yoobópdih ma naáwá, caandih it niijíp wat jí.

²⁵—Jesús yéej chájni á jumatdih wá jéihcan caá. Nindihjeh wá jéihna caá. Jéih encanni wá jumap jí. Obohjeéhtih, bua wá enna caá, queétdih át niij jepahap wat jí.

²⁶—¿Ded pah tí meém ma enat pínadih caán ái cháj? it jwáub niij úabh joyóp wat jí.

²⁷—Caandihjeh tibeé yeebdih wáát naáwáp be. Páant wá naáwáchah yuhna, weemdih ní joíhcan beé. ¿Dedé chájat túat tigaá wá jwáub naáwáchah, ní joíh, páant muntih? ¿Yeebát áihwá ní jumíh níit? queétdih át niijíp wat jí.

²⁸—Meém Jesús á bohéni caá. Obohjeéhtih, jwiitboó Moisésji á bohénit caá.

²⁹ Dios Moisésdih á naáwátjidih jwi jéihna caá. Obohjeéhtih, caán Jesúsboó dedmant á júúwátjidih jwi jéihcan caá, queét caandih it niij jáihñap wat jí.

³⁰—¡Páant! Dedmant á júúwátjidih ní jéihcah yuhna, ¿caán weemdih enani Dios á wahni áta nihcan taniit? ³¹ Yéejnit í úábúchah, Dios á joicán caá. Caandih bácah jwiit nihat jwi jéihna caá. Obohjeéhtih, Diosdih wéini, á watatdih jepahniiboó á úábúchah, Dios á joiná caá.* ³² Jon játih nin baác á jwíih jumachah, jwíih cáac jumnajeh, jéih encannidih ded á enaat doonádh jwi joicán jí. ³³ Pánihna, Jesús Dios á wahni nihcan, weemdih áta jéih enacan tagaá, queétdih át niijíp wat jí.

³⁴—Bíicmantjeh yéejni mat jumap wat jí. ¿Pánih yéejni jumna yuhna, jwiitdih meém ma bohéih níit? jwi maáta caandih it niij jáihñap wat jí. Páant niij péanitjeh, Dioh muumánt caandih it bacanap wat jí.

Jéih encannit panihnit ded pah í jumap

³⁵ Jéih encannijidih í bacaat doonádh Jesús á joyóp jî. Pánih joinít, jéih encannijidih jwááhnit, caandíh nin pah á niij wábh joyóp jî:

—¿Meém nihat cáacwá úud jeñédih jepahni níit? á niijíp jî.

³⁶ —¿Maá, déhena tigaá caán? Caandíh jéihna, wá jepahbipna caá, Jesúsdi h á niij jepahap jî.

³⁷ —Caandíh ma enna caá. Weém meemdíh wéheni caanjéh tigaá, Jesús á niijíp jî.

³⁸ —Maá, meemdíh wá jepahna caá, á niij jepahap jî. Páant niijnákeh, Jesús pebh bóicha caj yoh ñajnit, caandíh á wenep jî.

³⁹ Páant á weñechah ennit, Jesús cáacwáboodíh nin pah á niijíp jî:

—Ded pah túi chájat, ded pah túi chácatdihbut cáacwá í jéihyat pínah niijná, nin baáboó wá júúwáp jî. Wá íp ded pah á watatdih jéihcan, jéih encannit panihnit í jumna caá. Det páant í jumatdih jéihnitdih wá íp ded pah á jumatdih wá bohébi pna caá, jéih ennit panihnit í jumat pínah niijná. Obhojeéhtih, bita jéih encannit panihnit jumna yuhna, ‘Jwiít túi jéihnit caá’, niij jenah joinítidih wá bohécan níit, páantjeh jéih encannit panihnit í jumat pínah niijná, Jesús á niijíp jî.

⁴⁰ Páant á niijichah joinít, biqúina caan pébh jumnit fariseowá caandíh nin pah í jwáub niij wábh joyóp jî:

—Jéih encannit panihnit’, niijná, jwíitdih níit níit ma chájap? Jesúsdi h í niijíp jî.

⁴¹ —Jéih encannit panihnit níi jumatdih níi jéihyechah, yeebdíh peéh chájat áta wihcan tagaá. Obhojeéhtih, jéih encannit panihnit jumna yuhna, ‘Diosdih jwí túi jéihna caá’, níi niij jenah joyát jîib, yeebdíh peéh chájat á jumbipna caá, Jesús queétdih á niijíp jî.

10

Ovejawádh en daonít

¹ Túttimah, biíh naáwátjîh, bohéat túut niijná, nin pah Jesús cáacwádh á niij naáwáp jî: “Yoobópdih yeebdíh wá naóhna caá. Ded ovejawádh wáihyat júdu jécđih waadcanjeh, jéc wihcapmant aáb páud deini, nuumní tigaá á jumap.

² Obhojeéhtih, wáihyat júdu jécđihjeh waadniboó áih ovejawádh en daoní yoobát á jumna caá. ³ Ovejawá mínah wáihyat júduđih á jayéchah, caán jécđih wapni caandíh á wát wáhbipna caá. Páant á wátachah, queétdih en daoníboó íih wátna yoobó á ezechah, áih wéheatdih áih ovejawá ípí beh joiná caá. Pánih beh joinít, queét ájeéh ípí péé bac bejna caá. ⁴ Nihat áihwá í bac beedéchah ennit,

queétdih á waóh bejna caá. Pánihna, á wéheatdih túi beh joiná, caandíh jeh í túi péé bejna caá. ⁵ Obhojeéhtih, biíh í jéihca naáhdih ípí péé bejna caá. Bita í wéheatdih joiná, úumnit, ípí jwei béjna caá”, Jesús á niijíp jî.

⁶ Jesús páant á niijichah yuhna, queét ít beh joicáp jî.

Ovejawádh en daonít naáwátđih Jesús á beh joyáat

⁷ Páant í beh joicátđih jéihnit, Jesús queétdih nin pah á jwáub niij naáwáp jî: “Yoobópdih yeebdíh wá naóhna caá. Ovejawádh wáihyat júdu jéc panihni tigaá weém wá jumap. ⁸ Nihat wá játih jáóhnit, nuumnit panihnit, cáacwádh ít yee bohénap jî. Queét í wéhenachah yuhna, cáacwá, ovejawá panihnit, queétdih ít joyáh bojop jî. ⁹ Weémboó wáihyat júdu jéc panihni caá. Weemđih jepahnit jécđih waadnít panihnit í jumna caá. Pánihna, queét íguipna bejnit déejidih wá túi ubna caá. Ovejawá úumcanjeh, íih wáihyat júdamant jumnitjéi wáica naáhwá jeémédih bac bejnit, jwáub waadnít, ípí túi jumna caá. Pánihat pah, wíih cáacwáboó wájeéh jumna, ípí úumcanjeh, wáica naáhwá panihnit, ded pah í náahatdih í bíbohna caá.

¹⁰ “Queét nuumnitboó ovejawá panihnit Dioíh cáacwádh mao yohodih í júóhna caá. Obhojeéhtih, búdí weínit, yeó jáap jumat pah wájeéh í túi jumat pínah niijná, weémboó queét ovejawá panihnitdih bididih wá júúwáp jî. ¹¹ Weémboó ovejawá panihnitdih túi en daoní wá jumna caá. Ded ovejawádh túi en daoní caandíh í mao yohat dée tobohat á jumachah yuhna, áih ovejawádh ápí en daó cádahcan caá. Pánihat dée pah queét íguipna bejnit déejidih wá túi ubat túut niijná, weémboó cáacwádh wá wan wáhbipna caá. ¹² Obhojeéhtih, á maáih ovejawádh en daoníboó yoobópdih á túi en daocán caá. Áihwá nihcah, jíó ovejawádh jeémédih á júúwáchah enna, teo wáhniboó á en daonít ovejawádh á yoh jwei béjna caá. Á yoh jwei béjat túttimah, jíó ovejawádh á tewechah enna, queét í jwei péé bejna caá. ¹³ Caán teo wáhniboó á jîib chájatdihjeh á bidna caá. Á maáih ovejawádh oican, queétdih á túi en daocán caá.

¹⁴⁻¹⁵ “Weém ovejawádh túi en daoní panihni tigaá wá jumap. Wá íp weemđih á túi jéihna caá. Weembát caandíh wá túi jéihna caá. Páant wá ípdih wá túi jéihyat pah, wíih ovejawá panihnit weemđihbut í túi jéihna caá. Wá íp weemđih á jéihyat pah, weembát queétdih wá túi jéihna caá. Pánih jéihna, wá ípíjeéh í túi

jumat pínah niijná, queétdih wā wan wāhbiḡna caá.* ¹⁶ Biih wáihyat júdu diitboó jumnit ovejawā panihnitbut wíhwā í jumbipna caá. Pániḡ jumnit, wā naáwáchah, queéḡbut í joí póobipna caá. Pániḡ joinít, wíhwā bíicdih queéḡbut í jumbipna caá.*Pániḡna, weemjéḡ nihát wíhwádih wā túi en daobíḡna caá.*

¹⁷ **“Wíhwā Diosjeéḡ í jumat pínah ni-ijná, queétdih páant wā wan wáhat pínah, wā jwáub boó pud júáwát pínahdihbut jéihnit, wā íp weemdíḡ ā oina caá.** ¹⁸ **Ded ā náahat pah weemdíḡ mao yohni pínah ā wiḡcan caá. Wā náahat pahjeh weemdíḡ í mao yohbiḡna caá. Pániḡna, wā náahat pahbut wā jwáub boó pud júóhbiḡna caá. Páant wā íp weemdíḡ ā chájat túutap jī”,** Jesús ā niijíp jī.

¹⁹ Páant ā niijíḡchah joinít, queéḡ jwí déewā bíic yoobó íḡ jenah joicáp jī.

²⁰ —Caán nemép jumni caá. Pániḡ jumna, ā túi jenah joicán caá. ¿Dépanih tiguaá caandíḡ jwí jwáub joíḡ, páant muntih? dawá í míc niijíp jī.

²¹ Obohjeéḡtih, bitaboó

—Nemép jumni nihna, páant āta niij naóḡcan tagaá. Ded nemép jumni jéih encannijidihbut āta jéih enacan tagaá. Pániḡ chájna, nemép jumni nihcan caá, í míc niijíp jī.

Judiowā í maáta Jesúsdiḡ í náahcat

²²⁻²³ Túttimah, mah noóḡ láa, jwíit judiowā Jerusalén tútchidih biih fiesta jwí jwáub chájap jī. Jon jātih Dioih mæudíḡ cháj péanit, Diosdiḡ í wéi wáhatjidiḡ jwí náhniat yeó jáapna ā jumap jī. Caán yeó jáapnadiḡ Dioih mæudíḡ wáap lap numboó Salomón ā chájat tútnti coahjidiḡ Jesús ā en jibip jī. ²⁴ Caan cóahboó Jesús ā jumuchah enna, jwí maáta caandíḡ űuh páuda bojnit, nin pah í niij wáub joyóp jī:

—Maatápdih jwíitdih ma túi naóḡcan caá. Pániḡna, buu jwíitdih yoobópdih ma naáwá. ¿Meém Dios ā wahní Cristo yoobát níit ma jumap? Jesúsdiḡ í niijíp jī.

²⁵ —**Yeébdíḡ jātih wáát naáwáp jī. Páant wā naáwáchah yuhna, weemdíḡ űi joíḡhcan jī. Wā íp ded pah weemdíḡ ā wutachah joinít, ā wépatjīḡ wápi chájna caá. Pániḡ chájna, weém Cristo yoobát wā jumatdih júat tiguaá wā chájap.**

²⁶ Páant wā júutachah yuhna, bitaiḡ ovejawā panihnit jumna, weémboodíḡ űi joíḡhcan caá. ²⁷ **Ovejawā queétdih en daonídiḡ í túi joyát pahjeh tíḡ, wíhwā weemdíḡ í túi joiná caá. Queétdih wā jéihyechah, weemdíḡ í túi péna caá.** ²⁸ **Páantjeh Diosjeéḡ queétdih wā túi**

jumat túutachah, iiguíḡna í bejcan níit. Pániḡna, queétdih wā túi en dawáchah, bitaboó weemdíḡ í jéih dáuc wáican níit. ²⁹ **Wā íp, wíḡh cáacwádih weemdíḡ wáḡni, nihatdih chah wéḡni caá ā jumap. Pániḡ jumna, wíhwádih ā wapachah, bitaboó caandíḡbut í jéih dáuc wáican níit.** ³⁰ **Weém wā ípíḡh bíic pahjeh jwí jumna caá,** Jesús ā niijíp jī.

³¹ Páant ā niijíḡchah joinít, jwí maátaboó caandíḡ yohat túut niijná, jee dáhnadiḡ í ubap jī. ³² Páant í chájachah ennit, Jesús queétdih nin pah ā niij wáub joyóp jī:

—**Wā íp ā wépatjīḡ dawá láa yeébdíḡ wā cháj júutap yuh jī. ¿Dedé wā chájatjī jīb tiguaá weemdíḡ jee dáhnajīḡ űi yohíḡ? ā niijíp jī.**

³³ —Dios ā wépatjīḡ ma cháj júutatjī jīb nihcan caá. Obohjeéḡtih, meém cáacjeh jumna yuhna, **‘Diosjeh tiguaá weém’,** ma niij yee naáwát jīb, meemdíḡ jee dáhnajīḡ jwí yoh mawíḡna caá, queéḡ í niij jepahap jī.*

³⁴ —**Obohjeéḡtih, Dios naáwátidih naóḡ yapani nin pah át niij daacáp tají: ‘Yeéḡ wā naáwát túutnitdih “weem panihnit űi jumna caá”, wā niijíp be’, Dios át niij daacát túutap tají.** ³⁵ **Páant ā niij daacátjī yoobópdih ā jumatdih jwíit nihát jwí jéihna caá. ‘Yeení caá’, caán tólihdih jwí jéih niijcán caá. Dios naáwátidih jéihnitdih ‘Dios panihnit űi jumna caá’, ā niij naáwáchah, yoobópdih caá.** ³⁶ **Dios ā náahat pah weemdíḡ nin baácboó ā wahap jī. Pániḡna, ‘Weém Dios wáuh caá’, wā niijíḡchah joinít, ¿dépanih tiguaá weemdíḡ ‘Jesús Diosdiḡ yéj naóḡna caá ā chájap’, űipí niij? ³⁷ Wā íp ā náahat pah wā chájcaḡ bácaḡ, wā bohéátidih ‘Yoobópdih tiguaá’, niijcát caá náahap.**

³⁸ **Obohjeéḡtih, wā íp ā wépatjīḡ wā cháj júutachah yuhna, ‘Caán Dios ā wahní Cristo caá’, űi niij jenah joicán caá. Páant niij jenah joicán yuhna, wā cháj júutatdih ‘Yoobópdih Dios ā wépatjīḡ chájni caá’, niij jenah joyát caá náahap. Páant niij jenah joiná, weém wā íp bíicdih wā jumatdih űi túi jéihbiḡna caá,** Jesús queétdih ā niijíp jī.

³⁹ Páant ā niijíḡchah joí íjnit, queéḡ chéneji í tewíhip yuh jī. Obohjeéḡtih, í tewíhichah jéihnit, Jesús queétdih ā jwei bác bejep jī.

⁴⁰ Pániḡ bac bejniḡ Juan cáacwádih ā daabánapi, Jordán muj conanaáboó jwíitdih ā numah chúuh bejep jī, páant muntih. Caanná juibínit, jwíitdih ā numah jumap jī.*

⁴¹ Dawá cáacwā caanná caandíḡ enedíḡ ípi juibínap jī. Nin pah queéḡ mícjeh í niijíp jī:

* 10:14-15 Mt 11.27; Lc 10.22 * 10:16 Ef 2.11-22 * 10:16 Is 40.11; Ez 34; Lc 15.4-5; He 13.20 * 10:33 Lv 24.16
* 10:34 Sal 82.6 * 10:40 Jn 1.28

—Juan Dios ã wēpatjĭh chãj jũatcan yuhna, ded pah Jesús ã jumat pínahdih ã naáwãchah, yoobõpdih tajĭi, ĩ mĩc niijíp jĭ.

⁴² Pãant niĭj jenah joinĩtji dawã Jesũsdih ĩ jephahp jĭ.

11

Lázaro

¹⁻² Lázaro, María, Marta queét biíc peihcannit, Betania tũtchidih moon tajĭi. Queét yaádh ĩ úd Lázaro biĩcdih ĩpĭ jumup jĭ.* Caánt María, Jesũs ĩtchanadih túi chej jumni macjĭh pũohnit, miĩh waó yoóçjĭh jõp wionih pínah mit jumup tajĭi.* Biíc yeó jáap Lázaro búdí ãt wunup wut jĭ. ³ ã wunuchah, yad jeñéna yaádh Jesũsdih doonã ĩt wahap tajĭi.

—Ma oini búdí wanna beé ã chãjap be, Maá, ĩt niĭj naáwãt tũtũtup tajĭi.

⁴ Pãnihna, Lázaro ã wunãt doonãdih joinĩt, Jesũs jwiĩt ã bohénitdih nin pah ã niĭj naáwãp jĭ:

—**Lázaro wanna yuhna, ã boobipna caá. Wanna, Dios ã wēpatdh jũatat pínahjeh caá. Pãant ã wēpatdh jũatnit, ã wũũh wã jumãtdih, wēpni wã jumãtdihbut cãacwãdih ã jũãtũpna caá, ã niijíp jĭ.**

⁵ Lázarodih, yad jeñéna yaádhidihbut Jesũs búdí ã oyop jĭ. ⁶ Pãnihna, Lázaro ã wunãt doonãdih joinã yuhna, caán yũũpbit bóo tũtchidih Jesũs chéne yeó jáap jwiĩtdih ã namah jum jwuhup jĭ. ⁷ Tãttimah, Jesũs jwiĩtdih nin pah ã niijíp jĭ:

—**Chóbe Judea baáboó, Lázarowã ĩ jumni tũtchina, jwĩ jwũũb bejjĭh, ã niijíp jĭ.**

⁸ —Bohénĩ, jwĩnah bóonajeh tibeé, jwĩ maáta meemdĩh jee dáhnãjĭh ĩ yoh mawĩhip be. ¿Dépanihna buũ ma jwũũb bejjĭh, pãant mantih? jwĩ niijíp jĭ.

⁹ Pãant jwĩ niijĩchah joinĩt, caandĩh ĩ mao jwuhcat pínahdih naóhna, biĩh naáwãtjĭh jwiĩtdih nin pah ã niĭj jéihya naáwãp jĭ:

—**Búdí ĩi jenah joicã bojoó. Biíc yeó jáapdh doce horajeh caá ã baabãp. Pãant ã baabãchah, jwĩ túi enna caá. Pãnihna, yeó jáap jĩbna, jwĩ buugcã caá. ¹⁰ Chei jĩbna, baabcãh, jwĩpĩ buugnã caá, Jesũs ã niijíp jĭ.**

Pãant niijnã, nin pah niijnã ãt chãjap jĭ: **“Buu wã ĩp ded pah ã chãjat tũtatdĩh wã chãj beedã jwuhcan caá. Pãant weemdĩh ã chãjat tũtat judh jwuhchah, weemdĩh ĩ jéih mao jwuhcan caá”,** niijnã ãt chãjap jĭ.

¹¹ Pãant niĭj péanit, jwiĩtdih nin pah ã jwũũb niijíp jĭ, pãant mantih:

—**Jwĩ chéen Lázaro, ũona caá an chãjapna caá. Pãant ã ũwuchah, weém caandĩh wucudih wã jũibĩbĩpna caá, jwiĩtdih ã niijíp jĭ.**

¹² —Caán láa bácah, Maá, ũona, ã túi boobipna caá, jwĩ niijíp jĭ.

¹³ Pãant jwĩ niĭj jenah joyóchah yuhna, Jesũs **“ũona caá an chãjapna caá”,** niijnã **“Mũũjãh bejna beé”,** niijnã ãt chãjap jĭ.

¹⁴ Pãant jwĩ niĭj jenah joyãdih jéihnit, Jesũs jwiĩtdih nin pah yoobõpdih ã niijíp jĭ:

—**Lázaro jáantjeh ã wunup be. ¹⁵ Wã wihchah, caán ã wunuchah, wã wéina caá. Buu bejnit, ded pah wã chãjat pínahdih enna, weemdĩh chah ĩi túi jenah joibĩpna caá. Pãnihna, chóbe tí bácah, caandĩh ĩ yohopjina enedih jwĩ bejjĭh, ã niijíp jĭ.**

¹⁶ Pãant ã niijĩchah joinĩt, Tomás, walãhni jwĩ niijnã, nin pah jwiĩtdih ã niijíp jĭ:

—Chóbe jwiĩtbut ãjéeh jwĩ en péejĭh. Caandĩh maona, jwiĩtdihbut ĩ mawa naáh, ã niijíp jĭ. Pãant ã niijĩchah joinĩt, biĩcdih jwĩ bejep jĭ.

Jesũs cãacwãdih jwũũb booni ã jumat

¹⁷ Jwiĩt Jesũsjeéh Betania tũtchina jwĩ jũibĩát pínah jãtĭh, Lázaroĩh bácahjidih jeé ĩitboó ĩtãt yohop tajĭi. Biĩcĩh bóo téihya yeó jáap jãtĭh ãtãt wunup tajĭi. ¹⁸ Betania tũtchi Jerusalén tũtchi pebhjeh, biíc hora tãcdih bejat ã jumup jĭ. ¹⁹ Pãant pebhjeh ã jumuchah, dawã jwĩ déewã María, Marta ĩ ũuddih ĩ jĩgahat yayaát tũt niijnã, ĩ pehna ĩt jũibĩnap tajĭi. ²⁰ Jwĩ jũibĩát doonãdih joinĩt, mũũmãnt bac jũóhnit, Marta Jesũsdih jwãããdih mi jumup jĭ. Obohjeéhtih, yad jũpu mũũ díitboó mit jum jwuhup tajĭi.

²¹ Pãnihna, Jesũsdih jwããhnit, Marta nin pah caandĩh mi niijíp jĭ:

—Maá, ninboó meém ma jumuchah, wã ũud ãta wuncan tagaá. ²² Obohjeéhtih, ded pah ma ũũbũchah, Dios ã jephahat pínahdih weém wã jéihna caá, mi niijíp jĭ.

²³ —**Ma ũud ã boo pud jũóhbipna caá, Jesũs ã niijíp jĭ.**

²⁴ —Pãant tĩh, Maá, caán péeni yeó jáap, nihãt cãacwã ĩ boo pud jũóhni yeó jáapdh,* wã ũudbut ã jwũũb boo pud jũúwãt pínahdih wã jéihna caá, mi niijíp jĭ.

²⁵ —**Weemjéh wannidih wã jéih jwũũb boona caá. Ded weemdĩh jephãni wanna yuhna, ã jwũũb boo pud jũóhbipna caá. ²⁶ Ded báadhniãt weemdĩh jephãni, iiguĩpna ã bejcan niĩt. ¿Caandĩh ma jenah joĩ niĩt? Martadh Jesũs ã niijíp jĭ.***

²⁷ —Maá, meém Cristo Dios wũũh ma jumãtdih wã túi jéihna caá. Nin baáboó meemdĩh ã wahãtidihbut wã jéihna caá, Marta mi niĭj jephahp jĭ.

Jesũs ã jũũãt

²⁸ Pãant Marta caandĩh niĭj péanit, Mariãdih naáwãdih mi jwũũb bejep jĭ. Pãnih

* 11:1-2 Lc 10.38-39

* 11:1-2 Jn 12.3

* 11:24 Dn 12.2

* 11:26 Ro 6.4-5; Col 2.12; 3.1

juwúb bejnit, mi jwandih mit juibí jéyé naáwáp wat jī.

—Bohéni át jui tábeé. **‘Mi júúwá naáh’**, meemdih ā niijná beé, mit niijíp wat jī.

²⁹ Páant mi niijíchah joinit, María waicanjeh Jesúsdi jwááadih mit bac júúwáp tajī. ³⁰ Marta mi jwúb bejat túttimah, tútchiboó waadcán, caanjíh jeh jwí páñap jī. ³¹ Jwí déewá, Mariajeéh jumnit, wépép mi bac bejatdih ennit, “Mi úddih yohopjiboó juúndih bejna caá mi cháñap”, it niij jenah joyóp tajī. Páant niij jenah joinit, caántdih it péé júúwáp tajī.

³² Jwí pebhna joinit, Jesúsdi enna, ā pebh María baáčboó mi páah yoh ñajap jī. Pánih páah yoh ñajnit, caandih nin pah mi niijíp jī:

—Maá, ninboó meém ma jumuchah, wá úd áta wuncan tagaá, mi niij jái naáwáp jī.

³³ Páant mi jái naáwáchah ennit, miijeéh péenit jwí déewá i juúndihbut ennit, Jesús búdí ā jġahap jī. ³⁴ Pánih jġahnit, Jesús queétdih nin pah ā niij úúbh joyóp jī:

—**¿Dee tíbeé caandih ñi yoh?** ā niijíp jī.

—Maá, caandih jwí yohopjiboó ma en júúwá, i niij jepahap jī.

³⁵ Pánih jġahnit, Jesúsbut ā juúap jī. ³⁶ Páant Jesús ā juúáchah ennit, miijeéh péenit jwí déewá nin pah queétdih i míc niijíp jī:

—Jesús Lázarodih búdí át oi tagaá, i míc niijíp jī.

³⁷ Obohjeéhtih, bita caanjíh jumnit nin pah queétdih i míc niijíp jī:

—¿Dépanih tigaá jéih encannidih ā jéih booana yuhna, Lázaroji ā wanat pínah játi, caandih át jéih booaji caá? i niijíp jī.

Lázaro i yohnijidih Jesús ā booaat

³⁸ Páant i niij míc wéheat pónih, Jesús búdí ā jwúb jġahachah, Lázarodih i yohopjiboó jwútdih i numah juibínap jī. Caán ítdih búdí jee dáhġih it nemep tajī. ³⁹ Páant i nematjidih ennit, Jesús queétdih nin pah ā niijíp jī:

—**Can jeé júddudih ñi pátá dodhdoó**, ā niijíp jī.

—Maá, biicġih bóo téhya yeó jáap játi ā wunuchah, jwí yohop be. Pánihna, buu áih bácah an wíjna nacaá buca, Marta mi niijíp jī.

⁴⁰ —**Wá naáwátjidih ma túi náhninaá. Dios ā wépatdih ma enat pínahdih meemdih wáát naóhna beé**, caántdih ā niijíp jī.

⁴¹ Páant caántdih ā niij péanachah, queét jeé júddudih i pátá dodhdop jī. I pátá dodh péanachah, Jesús jeaboó chéi ennit, Diosdih nin pah ā niij úúbháp jī:

—**Weemdih ma joyátji táina caá, Paá.**

⁴² **Wá úúbat pah ma joyátdih wá jéihna caá. Pánihna, weemdih ma wahatjidih nit jumnit i jéihyat pínah niijná, buu**

meemdih páant wá niij úúbhna caá, Jesús ā niijíp jī.

⁴³ Páant niij úúbh péanit, Jesús nin pah ā niij wép ejep jī:

—**Lázaro, ma bac júúwá!** ā niijíp jī.

⁴⁴ Jesús páant ā niij ezechahjeh, Lázaro i yohniji yuhna, jeé ítmant ā bac júúwáp jī. Pánih bac júúhna, áih bácah, áih wao dáhdihbut yéguéh chóo tóġih i pinatji pahjeh ā duo bac júúwáp jī.

Páant ā bac júúwáchah, Jesús queétdih nin pah ā niijíp jī:

—**Caandih ñi pinatji yéguéh chóo tóġnadih ñi wataá**, ā niijíp jī. Páant ā niijíchah joinit, i pinatji tóġnadih Lázarodih i watap jī.

Jesúsdi i tewat pínahdih i míc wéheat

(Mt 26.1-5; Mr 14.1-2; Lc 22.1-2)

⁴⁵ Páant Lázarodih ā booaachah ennit, María pebh joinitji dawá jwí déewá, Jesúsdi i jepahap jī.

⁴⁶ Obohjeéhtih, biquína jepahcannitboó fariseowá pebhna juibínit, ded pah Jesús ā chájatjidih it naáwáp wat jī. ⁴⁷⁻⁴⁸ Pánihna, sacerdotewá i maáta, fariseowá, bita jwí maáta biicdih míc wáacnit, queétdih nin pah it niij míc wéhenap wat jī:

—Jesús dawá láa Dios ā wépatjīh ā cháġ júutna caá. Pánihna, ‘Páant ma cháġca bojoó’, jwí niijcáh, nihát cáacwá ájeéh i bejbipna caá. Páant dawá biicdih i jumuchah ennit, Jesúsdi maáh i waadáat pínahdih jenah joinit, Romadih moón i maáta ‘Jwútdih yohna caá i cháñap’, niijnit, jwúit judiowáboodih i peéh chájbipna caá. Pánih peéh cháñnit, Dioh muudih i yohat pínah niijná, íih soldadowádh i wahbipna caá. Jwúih baáčdihbut i dúuc wáibipna caá. Pánihna, ¿buu ded pah tigaá jwí cháñbi? it míc niijíp wat jī.

⁴⁹ Páant i niijíchah yuhna, biic tjeéh jumni, caán jópchidih sacerdotewá i maáh yooabát Caifás wat jumni, queétdih nin pah át niij naáwáp wat jī:

—Wá déewáá, weemdih ñi joi jwáhuu. Páant niij míc wéhena, yeéb ñi túi jéihcan caá.

⁵⁰ Nihat jwúit judiowá jwí túi jumat pínahdih biic cáac ā wun wáhuachah, ā túibipna caá. Á wun wáhuachah, jwúit nihatdih Romadih moón i maáta i yoh beedábipna caá. Caandih yeéb ñi túi beh joi jwáhuacan caá, Caifás át niijíp wat jī.

⁵¹ Páant niij naóhna, ā jenah joyátjeh niijná át cháġcap wat jī. Sacerdotewá i maáh yooabát ā jumuchah, jwí déewá i túi jumat pínah niijná, Jesús ā wun wáhuat pínahdih Diosboó Caifásdih át naáwáp túutap wat jī. ⁵² Obohjeéhtih, pánih wunna, jwúit judiowádhjeh pohba át wun wáhuap tajī. Nihat baáčdih moón Dios ā weh pínah biic weh pah jwí jumat pínah niijná, jwí yéejat

jíib Jesús át wun wáhpap tají. ⁵³ Páant Caifás á niijíchah joinít, caán yeó jáapjeh “¿Jesúsdih ded pah tigaá jwí mao yohbi?” queét ít niij mic wéhe jwíhip tají.

⁵⁴ Pániha, caandíh í mao yohíhatdih jéihnit, Jesús dahwani tútchinadih jibidih á bejíhcap jí. Tútchi wihcapboó bejnit, caán pehbhit Efraín wát jumni bainí tútchibitna jwiítidih á numah jwíbinap jí. Pánih jwíbinít, caanjíh jwí jum jwáhpap jí.

⁵⁵ Caán láa jwiít judíowá jwípí wéini Pascua yeó jáapna pínah bahnijeh á judhdáp jí. Moisés á naóh yapaatji pah, Diosdih jwí weíat pínah játih túi mic ámohat ápi náahap jí, Dios á enechah, yéejat wihcannit jwí jumt pínah niijná. Pániha, caandíh chájat túat niijná, dawá jwí déewá nihát tútchinadih moón Jerusalén tútchina ít aab béjep tají. ⁵⁶ Caán tútchina jwíbinít, queét Jesúsdih bidna ítíh chájap ta yuh jí. Pánih bidna, Diosíh maúdh jumnit, queétjeh nin pah ít niij mic wéhenap wat jí:

—¿Pascua yeó jáapnadih Jesús enedih á jóohca naniít? ñi jenah joyóchah, ít niijíp wat jí.

⁵⁷ Sacerdotewá í maáta, fariseowábut játih nin pah cáacwádh ítát niij wutap wat jí: “Jesús dedboó á jumt doonádh joinít, jwiítidih ñi naáwá”, ítát niijíp wat jí. Caandíh tewat túat niijná, páant ít niijíp wat jí.

12

Jesúsíh jíttchanadih María miíh chej jumnijíh mi puhwat

(Mt 26.6-13; Mr 14.3-9)

¹ Pascua yeó jáapna pínah seis yeó jáap á judhdachah, Efraín tútchimant Betania tútchina Jesús jwiítidih á numah jwáub jwíbinap jí. Caanná jwíbinít, Lázaro wannijí, Jesús á booníh maúna jwí jwíbinap jí.

² Páant jwí jwíbinachah, jwí jeémát pínahdih í cháj wáhpap jí. Pániha, Lázaro, Jesús, jwiít bícdih jeémát cáagat naadh jwí laj páuda bojop jí. Páant jwí laj páuda bojochah, Marta jwiítidih jeémát mi cáagap jí. ³ Mariaboó nardo wat jumni chej jumni quítidih, bíc kilo tac yoób ub jóóhmit, Jesúsíh jíttchanadih mi puhwap jí. Puohnit, miíh waó yoócjíh mi jóp wiwip jí.* Páant mi puhwat túttimah, caán nihát maú á túi chej jum chéyah bejep jí.

⁴ Páant mi chájachah ennit, jwiít bícdih jumni Judas Iscariote wát jumnioboó, Jesúsdih eníhcanitdih duó wáini pínah, nin pah á niijíp jí:

⁵ —¿Dépanih tigaá nint caan mácdih mi bíbohna yuhna, mit jíib cháj wáhcán? Caandíh jíib chájna nihna, bíc jópchi tewat pah bóo mita jíib teo tagaá. Pániha, caán dinerodjeh moh yéejnitdih jwíta jéih teo wáac tagaá, á niijíp jí.

⁶ Obohjeéhtih, Judasboó moh yéejnitdih teo wáacuilhan, caanjéh dinerodih náahna, nih yána, páant át niijíp jí. Caán jwíh dinerodih en daoní jumna yuhna, biquí láana ápi numáp tají.

⁷ Páant á niijíchah joinít, Jesús nin pah á niijíp jí:

—**Caántdih páant ma niijcá bojó. Mí ámohnji chej jumnijíh wíih bácahdih í yohat pínah játih nááat dée pah weemdh páant mi puohna caá.** ⁸ **Moh yéejnitboó páantjeh níjeéh í jumbipna caá. Páant í jumachah, débólih wáhihna, queétdih ñi jéih wáhna caá.*** Obohjeéhtih, weemboó níjeéh maatápdih wá jumcan niít, á niijíp jí.

Sacerdotewá í maáta Lázarodihbut í mao yohíhat

⁹ Jesús bícdih Betania tútchiboó jwí jumachah, dawá jwí déewá caandih enedih ít jwáwáp tají. Obohjeéhtih, caandíhjuh pohba nihcan, á boonijí Lázarodihbut enedih jóohna ít chájap tají. ¹⁰ Páant enedih í jwíbinachah jéihnit, sacerdotewá í maáta Lázarodihbut ít mao yohíhip jí. ¹¹ Lázaro wannijidih á booaat doonádh joinít, dawá jwí déewá Jesúsdih ít jepahap tají. Pánih jepahnit, sacerdotewá í bohéatboodih ít cádahap tají. Páant í cádahachah ennit, sacerdotewá í maátaboó íj yapnit, Lázarodihbut ítíh mao yohíhip ta yuh jí.

Jesúsíh Jerusalénna í waadát

(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Lc 19.26-40)

¹² Jwí jwíbiní daanímant bóo yeó jáapdih dawá cáacwá Jerusalén tútchina jwíbinítji jwí jwíbiát pínah doonádh ítát joyóp tají.

¹³ Pánih joinítji táam náonadih bóodnit, Jesúsdih í ub jwááh dei jwáwáp jí. Pánih jwááh dei jóóhmit, nin pah í niij wéi náacáp jí:

—¿Diosdih jwí wéi naóh jíih! ¡Hosana, nin Dios á wáhni jwiít judíowádhíh teo wáacni pínah á túi jumna naáh! ¡Nin jwí Maáh yoobát tigaá! queét í niij wéi náacáp jí.*

¹⁴ Burrodih bid jwínit, Jesús caanjíh á cháwdap jí. Pánih cháwdna, Dios naáwátdih naóh yapanijí á daacátji pahjeh á yapap jí.

¹⁵ “Jerusalén tútchidih moón, ñi úmca bojó. Eneé, ñi Maáh burro wáhhjih cháwdnit, á jóohna caá”, át niij daacáp tají. (Zac 9.9)

¹⁶ Obohjeéhtih, ‘Caán á daacátji Jesúsdih niijná caá át chájap’, jwiít á bohénit jwí niij jéih jwáhpap jí. Pánih jéihcan yuhna, jeáboó Jesús á púuh laab béjat túttimah, á daacátjidih náhninit, jwí beh joyóp jí. Pánih beh joinít, “Dios naáwátdih á daacátji bíc yoobó Jesúsdih á yapap jí”, niij jenah joinít, jwí yoób jéihyep jí.

* 12:3 Lc 7.37-38

* 12:8 Dt 15.11

* 12:13 Sal 118.25-26

¹⁷ Jesús ã ejechah, Lázaroih bácahdih ï yohatji ítmant báadhni ã bac júúwúchah en-nitjiboó bitadih ït naáwáp tají. ¹⁸ Caán doonádih joinitji dawá cãacwã Jesúsdih ï jwããh júúwáp jí. ¹⁹ Pãant dawá ï bejechah ennit, fariseowã queétjeh nin pah ït míc niijíp wut jí:

—¡Eneé buca! Nihat Jesúhãwã mícjeh buu jumna caá ï chãjap. Queétdih jwí naáwáchah yuhna, ï joicán caá. Pãnihna, ded pah queétdih jwí jéih chãwácan caá, ït míc niijíp wut jí.

Biquína griegowã Jesúsdih ï bidat

²⁰ Fiesta yeó jápnadih Diosdih weñedih jáóhntjéeh, biquína griegowãbat ït júyáp tají. ²¹ Pãnih joinit, jwíjéeh jumni Felipe pebhna queét ït júyáp tají. Felipeboó Galilea baácdih jumni Betsaida wãt jumni tátchidih bóo ã jumap jí. Caan pébh joinit, nin pah caandíh ït niijíp wut jí:

—Jwiít Jesúsdih jwí eníhna caá, ït niijíp wut jí.

²² Pãant ï niijíchah joinit, Felipe Andrésdih naáwádih át bejep wut jí. Queét chénat pah Jesúsdih naáwádih ï júyáp jí. ²³ Pãant ï naáwáchah joinit, Jesús queétdih nin pah ã niij naáwáp jí:

—Weém nihat cãacwã áud jeñé wã wunat pínah, wã boo pud júúwát pínah, jeáboó wã jwáub bejat pínahbat bahnijeh ã júdhna caá. ²⁴ Nin naawátjéh yeebdíh wã bohébična caá. Pãcahi tíbdih jwí momat túttimah, áih japih bóo chóo ã moopáh bejna caá. Pãant ã moopóchah, áih dítmant bóo tíb ápi chíih júóhna caá. Pãnih chíih, behna, dawá ã quehna caá. Obohjeéhtih, caán tíb moópcan, áta chíihcan tagaá. Chíihcan, caanjéh áta jum tagaá. Pãnihat pah, weémboó wunna, wã boo pud júúwát túttimah, dawá cãacwãdih Diosjeéh wã túi jumat táutbipna caá. Obohjeéhtih, wancan, weemjéh wãta jum tagaá.* ²⁵ Det ï weñat pínahdihjeh jenah joiná, Dios ã weñat pínahboodih chãjíchcan, iiguípna ï bejbipna caá. Obohjeéhtih, det ï weñat pínahdih joyáh bojnit, Diosdih túi jepahna, páantjeh ájeéh ï túi jumbipna caá.* ²⁶ Det weemdhíh teo wáhnit jumíhna, wã naáwátdih túi joyát caá náahap. Pãnih chãjina, queétdih wãjééh ï jumbipna caá. Pãnihna, queét weemdhíh teo wáhnitdih búdi oina, wã ípbat ájeéh ã túi jumat táutbipna caá, Jesús ã niijíp jí.

Jesús ã wunat pínahdih ã naáwát

²⁷ “Buu búdi wã jgahna caá. ¿Wã ípdih ded pah tigaá wã niijí? ‘Paá, weemdhíh yeejép ã yapca bojo naáh’, ¿wãta niij

tánit? Caandíh páant wã niij wábhcan caá. Yeejép yapnit, wunat táut niijná, nin baácboó wã júúwáp jí. Pãnihna, buu weemdhíh chah yeejép buwat ã jumbipna caá. ²⁸ Paá, buu ded pah wépní ma jumatdih cãacwãdih ma jéihyanaá”, Diosdih ã niijíp jí.

Pãant ã niijíchahjeh, jeámant Dios nin pah áí niijíp jí:

—Wã wépatdih queétdih wáát júutap be. Pãnihna, wã jwáub júutbipna caá, páant mantih, ã niijíp jí.

²⁹ Pãant ã niijíchah joiná, dawá caanjéh joi náhnit, ï joi wáhi bejep jí. Pãnih joi wáhi bejnit, nin pah ï niijíp jí:

—Énoh níit páant yáani, biquína ï niijíp jí.

—Ángel Jesúsdih naóhna caá ã chãjap, bita ï niijíp jí.

³⁰ Queét páant ï niijíchah joinit, Jesúsboó nin pah ã niijíp jí:

—Jeámant wéheni wíih pínah nihcan, weém Dios ã wahni wã jumatdih yeéb níi jéihyat pínah niijná, páant áí niijíp be. ³¹ Buu nin baácđih moón yeejép wã ï yeej chãjat júb wã íp queétdih ã peéh chãjbipna caá. Queétdih watni nemép wã ï maáhdihbat ã yohbipna caá. ³² Weemdhíh cruzboó péoh dodhntih ï mawachah, dawá cãacwã wíihwã pínah wã chãjbipna caá, Jesús ã niijíp jí.

³³ Pãant niijná, ded pah ã wunat pínahdih Jesús cãacwãdih naóhna át chãjap tají.

³⁴ Pãant ã niijíchah joinit, cãacwãboó caandih nin pah ï níj wábh joyóp jí:

—Dios naáwátdih daácnitji nin pah ït níj daacáp tají: ‘Dios ã wahni Cristo páantjeh ã jumbipna caá’, ït níj daacáp tají.* ¿Pãant ï níj daacáchah, meém nihat cãacwã áud jeñé, Dios ã wahnidih depánihna pohba cruzboó ï péoh dodh mao yohcan níit? ¿Meém Dios ã wahni nihcan níit? ï niijíp jí.

³⁵ Pãant ï niijíchah joinit, Jesús queétdih nin pah ã níj jepahap jí:

—Weémboó baabát panihni ded pah wã íp ã jumatdih yeebdíh wã jéihyana caá. Obohjeéhtih, maátcanbitjeh níjeéh wã jumbipna caá. Pãnihna, túi jumat táut niijná, yeebdíh wã bohéátjídih níi quíib buudcá bojoó. Ded dupánaphoó jib bejni dedboó ã bejat pínahdih ã en juicán caá. ³⁶ Pãnihna, weém baabát panihni wã jumachah, buu wã bejat pínah jãtíh weemdhíh níi jepahaá. Pãnih jepahna, baabátboó jumnit panihnit wíihwã níi jumbipna caá, ã niijíp jí.

Pãant níj naóh péanit, jwítdih ã numah bac bejep jí. Pãnih bac bejnit, queétdih ã jwei béjep jí.

* 12:24 Mt 10.38; 16.24; Mr 8.34; Lc 9.23

* 12:25 Mt 10.39; 16.25; Mr 8.35; Lc 9.24; 17.33

* 12:34 Sal 110.4; Is 9.7;

Judiowã Jesúsdih i náahcat

³⁷ Dawá láa Dios á wêpatjîh Jesúš queétdih á chãj jéutuchah yuhna, dawá jwí déewã caandih í joíhcap jî. ³⁸ Dios naáwátdih naóh yapani Isaiás á naáwátji pahjeh queéť í chãjap jî. Nin pah áť niij daacáp tajî:

“Maá, ma naáwátdih wã bohénachah yuhna, cãacwã í joíhcan caá. Ma wêpatjîh queétdih wã chãj jéutuchah yuhna, ‘Caán naáwát yoobópdih nihcan caá’, í niij jenah joiná caá”, Isaiás áť niij daacáp tajî. (Is 53.1)

³⁹ Páant í joíhcat ennit, Dios queétdih á jéihyat tútcan caá. Caandíhbut Isaiás nin pah áť niij daacáp tajî:

⁴⁰ “Jéih encannit panihnit Dios queétdih áť chãjap wut jî. Pánih chãjnit, á naáwátdih queétdih áť jéihyat tútcap wut jî. Pánihna, á wêp chãj jéutatdih enna yuhna, í beh encan caá. Á bohéatdih joiná yuhna, í beh joicán caá. Á bohéatdih jéihna nihna, í yéej chãjatdih íta cádahji tagaá. Páant í cádahachah, queétdih Dios áta túi ubji tagaá”, Isaiás áť niij daacáp tajî. (Is 6.10)

⁴¹ Páant niij daácna, Isaiás Cristo á wêpat, búdí á yeh iigátdihbut enniji jumna, ded pah Cristo á yapat pínahdih naóh daácna áť chãjap wut jî.

⁴² Obohjeéhtih, dawá cãacwã, biquína jwí maátabat “Caán Dios á wahni Cristo yoobát caá”, Jesúsdih íť niij jenah joyóp tajî. Páant niij jenah joiná yuhna, queéť fariseowádh úmna, bita “Jesúsjeéh wã waadáp be”, íť niij naáwíhcap wut jî. Páant í naáwáchah nihna, jwí míic wáacat muuná fariseowáboó queétdih íta waadát tútjican tagaá. ⁴³ Queétdih Dios á wêi naáwátdih náahna yuhna, cãacwãboó í wêñatdih chah íť bidip wut jî. Pánihna, queéť “Weém Jesúh caá”, bitadih íť niij naáwíhcap wut jî.

Jesús á naáwátdih í joíhcat jib peéh chãjat á jumat

⁴⁴ Túttimah, Jesús cãacwãdih nin pah tubit á niij ñaac naáwáp jî: “**Ded weemdih jepahni weemdhijeh pohba jepahna á chãjcan caá. Weemdih wahnidihbat á jepahna caá.** ⁴⁵ **Ded weemdih enni weemdih wahnidihbat á enna caá.** ⁴⁶ **Ded dapánapboó jumni, weemdhijeh jepahna, baabát panihpboó á jwáub jumat pínah niijná, weém baabát panihni nin baácbóó wã jwáwáp jî.** ⁴⁷ **Obohjeéhtih, ded wã naáwátdih joiná yuhna, á jepahcah, weémboó wã peéh chãjcan níit. Nin baácdih moón weemdih jepahcannitdih peéh chãjadih jwóhna wã chãjcan jî. Obohjeéhtih, iiguipna bejnit déedih túi ubat túat niijná, wã jwáwáp jî.** ⁴⁸ **Ded weemdhijeh náahcanni, wã naáwátdihbut**

joíhcanndih peéh chãjat á jumbipna caá. Wã naáwátdih í joíhcatjî jib péeni yeó jáapdih wã ípboó queétdih á peéh chãjbipna caá. ⁴⁹ **Weém wã jenah joyátjeh yeebdih naóhna wã chãjcan caá. Wã íp weemdih wahniboó ded pah wã naáwát pínahdih á naáwát tútcan caá. Pánihna, wã naáwátboó á naáwátjeh tígaa.** ⁵⁰ **Ded á naáwátdih joí waadána, wã ípjeéh páantjeh á túi jumbipna caá. Pánihna, wã íp á naáwát tútatdihjeh tígaa, yeebdih wã naáwáp”,** Jesúš queétdih á niijip jî.

13

Jesús á bohénitih jítchanadih á chocat

¹ Pascua yeó jáapna pínah jãtihbit, Jesúš nin baácdih cádahnit, á íp pehbboó á bejat pínah bahni á judhdatdih áťat jéihyep tajî. Áihwã nin baácdih moondih búdí oina, queétdih á oi cádahcap jî. Pánihna, á oyatdih jéutna, áihwãdih á wun wáhap jî.

² Caan chéi Jesúš jwiitdih á numah jeéméchah, Jesúsdih eníhcanndih á naáwát pínah niijná, Judas, Simón Iscariote wáúhdih nemépboó áť waad dée tajî. ³ Dios pebhmant á jwáwátjidi, á jwáub péuh laab béjat pínahdihbut Jesúš áťat jéihyep tajî. Á íp caandih chah maáh á waadaát pínahdihbut áťat jéihyep tajî. ⁴ Pánih jéihna, jwíjeéh jeémp lajniji ñah ñuhnit, áih yégueh jih bóo chóodih too dugnit, jöp wiwat pínah yégueh chóojih cháhilit yoób á chéwep jî. ⁵ Chéo péanit, pamapdih mah puoh yacnit, jwíih jítchanadih á choc jwíihp jî. Pánih chocnit, á chéo báudhni chóojih jwíih jítchanadih á jöp wiwip jî.

⁶ Pánihna, biquínadih choc péa bejnit, Simón Pedro pebhna á juibánp jî. Áih jítchanadih chocat túat á chãjachahjeh, Pedrobó caandih nin pah á niijíp jî.

—¿Maá, wíih jítchanadih chocodih jwóh níit ma chãjap? á niijíp jî.

⁷ —**Weém butéh yeebdih ded pah wã chocatdih ma jéih jwahcan yuhna, túttimah ma jéihbipna caá,** Jesús caandih á niijíp jî.

⁸ —Obohjeéhtih, wíih jítchanadih meemdih wã chocat tútcan caá, Pedro á niijíp jî.

—**Meemdhijeh wã choccah, wíih ma nihcan níit,** Jesús caandih á niijíp jî.

⁹ —Pánihna, Maá, wíih jítchanadihjen nihcan, wíih téihyanadih, wíih wao dáhdihbut ma chocoó bácah, Pedro á niijíp jî.

¹⁰ —**Ded jéehna, nihát áih bácahdih á túi chocna caá. Caandih chéne jwáub chocat á náahcan caá. Áih jítchanadihjen chocat caá náahap. Pánihna, yeéboó jéehnit panihnit ñi jumachah yuhna, bíic ñijeéh jumni jéehcanni panihni á yéejatdih cádahcanni á jumna caá,** Jesúš Pedrodih á niijíp jî.

¹¹ Páant niijná, Jesús caandih enihcannitdih duó wáini pinahdih jéhnit, jwiútdih páant át niijíp tají.

¹² Jwíih jítchanadih choc péanit, áih yégueh chóodih jwáub duonít, á lajappina á jwáub jaf lajap jí, páant muntih. Pánih jwáub jaf lajnit, nin pah jwiútdih á niij naáwáp jí:

—¿**Butéh yeebdíh wá chocatjidih ní jéih níit?** ¹³ **Yeéb weemdíh ‘Bohéni’, niijná, ‘Maá’, niijná, yoobópdih níij tígaa ní chájap. Weém yeebdíh bohéni, ní Maáh yoobát tígaa.** ¹⁴ **Páant yeebdíh bohéni, ní Maáh jumna yuhna, teo wáhnit ípí chájat pah níih jítchanadih wá chocna beé. Páant wá chájachah ennitji jumna, yeebbút níih jítchanadih miic chocat caá náahap.** ¹⁵ **Ded pah níjeéh jumnitdih ní teo wáacat pinahdih butéh wá júutap be. Pánihna, yeebdíh ded pah wá chájatji pah yeebbút biic yoobó ní chájaa.***

¹⁶ **Yoobópdih yeebdíh wá naóhna caá. Ded teo wáhniboó á maáh chah nihcan caá. Ded á wáhniboó caandih wáhní chah nihcan caá.*** Obohjeéhtih, yeéb chah jumna yuhna, yeebdíh teo wáhní pah níih jítchanadih yeebdíh wá choc wáhap be. Pánihna, wá chájatjidih ennitji biic yoobó ní chájaa. ¹⁷ Páant wá wutatdih jéhnit, chájna, búdi ní wéibipna caá.

¹⁸ **“Obohjeéhtih, yeéb nihatdih páant wá niijcán caá. Det wá níionitdih wá túi jéihna caá. Dios naáwátidih naóh yapanit í daacátji biic yoobó á yapbipna caá. ‘Wájeéh jeémpniyeh tígaa weemdíh yeejép á chájipna caá’, í níij daacáp tají.*** ¹⁹ Páant á chájat pinah játih yeebdíh naóhna caá wá chájap, páant á yapat túttimah, ‘Caán Jesús, Dios á wáhní Cristo ta tígaa’, ní níij jéhyat pinah niijná. ²⁰ Nindihbut yoobópdih yeebdíh wá naóhna caá. Wá wáhnidih ded túi wéi jwááhni, weemdíhbut á túi wéi jwááhna caá. Pánih weemdíh wéi jwááhni, weemdíh wáhnidihbut á wéi jwááhna caa”, Jesús jwiútdih á niijíp jí.*

Judas á duó wáyat pinahdih Jesús á naáwát (Mt 26.20-25; Mr 14.17-21; Lc 22.21-23)

²¹ Páant níj péanit, Jesús búdi á jígahap jí. Pánih jígahnit, jwiútdih nin pah á niijíp jí:

—**Yoobópdih yeebdíh wá naóhna caá. Biic ní cátih jumni weemdíh enihcannitdih á duó wáibipna caá, á niijíp jí.**

²² Páant á niijíchah joinít, caandih júutni pinahdih jéhicán, jwiútdih jwí miic en jáhanap jí. ²³ Weém, Jesús búdi á oiniboó caandih wá dodh jáah lajap jí. ²⁴ Pánihna, Simón Pedro weemdíh áih téihyáih jenah júutnit, nin pah á niijíp jí:

—Caandih ma wábh joí eneé dedna tígaa caandih duó wáini pinah, weemdíh á niijíp jí.

²⁵ Páant á niijíchah joinít, weémboó Jesúsdih jwáub dodh jáah lajnit, caandih nin pah wá níj wábh joyóp jí:

—¿Maá, deddih níj tígaa ma cháj? wá niijíp jí.

²⁶ —**Nin pandih dajnit wá neéh wáhní pinah weemdíh enihcannitdih á duó wáibipna caá, weemdíh Jesús á níj jepahap jí.**

Páant níj péanitjeh, pan dahdih daj wá neéhnit, Judas, Simón Iscariote wáúhdih á wáhap jí. ²⁷ Páant Jesús á daj neéh wáhní pandih Judas á jeéméchah, nemépboó caandih yeejép át chájat túutap tají. Pánih jéihna, Jesús caandih nin pah á niijíp jí:

—**Ded pah ma chájat pinahdih waicanjeh chájadih ma bejeé, Judasdih á niijíp jí.**

²⁸ Páant Judasdih á niijíchah joinít yuhna, jwiútdih níht jwí jéhicap jí. ²⁹ Pánih jéhicán, “Judas jwíih dinerodih en daoní á jumuchah, jwí jeémát pinahdih jíib chájat túutna, Jesús páant á níj wáhná caá”, biquína ít níj jenah joyóp ta yuh jí. Bitaboó “Moh yéejnitdih dineró wáhat túutna caá át chájap”, ít níj jenah joyóp tají. ³⁰ Pánihna, Jesús á neéh wáhní pandih jeémp péanit, Judas á bac bejep jí. Páant á bac bejehchah, chei wáát jumap jí.

Jesús jáap wutatdih á naáwát

³¹ Páant Judas á bac bejat túttimah, Jesús jwiútdih nin pah á níj naáwáp jí:

—**Buu láa bácah weém níht cáacwá úud jeñé wá íp á wáhní wá jumatdih, wá wépatdihbut cáacwádhí á jéhyabipna caá. Caán á wépatdih weembút queétdih wá jéhyabipna caá.** ³² Páant wá íp á wépatdih wá jéhyanachah, caán wá wépatdihbut waicanjeh á jéhyabipna caá. ³³ Yeéb wá weh panihnit, nindihbut wá naáwáchah ní túi joyoó. Daocánni yeó jáapbitjeh níjeéh wá jum jwáhbipna caá. Wá bejat túttimah, weemdíh búdi ní bidbipna caá. Jwí déewádhí wá niijátji pah yeebdihbut biic yoobó niijnít, ‘Wá bejep pinahna yeéboó ní jéih bejcan caá’, wá niijná caa.* ³⁴ Pánihna, jáap wutatdih yeebdíh wá naóhna caá. Yeebhé ní miic oyoó. Yeebdíh wá oyatji pah, yeebhébut ní miic oyoó.* ³⁵ Páant ní miic oyoohah ennit, wíhwá ní jumatdih bita í jéihbipna caá, Jesús jwiútdih á niijíp jí.

Pedro á yeeat pinahdih Jesús á naáwát

(Mt 26.30-35; Mr 14.26-31; Lc 22.31-34)

³⁶ Páant á niijíchah joinít, Simón Pedro Jesúsdih nin pah á níj wábh joyóp jí:

—¿Maá, dedboo tígaa ma bejbi, páant ma niijná? á niijíp jí.

* 13:15 Mt 20.28; Mr 10.45; Lc 22.27 * 13:16 Mt 10.24; Lc 6.40; Jn 15.20 * 13:18 Sal 41.9 * 13:20 Mt 10.40; Mr 9.37; Lc 9.48; 10.16 * 13:33 Jn 7.34 * 13:34 Jn 15.12,17; 1Jn 3.23; 2Jn 5

—Wā bejat pínahna wājeéh ma jéih bej jwhacan caá. Obohjeéhtih, buu jéih bejcan yuhna, táttimah wā pebhna ma juibbipna caá, Pedro dih Jesús ā niijíp jī.

³⁷ —¿Maá, dépanih tiguaá buu majeéh wā jéih bejcan? Weemdíh í mawachah yuhna, meemdih wā cádahcan niit, Pedro ā niijíp jī.

³⁸ —Páant niijná, ¿weemdíh wapna, ma wan wáhmí naniit? Obohjeéhtih, yoobópdih meemdíh wā naóhna caá. Mujbai ā ewat pínah játih, ‘Caandíh wā jéihcan caá’, biic peihcanni láa pohba bitadih ma niij yeebipna caá, Jesús Pedro dih ā niijíp jī.

14

Jesús Dios pebhna bejni namá panihni ā jumát

¹ Táttimah, Jesús jwiít dih nin pah ā niijíp jī: “Butéh wā niiját dih náhninit, ní jīgahca bojoó. Wā ípdih túi jenah joinit, weemdíhbut biic yoobó ní túi jenah joyoó. ² Wā íp ā jumapboó dawá jumát pínah meená á jumna caá. Pánihna, caanná juibínit, ní jumát pínah dih á mohodih wā bejbipna caá. Wā naáwát pah biic yoobó ā wihcah, páant yeebdíh wáta niij naóhcan tagaá. ³ Yeéb ní jumát pínah dih túi á moh péanit, yeebdíh ubadih wā jwáub dei jóóh bípna caá, wājeéh ní jumát pínah niijná. ⁴ Wā bejat pínah namá panihndih ní jéihna caá”, ā niijíp jī.

⁵ —Maá, deh ma bejat pínahboó jwiit jwí jéihcan caá. ¿Ded pah tiguaá caán namá panihndih jwí jéihbi? Tomás Jesús dih ā niij wáubh joyóp jī.

⁶ —Weemjéh tiguaá namá panihni wā jumap, wā íp pehbboó ní juibiát pínah niijná. Weemjéh mun tiguaá yoobópdih naóhni. Jeáboó juibínit pínah dih weemjéh mun tiguaá caolih booani wā jumna caá. Caolih wā booanit miicjeh wā íp pehbboó páantjeh í jumbipna caá.* ⁷ Weemdíh túi jéihna nihna, wā ípdihbut níta jéih tagaá. Pánihna, buu caandíh ennit panihnit jumna, caandíh ní túi jéihna caá buca, Jesús jwiit dih ā niijíp jī.

⁸ Páant ā niijíchah joinit, Felipe jwah nin pah ā niijíp jī:

—Maá, jwí ípdih jwiit dih ma júutú. Páant bóojeh tiguaá jwí eníhip, ā niijíp jī.

⁹ —¿Felipe, maatápdih wājeéh jumna yuhna, weemdíh ma túi jéih jwhacan niit? Weemdíh enna, wā ípdihbut maat enep be. ‘Jwí ípdih ma júutú’, niijná, ¿dépanih tiguaá weemdíh páant ma niij? ¹⁰ Weém wā ípíh chénewá jumna yuhna,

biicjeh caá. ¿Páant caán yoobópdih nihcan caá’, ma niij jenah joicáh? Yeebdíh naóhna, wā jenah joyátíh wápi naóhcan caá. Wā íp ā naáwát táutschahjeh, wā naóhna caá. Pánihna, caán biic dih jumna, ā wēpatíh wápi chá jéutna caá. ¹¹ Weém wā ípíh chénewá jumna yuhna, biicjeh caá. Caán ‘Yoobópdih tiguaá’, niij jenah joicán, wā íp ā wēpatíh wā chá jéutatjidih náhninit, biicjeh jwí jumatih ní jéihbipna caá. ¹² Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Det weemdíh túi jenah joinit wā chá jat pah biic yoobó í chá jipna caá. Buu wā íp pehbboó jwáub bejna, wā chá jat chah pohba wā íp ā wēpatíh í chá jipna caá. ¹³ Weemdíh túi jenah joinit í wábat pah wā chá jipna caá, wā íp ā wēpatíh cáacwá í jéihyat pínah niijná. ¹⁴ Pánihna, weemdíh jepahnit ní jumachah, dedé ní wábat biic yoobó wā chá jipna caá, Jesús ā niijíp jī.*

Túini Espiritu ā wahat pínah dih Jesús ā naáwát

¹⁵ “Yeéb weemdíh oina, wā watat dih ní jepahbipna caá.* ¹⁶ Yeebdíh Túini Espiritu ā wahat pínah niijná, wā ípdih wā wáhbipna caá, wā wihcah, níjeéh ā jumát pínah niijná. Caán Túini Espiritu yeebdíh teo wáacniboó yoobópdih naóhni jumna, yeó jáap jumát pah níjeéh ā jumbipna caá. ¹⁷ Nin baácdih moón wā ípdih jéihcannit, caán Túini Espiritu dih wá jéihcan caá. Pánih jéihcan, caandíh í túi jenah joicán caá. Obohjeéhtih, caán níjeéh jumni pínah dih yeébboó ní túi jéihbipna caá.

¹⁸ “Yeebdíh wā éemp bejcan niit. Pánih éemp bejcan, caán Túini Espiritu yeebdíh ā juyáchah, weém wā jumát pahjeh mantih níjeéh á jumbipna caá. ¹⁹ Wā bejat pínah bahni jeh, wā íp biic dih wā jumát pah mantih, yeéb biic dih wā jumatihbut ā jéihyabipna caá. ²⁰ Ded wā watat dih joí waadáni weemdíh oini caá.* Weemdíh oinidih wā ípbut ā oibipna caá. Weembát caandíh biic yoobó wā oibipna caá. Páant weemdíh oinidih ded pah wā

* 14:6 Mt 11:27; Jn 1:18; 6:46; Hch 4:12

* 14:14 Mt 7:7-11; Lc 11:9-13; Jn 15:7,16; 16:23-24; 1 Jn 3:21-22; 5:14-15

* 14:15 Dt 6:4-9; 11:1

* 14:21 Dt 6:4-9; 11:1

jumatdih wā tūi jéihyabipna caá”, Jesús jwítdih ā niijíp jī.

²² Jwíjeéh jumni biih Judas, Iscariote nih-canni, Jesúsdih nin pah ā niij wábh joyóp jī:

—¿Maá, dépanihna jwítdihjeh páant ma jéihyana yuhna, bita meemdíh jephacannit-boodíh ma jéihyabican? ā niijíp jī.

²³ —Ded weemdíh oini wā naáwátdih ā tūi joí waadábipna caá. Páant ā tūi joí waadánachah, wā íp caandíh ā oibipna caá. Pánih oina, wā íp bíicdih áih caolihdih waadnít, ájeéh jwí jumbipna caá. ²⁴ Obohjeéhtih, weemdíh oicannit-boó wā watatdih ā jephacan caá. Páant ā jephacah, ájeéh jwí wihcan niit. Butéh ní joiní weemjéh wā naáwát pohba nihcan caá. Obohjeéhtih, wā íp weemdíh wahni-jeh páant ā naáwát tútup be.

²⁵ “Níjeéh jum jwátna, páant yeebdíh wáát niij naáwáp be. ²⁶ Obohjeéhtih, túttimah wā ípdih wā wáábáchah, Táini Espíritudih yeebdíh ā wahbipna caá. Pánihna, caán Táini Espíritu yeebdíh teo wáacni jumna, ā tūi bohébiipna caá. Pánih bohénit, nihat yeebdíh wā naáwátjidih ā náhniabipna caá.

²⁷ “Yeebdíh wā tūi jumat tútuna caá. Weém wā tūi jumat pah muntih yeebbát ní tūi jumbipna caá. Wā wáhni tūi jumat pah nin baácdih moón í jéih wáhcan caá. Pánihna, búdí náhni dahwanit, ní áumca bojóo. ²⁸ “Weém wā bej jwahbipna caá. Obohjeéhtih, níjeéh jumat tútun niijná, wā jwáub dei jóóhbiipna caá, páant muntih’, yeebdíh páant wā niij naáwáchah, níat joiná jī. Páant wā niijchah joinít, weemdíh yoobópdih ní oina nihna, níta wéi tagaa. Wā ípboó weém chah wépmi ā jumachah, ájeéh jumnit, chah yeebdíh wā jéih teo wáacbiipna caá. Páant wā chájat pínahdih jéihna, yeebdíh weñat caá náahap. ²⁹ Weemdíh ded pah ā yapat pínahdih yeebdíh wáát naóhna jī, wā niijátji bíic yoobó ā yapachah, weemdíh tūi jenah joinít ní jumat pínah niijná.

³⁰ “Yeebdíh wā míic wéhe jwáhat pínah bahnitbitjeh ā jedhna caá. Waícanjeh, nin baácdih moón í maáh, weemdíh yeejép chájadih ā jóóhbiipna yuh caá. Nemépwá í maáh wépmi jumna yuhna, weemdíh ā jéih yap yohcan niit. ³¹ Obohjeéhtih, weemdíh wā íp ā watat pahjeh wā chájbiipna caá, nihat cáacwá caandíh wā oyatdih í jéihyat pínah niijná. Ní níah níhuá. Chóbe bejjíh”, Jesús jwítdih ā niijíp yuh jī.

15

Jesús jiwá iguñh páuj panihni ā jumat

¹ Páant niijná yuhna, nin pah jwítdih ā jwáub niij bohénap jī, páant muntih: “Weém jiwá iguñh páuj panihni, wā ípboó iguñhadih en daoní panihni, wíih cáacwá iguñh pihna panihnit í jumna caá.* ² Quehcanni pihdih iguñhadih en daoní ā bóod yohbipna caá. Páant ā bóod yohat pah, det weemdíh tūi jenah joicánnitdih wā íp ā yohbipna caá. Ded tūi quehni pihboodíh ā bóod ámohna caá, dawá ā quehat pínah niijná. Páant ā chájat pah det wíhwá í náahatdihjeh í chájachah enna, wā íp queétdih ā cádahat táutbipna caá, ded pah wā náah yacathoodíh í chájat pínah niijná.

³ Yeebboó wā naáwátdih joí jephannit, bóod ámohni panihnit ní jumna caá. ⁴ Tūi bíicdih wájeéh ní jumá. Páant wájeéh ní jumachah, weembát yeeb bíicdih wā jumbipna caá. Ded iguñh pih áih páujdih tūi duuj lájcan, ā jéih quehcan caá. Pánihat pah, yeebbát weemdíh tūi joicán, wā wépat ā wihcah, wā weñat pínahdih ní jéih chájcan niit.

⁵ “Weém jiwá iguñh páuj panihni, yeebboó áih pihna panihnit caá ní jumap. Ded weemdíh tūi joiní wájeéh tūi bíicdih ā jumachah, weembát ájeéh tūi bíicdih wā jumbipna caá. Pánih jumna, tūi quehni pih panihni wā weñat pínahdih ā tūi chájbiipna caá. Obohjeéhtih, weemdíh joicánnitboó, wā weñat pínahdih í jéih chájcan niit. ⁶ Ded wan jóóhni pihdih ā yohat pah, weemdíh cádahni, wájeéh tūi jumcannidih wā íp ā yohbipna caá. Pánihna, caán yohni iguñh pihna ā díib téhechah, iguñhadih en daoníboó caán tehni pihnadíh wao wáacnit, ā cáo yohbipna caá. Páant ā chájat pah, weemdíh cádahnitdih Dios peéh chájna, iiguipna ā yohbipna caá.

⁷ “Yeeb weemdíh cádahcan, wā naáwátdih tūi joiná, ded ní náahatdih ní wáábáchah, bíic yoobó wā chájbiipna caá.

⁸ Wā weñat pínahdih ní chájachah ennit, ‘Queét Jesúsíhwá caá’, bita í niij jéihbiipna caá. Páant niij jéihnit, wā ípdihbut í wéibipna caá. ⁹ Wā íp weemdíh ded pah ā oyat pah muntih weembát yeebdíh bíic yoobó wā oina caá. Páant yeebdíh wā oyatdih ní tūi náhninaá. ¹⁰ Wā íp weemdíh ded pah ā watuchah, caandíh jephahna, ā oyatjéh ájeéh wā tūi jumna caá. Páant wā chájat pah, weem jwáh yeebdíh ded pah wā watatdih jephahna, wā oyatjéh wájeéh ní tūi jumbipna caá.

¹¹ “Páant yeebdíh wā naóhna caá, wájeéh tūi jumnit, búdí ní weñat pínah niijná. Baimí ní wéican niit. ¹² Nin pah yeebdíh wā niij wutna caá: Yeebdíh

* 15:1 Is 5.1-7 * 15:12 Jn 13.34; 15.17; 1Jn 3.23; 2Jn 5

wā oyat pahjeh muntih, yeebjéhat ñi miic oyoó.* ¹³ Ded ã chéendih bádí oina, caanjéh ã wanat pínah tobohochah yuhna, caandíh ã túi teo wáacpina caá. ¹⁴ Ded pah wā wutatdih jepahna, yeebboó wā chéenwā ñi jumna caá. ¹⁵ Wā chéenwā yooháat ñi jumachah, 'queét wā pebh moonjéh caá', yeebdíh wā niijcán caá. Í maáh ded pah ã chājatdih ã pebh moón í jéihcan caá. Obohjeéhtih, wā chéenwā ñi jumachah, ded pah wā íp ã naáwátidih yeebboodíh wáát naóh yapanap jí. ¹⁶ Yeéb weemdíh ñi ñiocan beé. Obohjeéhtih, weemboó yeebdíh wā ífíwip jí, wā ípíhwā jumna, ã wutatdih jepahnit, ñi túi chāi cádahcatdih ennit, bitabat Diosdih í jepahat pínah niijná. Pánih túi chāi cádahcannit, wíihwā jumna, ded pah wā ípdih ñi uúbúchah, yeebdíh ã wáhbipna caá. ¹⁷ Pánihna, nin pah yeebdíh wā jwáub wutna caá: Yeebjéh ñi miic oyoó", Jesús jwiítidih ã niijíp jí.

Jesúsdi, áihwáidihbut nin baácdih moón í iiat

¹⁸ "Nin baácdih moón yeebdíh í iináchah, weemdíhbut í iiatjidih ñi túi náhninaá. ¹⁹ Diosdih jepahcannit ñi jumachah nihna, queétejh í miic oyat pahjeh, yeebdíhbut íta oi tagaa. Obohjeéhtih, yeéb wā ñionit jumna, ded pah queét í chājat pah biic yooobó ñi chājcatdih ennit, yeebdíh í enihcan caá.* ²⁰ 'Wíihwā jumna, weem cháh ñi jumcan caá', yeebdíh wā niijátjidih ñi túi náhninaá. Pánih weém nump jumna, weemdíh yeejép í chājat pahjeh yeebdíhbut biic yooobó í chājbipna caá. Bitaboó wā bohéatdih jepahnit, yeebbát queétdih ñi bohénachah, í jepahbipna caá.* ²¹ Pánihna, nin baácdih moón weemdíh wahnidih í jéihcat jíib, yeéb wíihwā ñi jumachah ennit, yeebdíhbut yeejép í chājbipna caá.

²² "Queétdih bohénadiah wā jóóhcah, weemdíh í náahcatjí jíib queétdih peéh chājat áta wihcan tagaa. Obohjeéhtih, buu queétdih wā bohéat táttimah, 'Yéejat jíib weemdíh ã wihcan caá', queét í jéih niijcán caá. ²³ Ded weemdíh enihcanni wā ípdihbut enihcanni caá. ²⁴ Wā íp ã wépatjílh cáacwā í jéih chājca naáhdih wā chāi jéuatup be. Páant wā chāi jéuatcah, queétdih yéejat jíib áta wihcan tagaa. Obohjeéhtih, wā chāi jéuatdih enna yuhna, weemdíh, wā ípdihbut í enihcan caá. Páant í enihcat jíib, Dios queétdih ã peéh chājbipna caá. ²⁵ Pánih enihcán, Dios naáwátidih naóh yapanit í daacátjí biic yooobó chājna caá í chājap. 'Queétdih

yeejép wā chājcah yuhna, weemdíh í enihcan caá', ít niij daacáp tají.*

²⁶ "Táttimah, wā ípjeeh jumni Túini Espíritudih wā wahbipna caá, yeebdíh ã teo wáacat pínah niijná. Yeebdíh yooobpdih naóhni pínah jumna, yeebdíh ded pah wā jumatdih ã túi jéihyabipna caá. ²⁷ Cáacwáidih wā bohé jwíihichah, yeéb wájeeh íiat jumap jí. Pánih wájeeh jumnit, ded pah wā chājatdih ennitjí yeeb jwáh bitadiah naáwát caá náahap.

16

¹ "Butéh yeebdíh ded pah ã yapat pínahdih wā naáwáp be, caandíh túi náhnit, biic yooobó yeebdíh ã yapachah, weemdíh ñi cádahcat pínah niijná. ² Táttimah, wíihwā ñi jumap jíib, ñi maáta jwí miic wáacat muuná í waadát táutcan níit. Biih láa ded yeebdíh mao yohna, 'Dios ã náahat pah chājna caá wā chājap', ã niij jenah joibipna yuh caá. ³ Wā ípdih, weemdíhbut í jéihcat jíib páant í chājbipna caá. ⁴ Pánihna, yeebdíh yeejép ã yapachah enna, 'Páant ã yapat pínahdih Jesús jwiítidih ã naáwáp jí', ñi niij náhnibipna caá. Caandíh ñi náhnit pínah niijná, buu yeebdíh wā naóhna caá". Jesús jwiítidih ã niijíp jí.

Túini Espiritu ded pah ã teo wáacat pínah

"Weemdíh ñi jwíih pej jum láa weemboó íjjeéh jumna, butéh wā bohéatdih yeebdíh wā naóh jwahcap jí. ⁵ Obohjeéhtih, buu weemdíh wah deyani pehbboó wā jwáub béjat pínah bahnijeh ã judhdachah, yeebdíh páant wā naóhna caá. Obohjeéhtih, '¿Dee tígaá ma bejbi?' weemdíh ñi niij uúbh joicán caá. ⁶ Wā páuh laab béjat pínahdih yeebdíh wā naáwáchah, bádí ñi jígahna caá. ⁷ Obohjeéhtih, tubit ñi jígahcat pínah niijná, yeebdíh yooobpdih wā naóhna caá. Wā páuh laab béjat táttimah, yeebdíh teo wáacni pínah, Túini Espíritudih wā wahachah, chah ñi túi jumbipna caá. Wā páuh laab béjcah, yeebdíh teo wáacni pínahboó áta jóóhcan tagaa. ⁸ Wā wahachah, caán dei júná, nin baácdih moón í yéejatdih queétdih ã jéihyabipna caá. Ded pah túi chājat pínahdihbut ã jéihyabipna caá. Yéej chājnitdih í yéejat jíib Dios ã peéh chājat pínahdihbut caán ã jéihyabipna caá. ⁹ Caán Túini Espiritu cáacwáidih nin pah ã niij jéihyabipna caá: 'Jesucristodih ma jepahcat caá ma yéejat', ã niijbipna caá. ¹⁰ Wā íp pehbboó wá jwáub bejat táttimah, cáacwá weemdíh í jwáub encah, Teo Wáacni jwah queétdih ã

* 15:19 Jn 17.14-18

* 15:20 Mt 10.24; Lc 6.40; Jn 13.16

* 15:25 Sal 35.19; 69.4

bohébipna caá, ded pah í túi jumat pínahdih í jéihyat pínah niijná. ¹¹ Nin baácndih moón í maáh nemépdih Dios á peéh chájat pínahdih Túini Espíritu á jéihyabipna caá.

¹² “Búdí caá yeebdíh wá naáwát pínah á jüdhdap. Obohjeéhtih, buu caandíh wá naáwáchah, ñita beh joicán tagaá. ¹³ Páant wá naóhcah yuhna, Túini Espírituboó yeebdíh á jéihyabipna caá. Caán á jenah joyátjeh á naóhcan niít. Obohjeéhtih, wá íp caandíh á naáwát tástuchah, yeebdíh yoobópdih á naóh beedábigna caá. Táltimah ded pah á yapat pínahdihbut á bohébipna caá. ¹⁴ Pánihna, ded pah wá jumatdih á naáwáchah joinít, yeebboó weemdíh búdí ñi wéibipna caá. ¹⁵ Wá íp á jéihyat pah, weembát wá jéihna caá. Páant tigaá ‘Túini Espíritu ded pah wá jumatdih á jéihyabipna caá’, yeebdíh wá niij naáwáp be.

¹⁶ “Bahnitjeh weemdíh ñi en jawhbirna caá. Obohjeéhtih, maátcanjeh encannitji, weemdíh ñi jawúb enbirna caá, páant muntih”, Jesús jwiítidih á niijíp jí.

Buu jígahnit, táttimah wéinit jwí jumat pínah

¹⁷ Páant á niijíchah joinít, jwiít biquína nin pah jwí múic niij úabh joyóp jí:

—“Bahnitjeh weemdíh ñi en jawhbirna caá. Obohjeéhtih, maátcanjeh encannitji, weemdíh ñi jawúb enbirna caá, páant muntih”, niijná, ¿ded pah niij tigaá páant á niij? “Wá íp pehbboó wá jawúb páuh laab béjipna caá”, niijná, ¿ded pah á chájat pínahdih niij naóh tigaá jwiítidih páant á niij? ¹⁸ ‘Bahnitjeh’, ‘maátcanjeh’, niijná, ¿ded pah niij tigaá á chájat? Obohjeéhtih, jwí beh joicán caá, jwí múic niijíp jí.

¹⁹ Páant niijnít, caandíh jwí úabh joíhatdih jéihna, Jesús nin pah jwiítidih á niij naáwáp jí:

—“Bahnitjeh weemdíh ñi en jawhbirna caá. Obohjeéhtih, maátcanjeh encannitji, weemdíh ñi jawúb enbirna caá páant muntih”, ¿wá niijátidih beh joicán, úabh joíh niít ñi chájat? ²⁰ Yoobópdih yeebdíh wá naóhna caá. Wá wunat pínah bahnitjeh á jüdhdna caá. Pánihna, wá wunuchah enna, búdí ñi jáihipna caá. Obohjeéhtih, weemdíh eníhcannitboó búdí í wéibipna caá. Yeebboó búdí jígahnitji, táttimahbitjeh ñi jawúb wéibipna caá. ²¹ Nin pah á jumna caá: Yad wili mi weép jáana, yeejép mi yapat pínah á jumachah, búdí mi jígahna caá. Pánih jígahna yuhna, mi weép jumat táttimah, caántdih á tubatjidih náhnican, wébit á cáac jumachah ennit, búdí mi wéina caá. ²² Páant mi jumat pah tigaá

buu yeéb ñi jígahbirna caá. Táltimah, yeebdíh wá jawúb enechah, yeebát búdí ñi jawúb wéibipna caá. Páant ñi weñechah, det yeebdíh í jéih jawúb jígahacan niít.

²³ “Weemdíh ñi jawúb enni yeó jáapdih táí beh joinít jumna, weemdíh ñi úabh joicán niít. Yoobópdih yeebdíh wá naóhna caá. Wíihwá jumna, wá wépatjéh ñi úábáchah, wá íp yeebdíh á jepahbirna caá. ²⁴ Játih wá ípdih páant ñi úabh jawhcap jí. Obohjeéhtih, yeebdíh wá wun wáhat táttimah, wíihwá jumna, páant caandíh ñi úébu. Páant ñi úábáchah, ñi úábátidih á wáhibipna caá, búdí ñi weñat pínah niijná.*

Jesús yéjatdih yap yohni á jumat

²⁵ “Játih wá jenah joini naáwátjéh yeebdíh wá bohénachah, ñi táí beh joicán beé. Obohjeéhtih, wá boo pud júáwát táttimah, ded pah jwí íp á jumatdih táí buocannijeh wá naóhbirna caá. ²⁶ Caán láa wíihwá jumna, wá wépatjéh yeebjéh wá ípdih ñi úabhbirna caá. Weémboó ñíh pínahdih wá jawúb úabh wáhan niít. ²⁷ Pánihna, wá íp pehbmant jéohni wá jumachah ‘Yoobópdih tigaá’, niij jenah joinit, weemdíh ñi oyochah ennit, wá ípboó yeebdíhbut á oibipna caá. Páant á oyatdih jéihnit, yeebjéh caandíh ñi úabhbirna caá. ²⁸ Weém wá íp bíicdih jumniiji nin baácboó wá júáwáp jí. Pánihna, buu nin baácboó jum jawhni wá íp pehbboó wá jawúb páuh laab béjipna caá”, Jesús jwiítidih á niijíp jí.

²⁹ Páant á niijíchah joinít, jwiít caandíh nin pah jwí niijíp jí:

—Buu bácah ma jenah joini naáwátjéh bohécan, buocannijeh jwiítidih ma naóhna caá. ³⁰ Pánihna, meém jéih beedáni ma jumatdih buu jawhna jwí jéihna caá. Ded meemdíh bohéni pínah á wíhcan caá. Páant tigaá Dios pehbmant jéohni ma jumatdih jwí táí jéihna caá, jwí niijíp jí.

³¹ —Buu ‘Yoobópdih Dios pehbmant jéohni tigaá át jumap’, ¿ñi niij niít buca?

³² Páant niijnítji yuhna, buu cheijeh ni-hat yeéb ñíh muanáboó ñi jweí jawúb bejécah, weém bíicjeh wá chábóipna caá. Obohjeéhtih, bíicjeh pohba wá nichan niít. Weemdíh ñi yoh bejécah yuhna, wá ípboó wájeéh á jumbipna caá. ³³ Páant wá yapat pínah játih yeebdíh naóhna caá wá chájat, jígahcanjeh ñi táí jumat pínah niijná. Nin baácboó ñi jum jawhuchah, Diosdih náhcannit yeebdíh yeejép í chájipna caá. Obohjeéhtih, nin baácndih moón í yéj chájatdih yap yohni wá jumatdih jéihnit, búdí ñi weñéé, jwiítidih á niijíp jí.*

* 16:24 Mt 7.7-11; Stg 1.5-6

* 16:33 Ro 8.37; 2Co 2.14; Ap 3.21; 5.5

17

Jesús áih pínahdih Diosdih á uúbat

¹ Páant niij péanit, Jesús jeáboó chéi ennit, Diosdih nin pah á niij uúbup jī: “Paá, buu ma niijátji pah tih weemdih í mawat pínah á juiná caá. Pánihna, weém ma wúuh wá jumatdih cáacwádh ma jéihyanaá, weemdih í weñat pínah niijná. Páant ma chājachah, weém jwáh meemdihbut queétdih wá weñat táutbipna caá. ² Nihat cáacwá í maáh weemdih ma waadánap be. Pánih maáh jumna, det weemdih ma wáhnitdih majeéh wá jumat táutbipna caá. ³ Det meém Dios bíicjeh jumnidih jéihna, weém ma wahnidihbut jéihna, japhoó jwíjééh bíicdih páantjeh í táí jumbipna caá.

⁴ “Nin baáboó jum jwáhna, ma chájat táutatjidih wá cháj péanap be. Pánih chájna, ded pah ma jumatdih cáacwádh wá táí jéihyanap be, meemdih í weñat pínah niijná. ⁵ Pánihna, nin baácdih jwí chájat pínah jätih, majeéh bíicdih jum jwáhna, bíic yooó jwípi watat pah muntih, weemdih ma jwáuh maáh waadánaá.

Jesús á bohénitih pínahdih jwáh Diosdih á uúbat

⁶ “Paá, nit wíihwádh jwáh wá uúbhna caá. Nit weemdih ma wáhnit nin baáboó yeejépwá cátih í jumachah yahna, queétdih ded pah ma jumatdih wá jéihyanap be. Queét míihwádh weemdih ma wáuhachah, queét ma watat pah í chájna beé. ⁷⁻⁸ Weemdih ma naáwátjidih queétdih wá bohénachah, í táí wéi joyóp be. Pánih wéi joinit, ma pebhmant jéohni wá jumatdih, ma wahní wá jumatdihbut í táí jéihna caá. Pánih jéihnit, ‘Nihat jwíitdih á bohéatjidih, nihat á cháj jéutatjidihbut Dios át watap taga’, í niij jéihna caá.

⁹ “Paá, nit wá bohénitih pínahdihjeh uúbhna caá wá chájap. Bitaih pínahdih uúbhna wá cháj jwáchan caá. Nit weemdih ma wáhnit míihwá caá í jumap. Íih pínahdih meemdih uúbhna caá wá chájap. ¹⁰ Nit wíihwá nihat míihwá mun tigaá. Pánihna, míihwáboó wíihwá mun tigaá. Weemdih jepahna, í táut nuumáchah ennit, bitabut weemdih í wéina caá.

¹¹ “Buu nin baáboó wá cháocán niit. Ma pebhna jwáuh bejat táut caá wá chájap. Páant ma pebhna wá jwáuh bejehah yahna, nit weemdih ma wáhnit nin baáboó í cháobipna caá. Paá, meém táini jumna, nit weemdih ma wáhnitdih ma wépatjīh, weemdih ma wáhní wépat

bíicdih, ma táí en dawaá. Páant ma táí en dawáchah, jwíit táí bíicdih jwí jumat pah muntih nitbut táí bíicdih í jumbipna caá.

¹² Íjééh jum jwáhna, ma wépatjīh nitdih wá táí en dawáp be, bíicboó á buúdcát pínah niijná. Obohjeéhtih, ma naáwátdih í daacátji pahjeh tih, bíic báach iiguijna á bejbipna caá.*

¹³ “Buu ma pebhboó bejat táut caá wá chájap. Nin baáboó jum jwáhna, íih pínahdih páant wá niij uúbup be, caandih joinit, weém bíicdih búdí í weñat pínah niijná. ¹⁴ Ded pah ma jumatdih nitdih wáát naáwáp be. Weém yeejépwá wá chájat pah nit wíihwáboó yeejépwá chájnitji í táut nuumáp be. Páant í táut nuumáchah ennit, bita táut nuumcánnitboó queétdih í iiná caá. ¹⁵ ‘Nin baácdih jumnit wíihwádh ma uú bejéé’, wá niij uúbhcan caá. Obohjeéhtih, ‘nin baácdih í jum jwáuhachah, ma táí en dawaá, Nemép queétdih á yéjacat pínah niijná’, wá niij uúbhna caá. ¹⁶ Weém nin baácdih moón yeejépwá í jenah joyát pah wá jenah joicán caá. Pánihna, weemdih jepahnit jumna, nin baácdih moón í jenah joyát pah queétdih í jenah joicán caá. ¹⁷ Ma naáwát yooópndih á jumachah, caandih nit wíihwádh ma táí bohénaá, meemdih chah í jepahat pínah niijná. ¹⁸ Nin baáboó weemdih ma wahat pahjeh muntih, weembát nit wíihwádhbut wá wahna caá, ded pah jwí jumatdih queét jwáh bitadh í bohéat pínah niijná. ¹⁹ Cáacwádh wá wáun wáhbipna caá, míihwá jumna, ma weñat pínahdihjeh í chájat pínah niijná.

Jesús nihat áihwá pínahdihbut á uúbat

²⁰⁻²¹ “‘Nit wíihwádhjeh ma teo wáacá’, wá niij uúbhcan caá. Buu queétdih bitadh wíih doonádh í bohénachah joinit, weemdih jepahnitdihbut ma teo wáacat pínahdih wá uúbhna caá, nihat wíihwá bíicdih í jumat pínah niijná. Weém majeéh jwíit chénewá jumna yahna, bíicjeh caá. Pánihna, jwíit bíicjeh jwí jumat pah queétdih jwíjééh táí bíicdih í jumá naáh, ma wahní wá jumatdih nihat cáacwá ‘Yooópndih tigaá’, í niij jéihyat pínah niijná. ²² Weemdih ma wáhní wépatdih wíihwádhbut wáát wáuhap be, bíicdih jwíit jwí jumat pah, queétdih táí bíicdih í jumat pínah niijná. ²³ Weém queét bíicdih wá jumachah, meembát weém bíicdih ma jumna caá. Páant bíicdih jwí jumachah, wíihwá yooópndih bíicwá pahjeh í jumbipna caá. Páant bíicwá pah í jumachah enna, ma wahní wá jumatdih cáacwá í jéihbipna caá. Pánihna, weemdih ma oyat pah

* 17:12 Sal 41.9; Jn 13.18

mantih, queétdihbat biic yoobó ma oyatdih í túi jéihbipna caá.

²⁴ **“Paá, nin baácdih jwí chájat pínah játih weemdih bádí oina, ma wépat weemdih wáhnit, biic yoobó maáta jwí jumap jí. Pánihna, wíhíwá jwí pehbóo wájéeh í jumat pínahdih queétdih wá náah yacna caá, weemdih maáh ma jwáub waadaátdih í enat pínah níijná.** ²⁵ **Paá, meém táini yoobát chájni, nin baácdih moón yeejépwá meemdih í jéihcah yuhna, weémboó meemdih wá túi jéihna caá. Ma wahní wá jumatdih nit wíhíwá í túi jéihna caá.** ²⁶ **Ded pah meém ma jumatdih queétdih wá jéihyanap be. Tátimahbat, páantjeh wá jéihyabipna caá, weemdih ma oyat pahjeh mantih queétdihbat ma oyatdih í jéihyat pínah níijná. Pánih jéihnít, queétdjehbat í míic oyochah, íjéeh bíicdih wá jambipna caá”,** Diosdih á níijíp jí.

18

*Jesúsdih enihcannit caandíh í tewat
(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Lc 22.47-53)*

¹ Páant níij úabh péanit, Jesús jwiít á bohénitdih namah bac bejnit, Cedrón wát jumni mujdih cháuh bej, Olivo pácahi jumni jeená jwí juibínap jí. ² Dawá láa caán pácahi jumapna Jesúsíh jwípi míic wáacap jí. Pánihna, Judas Jesúsdih enihcannitdih duó wáini pínah caanná jwí bejat pínahdih át jéihyep tají. ³ Pánih jéihna, Jesúsdih júutat túut níijná, Romano soldadowádh, Dioíh muúdh wapnitdihbat át duó wái júúwáp tají. Queétdih sacerdotewá maáta, fariseowá maátabat í wahap tají. Pánih júóhna, íih jiiát yuyú déejíh jiiínít, ítah tóopna, íbat naaná, máa quíitnájíh man jumnit, í juyúp jí. ⁴ Pánihna, jwí jumapdih í tóah júúwúchah ennit, yeejép á yapat pínahdih jéihna, Jesúsboó queétdih jwááh bejnit, nin pah á níij úabh joyóp jí:

—**¿Déhedih bid júóh tígaa ní cháj?** á níijíp jí.

⁵ —Jesús Nazaret tátchidih bóodih bid júóhna caá jwí chájap, queé í níij jepahap jí.

—**Caan tígaa weém,** Jesús á níijíp jí.

Queétdih duó wáini, Judas, queé cátina á jumap jí. ⁶ **“Caan tígaa weém”,** Jesús á níij jepahachah joinít, caandíh tewedih júóhnitji táahjíh í chéi jwáub bej búugúp jí. ⁷ Páant í búugúchah ennit, queétdih Jesús nin pah á jwáub níij úabh joyóp jí:

—**¿Déhedih bid tígaa ní cháj?** á níijíp jí.

—Jesús Nazaret tátchidih bóodih bidna caá jwí chájap, queé í jwáub níij jepahap jí.

⁸—**“Caan tígaa weém”, yeebdih wáát níij jepahap be. Pánihna, weemdih teona, nit**

wájéeh jumntdih ní teoca bojoo, Jesús queétdih á níijíp jí.

⁹ **“Míihwá weemdih ma wáhnitdih biic cáacdih wá buúdat túutcap be”,** Diosdih á níij úabátji pah biic yoobó á yapat pínah níijná, **“Nítidih ní teoca bojoo”,** á níijíp jí. ¹⁰ Simón Pedro áih íbat naadh jwáat wáinit, sacerdotewá í maádhíh teo wáhní Malco wát jumniíh jéihyepmant bóo moli chóodih á bóod yohop jí. ¹¹ Páant á bóod yohochah ennit, Jesús Pedrodih nin pah á níijíp jí:

—**Míih íbat naadhíh ma jwáubyacaá. Wá íp ded pah weemdih á náah yacat pah biic yoobó yeejép wá yapbipna caá,** á níijíp jí.*

Sacerdotewá í maáh pebhna Jesúsdih í ub bejat

(Mt 26.57-58; Mr 14.53-54; Lc 22.54)

¹² Páant á níij péanachah, soldadowá, í maáhjíh, jwiít judiowá jwí maátabat Jesúsdih teonit, caandíh í chéwep jí. ¹³ Chéo péanit, Anás pebhna í ub bejép jí. Anás Caifás jóon wut jí. Caifásboó caán jópchidih sacerdotewá í maáh á jumap jí. ¹⁴ **“Nihat jwiít judiowá jwí túi jumat pínahdih biic cáac á wan wáuhchah á táibipna caá”,** níij naóhnji Caifás á jumap jí.*

Pedro á yeeat

(Mt 26.69-70; Mr 14.66-68; Lc 22.55-57)

¹⁵ Weém, Simón Pedrojíh Jesúsdih yáupbit jwí en péenachah, Anáih muúná Jesúsdih í ub juibínap jí. Pánihna, weémboó sacerdotewá í maáh á jéihni jumna, Jesús táttimah maáih muú wáihyat júduna weembút wá waad béjep jí. ¹⁶ Oboghjeéhtih, weém wá waadáchah, Pedroboó wáihyat júdu waadápmahej á chawáp jí. Pánihna, jwáub bac júóhnit, waadátboó wapnihdih Pedrodih wá waadát túutap jí. Páant mí waadát túutuchah joinít, weém Pedrodih wá namah waad béjep jí. ¹⁷ Páant wá namah waad béjehchah ennit, caánt wapnihboó Pedrodih nin pah mí níij úabh joyóp jí:

—**¿Meembút Jesús á pej jumni nihcan níit?** mí níijíp jí.

—Nihcan caá weém, Pedro á níij jepahap yuh jí.

¹⁸ Caan chéi tabit pohba á cábuhchah, caanjíh moón teo wáhnit tau cáonit, í méé cháúdup jí. Pánihna, jwiítbut Pedrojíh íjéeh jwí méé cháúdup jí.

Sacerdotewá í maáh Jesúsdih á úabh joyát
(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Lc 22.66-71)

¹⁹ Páant jwí méé cháúdat pónih, sacerdotewá í maáh á jóon Anásboó Jesúsdih át úabh joyóp wut jí. Jwiít á bohénitdih, ded pah á bohéatjidihbat át úabh joyóp wut jí. ²⁰ Páant

* 18:11 Mt 26.39; Mr 14.36; Lc 22.42 * 18:14 Jn 11.49-50

ã úabh joyóchah, Jesús caandíh nin pah át níj jepahap wat jī:

—**Weém nihát ĩ joyóchah, jweéhcanjeh wāpī bohénap jī. Jwiít judiowā jwī míic wácat muudíh, Dioíh muudíhbat wāpī bohénap jī.** ²¹ Páant wā bohénachah yuhna, ¿dépanihna weemdíh páant ma níj úabh joí? Ma jéihíhna, weemdíh joinítjidih ma úabh joyóo. **Queétboó meemdíh yoobópdih ĩ naóhbipna caá,** át níjíp wat jī.

²² —Sacerdotewā ĩ maáhdih páant ma níjca bojoo, níjnít, caan pébh ñuhni soldado téihyajíh Jesúh púo tíbdih át mawap wat jī.

²³ —**Ded pah yeejép wā níjítjidih weemdíh ñi naáwá.** ¿Yoobópdih yeebdíh wā naáwáchah yuhna, dépanih tígaa weemdíh ma mao? Jesús soldadodih át níjíp wat jī.

²⁴ Pánih úabh joí péanit, Anásboó Jesúsdih páantjeh ĩ chéonijidih ā jī Caifás, sacerdotewā ĩ maáh yoobát pebhna át wahap wat jī.

Pedro ā jwáub yeat

(Mt 26.71-75; Mr 14.69-72; Lc 22.58-62)

²⁵ Jesúsdih páant ā úabh joyát pónih, jwiít Simón Pedrojīh páantjeh tū cūat pebh jwī mée cháudup jī. Páant jwī mée cháuduchah ennit, caanjīh moon jwáh Pedrodih nin pah ĩ níj úabh joyóp jī:

—¿Meembát Jesús ā pej jumni nihcan níit? ĩ níjíp jī.

—Nihcan caá weém, Pedro ā jwáub níj jepahap yuh jī.

²⁶ Páant ā níjít túttimah, sacerdotewā ĩ maáhdih teo wáhni, Pedro moli chóodih ā bóod yohniji ā dée jwah Pedrodih nin pah ā níj úabh joyóp jī:

—¿Pácahi jumupdih meemdíh nihcannit beé Jesús bíicdih wā enep? ā níjíp jī.

²⁷ —Weém ájeéh wihcan beé, Pedro ā níj jepahap yuh jī. Páant ā níjíchahjeh, mujbai āi ewep jī.

Pilato jwuh Jesúsdih ā úabh joyát

(Mt 27.1-2,11-14; Mr 15.1-5; Lc 23.1-50)

²⁸ Baáb jénechah, Caifáhi muumánt Jesúsdih úb bac bejnít, caán tútchidih moón ĩ maáh Pilato wát jumnihi muuná caandíh ĩ úb bejep jī. Pánih úb bejna yuhna, queétjeh áih muuná waadcán, soldadowádih Jesúsdih ĩ úb waad béjat tútup jī. Pilato judío nihcah, áih muuná waadní, jwī wutatdih yap yohna, Pascua jeémátdih ĩta jéih jeémpan tagaa. ²⁹ Páant ĩ waadcán ennit, Pilato jécidih bac juí ñuhnit, queétdih nin pah ā níj úabh joyóp jī:

—¿Dedé jíib tígaa nindih ñi naóh yac? ā níjíp jī.

³⁰ —Caán yeejép nihcah, meemdíh jwíta úb júohcan tagaa, ĩ níj jepahap jī.

³¹ —Caandíh úb bejnít, ñi wutat pah yeebéh ñi péeh chájaá, Pilato queétdih ā níj jepahap jī.

—Obohjeéhtih, yeéb Romano maátaboó jwiít judiowádih cáacwádih ñi mao yohat tútup jī, ĩ níjíp jī. Páant níjná, Jesúsdih ĩ mawat tútatdih níjná ĩ chájap jī.

³² Páant ĩ mawat tútuchah, Jesús cruzboó ā wunat pínahdih, játih ā naáwátjī bíic yoobó ĩ chájat tútup jī. ³³ Páant ĩ níjít túttimah, Pilatoboó jwáub waad béjnít, Jesúsdih át bid bojop wat jī. Pánih bid bojnit, caandíh nin pah át níj úabh joyóp wat jī:

—¿Meém judiowā ĩ maáh níit? át níjíp wat jī.

³⁴ —¿Meemjéh úabh joí en níit ma chájap? ¿Bita ĩ naáwáchah joiníji níit, páant ma níj úabh joyóp? Pilatodih Jesús át níjíp wat jī.

³⁵ —Páant, weém judío nihcan caá. Ma déewā, níih sacerdotewā maátabwt meemdíh ĩ wahap be. ¿Dedédh tibeé yeejép ma chá, páant ĩ péeh chájhichah? Jesúsdih át níj úabh joyóp wat jī.

³⁶ —**Weém nin baácdih moón ĩ maáh nihcan caá. Páant wā jumachah nihna, wā bohénit weemdíh ĩta teo wáac tagaa, jwī déewā ĩ teocat pínah níjná. Obohjeéhtih, wā maáh jumat nin baáboó nihcan caá,** Jesús Pilatodih át níj jepahap wat jī.

³⁷ —Pánihna, ¿meém maáh níit? páant níjná, Pilato át níjíp wat jī.

—**Ma níjít pah maáh tígaa wā jumup. Cáacwā ĩ maáh jumat túat, queétdih yoobópdih naáwát túat níjná, nin baáboó wā júuwúp jī. Pánihna, ded yoobópdih chájhíhni, weemdíh ā táí jepahna caá,** Jesús át níjíp wat jī.

³⁸ —¿Dedé tígaa yoobópdih jumat? Pilato át níjíp wat jī.

Judiowā Jesúsdih ĩ mao yohat tútat

(Mt 27.15-31; Mr 15.6-20; Lc 23.13-25)

Páant níj péa, Pilato jwáub bac júohnit, queét pái ñuhnit judiowádih nin pah ā níj naáwáp jī:

—Ñi mawat túatni Jesúsdih dedé péeh mawat wihcan caá. ³⁹ Jópchi jumat pah, Pascua yeó jáapdih bíic nemat muáboó jumnidih wāpī baca wáhna caá. Pánihna, ¿ñi maáh ñi níjndih yeebdíh wā baca wáh jíih? Pilato jwī maátadh ĩ níj úabh joyóp jī.

⁴⁰ —Nihcan caá. Caandíh ma bacaca bojóo. Barrabásboodih jwiitdih ma baca wáhuá, Pilatodih jwī déewā ĩ níj ñaac jepahap jī. Barrabásboó Romano maátadh yohíhntjeéh ā jumup jī.

19

¹ Páant ĩ níj ñaac jepahachah joinít, Pilato Jesúsdih soldadowádih át puñat tútup wat

jī. ² Páant ī puñat túttimah, queét oot tōpdih péeb waoni júdu chājnī, Jesúh wao dáhdih īt yacap tajī. Pánih yac péanit, maátaih yégueh pah jígohni caandíh yacnit, nin pah īt niij deoh naáwáp wut jī:

³ —Ma túi jumúú, judíowā ī maáh, niij deoh naóhni, Jesúsdih ī dawát yoobó páina īt chājap wut jī.

⁴ Páant ī puñat túttimah, Pilato jwúub bac jūóhni, caanjīh pái űhni jwī déewādhīh nin pah ā jwúub niij naáwáp jī:

—űi joyoo. Nindih dedé peéh mawat wihcan caá. Páant ā wihcatdih űi jéihyat pínah niijná, wā jwúub ub bac jūóhna caá, ā niijp jī.

⁵ Páant ā niij péanachahjeh, Jesús oot júdu duoní, maátaih yégueh pah jígohni ī yacniij muú dítmant ā bac jūúwáp jī. Páant ā bac jūúwáchah, Pilato queétdih nin pah ā niijp jī:

—űi enee. Nin caá, ā niijp jī.

⁶ Páant ā niijchah joinit, sacerdotewā ī maáta, Dioh muúdhīh wapnitbat Jesúsdih ennit, búdí ī jūih űaacáp jī.

—¡Caandíh cruzboó péoh dodhni, ma mao yohat túttú! ¡Caandíh cruzboó péoh dodhni, ma mao yohat túttú! ī niijp jī.

Páant ī niij űaacáchah joinit, Pilato nin pah queétdih ā jwúub niijp jī:

—Caandíh peéh mawat wihcah yuhna, űi mawíhna, yeebjéh ub bejnit péoh dodhni, űi mawaá, ā niijp jī.

⁷ Páant ā niijchah joinit, jwī maáta nin pah ī jwúub niijp jī:

—**‘Weém Dios wúuh caá wā jumap’**, caanjéh ā niijp be. Páant ā niijátji jīb jwī nuowā ī wstatji pah caandíh mao yohat caá náahap, queét Pilatodih ī niijp jī.

⁸ Páant ī niijchah joinit, Pilatoboó chah ā joí wúhi bejep jī. ⁹ Pánih joí wúhi bejna, Jesúsdih jwúub numah waad béjnit, caandíh nin pah āt jwúub niij wúbh joyóp wut jī:

—¿Dedjīh bóo tígaa meém? āt niijp wut jī.

Páant ā niijchah yuhna, Jesús caandíh āt jepahcap wut jī.

¹⁰ Páant ā jepahcah, Pilato nin pah āt jwúub niij wúbh joyóp wut jī, páant mantih:

—¿Weemdhī ma jepahihcan niit? Weémboó meemdhī wā jéih bacana caá. Cruzboobút wā jéih péoh dodh mawat túttna caá. ¿Caandíh ma jéihcan niit? Jesúsdih āt niijp wut jī.

¹¹ —**Dios meemdhī pánih wēpatdih ā wúhcah, weemdhī ded pah mata jéih chājat túttan tagaa. Obohjeéhtih, weemdhī enihcannitdhī duó wáimiboó meém chah yéejni ā jumna caá**, Jesús Pilatodih āt niijp wut jī.

¹² Páant ā niijchah joinit, Pilato caandíh átih bacáhip wut yuh jī. Pánih bacáihna,

jwúub bac jūóhni, queét jwī maátaidh ā bacáihat déejidih ā wēp naáwáp yuh jī. Obohjeéhtih, páant ā naáwáchah, jwī déewáboó chah űjnī, búdí ī jwúub niij jūih űaacáp jī.

—**‘Weém maáh caá’**, niijná, Jesús jwī maáh Césardih enihcanni caá. Pánihna, caandíh bacana, meembát Césardih yap yohni mata jum tagaa, Pilatodih ī niijp jī.

¹³ Páant ī niijchah joinit, Jesúsdih jwúub bac jūúwát túttni, caandíh ded pah ā chājat pínahdih naáwát tútt niijná, peéh chājat pínahdih naóhni Ipī chúudupboó Pilato ā yoob júi chúudup jī. Pilato ā chúudupboó jee dáhna ī wéjni coah ā jumap jī. Caan cóah jwiit judíowā jwíh wéheatjīh Gabatá ā wut jumap jī. ¹⁴ Caán yeó jáapdhī Pascua jeémát yeó jáap jātih jwī múic ámohat yeó jáap, yeó téih páuh laáb juní ā jumap jī.

Pánih júi chúudni,

—Nin caá űi maáh, Pilato caanjīh pánit jwī déewādhī ā niijp jī.

¹⁵ —¡Ā wun dáhwa naáh! ¡Ā wun dáhwa naáh! ¡ub bejnit, cruzboó péoh dodhni, caandíh űi mao yohoó! ī niij űaacáp jī.

—¿űi maáh ā jumachah yuhna, caandíh cruzboó péoh dodhni, mao yohat tútt niit űi chājap? Pilato queétdih ā niij jepahap jī.

—Roma tútchidih bóo César jwī maáh yoobát caá. Biíh maáh jwiitdhī ā wihcan caá, sacerdotewā ī maáta ī niij jepahap jī.

¹⁶ Páant ī niiját túttimah, queét ī weñat pínah niijná, Jesúsdih cruzboó mao yohat túttna, Pilato áih soldadowādhī ā ub bejat túttup jī. Pánihna, queét soldadowā Pilatoh muumánt Jesúsdih ī ub bac jūúwáp jī.

Jesúsdih cruzboó péoh dodhni, ī mawat (Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Lc 23.26-43)

¹⁷ Pánih ub bac jūóhni, Jesússeh áih cruzdih ā bewechah, Waó Iidip wát jumni jeejína caandíh ī ub bejep jī. Jwíh wéheatjīh caán jee Gólgoa ā wut jumap jī. ¹⁸ Pánihna, bita chénewādhībut caán biícđih ī mao yohat tútt niijná, ájeéh ī ub bejep jī. Pánih ub bejna, caanna jwibínit, queét biíc peihcannit ī beoniji cruznadhī soldadowā ī nah péoh jwejep jī. Biícđih Jesús ā jéihyepmant bóo buwámant péoh jwej, biíhdih ā wáyámant bóo buwámant ī péoh jwejep jī. Pánihna, ī tac yoób Jesúsdih ī péoh jwejep jī. ¹⁹ Pánih péoh jwej péanit, Pilato ā daacát túttni naadhī Jesúh wao chahmant ī nah péoh búdhđup jī. Nin pah āt niij daacát túttup tajī: “NIN JESÚS NAZARET TÚTCHIDIH BÓO JUDÍOWÁ Ī MAÁH CAÁ”, āt niij daacát túttup tajī. ²⁰ Caán naadhī páant ā niij daacát túttna, jwíh wéheatjīh, Roma tútchidih moónih wéheatjīh, Grecia baácdih moónih wéheatjīhbut páant āt niij daacát túttup tajī. Pánih nah péoh péanit, queét biíc peihcannitdhī ī yoób pud dodhdop jī, buca. Queétdih cruzboó ī péoh dodh mawapboó tácthi jwéejdih ā jumap jī.

Dawá jwí déewā queédih ī mawachah enat taut niijná, jwíjeéh ī péé bejep jī. Pánihna, caanná jwíibínit, Pilato ā daacát tautatjidih dawá jwí enep jī. ²¹ Páant ā niij daacát tautatjidih dawá jwí enechah ijnit, Pilato pehbóo jwáub bejnit, sacerdotewā ī maáta nin pah caandih īt niij wutap wut yuh jī:

—Nin judiowā ī maáh caá', ma niij daacát tautca bojoó. Caánboó jwí maáh nihcan caá. Obohjeéhtih, nin pah ma jwáub niij daacát tautú: **"Judíowā ī maáh caá weém"**, ā niijíp be', ma niij daacát tautú, īt niijíp wut yuh jī.

²² —Wá jwíih daacát tautat pahjeh ā jumá naáh, Pilato queédih āt niij jepahap wut jī.

²³ Jesúsdih ī péoh dodhdat táttimah, chéneha míc soldadowā Jesúh yéguehnajidih ī jumat yoobó ī ubap jī. Áih jih bóo chóo, waica naáh chóo ā jumap jī. ²⁴ Caán chóo, pánihni ā jumachah, nin pah queét mícjeh ī niijíp jī:

—Nin yégueh chóodih jwí yeo wáica boj jīh. Ded nin chóodih ubni pínahdih jéhiyat taut niijná, jwí yoh tíoh jwah jīh, ī míc niijíp jī. Páant niijnít, īh tíhwat naajh ī yoh tíhwp jī.

Pánih tíohna, Dios naáwátidih naóh yapani ā daacátji pahjeh ā yapat pínah niijná, queét páant ī chājap jī. "Wíih yégueh chóodih queét ī jumat yoobó ī ubbipna caá. Pánihna, wíih yéguehdih ubni pínahdih jéhihna, tíhwat naajh ī yoh tíohbipna caá", āt niij daacáp tajj.*

²⁵ Páant ī chājachah, Jesúh cruz pehbít chéneha míc yaádh biicdih weém wā en ñuhap jī. Jesús ín, ā cheh, biih wíli María Cleofas áa, biih wíli María Mágdaa tétchidih bóli jwí en ñuhap jī. ²⁶ Pánihna, ā ín biicdih weém budí ā oinibut ā pebh wā en ñuhuchah ennit, ā índih Jesús nin pah ā niijíp jī:

—**Naá, can wā bohénijiboó weemdh ma wáuh pah ā jumbipna caá**, ā niijíp jī.

²⁷ Páant niij péanit, weemdh jwah nin pah ā niijíp jī:

—**Buu cant ma ín pah mi jumbipna caá**, ā niijíp jī.

Páant ā niijichah joinít, caán yeó jáapjeh caántdih jwíih muáboó wā ub waadánap jī.

Jesús ā wnat

(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Lc 23.44-49)

²⁸ Páant ā niij péaat táttimah, **"Nihat Dios weemdh ā watnidih wā chāj péanap be"**, niij jéihna, Dios naáwátidih naóh yapanit ī daacátji pahjeh ā yapat pínah niijná, Jesús nin pah ā niijíp jī:

—**Weemdh taca joótna caá**, ā niijíp jī.*

²⁹ Caanjh bijni jiwá iguáh mac jumni wáam dahdih ī bíbohó jī. Pánihna, biic soldado hisopo wát jumni máa doóbhdi

ubnit, páab chuí déedih chéó búadhnit, bijni macdih ā taj báahanap jī. Taj báaha péanit, Jesúh jacna ā nah tewep jī, ā wái nomat pínah niijná. ³⁰ Páant ā chājachah, Jesús caandih wái nom péanit,

—**Páant bóojeh tijaá**, niij, waó yaih duonít, ā wanah bejep jī.

Soldado Jesúh páwádh ā jwáagat

³¹ Caán ā wunni yeó jáapdih, Pascua yeó jáapna jwí chooát yeó jáap pínahdih jwí ámohat ā jumap jī. Jwíit judíowā caán chooát yeó jáapdih cruzboó páantjeh ī ñuhatdih jwí náahcap jī. Pánihna, īh wáuh nahnadih daj mawachah, waicanjeh ī wunat pínah niijná, jwí maátaboó Pilatodih īt daj mawat tautap wut jī. Páant ī daj mawat táttimah, īh bácahdih waicanjeh ub deyaat taut īt chājap tajj. ³² Páant ī wutuchah joinít, Pilato cruzboó ñuhnidih īh wáuh nahnadih soldadowádh āt daj mawat tautap wut jī. ³³ Obohjeéhtih, caan pébh ñuhnidih daj mao péa, yap júóhnit, Jesús játh ā wunatjidih enna, áih wáuh nahnaoodih ī daj maocap jī.

³⁴ Pánih daj maocan yuhna, biic soldado áih ítah tóopjeh Jesúh páwá píjmant ā jwáag aabánap jī. Páant ā jwáagachah, biicmantjeh meép mahjlih wid jumni ā chí júáwáp jī. ³⁵ Páant ā chí júáwáchah, weemjeh wā enep jī. "Weém nin tólihndih páant wā niij daácna, yoobópdih naóhna caá wā chājap", wā niij jéihna caá. Pánihna, yeebhdih wā naóh yapani caá, yeebhdit Jesúsdih ní tui jenah joyát pínah niijná. ³⁶ Dios naáwátidih naóh yapanit ī naóh daacátji pahjeh tibeé páant ā yapap jī. "Áih bácahdih ded iididih ī daj maocan niit", ī niij daacátji pahjeh, Jesúh wáuh nahnadih ī daj maocap jī.* ³⁷ Dios naáwátidih biih tólihndih nin pahbut īt niij daacáp tajj: "Queét ī jwáagnijidih ī enbipna caá", it niij daacáp tajj.*

Jesúh bácahdih ī yohat

(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Lc 23.50-56)

³⁸ Jesús ā wunat táttimah, José Arimatea tétchidih bóo, áih bácahdih ub deyaat taut niijná, Pilatodih wábudih āt bejep wut jī. Páant ā wábuchah joinít, ā yohat pínah niijná, Pilato caandih āt ub deyaat tautap wut jī. Páant ā ub deyaat tautuchah joinít, José cruzboó ñuhnit pebhna joinít, Jesúh bácahdih ā ub deyanap jī. José jwí déewā maátadih umna, Jesúsdih ā jepahatjidih āt naáwíhcap tajj. ³⁹ Nicodemo, Jesúsdih chei jwí wéhenijibut,* ájeéh júóhnit, mirra wát jumni chej jumni ah, áloe wát jumni chípéh déejh widnidih ā ub juyáp jī, Jesúh bácahdih ī yohat pínah játh náhat taut niijná. Caán ā ub júóhni treinta kilos āt chodop jī. ⁴⁰ Pánihna, queét chénewā Jesúh bácahdih ub deyanit,

* 19:24 Sal 22.18 * 19:28 Sal 69.21 * 19:36 Ex 12.46; Nm 9.12; Sal 34.20; 1Co 5.7 * 19:37 Zac 12.10; Ap 1.7

* 19:39 Jn 3.1-2

jiwít judiowá wannitdih jwǐpǐ yohat pah, áih báhajidih chej jumnijih ñáini, yéuehnaǐh í pinip jǐ. ⁴¹ Cruzboó Jesúsdih í mawap pebh pácahi á jumap jǐ. Caán pácahi tac yoób cáac í yohat pínah í jáap baadni jeé íit át jumap jǐ. Caán í baadni ítdih cáac yoh jwahca naáh át jumap jǐ. ⁴² Pánihna, jwǐ chooát hora tóah jáuwáchah, áih báhajidih ub bejnit, chooát yeó jáap túttimah caandíh túi ámoh péaat túut niijná, caán pehbhit jumni jeé ítdih yóhahnitjeh í yohop jǐ.

20

*Jesús á boo pud jáuwát
(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Lc 24.1-12)*

¹ Domingo yeó jáapdih baab bójat pínah játih, María Mágdala tútchidih bóli, Jesúsdih í yohopjiboó mit bej jáanap wat jǐ. Caanná juibínit, caán ítdih í nemniji jeé júduidih bita í pátú dodhdatji pah á jumuchah, mit enep wat jǐ. ² Pánih ennihji weém, Jesús búdí á oini, Simón Pedrojǐh jwǐ jumapna mi ñáo juyáp jǐ. Pánih ñáo juinít, jwiútdih nin pah mi níj naáwáp jǐ:

—Jwǐ Maáih báhajidih jáantjeh íit ubap tabe. Pánih ub bejnitji ded í jwáub jwejepjiboó wá jáihcan caá, mi níijíp jǐ.

³ Páant mi níijíchah joinit, jwiúbtut Jesúsdih í yohopjiboó enedih jwǐ ñáo ñah bejep jǐ.

⁴ Pánih ñáo ñah bejna, weém Pedrodih ñáo yapnit, á játih caán yohopji jeé íitna wá waóh juibínap jǐ. ⁵ Pánih játih juibína yuhna, caán ítdih waadcánjeh, péeb jéen enna, Jesúsdih í pinni chóonajijeh á lajachah, wá enep jǐ.

⁶ Páant wá péeb jéen enechahjeh, Simón Pedro péé juinít, cháó ñuhcanjeh, caán íitna á waad béjep jǐ. Pánih waad béjnit, Jesúsíh báhajidih í pinni chóonajijeh á lajachah, caanbút á enep jǐ. ⁷ Jesúsíh wáo dáhdih í pinni chóo chibít yuúp á lajachah, caandíhbut á enep jǐ. Í pinni chóona áih báhahdih áih wáo dáhdihbut í pinatji pahjeh á lajap jǐ.

⁸ Pánihna, waad béjnit, á en ñuhuchah ennit, weembát wá ñuún waad béjep jǐ. Pánih ñuún waadnit, Jesúsíh báhah á wihcah ennit. “Yoobópdih Jesús át jwáub boo pud jáóh tagaá”, weém wá níj íihyep jǐ. ⁹ Caán íitboó jwǐ bejat pínah játih, Dios naáwátidih naóh yapanit Cristo á wanat pínahdih, á jwáub boo pud jáuwát pínahdihbut í daacátjidih jwǐ túi beh joi jwáhcáp jǐ. ¹⁰ Pánih en péanit, jwǐíh muaná jwǐ jwáub bejep jǐ.

¹¹ Jwiútdih mi naáwát túttimah, María Mágdala tútchidih bóli jwǐ túttimah péé bejnit, Jesúsíh báhahdih í yohopji jeé íit jéc jipónih ñuhnit, mit jui ñúhup wat jǐ. Pánih jui ñúhnajeh, péeb jéennit, caán íitna mit en waadá bojop wat jǐ. ¹² Pánih en

*María Mágdala tútchidih bólidih Jesús á jǐgohat
(Mr 16.9-11)*

¹¹ Jwiútdih mi naáwát túttimah, María Mágdala tútchidih bóli jwǐ túttimah péé bejnit, Jesúsíh báhahdih í yohopji jeé íit jéc jipónih ñuhnit, mit jui ñúhup wat jǐ. Pánih jui ñúhnajeh, péeb jéennit, caán íitna mit en waadá bojop wat jǐ. ¹² Pánih en

waadána, Dios á wahnit ángelwá chénewádih mit enep wat jǐ. Túi baabni yéuehna duonít, Jesúsíh báhah á lajapjidih íit cháúdup wat jǐ. Biíc áih waó jumapjimat, biíh áih jícha jumapjimat íit cháúdup wat jǐ. ¹³ Páant queétdih mi péeb jéen enechah, queéboó caántdih nin pah íit níj uúbh joyóp wat jǐ:

—¿Yad wilí, dépanih tiguaá ma jui? Íit níijíp wat jǐ.

—Wá maáih báhajidih ub bejnit, ded í jwáub jwejepjiboó wá jáihcan caá, mit níj jepahap wat jǐ.

¹⁴ Queétdih páant níjnit, tac páud enna, Jesús caanjǐh á ñuhuchah, mit enep wat yuh jǐ. Obohjeéhtih, pánih enna yuhna, mit beh encap wat jǐ.

¹⁵ Páant mi beh encap, Jesús caántdih nin pah át níj uúbh joyóp wat jǐ:

—¿Yad wilí, dépanih tiguaá ma jui? ¿Déhedih tiguaá ma bid? át níijíp wat jǐ.

Páant caandíh beh encanjeh, “Nin pácahidih en daoní nacaá”, mit níj jenah joyóp wat yuh jǐ. Páant níj jenah joiná,

—¿Meemnit beé jwǐ maáih báhajidih ma ub bejep? Ub bejna, ded ma jwáub jwejepjiboó weemdih ma naáwá, caandíh jwáub ubidih wá bejat pínah niijná, caandíh mit níijíp wat jǐ.

¹⁶ —**María**, át níijíp wat jǐ. Páant á níijíchah joi, tac páud ñuhnit, Hebreo wéheatjǐh nin pah mit níijíp wat jǐ.

—Raboni, níjnit, Jesúsdih mit pin tewep wat jǐ. “Raboni”, niijná, “Bohéni”, niijná mit chájap wat jǐ.

¹⁷ Páant mi pin teweuchah, Jesús caántdih nin pah át níijíp wat jǐ:

—**Weemdih ma pin teoca bojoó. Wá íp pehbhoó wá páuh laab béj jwahcan caá. Pin teocanjeh, wá uúdwá panihnitdih nin pah níj naáwádh ma bejeé: ‘Jesús nin pah yeebdih á níj naáwát túutap be: “Wá íp ñi íp mun tiguaá. Caanjéh wíih Dios ínih Dios mun tiguaá. Pánihna, á pehbhoó wá páuh laab béjbipna caá”, á níj naáwát túutap be’, queétdih ma níjji, Mariadih Jesús át níijíp wat jǐ.**

¹⁸ Páant á níijíchah joinihji jwǐ pebhna juinít, nin pah mi níijíp jǐ: “Jwǐ Maáhdih wá enep be”, níjnit, Jesús caántdih á naáwát tútatjidih jwiútdih mi naóh yapanap jǐ.

*Jesús á bohénitjidih á jǐgohat
(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Lc 24.36-49)*

¹⁹ Caán domingo yeó jáap cheyeh táo yap aabát túttimah, jwiúit Jesús á bohénitji, jwǐ maátadih úmna, jécidih túi nem beedá bojnit, muú díitna bícdih jwǐ cháúdup jǐ. Páant túi nem beedáni á jumuchah yuhna, Jesús jwǐ cáth á jǐgohop jǐ. Pánih jǐgohnit, nin pah á níijíp jǐ:

—¿Ni jum caá? **Dios á túyat ñijeéh á jumá naáh**, á níijíp jǐ.

20 Páant niij péanit, áih téihyanadh, áih jítchanadihbut jwiít dih á júutp jí. Páant á júutuchah enna, jwí Maáh á jumatdih jéihnit, búdí jwí weñep jí. 21 Páant jwí weñechah, Jesús nin pah jwiít dih á jwáub niijíp jí:

—**Ümcanjeh, ñi túi jumáá. Wá úp weemdíh á wahat pah muntih, wíih túini doonádih ñi naawát pínah niijná, yeebdihbut wá wahna caá, á niijíp jí.**

22 Páant niij péanit, jwiít dih á póoj jáhanap jí.

—**Buu Túini Espiritudih ñi ubuá, ñíih caolih diitboó á jumát pínah niijná.**

23 Páant ñijeéh jumna, á wépatjñ det í yéej chájatdih ñi yohochah, yohni á jumbipna caá. **Obohjeéhtih, det í yéej chájatdih ñi yohcah, yohca naáh á jumbipna caá,** Jesús jwiít dih á niijíp jí.*

Jesús á jwáub jígohochah, Tomás á enat

24 Jesús jwí cátiñ á jwíih jígohni chei, Tomás pohba jwíjeéh á wihcap jí. Tomás Jesúsdiñ jwíjeéh bohéni “Waláhni”, ípí niij wát ejni á jumap jí.

25 Túttimah, á jwáub juyúchah, caandih nin pah jwí niijíp jí:

—Jwiít jwí maáh Jesúsdiñ jwí enna beé, jwí niijíp jí.

Páant jwí niijíchah joiná yuhna, Tomásboó nin pah á jípónih niij jepahjehep jí:

—Weémboó áih téihyadiñ í péhwtaji íitnadiñ wíih téih tíibjñ teo encan, áih páwádih í jwáagatji íitdihbut teo encan, ‘Á boo pud júúwát dooná yooópdiñ caá’, wá niij jenah joicán niit, jwiít dih á jáh niijjehep jí.

26 Túttimah bóo domingo yeó jáap caán muúdiñjeh jwí jwáub múic wáac juyúchah, Tomásbut jwíjeéh á jumap jí. Páñih múic wáac junít, nihát jécnadiñ jwí jwáub túi nemechah yuhna, Jesús jwí cátiñ á jwáub jígohop jí. Páñih jígohnit, nin pah jwiít dih á niijíp jí:

—**¿Ñi jum caá? Dios á túyat ñijeéh á jumá naáh,** á niijíp jí.

27 Páant niijnít, Tomásboodih nin pah á niijíp jí:

—**Tomás, wíih téihyadiñ í péhwtaji íitnadiñ meemjéh ma teo eneé. Wíih páwádih í jwáagatji íitdihbut ma teo eneé. Teo ennit, ‘Yooópdiñ tígaa át boo pud júúwáp taga’, ma niij jéihyeé,** caandih á niijíp jí.

28 —Meémboó wá Maáh, wíih Diosbut caá, Tomás caandih á niijíp jí.

29 —**Weemdih ennitjeh, ‘Yooópdiñ tígaa át boo pud júúwáp. Páñih boo pud jóhna, Dios á wahní Cristo yoobát caá’, meém ma niij jéihna caá. Obohjeéhtih, bitaboó weemdih encan yuhna, páant niij jéihnit, búdí í wéibipna caá,** Jesús Tomásdiñ á niijíp jí.

Jesúsdiñ cáacwá í jéihyat pínah niijná, Juan nin túlihdiñ á daacá

30 Jwíjeéh jum jwahna, dawá láa jwiít cáacwá jwí jéih chája naáhdih Dios á wépatjñ Jesús á cháj júutp jí. Páant á chájatjidiñ nin túlihdiñ wá jéih daác beedácan caá. 31 Páñih daác beedácan yuhna, nin túlihdiñjeh wá daacáp be, “Yooópdiñ Dios á wahní Jesússeh tígaa. Caanjéh tígaa Dios wááh”, ñi niij jéihyat pínah niijná. Páant niij jéihna, caandih jepahnit, yeéb Diosjeéh páantjeh ñi jumbipna caá.

21

Jesús Tiberias ím jwéejdih siete á bohénitjidiñ á jwáub jígohat

1 Túttimah, jwiít siete á bohénitjidiñ Tiberias ím jwéejdih Jesús á jwáub jígohop jí. Nin pah á jumap jí: 2 Jwiít bíicdiñ jumnit, Simón Pedro, Tomás “Waláhni”, jwí niij ejni, Natanael Galilea baác Caná tútchidiñ bóo, jwiít chénewá Zebedeo weh, bita chénewá Jesús á bohénitji, páant moón jwí jumap jí. 3 Páant moón jwí jumachah, Simón Pedro jwiít dih nin pah á niijíp jí:

—Weém queej júut mawadiñ bejna caá wá chájap, á niijíp jí.

—Jwiítbut majeéh jwí bejmi caá, jwí niijíp jí.

Páant niij, dei juibí, jááj chóodih waadnit, ímdih jwí páud bac bejep jí. Páñih páud bac bejnit, nihát chei jwí júut mawachah yuhna, queejwá í chúúhcap jí.* 4 Baáb báahachah, Jesús ím jwéejdih á ñuhuchah, jwí enep yah jí. Obohjeéhtih, caandih jwí beh encap jí.

5 Páñih ñuhna, jwiít dih nin pah á niij ej wábh jóyóp jí:

—**¿Wá déewáá, queejwádiñ ñi hid juicá?** á niijíp jí.

—Wihcan caá, jwí niij jepahap jí.

6 Páant jwí niij jepahachah joinít, nin pah Jesús á jwáub niij ejep jí:

—**Jéihyepmant bóo huwáboó ñíih ñuodíh ñi yoh báaha en tígaa,** á niijíp jí.

Páant á niijíchah joinít, caán ñuodíh yoh báahana, dawá queejwá í chúúhchah joinít, jwíih ñuodíh jwí wái ñaha bojop yah jí. Obohjeéhtih, tub dawá í jumachah, jááj chóoboó jwí jéih ub yaccap jí.* 7 Páant dawá í jumachah, Jesúsdiñ jwí jwíih jwááh láa bíic yooó á yapatjidiñ náhninit, weémboó, Jesús búdí á oini,

—Jwí Maáh caá, Pedrodiñ wá niijíp jí.

Páant wá niijíchah joinitjeh, á tóo dug jwejni yégueh chóodih jwáub duó ámoñ chéonit, ñaáp báah bejnit, Jesús pebhna á yaáh ñáan bejep jí. 8 Páant á yaáh ñáan bejchah, caán ñuodíh teonit, jwiítboó jááj chóojñ jwí wái ñáan juibínap jí. Íim tac yooob póhba á nihcan

* 20:23 Mt 16:19; 18:18 * 21:3 Lc 5:5 * 21:6 Lc 5:6

jíi, táí jwéej buugdíhjuh jwí jumap jí. ⁹ Pánih wái ñáan jaibínit, Jesús á chájni táí iigni tau táóhjih queejwá pan biíc dih á lajachah, jwí enep jí. ¹⁰ Páant jwí ñáan jaibínachah, Jesús nin pah jwiít dih á niijíp jí:

—**Butéh ñi jáut maonit dih daocánnit ñi ub jaúwá,** á niijíp jí.

¹¹ Páant á niijíchah joinít, Simón Pedro jááj chóodih waadnit, ñuodíh watnit, óon coahboó á wái ñáan jaúwáp jí. Dahwanit mícjeh ciento cincuenta y tres queejwá í jumap jí. Páant moón dawá í jumna yuhna, caán ñuodíh í boloh wáicap jí. ¹² Pánihna, Jesús jwiít dih nin pah á jwáub niijíp jí:

—**Ñi jeémp jáa jaúwá,** á niijíp jí.

Páant á niijíchah joinít, á pebh jaibínit, caandih en poonit jumna, “Jwí Maáh caá”, niijná, jwiít jwí uábh joí encap jí. ¹³ Páant á pebh jwí jaibínachah, Jesús queej pan biíc dih nah teonit, jwiít dih á wáuhp jí.

¹⁴ Caán yeó jáap dih á boo pud jaúwát táttimah, jwiít dih biíc peihcanni láa míc jáutna á chájap jí.

Jesús Simón Pedrodih á míc wéheat

¹⁵ Páant jwí jeémp péaat táttimah, Jesús Simón Pedrodih ywápbít numah bejnit, nin pah á niij uábh joyóp jí:

—**Simón, Jonás wáúh, ¿queét í oyat chah weemdíh ma oi níit?** á niijíp jí.

—Wá oina caá, Maá. Wá oyat dih ma jáihna caá, á niij jepahap jí.

—**Pánih oina, wíh oveja weh panihnit dih ma táí iníi,** Jesús caandih á niijíp jí.

¹⁶ Páant niijnit, nin pah á jwáub niij uábh joyóp jí, páant mantih:

—**Simón, Jonás wáúh, ¿yoobópdih weemdíh ma oi níit?** á niijíp jí.

—Maá, meemdíh wá oina caá. Wá oyat dih ma jáihna caá, á niij jepahap jí.

—**Pánih oina, wíh ovejawá panihnit dih ma táí en dawaá,** Jesús á niijíp jí.

¹⁷ Páant niijnit, nin pah á jwáub niij uábh joyóp jí:

—**Simón, Jonás wáúh, ¿weemdíh oyat yoobát níit ma oyop?** á niijíp jí.

Biíc peihcanni láa “**¿Weemdíh ma oi níit?**” á niij uábh joyóchah joinít, Pedro búdí jígahnit, nin pah á niij jepahap jí:

—Maá, niihat dih jáihni jumna, meemdíh wá oyat dih ma jáihna caá, á niij jepahap jí.

—**Pánih oina, wíh ovejawá panihnit í jeemát pínahdih ma táí wáhuá.**

¹⁸ Yoobópdih meemdíh wá naóhna caá. Jáap jum jwahna, meemjéh yégueh waadnit, ded ma bejíhipboó mapí bejep jí. Obohjeéhtih, behe ma jumachah, míh muj nahdih ma jáut ñahanachah, meemdíh yégueh yacnit, ded ma bejíhcapboó bita í ub bejbipna caá, Pedrodih Jesús á niijíp jí.

¹⁹ Páant niijná, Jesús dih jepahni á jumat jíib, ded pah Pedrodih bita í mawat pínahdih jáihya naóhna á chájap jí. Páant niij péanit,

—**Weém ded pah wá chájatjidih en-niji jumna, biíc yoobó ma chájaa,** Jesús caandih á niijíp jí.

Jesús á bohéni búdí á oini nin tólihdih á daacá

²⁰ Páant á niij naawáchahjeh, Pedroboó tac pud ennit, weém Juan, Jesús búdí á oini, queétdih wá ñuún péenachah, á enep jí. Biíc dih jwí péé jeémp láa, weémboó Jesús á pebh dodh jáah lajni “¿Maá, meemdíh eníhcannit dih jáutni pínah ded tígaa á jum?”

Jesús dih niij uábh joinít wá jumap jí. ²¹ Pánihna, weemdíh ennit, Pedro Jesús dih nin pah á niij uábh joyóp jí:

—¿Maá, canboodih ded pah tígaa á yapbi? á niijíp jí.

²² —**Nin baáboó wá jwáub dei jaúwáchah, candih páantjeh wá jumat táutuchah, míh pínah nihcán caá. Pánihna, candih ded pah á yapat pínahdih meemdíh wá naóhcan caá. Obohjeéhtih, ded pah wá chájatjidih enniiji jumna, meémboó biíc yoobó ma chájaa,** Jesús Pedrodih á niijíp jí.

²³ Páant Pedrodih á naawátjidih jáihnit, niihat Jesúsíhwá queétdih chah búdí ít míc wéhenap jí. “Juan, Jesús búdí á oini, á wuncan níit”, weemdíh queétdih ít niij míc wéhenap yuh jí. Obohjeéhtih, “Caán á wuncan níit”, Jesús niijná á chájcan jí. “**Nin baáboó wá jwáub dei jaúwáchah, candih páantjeh wá jumat táutuchah, míh pínah nihcán caá. Pánihna, ded pah candih á yapat pínahdih meemdíh wá naóhcan caá,**” Pedrodih Jesús niij naóhna á chájap jí.

²⁴ Pánihna, weemdíh jíi, Jesús páant á niij naawáp jí. Caán ded pah yoobópdih á yapatjidih jáihnit, nin tólihdih wá daácna caá. Pánihna, nin wá naawát yoobópdih á jumat dih jwí táí jáihna caá. ²⁵ Dawá búhdihbut Jesús á chájap yuh jí. Obohjeéhtih, “niihat á chájatjidih wá daác beedánachah, dawá tólihma á jumachah, íta en buájacan tagaa”, wá niij jenah joiná caá.

Pánihna, páant bóojeh weém Juan wá daác péana caá.

LOS HECHOS

Túini Espíritu ā jāúwát pínah yeó jāapdhíh Jesús ā jéihya naáwát

¹⁻² Teófilo, weém, Lucas, meemdhíh wā jwáub daác wahna caá, páant muntih. Wā jwíh daácní núdoh Jesús ded pah ā chājatdih, ded pah ā bohéatdih, jeáboó ā páuh laab béjatjidihbah wā naóh péanap be.*
Nin baácbóó jum jwahna, Jesús ā bohénitdih ñionit, cáacwādhíh āih doonádhíh átāt naáwát túatup wat jí. Pánihna, ā páuh laab béjat pínah jātih, ā naáwát túatnit ded pah í chājat pínahdhíh Túini Espíritu ā wēpatjīh queétdih át wutup wat jí. ³ Jesús cruzboó ā wunat túttimah, ā jwáub bootjidihi í jéihyat pínah niijná, cuarenta yeó jāap pohba, dawá láa ā bohénitdih át jwáub jígohop wat jí. Pánih jígohnit, “Dios nihat cáacwā í maáh ā jumuchah, caandih ded pah caá cáacwādhíh jepahat náahap”, queétdih āpí níj naáwáp wat jí.

⁴ Biíc láa Jesús ā bohénit biícđih jeémpna, queétdih nin pah át níj naáwáp wat jí:

—“**Túini Espíritudih yeebdíh wā wahbipna caá, wā íp ā niijnídhíh Jerusalén tátchidih ñi pāi jwuhú. Caán ā niijnídhíh yeebdíh wáát naáwáp be.** ⁵ **Juan yeebdíh mahjīh ā daabánap jí. Obohjeéhtih, wā íp yeebdíh Túini Espíritudih wahna, caán daabáát panihni ā wēpat yeebdíh bádi ā wāhbipna caá,** át níjíp wat jí.*

Jesús jeáboó āt páuh laab béjat

⁶ Biíc yeó jāap Olivo jee jína Jesús ā bohénit biícđih ā jumuchah, caandih nin pah í níj wáubh joyóp wat jí:

—¿Maá, Romano maátadhíh yohnit, buu jwiit judíowā jwí maáh ma waadní níit? Ít níjíp wat jí.

⁷ Páant í niijíchah joinít, Jesús nin pah át níj jepahap wat jí:

—**Jwí íp ā ñioní yeó jāapdhíh jee meemdhíh maáh ā waadábipna caá. Caán yeó jāapdhíh yeebboó jéihnit pínah niican caá.** ⁸ **Obohjeéhtih, Túini Espíritu yeebdíh ā waadáchah, Dios ā wēpatdih ā wāhbipna caá. Caán wēpatjīh Jerusalén tátchidih moón, nihat Judea baácdih moón, Samaria baácdih moón, yuápbóó baácnadhíh moondíh yah buca wíh túini doonádhíh ñi wēp naóhbipna caá,** át níjíp wat jí.*

⁹ Páant níj péanit, jeáboó Jesús át páuh laab béjep wat jí. Caandih í chéi en ñuun ñúhuchah, mah tólihdih yap páuh laab béjna,

át buadáh bejep wat jí.* ¹⁰ Páant Jesús ā páuh laab béjehah, í chéi en ñuun ñúhuchah, chéne ángelwā baabní yégueh duonít Jesús ā bohénitjí cátih í jígoh ñuhap wat jí.

¹¹ Pánih jígoh ñuhnit, queétdih nin pah ít níj wáubh joyóp wat jí:

—¿Yeeb Galilea baácdih moón, dépanihna jeáboó chéi en ñuh tígaa ñi chāj? Caán Jesús, jeáboó páuh laab béjni, ā páuh laab béjatjí pahjeh tih ā jwáub dei jūóhbipna caá, ít níjíp wat jí.

Judasjidihi jwáub túat nuumní pínahdhíh í ñíwat

¹² Jesús ā naáwát túatnit Olivo jee jímant jwáub dei bejnit, Jerusalén tátchina í jwáub juibínap wat jí. Caán jee Jerusalén pehb-bitjeh át jumap wat jí. ¹³ Jwáub juibínit, queét chahboó í jumni tólihdih ít páuh laab béjep wat jí. Nin caá queét í wátina: Pedro, Juan, Santiago, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, biih Santiago Alfeo wáuh, Simón Celote wat jumni, Judas biih Santiago wáuh ít jumap wat jí.* ¹⁴ Queét on- cewájeéh, biquína yaádh, María Jesús íin, mí weh biícđih, mic wáacnit, ít jumap wat jí. Nihat biíc yeóboó jenah joinít, Diosdih bádi ípí wáubap wat jí.

¹⁵ Biíc yeó jāap Jesúhíwā caán tólihdih mic wáacnit, ciento y veinte ít jumap wat jí. Páant í jumuchah, Pedroboó queét cátih ñuhnit, nin pah át níj naáwáp wat jí: ¹⁶ “Wá déewáa, Dios jon jātih ā niijátjí pah buu ā yapna caá. Túini Espíritu Davidjidihi ded pah Judasjí ā yapat pínahdhíh át naóh daacát túatup tají. Judasjí beé Jesusdih teonit pínahdhíh ā waáwáp jí. ¹⁷ Pánih chājni pínah jwíjeéh Jesús ā tewatdih chājni ā jumap yah be”, át níjíp wat jí.

¹⁸ Judasjiboó Jesusdih í tewat pínah naáwát juibdhíh ā jwáubaihichah yuhna, queét sacerdotewáboó ít teocap wat jí. Pánihna, caán juibjīh bainí baácdih í juib chājap wat jí. Caán baácdih Judasboó mic jóp wái wunnjii wálahnit, dúuc jéen bejna, át páah yoh ñajap wat jí. Pánih páah yoh ñajna, āih wudah át báuh yoh bejep wat jí. Áih jónóp tópná nihat át bac peét bejep wat jí. ¹⁹ Judas ā yéejatjí juibdhíh nihat Jerusalén tátchidih moón ít jéih beedép wat jí. Pánihna, caán í juib chājni baácdih Acéldama wát ít báudhdap wat jí. “Acéldama”, niijná, “Meép jumni baác”, ni- ijná ít chājap wat jí.*

²⁰ Túttimah, nin pah queétdih Pedro át jwáub níj naáwáp wat jí: “Jon jātih í daacátjí pahjeh tibee Judasjí ā yapap be. Davidjí ā daácní Salmos í niijní tólihdih nin pah át níj daacáp tají:

* 1:1-2 Lc 1:1-4 * 1:4 Lc 24:49 * 1:5 Mt 3:11; Mr 1:8; Lc 3:16; Jn 1:33 * 1:8 Mt 28:19; Mr 16:15; Lc 24:47-48
* 1:9 Mr 16:19; Lc 24:50-51 * 1:13 Mt 10:2-4; Mr 3:16-19; Lc 6:14-16 * 1:19 Mt 27:3-8

‘Á tewatj yohni ã jamu naáh, niŷ daácnit, (Sal 69.25)

Biñh ã tewatjidih jwúb tút numnit, ã tewe naáh’, ãt niŷ daacáp tajĭ. (Sal 109.8)

21-22 “Páant ã niŷ daacátjidih jéihnit, Judasjidih jwúb tút numni pínahdih jwítidih bidat caá náahap. Juan Daabánijeéh jumnit biquína Jesúsjeéh ĩ bejep ĩ. ĩjeéh jumni biícđih níwat caá náahap, jwĭjeéh ã jumat pínah niŷná. * Jesúsjeéh jwĭ jamachah, jwĭjeéh páant péeni, Jesús ã púh laab béjatjidih jwĭjeéh ennidihbut níwat caá náahap. * Páant jwĭ níwichah, Jesús ã jwúb boootjidih jwĭjeéh naóhni ã jumbipna caá”, Pedro queét Jesúswháđih ãt niŷjip wat ĩ.

23 Páant ã niŷichah joinit, chénewáđih ĩt níwip wat ĩ. Biíc José Barsabás wüt jumnidih ĩt níwip wat ĩ. Caán Justo ĩ niŷ wüt ejni wat ĩ. Biñh Matías wüt jumnidihbut ĩt níwip wat ĩ. 24-25 Queéđih ñionit, Diosđih nin pah ĩt niŷ wúbup wat ĩ: “Maá, nihat cácwā ĩ jenah joyáđđih ma túi jéihna caá. Judasjidih tút numni pínah, nit chénewá jwĭ ñionitđih, deé meém ma náahnidih jwítidih ma júutá. Jesúsđih cádahni Judasji iŷuipna ãt bejep taga. Caandih tút numni, jwít Jesús ã naawát tútnt biícđih jumni pínahdih ma júutá”, Diosđih ĩt niŷjip wat ĩ.

26 Páant niŷnájeh, bidat tút niŷná, ĩ níwat naanáđih ĩt péudanap wat ĩ. Matiañ naá ã jwĭh buŷ jéenechah, caánboó Jesús ã naawát tútnt oncewájeh ãt waadáp wat ĩ.

2

Túini Espiritu ã wēpat queéđđih ã wāhat

1 Pentecostés wüt jumni yeó jāapđih * nihat Jesúswhá biíc muúđđih ĩt jwúb míc wáac juyúp wat ĩ. 2 Neohjeh búđi johlit yáaat panihni jeámant jāóhñit, ĩ jumni muúđđih ãt yeéj yáanap wat ĩ. 3 Nihat ĩih wao cháh tau óopát tópná panihni ãt jígohop wat ĩ. 4 Pánihna, Túini Espiritu queéđđih ã waadáchah, ã wēpatĭñ bitañ wéheatna ĩ beh joíca naáhĭñ ĩt wéhe jwĭhip wat ĩ.

5 Caán láa, nihat baácna bej peéñitji judiówā Dios ã watatđih jepahnit, Jerusalén táťchina ĩtát wáac juyúp wat ĩ. 6 Pánihna, japboó yáanachah joinit, Jesúswhá ĩ jumni muúná dawá ĩt míc wáac juibínap wat ĩ. Pánih juibínit, cácwā yoobó ĩ wéheatnāĭh Jesúswhá ĩ wéhenachah, beh joiná, joí wáhi bejnit, nin pah ĩt míc niŷ wéhenap wat ĩ:

7-8 —¿Dépanih tigaá nit Galilea baácđih moon yáhna, jwĭñ wéheatnāĭh ĩ túi wéhenachah, jwĭ beh joí? 9 Nihat jwĭñ wéheatnāĭh buu wéhena caá ĩ chājap: Partia baác, Media baác, Elam baác, Mesopotamia baác, Judea baác, Capadocia baác, Ponto baác, Asia baác, 10 Frigia baác, Panfilia

baác, Egipto baác, África baác, Cirene táťchi, Roma táťchidih moonbút jwĭñ jamap.

11 Biquína judiówā jwĭ jamna caá. Bita judiówā nihcannit yáhna, Dios naawátđih bohénitbut jwĭjeéh ĩ jamna caá. Bita Creta quewadih moón, Arabia baácđih moonbút jwĭjeéh ĩ jamna caá. Pánihna, nitboó ĩ wéhenachah, jwĭñ nihat jwĭ beh joiná caá. Queét jwĭñ wéheatnāĭh Dios ã wēp chājatđih naóhna caá ĩ chājap, ĩt míc niŷjip wat ĩ.

12 Páant niŷ joí wáhi bejna, ĩ ennidih ĩ joinidihbut ded pah ã yapatđih ĩt jéhicap wat ĩ.

—¿Nit dépanih tigaá bitañ wéheatnāĭh Dios ã wēp chājatđih ĩ túi wéhe? yeéb ñi jenah joyóchah, queéťjeh ĩt míc niŷjip wat ĩ.

13 Obohjeéťtih, bita ĩjeéh jumnit nin pah ĩt niŷjip wat ĩ:

—¿Dépah nit cheha náahđih babh máihnit, wéhena caá ĩ chājap! ĩt niŷ deoh naawáp wat ĩ.

Pedro cácwāđđih ã naawát

14 Pánihna, Pedro once Jesús ã naawát tútnt biícđih ñuhñit, cácwāđđih nin pah ãt niŷ naawáp wat ĩ: “Wā déewāá, biñ baácman jāóhñit, Jerusalén táťchiboó jumnitbut, buu ã yapatđih jéhyat tút niŷná, nin wā naawát pínahđih ñi túi joyó. 15 ‘Queét máihnit caá’, ñi niŷ jenah joyát yoobóđđih nihcan caá. Jwĭñ judiówā cheibitjeh jwĭpĭ máihcan caá. buu cheibitjeh las nuevejech caá. Pánihna, jwĭ máihcan caá. 16 Dios jon jāťih ã niŷjāťi pahjeh buu ã yapna caá. Dios naawátđih naóh yapani Joel nin pah ãt niŷ daacáp tajĭ:

17 ‘Péeni yeó jāap toáh juúwáchah, nin pah ã yapbipna caá: Wĭñ Túini Espiritu ã wēpatđih nihat cácwāđđih búđi wā wühbipna caá, buca. Pánihna, ñi weh, ñi weh yatábut wā naawátđih ĩ naóh yapabipna caá. Jáap beh toáhnit oo júmat jígohat panihnidih ĩ enbipna caá. Behnit ĩ oo júmúchah, queéđđih wā naóhbiipna caá.

18 Weemđđih teo wühñit neoná, yaáđhdihbut wĭñ Túini Espiritu ã wēpatđih búđi wā wühbipna caá. Queéťbut wā naawátđih ĩ naóh yapabipna caá.

19 Wā wēpatĭñ úum náah jumnidih jeáboó baácboobút wā wahachah, ñi enbipna caá. Baácboó meép panihni, iŷgát panihni, tau jei pánihni ã jumbipna caá.

20 Jeáboó yeó dupáúđđih ã tút numbipna caá. Chei bóo widhbut meép panih ñuhñi ã tút numbipna caá. Páant ã yapbipna caá, ñi Maáh Cristo ã jwúb dei jāóhni yeó jāap pínah jāťih. Caán

* 1:21-22 Mt 3.16; Mr 1.9; Lc 3.21 * 1:21-22 Mr 16.19; Lc 24.51 * 2:1 Lv 23.15-21; Dt 16.9-11

yeó jáapdih nihát cáacwā ī en wāhi be-
j̄bipna caá. Pánihna, oboh j̄mni yeó
jáap ā nihcan niít buca. Yéejnitdih úum
náah j̄mni yeó jáap jumna yuhna,
yéejat yohnitboodih caán yeó jáap
táini yeó jáap ā j̄mbipna caá.

21 Ded jwī Maáhdih ā yéejat yohat táutni,
caán iiguipna ā bejat déjei ā táí yap-
bipna caá', āt niij daacáp tajī. (Jl
2.28-32)

22 "Yeéb wā déewāá, nindih wā naawáchah,
ñi táí joyoó. Jesús Nazaret tátchidih bóo
Dios ā wēpatj̄h ā chāj jáutup j̄i, caandih
Dios ā wahatjidih cáacwā ī jéihyat pínah
niijná. Yeéb caandih ennitji ñi jéihna caá.
23 Jesúsdi h mawat náahna, ñi maátadih
ñi wāhup j̄i. Pánih wāhniit, yeejépwādi h
cruzboó ñi mawat táutup j̄i.* Dios jon
jātih caandih ā niijátji biic yoobó ā yapap
be.* 24 Obohjeéhtih, Jesús ñi maonijidih
Diosboó āt jwáub boonanap tabe. Táttimah,
ā jwáub wuncan niít buca. Chah wēpni
jumna, wunnidih yuhna, āt jwáub boonanap
tabe, páant muntih. Pánihna, buu páantjeh
báadhni caá.* 25 Davidjiboó jon jātih nin pah
Jesucristo ā jwáub boo pud jáúwát pínahdih
āt niij daacáp tajī:

"Wā Maáh wājeéh āpī jumna caá. Yeó jáap
jumat pah Dios wā Maáh wā pebh ā
jumuchah, enna, wā úumcan niít.

26-27 Dios, weemdi h oina, wunnit ī jumapboó
wīh caolihdih ma yohcan niít. Wīh
bácahdihbut ma moopát táutcan niít.
Páant ma chājat pínahdih jéihna, wā
táí wēi naóhna caá. Míih jumna,
úumcanjeh, wā táí j̄mbipna caá.

28 Pánihna, weemdi h jwáub boonanit, wājeéh
ma jumuchah, wā táí wēina caá', āt
niij daacáp tajī. (Sal 16.8-11)

29 "Wā déewāá, jwī n̄o Davidji ded pah
ā jumatdih yoobópdih wā naóhna caá. Caán
ā wunuchah, it yohop wut j̄i. Caandih ī
yohni iitji páantjeh ā jumna caá. Pánihna,
'Wīh bácahdih ma moopát táutcan niít', niij
daacna, caanjéh āih pínahjeh āt nihjican
tagaá. 30-31 Davidji Dios naáwátidih naóh
yapani ā jumuchah, Dios caandih nin pah
āt niijp wut j̄i: 'Yoobópdih meemdi h wā
naóhna caá. Ma juma jwáub boonit, meém
maáh ma jumatji dée pah, nihát nin baácdih
moondih maáh ā j̄mbipna caá', āt niijp wut
j̄i.* Cristodih Dios maáh ā waadaát pínah,
ā boo pud jáúwát pínahdihbut nin pah āt
niij daacáp wut j̄i: 'Caán wunnit ī jumapboó
páantjeh ā jumcan niít. Áih bácahbut ā
moópcan niít', David āt niij daacáp tajī.*

32 Caán Jesúsdi h beé Dios āt boonanap be. Ā
jwáub boanidih jwiit nihát jwī enep be.

33 Caán Dios ā jéihyepmant bóo buwámant
jumni maáh caá. Pánihna, 'Táini Espiritudih
noónboó ma wahaá', ā ip Dios caandih ā ni-
ijchah, nin Táini Espiritudih āt wahap taga.
Buu jwāh Táini Espiritu ā chājatdih ennit,
joiná caá ñi chājap. 34 Davidji Dios pehbboó
āt péuh laab béjcap wut j̄i. Pánihna, āih pínah
nihjican tagaá. Nin pah ā niij daacni Jesúsdi h
pínahji tagaá:

"Wā Maáhdih Dios nin pah ā niij naawáp
be: "Wā jéihyepmant bóo buwámant
chúudnit, maáh ma jumáú.

35 Páant maáh ma jumuchah, meemdi h
enhcannitdih wā yohbipna caá. Meém
queétdih chah wēpni ma j̄mbipna caá", ā
niijp be', Davidji āt niij daacáp tajī. (Sal 110.1)

36 "Pánihna, wā déewāá, nindih ñi táí
jéihyee: Caán Jesús yeéb cruzboó ñi mao
yohat táutnijidih Diosboó maáh ā waadánap
be. Caán Jesússeh jwīpī páini Dios ā wahni
Cristo beé", Pedro cáacwādi h āt niijp wut j̄i.

37 Páant ā niijchah joinit, búdi j̄gah
úumnit, Pedrowādi h nin pah it niij úabh
joyóp wut j̄i:

—¿Jwī déewāá, ded pah tigaá jwī chājbi? it
niijp wut j̄i.

38 —Yeéb ñi yéej chājatdih cádahnit,
táiniboodih ñi jwáub táut n̄umú. Páant
ñi táut n̄umáchah, Dios ñi yéejatdih ā
yohbipna caá. Pánih táut n̄umnit ñi
jumuchah, Jesús ā wēpatj̄h ñi daabáat
táutú. Páant ñi chājachah, Dios yeebdi h
Táini Espiritudih ā wāhbi pna caá. 39 Jon
jātihjeh Dios yeéb pínahdih, ñi weh pínahdih,
ñi jumená pínahdihbut, nihát caán ā ñionit
pínahdih nin pah āt niij naawáp wut j̄i: 'Nihat
weemdi h jephannitdih Táini Espiritudih wā
wāhbi pna caá', Dios āt niijp tajī,* Pedro
queétdih āt niijp wut j̄i.

40 Páant niij péanit, queétdih nin pah āt
jwáub niij wēp naawáp wut j̄i, páant muntih:

—Nin baácdih moón yeejép ī chājatji j̄iub
Dios búdi ā peéh chājbi pna caá. Pánihna,
queét pah ñi jumca bojoó. Ñi yéej chājatdih
cádahnit, ñi táut n̄umú. Páant ñi chājachah,
yeebdi h ā peéh chājcan niít, āt niijp wut j̄i.

41 Páant ā niijchah joinit, dawá jephannit, it
daabáat táutup wut j̄i. Pánihna, Jesúsdi h wājeéh
caán yeó jáapjeh tres mil cáacwā chah dawá
it jumap wut j̄i. 42 Yeó jáap jumant pah
queét jáap jephannit Jesús ā naawát táutnit ī
bohénachah, it táí joyóp wut j̄i. Īih jeémátdih
míc pááh wāhniit, Diosdi h úabhniit, biúcdih
ipī táí jumap wut j̄i.

Jesúhwā ded pah ī jumat
43 Jesús ā naawát táutnitboó Dios ā
wēpatj̄h wunnitdih ipī booa jáutup wut j̄i,

* 2:23 Mt 27.35; Mr 15.24; Lc 23.33; Jn 19.18 * 2:23 Lc 24.26 * 2:24 Mt 28.5-6; Mr 16.6; Lc 24.5 * 2:30-31 Sal 132.11; 2S 7.12-13 * 2:30-31 Sal 16.10 * 2:39 Is 57.19

Dios ã wêpatdih cãacwã ï jéihyat pínah niijná. Páant ï chãjachah ennit, nihát ït en wáhi bejep wut jï. ⁴⁴ Jesúhwã ïih bií déedih míc pááh wáhnit, biícđih túinijeh ïpï jumap wut jï.* ⁴⁵ ïih bií déedih jïib chãj wáhnit, nihát biih pah bóo wihcanntidih queét ï jumat yoobó ïpï wáh wáacap wut jï. ⁴⁶⁻⁴⁷ Pánih chãjna, yeó jáap jumat pah Dioih muná míc wáacnit, “Dios túini caá”, ïpï niij wêi naáwáp wut jï. ïih munáboobút míc wáacnit, biícđih ïpï túi numah wêi jeémép wut jï. Páant ï chãjachah ennit, “Queét túinit caá”, nihát cãacwã ïpï míc niijjip wut jï. Pánihna, yeó jáap jumat pah bita jáap jepahnitđih túi ubnit, jwiih jepahnitjeéh Dios át waadánap wut jï. Jáap jepahnitbut ïjeéh ït míc wáacap wut jï.

3

Jéih bejcannidih Pedro Juanjñh ï booaat

¹ Biíc yeó jáap, cheyeh, las tres jumachah, judiowã Diosđih ïpï úábát horadih Pedro, Juanjñh Dioih muná ït bejep wut jï. ² Yeó jáap jumat pah Túini Jéc wut jumapđih ã chéenwã jéih bejcannidih ïpï ub jwabí chúud jwejep wut jï. Jáap cãac jumnijeh caán jéih jïbcanni átát jumap wut jï. Caan jécđih chúudnit, caanjñh waadnitđih dinero ãpï úábáp wut jï. ³ Pánihna, Pedro, Juanjñh caán muná ï waadát túut chãjachah ennit, queéđih jéih jïbcanni dinerodih át úábáp wut jï. ⁴ Pedroboó caandih ennit, —Jwiitđih ma túi eneeé, át niijjip wut jï.

⁵ Páant ã niijjichah joinit, queéđih en behnit, “Queét baini dinero weemđih ï wáhibpna caá”, caanjéh át niij jenah joyóp wut yuh jï. ⁶ Obohjeéhtih, páant ã niij jenah joyóchah yuhna, Pedro caandih nin pah át niij naáwáp wut jï:

—Weém dinerodih wã bibohcan caá. Obohjeéhtih, caandih wáhcán yuhna, chah túinidih meemđih wã chãjibpna caá. Jesucristo Nazaret táтчidih bóo ã wêpatjñh meemđih wã booana caá. Ma ñah ñuhúú. Ñah ñahnit, ma yáac chái bejeé, át niijjip wut jï.

⁷ Páant niijnit, ãih jéihyepmant bóo téihyadih teonit, caandih át wái ñahanap wut jï. Páant ã wái ñahanachahjeh, caán jéih jïbcanniji ãih wio wêpép nahna át jumap wut jï. ⁸ Pánihna, caán ñah ñuhnit, át yáac chái bej jwihip wut jï. Pánih yáac chái bejnit, ñáap táamp chūnit, “Dios túini caá. Wã túi jéih bejna caá”, niij wéinit, Dioih munáđih át waad bejep wut jï. ⁹ Pánih yáac chái bejnit, “Dios túini caá”, ã niijjichah, nihát cãacwã ït enep wut jï. ¹⁰ Caandih ennit, “Caán Dioih muná Túini Jécđih chúudni dinero úabhñiji caá”, ït niij jéihyep wut jï. Páant ã jïbichah

ennit, caandih ded pah ã yapatdih ït en wáhi bejep wut jï.

Dioih muná Pedro cãacwãđih ã bohéat

¹¹ Jéih bejcanniji Pedrowãđih ã teo ñuán péenachah, nihát cãacwã en wáhi bejnit, Dioih muná Salomón ã chãjat túatni coahjina ñáo ñah bejnit, Pedrowã pebhna ït míc wáacap wut jï. ¹² Páant ï míc wáacachah ennit, Pedro nin pah queéđih át niij naáwáp wut jï. “¿Wã déewáá, dépanihna nindih ñi en wáhi bej? ¿Dépanihna jwiitđih ñi en ñuán? ‘Queéboó Diosđih túi joinit jumna, ïih wêpatjñh nindih ï jéih yáac chái bejat túatna caá’, ñi niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, páant ñi niij jenah joyát yoobópđih nihcan caá. Jesús ã wêpatjñh beé caandih jwï booanap be. ¹³ Abraham, Isaac, Jacob jon jãtñh moón jwï nuowã Diosđih ït túi weñep wut jï.* Caán Diosjeh beé, caandih teo wáhi Jesús ã wut chah yáat pínah niijná, nindih ã jïbanap be.* Yeéboó Jesúđih en jühnitđih wáhnit, Pilato caandih nemat munámant ã bacañichah yuhna, yeéb ã bacaat déedih ñi jepahcap be. ¹⁴ Pilato caandih ã bacañichah yuhna, Jesús túini, túi chãjni ã jumachah yuhna, yeéboó caandih ñi náahcap be. Pánih náahcan, cãac maonidih ñi bacaat túatup be.* ¹⁵ Jwiitđih túi ubni Jesúsboodih yeéb ñi mawat túatup be. Obohjeéhtih, wunnidih ï yohochah yuhna, Dios caandih ã jwáub booanidih jwiit jwï enep be. ¹⁶ Pánihna, caandih túi jenah joinit, nin ñi jéihni, ñi ennidih Jesús ã wêpatjñh jwï booanap be.

¹⁷ “Wã déewáá, yeéb jwï maátajñh Jesús Dios ã wáhi ã jamatđih jéihcan, caandih ñi mawat túatup be. Páant ñi chãjatjidih weém wã jéihna caá. ¹⁸ Obohjeéhtih, jon jãtñh Dios naáwátđih naóh yapanit, ñi chãjat pínahđih nin pah ït niij daacáp tajj: ‘Cristo yeejép ã yapbipna caá’, ï niijátji pahjeh tibeé ã yapap be.* ¹⁹ Búu jwuh yeéb yeejép ñi chãjatjidih búdi jgahnit, túiniboodih jwáub túut numnit, Jesucristodih ñi jepahaá. Páant ñi túut numúchah, yeejép ñi chãjatjidih Dios yeebđih ã yoh wáhibpna caá. ²⁰ Páant ñi chãjachah, Dios ã wáhniji Cristodih jwiitđih ã jwáub wah deyabipna caá, jwiitđih ã teo wáacachah, jwï túi weñat pínah niijná. ²¹ Obohjeéhtih, búu Dios pehbboó caá ã jum jwuhap. Dios nihátđih ã ámohat pínahđih jon jãtñh ã naáwátđih naóh yapanitđih át naóh daacát túatup wut jï. Pánihna, nihát ã naáwátjidih chãj péanit, Jesucristodih ã jwáub wah deyabipna caá. ²² Moisés nin pah át niij naáwáp tajj: ‘Jwï dée Dios naáwátđih naóh yapani pínahđih jwï Maáh Dios yeebđih ã wáhibpna caá. Weemđih ã jwiuh naáwát túatjti pahjeh

* 2:44 Hch 4.32-35 * 3:13 Ex 3.15 * 3:13 Is 52.13-53.12; Fil 2.7-9 * 3:14 Mt 27.15-23; Mr 15.6-14; Lc 23.13-23; Jn 19.12-15 * 3:18 Is 52.13-53.12

tigaá caandíhbut ã jwáub naawát túutbipna caá.* Pánihna, ded pah ã niij naawát pínahdih ñi túi joyoó.* ²³ Det caandíh joicán, ã wutuchah jepahcannitdih Dios ã yohbipna caá. Dioíhwájeeh queét ì jéih jumcan niit', Moisés ãt niij daacáp tajj.*

²⁴ “Nihat Dios naawátidih naóh yapanitji Samuel, ã buadát túttimah moonbút nin yeó jáapnadih yapat pínahdih naóhna, Jesucristodih niijná ãt chájap tajj. ²⁵ Jon játih moón jwí nuowájidih Dios ãt naawáp wut jì. Pánih naóhna, Abrahamdih ã naawátji pahjeh tih jwiitdihbut biic yoobó naóhna ãt chájap wut jì. Nin pah ãt niij naawáp wut jì: ‘Ma jumadih wá túi chájachah, caánboobút nihat baácđih moonđihbut ã jwáub túi chájipna caá’, ãt niijjip wut jì.* ²⁶ Pánihna, jwiitboodíh Moisés ã naóhniij Dios wúahdih jwiit judiowádih ãt jwíih wahap tajj, jwiitdih ã túi chájachah, yeejép chájnit jwí túut nuumát pínah niijná”, Pedro cáacwádih ãt niijjip wut jì.

4

Pedrowádih judiowá ã maáta ã jühññat

¹⁻³ Páant cáacwádih Pedro Juanjìh ã naawáchah, sacerdotewá, Dioíh muudíh wapnit soldadowá ã maáh, saduceowábut Pedrowá pebhna juibíni, ãt joyóp wut jì. Páant ã joyóchah, Pedrowá nin pah cáacwádih ãt niij naawáp wut jì: “Jesús ã wanat túttimah, ãt jwáub boo pud jáawáp be. Á boo pud jáawátidih jéihna, áihwá jumna, jwiitbut jwí boo pud jáawát pínahdih jwí jéihna caá”, ãt niijjip wut jì. Páant ã niijíchah joí ijñit, maátaboó cáacwádih too pãa bejnit, Dioíh muudíh wapnit soldadowádih Pedrowádih ãt juibí tewat túutup wut jì. Cheyeh jumachah, túttimah bóo yeó jáapdih queétiđh úabh joíhna, nemat muúboó ãt nemat túutup wut jì. ⁴ Judiowá ã maáta Jesúsđih ã náahcah yuhna, áih doonáđih joinit, “Yoobópdih tigaá”, dawá ãt niij jenah joyóp wut jì. Pánihna, Jesúihwá chah dawá jumna, cinco mil neoná ãt jumap wut jì. Yaadhjeeh ãt wehjeehbut chah ãt jumap wut jì.

⁵ Túttimah bóo yeó jáapdih sacerdotewá ã maáta, bita judiowádih waóhñit, Moisés ã wutatjidih bohénit biicđih ãt múc wáacap wut jì. ⁶ Sacerdotewá ã maáh, Anás wüt jumni, ã déewábut Caifás, Juan, Alejandro, bita biicđih ãt múc wáacap wut jì. ⁷ Pánihna, queét Pedrowádih ã bid bojochah, soldadowá queétiđh ãt ub juibínap wut jì. Páant ã ub juibínachah, maáta nin pah ãt niij úabh joyóp wut jì:

—¿Deíh wēpatjìh tibeé yeéb caandíh ñi booa? ¿Déhe tibeé yeebđih páant chájat túutni? ãt niijjip wut jì.

⁸ Páant ã niijíchah joinit, Túini Espiritu ã wēpatjìh Pedro nin pah ãt niij jepahap wut jì:

—¿Yeéb maáta, yeéb waóhñit, ⁹ jéih jibcannijidih jwí túi chájatdih úabh joí en niit ñi chájap? ¹⁰ Yeebđih, nihat judiowádihbut nindih jéihyat caá náahap: Jesucristo ã wēpat beé nindih ã booanap be. Jesús Nazaret tútchidih bóo, yeéb cruzboó ñi mawat túutni, Dios ã booani, caán ã wēpatjìh nindih jwí booanap be. Pánihna, buu nin ã jibichah, ñi enna caá. ¹¹ Dios naawátidih naóh yapanit jon játih Jesucristodih naóhna, ‘Cáacwá ã náahcannidih Dios ã ñiobipna caá’, ãt niij daacáp tajj.* Pánihna, Jesucristodih yeéb ñi náahcah yuhna, Diosboó caandíh jwí maáh pínah ãt waadánap wut be. ¹² Caán Cristojeh tigaá cáacwá iiguipna bejnit déjidih túi ubni. Nin baácboó biíh túi ubni pínah wihcan caá. Caanjéh caá yeejat yohni ã jumap, Pedro ãt niijjip wut jì.*

¹³ Páant niij naóhna, Pedrowá bohécannit yuhna, úumcanjeh, ã wēp bohénachah ennit, ãt joí wáhi bejep wut jì. Jesús ã bohéat pah ã wēp bohénachah enna, “Pedro, Juanjìh yoobópdih Jesúsjeeh jumnit tigaá”, ãt niij jéihyep wut jì. ¹⁴ Jéih jibcanniji boonit, Pedrowájeeh ã jumachah, queét maáta Pedrowádih “Yeejép ã chájna caá”, ãt jéih niij naóh yaccap wut jì. ¹⁵ Pánih jéih naóh yaccan, maáta ã múc wáacat túlilmant Pedrowádih ãt bac bej wuhat túutup wut jì. ¹⁶ Páant ã bac bejat túttimah, queétiđh nin pah ãt niij múc wéhenap wut jì:

—¿Queétiđh ded pah tigaá jwí chájbi? Dios ã wēpatjìh jéih jibcannijidih ãt booanap taga. Nihat Jerusalén tútchidih moón páant ã chájatjidih ã jéihna caá. Pánihna, jwiitboó ‘Páant ã chájcan beé’, jwí jéih niijcán caá. ¹⁷ Pánihna, Jesúih doonáđih bitadih jwí bohéat túutca boj jìh, queét maátajeh ãt múc niijjip wut jì.

¹⁸ Páant niij péanit, Pedrowádih jwáub bid bojnit,

—Jesúih doonáđih bitadih ñi jwáub naóhca bojoó, ãt niijjip wut yuh jì.

¹⁹ Páant ã niijíchah joinit, Pedro Juanjìh nin pah ãt niij jepahap wut jì:

—Páant ñi wutuchah, jepahna nihna, Diosboodíh yap yohna caá jwíta chájap. ¿Pánihna, dedboodíh tigaá jwí jepahbi, Dios ã weñat pínah niijná? ²⁰ Obohjeehtih, jwiitboó jwí ennidih, jwí joinidihbut jwí jéih jweéhcan caá, ãt niijjip wut jì.

²¹ Páant ã niijíchah joinit, maátaboó nin pah Pedrowádih ãt jwáub niijjip wut yuh jì:

* 3:22 Dt 34.10 * 3:22 Dt 18.15-16 * 3:23 Dt 18.19 14.16

* 3:25 Gn 12.3; 22.18 * 4:11 Sal 118.22 * 4:12 Jn

—Jesúih doonádh ñi jwúb bohénachah, yeebdih yeejép jwí peéh chājipna caá, ìt niijíp wut jì.

Pánihna, cāacwāboó jéih bejcanñiji ā túi bejattidh ennit, “Dios wēpni yoobát ā jumna caá”, ì niijíchah joinit, maátaboó Pedrowádh jéih peéh chājcanjeh, queétidh ìt bacanap wut jì. ²² Jéih jibcanniji cuarenta jópchi bíbohni wut jì.

Jesúh wā ì úumcat pínahdih ì úúbát

²³ Pedro Juanjìh bac bejnit, ì chéenwā pebhna jwúb juibnit, judiowā ì maáta ded pah ì niijátjidih queétidh ìt naáwáp wut jì. ²⁴ Páant ì niijíchah joinit, queét nihat bíicdih Diosdih nin pah ìt niij úúbáp wut jì: “Maá, meém jeádh chājni, nin baácdihbut chājni, búdí mujdihbut chājni, nihat báadhniidihbut chājni caá.” ²⁵ Túini Espiritu ā wēpatjìh jwí nwo Davidji, meemdh teo wāhni, nin pah ìt niij daacáp tajì:

‘Judíowā nihcannitboó jenah joicánjeh, Diosdih ìjnit, ì jaihna yah caá. Cristo ā chājat pínahdih ì jáhíhmina yah caá.

²⁶ Dawá nin baácdih móon maáta míc wáacnit, jwí Maáh Diosdih, ā wahní Cristodihbut en jaihna, Dios ā jenah joyátjidih ì yéejahmi na yah caá’, ìt niij daacáp tajì. (Sal 2.1-2)

²⁷ “Páant tigaá nin tútchiboó Herodes, Poncio Pilato, judiowā nihcannit, judiowā bíicdih ma wahní Jesúsdih mawat túatna, ì míc wáacap be.* Caán Jesús túi yoobópdi h jumni, meemdh túi jepahni ā jumachah yuhna, caandih ì mawih jenah joyóp be.*

²⁸ ‘Páant caá ā nihbip’, ma niijátji pah queét ì chājap be. Meém ma jéihyatjìh páant mat niij naáwáp tajì. ²⁹ Pánihna, Maá, queét jwiitdh ‘Yeéb ñi jwúb bohéat peéh yeejép jwí chājipna caá’, ì niijátjidih joinit, jwiitdh ma teo wáacá, jwiit meemdh teo wāhni úumcanjeh, mih túini doonádh jwí wēp naáwát pínah niijná. ³⁰ Jwiitdh ma teo wáacá, tubáp chūhniidih jwí boonachah, cāacwā ì jéih chājca naádh Jesús ā wēpatjìh jwí chājat pínah niijná”, ìt niij úúbáp wut jì.

³¹ Páant ì niij úúbúchahjeh, ì míc wáacni muú búdí ìt méménap wut jì. Páant ā méménachah, Túini Espiritu ā wēpat queétidh búdí ā wāhachah, úumcanjeh Dios naáwátidh ìt jwúb naáwáp wut jì.

Jesúh wā ì míc pāáat

³²⁻³³ Dios ā wēpatjìh queét Jesús ā naáwát túatnit nin pah cāacwādh ìpí niij naáwáp wut jì: “Jesús ā boo pad jūwát túttimah caandih jwí enep jì”, ìt niijíp wut jì. Queét nihatdih Dios búdí ā teo wáacachah, chah dawá Jesúsdih ìt jepahap wut jì. Biíc yoobó jenah joinit, ìh bií déedih “Wíih mícjeh

caá”, ìt niijcáp wut jì. Queét nihat ì bíbohni yoobó míc pāáhni, ìjéeh jumnitdih ìpí túi teo wáacap wut jì.* ³⁴ Pánihna, ded moh yéejnit ìjéeh ìt wihcap wut jì. Det wápchi pínah baácdih bíbohni, muúdhbut bíbohni, ìhdih ìpí jíb chāj wāhup wut jì. Caán jíbdi h ub bejnit, ³⁵ Jesús ā naáwát túatnitdih ìpí juibí wāhup wut jì. Páant ì ub juibí wāhachah, teonit, queétboó ìjéeh jumnit moh yéejnitdih ìpí jwúb pāáap wut jì. ³⁶ Biíc ìjéeh José wut jumni ìt jumap wut jì. Jesús ā naáwát túatnit Josédih Bernabé wut ìt búdhup wut jì. Á wut Bernabé “Cāacwādh túi weña teo wáacni”, Griego wéheatjìh niijná ìt chājap wut jì. Caán Leví juima, Chipe quewadih bóo wut jì. ³⁷ Pánihna, caanbút áih wápchidih ìt jíb chājap wāhup wut jì. Pánih jíb chāj wāhni, caán jíbdi h Jesús ā naáwát túatnitdih wāhni, bitadih ìt pāáat túatup wut jì.

5

Ananías ájéeh bóli Safirajìh ì yeeat

¹ Bitabut Bernabé ā chājat pah ìtih chājìhup wut yah jì. Newé Ananías wut jumni, yad Safira wut jumni h wut jì. Queétbut ìh wápchidih jíb chāj wāhni, caán jíbdi h Jesús ā naáwát túatnitdih Ananías ìt wāhup wut yah jì. ² Obohjeéhtih, ā jíb chājna yuhna, bainjeh ā wāhat pínahdih ubnit, nihat bihdih caanjéh ìt ámohop wut jì. Páant ā chājachah ennit, yadbut mit jéihyep wut jì. Pánihna, bainjeh ub bejnit, Ananías Jesús ā naáwát túatnitdih ìt juibí wāhup wut jì.

³ Páant ā yeeatdih Túini Espiritu ā jéihyanachah, Pedro Ananíasdih nin pah ìt niij jaihñup wut jì:

—Ananías, nemép wā ì maáh Túini Espiritudih meemdh ìt yeeat túatup wut. Pánihna, mih baácdih ma jíb chāj wāhna, caán jíbdi h meemjéh mat ámohop wut. ⁴ Ma jíb chāj wāhat pínah játi h, mih wápchijeh tigaá áti h jumap ta yah caá. Pánihna, mih jíb tigaá áti h jumap. Páant, mih ā jumachah yuhna, ¿dépanihna oboh ma yee? Jwiitdhjeh ma yeean caá. Diosdih caá ma yeenap, ìt niijíp wut jì.

⁵ Páant ā niijíchahjeh, Ananíasboó ìt wun buugúp wut jì. Páant ā yapat doonádh joinit, nihat búdí ìt úumup wut jì. ⁶ Á wāhachah ennit, japata áih bácahjidih yéguéhjì pin, cāacdi h yohopboó ub bejnit, caandih ìt baad yóhop wut jì.

⁷ Tres horas túttimah, Ananías áaji ā wānatjidih jéihcan, Pedro pebhna caántbut mit waád juibínap wut jì. ⁸ Páant mi waád juibínachah, Pedroboó nin pah caántdih ìt niij úubh joyóp wut jì:

* 4:24 Ex 20.11; Neh 9.6; Sal 146.6 * 4:27 Lc 23.7-11; Mt 27.1-2; Mr 15.1; Lc 23.1; Jn 18.28-29 * 4:27 Is 52.13; Fil 2.7 * 4:32-33 Hch 2.44-45

—¿Ñiñ wápchidih ñi jíib chāj wāhuchah, bóo nit beé yeebdih í jíib chājap? át niijíp wat jī.

—Páant bóojeh tibeé jwiitdih í jíib chājap be, mit niij jepahap wat yuh jī.

⁹ —¿Dépanihna yeéb chénat pah Túini Espíritudih biíc yoobó ñi yee? Ma joyoó. Majeéh bóojidih baad yóh péanit, jwáub juóhna, meemdihbut míih bácahdih í ub bejbipna caá, Pedro caántdih át niijíp wat jī.

¹⁰ Páant á niijíchahjeh, caántbut mit wun buugúp wat jī. Pánihna, baad yóhñit japata caán muudíh jwáub waad juibínit, míih bácahdih enna, caántjidihbut ub bac bejnit, newéih bácahji pebhna ub juibínit, í baad yóhop wat jī. ¹¹ Pánihna, Jesúhwā, nihat bitabut caán doonádih joinít, búdí ít úmup wat jī.

Jesús á naáwát túttnit wannitdih í booaat

¹² Jesús á naáwát túttnit Dios á wépatjīh dawá cáacwádih ít booa jútup wat jī, “Dios wēpni á jumna caá”, í niiját pínah niijná. Queét Jesúhwā Dioih muá Salomón á chājat túttni coahjidih ípī míic wáacap wat jī. ¹³ Bita í yéejat peéh chājatdih úmna, queét pebhna bejcan yuhna, “Queét túinít caá”, cáacwā ípī niijíp wat jī. ¹⁴ Neoná, yaádhbut, chah dawá Jesúsdih ít jepahap wat jī. ¹⁵ Pánihna, tubúp chāúhñitdih Pedro á teo jáha booaat pínah niijná, í chéenwā queétdih í lajatjīh namá jwéejdih ípī ub juibí jwejep wat jī. Bita á muj juibícanitboó booihna, Pedroih dadahjeh buug lájat ít náahap wat jī. ¹⁶ Jerusalén tácthi pehbhit jamni tácthinadih moón tubúp chāúhñitdih, nemép jamnitdihbut ít ub juibínap wat jī. Pánihna, queét nihatdih ít táí booa beedánap wat jī.

Jesús á naáwát túttnitdih bita yeejép í chājat

¹⁷ Pedrowádih dawá cáacwā í péenachah enna, sacerdotewā í maáh, ájeéh jumnit saduceowābut Pedrowádih búdí ít íjip wat jī. ¹⁸ Pánih íjnit, Jesús á naáwát túttnitdih teonit, nemat muáboó ít nemep wat jī. ¹⁹ Chei Dioih ángelboó í nemitjídih át wāt bacanap wat jī. ²⁰ “Dioih muuná ñi bejeé. Caán muuná juibínit, ded pah Diosjeéh í túi jumat pínahdih cáacwádih ñi túi bohénaá”, ángel queétdih át niijíp wat jī.*

²¹ Páant á niijíchah joinít, baabáchah, Dioih muuná waad béjnit, ángel á niijátji pah cáacwádih ít jwáub bohénap wat jī.

Caán yeó jáapjeh judiowā í maáta míic wáacnit, Jesús á naáwát túttnit nemat muáboó jumnitjídih soldadowā í maátadih ítih ub juúwát tútup wat yuh jī. ²² Obohjeéhtih, nemat muuná juibínit, queétdih ít bid juicáp wat jī. Pánih bid

juicánjeh, maáta pebhna jwáub bejnit, nin pah queétdih ít niij naáwáp wat jī:

²³ —Nemat muá jéc buujcánni yuh beé. Caán nemni jécđih wapnit í pái ñuhna yuh beé. Páant í pái ñuhuchah yuhna, caán jécđih wátnit, jwí enechah, jwí nemnitji í whicap be, ít niijíp wat jī.

²⁴ Páant í niijíchah joinít, Dioih muudíh wapnit soldadowā í maáh, sacerdotewā í maátabut ít joí wáhi bejep wat jī. “¿Dépah caá í tóahbi queétd pánihna?” queétdjeh ít míic niijíp wat jī. ²⁵ Páant í míic niijíchahjeh, biih í pebhna juibínit, queétdih nin pah át niij naáwáp wat jī:

—Yeéb ñi nemnitji Dioih muuná cáacwádih jwáub bohéna beé í chājap be. Ñi enbi jwahuú oboh, át niijíp wat jī.

²⁶ Páant á niijíchah joinít, soldadowā í maáh, áih soldadowájh bejnit, Jesús á naáwát túttnitdih ít jwáub tewep wat jī. Obohjeéhtih, cáacwádih úmna, maonit déeji maocanjeh, queétdih ít teo bejep wat jī. “Nitdih jwí puñuchah, cáacwáboó jwiitdih jeejīh í yohbipna nacaá”, queétd soldadowā ít niij jenah joyóp wat jī. ²⁷ Queétdih ub bejnit, Jesús á naáwát túttnitdih maáta pebhna ít ub juibínap wat jī. Pánih ub juibínachah, sacerdotewā í maáh queétdih nin pah át niij juihñup wat jī:

²⁸ —Yeebdih tabit watnit, ‘Jesús ded pah á chājatjídih ñi bohéca bojoó’, jwí niijíp yuh be. Obohjeéhtih, páant jwí niijíchah yuhna, yeebboó nihat Jerusalén tácthidih moondih ñi bohéna caá. Jesúsdih jwí mawatji waó jíib jwiitdih peéh chājat náahna, pánih naóhna caá ñi chājap, át niijíp wat jī.*

²⁹ Páant á niijíchah joinít, Pedroboó bita Jesús á naáwát túttnit biicđih nin pah ít niij jepahap wat jī:

—Diosboó jwiitdih á naáwát tútup be. Pánihna, caandih jepahnit jumna, ñi naáwát tútcatdih jwí jepahcan niít. ³⁰ Jwí nuowā ípī wēini Dios Jesúsdih át booaan tají. Caandíhjih tibeé yeéb cruzboó péoh dodhñit, ñi mawat tútup jī. ³¹ Jesúsdih ‘Caán túini caá’, niijnit, Dios caandih maáh át waadánap wat jī. Pánih maáh waadánit, á jéhyepmant bóo buwámant át chúudat tútup wat jī. Jwiit cáacwā jwí yéejat peéh chājat déejidih túi ubni pínah Jesúsdih át jumat tútup wat jī. Jwiit judiowā jwí yéejatdih cádhñit, jwí túut nuumúchah, jwí yéejatdih á yohat pínah niijná, páant át chājap wat jī. ³² Pánihna, jwiitboó Jesús páant á jumatdih ennitji, Túini Espiritu á wépatjīh caandih jwípí naóhna caá. Det á wépatdih jepahnitdih Dios Túini Espiritudih biíc yoobó á wáhna caá, queétdih Pedro át niijíp wat jī.

³³ Páant á niijíchah joinít, chah íjnit, queétd Jesús á naáwát túttnitdih maáta ítih

* 5:20 Jn 11.25; 14.6; Ro 6.4 * 5:28 Mt 27.25

mao yohíhip wat yuh jī. ³⁴ Obohjeéhtih, Gamaliel, fariseowā poómpdih bóo, queétdih át mao yohat tútcap wat jī. Caán Moisés ā watatjidih bohéni ā jumuchah, cáacwā caandih “Caán tui chājni caá”, ĩpī niijíp wat jī. Pánihna, caán Jesús ā naáwát tútntidih soldadowādih át ub bac bej jwuhat tútup wat jī. ³⁵ Páant ĩ ub bac bej jwuhat túttimah, maátadih Gamaliel nin pah át niij naáwáp wat jī:

—Yeéb wā déewáá, ñi maona chaáh buca. Ñi tui jenah joi jwúhuú. ³⁶ Teudajidih ñi náhninaá. ‘Weem cáacwādih tui waóhni caá wā jumap’, caanjéh cáacwādih át niijíp wat yuh jī. Pánihna, dawá, cuatrocientos ájeéh ĩ péenap yuh be. Obohjeéhtih, bitaboó caandih ĩ mao yohochah, ájeéh péenitji ĩ bej peét bejep be. Bwú queéti ĩ wihsan caá. ³⁷ Túttimah, cáacwādih ĩ jenah enat láa Galilea baácdih bóo Judas wút jumnji Romano cáacwā ĩ maátadih yohíhna, ájeéhbut dawá ĩ péenap yuh be. Obohjeéhtih, bita caandih ĩ mao yohochah, nihát áihwábút ĩ bej peét bejep be. ³⁸ Páant niijná, yeebdih nindih naóhna caá wā chājap. Nit Jesúh doonádih bohénitdih páantjeh ñi enah bojóo. ĩ bohéat Diohñ nihcan, Teudaji ā bohéat buadát pah ā buad béjmina caá. ³⁹ Obohjeéhtih, nin Dios ā bohéat yoobát ā jumuchah, queétdih ñi jéih cádahat tútcan niit. Páant ñi cádahat túttna, yeéb Diosjñ míc maona caá ñita chājap taga, Gamaliel át niijíp wat jī.

⁴⁰ Páant ā niijíchah joinit, “Yoobópdih tigaá”, maáta ĩt niij jenah joyóp wat jī. Pánih jenah joinit, Jesús ā naáwát tútntidih ĩt jwúub bid bojop wat jī. Páant ĩ jwúub waád juibínachah, queétdih ĩt puñat tútup wat jī. Páant ĩ pui péanachah, “Jesúh doonádih yeéb ñi jwúub bohéca bojóo”, niij jāih péanit, queétdih ĩt bejat tútup wat jī.

⁴¹ Páant ĩ bejat tútuchah joinit, ĩt jwúub bac bejep wat jī. Jesúhwā ĩ jumat jlib, yeejép yapna, búdi ĩt weñep wat jī. ⁴² Pánihna, yeó jáap jumat pah Diohñ muúboó, ĩh muunáboobút “Jesús Dios ā wahní Cristo ā jumna caá”, ĩpī niij naóh bohénap wat jī.

6

Siete teo wáacnit pínahdih Jesúhwā ĩ ñíwat

¹ Caán láa Jesúh doonádih bohénit ĩt dao béjep wat jī. Pánih dao béjna, Jesúhwā mícjeh jumna yuhna, ĩt míc jāihñep wat jī. Biquina judiówā jumna yuhna, Griego wéheatdih wéhenit ĩt jumap wat jī. Queéboó ĩjeéh éemp wunnit yaáhdhdi yeó jáap jumat pah ĩh jeémátdih ĩ tui biíc yoobó wūh jeémpcah enna, Hebreo wéheatdih wéhenitdih ĩt jāihñep wat jī. ² Páant ĩ míc jāihñachah jéihnit, Jesús doce ā naáwát

túntitboó bita áihwādih bid bojnit, nin pah ĩt niij naáwáp wat jī:

—Dios naáwátdih bohéat jwíh tewat ā jumuchah, jeémátdih jwí jéih páahcan caá. ³ Pánihna, jwí déewáá, siete neonádih ñi ñíwí, jeémátdih páahnit ĩ jumat pínah niijná. Bita queétdih ‘Túinit caá’, ĩ niijnit, Túini Espírítu ā wépat búdi jumnit, tui jenah joinitdih ñi bidíi. ⁴ Obohjeéhtih, jwiitboó yeó jáap jumat pah Diosdih wúhñit, ā naáwátdih jwí bohébpna caá, ĩt niijíp wat jī.

⁵ Páant ĩ niijíchah joinit, “Júu. Páant tií jwí chājap”, nihát Jesúhwā ĩt niij jepahap wat jī. Pánihna, Esteban, Jesúsdi tui jenah joinit, Túini Espírítu ā wépat búdi jumnidih ĩt ñíwip wat jī. Bitadidibut ĩt ñíwip wat jī. Nin caá ĩ wátna: Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Pármenas, Nicolás. Caán Nicolásboó Antioquia tátdhidih bóo judío nihcan yuhna, judiówā ĩ bohéatdih joiná, ĩjeéh waadni át jumap wat jī. ⁶ Páant ĩ ñionitdih Jesús ā naáwát túntit pebhna ĩt ub juibínap wat jī. Queét ĩ ub juibínachah ennit, ĩ ñionitdih teo jāhanit, ĩt wúbup wat jī, Dios queétdih ā tui teo wáacat pínah niijná.

⁷ Pánihna, caán baácdih moón Dios naáwátdih chah dawá jéihnit ĩ jumuchah, Jerusalén tátdhiboó jumnit Jesúhwā ĩt dao béjep wat jī. Sacerdotewábút dawá túnt muunnit, Jesúhwájeéh ĩt waadáp wat jī.

Bitá Estebandih ĩ tewat

⁸ Esteban, caandih Dios búdi ā teo wáacachah, ā wépatjñ dawá láa jwiit cáacwā jwí jéih chājca naáhdih át chāj jútup wat jī. Páant ā chāj jútuchah ennit, cáacwā Jesúh doonádih chah ĩt joihñep wat jī. ⁹ Obohjeéhtih, biquina judiówā ĩ míc wáacat muúdh moón caandih ĩt jāihñep wat jī. Queét Teo Wahnitji wat jumni poómp ĩt jumap wat jī. Cirene tátdhidih moón, Alejandria tátdhidih moón, Cilicia baácdih moón, Asia baácdih moón ĩt jumap wat jī. Queét wat jī Estebandih jāihñit ĩt jumap wat jī. ¹⁰ Pánihna, Esteban Túini Espírítu ā wépat búdi jumnit, tui jéihni jumna, ā wéhenachah joinit, queéboó caandih biíc yoobó ĩt nihcap wat jī. ¹¹ Biíc yoobó nihcan, ĩjna, bita ĩ yee naáwát pínah niijná, ĩt jlib wūhap wat jī. Páant ĩ yeeat tútuchah joinit, nin pah ĩt niij naóh yacap wat jī: “Esteban Moisés ā watatjidih Diosdihbut yeejép ā wéhenachah, jwí joyóp be”, ĩt niij yeenap wat jī. ¹² Páant ĩ niijíchah joinit, cáacwā, Moisés ā watatjidih bohénit, bita waóhñitbut Estebandih ĩt ĩjip wat jī. Pánih ĩjnit, caandih teonit, ĩ maáta pebhna ĩt ub bejep wat jī. ¹³⁻¹⁴ Queét ĩ yeenap túntitji nin pah ĩt maátadih ĩt niij yeenap wat jī:

—Nin yeó jáap jumat pah Diohñ muúdh, Moisés ā watatjidihbut yeejép āpī wéhenap be. Nin pah ā niijíchah, jwiit jwí joyóp be:

‘Jesús Nazaret tútchidih bóo Dioih meúdíh ā yohbipna caá. Moisés ā wutatjidihbut ā jwáub tút nuumbípna caá’, Esteban ā niijíp be, it niijíp wat jī.

¹⁵ Nihat caanjīh cháudnit Estebandih ī enechah, āih móot ángelh móot panih yeh iugnī āt jígohop wat jī.

7

Esteban ā míc jāh niiját

¹ Sacerdotewā ī maah nin pah Estebandih āt niij úabh joyóp wat jī: “¿Nit ī niiját yooópndih niit?” āt niijíp wat jī.

² Páant ā niijíchah joinít, Estebanboó nin pah caandih āt niij jepahap wat jī: “Wā déewāá, behnitbat űi joyoo. Weemdih ī naoh yacat yooópndih nihcan caá. Ded pah Moisés ā chājatjidih yeéb űi jenah joyát pah weembát biic yooob wā jenah joiná caá. Ded pah jwī nuowā ī chājatjidihbut biic yooob wā jenah joiná caá. Jwī nuo Abrahamji Mesopotamia baácdih ā jumuchah, Harán baáboó ā bejat pínah jātih, Dios nihat jéihni jumna, caandih āt jígohop wat jī. ³ Meém miih baácdih ma déewādhíbut ma cádah bejeé. Páant ma bejehchah, wā űíoni baácna meemdih wā waóhbipna caá’, Abrahamjidih Dios āt niijíp wat jī.* ⁴ Páant ā niijíchah joinít, Abrahamji Caldea baácmant āt numah júúwúp wat yah jī. Pánih yuúp júóhni, Harán baácna joinít, it chāo jwúuhup wat jī. Behe ā wanat túttimah, nin jwī jumni baácdih Dios Abrahamwājidih āt júúwát tútup wat jī.* ⁵ Obohjeéhtih, Abrahamji Dios ā naóhni baácdih ā juyúchah yuhna, āih baác pínahdih caandih āt wāh yuhcap wat jī. Jibnitjeh it jumup wat jī. Abrahamji ā weh wih jwuhcah, Dios caandih nin pah āt niij naáwáp wat jī: ‘Meemdih, ma juimenádhíbut nin baácdih wā wāhbipna caá’, āt niijíp wat jī.* ⁶ Túttimah, ma juimená biih baácna bejnit, caán baácdih moonjeéh jumna, queétdih teo wāhniit ī jumbipna caá. Pánihna, cuatrocientos jópchi ma juimenádhíh yeejé ī chājbipna caá. ⁷ Obohjeéhtih, páant ī chājat jīb, weém caán baácdih moondíh wā peéh chājbipna caá. Páant wā peéh chājat túttimah, ma juimená nin baácna ī jwáub juibípna caá, páant muntih. Pánih jwáub joinít, weemdih jepahnit, ī wēi úabhbípnā caá’, Abrahamdih Dios āt niijíp wat jī.* ⁸ Páant niijnít, Dios nin pah caandih āt jwáub niij naáwáp wat jī: ‘Weém wā niijátjidih wā náhnat pínah, yeebbát űi náhnat pínah niijná, nin pah űi chājáa: Quehli nah yapat chóodih űi bóod yohoó. Meém míicjeh, ma

juimenábut biic yooob bóodnit űi jumáú’, āt niijíp wat jī. Pánihna, Abraham ā Isaacdih mi weép jumachah, ocho yeó jáap túttimah, āih quehli nah yapat chóodih Abraham āt bóod yohop wat jī. Túttimah, Isaac Jacob pínahdih āt weh jumup wat jī. Pánihna, Jacobboó docewā āt weh jumup wat jī. Queét doceboó jwī nuowā pínah it jumup wat jī.*

⁹ “Queét jwī nuowā ī úud Josédih iijnit, caandih yohna, Egipto baácna bejnitdíh it jīb chāj wāhup wat jī. Páant ī jīb chāj wāhniiji ā moh yéjechah enna, Dios Josédih āt táu teo wáacup wat jī.* ¹⁰ Páant ā teo wáacachah, José táu jenah joiní ā jumachah, Faraón Egipto baácdih moon ī maáhboó Josédih āt wēi enep wat jī. Diosboó caandih páant āt wēi enat tútup wat jī. Pánih wēi ennit, Faraón Josédih nihat Egipto baácdih moondíh tewat watni maáh pínah āt waadánap wat jī. Ā pebh moondíhbut maáh āt waadánap wat jī.*

¹¹ “Caán láa Egipto baáboó Canaán baáboobát mah ā buugcáh, caán baácdih moon tubit it moh yéjeep wat jī. Pánihna, jwī nuowábut jeémát it jéih bid juicáp wat jī.* ¹² Egipto baáboó jeémát jumat doonádhíh joinít, Jacob ā wehdih neoh āt jwíh wah bojop wat jī. ¹³ Túttimah ā jwáub wahachah, Egipto baáboó ī juibínachah, ‘Weém űi úud tigaa’, José ā úud jeñénadhíh āt niijíp wat jī. Pánihna, Joséboó ā déewádhíh ā maáh Faraóndih āt júutup wat jī.* ¹⁴ Túttimah, José ā íp Jacobdih ā déewádhíbut āt bidip wat jī. Ā déewā setenta y cinco cáacwājeh it jum jwuhup wat jī.* ¹⁵ Ā wáuh ā bid bojochah joinít, Jacobwā ā wáuh pebhna Egipto baáboó it bejep wat jī. Caanná juibínitji it buudúp wat jī.* ¹⁶ Jacob ā nuo Abraham Hamor báadhda wehdih Siquem wāt jumni baáboó ī wanuchah ī yohat pínahdhíh ātát jīb chājap wat jī. Pánihna, Abraham ā jīb chājniji baáboó Jacobíh bácahjidih ub bejnit, ā wehboó it yohop wat jī.*

¹⁷ “Túttimah, ‘Nin baácdih yeebdih wā wāhbipna caá’, Dios Abrahamdih ā niijátji pah toáh júúwúchah, Egipto baáboó jwī déewā it cáac poonap wat jī. ¹⁸ Egipto baácdih ī jumachah, biih maáh Faraón ī niijní, āt tút nuumup wat jī. Caán Faraóboó ded pah José ā chājatjidih āt jéihcap wat jī.* ¹⁹ Pánih jéihcan, jwī nuowádhíh yeejé chājna, ī weh jáap túhniitdhíh āt mao yohat tútup wat jī.* ²⁰ Páant ā yapat cáth, Moisés pínah ā cáac jumachah, Dios caandih āt táu wēi enep

* 7:3 Gn 12.1 * 7:4 Gn 11.31; 12.4 * 7:5 Gn 12.7; 13.15; 15.18; 17.8 * 7:7 Gn 15.13-14; Ex 3.12 * 7:8 Gn 17.10-14; 21.2-4; 25.26; 29.31-35.18 * 7:9 Gn 37.11,28; 39.2,21 * 7:10 Gn 41.39-41 * 7:11 Gn 42.1-2 * 7:13 Gn 45.1,16 * 7:14 Gn 45.9-10,17-18; 46.27 * 7:15 Gn 46.1-7; 49.33 * 7:16 Gn 23.3-16; 33.19; 50.7-13; Jos 24.32 * 7:18 Ex 17-18 * 7:19 Ex 1.10-11,22

wut jī. Pániha, ā mána tres widh caanbítdih jéutcanjeh, íih muáboó ít túi bih bíbohoh wut jī.* 21 Pánihat túttimah, Moisésdih muáboó jéih bíbohcan, ā mána caandíh mujboó ít pahanap wut jī. Páant í pahanidih Faraón nuám bid juí, ub aab béjnit, mi wúáh pah mit behanap wut jī.* 22 Egipto baácdih moón túi jéihnitidih Moisésdih ít bohénap wut jī. Pániha, caán maáh wúáh pah át jumap wut jī.

23 “Túttimah, caán cuarenta jópchi bíbohni, ā déewá judíowádih enedih át bejep wut jī. 24 Pánih enedih juibína, Egipto baácdih bóo judíodih yeejép ā chájachah, Moisés át enep wut jī. Páant ā chájachah ennit, ā déedih teo wáacadih bejna, Egipto baácdih bóodih át mao yohop wut jī. 25 Pánih chájna, ‘Wá déewá í déedih wá teo wáacachah enna, “Dios jwiítidih túi ubni pínah át wahap taga”, í níj jengah joibína caá’, Moisés át níj jengah joyóp wut yuh jī. Obohjeéhtih, queétoó páant ít níj jengah joicáp wut jī. 26 Bíih yeó jáapdih chénewá ā déewá í míc mawachah, Moisés át enep wut jī. Pánih enna, ‘¿Yeéb biícwájuh dépanih míc mao tigaá ñi cháj?’ queétdih át níjíp wut yuh jī. 27 Obohjeéhtih, páant ā níjíchah joinít, ā déedih yeejép chájniiboó Moisésdih át ub too yuh bojop wut jī. ‘Meém jwí maáh nihcan, jwiítidih watni nihcan caá. 28 ¿Jwíin Egipto baácdih bóodih ma mao yohatji pah weemdíhbat mao yohíh níit ma cháap?’ át níj jūihñap wut jī. 29 Páant ā níjíchah joí wúhi bejnit, Moisés Madián baácbóo át jwei béjep wut jī. Caanna jwei juibíniji áa jumnit, chénewá át weh jumap wut jī.*

30 “Madián baácbóo Moisés cuarenta jópchi jumna, muú wihcapboó Sinaí jee pébh jumnit, máa chálíh iigni panihnidih át enep wut jī. Caán iigát panihat cátih ángelboó caandíh át jíghoh wut jī. 31 Páant ā jíghochah, Moisés át en wúhi bejep wut jī. Pánih en wúhi bejna, caán máa chálíh iigni panihni pebhbit enedih át bejehchah, Dios caandíh nin pah át níj naáwáp wut jī: 32 ‘Weém Dios caá. Weemdíhjuh caá ma nuowá, Abraham, Isaac, Jacob í túi wéi wúáwáp’, át níjíp wut jī. Páant ā níjíchah joinít, Moisésboó méménit, úmna, át en ñahacap wut jī. 33 Pániha, Dios nin pah caandíh át jwúub níj naáwáp wut jī: ‘Buu wá pebh ñahna, míh zapatodih waícanjeh ma too dugúú. 34 Wíih cáacwá Egiptobóo jumnit, yeejép yapna, tubit moh yeejnit í juñáchah, wá joiná caá. Páant í juñátdih joinít, queétdih teo wáacat náahna, Egipto baácbóo meemdíh wahat túat níjina, ma pebh wá dei júúwáp be. Pániha, buu conboó ma jwúub bejé’,

Dios Moisésdih át níjíp wut jī.*

35 “Í náahcannjidih yuhna, í maáh pínah, queétdih túi ubni pínahdih Diosboó át wah jwúuba bojop wut jī. ‘Meém jwí maáh nihcan, jwiítidih watni nihcan caá’, í jáh níjijhnijidih Dios Egipto baácbóo át wah bojop wut jī, queétdih ā numah bac juúwát pínah níjina. Pánih wahna, Moisésdih teo wáacni pínah máa chálíh iigni panihni cátih jumni ángeldihbat Dios át wahap wut jī. 36 Pániha, Egipto baácbóo jumnitji judíowádih Moisés át numah júúwáp wut jī. Egipto baácbóo caán Moisés Dios ā wépatdih át jwíih jéut waawáp wut jī. Túttimah, Muj Mac Duuni wut jumniiboó át jwúub jéutap wut jī. Túttimah, muú wihcapboobát cuarenta jópchi í jumachah, Dios ā wépatdih páant ápi jéutap wut jī.* 37 Caán Moisésboó judíowádih nin pah át níj naáwáp wut jī: ‘Weém wá nihap pah mantih Dios naáwátdih naóh yapani pínahdih yeebdíh ā wahbipna caá. Caán ñijeéh ā jumbipna caá’, Moisés queétdih át níjíp wut jī.* 38 Moisés muú wihcapboó jwí nuowá bíicdih át jumap wut jī. Sinaí wut jumni jeená caandíh naóhnihi ángeljeéhbat át jumap wut jī. Íjeéh jumnit, Dios ā watatdih Moisésboó át naóh yapanap wut jī, caandíh jepahnit, Diosjeéh í túi jumat pínah níjina. Jwiítbat jwí joyát pinahdih át naáwáp wut jī.*

39 “Pánih jóóhniiti muú wihcapboó jumna, Egipto baácbóo jwúub bejína, Moisésdih náahcan, jwí nuowá ā watatdih í yap yohop wut jī. 40 Pánih yap yohna, Moisés úud jeñé Aaróndih nin pah ít níjíp wut jī: ‘Jwiítidih waóhniit pínah Dios panihnitdih ma páp wúhuú. ¿Egipto baácbóo jwí jumachah, jwiítidih numah jóóhni Moisés ded pah tigaá át bej?’ ít níjíp wut jī.* 41 Páant níjiniit, queét momo jiwí wúáh pah jíghonidih orojih ít pápap wut jī. Pánih páp péanit, queét nuáúpdih mao ub jóóhniit, í pápnidih cáo wáhna, búdi ít weñep wut jī.* 42 Páant í pápnijidih í weñechah ennit, ‘Weemdíh yohnit, cáiwádh, widhdih, yeodíhbat í wéi dáhwa naáh’, níjiniit, Dios queétdih átih yohop wut yuh jī. Páant í chájatjidih Dios naáwátdih naóh yapani nin pah át níj daacáp tají:

‘ “Yeéb weemdíh yeejép ñi cháap be. Muú wihcapboó cuarenta jópchi jumna, yeéb judíowá nuáúwáwdih mao cáonit, weemdíh wáhna, ñita túi cháj tagaá. Obohjeéhtih, weemboodih ñi náhnicap be.

43 Pánih náhnican, Móloc wut jumnidih wéinit, áih muúdh ñi bíbohoh jī. Bíih

* 7:20 Ex 2.2 * 7:21 Ex 2.3-10 * 7:29 Ex 2.11-15; 18.3-4 * 7:34 Ex 3.1-10 * 7:36 Ex 7.3; 14.21; Nm 14.33
 * 7:37 Dt 8.15,18 * 7:38 Ex 19.1-20.17; Dt 5.1-33 * 7:40 Ex 32.1 * 7:41 Ex 32.2-6

caí Refán wāt jumni, caan páh jígohni yeéb ñi pāpni dahdihbat ñi weñep be. Pániha, yeebdíh peéh chājna, yuúp Babilonia baácboó wā wahbipna caá”, Dios ā niijná caá’, āt niij daacáp tají. (Am 5.25-27)

44 “Jon jātih moón jwí nuowā muú wihcapboó jumna, Dios ijeéh ā jumat pínah niijná, nuñúp chóojíh ī chājni muudíh ít bíbohóh wat jī. Caán muudíh Dios ā ni-ijátji pah bíic yoobó Moisés āt chājap wat jī. Caán muú díitboó Dios ā watat daácni jeé naaná āt jumup wat jī.* 45 Pániha, queétdih Dios ā naóhnji nin baácđih juiná, Josué jwí nuowā bícdih caán muudíh ít ub juyúp wat jī. Páant ī ub juyúchah, Dios queétdih teo wáacna, caanjíh jumnitjidih āt yohop wat jī. David ā jum láabat caán muudíh ít bíboh jwuhup wat jī.* 46 Pániha, caandíh Dios ā túi weñechah jéihnit, caán ijeéh ā jumat pínah muudíh chājíhna, David Diosdih ātih uúbúp wat yah jī.* 47 Obohjeéhtih, páant ā uúbúchah yahna, ā wanat túttimah, ā wúéh Salomónboó Dioíh muudíh āt chājap wat jī.* 48 Pánih chājna yahna, Diosboodíh cáacwā ī chājni muudíh ī jéih nemcan caá. Páant niijnít, Dios naáwátđih naóh yapani nin pah āt niij daacáp tají:

49 “Japboó wā chúdat panihni caá. Caánboó chúadna, nihatđih wā wutna caá. Pániha, noónboó wíih jitcha wā chūi chúdat panihni caá. Pánih chūi chúadna, chah wépi wā jumna caá. Weém Dios caá. Páant wā jumuchah, wíih muú pínahđih ñi jéih teo wúhcan caá. Wā chooát pínah muudíh wā náahcan caá.

50 Weemjéh nin baácboó nihatđih wā chājap jī”, Dios ā niijná caá’, āt niij daacáp tají. (Is 66.1-2)

51 “Jwí nuowāji ī yap yohat pah muntih yeebbút Diosdih ñi yap yohna caá. Dios naáwátđih joiná yahna, yeéb yehna joyáh bojnit Táini Espiritudihbat yehna ñi niijná caá.* 52 Jwí nuowāji Dios naáwátđih ni-hat naóh yapanitđih yeejép ī chājap wat jī. “Túttimah táini yoobát ā juóhbi-pna caá’, queét ī niij naáwáchah, jwí nuowā ít joijí ta yah caá. Obohjeéhtih, páant niij naóhni-tjidih ipí mao yohop wat jī. Pániha, “Táini yoobát ā juóhbi-pna caá’, ī niijníji Jesús-dih yeebbút ñi mawap be. 53 Dios ā watatđih ángelwā Moisésdih ít naóh yapanap wat yah jī, jwí joyát pínah niijná. Obohjeéhtih, ī watatjidih jwí bíbohna yahna, yeebboó caandíh ñi yap yohna caá”, Esteban āt niijp wat jī.

Estebandih jee dáhnajíh ī yoh mawat

* 7:44 Ex 25.9,40 * 7:45 Jos 3.14-17 * 7:46 2S 7.1-16; 1Cr 17.1-14 * 7:47 1R 6.1-38; 2Cr 3.1-17 * 7:51 Is 63.10 * 7:59 Sal 31.5; Lc 23.46 * 7:60 Lc 23.34 * 8:3 Hch 22.4-5; 26.9-11

54 Páant ā niijichah joinít, queétoó tubit ít iijip wat jī. Pánih iijna, úm náah jumnit ít jígohop wat jī. 55 Páant ī iijichah yahna, Táini Espiritu caandíh búdí ā teo wáacachah, japboó chéi en ñahanit, Dios ā yeh iigátđih, Jesús Dios ā jéihyepmant bóo buwámant ā ñuhuchahbat Esteban āt enep wat jī.

56 —¡Ñi eneé! Jeáboó jéweat panihni ā jumuchah, Jesús nihat cáacwā úud jeñé, Dios ā jéihyepmant bóo buwámant ā ñuhuchah, wā enna caá, āt niijip wat jī.

57 Páant ā niijichah joinít, queét tubit iij yapna, ñaacnit, íih molitđih nem teo, ñáo ñah bejnit, caandíh ít tewep wat jī. 58 Pánih teonit, caán tútchimant wái bac bejnit, jee dáhnajíh ít yoh mawap wat jī. Páant ī yohat pínah jātih, jih ī duoni yégueh chóonadih too dug jwejnít, jáap beh toáhi Saulo wāt jumnidih ít wapat túutup wat jī.

59 Estebandih jeejíh ī yohochahjeh, “Maá Jesús, wíih caolihđih ma uúú”, āt niijip wat jī.* 60 Páant niijnít, bóđicha caj yoh ñajnit, “Maá, weemđih yeejép ī chājachah yahna, queétdih ma peéh chājca bojoo”, niijnít, āt wanah bejep wat jī.*

8

Saulo Jesúhwāđih yeejép ā chājat

1-2 Bitá Jesúhwā Estebanjidih baad yóhna, búdí ít juñúp wat jī. Obohjeéhtih, Sauloboó Estebandih ī mawachah enna, “Táina caá”, āt niij jenah joyóp wat jī. Caán yeó jáapjeh Jerusalén tútchidih jumnit Jesúhwāđih eníhcan, yeejép ít chāi jwíhip wat jī. Páant ī mao jwíhichah, Jesúhwā Jerusalén tútchimant Judea baác, Samaria baác-nabat yuúp ít jweí peét bejep wat jī. Jesús ā naáwát tútunit pohba ít bejcap wat jī. 3 Pániha, Sauloboó Jesúhwāđih eníhcan, queétdih yeejép chājna, íih muunáđih waadnit, neonáđih, yaádhđihbat teo wái bacnit, nemat muúboó āpí nemat túutup wat jī.*

Felipe Samaria baácboó Jesúh doonáđih ā bohéat

4 Pánih jweí peétnitji ī juibíni tútchinadih moonđih Jesúh táini doonáđih ipí naáwáp wat jī. 5 Samaria baácboó jumni chah búdí tútchina juibíni, Felipebat caán tútchidih moonđih Jesúh táini doonáđih āt naáwáp wat jī. 6 Páant ā naáwáchah joinít, Dios ā wēpatjéh jwíit cáacwā jwí jéih chājca náahđih ā chājachah ennit, caanjíh moón dawá ít túi joyóp wat jī. 7 Dawá nemép jumnit ā pebh ī juibínachah, nemépwáboodih āpí bac bejat túutup wat jī. Páant ā bac bejat túutuchah joinít, nemépwā ñaacnit, ipí bac bejep wat

jī. Dawá jéih wálicannitdih, jéih bejcan-nitdihbat ápi boonanap wat jī. ⁸ Páant ā chājachah enna, caán tātchidih moón bádí ít weñep wat jī.

⁹ Caán tātchidih bóo Simón wāt jumni, jóhni át jumap wat jī. Pánihna, caán tātchidih moondih jóhniit ded pah ī chājatdih ápi chāj jútup wat jī. Páant ā chājachah enna, caanjīh moón en wáhi bejnit, Simóndih ít úmup wat jī. Nin pah ápi níijip wat yah jī: “Weem páh jéihni bita wihcan caá. Dedé weemdh jadhcan caá”, át níijip wat jī.

¹⁰ Páant ā chājachah enna, “Nin Dios pah muntih wēpat bíbohni caá”, cācwā ī maáta bícdih ít níijip wat yah jī. Queét nihāt caandih ít túi joi jwáhup wat jī.

¹¹ Páant ā chājatjīh queétdih maatápdih át jútup wat jī. Páant ā chāj jútachah enna, queétoó wáhi bejnit, caandih ít túi joyóp wat jī. ¹² Obohjeéhtih, caandih ī joyóchah yahna, Felipeboó Dios maáh ā jumatdih, Jesucristóh túini doonádhbat ā naáwáchah joinit, Simóndih cádahnit, Felipeboodih ít joyóp wat jī. Pánih túi joinit, ī jepahachah enna, Felipe neonádih, yaádhdihtat át daabánap wat jī. ¹³ Simónbat Felipe ā naáwáchah joinit, Jesúsdi h ā jepahachah, caandihbat át daabánap wat yah jī. Páant ā daabáat tátimah, Felipejeéh caanbát át péenap wat jī. Felipe Dios ā wēpatjīh chāj jútup, tubáp chāúhndih ā túi boonachah enna, Simón át en wáhi bejep wat jī.

¹⁴ Samaria baácdih moón Dios naáwátidih ī túi jepahat dooná Jerusalén tátchina Jesús ā naáwát túatnitdih át juibínap wat jī. Páant ī jepahat doonádih joinit, Pedro, Juan bícdih, Samaria baácna ít wahap wat jī. ¹⁵ Pánih caanná juibínit, Pedrowá Jesúsdi h jáap jéihnitdih Diosdih ít úbáp wat jī, Túini Espiritu ā wēpat queétdih ā jumat pínah níijná. ¹⁶ Queét Samaria baácdih moón Jesúsdi h ā jumat jútup pínah níijná, queétdih Felipe átát daabánap wat jī. Jesúsdi h jeh ít jéih jwáhup wat jī. Obohjeéhtih, caán láa, Túini Espiritu ā wēpat queétdih át wih jwáhcap wat jī. ¹⁷ Pánihna, Pedro Juanjīh Samaria baácdih moondih ī teo jáha úbúchah, Túini Espiritu ā wēpat queétdih át jum jwíhip wat jī.

¹⁸ Pedrowá ī teo jáha úbúchah, Túini Espiritu ā wēpatjīh mácah wéheatjīh ī wéhenachah, Simón át enep wat jī. Pánih ennit, Pedrowá ī wēpat déedih náahna, dinerojīh áti h jīb chājīhip wat yah jī.

¹⁹ —Weembát cācwádh wā teo jáha úbúchah, Túini Espiritu ā wēpat queétdihbat ā jumat pínah níijná, weemdhbat níi wēpat déedih níi wáhuá, át níijip wat yah jī.

²⁰ —Míih dinerojīh Dios ā wēpatdih ma jīb chājīhat yeejép caá. Pánihna, caandih ma jīb chājīhat peéh míih dinero bícdih iiguipna ma bejeé. ²¹ Dios ā enechah, ma

jengah joyát yeejép ā jumna caá. Nindih jwíit jwí chājat pah meém chājni pínah nihcan caá. ²²⁻²³ Wēpatdih tubit en fínahnit, tubit íj yaicániabeh caá. Páni h jumna, yeejépdih ma jéih cádahcan caá. Yeejép ma jengah joyátidih Dios ā yohat pínah níijná, caandih ma úbú. Páant ma chājachah enna, caán ma yéejatdih áta yoh tagaá, Pedro jóhni Simóndih át níij jūihñup wat jī.

²⁴ —Weemdh yeeb Diosdih níi úbú, ma níijipboó wā bejcat pínah níijná. Caán waó jīb iiguipna wā bejihcan caá, Simón át níijip wat jī.

²⁵ Tátimah, Pedro Juanjīh Dios naáwátidih bíih tátchinadih moondih naáwádih ít bejep wat jī. “Jesús ā boo pud júawát tátimah, caandih jwíit jwí enep jī”, Samaria baácdih moondih ít níij naóh peetép wat jī. Pánihna, caanjīh moondih bohé péanit, Jerusalén tátchina ít jwáub bejep wat jī.

Felipe Etiopía baácdih bóodih ā bohéat

²⁶ Felipe Samaria baáboó ā jumachah, Dioih ángel caandih nin pah át níij naáwáp wat jī: “Máú wihcapboó Jerusalén tátchimant Gaza baáboó bejni namána chóop yapapboó ma bejeé”, át níijip wat jī. ²⁷ Páant ā níijichah joinit, caanná át bejep wat jī. Caán namádih Etiopía baácdih bóo jwáub bejna át chājap wat jī. Caán Etiopía baácdih moón ī maáh wili Candace wāt jumnihih dimerodih en daoní wat jī. Jerusalén tátchiboó Diosdih weñedih juibíniji jwáub bejna át chājap wat jī. ²⁸ Áih tátchina pátánijīh jwáub bejna, Dios naáwátidih naóh yapani Isaías ā daacni núojidih enna át chājap wat jī. ²⁹ Pánihna, Túini Espiritu Felipedih nin pah át níijip wat jī: “Con bejni pátáni pebhna ma bejeé”, át níijip wat jī.

³⁰ Páant ā níijichah joinit, Felipeboó pátáni pebhna juibínit, caán núodih Etiopiadih bóo ā múc en naáwáchah, át joyóp wat jī.

—¿Ma ennidih ma beh joi níit? Felipe caandih át níij úubh joyóp wat jī.

³¹ —Weemdh bohéni ā wihcch, wā túi beh joicán caá. Wā pebh júi cháudnit, weemdh ma bohénaá, Felipedih át níijip wat jī.

—Júu, níijnit, ā pebh át juibí cháudup wat jī.

³² Dios naáwátidih naóh yapani Isaías nin pah ā níij daacátjīdih Etiopía baácdih bóo múc en naóhna át chājap wat jī:

“Ovejadh mawat túut, ī teo wáyachah, ā ñáaccat pah muntih caanbát caandih ī tewechah, laihcanni ā jumbipna caá. Oveja yoócdih ī bóodochah, ā ñáaccat pah muntih caanbát laihcanni ā jumbipna caá.

³³ Caandih ī deoh naóhbi pna caá. Caán yeejép ā chājcah yahna, queétoó caandih yeejép ī chājbi pna caá. Pánihna,

caandih i mao yohochah, weh whicanjeh nin baacboó a buudbipna caá”, Isaías át niij daacáp tají. (Is 53.7-8)

³⁴ Caán nuodih en naóhnit, Etiopía baacdih bóo Felipedih nin pah át niij uúbh joyóp wut jì:

—Ma naáwá weemdih. ¿Nin Isaías a niijátji dedna tígaa? ¿Caanjéh naóh niit át chájip? ¿Bíldih naóh niit át chájip, páant a niijná? át niijíp wut jì.

³⁵ Páant a niij uúbh joyóchah joinít, Felipeboó caán nuodih ennit, Etiopiadih bóodih Jesúh tání doonádh át naáwáp wut jì. ³⁶ Páant niij béjna, íimdih it enep wut jì.

—¡Enejúh! Conboó íim caá. ¿Weemdih ma daabáhhcan niit? Felipedih át niijíp wut jì.

³⁷ —Jesúsdih ma táí jepahachah, meemdih wá daabábipna caá, Felipe caandih át niijíp wut jì.

—Dios wááh Jesúsdih weém wá táí jenah joiná caá. Caán Jesús Dios a wahni Cristo á jumatdih wá táí jéihna caá, át niij jepahap wut jì.

³⁸ Páant niijnít, pátáni íoh teonidih át chāwáát tútup wut jì. Caán a chāwáchah, dei íuhnit, íimna ít dei juibínap wut jì. Páni dei juibínit, íimdih póbo péud bac bej juibí íuhnit, Felipeboó caandih át daabánap wut jì. ³⁹ Daabá péanit, í aab íuhuchah, Túini Espíritu Felipedih át ubah bejep wut jì. Á buudáh bejchah, Etiopiadih bóo caandih át jwúub encap wut jì. Pánihna, Jesúsdih jepahna, táí wéinit, áih baacna át jwúub bejep wut jì. ⁴⁰ Túini Espíritu Felipedih á ub bejchah, Azoto tútchina át juibínap wut jì. Pánihna, níhat tútchinadih moondih Jesúh tání doonádh naóh jibna, Cesarea tútchiboó át juibínap wut jì.

9

Saulo á túut nuumát (Hch 22.6-16; 26.12-18)

¹ Páant Felipe á chájat pónih, Sauloboó Jesúhwádh en jáihna, “Queédih maomi caá”, niijnít, sacerdotewá í maáh pebhna át bejep wut jì. ² Caanná juibínit, mawat pínah papélahdh caandih át uúbáp wut jì. “Damasco tútchiboó judíowá í míc wáacat muunádh moón í maátadh ní daacá. Weém Jesúhwádh bid joinít, queédih chéonit, nin Jerusalén tútchiboó wá jwúub ub juóhmi caá. Pánihna, wá tewat pínah papélahdh weemdih ní wáhuú”, Saulo át niijíp wut jì.

³ Páant a niijíchah joinít, caán nuodih í wáuhchah, Damasco tútchina ít bejep wut jì. Damasco tútchina í toáh juibínachah, japmant íig jéenaat caandih át jígohop wut jì. ⁴ Páant a íig jéenachah, Sauloboó át buug nájap wut jì. Páni buug nájnit, Jesús a wéhenachah, át joyóp wut jì. “¿Saulo,

dépanihna meém weemdih yeejép ma cháj?” át niijíp wut jì.

⁵ “¿Maá, meém déhe tígaa?” Saulo át niijíp wut jì. “Weém Jesús, yeejép ma chájni caá. Weemdih íjnit jepahcan, meemjéh tígaa ma míc yéejana caá. ⁶ Ma íah íuhúú. Tútchidih waad béjnit, ma jumúú. Ma chájat pínahdh meemdih naóhni pínah á juibíbipna caá”, Jesús Saulodih át niijíp wut jì.

⁷ Páant a wéheatdih joiná yahna, Saulo á pej jumnitboó cáacdih encan, ít joí wáhi bejep wut jì. ⁸ Saulo íah íuhnit, á jéih encan, á pej jumnit áih muj nahmant teonit, Damasco tútchina caandih ít wáí waad béjep wut jì. ⁹ Pánihna, Saulo bíic peihcanni yeó jáap jéih encan, jeémpcan, babhcan, Diosdih bádí uúbhna át chájap wut jì.

¹⁰ Damasco tútchidih bóo Jesúsdih jéihni Ananías wut jumni oo jumat dée pah Jesúsdih át enep wut jì. Páant a enechah, Jesús caandih át ejep wut jì: “¡Ananías!” át niijíp wut jì. “Júú, wá jumna caá”, át niij jepahap wut jì.

¹¹ “Yoobópdih wut jumni namádh, Judáih muunádh bejnit, Tarsodih bóo Saulo wut jumnidih ma bidíi. Caán Diosdih uúbhna caá á chájap. ¹² Caanbát oo jumat dée jígohatdih enna caá á chájap. Á jwúub enat pínah niijná, meém juibínit, caandih teo jáhanit, uúbat panihatdih á enep be”, Jesús Ananíasdih át niijíp wut jì.

¹³ “Maá, caán míhwá táinit, Jerusalén tútchidih moondih yeejép át chájap wut be. Dawá cáacwá weemdih páant í niij naáwáp be. ¹⁴ Nin Damasco tútchiboó caán níhat míhwádh teo nemat túut niijná, sacerdotewá í maátadh papélahdh daacát tútntit, caán núo a wépatjít át juúwáp wut be”, Jesúsdih Ananías át niij jepahap wut jì.

¹⁵ “Caán Sauloboó wá níoni jumna, judíowá níhcannitdih, í maátadh, judíowádhbat wá naáwátdih á naóhbipna caá. Pánihna, á pebhna úmcanjeh ma bejeé. ¹⁶ Túttimah, wíh á jumat jíb, dawá láa yeejép á yapat pínahdh caandih wá jéihyabipna caá”, Jesús Ananíasdih át niijíp wut jì.

¹⁷ Páant a niijíchah joinít, Ananías Saulo pebhna juibí, caandih teo jáha uúbhnit,

—Wá dée Saulo, jwí Maáh Jesús namáboó meemdih jígohni weemdih á wahap be, ma jwúub enat pínah, Túini Espíritu á wépat meemdih á jumat pínahbut niijná, át niijíp wut jì.

¹⁸ Páant a niijíchahjeh, áih quíib dahdh queej cháa pah jígohni á buúg jéenchah, Saulo át jwúub enep wut jì, páant muntih. Pánihna, íah íuh bac bejnit, át daabáat tútup wut jì. ¹⁹ Páant caandih í daabáat túttimah, jwúub bid jeémpna, á nuugúp

wunatji át boonap wut jī. Pánihna, Saulo Damasco tátchidih Jesúhwājeéh maátcanjeh át jumap wut jī.

Saulo Damasco tátchiboó ā naáwát

²⁰ Saulo ā tét nūmát túttimahbitjeh, judiowā ī míc wáacat muúnaboó Jesúh táini doonádh át naáwáp wut jī.

—Caán Jesús Dios wááh caá, Saulo āpī niijíp wut jī.

²¹ Páant ā niij naáwáchah joinít, nihát it joi wáhi bejep wut jī.

—Nin Jesúhwādhíh ñūn yóhni ni hcan niít? ¿Ninjīhbut jūóhni, queédih teonit, sacerdotewā ī maátadh wáhiñhni ni hcan niít? It míc niijíp wut jī.

²² Obohjeéhtih, Saulo úmcanjeh, chah át bohénap wut jī. Pánih bohénit, “Yoobópdihi tigua Jesús Dios ā wahni Cristo caá”, ā niijíhah joinít, bita Damasco tátchidih moón judiowāboó it beh joicap wut jī.

Saulo judiowādhíh ā jweyát

²³ Maátcanjeh ā jumát túttimah, judiowā caandih mawíhna, queéjtjeh it míc wéhenap wut jī. ²⁴ Pánih míc wéhenit, caán tátchidih bóo jēcnadh yeó jáp jumát pah, chei jumát pahbut it páñap wut yah jī. Obohjeéhtih, Saulo boó ī mawíhat doonádh át joyóp wut jī. ²⁵ Caán doonádh joinít, Saulo ā chéenwā caandih búdí wáhdih yacnit, chei caán tátchi wáhiyat júdu táahmant it cádah deya bojop wut jī. Páant ī chájat túttimah, Jerusalén tátchiboó át bejep wut jī.*

Saulo Jerusalén tátchiboó ā jumát

²⁶ Jerusalén tátchidih juibínit, Jesúhwā bíicdh Saulo áti h jumáhih wut yah jī. Obohjeéhtih, “Jesúsdihi jepahni hcan caá”, niij jenah joinít, caandih it úmmap wut jī. ²⁷ Páant ī úmúchah yahna, Bernabéboó Jesús ā naáwát tétnit pebhna caandih át numah bejep wut jī. Pánihna, Saulo ded pah ā yapatjidih Bernabé queédih át naáwáp wut jī: “Nin Saulo Damasco tátchiboó bejnit, Jesúsdihi át enep wut jī. Á enechah, Jesúsboó caandih át wéhenap wut jī. Túttimah, Damasco tátchidih moondih úmcanjeh, Jesúh doonádh át naáwáp wut jī”, Bernabé át niijíp wut jī. ²⁸ Páant ā niiját túttimah, Saulo jjeéh waadnit, Jerusalén tátchidih moondih úmcanjeh, Jesúh doonádh át wēp naáwáp wut jī. ²⁹ Pánih naóhni, biquína Grecia baácmant jūóhni judiowājeéh míc wéhenit, queédih yehna át naáwáp wut jī. Páant Saulo chah ā wēp naáwát peéh caandih it mawíhup wut yah jī. ³⁰ Páant ī mawíhat doonádh joinít, Saulojeéh jumnit Jesúhwāboó caandih Cesarea tútchina it úb jwei déi bejep wut jī. Caanjīh numah jum jwahnit, Tarso tútchina caandih it wah bojop wut jī.

³¹ Caán láa nihát Judea baác, Galilea baác, Samaria baácboó Jesúhwā it táí jumap wut jī. Dedé tac buégáát wihchah, it táí míc bohénap wut jī. Queét Diosdihi úmmit, ī yéejatdihi cádahachah, Túini Espíritu queédih búdí át teo wáacap wut jī. Pánihna, Jesúsdihi jepahnit chah it dao béjep wut jī.

Pedro Eneasdihi ā booaat

³² Saulodih ī wahat túttimah, Pedro nihát tátchinaboó Jesúhwādhíh táoh en jib bejna, Lida tátchidih át juibínap wut jī. ³³ Caanná juibínit, Eneas wát jumndih át enep wut jī. Ocho jópchi játi h Eneas tabáp cháñhni át jéhi wálicap wut jī.

³⁴ —Eneas, Jesucristo meemdhíh ā booana caá. Ma ñah ñuhwá. Ma lajatdihi ma úb ámoohoó, Pedro át niijíp wut jī.

Páant ā niijíhahjeh, Eneas át ñah ñuhup wut jī. ³⁵ Pánihna, nihát Lida tátchidih moón, Sarón tátchidih moonbát caán doonádh joinít, ī yéej chájatdihi cádahnit, Jesúsdihi it jepahap wut jī.

Tabita mi boo pud jūúwát

³⁶ Jope wát jumni tátchidih Tabita wát jumnih Jesúsdihi táí jéihni h mit jumap wut jī. Mi wát Tabita griego wéheatihi Dorcas it niijíp wut jī. Caánt trá chájni h, moh yéejnitdihi mipí táí teo wáacap wut jī. ³⁷ Pánihna, caán láa wunat ñah juúwúchah, mit wanah bejep wut jī. Páant mi wunat túttimah, queét mi h bácahjidih táí choc péanit, chah bóo tólihboó it jwejep wut jī. ³⁸ Lida tátchi Jope tátchi táí pebh buégjéh át jumap wut jī. Pánihna, Jope tátchidih moón Jesúhwā, Pedro Lida tátchiboó ā jumát doonádh játi h itát joyóp wut jī. Pánih joinítji chénewādhíh Pedro pebhna it wah bojop wut jī. Á pebhna juibínit, “Tabita mi wanah bejep be. Waicanjeh jwí jumapboó jwíjeéh ma juúwá”, Pedrodih it niijíp wut jī.

³⁹ Páant ī niijíhah joinít, Pedro jjeéh át bejep wut jī. Caánboó ī juibínachah, caán moódhíh jumnitboó Pedrodih chah bóo tólihna it numah páuh laab béjep wut jī. Tabita jjeéh jum jwahna, moh yéejnitdihi wáhat tét niijná, dawá yéguedih mit chájp wut jī. Pánihna, éemp wunni yaádh Pedrodih ñuh páuda bojnit, mi chájnihi yéguenadhíh it jéut juñup wut jī. ⁴⁰ Obohjeéhtih, Pedro caán tólihboó jumndih át bac bejat tétup wut jī. Í bac beedaát túttimah, bódhica caj yoh ñajnit, Diosdihi át wááp wut jī. Pánih wábh péanit, mi h bácahjidih tac páud ennit,

—Tabita, ma ñah ñuhwá, át niijíp wut jī.

Páant ā niijíhahjeh, caánboó Pedrodih wát ennit, mit pud cháudup wut jī. ⁴¹ Páant mi pud cháuduchah, Pedro mi h téhiyadihi teonit, caántdihi át wáí ñahanap wut jī. Pánihna, caanjīh moón Jesúhwādhíh, éemp

* 9:25 2Co 11.32-33

wannit yaáhdihbut bid bojnit, “Eneé mi jwáub boonap be”, queétdih át niijíp wat jī.

⁴² Páant mi boovat doonádih nihat Jope tútchidih moón it joyóp wat jī. Pánih joinít, dawá Jesúsdih ít jepahap wat jī. ⁴³ Pánihna, nuánpwá chóo teoni, Simón wát jumniyeéh Jope tútchiboó maatápdih Pedro át jumap wat jī.

10

Pedro Corneliowádih Jesúth doonádih naáwádih á bejat

¹ Caán láa Cesarea tútchiboó cien soldadowá í maáh Cornelio wát jumni át jumap wat jī. Queét soldadowá Italiano wát jumni poómp wat jī. ² Cornelio áih muúdh moón biúcdih Diosdih táí jenah joí wéinit, caandih úmna, yéejat cádahnit, ít táí chájap wat jī. Jígh náah jumnit judiowádih búdí át teo wáacap wat jī. Jesucristodih jéih jwuhcan yuhna, yeó jáap jumat pah Diosdih át úábup wat jī. ³ Biíc yeó jáap cheyeh las tres jumachah, Cornelio á úábúchah, oo jumat pah, Dioh ángel á pebhna á waád juibínachah, át enep wat jī. Páant á enechah, “Cornelio”, át niijíp wat jī. ⁴ Cornelio caandih en behnit, úmna, “¿Maá, dedéidih caá ma náah?” át niijíp wat jī. Páant á niijíchah joinít, ángel nin pah caandih át niij jepahap wat jī: “Diosdih ma úábúchah, át joyóp wat be. Jígh náah jumnitdih ma wáuhchahbut, át enep wat be. Pánihna, buu ma úábútdih á jepahbipna caá. ⁵ Jope tútchiboó Simón Pedro wát jumnidih úb júúwát náahna, miéh cáacwádih ma wah bojoó. Caán túini doonádih yeebdih á naóhbiipna caá. ⁶ Biéh Simón nuánpwá chóo teonijeéh búdí muj jwéejdih jumni muúdh á jumna caá”, ángel Cornelioidih át niijíp wat jī.

⁷ Páant niij péanit, át bac bejep wat jī. Á bac bejat túttimah, Cornelio chénewá caandih teo wáhnitdih, biíc ájeéh jumni soldadodihbut át bid bojop wat jī. Caán soldadoboó Diosdih táí wéini jumna, yeó jáap jumat pah Cornelioidih wapni wat jī. ⁸ Pánihna, Cornelio ángel á niijátjdih queétdih naóh beedánit, Jope tútchiboó át wah bojop wat jī.

⁹ Biéh yeó jáapdih Jope tútchiboó í toáh juibínachah pohba, yeó jáap tac yoób Pedro á jumni muú chahmant bóo coahna Diosdih úábúdh át péuh laab bejep wat jī. ¹⁰ Páant á úábúchah, caandih nuugáp tubachah, át jeémihip wat jī. Obohjeéhtih, í jeémát chájat pónih, oo jumat jíghat déedih át enep wat jī. ¹¹ Jeáboó á jéweah bejchah, chénaboo bóod chéoni chóo, búdí chóo át dei júúwáp wat jī. ¹² Caán chóo díitna dawá nuánpwá judiowá í jeémca naáhwá miíc ít jumap wat jī. Maiwábut jum, jwébehwábut ít jumap wat

jī. ¹³ Caandih á enechah, Dios nin pah át niijíp wat jī: “Pedro, ñah ñuhnit, nitdih ma mao jeémé”, át niijíp wat jī.

¹⁴ Páant á niijíchah joinít, “Nihcan caá, Maá. Weém wá jeémpan niit. Jwí nuowádih ma jeémát tútca naáh yejepwádih wápi jeémpan beé”, Pedro át niij jepahap wat jī. ¹⁵ “‘Buu túnit caá’, wá niijitdih ‘Yeejepwá caá’, ma niijcá bojoó”, Dios Pedrodih át niijíp wat jī.

¹⁶ Páant biíc peihcanni láa á yapachah, caán chóo át péuh laab bejep wat jī, buca. ¹⁷ Pánihna, Pedro tubit náhni dahwanit, “¿Dépanihatdih niijih tigaá pánih jíghnidih á júut?” caanjéh át niij jenah joyóp wat jī. Páant á niij jenah joyóchah, Cornelio á wah bojnitboó, Pedro á jumni muuná ít juibínap wat jī: “¿Simón nuánpwá chóo teonih muú dedboo tigaá á jum?” cáacwádih ít niij úábh joyóp wat jī. Caán muúdh í jéihya naáwáchah, á jumni muuná ít juibínap wat jī. ¹⁸ Pánih juibínit, nin pah ít niij ej úábh joyóp wat jī: “¿Simón Pedro wát jumni nin muúdh niit á jumap?” ít niijíp wat jī.

¹⁹ Páant í ezechahjeh, Pedro caandih jíghnijidih á jenah joyóchah, Túini Espiritu caandih nin pah át niijíp wat jī: “Pedro, jécboó biíc peihcannit meemdh bidna caá í chájap. ²⁰ Ñah ñuh, dei bejnit, tjeéh ma bejeé. Biéh pah bóodih náhni dahwacanjeh ma táí bejeé. Weémboó queétdih wá júúwát túutap be”, át niijíp wat jī.

²¹ Páant á niijíchah joinít, Pedro í pebhna át dei bejep wat jī. Dei juibínit, queétdih nin pah át niijíp wat jī:

—Ninjh tigaá wá jumap, ñi bid júóhni. ¿Dépanihna weemdh ñi bid júóh? át niijíp wat jī.

²² Páant á niijíchah joinít, queétoó nin pah ít niij jepahap wat jī:

—Cornelio cien soldadowádih wutni jwiitdih á wahap be. Caán táí chájni, Diosdih úmnnit yéej chájcani, nihat judiowá caandih ‘Túini’, í niijni caá. Meemdh Dioh ángel caandih át bidat túutap wat be, túini doonádih jwiitdih ma naáwát pínah niijná, Pedrodih ít niijíp wat jī.

²³ Páant í niijíchah joinít, Pedro queétdih waadát túut, jeémát wáhnit, á jumni muúboó át úo jwuhat túutap wat jī. Cheibit Pedro tjeéh át bejep wat jī. Páant á bejchah, bita Jope tútchidih moón Jesúhwábut caandih ít pej jum bejep wat jī.

²⁴ Í bejni daanimant bóo yeó jáapdih queét Cesarea tútchina ít juibínap wat jī. Cornelioboó á déewádih, á chéenwádihbut bid wáacnit, Pedrowádih át páñap wat jī. ²⁵ Pánihna, Pedro Cornelioidih muúdh á téih waadáchah, Cornelioboó jwááh bac júóhnit, áih jícha pebh bóidicha át caj yoh ñajap wat jī.

²⁶ Obohjeéhtih, Pedro caandih wái ñahanit, —Ma ñah ñahuú. Weembát meem pánih cáacjeh mun tigaá. Weém maáh nihcan caá, caandih át niijíp wat jí.

²⁷ Páant á niijíchah joinit, ñah ñuhnit, múc wéhenit, Cornelio caandih át numah waad béjep wat jí. Caanná waád juibínit, dawá múc wáac pánitdih Pedro át enep wat jí.

²⁸ Pánih ennit, Pedro queétdih nin pah át niijíp wat jí:

—Jon játih Dios jwí ñawádh nin pah át niij watup wat jí: ‘Judíowá nihcannit biíc dih ñi jamca bojoó’, át niijíp wat jí. Pánihna, caán wutatjidih ñijeéh jumnit, wá yap yohatdih ñi táí jéihna caá. Obohjeéhtih, judíowá nihcannitdih ‘Yeejépwá caá’, Dios weemdih á niiját táutcan beé. ²⁹ Páant á niijíchah joiná, yeéb weemdih ñi bidichah, ‘Wá bejcan niit’, ni-ijcánjeh, ñi pebhna wá juúwáp be. ¿Dépanihat táut tibeé ninjñh weemdih ñi juúwát táut? át niijíp wat jí.

³⁰ Páant á niijíchah joinit, Cornelioboó nin pah át niij jepahap wat jí:

—Jwínah bóodih, yeó tres jumuchah, nin horadih pohba, Diosdih wá wúbúchah, áih ángel táí baabni yeh iigni yéguéh duóni, wá pebh á jíghop be. ³¹ Pánih jíghonit, ‘Cornelio, meém Diosdih ma wúbúchah, meemdih át joyóp wat be. Jíghah náah jumnitdih ma teo wáacachahbut enna, Dios meemdih jwuh á jwúub teo wáacipna caá. ³² Pánihna, Jope táutchiboó miñh cáacwádh ma wah bojoó, Simón Pedro wát jumnidih ninna queéé í ub juúwát pínah niijná. Caán bíh Simón, ñuñúpwá chóo teoni pebh, búdí muj jwéejdih jumni múndih á jumna caá’, caán ángel weemdih á niijíp be. ³³ Páant á niijíchah joinit, meemdih í ub juúwát pínah niijná, wñih cáacwádh wá wah bojop be. Meém táí chájni jwí pebhna mat juúwáp tagaá. Pánihna, jwiit nihat ninjñh Diosjeéh jumna, ded pah jwiitdih á naáwát táutatdih joíhna, jwí páina caá, Cornelio Pedrodih át niijíp wat jí.

Pedro Corneliowádh Jesúh doonádh á naáwát

³⁴ Páant á niijíchah joinit, Pedro nin pah queétdih át niij naáwáp wat jí:

—Buu jwuh yoobópdih wá jéihna caá. Nihat cáacwádh Dios biíc yoobó áihwá pínah á náahna caá.* ³⁵ Nihat baácdih moón Diosdih ñumnit, yéejatdih cádahna, í táí chájachah, Dios queétdih á wéina caá. ³⁶ Cáacwá Diosjeéh í táí jumat pínahdih Jesucristodih át wah deyanap wat jí. Caán téini doonádh jwiit judíowádhjeh át jwíñh jéihyanap wat jí. Páant á wahni caá nihat cáacwá í maáh. ³⁷ Jesús ded pah á chájatji doonádh ñitát joi tagaá. ‘Ñi yéejatdih ñi cádahaá. Pánih cádahnit, ñi daabáát

táutú’, Juan Daabáni cáacwádh áipí niij naóh bohénap jí. Páant á bohéat táttimah, Jesúsboó Galilea baácdih, nihat Judea baácdihbut ded pah á chájatji doonádhbut ñit joi tagaá. ³⁸ Caán Jesús Nazaret táutchidih bóodih Túini Espiritu á wēpatdih Dios búdí át wáhp tají. Pánihna, jib bejnit, caán Túini Espiritu á wēpatjñh Jesús cáacwádh á táí teo wáacap jí. Pánih teo wáacna, nemép caolih jumnitdih á táí boonanap jí. Dios ájeéh á jumuchah, páant á chájap jí. ³⁹ Jwíñh baácbóó Jerusalén táutchiboobát nihat á chájatjidih jwiit jwí enep jí. Táttimah, jwí maata judíowá caandih cruzboó í péoh dodh mao yohat táutap jí. ⁴⁰ Obohjeéhtih biíc peihcanni yeó jáap táttimah, caandih boonanit, Jesúsdh Dios át jíghat táutap tají. ⁴¹ Páant á jíghochah yuhna, nihat cáacwá caandih í encap jí. Jwiit Dios á ñionitdihjeh á jíghop jí. Jesús á boo pud juúwát táttimah, ájeéh jeémpnit, jwí babhbp jí. ⁴² Pánih jwíjeéh jumna, jwiitdih nin pah á niij watup jí: ‘Nihat cáacwádh nin pah ñi niij naáwá: “Jesúsdih jepahcannit báadhnit, wánnitdihbut í yéejat peéh chájat táutni maáh Dios caandih át waadánap wat jí”, ñi niijí’, á niijíp jí. ⁴³ Pánihna, nihat Jesúsdh í jepahachah, Dios í yéejatdih á yohbipna caá. Nihat Dios naáwátdih jon játih naóh yapanit caán Jesúsdh niij naóhna í chájap wat jí, Pedro Corneliowádh át niijíp wat jí.

Judíowá nihcannitdih Túini Espiritu á jwíñh jumat

⁴⁴ Pedro páant á niij naáwáchahjeh, nihat caandih joinitdih Túini Espiritu át waadáp wat jí. ⁴⁵⁻⁴⁶ Corneliowá judíowá nihcannit yuhna, mácah wéheatjñh Diosdih í wéi naáwáp wat jí. Páant í wéi naáwáchah, Pedrodih pej jum bejnit judíowá í joyóp wat jí. Túini Espiritu judíowá nihcannitdih á waadácah enna, queéé judíowáboó í en wáhi bejep wat jí. Pánihna, Pedro caandih pej jum bejnitdih nin pah át niijíp wat jí:

⁴⁷ —Jwiitdih waadát pah mun tigaá nitdihbut Túini Espiritu á waadáp. ¿Páant á chájachah, queétdih jwí daabánachah, á téimi naniit? át niijíp wat jí.

⁴⁸ Páant niij péanit, Jesús á watuchah joiníji á wēpatjñh queéé judíowá nihcannitdih Pedro át daabáat táutap wat jí. Páant í daabáat táttimah, “Jwíjeéh ma cháó jwúhuú”, Pedrodih í niijíp wat jí. Páant í niijíchah joinit, íjeéh át cháó jwúuhup wat jí.

11

Pedro á chájat doonádh Jerusalén táutchidih moón Jesúhwá í joyát

¹ Judíowá nihcannitbut Jesúsdh í jepahat dooná át bej peéé bejep wat jí. Jesús á naáwát táutnitboó, bita Jesúhwábut Judea

* 10:34 Dt 10.17

baáčboó jumnit, caán doonádiĥ it joyóp wut jĭ. ² Pániĥna, Pedro Jerusalén tátchina ā jwáub juibínachah, biquína Jesúsdih jepahnit judiowā, caandĥnĥ nin pah it niĭj jūihñap wut yuh jĭ:

³ —;Dépaniĥna, meém judiowā niĥcannit peĥboó ma bej? Queét yeejépwājeĥ jeém̄pnit, Dios jwĭ nuowādiĥ ā wutatjidiĥ mat yap yohop taga, it niĭj jū wut jĭ.

⁴ Páant, ĩ niĭjĥah joinít, Pedro niĥat ā yapatjidiĥ nin pah queétdih āt niĭj naáwáp wut jĭ:

⁵ —Weém Jope tátchiboó jumnit, uúbhna, oo júmat jíghat déediĥ wā enep jĭ. Páant wā enechah, chénaáo bóod chéoni búdí chóo jeámant wā peĥ ā dei juyáp jĭ. ⁶ Páant ā dei juyáĥchah, túi ennit, caán chóo díitna maiwā, jwébehwā niĥat nuñépwābat ĩ ñuhuchah, wā enep jĭ. ⁷ Caandĥ wā enechah, wéheatbat yáanit, nin pah āi niĭj jū jĭ: ‘Pedro, ñah ñuhnit, nitdiĥ ma mao jeémé’, weemdiĥ ā niĭj jū jĭ. ⁸ ‘Niĥcan caá, Maá. Wā jeém̄pcan niit. Yeejépwā, meém jwĭ nuowādiĥ ma jeémát tút̄cannitdiĥ wāpĭ jeém̄pcan beé’, wā niĭj jepahap jĭ. ⁹ Obohjeéhtih, páant wā niĭj jepahachah, ‘Buu “Táini caá”, wā niĭjnitdiĥ “Yeejépwā caá”, meém ma niĭj cá bojóó’, weemdiĥ ā niĭj jū jĭ. ¹⁰ Biíc peiĥcanni láa páant ā yapachah, caán chóo ā jwáub páuh laab béjep jĭ. ¹¹ Páant ā páuh laab béjechahjeh, biíc peiĥcannit neoná jwĭ jumni muúdiĥ it juyáp tajĭ. Cesarea tátchidiĥ bóo weemdiĥ ubat tút̄tna, queétdih āt wāhap tajĭ. ¹² Pániĥna, Táini Espiritu weemdiĥ nin pah ā niĭj jū jĭ: ‘Íjeĥ ma bejeé. Ni nuowādiĥ wā wutatjidiĥ náhni dahwacanjeh ma túi bejeé’, ā niĭj jū jĭ. Páant ā niĭjĥah joinít, úmcanjeh wā bejep jĭ. Nit seis Jope tátchidiĥ moón Jesúshwābat weemdiĥ ĩ pej jum bejep jĭ. Caanná juibínit, Cesarea tátchidiĥ bóoiĥ muúdiĥ jwĭ waad béjep jĭ. ¹³ Páant jwĭ waad juibínachah, ded pah caandĥ ā yapatjidiĥ nin pah jwiitdiĥ ā niĭj naáwáp jĭ: ‘Dioiĥ ángel nin muúboó weemdiĥ jíghonit, weemdiĥ nin pah ā niĭj jū jĭ: “Jope tátchidiĥ miĥ cáacwādiĥ wānit, Simón Pedrodih ma ub júawát tút̄tú. ¹⁴ Caán juinít, yeebdiĥ táini doonádiĥ ā naóh̄bipna caá. Caán doonádiĥ ĩi jepahachah, meém ma peĥ moón biícdiĥ ĩi yéejat peĥ chājat déediĥ Jesús ā túi ub̄bipna caá”, ā niĭj jū jĭ’, Cornelio jwiitdiĥ ā niĭj jū be. ¹⁵ Pániĥna, Jesúh táini dooná queétdih wā jáap naóh jwiĥichahjeh, jwiitdiĥ ā waadátji pah muntih, Táini Espiritu queétdihbat ā waadáp jĭ. ¹⁶ Caandĥ ennit, Jesús jwiitdiĥ ā niĭj jū jidiĥ wā náhninap jĭ: **‘Juan mahjĥjeh ā daabánap be. Obohjeéhtih, Táini Espiritu yeebdiĥ ā waadáchah, yeebdiĥ ā wēpat búdí ā wáhbipna caá’,** ā niĭj jū jĭ.* ¹⁷ Páant

ā niĭj jū jidiĥ náhnin, Dios queétdih Táini Espiritu ā wáhatdiĥ ennit, ‘Weém Diosdiĥ wā yap yohcan niit’, niĭjnit, queétdih wā daabáat tút̄tup jĭ, Pedro Jesúsdih jepahnit judiowādiĥ āt niĭj jū wut jĭ.

¹⁸ Páant Pedro ā niĭjĥah joinít, jwáub juĥcanjeh, Diosdiĥ wēinít, nin pah it míc niĭj jū wut jĭ.

—Joi yáĥ buca! Judiowā niĥcannit yuhna, yéejat peĥ iiguipna ĩ bejat déejidiĥ Dios āt túi ub̄ap taga. Pániĥna, ĩ yéejatdiĥ cádahnit, ĩ tút̄tup nuumúchah, queétdihbat áihwā āt chājar taga, ájeĥ páantjeh ĩ jumat pínah niĭjná, it míc niĭj jū wut jĭ.

Antioquía tátchidiĥ moon jwáĥ Jesúh doonádiĥ ĩ jepahat

¹⁹ Estebandih ĩ mao láa, bita Jesúsdih jéihnitdiĥbat judiowā it mao ñuunáp wut jĭ. Pániĥna, queét ĩ mawatdiĥ jweinít, yuup it bej peét bejep wut jĭ. Biquina Fenicia baáčboó bej, bita Chipre quewaboó bej, bitabat Antioquía tátchiboó it bejep wut jĭ. Pániĥ bejnit, Jesúh táini doonádiĥ it naóh peét bejep wut jĭ. Pániĥ naóh bejna yuhna, judiowādiĥjeh it naáwáp wut jĭ. Judiowā niĥcannitboodiĥ it naóh jwáĥcap wut jĭ.* ²⁰ Obohjeéhtih, biquína Jesúshwā Chipre quewadiĥ moón, Cirene tátchidiĥ moonbát, Antioquía tátchina juibínit, judiowā niĥcannitdiĥbat jwĭ Maáh Jesúh doonádiĥ it naáwáp wut jĭ. ²¹ Pániĥna, Dios búdí ā teo wáacachah, dawá queétdih joinít, tút̄tup nuumná, Jesúsdih it jepahap wut jĭ.

²² Antioquía tátchidiĥ moón ĩ jepahat dooná ā bej peét bejechah, Jerusalén tátchidiĥ jumnit Jesúshwā caán doonádiĥ it joyóp wut jĭ. Pániĥ joinít, queétdih ā bohé teo wáacat pínah niĭjná, Bernabédiĥ Antioquía tátchina it wāh bojop wut jĭ. ²³ Caanná juibínit, queétdih Dios ā túi teo wáacatdiĥ ennit, Bernabé búdí āt weĥep wut jĭ. Pániĥ wēinít, queétdih bohénit, nin pah apĭ niĭj naáwáp wut jĭ: ‘Jesúsdih ĩi túi péenaá. Ded pah ā yapachah yuhna, caandĥ ĩi túi jenah joi cádahca bojóó’, queét Jesúsdih jáap jepahnitdiĥ āt niĭj jū wut jĭ. ²⁴ Bernabé túi chājni, Táini Espiritu ā wēpat búdí jumni, Jesúsdih túi jenah joinít āt jumap wut jĭ. Pániĥni jumna, queét judiowā niĥcannitdiĥ yuhna, búdí ā teo wáacachah, Jesúsdih jepahnit chah it dao béjep wut jĭ.

²⁵ Tát̄timah, Bernabé Saulodih ā pej pínah Tarso tátchina bididiĥ āt bejep wut jĭ. ²⁶ Caandĥ jwááh̄nit, Antioquía tátchina āt numah jwáub bejep wut jĭ. Pániĥna, caánboó jwáub juibínit, Jesúsdih jáap jepahnitdiĥ biícdiĥ it bohénap wut jĭ. Jesúshwājeĥ jumnit, biíc jópchi it túi bohénap wut jĭ. Caán Antioquía tátchidiĥ wut jĭ Jesúshwādiĥ

* 11:16 Hch 1.5 * 11:19 Hch 8.1-4

“Cristodih péenit”, niijná, “Cristianos”, it jwíih niij wút búudhdup wut jī.

²⁷ Caán láa biquína Dios naawátidih naóh yapanit Jerusalén tútchimant Antioquía tútchina it dei juibínap wut jī. ²⁸ Biíc newp Ijeéh jüóhni, Agabo wút jumni, queét Jesúhwá biícidih i míc wáacachah, caánboó ñah ñuhnit, Túini Espíritu á niijátidih át jwáub naóh yapanap wut jī. “Maátcanjeh, jeémát wihcat láa nihah baácboó á jumbipna caá”, át niijíp wut jī. Túttimah, Claudio Romano cáacwá i maáh á jumuchah, Agabo á niijátji pahjeh jeémát wihcat láa át jumap wut jī.* ²⁹ Pánihna, Agabo á niijíchah joinit, “jwí déewa Judea baácidih moón Jesúhwádih jwí teo wáac jīih?” it míc niijíp wut jī. Pánih teo wáacnit, det dinero bádí bíbohniit bádí it wáuhap wut jī. Buáh buugní bíbohniit buáh buugní it wáuhap wut jī. Bainí bíbohniit bainíjeh it wáuhap wut jī. Bitá bíbohcaniit it wáuhap wut jī. ³⁰ Í wáh wáacni dinerodih Bernabéwádih wáhnit, Jerusalén tútchidih moón í déewa Jesúhwá maátadih it wahap wut jī, bitadih i pááat pínah niijná. Pánihna, Bernabé Saulojih i wáhni dinerodih Jerusalén tútchina it ub bejep wut jī.

12

Herodes Santiagodih mawat túutnit, Pedrodihbut á nemat túutat

¹ Caán láa Maáh Herodes Jesúhwádih yeejéj chájna, biquína queétidih nemat muúboó át nemat túutat wut jī. ² Juan weép jeéné Santiagodih* waó át bóod yohat túutat wut jī. ³ Páant á chájachah ennit, judiowá i maáta bádí it weñep wut jī. Í weñatdih ennit, Pedrodihbut át tewat túutat wut jī. Á tewat túutachah, paacánni pandih jeémát, Pascua i niijní, láa wut jī. ⁴ Pánihna, caandih tewat túutnit, át nemat túutat wut jī. Chénena míc soldadowá jwíih wapnit pínah it jumap wut jī. Túttimah, jwáub túut nuumnit pínahbut páant moon mántih it jumap wut jī. Bitabat páant moon mántih it jumap wut jī. Bitabat páant moon mántih it jumap wut jī. Pánihna, Pedro á jweicát pínah niijná, dieciseis soldadowá caandih wapnit pínah it jumap wut jī. “Pascua túttimah, ub bac júóhniit, cáacwá í enepdih caandihbut wá mawat túutbipna caá”, Herodes caanjéh át niij jenah joyóp wut yuh jī.* ⁵ Páant niij jenah joinit, soldadowá Pedrodih nemat muúboó át túi wapat túutat wut yuh jī. Páant caandih i nemechah, Jesúhwá Pedrodih bádí uúbhna it chájap wut jī.

Dioih ángel nemat muumánt Pedrodih á ub bacaat

⁶ Herodes á jenahni yeó jáap cheijeh Pedroboó túi ñona át chájap wut jī. Chéne soldadowá chénaboó itah tōp á teo lajachah, Pedro biícidih ñona it chájap wut jī. Í jumni tólih jéc pehbhat bita chéne soldadowá it wáuhap wut jī. ⁷ Dioih ángel queét pebh á jigohchah, á yeh iigát i jumni tólihndih át túi yeh iiguíp wut jī. Pánih jigohniit, Pedroi h páwádih át wuúmp mao wáucap wut jī. “iWacanjeh jáanit, ma ñah ñuhwú” ángel Pedrodih át niijíp wut jī. Páant á niij wacuchah jáanit, Pedro át ñah ñuhap wut jī. Páant á ñah ñuhuchahjeh, áih téihya colóhndih i chéoni tōpna át waát jeénep wut jī. ⁸ “Míih yéguéhdi míih zapatosdihbut ma duwuwú”, ángel át niijíp wut jī. Páant á niiját joinit, át duwúp wut jī. Pánih duó péanachah, “Míih cáubh jweyát chóodih pinnit, wájeéh ma péé juúwú”, ángel caandih át niijíp wut jī.

⁹ Páant á niijíchah joinit, caán chóodih pinnit, ángeljeéh át péé bac bejep wut jī. “Oboh oo jámatjeh caá. Yapat yoobát pohba nihcan caá”, Pedro át niij jenah joiijéhep wut yuh jī. ¹⁰ Nemat tólih jéc pebh wapnitdih yap bej, biih jéc pebh wapnitdihbut yap bejnit, tútchina bac bejat itah jécidih it juibínap wut jī. Caán itah jécidih i juibínachah, caanjéh át páa bejep wut jī. Páant á páa bejchah ennit, it bac bejep wut jī. Namádih bejnit, biih namána ángel Pedrodih át numah juibínap wut jī. Pánihna, caán namádih juibínit, ángel át buudáh bejep wut jī. ¹¹ Ángel á buudáh bejchah, Pedroboó jáani pah, á yapatdih yoobópdih át jenah joyóp wut jī. “Dios áih ángeldih wahniit, Herodes á mawat déedih, judiowá i maáta i náahat pah i chájat déedihbut weemdi nemat muumánt át túi ub bacanap taga. Buu jwuhna wá jéihna caá”, Pedro át míc niijíp wut jī.

¹² Caán á yapatdih túi jéihniit, Juan Marcos íin María h muuná át bejep wut jī. Caán muudih dawá Jesúhwá míc wáacnit, bádí uúbhna it chájap wut jī. ¹³ Pánihna, caán muuná juibínit, muú wáihyat júdu jécidih waádihna, át wuúmp mawap wut jī. Páant á wuúmp mawachah joinit, teo wáhnih Rode wút jumnih mit juibi uúbh joyóp wut jī. ¹⁴ Pánihna, Pedro á wéheatdih beh joinit, bádí wéina, wácanjeh, naawádih mit jwáub waad béjep wut jī.

—Pedro beé áí juyáp be. Jéc pebh áí ñuhap be, mit niijíp wut jī.

¹⁵ Obohjeéhtih páant mi niijíchah joinit, —Yeena caá ma chájap, it niijíp wut jī.

Obohjeéhtih, caánboó biíc yoobó chah mit wép naawáp wut jī.

Queétoó caántdih joyáh bojnit, —Oboh áih dadah nacaá, it niijíp wut jī.

¹⁶ Pánihna, Pedroboó páantjeh át wuúmp mao behjehap wut jī. Páant á wuúmp mao

* 11:28 Hch 21.10 * 12:2 Mt 4.21 * 12:4 Ex 12.1-27

behjehechah joinit, jēcdih it wātap wut jī, b̄ca. Wātnit, Pedrodih ennit, it en wāhi bejep wut jī. ¹⁷ Obohjeéhtih, Pedro queétdih too mao jwáuhbanit, at wéheat tātucap wut jī. Queétdih i wéheat yayānit, ded pah Dios caandih nemat m̄m̄m̄ánt ā ub bacaatdih at naáwáp wut jī.

—Wā naáwátidih Jesús úd Santiagodih, bita Jesúhwádihbat ñi naóh yapanaá, at ni-ijíp wut jī.

Páant niij naóh péanit, biáboó at bejep wut jī.

¹⁸ Túttimah, baáb jéenechah, soldadowā Pedro ā wihcatdih ennit, búdi it wāhi bejep wut jī. “¿Ded pah tigaá Pedro at bej?” it míc niijíp wut jī. ¹⁹ Pánihna, Herodesboó caandih bid bojat tātuchah, āih soldadowā it bid juicáp wut jī. Pánih bid juicán, caandih wap- nitji soldadowádih tabit at úb̄h joí ñ̄un̄up wut jī. Pánih úb̄h joí péanit, Pedrodih i túi wapcatji peéh, queétdih at mao yohat tātucap wut jī. Pánihat túttimah, Herodes Judea baácmant Cesarea tātchina jumat tāt niijná, at dei bejep wut jī.

Herodes ā wunat

²⁰ Herodes Cesarea tātchidih ā jumachah, Tiro tātchidih moondih, Sidón tātchidih moondihbat búdi at iijip wut jī. Caán tātchinadih moón Herodeih baácdih moondih jeémátdih ip̄i juibí jib chājap wut jī. Pánihna, jwúb jib chājat tāt niijná, Herodes ā iijat yayát náahnit, Cesarea tātchina caandih enedih it juibínap wut jī. Pánih juibínit, Herodes ā pebh bóo Blasto wāt jumnidih jwááhnit, queétdih ā teo wácat pínah niijná, it jib chājap wut jī. Herodesdih i míc wéheat pínah yeó jáapdih Blastodih it úb̄at tātucap wut jī. ²¹ Pánihna, queétdih ā míc wéheat pínah yeó jáapdih, maáh jumna ā duwát chóodih duonit, ā chúudatdih juibí chúdnit, caandih enedih míc wáacnitdih búdi at naáwáp wut jī. ²² Páant ā naáwáchah joinit, nihat míc wáacnitboó “Cáaquih naáwát panihcan, Dios naáwát panihni caá”, it niij wēi ejep wut yuh jī. ²³ Páant i niij ejechahjeh, cáacwā i weñatdih náahnit, Diosboodih ā jwúb wēi naóhcatji jib, Dioih ángel Herodesdih wunat at wáhp wut jī. Pánihna, coywá caandih i jeéméchah, at wunah bejep wut jī.

²⁴ Pedrodih Dios ā ub bacaat túttimah, Jesúhwā jib bejnit, āih táini doonádih it naóh peetép wut jī. Caán doonádih jepahnit it dao bejep wut jī.

²⁵ Bernabé Saulojih Judea baácdih moondih wáac wáhniji dinerodih wah péanit, Jerusalén tātchimant Antioquia tātchina it jwúb bejep wut jī. Jwúb bejnit, Juan Marcosdihbat ijeéh it ub bejep wut jī.

13

Bernabé Saulojih Táini Espiritu ā wahat

¹ Antioquia tātchidih moón Jesúhwājeéh jumnit, biquína Dios naáwátidih naóh yapanit jum, biquína Jesúh doonádih bohénitbat it jumap wut jī. Nin caá i wātina: Bernabé, Simón Eini i niijní, Lucio Cirene tātchidih bóo, Manaén Herodes Antipasjih biícdih behni, Saulo yuh b̄ca. ² Pánihna, biíc yeó jáap jeémp jwuhcanjeh, Diosdih wēina, i úb̄áchah, Táini Espiritu queétdih nin pah at niijíp wut jī: “Bernabédih, Saulodihbat jātih wáat ñ̄iwip jī, Jesúh táini doonádih i naóh jibat pínah niijná. Páant wā ñ̄ionit i jumachah, yeébbóo queétdih ñ̄i wahaá”, at niijíp wut jī.

³ Pánihna, páantjeh jeémp jwuhcanjeh, teo jáha úb̄hnit, Bernabéwádih it wahap wut jī.

Bernabéwā Chipre quewana i bejat

⁴ Táini Espiritu queétdih ā wahachah, Seleucia tātchina dei bej, johltjih bejni bádi jāáj chóodih waadnit, Chipre quewaboó it chúh bejep wut jī. ⁵ Chipre quewaboó Salamina tātchidih juibí, judiowā i míc wácat m̄uná waadnit, caanjih moondih Dios naáwátidih it bohénap wut jī. Juan Marcosbat queétdih teo wácat tāt niijná, ijeéh at bejep wut jī.

⁶ Pánihna, Chipre quewaboó jumnitdih bohé púud dei bejna, Pafos wāt jumni tātchina it juibínap wut jī. Caán tātchidih biíc judío Barjesus wāt jumni, “Weém Dios naáwátidih naóh yapani caá”, niijná yuhna, jióhni at jumap wut jī. ⁷ Caán jióhni Romano maáh Sergio Paulo wāt jumnijeéh at jumap wut jī. Sergio Paulo, táni jenah joinit jumna, Dios naáwátidih joyát tāt niijná, Bernabéwádih at bid bojop wut jī. ⁸ Obohjeéhtih, caán jióhni, griego wéheatjih Elimas i niijní, Sergio Paulo ā tāt n̄umcát pínah niijná, Bernabéwádih ātih naáwát tātucap wut yuh jī. ⁹ Pánihna, Sauloboó, Pablo biih ā wāt jumni, Táini Espiritu ā wēpatjih Elimasdih en behnit, nin pah at niij jaihn̄up wut jī:

¹⁰ —Meém, nemépdih jepahni, nihat táiniboodih yap yohni, tabit yeeni caá. ¿Diosdih táni peéhnitdih ma jáh cádahcan niit?

¹¹ B̄u meemdh Dios ā peéh chājachah, jéih encanni ma jum jwáuhbipna caá. Pánihna, yeó ā chāhatdih ma jéih en jwuhcan niit, Pablo at niijíp wut jī.

Páant ā niijichahjeh, Elimas at jéih encap wut jī. Pánih jéih encan, caandih teo wáini pínahdih at bid bejep wut jī. ¹² Páant ā yapachah ennit, i naóhni doonádih joinit, Sergio Pauloboó joí wāhi bejna, Jesúsdiht at jepahap wut jī.

Pablo Bernabéjih Pisidia baác Antioquia tātchina i bejat

13 Pafos jëlitiidih Pablowā johlitjīh bejni jāáj chóodih jwáub waadnit, Panfilia baácdih bóo Perge tútchina ít cháhuh juibínap wut jī. Caanná juibínit, Juan Marcos queétdih cádahnit, Jerusalén tútchina át éemp jwáub bejep wut jī. 14 Obohjeéhtih, Pablowáboó jwáub bejcanjeh, Pisidia baácdih bóo Antioquia tútchina ít aab béjep wut jī. Caanná aáb juibínit, judiowā ít chooát yeó jáapdih, í míic wáacat muúboó ít waád juibí cháhuchap wut jī. 15 Páant í waád juibí cháhuchah, caán muúdhí wáac juinít maáta Moisés á wutatjidi, Dios naáwát naóh yapanit í daacátjidihubt queéé míic wáacnitdih ít en naáwáp wut jī. Caandíh en naóh péanit, queéé maáta Pablowádh níh pah ít niijíp wut jī:

—Jwí déewáá, nit jumnitdih teo wáacat pínah doonádhíh ub jáöhna, buu ní naáwá, ít niijíp wut jī.

16 Páant í niijíhah joinít, Pabloboó ñah ñuhnit, í míic wéhenachah yayánit, níh pah át níj bohénap wut jī:

—Yeéb wá déewáá, judiowā nihcannit yuhna Diosdih wéinitbut, wá naáwáchah, ní táí joyoó. 17 Dios jwí nuowádhíh át ñiwip wut jī. Túttimah, Egipto baácboó í jumuchah, á teo wáacatjīh ít cáac poonap wut jī. Pánihna, dawá í cáac pooot túttimah, á wépatjīh caán baácman át ub bac juúwáp wut jī.* 18 Túttimah, cuarenta jópchi pohba muú wihcapboó jumnit, dawá láa Diosdih í yap yohochah yuhna, queétdih át cádahcap wut jī.* 19 Canaán baácboó jumnitjī siete poómpdih yoh péanit, jwí nuowá í jumát pínah níjné, Dios caán baácdih át wáuhap wut jī.* 20 Abrahamdih á naáwát túttimah, cuatrocientos cincuenta jópchi yapat túttimah, jwí nuowájdih caán baácdih át wáuhap wut jī. Pánihna, caánboó í jum láa, caán baácdih jumnitdih í yoh beedaát tútt níjné, teo wáac waóhñit pínah maátadhíh Dios queétdih át ñío wáuhap wut jī.

“Queéé dée péeni maáh Samuel wát jumni, Dios naáwátdih jwíh naóh yapani át jumap wut jī.* 21 Pánihna, Samuel jum láa, jwí nuowáboó queétdih watni pínah maádhíh Diosdih ít yóyah wáábup wut jī. Páant í wáábátdih joinít, queétdih í jwíh maáh pínah Cis wááh Saúljdihíh Dios át ñío wáuhap wut jī. Saúl Benjamín juimená poómpdih bóo át jumap wut jī. Pánihna, caán Saúl cuarenta jópchi maáh át jum jwáuhap wut jī.* 22 Caán á maáh jumatdih déuc wáinit, Davidboodih Dios át jwáub tútt nuúm maáh waadánap wut jī. “Isaí wáúh Daviddih bid juinít, wá

wéina caá. Caánboó wá weñat pínahdihjeh chájna, weemdhíh á yap yohcan níit”, Dios át míic niijíp wut jī.* 23 Caán David juima Jesús caá. Pánihna, judiowádhíh í yéejat peéh chájat déedih yohni pínah caán Jesúsdih Dios át ñíojpí taga. 24 Jesús á bohéat pínah játi, Juanboó nihát judiowádhíh níh pah át níj naóh bohénap wut jī: ‘Ní yéej chájatdih cádahnit, tútt nuúmat júntna, ní daabáat túttú’, ápi niijíp wut jī.* 25 Juan bohé péa jáöhna, níh pah cáacwádhíh át níj naáwáp wut jī: ‘¿Yeéb weemdhíh ded pah níj níj jenah jói? ¿“Caán Dios á wahni Cristo caá”, ní níj jenah jói níit? Caán á wahni nihcan caá. Weém oboh jumni caá. Obohjeéhtih, wá túttimah jáöhni chah wépni á jumbipna caá’, Juan át niijíp wut jī.*

26 “Wá déewá Abraham juimená, yeéb judiowá nihcannit yuhna Diosdih wéinitbut, jwíh nihatdih yéejat peéh chájat déedih yohni pínah doonádhíh jwí joyóp be. Caán doonádhíh yeebdih naáwát tútt caá wá chájap. 27 Jerusalén tútchidih moón, í maáta bíicdhíh, chooát yeó jáap jumát pah, Dios naáwátdih naóh yapanit í daacátjidi át en naáwáchah joiná yuhna, queéé í beh joicáp jī. Pánih beh joicán, Jesucristo Dios á wahni á jumatdihbut í jéihap jī. Pánih jéihcan, Jesucristodih mawat túttnit, Dios naáwátdih naóh yapanit í daacátjī bíic yoobó í chájap jī. 28 Jesús á yéej chájach yuhna, Pilatodih í mao yohat túttup jī.* 29 Jon játi í daacátjī bíic yoobó í cháj péanachah, cruzboó í péoh dodhnijdih ub deyanit, jéé íitboó áih báchjdih bita ít yohop wut yuh jī.* 30 Obohjeéhtih, Dios caandíh át jwáub boonap wut jī. 31 Páant á booaat túttimah, áihwá Galileamant Jerusalén tútchina ájeéh péenitjdih dawá yeó jáapna át jíghop wut jī. Pánihna, caandíh ennitjī jumna, ded pah Jesús á chájatjdih buu bita jwí déewádhíh naóhna caá í chájap.*

32-33 “Pánihna, caán táini doonádhíh jwíitbut yeebdih naáwádhíh jwí juúwáp be. Jesucristodih boonit, Dios jwí nuowádhíh á naáwátjī jwíit í juimenádhíh bíic yoobó buu á yapap be. Páant tigaá Davidjī á jwíh daacátjī numpboó Salmo níh pah át níj daacáp tají: ‘ “Meém wá wáúh caá. Buu nihát cáacwá í enechah, meemdhíh maáh wá waadána caá”, Dios á níjné caá’, David át níj daacáp tají.* 34 Caán á wanuchah yuhna, áih báchh á moócpat pínah níjné, Dios caandíh át boonap tají. Á naáwátdih naóh yapani Isaías níh pah át níj daacáp tají: “Daviddih

* 13:17 Ex 1.7; 12.51 * 13:18 Nm 14.34; Dt 1.31 * 13:19 Dt 7.1; Jos 14.1 * 13:20 Jue 2.16; 1S 3.20 * 13:21 1S 8.5; 10.21 * 13:22 1S 13.14; 16.12; Sal 89.20 * 13:24 Mr 1.4; Lc 3.3 * 13:25 Jn 1.20; Mt 3.11; Mr 1.7; Lc 3.16; Jn 1.27 * 13:28 Mt 27.22-23; Mr 15.13-14; Lc 23.21-23; Jn 19.15 * 13:29 Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42 * 13:31 Hch 1.3 * 13:32-33 Sal 2.7

wā niijátji pah meemdíh bíic yoobó wā túi chájbipna caá”, Cristodih Dios ā niijná beé’, āt niij daacáp tajī.* ³⁵ Bíih Salmoboó Davidji nin pah āt jwáub niij daacáp tajī: ‘ ‘Wíih túini, wā oiniih bácahdih wā moopát tútcan níit”, Cristodih Dios ā niijná beé’, āt niij daacáp tajī.* ³⁶ Pánihna, nindih ñi náhninaá: Davidjiboó Dios ā wútatdih túi jepahnit, āih cáacwádhī ā túi chájat túttimah, āt wunap wut jī. Á wunuchah, ā nuowádhī ī yohopjī-boó caandíhbat ī yohop wut jī. Páant ī yohat túttimah, āih bácah āt moópij taga. ³⁷ Obohjeéhtih, Dios ā boonaniboó āih bácah āt moópcap tajī. ³⁸ Páant ā moópcatdih jéihnit, nindih ñi túi jéihyee’: Caán Dios ā booani Jesús ā wun wáhatjīhjih ñi yéejatdih Dios ā yohna caá. ³⁹ Yeéb Moisés ā wutatjīdih jepahíhnit, ñi yéejat yohatdih ñipī bidna yuh caá. Obohjeéhtih, Jesucristodihjih jepahnit, ñi yéejat yohatdih ñi jéih bíd juibipna caá. ⁴⁰ Pánihna, Dios naáwátdih naóh yapanit nin ī niijátji pah yapcat túut niijná, ñi túi chája chaáh.

41 ‘ ‘Eneé, wā wēpatdih wā júutuchah, yeéb deoh naóhnitboó ñi en wáhi bejbipna caá. Wā wēp chájat pínahdih ī naáwáchah yuhna, túi jenah joicánnit, ñi wunbipna caá”, Dios ā niijná caá’, it niij daacáp tajī”, (Hab 1.5)

Pablo cáacwádhī āt niijíp wut jī.

⁴² Páant niij naóh péanit, Pablowā it bac bejep wut jī. Ī bac bejehchah, cáacwā queétdih nin pah it niijíp wut jī: “Túttimah bóo chooát yeó jáapdih jwiítidih ma jwáub bohénaá”, it niijíp wut jī. ⁴³ Túttimah, maátaboó wáac jwinítidih ī bacanachah, dawá judiowā, dawá judiowā nihcannit yuhna Diosdih wēinitbut Pablowádhī it ñuun bác bejep wut jī. Pánih ñuun bác bejnitdih Pablowā nin pah it niijíp wut jī: “Dios yeebdíh túi oinit, Jesucristodih ā wahatji doonádhī buu túi jepahnit, caandíh ñi cádahca bojoó”, it niijíp wut jī.

⁴⁴ Túttimah bóo chooát yeó jáapdih caán tútchidih moón nihat beéd júóhnit pah Dios naáwátdih joíhna, it múic wáac juibínap wut jī. ⁴⁵ Obohjeéhtih, judiowā ī maáta dawá wáac juibínitdih ennit, bádí it líjip wut jī. Pánihna, Pablo ā bohénachah, queétdíh caandíh júihna, yehna it niijíp wut jī. ⁴⁶ Obohjeéhtih, Pablo Bernabéjīh úumcanjeh, nin pah it niij wēp naáwáp wut jī:

—Jwiít judiowádhijeh Dios naáwátdih ā jwiíh naáwát túutap be. Obohjeéhtih, caandíh náahcan, Diosjeéh páantjeh ñi jumíhcat jīb, jwiítboó judiowā nihcannitdih naáwádhī jwí bejbipna caá. ⁴⁷ Dios naáwátdih naóh yapani Isaías ā daacátji pah jwiítidihbut páant niij wutna āt chájiip taga:

‘ ‘Judíowā nihcannitdih wā túi ubat pínahdih ī beh joyát pínah niijná, meemdíh Ī pebhna wā wahbipna caá. Pánihna, nihat baácdih moondíh ī yéejat peéh chájat déedih wā yohat pínahdih ñi naáwá”, Dios ā niijná caá’, āt niij daacáp tajī, (Is 42.6; 49.6)

Pablowā it niij naáwáp wut jī.

⁴⁸ Páant Ī niijíchah joinít, judiowā nihcannit bádí it weñep wut jī. “Dios naáwát túina caá”, it niijíp wut jī. Pánihna, nihat Diosjeéh páantjeh jumnit pínah, Jesucristodih it jepahap wut jī. ⁴⁹ Dios naáwátdih jáap jepahnitbut caán baácbóo it naóh peét bejep wut jī. ⁵⁰ Obohjeéhtih, judiowā ī maáta bitadih Pablowádhī it íjanap wut jī. Páant Ī íjanachah, Diosdih jepahíhnitji maáta yaádh, neoná bíicdih íjnit, Pablowáboodih yeejép chájnit, íih baácmant it ñuun yóh bacanap wut jī. ⁵¹ Pánihna, caán tútchidih moondíh Dios ā yohat pínahdih júutna, Pablowáboó íih zapatos becchídh it péoh mao yoh jéenanap wut jī. Péoh mao yoh jéena péanit, Antioquia tútchimant Iconio tútchina it bejep wut jī.* ⁵² Pánihna, Antioquia tútchidih moón Jesúsdh jáap jéihnitdih Túini Espíritu ā túi teo wáacachah, bádí it weñep wut jī.

14

Iconio tútchidih moondíh Pablo Bernabéjīh ī bohéat

¹ Pablowáboó Iconio tútchina juibínit, chooát yeó jáapdih judiowā Ī múic wáac muuná caanjīh moónjeéh it waad béjep wut jī. Antioquia tútchidih moondíh ī bohéatji pahjeh muntíh túini doonádhī caánboobút it túi naáwáp wut jī. Páant Ī naáwáchah, dawá judiowā, judiowā nihcannitbut túi joinít, Jesucristodih it jepahap wut jī. ² Obohjeéhtih, joíhncannit judiowā Pablowádhī yee naóhnit, judiowā nihcannitdih it joyát tútcap wut jī. ³ Páant Ī chájachah yuhna, maatápdih Pablowā caánboó jumnit, úumcanjeh Jesúih túini doonádhī it wēp naáwáp wut jī. Pánihna, “Ī naáwát yoobópdih caá”, cáacwā Ī niij jéihyat pínah niijná, jwiít cáacwā jwí jéih chájca naáhdih Ī cháj júutat pínah wēpatdihbut Dios Pablowádhī āt wūhap wut jī. ⁴ Obohjeéhtih, biquína caán tútchidih moón joíhncannit judiowájeéh Ī péenachah, bitaboó Pablowájeéh it péenap wut jī. ⁵ Pánihna, judiowā nihcannit, judiowā, Ī maáta bíicdih, “Pablowádhī jee dáhnajīh yohnit, jwí mao yoh jīih”, it niij jenah joyóp wut jī. ⁶⁻⁷ Obohjeéhtih, páant Ī niij jenah joyát doonádhī joinít, Pablowā Iconio tútchimant it jwei bác bejep wut jī. Pánih jwei béjna, Licaonia baácdih Lистра tútchí, Derbe tútchí,

* 13:34 Is 55.3 * 13:35 Sal 16.10 * 13:51 Mt 10.14; Mr 6.11; Lc 9.5; 10.11

caán tátchina pebh jəmnitdihbut ït naóh jibip wut jï.

Listra tátchidih moón Pablodih jee dáhnajïh ïyohat

⁸ Listra tátchina juibínit, Jesúh táini doonádih ït bohénap wut jï. Caanjïh jéih yáac cháibejcanni Pablowádih át joi cháudup wut jï. Caán jwíh cáac jumnajeh, áh jítchana yéejni át jumap wut jï. ⁹ Pánihna, á túi joyóchah jéihnit, “Caán á booot pinahdih á túi jenah joiná caá”, Pablo át niij jéihyep wut jï. ¹⁰ Pánih jéihnit, caandih ennit, nin pah át wép niijip wut jï:

—Yooópodih ma ñah ñuhúú, át niijip wut jï.

Páant á niijíchah joinit, ñaáp ñah ñuhnit, át yáac cháibej jwíh wut jï. ¹¹ Caandih á booanachah ennit, cáacwá búdi ït en wáhi bejep wut jï. En wáhi bejnit, ïih wéheatjïh nin pah ït niij wéi ñaacáp wut jï:

—Jwiít jwípï úubh wéinit dioswá cáac wééhnit, ït dei júúwáp taga, ït niijip wut jï. Páant ï niij wéi ñaacáchah yuhna, Pablowá ït beh joicáp wut jï.

¹² Páant niij jenah joinit, Bernabédih ïih dios Zeuíh wát ït búudhdup wut jï. Pabloodih ïih biíh dios Hermeih wát ït búudhdup wut jï. Zeusboó Griego cáacwáih dioswá ï maáh, Hermesboó ïih dioswáih naóh yapani wut jï. Pánihna, Pablobó naóhni á jumuchah, naóh yapani Hermeih wát ït búudhdup wut jï. ¹³ Zeusdih úubhnit, ï wéi wúhat muú tátchi jwéejdih át jumap wut jï. Pánihna, caán muúdh en daoni Bernabédih “Zeus caá”, niij jenah joinit, Pablowádih jwááat túut niijná, momo jiwíwádih cháajïh ï búudhni júdnadibbut tátchi jécna át ub júúwáp wut jï. Caánboó cáacwá bícdih wéinit, momo jiwíwádih Pablowádih átih mao wáhihip wut yuh jï. ¹⁴ Obohjeéhtih, Pablowá ï chájatdih en wáhininit, cáacwá poómp cátih ñáo waadnit, nin pah ït wép niij ñaacáp wut jï:

¹⁵—Páant ñi chájatdih ñi cádaahá. Jwiítbut yeeb pánihnit cáacwákeh mun tigaá. Jwiít dih wéinit, ñi mao wúhca bojoó. Jwiít yeebdih Jesúh táini doonádih nawádih jwí júúwáp be. Dios yoobát báadhni, wépni caá. Yeéb ñipï wéini panihni nihcan caá. Pánihna, nin wépcanni, báadhcannidih ñi wéi cádaahá. Túut numnit, báadhni Dios yoobát dih ñi jepahaá. Caán jeádih cháj, baácdihbut cháj, mujnadihbut cháj, nihatdih át chájap wut jï. ¹⁶ Jon játih Dios nihah cáacwádih dedé ï náahat pahjeh ï chájachah, át enah boj jwuhup wut jï. ¹⁷ Pánih enah bojna yuhna, ded pah á jumadidh át túi júutap taga. Yeebdihbut á oyatdih júutna, mahdih buugát túut, jeémát pinadidibbut ápi quehat túutna caá. Jeémátloh wáhna, yeebdih ápi weñat túutna caá, Pablo queétdih át niijip wut jï.

¹⁸ Páant á niijíchah, momo jiwíwádih cáacwá wéi mao wáhihnit, ït tahca bejep wut jï.

¹⁹ Cáacwá páantjeh ï weñechah, Antioquia tátchidih moón, Iconio tátchidih moón judíowá bícdih juibínit, Pablowádih ñuhún yee naóh péenit, “Jwiítboodihjeh ñi joyoo”, cáacwádih ït niijip wut jï. Páant ï niijíchah joinit, caán tátchidih moón Pablodih mawat túut niijná, jee dáhnajïh ït yohop wut jï. “Jáantjeh á wanah bejep be”, niij jenah joinit, tátchi jwéejboó caandih ït wái bac bejep wut jï.* ²⁰ Páant ï ub bac bej yohochah ennit, Jesúhwá Pablo pebh ït múc wáac juibí ñuhup wut jï. Páant ï múc wáac juibí ñuhuchah, Pablo boonit, jwáub ñah ñuhnit, tátchiboó át jwáub waad béjep wut jï. Pánihna, cheibit Pablo Bernabéjïh Listra tátchimat bac bejnit, Derbe tátchina ït bejep wut jï.

Pablowá ï jwíh bohéniji tátchinadih moonidih ï jwáub bohéat

²¹⁻²² Derbe tátchina juibínit, caán tátchidih moonidihbut Jesúh táini doonádih Pablowá ït naawáp wut jï. Páant ï naawáchah, dawá caandih joinit, túut numnit, Jesucristodih ït túi jepahap wut jï. Pánihna, Derbe tátchidih moonidih bohé péenit, Listra tátchina jwáub joinit, Jesúsdih jáap jepahnitdih jwáub bohéna, queétdih ït weñanap wut jï. Táttimah, Iconio tátchidihbut, Antioquia tátchidihbut jwáub joinit, Jesúsdih jáap jepahnitdih bíc yoobó ït teo wáacap wut jï. Caán tátchinadih jumnit, Jesúsdih jáap jepahnitdih bohéna, nin pah ït niij naawáp wut jï: “Yeéb yeejép yapna yuhna, Jesúsdih ñi cádahca bojoó. Nin baácboó jwí jam jwuhuchah, jwiít nihatdih yeejép yapat páantjeh á jumbipna caá. Páant jwiít dih á yapachah yuhna, Jesúsdih cádahcan, Dios á jumapboó jwí jéih waadbípa caá”, ït niijip wut jï. ²³ Caán tátchina jumap pah Jesúsdih jáap jéihnitdih ennit, queétdih waóhnit pinadidih Pablowá ït ñio jwejep wut jï. Pánih ñionit, jeémp jwuhcanjeh úubhna, “Nit meemdih jepahnitdih waóhnit pinadidih ma túi teo wáacá”, Diosdih ït niij úubáp wut jï.

Pablowá Siria baácdih bóo Antioquia tátchina ï jwáub juyat

²⁴ Pisidia baácdih bóo Antioquia tátchidih moonidih bohé péenit, caán baácmant júóhnit, Panfilia baácna ït jwáub dei júúwáp wut jï. Pánih jwáub dei júóhna, jwíh bejna, bohécanjeh ï yapniji Perge tátchidih cháonit, caanjïh moonidih Jesúh táini doonádih ït bohénap wut jï. ²⁵ Pánih bohé péenit, Atalia wát jumni jéitdih ït dei juyáp wut jï. ²⁶ Pánih dei joinit, johlitjïh bejni jááj chóodih waadnit, Siria baácdih bóo Antioquia

* 14:19 2Co 11.24-25; 12.2-5; 2Ti 3.11

tútchina it jwáub cháuh júáwáp wut jī. Dios ā jwíh naáwát tútna, queétdih teo jáha úúbhñit ī wahni tútchinajeh muntih, Dios ā watatjidih chá j péanit, it jwáub júyáp wut jī. ²⁷ Pánih jwáub júnit, Jesúh wádhīh míc wáacat tútnit, ded pah ī yapatjidih it naáwáp wut jī: “Dios jwítdih búdí ā teo wáacap be. Páant ā teo wáacachah, ā wēpatjīh cāacwádhīh boonanit, áih túini doonádhībut jwī naáwáchah, dawá joinit, ī jepahap be. Pánihna, judíowā nihcannitbut joinit, dawá ī tái túnt nuumáp be”, Pablowā queétdih wahnitdih it niijíp wut jī. ²⁸ Pánihna, caánboó Jesúh wā bíicdih maatápdih it jumap wut jī.

15

Jerusalén tútchidih Jesúh wā ī maáta ī míc wáacat

¹ Biquína judíowā Judea baácmant bejnit, Antioquía tútchina it jaibínap wut jī. Pánih jaibínit, judíowā nihcannit Jesúh wádhīh nin pah it niij naáwáp wut jī: “Moisés jwī nuowádhīh fih quehli nah yapat chóodih ī bóodat pínadhīh át wutup wut jī. Páant nī bóodach, Diosboó yeebdīh ā tái ubcan níit”, it niijíp wut jī. ² Páant niijnit, queét Judea baácdih moón Pablowádhīh it míc jūihñap wut jī. Páant ī míc jūihñachah, Jesúh wáboó Pablo, Bernabé, biquína caanjīh moón bíicdih Jerusalén tútchina it wah bojop wut jī. Jesús ā naáwát tútnit, Jesúh wádhīh waóhñitdihbut Judea baácmant jaibínit ī naáwátdih ī úúbh joyát pínah niijná, queétdih it wahap wut jī.

³ Páant ī wahnitji Fenicia baácna juí, yap júoh, Samaria baácna it júyáp wut jī. Pánihna, caán baácnadhī moón Jesúh wádhīh míc wáacnit, judíowā nihcannit Jesúsdih ī jepahatjidih it naáwáp wut jī. Páant ī naáwáchah joinit, queét búdí it weñep wut jī.

⁴ Queét Jerusalén tútchina ī júyáchah, caanjīh moón Jesúh wā, queétdih waóhñit, Jesús ā naáwát tútnit bíicdih, queétdih it tái wēi jwááap wut jī. Pánihna, Pablowā Dios ā wēpatjīh ded pah ī chájatjidih queétdih it naáwáp wut jī. Judíowā nihcannitbut Jesúsdih ī jepahatjidih it naáwáp wut jī. ⁵ Obohjeéhtih, páant ī niijíchah joinit, biquína Jesúsdih jepahnit fariseowā ñah ñahñit, nin pah it niijíp wut jī:

—Queét judíowā nihcannitdih fih quehli nah yapat chóodih bóodat caá náahap. ‘Moisés ā watatji pah nī chájaá’, queétdih nī niij wutuá, it niijíp wut jī.

⁶ Páant ī niijátdih míc wéheat túnt niijná, áih doonádhī Jesús ā naáwát tútnit, Jesúh wádhīh waóhñit bíicdih it míc wáacap wut jī. ⁷ Páant maatápdih ī míc wéhenachah,

joinit, Pedroboó ñah ñahñit, nin pah queétdih át niij naáwáp wut jī:

—Wā déewáá, jon ñijeéh wā jumuchah, judíowā nihcannitdih Jesúh túini doonádhīh wā naáwáchah joinit, ī jepahat pínah niijná, weemdhī ñíonit, Dios ā wahap jī. ⁸ Cāacwā ded pah ī jenah joyátdih jéihni jumna, queét judíowā nihcannit jwī naóhni doonádhī ī jepahatdih át jéihji tagaá. Pánih jéihna, áihwā ā chájatjidih jwítdih júatna, Túini Espíritudih jwítdih ā wáhatji pahjeh muntih, queétdihbut ā wáhap jī. ⁹ Pánih wáhna, jwítdih queétdihbut bíic yoobó ā chá jap jī. Queétdihbut caandih ī jepahachah, ī yéejatdih át yohji taga. ¹⁰ Jwíit judíowā Moisés ā watatjidih bíic yoobó jwī tái jepahcan caá. Jwī nuowájibut bíic yoobó it jepahcap wut jī. Páant jwī tái jepahcah yuhna, zépanihna queét judíowā nihcannit Jesúsdih jepahnitdih yeéh bíic yoobó nī wutíh? Pánih watnit, Dios queétdih ā chájatjidih ‘Yoobópdih nihcan caá’, niijná caá nī chá jap. ¹¹ Obohjeéhtih, jwíit nin pah jwī niij jenah joiná caá: ‘Jwítdih jīgah en oinit, Dios jwī yéejat jīb ā peéh chá jat déeji jwī Maáh Jesús ā tái ubat pah muntih, buu jwuh judíowā nihcannitdihbut bíic yoobó ā tái ubna caá’, jwī niij jenah joiná caá, Pedro át niijíp wut jī.

¹² Páant ā niijíchah joinit, Pablowā jwuh judíowā nihcannitjééh jumna, Dios ā wēpatjīh ded pah ī chájatjidih ī naáwáchah, nihat laihcanjeh it joi yai ñáh bejep wut jī. ¹³ Páant ī naóh péanachah, Santiago jwuh nin pah át niijíp wut jī:

—Wā déewáá, weemdhī nī joi jwáhuá. Yeebdih baini wā naáwíhna caá. ¹⁴ Dios judíowā nihcannitdih tái wēi ennit, áihwā pínadhīh ā níwatjidih Simón Pedroboó jwítdih ā naóh péanap be. ¹⁵ Dios naáwátdih naóh yapani, ā daacátji pahjeh tih judíowā nihcannitdih páant át yapap taga. Nin pah át niij daacáp tajī:

¹⁶ ‘Davidji maáh jum láa, nihat áihwābut ī wan beedép jī. Pánih beednit ī jumuchah yuhna, túttimah bóo láa, jwáub dei júóhñit, áihwā panihñitdih wā jwáub chájbipna caá.

¹⁷ Páant wā chá jachah, nihat cāacwā bita judíowā nihcannitbut weém ī Maáhdih ī náahbipna caá. ‘Wíihwā nī jumáá’, wā niij bidnit weemdhī ī jepahbipna caá’,

¹⁸ jwī Maáh ā niijná caá’, át niij daacáp tajī. (Am 9.11-12)

¹⁹ ‘Páant ā niij daacátjidih náhnit, weém, Santiago nin pah wā niij jenah joiná caá: Judíowā nihcannit, Dios naáwátdih jáap jepahnitdih wái náah jumni jwī chá jat tútca boj jíih. ²⁰ Obohjeéhtih, queétdih nin

* 15:1 Lv 12.3 * 15:7 Hch 10.1-43 * 15:8 Hch 2.4; 10.44

pahjeh jwí niŷ daác wah jŷih: ‘Í pāpnidih wēi wāhniŷi jeémátdih ñi jeém̄pca bojoó. Ñi áa nihcannitjŷh ñi yéej chājca bojoó. Jōp teo maonitji nuñápwādh ñi jeém̄pca bojoó. Meép̄dih ñi babhca bojoó’, jwí niŷ daác wah jŷih.* 21 Jon jātih, buubut jwiit judiowā jwí míc wáacat mauná, jwí chooát yeó jāap jum̄at pah, Moisés ā wutatjidih ip̄i bohéna caá. Pānihna, weém wā niŷjāt pahjeh tih Jesúsdih jéhnit judiowā nihcannitdih, niŷ daác wahat dée caá, bita jwí déewā jwiitdih í lŷicat pínah niŷná”, Santiago āt niŷjip wat jŷi.

Judiowā nihcannitdih í daác wahat

22 Páant ā niŷjichah joinit, Jesúś ā naáwát táutnit, Jesúh̄wādh waóh̄nit, nihat Jesúh̄wā biíc̄dih, Antioquía tátdhidih moondih í daácni núodih Pablowājéeh ub bejnit pínah, Judas, Silas̄dihbāt it ñiwip wat jŷi. Judas āih biih wāt Barsabás wat jŷi. Queét Jesúsdih táí jepahit í jum̄achah, bita Jesúh̄wā queétdih it táí wēi enep wat jŷi. 23 Pānih queétdih ñío péanit, nin pah it niŷ daacáp wat jŷi:

“Yeéb nihat judiowā nihcannit Jesúh̄wā Antioquía tátdhidih moón, Siria baác̄dih moón, Cilicia baác̄dih moondihbut jwiit Jesúś ā naáwát táutnit, āihwādh waóh̄nit, nihat āihwābut, yeebdih jwí táyat táutna caá. 24 Biqúina jwíjéeh jum̄nit yeeb pébhna juib̄n̄it, yeebdih dawá wutatdih it jepahat táutap wat jŷi. Pānih watnit, yeebdih it tac buagánap wat jŷi. Obohjeéhtih, jwiitboó queétdih jwí wahcāh yuhna, queétdjeh bejnit, yeebdih páant it wutap taga. 25 Pānihna, jwiit nihat biíc̄ yoobó ñi pebhna wahni pínahdih jwí ñiwip be. Páant jwí ñionitdih jwí oini Pablo Bernabéjéeh jwí wahbipna caá. 26 Pablowā jwí Maáh Jesucristoíh táini doonádh ūm̄canjeh í bohénachah, dawá láa bita queétdih it puñap wat jŷi. ‘Í mao yohíhichah yuhna, Jesúh̄ táini doonádh jwí naóh cádahcan niit’, ip̄i niŷná caá. 27 Pānihna, jwí daácni núodih yeebdih í naáwát pínah niŷná, Judas, Silas̄jŷih Pablowājéeh ñi pebhna jwí wahna caá. 28 Táini Espiritu jwiitdih ā teo wáacachah, ā jéhiyatjŷih nin pah jwí jenah joiná caá: Wái náah jum̄ni wutatdih watcan, nin pahjeh jwí niŷ watbipna caá: 29 ‘Nin jwíh̄ dios caá’, niŷ jenah joi pāpnidih wēinit, í cádah cáagniji jeémátdih ñi jeém̄pca bojoó. Meép̄dih ñi babhca bojoó. Jōp teo maoni nuñápwādh̄but ñi jeém̄pca bojoó. Ñi áa nihcannitjŷh ñi yéej chājca bojoó. Nin jwí wutatdih jepahna, ñi táí jumbipna caá. Páant bóojeh tiguaá yeebdih jwí wutap”, it niŷ daacáp wat jŷi. 30 Caán núodih daác péanit, Antioquía tátdchina bejnitdih í wāhat táttimah,

queétdhoó bejna, Antioquía tátdchina it juib̄n̄ap wat jŷi. Caanná juib̄n̄it, Jesúh̄wādh míc wáacat táutnit, Jerusaléndih moón í daác wahni núodih it wāh̄ap wat jŷi. 31 Páant í wāhni núodih míc en naóhna, táiniŷeh í wutachah joinit, búdí it weñep wat jŷi. 32 Judas Silas̄jŷih Dios naáwát̄dih naóh yapanit jum̄na, Jesúh̄wādh Dios naáwát̄dih it táí bohénap wat jŷi. Páant í bohénachah joinit, Jesúh̄wāboó búdí wēinit, Jesúsdih chah it táí jenah joyóp wat jŷi. 33 Judas Silas̄jŷih caanná maatápdih jum̄nitji caanjŷih moondih í cádah jwáub̄ jwáwáchah, “Ñi táí bejee”, Antioquía tátdhidih moón queétdih it niŷjip wat jŷi. Páant niŷjnit, Judaswādh̄ih wahnitji Jerusalén tátdhidih moondih it táyat táutap wat jŷi. Páant í niŷjāt táttimah, Judasjeh át jwáub̄ jwáwáp wat jŷi. 34 Obohjeéhtih, Silas̄boó biih̄ jwáub̄ jenah joinit, Antioquía tátdhidih āt chāwáp wat jŷi. 35 Pablo Bernabébut caán tátdhidih it chāwáp wat jŷi. Pānihna, queét, dawá bita biíc̄dih Jesúh̄ táini doonádh̄ it bohénap wat jŷi.

Chéneji Pablo táini doonádh naóh jibidih ā bejat

36 Táttimah, Antioquía tátdhidih maatápdih jum̄niji Pablo Bernabédih nin pah āt niŷjip wat jŷi:

—Chóbe, nihat tátdchinadh̄ moón jwí jwíh̄ naóh̄nitjidih jwí táoh en jibjŷih, páant muntih, āt niŷjip wat jŷi.

37 Páant ā niŷjichah joinit, Bernabéboó Juan Marcosdih íjéeh ātih ub bejŷih wat yuh jŷi. 38 Caánboó í jwíh̄ jibichah, íjéeh Panfilia baácna juib̄n̄iji yuhna, biíc̄ yoobó nihcan, āt jwáubah̄ jwáwáp wat jŷi. Caán biíc̄ yoobó ā nihcatdih enniŷi, Pablo caandih chéneji āt ub bejŷihcap wat jŷi.* 39 Páant ā ub bejŷihcāh enna, Bernabé Pabljŷih queétdjeh tabit míc niŷjnit, it míc cádahap wat jŷi. Pānihna, Bernabéboó Chipre wāt jum̄ni quewana Juan Marcosdih āt numah chéuh̄ bejep wat jŷi. 40 Pablobó Silas̄dih ā chéen pínahdih ñionit, āt numah bejep wat jŷi. Pānihna, í bohénadh̄ bejat pínah jātih, “Paá, queétdih en daonit, ma táí teo wáacá”, Jesúh̄wā it niŷ wáub̄p wat jŷi. Páant í wáub̄t táttimah, Pablo Silas̄jŷih it bejep wat jŷi. 41 Pānih bejnit, Siria baácna Cilicia baác̄nabut juib̄n̄it, caanjŷih moón Jesúh̄wādh̄ jwáub̄ bohéna, queétdih it táí teo wáacap wat jŷi.

16

Timoteo Pablowājéeh ā bejat

1 Cilicia baác̄mant Derbe tátdchina juib̄i, yap bej, Lистра tátdchina Pablowā it juib̄n̄ap wat jŷi. Caanná juib̄n̄it, Timoteo wāt jum̄nidih it jwááap wat jŷi. Ā in judío wili,

* 15:20 Gn 9.4; Ex 34.15-17; Lv 17.10-16; 18.6-23 * 15:38 Hch 13.13

ã íp Griego cáac wut jī. Timoteo, ã ín bíicdih Jesúsdih jepahnit wut jī. ² Lистра títchidih moón, Iconio títchidih moonbát Jesúshwã “Timoteo túi chãjni caá”, ípī niijíp wut jī. ³ Páant í niijíchah joinit, Pablo Timoteodih át numah bejłhip wut jī. Obohjeéhtih, caán baácđih moón judiowãboó “Timoteo íp Griego cáac caá”, í niijíchah joinit, judiowã í íjcat pínah niijná, Pablo Timoteodih quehli nah yapat chóodih át bóodat túutap wut jī. ⁴ Pánihna, Pablo Silasjłh Timoteodih numah jibna, ded í juibíni títchidih moondih Jerusalén títchidih moón Jesú ã naáwát túttnit, Jesúshwãdih waóhñitbut í daác wahni néojidih ít en naáwáp wut jī, caandih í jepahat pínah niijná. ⁵ Páant í naáwáchah, Jesúshwã caandih chah ít túi jenah joyóp wut jī. Pánihna, queét yeó jáap jumat pah chah ít dao béjep wut jī.

Pablo Macedonia baácđih bóodih ã oo jumat

⁶ Túini Espiritu Asia baácboó queéđdih Dios naáwátđih bohénadih át bejat tútcap wut jī. Páant ã wahcah, queét Frigia baácđih, Galacia baácđih moondihjeh ít bohé jibip wut jī. ⁷ Pánih jib bejna, Misia baácna juibínit, Bitinia baácna ít bejłhip wut yah jī. Obohjeéhtih, Túini Espiritu queéđdih caánboó át bejat tútcap wut jī. ⁸ Páant caanná ã wahcah, Misia baácđih yap bej, Troas jéłitna ít dei juibínap wut jī. ⁹ Caanná dei juibínit, ãona, Pablo nin pah át oo jumap wut jī: Macedonia baácđih bóo ã pebh ñuhachah, át enep wut jī. “Jwiit Macedonia baácđih moondih ma teo wáac júúwá”, Pablodih át niij bidip wut jī. ¹⁰ Pánih oo jumni jí jánit, jwíih bíi déedih ámoħ péa, Macedonia baácna jwí bejep jī. “Dios caán baácna áłh túini doonáđih jwiitđih naáwát tútna caá ã chãjap”, jwí niij jéihyep jī. Weém Lucasbut jjeéh wã bejep jī.

Pablówã Silas bíicđih Filipos títchibóo í jumat

¹¹ Troas títchimant Macedonia baácna bejat tút niijná, jéłitna dei juibínit, johłitjłh bejni búdi jááj chóodih waadnit, Samotracia wut jumni quewadih jwí chéuh juibínap jī. Bíih yeó jáap Neápolis títchina jwí chéuh juibínap jī. ¹² Pánih juibí, caán títchidih yap bejnit, Filipos títchina jwí juibínap jī. Caán títchí Roma títchidih moón í juí jumni títchí, Macedonia baácboó jwíih jumni títchí tají. Oboh jumni títchí át ni-hcap tají. Caanná maatápđih jwí jumap jī. ¹³ Judiowãłh chooát yeó jáapđih caán títchimant bac bejnit, muj jwéejna jwí juibínap jī. Caanjłh Diosdih úábát túat ni-ijná, judiowã ípī míic wáacap tají. Caanjłh juibí chéudnit, wáac juinít yaáđđih Jesúsh túini doonáđih jwí naáwáp jī. ¹⁴ Bíic wili jwiitđih joinih, Tiatira títchidih bóli Lidia

wut jumnih mi jumap jī. Caánt búdi jib jumni yéguéhđih jib chãjni, judio wili ni-hcan yahna, Diosdih túi wéinih mi jumap yah jī. Obohjeéhtih Jesúsh doonáđih mit joi jwáhcap tají. Pánihna, Pablo Jesúsh doonáđih ã naáwáchah, túi jepahatđih Dios caántđih át wáhup tají. ¹⁵ Páant mi jepahachah, caántđih miłh muúđih moón bíicđih Pablówã í daabánap jī. Daabá péanachah, nin pah jwiitđih mi niijíp jī:

—“Caántboó Jesúsdih túi jepahnih caá”, niij jenah joiná, wãjeéh júóhñit, wíih muúboó ñi chão jwáhuú, jwiitđih mi niijíp jī.

Páant mi niijíchah joinit, miłh muaná jwí chãwáp jī.

Pablówãđih nemat muúboó í nemat

¹⁶ Bíih yeó jáapđih Diosdih úábát pebh-boojéh mantih jwí jwáub bejchah, nemép jumnih jwiitđih mi jwááp jī. Caánt teo wáhnih jumna, “Meemđih nin pah ã yapbipna caá”, cáacwãđih niij naóhna, mi maátadih búdi mit jib teo wáhup tají. ¹⁷ Pánihna, jwiit Pablo bíicđih jwí bejchah, nin pah mi niij ñaac ñuún péenap jī:

—Nit Dios chah wépnidih teo wáhnit caá. Jwiit iiguipna jwí bejat déedih ded pah Dios jwiitđih ã túi ubat pínahđih í naóhna caá, mi niij ñaac péenap jī.

¹⁸ Maatápđih caandih páant mi niij tac buugá péena, Pablodih ã túi naáwát dée mi bojcap jī. Páant mi niij ñaacáchah joi chéunít, Pablo tac péud ennit, nemépđih nin pah ã niij jaiłhup jī:

—Jesucristo ã wépatjłh meemđih wã wutna caá. Caántđih cádahnit, ma bac bejeé, ã niijíp jī.

Páant ã niijíchahjeh, nemép át bac bejep tají.

¹⁹ Páant ã bacat túttimah, caánt mi jib teo wáhãt ã buúđchah ennit, mi maátaboó búdi iijnit, Pablo, Silasđihbut í tewep jī. Teonit, caán títchí tac yoóbo juéhna í ub bejep jī. ²⁰ Pánih ub juibínit, peéh chãjat túttnit pebhna jwejni, nin pah í niij naóh yacap jī:

—Nit judiowã jwíih títchidih moondih tac buugánadih ít júúwáp taga. ²¹ Queét jwí nuowã í wutatđih cádahat túttnit, bíih wutatđih naóhna caá í chãjap. Jwiit Roma títchidih moón maáđđih jepahnit jumna, nit í naáwátboodih jwí jéih jepahcan caá, í niijíp jī.

²² Páant í niijíchah joinit, dawá Pablówãđih í íjip jī. Pánihna, peéh chãjat túttnitboó Pablówãłh yéguéh chóodih yeo wáyat túttnit, máa nahnajłh queéđđih í puñat tútup jī. ²³ Páant queéđđih í pái péanachah, nemat muúboó í nemat tútup jī. Í nemat túttimah, nemat muúboó en daoníđih í túi en dawát tútup jī. ²⁴ Páant í wutachah, caán muúđih

en daoniboó péeni tólihna queétdih át nemep wut jī. Pánih nemnit, máa naanájlh līh wáunadilh át nah chéwep wut jī.

²⁵ Chei tac yoób Pablo Silasjlh Diosdih uúbhñit, ít wēi ewep wut jī. Páant í wēi ewechah, bita nemat muúboó jumnitbut ít joyóp wut jī. ²⁶ Páant í wēi ewechahjeh, caán muú tabit méménachah, nihát jēcna át waát beed béjep wut jī. Nemat muúboó jumnitdih í chéwatji tōpnabat át jwáat beed béjep wut jī. ²⁷ Páant á yapachah ennit, queétdih wapniboó “Nin nemat muúboó jumnit inát jweiná caá. Í jweyéchah, wá maáta weemdih í péeh maobipna caá”, át níj jengah joyóp wut jī. Páant níj jengah joinít, áih líbat naadhí jwáat wánit, át míc jwāguíhip wut yuh jī. ²⁸ Obohjeéhtih, á míc jwāguíhichah ennit, Pabloboó caandih nin pah át níj ñaac ejep wut jī:

—Meemjéh ma míc jwāgca bojóo. Jwiít nihát jwí jumna caá, át níjíp wut jī.

²⁹ Páant á níjíchah joinít, queétdih wapniboó “Jí júúwá, jí júúwá”, át níj ejep wut jī. Queét pebhna ñáo ñah bej, méménit, Pablo Silas līh jitcha pebh át páah yoh ñajap wut jī. ³⁰ Pánihna, queétdih ub bac bejnit, nin pah át níj uúbh joyóp wut jī:

—¿Jesúh jumíhna, ded pah tigaá wá chājbi? queétdih át níjíp wut jī.

³¹ —Jwí Maáh Jesúsdih túi jengah joinít, ma jepahaá. Ma déewábat caandih í jepaha naáh. Páant ñi jepahachah, yeéb iiguípna bejnit déejidih Diosboó á túi ubbipna caá, Pablowá caandih ít níjíp wut jī.

³²⁻³³ Chei tac yoobjéh Pablowá Jesúh táini doonádih í naoh péanachah, queétdih wapni áih muúná át numah bejep wut jī. Caanná numah juibínit, í puñatji yahwítnadhí át chocop wut jī. Á choc péaat túttimah, Jesúsdih caán á déewá bíicdih í jepahachah, queétdih Pablowá ít daabánap wut jī. ³⁴ Í daabáat túttimah, queétdih wapniji Pablowádih jeémát át wáhp wut jī. Pánihna, caán á déewá bíicdih Jesúsdih jepahñit, búdi ít weñep wut jī.

³⁵ Baabáchah, tútchidih moón maátaboó Pablowádih í watat pínah níjñá, soldadowádih nemat muúná ít wahap wut jī. ³⁶ Páant í bacaat tútatdih joinít, Pablowádih wapniji queétdih nin pah át níjíp wut jī:

—Maáta yeebdih ít bacaat tútup wut be. Pánihna, úmcanjeh, ñi bac bejeé, át níjíp wut jī.

³⁷ Páant á bacaíhatdih joinít, Pabloboó soldadowádih nin pah át níj naáwáp wut jī:

—Jwiít jwí yéj chājcan be. Jwiítidih naoh yacñit í níjít pah bíih níj naohni á wihcáh yuhna, ñi péeh chājachah, yoobópdih nihcan be. Obohjeéhtih, jwiít Roma baácđih moón jwí jumuchah yuhna, jwiítidih queét maátaboó cáacwá í enepdih í puñat tútup

be. Páni péanit, nemat muúboó í nemep be. Pánihna, jwiítidih í yéj chājatjidih tícnit, ¿bun cáacwá í encáh níit, í bacaihip? Queét maátajeh tih jwiítidih bacanadhí í júúwá naáh, át níjíp wut jī.

³⁸ Páant á níjíchah joinít, soldadowáboó maátadih naawádih ít bejep wut jī. Pablo Silasjlh Roma baácđih moón í jumadđih jéihna, maátaboó queétdih í puñatji péeh chājat pínadhí ít úmup wut jī. ³⁹ Pánihna, queét Pablowá pebh juibínit, nin pah ít níjíp wut jī: “Yeebdih jwí yéj chājap be. Chéneji páant jwí jwáub chājcan níit”, ít níjíp wut jī. Páant níj péa, queétdih numah bac bejnit, maáta līh tútchimant ít bejat tútup wut jī. ⁴⁰ Páant í níjíchah joinít, Pablo Silasjlh nemat muúnant bac bejnit, Lidiah muúná ít bejep wut jī. Caanná juibínit, Jesúhdih bíicdih í míc wáacap jī. Pánih míc wáacñit, “Jesúsdih péena, ñi cádahca bojóo”, queétdih í níj wép naáwáp jī. Páant níj péanit, Pablo Silasjlh Filipos tútchimant í bejep jī.

17

Tesalónica tútchidih moón Jesúhwádih í lújat

¹ Pánih Filipos tútchimant bejnit, Anfípolis tútchidih yap bej, Apolonia tútchidihbut yap bej, Tesalónica tútchina queét ít juibínap wut jī. Caanjih judiówá í míc wáacat muú át jumup wut jī. ² Pánihna, judiówáih chooát yeó jáap jumap pah ípí bejat dée pah Pablowá judiówá í míc wáacat muúná ít bejep wut jī. Caanná juibínit, tres semanas chooát yeó jáap jumap pah Dios naawátidih caanjih moonđih Pablo át bohénap wut jī. ³ Pánih bohéna, nin pah ípí níj naáwáp wut jī:

—Jwiít judiówá, jwí páini, Dios á wahni Cristo yeejép á yapat pínah, á wunat pínah, á jwáub boo pud júúwát pínadhíbut jon játi moón Dios naawátidih naoh yapanit ít daacáp tají. Wá naohni Jesúboó Dios á wahni Cristo á jumna caá. Caán caá jwí páini, át níjíp wut jī.

⁴ Páant á níjíchah joinít, biquína caanjih moón judiówá, dawá Griegowá Diosdihjeh wéñit, caán tútchidih moón maáta yaádhbut caandih joinít, “Yoobópdih tigaá”, ít níjíp wut jī. Páant níjñit, Pablowádih ít péenap wut jī. ⁵ Obohjeéhtih, judiówá maátaboó ljeéh péenachah ennit, búdi ít lújat wut jī. Pánih lújat, dawá yeejép wádih bid boñit, nin pah ít níjít tútup wut jī: “ ‘Nin yeejép chājna caá í chājap’, ñi níj ñaacá”, queétdih ít níj jac wutup wut jī. Páant í níj ñaacáchah joinít, caán tútchidih moonbát Pablowádih ít lújat wut jī. Pánihna, judiówá í maáta Jasón wut jumniih muúná juibínit, cáacwádih wáhihna, Pablowádih ít bidíp wut jī. ⁶ Obohjeéhtih, queétdih bid juicán, Jasónboodih, bita Jesúhwádihbut ít teo wáin

bac bejep wut jī. Pánih teo wái bac bejnit, tátchidih moón maáta pebhna ub jaibínit, nin pah ít níj naóh yacap wut jī:

—Pablowā nihat baácdih moondih ít tac buugánap wut be. Pánihna, buu jwíih tátchidih tac buugánadih ít juiná caá. ⁷ Nin Jasón queétih áih muaná át waadát tútup wut jī. Queét Roma tátchidih bóo jwí maáh César á wutatdih yap yohnit, ‘Biíh maáh, Jesús caá á wüt’, níjnit, jwí maáh á wutatdih jwiítidihbut ít yap yohat tútupna caá, ít níj naóh yacap wut jī.

⁸ Páant ít níj naóh yacachah joinit, nihat cáacwá ít maáta bíicdih tabit ít líjip wut jī. ⁹ Obohjeéhtih, queétih ít nematic pínah níjna, Jasón, ájeéh jumnitbut caán tátchidih moón maátadih dinero ít wáhp wut jī.

Pablo Silasjñ Berea tátchina ít juibíat

¹⁰ Caan chéjeh waicanjeh Berea tátchina Jesúhwá Pablowádh ít wahap wut jī. Caanná juibínitji judiowá ít míc wáacat muaná ít waadáp wut jī. ¹¹ Tesalónica tátchidih moón ít jenah joyátjidih Berea tátchidih moónboó Jesúh doonádh chah tái joinit ít jumap wut jī. Pánihna, Jesúh táini doonádh ít joyát túttimah, “¿Yoobópdih níit?” níj jéihíhna, yeó jáap jumat pah jon játih moón Dios naáwátidih ít daacátjidih ennit, ít míc bohénap wut jī. ¹² Pánih bohéna, judiowá, Griegowá neoná, maáta yaádh bíicdih, dawá Jesúsdih ít jepahap wut jī. ¹³ Obohjeéhtih, Pablo Berea tátchidih moondihbut Dios naáwátidih á bohéat doonádh joinit, Tesalónica tátchidih moón judiowá ít maáta caanná ít ñuun béjep wut jī. Caanná ñuun jaibínit, Berea tátchidih moondih tac buugána, ít yee naáwáchah joinit, Pablowádh ít líjip wut jī. ¹⁴ Páant ít íjichah ennit, Pablodih búdi muj jélitna waicanjeh Jesúhwá ít numah dei bejep wut jī. Obohjeéhtih Silas Timoteojñ Berea tátchidih ít chāwáp wut jī. ¹⁵ Pánihna, caán jélitmant Pablodih Atenas tátchina búdi jááj chóojñ ít numah chúuh bejep wut jī. Pánih chúuh jaibínitji, Berea tátchiboó ít jwúub aab béjep wut jī, páant muntih. “Waicanjeh bejnit, Pablodih ñi pej jam bií”, Silas Timoteodihbut ít níjip wut jī. Páant Pablo queétidih át níjít tútup wut jī.

Pablo Atenas tátchidih á jumat

¹⁶ Pablo Atenas tátchina jaibínit, Silas Timoteodihbut át páñap wut jī. Pánih páina, caán tátchidih át táoh jib bejep wut jī. Pánih táoh jib bejna, caán tátchidih moón ít páp cáagnitdih “Jwíih dios caá”, ít níjichah jéihnit, dawá á jumatdih enna, Pablo tabit át jīgahap wut jī. ¹⁷ Pánih jīgahnit, judiowá ít míc wáacat muaná waadnit, judiowá, judiowá nihcannit yahna,

Diosdih wéinitjñbut át míc wéhenap wut jī. Yeó jáap jumat pah Pablo caán tátchit tac yoóbó juáhhna en jibnitjñbut át míc wéhenap wut jī. ¹⁸ Biquina Epicureowá ít jenah joyátidih bohénit, bita Estoicowá ít jenah joyátidih bohénitbut Pabljñh ít míc wéhenap wut jī.

—¿Nin wéheat beedcánni ded pah tigaá á níj wéhe? queét ít míc níjip wut jī.

Pánihna, Pablo ded pah Jesús á jumatjidih, á boo pud jéuwátjidihbut á naáwáchah joinit,

—Caánboó biíh diosnadih naóhna caá á chājap, ít níjip wut jī.

¹⁹ Túttimah, queét ípñ míc wáac jaibí wéhenapboó, Areópago wüt jumapna Pablodih ít numah bejep wut jī.

—Ma jáap bohéatdih jwí jéihíhna caá. ²⁰ Jwí jóica naáh doonádh ma naáwáchah, jwí jóihna caá, queét Pablodih ít níjip wut jī. ²¹ Nihat Atenas tátchidih moón, biíh baácmant jéohnit caán tátchidih jumnitbut, yeó jáap jumat pah jáap bohéatdih ípñ míc wéhehip wut jī. Pánih jéihíhnit jumna, Pablo á naáwátidihbut ít jóihhip wut jī.

²² Pánihna, Pablo Areópago wüt jumapboó ñah ñahnit, caánboó wáac jaibínitdih nin pah át níj naáwáp wut jī:

“Atenas tátchidih moón, dawá pápnitdih yeéb búdi wéinit, ñi wábatdih wá jéihna caá. ²³ Nin níih tátchidih dawá ñi páp cáag wéinitdih wá táoh enep be. Pánih en jibna, yeéb ñi wéinit cátih, bíicdih nin pah ñi níj daacátjidihbut wá enep be. “WÉT JWÍ JÉHCA NAÁH DIOS CAÁ”, ñit níj daacáp tabe. Yeéb caandih jéihcan yahna, caandíh ñi wéina caá. Pánihna, caán ñi jéihca naáhdih yeebdih naáwát tútup caá wá chājap.

²⁴ “Caán Dios nihat baácdih chā, nihat baácbóo jumnidihbut át chājap tají. Pánihna, nihat jeáboó jumnit, baácbóo jumnitbut ít maáh caá. Cáacwá ít chājni muudih jumni nihcan caá. ²⁵ Caán jwiítidih báadhdát tútupni, caolih wáyat tútupni, nihat biíh pah bóo chāj wáhni jumna, jwiít jwí teo wáacatdih á náahcan caá. Caán moh yéejni nihcan caá.*

²⁶ “Newé pinahdh caán Dios át jwíih chājap wut jī. Caanjñh nihat baácdih moondihbut át chājap wut jī. Pánihna, nihat baácbóo jwiítidih át jwejep wut jī. ‘Nin pah bólih maatápdih á báadh jwáhhbipna caá’, jwiítidih Dios át níj jenah joyóp wut jī. ²⁷ ‘Queét weemdih bidnit, ít jwááhhipna caá’, Dios át níj jenah joyóp wut jī. Obohjeéhtih, Dios yuúp á jumcan caá. Jwíjeéh tigaá á jumap. ²⁸ Nin pah biíh át níj daacáp tají: ‘Caandih míc wéhenit pínah jwiítidih át chājap wut jī. Pánihna, jwíjeéh ápñ jumna caá’, ít níj daacáp tají. Jon játih moón ñi déewábut ‘Jwiít Dios weh caá’, ít níj daacáp tají. ²⁹ Pánihna, ‘Jwiít Dios weh caá’, níj náhnina, oro, plata, jeejñ yeéb ñi

* 17:25 1R 8:27; Is 42:5; Hch 8:47

jenah joyátjeh ñi chājnidih ‘Jwīih dios caá’, niij jenah joyátdih ñi cádaahaá. ³⁰ Jon jātih moón Diosdih jéhcannit jam jwuhna, i yéej chājachah yuhna, Dios át peéh chāj jwuhcap wut jī. Obohjeéhtih, buu láa nihát baácđih moón i yéej chājatđih át cádahat táutap wut jī. ³¹ Tálttimah, Dios ā jenahni yeó jáapđih nihát baácđih moón táinitđih, yeejépwáđihbut ded pah i chājatji jīb ā jīb chājbiḡna caá. Pánih chājni pínahđih Jesúsdih Dios nin baácboó át wahap wut jī. Jesús wánnidih yuhna, át jwáub boonanap tajī. Pánih booana, ‘Ded pah cáacwā i chājatji jīb nin wā booni ā tú jīb chājbiḡna caá’, Dios cáacwáđih át niij jéihyanap wut jī’, Pablo Atenas tátchidih moondih át niijip wut jī.*

³² Páant cáacwā i boo pud jūwátjidiđ ā wéhenachah joinit, biḡuina Pablodih ít deoh naáwap wut jī. Obohjeéhtih, bitaboó nin pah ít niijip wut jī:

—Chéneji caandih ma naáwáchah, jwī jwáub joíhna caá, ít niijip wut jī.

³³ Páant i niiját túttimah, imíc wáacampant Pablo át bejah bojop wut jī. ³⁴ Daocánnit Jesúsdih jáap jepahnit, caán biicđih ít péenap wut jī. Biic newé, Dionisio wát jumni, Areópogodih maátajeéh jumni, Jesúsdih át jepahap wut jī. Biic wili Dámaris wát jumnih, bitabat Jesúsdih ít jepahap wut jī.

18

Pablo Corinto tátchiboó ā jumát

¹ Tálttimah, Pablo Atenas tátchiboó jumniḡi Corinto wát jumni tátchina át bejep wut jī. ² Caanná juibínit, judío cáac Aquila wát jumnidih át jwááap wut jī. Roma tátchidih moón i maáh Claudio Roma tátchiboó jumnit judiowáđih ā bejat táutachah, Aquilaboó yad Priscilajih bejnit, Corinto tátchina jātih ítát juibínap wut jī. Aquila Ponto wát jumni baácđih bóo wut jī. Pánihna, queét Corinto tátchidih i jumachah, Pablo queét pebhna enedih juibínit, ijeéh át chāwáp wut jī. ³ Aquilawā nuñúpwā chóojih muúđih teo jīb chāj wáhnit ít jumap wut jī. Pablobat caán déedih teoni jumna, ijeéh át tewep wut jī. ⁴ Pablo chooát yeó jáap jumát pah, judiowā i míc wáacat muuná juibínit, queét Jesúsdih ít jepahat pínah niijná, judiowā, judiowā nihcannitđihbut Dios naáwátđih át naáwap wut jī.

⁵ Silas Timoteojih Macedonia baácmant Corinto tátchina i juibínachah, Pablo yeó jáap jumát pah judiowáđih Dios naáwátđih át naáwap wut jī. “Jesús caá jwiit judiowā jwi páini, Dios ā wahní”, ápi niijip wut jī. ⁶ Páant ā niij bohénachah, judiowā caandih ít joíhcap wut jī. Pánih joíhcan yap yohnit, caandih ít jūhñap wut jī. Páant i joíhcatđih enna, queéđih ā cádahatđih jáutna, Pablo áih jih

bóo yégueh chóodih tóo dagnit, át ñéenc maó jéenanap wut jī. Pánih chājnit, queéđih nin pah át niij jūhñap wut jī:

—Yeéb ñi yap yohatji jīb iḡuipna ñi bejbiḡna caá. Pánihna, buu judiowā nihcannitđih Jesúših doonáđih naáwáđih wā bejbiḡna caá, át niijip wut jī.

⁷ Páant niij péanit, judiowā i míc wáacat muumánt bac bejnit, Tito Justo wát jumniđih muuná át waád juibínap wut jī. Caán judío nihcan yuhna, Dios yoobáđih wéini wut jī. Áih muú judiowā i míc wáacat muu pébh át jumap wut jī. ⁸ Crispo wát jumni, judiowā i míc wáacat muúđih bóo maáhji, ájeéh bóli, ā wehbat, Jesúsdih ít jepahap wut jī. Pánihna, dawá Corinto tátchidih moón Pablo ā naáwátđih joinit, Jesúsdih ít jepahachah, ípi daabánap wut jī. ⁹⁻¹⁰ Biic chei áocanjeh, Pablo oo jámat déedih ā enechah, Jesús caandih jígohnit, nin pah át niij naáwap wut jī. **“Majeéh wā jumna caá. Nin tátchidih moón dawá wīh wā i jumna caá. Pánihna, bita meemđih yeejép i chājihichah yuhna, áumcanjeh, wā naáwátđih ma naóh cádahca bojoo. Páantjeh ma jumah bojca bojoo”**, át niijip wut jī. ¹¹ Páant ā niijichah joinit, biic jóchi túi beéd, biih jóchi tac yoób caanjih moondih Dios naáwátđih Pablo át naóh jumap wut jī.

¹² Caán tátchidih Pablo ijeéh ā jam jwuhachah, Galión wát jumni, Acaya baácđih moón maáh át jumap wut jī. Pánihna, caán láa judiowā i maáta nihát biic yoobó jenah joinit, Pablodih naóh yacat táut niijná, Galión pebhna caandih ít ub juibínap wut jī. ¹³ Pánih ub juibínit, Galiónđih nin pah ít niij yee naóh yacap wut jī:

—Ninboó cáacwā ded pah Diosdih i weñat pínahđih bohéna, Moisés ā wutatjiboodih ā jepahat táutcan caá, ít niijip wut jī.

¹⁴ Páant i niij yee naáwáchah joinit, Pablo ā naáwíhichahjeh, Galiónboó judiowáđih nin pah át niij jepahap wut jī:

—Nin jwiit Roma baácđih moón jwī maáta i wutatđih yap yohni ā jumachah nihna, yeebđih wáta jepah tagaá. ¹⁵ Obohjeéhtih, yeéb judiowā ñi wutatboodih caán yap yohni ā jumachah, ñih pínahjeh caá. Caandih wā jéihcan caá, át niijip wut jī.

¹⁶ Páant niijnit, queét naóh yacnitđih áih túlihmant át bacanap wut jī. ¹⁷ Páant ā bacanachah, Sóstenes, judiowā i míc wáacat muúđih bóo maáhđih teonit, Galión ā enepđih caandih ít puñap wut jī. Páant i puñuchah enna yuhna, Galión át enah bojop wut jī.

Pablo Antioquia tátchina ā jwáub bejat

¹⁸ Páant i niij naóh yacat túttimah, Pablo Corinto tátchiboó maatáđih jumniḡi “Wā

* 17:31 Sal 9.8

bejna caá”, niijnít, Jesúhwādhī āt cādah bejep wat jī. Páant niij péa bejna, Aquila Priscilajīh Siria baácna chūuh bejat túut ni-ijná, Cencrea wāt jumni jēlītīdh īt páud dei bejep wat jī. Pánihna, jāāj chóodih ī waadát pīnah jātih, judiowā īpī chājat pah, Pablo Diosdih ā naáwátjīdh péanit, āt jwáub waó bojat túutap wat jī.* ¹⁹ Pánih boja péanit, queét Éfeso tútchina īt chūuh bejep wat jī. Caanná chūuh juibínit, Aquila Prisciladihbut Pablo āt cādahap wat jī. Pánih cādahnit, judiowā ī mīc wáacat munná āt bejep wat jī. Caanná juibínit, mīc wáacnit judiowājīh ded pah Jesús ā jumatdih āt mīc wéhenap wat jī. ²⁰ Páant ī mīc wéheat túttimah, caandih ījeéh īt chāwát túutap wat yuh jī. Obohjeéhtih, “Nijeéh wā jéih chāócán caá. ²¹ Dios ā náahachah, wā jwáub jūóhpihna caá”, queétdih Pablo āt niijíp wat jī.

Páant niij péanit, Éfeso tútchimant āt chūuh bejep wat jī. ²² Pánihna, Cesarea tútchina chūuh juibí, aab béj, Jerusalén tútchina āt aab juibínap wat jī. Caanná aab juibínit, caanjīh moón Jesúhwā mīc wáacnitdih ded pah ā chājatjīdh naóhnitjeh, Antioquia tútchina āt yap bejep wat jī.

²³ Pánihna, maatápdih caanjīh jumniiji Galacia baácđih, Frigia baácđih āt jwáub jīb bejep wat jī, páant muntih. Caán baácndih moón Jesúhwādhī ā jwáub bohénachah, chah Jesúsđih īt táu jenah joyóp wat jī.

Apolos Éfeso tútchidih moondih Dios naáwátđih ā bohéat

²⁴ Pablo Galacia baácđih, Frigia baácđihbut ā bohé jībichah, Apolos wāt jumniiboó, judío cāac Alejandria tútchidih bóo, Éfeso tútchina āt juibínap wat jī. Caán Apolos táu naóhni jumna, Dios naáwátđih jon jātih moón ī daacátjīdh táu jéihnibut āt jumup wat jī. ²⁵ Bihī caandih Jesúsđih táuni doonáđihbut āt bohénap wat jī. Pánihna, búdí weñatjīh caán doonáđih āt táu bohénap wat yuh jī. Obohjeéhtih, Juanji ā daabáatđihjeh āt jéihyep wat jī. ²⁶ Judiowā ī mīc wáacat munná Apolos úmcanjeh, queétdih āt bohé jwíhip wat yuh jī. Obohjeéhtih, ā táu jéih beedácah enna, caandih bohéat túut niijná, Priscila, Aquilajīh Apolosdih īh munná īt numah bejep wat jī. ²⁷ Páant ī táu bohéat túttimah, “Acaya baácna bejat túut”, Apolos ā niijichah joinít, Jesúhwā caandih “Ma táu bejeé”, ni-ijnít, ī daácni núodihbut āt wūhup wat jī, Acaya baácđih moón Jesúhwā caandih ī táu wēi jwááát pīnah niijná. Pánihna, Apolos caanná juibínit, caán baácđih moón Dios ā oyatjīh Jesúsđih jepahnitjīdh āt bohé teo wáacap wat jī. ²⁸ Caán tútchidih moón judiowādhī nin pah āpī niij naáwáp wat jī: “Jesús tigaá Dios ā wahni, jwíit jwípī páini”,

cāacwā ī enepdih āt niijíp wat jī. Pánihna, Dios naáwátđih jon jātih ī daacátjīdh ā táu naáwáchah joinít, “Yoobópđih nihcan caá”, īt jéih niijcáp wat jī. Pánih naóhna, Jesúhwādhī Apolos chah āt jwáub teo wáacap wat jī.

19

Pablo Éfeso tútchina ā bejat

¹ Corinto tútchidih Apolos ā jumachah, Pablobóo Frigia baácđih jumniiji jéé yoób páud dei bej, Éfeso tútchina āt juibínap wat jī. Caanná juibínit, biquína ā jéih jwahcannit Jesúhwādhī āt jwáááp wat jī. ² Queétdih jwááhnit, nin pah āt niij úubh joyóp wat jī:

—¿Jesúsđih ñi jāap jepahachah, Túini Espiritu yeebđih ā waadnit jī? āt niijíp wat jī.

—Túini Espiritu ā jumatdih jwíitdih ī naóhcan jī, īt niij jepahap wat jī.

³ —¿Túini doonáđih yeéb ñi jepahachah, ded pah tí yeebđih ī nih chāj daabá? Pablo queétdih āt niij úubh joyóp wat jī.

—Juan Daabáni ā naáwátđih ī jepahachah, ā daabáatji pah jwíitdih ī daabánap jī, īt niij jepahap wat jī.

⁴ —Cāacwā ī yéejatđih ī yohochah ennit, queétdih Juan āt daabánap wat jī. Pánih daabána, ī yéejat yohat júutna ī chājap wat jī. Obohjeéhtih, Juan cāacwādhī nin pah āpī niij naáwáp wat jī. “Wā túttimah jūóhndih ñi táu jepahaá”, āt niijíp wat jī. Páant niijná, Jesúsđih niijná āt chājap wat jī, Pablo āt niij naáwáp wat jī.*

⁵ Páant ā niijichah joinít, Jesús ā wēpatjīh queét īt daabáat túutap wat jī. ⁶ Pánih daabánitdih Pablo ā teo jāha úubúchah, Túini Espiritu queétdih āt waadáp wat jī. Páant ā waadáchah, mácah wéheatjīh Diosdih wēi naóhni, ā naáwátđihbut īt naóh yapanap wat jī. ⁷ Queét nihāt doce neoná īt jumup wat jī.

⁸ Queétdih naáwát túttimah, Pablo judiowā ī mīc wáacat munná waadnit, āt bohénap wat jī. Biíc peihcanni widh pohba Éfeso tútchiboó chooát yeó jāap jumat pah úmcanjeh, Dios maáh ā jumatdih naóhna āt chājap wat jī. Páant ā naáwáchah joinít, “Á naáwát yoobópđih caá”, īt mīc niijíp wat jī. ⁹ Obohjeéhtih, bitaboó joíhcan, cāacwā ī enechah, Jesúsđih doonáđih īt yéej naáwáp wat jī. Páant ī yéej naáwáchah joinít, judiowā ī mīc wáacat munnánt Pablobóo Jesúhwādhī numah bac bejnit, Tirano wāt jumniih munná īt bejep wat jī. Pánihna, caán munnádhī yeó jāap jumat pah Jesúsđih doonáđih āpī bohénap wat jī. ¹⁰ Chéne jópchi caanjīh āt bohénap wat jī. Páant ā bohénachah, nihāt Asia baácđih moón judiowā, judiowā nihcannitbut jwí Maáh Jesúsđih táuni doonáđih īt joyóp wat jī. ¹¹ Dios ā wēpatjīh jwíit

* 18:18 Nm 6.18 * 19:4 Mt 3.11; Mr 1.4,7-8; Lc 3.4,16; Jn 1.26-27

cāacwā jwī jéih chājca naáhdih chājnit, Pablo dawá láa wannitdih át booa júntup wat jī. ¹² Dios ā wēpat caandih búdí ā jamuchah, áih bācáhdih cāacwā ī chāúáni chónadiah ub bejnit, wannitdih ī cáagachah, ĩpī boonap wat jī. Ded nemép jamnidih caán chóojī ī cáagachah, nemépwāboó ĩpī bac bejep wat jī.

¹³ Obohjeéhtih, bita judiowā jióhnnitboó jibnit, nemépwādh ĩpī bacapan wat jī. Pánihna, Pablo ded pah ā chājatdih ennitji nemépwādh bacáihna, nin pah ĩtih níj wutap wat yah jī: “Pablo ā bohéni Jesús ā wēpatjīh yeebdih jwī watna caá. ĩni bac bejeé nin newémant”, ĩpī níijp wat jī.

¹⁴ Esceva wāt jumni, siete ā wehboó páant ĩt chājap wat jī. ĩ ĩpī judiowā sacerdotewā ī maátajeéh jumni át jamup wat jī. ¹⁵ Pánihna, ā weh nemépdih ī bacaat déedih, nemépboó nin pah queétdih át níijp wat jī: “Jesúsdi h wā jéihna caá. Pablodihbut wā jéihna caá. Obohjeéhtih, yeebboodih wā jéihcan caá”, át níijp wat jī.

¹⁶ Páant níijnjtjeh, nemép jumnioboó ĩaáp jüöhni, queétdih át teo puñup wat jī. Páant ā puñuchah, yégueh wihcannit, yahwítna jumni, caán muamánt queét ĩt ĩáo bac peét bejep wat jī. ¹⁷ Páant ĩ yapachah, nihát Éfeso tátchidih moón, judiowā, judiowā nihcannitbut caán doonádih joinit, búdí ĩt úmup wat jī. “Jesús ā wēpat búdí caá”, nihát cāacwā ĩt míc níijp wat jī.

¹⁸ Dawá Jesúsdi h jephannitji, nihát cāacwā ĩ enechah, ĩ yéj chājatjidi h Diosdi h ĩt naáwáp wat jī. ¹⁹ Queét cáti h dawá jióhni t ĩt jamup wat jī. Pánihna, jióhna ĩ enat papélah quiítnajidi h caanná ub jüöhni, cāacwā ĩ enechah, ĩt cáo yohop wat jī. Caán quiítnaji ā jīb jamatdih ĩ jenah enechah, cincuenta mil yeó jáapna tewat jīb pah bóo át jīb jamup wat jī. ²⁰ Páant ĩ chājat doonádih joinit, chah dawá Jesúsdi h doonádih jephannit, ĩt táí tét numup wat jī.

²¹ Táltimah, Pablo nin pah át níj jenah joyóp wat yah jī: “Macedonia baácna juibí yap bej, Acaya baácna juibínit, Jerusalén tátchina wā jwúb bejbipna caá. Caanná juibíniji Roma tátchina enedih wā bejbipna caá”, át níj jenah joyóp wat jī. ²² Pánihna, Timoteo, Erasto wāt jumni h cáandih teo wáacnitdih Macedonia baácna átát wah waáwá bojop wat jī. Pánih wah boj péanit, Pablo maátcanjeh Asia baácboó, Éfeso tátchidih biícjeh át chāo jwáhup wat jī.

Éfeso tátchidih moón ĩ jūih ĩaacát

²³ Pablo Éfeso tátchidih ā jamuchah, caán tátchidih moón Jesúsdi h doonádih náahcan, Pablodih ĩt jūihñup wat jī. ²⁴ Demetrio wāt jumni, ĩh dios wili Artemisa wāt jumni h botoni muu dáhnadi h platajīh āpī chājap wat jī. Bitabat biíc yoobó teonit, ĩ jīb

chāj wáhna, búdí ĩpī jīb tewep wat jī. ²⁵ Demetrio queétdih bid wáacnit, nin pah queétdih át níijp wat jī: “ĩni joyoó. Nin tewatjīh búdí jwī jīb tewatdih ĩni jéihna caá. ²⁶ Obohjeéhtih, nin Pablo ā bohénachah, jwiítidih ā tobhona caá. ‘Dioswā déedih cāacwā ĩ pāpnidih báadhni nihcan caá’, āpī níj bohéna caá. Páant ā níijchah joinit, dawá Éfeso tátchidih moón, nihát Asia baácdi h moonbút ā bohéatdih ‘Yoobópdih tigaa’, ĩ níjná caá. ²⁷ Páant níjná, jwī tewatdih cāacwā yeejép ĩ wéhebi pna caá. Jwī h dios wili Artemisai h muudihbut ĩ yohbi pna caá. Pánihna, nihát Asia baácdi h moón, nihát baácndih moonbút caántdih wēi wúbhntji ĩ cádahbi pna caá”, Demetrio queétdih át níijp wat jī.

²⁸ Páant ā níijchah joinit, queétdih ĩjnit, ĩt jūih ĩaac ĩñuhup wat jī: “Artemisa, jwiít Éfeso tátchidih moónih dios wili wépép wili mi jumna caá”, ĩt níj jūih ĩaacáp wat jī.

²⁹ Pánihna, nihát Éfeso tátchidih moonbút ĩjna, biíc yoobó ĩt níj ĩaacáp wat jī. Pánih ĩjnit, Gayodih, Aristarco wāt jumnidihbut teonit, cāacwā ĩ míc wáacap júduna queétdih ĩt wái bejep wat jī. Gayo, Aristarcojī h Macedonia baácdi h moón Pablo ā pej jum jibnit ĩt jamup wat jī. ³⁰ Pablo queét cāacwādi h wéhenadi h ā bej hichah yahna, Jesúsdi h wāboó caandih ĩt wahcap wat jī. ³¹ Bitá caán baácdi h moón ĩ maáta Pablo ā chéénwābut ā bejcat pínah níjná dooná ĩt wahap wat jī. “Cāacwā ĩ míc wáacapboó ā bejca bojo naáh”, Pablodih ĩt níj naáwát tétup wat jī. ³² Dawá caanjī h míc wáac junit biícdi h “¿Dépanih tigaa jwiít míc mawat tét jwī chāj?” ĩt níj jenah joicáp wat jī. Queét tubit ĩaacnit, ĩt jūih yapanap wat jī. Biquína mách ĩt jūih ĩaacáp wat jī. Bitabat mách ĩt jūih ĩaacáp wat jī. ³³ Biquína judiowā Alejandro wāt jumnidih cāacwādi h ĩt naáwát tétup wat jī. Pánihna, Pablowā ded pah ĩ chājatdih ā yoob naáwát tét níjná, Alejandro “Laiha bojoó”, níjná, áih téihyajī h júutnit, át yayát tétup wat yah jī. ³⁴ Obohjeéhtih, caán judio ā jamuchah ennit, nihát cāacwā chah ĩjnit, biíc yoobó chéne horas pohba ĩt ĩaac jūih ĩñuhup wat jī: “Artemisa, jwiít Éfeso tátchidih moónih dios wili wépép wili mi jumna caá”, ĩt níj ĩaacáp wat jī.

³⁵ Páant ĩ níj ĩaac jūihñuchah ennit, Éfeso tátchidih moón maátadi h teo wáacni boó, “Laiha bojoó” níjnit, nin pah át níj naáwáp wat jī: “Wā déewāá, yeéb Éfeso tátchidih moón, ĩni joyoó. Jwī h chah wépép dios wili Artemisai h muudih wapnit jwiít jwī jamatdih nihát baácdi h moón ĩ jéihna caá. Jeámant caánt pah jígohni buég jéen jüöhni di h en daonit jwī jamuchahbut ĩ jéihna caá. ³⁶ Bitá ‘Nin yoobópdih nihcan caá’, ĩ jīb

nijcán caá. Pániha, ñi míc jüih cádaahá. Túinijeh ñi joyoó. ³⁷ Nit yeéb teo jüóhñit jwíih dios wilidih yeejép niij wéhecan, miih muudih waad béjnit, i nuumcáp be. Pániha, ñi táí chjáaá. ³⁸ Demetrio, platajih teonit biicdih naóh yaquihna, peéh chájat tátuñitboodih naóh yacadih i beje naáh. ³⁹ Jwáub míc wáacna, túinijeh ñi míc wáacáp, buca. Yeéb buu ñi chájatji pah ñi jwáub chájca bojoó. ⁴⁰ Buu yeéb ñi míc jüih ñaacátidh jwí maáta joinit, 'Jwiitdih i yohbipna caá', i niij jenah joiná nacaá. Pániha, yeéb ñi niij ñaac jüih ñuhatjidih queétdih túinijeh jwí jéih naóhcan niit", maátadih teo wáacniboó queétdih át niijíp wut jī. ⁴¹ Páant niij naóh péanit, "Páant bóojeh tiguaá. Ñi bejeé", át niijíp wut jī.

20

Macedonia baác, Grecia baácna but Pablo á juibíat

¹ Páant i jüih ñaac yayát túttimah, Pabloboó Jesúhwáidih bid wáacnit, át jwáub bohénap wut jī, Jesúsdih i cádahcat pínah niijná. Pánih bohé péanit, "Wá bejna caá", niijnit, Macedonia baácna bejna, queétdih át cádah bejep wut jī. ² Caaná juibínit, Dios naáwátidh táoh naóh bohénit, caanjih moón Jesúhwáidih át weñanap wut jī. Queétdih Dios naáwátidh táoh naóh bejna, Grecia baácna át juibínap wut jī. ³ Pánih juibínit, caán baácndih biic peihcanni widh át cháo jwáuhap wut jī. Caanjih jumna, Siria baácna át jwáub chúuh júúwihap wut jī. Obohjeéhtih, judiowá caandih tewihat doonáidh át joyóp wut jī. Caán doonáidh joinit, Pablowá Macedonia baácboó bejni namáidh jwáub aab bejnit, Filipos tútchina it páud dei juyáp wut jī. ⁴ Páant á júúwúchah, Berea tútchidih bóo, Sópater wüt jumni Pablodih át pej jum júúwúp wut jī. Sópater Pirro wúh át jumap wut jī. Tesalónica tútchidih moón Aristarco, Segundobut, Asia baácndih moón Tíquico, Trófimobut, Derbe tútchidih moón Gayo, Timoteobut caandih it pej jum júúwúp wut jī. Filipos tútchina i jwáub juyáchah, weém Lucasbut Pablodih wá jwáub pej jumap jī. ⁵ Pániha, caandih pej jum juiñitji, Troas wüt jumni tútchina i waóh bej páñap jī. ⁶ Páant i bej páñachah, paacánni pandih jwí jeémát túttimah, jwiitboó Pablotjih Filipos tútchidih jumnitji, johlitjih bejni jááj chóodih waadnit, Troas tútchina jwí chúuh bejep jī. Pánih chúuh bejnit, cinco yeó jáap túttimah, caán tútchina chúuh juibínit, queé wáoh bej páñitjidih jwí jwááap jī. Pánih chúuh juibí jwááhñit, siete yeó jáap caanná jwí jum jwáuhap jī.

Troas tútchidih moondih Pablo á naáwát

⁷ Troas tútchidih jumna, domingo yeó jáapdih Jesúh cáacwá míc wáac juiñit, Jesús

á wanatjidih jwí náhni jeémátidh jwí jeémát pínah jätih, Pablo queétdih Dios naáwátidh á bohénap jī. Pániha, Pablo á pée naáwát chei, maátápdih á naáwáp jī, puá chei tac yoob póhba. ⁸ Dawá jiiátna jumni chah bóo tólihbóo jwí míc wáacap jī. ⁹ Pablo á naáwáchah joinit, jáap behni, Eutico wüt jumni, enat jécdih bóo naadih á púuh laáb chúudap jī. Pablo jwiitdih maátápdih Dios naáwátidh á bohénachah, Euticodih quíib chei át jüöhjip taga. Pániha, biic peihcanni tólih chah caán üo chúudni át pud jéen bejep jī. Á pud jéen bejchah ennit, jätih dei be-jnitboó wannidih i wái ñahanap jī. ¹⁰ Pablo i túttimah pée dei bejnit, caandih á juibí ub túuhap jī. Pánih ub túuhñit, nin pah queétdih á niijíp jī.

—Ñi jīgahca bojoó. Á báadhna caá, á niijíp jī.

¹¹⁻¹² Páant á niijíchahjeh, wanniji á jwáub boonap jī. Á jwáub boonachah ennit, queétdih bóo bádi i weñep jī. Pánih wēinit, chah bóo tóliha jwáub púuh laab bejnit, Jesús á wanatjidih jwí náhni jeémátidh jwí jeémép jī, buca. Páant jwí jeémép péanachah, maátápdih Pablo queétdih jwáub bohénajeh, á daa peetéj jī. Páant á bohé péaat túttimah, jwiit jwí bejep jī.

Pablo Troas tútchidih jumni bejnit, Mileto tútchina á juibíat

¹³ Troas tútchidih jumnit, Pablo jätih jwiitdih Aso tútchina johlitjih bejni jááj chóojih á chúuh bej páñat tátuap jī. Pabloboó namámant á bejihap jī. Pániha, Pablo á niijátji pahjeh Aso tútchina caandih jwí jwááap jī. ¹⁴ Caandih jwí jwáááchah, jwí bejni jááj chóodih jwíjééh á waadáp jī. Pániha, caán chóojih chúuh bejnit, Mitilene tútchina jwí chúuh juibínap jī. ¹⁵ Caán tútchidih juibí yap bej, biih yeó jáapdih Quío quewadilh jwí yap bejep jī. Pánih yap bejnit, túttimah bóo yeó jáapdih Samos quewadilh páantjeh jwí en yap bejep jī. Pánih yap bejnit, Trogilio wüt jumni tútchidih ñonitji biih yeó jáap Mileto tútchina jwí chúuh juibínap jī. ¹⁶ Pablo Pentecostés yeó jáapnadh Jerusalem tútchina juibíhna, Asia baácndih maátápdih á jumihcap jī. Pániha, Éfeso tútchidih yoobópdih yap bejnit, Mileto tútchina jwí juibínap jī.

Pablo Éfeso tútchidih moón Jesúhwá maátadih á naáwát

¹⁷ Mileto tútchina jwí juibínachah, Pablo Éfeso tútchidih moón Jesúhwá maátadih á bid bojop jī. ¹⁸ Páant á bid bojnitji jwí pehna i juyáchah, Pablo queétdih nin pah á niij naáwáp jī: "Asia baácndih jumna, ded pah wá chájatjidih yeebjéh ñi jéihna caá. ¹⁹ Nijeéh jumna, dedé biih pah bóo niiját wihcan, jwí Maáh Jesúh tánni doonáidh wá naáwáp jī. Yeéb Jesúsdih chah ñi jéhyat pínah niijná,

wā jūi naawáp jī. ‘Yeéb chah wā jéihna caá’, wā niijcáp jī. Wā déewā weemdih í yéé chājachah yahna, Dios ā wēpatjīh wāpī naóh bohénap jī. ²⁰ Yeéb Jesúsdi h chah űi túi péeat pínah niijná, yeebdih Dios naawátdih wā naóh beedánap jī. Cáacwā í enechah, űi h muanáboobút yeebdih wā bohénap jī. ²¹ Judiowádih, judiowā nihcannitdihbut biíc yoobó Dios naawátdih wā wēp bohénap jī. ‘űi yéé chājatdih cádahnit, jwī Maáh Jesúsdi h űi túi jenah joyoó’, wāpī niij naawáp jī. ²² Pánihna, buu Túini Espírítu ā watat pahjeh tih Jerusalén tátchina bejna caá wā chājap. Caanná juibnít, ded pah wā yapat pínahdih wā jéihcan caá. ²³ Obohjeéhtih, tátchi jumat pah Túini Espírítu weemdih nin pah ā niij jéihyanap be: ‘Jerusalén tátchiboo jumnit, meém yeejép ma yapbipna caá. Meemdih nemat muáboó í nembipna caá’, ā niijíp be. ²⁴ Obohjeéhtih, túini dooná, Dios ā oyat doonádih jwī Maáh Jesús weemdih ā naawát túutap jī. Páant ā watatjidih wā teo péa jwuhbipna caá. Caandih wā teo péa beedánit, wā wunat pínahdih wā úmcan caá.*

²⁵ ‘Pánihna, űijeéh jumna, Jesús maáh ā jumatdih wāpī naawáp jī. Obohjeéhtih, chéneji jwī jwúub múic encat pínahdih wā jéihna caá. ²⁶⁻²⁷ Pánih jéihna, buu nin pah yeebdih wā naóhna caá: Nihat Dios naawátdih yeebdih wā túi naóh beedánap jī. Pánihna, űijeéh moón Dios naawátdih náhcannit í jumuchah, weémboodih peéh chājat ā wi hcan niit. ²⁸ Yeebjéh űi túi jenah joyoó. Jesúsdi h Túini Espírítu yeebdih ā en daawát túutritdih űi túi en dawaa. Ovejawádih en daonít í en dawát pah Jesúsdi hwdihbut yeéb űi túi en dawaa. Dios wúuh wunna, áih meépjīh queétdih áihwā pínah át jīb chājip taga. ²⁹ Weém ninjīh wā bejat túttimah, jiwā ovejawádih í mawat pah, bita yeejépwáboó Jesúsdi hwdih yééjanadih í juóhbipna caá. Pánihna, queét Jesúsdi hwdih űi túi en dawaa. ³⁰ Túttimah, bita űijeéh jumnitboó ‘Jesúsdi h wā jwī jumna caá’, niijná yahna, queétdih í péeat pínah niijná, bita Jesúsdi hwdih yeenit, bi h naawátdih í joyát túutbipna caá. ³¹ Pánihna, űi túi chāja chaáh! Yeó jáap jumat pah, chei jumat pahbut jainit, biíc peihcanni jópchi pohba, Dios naawátdih yeéb nihatdih, wā wēp bohénap jī. Caandih űi túi náhninaá.

³² ‘Buu jwuh bejna, ‘Paá, queétdih ma túi en dawaa’, Diosdi h wā niij wúubna caá. Á oyatdih jenah joinit, űi túi jumbipna caá. Dios naawát wēpép caá. Pánihna, caandih yeó jáap jumat pah űi jepahachah, yeebdih ā teo wáacbipna caá. Pánih jepahnit, Dios pehbhoó nihat ā űionit biícdi h ájeéh űi jumbipna caá. ³³ űijeéh jumna, űi h

dinerodih, űi h yéguéhdi hbut wī h pínah wāpī wúubcap jī. ³⁴ Obohjeéhtih, weemjéh teonit, wī h pínahdih wā jīb chājap jī. Pánihna, wā náahatdih, wājeéh jumnit í náahatdihbut wā tewat jībī h wāpī jīb chājap jī. Páant wā chājatjidih űi jéihna caá. ³⁵ Maatápdih űijeéh jumna, búdi wā tewechah, űi enep jī. Pánih ennitji moh yéejnitdih teo wáacat túut niijná, yeebbút biíc yoobó űi chājaá. Jwī Maáh Jesús nin pah ā niijátjidih űi túi náhninaá: **‘Ded bi hdi h teo wáacna, chah búdi ā wēibipna caá. Obohjeéhtih, áihdi hje h ubna, nump ā wēibipna caá’**, át niijíp wat jī’, Pablo Éfeso tátchidih moón Jesúsdi h wā í maatadi h ā niijíp jī.

³⁶ Páant niij péanit, Pablo queét biícdi h bódicha caj yoh űajnit, Diosdi h í wúubap jī. ³⁷ Páant í wúub péanachah, queét nihat Pablodih oina, pin teonit, jainit, áih péo tíbdih í nomop jī. ³⁸ ‘Yeebdih chéneji wā encan niit’, ā niijíchah joinit, queét búdi í jīgahap jī. Pánihna, caán jélitna jwī dei bejehchah, jwijeéh queét nihat í pée dei bejep jī.

21

Pablo Jerusalén tátchina ā jwúub bejat

¹ Mileto tátchiman bejna, Jesúsdi h wā maátá Éfeso tátchimanit jainitjidih ‘Jwī bejna caá’, niijnit, johlitjīh bejni jááj chóodih waadnit, Cos wát jumni quewaboó jwī chúuh juibínap jī. Pánih juibínitji daanimanit bóo yeó jáapdi h Rodas wát jumni quewadi h chúuh juibi, yap bejnit, Pátara wát jumni tátchidih jwī juibínap jī. ² Pátara tátchidih juibínitji Fenicia baácboó bejni pínah jááj chóodih jwī bid juyép jī. Pánihna, caán chóodih waadnit, caanná jwī bejep jī. ³ Pánih bejna, Chipre wát jumni quewa wáyámant bóo huwámant ā jígohochah, en yap bejnit, Siria baácdi h Tiro wát jumni tátchina jwī chúuh juibínap jī. Pánih chúuh juibínit, bií déedih í ub aabánachah, caanjī h jwī chāo jwuhap jī. ⁴ Páant í aabaát pónih, jwíitboó tátchi tacna bejni, Jesúsdi hwdih jwī jwááap jī. Pánih jwááhnit, biíc semana űjeéh jwī chāo jwúuhap jī. Pablo ded pah Jerusalén tátchiboo ā yapat pínahdih Túini Espírítu queétdih át jéihyanap tajī. Pánihna, ‘Jerusalénna ma bejca bojóo’, caandih í niijíp yah jī. ⁵ Obohjeéhtih, queétdih jepahcan, jwī bejat pínah yeó jáapdi h tátchimanit jwī jwúub dei bejep jī, páant mantih. Nihat Jesúsdi h wā, í weha mána yaádhjīh, í wehjīhbut jwíitdih búdi muj jwéejdih bóo jélit ón coahna í pej jum dei bejep jī. Pánihna, nihat ón jumapboó dei juibínit, bódicha caj yoh űajnit, Diosdi h biícdi h jwī wúubap jī. ⁶ Pánih wúub péanit, ‘Jwī bejna caá’, niijnit, queétdih pin teo péanit,

Ƶwĩ ƵǵóhniƵi Ƶǵǵá ƵhóodihƵeh muntih Ƶwĩ Ƶwǵǵub waadáp Ƶĩ. Ƶwĩ Ƶwǵǵub waadáchah en péanit, ƵesúhƵwǵǵá Ƶih mǵǵúná Ƶi Ƶwǵǵub aab béƵep Ƶĩ.

7 Pánihna, Tiro tútchimant bej, Tolemaida wát jumni tútchina Ƶwĩ Ƶhǵǵúh Ƶuibínap Ƶĩ. Caaná Ƶhǵǵúh Ƶuibínit, ƵesúhƵwǵǵá Ƶi Ƶwǵǵúh Ƶwǵǵáhnit, mǵǵj teo, bíic yeó Ƶáap Ƶjeéh Ƶwĩ Ƶhǵǵo Ƶwǵǵuhap Ƶĩ. 8 Cheibit caán tútchimant bej, Cesarea tútchina aáb Ƶuibínit, Felipe pebhboó Ƶwĩ Ƶuibínap Ƶĩ. Caán Felipe Ƶesúh Ƶtáini doonádih wǵǵp naóhni á Ƶumap Ƶĩ. Jerusalén tútchiboó Ƶesús á naáwát túttnitdih teo wáacnit pínah siete neonádih Ƶi Ƶnio láa, Felipedihbat Ƶi Ƶníwip wut Ƶĩ.* 9 Á weh yatá chémena mió yáadh, áa wihcannit, Dios naáwátidih naóh yapanit Ƶi Ƶumap Ƶĩ. 10 Ƶjeéh daocánni yeó Ƶáap Ƶwĩ Ƶum Ƶwuhachah, Agaboboó Judea baácmant Ƶǵóhni á dei Ƶuyáp Ƶĩ.* 11 Pánihna, Ƶwĩ pebhna Ƶuinít, Pabloih Ƶuyáát tǵpdih ubnit, caan tǵpƵih áih téihya áih Ƶitachidibut á mió chéwep Ƶĩ.

—Nin pah Túini Espírítu á niijná caá: ‘Jerusalén tútchidih moón judiówá nin Ƶuyáát tǵp mínahdih Ƶi chéobipna caá. Pánih chéonit, judío nihcannitdih caandih Ƶi wǵǵhibna caá’, á niijná caá, Agabo á niijíp Ƶĩ.

12 Páant á niijichah joinít, “Jerusalén tútchina ma bejca bojó”, Ƶwiít ni-hat Pablodih Ƶwĩ wǵǵp niijíp yuh Ƶĩ. 13 Obohjeéhtih, Pablobó Ƶwiítidih nin pah á niijíp Ƶĩ:

—ƵDépanih tiggáá Ƶi Ƶǵá? Weemdih Ƶi Ƶǵahaca bojó. Ƶesúh Ƶtáini doonádih wá naáwát Ƶiib nemat mǵǵúboó Ƶi nemihna, Ƶi neme naáh. Weemdih Ƶi mawih nabut, Ƶi mawa naáh. Weémboó wá úmcan caá, á niijíp Ƶĩ.

14 Páant Ƶwĩ naáwáchah yuhna, Pablo á jephachah ennit, Ƶwĩ cádahap Ƶĩ.

—Dios á náahatdihjeh á chǵa naáh, Ƶwĩ niijíp Ƶĩ.

15 Túttimah, Ƶwiíh bíi déedih Ƶwǵǵub ámoh péanit, Jerusalén tútchina Ƶwĩ aab béƵep Ƶĩ. 16 Bita Cesarea tútchidih moón ƵesúhƵwǵǵábut Ƶwiítidih pej Ƶum bejnit, Mnasón wát jumni pebhna Ƶwiítidih Ƶi numah Ƶuibínap Ƶĩ. Mnasón Chípree quewadih bóo jonjeh ƵesúhƵwǵǵá jephahni á Ƶumap wut Ƶĩ. Pánihna, á pebh Ƶwĩ Ƶumap Ƶĩ.

Pablo Santiagodih enedih á bejat

17 Jerusalén tútchina Ƶwĩ Ƶuibínachah, ƵesúhƵwǵǵá wéinit, Ƶwiítidih Ƶi Ƶwǵǵáhnit mǵǵj tewep Ƶĩ. 18 Bíih yeó Ƶáap Santiago pebhna Pablobíh enedih Ƶwĩ beƵep Ƶĩ. Nihat ƵesúhƵwǵǵá Ƶi wǵǵóhni á pebh Ƶuibínit, Ƶi páñap tají. 19 Pánihna, Pablodih Ƶi mǵǵj teo péanachah, judiówá nihcannitjeéh Ƶum láa, Dios caandih ded pah á chǵajat tútatjidih Pablo queétdih á naóh beedánap Ƶĩ. 20 Páant á naáwáchah

joinít, nihat bíicdih Diosdih bádi Ƶi weñep Ƶĩ. Túttimah, Pablodih nin pah Ƶi niij naáwáp Ƶĩ:

—Ƶwĩ dée Pablo, ma joyoó. Dawá judiówáboó Ƶesúsdih túi jephahnit, Moisés á wutatjidih páantjeh nihat Ƶi jephahna caá. 21 Pánihna, bita nih yáanit, nin pah queétdih Ƶi niij naáwáp wut be. ‘Pablo judiówádh bohéna, Moisés á wutatjidih á Ƶi jephahat tútcap wut be. Judiówádh Ƶi wehdih quehli nah yapat chóodih á Ƶi bóodat tútcap wut be. Ƶwĩ nuowáƵi ded pah Ƶi chǵajatjidih á Ƶi chǵajat tútcap wut be’, Ƶi niijíp wut be. 22 Queét judiówá Ƶesúsdih jephahnit niníh ma Ƶuyát doonádih Ƶi joimí nacaá. ƵPánihna, queét Ƶi Ƶijcat pínah niijná, ded pah tiggáá Ƶwĩ chǵáƵi? 23 Nin pah ma chǵajaá: Ƶwíjeéh moón chémena mió ƵesúhƵwǵǵá ‘Nin pah wá chǵáƵipna caá’, Diosdih Ƶi niijíp wut Ƶĩ. Obohjeéhtih, páant niijnít Ƶi péa Ƶjuhcan caá. 24 Pánihna, queétdih numah bejnit, Moisés á wutatji pah ma chǵajaá, ‘Queét túinit caá búca’, Dios á niiját pínah niijná. Moisés á wutatji pah, Ƶi niiját péaat Ƶútat pínah niijná, Ƶi wao bojat pínah Ƶiib meémboó ma Ƶiib chǵajaá. Meém páant ma chǵajachah ennit, ‘Ƶwĩ joiní dooná yoo bópdih á Ƶi nihcan tagaá’, Ƶwĩ déewá Ƶi niij Ƶeihbipna caá. Páant niijnít, Moisés á wutatjidih ma túi jephahatdih queétdih Ƶi Ƶeihbipna caá.* 25 Obohjeéhtih, judiówá nihcannit ƵesúhƵwǵǵáboodih Ƶi Ƶiéhpat pínah niijná, Ƶwíitjeh Ƶwĩ jenah joyátidih Ƶáantjeh nin pah queétdih Ƶwĩ niij daác wahap Ƶĩ: ‘Pápnidih wǵǵhniƵi jeémátdih Ƶi jeémƵca bojó. Meépdihbat Ƶi babhca bojó. Nuáhpwádh Ƶóp teonit maonidih Ƶi jeémƵca bojó. Ni áa nihcannitjeh Ƶi yej chǵáƵa bojó’, queétdih Ƶwĩ niijíp Ƶĩ, Pablodih ƵesúhƵwǵǵá maáta Ƶi niijíp Ƶĩ.*

Dioih muú díitna Pablodih Ƶi tewat

26 Páant á niijichah joinít, Pablo cheibit queét chémena mió neonádih numah bejnit, “Queét túinit caá”, Dios á niiját pínah niijná, Moisés á wutatjidih Ƶi chǵajap Ƶĩ. Pánihna, Dioih mǵǵúná waadnit, Ƶi péaat pínah yeó Ƶáapdih, Diosdih Ƶi wǵǵahat pínah yeó Ƶáapdihbut sacerdotewádh Ƶi naáwáp wut Ƶĩ.

27 Moisés á wutatji pah siete yeó Ƶáap Ƶi chǵajat pínahdih Ƶi péa Ƶúuwáchah, bíquína judiówá Asia baácmant caandih Ƶi mǵǵúná Ƶǵóhni, Dioih muú díitna Pablodih Ƶi enep wut Ƶĩ. Pánih ennit, Pablodih Ƶi ijat pínah niijná, dawá cáacwádh Ƶi yee naáwáp wut Ƶĩ. Páant Ƶi yee naáwáchah, Pablodih Ƶi jnit, Ƶi tewep wut Ƶĩ. 28 “Yeéb Ƶwĩ déewáá, Ƶwiítidih Ƶi teo wáac Ƶúuwá. Nin nihat baáboó Ƶiib bohéna, Ƶwiít judiówádh, Moisés á wutatjidih, nin Dioih mǵǵúhdihbut nihat cáacwádh yeejép ápi bohéna caá. Judiówá nihcannitdih buu Dioih

* 21:8 Hch 6.5; 8.5 * 21:10 Hch 11.28 * 21:24 Nm 6.2-21 * 21:25 Hch 15.29

mæddih ñamah waadnit, nindih ã yéejana caá”, i niij ñaacáp jī.

29 Jātih Pablo judío nihcanni Tróximo wāt jumni, Éfeso tātchidih bóodih Jerusalén tātchidih ã ñamah jibichah, it enep wut jī. Páant ã ñamah jibichah enniti “Pablo judío nihcannidih Dioih muú díftna át ñamah waadáp tagaá”, it niij jenah joiij tagaá. Obohjeéhtih, páant i niij jenah joyát yoobópdih nihcap jī.*

30 Páant i niij ñaacáchah joinit, nihat caán tātchidih moón iijnit, ñáo waad béj, Pablodih teonit, Dioih muú díftmant it wái bac bejep wut jī. Páant i wái bac bejehahjeh, jécdih it ñuún nemep wut jī. 31 Pánih wái bac bejnit, caandih mao yohihna, tabit i ñaacát dooná Romano soldadowā i maáhdih át juibínap wut jī. “iNihat Jerusalén tātchidih moón ñaac peét bejna caá i chājap!” it niijíp wut jī. 32 Caán doonádh joinitjeh, Pablodih pūinit pebhna áih soldadowādh ã ñamah ñáo juýáp jī. Pánihna, queét i juýáchah ennit, Pablodih i pái cádahap jī. 33 Queét pebhna joinit, soldadowā i maáh Pablodih nemat muúboó nemat túut niijná, chéne itah tópnajih caandih ã chéwat túutap jī. Pánih chéonit, caandih pūinitnih nin pah ã niij uúdh joyóp jī: “¿Déhe tiguaá nin? ¿Dedé tibeé ã chāj?” ã niijíp jī. 34 Biquína wáac joinit mácah juíh ñaac, bita mácah i juíh ñaacáp jī. Páant i ñaacáchah, soldadowā i maáh ded pah i niijátidih át beh joicáp wut jī. Pánihna, yoobópdih jéhihna, Pablodih iih muú díftna soldadowādh ã ub waad béjat túutap jī. 35 Iih muúna i ub páuh laab béjehah ennit, iijna, cáacwā caandih i teo bid ñuún péenap jī. Pánihna, cáacwā i jwúub déuc wáicat pínah niijná, páantjeh i beo páuh laab béjep jī. 36 Páant i bejehah, dawá queétdih ñuún péenit, “iCaandih ñi mao yohoó! iCaandih ñi mao yohoó!” i niij ñaacáp jī.

“Yeejép wā chājcap be”, Pablo ã niiját

37 Pánihna, Pablodih iih muúna i ub waad béjehahjeh, Pablo soldadowā i maáhdih nin pah át niijíp wut jī:

—Weém meemdih baini wā naawíhna caá, Griego wéheatjih át niijíp wut jī.

—¿Dépah meém Griego wéheatdih jéihni niit? 38 ¿Meém Egipto baácdih bóo jwí maátadih yohihna, cáacwādh maonitdih muú wihcapboó cuatro milwā duó wáni nihcan niit? soldadowā i maáh Pablodih át niij uúdh joyóp wut jī.

39—Caán nihcan caá. Weembút judío man tiguaá. Cilicia baácdih Tarso tātchidih bóo caá. Caán tātchi oboh jumni tātchi nihcan caá. Pánihna, queét cáacwādh weemdih ma naawát túutú, Pablo át niijíp wut jī.

40 Páant ã niijíchah joinit, Pablodih át naawáp túutap wut jī. Pánihna, Pablo páuh laab béjat cáyahdih ñuhnit, i yayát pínah niijná, áih téhyajih ã júutap jī. Páant ã júutachah, i ñaac yayáchah ennit, Pablo queétdih iih wéheatjih ã naawáp jī.

22

1 “Yeéb wā déewáa, yeéb behnitbut ñi joyoó. Ded pah wā chājatji yeebdih wā naawát túut caá”, Pablo ã niijíp jī.

2 Pablo iih wéheatjih ã naawáchah joinit, laihcanjeh i joi ñuhap jī. Pánihna, Pablo nin pah queétdih ã niij naóh yoobánap jī:

3 “Weembút judío man tiguaá. Tarso tātchidih wāt cáac jumap jī. Obohjeéhtih, Cilicia baácdih bóo yuhna, nin Jerusalén tātchidih wā behep jī. Nihat Dios naawátidih, Moisés ã wutatjidih, jwí nuowā i naawátjidihbut Gamaliel weemdih ã bohénap jī. Nihat Dios ã wutat pah, yeéb ñi chājat pahjeh mantih, weembút wāpí chājap jī.* 4 Pánihna, Jesúsdih jepahnitdih enihcan, queétdih mao ñuún péena, queétdih búdi pohba wā moh yéejanap jī. Queétdih ñuún teo chéonit, neoná, yaádhidibut nemat muúboó wāpí nemat túutap jī. Bitadihbut wāpí mao yohat túutap jī. 5 Pánihna, jwíh sacerdotewā i maáh, nihat bita jwí maátabut páant wā naawát pah mantih queétdib biic yoobó i naóhbiipna caá. Queét jī Damasco tātchidih jumnit judiowā i maátadih wā júutat pínah papélah núodih weemdih i daac wúhup jī. Pánihna, caán núodih ubnit, caánboó jumnit Jesúsíhwādh chéonit, wā ub jwúub juáwúchah, queétdih i peéh chājat pínah niijná, Damasco tātchina jwí bejep jī.*

Pablo ded pah ã túut nuumátjidih ã naawát (Hch 9.1-19; 26.12-18)

6 “Damasco tātchina toáh juibínachah, yeó jáap tac yoób, báadhajeh wépép yeh iigát weemdih ã yeh iig jáhanap jī. 7 Caandih en wáhi bejnit, baácbóo wā buugúp jī. Pánih buugnít, wéheatdih wā joyóchah, weemdih nin pah ái niijíp jī: ‘¿Saulo, Saulo! ¿Dépanih tiguaá weemdih ma mawíh ñuún péé?’ ã niijíp jī. 8 Páant ã niijíchah joinit, nin pah wā niij jepahap jī: ‘¿Maá, meém déhe tiguaá?’ wā niijíp jī. ‘Weém Jesús Nazaret tātchidih bóo ma mawíh ñuún péeni caá’, weemdih ã niij jepahap jī. 9 Wā pej jumnit caán yeh iigátidihjeh it enep wut jī. Obohjeéhtih, weemdih ã wéheatboodih it joicáp wut jī. 10 Pánihna, nin pah wā jwúub niij uúdh joyóp jī: ‘¿Maá, ded pah wā chājatdih tiguaá ma náah?’ Jesúsdih wā niijíp jī. ‘Ma ñah ñuhú. Damasco tātchiboó ma waad béjeé. Caanjih ma jumuchah,

* 21:29 Hch 20.4 * 22:3 Hch 5.34-39 * 22:5 Hch 8.3; 26.9-11

ded pah ma chājat pínahdih meemdih naóhni ma pebhna ā juibíbipna caá', Jesús weemdih ā niijíp jī. ¹¹ Pánihna, caán wēpép yeh iigátidih enniji wā jéih encah, wā pej jumnit weemdih téhyamant wáinit, Damasco tǎtchina ī ub bejep jī.

¹² “Caanjīh biic newé Ananías wūt jumni āt jumap tajī. Caán Diosdih túi wēi uábhni, nihāt Moisés ā wutajjidih túi chājni, caanjīh moón judiowā caandih ī túi wēi enni tajī. ¹³ Pánihna, wā pebhna juí űhñnit, caán Ananías nin pah weemdih āi niijíp jī. ‘Wā dée Saulo, buu ma jwúub enbipna caá, páant muntih’, ā niijíp jī. Páant ā niijíchahjeh, jwúub ennit, caandih wā enep jī. ¹⁴ Nin pah Ananías weemdih ā jwúub niijíp jī: ‘Jwī űowā ī wēini Dios ded pah meemdih ā náah yacat pínahdih ma jéihyat pínah, Jesús táini yoobátidih ma enat pínah, caandih ma joyát pínahdihbut, meemdih āt űiwip taga. ¹⁵ Meemboó āih doonádih nihāt cāacwādih bohéna, ma enatjidih ma joyátjidihbut ma naóhbiipna caá. ¹⁶ Pánihna, ¿dedédih pái jwah tígaa ma chāj? ¡Ma űah űuhuu! Ma yéejatdih cádahnit, Jesúsdi h jepahni jumna, ma daabáát tǎtǎt’, Ananías weemdih ā niijíp jī.

Pablo judiowā nihcannitdih ā bohéatjidih ā naáwát

¹⁷ “Túttimah, nin Jerusalén tǎtchina jwúub junit, Dioih muuná uábdíh wā bejep jī. Páant wā uábat pónih, jáana yuhna, oo jumat pah Jesúsdi h wā enep jī. ¹⁸ Páant wā enechah, nin pah weemdih ā niijíp jī: ‘**Nin Jerusalén tǎtchidih moón wíh doonádih ma naáwáchah, ī joíhcan níit. Páant ī joíhcah, nin tǎtchimant wacanjeh ma bac bejeé'**, Jesús ā niijíp jī. ¹⁹ Páant ā niijíchah joinit yuhna, nin pah wā jwúub níj jepahap jī: ‘Maá, jātih weém wā déewa ī míc wáacat muunádih waadnit, mihwádih nemat muúboó nemíhna, wā mawíh űuún péeatdih nihāt queéjtjeh ī jéihna caá. ²⁰ Bitá Estebandih ī mawachah, wēi ennit, maonitih jih ī dawat chóonadih wā páñap jī. Páant wā chājatjidih jéihnit, weemdih yeejép ī chājcan níit’, Jesúsdi h wā niijíp jī.* ²¹ ‘**Weemjéh tígaa meemdih wā wahap, yuúp bóo baácnadih moón judiowā nihcannitdih wíh táini doonádih ma naáwát pínah ni-ijná. Pánihna, buu weemdih jepahnit, ma bejeé'**, Jesús weemdih ā niijíp jī”, Pablo queéť iijnitdih ā niijíp jī.

Pablo soldadowā ī maáhjh ā míc wéheat

²² Páant ā niijíchah joinit, judiowā nihcannitdih ā naáwátjī peéh joíhcan, nin pah ī níj űaacáp jī: “¡Caandih űi mao yohoó! ¡Caandih űi mao yohoó! ¡Nin baácbóo ā jumuchah, ā táican caá! ¡Caandih mao yohatjeh caá

naahap!” ī níj űaacáp jī. ²³ Nihat cāacwā bádí ī űaacáp jī. Pánih űaacnit, tubit ī iijatdih jéutna, biquína jih ī dawat chóodih ī too dug yohochah, bitaboó baácdih júinit, ī waáh yoh űahanap jī. ²⁴ Páant ī chājachah ennit, soldadowā ī maáh űih muú diitboó Pablodih ā ub waad béjat tǎtǎt jī. Caanná waád juibínit, Pablo yoobópdih ā naáwát pínah ni-ijná, űuúep chóo tǎpnajih caandih āt puñat tǎtǎt wut jī. Judio wéheatdih beh joicán, “¿Dedé peéh tígaa cāacwā caandih ī jéih?” āt níj jéihhip wut jī. ²⁵ Í maáh páant ā niijíchah joinit, ī puñat pínah jātih soldadowā Pablodih it chéo dodhdop wut jī. Obohjeéhtih, Pablo ā pebh űhñni nump jumni soldado maáhdih nin pah āt niijíp wut jī:

—Weém Roma baácdih bóo wā jumuchah, ded pah wā yéej chājatdih jéihcan yuhna, ¿weemdih ma puñat tǎtǎtmi níit? āt niijíp wut jī.

²⁶ Páant ā niijíchah joinit, caán nump jumni maáh ā maáh pebhna juibínit, nin pah caandih āt níj naáwáp wut jī:

—¡Maá, ma túi chājaá! Nin newé ‘Weém Roma baácdih bóo caá’, weemdih ā niijíp be, āt niijíp wut jī.

²⁷ Páant ā niijíchah joinit, ā maáhboó Pablo pebhna juibínit,

—Weemdih ma naáwá. ¿Meém yoobópdih Roma baácdih bóo níit? āt niijíp wut jī.

—Jújuh, caanjīh bóo tígaa weém, Pablo āt níj jepahap wut jī.

²⁸ —Weemboó Roma baácdih bóo jumíhna, queéť maátadih bádí dinero wā wáñap jī, soldado maáh Pablodih āt niijíp wut jī.

—Obohjeéhtih, weemboó jwíh cāac jumna, páant wáát jumap jī, Pablo āt niijíp wut jī.

²⁹ Páant ā niijíchah joinitjeh, ī maáh, caandih páihñnit soldadowábut it doo jwúub űuhup wut jī. Pablo Roma baácdih bóo ā jumuchah yuhna, ā chéwat tǎtǎtjī peéh bádí āt űumap wut jī.

Pablo judiowā ī maátadih ā wéheat

³⁰ Ded pah Pablodih judiowā tubit ī jāihñatdih soldadowā ī maáh yoobát páantjeh āt jéihhip wut jī. Pánihna, cheibit nihāt sacerdotewā ī maátadih, judiowā ī maátadih yah buca āt míc wáacat tǎtǎt wut jī. Pablodih ub júúwát tǎtǎt, nihāt wáac junit pebhna āt ub waad béjat tǎtǎt wut jī.

23

¹ Pablo queétdih jwááh en űhñnit, míc wáac junitdih nin pah āt niijíp wut jī:

—Wā déewáá, Dios ā enechah, weém wāpí túi chājap be, āt niijíp wut jī.

² Páant ā niijíchah joinit, sacerdotewā ī maáh, Ananías wūt jumni, páant ā niiját peéh, Pablo pebh űhñnitdih āih jacdih āt

* 22:20 Hch 7.58

nem mawat t^uat^up wut jⁱ. ³ Páant ā chājchah, Pablo caandih nin pah āt niij jūihñap wut jⁱ:

—Meém ma laiha bojoó. Dios meemdíh ā peéh chājbipna caá. Ninjⁱh chāudnit, ‘Meém Dios ā wutatdih yap yohni caá’, weemdíh niijná yuhna, weemdíh páant mawat t^uat^una, meémboó bácah ā wutatdih chah yap yohni caá, āt niijíp wut jⁱ.*

⁴ Páant ā niijíchah, bita ā pebh ñahnit Pablodih nin pah ĩt niijíp wut jⁱ:

—¿Sacerdotewā ĩ maáh Dios ā ñionidih meém yeejép niij jūih niit ma chājap? ĩt niijíp wut jⁱ.

⁵ —Wā déewāá, caán sacerdotewā ĩ maáh Dios ā ñioni ā jumatdih wā jéihcan beé. Jéihna, páant wāta niijcán tagaá. Dios naáwát^udih naóh yapanit nin pah ĩt niij daacáp tajⁱ: ‘Ñi maáhdih yeejép niij wéheca bojoó’, ĩ niij daacátjidih weembút jepahni caá, Pablo āt niijíp wut jⁱ.*

⁶ Queét míc wáac chāudnit biquína saduceowā, bita fariseowā ĩ jumatdih jéihnit, Pablo nin pah āt niij ñaacáp wut jⁱ:

—Wā déewāá, weém fariseo wūáh jumna, weembút fariseojeh mun tigaá. Nihat wunnitji ĩ jwáub boo pud jéuwát pínahdih wāpⁱ páina caá. Caandih wā bohéat jīb weemdíh nemat meéboó nemihna, ĩ tewep be, āt niijíp wut jⁱ.*

⁷ Páant ā niijíchah joinit, queétjeh ĩt míc jūih jwihip wut jⁱ. Saduceowā fariseowājⁱh biic yoobó ĩt jenah joicáp wut jⁱ. ⁸ Saduceowā nin pah ĩpⁱ niijná caá: “Wunnitji ĩ jwáub boo pud jūóhcan niit. Ángelwā, wunnitⁱh caolihñabat ĩ wihcan caá”, ĩpⁱ niijná caá. Obohjeéhtih, fariseowāboó mácah jenah joinit, “Wunnit ĩ jwáub boo pud jūóhbi^pna caá. Ángelwā, wunnitⁱh caolihñabat ĩ jumna caá”, ĩpⁱ niijná caá.* ⁹ Pánihna, queét míc wáacnit tabit jūihna, chah pohba ĩt míc jūih ñaacáp wut jⁱ. Biquína Moisés ā wutatjidih bohénit fariseowā ñah ñahnit, nin pah wēpép ĩt niij ñaacáp wut jⁱ:

—‘Nin newé yeejép chājⁱni nihcan caá’, jwiit jwⁱ niij jenah joiná caá. Biic wunnih caolih, biic ángel caandih ā naóh dée caá. Páant ā naáwáchah, jwiit nindih peéh chājⁱnit, Diosdih jwⁱta yap yoh tagaá. Pánihna, jwⁱ peéh chājca boj jūih buca, ĩt niijíp wut jⁱ.

¹⁰ Chah yeejép pohba ĩt míc jūihñap wut jⁱ. Páant ĩ míc jūihñachah ennit, soldadowā ĩ maáh úmna, nin pah āt niij jenah joyóp wut jⁱ: “Pablodih yeejép ĩ chājⁱmi dée caá”, niij jenah joinit, ĩ míc wáac juyúpmant Pablodih ĩh muná soldadowādih āt ub waadát t^uat^up wut jⁱ.

¹¹ Caan chéijeh Jesús Pablo pebh jígohnit, caandih nin pah āt niijíp wut jⁱ: **“Ma úmca bojoó. Wih táini dooná Jerusalén tátchidih moondih ma naáwát pahjeh mantih Roma tátchidih moondihbut ma naáwáp”**, āt niijíp wut jⁱ.

Pablodih judíowā ĩ mao yohíhat

¹² Cheibitjeh, biquína judíowā míc bih wáac joinit, nin pah ĩt niij míc wéhenap wut jⁱ: “Jwiit Pablodih jwⁱ maocah, jwiitdih Dios ā mawa naáh. Pablodih jwⁱ mawat pínah jātih, jeémpcan, jwⁱ babhca boj jūih”, ĩt míc niijíp wut jⁱ. ¹³ Cuarenta judíowā chah pohba Pablodih mawihnit páant niijnit wut jⁱ. ¹⁴ Páant niijnit, sacerdotewā ĩ maáta, bita ĩ maáta pebhna juibnit, queétdih nin pah ĩt niij naáwáp wut jⁱ:

—Nin pah jwⁱ niij míc wéhenap be: ‘Jwiit Pablodih jwⁱ maocah, Dios jwiitdih ā mawa naáh. Pablodih jwⁱ mawat pínah jātih, jeémpcan, jwⁱ babhca boj jūih’, jwⁱ míc niijíp be. ¹⁵ Pánihna, jwiit judíowā nihat jwⁱ maáta ñi míc wáacpoó Pablo ā jwáub jéuwát pínah niijná, yeebjéh soldadowā ĩ maáhdih dooná ñi wahaá. Nin pah caandih ñi niiji. ‘Pablodih jwⁱ jwáub wábh joíhna caá, páant mantih’, ñi niiji. Pánihna, jwiitboó míc bih pánit, ñi pebhna ā juyát pínah jātih, caandih jwⁱ maobipna caá, ĩ maátadih ĩt niijíp wut jⁱ.

¹⁶ Obohjeéhtih, Pablo jwan wááh ded pah ĩ chājat pínah doonádh āt joyóp wut jⁱ. Pánih joinit, soldadowáih muná waad juibnit, ā joyátjidih Pablodih āt naáwáp wut jⁱ. ¹⁷ Pánihna, Pablo biic nump jumni maáhdih bid bojnit, nin pah caandih āt niijíp wut jⁱ:

—Nin jáap behnidih ma maáh pebhna ma ub bejeé, ded pah ā joyátjidih caandih ā naáwát pínah niijná, āt niijíp wut jⁱ.

¹⁸ Pánihna, caán soldado ā maáh pebhna caandih āt numah bejep wut jⁱ. Numah juibnit, nin pah ā maáhdih āt niijíp wut jⁱ:

—Pablo nemat meéboó jumni nin jáap behnidih ma pebhna weemdíh ā numah jéuwát t^uat^up be, ded pah ā joyátjidih meemdíh ā naáwát pínah niijná, āt niijíp wut jⁱ.

¹⁹ Pánihna, ā maáh bita wihcapboó caán joinijidih téhiyamant teo wái bejnit, nin pah āt niij wábh joyóp wut jⁱ:

—¿Dedédh tigaá weemdíh ma naáwáh? āt niijíp wut jⁱ.

²⁰ —Judíowā ĩ maáta cheibit meemdíh Pablodih ĩ pebhna ĩ wah bojat t^uat^ubi^pna caá, caandih jwáub wábh joí enat t^uat^u ni-ijná. ²¹ Obohjeéhtih, bita caandih mawihna, ĩ míc bih páibi^pna caá. ‘Pablodih jwⁱ mawat pínah jātih, jeémpcan, jwⁱ babhca boj jūih’, ĩt míc niijíp wut be. Páant niijnitji ma jepahat

* 23:3 Mt 23.27 * 23:5 Ex 22.28 * 23:6 Hch 26.5; Fil 3.5 * 23:8 Mt 22.23; Mr 12.18; Lc 20.27

pínahdih buu páina caá í chājap. Pánihna, í wábatdih ma jepahca bojóó, Pablo jwan wáúh soldadowā í maáhdih át niijíp wut jī.

²² —Weemdih ma naáwátjidih bitadid ma naóhca bojóó, soldadowā í maáh át niijíp wut jī. Páant niij péanit, caán jáap behnidih át jwáub bejat túatup wut jī.

Maáh Félix pebhna Pablodih í wahat

²³⁻²⁴ Pablo jwan wáúh ā jwáub bejat túttimah, soldadowā í maáh chénewā ā nump jumnit maátadid ā pebhna át bid bojop wut jī. Páant ā bid bojnit í juibínachah, nin pah queétdih át niij naáwáp wut jī: “Doscientos soldadowā yáac chūi bejnit pínahdih míc wáacnit, űi ámohat tútú. Bitá setenta soldadowā caballowājih bejnit pínah, bita docientos soldadowā ítah tōopdih ubnit pínahdihbut míc wáacnit, űi ámohat tútú. Pabloh caballowā pínahdihbut űi ámoh wáhuá. Míc ámoh péanit, buu chei las nueve, páú Cesarea tútchi, Maáh Félix pebhna Pablodih űi túi ub bejeé”, át niijíp wut jī.

²⁵ Pánihna, caán maáh nin pah Maáh Félixidih át niij daacáp wut jī:

²⁶ “Weém, Claudio Lisias meém wā maáh Félixidih wā daác wahna caá. ¿Ma túi jum níit? ²⁷ Nin tútchidih moón judíowā nin newé Pablo wát jumnidih íjnit, caandih maona í chājap be. Páant caandih í mao yohat déedih, í pebhna wíh soldadowājih enedih wā bejep be. Caánboó Roma baácdih bóó ā jumachah jéihnit, caandih í maocat pínah niijná, jwí dúac wáyap be. ²⁸ Páant í mawíhichah ennit, ded pah í jūih űaacátdih jéihhna, í maáta í míc wáacpboó caandih wā numah bejep be. ²⁹ Caánboó jwí jumachah, queét judíowā í watatdihjeh í jūihñap be. Obohjeéhtih, dedé ā yéej chājatji jīb wunat pínah, nemat muúboó nemat pínahbut caandih ā wihcan beé. ³⁰ Bitá míc bih páinit mawíhat doonádih joinit, waícanjeh ma pebhna caandih wā wahap be. Pánihna, caandih naóh yacnitdih ma pebhna wā bejat tútubipna caá, meémboodih í naóh yacat pínah niijná”, soldadowā í maáh Maáh Félixidih át niij daacáp wut jī.

³¹ Queét soldadowā í maáh ā watatdih joinit, chei Pablodih numah bejna, páú Antípatris tútchina í juibínap wut jī.

³² Cheibit queét jítchajih bejnit soldadowā Jerusalén tútchina í jwáub bejep wut jī. Obohjeéhtih, bita caballowājih bejnitboó Pablodih í numah bejep wut jī. ³³ Pánih bejna, Cesarea tútchina juibí, Maáh Félix pebhna waád juibínit, í maáh ā daácniji papélah núodih wáhnit, Pablodihbut caandih í wáhap wut jī. ³⁴ Pánihna, caán núodih en péanit, Félix Pablo ded baácdih

bóó ā jumatdih át wábh joyóp wut jī. Cilicia baácdih bóó ā jumatdih jéihna, nin pah Pablodih át niijíp wut jī:

³⁵ —Meemdih naóh yacnit í juyúchah, queétdih wā joibipna caá, át niijíp wut jī. Páant niijnit, caandih í waput pínah niijná, Maáh Herodesjūih muuná Félix soldadowādih át ub bejat túatup wut jī.

24

Pablo Maáh Félixidih “Wā yéej chājcan beé”, ā niiját

¹ Bíicjīh bóó téihya yeó jáap túttimah, sacerdotewā í maáh Ananías, bita judíowā maáta bíicdih Cesarea tútchina í űun déi juibínap wut jī. Roma baácdih moón í maáta í watatdih jéihni Tértulo wát jumnitbut íjeéh át juibínap wut jī. Tértulo judíowā í naóh yacatdih naóh yapani pínah wut jī. Pánihna, Pablodih í peéh chājat pínah niijná, Maáh Félix pebhna í waad juibínap wut jī. ² Páant í waád juibiát túttimah, soldadowā Pablodih caanná í ub waád juibínachah, Tértulo boó judíowā í naóh yacatdih nin pah át niij naóh yapanap wut jī:

—Meém túini maáh caá. Jwí maáh ma jumachah, dedé tac buágát wihcan, jwí túi jumna caá. Túi jéihni jumna, nihát jwíh baácdih moonidih ma túi teo wáacna caá. ³ Pánihna, nihát jwíh tútchidih moón meemdih búdi jwí wéina caá. ⁴ Meém jīgah enni ma jumatdih jéihna, meemdih maátápdih tac buágáát túat páant jwí ni-ijcán caá. Ma jéihyat pínah niijná, bainíjeh meemdih jwí wéihéina caá. ⁵ Nin cáacwádh tabit ā tac buágána caá. Nihát baácbóó ded pah bohénit, judíowádh í míc eníhcat chájna caá ā chājap. Jesús Nazaret tútchidih bóodih péenitdh waóhni caá. ⁶ Dioih muuná judíowā nihcannitdih numah waadnit, caán muudih ā yéjanap be. Páant ā chājachah ennit, caandih teona, jwí nuowā í watatdih ā yap yohatji jīb jwí peéh chājihip yuh be. ⁷ Obohjeéhtih, maáh Lisias áih soldadowádh numah jéóhnit, caandih jwíitdih í dúac wáyap be. ⁸ Pánih dúac wáiniji ma pebhna jwíitdih ā naóh yacat túatup be. Pablodih wábh joí enna, nihát jwí naóh yacat yooópdih ā jumatdih meém ma jéhbipna caá, Tértulo Félixidih át niijíp wut yuh jī.

⁹ Ájeéh juibínit judíowábut Pablodih bíic yooó Félixidih ít yee naóh yacap wut jī. ¹⁰ Páant í naóh yacat túttimah, Félixboó Pablo ā naáwát pínah niijná, caandih át jút jāhanap wut jī. Páant ā jút jāhanachah ennit, Pablo nin pah át niij naáwáp wut jī:

—Dawá jópchina jwíh baácdih moón jwí naóh yacatdih mapí túi joiná caá. Páant ma jumatdih jéihna, ma túi jéihyat pínah niijná, wéinit, meemdih yooópdih wā naóhbipna caá. ¹¹ Doce yeó jáap jātíhjah

Jerusalén tatchina Diosdih weñedih wã juibínap be. Bitadilh uábh joiná, ma jéihbipna caá. ¹² Bíhndih wãpí jüihcap be. Dioíh muúdh míc wáacnitdih wã míc jüihñat tútcap be. Judiówã í míc wáacat muú dítna, tatchiboobát wã míc jüihñat tútcap be. ¹³ Páant í naóh yacachah yuhna, bitadilh uábh joí enna, í yee naóh yacatdih meém ma jéihbipna caá. ¹⁴ Obohjeéhtih, buú meemdíh yoobópdih wã naóhna caá. Dios jwí nuowáji í weínidih weembát wãpí weína caá. Pánihna, Jesúsdih jepahna, weém Diosdih wã weñechah, ‘Mácah á bohéna caá’, queét ípí níijná caá. Obohjeéhtih, wã bohéat mácah nihcan caá. Nihat Moisés á wutatjidih jepahnit, nihat Dios naawátdih naóh yapanit í daacátjidihbut wãpí jepahna caá. ¹⁵ Dios nihat wunnitdih á jwúub booaat pínah yeó jáapdh wãpí páina caá. Túinitdih, yeejépwádhbut bíic yoobó á jwúub boobipna caá. Páant á booaat pínahdih nihat judiówábut bíic yoobó ípí páina caá. ¹⁶ Pánih páina, túnijeh wãpí chájna caá, ‘Caán túini caá’, Dios weemdíh á níjját pínah, cáacwábut bíic yoobó í níjját pínah níijná.

¹⁷ “Dawá jópchina bíih baácna jibniji wã déewá jlgah náah jumnitdih dinerodih wáhat túat níijná, Diosdihbut wéi wáhat túat níijná, Jerusalén tatchina wã jwúub juibínap be, páant muntih. ¹⁸ Pánihna, Diosdih wã wáhat pínah jätih, ‘Caán túini caá’, Dios á níj enat pínah níijná, ded pah Moisés á wutatjidih wã chájah be. Páant wã chájat túttimah, Dioíh muú dítna jumna, caandih wã wáhuachah, bita judiówã Asia baácndih moón weemdíh ít enep tabe. Páant í enechah, wájeéh míc wáacnit wihcan, míc jüihñatbut á wihcap be. ¹⁹ Pánihna, weém yeejép wã chájatdih enna nihna, queét Asia baácndih moónboó ma pebhna naóh yacadih í jüúwá naáh. ²⁰ Jwí maáta wáac jüinit, weemdíh í uábh joí enechah, ded pah wã yéej chájatjidih enna nihna, queétjeh naawádhíh í jüúwá naáh. ²¹ Nin pahjeh í níjmi nacaá: ‘Pablo jwí míc wáacapoó jumnit, nin pah á níj ñaacáp jí: “Wunnitjidih Diosboó á jwúub booaatdih jwípí pánatdih wã bohéatjí jíb nemat muúboó weemdih í nemat tútup jí”, á níj ñaacáp jí’, queét í níjmi nacaá”, Pablo Félixdih át níjjíp wat jí.*

²² Páant á níjjíchah joinit, Félix, Jesúsdih doonádh jéihnit, í naawátdih át cádahat tútup wat jí. Pánih cádahat tútunit, Pabloboódh nin pah át níjjíp wat jí:

—Maáh Lisias á juyúchah, dedé peéh chájat pínah á jumuchah, meemdíh wã naóhbipna caá, át níjjíp wat jí.

²³ Páant níj péanit, Pablodih ub júóhni soldadowá í maáhdih nin pah át níjjíp wat jí.

jí: “Maátaíh muúná jwúub ub bejna, míc soldadowá caandih í túi wapa naáh. Obohjeéhtih, á náahat pah á chája naáh. Det á chéenwábut caandih teo wáacadih í juyú naáh”, át níjjíp wat jí.

²⁴ Daocánni yeó jáap túttimah, Félix ájeéh bóli Drusilajih í míc wáacat tólihna át juibínap wat jí. Drusila judío wili wat jí. Pánih juibínit, Jesúsdih doonádh jóihna, Pablodih át bid bojop wat jí. ²⁵ Páant á bid bojochah, Pablo queétdih nin pah át níj naóh bohénap wat jí: “Bitadilh túi chájat caá náahap. Yéej chájat jenah joyátdih yap yohat caá náahap. Cáacwá yeejép í chájatjidih Dios búdí á peéh chájbipna caá”, queétdih át níjjíp wat jí.

Páant á níj naawáchah, joí wáhi bejnit, —Páant bóojeh tigaá. Ma bejeé. Bíih yeó jáap meemdíh wã jwúub bidbipna caá, páant muntih, Félix caandih át níjjíp wat jí.

²⁶ Pablo á míc jíb cháj bacat pínah dinerodihbut Félix át bidip wat jí. Pánih bidnit, dawá láa Pablodih míc wéheat túat níijná, Félix á pebhna át júúwát tútup wat jí. ²⁷ Obohjeéhtih, chéne jópchi túttimah, Félix maáh jumni át bacap wat jí. Pánihna, judiówádh weñáihna, Félix Pablodih nemat muúboojéh át cádahap wat jí. Porcio Festo wát jumni át jwúub túat nuém maáh waadáp wat jí.

25

Pablo Maáh Festodih á naawát

¹ Caán baácna Maáh Festo juibíniji bíic peihcanni yeó jáap túttimah, Cesarea tatchimant Jerusalén tatchina át aab béjep wat jí. ² Caanná á aáb juibínachah, queét sacerdotewá í maáta, bita judiówã í maáta bíicdíh á pebhna bejnit, Pablodih yeejép í jwúub naóh yacap wat jí. ³ Caan pebhna í bejat pínah jätih queétdjeh nin pah ít míc níjjíp wat jí: “¿Pablodih mawat pínah níijná, cáacwádh míc bih páinit, mawat túat jíh?” ít míc níjjíp wat jí. Páant níj jenah joinit, nin pah Maáh Festodih ít níjjíp wat yah jí:

—Nin Jerusalén tatchiboó Pablodih ma wah aabá bojoo, ít níjjíp wat jí.

⁴ Obohjeéhtih, Festo nin pah queétdih át níj jepahap wat jí:

—Pablo páantjeh Cesarea tatchidih nemat muúboó á jumna caá. Bústéh caánboó wã jwúub dei bejbipna caá, páant muntih.

⁵ Pánihna, Cesarea tatchina ní maáta weemdíh í pej jum dei bej jwúuh naáh, Pablo á yéej chájachah nihna, caandih í naóh yacat túat níijná, át níjjíp wat jí.

⁶ Ocho yeó jáap túttimah, Maáh Festo Cesarea tatchina át jwúub dei bejep wat jí. Á jwúub dei juibíni daanimant, í naóh yacachah joyát túat níijná, peéh chájnit í

* 24:19 Hch 21.17-28 * 24:21 Hch 23.6

naawápboó át waád juíbí cháudap wat jī. Caánboó cháudnit, Pablodih át bid bojop wat jī. ⁷ Pablo ā pebhna ā juibínachah, Festojeéh Jerusalén tútchimant dei juibínit judiowā caán tãahmant it ñuh péuda bojop wat jī. Pánih ñuhnit, dawá yeejép dooná it naawáp wat jī. Obohjeéhtih, páant ī naawáchah yuhna, ī yee naawátidih Festo át jéihcap wat jī. ⁸ Páant ī naawáchah joinít, Pablo nin pah át niij naóh yoobánap wat jī:

—Jwiít judiowā jwí watatdih, Dioih muudih, Roma tútchidih moón ī maáhdihbut yeejép wā chájcay be, át niijíp wat jī.

⁹ Obohjeéhtih, Festo judiowádh weñáihna, nin pah Pablodih áti niijíp wat yuh jī:

—Jerusalén tútchina ma jwúub aab béjihcan niit? Caanná juibínit, míih doonádh jéihihna, weemjéh tígá wā jwúub joibíp. Yeejép ma chájachah nihna, ma yeejat peéh wā naóhbipna caá, át niijíp wat jī.

¹⁰ Obohjeéhtih, páant ā niijíchah joinít, Pablo nin pah át niij jepahap wat jī:

—Maáh César ā wēpat ninjñ meém ma bíbohna caá. Pánih bíbohna, ninboó wā jumuchah, dedé wā chájatjí peéh, ma jéih naóhna caá. Judiowádh dedé wā yeej chájcattidih ma túi jéihna caá. ¹¹ Pánihna, yeej chájna nihna, wā yeej chájat jib weemdh ī mao yohatdih wā úumcan caá. Obohjeéhtih, ī naóh yacat yoobópdih nihcah, weemdh queétdih páantjeh ma wáuhcah, ā túican niit. Pánihna, Roma tútchi jwí chah maáh César pebhna weemdh ma wahaá, Pablo Festodih át niijíp wat jī.

¹² Páant ā niijíchah joinít, Festo caandih teo wáacnitdih míic wéhe péanit,

—Caán láa bácah, César pebhna meemdh wā wahbipna caá, át niijíp wat jī.

Pablo ā chájatjidih Festoboó Maáh Agripadih ā naawát

¹³ Daocánni yeó jáap túttimah, maáh Agripa ā jwan Berenicejñ Festo jáap maáh ā waadáchah, Cesarea tútchina caandih muj tewedih it dei juibínap wat jī. ¹⁴ Pánih dei juibínitji maátápdih it jum jwuhap wat jī. Biíc yeó jáap Pablióh doonádh Agripadih Festo nin pah át niij naawáp wat jī:

—Félix nemat muúboó ā cádahniij, Pablo wút jumni, ā jumna caá. ¹⁵ Jerusalén tútchiboó wā juibínachah, sacerdotewā ī maáta, bita judiowā ī maátabut caandih wé peéh chájatdih náahna, wā pebhna yeejép dooná naawádh ī juyáp jī. ¹⁶ Obohjeéhtih weém nin pah queétdih wā niijíp jī: ‘Jwiít Roma baácdih moón ī maáta nin pah jwípi chájna caá: Det naóh yacnitdih jwípi jwíh naawát túutna caá. Páant ī naóh yacatdih joinít, ī naóh yacniboodih jwuh jwí jwúub naawát túutna caá. Jwiít Romanowā páant jwí chájcay, caandih naóh yacnitdih jwípi wáhcana caá’, queétdih wā niijíp jī.

¹⁷ Pánihna, nin Cesarea tútchina wájeéh ī juyát túttimah daanimant bóo yeó jáapjeh peéh chájat naawát muúboó cháudnit, ī naóh yacnidih wā bid bojop jī. ¹⁸ ‘Queét judiowā bádi ā yeej chájatjidih ī naóh yacni dée caá’, wā niij jehah joyóp yuh jī. Obohjeéhtih queét naóh yaquihnitji báca dedé ā yeej chájatjidih ī jéih naóhcap jī. ¹⁹ ‘Jwíh Dios ā watatjidih biáboó caá ā bohénap’, niijnit, ī ijip jī. Biíc newé, Jesús wút jumni, wanniji yuhna, ā jwúub boo pad juúwátjidih Pablo ā bohéatjidihbut ī ijip jī. ²⁰ Weémboó ni-hat ī naawátjidih wā beh joicáp jī. Pánih beh joicán, ‘Jerusalén tútchiboó ma aab béjihcan niit? Míih doonádh caanná wā joíhna caá, páant muntih’, Pablodih wā ni-ijip jī. ²¹ Obohjeéhtih, ‘Maáh César pebhna weemdh ma wahaá, wíh doonádh caánboó ā joyát pínah niijná’, weemdh ā niijíp jī. Páant ā niijíchah joinít, jwí maáh pebhna wahat túut niijná, caandih nemat muúboó soldadowádh wā pánat túutap jī, Festo Agripadih át niijíp wat jī.

²² Páant ā niijíchah joinít, Agripa Festodih nin pah át niijíp wat jī:

—Á naawátidih weembát wā joíhna caá, át niijíp wat jī.

—Cheibit caandih ma joibipna caá, Festo Agripadih át niijíp wat jī.

²³ Pánihna, cheibit Agripa Berenicejñ bádi míic wáacat tóihna juibínit, it waad béjep wat jī. Páant ī waad béjehcah, nihat cáacwá queétdih ennit, bádi it weñep wat jī. Ni-hat soldadowā ī maáta, nihat caán tútchidih moón maátabut caán muúná íjeéh it waad béjep wat jī. Túttimah, Festo Pablodih át wá juúwát túutap wat jī. ²⁴ Pánihna, Pablo ā waád juibíát túttimah, Festo queét míic wáacnitdih nin pah át niij naawáp wat jī:

—Maá Agripa, nihat yeéb jwíjeéh jumnitbut nin newédih ñi enna caá. Jerusalénboó wā jumuchah, ninboó wā jumuchahbut, nihat judiowā weemdh nindih bádi ī naóh yacap jī. Tubit ñaácnit, ‘Caandih ma mao yohoó’, chah pohba ī niijíp jī. ²⁵ Obohjeéhtih, weémboó ded pah ā yeej chájatjidih wā jéihcap jī. Á yeej chájatjí jib mao yohat ā wíhcap jī. Pánihna, caanjéh tibeé jwí maáh Césardih naawát túut niijná, ā pehbboó ā bejat pínahdih ā wáwáp jī. ²⁶ Obohjeéhtih, jwí maáh Césardih ded pah wā naóh daacát déedih wā jéihcana caá. Pánih jéihcana, yeéb nihat, Agripa biícidih ñi pebhna caandih wā juúwát túutap be. Pánihna, caandih joinítji jwí míic wéheát túttimah, ded pah caandih wā naóh daacát pínahdih wā jéihbipna caá. ²⁷ Ded pah ā yeej chájatjidih naóhcah, nemat muúboó jumnidih César pebhna wā jéih wahcana caá, Festo queétdih át niijíp wat jī.

26

Ded pah ā chājatjidih Pablo Maáh Agri-padh ā naáwát

¹Táttimah, Maáh Agripa Pablodih nin pah āt niijíp wut jī:

—Buu mih doonádih jwiítidih ma naáwá, āt niijíp wut jī.

Páant ā niijíchah joinít, Pablo maátadih uuábhna, áih téihyajīh āt júut űahanap wut jī. Pánih júut űahanit, áih doonádih āt naóh jwíhip wut jī. ²“Maá Agripa, wá déewá ĩ maáta yeejép weemdíh ĩ naóh yacatjidih wá naóh yoobáát pínahdih buu meém ma joyát pínahdih wá wéina caá. ³Nihat jwiít judiowá ded pah jwí chājatjidih, ded pah jwí bohéatidibut meemjéh ma táí jéihna caá. Pánihna, nihat wá naáwát pínahdih ma táí joyoó”, Pablo āt niijíp wut jī.

Pablo Jesúsdi h ā jepahat pínah jātih ded pah ā jum jwahatjidih ā naáwát

⁴“Nihat judiowá wíh baácboó ĩ cātīh wébít jum wáuhna, ded pah wá jumatjidih ĩ jéihna caá. Táttimah, Jerusalénboó ded pah wá jumatjidihbut ĩ táí jéihna caá. ⁵Maatápdih fariseowájeéh wá jumap jī. Jwiít fariseowá Moisés ā wutatjidih chah jepahnit jwí jumna caá. Pánihna, queét judiowá naáwíhna, ‘Yoobópdih caá ā niiját’, ita jéih niij tágaá. ⁶Dios jwí nuowádih ‘Nihat cáacwá ĩ boo pud jáohbipna caá’, ā niijátjidih wá páñat jīb, buu ĩ naóh yacni ninboó wá űuhna caá. ⁷Nihat jwiít doce judiowá poómpbat ā naáwátidih jointiji jwí páina caá. Yeó jáap, cheibut Diosdih jwípí táí wéi wáuhna caá. Pánihna, Maá Agripa, jwí maátaboó caandih wá páñat jīb weemdíh ĩ naóh yacap jī. ⁸¿Dépanihna ‘Dios wunnitidih ā jéih jwáub boocan niit’, űi niij jenah joí?

⁹“Jon jātih ‘Jesús Nazaret tátchidih bóodih jepahnitdih weemdíh cádahat tútat caá náahap’, wá niij jenah joyóp jī. ¹⁰Páant niij jenah joinít, Jerusalén tátchidih moón dawá Jesúsdi h jepahnitdih teonit, sacerdotewá ĩ maáta ĩ wutatdih joinít, nemat muáboó wá nemat tútup jī. Pánihna, queétdih ĩ mao yohíhichah, weembát biíc yoobó wá mao yohat tútup jī. ¹¹Maatápdih jwiít judiowá jwí míc wáacat muúdh Jesúsíh wá ĩ míc wáacachah, waadnít, queétdih wá jīgah náah chājap jī. Jesúsdi h ĩ jepahatdih wá cádah tútup yah jī. Pánihna, búdí íjina, biíh baácna jweí peétnit Jesúsíh wádih űuunnít, wá moh yééjanap jī”, Pablo āt niijíp wut jī.*

Jesús caandih ded pah ā niijátjidih Pablo ā naáwát

(Hch 9.1-19; 22.6-16)

¹²“Pánih Jesúsíh wádih űuunná, sacerdotewá ĩ maáta ĩ wēpatjīh ĩ wutatji pah chājat

túut niijná, biíc yeó jáap Damasco tátchina wá bejeph jī. ¹³Yeó jáap tac yoób namáboó jwí bejechah, yeó ā yeh iigát chah jeámant yeh iig jéenanachah, jwí enep jī. Weemdíh, wájeéh bejnitdihbut ā táí yeh iig yóh jwejep jī. ¹⁴Páant ā yeh iiguichah, en wáhi bejnit, jwiít nihat baácboó jwí buug űájap jī. Pánih buug űájinit, wéheatdih wá joyóp jī. Jwíh wéheatjīh nin pah weemdíh áí niijíp jī: **‘Saulo, Saulo, ¿Dépanihna íjnit, wíh wádih mawih űuún péé tigaá ma chāj? Wíh wádih pánih chājna, weemdíh caá páant ma chājap. Pánih chājna, meemjéh míc yééjana caá ma chājap. Nuáúpdih ĩ chéwechah, íjnit, míc tápána, ā míc yééjaat dée pah meembát ma míc yééjana caá’,** ā niijíp jī. ¹⁵‘¿Maá, meém déhe tigaá?’ wá niijíp jī. **‘Weém Jesússeh tigaá, ma űuún mawih péeni.** ¹⁶**Buu ma űah űuhá. Weemdíh teo wáuhni ma jumát pínah niijná, meemdíh wá jígohna caá. Ma enatjidih bitadih ma naáwát pínah niijná, meemdíh wá űiona caá. Ded pah wá jumátidih meemdíh wá jwáub jéihyaat pínahdihbut ma naóhbipna caá. ¹⁷Buu meemdíh jígohnit, judiowádih, judiowá nihcannitdihbut wíh doonádih ma naáwát pínah niijná, meemdíh wá wahna caá. Pánih wahnit, ĩ jéih yéej chājcat pínah niijná, meemdíh wá táí wapbipna caá. ¹⁸Judiowá nihcannitdih ma naáwáchah, queét dupáat panhipboó jumnitji ĩ yéej chājatdih cádahnit túut nuumná, baabát panhipboó ĩ bejbipna caá. Pánihna, Satanás ā maáh jumapmant queétdih ub bacanit, Dios ā maáh jumapboó wá waadábipna caá. Pánih chājnit, weemdíh jepahnitdih ĩ yéejatdih wá yohochah, queét Dios ā űionitjeéh ĩ jumbipna caá’,** Jesús weemdíh ā niijíp jī”, Pablo āt niij naáwáp wut jī.

Pablo Jesúsdi h ā jepahatjidih ā naáwát

¹⁹“Páant Jesús ā naáwáchah joinít, caandih wá yap yohcan jī. ²⁰Pánihna, Damasco tátchidih moondíh wá jwíh naáwáp jī. Táttimah, Jerusalén tátchidih moondíh, Judea baácdi h moondíh, judiowá nihcannitdihbut naóhnit, ‘űi yéejatdih cádahnit, Diosdih bidnit, ā náahat pahjeh űi chājaá. Pánih chājnit, “Yoobópdih Diosdih jepah tigaá ĩ chājap”, bita ĩ niijbípna caá’, wápi niijíp jī. ²¹Páant wá niij bohéatji peéh nit judiowá Dioih muú dítna weemdíh teonit, ĩ mao yohíhip yah jī. ²²Obohjeéhtih, jon, buubut Dios weemdíh ā teo wáacap be. Páant ā teo wáacachah, weém ninjīh űuhnit, nihat maátadih, oboh jumnitdihbut yoobópdih wá naóhna caá. Moisés ā wutatjidih, Dios naáwátidih naóh yapanit ĩ daacátjidihbut wápi bohéna caá. ²³Nin pah ĩt niij daacap

* 26:5 Hch 23.6; Fil 3.5 * 26:11 Hch 8.3; 22.4-5 * 26:20 Hch 9.20,28-29

tajī: ‘Cristo Dios ā wahni pínah yeejép yapnit, ā wənbipna caá. Pánih wənnijī, ā waóh boo pud jəóhbiḡna caá. Pánih jwúub boo pud jəóhniḡ, yeh iḡni panihni nihāt judiowā, judiowā nihcannitbat ī yéejat peéh iḡuipna ī bejat déedih túi ubni pínah ā jumbipna caá’, ĩt niij daacáp tajī.* Páant ī niij daacátji pah weembút biíc yoobó wāpī bohénap jī”, Pablo āt niijíp wut jī.

Pablo Agripadih Diosdih ā jepahat tútat

²⁴ Páant Pablo ā naáwáchahjeh, Festo nin pah āt niij űaacáp wut jī:

—ĭPablo, meém náhni joyát buud béjni caál Maatápdiḡ ma bohéatji jīb, náhni joicánni caá buca, āt niij űaacáp wut jī.

²⁵ —Nihcan caá, Maá Festo. Náhni joicánni nihcan caá weém. Yee wéheni nihcan caá. Yoobópdih tigaá wā naáwáp. ²⁶ Nin Maáh Agripa nihāt wā naáwátidih ā beh joiná caá. Pánihna, úmcanjeh caandih wā naóhna caá. Nihāt wā chājat bih naáwát nihcan beé. Nihāt ded pah wā chājatji doonádiḡ Agripaboó ātāt joijī tagaá, āt niijíp wut jī.

²⁷ Páant niij péanit, Agripadiḡ jwah nin pah āt jwúub niijíp wut jī:

—Maá Agripa, meémboó Dios naáwátidih naóh yapanit jon jātih ī daacátjidih ‘Yoobópdih tigaá’, ĩma niij jenah joí niit? Páant ma jenah joyátidih wā jéihna caá, āt niijíp wut jī.

²⁸ —ĩMa naáwátjīh waícanjeh weemdiḡ Jesúsdih ma jepahat tútíh niit? Agripa Pablodih āt niij jepahap wut jī.

²⁹ —Waícanjeh ma jepahachah, túttimah ma jepahat doonádiḡbut joiná, wā wēbipna caá. Meém Jesúsdih ma jepahat pínah, yeéb nihāt buu weemdiḡ joinitbat caandih űi jepahat pínahdih wā náah yacna caá. Pánih náah yacna, Diosdih yeebdih wāpī úbḡhna caá. Weém wā jumat pah yeéb nihātbut űi jumat pínahdih wā náah yacna caá. Nin ĩtah tōpdih wā dawát pah niijná wā chājcan caá, āt niijíp wut jī.

³⁰ Páant ā naáwáchah joí péanit, Maáh Agripa, Berenice, Maáh Festo, caánboó chúdnitbat űah űuhniḡ, biícidih ĩt bac bejep wut jī.

³¹ Pánih bac bejnitji nin pah ĩt niij múc wéhenap wut jī:

—Nin newé ā chājatji jīb, mawat, nemat muúboó waadaátbat caandih ā wihcan caá, queétjeh ĩt múc niijíp wut jī.

³² Maáh Agripa Maáh Festodih nin pah āt niij naáwáp wut jī:

—Maáh César pebhna Pablo ā wahat tútutcaḡ nihna, jwíta jéih baca tagaá. Obohjéhtih, caanná ma wahat pínahdih ā úbát túttimah, caandih jwī jéih bacacan caá, Festodih āt niijíp wut jī.

27

Pablodih Roma tútchina ĩ wahat

¹ Roma tútchidih moón ĩ Maáh César Italia baácđih āt jumap wut jī. Pablodih, bita nemat muúboó jumnitdihbat Festo soldadowā ĩ maáh Julio wut jumnidih āt wapat tútutap wut jī. Pánihna, johlitjīh bejni jāáj chóojīh queéđđih Italia baácna Julio ā numah bejep jī. Caán Julio cien soldadowā ĩ maáh ā jumuchah, āih soldadowā César Augustoíhwā wūt jumnitbat ĩ bejep jī. ² Pánihna, weém Lucasbat Pablojéḡ wā bejep jī. Aristarco, Macedonia baác Tesalónica tútchidih bóobut jwiitdih ā pej jam bejep jī. Pánihna, Adramitio wūt jumni tútchimant júóhni jāáj chóodih jwī waadáp jī. Caán chóo Asia baácđih bóo jélitna yoobó aab béjni chóo pínah tajī. ³ Pánih bejnit, cheibit Sidón wūt jumni jélitna jwī juibínap jī. Julioboó Pablodih en daoná, ā túi chājap jī. Pánih túi chājnit, caanjīh moón ā chéenwā dedé ā náahatdih ĩ wəhat pínah niijná, ĩ pehbóo Pablodih ā aabát tútutap jī. ⁴ Caanjīh aabnitji jwúub dei juinit, caán chóodihjeh muntih jwúub waadnit, jwī bejep jī, páant muntih. Jwī bejat déemant johlit ĩ jwááh johochah, Chipre wūt jumni quewa ā túi jāhat pínah niijná, caan quéwadiḡ wáyámant bóo buwámant jwī en yap bejep jī. ⁵ Caan quéwadiḡ yap bej, cháuh bejnit, Cilicia baác űaj deyatđih yap bej, Panfilia baác űaj deyatđihbut yap bej, Licia baácđih jumni Mira tútchina jwī juibínap jī.

⁶ Jwī bejni chóo caan tútchidih ā chāwát pínahdih jéihnit, Julio biīh jāáj chóo, Italia baácboó bejni pínah chóodih āt bid jayúp tajī. Caán ā bid juini chóo Alejandria wūt jumni tútchimant júóhni chóo tajī. Pánih bid juinit, caán chóoboó jwiitdih ā numah waadáp jī. ⁷ Johlit ā jwááh joh buḡ lājachah, páant muntih, wépép jéih bejcan, cháihjeh jwī bejep jī. Pánih bejnit, Gnido wūt jumni tútchidih jwī toáh juibínachah, johlitboó jwiitdih tacboó ā ub joh púud baca bojop jī. Pánihna, yoobópdih bejcanjeh, Salmón wūt jumni pióh űajatdih yap bejnit, Creta wūt jumni quewadiḡ jéihyepmant bóo buwámant jwī en yap bejep jī. ⁸ Pánihna, johlit páantjeh yeejép ā johochah, caan quéwa buwáđih cháihjeh bejnit, Túini Jélitna púud bacapđih jwī chāo páh jwuhap jī. Caán jélit Lasea wūt jumni tútchi pehbít ā jumap jī.

⁹ Pánih cháihjeh jwī bejchah, mah noój láa, jāáj chóojīh bejat tobohat láa ā toáh juúwáp jī. Pánihna, jwiitdih numah bejnitđih Pablo nin pah ā niij naáwáp yuh jī:

¹⁰ —ĭWeemdiḡ űi joyoó! Buu jwī bejchah, ā túican niit. Mah noój láa ā jumuchah, nin jāáj chóo ā buudbipna caá. Pánihna, nihāt űi

* 26:23 Is 42.6; 49.6; 1Co 15.20

ub bejnibat, jwiitbut jwí daáb buudbípna caá, ã niijíp jì.

¹¹ Obohjeéhtih, caán chóo mínah, caán chóodih íoh teonibut Pablodih í jepahcap jì. Julibot Pablodih joyáh bojnit, queétbodydih ã jepahap jì. ¹² Caán í chãoni jëlithóo mah noój láa jáaj chóo ã chãwáchah, ãpí túicap wut jì. Pánihna, nihat caán chóodih bejnit caan quewadihjih tih bíih tútchi, Fenice wút jumni tútchi jëlitha í bejhip yuh jì, mah noój ã yapatdih jwibí pái jwuhat túut niijná. Fenice jëlithdih yeó dei bejepmant jááj chóo waadát át jumap wut jì. Pánihna, “Caanboó jwibínit, mah noój láa jwí túi pái jwuhbipna caá”, ít niij jengah joyóp wut yuh jì.

Búdi mujdih nolihat ã jáuwát

¹³ Chóop yapapmant johlit ã túi jáuwáchah, caán chóodih teonit í túi bejat pínah niijná, í yoh báahani chodóp dahdih í jwáub ub yacap jì, páant mantih. “Jwí túi jéih jááj jwibíbipna caá”, niij jengah joinít, jwiitdih í numah bejep yuh jì. Pánih bejna, Creta quewa pebhjih jwí jáaj béjep jì. ¹⁴ Obohjeéhtih, túttimahbitjih caan quéwa chãuhap yoób yeó aab jáuwápmant johlit búdí ã joh jáuwáp jì. ¹⁵ Caán johlit jwíih jááj chóo buwámant tubit ã joh jáhanachah, jwí bejatjí dée yoób jwí jéih bejcap jì. Pánih johna, caán chóodih ã páah joh páud baca bojop jì. ¹⁶ Pánihna, Cauda wút jumni quewadih jéihyepmant bóo buwámant jwí yapap jì. Caan quéwa jwiitdih chibít johlitdih ã jáhap jì. Páant ã jáhachah, jwí wáini baini jááj chóodih, búdí chóo díitna í ub yacap jì. Johlit nolihatjih páantjeh búdí ã tobohochah yuhna, í jéih ub yacap jì. ¹⁷ Caán chóodih ámoh yac péanit, búdí chóo ã búuh bejcat pínah niijná, queééé jááj chóodih teonit buujcãnni tópnajih caán chóodih í nah chéwep jì. Pánih nah chéó péanit, “Libia baácboó jwí jwibími dée caá. Caanjih óon yehbenibit Sirte wút jumapboó buug lájat jwiitdih tubit tobohna caá”, niij jengah joinít, jááj chóo wépép ã bejcat pínah niijná, johlitdih teoni búdí yéguh chóodih í ub deyanap jì. Páant í ub deyat túttimah, jááj chóodihjih johlit ã ub joh bojop jì. ¹⁸ Caán johlit dedé ã yaicáp jì. Pánih joh yaicán, chah pohba ã yoób johop jì. Páant ã johochah, nolihat búdí júóhñit, jááj chóodih tubit ã buug lájap jì. Pánihna, jih buugjéh ã pahat pínah niijná, túttimah bóo yeó jáapdih í ub bejniji bíi déedih í yoh báaha jwihip jì. ¹⁹ Túttimah bóo yeó jáapdih johlit teoni yéguh chóona, chéwat tópnã, máa nahnadihbut í yoh báhanap jì. ²⁰ Maatápdih yeodih cáiwádhbut jwí encap jì. Johlit nolihatbut dedé noón yaicáp jì. Yeó jáap jumat pah chah pohba ã tobohop jì. Páant ã tobohochah, “¿Nin búdí mujboó jwiit jwí buudmí naniit?” jwiitjih jwí niij jengah joyóp jì.

²¹ Pánihna, búdí teona, maatápdih í jéih bid jeémpcap jì. Páant í bid jeémpcatdih enna, Pablo í cátih jwí ñuhñit, queééé dih nin pah ã niij naáwáp jì:

—Wá naáwáchah, yeéb ñi joicán beé. ‘Cretamant jáaj béjcat caá náahap’, wá niijíp yuh be. Jwí júóhach, nin pah áta yapcan tagaá. Jwí jáuwátjí jibjih nin pah ã yapna caá. ²² Obohjeéhtih, buu yeébdih wá jwáub naóhna caá, páant mantih. Ñi úumca bojoó. Jwiit jwí buudcán niit. Obohjeéhtih, nin jááj chóo pohba ã búuh peét bejbipna caá. ²³ Dios wá maáh wá wéini weemdih ã jéihyaat pínah niijná, áih ángeldih át wahap tabe. Caán ángel weemdih buu chei jigohñit, jwí buudcát pínahdih ã naáwáp be. ²⁴ Wá pebh joinít, nin pah ã niijíp be: ‘Pablo, ma úumca bojoó. Meém Romanowá í maáh César pebhna jwibínit, ded pah ma chájatjidih ma naóhbipna caá. Dios túini jumna, ma bejni jááj chóodih moondihbut bíic yoóbó ã wapbipna caá’, weemdih ángel ã niijíp be. ²⁵ Pánihna, ñi úumca bojoó. Diosdih túi jengah joinít, ‘Ángel ã niiját bíic yoóbó ã yapbipna caá’, wá niij jéihna caá. ²⁶ Obohjeéhtih, jwíih jááj chóodih johlit bíih quewáboó ã ub joh dodhbipna caá, queééé dih Pablo ã niijíp jì.

²⁷ Pánih johna, chéne semana wépép ã johat túttimah, chei, Adriático wút jumni búdí mujdih jwí jwaoh chãuh bejep jì. Pánih bejna, chei tac yoob póhba caán chóodih teonit “¿Yehbenapboó jwí jwibími naniit?” queééé jih ít niij jengah joyóp tají. ²⁸ Pánihna, “Débóo cah ninjih ã numah”, niijná, í jengah enep jì. Páant í jengah enechah, treinta y seis metros pohba caanjih át numahap wut jì. Maátcanbitjih í jwáub jengah enechah, veintisiete metros caanjih át numahap wut jì. ²⁹ Páant ã yehbe bejchah ennit, búdí ít úumap wut jì. “¿Quewa páud bacapdih bóo jeenádh jwí buug lájmi naniit?” ít niij jengah joyóp tají. Pánihna, caán chóo ã bejcat pínah niijná, chéne míc chodóp dahna méimant í yoh daabánap jì. Pánih yoh daabánit, “Waícanjeh ã baabá naáh”, queééé í niijjéhp jì. ³⁰ Biguina caán chóodih teonit, jweihéna, caán baini chóodih chéwat tópdih watnit, í wat deya pahanap jì. Pánih cháñnit, nin pah í yee niijíp jì: “Caán baini chóodih waadnit, bíih chodóp dahnadih wawápmant jwí yoh daabábipna caá”, í niijíp jì. ³¹ Obohjeéhtih, soldadowá í maáhdih, soldadowádhbut Pablo nin pah ã niijíp jì:

—Nit nin chóodih teonit í bejchah, yeébbát ñi daab wánbipna caá, ã niijíp jì.

³² Páant ã niijíchah joinít, teonit í jweicát pínah niijná, soldadowá baini chóodih chéwat tópnadih í dúuc bóodop jì. Páant í dúuc bóodochah, caán chóo ã daabáh bejep jì.

³³ Baabát pínah játih, Pablo queééé dih nin pah ã niij naáwáp jì:

—Yeéb náhni dahwanit ñi jeémpcah, chéne semana á yapna caá. ³⁴ Pánihna, bũ yeebdih búdí wá jeémát túatna caá, ñi túi wêp yaáat pínah niijná. Ñi náhninaá, biíc jwí bũudcán niít, á niijíp jĩ.

³⁵ Páant niijnít, Pablo pandih abnit, “Paá, jwiítidih nin jeémátdih ma túi wáhna caá”, Diosdih niijnít, jwiít nihat jwí enechah, pandih á jeémép jĩ. ³⁶ Páant á jeéméchah ennit, jwiítbat wënit jwí jeémép jĩ. ³⁷ Jwiít caán chóodih jumnit doscientos setenta y seis cáacwá jwí jumap jĩ. ³⁸ Pánieh jeémp péanit, nihat jwí wad jumát túttimah, caán chóo á chodcat pínah niijná, páantjeh jumni trigo wah wááhnadih búdí mujboó í yoh báaha beedánap jĩ.

Pablowá í jumni jááj chóo á daabát

³⁹ Túttimah, baáb jeénechah, pehbhit jumni baácdih beh encan yáhna, túi óon ñaj dei púud bac júúwát, jee dáhna wihcpadh í wëi enep jĩ. Pánieh ennit, “¿Con óonna jwí bũug ñáj juibí jĩih?” í niijíp jĩ. ⁴⁰ Pánihna, jááj chóo á túi bejat pínah niijná, chodát dahnadih chéwat tópnadh í déuc bóod yohop jĩ. Páant í déuc bóod yohat pónih, íoh tewat túat niijná, bitaboó íoh tewat pínah meenát naanádh chéwat tópnadh í wat deyanap jĩ. Caán túttimah, waáwápmant bóo johlit teoni bainí yégueh chóodih í wáí aabánap jĩ. Pánieh bejna, caán óon coahna í juibíhip yah jĩ. ⁴¹ Obohjeéhtih, jwí bejep yoób yehbenibit biíh óon poómp át jumap tají. Pánihna, jwíih jááj chóo waáwápmant bóo caán óondih á báagh yoh bejep jĩ. Páant á báagh yoh bejehah, búdí nolihat á bũug lájachah, jwíih jááj chóo méimant á búuhah bejep jĩ.

⁴² Páant á búuhachah ennit, queét soldadowá nemat muúdhíh moonjí í yaáh jweicat pínah niijná, queétdih í mao yohíhip yah jĩ. ⁴³ Obohjeéhtih, soldadowá í maáh Pablodih túi chájhina, soldadowádh queét nemat muúdhíh moonjídih á mawat túatcap jĩ. Pánihna, jwëejna í yaáh ñáan bejat pínah niijná, jéih yaáhnitdh á jwíih ñaáp báahaat túatup jĩ. ⁴⁴ Jéih yaáhcannitdh jááj chóodih bóo máa naanádh teonit, á yaáh ñáan bejat túatup jĩ. Pánieh bejnit, nihat jwí túi yaáh ñáan juibínap jĩ.

28

Pablo Malta wát jumni quewaboó á jumát

¹ Páant jwí ñáan juibínachah, caan quéwadh moón jwiítidih jwááh muj teo péanit, “Nin Malta wát jumni quewa caá”, jwiítidih í niij naáwap jĩ. ² Caan quéwadh moón jwiítidih túi teo wáacnit, páantjeh mah á bũugúchah, jwí cúbuhachah ennit, í tũu cáo wáhap jĩ. ³ Queét í tũu wawachah ennit, Pablobat tũu wawadh bejnit, á juí cáwap jĩ. Páant á cáwachah, tũu cháha bac juóhni

mai Pabloíh téihyadih á cháacáp jĩ. ⁴ Páant á cháac ñuhachah ennit, caan quéwadh moón nin pah í múic niijíp jĩ: “¿Nin newé cáacwádh mao jweini nanit? Pánieh tiguaá búdí nolihatdh á jweí júúwáchah yáhna, á mao jweyáti juib caandih peéh chájna caá á cháhap. Pánihna, bũu á wunbipna caá”, í múic niijíp jĩ. ⁵ Obohjeéhtih, Pabloboó caán maidih tũu cáatna á wimp yoh cáwap jĩ. Pániehni á tubacap jĩ.

⁶ Páant á chájachah ennit, caanjĩh moón nin pah í múic niijíp yah jĩ: “Caandíh á chalanachah, á wan bũugbírna caá”, í niijíp jĩ. Obohjeéhtih, maatápdih í en ñuhachah yahna, dedé á tubacap jĩ. Páant á tubacat enna, í jenah joyátdih jwáub túat nuumniít, nin pah queétdjeh í múic niijíp jĩ: “¿Caán jwíipí páp uábhni poómpdh bóona niít?” í niijíp jĩ.

⁷ Publio wát jumni, áih jumát jwí aabápmant bahniitjeh át jumap jĩ. Publio caanjĩh moón í maáh tají. Pánihna, caán jwiítidih dooná á wahachah, áih muuná jwí aab béjep jĩ. Caanná jwí juibínachah, jwiítidih á túi wëi jwááap jĩ. Pánieh wëi jwááhnit, biíc peihcanni yeó jáap ájéeh jwí jumachah, jwiítidih á túi cháhap jĩ. ⁸ Publio íp pahat yoyóp wunna, á lajachah, Pablo caandih enedih á bejep jĩ. Á pebh juibínit, teo jáha uábhnit, caandíh á boonanap jĩ. ⁹ Páant á booaat doonádh joinit, bita caanjĩh moón wunniít, á booaat pínah niijná, Pablo pebhna í juyáp jĩ. Pánieh jumitdihbat teo jáha uábhnit, á boonanap jĩ. ¹⁰ Pánihna, búdí wënit, jwiítidih í túi teo wáacáp jĩ. Túttimah, caan quéwamant jwí bejat túat chájachah, jwí bejni pínah jááj chóodih dedé jwí náahatdh wáhna, í túi yac beedánap jĩ.

Pablo Roma tútchina á juibíat

¹¹ Biíh búdí jááj chóo Alejandria tútchimant juóhni caan quéwadh mah noój láa át cháw júuhap tají. “Nin jááj chóodih teonitdh wapnit pínah”, niij jenah joinit, caán chóo wuúcdih chéne í pápniji Cástor, Pólux wát jumnidih í búudhnit í ñuhap jĩ. Pánihna, caan quéwadh jwiít biíc peihcanni widh jumnitji, bejna, caán chóodih waadnit, jwí chúuh bejep jĩ. ¹² Pánieh chúuh bejnit, Siracusa wát jumni tútchidih juibínit, biíc peihcanni yeó jáap jwí cháw júuhap jĩ. ¹³ Caán chóodih jwáub waadnit, púú Regio wát jumni tútchina yoobópdihjeh jwí chúuh juibínap jĩ. Cheibit chóop yaparmant joh juóhni johlit jwiítidih á túi ub bejep jĩ. Chéne yeó jáap túttimah, Puteoli wát jumni tútchina chúuh juibínit, jwí aab béjep jĩ. ¹⁴ Caanjĩh moón Jesúhwa jwiítidih wëi jwááhnit, íjéeh jwiítidih biíc semana í cháw júuhat túatup jĩ. Biíc semana túttimah queétdih cádahnit, Roma tútchina jwí yoób aab béjep jĩ. ¹⁵ Roma tútchidih jwí toáh bejehah, Roma tútchidih moón Jesúhwa

jwī bejat doonādih joinít, biíc poómp Foro de Apio wāt jumni jīb chājatboó jwiít dih jwāáat tūt tuijíná, ít jui páñap tajī. Tálttimah, biíh poómp Romadih moonbát Tres Tabernas wāt jumni áwat pebhboó ít jui páñap tajī. Páñih queétdih jwāáhñit, búdí wēina, “Paá, weemdih ma táí chājna caá”, Pablo Diosdih á niijíp jī. ¹⁶ Roma tátchidih juibínit, Julio á maáhdi Pablodih á wuhup jī. Caánboó Pablodih nemat muúboó nemcanjeh, biíh muúboó á jumat tútup jī. Obohjeéhtih, á jweicát pínah niijíná, biíc soldadodih á wapap tútup jī.

Pablo Roma tátchidih moondih Jesúth doonádih á naáwát

¹⁷ Biíc peihcanni yeó jáap tálttimah, Pablo caanjih moón judiowá í maátadih á pebhna át bid bojop wut jī. Páant í múic wáac juyúchah, Pablo queétdih nin pah át niij naáwáp wut jī:

—Wá déewáá, weémboó jwī déewádih wá yéej chācap jī. Jwī nuowá í wutatjidihbut yeejép wá niijcáp jī. Obohjeéhtih, Jerusalén tátchiboó wá jumachah, biquina jwī déewá weemdih teonit, Romanowá í maátadih nemat muúboó í nemat tútup jī. ¹⁸ Páñihna, weemdih wúbh joinit, queé Romanowá í maáta weemdih í bacáñip jī. “Nin newé á yéej chājatji peéh mao yohat á wihcan caá”, í niijíp jī. ¹⁹ Obohjeéhtih, jwī déewá í maáta weemdih bacaat tútcan, íjñit, Romanowá í maátadih í jepahcap jī. Páant í jepahcah ennit, nin pah Romanowá í maátadih wá niijíp jī: “Maáh César pebhboó weemdih ñi wahaá”, wá niijíp jī. Obohjeéhtih, weémboó wá déewádih wá naóh yaccan niit.* ²⁰ Páñihna, yeebdih eníhñit, ñijeéh múic wéheíhna, wá bid bojop be. Jwiit judiowá jwípí páñi Cristo á boo pud jáúwát dih wá naáwát peéh nin chéoni ítah tópdih wá ðuoná caá, át niijíp wut jī.

²¹ Páant á niijíchah joinit, queé caandih nin pah ít niij jepahap wut jī:

—Conmant moón jwī déewá míh doonádih jwiít dih daác wahcan, dedé yeejép doonádihbut í naóhcan be. ²² Obohjeéhtih, ni hat tátchinadih moón Jesúsdih jepahnitdih í ij enatdih jwiítboó jwī jéihna caá. Áñih jáap bohéatdihbut yeejép ípi naóhna caá. Páñihna, dedé ma naáwát pínahdih jwī jóíhna caá, Pablodih ít niijíp wut jī.

²³ Biíh í jenahni yeó jáapdih dawá Roma tátchidih moón judiowá Pablo á jumni muúná ít juibínap wut jī. Páant í juibínachah, táí cheibitjeh jwíh naóh jwíhñiji púá cheyehna Pablo queétdih át naóh cádahap wut jī. Moisés á wutatjidih, Dios naáwát dih naóh yapanit í daacátjidihbut át naáwáp wut jī. Páñih caandih naóhna, Dios á wahni, judiowá í páñi Jesús á jumatdih jéihna,

caandih í jepahat pínahdih queétdih át náah yacap wut jī. ²⁴ Biquina á naáwát dih ít jepahap wut jī. Obohjeéhtih, bitaboó ít jepahcap wut jī. ²⁵ Páñihna, í bacat pínah jáñih, queéjeh í múic íjanachah ennit, Pablo nin pah queétdih át niij naáwáp wut jī:

—Jon jáñih jwī nuowá í jepahcatji biíc yoobó yeebbát ñi jepahcan caá. Dios naáwát dih naóh yapani Isaiasji, Túini Espíritu á jéihyanachah, nin pah jwí nuowádih át niij naóh daacáp tajī:

²⁶ ‘Nit pebhna bejñit, queétdih ma naáwá: “Maatápdih joiná yuhna, ñi beh joicán niit. Maatápdih enna yuhna, ñi beh encan niit”, ma niijí.

²⁷ “Maatápdih wá naáwáchah yuhna, jóíhcan, yoobópdih í beh joicán caá. Queétdih wá boonachah, enna yuhna, í beh encan caá. Jéihíhna nihna, yoobópdih ít beh en tagaá. Páñih beh enna nihna, í jenah joyátdih ít tút nuum tagaá. Páant í tút nuumúchah nihna, queétdih í yéejatdih wáta yoh tagaá”, Dios á niijíná caá’, Isaias át niij daacáp tajī. (Is 6.9-10)

Yeebbát biíc yoobó jepahcannit ñi jumna caá. ²⁸ Páñihna, yeéb wá déewáá, nindih ñi jéihyeé. Buu Dios cáacwá í yéejat yohat pínah doonádih judiowá nihcannitdih á wahna caá. Páñihna, queéboó caandih joinit, í jepahbipna caá, queétdih át niijíp wut jī. ²⁹ Páant á niijíchah joinit, íjñi, múic wéhenit, queétdih judiowá ít bac bejep wut jī.

³⁰ Páant á yapat tálttimah, chéne jópchi caanjih Pablo á jumap jī. Dedé á náahatnadih caanjéh á jīb chāj beedánap jī. Páñihna, ni hat caandih enedih juibínitdih wéñit, ³¹ Dios maáh á jumat doonádih, Jesucristoh doonádihbut úmcanjeh, ápi naáwáp jī. Ded caandih naáwát tútcani á wihcap jī.

Páant jójeh tigaá wá naáwát.

Lucas

* 28:19 Hch 25.11

ROMANOS

Queédih ā túyat tútat

¹ Weém, Pablo biíhdih daacát túatnit, yeéb Roma tútchidih moón Jesúihwádhíh wá wahna caá. Jesucristo weemdíh ñonit, áih túini doonádhíh nihát baácdih moondíh ā naáwát tútup jī.

² Caán túini dooná pínahdih jon játiñ Dios naáwátđih naóh yapanitđih “Cāacwádhíh wá túi chájbipna caá”, āt niij daacát tútup wut jī. ³ Caán dooná ā wúúh ded pah ā jumat naáwát caá. Pánihna, caán cāac jumna, David jumena ĩ juma āt jumup wut jī. ⁴ Pániñ cāac jumna yuhna, jwī Maáh Jesucristo Dios wúúh jumna, dede yeejat wihcanni āt jumup wut jī. Pániñ jumna, ā wunat túttimah, Dios caandíh ā wēpatjīh āt jwúub boonanap wut jī. Pániñ boana, Jesucristo yoobópdih ā wúúh ā jumatđih cāacwádhíh āt jéutup wut jī.*

⁵ Caán Jesús tigaá weemđih oinit, ā wēpatjīh áih túini doonádhíh nihát cāacwádhíh ā naáwát tútup jī, caandíh túi jenah joinít, ĩ jepahat pínah niijná. ⁶ Yeebdíhbat áihwá pínah ā ñiwichah, ñit jepahap taga. ⁷ Yeéb Roma tútchidih moón Dioíhwá, búdí ā oinitđih nin náodih wá wahna caá. Dios jwī íip, jwī Maáh Jesucristojīh, yeebdíh oinit, ĩ túi teo wáaca naáh, ñi túi jumat pínah niijná.

Pablo Roma tútchina enedíh ā bejíhat

⁸ Nindíh yeebdíh wá jwíih naóhbiipna caá: Jesucristodíh yeéb ñi túi jenah joyát doonádhíh nihát baácdih moón ĩ joiná caá. Queét ĩ naáwáchah, weembát joinít, búdí wá wéina caá. Pániñ wēnit, Jesucristo ā wēpatjīh, jwī íip Diosdih nin pah wāpī niij úúbhna caá: “Paá, meemđih ĩ túi péeat túina caá”, wāpī niijná caá. ⁹ Dios weemđih ā wutuchah wēi jepahnit, ā wúúh túini doonádhíh wá túi bohéna caá. Dios ā enechah, yeebdíh ā teo wáacat pínah niijná, yeó jáap jumat pah caandíh wāpī úúbhna caá. ¹⁰ Pániñ úúbhna, nin pahbat wāpī niij úúbhna caá: “Paá, ¿buu jwuhna ĩ pebhna enat túatna, weemđih ma wahmi níit?” wá niijná caá. ¹¹ Túini Espíritu weemđih ā teo wáacat pah muntíh, yeebdíhbat ā teo wáacat pínahdih wá náah yacna caá, yeéb Jesúsđih chah ñi túi péeat pínah niijná. Á wēpatđih ñi bíbohát pínahdih teo jáha úúbhna, yeebdíh búdí wá eníhna caá. ¹² Jestúíhwá míc jumna, ā naáwátđih bíicđih míc wéhenit, míc teo wáacna, chah jwī túi wēibipna caá.

¹³ Weém dawá tútchinaboó bohé jibichah, caán tútchinadíh moón judíowá nihcannit túini doonádhíh joinít, dawá Jesúsđih ĩ jepahap jī. Pánihna, maatápdih ñi pebhhoó

wá bejíhip yah caá, dawá ñíih tútchidíh moondíhbat Jesúih doonádhíh wá naáwáchah joinít, ĩ jepahat pínah, yeebbát Jesúsđih chah ñi jenah joyát pínah niijná. Wá úúdwá paníhñit, caandíh ñi jéihyatđih wá náah yacna caá.* ¹⁴ Nihat cāacwádhíh túini doonádhíh naáwát caá weemđih náahap. Dahwani tútchinadíh moondíh, tútchi wihcapboó jumnitđihbat, bohénitđih, bohécannitđihbat naáwát caá náahap. ¹⁵ Pániñi jumna, nihát yeéb Roma tútchidíh moondíhbat túini doonádhíh búdí wá bohélna caá.

Jesúih túini dooná ded pah ā jumat

¹⁶ Caán túini doonádhíh joinít, det Jesúsđih túi jepahnitđih Dios ā wēpatjīh ā túi abna caá. Caán doonádhíh jwíih joinít, jwíit judíowá jwī jepahap jī. Jwī jepahat túttimah, judíowá nihcannitbat joinít, ĩt jepahap jī. Pániñ joinít, jwī jepahachah, jwíit nihátđih bíic yoobó ā wēpatjīh ā túi abna caá. Páant ā wēpatđih jéihñit, “Caán túini doonádhíh ĩ jepahachah, Dios queédih ā túi úúbiipna caá”, niij jenah joinít, caán doonádhíh bohéna, wāpī túiccan caá.* ¹⁷ Pániñ bohéna, nin pah wāpī niij naóhna caá: “Ded Jesúsđih túi jenah joinítđihjeh ‘Nin túini caá’, Dios ā niij enna caá. Páant ā niij enat pah, jon játiñ nin pah ĩt niij daacáp tají: ‘Caandíh túi jenah joinítđih “Queét túinit caá”, Dios ā niij enna caá. Pániñ túi jenah joinítjeh páantjeh Diosjeéh ĩ túi jumbipna caá’, ĩt niij daacáp tají”, wāpī niijná caá.*

Cāacwá ĩ yéej chájat

¹⁸ Dios jeámant jumni yeejéj chájniitđih ā en íjna caá. Pániñ yéej chájna, ded pah Dios ā jumatđih bita ĩ jéihyat déedíh ĩ jáhna caá. Páant ĩ chájachah en íjnit, Dios búdí ā peéh chájbipna caá. Páant ā peéh chájat pínahdih nihát cāacwádhíh ā jéihyana caá. ¹⁹ Diosdih jwíit cāacwá jwī jéih beedácah yuhna, ded pah ā jumatđih caanjéh jwíitđih āt jéihyanap taga. Páant ā jéihyanachah, caandíh jwī jéihyat pínah dede buwat wihcan caá. ²⁰ Diosdih jéih encan yuhna, nihát ā chájatjiboodíh jwī jéih enna caá. Pániñ ennit, “Caán nihátđih Dios búdí ā wēpatjīh ā chájni caá. Pániñ chájni jumna, nihát ĩ maáh páantjeh ā jumbipna caá”, jwī niij jéihna caá.* Caandíh jéihna yuhna, det joyáh bojnitđih Dios ā peéh chájbipna caá. Páant ā peéh chájachah, “Obohjeéhtih, ded pah ma jumatđih jéihcan, meemđih wá jenah joicáp jī”, det Diosdih ĩ jéih niijcán niit. ²¹ Dios ded pah ā jumatđih jéihna yuhna, “Meém nihát ma chájniđih enna, meemđih búdí wá wéina caá”, dawá caandíh ĩ niij naóhcap jī. Queédih ā túi chájachah yuhna, queétoó caandíh “Weemđih ma túi chájat

* 1:4 Mt 1.1; 12.23

* 1:13 Hch 19.21

* 1:16 Mr 8.38; 1Co 1.18

* 1:17 Hab 2.4

* 1:20 Hch 17.24-27

túina caá”, it niijcáp jī. Páant caandíh ī joyáh bojatji jīb ī jenah joyát át buo peét bejep jī.* 22 “Weém túi jenah joiní caá”, ī míc yee niijátji jīb, jenah joicánnit yoobát it jumap jī. 23 Pánih jenah joicánnit jumna, Dios nihát jéihni, páantjeh jumnidíh it wéicap jī. Pánih caandíh wéican, “Meémboó nihát jéihni jumna, weemdíh ma jéih teo wáacna caá”, ī pápniboodíh it niij weñep jī. Jwiit cáacwá wánnit pínah míc jwí jumna yuhna, cáac pah jígohnidíh pápnit, caandíh it weñep jī. Pánih chājnit, jiijní, nuñáp, mai panih jígohnidíhbut pápnit, “Meémboó chah wépní caá”, caandíh it niij wéi naáwáp jī.*

24-25 Dios nihát chājní ā jumuchah yuhna, caandíhjih ī wéi naáwát déeji, “Nit caá chah wépnit”, niij yee jenah joinít, ā chājnitboodíh it wéi naáwáp jī. Páant queétdih ī wéi naáwáchah ennít, “Í náahatdihjih ī chāja naáh”, niijnít, Dios queétdih át cádahap wut jī. Páant ā cádahat túttimah, queétjeh chah yeejép ī chājat pínahdihjih jenah joinít, tíc náah jumnidíh it chājav jī. Pánih yeejép chājna, íih bácahdíhbut it míc yéejanap jī.

26 Páant ī yee jenah joyóchah enna, “Yeejép ī náahatdihjih ī bid dáhwa naáh”, niijnít, Dios queétdih át cádahap wut jī. Páant í náah chājatdih jenah joinít, yaádhboó neonádih náahcanjeh, yaádh mícjeh it yéej chājav jī. 27 Páant ī chājat pah muntíh, neonábut yaáhdíh ī en ñinahat pah neoná mícjeh it en ñinahap jī. Pánih en ñinahnit, queét neoná mícjeh it yéej chājav jī. Pánih yéej chājnit, ī yéej chājatji jīb íih bácah, íih jenah joyátbut páantjeh át yéej bejep jī.

28 Diosdíh ī jwíih jéihna yuhna, “Caandíh jéihyat weemdíh dedé pínah nihcan caá”, ī niij jenah joyóchah ennít, Dios queétdih át cádahap wut jī, ī jenah joyát déheni pah ā jumap pínah niijná. Páant ā cádahat túttimah, chah yeejép yoobát it yoób jenah joyóp jī. Pánih chah yeejép jenah joinít jumna, jwí chājca naáh déedih it chājav jī. 29 Pánih yeejép chājna, buubut nin pah ī jumna caá: Dedé ī en ñinahatdihjih ī yéej chājna caá. Ded pah bitadíh chah yeejép ī chājat pínahdih búdi jenah joinít jumna, cáacwádih mao yohnit jumna, chah dawá bíi déedih búdi en ñinahnit jumna, tub yeenit jumna, yeejép dooná naóhnitbut ī jumna caá. 30 Bitadíh yee naóh peétnit jumna, Diosdíh eníhcannit jumna, bitadíh jígah encan, “Weém maáh paníhni jumna, dedé wá náahatdih wá chājbična caá”, ī niij jenah joiná caá. “Weémboó chah jéihni caá”, niij jenah joinít jumna, bitadíhbut páant niij naóhnit ī jumna caá. Chah yeejép ī chājat pínahdihjih jenah joinít ī jumna caá. Í mánadih jepahcannit jumna, 31 jenah joicánnit jumna, ī niiját pah chājcannit

jumna, ī déewádih oicannit jumna, bitadíh jígah encan, ī teo wáacna caá. 32 Páant yeejép ī chājatdih ī cádahcatji peéh Dios iiguípna queétdih ā yohbipna caá. Páant ā peéh chājav pínahdih jéihna yuhna, ī yéej chājatdih ī cádahcan caá. Pániha, bita ī yéej chājachah ennít, “Páant ñi chājachah, ā túina caá”, queétdih ī niij wéi naóhna caá.

2

Dios ā peéh chājav pínah yoobópdih ā jumap

1 Yeeb cáacwá mícjeh jumna yuhna, ¿Dépanih tígáa “Yeejépwá yoobát ī jumuchah, ī yéej chājav jīb, queétdih peéh chājav caá náahap”, ñi niij jenah joi? Yeebbát queét ī chājav pahjeh mun tígáa bíic yoobó ñi chājav. “Jwiit yéej chājchah, jwiitdih dedé yeejav peéh wihcan caá”, ñi jéih niijcán caá. Pánihnit jumna, bitadíh naóh yacnit, yeebjéh peéh chājavdih míc wutna caá ñi chājav.* 2 Nihat yéej chājnitdih Dios ā peéh chājbična caá. Yoobópdih chājni ā jumuchah, ā peéh chājavbut yoobópdih ā jumadíh jwí jéihna caá. 3 Cáacwá mícjeh jumna yuhna, “Peéh chājav caá náahap”, niij naóh yacnit ñi jumuchah, yeebbát bíic yoobó ñi chājav jīb, yeebdíhbut peéh chājav ā jumbipna caá. “Jwí yéej chājachah yuhna, āpí peéh chājcan beé. Pániha, buu pohba, ā peéh chājcan niit”, ñipí niij jenah joiná yuh caá. ¿Dépanih tígáa páant ñi niij jenah joi? Yeebdíhbut Dios ā peéh chājbična caá. 4 Obohjeéhtih, ñi yéej chājachah yuhna, Dios yeebdíh jígah ennít, ā peéh chāj jwahcan caá. Páant ā peéh chājcatdih enna, “Dios wá yeejavdih ā íjcan caá”, ñi niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, yeebdíh ā túi chājavdih ennít, caandíh ñi jepahat pínahdih páina caá ā chājav. 5 Obohjeéhtih, yeebdíh ā jígah enechah yuhna, yeebboó caandíh ñi jepahíhcan caá. Ñi yéej chājavdih cádahíhcan, yeebdíh ā peéh chājbična caá. Á peéh chājav pínah yeó jáap jātíh, chah ñi yéej chājachah ennít, caán yeó jáapdih yeebdíh chah ā peéh chājbična caá. Yeeicanjeh, ā niijátji bíic yoobó ā peéh chājavdih nihát cáacwá ī jéihbipna caá. 6 Cáacwá yoobó ded pah ī chājavtji jīb Dios queétdih ā jīb chājbična caá.* 7 Det bitadíh túinijeh chājnit, Dios queétdih ā wéi naáwát pínahdih bidnit, yeó jáap jumap pah ā pehbboó jumíhnit, queétdih bácah páantjeh Dios ájeéh ā jumap tútbična caá. 8 Obohjeéhtih, det ī náahatdihjih chājnit, bitadíh túi chājannit, queétdíh Dios búdi íjnit, ā peéh chājbična caá. 9 Páant ā peéh chājachah, nihát yéejnit yoobó tubit yeejép ī yapbična caá. Judíowá nihcannitdih ā peéh chājbična caá. Obohjeéhtih, judíowá Moisés

* 1:21 Ef 4.17-18 * 1:23 Dt 4.16-18; Sal 106.20; Jer 2.11 17.10; Ez 18.30; 33.20; Mt 16.27

* 2:1 Mt 7.1; Lc 6.37 * 2:6 Sal 62.11-12; Pr 24.12; Jer

ã wutatjidih bíbohna yuhna, í túi jepahcatji júb queétoodih chah ã peéh chājipna caá. ¹⁰ Det túi chājnitdih, “Ñi túi chājna beé”, ã niijbípna caá. Páant ã niijnitdihjeh Dios ã túi jumát tóutbipna caá. Judiowādih, judiowā nihcannitdihbut biíc yoobó ã túi chājipna caá.

¹¹ Dios nihát cāacwā ded pah jwí chājatdih enna, yeejépwādih, táinitdihbut yoobópdih ã chājipna caá. Pánih chājna, judiowādih, judiowā nihcannitdihbut biíc yoobó ã chājipna caá.* ¹² Páant biíc yoobó chājni ã jumachah, nin pah ã jumna caá: Moisés ã wutatjidih jéihcannitboó í yéej chājachah, í yeejat júb ligúipna í bejbipna caá. Pániha, biíc yoobó caán wutatjidih jéihnitbut í yéej chājachah enna, “Queétdih peéh chājat náahna caá, caán wutatjidih í yap yohat júb”, Dios queétdihbut ã niij enna caá. ¹³ Caán ã wutatjidih í en naáwáchah, páantjeh joijéhnitdih “Nít túinit caá”, Dios ã niij encan nit. Obohjeéhtih, ã wutatjidih túi jepahnitboodih “Nít túinit caá”, ã niij chājipna caá. ¹⁴ Judiowā nihcannit í jéihyatjéhjeh túi chājna, Moisés ã wutatjidih jéihcan yuhna, caandih í jepahna caá. ¹⁵ Pánih jepahna, caán ã wutatjidih jéihcan yuhna, queét í jenah joyátmant caán wutat panihni ã jumna caá. Páant ã jumachah, yéej chājat jenah joyát ã jéuwáchah, “Páant wā chājachah, ã táican nit”, í niij jéihna caá. Ded túi chājatdih, yéej chājatdihbut í jéihna caá. ¹⁶ Pániha, péeni yeó jáapdih Dios Jesucristodih cāacwā ded pah í yéej chājatdih í jweeátji júb ã peéh chājat tóutbipna caá. Páant tígáá áih táini doonádih wāpí naóh bohéna caá.

Moisés ã wutatjidih judiowā í jepahcat

¹⁷ Táini doonádih judiowādih bohéna, nin pah queétdih wāpí niij naóhna caá: Yeéb judiowā, Moisés ã wutatjidih jéihnit jumna, “Jwiít judiowā chah táinit jwí jumna caá. Jwiítjeh caá Dioihwā”, ñi niij jenah joiná caá. ¹⁸ Caán wutatjidih jéihnit jumna, ded pah Dios ã náahatdihbut ñipí jéihna caá. Pánih jéihnit jumna, “Jwí túi chājat pínahdih jéih ñionit jwí jumna caá”, ñipí niij jenah joiná caá. ¹⁹ “Túí jéihnit jumna, jéih encannit panihnitdih jwí jéih teo wáacna caá. Jiát panihnit jumna, dupánapboó jumnit panihnitdih jwí jéih bohéna caá, ded pah túi chājatdih í jéihyat pínah niijná”, ñipí niij jenah joiná caá. ²⁰ “Jwiít judiowā caán wutatjidih jéihna, túi yoobópdih jéihnit jwí jumna caá. Pánih jumna, det jenah joicannitdih, wébit panihnitdihbut jwí jéih bohéna caá”, ñipí niij jenah joiná yuh caá.

²¹ Obohjeéhtih, páant niij jenah joiná yuhna, ¿Dépanih tígáá queétdih ñi bohéhatdih yeebjéh ñi jwíih múic bohécán?

Bitadih nuumát tóutcan yuhna, ¿Dépanih tígáá yeebjéhbut ñi nuúm? ²² Bitá í áa nihcannitjéh yéej chājat tóutcan yuhna, ¿Dépanih tígáá yeebjéhbut biíc yoobó ñi áa nihcannitjéh ñi yéej chāj? Judiowā nihcannit í pápnidih tubit iiná naáa. ¿Dépanih tígáá í pápni ã ñuhát nuunádih waadnit, otodih platadihbut ñi nuúm? ²³ “Jwiít judiowā Moisés ã wutatjidih jéihnit jwí jumna caá”, wéi niijná yuhna, caán wutatjidih yeebjéh ñi yap yohna caá. Pánih yap yohna, ñi túi chājatdih ennit, “Dios páant wátni ã jumachah, caandih jwí náahcan caá”, bita í niij jenah joimi nacaá. ²⁴ Páant ñi chājatdih Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át niij daacáp tají: “Yeéb judiowā wát jumnit, ‘Diosdih wéinit poómp’, í niijnit yuhna, Dios ã wutatdih ñi yap yohochah enna, judiowā nihcannitboó Diosdih yeejéj í naóh peétna caá”, át niij daacáp tají.*

²⁵ Jwiít judiowādihjeh quehli nah yapat chóodih Dios át bóod yohat tóutat wut jí, áihwā jwí jumatdih jéuat tóut niijná. Pánih bóodna, “Míihwā jumnit, Moisés ã wutatjidih jwí jepahbipna caá”, Diosdih jwí niij jéutna caá. Obohjeéhtih, “Jwiít bóodnit jwí jumna caá”, niijná yuhna, Moisés ã wutatjidih jepahcan, ñi bóodatji yeebdih dedé pínah nihcán caá. ²⁶ Det judiowā nihcannitboó bóodcannit jumna yuhna, caán wutatjidih í jepahachah enna, “Nít wíihwā caá”, Dios queétdih ã niij enbipna caá. Jwiít bóodnitdih ã niij enat pah mantih, queétdihbut biíc yoobó ã niij enna caá. ²⁷ Dawá judiowā Moisés ã wutatjidih jéihna yuhna, caandih í jepahcan caá. Obohjeéhtih, queét judiowā nihcannitboó bóodcannit jumna yuhna, ã wutatjidih í túi jepahna caá. Páant í jepahachah ennit, Dios jwiít judiowādih nin pah ã niijbípna caá: “Queét bóodcannit, Moisés ã wutatjidih jéihcan yuhna, caandih í jepahhap be. ¿Dépanih tígáá yeéb bóodnitboó caán wutatjidih jéihna yuhna, caandih ñi jepahcan? Yeébbodih chah yeejéj peéh chājat caá náahap”, ã niijbípna caá. ²⁸⁻²⁹ Judio yoobát ded pah ã jumatdih but wā naóhbipna caá. Bóodni jumna yuhna, Diosdih jepahcanni judio yoobát nihcán caá. Æ wutatjidih jéihna yuhna, jepahcan, judio yoobát nihcán caá. Obohjeéhtih, ded Diosdih wéi jepahni judio yoobát ã jumna caá. Pániha, áih quehli nah yapat chóodih ã bóod yohat tóutat pah ã yéej chājatdih cadahna, ã jenah joyátdih ã tóut nuumná caá. Pánihnidih “Nin táini caá”, Dios ã niij enna caá. Cāacwā caandih í wéi naóhcah yuhna, Diosjeh caandih ã wéi naóhna caá.*

3

¹ Weém páant niij naóhna, “Jwiít judiowā

* 2:11 Dt 10.17 * 2:24 Is 52.5 * 2:28-29 Dt 10.16; 30.6; Jer 4.4

jwí jumachah, Dios jwiítidih ã wutatji pah bóodnit jwí jumachahbut, dedé pínah nihcan caá”, wã niijcán caá. ² Judíowã jwí jumat jíb, jwiítidih búdí táyat ã jumna caá. Dios naáwátidih jwiítidih ãt jwíih wáhp tají, bitadih jwí naóh yapaat pínah niijná.*
³ Obohjeéhtih, biquína jwí déewã caán naáwátidih jepahcan, “Ma wutatdih jwí túi jepahbipna caá”, í niijátji pah ít chájcap jí. “Páant queét í niijátji pah í chájcah, Diosbut biic yoobó ã niijátji pah ã chájbian nacaá”, ¿ñi niij jenah jóí níit? ⁴ ¡Nihcan caá! Nihat cáacwã yoobó yeenit í jumachah yuhna, Diosboó ã niijátji pahjeh ã chájbiipna caá. Páant yeecanni ã jumachah jéihna, jon játih David, Dios naáwátidih naóh yapani, ã yéej chájatidih naóhna, nin pah ãt niij daacáp tají: “Wã yéej chájachah ennit, ‘Peéh chájat caá náahap meemdíh’, ma niijícah, yoobópdih naóhni ma jumatdih nihat í jéihna caá. Pánih jéihnít, ded meemdíh ã jéih yap yohcan níit”, ãt niij daacáp tají. (Sal 51.4)

⁵ Biquína í jenah joyátjijeh nin pah íta niij jenah jói tá yuh caá: “Jwiít jwí yéej chájachah, Dios yoobópdih ã jumatdih cáacwã chah íta jéih taga. Pánihna, jwí yéej chájachah, ã túina caá. Páant túini ã jumachah, jwí yéejat peéh chájna, Dios yoobópdih ãta chájcan taga”, íta niij jenah jói tá yuh caá. ⁶ Obohjeéhtih, páant nihcan caá. Jwí yéej chájatidih peéh chájcan, yoobópdih chájni ãta nihcan tagaá. Pánih jumna, nihat í yéej chájat jíb ãta jéih peéh chájcan tagaá.

⁷ Bitaboó nin pah íta niij jenah jói tá yuh caá: “Jwiít cáacwã yeenit jumna, jwí niijátji pah jwíípi chájcan caá. Obohjeéhtih, Diosboó yeecanni caá. Pánihna, ded pah yeenit jwí jumatdih jenah joint, Dios ded pah yeeat wihcanni ã jumachah, chah jwíta túi jéih taga. Páant ã jumachah, jwí yeeatji jíb peéh chájat ãta wihcan taga. ⁸ Páant niij jenah joint, “Yeejép chájna, Dios túini ã jumatdih jéitna caá jwí chájap. Pánihna, ¿jwí yéej cháj jíih?” Íta niij jenah jói tá yuh caá. “Pánihatdih Pablowã í bohéna caá”, biquína jwiítidih í niij yee naóhna caá. Páant í niij yee naáwáchah joint, “queétdih peéh chájat caá náahap”, Dios ã niiját yoobópdih caá.

Jwiít nihat cáacwã ã peéh chájnit pínah jwí jummat

⁹ ¿Ded pah tigaá yeéb ñi niij jenah jói? ¿Jwiít judíowã bita chah túinit níit jwí jumap? Nihcan caá, wã déewã. Nin pah yeebdih wã jwáub naóhna caá: Jwiít judíowã, judíowã nihcannitbut nihat biic yoobó Dios ã peéh chájnit pínah míic jwí jumna caá. ¹⁰ Jon játih Dios naáwátidih naóh yapanit í daacátji pahjeh tigaá ã jumap:

“Ded yoobópdih chájni wihcan caá.

¹¹ Nihat ded pah Dios ã jumatdih í túi jenah jóicán caá. Nihat cáacwã yoobó caandih jóíhcan, bidcannit míicjeh tigaá.

¹² Nihat Diosdih náahcan, tac páud bejat pah ít chájap taga. Ded túi chájni ã wihcan caá. (Sal 14.1-3; 53.1-3; Ec 7.20)

¹³ Íih jacnaboó cáac í yohni jaáh jéwe lajna ã wíij bacaat pah caá ã jumap. Wéhena, yeeat míicjeh í naóhna caá. Mai ã cháacáchah, áih man cáacdíh ã yéejat pah, queét yeenit bitadih ípi yéejana caá. (Sal 5.9; 140.3)

¹⁴ Pánih yeenit, bitadih jóo waadaát pah chájnit, tabit jühnitbut í jumna caá. (Sal 10.7)

¹⁵ Pánihnit jumna, cáacwãdih mao yohíhnitjeh caá í jumap.

¹⁶ Ded í bejepboó jumnitdih yeejép chájna, ípi moh yéejana caá.

¹⁷ Bitadih túi chájcan, íjeéh í túi jumcan caá. (Is 59.7-8)

¹⁸ Diosdih jenah jóicánjeh, í jepahcan caá”, ít niij daacáp tají. (Sal 36.1)

¹⁹⁻²⁰ Páant í niij daacátjidih náhnit, jwiít judíowã nin pah jwí níij jéihna caá: “Nihat Dios naáwátji jwíih pínah caá. Páant ã jumachah, jwiítidih caá caandih jepahat náahap”, jwí níij jéihna caá. Á wutatdih jéihna yuhna, caandih jepahcan, “Jwiítidih yéejat peéh wihcan caá”, jwí jéih niijcán caá. Jwiít judíowã Dios ã peéh chájnit pínah jwí jumap pah muntih, nihat baácdih moón judíowã nihcannitdihbut biic yoobó ã peéh chájbiipna caá. Á wutatdih nihat cáacwã jwí túi jepahcan caá. Páant jwí jepahcah, Moisés ã wutatjidih joint, Diosdih jwí yap yohatdih jwí jéihna caá. Pánih jéihnít, Diosdih nin pah jwí jéih niijcán caá: “Ma wutatdih wã túi jepahachah, ‘Túini ma jumna caá’, weemdíh ma niij enmi nacaá”, jwí jéih niijcán caá.*

Diosdih jepahna, áihwã jwí jummat

²¹⁻²² Páant niij péanit, jwiít cáacwã ded pah Diosjéeh jwí túi jummat pínah ã jenah joyátjidih buu yeebdih wã naóhbipna caá. Moisés ã wutatjidih jepah beedácan, jwiít nihat Dios bíicdíh jwíta jéih jumcan tagaá. Caandih jéihna, caán wutatjidih ded pah jwí jepahatdih jenah jóicánjeh, det Jesucristoboodih jepahnitdih, “Queét túinit caá”, ã niij enna caá. Jon játih Moisés, Dios naáwátidih bita naóh yapanitbut caán ã jenah joyátjidih ít daacáp tají. Pánihna, buu ded pah Dios jwiítidih “Nít túinit caá”, ã niiját pínahdih jwiít nihat cáacwãdih í jéihyanap taga. Jwiít judíowãdih, judíowã nihcannitdihbut Dios biic yoobó ã túi chájna caá.* ²³ Yéejnit míic jumna, jwiít nihat jwí yéej chájna caá. Jwí túi

* 3:2 Sal 147.19-20

* 3:19-20 Sal 143.2; Gá 2.16

* 3:21-22 Gá 2.16

châjat pínahdih Dios ã jwíth jenah joyátji pah biíc yoobó jwí chãjcan caá. Dios ã túyatdih yuúp jwí jamna caá. ²⁴ Páant jwí túi chãjcah yuhna, Dios jwiítidih búdí ã oyochah, Jesucristoboó jwí yéejat jíb buúdáat panihnidih jíb chãjna, jwiítidih át wun wuhup wut jí. Páant jwí jíb buúdáatdih ã jíb chãjchah, “Nit táinit caá”, jwiít Jesúsdi jephahnitdih Dios ã niij enna caá. Jwiítidih jíb náahcanjeh, jwí túi chãjcatdih át yohop taga. ²⁵ Jon jãtith moón í yéej chãjatdih íj enna yuhna, Dios queétdih át peéh chãjcap wut jí. Pãnih peéh chãjcan yuhna, yoobópdih chãjni jéuat túat niijná, caanjéh Jesucristodih át wah deya bojip taga, jwí yéejat jíb wun wãhnit, ãih meépdih ã yoh wãhat pínah niijná. Pãnih wun wãhna, ãih meépdih yoh wãhatdih jwí túi jenah joyóchah ennit, Diosboó jwí yéej chãjatdih ã íj cádahna caá. Pãnih chãjnit, jon jãtith moondíh í yéejat jíb peéh chãjcanjeh, Jesús nihat cáacwãboodih jwí yéejat jíb buúdáatdih át jíb chãjap wut jí. Páant ã chãjchah, Dios ded pah ã niijátji pahjeh yoobópdih chãjni ã jumatdih jwiítidih át jéihyanap wut jí. ²⁶ Pãnih jéihyanit, Jesúsdi jephahnitdih “Nit táinit caá”, ã niij enatdihbut ã jéihyana caá. Páant ã jéihyanachah, “Dios yoobópdih chãjni caá”, jwí niij jéihna caá.

²⁷⁻²⁸ Páant ã chãjchah jéihnit, nin pahbut jwí niij jéihna caá: “Moisés ã wutatjidih jwí jephachah ennit, ‘Nit wã peéh chãjnit pínah nihcan caá’, Dios jwiítidih ã niijcã caá. Obohjeéhtih, Jesúsboodih jwí jephachah enna, ‘Nit táinit caá’, ã niij enna caá”, jwí niij jéihna caá. Páant niij jéihnit, “Weemjéh wã túi chãjat jíb Dios weemdíh ã wëi enna caá”, jwí niij jenah joicã caá. “Dios ã wutatdih túi jephahat jíb, ‘Nit táinit caá’, Dios ã niijbípna caá”, çjwíta niij jenah joi táinit? ¡Nihcan caá, wã déewã! Obohjeéhtih, Jesús jwiítidih ã wun wãhatjidih túi jenah joinit, caãboodih jwí jephachah, “Nit táinit caá”, Dios ã niij enbipna caá.

²⁹⁻³⁰ Dawá jwí déewã nin pah ípí niij jenah joiná caá: “Jwiít judiowãdihjeh Dios jwí maáh ã jamna caá. Queétdi judiowã nihcannitdih í maáh nihcan caá”, ípí niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, páant nihcan caá. Dios biícjeh jamna, nihat cáacwãdih í maáh ã jamna caá. Pãnih jamna, Dios jwiít judiowãdih, judiowã nihcannitdihbut jwiít nihatdih biíc yoobó jwí maáh ã jamna caá. Jwiít judiowã Jesús ã wun wãhatjidih túi jenah joinit, jwí jephachah, jwiítidih “Nit táinit caá”, ã niij enna caá. Judiowã nihcannitbut biíc yoobó Jesúsdi í jephachah, queétdihbut “Nit táinit caá”, Dios ã niij enna caá.* ³¹ Pãnihna, Jesús ã wun wãhatjidih jenah joinit, ç“Moisés ã wutatjidih jwí cádahchah, ã táimi nacaá”,

jwíta niij táinit? ¡Nihcan caá, wã déewã! Obohjeéhtih, Jesúsdi jephahna, Moisés ã wutatjidihbut jwí jephahna caá.

4

Abraham Diosdih ã túi jenah joyátji

¹ Buú, jwí nuo Abrahamdih ded pah Dios ã chãjatjidih yeebdih wã jwúub náhniabipna caá. ² Abraham ded pah ã túi chãjatji jíb “Nin táini caá”, Dios ã niij enechah, “Weém bácah táini caá wã jumup”, áta jéih niij tágaá. Obohjeéhtih, Diosboodih páant niijná pínah ã wihcã caá. ³ Páant ã jumuchah, Dios naáwãtdih naóh yapani nin pah át niij daacáp tají: “Abraham ded pah Dios ã niijátidih joinit, caandih át túi jenah joyóp wut jí. Páant ã túi jenah joyóchah ennit, ‘Caán yoobópdih tígaa’, Dios caandih át niij enep wut jí”, át niij daacáp tají.* ⁴ Ded maátadih ã teo wãhuchah, caandih ípí jíb chãjna caá. Oboh ípí jíb wãhcan caá. ⁵ Obohjeéhtih, ded teo wãhcan, Diosdih ã túi jenah joyóchah ennit, “Nin táini caá”, caandih ã niij enna caá. Páant ã niij enechah, dedé ã túi chãjat jíb pohba nihcan caá. ⁶ Pãnihna, ded Diosdih ã túi jenah joyóchah ennit, ded pah ã chãjatjidih jenah joicãnjeh, “Nin táini caá”, Dios caandih ã niij enna caá. Páant ã niij ennidih Dios ã túi chãjatdih Davidji nin pah át niij daacáp tají: ⁷ “Ded ã jephahcatdih Dios ã yohochah, wëinit, ã túi jamna caá. “Á túi chãjatdih wã jwúub encan niit”, caandih Dios ã niijchah, wëinit, ã túi jamna caá. ⁸ “Nin táini caá. Caandih dedé yéejat peéh chãjat wihcã caá”, Dios ã niij enni wëinit, ã túi jamna caá”, David át niij daacáp tají. (Sal 32.1-2)

⁹ Judiowãjeh bóodnit í jumuchah, Dios í yéej chãjatdih át yohji taniit? Nihcan caá, wã déewã. Judiowã nihcannit, bóodcannitdihbut í yéej chãjatdih ã yohna caá. Pãnih jumnit, queétdi nihat biíc yoobó wëinit, í túi jamna caá. Ded pah Dios Abrahamdih ã chãjatjidih jwúub náhniat caá náahap. Caán Diosdih ã túi jenah joyóchah, “Nin táini caá”, Dios át niij enep wut jí. ¹⁰ Nindihbut náhniat caá náahap: çDébólihji ta tígaa Abrahamdih páant át niij enji? çBóodni ã jumãt túttimãhji taniit? Nihcan wut jí. Bóodni ã jumãt pínah jãtith “Nin táini caá”, Dios caandih átát niij enep wut jí. ¹¹ Á bóodat pínah jãtith Abraham Diosdih át túi jenah joyóp wut jí. Páant ã túi jenah joyóchah, “Nin táini caá”, Dios caandih át niij enep wut jí. Páant ã jumãtdih jéuat túat niijná, Dios caandih át bóodat túatup wut jí. Pãnihna, caán ã bóodat pínah jãtith, ã túi jenah joyát pahjeh,

* 3:29-30 Dt 6.4; Gá 3.20 * 4:3 Gn 15.6; Gá 3.6

Diosdih túi jenah joinít judiowā nihcannit, bóodcannidih “Nit táinit caá”, Dios át níj enep wut jī. Páant biíc yoobó ã níj ennit í jumuchah, Abrahamji jwī nuo ã jumat pah queétdihbut í nuo mun tiguaá ã jumap.*
 12 Páinhna, det bóodnit judiowābut Diosdih í túi jenah joyóchah, Abraham í nuoji yoobát ã jumna caá. Caán ã bóodat pínah játih Diosdih átát túi jenah joyóp wut jī. Páinhna, caán Diosdih ã túi jenah joyát pahjeh muntih, judiowā í túi jenah joyóchah, Abraham í nuoji ã jumna caá. Obohjeéhtih, bóodnit jumna, “Abraham jwī nuoji caá”, níj jenah joiná yuhna, Diosdih í túi jenah joicáh, Abraham í nuoji yoobát ã nihcan caá.

Dios caandih ã naáwátjidih “Yoobópdih tiguaá”, Abraham ã níjáj

13 Jon játih Dios nin pah Abrahamdih át níj naáwáp wut jī: “Meém, ma jumená pínah biíc dih, nihát baácdih moón í nuowā pínah ñi jumna caá”, át níjáj wut jī. Páant ã níjájchah, Moisés ã wutatdih Abraham ã jepahatji jīb át nihcap wut jī. Obohjeéhtih, Abraham Diosdih ã túi jenah joyóchah, “Nin táini caá”, caandih níj ennit, páant át níj naáwáp wut jī.*
 14 “Moisés ã wutatjidih jepahnit, jwiítjeh tiguaá nihát baácdih moón í nuowā jwī jumap”, jwī déwá ípí níj jenah joiná yuh caá. Páant í níj jenah joyát yoobópdih jumna nihna, Diosdih jwī túi jenah joyát dedé pínah nihcah, ã níjájjibut dedé pínah áta nihcan tagaá.*
 15 Dedé wutat wihcah, caandih yap yohatbut áta wihcan tagaá. Obohjeéhtih, Moisés ã wutatjí ã jumuchah, cáacwā caandih í yap yohochah ennit, Dios queétdih búdí ã íjna caá. Pánih íjnit, í yap yohatjí jīb, queétdih ã peéh chájbjina caá.

16 Obohjeéhtih, Moisés ã jumat pínah játih, Abraham Diosdih át túi jenah joyóp wut jī. Caán Diosdih ã túi jenah joyát pah, det caandih jepahnit Abraham ã jumená panihnit í jumna caá. Moisés ã wutatjidih jéihnit, jéihcannitbut Diosdih í túi jenah joyóchah, biíc yoobó ã naáwátjí pah Abraham ã jumená í jumna caá. Páinhna, ded pah jwī chájat jīb ã jumená jwī jumcan níit. Obohjeéhtih, Diosdih jwī túi jenah joyát júbjeh caá, páant jwī jumap.*
 17 Dios Abrahamdih ã níjájjí pahjeh nin pah í níj daacáp tají: “Dawá baácnadh moón í nuo pínah meém ma jumna caá”, Dios Abrahamdih át níj naáwáp wut jī”, í níj daacáp tají. Dios wunnitdih booani, dedé wih jwuhcannidih jumat táutnidih Abraham át túi jenah joyóp wut jī. Páinhna, Abraham Diosdih ã túi jenah joyát pah, jwiítbut túi jenah joinít jwī

jumuchah, “Nit Abraham ã jumená mun tiguaá”, Dios jwiít dih ã níj enna caá.*

18 Abraham weh wihcanni behe yoobát ã jumuchah, Dios caandih nin pah át níj naáwáp wut jī: “Cáiwá dawá í jumat pah, óonna pahbut ma jumená í jumbipna caá. Pánih jumnit, dawá baácdih moón í nuo panihni ma jumbipna caá”, Dios caandih át níjáj wut jī. Pánih weh wihcan yuhna, “Á níjáj yoobópdih tiguaá”, át níj jenah joyóp wut jī. Páant caandih ã túi jenah joyóchah, Dios ã níjájjí pah át túi chájap wut jī.*
 19 Obohjeéhtih, caán cien jópchi bíbohna, yad Saradih át jéih weh chájap wut jī. Caántbut beh wili yoobát jumna, mit jéih wudu jumcap wut jī. Páant wunnit dée í jumuchah yuhna, “Jwiít jwī weh wihcan níit”, Abraham át níj jenah joicáp wut jī. Páant níj jenah joicán, Diosdih át túi jenah joí cádahcap wut jī.*
 20 “Á níjájjí pah ã jéih chájcan níit”, át níj jenah joicáp wut jī. “Dios wépní, ã níjájjí pah túi chájni caá”, níj wéi naóhnit, caandih át túi jenah joí cádahcap wut jī.
 21 “Dios ded pah weemdih ã níjájjí pah biíc yoobó ã jéih chájna caá”, Abraham át níj jéihyep wut jī.
 22 “Páant ã níj jéihyechah, ‘Abraham táini caá’, Dios caandih át níj enep wut jī”, Dios naáwát dih naóh yapani át níj naóh daacáp tají.*

23 Páant níj daácna, Abrahamdihjeh pohba níj daácna át chájcap wut jī.
 24-25 Obohjeéhtih, jwiítbut jwī jéihyat pínah níjáj, át níj daacáp wut jī. “Diosdih jwī yap yohatjí jīb, jwī Maáh Jesúsdih át wan wúhat táutap wut jī. Pánih wunnitdih át jwáub booanap wut jī”, jwī níj jenah joyóchah, Diosboó “Nit táinit caá”, jwiít dihbut ã níj enna caá.*

5

“Nit táinit caá”, Dios ã níj ennit ded pah jwí jumat

1 Jesucristodih jwī túi jenah joyóchah, “Nit táinit caá”, Dios jwiít dih ã níj enna caá. Páant ã níj enechah, jwī Maáh Jesucristo jwiít dih Diosjééh ã túi jumat táutna caá.
 2 Caandih túi jenah joinít, ã oinit jwī jumuchah, “ʘumcanjeh weemdih jáóhnit, ñi wáábú”, Dios jwiít dih ã níjáj caá. Áihwá jumna, túttimah bóo láa ã pebhna bejnit, caán táini yoobát ã jumat pahjeh jwiítbut biíc yoobó jwī jumat pínahdih jenah joinít, búdí jwī wéina caá.
 3 Dawá láa jwiít dih yeejép ã yapachah yuhna, biíc yoobó jwī wéina caá. Páant yeejép ã yapachah, Diosdih chah jwī túi jenah joyát dih jwī jéihna caá. Pánih jéihnit, yeejép ã yapachah yuhna, búdí jwī wéina caá.
 4 Páant yeejép ã yapachah yuhna, wéinit, caandih jwī túi jenah joí cádahcan

* 4:11 Gn 17.10 * 4:13 Gn 17.4-6; 22.17-18; Gá 3.29 * 4:14 Gá 3.18 * 4:16 Gá 3.7 * 4:17 Gn 17.5 * 4:18 Gn 15.5 * 4:19 Gn 17.17 * 4:22 Gn 15.6 * 4:24-25 Is 53.4-5

caá. Pánih cádahcannit jumna, chah túinit jwí jum bejna caá. Pánih chah túinit jum bejna, Dios ded pah jwiítidih á túi chājat pínahdih jenah joinít, jwí wēi páina caá. ⁵ Pániha, jwiít wēi páinitidih Dios Túini Espíritudih átá wūhup taga, jwíjeéh á jumat pinah niijná. Túini Espiritu jwíjeéh jumna, Dios jwiítidih ded pah búdí á oyatdih á jéihyana caá. Páant á jéihyanachah, nindihbut jwí niij jéihna caá: “Jwiítidih Túini Espiritu á teo wáacbična caá, Dios pebhna juibínit, caan páh jwí túi jumat pinah niijná”, jwí niij jéihna caá.

⁶ Nin wā naawátdih jenah joinít, Dios jwiítidih á túi chājat pínahdih chah ni jéihbična caá: Jwiít jwí yéej chājatdih jéih cádahcan, á jīb buúdáatdih jwí jéih jīb chājcah, Dios á jehahat láa, Jesucristoboo jwí yéejat jīb át wun wūhup wat jī. ⁷ Ded túi chājnidih biúhboo áta wun wūhcan taga. Biúh túi chājni yooabátdih búdí oinit, úmcanjeh wun wūhni pínah á jum dée caá. ⁸ Obohjeéhtih, jwiít yeejépwā yooabát jwí jum jwuhchah, jwí yéejat jīb Cristoboo át wun wūhup wat jī. Páant á wun wūhchah, Dios jwiítidih ded pah búdí á oyatdih á jéihyana caá. ⁹ Pánih jwiítidih wun wūhni, áih meép á yohochah, “Nit túinit caá”, Dios jwiítidih á niij enna caá. Páant niij enna, jwiítidih iiguipna bejnit déejidih át túi ubup wat jī. Pániha, yeejépwā jwí jum jwuhchah, á wun wūhatjīh “Nit túinit caá”, jwiítidih á niij enatdih jwí jéihna caá. Pánih jéihnit, “Buu nit túinitdih en iijcan, wā peéh chājcan niit”, jwiítidih á niijátidih chah jwí jéihna caá. ¹⁰ Diosdih enihcannit jwí jum jwuhchah, á wūh á wunatjīh jwí yéejatdih yohnit, chénaaboo jwí múic enihcatdih Dios át ámohop wat jī. Pánih ámohnit, jwiítidih áihwā át chājap wat jī. Páant áihwā jwí jumuchah, nindih chah jwí túi jéihna caá: “Buu Dioih wā jumuchah, weemdih peéh chājat wihcah, Jesús boo pud jéohnit, páuh laab béjni jumna, weemdihbut á pebhna á túi juibiát túatbična caá”, jwí niij jéihna caá. ¹¹ Páant jwí túi juibiát pínahdih wēinit, nindihbut chah jwí wēina caá: Buu nin baáčboo jwí jum jwuhchah, jwí Maáh Jesucristo á wunatjīh Dios jwiítidih áihwā át jumat túatup wat jī. Páant á jumat túatdih jéihnit, caandih búdí jwí wēi naóhna caá.

Adán, Cristo ded pah mách i chājatjī

¹² Jwíh jumni Adán wát jumni, á yéej chājchahjeh, nin baáčdih yéejat át jwíh waadáp wat jī. Páant á yéej chājat jīb, wunatbut át waadáp wat jī. Adán á yéej chāj waawáchah, nihát jwiítbut yéej chājnit jwí jum jwíhip wat jī. Pánih yéej chājnit jumna, jwiít nihát wunnit pínah múic jwít jumup wat jī.* ¹³ Dios Moisésdih á wutat túat pínah jātih, nin baáčdih moon jwít yéej chājap wat jī. Obohjeéhtih, páant jwí

yéej chājchah yuhna, á wutat wih jwuhcah, caandih yap yohatbut át wih jwuhcap wat jī. Páant wihcah, caandih yap yohat peéh chājatbut át wih jwuhcap wat jī. ¹⁴ Páant yap yohat peéh chājat á wih jwuhcah yuhna, Adán túttimah jumnit nihát it wunup wat jī. Moisés á jumat pínah jātih, caán wutat á wih jwuhcah yuhna, caán láa jumnit it wunup wat jī. Adán Dios á wutatjidih á yap yohatjī pahjeh queétjeh chājcan yuhna, queét nihatbut biíc yooaboo it wunup wat jī. Páant wunnit i jumuchah jéihnit, “Adán á yap yohochahjeh, nihát jwiítbut biíc yooaboo yap yohnit panihnit jwít jumup wat jī”, jwí niij jéihna caá. Pániha, Adán yéej chāj waóhni á jumatjī pahjeh, túttimah nin baáčna jéohni Jesucristoboo túi chāj waóhni át jumup wat jī.*

¹⁵ Obohjeéhtih, Dios cáacwādh oinit, á teo wáacatboo Adán á yap yohatjī pah át nihcap wat jī. Adán biícjeh jumna yuhna, á jwíh yéej chājatjī jīb dawá jwít buúdap wat jī. Obohjeéhtih, Dios jwiítidih búdí oinit, teo wáacna, Jesucristodih nin baáčboo wahna, túini yooabát át chāj wūhup wat jī. Jesucristo biícjeh jumna yuhna, dawá iiguipna bejnit déejidih át túi ubup wat jī, jeáboo jwí túi juibiát pínah niijná. ¹⁶ Dios cáacwādh oinit, á teo wáacat Adán á yap yohatjī pah át nihcap wat jī. Adán biícjeh jumna yuhna, á yéej chājatjī jīb, nihát cáacwā Dios á peéh chājnit pínah jwít jumup wat jī. Pánih peéh chājnit pínah jumna, dawá jwí yéej chājchah yuhna, jwiítidih búdí oina, teo wáacnit, Dios jwí yéejatdih á yohna caá. Pánih yohna, “Nit túinit, wā peéh chājnit pínah nihcan caá”, jwiítidih á niij enna caá. ¹⁷ Adán biícjeh jumna yuhna, á jwíh yéej chājchah, nihát cáacwādh á chūúchah, jwí wunna caá. Caán yooabópdih tigaá. Páant á jumuchah yuhna, ninboodih jwiít jwí wēibična caá: Buu jwuh Dios jwiít cáacwādh oinit, teo wáacna, Jesucristo biícjeh á wunatjīh jwí yéejatdih yohna, “Nit túinit caá”, jwiítidih á niij enna caá. Páant jwiítidih á niij enechah, ájeéh páantjeh jwí túi jumbična caá. ¹⁸ Pániha, Dios á wutatjidih jeh biíc á yap yohatjī jīb, jwiít nihatbut yap yohnit jwí jumna caá. Pánih jumna, jwiít nihát Dios á peéh chājnit pinahbut jwí jumna caá. Pánihat pah muntih, biíc newé Jesucristo á túi chājatjī jīb, jwiít nihát yéejat yohnit jwí jéih jumna caá. Pánih yéejat yohnit jwí jumuchah, “Nit túinit caá”, Dios jwiítidih á niij enna caá. Pániha, jwiít nihát caandih jepahnit ájeéh páantjeh jwí túi jumbična caá. ¹⁹ Biíc newé Adán Dios á wutatdih á yap yohatjī jīb, “Nit yéejnit caá”, dawádh Dios át niij enep wat jī. Pániha, biúh newé Jesucristo Diosdih á túi jepahat jīb, “Nit túinit caá”, dawádh Dios át niij enna

* 5:12 Gn 3.6-19 * 5:14 Gn 2.16-17; 3.11-12

caá.

²⁰ Obohjeéhtih, Adán jum láa dawá jópchi táttimah, Jesucristo nin baáboó á jüúwát pínah játih, Dios á wutadnih cáacwádh Moisés át naóh yapanap wut jí, yéejnit jumna, chah yap yohnit jwí jumadnih jwí jéihyat pínah niijná. Pánih yap yohnit yoobát jwí jumuchah yuhna, jwiítidih búdí oinit, jwí yap yohat chah Diosboó jwiítidih búdí át teo wáacap wut jí. ²¹ Jwí yéej chājat júb, jwiít nihat wannit pínah múcjuh jumna, Dios bíicdih jwíta jéih jumcan tagaá. Obohjeéhtih, Diosboó, jwiít cáacwádh búdí oinit, jwí Maáh Jesucristodih át wah deyanap wut jí, jwiítidih á teo wáacat pínah niijná. Pánih teo wáacnit, “Nit túinit caá”, jwiítidih Dios á niij enechah, caán bíicdih páantjeh jwí túi jumbipna caá.

6

Jesúsjeéh ded pah jwí jumat

¹ Wá déewá biquína nin pah ñita niij jenah joi tágaá: “Páant ma bohénachah, chah yéej chājat caá náhap, Dios jwiítidih oinit, chah á túi teo wáacat pínah niijná”, ñita niij jenah joi tágaá. ² ¡Páant nihcan caá, wá déewá! ¡Jwí yéej chājca boj jíih! Jwí yéejatdih yohna, Cristo jwiítidih á wun wühuchah, jwiítbut ájeéh wannit panihnit jwí jumna caá. Páant jwí jumuchah, yéej chājat jenah joyát jwiítidih á jüúwúchah yuhna, jwí jéih yap yohna caá. Wanníih bácahjidih bita í yéej chājat táutachah, á jepahcat pahjeh muntih caandih jwí jepahcan niit. ³ Nindihbut ñi túi náhninaá: jwiítidih í daabánachah, Jesúsíhwá jumna, ájeéh wannit panihnit jwí jumadnih bitadih júutna jwí chājap be. ⁴ Pánih daabánit jumna, Cristoíh bácahdih í yohochah, jwiítbut ájeéh yohnit panihnit jwí jumna caá. Pánih yohnit panihnit jumna, jwí íp nihat jéihni, túi chājni, á wēpatjīh Cristodih á boonachah, jwiítbut á boonit panihnit jwí jumna caá. Pánih boonit panihnit jumna, á wēpatjīh téut nuunnit, jáap cáac jumnit panihnit jwí jumna caá. Jáap cáac jumnit panihnit jumna, á wēpatjīh yéej chājat jenah joyátidih jwí jéih yap yohna caá.*

⁵ Cristoíhwá ájeéh jwiítbut wannit panihnit jumna, wannit í yéej chāj cádahat pah, jwiítidihbut yéej chāj cádahat caá náhap. Ájeéh jwiítbut boo pud jüóhnit panihnit jumna, Dios á weñat pínahboodihjeh chājat caá náhap. ⁶⁻⁷ Det wannitjidih yéej chājat jenah joyát á wihcan caá. Páant á wihcatdih jéihnit, nindihbut jwí túi jéihna caá: Cristodih jwíih jepahna, ájeéh wannit panihnit jumna, yéej chājat jenah joyát jwiítidih á jwúub jüúwúchah yuhna, jwí jéih yap yohna caá.*

⁸ Pániha, Cristojeéh wannit panihnit jumna, túi chājat téut niijná, ájeéh jwúub boo pud jüóhnit panihnitbut jwí jumna caá. Pánih boo pud jüóhnit panihnit jumna, á wēpatjīh ájeéh páantjeh jwí jumbipna caá. ⁹ Caandih jéihnit, nindihbut jwí jéihna caá: Cristo á jwúub boo pud jüúwát táttimah, chéneji á jwúub wuncan niit, páant muntih. Pánih boo pud jüóhnit, wunatdih át yap yohop wut jí. ¹⁰ Jwiít cáacwá jwí yéej chājat júb, Cristo bíic láajeh wanna, á jwúub boo pud jüúwát táttimah, ded pah chājna, Dios á wēpatjīh ápi chājna caá, cáacwá caandih búdí í weñat pínah niijná. ¹¹ Pániha, ájeéh wannit panihnit jwí jumadnih jenah joinit, “Buu yéej chājat jenah joyát wá maáh panihni nihcah, Jesúsíh jumna, caánboó wá maáh á jumna caá. Páant á jumuchah, weembát ájeéh jumnit, Dios á wēpatjīh yéej chājat jenah joyátidih wá jéih yap yohna caá”, ñi niij jenah joyoó.

¹² Páant yéej chājat jenah joyát á jüúwúchah, caandih ñi jepahca bojó. Pánih jepahcan, yéej chājatdih ñinahcanjeh, caandih ñi yap yohbipna caá. ¹³⁻¹⁴ Moisés á wutatjidih jwí jepahat júb nihcan, Dios bíicdih jwí túi jumna caá. Obohjeéhtih, túi oinit, jwiítidih teo wáacna, Dios ájeéh át jumat táutap wut jí. Pánih ájeéh jumna, á teo wáacatjīh dedé yéej chājat jenah joyátidih jwí jéih yap yohna caá. Pániha, yeejép chājna, Dios á náahatdih yap yohnit ñi jumca bojó. Obohjeéhtih, Cristojeéh wannit, jwúub boo pud jüóhnit panihnit jumna, Dios á náahatboodihjeh á wēpatjīh túi chājnit ñi jumú.

Jwí yéej chājat jwí maáh panihni á jumat

¹⁵ ¡Páant wá naawáchah, ded pah tiguaá yeeb ñita niij jenah joi? Dios ded pah jwí chājatdih jenah joicánjeh oinit, jwiít caandih túi jenah jointidih át túi ubup taga. Pánih túi ubnit, Moisés á wutatjidih jepahat júb át nihcan taga. Pánih túi ubnit jumna, ¿chah jwíta yéej chāj taniit? ¡Nihcan caá, wá déewá! ¹⁶ ¿Nindih ñi jéihcan niit? Deddih jepahna, caán jwí maáh á jumuchah, caandih teo wáhnit jwí jumna caá. Pánihat pah, yéej chājnit jwí jumuchah, caán yéej chājat jenah joyát jwí maáh panihni á jumna caá. Pániha, yeej chājat jenah joyátidih jepahna, iiguipna bejnit pínah jwí jumna caá. Obohjeéhtih, Diosboodih jepahna bácah, caandih teo wáhnit jumna, túi chājnit jwí jumna caá. ¿Caandih ñi jéihcan niit? ¹⁷ Játih yéej chājnit ñi jumuchah, caán yéej chājat jenah joyát ñi maáh panihni át jum jwuhup taga. Obohjeéhtih, buu jwuh táini doonádih túi jenah joinit, caánboodih ñi túi wéi jepahna caá. Pániha, ñi táut

nuumátdih “Búdí táina caá”, Diosdih jwí ni-ijná caá. ¹⁸ Pánih túi wēi jepahnit jumna, buu yéej chājat jenah joyát ā jūwúchah yuhna, caandih ŋi jepahcan caá. Pánih jepahcan, táiniboodih jepahna, caandih teo wāhnt panihnit ŋi jumna caá. ¹⁹ Ded pah maáta ī jumatdih ŋi túi jéihna caá. Pánihna, ŋi jéihyatjīh yeebdih wā naóhna caá, wā bohéatdih ŋi túi beh joyát pínah niijná. Jātih yéej chājnit jum jwuhna, yéej chājat jenah joyát ŋi maáh panihnidih ŋit jepahap taga. Pánih jepahnit jumna, chah yeejép ŋit chāj bejep taga. Páant yéej chājat jenah joyátdih ŋi jepahat pah muntih, buu jwúub túat nuumnit, táiniboodih caá jepahat náahap, Dios ā náahat pahjeh chājnit ŋi jumat pínah niijná.

²⁰ Jātih yéej chājat jenah joyátdih jepahna, táiniboodih ŋit jéih jepahcap jī. ²¹ Caán láa yéej chājna, dedé túi jumatdih ŋit bid juicáp jī. Páant ŋi yéej chājatjī jīb iiguipna ŋita bej tagaá. Pánihna, buu ŋi yéej chājatjīdih náhnit, tícnit, búdí ŋi jgahna caá. ²² Buu jwuh yéej chājat jenah joyátdih jepah cádahnit, Dioihwá jumna, caanboodih jepahnit ŋi jumna caá. Dioihwájeh jumna, ā náahat pahjeh chājnit, ājeéh páantjeh ŋi jumbipna caá.* ²³ Nindih jwiútdih túi náhnit caá náahap: Jwí yéej chājat jīb, iiguipna bejnit pínah jwita jum tagaá. Obohjeéhtih, jwí Maáh Jesucristo jwiútdih ā wun wāhatjīdih túi jenah joinit, caandih jwí jepahachah, jwiútdih ājeéh páantjeh Dios ā jumat túatbipna caá. Pánih túi chājna, jwiútdih ā jīb náahcan níit.

7

Ded pah Moisés ā watatjī

¹ Wā déewáá, cáacwā ī watat ded pah ā jumatdih ŋi túi jéihna caá. Cáac ā báadh jwuhna, caán watatdih jepahat caá náahap. Obohjeéhtih, ā wunat túttimah báach, caán watatdih jepahat ā wihcan caá. ² Páant ā jumachah, Moisés ā watatjībut nin pah ā niijná caá: “Yad wili mijeéh bóojīhjih mi jumna naáh”, ā niijná caá. Páant ā wutachah yuhna, mijeéh bóo ā wunat túttimah, caán biíhdih mi jéih áa jumna caá. ³ Mijeéh bóo páantjeh ā jumachah yuhna, caánt biíhjeéh jumnit, yeejép chājnih caá mi jumap. Obohjeéhtih mijeéh bóo ā wunat túttimah, caán watat miih pínah nihcah, biíhdih jwúub áa jumna, mi yéej chājcan caá.

⁴ Páant ā nihah pah muntih, yeebbút wā déewáá, Jesúhwa jumna, ājeéh wunnit panihnit ŋi jumachah, Moisés ā watatjī níih pínah nihcan caá. Pánihna, buu Cristodih jwúub áa jumnit panihnit jumna, caán jwúub boo pūd jóohniih ŋi jumna caá, Diosdih túi chāj wāhat túat niijná. ⁵ Jātih yéej chājat jenah

joyátdih jepahna, jwí ŋinahatdihjih chājnit, Moisés ā watatjīdih jwí joyóchah, caandih chah yap yohíhat āpī jígohop jī. Páant jwí yap yohatjī jīb, iiguipna bejnit déeji jwí jumap jī. ⁶ Caán láa Moisés ā watatjī jwiútdih chéoni pah āt jumap jī. Obohjeéhtih, buu Cristoihwā ājeéh wunnit panihnit jumna, jwúub watnit panihnit jwí jumna caá. Pánih watnit panihnit jumna, Táini Espiritu ā teo wáacatjīh táiniboodih jwí jéih chājna caá. Páant ā jumachah, Moisés ā watatjī buu jwuh jwíih pínah nihcan caá.

Ded pah jwí yéej chājat

⁷ Páant niijná, ¿Moisés ā watatjīdih ded pah tígáá jwita níij? ¿Caán watat yeejép níit ā jumap, ŋi jenah joyóchah? ¿Nihcan caá, wā déewá! Obohjeéhtih, caán watat wihcah, ded pah yéej chājat ā jumatdih wāta jéihcan tagaá. Caán watat nin pah caá ā jumap: “Bitaih bií déedih ŋi en ŋinahca bojóo”, āt níij wutap jī. Páant ā níij wutcah, en ŋinahat yéejat ā jumatdih wāta jéihcan tagaá.* ⁸ Caán watatdih wā jéihyat túttimah, caandih yap yohína, bitaih bií déedih wāpī búdí en ŋinahna caá. Caán watatdih jéih jwuhcan, caandih yap yohíhat wihcah, bitaih bií déedih wāta en ŋinahcan tagaá. ⁹ Pánihna, dedé watatdih wā jéihyat pínah jātih, ded pah yéejatdih, ded pah yéejat jīb ā peéh chājatdihbut wā jéihcap jī. Obohjeéhtih, “Páant ŋi chājca bojóo”, ā níij watatdih wā jéihyat túttimah, yap yohína, caandih búdí wāpī chājīh jī. Páant wā yap yohatjī jīb, iiguipna bejni pínah wāt jumap jī. ¹⁰ Pánihna, yéejni nihcan, Dios ā watatdih yap yohcan, Diosjeéh wāta túi jum tagaá. Obohjeéhtih, yéejni jumna, caán watatdih yap yohnit, wā yéejat jīb iiguipna bejni pínah wāt jumap jī. Caán watatboó téi chājat tútni ā jumachah, caandih wā yap yohatjī jīb iiguipna bejni déeji wāt jumap jī. ¹¹ Pánih yéej chājni jumna, caán watatdih yap yohna yuhna, “Nin pah chājnit, wā téi yapbipna caá”, wā níij jenah joyóp yuh jī. Yéej chājatboó “táinidih” níijni pah āt jumap jī. Pánihna, ā watatdih jéihna yuhna, wā yap yohat jīb iiguipna bejni déeji wāt jumap jī.*

¹² Páant niijná, nin pah níij naóhna caá wā chājap: Moisés ā watatjī túini ā jumna caá. Caán yoobópdih watnit, táinidihjih chājat tútna caá. ¹³ Pánih túini watat jumna yuhna, ¿weemdih iiguipna ā bejat túat níit? ¿Nihcan caá, wā déewá! Caan póhba ā bejat túatcan caá. Wā yéej chājat caá weemdih iiguipna ā bejat túatup. Á watatdih wā jéihyat túttimah, caán watatdih yap yohna, wā yéej chājatdih wā jéihna caá. Caán watatdih jéihna yuhna, wā yap yohochah ennit, “Wā yéejat yeejép yoobát ā jumna caá”, wā níij jéihna

caá. Pániha, tabit yéej chājni wā jumatdih jéihnit, iiguipna bejni pínah wā jumatdihbut wā jéihna caá.

¹⁴ Dios wut jíi Moisésdih páant át wutat táutup wut jí. Pániha, caán wutat Dioih á jumuchah, túini á jumatdih jwí jéihna caá. Obohjeéhtih, weemboó yéejnijeh wā jumna caá. Pánih jumna, yéej chājat jenah joyátdihjeh jepahni wā jumna caá. ¹⁵ Ded pah túinidih chājihna yuhna, wā chājan caá. Obohjeéhtih, “Caán weemdih chājat caá náahap”, níj jenah joiná yuhna, caandihjeh wāpí chājna caá. Ded pah wā chājatdih wā jéihcan caá.* ¹⁶ Yéej chājihcan yuhna, caandihjeh wāpí chājna caá. Páant wā chājihcatdih chājna, “Dios á wutat túini caá”, níjina caá wā chājan. ¹⁷ Weemjéh pohba wā yéej chājan caá. Obohjeéhtih, yéejni wā jumat jíib, yéej chājat jenah joyátboó wā maáh panihni jumna, weemdih á yéej chājat táutna caá. ¹⁸ Wā jenah joyát yeejép míc á jumatdih wā túi jéihna caá. Dedé túini jenah joyát pohba weemdih á wihcan caá. Pánih yéejni jumna, túini wā chājat déedih, weemjéh wā jéih chājan caá. ¹⁹ Túiniboodih wā chājat déedih wā chājan caá. Obohjeéhtih, náahcan yuhna, yeejépdih wāpí chājna caá. ²⁰ Pániha, wā chājihcatdih chājna, weemjéh pohba caandih wā chājan caá. Obohjeéhtih, caán yéej chājat jenah joyátboó weemdih á wutna caá.

²¹ Nin pah weemdih á jumna caá: Túiniboodih chājihna yuhna, yéej chājihatbut ápi júohna caá. ²²⁻²³ Dios á wutatdih búdi wéina yuhna, caolih díitboó míc mawat panihni ápi jumna caá. Pánih jumna, túinidih búdi wā chājihna yuhna, yéej chājihatboodih chah jenah joinit, wāpí chājna caá. Pániha, weemjéh yéejatdih wā jéih cádahcan caá.

²⁴ Páant yéej chājatdih jéih cádahcan, iiguipna bejni pínah jumna, búdi moh yéejni wā jumna caá. Pánih jéih cádahcanni wā jumuchah, ¿déhe tigaá weemdih túi ubni áta jum? ²⁵ Jwí Maáh Jesucristo caá weemdih túi ubni pínah á jumap. Caandih wā túi jepahachah, wā yéejatdih yohnit, weemdih á túi ubnipna caá. Páant á teo wáacatdih jéihnit, “Jesúsdiwah deyanit, ma teo wáacat táutatdih túina caá, Paá”, Diosdih wāpí níjina caá. Pániha, nindih wā túi jéihna caá: wā jenah joyátjeh Dios á wutatdih wāpí jepahihna yuh caá. Obohjeéhtih, Diosdih jepahihni jumna yuhna, páantjeh yéejni jumna, yéej chājat jenah joyát á júuwáchah, caánboodih wāpí jepahna caá.

8

Túini Espiritu ded pah jwiútdih á teo wáacat

* 7:15 Gá 5.17 * 8:11 1Co 3.16

¹⁻² Pániha, iiguipna jwí bejat déejidih Jesucristo á túi ubuchah, áihwá jumna, Túini Espiritu á teo wáacatjeh jwí yéej chājat jenah joyátdih jwí jéih yap yohna caá. Pánih yap yohnit, Túini Espirituboodih jwí jepahachah, Dios bíicdih jwiútdih á túi jumat táutna caá. Páant bíicdih jwí jumuchah, jwiútdih Jesucristoihwádh bue dedé peéh chājat pínah wihcan caá. ³ Moisés á wutatjidih jéih jepah beedácanit jumna, jwiútdih mícjeh caandih yap yohnit jwí jumna caá. Páant á wutatdih yap yohnit jwí jumat jíib, Dios bíicdih jwí túi jumcap jí. Caán wutat jwiútdih á jéih teo wáacah yuhna, Diosboó jwiútdih á túi teo wáacap jí. Caán á wáúhdih nin baácboó át cáac jumat táutup wut jí, jwí yéejat jíib á wun wáhat pínah níjina. Pánih wun wáha, Jesús jwí yéejat jíib beedáat panihnidih át jíib chājan wut jí. ⁴ Páant á jíib chājachah, jwiútdih Túini Espiritu á wépatjeh Dios yooópdih jumnbodih jwí jéih jepahna caá. Pániha, jwiútdih á wutatdih jéih buujácan yuhna, Túini Espiritu á teo wáacatjeh jwí jéih buujána caá.

⁵ Det í ninahatdihjeh chājihnit, ded pah í náahatdih ípi jenah joiná caá. Obohjeéhtih, Túini Espiritu á náahatdih jenah joinitboó á wutat pahjeh ípi chājna caá. ⁶⁻⁸ “Ded pah wā náahatdih wā chājachah, á túina caá”, ded níj jenah joiní Diosdih enihcanni jumna, Dios á wutatboodih á jepahihcan caá. Páant á jepahihcat jíib, caandih jéih jepahcan, iiguipna bejni pínah á jumna caá. Det panihnitboó Diosdih í jéih weñacan caá. Obohjeéhtih, “Túini Espiritu á teo wáacatjeh á náahat pahjeh wā chājipna caá”, det níj jenah joinitboó Diosjéeh páantjeh í jumbipna caá.

⁹ “Wā náahatdihjeh wā chājipna caá”, níj jenah joí cádahnit, Túini Espiritu níjéeh á jumuchah, yéeb á náahatboodih ní chājna caá. Det Túini Espiritu wihcannitboó Cristoihwá nihcan caá. ¹⁰ Obohjeéhtih, yéebboó áihwá ní jumuchah, Túini Espiritu níjéeh á jumna caá. Pániha, yéejat jíib níih báach á wunuchah yuhna, caán níjéeh á jumuchah, níih caolih túi booni á jumna caá. Pánihnit ní jumuchah, Dios yeebdih “Nit túinit caá”, á níjichah, páantjeh ájéeh ní jumbipna caá. ¹¹ Dios jwiútdih wahní Túini Espiritu jwíjéeh jumna, Jesúsdiwah booaatjeh pahjeh mantih jwiútdihbut á booaipna caá. Pánih booaatjeh, jáap báach jwiútdih á chāj wáhibna caá.*

¹² Wā déewáá, jwiútdih jwí náahatdihjeh chāj cádahnit, caandih jwáub chājat caá náahap. ¹³ Jwí weñat pínahatdihjeh chājnit jumna, iiguipna bejni pínah tigaá jwí jumap. Obohjeéhtih, Túini Espiritu á teo wáacatjeh

yéej ch̄ajtdih cádahna, páantjeh Diosjeéh jwí jumbipna caá.

¹⁴ Det Túini Espíritudih péenit jumna, Dios weh caá. ¹⁵ Caán Túini Espiritu jwíjeéh ā jumat pínah jātih, Dios ā peéh ch̄ajtdih jwí um jwahup jī. Obohjeéhtih, buu Dios weh jumna, Túini Espiritu ā teo wáacatjīh “Oini Paá”, umcanejeh caandih jwí jéih niijná caá.* ¹⁶ Túini Espiritu jwiitdih nin pah ā niij jéihyana caá: “Yeéb yoobópdih Dios weh ni jumna caá”, ā niijná caá. ¹⁷ Ā weh jwí jumuchah, “Wā wehdih táinidih wā ch̄aj wūhbiipna caá”, Dios ā niijátjī pah, jwiitdih, Jesucristo biicdih, ā túi ch̄ajbiipna caá. Pánihna, Cristoihwā jwí jumat jīb yeejép yapnit jumna, túttimah jeáboó túi wēinit, ājeéh maáta jwí jumbipna caá.*

Dios ded pah jwiitdih ā túi ch̄ajtat pínah

¹⁸ Buu nin baáboó jum jwahna, yeejép jwí yapna caá. Obohjeéhtih, túttimah Diosjeéh maáta waadnit, chah táinit jwí jumat pínahdih jenah joinit, nin baáboó jwí yeejép yapatdih “Oboh jumni ā jumna caá”, wā niij jenah joiná caá. ¹⁹ Dios weh jeáboó ājeéh jumnit, jwiit maáta jwí jumat pínahdih búdei enihna, nihāt Dios ā ch̄ajnitjibut ī páina caá. ²⁰ Caán ā ch̄ajnitjī ī jwiit túi jumuchah yahna, cáacboó ā jwiit yéej ch̄ajtatjī jīb, queébtut biic yoobó wannit pínah it jum jwiitjip wut jī. Caanjéh pohba páant āt bejcap wut jī. Diosboó ā ch̄ajnitjidih wannit pínah āt jum jwahat túutap wut jī.* ²¹ Dios ā ch̄ajnitjī wan beednit déejidih táinit ā jwíub ch̄ajbiipna caá, páant muntih. Dios wehdih ā túi túut nuúm beedáat pahjeh muntih, biic yoobó ā ch̄ajnitjidihbut ā túi túut nuumbiipna caá. ²² Obohjeéhtih, buu nihāt ā ch̄ajnitjī wannit pínah míc ī jum jwahna caá. Pánihna, yad wili mi weh jumna, mi tuba űaacát pah Dios ā ch̄ajnitjibut yeó jāap jumat pah búdei tuba űaacni panihnit ī jum jwahna caá. Páant ī jumatdih jwiit jwí jéihna caá. ²³ Jwiitdih Túini Espiritu ā jumuchah yahna, biic yoobó tuba űaacnit panihnit jwí jum jwahna caá. Nin baáboó jwí jum jwahuchah, caán jwíjeéh jumnit, jwiitdih táini ā ch̄aj wāhna caá. Ā pebhna jwí juibínachah, chah búdei jwiitdih ā túi ch̄aj wūhbiipna caá. Pánihna, jwiit Dios ā wehdih yoobópdih ā túut nuúm beedáat pínah, ājeéh jwí túi jumat pínah, jāap báach jwiitdih ā wāhat pínahdihbut búdei jwí wēi páina caá.* ²⁴ “Páant ā ch̄ajbiipna caá”, niij wēi jenah joinit, iiguipna bejnit déejidih ā túi ubnit jumna yuhna, páantjeh ā túi túut nuúm beedáat jwí jum jwahcan caá. Ā túut nuúm beednit jumna, páant ā ch̄ajtat pínahdih jwíta páican tagaá. ²⁵ Obohjeéhtih, ā ch̄ajtat

pínahdih encan yahna, Dios jwiitdih ā túi túut nuúm beedáat pínahdih jéihnit, jwí wēi páina caá.

Túini Espiritu jwí wábatdih ā teo wáacat

²⁶ Buu túi jéihcannit jwí jumuchah enna, Túini Espirituboó jwiitdih ā teo wáacna caá. Diosdih ded pah wábat pínahdih jwí jéihchah, caán Túini Espiritu jwiitdih búdei ā teo wáacna caá, yoobópdih jwí wábat pínah niijná. Jwiitboó búdei wábihna yahna, jwí wéheatjīh jwí jéih buujáach, jwí iipdih yoobópdih naóhni jwiitdih ā wábh wáacna caá. ²⁷ Dios ded pah jwí jenah joyátdih túi jéih beedána, ded pah Túini Espiritu jwiitdih ā wábh wāhatdihbut ā túi jéihna caá. Pánihna, ded pah āihwādih Dios ā náah yacat pah, jwiitdih Túini Espiritu āpī wábhna caá.

Cristo ā wēpatjīh yéejatdih túi yap yohnit jwí jumat

²⁸ Jwiit nihāt Diosdih oinit, ā náahatdih ch̄ajnit pínah ā űionit jwí jumuchah, Dios jwiitdih āpī túi en daoná caá. Ded pah jwí yapachah, jwiitdih ā teo wáacna caá, caandih chah jwí túi jenah joyát pínah niijná. Páant ā ch̄ajtatdih jwí túi jéihna caá. ²⁹ Jwiit āihwā jwí jumat pínahdih Dios biihmah átāt jéihyep wut jī. Pánih jéihnit, ā wáuh Jesucristo ā jumat biic yoobó jwiitdih āt jumat túutap wut jī, dawá ā úudwā jwí jumat pínah niijná. Páant jwí jumuchah, caánboó jwí úud jeñe caá ā jumap.* ³⁰ Biihmah āihwā jumat túutnitdih āt űiwip wut jī, “Nit táinit caá”, jwiitdih ā niij enat túut niijná. Páant niij ennit, ā pebhboó ājeéh maáta pínah jwiitdih āt waadánap wut jī.

³¹ Caandih jéihnit, nin pahbut jwí jéihna caá: Dios ā oinit jwí jumuchah, det jwiitdih ī en jūih buujácan niit. ³² Dios ā wáuhdih āt wahap wut jī, jwí yéejat peéh ā wan wāhat pínah niijná. “Wā wáuhdih tubit oina, caandih wā wanat túutcan niit”, āt niijcáp wut jī. Pánih wahnit, ded pah jwí náahatdihbut ā túi wēi teo wáacbiipna caá. ³³ Dios jwiitdih űiona, “Nit táinit caá”, ā niij ennit jwí jumuchah, “Queét yeejép wā caá”, det jwiitdih ī jéih niij naóh yaccan caá. ³⁴ Cristo jwí yéejat jīb wan wāhna, jwíub boo pud jéihnit, Dios ā jéihyepmant bóo buwámant ch̄audnit, caán biicdih nihāt dīh wutni ā jumna caá. Pánih jumna, jwíih pínahdih āpī wábh wāhna caá, det jwiitdih peéh ch̄ajtat túutna, ī jéih naóh yaccat pínah niijná. ³⁵ Cristo jwiitdih búdei ā oyochah, “Queétdih ma oi cádahaa”, bita ī niijchah yahna, ā jepahcan niit. Jwiitdih yeejép ā yapachah, bita jwiitdih yeejép ī ch̄ajachah, jwí nuugáp wanuchah, yégueh wichcannit jwí jumuchah, jwiitdih tobohat ā

* 8:15 Mr 14.36; Gá 4.6 * 8:17 Gá 4.5-7 * 8:20 Gn 3.17-19 * 8:23 2Co 5.2-4 * 8:29 2Co 3.18; Gá 4.19; Fil 3.10

jumuchah, jwiítidh ī mao yohochah yuhna, Cristo jwiítidh ā oi cádahcan niít. ³⁶ Dios naáwátidh naóh yapani páant jwī yapat pínahdih nin pah át niij daacáp tajī:

“Yeó jáap jumat pah míhwhā jwī jumat jīib jwiítidh jīnit, ī mao yohíhna caá. Ī mao jéemát pínah ovejavā pah jwiítbut jwī jumna caá”, át niij daacáp tajī. (*Sal 44.22*)

³⁷ Páant yeejép jwī yapachah yuhna, Cristo jwiítidh oina, búdí ā teo wáacátjīh wēnīt, jwī túi yap yohna caá. ³⁸⁻³⁹ Jesucristoíhwhā jwī jumuchah ennit, Diosboó jwiítidh baini ā oican caá. Pánih oinīt, jwiítidh ā oi cádahcan niít. Jwī wunuchah, jwī báadhachah, buubut, téttimahbut, ded pah jwiítidh ā yapachah yuhna, ā oi cádahcan niít. Ángelwā, nemépwā, nin baácidih moón ī maáta, japmant moón, nump bóo tólihmant moón, “Queéet míhwhādih ma oi cádahaá”, Diosdih ī niijíchah yuhna, ā jepahcan niít. Pánihna, nihat Dios ā chājnitboó caandih ī jéih oi cádahat túatcan niít. Pánih búdí oina, jwiít jwī Maáh Jesucristoíhwhādih Dios ā oi cádahcan niít.

9

Judiowā Dios ā űionit

¹⁻² Weém Cristoíh jumna, “ Wā déewā, judiowā caandih ī náahcatdih búdí wā jīgahna caá’, niijnā, yooópdih niijnā caá ma chājap”, Túini Espírītu weemdíh ā niij jéihyana caá. ³ Wíih baácidih moón, wā déewā, Israel ā juimená, Cristodih ī náahcat jīib iiguipna ī bejbipna caá. Pánihna, “Wā déewādih búdí oinīt, iiguipna ī bejcat pínah niijnā, túat nuumnīt, weémboó iiguipna wāta bej tagaá, queéet ī túi yapat pínah niijnā”, wāpī niij jenah joinā caá. Obohjeéhtih, páant niij jenah joinā yuhna, wā jéih chājcan caá. ⁴ Queéet wā déewā Israel juimená jumna, Dios ā weh pínah queétdih át űiwip wut jī. Ded pah áihwhā ī jumat pínahdih queétdih át naáwáp wut jī. Moisés jum láa áih yeh iigátjīh queétdih át waáwáp wut jī. Á watatdih Moisésjidih queétdih át jwíih naáwát túatup wut jī. Diosdih ī weñat pínah muudih queétdih át chājat túatup wut jī. Á túi chājat pínahdih queétdih wut jī Dios át naáwáp wut jī.* ⁵ Jwī nuowā Abraham, Isaac, Jacob queéet biíc peihcannīt, jwiít judiowādih cáac waowā ī jumuchah, jwiít ī juimená caá. Jesucristobut, ī juima yoobát át jumup wut jī. Caán Jesucristo Diosjeh muntih jumna, nihat chah maáh ā jumna caá. Yeó jáap jumat pah caandih jwī túi wēi naóh jīih. Páant tíi ā jumup wut jī.

⁶ Páant wā naáwáchah, nin pah űita niij jenah joi tágaa: “Dios ā naáwátjī pah biíc yooób jwiít Israel ā juimenádih áihwhā pínah

át chājcap taga”, űita niij jenah joi tágaa. Obohjeéhtih, páant niican caá. Biqúina Israel ā juimená jumna yuhna, Dioíhwhā yoobát niican caá. ⁷ Nin pah caá: Biqúina Israel juimená Abraham juimená ī jumuchah yuhna, “Abraham juimená yoobát niican caá”, queétdih Dios ā niij enna caá. Nin pah Dios át niijjip wut jī: “Obohjeéhtih, ma wáuh Isaac juimená bácah ma juimená yoobát ī jumbipna caá”, Dios Abrahamdih át niijjip wut jī.* ⁸ Páant ā niij naáwáchah joinīt, nindih jwī jéihna caá: Abraham juimená cáac jumna yuhna, Diosdih túi jenah joicán, ā weh niican caá. Dios ā niijátjidih túi jenah joinítjeh tígaa Abraham ā juimená pohba. ⁹ Nin pah Dios Abrahamdih át niij naáwáp wut jī: “Túttimah bóo jópchi nin dée widhdih muntih wā jwáub jáuwáchah, majeéh bóli Sara ma wáuhdih mi táuhbipna caá”, át niijjip wut jī.*

¹⁰ Túttimah, Isaac áa Rebeca waláhnit mit weh jumup wut jī. Queéet chénat pah ī íip Isaac jwī nuó át jumup wut jī. ¹¹⁻¹² Ī cáac jumat pínah játhih, túini, túicátidih ī chāj jwhachah, ded pah ī chājatdih jenah joicánjeh, caandih náahna, úudyiboodih Dios át űiwip wut jī. Pánih űionit, Rebecadih nin pah át niijjip wut jī: “Weép jeñé ā úuddih ā teo wáuhbipna caá”, caántdih át niijjip wut jī.* ¹³ Páant ā űíwatjidih jenah joinīt, Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajī: “ Jacobdih caá wá oyop. Obohjeéhtih, Esaúboodih wā iinā caá’, Dios ā niijnā caá”, át niij daacáp tajī.*

¹⁴ Caandih jenah joinīt ¿ded pah tígaa jwíta niij? “Ded pah ī chājatdih jenah joicánjeh, ā náahnidihjeh pánih űiona, Dios yooópdih ā chājcan caá’, ¿jwíta niij tánit? ¡Pánihcan caá! ¹⁵ Dios Moisésdih nin pah ā niijátjidih jwiítidih náhnit caá náahap: “Det wā náahnitdihjeh wā jīgah en teo wáacipna caá”, Dios ā niijnā caá, át niij daacáp tajī.* Ded pah cáac ā chājatdih jenah joicánjeh caandih űionit, yooópdih ā chājna caá. ¹⁶ Jwiít cáacwā jwī náahat pah niican, ded pah jwī chājat jūibbut niican, det ā náahnitdihjeh Dios ā jīgah en teo wáacna caá. ¹⁷ Faraón Egipto baácidih moón ī maáhdih ded pah Dios ā niijátjidih náhnit, “Dios ā chājat yooópdih ā jumna caá”, jwī niij jéihna caá. Nin pah Faraóndih át niijjip wut jī: “Egipto baácidih moón ī maáh pínahdih meemdíh maáh wā waadánap jī, nihatdih wā wēpatdih wā júutat túat niijnā. Pánihna, ded pah meemdíh wā chājachah ennit, nihat baácidih moón ‘Caánboó chah wēpni caá’, ī niij naóhbipna caá”, Dios caandih ā niijjip be, Moisés át niij daacáp tajī.* ¹⁸ Dios det ā náahnitdihjeh ā

* 9:4 Ex 4.22 * 9:7 Gn 21.12 * 9:9 Gn 18.10 *

9:11-12 Gn 25.12 * 9:13 Mal 1.2-3 * 9:15 Ex 33.19

* 9:17 Ex 9.16

jġgah enna caá. Obohjeéhtih, det bitadidh caanjéh ā jepahat tūtcan caá. Pánihna, Dios ded pah ā náahatdihjeh ā jéih chājna caá.

¹⁹ Pánih chājni ā jumuchah ennit, weemdíh nin pah ŋita niġ tágaa: “Dios ā náahatdihjeh ā jġgah enechah, jwiitboó caandih yap yohna, jwí bujácán niit. Pánih yap yohna, jwí jéih bujácáh. ¿Dépanih tígaa caán jwiitdih ā peéh chājihna?” niġ iġnit, weemdíh ŋita wáhb joi tágaa. ²⁰ Nin pah yeebdíh wāta niġ jepah taga: ¿Yeeb cáacwā oboh jumnit jumna yuhna, Diosdih ŋita jūih niit? Ded wáam dahdíh ā nawachah, ā naoni dahboó caandih nin pah ā jéih niġ jāihcan caá: “¿Dépanih tibeé weemdíh nin pah jġgohni dah ma nao?” ā jéih niġcán caá. Pánihna, yeeb Diosdih jāihna, caán wáam dah ā jāihnat pah niġná caá ŋi chājap.* ²¹ Wáam dah naoni ā náahat pah caán wáam déepġihjeh muntih dawá mácah jġgohni dahnadíh ā jéih naona caá. Biqúina túini wáam dahnadíh naona, biih oboh jumnidihbut ā jéih naona caá. Pánihna, caán ā nawat dée, Diosbut ā náahat pahjeh jwiitdih ā jéih chājna caá.*

²² Iigúipna bejnit pínah ĩ yeej chājatdih búdí ā ĩjatdih jéutat tūt niġná, Dios queétdih ā peéh chājbipna caá. Obohjeéhtih, ā wēpatboodíh jéutat tūt niġná, queétdih ā peéh chājat pínahdih jenah joiná yuhna, maatápdiġ ĩ yeej chājatdih āt enah boj jwuhap wut ĩ. ²³⁻²⁴ Ded pah ā túi jumat, ā wēpatdihbut ā jġgah ennitdih āt jéihyanap wut ĩ. Jwiitdih jātih ātāt ŋiojip taga, caán biicdih jumnit, ā wēpat, ā táyatdihbut jwí bíbohah pínah niġná. Pánihna, jwiit ā ŋionitboó biqúina judiowā, bita judiowā nihcannitbut jwí jumna caá. ²⁵ Pánt ā yapat pínahdih Dios naawátidih naoh yapani Oseas nin pah āt niġ daacáp tajġ:

“Játiġ wāihwā nihcannitjidiġ “Yeeb wāihwā caá”, wā niġbípna caá. Jātiġ wā oicanitjidiġbut “Yeeb wā oimn caá”,* wā niġbípna caá, Dios ā niġná caá. (Os 2.23)

²⁶ “Wāihwā yeeb nihcan caá”, ā niġnitjiboó Dios báadhni weh ĩ jumtipna caá”, āt niġ daacáp tajġ. (Os 1.10)

²⁷⁻²⁸ Jon jātiġ Isaíasbut Israel ā juménadíh nin pah āt niġ daacáp tajġ:

“Dios cáacwā ĩ yeej chājatdih búdí iġnit, waicanjeh queétdih ā peéh chājbipna caá. Pánihna, óndih jenah enna jwí bujácáh pah, Israel ā juméná dawá ĩ jumuchah yuhna, det caandih jepahnitdihjeh Dios ā túi ubbipna caá”, āt niġ daacáp tajġ. (Is 10.22-23)

²⁹ Isaías nin pahbut āt niġ daacáp tajġ:

“Jwí Maáh Chah Wēpni, biqúina jwí déewádh ā túi ubcah, jwiit judiowā jwīta

buúd beed tágaa. Pánihna, Sodoma, Gomorra tútchidih moondih peéh chājna, ā yoh beedáat pahjeh muntih jwiitdihbut āta yoh beedá tagaa”, āt niġ daacáp tajġ. (Is 1.9)

Judiowā túini doonádh ĩ náahcat

³⁰ Nindih túi náhnat caá náahap: judiowā nihcannit Jesucristodih túi jenah joinit, ĩ jepahachah ennit, “Nit túinit caá”, queétdih Dios āt niġ enep taga. Dios biicdih ĩ túi jumt pínahdih ĩ bidcah yuhna, Dios queétdih āt túi ubap taga. ³¹ Obohjeéhtih, Israel ā juméná judiowāboó “Jwiit Dios ā wutatdih jwí chājachah, caán biicdih jwí túi jumtipna caá”, niġ jenah joi bidna yuhna, Moisés ā wutatjidiġ jepahihna yuhna, ĩt jéih bujácáp taga. Pánihna, túinit ĩ jumihna yuhna, ā wutatdih ĩ jepahcatdih ennit, “Nit túinit caá”, Dios āt niġ enep taga. ³² ¿Dépanih tígaa túinit jumihna yuhna, ĩ bujácán? “Dioihwā jumihna, jwí jenah joyátġihjeh Moisés ā wutatjidiġ jwí jéih jepahna caá”, niġ jenah joinit, Diosdih túi jenah joicánjeh, ĩt jéih bujácáp taga. Jesúih túini doonádh naohna, nin pah jwípi niġná caá: “Jwí tóocni jee dah panihni Cristo ā jumna caá”, jwípi niġ naoh bohéna caá. Det jee dáhdih buag lájnitboó ĩ tóocni dahdíh ĩpi ĩjna caá. Pánihat pah, Cristoih doonádh joinit, tóocni jee dáhdih ĩ ĩjat pah caandihbut iġnit, Dios biicdih ĩ jéih jumcan niit. ³³ Pánt Dios naawátidih naoh yapani nin pah āt niġ daacáp tajġ:

“Dios nin pah ā niġná caá: ‘Jerusalén tútchiboó ĩ tóocat pínah jee dah panihnidih wā jwejna caá. Caandih tóoc buagnit, ĩ buag lájni dahdíh cáacwā búdí ĩ ĩjbipna caá. Caandih ĩ ĩjat pah caán tútchidih moón caán jee dah panihnidih ĩ náahcatji jġib, wā pehna ĩ juibcan niit. Obohjeéhtih, caán jee dah panihnidih túi jenah joinitboó wājeéh jumna, ĩ túi wēbipna caá’, Dios ā niġná caá”, āt niġ daacáp tajġ. (Is 28.16)

10

¹ Israel ā juméná wā déewā iigúipna bejnit pínah ĩ jumuchah, búdí wā jġgahna caá. Pánih jġgahnit, Dios queétdih āt ubat pínahdih náah yacna, búdí wā wádhna caá. ² Yeebdíh yoobópdih wā naohna caá. Queét Dios ā náahat pah búdí ĩ chājihna yuh caá. Obohjeéhtih, pánih chājihna yuhna, Dios ded pah ā chājat tūtatdih yoobópdih ĩpi jéihcan caá. ³ ĩ jenah joyátġihjeh túini ĩ chājihna yuhna, Dios ā náah yacatdih ĩ jéih bujácán caá. Pánih bujácán yuhna, Dios ā teo wáacat pínahdih ĩ jenah joicáh, queétdih “Nit túinit caá”, ā niġ encan caá. ⁴ Obohjeéhtih,

* 9:20 Is 29.16; 45.9 * 9:21 Jer 18.4-6 * 9:25 1P 2.10

Cristodih túi jenah joinítboodíh “Nit túinit caá”, Dios á niij enna caá. Pániha, Moisés á wutátjidih jwí jepahat jíib túi ubnit jwí jéih jumcan caá. Obohjeéhtih, Cristoboodíh túi jenah joí jepahnitdihjeh á túi ubna caá.

⁵ Moisésjeh jon játih nin pah át niij daacáp tají: “Det Dios á wutátidih túi jepahnitdihjeh á túi ubbipna caá”, át niijíp tají.* ⁶⁻⁷ Páant á niij daacáchah yuhna, buu jwuh det Cristodih túi jenah joinítidihjeh “Nit túinit caá”, Dios á niij enna caá. Cristoíh doonádih bohéna, nin pah jwípí niij naóhna caá: Dios á wahni Cristojeh nin baácboó átát dei juyáp tají. Pánih dei juiúji á jumuchah, nin pah ní niij jenah joicá bojoó: “Jeáboó páuh laab béjnit, Cristodih ub dei jüöhni pinahdih jwí náahna caá. Wunnitji caolih pebhboó dei bejnit, Cristodih booot túútnit, caandíh jwúub ub páuh laab jüöhni pinahdih jwí náahna caá, jwiútdih á túi ubat pinah niijná”, ní niij jenah joicá bojoó. ⁸ Dios naáwátidih naóh yapaniji nin pah át niij daacáp tají: “¿Dépanih tiguaá Dios naáwátidih ní bid? Caandíh jéihnit, nitát bohé tagaá”, át niij daacáp tají.* Pániha, caán jwí bohéni naáwát Cristodíh á túi jenah joyát túútna caá. ⁹ Pánih bohéna, nin pah jwípí niij naóhna caá: Det Dios bíicdih túi jumíhna, “Jesús wá maáh caá”, niij naóhnit, “Dios caán wunnijidih át jwúub booanap jí”, í niij jenah joyóchah, Dios queét iiguipna bejnit déejidih á túi ubbipna caá. ¹⁰ Jesúsdi h jwí túi jenah joí jepahachah, Dios jwiútdih “Nit túinit caá”, á niij enna caá. Pániha, “Jesús wunniji jwúub boo pud jüöhni jumna, nihát cáacwá í maáh á jumna caá”, bitadih jwí niij naáwáchah, á túi ubnit jwí jumna caá.

¹¹ Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át niij daacáp tají: “Det Diosdih túi jenah joinít, ‘Páant á niiját pah bíic yoobó á yapbipna caá’, niij jenah joinít, ticcanjeh í túi wéibipna caá”, át niij daacáp tají.* ¹² Dios nihát cáacwá yoobó í maáh jumna, det caandíh ubbhnitdih túini á chájipna caá. Judíowádih, judíowá nihcannitdihbut bíic yoobó á túi teo wáacbipna caá. ¹³ Dios naáwátidih bíih naóh yapani nin pah át niij daacáp tají: “ Wá yéejatdih yohnit, weemdíh ma túi ubuú’, det jwí maáhdih niij ubbhnitdih á túi ubbipna caá”, át niij daacáp tají.* ¹⁴ Obohjeéhtih, det Cristoíh doonádih joicánnitboó caandíh í jéih ubbhcan caá. Pániha, á naáwátidih naóhnit wihcah, caán doonádih joicánnit, caandíh ita jéih jepahcan tagaá. ¹⁵ Á naáwátidih naóhnit pinahdih Dios á wahcah, det áih túini doonádih naóhnit ita wihcan tagaá. Dios naáwátidih bíih naóh yapani nin pah át niij daacáp tají: “Túini doonádih naóhnit í jéiwáchah, jwí túi wéina caá”, át niij daacáp

tají.*

¹⁶ Páant í daacátji á jumuchah yuhna, Israel juimená dawá caán túini doonádih ít joíhcap jí. Páant í joíhcat pah Isaías Diosdih ubbhna, nin pah át niij daacáp tají: “Maá, ma naáwátidih queétdih jwí naóh yapanachah yuhna, dawá í joíhcap be”, át niij daacáp tají.* ¹⁷ Cristoíh túini doonádih joyát caá náahap, caandíh túi jenah joinít, cáacwá í jepahat pinah niijná. ¹⁸ Nin pah yeebdíh wá niij ubbh joiná caá: “¿Israel juimená caán doonádih ít joijícan taniit?” ní jenah joyóchah. Caandíh yoobópdih ít joijí ta yuh caá. Páant í joyátjidih tiguaá Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át niij daacáp tají: “Dioíh doonádih nihát pebhboó ít naóh peetép wat jí. Pániha, nihát baácdih moón caandíh ít joyóp wat jí”, át niij daacáp tají. (Sal 19.4)

¹⁹ Pánih jéihnit, nin pah wá jwúub niij ubbh joiná caá páant muntih: ¿Caán doonádih Israel juimená joiná, ít túi beh joijícan ta niit? ní jenah joyóchah. Ít túi beh joiji ta yuh caá. Nin pah Moisés á niij daacátjidih yeebdíh wá jwíh náhniabipna caá:

“Nin pah Dios Israel juimenádih á niij naóhna caá: ‘Jenah joicánnit, yeejépwá caá’, ní niij ennitdih wíihwá pinah wá chájipna caá. Páant wá chájachah, yeebboó jepchá tubnit, queétdih búdi ní íjibipna caá’, á niijná caá”, Moisés át niij daacáp tají. (Dt 32.21)

²⁰ Isaíasbut úmcanjeh, nin pah át niij daacáp tají:

“Nin pah Dios á niijná caá: ‘Weemdíh bidcannitboó í jwááap be. Weemdíh ubbhcanitdih ded pah wá jumatdih wá jéihyanap be’, Israel juimená nihcannitdih Dios á niijná caá’, Isaías át niij daacáp tají. (Is 65.1)

²¹ Israel juimenáboodíh, nin pah Isaías át jwúub niij daacáp tají:

“Nin pah Dios á niijná caá: ‘Queét weemdíh náahcan, yap yohnit í jumna caá. Obohjeéhtih, í túut nuumát pinahdih náah yacnit, maatápdih ‘Wíihwá ní jumúú’, queétdih wá niijíp yuh be’, Dios á niijná caá’, Isaías át niij daacáp tají. (Is 65.2)

11

Israel á juimená daocánnitdih Dios á túi ubat

¹ Israel á juimená Dios á níonitjidih buu láa áta yoh taniit? yeéb ní jenah joyóchah. ¿Nihcan caá! Queétdih á yohcan beé. Weembút Israel á juima, Abraham juimená í juima náahji mun tiguaá. Benjamín á juimená

* 10:5 Lv 18.5 * 10:8 Dt 30.12-14 * 10:11 Is 28.16

* 10:13 Jl 2.32 * 10:15 Is 52.7 * 10:16 Is 53.1

* 11:1 Fil 3.5

jumni poómpdih bóo caá.* ² Bihmah Israel á juimenádh Dios á ñionitji í jumuchah, queétdih át yohcap jī. Dios naáwátdih naóh yapani Elíasji Israel á juimená í yéej chājatjidih Diosdih át naóh yacap jī. ¿Caán á naóh yac daacátjidih yeéboó ñi jéihcan níit? Nin pah át níj daacáp tajī: ³ “Maá, ma naáwátdih naóh yapanitdih dawá ít mao yohop be. Meemdih wēina, ñuñápdih jwī mao cáo wūhat jeé poómpnadihbat ít boto mao yoh beedánap wut be. Ma naáwátdih naóh yapanit bíicdih jumni weemjéh caá wā jūdhdap. Páant wā jumat doonádh joiná, weemdhbat í mawíhna caá”, át níj daacáp tajī.* ⁴ Páant á níijchah jointi, Diosboó Elíasdih nin pah át níj jepahap wut jī: “Meém bíicjeh pohba níhcan caá. Páantjeh wíih cáacwá siete mil pohba í jumna caá. Queétdih weéboó wā túi wapap be. Páant wā wapachah, bita í pāpni Baal wāt jumnidih queét í wēi úbhcan caá. Páant dawá í jumatdih jéihnit, ma úmca bojóó”, Dios Elíasdih át níijp wut jī.* ⁵ Elías jum láa, daocánnit Diosdih túi wēinit í jumat pah mantih, buubut daocánnit Israel á juimenádh Dios búdi oina, jġgah ennit, áihwá pínah át níwip taga. ⁶ Pánih ñionit, “Ñi túi chājat jīb yeebdih wā ñiona caá”, át níjcap jī. Í túi chājat jīb á teo wáacna, oinit, jġgah enat yobát áta níhcan tagaá.

⁷ Páant níijnit, ¿ded pah tigaá á jum? Nin pah caá: “Nit wíihwá caá”, Dios queétdih á níjāt pínahdih Israel á juimená búdi í náahachah yuhna, páant át níjcap wut jī. Obohjeéhtih, áihwá í jumat pínah níijná, daocánnitdihjeh Dios át níwip wut jī. Bita á ñiocannitboó caandíh chah yap yohnit ít jumap wut jī. ⁸ Páant á yapatdih Dios naáwátdih naóh yapanit nin pah ít níj daacáp tajī:

“Caandíh náahcannitdih Dios ñonit panihnit át chājap be. Páant á chājachah, ded pah á wēpatdih á jūatuchah yuhna, ípī beh encan caá. Á naáwátdih joiná yuhna, ípī beh joicán caá. Páantjeh tigaá buubut queét í jumap”, ít níj daacáp tajī. (Dt 29.4; Is 29.10)

⁹ Maáh David nin pah caandíhjih mantih át níj daacáp tajī:

“Queét Israel á juimená búdi jeémátdih, dawá bíi déedihbat bíbohñit, wēina, ‘Jwítdih Dios á túi wēi enna caá’, níj jenah jointi, ded pah yéej chājnit í jumatdih í jéihcan caá. Páant í jumuchah ennit, queétdih ma peéh chājaá.

¹⁰ Pánih peéh chājna, queétdih jéih encannit panihnit ma chājaá. Ma peéh chājnit pínahjih jumna, búdi jġgah

naáh jumnit í jumna naáh”, át níj daacáp tajī. (Sal 69.22-23)

Judiowá níhcannitdih Dios á túi ubat

¹¹ Páant níijnit, nin pah wā jwúb úbh joiná caá: Israel á juimená, Cristodih í náahach ennit, ¿Dios queétdih yohat yobát taniit? ñi jenah joyóchah. Queétdih páant bóo pohba á chājcan níit. Páant á yohcan yuhna, queét Cristodih í náahach, buu judiowá níhcannitboodih Dios á túi úbbipna caá. Judiowáboó í jepchá tubat pínah níijná, judiowá níhcannitdih Dios áihwá pínah á chājna caá. ¹² Judiowá Cristodih náahcan, í yap yohat jīb, buu láa níhat baacdh moondíh dawá túi ubnit, Dios queétdih á túi chāj wúhna caá. Pánihna, judiowá yap yohnit í jumuchah, bitadih Dios túi chājna, queét judiowá Cristodih í jepahachah bácah, bitadih chah túini pohba á chāj wúhñipna caá.

¹³ Páant níijná, yeéb judiowá níhcannitdih wā naóhna caá. Yeebdih caá Cristo weemdh á bohéat tútup. Pánih yeebdh bohéna, oboh níh bohéna wā chājcan caá. ¹⁴ Páant wā déewádh wāpī níj naóhna caá, Dios á túi ubnit ñi jumatdih í jéihyat pínah níijná. Pánih jéihnit, íjna, tútup ñuamñit, queétdih Cristodih í náahach ennit, Dios queétdihbat á túi úbbipna caá. ¹⁵ Judiowádh Dios á cádah jwúhuchah, níhat baacdh moón judiowá níhcannitboó túini doonádh jointi, Cristodih í jepahna caá. Páant í jepahachah ennit, queétdih ájeéh á túi jumat tútupna caá. Queét judiowáboodih áihwá pínah á chājachah bácah, níhat baacdh moondíh túini yobát á jumat tútupna caá. Áihwá í jumuchah, chah dawá Cristodih jepahnit úguipna bejnit déejidih Dios á túi úbbipna caá. ¹⁶ Nin pah caá á jumap: Cáacwá í jwíh chājni pan dahdh Diosdih í wúhuchah, “Nin túini caá”, á níj enbipna caá. Pánih caanbítidih ennit, níhat jūdhdidihbat bíic yobó “Nin túini caá” á níj enbipna caá. Pánihat pah mantih, máa náat túini á jumuchah, áih cácanabut túini á jumna caá. Páant níijná, nin pah wā níj naóhna caá: Jwí ñuo Abrahamji Diosdih á túi jenah joyóchah, “Nin túini caá”, Dios caandíh á níj enat pahjeh, á juimenábut caandíh í túi jenah joyóchah, “Nit túinit caá”, queétdihbat á níj enbipna caá.

¹⁷ Biquína judiowá olivo nah Dios á bóod yohni cácana panihnit í jumuchah, yeéb judiowá níhcannitboodíh á bóod yohopjídih á jwúb daujnit panihnit ñi jumna caá. Yeéb jiadíh bóo olivo cácana panihnit ñi jumuchah yuhna, momni olivo nah panihnidíh át jwúb daujap wut jī. Páant níijná, nin pah wā níj naóhna caá: Judiowá í jumapjídih yeéb judiowá níhcannitdih Dios

ãt jwáub túat nuúm jwejep wut jî. Pánih dæujnit panihnit ñi jumuchah, judiowãdih Dios ã túi teo wáacat pah, bæu yeebdíhbut ã túi teo wáacna caá. ¹⁸ Páant yeebdíh ã ñiwichah jéihnit, “Jwiitboó judiowãdih chah táinit caá”, ñi niij jenah joicá bojoó. Nindih ñi túi náhninaá: Ded máa cãcana ãih náatdih ãpi teo wáacna caá. Obohjeéhtih, ãih náat caá caán cãcanadih ã túi teo wáacap. Páant ã nihát pah, jwiit judiowãdih Dios jwíih ñiona, máa náat panihnit jwí jumna caá. Pánih ñiona, jwí dée pínah Cristodih ãt ñiwip wut jî, yeebdíhbut ã túi ubat pínah niijná. Pánihna, “Jwiitboó judiowãdih chah táinit caá”, ñi niij jenah joicá bojoó.

¹⁹ Yeéb judiowã nihcannit nin pah ñita niij tágaá: “Biquína máa cãcanadih ã bóod yohat pahjeh Dios biquína judiowãdih ãt yohop wut jî, jwiitboó ãihwã jwí jumat pínah niijná”, ñita niij tágaá. ²⁰ Páant ñi niiját yooópdihih tigaa. Obohjeéhtih, queét Cristodih ã túi jenah joicátji júb Dios queétdih ãt cádah jwahup taga. Cristodih ñi túi jenah joyát júbjeh ãihwã pínah yeebdíh ãt ñiwip taga. “Jwiit judiowãdih chah táinit caá”, ñi niij jenah jyoóchah, ã táucan caá. Yeebbút ñi túi chãja chaáh, queét judiowã ã cádahat pah “caandih ñi cádahná” niijná. ²¹ Jwíih jumni cãcana panihnit judiowã Cristodih ã jephacat júb, Dios yohna, yeéb ã jwáub túat nuúmni cãcana panihnit, caandih ñi cádahachah ennit, yeebdíhbut biic yooó ã yohbipna caá. ²² Dios yeebdíh ded pah ã túi chãjatihih ñi túi náhninaá. Æum náah jumni caandih jephacannitdih ã peéh chãjat pínahdihbut búdi jenah joyát caá náahap. Yeéboó caandih ñi túi jenah joí cádahachah, yeebdíh ã túi chãjipna caá. Obohjeéhtih, caandih ñi cádahachah, yeebdíhbut Dios ã yohbipna caá. ²³ Queét jephacannit judiowã túat nuúmni, caandih ã jephachah, caán ã bóod yohni cãcana panihni ã jumuchah yuhna, queétdih ã jwáub dæujbípna caá, ã ñionit biicdih ã jwáub jumat pínah niijná. Diosdih dedé bæwat wihcah, ã yohnijidih ã jéih jwáub dæujná caá. ²⁴ Pánihna, yeéb judiowã nihcannit jiadih bóo olivo cãcana panihnit ñi jumuchah yuhna, momni olivo nahdih dæuját pah, Dios yeebdíh ãihwã pínah ãt chãjap wut jî. Yeebdíh pánih chãjni jumna, judiowãboó ã jwíih ñionit ã jumuchah, momni olivo nah yooóbat panihnidih queét ã yohnitjiboodih ã jwáub dæuját pínahdih Dios ã bæwacan caá.

Dios judiowãdih ã túi ubat

²⁵ Yeéb wã déewã panihnit, “Dios jwiit judiowã nihcannitdih chah ã wéi enna caá”, ñi niij jenah joicát pínah niijná, bæu yeebdíh cáacwã ã jéihca naáhdih wã naóhbipna caá.

Nin pah ã jumna caá: Bæu jwáh dawá judiowã Diosdih ã jephah jwahcan caá. Dios ã ñionit judiowã nihcannitdih ãihwã ã chãjat túttimah, judiowã jwáh jwáub túat nuúmni, caandih ã jephahbipna caá, bæu. ²⁶ Páant ã jephachah, queét nihát iiguípna bejnit déejidih Dios ã túi ubbipna caá. Páant ã yapat pínahdih Dios naáwãtdih naóh yapanit nin pah ãt niij daacáp tajî:

“Jerusalén tútchimant jjóhni judiowãdih ã túi ubbipna caá. Pánih jjóhnihoó queét Jacob ã jumeiná Diosdih ã náahcatjidih ã túat nuumbípna caá. (Is 59.20)

²⁷ Páant ã túat nuúmúchah, ã yéejatdih wã yohbipna caá. Pánih yohnit, wã niijátji pahjeh queétdih wílhwã wã chãjipna caá, Dios ã niijná caá”, ãt niij daacáp tajî. (Jer 31.33-34)

²⁸ Judiowã ã nuowãdih ã ñionitji ã jumuchah, Dios queétdih búdi ã oyatji pahjeh muntih, bæu jumnitdihbut biic yooó ã oina caá. Obohjeéhtih, páant ã oinit ã jumuchah yuhna, Cristoih doonãdih joíhcan, Diosdih enihcannit ã jumna caá. Páant ã enihcat júb, bæu jwáh yeéb judiowã nihcannitboó Cristoih doonãdih joitni, ñi jephahna caá. Obohjeéhtih, judiowã Diosdih ã enihcah yuhna, Dios páantjeh queétdih ã oina caá. ²⁹ Pánih oina, ã nuowãdih Dios ã niijátji pah ã jumeináhdihbut ñionit, ã oi cádahcan niit. ³⁰ Yeéboó jãtíh Diosdih yap yohnit ñi jumuchah yuhna, judiowã ã yap yohochah ennit, bæu jwáh yeebdíh jígah ennit, Dios ãt túi ubup taga. ³¹ Yeebdíh ã jígah en teo wáacatdih enna yuhna, queétdih páantjeh yap yohnit ã jumna caá. Pánih yap yohnit ã jumuchah, Dios yeebdíh ã jígah enat pahjeh queétdihbut biic yooó ã teo wáacbipna caá. ³² Nin pah caá: “Nihat cáacwã tubit yap yohnit ã jumuchah, queét nihatdih jígah ennit wã teo wáacbipna caá”, Dios ã niijná caá.

³³ ¡Choo! ¡Dios wépni niit! Nihat túi jéih beedáni yooóbat caá ã yooó jumup. Páant ã jumuchah, ã jenah joyátdih, ã chãjatdihbut jwiit cáacwãboó jwí túi jéih beedãcan caá.* ³⁴ Nin pah Dios naáwãtdih naóh yapanit ãt niij daacáp tajî: “Dios jwí maáh ã jenah joyátdih det ã jéihcan caá. Pánih jéihcannit jumna, det caandih ‘Nin pah ma chãjaá’, ã jéih niijcã caá.* ³⁵ Det Diosdih biih pah bóodih ã wáhat túttimah, ‘Caán weemdíh ã júb bæudána caá’, ã jéih niijcã caá”, ãt niij daacáp tajî.* ³⁶ Dios nihatdih chãjni ã jumna caá. Pánih jumna, nihát ã chãjni ãih miic ã jumuchah, nihatdih ã wëpatjéh páantjeh ã jumat túutna caá. Páant ã jumuchah, yeó jáap jumat pah caandih jwí wéi naóh jíih. Páant túi

* 11:33 Is 55.8-9 * 11:34 Job 15.8; Is 40.13; Jer 23.18; 1Co 2.16 * 11:35 Job 41.11 * 11:36 1Co 8.6; Efr 4.6; Col 1.16

ã jumna nah.*

12

Dioihwãdih túini chãjat caá náahap

¹ Dios jwiitdih bádí ã oyatdih náhninit, ded pah ã chãjatdihbut jengah joiná, nin pah ñi chãjat pínahdih yeebdíh bádí wã náah yacna caá: Túini oveja wáuhdih ì mao cáo wáhat pah, yeebjéh Diosdih ñi múic wáhuú, ã náahatdihjeh ñi chãjat túut niijná. Páant tígaa náahap jwiitdih, Diosdih jwí túi weñaat túut niijná. ² Pánih chãjnit, Diosdih jéihcannit ì jengah joyát pah ñi jengah joicá bojoó. Yeejép ì chãjat pah biíc yoobó ñi chãjca bojoó. Ñi jengah joyát dih túut nuum béjna, túinidih chãjnit ñi jumbipna caá. Pánih túut nuumná, Dios yeebdíh ded pah ã náah yacatdih ñi jéihbipna caá. Á náah yacat túini jumna, yoobópdihtut ã jumna caá. Caán ã náah yacat pah chãjna, Diosdih ñi túi weñabipna caá.

³ Bádí oinit, Dios weemdíh ã ñiwip jì, cáacwãdih wã bohéat pínah niijná. Pánih bohéni jumna, nihat yeebdíh nindih wã naóhna caá: “Weém túi jéihni yoobát caá”, ñi niij jengah joicá bojoó. Oboheéhtih, Jesúsdihtúí jengah joinit jumna, “Dios weemdíh ã teo wáacat pah bóojeh tígaa wã jéih chãjap”, niij jengah joyát caá náahap. ⁴⁻⁵ Jwiit nihat Cristoihwã múic jumna, áih bácah panihni jwí jumna caá. Pánih jumna, mácah tewatna Dios jwiitdih át wáhap taga. Nin pah ã jumna caá: Jwíih bácahdih téihyana, jitchana, quibna, dawá ã jumna caá. Pánihna, biíc bácahjeh jumna yuhna, mácah tewatna ã jumna caá. Páant jwíih bácah ã jumat pah, jwiit Cristoih bácah panihni jwí jumuchah, mácah tewatna jwiitdih ã wáhuca caá, jwí túi múic teo wáacat pínah niijná.*

⁶ Dios jwiit nihatdih ã teo wáacachah, mácah tewatnadih át wáhap taga, ã wēpatjìh jwí chãjat pínah niijná. Biqúina jwiitdih Dios naawát dih naóh yapanit pínahdih át ñiwip taga. Páant ã ñionit jumna, Cristodih ì túi jengah joyát pah bóo bitadihtut ì túi naóh yapana naáh. ⁷ Biibhooó dih cáacwãdih teo wáacni pínahdih Dios át ñiwip taga. Páant ã ñioni jumna, Dios ã wēpatjìh bitadih ã túi teo wáaca naáh. Bitadíh Dios naawát dih bohéni pínah jumna, caandíh ã túi bohéna naáh. ⁸ Biibhoó bitadih weñani pínah jumna, queétdih ã túi weñana naáh. Biibhoó, moh yéejnitdih bií déedih túi wáhuca pínah jumna, túini caolih jumnit, ã wēi wáhuca naáh. Bitaboó maáta pínah jumna, túi jengah joinitjeh ì wutu naáh. Biibhoó jìgah en teo wáacni pínah jumna, ã túi wēi teo wáaca naáh.

* 12:4-5 1Co 12.12 * 12:8 1Co 12.4-11 * 12:13 He 13.2; 1P 4.9 * 12:14 Mt 5.44; Lc 6.28 * 12:16 Pr 3.7
* 12:19 Dt 32.35 * 12:20 Pr 25.21-22

Pánihna, mácah jéihnit ñi jumat yoobó yeeb Cristoihwã túi múic teo wáacat caá náahap.*

Cristoihwãdih ded pah chãjat caá náahap

⁹ Nin pah caá yeeb Cristoihwãdih jumat náahap: Bitadih túi oyat caá náahap. Yeejépdih en iinit, túiniboodih chãjat pínahdih bádí ñi bidíi. ¹⁰ Ñi úudwã yoobát dih ñi oyat pah Cristoihwã ñijeéh jumnitdih biíc yoobó ñi oyoó. Ñijeéh jumnitdih ñi túi múic wáyaá.

¹¹ Dios ã wutat pah chãjna, yabhcanejeh, ñi túi wēi jepahaá.

¹² Dios yeebdíh ã pebhna ã ub bejat pínahdih jéihna, túi wēi páñat caá náahap. Yeejép yapna yuhna, biíc yoobó Cristodih cádahcat caá náahap. Diosdih ñi túi wébh cádahca bojoó.

¹³ Jesúihwã moh yéejnitdih ñi túi teo wáaca. Bitá ñi pebh ì juibínachah, queétdih ñi wēi jwááa.*

¹⁴ Det yeebdíh yeejép ì chãjachah, “Yeejép ì yap dáhuca naáh”, niijcánjeh, “Í túi yapa naáh”, ñi niijj.*

¹⁵ Det wēinitjéeh jumna, yeebbát ñi weñee. Jìgahnit ì jumuchah, jjeéh ñi jìgah wáaca.

¹⁶ Biicdih ñi túi jumúú. “Weém चाह túini caá”, niij jengah joicánjeh, oboh jumnit biicdih ñi túi jumúú. “Weémboó túi jéih beedáni caá”, ñi niij jengah joicá bojoó.*

¹⁷ Bitá yeebdíh yeejép ì chãjachah yuhna, queétdih yeejép chãj jwáubaca bojoó. Túinijeh ñi chãjaá, “Nin ã túi chãjna caá”, nihat ì niij jéihyat pínah niijná. ¹⁸ Yeéb ñi déewãdih túi chãjat pínahdih bádí ñi bidíi, biicdih túi jumat túut niijná. ¹⁹ Yeéb, wã oinitá, bitá yeebdíh yeejép ì chãjatji jib, ñi jwáub peéh chãjca bojoó. Í yéj chãjatji jib, Diosboó ijnit, queétdih ã peéh chãjbipna caá. Páant ã chãjat pínahdih jengah joinit, Dios naawát dih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajì: “ Weémboó cáacwã ì yéj chãjat jib yoobóp dih wã peéh chãjbipna caá”, jwí Maáh ã niijná caá”, át niij daacáp tajì.* ²⁰ Páant ã jumuchah, yeebboó nin pah ñi chãjaá: Yeebdíh en juihni ã nuugúp wunuchah ennit, ã jeémát pínahdih ñi wáhuca. Á taca jootóchah ennit, ã babhbat pínahdihbut ñi wáhuca. Páant caandíh ñi túi chãjachah enna, bádí ã tucbipna caá.* ²¹ Bitá yeebdíh yeejép ì chãjachah, queétdih biíc yoobó yéj chãj jwáubacan, túinijeh ñi chãjaá.

13

Ñi maátadh jepahat caá náahap

¹ Nihat maátadih Diosjeh tiguaá í maáh jumát pínahdih át níwip taga. Páant á maáh waadánit í jumuchah, queét yeebdíh í watuchah, ní tui jephahaá. ² Det jwí maátadih jephacannit, Dios á níonitdih yap yohna caá í chájap. Páant í yap yohatji jíb queétdih peéh chájat á jumbipna caá. ³ Det tui chájnit í maátadih ípí úmcan caá. Obohjeéhtih, yeejép chájnitboó í maáta í peéh chájat pínahdih ípí úmna caá. Ní maátadih úmcat túat níijná, túinidihjeh ní chájaa. Páant ní tui chájachah ennit, “Ma tui chájna beé”, maátaboó yeebdíh í níjbipna caá. ⁴ Dios yeebdíh teo wáacat túat níijná, ní maátadih á watna caá, ní tui jumát pínah níijná. Obohjeéhtih, ní tui chájcah, yeebdíh í peéh chájat pínah níijná, Dios queétdih át níwip taga. Páant yeejép chájnit jumna, queétdih úmat caá náahap. ⁵ Peéh chájat náahcan, ní maátadih tui jephahat caá náahap. “Páant wá chájachah, á túibipna caá”, níj jengah joiná, tui jephahit, túinijeh chájat caá náahap. ⁶ Ní maátadih caán tewatdih Dios át wúhup taga. Páant í tui tewechah ennit, yeebboó í tewat jíb níj íjib chájna caá.

⁷ Ded pah yeebdíh í jíb chájat túatuchah, tui jephahit, ní jíb chájaa. Maáta í tewat jíbbat, tui jíb chájnit, queétdih tui wéi naáwát caá náahap.*

Míc oyat caá náahap

⁸ Bitadih ní jíb baadáatdih waícanjeh ní jíb cháj beedánaá. Obohjeéhtih, ní tui míc oi cádahca bojóo. Det bitadih oina, Dios á watatdih á tui jephahna caá. ⁹ Á watat nin pah caá á níjíp: “Bíih áajih ní yéej chájca bojóo. Cáacwádh ní mao yohca bojóo. Ní nūmca bojóo. Bitaih bíi déedih ní en fínahca bojóo”, á níj watna caá. “Meemjéh ma míc oyat pahjeh mántih, bitadihbat ma oyoó”, á níj watatdih jephahna, Dios nihat bíih á watatdihbut jwí tui jephah beedána caá.* ¹⁰ Bitadih oina, queétdih jwí yéej chájcan níit. Pánihna, queétdih oina, Dios á watatdih tui jephah beedána caá jwí chájap.

¹¹ Fonit panihnit ní jumca bojóo. Nin baácboó ded pah á yapatdih tui jengah joinit ní jumá. Jesús á jwáub dei jáúwát pínahdih náhninit, ní tui pánaá. Caandih jwíh jephahna, “Jwíitdih úbudih á jwáub dei jáúhbirna caá”, jwí níj jengah joyóp jí. Obohjeéhtih, báú á jwáub dei jáúwát pínah bahnijeh caá á judhdap. Páant bahnijeh á judhdachah, jwíitdih tui jengah joyát caá náahap. ¹² Jesús á jwáub dei jáúwáchah, chei panihpiboó yeejép í chájat waícanjeh á baúdbirna caá. Jesús á jwáub dei jáúwát pínah bahnijeh á judhdatdih jéhnit, yeejép chájatdih cádahnit, Jesús á yeh

iiguíp panihpiboó jumna, túinijeh chájat caá náahap. ¹³ Jwíit mícjeh tui chájat caá náahap. Wéi babh máihñat, í náah chájatdihbut jwí bidcat dée caá. Míc jáhnit, míc jepchá tábnitbut jwí jumca boj jíh. ¹⁴ Pánihna, yeejép ní fínahatdih cádahnit, jwí Maáh Jesucristo á teo wáacatjéh túinidihjeh ní chájaa.*

14

Bitadih yeejép jengah joicát

¹ Jesúsdih jáap jephahnit pah, á naáwátdih tui jéh jwáhcannitdih ní tui míc pej jumá. Í tui jéh jwáhcach ennit, “Meém jéihcanniabeh caá”, ní míc níj íjaca bojóo. ² “Weém nihat nuáhpwádh wá jeéméchah á túina caá”, biquína í níj jengah joiná caá. Obohjeéhtih, bitaboó, Jesúsdih doonádh tui jéh jwáhcannit, nuáhpwádh jeémpanjeh, pácahinadihjih í jeémpan caá. ³ Det nihatdih jeémpanit, pácahinadihjih jeémpanitboódh “Meém oboh jumni caá”, í níj jengah joicát bojo naáh. Pácahinadihjih jeémpanitbut nihatdih jeémpanitboódh “Yeejép chájna caá ma chájap”, í níj jengah joicát bojo naáh. Det Jesúsdih jephahnit nihatdih jeémpanit í jumuchah yuhna, “Nít wíhwa caá”, Dios queétdih á níijná caá. Áihwá í jumuchah ennit, nuáhpwádh jeémpanitboó queétdih yeejép í níj jengah joicát bojo naáh. ⁴ Ded Jesúsdih jephahni Diosdih teo wáhnit panihni caá á jumap. Páant áh á jumuchah, yeebboó caandih ní jéh naóh yaccan caá. Ded pah caán á chájatdih ennit, á maáhjeh “Ma tui chájna beé. Ma tui chájcan beé”, á jéh níijná caá. Pánihna, Jesúsdih á jumuchah, áhndih tui teo wáacna, “Meém yeejép chájni caá”, caandih Jesús á níj naóh yaccan níit.

⁵ “Diosdih jwí weñat pínah nin yeó jáapjeh caá. Bíih yeó jáap jwí tewat pínah á jumna caá”, biquína í níj jengah joiná caá. Obohjeéhtih, bitaboó yeó jáap jumát pah bíic yoobó Diosdih í wéina caá. Queét bíic yoobó chájcanit jumna yuhna, nihat nin pah í níj jengah joyó naáh: “Jesús á náah yacat pahjeh wá chájna caá”, í níj jengah joyó naáh. ⁶ Det “Nin yeó jáapdih Diosdih jwípi wéina caá”, níj jengah joinit, jwí maáhdih jephahna caá í chájap. Bitá “Yeó jáap jumát pah Diosdih jwípi wéina caá”, níj jengah joinit, queétdih jwí maáhdih jephahna caá í chájap. Det déepdih jeémpanit, Diosdih “Túina caá, Paá”, níj jeémpana. Diosdih í wéina caá. Bitaboó Diosdih weñat túat níijná, déepdih jeémpanit, Diosdih “Túina caá, Paá”, bíic yoobó í níj wéi naóhna caá.*

⁷⁻⁸ Jwíit nihat Cristoihwá jumna, jwí náahatdihjih jwí jéh chájcan caá. Báadh

* 13:7 Mt 22.21; Mr 12.17; Lc 20.25

* 13:9 Ex 20.13-15,17; Dt 5.17-19,21; Lv 19.18

* 13:14 Ef 6.11-17

* 14:6

jwuhna, jwí maáhdih jwí jepahna caá. Wunnabut jwí maáihwá jwí jumna caá. Nin baácboó jum jwuhna, caandih weñaat caá náahap. Jwí wunat pínah jätihbit, äihwá jumna, caandih páantjeh biíc yoobó weñaat caá náahap. Pánihna, jwí báadhdachah, jwí wunuchahbut, páantjeh Cristoihwá jwí jumna caá. ⁹ Báadhnitdih, wunnitjidihibut, jwí Maáh jumat téut niijná, Cristo wanniji át jwítub boo pud jáúwáp wat jī.

¹⁰ Nihat äihwá jumna yuhna, ¿Dépanih tigaá ñi déewá panihnit Jesúsdih jáap jepahnit í jumachah, “Dios meemdiñ á peéh chája naáh”, ñi niij naóh? ¿Dépanih tigaá ñi déedih oboh jumni pah ñi en? Diosboó ded pah jwí chäjatdih jéih beedáni á jumatdih túi náhnat caá náahap. Á jumapboó jwí juibi ñuhachah, biquína jumat pah ded pah jwí chäjatjidiñ á uábh joyóchah, jwiit nihatdih jepahat á náahbipna caá. Páant á uábh joyát pínahdih náhnit, ñi dée panihnidih “Yeejép caá”, ñi niijcá bojó.* ¹¹ Dios naáwátdih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajī.

“Nin pah jwí Maáh á niijná caá: ‘Weém báadhi wá jumachah, yoobópdih wá niiját biíc yoobó á yapbipna caá: Nihat wá pebh bódicha caj yoh ñajnit, “Meém túini, wépni caá”, weemdiñ í niij, wéi naóhbipna caá’, á niijná caá”, át niij daacáp tajī. (Is 45.23)

¹² Pánihna, Dios pehbboó jwí juibi ñuhachah, nihat jwí chäjatjidiñ “¿Dépanih tigaá páant ma chäj?” jwiitdih á niij uábh joyóchah, jepahat á náahbipna caá.

Ñi déedih buugát dée pah chäjcat

¹³ Jwí dée panihnidih “Yeejép caá”, niij naóhcanjeh, nin pahbut niij jenah joyát caá náahap: “Jwiit Jesúhwá jwí tóoc buugát panihat pah, numah yéej chäj wáohca boj jīh”, niij jenah joyát caá náahap. ¹⁴ Weém jwí Maáh Jesúh jumna, nin wá naáwát pínahdih wá túi jéihna caá: Weémboó nihat jeemátdih wá jeéméchah, á túina caá. Pánihna, dedé wá jeemát jīb, weemdiñ peéh chäjät á wihcan caá. Obohjeéhtih, biihboó “Nin jeemátdih jeémpna, yeejép wá chájna caá”, niij jenah joí jeémpnidih peéh chäjät á jumbipna caá. ¹⁵ Yeéb ñi jeéméchah ennit, ñi déebut en yac jeémpna, “Weém Jesúsdih wá yap yohna beé”, niij jenah joinit, búdi áta jenah joí tágaá. Pánih chäj jútuna, caandih ma túi oican caá. Ñi déedihbut Cristo á wun wáhatdih jéihnit, caán jeemátdih jeémp jútcat caá náahap, “Cristodih á cádahná”, niijná. ¹⁶ “Nin pah wá chäjachah, á túina caá”, yeéb ñi niij jenah joyóchah yuhna, “Páant á chäjachah, á túican caá”, bita yeebdih ita niij tágaá. Páant í niiját pínahdih náahcan, “Páant wá chäjät á táyuchah yuhna, wá chäjcan niit,

Jesúhwádh yeejép dooná á wihcat pínah niijná”, ñi niij jenah joyó. ¹⁷ Pánih jenah joinit, nindihbut túi jenah joyát caá náahap: Diosboó jwí maáh á jumachah, jwí jeemát, jwí babhbatbut oboh jumni caá. Pánihna, äihwá jumna, Dios á náahat pah chäjnit, bitajeéh túi jumnit, Túini Espiritu á teo wáacátjñh weñaat caá náahap. ¹⁸ Páant jwí jumachah ennit, Diosboó “Meém ma túi chájna beé”, jwiitdih á niijbipna caá. Páant á niiját pahjeh muntih cáacwábut biíc yoobó í niijbipna caá.

¹⁹ Ded pah biíc dih jwí túi jumat pínah, ded pah jwí túi miíc teo wáacat pínahdihbut bidat caá náahap. Pánih chájna, Jesúsdih chah jwí túi jenah joibipna caá. ²⁰ Dios á jeemát táutcannijidih ñi jeéméchah ennit, biih Jesúhboó á en wéican, Jesúsdih áta cádah tagaá. Pánihna, buugni pah á jumcat pínah niijná, caandih ñi jeémpca bojó. Yoobópdih tigaá nihat jeemát túini miíc caá. Páant á jumachah yuhna, biih pah bóo jwí jeéméchah, “Nin yeejép jeemát caá”, biihboó niijná yuhna, en yacnit, áta jeémp tagaá. Pánihna, Dios á wutatdih jenah joicanjeh jeémpna, á yéej chájna caá. Páant jwiitdih en yacnit á jeéméchah, á yéej chäjät jwíh jīb caá. ²¹ Nuñáp déepdih yeéb ñi jeéméchah enna, poonidihbut ñi babhbachah enna, biih Jesúhboó “Caandih jeémp, babhna, yeejép wáta chäj tagaá”, niij jenah joiná yuhna, caanbút en yacnit, biíc yoobó áta chäj tagaá. Páant niij jenah joini báach, jeémp babhna, yeejép áta chäj tagaá. Pánihna, caán yeejép á chäjcat pínah, Jesúsdih á túi jenah joí cádahcat pínahbut niijná, nuñáp déepdih, poonidihbut ñi cádahachah, á túina caá. ²² “Nihatdih wá jeéméchah á túina caá”, ñi niij jenah joyátdih Diosdihjeh ñi naáwá. Páant niij jenah joiná, yeejépdih chäjcani, “Weemdiñ peéh chäjät á wihcan niit”, niij jenah joini á wéina caá. ²³ Obohjeéhtih, “Nin jeemátdih jeémpna, yeejép wáta chäj tagaá”, biihboó niij jenah joiná yuhna, caán jeemátdih á jeemát jīb, caandih peéh chäjät á jumbipna caá. Pánihna, ded pah chájna, “Nin pah chájna, wá túi chájna caá”, niij jenah joicát jīb, jwiitdih peéh chäjät á jumbipna caá.

15

Jwíjeéh jumnitdih túi teo wáacat

¹ Jwiit Jesúsdih túi jenah joinit, behnit panihnit jumna, wébit panihnidih ijcanjeh, túi teo wáacat caá náahap. Pánih teo wáacna, jwí weñat pínahdihjeh chäjcat caá náahap. ² Jwíjeéh jumnit Jesúhwáboodih jenah joinit, Jesúsdih chah í túi jenah joyát pínah niijná, queétdih teo wáacat á náahna caá. ³ Cristoboó á weñat pínahdihjeh chäjcan, bita caandih yeejép í wéhenachah yuhna, á lip á

* 14:10 2Co 5.10

wutatdihjeh äpí chājap wat jī. Páant ā chājat pínahdih Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajī: “Meemdíh yeejép ī naáwát pah muntih, ma wutatdih wā jepahat jīb, weemdíhbut yeejép ī wéhena beé”, át niij daacáp tajī.* ⁴ Jon jātih Dios naáwátidih naóh yapanit daacna, jwiitbut Diosdih jwī tūi jéihyat pínah niijná, it daacáp wat jī. Ī daacátjidih bohéna, ded pah Dios jwiitdih ā náah yacatdih jwī tūi jéihbipna caá. Pánih bohéna, yeejép yapna yuhna, Diosdih tūi jenah joi cádahcan, ā pehbhoó jwiitdih ā ub bejat pínahdih náhninit, jwī tūi wēi jumbipna caá. ⁵ Yeebdíh úabhna, nin pah wāpī niijná caá: “Paá, queét Jesudih péenitdih búdi ma teo wáacá, tūi wēinit, meemdíh cádahcanjeh, tūi biicdih ī jumat pínah niijná. ⁶ Páant queétdih ma tūi teo wáacachah, queét nihát biic yoobó jenah jointit. ‘Dios, jwī Maáh Jesucristo ā lip, táini, chah wēpni caá’, ī niij wēi naóhbipna caá”, wāpī niij úabhna caá.

Judiowā nihcannitdihbut táini dooná ā juibáat

⁷ Cristo yeebdíh ā wēi enat pahjeh muntih, yeebbát biic yoobó bita Jesúhwādih ni tūi wēi eneé. Páant ni tūi wēi enechah ennit, bitabut Diosdih ī wēi naóhbipna caá. ⁸ Nindih yeebdíh wā naóhna caá: Cristo teo wāhni panihni ā jūáwáchah, jwiit judiowāih pínahjeh pohba nihcan, yeéb judiowā nihcannitíh pínahbut páant át jūáwáp tajī. “Yeebdíh wā tūi chājbipna caá”, jwī nuowādih ā niijátji pah chājni ā jumatdih jwiit judiowā jwī jéihyat pínah niijná, Dios Cristodih át wahap tajī. ⁹ Pánih wahnit, yeéb judiowā nihcannitdihbut ā jgah en teo wáacachah ennit, yeebbát caandíh ni wēi naáwát pínah niijná, Cristodih át wah deyanap wat jī. Ded pah yeebdíh ā teo wáacat pínahdih Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajī:

“Cristo nin pah Diosdih ā niijíp be: **‘Judiowā nihcannit pehbhoó be-jnit, meemdíh namah wēi naóhnit, queét cátih wā namah wēi eobipna caá’**, Diosdih ā niijíp be”, át niij daacáp tajī. (2S 22.50; Sal 18.49)

¹⁰ Páant ā niij daacátji pah muntih, nin pah biih naóh yapanibut át niij daacáp tajī:

“Yeéb judiowā nihcannit Dios ā níonit judiowā biicdih ni tūi weñeé”, át niij daacáp tajī. (Dt 32.43)

¹¹ Páant ā niij daacátji pah muntih, nin pah biihbut át niij daacáp tajī:

“Nihat yeéb judiowā nihcannit Diosdih ni weñeé. Nihat baácđih moón caandíh ni wēi eweé”, át niij daacáp tajī. (Sal 117.1)

¹² Isaíasjibut biic yoobó muntih nin pah át niij daacáp tajī:

“Isaí jūima nihát cáacwādih ī maáh ā jumbipna caá. Pánihna, judiowā nihcannitdihbut ī maáh jumna, queét iiguipna bejnit déejidih ā tūi ubat pínahdih ī jéihbipna caá”, át niij daacáp tajī. (Is 11.10)

¹³ Yeéb judiowā nihcannitdihbut ā tūi teo wáacatdih ni jéihychah, Dios yeebdíh tūi jumat táutnit, búdi ā weñana naáh. Pánihna, Jesúsdih tūi jenah jointit, ā pehbhoó yeebdíhbut ā ub bejat pínahdih Túini Espiritu ā teo wáacatjīh náhninit, ni tūi wēi páñaá.

¹⁴ Wā déewā panihnitá, yeebdíh wā bohéah yuhna, yeejéh Dios ded pah ā jumat táutatdih tūi jéihnit, níjeéh jumnitdih jéih bohénit, tūi chājnit yoobát ni jumat doonádih wā joiná beé. Pánih jointit, “Caán dooná yoobópdih tigaá”, wā niij jenah joiná caá. ¹⁵ Páant ni jumuchah yuhna, weemdíh oina, nihát judiowā nihcannitdih Dios ā bohéat táutni jumna, úamcanjeh yeebdíh baini wā naóhna caá, ni tūi náhnit pínah niijná. ¹⁶ Páant weemdíh ā bohéat táutuchah, caandíh teo wāhni jumna, Jesucristoih táini doonádih judiowā nihcannitdih wāpī bohéna caá. Páant wā bohénachah, Jesúsdih ī tūi jepahachah ennit, Táini Espirituboó queétdih Dioihwā ā chājachah, “Nit táinit caá”, Dios ā niij enna caá.

¹⁷ Jesucristoih jumna, ded pah Diosdih wā teo wáhatdih cáacwādih búdi wāpī wēi naóhna caá. ¹⁸⁻¹⁹ Pánihna, Cristo ā teo wáacatjīh wā bohénachah joiná, ā wēpatjīh wā chājachah enna, dawá judiowā nihcannit Diosdih ī jepahap be. Caandíh bácah yoobópdih wā wēi naáwíhna caá. Bitá ī chājatboodíh wāpī naóhcan caá. Jerusalén tátdidih moondíh wā bohé jwíhip jī. Táttimah, nihát tátdchina jumat yoobó jib bejnit, páú Iliria baácđih juibínit, caanjīh moondíhbut Cristoih táini doonádih wā tūi bohénap jī. ²⁰ Bitá ī bohénitjidih wā jwáub bohéíhcan, Cristoih táini doonádih joi jwáhcannitdihjeh búdi wāpī bohéíhna caá. ²¹ Páant wā bohéíhat pínahdih Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajī:

“Ā naáwátidih joi jwáhcannitji caandíh ī joibípna caá. Queét áih táini doonádih jointit, ī tūi beh joibípna caá”, át niij daacáp tajī. (Is 52.15)

Pablo Roma tátdchina ā bejíhat

²² Nihat tátdchinadih moondíh caán doonádih bohé jibni jumna, maatápdih ni pehbhoobut yeebdíh enedih wā bejíhip yuh be. Obohjeéhtih, pánih bejíhna yuhna, búdi tewat ā jumuchah, wā jéih bejcap be.* ²³ Nin baácđih moondíh naóh péana, dawá jópchi yeebdíh enedih bejíhniji buu jwahna ni pebhna wā bejbipna caá. ²⁴ España baácđih

moondih bohénadih bejna, yeebdih wā en yap bejbipna caá. Pánihna, ñijeéh jumna, bícdih búdí jwí wēibipna caá. Bahnijeh jumnit, ñi teo wáacatjih España baácna wā bejbipna caá. ²⁵ Obohjeéhtih, butéhjeh Jerusalén tátchidih moón Jesúhwardih dinerodih wahat túut niijná, caanná bej jwhat túut caá wā chājap. ²⁶ Macedonia baácdih moón, Acaya baácdih moonbút Jerusalén tátchidih moón Jesúhwardih moh yéejnitdih teo wáacat túut niijná, túi wēinit, dinerodih í wāhup be. Páant í wūhni dinerodih queétdih wahadih wā bejna caá.* ²⁷ Caán dinerodih wāhna, queétjeh túi wēi jenah jointi, í wāhup be. “Páant judiowādhí í teo wáacat á túina caá”, wā nij jenah jointi caá. Jwiit judiowādhíeh Dios Cristoih doonádhí át jwíh jéihyanap wut jí. Páant á jéihyanachah, jwiit judiowā queét judiowā nihcannitdih teo wáacnit, áih túini doonádhí jwí bohénap jí. Páant jwí teo wáacachah, queét Macedonia baácdih moón Acaya baácdih moonbút Jerusalén tátchidih moón judiowādhí í teo wáac jwáubaat á túina caá.*

²⁸ Queét í wahni dinerodih Jerusalén tátchidih moondih wāh péanit, España baácna wā bejbipna caá. Pánih caanná bejna, yeebdih wā en yap bejbipna caá. ²⁹ Ñi pebhna jwibinit, Cristo ded pah búdí á teo wáacatdih jwí míc wéhenachah, jwiit bícdih á túi weñabipna caá.

³⁰ Wā déewā panihnitá, jwí Maáh Jesucristodih túi jenah jointi jumna, Túini Espiritu jwiitdih á míc oyat tútuchah, weemdih búdí ñi wáábú, wā tewat buoni á jumuchah yuhna, wā túi bujáját pínah niijná. ³¹ Judea baácdih moón Jesúhwardih nihcannit weemdih yeejép í chājíchah yuhna, Dios weemdih á wapát pínahdihbut ñi wáábú. Jerusalén tátchidih moondih dinerodih wā wāhuchah, caandih í wēi ubat pínahdihbut ñi wáábú. ³² Páant ñi wáábúchah, Dios á náahachah, ñi pehbhoó wā túi jwibibipna caá. Pánih caanná jwibinit, ñijeéh jumna, weemdih ñi weñanachah, ñi pebh wā túi choo jwāhbiipna caá. Pánih chooniji España baácna wā bejbipna caá. ³³ Dios jwiitdih túi jumat túutni ñijeéh á jumá naáh. Páant tíí á jumá nah.

16

Pablo á péé túyat túutat

¹⁻² Jwí dée wili panihnih Febe wūt jumnih ñi pehbhoó mi bejna caá. Caánt Cencrea wūt jumni tátchidih moón Jesúhwardih túi teo wáacnih caá. Dawá cáacwādhí teo wáacnit, weemdihbut mi túi teo wáacap jí. Jwí Maáh Jesúh wili mi jumuchah, caántdih ñi wēi jwááá. Caántdih bíih pah bóó á wihcah enna,

ñi wāhúú. Páant tigaá jwiit Jesúhwardih míc teo wáacat náahap.

³ Aquila, yad Priscilabut í túyu naáh. Jesucristoih doonádhí wā bohénachah, queét wājeéh í tewep jí.* ⁴ Bitá weemdih í mao yohíhichah, weemdih í teo wáacat jíib queétdihbut bainíbit mawat dée á juddhup jí. Pánihna, queétdih búdí wā weñechah, nihát judiowā nihcannit Jesúhwardihbut queétdih í wēina caá. ⁵ Aquilawáih muúdhí míc wáac jwinit Jesúhwardihbut í túyu naáh. Wā oini Epenetobut á túyu naáh. Caán Asia baácdih moondih Cristodih jwíh jepah waóhni á jumap jí. ⁶ María wūt jumnihbut mi túyu naáh. Caánt yeebdih búdí mi teo wáacap jí. ⁷ Andrónico, Juniasjih í túyu naáh. Queétdihbut judiowā jumnit, weem pah mantih Jesúhwardihbut jumat jíib, nemat muúboó wājeéh í jumap jí. Cristodih wā jepahat pínah játih queét itát jepahap tají. Jwiit Jesúhwardihbut maátajeéh í jumuchah. “Yoobópdi chājnit, ípi túi waóhna caá”, nihát queétdih í níj wēi naóhna caá.

⁸ Jesús á oyatjih wā oini Ampliatobut á túyu naáh. ⁹ Urbanobut á túyu naáh. Caanbút Cristoih doonádhí bohé wáacni caá. Wā oini Estaquisbut á túyu naáh. ¹⁰ Apellesbut á túyu naáh. Caán yeejép yapna yuhna, Jesúsdih á cádahcatdih ennit, nihát Jesúhwardihbut caandih í túi wēi enep wut be. Aristóbuloh muúdhí moón nihát í túyu naáh. ¹¹ Wā dée Herodiónbut á túyu naáh. Narcisoih muúdhí moón Jesúhwardihbut nihát í túyu naáh. ¹² Trifena, Trifosajih í túyu naáh. Queét yaádh jwí Maáh Jesúsdih teo wāhna, áihwādhí búdí í teo wáacap wut be. Jwí oinih Pérsidabut mi túyu naáh. Caántbut jwí maáhdih túi teo wāhnhí mit jumap wut be. ¹³ Rufobut nihát Jesúhwardihbut í wēi naóhni á túyu naáh. Á ínbut mi túyu naáh. Caánt wā íin panihnih caá.* ¹⁴ Asincrito, Flegonte, Hermes, Patrobas, Hermas, bita íjeéh jumnit Jesúhwardihbut í túyu naáh. ¹⁵ Filólogo, Julia, Nereo, á jwan Olimpas, bita íjeéh jumnit Jesúhwardihbut í túyu naáh.

¹⁶ Dios á oyatjih yeéb Jesúhwardihbut ñi túi míc wáábú. Nihát Jesúhwardihbut yeebdih í túyat túutna caá.

Pablo á péé wutat

¹⁷ Wā déewā panihnitá, ñijeéh jumnit bíquina yeebdih míc en jwíhíat túutnit, bícdih ñi túi jumatdih í teo yeejanap wut be. Páant í chājachah, yeebhoó Jesúhwardihbut naawátdih ñi jepahatjidih ñi cádah bejna caá. Páant í cádahachah enna, íñi túi chāja chaáh! Queétdih ñi pej jumca bojoó, yeebdih chah í yeejacat pínah niijná. ¹⁸ Pánih cádahnit jwí Maáh Jesucristodih teo wāhnhí nihcan caá. Yeejép í en ínahatdihjeh chājnit í jumna caá. Queét túini jacjeh í bohéna yuhna, í yee naóh

* 15:26 1Co 16.1-4

* 15:27 1Co 9.11

* 16:3 Hch 18.2

* 16:13 Mr 15.21

bohénachah, túi jéihcannitboó queédih ī túi joiná caá. Pániha, queét yee naóhndih ũi pej jumca bojoó. ¹⁹ Obohjeéhtih, yeebboó Jesúsdihi túi jepahnit caá ũi jumap. Pánihi túi jepahnit ũi jumap doonádihi nihiat īt joyóp wut be. Weembát caán doonádihi joinít, búdí wā wēina caá. Pánihi wēina yahna, yeebdíhi bainí wā ũum yacna caá, “queét yee naóhnitboodíhi ũi jepahná”, niijná. Ded pah túi chājatdihi ũi jéihyat pínahdihi yeebdíhi búdí wā náah yacna caá. Obohjeéhtih, yeejép chājat pínahboodíhi ũi jéihyatdihi wā náah yaccan caá. ²⁰ Pánihi jéihnit ũi jumachah, Dios, jwiítidihi túi jumap túutni, yeebdíhi ā teo wáacipna caá, nemépwā ī maáh Satanásdihi ũi yap yohat pínah niijná. Jwí Maáh Jesucristo yeebdíhi oinit, ā túi teo wáaca naáh.

Pablojéeh jummit ī túyat túutat

²¹ Timoteo, wā pej jumni, yeebdíhi ā túyat túutna caá. Wā déewā Lucio, Jasón, Sosípater yuh buca yeebdíhi ī túyat túutna caá.*

²² Weém, Tercio, Pablo ā daacát túutachah, daac wáhni wā jumna caá. Weembát Jesúsíhi jumna, yeebdíhi wā túyat túutna caá.

²³ Weém Pablo, Gayoíhi maudíhi wā jumna caá. Nin maudíhi Jesúsíhwā īpí míc wáacna caá. Pániha, caanbát yeebdíhi ā túyat túutna caá. Erasto, nin tátchidihi moón ī maátáhi dinerodihi en daonibut yeebdíhi ā túyat túutna caá. Jwí dée panihni Cuartobut yeebdíhi ā túyat túutna caá.*

²⁴ Jwí Maáh Jesucristo yeéb nihiatdihi oinit, ā teo wáaca naáh. Páant tíi ā jumap nah.

Diosdihi ā wēi naóh péaat

²⁵⁻²⁶ ¡Dios, chah wēpnidihi jwí wēi jíih! Caán nihiat jéihni jumna, yeebdíhi ā jéih teo wáacna caá, wā naóhnihi Jesúsíhi túini doonádihi túi jenah joinít, caandíhi ũi cádahcat pínah niijná. Caán doonádihi jon játihi moón īt jéih jwahcap wut jī. Obohjeéhtih, ā naáwátidihi naóh yapanítidihi jéihyanit, Diosjeh āt daacát túutap wut jī. Bui ī daacátjidihi jwí enechah, jwiítidihibut ā jéihyana caá. Pánihi jéihyanit, judíowā, judíowā nihcannítidihibut túi ubni pínah Jesús ā jumapdihi weemdíhi ā bohéat túutap jī, nihiat baácdihi moón caandíhi ī jepahat pínah niijná. ²⁷ Pániha, ¡Jesucristo ā teo wáacatjīh, Dios bíicjeh nihiat jéih beedánidihi yeó jáap jumap pah jwí wēi naóh jíih! Páant tíi ā jumap nah.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.

Pablo

* 16:21 Hch 16.1 * 16:23 Hch 19.29; 1Co 1.14; 2Ti 4.20

1 CORINTIOS

Pablo queétdih ã túyat túutut

¹⁻² Weém, Pablo, bíhdih daacát túutnit, yeéb Corinto tútchidih moón Jesúíhwádhíh wá wahna caá. Dios weemdíh ñíonit, Jesucristoíh túini doonádhíh ã naáwát túutni wá jumna caá. Pánihni jumna, yeebdíh búdí wá túyat túutna caá. Wá úud panihni Sóstenesbut yeebdíh jenah joinít, búdí ã túyat túutna caá. Yeéb jwí Maáh Jesucristodih jepahnit, Dioíhwá ñi jumna caá. Nihat baácdih moonbát bíic yoobó jwí maáhdih úubhñit, bíicdih jumnit pah Dioíhwá jwí jumna caá. Jwiít nihatdih Jesús jwí Maáh ã jumna caá.*

³ Dios jwí íip, jwí Maáh Jesucristobat yeebdíh búdí oinít, í teo wáaca naáh, bíicdih ñi túi jumat pínah niijná.

Dios ded pah queétdih ã túi teo wáacat

⁴ Diosdih úubhñna, “Paá, queét Jesúíhwádhíh búdí oinít, ma túi teo wáacatdih túina caá”, wápi niijná caá. ⁵ Pánih teo wáacna, ã jéihyanachah, ñi túi jéih naóh yapana caá. ⁶ Páant ã túi teo wáacachah, wá naóhñi Jesúíh doonádhíh ñi túi joyóp jí. ⁷ Búdí ã teo wáacachah, yeebdíh dedé jéihcat pínah ã wihcan caá. Pánihna, Jesús ã jwáub dei júúwát pínahdih wéi páinít, ã wépatjñh ñi múic túi teo wáacna caá. ⁸ Yeebdíh páantjeh ã túi teo wáacbipna caá, caandíh ñi cádahcat pínah niijná. Páant ñi cádahcah, Jesucristo ã jwáub dei júúwáchah, yeebdíh yeéjat peéh chájat ã wihcan niít. ⁹ Dios jwiítidih ã ñíwip jí, jwí Maáh Jesucristodih jwí túi pej jumat pínah niijná. Páant ã niijátji bíic yoobó ã chájbipna caá.

Í múic juihñatdih ã cádahat túutat

¹⁰⁻¹¹ Dios páant yeebdíh ã teo wáacachah yuhna, Cloéwá wá pebhna joinít, ñi múic juihñat doonádhíh weemdíh í naáwáp jí. Páant ñi chájachah, wá úudwá panihñitá, jwí Maáh Jesucristo ã wépatjñh nin pah yeebdíh wá wutna caá: ¡Ñi múic juihñatdih caanjíhñeh ñi cádahaa! ¡Páant bóojeh! Yeebdíh túi bíicdih jumat caá náahap. Jesús ded pah ã jumatdih, ded pah ã bohéatdihbut bíicdih ñi túi jenah joyoó. ¹² Páant niijnít, nin pah wá naóhna caá. Yeéb bíicdih ñi túi jumcan caá. Biqúina, “Jwiít Pabloíhwá caá. Caán चाह túi bohéni caá”, ñi niijná caá. Bitá, “Jwiít Apoloíhwá jwí jumna caá. Caánboó चाह túi naóhni caá”, ñi niijná caá. Bitá, “Jwiít Pedroíhwá caá. Caánboó चाह túi jéihni caá”, ñi niijná caá. Bitá “Jwiítjeh Cristo ã bohéatdih yoobópdih jéihñit caá. Pánih jumna, jwiítjeh áihwá caá”, ñi niijná yuh caá.* ¹³ Obohjeéhtih, Jesucristo

páant ñi jumat pínahdih át bohécap jí. Weém, Pablo, yeebdíh wun wáhni niican caá. Wá wépatjñh niican jíi yeebdíh í daabánap jí. Jesús ã wépatjñh í daabánap jí, áihwá ñi jumat jéutat pínah niijná. ¹⁴⁻¹⁵ Crispo wát jumni,* Gayo wát jumni,* queét chénewádhíh wá daabánap jí. Bitadhíh wá daabácap jí. Yeebdíh wá daabánachah nihna, “Pabloboó ã wépatjñh weemdíh ã daabánap jí”, ñita niij tágaá. Pánihna, “Queétdih wá daabácatjdhíh túina caá”, Diosdih wá niijná caá. ¹⁶ ¡Cáaj! Estéfanawádhíh wá quíib buudáp be. Queétdihbut wá daabánap jí. Obohjeéhtih, “Bitadhíh wá daabácap jí”, wá niij jenah joiná caá.* ¹⁷ Cáacwádhíh daabáni pínah Jesús weemdíh wahcan, áih túini doonádhíh naáwát túutna, ã wahap jí. Jwiít cáacwá jwí jenah joyátjñhñeh ã naáwát túutcap jí. Páant wá naáwáchah nihna, joinítboó “Caán túi naóhni caá”, niijnít, weemdíhñeh íta wéi jenah joi tága. Jesúsdih íta jenah joicán taga. Obohjeéhtih, Dios ã wépatjñh yoobópdih áih doonádhíh weemdíh ã naáwát túutap jí, Jesús cruzboó ã wun wáhatjdhíh í túi jenah joyát pínah niijná.

Cristo Dios ã jéihyat, ã wépatdih juiutni caá

¹⁸ Jwiít Jesús cruzboó ã wun wáhatji doonádhíh joinít, caandíh jwí jepahachah, Dios ã wépatjñh jwiítidih ã túi ubna caá. Obohjeéhtih, Jesúsdih jepahcannit iiguipna bejniit pínah, cruzboó Jesús ã wun wáhatji doonádhíh joinít, nin pah í niij jenah joiná yuh caá: “Dedé pínah niican jíi. Páantjeh át wunjehep wat jí”, í niij jenah joiná caá.* ¹⁹ Páant í niiját bíic yoobó Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át niij daacáp tají: “Dios nin pah ã niijná caá: “Cáacwá í bohéatdihñeh túi jéihna yuhna, weemdíh í jenah joicát jiiib í buudbipna caá”, ã niijná caá”, át niij daacáp tají. (Is 29.14)

²⁰ Diosdih jéihcannit í jenah joyátjñhñeh búdí í jéihyechah yuhna, Dios í jéihyatdih “Dedé pínah niican caá”, ã niij jenah joiná caá. Pánihna, jwiít cáacwá jwí jenah joyátjñhñeh bohénit, í túi jéihna yuhna, jeáboó í bejcan niít. Moisés ã wutatjdhíh bohénit, túi naóhñitbut jéihna yuhna, Dios pebhna í bejcan niít.* ²¹ Dios nihatdih jéihni jumna, nin pah át niij jenah joyóp wat jí: “Cáacwá í jenah joyátjñhñeh jéihñitdih wá túi ubcan niít. Obohjeéhtih, wá wáuh ã wun wáhatdih jenah joinítidihñeh túi úubbipna caá”, át niijíp wat jí. Jesúíh doonádhíh jwí bohénachah, jepahcannitboó “Oboh í naáwátjeh caá”, niij jenah joinít, buudñit í jumbipna caá.

²² Jwiít judíowá nin pah jwípi niij jenah joiná yuh caá: “Dios ã wépatdih ã jéutcah,

* 1:1-2 Hch 18.1 * 1:12 Hch 18.24 * 1:14-15 Hch 18.8 * 1:14-15 Hch 19.29; Ro 16.23 * 1:16 1Co 16.15

* 1:18 Ro 1.16 * 1:20 Job 12.17; Is 19.12; 33.18; 44.25

caandih jwí jephacan niit”, jwí niijná caá. Yeéb judiowá nihcannit nin pah ñipí niij jehnah joiná yah caá: “Dios ded pah á jamatdih jwí jehnah joyátjijeh beh joicán, caandih jwí jephacan niit”, ñi niijná caá. ²³ Obohjeéhtih, jwiitboó nin pah jwipí niij naóh bohéna caá: “Jesucristo cruzboó jwiitdih át wan wáhap tají”, jwí niijná caá. Páant jwí niij bohéatdih jointit, jephaccannit judiowá nin pah í niij jehnah joiná yah caá: “Obohjeéhtih, Dios á wahni jwiitdih táí ubni pínah wancanjeh, jwí maáh á jumbipna caá. Pánihna, Jesús wanah bejna, caánboó jwí páini nihcan caá”, í niij jehnah joiná caá. Páant niij jehnah jointit, Jesúsuh doonádhí í yap yohna caá. Judiowá nihcannitboó nin pah í niij jehnah joiná yah caá: “Í yee naáwátjeh caá”, niij jehnah jointit, queébtut Jesúsuh doonádhí í yap yohna caá. ²⁴ Obohjeéhtih, biquína jwiit judiowádhí, yeéb judiowá nihcannit-dihbat Dios á ñiwichah, Jesúsuh doonádhí táí joi jephahnit, nin pah jwí niij jéihna caá: “Dios chah wépní, niihat jéihni jumna, cáacwádhí táí ubat táut niijná, Jesúsuh át wan wáhat táutap tají”, jwí niijná caá. ²⁵ Páant á ñiwichah, áihwá jumna, nin pah jwí niij jéihna caá: “Jwiit cáacwá jwí jehnah joyát chah Dios át jehnah joi tága. Jwiit cáacwá jwí wépat chah Dios á wépná caá”, jwí niijná caá.

²⁶ Páant wá naáwátjeh jehnah jointit, Dios yeebdíh á ñiwichah, ded pah ñi jamatdihbat ñi táí jehnah joyoó. Wá úudwá panihnitá, bita yeebdíh ennit, “Queét bohécannit, dinero wihcannit jumna, oboh jamnit caá”, í niij jehnah joyóp tají. ²⁷ Obohjeéhtih, “Jéihcannitjeh caá”, cáacwá í niijnitdih Dios át ñiwip taga. Pánih ñíona, jéihnitboodíh “Búdi bohéna yuhna, wá jéihyat dedé pínah nihcan caá”, Dios queétdih át niij jéihyanap taga. Oboh jamnitdihbat á ñiwichah ennit, “Wá wépat dedé pínah nihcan caá”, maátadhí át niij jéihyanap taga. ²⁸ Oboh jamnit, bita í deohnit, bita í enah bojnitdihbat Dios át ñiwip taga. Pánih ñíonit, “Jwiit cáacwá jwí jéihyat weemdhí á jumachah yuhna, dedé pínah nihcan caá”, jwiitdih át niij jéihyanap taga. ²⁹ Pánihna, Dios pehbhoó juibínit, “Wá jéihyatjijeh wá juúwáp be”, jwí niij jéihcan niit. ³⁰ Obohjeéhtih, Dios caá jwiitdih át teo wáacap taga, Jesucristodih jephahnit, áihwá jwí jumat pínah niijná. Pánih áihwá jumna, Jesús á jehnah joyát pahjeh mantih Dios jwiitdihbat á jehnah joyát táutna caá. Á wan wáhatdih jwí táí jehnah joyóchah, jwiit áihwádhí “Caánboó túini caá. Wá peéh cháccan niit”, Dios á niij enna caá. ³¹ Nin pah Dios naáwátjeh naóh yapani át niij daacáp tají: “Weemdhí dedé judhdat wihcán caá”, niijnít í jumca bojo naáh. Obohjeéhtih “Jwí Maáh Dios niihat jéihni, weemdhí á táí teo

wáacap be’, niijnít í jumá naáh”, át niij daacáp tají. *

2

Cristo á wan wáhatjí

¹⁻² Wá úudwá panihnitá, ñi pebhna jwíh juibína, ded pah wá jamatjidih ñi táí náhninaá. Ñi pehbhoó wá bejat pínah játih nin pah wá niij jehnah joyóp jí: “Jesucristo ded pah á jamatjidih bohéna, jwiitdih á wan wáhatjidih queétdih wá jéihyabipna caá”, wá niij jehnah joyóp jí. Páant niij jehnah jointit, Dios weemdhí á jéihyani doonádhí táiniijeh yeebdih wá naóh bohénap jí, “Pablo niihat jéihni caá”, ñi niij jehnah joicát pínah niijná. ³ Njeéh jumna, nin pah wá niij jehnah joyóp jí: “¿Yoobópdih niit wá bohénap? ¿Jesúsuh í táí jephahni naniit? ¿Jephacan, lijnit, weemdhí í yoh bacami naniit?” niij jehnah jointit, búdi wá úumap jí. ⁴ Jwiit cáacwá jwí jehnah joyátjijeh wá naóh bohécap jí. Obohjeéhtih, Túini Espírítu á wépatjijeh yeebdih táiniijeh wá bohénachah jointit, Dios ded pah á wépatdih á júatuchah ennit, Jesúsuh ñi jephah jí. ⁵ Pánihna, “Pablo á táí jéihyatjijeh jwiitdih á jephah táutcap jí. Obohjeéhtih, Dios á wépatjijeh á chájj júatuchah ennit, Jesúsuh jwí táí jehnah joyóp jí”, ñi niiját pínah niijná, páant wá bohénap jí.

Túini Espírítu ded pah Dios á jamatdih á jéihyaat

⁶⁻⁷ Diosdih jéihcannit í jehnah joyát dedé pínah nihcán, Diosboodíh táí jehnah joyát caá náahap. Diosdih táí jehnah jointidih nin pah wápi niij naóh bohéna caá: “Dios niihat jéihni jumna, jwiitdih táí ubat táut niijná, Jesúsuh át wahjip taga. Pánih chájna, jeáboó jwí juibínachah, chah táiniidihbat jwiitdih á chájbipna caá”, wápi niij naóh bohéna caá. Nin baácdih moón maáta í jehnah joyát chah Dios á jehnah joyát caá. Queéboó í wanuchah, í jehnah joyátjidih bita í náhnican niit. Obohjeéhtih, Diosboó nin baácdih á chájjat pínah játih, Jesúsuh á wah deyaat pínahdhí átát jehnah joijip taga. Jon játih páant niij jehnah joiná yuhna, jwiit cáacwádhí át jéihya jwahcap taga. ⁸ Páant á jehnah joyátjidih nin baácdih moón í maátaboó í beh joicáp jí. Í beh joiná nihna, niihat jéihni, chah wépní, jwí Maáh Jesucristodih íta mao yohcan taga. ⁹ Dios páant á niij jehnah joyátjidih cáacwá í beh joicán yuhna, á naáwátjeh naóh yapani nin pah át niij daacáp tají:

“Caandih oinitdih ded pah Dios túini á chájjat pínahdhí jwiit cáacwáboó encan, joicán, jwí jehnah joi jwáhcán caá. Ded pah jwí jehnah joyát chah á táí

* 1:31 Jer 9.23-24 * 2:3 Hch 18.9

jumbipna caá”, át niŷ daacáp tajĭ. (Is 64.4)

¹⁰ Páant ā jéihya jwahcah yuhna, ā jenah joyátjidih buu jwahna Túini Espírituboo jwiítidih ā jéihyana caá. Caán Túini Espiritu nihat jéihni, Dios ā jenah joyátidih ā túi jéih beedána caá.

¹¹ Jwiit cāacwā biih ā jenah joyátidih jwi jéihcan caá. Caanjéh caá ā jéihyep. Pánihat pah, jwiit cāacwā Dios ā jenah joyátidih jwi jéihcan caá. Āih Túini Espiritujeh caá caandih ā jéihyep. ¹² Diosdih jéihcannit ī jenah joyát pah jenah joiná, Dios ā jenah joyátidih jwi beh joicán caá. Páant jwi beh joicáh, āih Túini Espiritudih jwiítidih Dios ā wuhup jĭ, ded pah oinit, ā túi chājatjidih jwi jéihyat pínah niijná. ¹³ Páant ā jéihyanachah, ā wēpatjĭh jwiitbut yeebdih jwi jwáub bohéna caá. Diosdih jéihcannit ī jenah joyát pah jenah joinit, jwi bohécan caá. Obohjeéhtih, Túini Espiritu ā jéihyanachah, bitadih jwĭpĭ bohéna caá.

¹⁴ Jesúsdih jepahcannit, Túini Espiritu wi-hcannit, caán ā bohéátidih náahcan, “Dedé pínah nihcan caá”, ī niŷ jenah joiná yah caá. Pánihna, Túini Espiritu ā teo wāacah, ā bohéátidih queét ī jéih beh joicán caá. ¹⁵ Túini Espiritu ā teo wāacachah, Dios ded pah ā bohéátidih jwiit Jesúhwā jwi jéih beh joiná caá. Pánih beh joiná, ā weñat pínahdih jwi jéih chājna caá. Obohjeéhtih, Jesúsdih jéihcannitboo páant jwi chājachah ennit, Dios ā weñat pínahdih beh joicán, “¿Dépanih tigaá queéttboo páant ī chāj?” ī niijná caá. ¹⁶ Páant ā jumat pah jon jātih Dios naawátidih naoh yapani Isaías nin pah át niŷ daacáp tajĭ: “Dios nihat jéihni ā jumuchah, jwiit cāacwāboo ded pah ā jenah joyátidih jwi jéih beedacan caá. Pánih jéihcannit jumna, caánboodih jwi jéih bohécan caá”, át niŷ daacáp tajĭ.*

Obohjeéhtih Túini Espiritu ā teo wāacachah, jwiitboo Jesucristo ded pah ā jenah joyátidih jéihna, ā weñat pínahdih jwi jéih chājna caá.

3

Pablo, Apolosjĭh Diosdih oboh teo wāhnitjeh ĩjumat

¹ Yeéb wā údwā panihnitá, Jesucristodih jepahna yuhna, páantjeh jáap jéihnit pah űi jumna caá. ² Yeebdih maatápdih wā bohénachah yuhna, wébít páantjeh nom jwahnit dée pah űi jumna caá. Páant űi jumuchah, űi túi beh joyát pínah niijná, buocannidihjeh yeebdih wā naóhna caá. Pánihna, nom jwahnitdih jeémátidih jwi wúcat pah, buoni bohéátidih yeebdih wā jéih naóh jwahcan caá. ¿Dépanihna, páant űi jum? ³ ¿Dépanihna Túini Espiritu wi-hcannit pah Dios ā weñat pínahdih űi chājan?

Túini Espiritu wi-hcannit pah jumna, tabit míc jéihnit, míc ĩjanitbut űi jumna caá. Jesucristodih jepahcannit biíc yoobó űi chājna caá. ⁴ Yeéb biquína “Weém Pabloih caá”, niijnít, bita “Weém Apoloih caá”, niijnít, tabit űi míc ĩjana caá. Pánih míc ĩjana, Diosdih jéihcannit dée pah űi jumna caá.*

⁵ Biquína “Pablo caá chah jéihni”, niŷ jenah joí, bitabat “Apolos caá chah jéihni”, űi niŷ jenah joiná caá. Páant űi niŷ jenah joicá bojóo. Jwiit bohénit nihat biíc yoobó Diosdih teo wāhnitjeh jwi jumna caá. Ded pah ā wutuchah, caandih jepahnitjeh, yeebdih jwi bohénap jĭ. Páant ā wutuchah, jwi bohénachah joinit, Jesucristodihjeh yeéb űi jepahap jĭ. ⁶ Nin pah ā jumna caá: Pácahidih momni dée, weém jĭi yeebdih

Jesúh doonádih wā jwiíh naawáp jĭ.* Páant ā momat túttimah, pácahi en daoni dée, Apolos yeebdih ā jwáub bohénap be, chah űi jéihyat pínah niijná.* Obohjeéhtih, momnidih Diosjeh chíihanit, ā behana caá. Pánihat pah Diosjeh téut nuamát téutnit, yeebdih ā jéihyana caá. ⁷ Momni, en daonit oboh jumnitjeh caá. Diosjeh ā chíihana caá. Pánihna, weém wā túi naawáchah yuhna, Apolosbut ā túi bohénachah yuhna, Dios yeebdih ā jéihyacah, űita beh joicán tagaá. Páant űi beh joicán, caandih űita jepahcan tagaá. ⁸ Pácahidih momni, en daonit, Dios ā enechah, biíc yoobó ĩ jumna caá. Dios ā wēpatjĭh biíc ā túi bohéátidih ennit, ā pehbboó ā juibínachah, Dios chah ā juib chājipna caá. Obohjeéhtih biihboó ā túi bohécatdih ennit, nuamp ā juib chājipna caá. ⁹ Jwiit nihat Dios ā wutaditjeh jepahnit, yeebdih jwi bohéna caá. Yeébbóo Dioih pácahi dée, āih muú dée űi jumna caá. ¹⁰ Dios weemdíh ā túi teo wāacachah, weémboó yeebdih wā jwiíh bohénap jĭ. Muú chājna, túini jĭho jwio náhdih űionit, ī dodhdát dée, weémboó yeebdih wā jwiíh túi bohénap jĭ. Túttimah, muú chājnit dée bita yeebdih ĩt jwáub bohénap taga. Túini muú chājnit dée, jwiit bohénitboodih Dios ā wēpatjĭh jeh túi bohéat caá náahap. ¹¹ Túini jagáp nahdih ī dodhdát dée, Jesucristo ā wun wāhatjidih wā jwiíh bohénachah, űi jepahap jĭ. ¹² Maatápdih jumni pínah muudih chājĭhna, túini máa nahnadih űionit, túi chājat caá náahap. Pánihat pah, yeéb Dioih muú dée űi jumuchah, űi jepah cádahcat pínah niijná, wā túttimah jōohnitdih Túini Espiritu ā wēpatjĭh yoobópdih bohéat caá náahap. ¹³⁻¹⁴ Pánih chājna, Jesús jwáub dei jōohna, muudih ī túi chājat dée, ī túi bohéátjĭ juib, Dios ā túi chājipna caá. ¹⁵ Obohjeéhtih, muudih ī túi chājat dée, ī túi bohécatjĭ juib, ā túi

* 2:16 Is 40.13; Ro 11.34

* 3:2 He 5.12-13

* 3:4 1Co 1.12

* 3:6 Hch 18.4-11

* 3:6 Hch 18.24-28

chājcan niit. Queét tui bohécannitboó Dios pebhna i juibínachah yuhna, Túini Espiritu ā teo wáacatjīh i bohécach, Dios queétdih ā tui chājcan niit. ¹⁶ Pánihna, “Jwiit biicdih Dioih muú dée jwī jumuchah, Túini Espiritu jwījeéh ā jumna caá”, ñi niij tui jenah joyoó.* ¹⁷ Pánih jumna, āihwājeh jwī jumuchah, ded yeéb biicdih ñi jumatdih ā yéjeanachah, Dios caandih búdi ā peéh chājbiipna caá.

¹⁸ Biquína nin pah ñi niij jenah joiná caá: “Weém tui jéih beedáni caá. Dedé weemdih judhcan caá”, ñi niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, páant niij jenah joinit, yeebjéh ñi múic yeena caá. Páant ñi niij jenah joyátdih yeebdih cádahat caá náahap. Pánih cádahnit, túat nuumná, nin pah ñi jwáub niij jenah joyoó: “Weém baini jéihnjeh jumna, yoobópdih jéihyat túat niijná, Dios ā teo wáacatdih búdi wá náahna caá”, ñi niij jenah joyoó. ¹⁹ Diosboó caandih jepahcannit ded pah i jenah joyátdih ennit, “Dedé pínah nihcan caá”, ā niijná caá. Páant niijná, nin pah jon jātīh āt niij daacát túatup tajī: “ ‘Jwiit chah jéihnit caá’, niij jenah joinitdih wá yohbiipna caá”, āt niij daacát túatup tajī.* ²⁰ Davidjīboodih biic yoobó nin pah āt niij daacát túatup tajī: “Weemdih jéihcannit i jenah joyátdih ennit, ‘Dedé pínah nihcan caá’, āt niij daacát túatup tajī.*

²¹⁻²² Biquína yeéb nin pah ñi niij jenah joiná yuh caá: “Pablo chah jéihni ā jumuchah, weém āih jumna, weembát chah jéihni wá jumna caá”, ñi niij jenah joiná caá. Bitabut Apolosdih, Pedrodihbut biic yoobó ñi niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, páant ñi niij jenah joyát yoobópdih nihcah, túat nuumat caá náahap. Yeéb jwīhwā nihcah, jwiit yeebdih bohénitboó ñiuhwā jwī jumna caá. Dios jwiitdih yeéb nihatdih āt wūhup taga. Páant yeebdih ā wāhuchah, jwiit nihat yeebdih teo wáacnit jwī jumna caá. Yeebdih teo wáacnitdih wāhniit, nin baáboó ñi jum wūhuchah, páantjeh ā tui chājbiipna caá. Wūnnit, ā pehbboó ñi juibínachah, chah túini ā wāhbiipna caá. Būa láa Dios yeebdih tui teo wáacna, túttimāh bóo láabut, chah ā teo wáacbiipna caá. Pánihna, nihat túini ā wāhni ñiuh ā jumna caá. ²³ Yeéb Cristoihwā jumna, caánboó Dioih ā jumuchah, yeebbát Dioihwā ñi jumna caá.

4

Cristo ā naáwát túatnit ded pah i jumat

¹ Jwiit yeebdih bohénitdih “Queét Jesucristodih teo wāhniitjeh caá. Dios cáacwādh i jéihya jwuhca naáhdih Pablowādh āt bohé jibat túatup taga”, niij jenah joyát caá náahap. ² Det teo wāhniitdih i maátadijeh tui jepahat caá náahap. Pánihat pah, jwiit

Jesúsdih teo wāhniit jumna, jwī Maáh ded pah ā bohéat túatuchah, jwiitdih yoobópdih bohéat caá náahap. ³ “Caán Pablo tui yoobópdih ā bohécan caá”, yeéb ñi niijchah yuhna, weémboó wā jgahcan caá. Bitabut biic yoobó i niijchah yuhna, biic yoobó wā jgahcan niit. Weemjéhbut “Dios ā bohéat túatjidih wá tui bohécan beé”, wá niij jenah joicán caá. ⁴ “Diosdih jepahnit, yoobópdih wá bohécan caá”, niij jenah joicán yuhna, “Weém tui yoobópdihjeh bohéni caá. Dedé yéjeat jīb weemdih ā wihcan caá”, wá jéih niijcán caá. Jwī Maáh Jesucristojeh weemdih ennit, “Meém ma tui bohénap be”, niijná pínah caá.* ⁵ Jwī Maáh Jesús ā jwáub dei jūúwát pínah jātīh, yeébbóo ded pah jwī bohéat, bita i chājatdihbut ennit, “Caánboó jwī Maáh ā wutatdih ā tui chājcan caá”, niijcát caá náahap. Obohjeéhtih, jwáub dei jūóhniit, Jesúsboó ded pah jwī bohéatjidih jwiitdih ā naóhbiipna caá. Jwiit cáacwāboó ded pah biih ā chājatdih, ā jenah joyátdihbut jwī jéihcan caá. Jwiitjehbut jwī jenah joyátdih jwī jéih beedácan caá. Diosjeh caá ā jéihyep. Pánihna, Jesús jwáub jūóhniit, nihat jwī chājatjidih, nihat jwī jenah joyátdihbut ā naóhbiipna caá. Caán láajeh caá “Meém ma tui chājap jī”, jwiitdih ā niij naóhbiipna caá.

⁶ Wá údwā panihnitá, pánih naóhna, ñi tui beh joyát pínah niijná, ded pah jwiit Apolosjīh jwī jumatdihjeh wá naáwup be. Ded pah jwī jumatdih ennit, biic yoobó yeebbát ñi jéih jumbiipna caá. Dios ā daacát túatdih jepahna, “Yeebdih bohéni ā jéihyat chah jwiitdih bohéni ā jéihna caá. Pánihna, meém ma jéihyat chah caá wá jéihyep”, tui múic niijcá bojoó ⁷ “Caán bohéniboó chah jéihni ā jumuchah, caandih caá jwī náahap”, ñi niijcá bojoó. Nihat ñi bíbohāt dīh Dios yeebdih wāhniijeh caá. Jwī bohéatdih ñi joyóchah, Dios caá yeebdih āt beh joyánap taga. Ñi jenah joyátjīh jeh ñi beh joicáp be. Pánihna, i jéihyatjīh jeh beh joinit dée, yeebdih nin pah niijcát caá náahap: “Weemdih bohéni tui jéihni ā jumuchah, weembát tui jéihni jumna, Jesúsdih doonádh weemjéh wá tui beh joyóp be”, niijcát caá náahap.

⁸ Yeéb nin pah ñi niij jenah joiná caá. “Jwiitboó Dioih doonádh tui jéih beedánit caá. Jwiitdih dedé judhdāt wihcan caá. Túini Espiritu nihāt ā wāhni wépat jwiitdih ā jumna caá. Pablowā i wihcah yuhna, jwiitjeh maáta jwī jumna caá”, ñi niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, jwī Maáh Jesús ā jwáub dei jūúwáchah, caán biicdih maáta yoobópdih ñi jumuchah, āta tui taga. Pánih jumna nihna, jwiitbut ñiijeh maáta jwīta jum taga. Nihat yeeyép yapat āta péa taga. Obohjeéhtih, páant ā yap jwuhcan

* 3:16 1Co 6.19; 2Co 6.16 * 3:19 Job 5.13 * 3:20 Sal 94.11 * 4:4 1Jn 3.19-21

caá. ⁹ Weémoó nin pah wā niŷ jenah joiná caá: “Jwiít Dios ā naáwát tútntiidih oboh jumnit, peéh mawat pínahdih páinit pah bitaboó i enna caá. Nihat cáacwā, nihat Dioih ángelwābut ded pah jwiítidih ā yapat pinahdih jéhyat tút niŷná, jwiítidih enna caá i chájap”, wā niŷ jenah joiná caá. ¹⁰ Pániĥ ennit, “Jesucristoiĥ doonádiĥ naóhna, queét dedé pínah niĥcan caá”, jwiítidih i niŷ enna caá. Obohjeéhtih, “Queét Jesúihwā jumna, dedé jéihcat pínah wiĥcan caá”, yeebboodih i niŷ enna caá. “Queét wēp naóhniĥ niĥcaĥ, queétdih jwī jepahcan niít”, jwiítidih i niŷ jenah joiná caá. Obohjeéhtih, “Queét i túi wēp naáwáchah joiniĥ, nihat cáacwā i tút nuumbípna caá”, yeebboodih i niŷ jenah joiná caá. Pániĥna, dawá yeebdih wēi naóhniĥ, jwiítboodih i iiná caá. ¹¹ Jwiít jwī bohé jibichah, nuugúp tabna, āpī taca joótna caá. Jwiítidih túini yégueĥ wiĥcan, nuubút wiĥcan caá. Jwī naáwáchah joiniĥ, iŷina, jwiítidih dawá láa bita i mawap be. Jwī jib bohé jwiíhipmant, nuubút biíc yoobó ā yapna caá. ¹² Jwī náahatdih jīb chájat tút niŷná, búdiĥ teonit, jwīpī chuana caá.* Cáacwā jwiítidih yeejép i naáwáchah joiniĥ, yeejép naóĥ jwáubacanĥ, Dios queétdih ā teo wáacat pínahdih jwīpī wáuhna caá. Yeejép i chájachah yuhna, jwīpī enah bojna caá. ¹³ Yeejép dooná i naáwáchah joiniĥ, “¿Biícđih jwī jéih jumcan niít?” jwīpī niŷ jwáubana caá. Nihat cáacwā i yohniĥ pah jwiítidih iŷi enna caá. Jwī bohé jwiíhipmant nuubút biíc yoobó jwiítidih i jenah joiná caá.

¹⁴ Caandih dáacna, ŷi túcat pínah niĥcan, yeeb wā weĥ panihniĥdih oina, ŷi tút nuumát pínahdih náah yacniĥ, páant wā niŷ daacáp be. ¹⁵ Nin wā naáwát pínahdih ŷi jenah joyóo: Weém ŷi iŷ panihni caá. Yeebdih wā bohéat túttimah, dawá Jesúih doonádiĥ bohéniĥ i jumuchah yuhna, weemjéh beé yeebdih jwiĥ naóhni. Páant wā jwiĥ naáwáchah joiniĥ, Jesucristodih ŷi jepahap jī. ¹⁶ ŷi iŷ panihniĥ yeebdih oiniĥ, páant wā niŷ naáwáp be. I mána ded pah i jumatdih ennit, wébitút biíc yoobó iŷi chájna caá. Pániĥna, ŷi iŷ panihniĥ ded pah wā jumatdih ennit, yeebút biíc yoobó ŷi chájáa.*

¹⁷ Páant ŷi chájat pínahdih náah yacniĥ, Timoteodih ŷi pebhna wā wahna caá. Jesúih doonádiĥ wā naáwáchah joiniĥ, caanbát ā jepahachah, wā wáuh pah wā oini ā jumna caá. Nihat tútchinadiĥ moón Jesúihwádiĥ ded pah bohéna, biíc yoobó wāpī chájna caá. Ded pah wā chájachah enniĥ yeebdihbut ā jwáub náhniabipna caá. ¹⁸ Obohjeéhtih, biqúina yeeb nin pah ŷi niŷ jenah joiná caá: “Jwiít चाह jéihniĥ caá.

Dedé pínah Pablo jwiítidih ā jéih bohécan niít. Jwiítidih úmmniĥ, ā jūóhbian nacaá”, ŷi niŷ jenah joiná yuh caá. ¹⁹ Obohjeéhtih, jwī Maáh ā wahachah, waicanĥ ŷi pebhna wā juibípna caá. Juibíniĥ, páant niŷ naóhniĥtabeh ded pah i chájatdih wā enbipna caá. Jesúih doonádiĥ i naáwáchah, ¿Bita i tút nuúm niít? ¿Oboh i niŷjátjeh caá? ²⁰ Queét Dios ā wēpatjĥ yoobópdih i naáwáchah, queétdih joiniĥboó jepahniĥ, i tút nuumbípna caá. Obohjeéhtih, páantjeh i naáwáchah, cáacwā i jepahcatdih wā jéihbipna caá. Jesúihwā jumna, ded pah naóhna, Dios ā wēpatjĥ i chájbipna caá. Oboh naóhna, i chájan niít. ²¹ Pániĥna, ŷi pebhna juibíniĥ, wā jūihfiatdih náahcan, ŷi tút nuúm pánaá. Páant ŷi tút nuumúchah, ŷi iŷ pah yeebdih oiniĥ, cháihjeh wā naóhbiĥna caá.

5

Yeejép yoobát pohba chájniĥdih i yohat pínah

¹ Buu yeebdih bainiĥ wā jwáub naáwát tút caá. ŷi pebh चाह yeejép chájat doonádiĥ wā joyóp be. ŷi cátiĥ tubit yéj chájni ā iŷ áadiĥjeh át Bióhop wat be. Jesúidih jéihcanniĥ páant yeejép iŷi chájan caá. Obohjeéhtih, yeebboó Jesúsidih jéihniĥ jumna yuhna, páant ā chájatdih ŷi enah bojna caá.* ² “Jwī Maáhdih túi jepahniĥ, jwiítidih dedé yéejat wiĥcan caá”, niŷ jenah joiná yuhna, túccan, jķgahcan, caán yeejép chájniĥdih ŷi tút nuumát tútcap be. Páant ŷi tút nuumát tútcan, buu páantjeh ā yéj chájat jib, yeeb ŷi múc wáac joiniĥ, caandih ŷi jwáub waadát tútca bojóo. ³ Weémoó ŷi jéeh wiĥcan yuhna, caán doonádiĥ joiniĥ, búdiĥ wáuhna wā chájap be. Pániĥna, ŷi jéeh wā jumat pahjeh, ded pah caandih ā yéejat peéh chájat pínahdih Jesús weemdiĥ ā jéihyanap be. ⁴⁻⁵ Páant ā jéihyanachah, nin pah yeebdih wā niŷ naóhna caá: Caandih ā yéejat peéh naáwát tút niŷná, yeeb ŷi múc wáacá. Pániĥ múc wáacna, ŷi jéeh wā jumat pah, Jesús ā wēpatjĥ nin pah caandih ŷi niŷi: “Jwī jwáub múc wáacachah, ma waadca bojóo. Nemépwā i maáh ded pah meemdiĥ yeejép ā chájiĥna, ā chája naáh, ma jwáub tút nuumát pínah niŷná. Pániĥ tút nuumniĥ, Jesús ā jwáub dei jūwáchah, ájéeh ma bejat pínahdih meemdiĥ jwī náah yacna caá”, caandih ŷi niŷi.

⁶ Pániĥ yéj chájni ŷi jéeh ā múc wáacachah, yeebboó “Jwiít Jesúihwā jwī túi jumna caá”, ŷi niŷ jenah joyóchah yuhna, ā túccan caá. Nin pah jwīpī niŷ naáwátidih ŷi túi jéihna caá: “Búdiĥ pan pínahdih ā paadát pínah bainiĥtjeh jwī widichah yuhna, nihat āpī paa béjna caá”, jwī niŷná caá. Pániĥat pah, biícjeh ā yéejatdih cádahliĥcan, nihat Dioihwā

biícdirh míc wáacna, queétdihbut ã yéejabipna caá.* ⁷ Jwiit judíowá Pascuadirh jeémát pínah chájnít, nihát paáát pínahdirh jwíih nuumánt yohnít, paacánni pandihjeh jwípí chájna caá. Diosdirh jwípí mao wáhní oveja wáuh pah, Dios á enechah, yéejat wihcannít jwí jumat pínah níijná, Jesucristo jwiitdirh át wun wáuhap tají. Pánihná, paáát pínahdirh jwí yohat pah yeebdirhbut nihát ñi yéejatdirh, ñi cátiñ jumní yéejat cádahíhcannidihbut yohat caá náahap. Pániñ yohná, paacánni pan dée, Dios á enechah, yéejat wihcannít ñi jumbipna caá.* ⁸ Pánihná, túi wéinít, biícdirh jumat túat níijná, nihát yeejép chájatdirh, yeejép jenah joyátdihbut cádahnit, yoo bópdih jenah joinít, jwiitdirh túi chájat caá náahap.*

⁹ Wá jwíih daác wáhní nuódih wá níjájti pah muntih, buu wá jwáub níj daácna caá, ñi túi beh joyát pínah níijná. ¹⁰ Í áa nihcannítjñh yeejép chájnít biícdirh ñi jumca bojóó, wá níj daacáp jí. ¹⁰ Páant níj daácna, “Jesúsdirh jéihcannít yeejép chájnít”, níijná wá chájan be. “Jesúsdirh jéihcannít bií déedih en ñinahnitdirh, nuumnítidih, pápnidih uábhnitdirhbut”, níijná wá chájan be. Pániñ chájnít nihát pehbóó í jumna caá. Íjeéh jumíhcan, dedboó ñi jweyát pínah áta wihcan taga. ¹¹ Obohjeéhtih, nin pah níijná wá chájan be: “ ‘Weém Jesúsdirh caá’, níijná yuhna, nin pah chájnít biícdirh ñi jumca bojóó: í áa nihcannítjñh yeejép chájnít, en ñinahnit, pápnidih uábhnit, bitadidih yee naóh yacnit, máihnit, nuumnít, bií déedih en ñinahnit, máihnit, bitadidih yeejép doonádirh táoh naóhnit, jéih cháñ nuumnítbut Dios pehbóó í bejanca níit. ¹¹ Páant í chájat pah biquína yeebboó ñi jumap jí. Obohjeéhtih, Jesucristodih ñi jepahachah, á wun wáhnít, ñi yéejatdirh át yohop taga. Pánihná, buu, Túini Espírítu á teo wáacachah, Dioíh wá ñi jumachah, yeebdirh yéejat júb á wihcan caá.

6

Jesúhwájuh míc ámohat

¹ Buu biíh yeejép yapatdirh bainí yá, bainí wá naóhhipna caá. Yeéb Jesúsdirh jéihnit jumna yuhna, chénewá míc jühnit, ¿Dépanihna, á yoo báát pínah níijná, Jesúsdirh jéihcannít maáh pehbóó ñi bej? Jesúsdirh jéihni pebhna ñi bejchah, yeebdirh á túi yoo báát pínah níijná, Dios caánboodih áta teo wáac taga. ²⁻³ Nindih ñi túi náhninaá: Jwí Maáh Jesús á jwáub dei júúwúchah, yéejnitdirh caán biícdirh jwiit

áihwáboó jwí wutbipna caá. Ángelwádirhbut jwí wutbipna caá. Nin baácboó jwí jum jwuhuchah, ¿Dépanihna, bainí míc jühnit á jumachah yuhna, yeéb Jesúsdirh wájuh ñi jéih yoo bácan? ⁴ Queét maátadidih wéi encan yuhna, ¿Dépanihna, nihát yeéb Jesúsdirh míc jühnit, í yoo báát pínah níijná, queétdihjeh naawádirh ñipí bej? ⁵ Ñi túicat pínah níijná, nindih wá naóhna caá: “Jwiit túi jéihnit caá”, níj jenah joiná yuhna, míc jühnitdirh naóh yoo báni pínah níjeéh á wihcat pah ñi jumna caá. ⁶ Jesúsdirh mícjeh míc jühnit, Jesúsdirh jéihcannít maáta pebhna naawádirh bejna, Jesúsdirh jepahcannítbut í joyóchah, ñipí naóh yacna caá. ¿Pániñ chájna, ñi túican níit?

⁷ Yeéb Jesúsdirh mícjeh míc jühnit, yeebdirh yoo báni pínah maátadidih ñi bid bejchah, á túican caá. Caanná bejcanjeh, yeebdirh ñi yoo bánachah, áta túi tagaá. Obohjeéhtih, jéih míc ámohcan, “Á jumna naáh”, ñi níijichah, chah áta túi tagaá. Bita í jéih cháñ nuumúchah, yeebdirh ñi jéih yoo bácan, “Á jumna naáh”, yeebdirh níj át caá náahap. ⁸ Obohjeéhtih, páant níjcanjeh, yeebboó chah yeejép ñipí chájna caá. Bita í yeejép chájatdirh, í jéih cháñ nuumátdih, biíc yoo bó yeéb ñipí chájna caá. Yeéb Jesúsdirh míc jumna yuhna, páant ñipí chájna caá.

⁹⁻¹⁰ Nindih ñi túi náhninaá: Det yeejép chájnít Dios pehbóó í bejanca níit. Yeebdirh míc yeejanjeh, yoo bópdih ñi jenah joyoó. Nin pah chájnít, Dios pehbóó í bejanca níit: íí náah chájnít, pápnidih uábhnit, í áa nihcannítjñh yeejép chájnít, neoná mícjeh chájnít, yaádh mícjeh chájnít, nuumnít, bií déedih en ñinahnit, máihnit, bitadidih yeejép doonádirh táoh naóhnit, jéih cháñ nuumnítbut Dios pehbóó í bejanca níit. ¹¹ Páant í chájat pah biquína yeebboó ñi jumap jí. Obohjeéhtih, Jesucristodih ñi jepahachah, á wun wáhnít, ñi yéejatdirh át yohop taga. Pánihná, buu, Túini Espírítu á teo wáacachah, Dioíh wá ñi jumachah, yeebdirh yéejat júb á wihcan caá.

Jwíih bácahñh yéej chájat caá náahap

¹² Buu biíh yeejép yapatdirh bainí wá naóhhipna caá. Biquína yeéb “Jesucristodih jepahni jumna, ‘Ma chája bojóó’, níj át weemdirh á wihcan caá”, ñi níj jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, jwí yéej chájachah, á túican caá. Biíh jwí chájachah, túini jumna yuhna, jwíih bácahdirh, jwí jenah joyátdih yéejana, jwiitdirh á teo wáacna caá. Biquí láana, páant chájatdirh cádahíhna yuhna, jwí jéih cádahcan caá. Páant chájat caá jwiitdirh náahap.* ¹³ “Jwíih wudah jeémp yacat pínah caá”, níjnit, nuugúp tubuchah, jwípí jeémpna caá. Páant jwí chájachah, á túina caá. Nin baácboó jum jwuhna, bid jeémpna, jwí túi jumna caá. Obohjeéhtih, Dios pehbóó jwí

* 5:7 Ex 12.5

* 5:8 Ex 13.7; Dt 16.3

* 5:12-13 Dt 13.5; 17.7

* 6:12 1Co 10.23

jumuchah, bid jeémát ā wihcan niit. Biquína “Jwíih bácah yaáhdhdih metat pínah caá”, ñi niij jengah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, pánihcan caá. Dios jwíih bácahdih chájna, caandih jwí teo wáhat pínah niijná, át chájap tajl. Caanjéh caá jwí Maáh. ¹⁴ Dios Jesucristodih boo pud jéúwát tétunit, jwiitdihbut biic yoobó ā wēpatjīh ā boo pud jéúwát tétubipna caá.

¹⁵⁻¹⁶ Nindihbut ñi túi náhninaá: Jwiit Jesúhwa jumna, caán biicdih biic bácah dée jwí jumna caá. Génesisboó Dios nin pah át niij daacát tétup tajl: “Newé yadjīh biic bácah dée ī jumbipna caá”, át niij daacát tétup tajl.* Caandih jéihnit, nin pahbut yeebdīh túi náhniat caá náahap: Ded newé yadjeéh ā jumuchah, queét biic bácah dée ī jumna caá. Pánihna, deoh nah jumnih wilijeéh ñi jumuchah, mijeéh biic bácah dée ñi jumna caá. Mi jengah joyát pahjeh, yeebbát ñi jengah joibipna caá. ¿Dépanihna yeéb Jesúhwa, ájeéh biic bácah dée jumna yuhna, yeejép wilijeéh biic bácah dée ñi jumih? Páant chájat yeejép caá. ¹⁷ Obohjeéhtih yeebboó Jesúhwa jumnit, ájeéh biic bácah dée jumna, Túini Espiritu ñīih caolihboó ā jumuchah, caán ā jengah joyát pahjeh yeebbát ñi jengah joiná caá.

¹⁸ Yeebdīh ñi āa nihcannitjīh yeejép chájcat caá náahap. Pánih yéej chájnit nihna, chah jwíih bácahdih, jwí jengah joyátdihbut jwí yéejana caá. Páant jwí chájat túttimah, jwiitdih túat nuumát chah ā buona caá. Dedé biih jwí yéej chájachah yuhna, túat nuumát nump ā buona caá. ¹⁹⁻²⁰ Nindih ñi túi náhninaá: Jwíih caolihboó ā jumat pínah niijná, Dios jwiitdih Túini Espiritudih át wahap jī. Páant ā wahachah, jwiitboó áih mnu pánihni caá jwí jumap.* Dios Jesucristodih wah deyanit, jwiitdih ā wun wáhat pínah niijná, jwiitdih ā jīb chájap jī, áihwá jwí jumat pínah niijná. Pánih áihwá jumna, caán jwí maáh ā jumuchah, jwí weñat pínahdih jengah joicánjeh, ā weñat pínahdihjeh chájat caá náahap.

7

Téihya chéwat

¹ Bnu weemdīh ñi úbh joí daacátjīdih wá jepahbipna caá. Nin pah ñit niij úbh joyóp tajl: “¿Jwiit Jesúsdih jéihnit jwí āa jumuchah, á túimi niit?” ñit niij daacáp tajl. Páant ñi niij daacátjīdih ennit, nin pah wá jepahna caá: Yeéb āa wihcannit ñi jumuchah, á túina caá. ² Obohjeéhtih, páant ñi jumuchah, í náah chájat ā tobohna caá. Pánihna, yeebdīh āa jumat caá náahap. ³⁻⁴ Páant ñi āa jumuchah, yaádīh bácah miih pínahjeh nihcan caá. Mijeéh bóoīh pínah caá. Pánihna, mi āa mijeéh

ā jumihichah, caántdih jepahat caá náahap. Biic yoobó newéih bácah áih pínahjeh nihcan caá. Ájeéh bóliih pínah caá. Pánihna, yad ájeéh mi jumihichah, caandīhbut jepahat caá náahap. Pánih chájna, bitadīh ñi bidcan niit. ⁵ “Diosdih túi úbbát túat niijná, biicdih jwí jum jwahca boj jīh”, ñi miic niijichah, á túina caá. Obohjeéhtih, úbh péanit, túi biicdih ñi jwúub jumúú. Tabit maatápdih cádahna, Satanásboó bitadīh ā yéej chájat tétuchah, jéih yap yohcanjeh, ñi yéej chájipna caá.

⁶ Obohjeéhtih, “Ñi téihya chéweé”, niijnit, wá wutcan caá. Áa jumna, āa wihcatbut, biic yoobó ā túina caá. Ñi í náah chájcat pínah niijná, páant wá niij naóhna caá. ⁷ Obohjeéhtih, “Weem páh queét nihát āa wihcannit ī jumuchah, áta túi tagaá”, wá niij jengah joiná caá. Biquínadih āa jumat wēpatdih Dios ā wáhna caá. Obohjeéhtih, bitadīh āa wihcan yuhna, túi jumat wēpatdihbut ā wáhna caá.

⁸ Bnu, āa wihcannitdih, éemp wunnitdihbut bainí wá naóhbipna caá. Yeébboó āa wihcannit ñi jumuchah, á táuibipna caá. ⁹ Obohjeéhtih, yaddih, newédih búdí bidnit, í náah chájcat túat niijná, ñi āa pínahdih ñi úbhú.

¹⁰⁻¹¹ Bnu, yeéb Jesúhwa āa jumnitboodih bainí wá naóhbipna caá. Nin wá jengah joyátjeh nihcan caá. Dios ā watat caá. Yaádh í áadih í cádahca bojo naáh. Neonábut í weha mána yaáhdhdih í yohca bojo naáh. Obohjeéhtih, miic cádahnitjī, biihdih í áa jumca bojo naáh. Pánih miic cádahnitjī queét chénat pahjeh jwúub miic ámohna, biicdih jwúub jumnit, chah ā táuibipna caá.*

¹² Bnu, yeéb bitadīh jwah bainí wá naóhbipna caá. Biquína yeéb neoná Jesúsdih ñi jepahachah yuhna, ñi weha mána yaádhboó í jepahcap jī. Yeéb Jesúhwa ñi jumuchah yuhna, ñijeéh í jumihichah, ñi yohca bojó. ¹³ Biquína yeéb yaádhbut Jesúsdih ñi jepahachah yuhna, ñi weha mánaboó í jepahcap jī. Páant ñi jumuchah yuhna, ñijeéh í jumihichah, ñi cádahca bojó. ¹⁴ Yeéb biic bácah dée ñi jumuchah, biic Jesúh jumna, biih Jesúh nihcah yuhna, Dios yeebdih ennit, “Queét wíihwá caá”, ā niijná caá. Pánihna, Jesúsdih jepahcannit neoná í weha mána yaádh Jesúsdih í jepahachah, queét neonádhbut Dios ā túi chájipna caá. Biic yoobó Jesúsdih jepahcannit yaádh í weha mána Jesúsdih í jepahachah, Dios queét yaádhdihtibut á túi chájipna caá. Páant ñi jumuchah, ñi wehdih ennit, “Queébt wíihwá caá”, Dios ā niijná caá. ¹⁵ Obohjeéhtih biquína Jesúsdih jepahcannitboó í weha mána yaáhdhdih, í weha mánadihtibut ípí cádahíhna caá. Pánih cádahíhna, miic maocat túat niijná, í beje

* 6:15-16 Gn 2.24

* 6:19-20 1Co 3.16; 2Co 6.16

* 7:10-11 Mt 5.32; 19.9; Mr 10.11-12; Lc 16.18

naáh. ¹⁶ Obohjeéhtih, túi bíicdih ñi jumachah, chah á túina caá. Yeéb Jesúsdiñ jéihnitboó ñi weha mána Jesúsdiñ í jepahat pínah, Dios queétdih á túi ubat pínah niijná, ñi jéih teo wáacmi nacaá. “Í jepahbipna caá. Í jepahcan niit”, jwí niij jéihcan caá.

¹⁷ Nin pah niñat Jesúsdiñ wádiñ wápi naóhna caá: Jesucristodih jepahnit, ded pah ñi jumatiñ diñ bíic yoobó ñi jumá. Páant ñi jumatiñ pínahdiñ jwí Maáh jéihnit, yeebdíñ át jwejep taga. ¹⁸ Det Jesúsdiñ jepahnit bóodniñti jumna, í náhni dahwaca bojo naáh. Obohjeéhtih, bóodcannit jumna, í bóodat táutca bojo naáh. ¹⁹ Bóodnitdih, bóodcannitdihbut Dios bíic yoobó á enna caá. Á wutatdih jwiitdih jepahat caá náahap. Páñih jepahnitdihjeh á wéi enna caá. ²⁰ Dios yeebdíñ áñih pínahdiñ á ñio láa ded pah ñi jumatiñ pah ñi táut numcá bojoó. ²¹ Teo wáñnit ñi jumachah, á túina caá. Páant ñi jumatiñ ñi náhni dahwaca bojoó. Obohjeéhtih, ñi maata yeebdíñ watíhna, í wata naáh. Á túimi nacaá. ²² Dios á túi ubuchah, bitadih teo wáñnitboó jwí maáñih jumna, watnit dée pah í jumna caá. Bitadih teo wáñnitboó Jesucristodih teo wáñnit caá. ²³ Jesúsdiñ ñi jumatiñ pínah niijná, yeéb ñi yéejat jib át wun wáñup tají. Páñih áñihwá jumna, á weñat pínahdiñjeh yeebdíñ chájat caá náahap. Yeebdíñ bita Jesúsdiñ í cádahat táutachah, queétdih ñi joyáh bojoó. ²⁴ Páñihna, wá údwá panihnitá, Jesúsdiñ jwíñ jepahnit, yeéb niñat ded pah ñi jumatiñ bíic yoobó ñi jumá. Páant ñi jumachah, Dios yeebdíñ wéi ennit, á teo wáacbipna caá.

²⁵ Wuu, áa wihcannitdih ñi wáñb joyátdih wá jepahbipna caá. Ded pah queét í chájat pínahdiñ Dios á wutcan caá. Obohjeéhtih, weém wá jenah joyátdihjeh wá naóhbiñna caá. Dios weemdiñ á jgah en teo wáacachah, wá jenah joyátdih ñi túi joyóchah, á túimi nacaá. ²⁶ Nin pah wá jenah joiná caá: Wuu yeó jáapna Jesúsdiñwá tubit yeejép í yapna caá. Ñi áa jumachah, chah á buobipna caá. Páñihna, áa wihcannit jumna, áa wihcaneñ jumatiñ caá náahap. ²⁷ Obohjeéhtih, áa jumnitboó ñi áadiñ yohcat caá náahap. Áa wihcannitboó ñi áa pínahdiñ bidcat caá náahap. ²⁸ Páant wá niijíchah yuhna, ñi áa pínahdiñ bid jwíñit, téihya chéonit, á túina caá. Obohjeéhtih, nin yeó jáapnadiñ áa jumnitboodíñ chah á buobipna caá. Ñi áa wihcañ, nump yeebdíñ á buobipna caá.

²⁹ Páant niijnit, wá údwá panihnitá, nin pah wá naóhna caá: Jesús á jwáub dei jwáwát pínah bahniñeh á judhna caá. Páñihna, ded pah á weñat pínahdiñ búdiñ jenah joyát caá náahap. Ñi weha mána yaádh í weñat pínahdiñ ñi jenah joyát chah, Jesús á weñat pínahdiñ jenah joyát caá náahap. ³⁰ Jwí jgahat, jwí weñat, dedé pínah niñcan caá.

Bíi déedih jib chájna yuhna, bíbohcanñit pah ñi jumá. ³¹ Páñihna, Jesús á wutatdih túi chájat táut niijná, nin baácboó jumnidih búdiñ wéi jenah joicát caá náahap. Ded pah Jesús á wutatboodíñ jwiitdih túi jenah joyát caá náahap.

³² Bíi déedih jenah joicáneñ, Dios á weñat pínahdiñ ñi túi jenah joyátdih yeebdíñ búdiñ wá náah yacna caá. Áa wihcannitboó jwí Maáh á weñat pínahdiñjeh ded pah á chájat pínahdiñ á túi jenah joiná caá. ³³ Obohjeéhtih, áa jumnitboó ájeéh bóli mi túi weñat pínah niijná, bíi déedihjeh ápi jenah joiná caá. ³⁴ Páñihna, Dioñih pínahdiñ á jenah joicán caá. Yaádhidihbut bíic yoobó á jumna caá. Caánt mi áa wihcan, jwí Maáh á weñat pínahdiñjeh ded pah mi chájat pínahdiñ mi túi jenah joiná caá. Dioñih wili mi jumna caá. Obohjeéhtih, áa jumna, newé á weñat pínahdiñjeh mi jenah joiná caá.

³⁵ Páñih naóhna, túi wéinit ñi jumatiñ pínahdiñ yeebdíñ wá náah yacna caá. Diosdiñjeh túi oinit, á weñat pínahdiñ jenah joinit, bíi déedih jenah joicáneñ, ñi túi jumatiñ pínahdiñ caá wá náah yacap.

³⁶ Wuu, bíñh naáwát yeéb japatadih jwáñ wá naóhbiñna caá. Ñi náahnit yaádh í behechah enna, “Caántdih ubnit, jwiit chéñat pah jwí túi jumbipna caá”, niij jenah joinit, ñi ubuá. Páant ñi ubuchah, yéejat niñcan niit.

³⁷ Obohjeéhtih, bíñhboó “Áa wihcannit wá jumachah, chah á táubipna caá”, á niij jenah joí dée caá. Páant caañéñ niij jenah joiná, bita caandíñ í wutcañ, á jenah joyát pah chájna, caanbát á túi chájna caá. ³⁸ Páñihna, ded á áa pínahdiñ ubnit, á túi chájna caá. Obohjeéhtih, ded caántdih ubcan, chah á túi chájna caá.

³⁹ Dedh áa jumñih, mi áa á wuncañ, caandíñ cádahcat caá náahap. Obohjeéhtih, miñéñ bóo á wunuchah, chéwat déedih á watachah, ded bíñh áa wihcannitdih náahna, mi jwáub áa jumachah, á túina caá. Obohjeéhtih, Jesúsdiñjeh mi ñíwi naáh. ⁴⁰ Weémboó nin pah wá niij jenah joiná caá: “Mi jwáub áa jumcan, chah mi wéibipna caá. Túini Espiritu caá weemdiñ páant á niij jenah joyát táutup be”, wá niij jenah joiná caá.

8

Páñnidih í wáñni déep

¹ Wuu, bíñh ñi wáñb joí daacátjidiñ wá jepahbipna caá. Nin pah ñit niij wáñb joyóp tají: “¿Páñnidih í wáñni déepdih jwiit Jesúsdiñwá jwí jeéméchah, á túimi niit? Í páñni cáacwá í chájñijeh caá. Dedé wépat wihcan caá”, jwí niij jéihna caá”, ñit niij daacáp tají. Páant niijnit, “Jwiit chah jéihnit caá”, niij jenah joinit pah ñit daacáp tají. Páant ñi niij jenah joyát bitadih teo wáacat pínah niñcan caá. Bitadih oinit, queétdih túiniñeh naáwát

caá náahap. ² Ded “Weemboó nihatdih túi jéih beedáni caá”, níj jengah joiná yuhna, yoobópdih ā jéihcan caá. ³ Obohjeéhtih, ded Diosboodih jéihni, caandih oina, bitadih ā teo wáacipna caá. Páant ā oyochah, Dios caandihbut jéihnit, “Caán wíih caá. Wā oini caá”, ā níijná caá.

⁴ “¿Pāpnidih ī wūhni déepdih jwī jeéméchah, ā túimi níit?” ñi níj daacátjidih buu jwūh wā jepahbipna caá. “Pāpni báadhni nihcan caá. Dios bíicjeh caá báadhni”, jwī níj jéihna caá. ⁵ Bitaboó dawádih “Nin wēpni, jwiítidih teo wáacni caá”, ī níj jengah joiná caá. Biguúna widhdih, cúiwádih, yeodihbut páant ĩpī níj jengah joiná caá. Bitā jeé doobhnadih, máa nahnadih, nuñápwáidihbut páant ĩpī níj jengah joiná caá. “Nin jwiítidih wēp teo wáacni caá”, ĩ níijná, dawá ā jumna yuh caá. ⁶ Obohjeéhtih, jwiítboó nin pah jwī níj jéihna caá: “Dios bíicjeh, caánboó jwī ĩp caá”, jwī níj jéihna caá. Caán nihatdih āt chājap tajī. Jwiít cāacwáidihbut āt chājap tajī, áihwā jumna, caandih jwī weñat pinah níijná. Jwī Maáh Jesucristo bíicjeh caá. Caandih Dios nihatdih chājat túatnit, jwiítidihbut āt jumat túatup tajī, Diosdih jwī weñat pinah níijná.*

⁷ Obohjeéhtih, “Pāpni báadhcan caá”, jwī níj jéihyechah yuhna, bitaboó, Jesúihwā jumna yuhna, páant ī níj jéih jwūhcan caá. Jesúsdih ī jepahat pinah jātih, pāpnidih “Jwiítidih wēp teo wáacni caá”, níj jengah joinit, caandih wēina, ī wāhni déepdih ĩpī jeémép tajī. Pānihna, buubut Jesúihwā jumna yuhna, pāpnidih wūhni déepdih jeempnit, pāpnidih ī jengah joiná caá. Obohjeéhtih, yoobópdih ī túi beh joi jwūhcan caá. Páant níj jengah joinit, “Páant wā jeéméchah, yéejat jīb weemdíh ā jumbipna caá”, ī níj jengah joiná yuh caá. ⁸ Obohjeéhtih dedédih jwī jeéméchah, jwī jeémpcabut, Diosboó bíic yoobó jwiítidih ā enna caá. ⁹ Caán déepdih jwī jeéméchah, ā táyuchah yuhna, bita Jesúsdih jāap jéihnitdih jwīta yéjea tagaa. ¹⁰ Pāpnidih ī weñat pebhna waadnit, caandih ī wāhni déepdih bitajeéh jwī jeéméchah ennit, “Caánboó Jesúsdih túi jéihni páant ā jeéméchah, weemdíhbut ā túina nacaá”, ā níj jengah joibipna caá. Obohjeéhtih, “Pāpni ā wēpna caá”, páantjeh níj jengah joinit, jwūb jeémpna, ā túi chājcan caá. ¹¹ “Weém túi jéihni caá”, níj jengah joinit, jwī jeéméchah, ā túina yuh caá. Obohjeéhtih, túi jéihnit jwī jumatdih jwī jūatat jīb, bita Jesúihwā jwī áudwā panihnit, jāap jéihnitdih jwī yéejabipna caá. Jesús queétdih ā wan wūhuchah yuhna, buadnit ī jumbipna caá. ¹² Jwī áudwā panihnitdih páant yéejanit, Jesucristodih caá jwī yéejanap.* ¹³ Pānihna, weemboó wā

áudwā panihnitdih oinit, queétdih yéejacat túat níijná, pāpnidih wēinit ī wāhni déepdih wā jeémpcan níit.

9

Jesús ā naawát túatnit ded pah ĩ jumat

¹ Jesús ā bohénitji bíic yoobó weembát Jesúsdih wā enep jī. Páant caandih wā enechah, weemdíhbut ā naawát túatup jī. Pānihna, ded pah wā chājlichah, Jesúsboó ā wutuchah, ā túina caá. Weém caandih teo wāhni yeebdih áih doonádih wā naawáchah joinit, ñi jepahap jī.* ² Áih doonádih jepahnit jumna, bitaboó “Pablo Jesús ā naawát túatni nihcan caá”, ī níj jengah joyóchah yuhna, yeeboó weemdíh ā wahatjidih ñi jéihna caá. Wā bohénachah joinit, jepahna, “Jesús ā wēpatjīh jwiítidih ā bohénap jī”, ñi níj jéihna caá.

³ Bitaboó nin pah ĩpī níijná caá: “Caánboó Jesús ā naawát túatni nihcan caá”, ĩ níjichah yuhna, queétdih bohéna, ñi túat nuumátjidih wāpī naóhna caá. ⁴ Cāacwáidih jwī bohénachah, jeemátidih babbatjidihbut queétdihbut jwiítidih wūhat caá náahap. ⁵ Jesús áudwā, Pedrobut, nihat bita Jesús ā naawát túatnitbut ī weha mána yaádh bíicdih ī bohé jibichah, ded pah ī náahatdih ĩpī wāhna caá. Jwiítbut áa jumna nihna, queét yaádhidihbut jwī numah jibichah, jwī náahatdih yeebdih wūhat áa náahcan tagaa. ⁶ Nihat bohé jibnitdih ī bohénitboó dedé ĩ náahatdih ĩpī wāhna caá. Pānihna, weém Bernabéjīh jwī bohénachah, bíih tewatdih jwī teocat pinah níijná, jwiít chénat pahdih jwī náahatdih yeebdih wūhat caá náahap. ⁷ Soldadowā queétjeh ī náahatdih ĩpī jīb chājcan caá. ĩ maátaboó queétdih ĩpī wāhna caá. Iguih momnitboó ĩih iguuh quehechah, ĩpī jeémpna caá. Nihat ovejawádh en daonitboó ĩih ovejawádh ĩpī mao jeémpna caá. ⁸⁻⁹ Páant wā níjāt jwiít cāacwā jwī jengah joyátjeh nihcan caá. Moisésji nin pah āt níj daacáp tajī: “Momo jiwī trigo tībnaidih ā caóh chūhuchah, áih jacdih ñi chéoca bojoó, tībnaidih jeémihna, ā jeémát pinah níijná”, āt níj daacáp tajī.* ¿Páant ā níj daacát túatna, momo jiwidihjeh níit Dios āt jengah joiijp?*" ¹⁰ Nihcan caá. Jwiít bohé jibnitboodih āt jengah joyóp tajī, cāacwáidih jwī bohénachah, jwiítidih ī túi en dawát pinah níijná. Wāpchidih teonit, jeemátidih ĩpī bidna caá. ¹¹ Jwiítbut momnit dée, yeebdih Jesúih doonádih jwī túi bohénap jī. Páant jwī chājachah, jwī náahatdih yeebdih wūhat āt náahap ta yuh jī.* ¹² Pānihna, bita bohénitdih ĩpīpī wūhat pah, jwiítidihbut wūhat caá náahap.

* 8:6 Mal 2:10; Jn 1:3; Ro 11:36; Ef 4:6; Col 1:15-17 * 8:12 Mt 25:45 * 9:1 Hch 9:3-6; 1Co 15:8; Gá 1:11-16 * 9:8-9

Obohjeéhtih, páant wáhat yeebdíh ā náahachah yuhna, ñi wáhchah ennit, jwiítboó jwí úbh tac buugácap jī. Pánih úbhcanjeh, búdí jwípī tewep jī. Jwí úbhúchah, nin pah ñita niij jenah joi tagáa: “Pablowá bíí déedih náahnitjeh, í bohéna caá”, niij jenah joinít, jwí bohénachah, ñita joiíhcan tagaá. Pánihna, yeebdíh bohéna, ded pah jwí náahatdih jwípī úbhcap jī. ¹³ Obohjeéhtih, nindih ñi túi náhninaá: Diosh muuná juibínit, jwiít judíowā sacerdotewādih nuñúpwādih jwípī wáhna caá, Diosdih í cáo wáhat pínah niijná. Dios queét sacerdotewādih, bita caanboó teonitdihbut í cáo judhni déepdih át jeémát túutap tajī.* ¹⁴ Pánihna, bíic yoobó jwí Maáh Jesucristo jwiít áih doonádih naóhndih jwí bohénitdih át en dawát túutap tajī.* ¹⁵ Páant ā wutachah yuhna, weémboó yeebdíh wāpī úbhcap jī. Buubát páant niij daácna yuhna, “Weemdíh ñi teo wáacá”, niijná wā chājcan caá. Weém nuugáp wunna yuhna, wāta úbhcan tagaá. Wā úbhúchah joinít, ñi wáhchah, “Weém jīb wihcanni Jesúh túini doonádih wāpī bohéna caá”, wāta jéih niijcán tagaá.

¹⁶ “Jesúh túini doonádih wā bohéat jīb, Dios ā enechah, weém chah túini caá”, wāpī niij jenah joicán caá. Obohjeéhtih, Dios weemdíh ā bohéat túutatdih chājcan, tubit wāta jīgah tagaá.* ¹⁷ Wā náahat pahjeh áih doonádih wā bohéna, wā bohénitboó weemdíh í jīb chājat pínahdih wāta bid tagaá. Obohjeéhtih, wā bohéihichah, wā bohéihcchah yuhna, bíic yoobó áih doonádih weemdíh bohéat caá náahap. Á wutachah joinít, áih túini doonádih wāpī bohéna caá. Pánih jepahnit, weemdíh ā wáhni tewatjeh ā jumuchah, wā bohéat jīb wāpī bidcan caá. ¹⁸ Pánihna, jīb bidcanjeh bohéna, búdí wā wéna caá. Yeebdíh bohénitdih en dawát ā náahachah yuhna, weémboó wāpī úbhcan caá.

¹⁹ Páant wā bohénachah, cáacwā jīb wáhcan, weemdíh í jéih wutcan caá. Bitá í weñat pínahdih chājcan, Dios ded pah ā bohéat túutat pahjeh wāpī bohéna caá. Obohjeéhtih, pánih chājna yuhna, bita ded pah í jumatdih ennit, bíic yoobó wāpī jumna caá, weemdíh wéi ennit, túini doonádih wā naáwáchah joinít, í jepahat pínah niijná. ²⁰ Pánih chājna, wā údwā panihnitá, bita judíowādih Jesúh doonádih bohénit, ded pah í chājat bíic yoobó weembát wāpī chājna caá, wā naáwáchah wéi joinít, Jesúsdih í jepahat pínah niijná. “Nihat jwiít judíowā jwí nuowā í wutatdih wā jepahcah yuhna, Dios weemdíh ā túi enna caá”, wā niij jéihna yuhna, queétdih bohénit, jwí nuowā í wutatdih wāpī jepahna caá. ²¹ Bitá judíowā

nihcannit Moisés ā wutatjidih jéihcannitdih bohéna, ded pah í jumat pah bíic yoobó wāpī jumna caá, wā bohénachah wéi joinít, í jepahat pínah niijná. Pánih jumna yuhna, Dios ā wutatdih wāpī yap yohcan caá. Ded pah Jesucristo weemdíh ā wutachah, caandíhbut wāpī jepahna caá. ²² Jáap jéihnitboodíh bohéna, “Weém Jesúsdih chah jéihni caá”, wāpī niijcán caá. Queétdih túi beh joi jwáhcan, “Nin pah chājnit, wāta yéej chāj tagaá”, niij jenah joinít, í chājcatdih weembát wāpī chājcan caá, queétdih teo wáacat túut niijná. Pánihna, nihat í jumat bíic yoobó wāpī jumna caá, wā bohéatdih í túi jepahachah, Dios queétdih ā túi ubat pínah niijná. ²³ Jesúh túini doonádih nihat cáacwā í joyát pínah niijná, páant wāpī chājna caá. Pánih chājna, queét í jepahachah, Dios pehbboó jumna, jwiít bíicdih jwí túi wéibipna caá.

²⁴ Dios pehbboó juibínit, chah túini ā wáhat pínahdih bidnit, nin baácboó jum jwáhna, ded pah ā wutatdih ñi túi jepaháa. Nin pah ā jumna caá: Cáacwā ñáonit, nihat í ñáwachah yuhna, chah wépép ñáonidihjeh wéinit, túinidih ípī wáhna caá. Pánihna, chah wépép ñáoni dée jwiítbut Dios ā wutatdih túi chājnit, ā pehbboó jwí juibínachah, jwiítidih wéinit, túinidih ā wáhbipna caá. Pánih wépép ñáoni dée, Dios ā weñat pínahdih túi chājat caá náahap. ²⁵ Nin pahbut ā jumna caá: Náonitboó íih bácahdih ípī wépana caá. Pánih wépana, íih bácahdih yéejacat pínahdih ípī chājcan caá. Cáacwā queétdih wéinit, nuójih péeb waoni júduidih í wáhatdih ípī bidna caá. Obohjeéhtih, pánih wáhni júdu waicanjeh ápī wunah bejna caá. Pánihat dée jwiítboó jwíih caolihdih yéejahcan, Diosdih úbhndit, ā naáwátidihbut jwípī jenah joiná caá. Pánih chājnit, ā pehbboó jwí juibínachah, túinidih jwiítidih ā wáhbipna caá. Caán ā wáhni pínahboó ā buucán niit. ²⁶ Weémboó yoobópdihjeh ñáoni dée, Dios ā weñat pínahdihjeh chājat túut niijná, caandíh wāpī túi jenah joiná caá. Míic mao tíohnit yoobópdih í mao cháat pah, weembát Jesús ā wutatdih túi chājat túut niijná, Diosdih wā túi jenah joiná caá. ²⁷ Náonit, míic mao tíohnit íih bácahdih yéejacat túut niijná, í náahatdihjeh ípī chājcan caá. Páant í chājat pah, weembát wíih caolihdih yéejacat túut niijná, wā náahatdih chājcan, Dios ā weñat pínahdihjeh wāpī chājna caá. Pánih chājnit, Dios pehbboó wā juibínachah, “Bitadih ma bohénachah yuhna, dedé jīb wáhat pínah meemdíh ā wihcan caá”, weemdíh ā niijcán niit.

10

Egipto baácmant jáohnit ded pah íyapatjí

* 9:13 Dt 18.1 * 9:14 Mt 10.10; Lc 10.7 * 9:16 Jer 20.9; Am 3.8

1-2 Dios pehbboó jwabnit, jwiitdih wëinit, táinidih á wáhat pínahdih jwiit nihát jwí bidna caá. Pániñ bidnit, jwiit judiowá jwí nrowá Egipto baácmant jüöhna, ded pah í yapatjidih jwiitdih túi náhníat caá náahap. Queéet nihát Moisésjeéh í bejehchah, Dios-boó queétdih wapna, mah pōh panihniñih át waáwáp wut jī.* Muj Mac Dūunidih jōpanit, queéet nihát Moisésjeéh Dios át cháuh bejat táutap wut jī.* Pániñ jumna, Moisésdih í túi pénap wut jī. 3 Tátchi wihcapboó jumnit, Dios á wáhní jeémátdih nihát ípí jeémép wut jī.* 4 Muj wihcah, mah á bac jüúwát pínah niñná, Dios Moisésdih búdí jee dáhdih át mawat táutap wut jī. Páant á chájachah, á wáhní mahdih queéet nihát í babhñap wut jī. Jee dáhmant í babhñi mah á bac jüúwát dée, Jesucristobat Túini Espiritudih át wáhp wut jī. Í jéih encáh yáhná, Jesús íjeéh á jib bejehchah, á wáhní Túini Espírítu queétdih át teo wáacap wut jī.* 5 Obohjeéhtih, queétdih Dios búdí á teo wáacachah yáhná, biquínajeh caandih ít jepahap wut jī. Bitá dawá caandih jepahcannitdih wéi encan, Dios queétdih át péeh cháñap wut jī. Pániñna, nihát Egipto baácmant jüöhñit, tátchi wihcapboó jib bejñá, páantjeh ít wun beedép wut jī.*

6 Páant queéet nihát í yapatdih náhnina, bíic yoobó yeejép í cháñat pah jwí cháñca boj jīh.* 7 Dios á daacát táutni tólih, Éxodo í niñnidih, nin pah át níj daacát táutap tají: “Queéet cáacwá í pápnidih wëinit, bíicdih wéi jeémp babh máihna ít cháñap wut jī”, át níjíp tají.* Páant í yéej cháñat pah, jwiitdih cháñcat caá náahap. 8 Bíih láa biquína yaádh metnit, í náah ít cháñap wut jī. Páant í í náah cháñat péeh bíic yeó jápdihjeh veintitrés mil queétdih Dios át mawap wut jī.* Páant í cháñat pah, jwiitdih cháñcat caá náahap. 9 Bíih láa, biquína nin pah Moisésdih ít níj jáiññap wut jī: “¿Dépanih tibeé jwiitdih Egipto baácmant ma ub jüóh? Nin tátchi wihcapboó jwí yabh jibna caá. Dios jwiitdih á túi en daocán caá”, ít níjíp wut jī. Páant niññit, Diosdih tac buagána, caandih ít íjanap wut jī. Páant í yéejat péeh, Dios maiwádh át wahap wut jī, queétdih í cháác mawat pínah niñná.* Páant í yapatdih jenah joinit, í cháñat pah jwiitdih cháñcat caá náahap. 10 Bíih láa, biquína nin pah ít múc níjíp wut jī: “¿Dépanih tugaá Dios Moiséswádhijeh jwí maáta át cháñ? Jwiit nihát bíic yoobó táunit jwí jumna caá”, múc niññit, Diosdih ít jáiññap wut jī. Páant í jáiññat péeh mawat pínah niñná, Dios áih ángeldih át wahap wut jī.* Páant í cháñat pah,

jwiitdih cháñcat caá náahap. 11 Páant queéet í yapatjí jwiit péeni yeó jáapna jumnitdih á jéihyana caá. Í yapatjidih Moisés á daacátjidih ennit, túi jenah joinit, bíic yoobó jwiitdih cháñcat caá náahap. 12 “Weémboó Jesúsdiñ wá chah túi jenah joiná caá. Dedé yéej cháñat jenah joyát weemdiñ á jüúwáchah yáhná, wá túi jéih yap yohna caá”, níj jenah joiná, ní túi cháñca chááh. Páant níj jenah joiná yáhná, jon jáñtí moón í cháñat pah, ní jwáub yéej cháñmi nacaá. 13 Jwiit nihát biquí láana yeejép cháñat jwí jenah joiná caá. Páant jwí yéej cháñlichah yáhná, jwí yéej cháñcat pínah niñná, Dios jwiitdih ápi teo wáacna caá. Pániñ teo wáacna, namá déedih jwiitdih ápi júatna caá, jwí yap yohat pínah niñná. Pániñna, ded pah jwí buujácatdih jéihñit, chah yeejépdih jáññit, jwiitdih ápi teo wáacna caá.

Pāpnidih wëicat

14 Wá chéénwá, nindih ní túi joyoó: Bitá “Jwiíñ dios, jwiitdih teo wáacni caá”, í níj pápnidih í weñepboó bejancñeh, queéet í cháñat bíic yoobó yeebbát ní cháñca bojó. 15 Yéeb túi jéihñit jumna, ded pah ní cháñat pínahdih jéihyat táut niññá, nin wá naawátidih yeebjéh ní túi jenah joyoó: 16 Múc wáac jumnit, Jesúsñ meép panihni iguñ macdih babhñit, áñh bácañ panihni pandihñit bíicdih jwí jeémátdih baini yeebdih wá naóhbipna caá. Pániñ babh, jeémpna, á wun wáñatdih jenah joinit, “Táina caá”, jwípi niññá caá. “Jwiitdih wun wáhná, jwiit ájeéh túi bíicdih jwí jumachah, á wépat jwiitdihñit á wáhná caá”, jwí níj jéihna caá.* 17 “Jwí jeémpni pan bíic dahjeh á jumat pah, jwiit nihát bíicdih bíic bácañ dée jwí jumna caá”, níj jéihñit, caán pan dahdih bíicdih jwípi jeémpna caá.

18 Jwiit judiowá ded pah jwí cháñatdih ní jenah joyoó: Dioñ muuná bejñit, nañúpdih mao cáo wáññit, Diosdih jwípi wéina caá. Caandih jwí wáñat táttimah, caán déepdih jeémpna, Diosjñh bíicwá jwí jumna caá. Bitabat pápnidih í wáññidih jeémpna, queétdih caanjñh bíicwá í jumna caá.* 19 Páant niññit, “Jwiíñ dios caá”, níj pápni, caandih í wáññit “Dedé wépat á jumna caá”, wá niñcán caá. 20 Obohjeéhtih, dedé wépat á wihcañ yáhná, bita caandih jeémátdih wáhná, Diosdih jenah joicánñeh, nemépwáboodihjenah jenah joinit, í wáhná caá. Pániñ wáñ péanit, jwáub jeémpna, nemépwá bíicdih í jumna caá. Yeebbodih nemépwá bíicdih ní jummatdih wá náah yaccan caá.* 21 Nemépwá bíicdih jumna, Dios bíicdih ní jéih jumcan caá. Dios bíicdih túi jummat táut niññá, nemépwá bíicdih jumcat caá

* 10:1-2 Ex 13.21-22 * 10:1-2 Ex 14.22-29 * 10:3 Ex 16.35 * 10:4 Ex 17.6; Nm 20.11 * 10:5 Nm 14.29-30
 * 10:6 Nm 11.4 * 10:7 Ex 32.6 * 10:8 Nm 25.1-18 * 10:9 Nm 21.5-6 * 10:10 Nm 16.41-49 * 10:16
 Mt 26.26-28; Mr 14.22-24; Lc 22.19-20 * 10:18 Lv 7.6 * 10:20 Dt 32.17

náahap. Pániha, nemépwādhī ī wāhni jeémátdih űi jeém̄pca bojoó. Caandih wāhni babhbatdihbut űi babhca bojoó. Jesucristo ā wan wāhatdih jenah joinit, caán biicdih jumat táut niijná, āih meép panihni iguīh maddih babhna, āih bācāh panihni pan dahdih jeémát caá náahap.* ²² Pāpnidih wāhni jeémátdih, Jesús ā wunatdih jenah joini jeémátdihbut jeém̄pna, jwī Maáhdih űi lījana caá. űYeéboó Diosdih chah wēpnit niit űi jum̄p? űNi yéejat ā peéh chājatdih űi jēih jweimī naniit? Nihcan caá. Pániha, ā lījatdih űmm̄nit, nemépwādhī ī wāhni jidih űi jeém̄p, babhca bojoó.*

Bitadih oinit, teo wáacat

²³ Biquína yeéb nin pah űi niij jenah joiná caá: “Jesucristodih jepahni jum̄na, ‘Ma chāja bojoó’, niiját weemdih ā wihcan caá. Weemdih yéej chājatjeh ā náahcan caá”, űi niij jenah joiná caá. Obohjeéhtih, biih jwī chājachah, túini jum̄na yuhna, jwiitdihjeh, bitadidibut ā teo wáacan caá.* ²⁴ Pániha, jwī weñat pínahdihjeh chājcan, bitadih jwī teo wáacat pínahdih chājat caá náahap.

²⁵ Déepdih jūib chājatboó jūib chājadih bejna, “űPāpnidih ī wāhni niit? űWā jeéméchah, ā táimi niit?” niij űabh joicánjeh, jūib chājnit, űi jeémé. ²⁶ Jwī līp Dios nihatdih ā chājni, nihāt āih caá. Dedé jwī jeémát pínahdihbut chājnit, jwiitdih ā wāhna caá. Pániha, ā wāhniidih jwī jeéméchah, ā túina caá.*

²⁷ Jesúsdih jēihcanni yeebdih ā numah jeéméchah, bejnit, dedé ā wāhuchah, “űNin pāpnidih ī wāhni niit?” niij űabh joicánjeh, űi jeémé. ²⁸ Obohjeéhtih, Jesúsdih jāap jēihnibut jum̄na, “Nin déep pāpnidih ī wāhni caá”, yeebdih ā niijchah joinit, caandih űi jeém̄pca bojoó. ²⁹ “Wā jeéméchah, ā túina caá”, niij jēihna yuhna, jeém̄pnit, jwī Maáhdih jāap jēihniboodih yeéb űita yéejā tagāá. Obohjeéhtih, “űNi jeém̄pca bojoó”, wā niijchah joinit, nin pah weemdih űita niij űabh joi tagāá. “Caandih wā jeéméchah ā táyatdih jēihna yuhna, űDépanihna jāap jēihni ā jenah joyát pah weemdih chājat náah?” ³⁰ Dedédih jeém̄pnit, ‘Ma wāhat túina caá, Paá’, wāpī niijná caá. Páant wā niijchah yuhna, űDépanihna, ‘Caandih jeém̄pnit, ma yéej chājna caá’, weemdih ma niij?” űita niij tagāá. ³¹ Páant niij naóhna, nin pah niijná caá wā chājap: Jwiit Jesúhwādhī túi chājat caá náahap, bita jwiitdih ennit, queébtut Diosdih ī weñat pínah niijná. Pániha, jeém̄p, babh, dedédih chājna, bita Diosdih ī wēi naawát pínah niijná, túi chājat

caá náahap. ³² Judíowā, judíowā nihcan-nit, Jesúhwādhībut yeejép űi chāj jútca bojoó. ³³ Weém̄boó dedé wā chājīhna, nihāt cāacwā ī túi jum̄atdih jenah joinit, wāpī chājna caá. Pániha, Jesúsdih ī jepahachah, Dios queétdih ā túi űbat pínahdih búdí náah yacna, wā túi jum̄at pínahdih jenah joicánjeh, bita ī túi jum̄at pínahdih wāpī jenah joini caá.

11

¹ Weém̄ Jesucristo ded pah ā chājatjidih jenah joinit, biic yoobó wāpī chājna caá. Páant wā chājat pah, yeebbát ded pah wā chājatdih ennit, biic yoobó űi chājna.*

Míc wáacnit, ded pah ī chājat pínah

² Ded pah wā chājatjidih náhninit, yeéb biic yoobó űi túi chājna caá. Jesúh doonádhī jwī bohénachah joinit, páantjeh űi túi jepahna caá. Páant űi chājachah, yeebdih wā wēina caá.* ³ Būū biihdih wā naóhbiipna caá, yeéb Jesúhwā míc wáacnit, ded pah űi chājatdih űi túi jēihyat pínah niijná. Nindih űi náhninaá: Jwī līp Dios Jesucristo ā maáh caá. Jesús neoná ī maáh caá. Neoná ī weha mána yaádh ī maáh caá. ⁴ űNih baácdih moón biihdih jepahat jútna, űnih waojīh yégueh chóojīh űipī cáagna caá. Pániha, Jesúh neonáboó űabhnit, Dios naawátdih naóh yapanitbut jih cáagna, “Biih caá wā maáh. Jesús nihcan caá”, niiját jútut dée chājnit, jwī Maáh Jesucristodih yeejép ī chājna caá. ⁵ Yaádhboó űabhna, Dios naawátdih naóh yapanit, jih cáagan, “Wājēeh bóodih wā jepahcan niit”, niiját jútut dée chājnit, ī weha mánadih yeejép ī chājna caá. Mī áa nihcanni jēeh yeejép chājnih wili, nihāt miih wao yoóc boj yohnih dée mi jum̄na caá. ⁶ Yaádhboó iih waojīh yégueh chóojīh cáaguīhcan, wao yoóc boj beedánih ī jum̄na náah. Obohjeéhtih, boj beedáátdih tīcnit, ī jih cáaga naáh. ⁷ Diosdih űabhna, neonáboó Dios ā nihāt panihni jum̄na, iih wao dáhhjeh cáagat caá náahap. Páant ī cáagan, “Diosjeh caá wā maáh. Caánboó chah túini caá”, ī niiját jútut caá. Yaádhboó cáagnit, “Wājēeh bóo túini caá. Caandih wā wēi jepahna caá”, ī niiját jútut caá.* ⁸ Dios cáacwādhī jwīh chājna, newédih át jwīh chājap wut jī. Túttimah āih páwājīh yaddih át chājap wut jī. ⁹ Newédih chājnit, yaddih teo wáacni pínah nihcan wut jī. Obohjeéhtih, yadboodih newédih teo wáacni pínah át chājap wut jī. Páant tigaá neoná maáh panihnit ī jum̄na caá.* ¹⁰ Yaádhdih wao dáh jih cáagat caá náahap, ī weha mánadih ī jepahat jútut táut niijná, Dioh ángelwā ī wēi enat pínah but niijná. ¹¹ Obohjeéhtih, neoná ī weha mána

* 10:21 2Co 6.15-16 * 10:22 Ex 20.5; Dt 32.21 * 10:23 1Co 6.12 * 10:26 Sal 24.1; 50.12; 89.11 * 10:29 1Co 8.7-12 * 11:1 1Co 4.16; Fil 3.17 * 11:2 2Ts 2.15 * 11:7 Gn 1.26-27 * 11:9 Gn 2.18-23

yaádh ī maáh ī jumuchah yuhna, Jesúhwā jumna, Dios queét chénat pahdih biíc yoobó ā enna caá. Pánihna, queétdih míic teo wáacat caá náahap. ¹² Dios newédih jwíh chájna, áih páwájih yaddih át chájap wut jī. Bwū yaádh caá neoná pínahdih ī weh jumna caá. Obohjeéhtih, Dios caá nihatdih ā chájap.

¹³ Míic wáacnit, ded pah űi jumat pínahdih túi jéihyat túat níijná, yeebjéh űi jenah joyoó. Níih tútchinadih moón bitadih ī jepahat júutíhna, íh waojéh yéguéh chóojíh ípī cáagna caá. Pánihna, yaádhboó Diosdih wábhñit, ī weha mánadih ī jepahat júutna, queétdih waojéh cáagat caá náahap. ¹⁴ Níi cáth newé waó yoóc maátni ā duwáchah ennit, “¿Caánboó yad wili pah waó yoóc duoná, ā túccan níit?” níipī níij jenah joiná caá. ¹⁵ Obohjeéhtih, yadboó waó yoóc maátni mi duwáchah ennit, “Míih waó yoóc maátni duoná, mi túi jígohna caá”, níipī níij jenah joiná caá. Pánihna, míih waó yoóc maátni duonit, mijeéh bóodih jepahat júutna caá mi chájap. ¹⁶ Páant wá ā naáwátdih ded bíihboó mácah ā naáwíhichah, nin pahjeh wá jepahna caá: Nihat jwiit yeebdih bohénit wá naáwátdih biíc yoobó jwípī bohéna caá. Nihat nin baácnadih moón Dioíhwábat Diosdih wéinit, biíc yoobó ípī chájna caá.

Jesús ā wutni jeémátdih ī túi chájcat

¹⁷ Jesús ā wutni jeémátdih bwū bainí wá naóhbična caá. Míic wáacnit, Jesús ā wutni jeémátdih ded pah űi jeémát doonádh joinit, yeebdih wá wéican caá. Jesús ā naáwátdih biíc yoobó chájjan, caandih űi chah jenah joyát pínahdih míic teo wáaccanjeh, űi míic yéejana caá. ¹⁸ Pánih míic wáacnit, Jesús ā wunatdih náhninit, biícdh jeémát túat níijná yuhna, ¿Dépanihna, biícdh űi jeémpan? Biquína dawá bíi dée bíbohñit moh yéejnit biícdh ī jeémíhcan caá. Bitaboó ī chéenwá biíc yoobó jenah joinitjeh biícdh ī jeémpan caá. Obohjeéhtih, biquína bitajeéh ípī túi jeémpan caá. Pánih nihát biícdh jeémpan, ded pah Jesús ā bohéátdih űi chájcan caá. ¹⁹ Obohjeéhtih, pánih jumna, det Jesúsdh túi jepahnitdih, det Jesúsdh túi jepahcannitdihbat űi jéihna caá. Páant űi chájcan, űita jéihcan tagaá. ²⁰⁻²¹ Níi jeémécah, bitadih páicanjeh, űi wá jüóhni jeémátdih níipī jeémpan caá. Páant űi jeémécah, biquína moh yéejnitboó bainí jeémátdihjeh bíbohñit, túi jeémpan chüuhcan, nuugáp ī wunna caá. Bitaboó búdi iguúh macdih wá jüóhñit, bitadih wáhcanjeh, ī babh máihna caá. Pánih chájna, “Jesús ā wutni jeémátdih jeémpan caá jwí chájap”, níijná yuhna, yoobópdih űi níijcán caá. Á wutni jeémát ā jumuchah, nihát űi wá jüóhni jeémátdih pááhnit, biícdh űita wéi

jeémpan tagaá. Pánih jeémpan, túi biícdh áih bácah pah űita jum taga. ²² Níi jenah joyoó buca! ¿Dépanihna tubit nuugáp tubuchah yuhna, níih muúboojéh jum jwuhna, űi jeémpan? ¿Dépanihna bita Jesúhwā páant yeejép űi cháj? ¿Dépanihna Jesúhwā moh yéejnitdih jígah encanjeh űi tíca? ¿Ded pah wá níijbí? ¿Páant űi chájachah, yeebdih wá wéimi naniit? Nihcan caá. Wá wéican níit.

Jesús ā wutni jeémát ded pah ā jumat

²³ Jesucristojeh nin pah weemdih ā jéihyanap jī, ā wun wáhatdih náhninit, ded pah pandih jeémpan, iguúh macdih babhñit, jwí túi jeémát pínah níijná: Caandih eníhcanñit ī teoni pínah chei Jesús ā bohénitdih át numah jeémépan wut jī. Pánih jeémpan, jwí Maáh Jesús pan júadadh wbnit, ²⁴ “**Níidih ma wáhat túina caá, Paá**”, níij péanit, ā bohénitdih át ói wáhp wut jī. Pánih ói wáhnit, nin pah át níijjé wut jī: “**Nin pan wíh bácah panihni caá. Yeeb űi yéejat jüib wá wun wáhbipna caá. Pánihna, níidih jeémpan, wá wun wáhatdih űi náhninaá**”, át níijjé wut jī. ²⁵ Pánih jeémpan péanit, Jesús pamapdihbat wá, wábhñit, nin pah queétdih át níijjé wut jī: “**Nin iguúh mac wíh meép panihni caá. Wun wáhnit, jáap namá dée wá chájbična caá, Diosjeéh űi túi jumat pínah níijná. Wá wun wáhatdih űi túi jenah joyócah, Dios űi yéejatdih ā yohbična caá, iiguúpna bejnit déedih ā pebhboó űi bejat pínah níijná. Pánihna, iguúh macdih babhñit, weemdih űi náhninaá**”, Jesús ā bohénitdih át níijjé wut jī. ²⁶ Pánih pandih jeémpan, iguúh macdih babhbat jumat pah “Jesús weemdih ā wun wáhatdih wá túi jenah joiná caá”, níiját júutna caá jwí chájap. Pánihna, Jesús ā jwáub dei jüúwát pínah játh páantjeh jwiit áihwádh pandih jeémpan, iguúh macdih babhbat caá náahap.

Jesús ā wutni jeémátdih ded pah ī jeémát pínah

²⁷ Jesucristo ā wun wáhatdih túi jenah joinit, bita Jesúhwádh oinit, pandih jeémpan, iguúh macdih babhbat caá náahap. Ded jenah joicánjeh jeémpan, babhna, Jesúh bácahdih áih meépdihbat “Dedé pínah nihcan caá”, níijnit, caandih búdi ā yéej chájna caá. ²⁸ Ded ā jeémát pínah játh, ā yéej chájatdih jenah joyát caá náahap. Pánih jenah joinit, ā yéejatdih Diosdih naóh péanit, ā jeémé naáh. ²⁹ Jeémpan, nin pah jenah joyát caá náahap: “Nin pan Jesúh bácah panihni, nin iguúh mac áih meép panihnidih enna, wá yéejat jüib weemdih ā wun wáhatdih wá náhnina caá”, níij jenah jói, jeémpan, ā babhna naáh. Páant níij jenah joicán,

* 11:25 Ex 24.6-8; Jer 31.31-34; Mt 26.27-28

dedé yéejatdih naóhcan, ã jeéméchah, Diosboó caandih ã peéh chäjipna caá. ³⁰ Jesús ã wutni jeémátidih túi jenah joicánjeh ñi jeémát jib, dawá tubáp chähñit, bitabut it wunah bejep wut jī. ³¹ Obohjeéhtih, yeebjéh ded pah ñi yéejatdih jenah jointit naáwáchah, Diosboó yeebdih áta peéh chäjcan tagaá. ³² Pánihna, Dios buu yeebdih peéh chäjnit, bohéna caá ã chäjap, táttimah iiguipna ñi bejcat pínah niijná.*

³³ Wã údwã panihnitá, Jesús ã wutni jeémátidih jeémát túut niijná, míc wáacnit, nihtadidh páinit, biícidih ñi túi jeémé. ³⁴ Nuugúp tubanitboó ñi muúboó jum jwuhna, I jeemp wud jumna naáh. Pánihna, túiniijeh ñi jeémé, Dios yeebdih ã peéh chäjcat pínah niijná.

Ñi pebhna juibinit, biih ñi úabh joi daacátjidih wã jepahbipna caá.

12

Túini Espiritu ã jéihyaat

¹ Buu Túini Espiritu ã jéihyaatnadidh ñi úabh joyátidih wã jepahbipna caá, ñi túi jéihyat pínah niijná. ² Nindih ñi náhninaá: Yeéb Jesucristodih ñi jepahat pínah jätih, nemépwã ã maáh ñi nuowádih yeenit, ã jéih jepahcah yuhna, yeéb Corinto táttchididh moondih pápnitidih át úábát túttup tajī. ³ Ded Túini Espiritu ã wépatjīh naóhni, ded nemépwã ã wépatjīh naóhndihbut ñi jéihyat pínah niijná, nin pah wã niij daácna caá: “Túini Espiritu ã wépatjīh naóhñit, ‘Jesucristo yeejé caá’, ã niijcan niit. Obohjeéhtih, nemépwãboó ã wépatjīh naóhñit, ‘Jesucristo Dios wáuh, jwī Maáh caá’, ã jéih niijcán niit”, wã niijná caá.

⁴ Túini Espirituboó jwiit Jesúhwádih teo wáacna, mácah jéihyatnadidh ápī wúhna caá. Obohjeéhtih, jéihyatna mácah ã jumuchah yuhna, caán Túini Espiritujeh páant ápī teo wáacna caá. ⁵ Ded pah bitadidh jwī teo wáaquihichah, mácah ã jumuchah yuhna, jwī Maáh Jesússeh jwiit nihtadidh ã teo wáacat túutna caá. ⁶ Bitadidh mácah jwī teo wáacachah yuhna, Dios ã wépatjīh jeh jwiit nihtat jwī jéih teo wáacna caá. ⁷ Jwiit nihtat Jesúhwádih Túini Espiritu ã wépatjīh ápī teo wáacna caá, jwiitbut bita áihwádih jwī teo wáacat pínah niijná. ⁸ Biquína ã wépatjīh, “Nin pah meemdih chäjat caá náahap”, ã niij jéih naóh yapana caá. Bitá ã wépatjīh ded pah yapatdih, ded pah yapat pínahdihbut ã túi jéih naóh yapana caá. ⁹ Bitá ã wépatjīh, Diosdih chah jenah jointit, biíhdih ã jéih teo wáacna caá. Bitabut wunnitidih teo jáhanit, ã jéih booana caá. ¹⁰ Bitabut cáacwã ã jéih chäjca naáhdih ã chájna caá. Bitá Dios ã naáwáchah, ã jéih naóh yapana caá. Bitá ded Túini Espiritu jumnididh, ded nemépwã

jumnididhbut ã beh enna caá. Bitabut ã wépatjīh mácah wéheattjīh ã jéih naóhna caá. Bitá mácah wéheattjīh ã naáwáchah jointit, ã jéih naóh yapana caá. ¹¹ Pánihna, nihtat mácah ã jumuchah yuhna, Túini Espiritujeh ã weñat pínahdih chäjnit, queét nihtadidh ápī teo wáacna caá.*

Jesúhwã biíc bácah pah jwī jumat

¹² Jwīh bácah biícjeh ã jumuchah yuhna, téihyana jum, quib dahna jum, jitchana jum, moli chóonabut ã jumna caá. Obohjeéhtih, dawá ã jumuchah yuhna, nihtat jwīh bácahdih jumnijeh caá. Pánihtat pah, jwiit Jesúhwã dawá jumna yuhna, jwiit nihtat biícidih áih bácah dée jwī jumna caá.*

¹³ Biquína judiowã, bita judiowã nihtatbut jum, biquína teo wáhnit, bita teo wáhcannitbut jwī jumna caá. Obohjeéhtih, jwiit nihtat mácah jwī jumuchah yuhna, jwiitdih teo wáacni Túini Espiritu biícjeh jumna, jwiitdih waadnit, jwiit nihtadidh biíc bácah pah át chäjap taga.

¹⁴ Jwīh bácahdih jumni biícjeh nihtat, dawá ã jumna caá. ¹⁵ Jwīh jitcha wéheni nihtat, “Caán téihya chah túini caá. Weémboó téihya nihtat, nin bácahdih jumni pínah nihtat caá”, ã niijchah yuhna, bácahdih jumni páantjeh áta jum tagaá. ¹⁶ Jwīh molitboó “Weém quib dah nihtat, nin bácahdih jumni pínah nihtat caá”, ã niijchah yuhna, bácahdih jumni páantjeh áta jum tagaá. ¹⁷ Obohjeéhtih, jwīh bácahdih quib dahjeh jumna, molit wihcah, ¿ded pah tigaá jwita jéih joi? Molitjeh jumna, wáac it wihcah, ¿ded pah tigaá jwita jéih joi? ¹⁸ Pánihna, nihtat bácah jumnididh jwī náahna caá. Diosboó túi jéihni jwiitdih chájni ded pah ã náahatidh nihtat jwīh bácahdih jumni pínahdih át chäjip taga, jwī túi jumat pínah niijná. ¹⁹ Jwīh bácahdih quib dahjeh, jitchajeh, téihyajeh ã jumuchah, jwita jéih jumcan tagaá. ²⁰ Pánihna, dawá bácahdih jumni ã jumuchah yuhna, biíc bácahjeh ã jumna caá.

²¹ Jwīh quib dahboó “Weém nihtat jéihni caá. Dedé weemdih judhcan caá. Pánihtat jumna, caán téihya ã teo wáacat pínahdih wã náahcan caá”, ã niijchah yuhna, ã teo wáacat ã náahna caá. Jwīh wao dahboó “Dedé weemdih judhcan caá. Pánihtat jumna, caán jitchadidh wã náahcan caá”, ã niijchah yuhna, caandih ã náahna caá. ²² “Wīh bácahdih jumni túi wépcanni caá”, jwī niij jenah jointitboó chah ã náahna caá. ²³ “Túini jigohcanni caá”, jwī niij jenah jointit, túini yéguéhdih jwīpī duóna caá, túi jigohat túut niijná. ²⁴ “Túini jwīpī jáhna caá, bita ã encat pínah niijná. ²⁴ “Bitá ã enechah, dedé pínah nihtat caá”, jwī niij jenah jointidih jwīpī jáhcan caá.

* 11:32 Dt 8.5; He 12.5-11 * 12:11 Ro 12.6-8 * 12:12 Ro 12.4-5; Ef 4.14-16

“Wēpcanni caá. Túi jígohcanni caá. Tíic náah jumni caá”, jwí niij jenah joinidih chah jwípí túi en daoná caá. Páant tigaá Dios át chājap taga, ²⁵ míc jühñat dée wihcanjeh, nihát á túi míc teo wáacat pínah niijná. ²⁶ Pánihna, jwíih quíib dah tabna, nihát bácah á tabana caá. Quíib tabat á yayáchah, nihát jwíih bácah á túina caá.

²⁷ Yeeb nihát Corinto tútchidih moón Jesúhwa áih bácah dée ñi jumna caá. Pánihna, jwíih bácahdih jumni nihát á chājat pínah mácah á jumat pah, yeebút Jesúh bácahdih jumni dée, ñi chājat pínahbut mácah á jumna caá. ²⁸ Nihat Jesúhwa bícdih jumnit, Túini Espírítu á wēpatjñh mácah jéihyatnadih Dios át wūhap taga. Dios á jwíih ñionitboó Jesús á naáwát tútnit í jumna caá. Túttimah, Dios naáwátidih naóh yapanit í jumna caá. Túttimah, á naáwátidih bohénit í jumna caá. Túini Espírítu á wēpatjñh cáacwá í jéih chājca naáhdih biquína í chājna caá. Biquínaboó wannitdih teo jáha uábhñit, á wēpatjñh í jéih booana caá. Bitaboó, bitadidih jñgah ennit, ípí teo wáacna caá. Bitaboó, cáacwádih túi waóhñit pínah í jumna caá. Bitaboó, á wēpatjñh, mácah wéheatjñh í naóhna caá.* ²⁹ Yeeb nihát Jesús á naáwát tútnit nihcan caá. Nihat Dios naáwátidih naóh yapanit pínah, nihát á naáwátidih bohénit pínah, nihát wēp chājñit pínahbut nihcan caá. ³⁰ Nihat booanit pínah, nihát mácah wéheatdih naóhñit pínah, nihát mácah wéheatdih jwúb tút nuóm naóh yapanit pínahbut nihcan caá. ³¹ Jwiít biquínadih nihát jéihyatna á wihcan caá. Diosjeh caá áih cáacwádih á jéihyana caá. Chah túini jéihyat pínahdih bidna, jwiít nihadidih caandih búdí uábat caá náahap. Oboghjeéhtih, bitadidih jwí oyat pínah caá chah náahap. Pánih oina, Túini Espírítu á wēpatjñh bitadidih jwí túi teo wáacpina caá. Jwí oican, Túini Espírítu jwiítidih á teo wáacachah yuhna, bitadidih jwí túi teo wáaccan níit.

13

Oyat

¹ Túini Espírítu á wēpatjñh mácah wéheatjñh wéhenit, bita í wéheat, ángelwá í wéheatjñh wéhana yuhna, bitadidih jwí oicah, dedé pínah nihcan caá. Yeej yáaatjeh caá. ² Túini Espírítu á wēpatjñh Dios á naáwáchah, jwí jéih naóh yapana yuhna, bitadidih jwí oicah, dedé pínah nihcan caá. Ded pah Dios á jumatdih, á chājat pínahdihbut túi jéihna yuhna, bitadidih jwí oicah, dedé pínah nihcan caá. Jwiít cáacwá jwí jéih chājca naáhdih Dios á wēpatjñh jwí jéih chājat pínahdih túi jenah joiná yuhna, bitadidih jwí oicah, Dios á enechah, dedé pínah nihcan caá.* ³ Nihat

jwí bíbohathidih moh yeejnitdih jwí wáuhachah yuhna, Jesúh doonádih jwí naáwát peéh bita jwiítidih í cáwachah yuhna, bitadidih jwí oicah, Dios jwiítidih wéi encan, táinidih á wáuhan níit.

⁴ Bitadidih oina, ded pah jwiítidih í yeej chājachah yuhna, yeej chāj jwúbacan, táinijeh jwí jumbipna caá. Bitadidih oina, jñgah ennit, jwí teo wáacpina caá. Queétdih oina, íih bíí déedih en ñinahcan, ded pah í túi yapachah, jwí íjcan níit. Pánih oina, queét jwiítidih í wéi enat pínah niijná, ded pah jwí túi jumat, jwí túi yapat, jwí túi chājatdihbut jwí naóhcan níit. “Weém nihát jéihni caá. Dedé jadhdat weemdíh wihcan caá”, niijná pah jwí jumcan níit. ⁵ Bitadidih oina, queétdih jwí tíicacan níit. Pánih oina, chah táinidih jwiítjeh bíbohathidih tút niijná, jwí bidcan níit. Pánih oina, ded pah jwiítidih baini yeejép í chājachah yuhna, waicanjeh jwí íjcan níit. Jwiítidih í yeej chājatjidih jwí quíib buúdbipna caá. ⁶ Bitadidih oina, yeejép í yapachah, yeejép í chājachahbut, jwí wéican níit. Oboghjeéhtih, táini í yapachah, yoobópdi í chājachahbut, jwí wéibipna caá. ⁷ Bitadidih oina, í yeej chājat doonádih bitadidih naóhcan, í túi chājñatdih jenah joinit, Dios queétdih á tút nuómát pínahdih jwí túi jenah joí cádahcan níit. Pánihna, ded pah jwí yapachah yuhna, jwí oi cádahcan níit.

⁸ “Ñi míc oyoó”, niij watnit, Dios “Páant bóojeh tigaá. Yeebdih buu oyat náahcan caá”, á niijcán níit. Oboghjeéhtih túttimah, Túini Espírítu á wēpatjñh Dios naáwátidih naóh yapaat, mácah wéheatjñh naáwátidih, ded pah yapatdih, ded pah yapat pínahdih jéihyatbut dedé náahat á wihcan níit. ⁹ Nin baácbóó jum jwuhna, Túini Espírítu á teo wáacachah yuhna, nihadidih túi jéih beedácan, nihát Dios naáwátidihbut túi yoobópdi jwí jéih naóh yapacan caá. ¹⁰ Oboghjeéhtih, Jesucristo, táini yoobát jumni, á jwúb dei jwúwáchah, nihadidih jwí jéih beedábipna caá.

¹¹ Nin pah jwí jumna caá: Weém wébit jumna, wébit í jenah joyát, í wéheat pahbut, weembát jenah joinit, wá wéhenap jñ. Oboghjeéhtih, buu behe jumna, wébit í chājat pah wá chājcan caá. ¹² Nin pahbut á jumna caá: Maa quenalih naajñh jwí túi míc encan caá. Pánihat dée Diosdih buu jwí jéih encan caá. Túttimah, jwiít chénaabó caandih jwí míc jwááh enbipna caá. Nin baácbóó jum jwuhna, Diosdih jwí jéih beedácan caá. Oboghjeéhtih, á pehbóó jwí bíbina, jwiítidih buu á jéih beedáat pah, jwiítbut caandih jwí jéih beedábipna caá.*

¹³ Nin baácbóó jum jwuhna, jwiítidih nin pah chājat caá náahap: Diosdih túi jenah joí cádahcan, jwiítidih á túi chājat pínahdih páantjeh náhnina, caandih, bitadidihbut oi

* 12:28 Ef 4.11 * 13:2 Mt 17.20; 21.21; Mr 11.23 * 13:12 1jn 3.2

cádashcat caá náahap. Obohjeéhtih, oyat caá jwiítidih chah náahap.

14

Mácah wéheat, Dios naáwátidih naóh yapaat

¹ Míc oyat jwiítidih chah á náahachah yuhna, Túini Espíritu á jéihyaatnadihbut jwiítidih bidat caá náahap. Dios naáwátidih naóh yapaat wēpatidih chah bidat caá náahap, míc wáac junínit, ñi jéih míc teo wáacat túat niijná. ² Mácah wéheatjĩh naóhniitboó cáacwáidih wéhecan, Diosdihjeh í wéhena caá. Túini Espíritu á wēpatjĩh, Dios á jéihyaatidih í naáwáchah yuhna, nihát cáacwá ípi beh joicán caá. ³ Obohjeéhtih, Túini Espíritu á wēpatjĩh Dios naáwátidih naóh yapanitboó cáacwáboodih í wéhena caá. Diosdih chah í túi jenah joyát pinah niijná; ded pah queétdih á chájat túatdih chah túi beh joinit, í jepahat pinah niijná; í jgahatdih, í úmatdihbat á yayát pinah niijná; páant í niij naóh yapana caá. ⁴ Mácah wéhena áih caoliidihjeh Túini Espíritu á teo wáacna caá. Obohjeéhtih, Dios naáwátidih naóh yapanitboó Dioíhwá wáac junítdih á teo wáacna caá.

⁵ Yeéb nihát mácah wéheatjĩh ñi wéheatdih náah yacna yuhna, Dios naáwátidih naóh yapaatdih chah wá náah yacna caá. Naóh yapanitboó Dioíhwáidih chah á teo wáacna caá. Obohjeéhtih, mácah wéheatjĩh naóhni, caandih jwáub túat nuumnijih biicdih naóhniit, Dios naáwátidih naóh yapani biic yooob áihwáidih í teo wáacna caá. ⁶ Wá údwá panihnitá, weém ñi pehbboó juibínit, mácah wéheatjĩh wá naáwáchah, yeebdih áta teo wáaccan tagaá. Obohjeéhtih, ded pah Dios á jéihyaatidih naóh yapanit, ded pah jwi chájat pinahdih naóh bohénit, yeebdih wá túi teo wáacap jĩ.

⁷ Nin pah á jumna caá: Pelatdih, chíó nahdih yooópdihi jwí póojah, joinitboó jwí póojatdih í beh joicán niit. Biitatdihbut yooópdihi jwí biitcah, bitaboó jwiijeéh í jéih eocan niit. ⁸ Póojat nahdih yooópdihi jwí póojah, joinitboó beh joicán, míc mawatdih teo wáacadihi í bejcan niit. ⁹ Pánihat dée, joinitih wéheatjĩh yooópdihi ñi naóhcah, í beh joicán niit. Ñi naáwáchah yuhna, queétdih dedé pinah nihcan niit. ¹⁰ Nin pahbut á jumna caá: Nin baácboó dawá wéheatna á jumna caá. Cáacwá íih wéheatjĩh wéhena, í míc beh joiná caá. ¹¹ Obohjeéhtih, weemdihi naóhniit wéheatdih beh joicán, jwí jéih míc wéhecan caá. ¹² Pánihat pah, joinitih wéheatjĩh naóhcan, í beh joicá, yeebbát queétdih ñi jéih teo wáaccan caá. Pánihna, Dioíhwáidih teo

wáacat pinah niijná, Túini Espíritu á wéhni jéihyaatnadihi budí ñi bidíi.

¹³ Dioíhwáidih teo wáacat túat niijná, mácah wéheatjĩh naóhniitboodih jwáub túat nuumát pinahdihbut wáubát caá náahap. ¹⁴ Beh joicán yuhna, wíih caoliitboó mácah wéheatjĩh wá túi wáuhna caá. Páant wá wáubáchah, wíih caoliidih á teo wáacna caá. Wíih wéheatjĩh wá wáubáchah, wíih jenah joyátboodih á teo wáacna caá. ¹⁵ Pánihna, mácah wéheatjĩh wáuhnit, wíih wéheatjĩhbut wá wáuhbipna caá. Mácah wéheatjĩh eonit, wíih wéheatjĩhbut wá eobipna caá. ¹⁶ Míc wáac junínit, mácah wéheatjĩh jeh Diosdih ñi weñechah, jéih jwahcanni ñi cáth jumna, ñi naáwátidih beh joicán, “Páant tigaá”, á jéih niijcán niit. ¹⁷ “Túina caá, Maá”, yooópdihi ñi niijchah yuhna, ñi niiját caán jáap junitboodih á teo wáaccan niit. ¹⁸ Mácah wéheatjĩh yeéb ñi wáubát chah weémboó pánih wáuhna, wéinit, “Túina caá, Paá”, Diosdih wápi niijná caá. ¹⁹ Obohjeéhtih, pánih wáuhna yuhna, Jesúhwá jwí míc wáac junínit, yeebdih á teo wáacat pinah niijná, daocanni jacnabitjeh íih wéheatjĩh naóhna, chah wáta wéi tagaá. Diez mil jacnadihi mácah wéheatjĩh wá naáwáchah yuhna, yeebdih á teo wáaccan, wáta wéican taga.

²⁰ Wá údwá panihnitá, wébit í jenah joyát pah ñi jenah joicá bojóo. Obohjeéhtih, yéej chájatdih jenah joicannit í jumat pah yeebbát biic yooob ñi jumá. Behnit í jenah joyát pah mácah wéheatna ded pah á jumat pinahdih túi jenah joinit yeebdih jumat caá náahap. ²¹ Yeébboó nin pah ípi níi jenah joiná caá: “Dios weemdihi túi wéinit, mácah wéheatdih át jéihyanap be”, ñi níi jenah joiná yah caá. Obohjeéhtih, Dios á wéi enat jéutat pinah nihcan caá. Dios naáwátidih naóh yapani Isaiás nin pah á níi daacátjidihi ñi túi jenah joyoó: “Dios nin pah á niijná caá: ‘Wíih judíowáidih peéh chájat túat niijná, í pebhna biih baácdihi moondih wá wahbipna caá. Játih wá naáwátidih naóh yapanit judíowá íih wéheatjĩh í naáwáchah yuhna, í jepahcap jĩ. Búu peéh chájat túatna, judíowá í wéheatdih wéhecanit í naáwáchah, páantjeh weemdihi í jepahcan niit’, jwí Maáh á niijná caá”, Isaiás át níi daacáp tajj.* ²² Pánihna, mácah wéheatna Dios áihwáidih á wéi enat jéutat pinah nihcan caá. Ñi míc wáac juyáchah, caandih jepahcannitboó mácah wéheatnadihi joinit, Isaiás á daacátjidihi náhnit, Diosdih í jepahcap jĩ á peéh chájat pinahdih í jenah joinipna caá. Obohjeéhtih, yeéb Jesúhwáboó Dios naáwátidih ñi naóh yapanachah joinit, yeebdih teo wáacnit, jepahcannitboodih á teo wáaccan niit. ²³ Míc wáac junínit, yeéb dawá mácah wéheatjĩh ñi naáwáchah, bita

* 14:21 Is 28.11-12

jéihcannit, Jesúsdih jephacannitboó waád jwinít, “Queét mách wéheatjĭh naóhnit jenah joicánnitjeh caá”, ĩ níj jenah joibípna caá. ²⁴⁻²⁵ Obohjeéhtih, yeéb Dios naáwátdih ĩi naóh yapanachah joinít, Jesúsdih jephah jwĭhcanni nin pah ĩ níj jenah joibípna caá: “Weém yéejni caá. Dios ninboó jumnit, wā jenah joyátdih jéih beedáni jumna, nitdihbut át jéihyanap taga”, ĩ níj jenah joibípna caá. Páant níj jenah joinít, bódicha caj yoh ĩjanit, “Dios, meém nihat jéihni, táini caá”, niijnít, Jesúsdih ĩ jephahbipna caá.

Wáac jwinít, táinijeh jumat

²⁶ Diosdih weñat túat niijná, míc wáac jwinít, táinijeh chĭjat caá náahap. Yeéb nihat ĩi naáwáchah, ĩ táina caá. Obohjeéhtih, nihat biícđih ĩi niijcá bojoó. Túini Espiritu biquinadih ewat ĩ wūhuchah, Diosdih wēi ewat caá náahap. Biłhdih bohéátdih ĩ wūhuchah, naáwát caá náahap. Biłhdih Túini Espiritu ĩ jéihyanachah, caandihbut naáwát caá náahap. Biłhdih Túini Espiritu ĩ wēpatjĭh mách wéheatjĭh ĩ naáwáchah, jwúub túat nuém naáwát caá náahap. Pánihna, Túini Espiritu ded pah ĩ teo wáacachah, Jesúsdih chah túi jenah joyát túat niijná, yeebdih naáwát caá náahap. ²⁷ Mách wéheatjĭh naáwíhna, chénewā, biíc peihcannitjeh biquinajeh ĩ naáwá naáh. ĩ naáwátdih jwúub túat nuemnitbut ĩ naáwá naáh, yeéb nihat ĩi beh joyát pínah niijná. ²⁸ Obohjeéhtih, mách wéheatdih jwúub túat nuemni pínah wilchah, wáac jwinítđih ĩ naóhca bojo naáh. Caanjeh caolih diitboó Diosdih ĩ uábú naáh.

²⁹ Túini Espiritu ĩ teo wáacachah, Dios naáwátdih biquiná ĩ naóh yapana naáh. Queét ĩ naóh yapanachah, joinítboodih túi jenah joyát caá náahap, “¿Túini Espiritu ĩ naáwát túatni niit?” níj jéihyat túat niijná. ³⁰ Páant ĩ naáwáchahjeh, biłhdih Túini Espiritu ĩ naáwát túatuchah, jwíh naóhnihoodih yayát caá náahap, biłh jwuh ĩ naáwát pínah niijná. ³¹ Nihat biícđih naóh yapacan, biquinajeh nihat naóh yapaat caá náahap, nihat míc wáac jwinítboó ĩ bohéát pínah, ĩ weñat pínah, chah ĩ túi jumat pínah niijná. ³² Túini Espirituoh ĩ naáwát túatuchah joiná, naóhni pínahboó “¿Débólih caá wā naóhbi, queétdih wā túi teo wáacat túat niijná?” níj jenah joyát caá náahap. ³³ Páant níj jenah joiná, Dios ĩ náah yacat pah táinijeh ĩi naóh yapabipna caá.

Diosboó nihat Jesúsdih wáac míc wáacnitdih táinijeh ĩ chĭjat túat pah, yeebdihbut biíc yoobó ĩ náah yacna caá. ³⁴ Pánihna, míc wáacna, Dios ĩ watatji pah ĩ weha mánadih jephahna, ĩi weha mána yaádh laiħcanjeh ĩ joí cháudu naáh. ³⁵ Úabh joíhna, ĩh muuná jwúub jwabnitjeh, ĩ weha mánadih ĩ uábh

joyó naáh. Yaádhboó pánih wéhena, bita wáac jwinít ĩ túi joí muunátdih ĩ yéjanachah, ĩ táican caá. ³⁶ Yeéb míc wáacnit, ded pah ĩi túi jumat pínadih páant wā naáwátdih joíħcan, nindih ĩi túi jenah joyó: Jesúsdih táini doonádh yeebboó naóh waóhniħcan caá. Yeebjéh caandih jephahnit niħcan caá. Pánih waóhniħcan, nihat biłh tútchinadih moón Jesúsdih wáac yeebdih ĩ waáwáchah, ded pah ĩi chĭjatdih náhninit, yeebbát biíc yoobó ĩi chĭjaá.

³⁷ Ded “Weém Túini Espiritu ĩ wēpatjĭh Dios naáwátdih naóh yapani caá. ĩ wēpatjĭh weemdih ĩi jéihyana caá”, níj jenah joiniiboó “Dios ĩ watatdih ded pah jwí míc wáacatdih Pablo yoobópdih ĩ naóh yapanap be”, ĩ niijí naáh. ³⁸ Obohjeéhtih, wā naáwátdih ĩ joyáh bojochah, bita caandihbut ĩ joyáh bojo naáh.

³⁹ Pánihna, wā údwā panihnitá, Dios naáwátdih naóh yapaat túat niijná, Túini Espiritu ĩ teo wáacat pínadih bádi ĩi uábú. “Mách wéheatjĭh ĩi naóhca bojoó”, niijcát caá náahap. ⁴⁰ ĩi jenah joyát pahjeh chĭjcan, Dios ĩ watat pah táinijeh chĭjat caá náahap.

15

Jesús ĩ boo pud jwúwát

¹ Būū wā údwā panihnitá, Jesúsdih dooná yeebdih ded pah wā naáwátdih wā jwúub náhniabipna caá. Caán doonádh jwíh jephahnit, būubbut jenah joinít ĩi jumna caá. ² Caán doonádh ĩi jephahachah, yeéb iiguípna bejnit déejidih Dios át túi úbup taga. Caán naáwátdih joí cádahcan, ájeéh jumat túat niijná, Dios pehbhoó ĩi bejbipna caá. Obohjeéhtih, caandih cádahna, ĩi jwíh jephahatji dedé pínah niħcan niit.

³ Weemdih jéihyani doonádh yeebdih wā jwúub naáwáp ĩi. Oboh jumni naáwátjeh niħcan caá. Dios ĩ niijátji pah biíc yoobó Jesucristo jwí yéejat jib át wan wūhup wat ĩi.* ⁴ Páant ĩi wunat túttimah, ĩiħ bácahdih ĩ yohochah, biíc peihcanni yeó jáp túttimah, Dios ĩ niijátji pah, át jwúub boo pud jwúwáp wat ĩi.* ⁵ Pánih boo pud jwúwáp, Pedrodih át jígohop wat ĩi.* Túttimah, ĩi bohénitjidihbut át jígohop wat ĩi.* ⁶ Túttimah, ĩiħwā quinientos chah ĩ míc wáac juyúchah, queétdihbut át jwúub jígohop wat ĩi. Biquiná queét enitjiboó ĩi wūhuchah yahna, nihat bitaboó páantjeh ĩi báadh jwuhna caá. ⁷ Túttimah, ĩi údw Santiagođih át jígohop wat ĩi. Pánih jígohnit, nihat ĩi naáwát túatnitdihbut át jígohop wat ĩi.

⁸ Pánih jígohni jéaboó ĩi púh laab béjat túttimah, yeejép wā chĭj jwuhuchah, wā jephahat pínah jĭtĭh, weemdihbut ĩi jígohop ĩi.

* 15:3 Is 53.5-12 * 15:4 Sal 16.8-10; Mt 12.40; Hch 2.24-32

* 15:5 Lc 24.34

* 15:5 Mt 28.16-17; Mr 16.14; Lc

24.36; Jn 20.19 * 15:8 Hch 9.3-6

Páant ã jígohochahjeh, ã boo pud júúwátidih táí jenah joinít, caandíh wá jepahap jí.*
 9 Jesúh wádhíh tabít yeejép wá chájachah yuhna, Jesús weemdíh jígohnit, áih doonádih ã naóh jibat tútup jí.* 10 Páant wá jumuchah yuhna, Dios weemdíh oinit, át jígah enep taga. Pánih jígah en túat nuumnít, Jesúh túini doonádih ã bohé jibat tútup jí. Pánihna, weemdíh ã teo wáacatjidih búdí wéinit, bita ã naáwát tútútnit chah wá teona caá. Obohjeéhtih, wá wépatíhleh nihcan, Túini Espírítu ã teo wáacachah, Diosdih wá táí teo wáuhna caá. 11 Weém, queét bita ã naáwát tútútnitbut, jwiít nihat páant Jesúh doonádih jwí bohénachah, yeéboó ñi jepahap jí.

Wannit í jwáub boo pud júúwát

12 Jesúh doonádih bohéna, ã jwáub boo pud júúwátidihbut jwípí bohéna caá. Obohjeéhtih, páant jwí bohénachah joinít, nihat yeé Jesúsdih jepahnit yuhna, ¿Dépanihna “jwí boo pud júóhcan níit”, biquína ñi níij jenah jóí? 13 Obohjeéhtih, boo pud júúwát ã wihcáh nihna, Jesúsboó áta boo pud júóhcan tagaá. 14 Jesús ã boo pud júóhcan nihna, áih doonádih jwí bohéat, caandíh ñi jepahatbut dedé pínah áta nihcan tagaá. 15 Páant ã boo pud júóhcan nihna, Dioih doonádih yee naóhntijeh jwíta jum taga. “Dios Jesucristodih át boanap taga”, jwípí níij bohéna caá. Obohjeéhtih, boo pud júúwát ã wihcáh nihna, Jesúsdih Dios áta boanac tagaá. Caandíh ã boacah nihna, yee naóhnti jwíta jum tagaá. 16 Boo pud júúwát ã wihcáh nihna, Jesús áta boo pud júóhcan tagaá. 17 Æ boo pud júóhcan nihna, caandíh ñi jepahachah yuhna, dedé pínah áta nihcan tagaá. Yéejat jíib páantjeh yeebdíh áta jum tagaá. 18 Páant ã boo pud júóhcan nihna, Jesúh wá wánnit, iiguipna míicjeh íta bej tagaá. 19 Pánihna, nin baáboó jum jwáuhnit, Jesúsdih jwí jepahachah, ã teo wáacachah yuhna, jwí wunat túttimah páantjeh buadná, jwiítboó chah moh yéejnit jwíta jum taga.

20 Obohjeéhtih, Jesucristo yoobópdih át boo pud júúwáp tají. Caán caá jwíih boo pud júóhni. Caán boo pud júóh waóhni ã jumuchah, jwiít áihwábut jwí boo pud júóhbpna caá. 21 Adán yéej cháj waóhna, át wun waáwáp tají. Obohjeéhtih, Jesucristoboó yéej chájcani jumna, wanniji át boo pud júóh waáwáp tají. 22 Adán yéej cháj waóhni, ã wanuchah, jwiít nihatbut yéej chájnit, jwípí wunna caá. Obohjeéhtih, Jesúsboó ã boo pud júóh waáwáchah, jwiít áihwábut jwí boo pud júóhbpna caá.* 23 Nin pah ã jumna caá: Jesucristo át jwíih boo pud júúwáp tají. Túttimah, caán ã jwáub dei júúwáchah, jwiít áihwábut jwí boo pud júóhbpna caá. 24 Túttimah, nihat baácdih

moón maáta í wépatdih, nihat nemépwá í wépatdihbut yap yoh beedánit, nin pah Jesús Diosdih ã níij naóhbpna caá: “Dáa buca, Paá, weemdíh ma chájat tútatdih buu wá péana caá. Buu meemjéh caá wátni”, ã níijbpna caá. 25 Páant ã níiját pínah játih, Jesús páantjeh maáh ã jum jwáhat caá náahap, nihat Diosdih en jáihntidih ã míic mao yap yohat pínah níijná.* 26 Páant ã yap yohochah, jwí jwáub wuncan níit. 27 Dios naáwátidih naóh yapani David nin pah át níij daacáp tají: “Dios nin pah ã níijná caá: ‘Wá wáuh Jesucristo nihatdih yap yohnit, maáh ã jumuchah, nihat caandíh í jepahbpna caá. Obohjeéhtih, weémboó chah maáh jumna, wá wáuhdih wá jepahcan níit’, Dios ã níijná caá”, David át níij daacáp tají.*

28 Jesucristo nihatdih yap yoh péanit, ã lípdih “Dáa, buu nihat meemdíh í jepahna caá. Weembát meemdíh jepahni caá”, Diosdih ã níijbpna caá. Pánihna, Dios chah maáh ã jumbípna caá.

29 Biquína yeé Jesúsdih jepah jwáuhcan, ñi oinit Jesúh wá í jumat peéh, í mawachah ennit, nin pah ñi níij jenah joyóp be: “Jesúh wá jumna, boo pud júóhnti, Dios pehbóó í bejbpna caá”, níij jenah joinít, queétdih jwáub eníhna, túat nuumnít, níit daabáat tútup wat be. Obohjeéhtih, boo pud júúwát ã wihcáh, páant níita chájcan tagaá. 30 Jesúh doonádih jwí naáwát peéh, jwiítidihbut í mawat dée tobohna caá. Pánihna, “Wá boo pud júóhcan níit”, níij jenah joinít nihna, wáta naóh cádah tagaá. 31 Wá jéihna caá, yeó jáap jumat pah weemdíh í mao yohat dée tobohna caá. Obohjeéhtih, wá naáwáchah joinít, yeé ñi túat nuumátidih ennit, búdí wá wéina caá. Pánih wéinit, ã tobhochah yuhna, wá naóh cádahcan níit. 32 Nin Éfeso tútchidih dawá jiwá pah líjnit, Jesúh doonádih wá naáwát jíib, weemdíh í mawíhip yuh jí. Pánihna, boo pud júúwát ã wihcáh, dedé pínah áta nihcan tagaá. Jwí boo pud júóhcan, “Wáicanjeh jwí wunat pínah játih, jwiítidih wéi babh jeémátjeh caá náahap”,* ípí níiját pah yoobópdih áta jum taga. Obohjeéhtih jwí boo pud júóhbpna caá.

33 Yee naóhntidih ñi joyáh bojóó. “Yeejép wádhíh pej jumnit, bíic yoobó yeejép ñi jumbípna caá”, bita í níijátidih ñi túi náhninaá. 34 Yeebdíh jwáub táí jenah joinít, yéej cháj cádahat caá náahap. Biquína níiejéh jumnit Diosdih táí jéihcan, jwiítidih ã boo pud júúwát tútat pínahdihbut jenah jóicán, I yéej chájna caá. Páant í chájatdih yeebdíh tíicat caá náahap.

Ded pah túttimah jwíih bácah ã jumat

* 15:9 Hch 8.3 * 15:22 Ro 5.12-18 * 15:25 Sal 110.1

* 15:27 Sal 8.6 * 15:32 Is 22.13

³⁵ Biquína yeeb “Jwí jwúb boo pud jüöhbpna caá”, jwí niijátdih páantjeh beh joicán, nin pah ñi niij úbñh joimí nacaá. ¿Ded pah wannit i jwúb boo pud jüöhbi? ¿Ded pah ñih bácah ã jumbi? ñi niij úbñh joimí nacaá. ³⁶ Páñih úbñh joiná, ñi túi jenah joicán caá. Momnidih ñi jenah joyoo. Jwí momochah, áñh jih bóo chóo ã wanuchahjeh, diítmant bóo apí chíih jüöhna caá. Á wuncah, áta chíih jüöhan taga. ³⁷ Chíih jüöhniiboó jwí momnidih biíc yoobó niñcan caá. Páñihat dée jwí jwúb boo pud jüúwúchah, jwíñh bácahbut mácah ã jumbipna caá. ³⁸ Nihat jwí momni chíih jüöhniit ded pah ã jumat pínahdih Diosboó át chájap taga. Biññajñh jwí wid momochah, biíc pah jigohñi múic ã chíih jüöhan niít.

³⁹ Páant ã jumat dée nihat bácahnabut biíc yoobó niñcan caá. Cáacwá, nuñúpwá, jwébehwá, queejwá nihat ñih bácah mácah ã jumna caá. ⁴⁰ Nihat jeáboó jumni, baácboó jumñibut biíc yoobó niñcan caá. Jeáboó jumni ã túyat mácah, baácboó jumni ã túyatbut mácah ã jumna caá. ⁴¹ Nihat jeáboó jumñibut biíc yoobó ã yeh iicán caá. Yeóboó mácah, widhboó mácah, cúiwábut mácah ã yeh iigná caá.

⁴² Páñihna, momni mácah ã chíih jüúwát pah, jwí wanuchah, i yohñi bácah jwúb boo pud jüöhna, mácah ã jumbipna caá. Jwí wanuchah, jwíñh bácah ã moópipna caá. Obohjeéhtih, jwí boo pud jüúwát túttimah, jwíñh jáap bácah ã jwúb moópcan niít. ⁴³ Jwí wanuchah, jwíñh bácah ã túi jigohcan caá. Obohjeéhtih, jwí boo pud jüúwúchah, táini ã jumbipna caá. Jwí wanuchah, jwíñh bácah wēpcanni caá. Obohjeéhtih, jwí boo pud jüúwúchah, túi wēpni ã jumbipna caá. ⁴⁴ Nin baácboó jwí jum jwuhni bácah ã wunbipna caá. Obohjeéhtih, Dios pebhboó jumni pínah bácah ã jwúb boo pud jüöhbpna caá. Nin baácboó jwí jumat pínah bácahdih Dios át wuhup wat jñ. Páñih wáhna, biñh bácah ájeéh jumat pínahdihbut ã wáhbpna caá.

⁴⁵ Dios naáwátidih daánci nin pah át niij daacáp tajñ: “Á jwíñh chájni newédih Dios áñh bácahdih caolih jéyanachah, át caolih wáyap wat jñ. Caán newé Adán át wát jumup wat jñ”, át niij daacáp tajñ.* Obohjeéhtih Jesucristo, Péñi Adán wát jumnidih boonanit, áñh bácahdih Dios mácah át chájap wat jñ. Páñih caandih boonanit, jwiítdihbut ã booabipna caá, ã pebhboó ájeéh jwí jumat pínah niijná. ⁴⁶ Nin baácboó jwí jumat pínah bácahdih Dios át jwíñh chájap tajñ. Túttimah, jeáboó ájeéh jwí jumat pínah jáap bácahdihbut ã cháj wühbipna caá. ⁴⁷ Dios Adándih baácñih át chájap wat jñ. Obohjeéhtih, Jesucristoboodih

jeámant át wah deyanap wat jñ. ⁴⁸ Jwiít nihat Adán juimená jumna, áñh bácah déedih jwí bíbohna caá. Jesucristoihwá jumna, áñh jáap bácah déedih jwiítbut jwí bíbohbpna caá. ⁴⁹ Bññ nin baácboó jum jwuhna, baácñih chájni Adán pah jigohñit jwí jumna caá. Túttimah, jeáboó jumna, Jesús pah jigohñit jwí jumbipna caá. ⁵⁰ Wá údwá panihñitá, páant wá naáwátidih jenah joinit, nindih ñi túi náñhinaá: Nin baácboó jwí jum jwuhni bácah, yéejni jumna, Dios pebhboó yéejat wihcapna ã jéñh jumcan niít. Moópni pínah jumna, Dios pebhboó moopát wihcapnabut ã jéñh jumcan niít.

⁵¹ Játih Dios ã jéñh jwuhca naáhdih bññ yeebdih wá naóhna caá. Nin wá naáwátidih ñi túi jenah joyoo: Jesucristo ã jwúb dei jüúwát pínah jätih, nihat jwiít áñhwá jwí wuncan niít. Obohjeéhtih, jwí wunat túttimah, jwí wun jwuhcah, biíc yoobó jwiít nihatdih ã tút nñumbipna caá. ⁵² Biíc láa quib pínah bojat pah jwí tút nñumát ã jumbipna caá. Péñi póojat nah ã yáanachah, jwiít nihat áñhwádih Dios ã tút nñumbipna caá. Á yáanachahjeh, nihat áñhwá wannitji jáap bácah jumñit i jwúb boo pud jüöhbpna caá. Áñhwá báadñitdihbut ã tút nñumbipna caá.* ⁵³ Bññ jumni bácah wunna, ã moópipna caá. Obohjeéhtih, jwiítidih ã tút nñumát túttimah, jwíñh jáap bácah jwúb wuncan, ã moópcan niít. ⁵⁴ Páant ã yapachah, Dios naáwátidih naóh yapani Isaiás nin pah ã niij daacátji biíc yoobó ã yapbipna caá: “Dios nihatdih át yap yohop tagaá. Páant ã yap yohochah, áñhwá i jwúb wuncan niít”, át niij daacáp tajñ.* ⁵⁵ Dios naáwátidih naóh yapani Oseas nin pah ã niij daacátjidihbut biíc yoobó ã yapbipna caá: “iWunat ã jwúb wihcan niít! Páñihna, bññ jwí yéejat peéh wunatdih jwí úmcan caá”,* ã niij daacátji pah jwiít áñhwá wēñit, jwí niijbipna caá. ⁵⁶ Moisésji ã wutadidih jéñhna yahna, jwiít nihat jwípi túi jepahcan caá. Páñih jepahcan, “Weém yéejni caá”, jwí niij jéñhna caá. Páant jwí jumatdih jéñhñit, jwí wunat túttimah, dedé yéejat peéh chájatdih úmna, wunatdihbut jwípi úmna caá. ⁵⁷ Obohjeéhtih, Jesucristo wun wáññit, ã jwúb boo pud jüúwúchah, jwiít áñhwá iiguipna bejni déeji jwúb boo pud jüöhñit, Diosjeéh jumat tút niijná, ã pebhboó jwí bejbipna caá. Páant jwí jumat pínahdih jéñhna, Diosdih búdi wēñit, “Táina caá”, jwípi niijná caá.

⁵⁸ Wá údwá panihñitá, yeebdih búdi oinit, nin pah wá naóhna caá: Jesúsñh ñi jepah cádahca bojoó. Bitaboó yeebdih yeenit, mácah i bohénachah yahna, joyáh bojñit, yoobópñih Jesúsñh doonádih ñi túi je-

* 15:45 Gn 2.7 * 15:52 1Ts 4.15-17 * 15:54 Is 25.8

* 15:55 Os 13.14

nah joyoó. Pánih jenah joinit, “Diosdih jwí teo wáhat bũũdní pínah nihcan caá”, niij jéihnit, ded pah ã chájat tútatdih túi wēinit, ñi chájaa.

16

Ded pah dinerodih wáhat

¹ Bũũ biih naawát dih yeebdih wá naóhbična caá. Jerusalén tútchidih moón Jesúhwádih teo wáacat pínah dinerodih ded pah ñi chájat pínahdih wá naóhbična caá. Galacia baácdih moón Jesúhwá míc wáacnitdih nin pah wá chájat tútat pah biic yoobó ñi chájaa.* ² Chooát yeó jáap jumat pah débóo dinero ñi wáhat pínahdih yeéb niहत ñi jwejepboó ñi ámo hoó. Det í tewat jib búdí bíbohñit, búdí í ámo ho naáh. Det bainí bíbohñit, bainí í ámo ho naáh. Pánih ámo hna, ñi pebhna wá juibínachah, queét moh yéjnitdih ñi wahni pínah dinerodih ñi bíbohbična caá. ³ Wá juibiát pínah játi, dinerodih wá bejnit pínah neonádihbut ñi níwí. Páant ñi níwichah, juibínit, Jerusaléndih moón Jesúhwá queétdih í túi jéihyat pínah niijná, wá daác wáhibična caá. ⁴ Weemdihbut Dios á wahachah, queét biicdih wá bejbična caá. Obohjeéhtih, wá jéih jwahcan caá.

Pablo á jib bejat pínah

⁵ Nin pah wá jib bejat pínahdih wá niij jenah joiná caá: “Ninmant bejnit, Macedonia baácdih jumni tútchinadih jib bej péanit, Corinto tútchidih moón Jesúhwá pebhna wá juibíbična caá”, wá niij jenah joiná caá.* ⁶ “Maatápdih íjeéh chão jwáñit, mah noój á yapat túttimah, biih tútchina wá bejbična caá. Pánih chãoniji wá yap bejat tút chájachah, weemdih íjéih teo wáacbična caá”, wá niij jenah joiná caá. ⁷ Pániha, ñijeéh maatápdih jumíhna, Macedonia baácdih wá jib bejat túttimah ñi pebhboó wá juibíbična caá. Butéh bejna, maatcanjeh wáta jéih jum tagaa. Dios á náahachah, túi maatápdih ñijeéh wá chão jwáñbična caá. ⁸ Obohjeéhtih, butéh nin Éfeso tútchiboó Pentecostés yeó jáapnadih páantjeh wá jum jwáñbična caá.* ⁹ Ninboó dawá wá bohéatdih íjnit, í bohéat tútcah yuhna, Dios á teo wáacatjih búdí wá bohénachah, dawá joiná caá í chájap. Pániha, weemdih íjeéh jumat caá náahap. Pánih jumñiji Pentecostés túttimah, ñi pebhna wá bejbična caá.*

¹⁰ Timoteo ñi pebhna á juibínachah, á náhni dahwacat pínah niijná, ñi túi teo wáacá. Jwí Maáhdih teo wáñni wá jumat pah, caanbát Jesúsdih teo wáñni caá. Páant á jumuchah, caandih ñi túi en dawaa.* ¹¹ Caandih

yap yohcanjeh, yeéb niहतdih túi joyát caá náahap. Caandih túi wēinit, wá jumapna á jwáñbična caá pínah niijná, ñi túi teo wáacá. Caán, biih Jesúhwá biicdih í jwáñbična caá pínahdih wá bidna caá.

¹² Apolosdih “Bita Jesúhwá biicdih Corinto tútchidih moón Jesúhwádih meembát enedih ma bejeé”, wá wēp niijnip yuh be. Obohjeéhtih, bũũ á jéih bej jwahcan caá. Túttimah, débólih á bejihna, á bejmi dée caá.

Pablo á péé túyat tútat

¹³ Bita í yéjeaat déedih yap yohat tút niijná, túi jenah joinit jumat caá náahap. Nemépwábut í yéjeaat déedih úmcanjeh, yap yohat tút niijná, Jesúsdih ñi túi jenah jói cádahca bojóo. ¹⁴ Pániha, oinit, bitadih túi chájat caá náahap.

¹⁵ Wá úudwá panihnitá, niहत Acaya baácdih moón Jesúsdih í jepahat pínah játi, Estéfanawá í jepahatjidi ñi jéihna caá. Queét Jesúhwádih búdí ípí teo wáacna caá.*

¹⁶ Pánih teo wáacnit jumna, í naawáchah, ñi túi jepahaa. Bita queét panihnit maáta, bita Jesúsdih teo wáñnitdihbut túi jepahat caá náahap.

¹⁷ Yeéb Corintodih moondih búdí bidna wá chájap be. Pániha, ñi wáñnit Estéfanas, Fortunato, Acaicojñi ninna í juyáchah, búdí wá weñep be. ¹⁸ Yeéb biicdih jumna, yeebdih í weñanap tagaa. Biic yoobó ninna joinit, weemdihbut í weñanap be. Pánih teo wáacnitdih “Ñi túi chájap be”, yeebdih niijat caá náahap.

¹⁹ Asia baácdih moón Jesúhwá míc wáacnit yeebdih í túyat tútca caá. Aquila, Priscilajñi ñi mũũboó míc wáacnit Jesúhwábut búdí í túyat tútca caá. “Jwí Maáh Jesúsjeéh í túi jumna naáh”, niijnit, í túyat tútca caá.* ²⁰ Niहत nin Éfeso tútchidih moón Jesúhwábut yeebdih í túyat tútca caá. Yeebbát Jesús á oyatjñi ñi túi míc úubú.

²¹ Bũũ nin péenibitdih weemjéh wá daácna caá. Weembát yeebdih búdí wá túyat tútca caá.

²² Ded jwí Maáhdih túi oicannidih Dios á peéh chája naáh. Jwí Maáh Jesús wáicanjeh á jwáñbična caá deí jwáñwú naáh.

²³ Jwí Maáh Jesús yeebdih búdí oinit, á teo wáacna naáh. ²⁴ Jesucristo á oyatjñi biicdih moon pah yeéb niहतdih búdí wá oina caá.

Páant boojeh tiguaá wá naawát.

Pablo

* 16:1 Ro 15.25-26; 2Co 8-9 * 16:5 Hch 19.21 * 16:8 Lv 23.15-21; Dt 16.9-11 * 16:9 Hch 19.8-10 * 16:10

1Co 4.17 * 16:15 1Co 1.16 * 16:19 Hch 18.2

2 CORINTIOS

Pablo queédih á týat túatut

1 Weém, Pablo, bíhdih daacát túatnit, yeeb Corinto tútchidih moón Jesúhwádhíh wá wahna caá.* Dios á náahat pah, Jesucristoíh doonádhíh á naawát túatni wá jumna caá. Nin náodih wahna, jwí úd panihni Timoteojíh yeebdíh búdí jwí týat túatna caá. Bitá Acaya baácđih moón Jesúhwábut nin wá daác wahnidih í joyó naáh. 2 Jwí íp, jwí Maáh Jesucristobut yeebdíh búdí oinit, í teo wáca naáh, bícdih ñi túi jumat pínah níijná.

Ded pah yeejé yapat

3 Jwiítđih en jġgahnit, Dios ápi teo wáacna caá. Páant á teo wáacachah, caán, jwí Maáh Jesucristo á ípdih búdí wēinit, “Jwiítđih búdí oinit, ma teo wáacat túina caá, Paá”, ni-iját caá jwiítđih náahap. 4 Yeejé jwí yapachah, jwiítđih caanjéh ápi túi teo wáacna caá, bita yeejé í yapachah, queédihbut jwí teo wáacat pínah níijná. 5 Nin baáboó Jesucristo jum láa, tubit yeejé át yapap wut jġ. Áih túini doonádhíh bohéna, caán Jesús á yapatji pah muntih jwiítbut dawá láa tubit yeejé jwí yapna caá. Jesucristoíh jumna, páant yeejé jwí yapachah, Dios jwiítđih búdí ápi teo wáacna caá. 6 Pánih yeejé yapna, yeebdíh jwí jéih teo wáacna caá, Dios-đih chah ñi túi jenah joyát pínah níijná. Yeejé yapna, Dios jwiítđih á teo wáacachah, jwiítbut yeebdíh jwí jéih teo wáacna caá, ñi jġgahat á yayát pínah níijná. Jwí yeejé yapat pahjeh muntih, yeebát yeejé ñi yapachah, “Dios á túi teo wáacbipna caá”, níj jenah joinít, caandíh ñi cádahcan níit. 7 Pánihna, “Weém yeejé wá yapat pahjeh muntih, queébtut yeejé í yapna caá. Dios weemdíh búdí á teo wáacat pah, queédihbut búdí á teo wáacachah, caandíh í túi jenah jói cádahcan níit”, wá níj jéihna caá.

8 Búu wá údwáw paníhnitá, nindih ñi túi náhninaá: Weém Asia baáboó jum láa, tubit yeejé wá yapap jġ. “Wá jéih búwjácan níit. Wá wunbipna caá.* 9 Weemdíh í mao yohbipna caá”, wá níj jenah joyóp yuh jġ. Obohjeéhtih, Diosboó páant át yapat túatup taji, “Weemjéh wá jenah joyátjġh wá jéih chájna caá”, wá níj jenah joicát pínah níijná. Caán, chah wēpni jumna, wunah bejntidih jwáub booani jumna, weemdíh á teo wáacat pínahboodíh bidat caá náahap. 10 “Wá jibipboó búdí tobohát á jumuchah yuhna, Dios á teo wáacachah, wá túi yapap jġ. Túttimahbut, bíic yooob muntih á túi teo wáacatjġh wá túi yapbipna caá”, wá níj jéih caá. 11 Yeéb ñi úwbúchah, jwiítđih oinit,

Diosboó á túi teo wáacbipna caá. Páant á teo wáacat doonádhíh joinít, dawá úbhnit, “Túina caá, Paá. Pablowádhíh mat túi teo wáacap wut be”, wēinit, í níj bípna caá.

Pablo Corinto tútchiboó á jwáub bejihat

12 Biquína ñijeéh jumnit weemdíh yeena caá ít chájap. Obohjeéhtih, tíccanjeh, wēinit, “Dios á teo wáacatjġh á náahat pahjeh queédih, bitadihbat túinijeh wá pej jum bohénap jġ”, wá níj jéihna caá. Weém yeeccanjeh, yeebdíh yooobpdih wá naawáp jġ. Wá jenah joyátjġh nihcan, Dios weemdíh oinit, á teo wáacatjġh, ñijeéh wá túi jumap jġ.

13-14 Yeebdíh naóh daácna, buocannijeh wápi daácna caá, ded pah wá bohéatđih ñi túi jéihyat pínah níijná. Obohjeéhtih, búu wá naawátđih ñi túi beh jói jwáchah yuhna, túttimah, ñi túi beh joyát pínahđih yeebdíh búdí wá náah yacna caá. Pánih beh joiná, jwí Maáh Jesús á jwáub dei jwúwúchah, “Pablo jwiítđih á túi bohénap jġ”, weemdíh wēinit, caandíh ñi níj bípna caá. Bíic yooob yeebdíh wēinit, “Wá naóhni túini doonádhíh queét í túi jepahap jġ”, weembát Jesúdhíh wá níj bípna caá.

15-16 Páant ñi wēnat pínahđih jéihnit, Éfeso tútchiboó jum jwáuhna, “Queét Corinto tútchidih moón Jesúhwádhíh jwáib bohénit, Macedonia baácna bohénadíh wá bejbipna caá. Macedonia baáboó jumníj Judea baácna jwáub bejat túat, queét Corintodih moondíh chéneji teo wáacat túat níijná, queédih wá en yap bejbipna caá. Í pebh jumni Judea baáboó wá jwáub bejat pínahđih jéihnit, queéboó weemdíh í túi teo wáacbipna caá”, wá níj jenah joyóp yuh jġ. Obohjeéhtih, pánih jenah joiná yuhna, wá jéih bejcap jġ.* 17 Ñi pebhna wá bejat pínah doonádhíh joinít, wá jwáibchah enna, “Pablo nih yáaniabeh tagaá”, ¿ñi níj jenah jói níit? 18 Páant ñi níj jenah joicá bojó. Dios á níj átji pahjeh bíic yooob á chájat pah, weembát yeeni nihcan caá.

19-20 Weém, Silas, Timoteojíhbut Dios wáuh Jesucristo ded pah á chájatjđih yeebdíh jwí bohénap jġ.* Jesucristo nin baáboó á cáac jumat pínah játih, Diosboó á wáuh ded pah á chájat pínahđih át naawáp wut jġ. Pánihna, Jesucristo á íp á naawátji bíic yooob át chájap wut jġ. “Jújuh Paá, ma chájat túatđih wá cháj bípna caá”, át níj jepahap wut jġ. “Páant wá chájcan níit”, át níjcap wut jġ. Pánihna, “Jesucristo chah Maáh caá”, jwí níj jéihna caá. Pánih caandíh túi jenah joinít, á naawátđih jepahna, Diosđih wēinit, “Yooobpdih tigaá á níj át”, jwípi níijná caá. 21-22 Jesucristodih jwí túi jenah jói cádahcan pínah níijná, Dios jwiítđih, yeebdíhbut á túi

* 1:1 Hch 18.1 * 1:8 1Co 15.32 * 1:15-16 Hch 19.21

* 1:19-20 Hch 18.5

teo wáacna caá. Áihwā jwī jumat pínah ni-ijná, jwiítidih át níwip wut jī. Pánih níonit, jwiítidih bádí teo wáacat náahna, áih Túini Espíritudih át wahap taji, jwīih caolihboó ā jumat pínah niijná. “Dios pehbhoó ſi jumuchah, yeebdih chah bádí ā tui chājbipna caá”, Túini Espiritu jwiítidih ā niijichah, jwī tui jéihna caá.*

²³ Bui jwuhna, wā jenah joyátjidih wā jwáub túat nuumátidih yeebdih yooópdiw wā naóhbična caá. Wā yeenachah, Dios wīih jenah joyátidih jéih beedáni, ā peéh chājbipna caá. Yeebdih enedih bádí wā bejihna yuhna, “Weemdih ennit, queét ī tūicbična caá”, niij jenah joinit, ſi pehbhoó bejcanjeh, nin Macedonia baácna wā jwīih juyáp jī. ²⁴ Diosdih jepahnit ſi jumuchah, yeebdih tabit watni dée ſijeéh wā jumihcan caá. Obohjeéhtih, ſijeéh túinijeh jumna, yeebdih bádí wā teo wáaquihna caá, Diosdih tui jenah joi cádahcanjeh, chah ſi weñat pínah niijná.

2

¹ Con láa yeebdih enedih bejna nihna, ſi yéj chājat peéh jāihna, yeebdih bádí wāta jīgaha tagaá. Pánihna, Éfeso tútchiboó jumna, jib bejtidih jenah joinit, “Queétdih jwáub jīgahaihcan, ī pebhna wā bej jwuhcan niit”, wā niij jenah joyóp jī. ² Yeéb ſi jīgahachah ennit, weembút bádí wāta jīgah tagaá. Pánih mīc jīgahanit, jwīta mīc jéih jwáub weñacan tagaá. ³⁻⁴ Pánihna, ſi pebhna bej jwuhcanjeh, ſi yéj chājatidih ſi cádahat pínah niijná, wā daác wahap jī. ſi mīc ámohat pínah jātih bejna nihna, bádí wāta jīgahap taga. Pánih bádí jīgahna, jāinī, yeebdih tūicaihcan, yeebdih bádí wā oyatidih ſi jéihyat pínah niijná, páant wā daác wahap jī. Jwī jwáub mīc enna, túat nuumnit, túinijeh ſi jumuchah enna, wā tui wēibipna caá. Yeebút ſi tui wēibipna caá. “Queétdih tui jepahnit, túinijeh ī jambipna caá”, wā niij jenah joiná caá.

Yéj chājnijidih ī jwáub waadát túat

⁵ ſijeéh jumni tabit yéj chājnī weemdih ā jīgahanap jī. Yeebdih bácah chah át jīgahanap taga. ⁶ Jáantjeh yeéb mīc wáacnit, ā yéj chājat peéh, caandih bacanit, ſit jwáub waadát túatcap wut jī. Páant ſi peéh chājatidih náhninit, ā yéjatidih jīgahna, át túat nuumáp wut jī. ⁷ Bui, ā yéjatidih quih buúdnit, caandih ſi mīc wáacapoó ſi jwáub waadát túat. Á jīgahat yayáchah, jwī Maáhdih ā cádahat pínah niijná, caandih ſi tui teo wáacá. ⁸ Caandih túinijeh ſi jwáub pej jumá, “Weemdih ī tui oina caá”, wēinit, ā niij jenah joyát pínah niijná. ⁹ Jātih yeebdih daác wahna, “¿Wā wutuchah, ī tui jepahni

niit?” niij jéihñnit, wā daác wahap jī. Bui ſi jepahatidih jéihna, wā wēina caá. ¹⁰ Bui caán ā yéj chājatjidih ſit jenah joi cádahap wut be. Weembút wā jenah joi cádahna caá. Caán weemdih ā yéj chājcah yuhna, yeebdih teo wáacat túat niijná, Cristo ā enechah, ā yéjatjidih wā jwáub jenah joicán niit. Páant wā jenah joicátidih ennit, yeebút ſi jenah joi cádahbična caá. ¹¹ Páant caán ā yéjatjidih jwiítidih jwáub jenah joicát caá náahap, ā tūicat yayáchah, nemépwa ī maáh, Satanás, ā náahat pah ā chājcat pínah niijná. Á yéjatjidih páantjeh jenah joiná, Satanásdih jwīta jepah tagaá. Satanás ded pah jwiit nihatidih ā yéj chājihatidih jéihcannit jwī nihcan caá.

Titodih jwáahcan, Pablo ā náhni dahwaat

¹² Éfeso tútchimant bejni Troas tútchina juihinī, Cristoih túini doonádh wā naáwáchah, dawá ī tui joyóp jī. “Dios ā teo wáacachah, caandih jepahnit dawá ī jumna caá”, wā niij wēi jenah joyóp jī. ¹³ Páant wā jenah joiná yuhna, wā áud panihni Tito, ſi pebhna wā wahnidih jwáahcan, weemboó bádí wā náhni dahwanap jī. Pánih náhni dahwanit, caanjih moondih “Wā bejna caá”, niijnit, nin Macedonia baácboó caandih bididih wā jéuwáp be.*

Cristo jwiítidih enñcannidih ā yap yohat

¹⁴ Páant wā náhni dahwana yuhna, Cristoihwā jwī jumatidih jenah joinit, Diosdih bádí wā wēina caá. Cristo Satanásdih yap yohni ā jumuchah, Satanás jwiítidih ā yéj chājat tútuchah yuhna, Cristoihwā jumna, jwiitbat caandih yap yohnit jwī jumna caá. Dios nihatidih Cristoih doonádh jwiítidih ā naáwát túatcap be, Satanásdih Cristo ā yap yohatjidih ī jéihyat pínah niijná. Pánihna, Cristodih jéihnit, bádí wēinit, nihah caandih ī tui jenah joiná caá. ¹⁵ Cristoih doonádh jwī naóh peét bejchah enna, Dios bádí wēinit, “Wā wāih Cristo panihnit ī jumna caá”, ā niij jenah joiná nacaá. Biquina jwī naóhni túini doonádh joinit, tui jepahnit jumna, iiguipna bejat déejidih Dios ā tui abnit ī jumna caá. Obohjeéhtih, bitaboó, joiná yuhna, ī jepahcat peéh iiguipna bejni pínah ī jumna caá. ¹⁶ Nin pah jwīpī niij naóh bohéna caá: “Cristodih ſi jepahcatjī peéh iiguipna bejni, tabit yeejép ſi tubaat ā yaicán niit. Obohjeéhtih, Cristodih tui jepahnit, Dioih túini pehbhoó ſi bejchah, bádí ſi weñat ā yaicán niit”, jwīpī niij naóh bohéna caá. Páant, jwī niij naáwáchah joinit, ijnit, biquina ī joihcah yuhna, bitaboó ī tui wēi joiná caá. Obohjeéhtih, jwī Maáh Cristo jwiítidih ā teo wáacchah, áih túini doonádh yooópdiw jwī naóhcah, beh joicán, nihah ita wēi joicán taga. ¹⁷ Dios naáwátidih bita

bohé jibnitboó, jíib náahna, yoobópdih í bohécán caá. Obohjeéhtih, páant í bohéat pah jwiítboó jwí yee bohécán caá. Dios á naáwát tútútnit jumna, caán á enechah jéihnit, yoobópdih jwípi bohéna caá.

3

Pablowá Jesúhwādh teo wāhnit í jumat

1 Bitá í niiját pah, “Dedé jéihcat pínah weemdhíh wihcan caá”, weemboó wā niijcán caá. Yeéb weemdhíh túi jéihna, “Pablowá yoobópdih ípi bohéna caá”, niij jenah joinit, páant bitá í niij daác wahatdhíh ní náahcan caá. Yeebbút bitadhíh páant ní niij daác wahatdhíh wā náahcan caá. Obohjeéhtih, bitadhíh jéihcan, páant daác wahatdhíh níta náah taga. 2 Yeebdih jwí bohéniji túini doonádhíh joinit, ní túat nuumáchah ennit, “Dios á teo wáacatjīh Pablowá queétdih í naáwáchah joinit, í jenah joyátdih ít túi túat nuumáp taga”, bitá í niij jéihna caá. Páant niij jéihnit, Dios á bohéat tútútnit jwí jumatdihbut í jéihna caá. 3 Pánihna, jwí túi bohénachah, ní túat nuumátji doonádhíh joinit, Cristo jwiítidih á bohéat túatjidihih níhat í jéihna caá. Dios báadhni áih Túini Espiritu á teo wáacatjīh, yeebdih jwí naáwáchah, ní túi jephap jī. Cristoih doonádhíh jwí bohénachah joinit, ní jwíih túat nuumátji doonádhíh bitá í joyóchah, yeebboó queétdih jwí daác wahat panihnit ní jumna caá.* 4 “Cristo jwiítidih á wun wúhatjīh Dios á túi teo wáacna caá”, ní niij jenah joyóchah jéihna, jwiítboó “Túini Espiritu búdí á teo wáacatjīh Dios naáwátdih queétdih jwí túi bohénap jī”, jwí níj wéi jenah joiná caá. 5 Pánih wéinit, “Weém wā jenah joyátdih nindih wā jéih chájna caá”, niijcán, “Dios á teo wáacatjīh wā buujána caá”, wā niij jéihna caá. 6 Páant á teo wáacatjīh áih jáap naáwát, túini doonádhíh wā túi naóhna caá. Jon játih Dios jeé naanádhíh á daacátjidihih jwí nuowádhíh át jephahat túatup wut jī. Obohjeéhtih, caán máa watatdhíh í túi jephahat pínah wépat queétdih wā wihcap wut jī. Nin jáap naáwátboodih jwí jephahat pínah niijná, Túini Espiritu jwiítidih á teo wáacna caá, Diosjeéh jwí túi jumat pínah niijná.*

7-9 Dios á watatdhíh jeé naanádhíh daácnit, Moisésdih á wáuhachah, Dios á wépatjīh Moiséh mót búdí át yeh iiguip wut jī. Moisés jeemánt á jwúub dei jwáwáchah, áih mót yeh iigát á baáj jwúub bejehah yuhna, quíib ihana, queét Israel jumeináji caandih ít jéih encap wut jī.* Jon játih Dios á daácnit watatdhíh á wáuhachah, ájeéh í túi jumat pínah niijná, caandih túi jephahat át náahap wut jī. Obohjeéhtih, í túi jephahatjī peéh iiguipna ít bejep wut jī. Páant í jephachah yuhna, Moisés á naóhni watat túini á jumatdih

jéutna, Dios búdí á yeh iigát át jígohop wut jī. Buu láa jáap naáwát, túini doonádhíh Dios á naáwát tútúchah, Túini Espiritu jwí jephahat pínahdih á teo wáacachah, chah túini jumna, chah yeh iigát panihni á jumna caá. Caán jeé naanádhíh á daácnit watatdhíh jwí túi jephahatjī peéh iiguipna jwíta bej taga. Caán watatdhíh jephachah, ájeéh jwí jéih jumcah yuhna, caán watatdhíh á wáuhachah, Dios á túi yeh iigát át jígohop wut jī. Obohjeéhtih, buu láa Jesucristoih túini doonádhíh jwí jephachah, iiguipna jwí bejat déejidih, Túini Espiritu á teo wáacatjīh Diosjeéh jwí túi jumna caá. Pánihna, jáap dooná chah túini caá á jumap. 10 Buu láa Jesucristoih dooná jwiítidih búdí yeh iigni dée á jumna caá. Obohjeéhtih, Moisésdih Dios á daác wáhni watat jwiítidih yeh iigcáni dée á jumna caá. 11 Caán watatdhíh á wáuhachah, búdí yeh iigát maátcanjeh át jum jwuhap wut jī. Pánihat pah, caán watat túini jumna yuhna, buudni pínah át jumap tajī. Obohjeéhtih, Jesucristoih túini doonáboó á buudcán niit. Búdí yeh iigát á jumuchah yuhna, máa watatjī buudni pínah át jumap tajī. Pánihna, buudcáni pínah jáap doonádhíh á wáuhachah, chah búdí yeh iigát dée á jumna caá.

12-13 Moisés áih mót yeh iigát á baáj jwúub bejehah, yégueh chóojīh át jáhap wut jī, queét Israel jumeiná í encat pínah niijná. Obohjeéhtih, jwiítboó nin buudcáni dooná chah iigni dée á jumuchah jéihna, tíiccanjeh, yoobópdih jwí naóhna caá.* 14 Queét Diosdih joíhcan, íih jenah joyátdih jáhat dée á jumuchah, Moisés á daacátjidihih í beh joicáp wut jī. Buu páantjeh caán daacátjidihih í en naáwáchah joiná yuhna, biic yoobó í jéih beh joicán caá. Cristodih jwí jephachahjeh, caán jáhat déedih á yohna caá. 15 Yeebdih wā jwúub naóhna caá. Buubat queét Israel jumeiná jwí Maáh Cristodih jephachah, Moisés á daacátjidihih páantjeh í beh joicán caá. 16 Obohjeéhtih, det jwí Maáhdih jephahatdih caán daacátjidihih Jesúsboó á túi beh joyána caá. 17 Jwí Maáhdih jephahatdih Túini Espiritu á jumna caá. Pánihna, jwiít Túini Espiritu jumnitdih Diosboó wéi ennit, “Queét yéejat peéh chájat wihcannit caá”, á niijíchah joinit, “Moisés á watatjidihih jwí túi jephahatjī peéh jwiítidih á wihcan niit”, jwí niij jéihna caá. Pánih jumna, jáhat dée wihchah, Diosdih túi jéihnit, jwí éum wáuhcan caá. 18 Jwiít Cristoihwá mót jáhat dée wihcan, “Caánboó chah túini caá”, jwípi niij jenah joiná caá. Páant niij jenah joinit, á weñat pínahdihjeh chájna, caán á jumat pah-jeh jumat túat niijná, yéó jáap jumat pah túi túat nuumná caá jwí cháhap. Jwiítidih Túini Espiritu á teo wáacachah, jwí túi túat nuumná

* 3:3 Ex 24.12; Jer 31.33; Ez 11.19; 36.26 * 3:6 Jer 31.31

* 3:7-9 Ex 34.29

* 3:12-13 Ex 34.33

caá. Pánih táinidih jwí túut nuumáchah ennit, “Queét chah táí jenah joiná caá í chājap”, bitabó jwiítdih í niíj jenah joibipna caá.*

4

Jesúh doonádih naóhni ded pah í jumat

¹ Túini Espíritu teo wáacni jumna, Dios weemdíh oinit, áih jáap túini doonádih á bohé jibat túutap jī. Pánih bohéna, bita weemdíh yeejép í chājachah, jīghahna yuhna, wá bohé cádahcan caá. ² Ded pah wá bohéátdih níhat í jéihyat pínah niijná, wāpī bih bohécán caá. Nihat joinít í túi beh joyát pínah niijná, yeecanjeh, áih táini doonádih yoobópdih wāpī bohéna caá. Dios weemdíh wēi ennit, “Pablo á túi bohéna caá”, á niijná caá. Bitabat wá bohénachah joinít, biíc yoobó ípī niijná caá. ³ Obohjeéhtih, bita iiguipna bejnit pínah jumna, jáhat dée á jumachah, wá bohéátdih í beh joicán caá. ⁴ “Cristo chah táini Maáh á jumna caá”, jwí niíj bohénachah, Diosdih jéihcannit í maáh, Satanás queétdih á beh joyát túatcan caá. Áih yeh iigátdih jáhat dée pah caá queétdih á chājap. Dios ded pah á jumatdih Cristo-jeh cáacwádih á túi beh joyána caá. Caán Cristo Dios yoobát caá. ⁵ Pánih bohéna, “Weemdíh ní weñeé”, niijcánjeh, “Jwí Maáh Jesucristoboodih ní weñeé”, wāpī niíj naóh bohéna caá. Jwiít Jesúsdi h oina, ní maáh dée nihcan, yeebdih teo wáacnitjeh caá jwí jumap. ⁶ Jon játih Dios nihátdih chājna, “Dupánapboó yeh iigát á jumna naáh”, át niijip wat jī. Caanjéh jwíh caolihdih yeh iigát dée á jumat túatna caá. Pánihna, Cristo, chah táini á jumatdih jéihna, Dios biíc yoobó táini á jumatdihbut jwí jéihna caá.*

Jesúhwá áih wēpatjīh ded pah í chājat

⁷ Weéamboó wēpcanni, oboh jumni wáam dah dée wá jumachah yuhna, Jesucristoíh táini doonádih wá bohé jibat pínah niijná, Dios weemdíh á níwip jī. Oboh jumni wáam dah diítboó chah táinidih jwípī yac ámohat dée wá bíbohna caá. Caán táini doonádih wá naáwáchah joinít, cáacwáboó í túut nuumná caá. “Oboh jumni, wēpcanni wá jumachah yuhna, Diosboó chah wēpni jumna, búdí á teo wáacachah, í túi túut nuumúp be”, wá niíj jéihna caá. Bitabat, wēpcanni wá jumatdih jéihna, “Dios á wēpatjīh í túut nuumúp be”, biíc yoobó í niíj jéihna caá.

⁸ Biquí láana weemdíh túbít í jái hñuchah yuhna, Jesúh táini doonádih wá naóh cádahcan caá. Biíh láa ded pah Dios á weñat pínahdih jéihcanjeh, “¿ded pah wá chājbi?” niijnít, búdí wá jenah joiná caá. Pánih búdí jenah joiná yuhna, weemdíh á teo wáacachah, caandih wá túi jenah joí cádahcan caá. ⁹ Biíh láa bita weemdíh eníhcan, Jesúh

túini doonádih wá naáwát peéh, yeejép í chājna caá. Páant yeejép í chājachah yuhna, weemdíh cádahcanjeh, Dios ápī teo wáacna caá. Biíh láa í wun mao jwejni yuhna, á teo wáacachah, booni péantjeh wá jumna caá. ¹⁰⁻¹¹ Nin baáboó Jesús á jum jwuhuchah, cáacwá caandih í mao yohop wat jī. Pánihna, weembút nin baáboó jum jwuhna, Jesúsdi h í mao yohatji pahjeh, áih táini doonádih wá naóh jibat peéh, weemdíhbut í mao yohíhna caá. Obohjeéhtih, Jesucristo weemdíh á túi wapachah, wá báadh jwuhna caá. Páant weemdíh á teo wáacachah enna, “Jesúsboó báadhni, chah wēpni á jumna caá. Caanjéh tigaá Pablodih wapni”, níhat cáacwá í niíj jéihna caá. ¹² Weemdíh í mawíhichah yuhna, yeéboó wá naóhni doonádih joinít, Jesucristodih jepahna, Diosjééh páantjeh ní túi jambipna caá. ¹³ Túbít yeejép yapna yuhna, Jesucristodih wá túi jenah joí cádahcan níit. Jon játih Davidbut yeejép á yapachah, nin pah át niíj daacáp tajī: “Diosdih túi jenah joinít, ded pah á naáwátdih wá naóh yapanap be”, át niíj daacáp tajī.* Á túi jenah joyát pah muntih weembút jwí Maáhdih túi jenah joinít, áih táini doonádih wāpī naóh yapana caá. ¹⁴ Pánihna, Jesúh táini doonádih wá naáwát peéh bita weemdíh í mao yohochah yuhna, caandih wá túi jenah joí cádahcan níit. “Jesucristoíh jumna, caandih jwéub boaniboó weemdíhbut á jwéub boobipna caá. Pánih boonanít, weemdíh níjééh á jumapboó á waadát túutbipna caá”, wá niíj jéihna caá. ¹⁵ Páant á chājat pínahdih jéihnit, yeebdih teo wáacat túut niijná, yeejép yapna yuhna, wāpī bohéna caá. Wá bohéátdih dawá ní joyóchah, yeebdih oinit, Dios dawá iiguipna bejnit déejidih á túi ubna caá. Pánihna, dawá caandih “Túina caá, Paá”, í niíj wēi naóhbipna caá.

¹⁶ Páant jwiítdih á chājat pínahdih náhninit, búdí wēina, Jesúh táini doonádih wá yabh naóhcan caá. Yeó jáap jumat pah wíh bácah á wēpa jéúwúchah yuhna, caandih chah táí jenah joiná caá wá chājap. ¹⁷ Nin baáboó jwí jum jwuhuchah, yeejép jwí yapatdih búdí wá jenah joicán caá. Obohjeéhtih, Dios pehbhoó jwí juibínachah, yeejép yapat wíhcah, chah túi wéinit jwí jumat pínahdih wá túi jenah joiná caá. ¹⁸ Nin baáboó jum jwuhna, dedé jwí enni buudní pínahjeh caá. Obohjeéhtih, Dios pehbhoó jumnidih buu jwí jéih encah yuhna, á buudcán níit. Pánihna, nin baáboó jwí ennidih búdí jenah joicánjeh, Dios pehbhoó ded pah jwí jumat pínahdih wá túi wēi jenah joiná caá.

5

¹ Nihat nin baáboó jumni buudní pínah

* 3:18 Ro 8.29; Gá 4.19; Fil 3.10 * 4:6 Gn 1.3 * 4:13 Sal 116.10

ã jumatdih jéihna, “Jwíih bácahbut buadní pínah ã jumna caá”, jwí niij jéihna caá. Jwí wunuchah, jwíih bácah ã moópipna caá. Obohjeéhtih, jwí wunat tättimah, Dios jáap bácah jwiítidih ã jwúb wühbipna caá. Caán bácahjih jwí jwúb wuncan niit. “Pánih jumna, jáap bácahjih Dios pehbhoó jwí jumbipna caá”, jwí niij wéi jenah joiná caá. ² Nin baáboó jum jwuhna, tabit yeejép yapna, biquí láana Dios pehbhoó bádí wá jumíhna caá. ³ Yégueh chóodih jwí dawihat pahjeh ã wühni pínah jáap bácahboodih bádí wá páina caá. ⁴ Búu nin bácahdih yohíhcan yuhna, jáap bácahboodih wá páina caá. Nin baáboó jum jwuhna, wíih bácah ã moopát pinahdih jéihna, Diosjeéh páantjeh jumat túut niijná, jáap bácah pínahdih bádí wá bidna caá. ⁵ Dios jwiítidih jáap bácah ã wühát pínahdih jätih át jenah joiijp taga. Pánihna, äih Túini Espiritudih jwiítidih ã wühuchah, caánboó “Yoobópdih jáap bácahdih meemdih ã wühbipna caá”, jwiítidih ã niij jenah joyát túutna caá.

⁶ Páant ã chäjat pínahdih jéihnit, úmcan, wá jgahcan caá. Búu nin bácahjih jum jwuhna, Dios pehbhoó wá bej jwuhcan caá. ⁷ Pánih jumna, ded pah jwí yapat pínahdih jéih encan yuhna, Jesucristodih túi jenah joinit, “Ä niijätji pahjeh wá túi yapbipna caá”, wá niij jéihna caá. ⁸ Nin baáboó jum jwuhna, wá wunat pínahdih úmcanjeh, wéi jenah joinit, jáap bácahjih jwí Maáh Jesucristojeéh bádí wá jumíhna caá. ⁹ Pánihna, Dios pehbhoó bejna, wá bej jwuhcanbut, biic yoobó jwí Maáh ã weñat pínahdihjeh wá chäjihna caá. ¹⁰ Japboó juibínit, jwiít nihat jwí Maáh Jesucristo pebhna jwí juibi ñuhbipna caá. Páant jwí juibi ñuhuchah, nin baáboó jumna, ded pah jwí chäjatjidih enniji jwí maáh ã ñiobipna caá. Páant ã ñiwichah, jwí jéih jweican niit. Pánihna, biic jwí Maáh ã weñat pínahdih ã túi chäjatji jib, ã túi wéi naóhbipna caá. Obohjeéhtih, biihboó ã túi chäjcatji jib, caandih ã wéican niit. Páant jwí yapat pínahdih jéihna, jwiítidih túi chäjat caá náahap.*

Dios jwiítidih ã wéi enat

¹¹ Dios ninboó ded pah jwí chäjatdih enna, caán ã weñat pínahdih jwí chäjcatji jib ã peéh chäjbipna caá. Páant ã peéh chäjat pínahdih úm yacna, bádí teo wáaquíhna, cáacwädih wá wép bohéna caá. Pánih bohéna, bádí oinit, wá teo wáaquíhatdih Dios ã túi jéihna caá. Pánihna, biic yoobó ñi jéihyat pínahdih yeebdihbut wá náah yacna caá. ¹² Páant niijnit, “Dedé jéihcat pínah weemdih wihcan caá”, wá niijcán caá. Obohjeéhtih, bitaboó ï yee naáwáchah joinit, “Niican caá. Pablo túi oinit, yoobópdih jwiítidih ã bohéna caá”,

ñi niiját pínah niijná, páant wá niij naáwáp be. Queét ï túi jígohatdihjeh wéi jenah joinit ï jumna caá. “Nihat jwiít judíowá ded pah jwí chäjatdih Pabloboó joyáh bojna, ã bohéat táican caá”, ï niij naóhna yuh caá. Páant niijnit, bita queétidih ï wéi enat pínahdihjeh ï jenah joyát ã táican caá. Obohjeéhtih, ded pah ïih caolih ã jumatdih caá jenah joyát náahap. ¹³ Biquína weemdih jühnitboó “Pablo tabit yójah bohé jibna, jenah joiicáni caá”, ï niij jühna caá. Obohjeéhtih, Diosdih bádí weñahna, páant wá bohé jibna caá. Bitaboó weemdih enihcannit, “Pablo ã jenah joyátjühjeh ã yee bohé jibna caá”, ï niijná yuh caá. Obohjeéhtih, yeebdih teo wáacat túut niijná, túi jenah joinit, yoobópdih wá bohéna caá. ¹⁴ Cristo jwiítidih bádí ã oyoachah jenah joinit, caandih jepahna, wá túi bohéna caá. Pánih oina, caán Cristo biicjeh jwí yéejat jib buadátidih ã jib chäj beedá wühát túut niijná, jwiítidih át wun wühap wut jï. Caandih jenah joiná, “Wíih pínah caá át wun wühjip taga”, niij jenah joinit, jwiít nihat jwí yéejat jib äjeéh wunnit panihnit caá jwí jumap. Jwí yéejat jib buadátidih jib chäj péanit panihnit jwí jumna caá. ¹⁵ Pánihna, Cristo nihat cáacwá jwí yéejat jib át wun wühap wut jï, caandih jepahnit, jwí náahat pah chäjnitji túut nuumnit, ã weñat pínahboodih jwí chäjat pínah niijná. Caán ã wunuchah yuhna, Dios át jwúb booanap tajï.

¹⁶ Jwí Maáhdih jwí jepahachah, ded pah jwí jenah joyátidih ã túut nuumáp be. Jätih nin baácdih boodih jenah joinit, ded pah cáacwá ï jígohatdihjeh ennit, “Túinit caá. Yeejépwá caá”, jwí niij en jwuhap be. Obohjeéhtih, búu páant jwí niij jenah joiicán caá, buca. Jätih Cristodihbut pánih jenah joinit, “Caánboó cáacjeh caá”, wá niij jenah joyóp yuh jï. Búu caandihbut páant wá niij jenah joyátjidih wá túut nuumáp be. ¹⁷ Ded Jesucristodih jepahni, äih jumna, jenah joyát túut nuumní ã jumna caá. Ded pah ã jenah joyát túut nuumná, ded pah ã chäjatbut túut nuumní ã jumna caá. Jätih ã weñat pínahdihjeh chäjni ã jumap be. Búu, túut nuumná, Túini Espiritu ã teo wáacachah, Dios ded pah ã weñat pínahboodih chäjni ã jumna caá, buca.* ¹⁸ Jwiitjeh páant jwí jéih chäjcah, Dios jwiítidih át túut nuumáp taga. Jätih, Diosdih enihcannit jum jwuhna, äjeéh jwí túi jum jwuhcap jï. Cristo ã wun wühatjih jwí enihcatdih Dios át cádahat túutap taga, äjeéh jwí túi jumat pínah niijná. Pánih chäjnit, jwiítidih bitadih át naáwát túutap be, queébtut caandih ï enihcatdih cádahnit, äjeéh ï túi jumat pínah niijná. ¹⁹ Nin pah caá ã niij naáwát túutap: “Nihat yéejnit jumna, Diosdih enihcannit jwí jumna caá. Jwiítidih bádí bidnit, Jesucristo jwí yéejat jib ã wun

* 5:10 Ro 14.10 * 5:17 Jn 3.3-7; Gá 6.15

wáhatdih jwí túi jenah joyóchah, áihwá chájnit, jwiítidih á túi pej jumna caá”, á niij naawát tútup jī. ²⁰ Pánihna, Jesúih jumna, cáacwáidih nin pah wāpī niij naoh yapana caá: “Yeebbát Jesucristodih jepahna, tútup nuumnit, Diosjeéh ní túi jumnú”, wá niijná caá. ²¹ Jwí Maáh Cristoboó biícjeh yéejat wihcanni át jumup wut jī. Obohjeéhtih, á yéej chájcah yuhna, Diosboó caandih jwí yéejat jīb át wun wáhat tútup wut jī. Jwí yéejat jīb buúdaátidih Cristoboó át jīb cháj beedá wáhpup wut jī. Pánt á jīb cháj beedá wáhatdih enna, Diosboó jwiít Cristoihwáidih ennit, “Queétdih dedé yéejat peéh á wihcan caá. Wá wáhdih wēi enat pahjeh muntih, queétdihbut wá wēi enna caá, buca”, á niijná caá. Pánihna, Cristoihwá jwí jumachah, Dios túini á jumat pahjeh muntih jwiítidihbut á túi jumat tútupna caá.

6

¹ Dios yeebdih búdí oinit, teo wáacna, ní yéejat peéh át yoh wáhpup taga. Jwiít, yeebbát Diosdih teo wáhnit jumna, nindih yeebdih wá naóhna caá: Áihwá jumna, yeebdih wá bohéatjidih ní túi jepahaá. “Wá jepahna caá”, niijná yuhna, á náahat pah chájcan, dedé pínah áta nihcan tagaá. Dios á oyatdih yap yohnitjeh níta jum tagaá. ² Jon játih Dios naawátidih naoh yapani nin pah át niij daacáp tajī:

“Wá náahni yeó jáap yeebdih búdí oina, ní uúbdidih jepahnit, wá teo wáacap jī. Pánih teo wáacnit, yeebdih wá túi upup jī”, Dios á niijná caá”, át niij daacáp tajī. (Is 49.8)

Buu caá á náahni yeó jáap á jumup. Buu yeebdih á túi ubat pínah niijná, caandih jepahna caá náahap.

Ded pah Pablo á jumat

³ “Bitá wá bohéatdih í jepahcan níit”, niijná, dedé yeejép chájcan, yeejép wāpī wéhecan caá. ⁴ Túinijeh wāpī jumna caá, “Pablo Dios á weñat pínahdihjeh chájna, caandih túi teo wáhní á jumna caá”, cáacwá weemdh í niiját pínah niijná. Dawá láa bita weemdh yeejép í chájachah yuhna, weemboó íjcanjeh wá jumna caá. Dawá láa moh yéejna yuhna, wá bohé cádahcan caá. ⁵ Nin pah caá yeejép wá yapap: Cáacwá weemdh í mawachah; nemat nuúboó í nemechah; dawá íjnit, míc wáac jwinít, í mao yohat tútuchah, yeejép wá yapap jī. Weém búdí teona; quíib chei tubachah yuhna, uoca daa júóhna; nuugúp wanna, yeejép wá yapap jī.* ⁶ Í náah chájatdih jenah joicán, wá túi jumna caá. Yeebdih teo wáacqihna, jwí maáih túini doonáidih túi jenah joinit, íjcanjeh, wá túi bohénap jī, ní túi beh joyát pínah niijná. Yeebdih túi

oinit, wá bohénachah, Túini Espiritu yeebdih á teo wáacatjīh ní túi jepahap jī. ⁷ Áih túini doonáidih naóhna, yeeceanjeh, Dios á wēpatjīh wá bohénachah enna, caandih teo wáhní wá jumatdih ní túi jéihna caá. Yoobópdih Dios á weñat pínahdih chájna, “Pablo yeejép chájni caá”, cáacwá weemdh í jéih niijcán caá. “Dios á náahat pah, túinijeh ní jumnú”, bitadidih wá niijchah, wá túi jumatdih enna, “Pablo yee bohéna caá á chájap”, í jéih niijcán caá. ⁸ Biquína weemdh í túi wēi enechah, bita í wēi encah yuhna, biquína í wēi naawáchah, bita yeejép í naawáchah yuhna, wá joyáh bojna caá. Yoobópdih wá bohénachah yuhna, biquína “Pablo yee bohéni caá”, í niij naoh yacna caá. ⁹ Nihat cáacwá í enepboó wá bohénachah, weemdh jéihna yuhna, biquína weemdh enah bojnit, “Oboh jumnijeh caá”, í niijná caá. Bitá weemdh í mawachah yuhna, wá báadh jwahna caá. Í mao yohat tútuchah yuhna, páantjeh wá jum jwahna caá. ¹⁰ Biquí láana jīgahna yuhna, Cristoih jumna, páantjeh wá wéina caá. Moh yéejni jumna yuhna, bitadidih túini doonáidih bohéna, queétdih búdí jīb jumni wáhat dée pah caá wá bohénap. Biíh pah bóonadidih bíbohcan yuhna, Cristoih jumna, búdí bíbohni dée pah wá wéina caá.

¹¹ Yeéb Corinto tátdidih moondih búdí oina, úmcan, tíccanjeh, ded pah yeebdih búdí wá náah yacatdih wá túi naoh daac beedánap be. ¹²⁻¹³ Yeéb wá weh panihnit ní jumachah, oinit, yeebdih wá naóhna caá. Yeebdih wá oi cádahcan caá. Obohjeéhtih, yeebboó weemdh ní oi cádahap jī. Pánihna, yeebdih búdí wá oyat biíc yoobó weemdhbut ní jwáub oyoó.

Jesucristoih nihcannidih á pej jumat tútupcat

¹⁴ Yeéb Jesucristoihwá áihwá nihcannit-boodih ní pej jumca bojoó. Túi pej jumnit pínah nihcan caá. Nindih ní túi jenah joyoó: Ded Jesúsdih jepahni, túinidih ápi chájihna caá. Obohjeéhtih, Jesúsdih jepahcanniboó, yeejépdih ápi chájna caá. Pánih jumna, biícidih í jéih jumcan caá. Yeejép chájni túi chájihniiboodih á yeejabipna caá. Túi chájihni yeejépdih á jéih yap yohcan níit. Ded Jesúih jumna, á naawátidih ápi túi jenah joiná caá. Obohjeéhtih, Jesúih nihcanniboó nemépwá í maáh á naawáchah joinit, ded pah Dios á jumatdih á jéihcan caá. Queét chénat pah í jenah joyát mácah á jumna caá. Pánih jumna, í jéih míc pej jumcan caá. ¹⁵ Jesucristo Satanásjīh mácah míc í jenah joyát á jumachah, í jéih míc pej jumcan caá. Biíc yoobó Jesúihwá Satanáihwájihbut mácah míc í jenah joyát á jumachah, biícidih í jéih jumcan caá. ¹⁶ Dios páantjeh jumni caá. Jwiít áihwá jumna, caandihjeh wēinit,

* 6:5 Hch 16.23

Ƶwí jephahna caá. Biíhdih wēinit, jephahna, āta túican tagaá. Jwiít Jesúhwa áihwā nihcannitdih pej jumna, í wēi jephahnidih jwiítbut Ƶwí wēi jephahat dée ā tobohna caá. Pánih jumna, yeeb Jesúhwa, Jesúhwa nihcannitdih ní pej jumca bojóo. Dios báadnih jumna, jwiít Jesúhwa bíicdih, áih mau pánihnit Ƶwí jumna caá.* Jon jātih ā naáwátidih naóh yapanit nin pah íť níj daacáp tají:

“ Weemboó queétdih túi pej jumna, í maáh wā jumbipna caá. Queétoó wíihwā jumna, weemdíhjih í wēibipna caá’, Dios ā níijná caá”, íť níj daacáp tají. (Lv 26.12; Jer 32.38; Ez 37.27)

¹⁷ Bita naóh yapanitbut nin pah íť jwáub níj daacáp tají:

“ Wíihwā nihcannitdih ní cádaahaá. Queétdih ní pej jumca bojóo. Í náah í chájat déedih yeebboó ní chájca bojóo. Páant ní cádahachah, weemboó yeebdih wā wēi enbipna caá. (Is 52.11)

¹⁸ Pánih wēi ennit, ní íp wā jumbipna caá. Yeebboó wā weh ní jumbipna caá’, Chah Wēpni Maáh ā níijná caá”, íť níj daacáp tají. (2S 7.14; 1Cr 17.13; Is 43.6; Jer 31.9)

7

¹ Pánihna, wā oinitá, nindih ní túi jehnah joyoo: “Ní yéej chájatdih ní cádahachah, yeebdih wēi ennit, wā túi pej jumbipna caá”, Dios ā níjíchah joinít, nihát Ƶwí yéejatdih Ƶwí cádah jíih. Dios ā jīgahat pínahdih chájhican, yeejép Ƶwí jehnah joyátidih cádahat caá náahap. Pánih túat nuumnít, túi jehnah joiná, ā weñat pínahboodih Ƶwí cháj jíih.

Corinto tútchidih moón í túat nuumát

² Weemdíh ní jwáub oi jehnah joyoo, páant mantih. Níjeéh jumna, deddih wā yéej chájcap jí. Bohéna, yeebdih wā yéej chájat túatcan, yeebdih wā yee dúuc waícap jí.

³ Páant níjnit, “Pablodih Ƶwí túi oicatjí jíib jwiítidih peéh chájat ā jumna caá”, yeebdih níj jehnah joyát túatcan, “Pablo túi chájni jíi”, wā níj jehnah joyát túatna caá. Wā jwíih níjájti pahjeh mantih, wā jwáub níijná caá: Yeebdih búdí wā oina caá. Pánihna, ded pah yapna, wunna yuhna, bíic yooobó yeebdih jehnah joinít, wā oi cádahcan níit. ⁴ “Queét Corintodih moón túi chájni jumna, wā naáwátidih í túi jephahbipna caá”, níj jehnah joinít, búdí wā wēina caá. Pánihna, yeejép yapna yuhna, yeebdih páantjeh wā wēi jehnah joiná caá.

⁵ Nin Macedonia baáboó wā juyáchah, weemdíh chooát ā wihcap be. Páantjeh yeejép wā yapap be. Dawá jaihnitboó “Ma túi chájcan caá”, weemdíh í níj jíihup be.

“ƵQueét Corintodih moón wā oinitboó í túi jum níit?” níj jehnah joinít, páantjeh yeebdih búdí wā náhni dahwanap be.* ⁶ Oboghéetih, Dios jīgahat yayániiboó weemdíh teo wáacnit, Tito wā pebh ā juyáchah, weemdíh búdí ā weñanap be. ⁷ “Queét í jwáub túi jumatdih enna, búdí wā weñep be”, weemdíh Tito ā níj naáwáp be. Páant ā níj naáwáchah joiná, weembút búdí wā weñep be. “Queét Corintodih moón Jesúhwa meemdíh búdí í bidna beé. ‘Yéej chájni, Pablodih búdí jwít jíghanap taga’, níj jehnah joinít, queétdih búdí íť jíghap wat be. Pánih jíghahnit, ma daac wahnidih ennit, íť túi jephahap tabe”, Tito weemdíh ā níj naáwáchah joinít, chah búdí wā weñep be.

⁸ Wā jwíih daácnjidih wah péanit, “Nin wā wēp naóh daacátjidih ennit, búdí í jíghahbipna caá. Páant wā wēp naóh daáccan, āta túi taga”, níj jehnah joinít, búdí wā jíghah jwuhup jí. Oboghéetih, mau ní jīgahat yayát doonádih joinít, weembút wā jíghacan caá. ⁹ Mau búdí wā wēina caá. Ní jíghat doonádih joinít, wēina wā chájcan caá. Oboghéetih, jíghahnit, túiniboodih ní túat nuumát doonádih joinít, búdí wā wēina caá. Dios caá yeebdih át jíghat túatup taga, ní jehnah joyátidih ní túat nuumát pínah níijná. Pánihna, wā daac wahniboó yéejacan, yeebdih át túi teo wáacap taga. ¹⁰ Dios ā náah yacat pahjeh Ƶwí yéejatdih jíghahna, yéej chájatdih Ƶwí cádahbipna caá. Pánih jíghahna, Ƶwí jehnah joyátidih túat nuumnít, túiniboodih Ƶwí chájbipna caá. Páant Ƶwí túat nuumúchah enna, úguipna Ƶwí bejat déejidih Diosboó ā túi ubbipna caá. Maátcanjeh Ƶwí jíghahna yuhna, túi túat nuumnít, búdí Ƶwí wēibipna caá, buca. Oboghéetih, bitaboó í yéej chájat jíib queétdih Dios ā peéh chájat pínahdih jíghahna yuhna, túat nuumíhcan, úguipna í bejbipna caá. ¹¹ Yeeb Dios ā náah yacat pahjeh jíghahnit, níť túi túat nuumép taga. ¡Ní jehnah joyoo! Nin pah caá níť túat nuumát: Mau jwuhna, ded yéej chájni ā yéejatdih enah bojcanjeh, yooópdih níť túat nuumát túatna caá. Ní yeejép jehnah joyátidih cádahnit, túat nuumnít, mau níť túi jehnah joyátidih wá jéihyat pínahdih weemdíh ní náah yacna caá. Pánihna, weemdíh ní wēi jehnah joi jwáhatjidih búdí níť jíghap wat be. Ní yéejat jíib Dios ā peéh chájat pínahdih búdí úmna, túi túat nuumnít, weemdíh jwáub eníhna, búdí níť bidip wat be. Dios ā weñat pínahdihjih níť chájap wat be. Det yéej chájnitdih níť peéh chájap wat be. “Mau, queét yooópdih chájni caá. Dedé yéej chájat peéh queétdih ā wihcan caá, buca”, wā níj jehnah joiná caá. ¹² Yeebdih daac wahna, yéej chájnidih níť peéh chájat pínahdih, ā yéej chájatjidihbut jehnah joicánjeh wā daac

* 6:16 1Co 3.16; 6.19 * 7:5 2Co 2.13

wahap jī. Obohjeéhtih, Dios yeebdíh enna, “Queét Pablodih yoobópdih oinit caá”, ā niij jenah joyátidih ſī tūi jéihyat pínah niijná, wā daác wahap jī. ¹³ Páant ſī tūit nuumátdih jéihnit, búdí wā wēina caá.

Tito ninboó jwáub jūnit, weemdíh nin pah ā niij wēi naáwáp be: “Queét Corintodih moón ī tūi tūit nuumátdih ennit, wā jġahatji ā yayáh bejep jī. Pánihna, búdí wā wēina caá”, ā niijp be. Páant ā niijátdih joinit, weembát chah yeebdíh wā wēina caá. ¹⁴ Tito ſī pebhboó ā bejat tūit chājachah, nin pah caandíh wā niijp jī: “Queét Corintodih moón Jesúhwā nin wā daác wahnidih ennit, ī tūi jepahbipna caá”, wā niijp jī. Pánihna, ſī tūi jepahatjidih jéihnit, Titodih jwáub ennit, wā tíccap be. Titodih wā niijátji biíc yoobó āt yapap wat be. ¹⁵ Tito ſī pebhna ā jūibínachah, caandíh tūi wēi jwááhnit, wā daác wahatdih ſī tūi jepahatdih náhninit, yeebdíh chah ā oi jenah joiná caá. ¹⁶ Būu tūi jepahnit, Dios ā weñat pínahdih ſī tūi chājatdih jéihna, túttimah biíc yoobó ſī jepahat pínahdihbut wā tūi jéihna caá. Pánih jéihnit, búdí wā wēina caá.

8

Jesúhwā dinero wahnit, moh yéejnitdih ī teo wáacat

¹ Būu wā úudwā panihnitá, biih naáwát ā jumna caá. Nin Macedonia baácdih jumni tútchinadih moón Jesúhwā múic wáacnit ded pah ī tūi chājatjidih yeebdíh wā naóhbiipna caá. Dios queétdih oinit, búdí āt teo wáacap taga. ² Queét tabit yeejép yapna yuhna, jwí Maáhdih tūi jenah joí cádahcan, búdí ī wēina caá. Pánih tūi jenah joiná, tabit moh yéejnit jumna yuhna, ſih dinerodih oicanjeh, bita chah moh yéejnitdih búdí ī wāh wáacap jī. ³ Weém ennijjeh tigaá yeebdíh wā naáwáp. Queét moh yéejnit yuhna, ī bíbohah pah bóo ī wāhup jī. Niñcan caá. Búdí pohba ī wāhup jī. Ī náahatdih jīb chājat pínahdihbut ī wāhup jī. Weémboó páant wā wāhat túatcah yuhna, queétjeh jenah joinit, páant bóo búdí weemdíh ī wāhup jī. ⁴ “Judea baácdih moón Jesúhwā moh yéejnitdih búdí teo wáaqulhna, nin pah bóo meemdíh jwí wāhndih queétdih ma wāhúú”, weemdíh ī niijp be.* ⁵ Pánih wāhna, wā jenah joyát chah ī wāhup be. Īih dinerodih ī wāhat pínah jātih, “Paá, ded pah ma weñat pínahdihjeh yoobópdih meemdíh wā chāj wāhbiipna caá”, Diosdih ĩt niijp wat be. Páant ī niiját túttimah, “Dios ā wutachah joinit, yeéb Jesúh doonádh bohé jibnitboodih ded pah ſī náahatdih jwí tūi teo wáacbiipna caá. Ded pah ſī wutachah, jwí jepahbipna caá”, jwiitdih ī niijp be. ⁶ Nit Macedonia baácdih moón ſih dinerodih

ī wāhatdih jenah joinit, yeéb Corintodih moonádhbut wā jenah joyóp be. “Ninjih moón búdí ī wāhat pah queétdih ī wāhat pínahdih ī ámoh páña naáh”, wā niij jenah joyóp be. Páant niij jenah joinit, Titodih nin pah wā niijp be: “Meém ſih dinerodih queétdih mat wāh wáac jwíihah túatup wat jī. Pánih jwíihnit, nihah ī wāh wáacni dinerodih ma jwáub ámohah túatut tūit niijná, ī pebhna ma jwáub bej páñaá”, Titodih wā niijp be. ⁷ Yeéb tūi chājnit jumna, jwí Maáh Cristodih ſī tūi jenah joiná caá. Ā naáwátdih tūi jéihnit, ſī tūi naóh yapana caá. Caán ā weñat pínahdihjeh búdí chājilna, yeebdih jwí bohéat pah tūi oinit, bitadih ſī teo wáacna caá. Pánih tūi chājnit jumna, ſiuh dinerodih oicanjeh, moh yéejnit Jesúhwádh teo wáaqulhna, biíc yoobó yeebdíh tūi wāhat caá náahap.

⁸ Páant niijná, yeebdíh wātna wā chājcan caá. Obohjeéhtih, nit Macedonia baácdih moón ded pah jġah ennit, moh yéejnitdih búdí ī teo wáacatdih yeebdíh wā naáwáp be, “Jwiitbut búdí jġah ennit, queétdih chah jwí wahbipna caá”, ſī niij jenah joyát pínah niijná. Páant ſī wāhuchah enna, “Queét Corintodih moón bitadih tūi jġah en teo wáacnit ī jumna caá”, wā jéih niijbipna caá.

⁹ Jwí Maáh Jesucristo jwiitdih búdí oina, ā teo wáacatdih jwiitdih tūi jenah joyát caá náahap. Nin baácbóo ā dei jūúwát pínah jātih, Diosjéeh jumna, nihah maáh ā jumachah, caandih dedé judhdah āt wihjican tagaá. Obohjeéhtih, nin baácbóo dei jūóhnit, ā maáh wēpatdih cádahna, jwiitdih teo wáacat tūit niijná, moh yéejni āt jumap wat jī. Pánih teo wáacna, jwiitboó moh yéejnit jumna yuhna, ájéeh jwí jumachah, jwiitdihbut dedé judhdah ā wihcan niit. Pánih jġah ennit, ā teo wáacatdih jenah joinit, jwiitdihbut biíc yoobó bitadih jġah ennit, teo wáacat caá náahap.

¹⁰ Nin pah wā niij jenah joiná caá: Īi jwíih jenah joyátji būu biíc jópchi ā yapna caá. Con jópchi, nin Macedonia baácdih moón ī jenah joyát pínah jātih, yeéb Judea baácdih moón Jesúhwā moh yéejnitdih jwíih teo wáaqulh jenah joinit ſiit jumap wat jī. Pánih teo wáaqulh jenah joinit, con jópchidih ſī wāhat pínah dinerodih ſiit ámoh jwíhip wat yuh jī. ¹¹ Pánihna, jātih tūi wēinit ſī teo wáac jwíihah pah, būubut biíc yoobó wēinit, ſī wāhat pínahdih wāh péaat caá náahap. Ded búdí dinerodih bíbohni chah ā wāhū naáh. Obohjeéhtih, ded nump bíbohni baini ā wāhū naáh. ¹² Tūi biíc yoobó wēinit, ſiuh dinerodih oicanjeh, wāhat caá náahap. Pánih wēi wāhndih Dios biíc yoobó ā wēi enbiipna caá. Obohjeéhtih, bií dée wihcanniboodih “Dinerodih ma wāhúú”, Dios ā niijcán caá.

* 8:4 Ro 15:26

¹³ Judea baácdih moón Jesúhwādh yeebdih wāhat tūttna, “Queét Corintodih moón moh yéejnit ī jama naáh”, wā niŷ jenah joicán caá. Obohjeéhtih, yeéb, queébtut biíc yoobó ñi túi jumat pínah niijná, páant wā wāhat tūttna caá. ¹⁴ Bua yeéb búdi bíbohniit jama, queét bíbohcanitboodih ñi jéih teo wáacna caá. Biih láa, yeéb moh yéejnit ñi jumachah, queéboó búdi bíbohniit, yeebdihbut ī jéih teo wáacipna caá. Pánih múic teo wáacnit, nihat Jesúhwā túi biíc yoobó jwī túi jumipna caá. ¹⁵ Jon jātih Moisés nin pah āt niŷ daacáp tajī: “Chah búdi jeémát ojdih jūi yacniiboó ā ubni yeó jāap ā jeémát pínahdihjeh ā bíbohoh be. Bainjeh ubniibut caán yeó jāap ā jeémát pínahdihjeh ā bíbohoh be”, āt niŷ daacáp tajī.*

Titowā Corintona ī bejat

¹⁶ Yeebdih wā oi teo wáaquihat pah muntih, Dios Titodihbut biíc yoobó oi teo wáaquihat āt wāhup taga. Páant ā túi oi teo wáaquihatdih ennit, “Túina caá, Paá”, wā niijná caá. ¹⁷ “Corinto tūtchidih moondih jwāub enedih ma bejeé”, wā niijichah jointit, “Júu, wā bejmi caá”, ā niŷ wēi jepahap be. Caandih wā naáwát pínah jātih, yeebdihbúdi teo wáaquihna, caanjéh ñi pebhna tub bejihni ā jumup be.

¹⁸ Caandih pej jumni pínah biih Jesúsdih jéihnidihbut ñi pebhna wā bejat tūttna caá. Ā pej jumni pínahdih nihat nin Macedonia baácdih jumni tūtchinadih moón Jesúhwā búdi ī wēi naóhna caá. “Caánboó Jesúh doonádih túi bohéni caá”, ī niŷ wēi naóhna caá. ¹⁹ Pánih wēi naóhniit, Judea baácboó wā bejchah, weemdih pej jum bejni pínahdihbut caandih ī űiwip be. Nihat yeéb Jesúhwā ñi wāh wáacni dinerodih jwī juibí wāhachah enna, “Queét biih baácdih moón Jesúhwā jwiitdih oinit, dinerodih ī wahachah, búdi ma teo wáacna caá, Paá”, Diosdih ī niŷ wēi naóhbiipna caá. ²⁰ űi wāhni dinerodih jwī túi en daobipna caá. “Pablowā jwīih dinerodih yee dáuc wáina caá īt chājap taga”, ñi niŷ jenah joicát pínah niijná, caán nihat túi wēi ennidih Titojeéh wā wahna caá. ²¹ Pánihna, jwī Maáh ā enechah, bitabut ī enechah, yoobópdih túi chājihna, biihdihbut Titojeéh wā wahna caá.*

²² Titowā ñi pebhna ī bejchah, bihdihbut jjeéh wā wahna caá. Caanbút jwī Maáhdih jepahni, túi teo wāhni caá. Dawá láa bitadih túi oinit, ā teo wáacachah, wā enep be. Yeebdih túi jenah jointit, “Queét Corintodih moón Jesúhwā űih dinerodih ī túi wāh wáacipna caá”, wā niŷ wēi naáwáchah jointit, caanbút yeebdih teo wáacadih búdi ā bejihna caá. ²³ Nit caá ñi pebhna wā wahnit: Titodih ñi túi jéihna caá. Caán wā chéen

caá. Jesúhwādh wā teo wáacachah, caán wājeéh teoni caá. Bitá chénewāboó ñi pebhna ājeéh bejnitdih ñi túi jéih jwāhcan caá. Queét chénat pah jwī Maáhdih túi teo wāhna, caandih túi weñanit caá. Páant ī jumachah enna, Jesúhwā queétdih ī űio wahap be. ²⁴ Pánihna, ñi pebhna ī juibínachah, queétdih ñi túi oi pej jumúu. Páant ñi oi pej jumachah enna, ñi oyatdih wā naáwátji biíc yoobó ā jumatdih bita Jesúhwā ī jéihbiipna caá.

9

¹ Judea baácdih moón Jesúhwā moh yéejnitdih teo wáacat tūttna niijná, dinerodih wahat pínahdih yeéb jātih űitát jéih tagaá. Pánih jéihniit ñi jumachah, bainjeh wā jwāub naóh daác wahna caá. ² Yeéb bitadih búdi ñi teo wáaquihatdih jéihniit, nihat Macedonia baácdih moón Jesúhwādh búdi niŷ wēi naóhna beé wā chājap be. “Queét Acaya baácdih Corinto tūtchidih moón Jesúhwāboó con jópchi Judea baácdih moondih búdi teo wáaquihat ī jenah joí jwīihip jī”, wā niijip be. Páant wā wēi naáwáchah jointit, queébtut Jesúhwā moh yéejnitdih búdi teo wáaquihat ī jenah joíná caá. ³ Dinerodih ñi ámohochah, ī teo wáacat pínah niijná, nit biíc peihcanit jwī údwā panihnitdih buu ñi pebhna wā wahna caá. Páant ī teo wáacachah, weémboó ñi pebhna wā juibínachah, ñi wāh wáac páini dinerodih ennit, yeebdih wā naáwátji biíc yoobó ā jumatdih nihat ī jéihbiipna caá. ⁴ Biquína nin Macedonia baácdih moón wājeéh ñi pebhna ī juibínachah, ñi wāhat pínah dinerodih ñi bíboh páicah, wā naáwátji biíc yoobó ñi chājcatdih enna, búdi wāta tūic tagaá. Yeebbút búdi űita tūic tagaá. ⁵ Yeebdih ī teo wáacat pínah niijná, Titowādh ñi pebhna wā bej páñat tūttna caá. “Moh yéejnitdih jwī teo wáacat tūttna niijná, nin pah bóo jwī wāh wáacipna caá”, ñi niijnji dinerodih ñi túi bíboh páñat pínah niijná, ī jéih teo wáacipna caá. Páant ñi wāh wáac páñachah, ñi pebhna wā juibínachah, yeebdih jwāub wāhat tūttna ā wihcan niit. Pánihna, ñi wēi wāhat pínahdih ñi túi bíboh páñáa.

Búdi wāhat caá náahap

⁶ Nindih ñi túi náhnaaá: Ded daocánnibitjeh ā momochah, daocánnijeh ā ubbiipna caá. Obohjeéhtih, dawá momniiboó dawá ā ubbiipna caá. Páant ā chājat dée pah, moh yéejnitdih teo wáacna, jwīih dinerodih oinit, bainjeh jwī wāhachah, Diosboó jwiitdih bainjeh ā wāhbiipna caá. Obohjeéhtih, túi weñit, búdi jwī wāhachah, Dios jwiitdihbut chah búdi ā wāhbiipna caá. ⁷ Yeéb űiuh dinerodih ñi wāh wáacachah, túi jenah joí, “Nin pah bóo caá weemdih jwī Maáh ā wāhat tūttna”, niŷ jenah jointit, űiuh dinerodih oicanjeh, wēi wāhat caá

náahap. “Bita weemdih í wáhat táutachah, páant bóojeh caá wá wúhup”, niijcánjeh wáhat caá náahap. Bita í niiját pínahdih jenah joicánjeh wáhat caá náahap. Páant, ñi túi wēi wáwhachah, Diosboó yeebdih ā wēi enbipna caá.* ⁸ Ñi náahat chah Dios yeebdih ā wáwhipna caá, ñi bíbohátjīh bitadīh ñi túi teo wáacat pínah niijná. Páant ā wáwhachah, chah dawádih ñi jéih teo wáacipna caá. ⁹ Jon jātīh David nin pah át niij daacáp tajī:

“Ded táiniiboó moh yéejnitdih ā túi wēi wáwha caá. Páant ā wáwhachah, Dios caandīh ā jwáub wáwhipna caá, páantjeh bitadīh ā jwáub túi teo wáacat pínah niijná”, át niij daacáp tajī. (Sal 112.9)

¹⁰⁻¹¹ Dios jwī momat pínah, jwī jeémát pínahdihbut wáwhni,* bitadīh ñi wáhat pínahdihbut yeebdih búdí ā wáwhipna caá. Páant ā wáwhachah, bitadīh chah ñi jéih teo wáacipna caá. Dios yeebdih chah ā wáwhachah, yeebboó túi wēinit, queét Judea baácđih moón moh yéejnitdih ñi wáwhnidih jwiítđih ñi wáwh yapaat táutna caá. Páant ñi wēi wáwhachah enna, queét nihat Diosdih wēinit, “Queét jwiítđih í teo wáacat túina caá, Paá”, í niij wēi naóhbiipna caá. ¹² Túi wēi wáwhnit, Jesúhwádih búdí ñi teo wáacna caá. Páant ñi teo wáacachah, dawá Diosdih búdí í wēi naóhbiipna caá. ¹³ Páant ñi túi wēi wáwhachah enna, yeeb Jesúhwā ñi jumatdih nihat cáacwā í jéihbiipna caá. Bita Jesúhwā ñi túi chājatjīdih ennit, “Paá, queétboó Jesúh táini doonádih naóhniitjeh niican, téi jepahnit caá. Pánih jumna, jwiítđih, bita míhwádihbut teo wáacat táut niijná, jwiítđih téi wēinit íih dinerodih í wahap taga. Páant í jumatdih meemdih búdí jwī wēina caá”, í niij wēi naóhbiipna caá. ¹⁴ Queét Judea baácđih moón yeebdih jenah joinit, búdí oina, nin pah í niij wēi naóhbiipna caá: “Paá, queétđih búdí oinit, ma túi teo wáacachah, queét jwah jwiítđihbut búdí oinit, í túi teo wáacap be. Pánihna, jwiít nihatdih búdí oinit, ma teo wáacatđih túina caá”, í niijbiipna caá. ¹⁵ Dios búdí oinit, teo wáacat táut niijná, jwiítđih wán wáwhnit, ā túi ubat pínah niijná, ā wáwh Jesúsdih át wah deyajip taga. Pánih wahna, chah túini ā chājatjīdih jenah joinit, “Búdí ma teo wáacatđih túina caá, Paá”, caandīh jwī wēi niij jīih.

10

Pablo Jesús ā naáwát táutni ā jumat

¹ Bua nindih ñi náhninaá. Weém, Pablo, yeebdih jwiíh bohénijeh tigaá. Obohjeéhtih, yeeb weemdih nin pah ñi niij yeena caá: “Pablo ninboó jwiíjeh jumna, cáacwádih úmna, jéih naóhcanni pah ā jumna caá.

Obohjeéhtih, bíaboó jumna, úmcanjeh jwiítđih jūih naóh daác wahni caá”, ñit niij yeenap wat be. Cristo cáacwádih oinit, teo wáaquihna, íjcan táiniijeh naóhni át jumap wat jī. Páant táiniijeh ā naáwátjī pah mantih weembát íjcan táiniijeh yeebdih wá naóh daác wahna caá. ² Pánih íjcan táiniijeh naáwíhna yuhna, yee naóhniitdih wá wēp naóhna caá. Ñi pebhna wá jwibínachah, ñi túi chāja chaáh, páant bóojeh, ñi yeeatdih ñi cádahá, “Pablo jwiítđih jūihná”, niijná. Ñi cátił jumnit, weemdih nin pah í niij yeena caá: “Diosdih jepahcannit í jenah joyát biic yoobó Pablobat ā jenah joiná caá. Pánih jenah joí bohéna, Cristodih weñaihan, ā weñat pínahdijeh ā bidna caá. Pánihna, Cristo ā naáwát táutni niican caá”, queét ít niij yeenap wat be. Páant niijnitdih búdí wá jūihbiipna caá. ³ Diosdih jepahcannit míc naóhna, queét í jenah joyátjīhjen chah ípī niijná caá. Obohjeéhtih, weembát cáacjeh jumna yuhna, queét í chājat pah weémboó wá chājcan caá. Weemdih yeejép naóhniitdih Dios ā wēpatjīh caá chah wāpī niijp. ⁴ Pánihna, Diosdih yap yohnitdih weém túi yoobópdih wá wēp naóhna caá, í yap yohatdih í cádahat pínah niijná. Pánih wēp naóhna yuhna, wá jenah joyátjīhjen wá jéih cádahat táutcan caá. Obohjeéhtih, Dios ā wēpatjīh í yap yohatdih wāpī cádahat táutna caá. Caandīh yap yohnit, í jenah joyát yeejép ā jumatdih Dios ā wēpatjīh nihat cáacwádih wá jéihyana caá, yeejép í jenah joí cádahat pínah niijná. ⁵ “Nin pah caá Dios ā jumat”, niij yee naóhniitdih ā wēpatjīh wá cádahat táutna caá. Cáacwā Diosdih í jéihyat déedih jāhat panihnidih ā wēpatjīhjen wá jéih yohna caá. “Maá Jesús, weemdih ma túi teo wáacá, meemdih yap yohcanjeh, yeejép wá jwáub jenah joicát pínah niijná”, jwiít nihatdih niiját caá náahap.* ⁶ Ñi pebhna wá jwibínachah, yeejép jenah joicánjeh, caandīh ñi túi jepahatdih enna, det jwī Maáhdih yap yohna, páantjeh yeejép jenah joinitboodih búdí wá peéh chājbiipna caá.

⁷ Yeeb wíih bácahdijeh ñi jéihna caá. Obohjeéhtih, wá jenah joyátboodih ñi jéihcan caá. “Weem caá Cristo ā naáwátđih naóh yapaat táutni”, ded niijnitdih nin pahbut niij jenah joyát caá náahap: “Pablobat biic yoobó ā naáwátđih naóh yapaat táutni caá”, ā niij jenah joyó naáh. ⁸ Obohjeéhtih, yeeb nin pah ñi niijná caá: “Pablo nin pah ā niijná caá: ‘Corintodih moondih Dios weemdih bohénadih ā bejat táutap be’, niijnit, jwiítđih maáh dée ā jumna caá”, ñit niijp wat yuh be. Obohjeéhtih, ā bohéat táutni jumna, wá tíccan caá. Dios beé ñi pebhna weemdih ā bejat táutap be, áih táini doonádih naóhna, yeebdih wá teo wáacat pínah niijná. Páant ā

* 9:7 Lc 6.38 * 9:10-11 Is 55.10 * 10:5 Ef 6.11-17

naawát túatni jumna, yeebdíh yeejáihcan, ñi túi jumát pínah niijná, áih wépatjéh yeebdíh wá bohénap jī. ⁹ Pánihna, wēp naóh daác wahna yuhna, yeebdíh úumaihcán, ñi túi túat nuumát pínah niijná, yeebdíh wá daác wahap be. ¹⁰ Biquína ñijeéh jumnit nin pah it niijíp wut yuh be: “Pablo naóh daác wahna, úum náah jumni maáh dée pah táb wēpép á wutna caá. Obohjeéhtih, ninboó jáohna, oboh jumniyeh á jumna caá. Pánihna, á bohéni doonábut oboh naawátjeh caá”, it niijíp wut be. ¹¹ Páant í niijíchah yuhna, í niiját pah wá nihcan caá. Wá wēp naóh daác wahat pahjeh muntih, ñi pebhna juibínti, ñi túi túat nuumát pínah niijná, biíc yoobó wēp naóhni wá jumvipna caá.

¹² Biquína ñijeéh jumnit, túi jéihcan yuhna, “Bita í jéihyat chah jwítboó jéihnit caá. Bita Diosdih í teo wáhat chah teo wáhnit jwí jumna caá”, it niij míc weñep wut yuh be. Obohjeéhtih, páant niij wéina yuhna, túi jeh nah joicánnit, Diosdih túi teo wáhnit nihcan caá. Queét í jehah joyát pah weémboó wá jehah joicán caá. ¹³⁻¹⁴ Weém cáacwá í maáh nihcan caá. Obohjeéhtih, jwí Maáh Jesucristo á wutatdih jepahnit, caandih teo wáhnijeh caá. Yeebdíh bohénadih á jib bejat túutuchah, wá jepahap jī. Wá jehah joyátjeh nihcan, Diosboó weemdih á wahachah, yap yohcanjeh, á wutatdih wá jepahap jī. Páant á wutatdih jepahnit, Jesúh túini doonádh yeebdíh jwíh bohéni wá jumap jī. Pánih jwíh bohéni jumna, weemdih wēp naawát caá náahap. Ded pah wá bohéat pinahdih jwí Maáh weemdih á naawáchahjeh joinit, wápi bohéna caá. Wá jehah joyátjehjeh wá bohécan caá. ¹⁵ Yeebdíh yee bohénitji í wéi niiját pah, weémboó wá wéi niijcán caá. Bita í bohénitjidih ennit “Queétdih weémboó wá túi bohénachah, Cristodih it jepahap taga”, wá niij wéican caá. Wá tewatdihjeh wá wéi naóhna caá. Yeebdíh jwíh bohéni jumna, Cristodih chah ñi jehah joyát pinahdih wá náah yacna caá. Pánih náah yacna, ñi pebhna jwáub bohénadih wá bejihna caá. ¹⁶ Pánih bohénit, jwí Maáh á weñat pinahdih ñi túi chájachah ennit, biih tútchinadih moonádbut bohénadih wá bejvipna caá. Pánihna, ñiuh baác yehboó bejnit, bita bohé jwahcannitboodih wá naóhvipna caá. Jesúh doonádh joi jwáhcannitdihjeh naóhna, bita í bohénitjidih “Wá túi bohéatji jib queét jwí Maáhdih í túi péna caá”, wá niijcán niit. ¹⁷ Páant niijnit, jon játih Dios naawátidih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajī: “Weemdih dedé judhdát wilhcan caá”, í niijcá bojo naáh. Obohjeéhtih, jwí Maáh Dios, nihát jéihni, weemdih á túi teo wáacáp be’, í niijí naáh”, át niij daacáp tajī.* ¹⁸ Det queétdih “jwíit caá túi bohénit”, niij

jehah joinitdih Dios á wéi encan caá. Obohjeéhtih, “Caán caá túi bohéni”, jwí Maáh Cristo á niijniboodih Dios á túi wéi enna caá.

11

Yeenit í bohéat á tobohat

¹ Ded á túi chájatjidih bitadih á wéi naawáchah, ápi túican caá. Páant naawát á túicah yuhna, ded pah wá chájatdih bita yeebdíh í yeeatdih wá naóh yoobávipna caá. ² Weém jī Jesúh túini doonádh yeebdíh wá jwíh bohénap jī. Dios yeebdíh búdi á oyat biíc yoobó weembát yeebdíh wá oina caá. Pánih oinit, Cristodih jepah cádahcan, ájeéh biícidih ñi jumatdih yeebdíh búdi wá náah yacna caá. ³ Obohjeéhtih, bita yeejép í bohéatdih yeéb ñi joyát pinahdih búdi wá úum yacna caá. Jon játih mai pah jigohni Satanás Evadih búdi át yee naawáp wut jī. Páant á yee naawátidih jepahnit, Eva Dios biícidih mi jumatdih mit cádahap wut jī. Páant á yeeatdih mi jepahatji dée pah muntih, bitaboó í yee bohéatdih yeebbát jepahnit, Cristodih ñi cádahíhatdih búdi wá úum yacna caá.* ⁴ Det wá bohéatji pah bohécan, “Jesús nin pah jumni caá”, niij yee bohénadih ñi pebhboó í juibínachah, ñit wéi jwááhji tagaá. Yeebdíh wá bohéatji biíc yoobó í bohécan yuhna, ¿dépanihna jehah joicánjeh, queétdih ñi jepah? “Nin pah caá Túini Espiritu á chájap”, í niij yee bohénachah, ñit joijí tagaá. Caandih wá naawátji biíc yoobó í naóhcah yuhna, ¿Dépanihna queét yee bohénitboodih yeéb ñi jepah? Jesúh túini doonádh wá naawát túttimah, ¿Dépanihna yeéb yee naóhnitboodih ñi túi joi? Páant ñi chájachah enna, Cristodih ñi péé cádahat pinahdih wá úum yacna caá. ⁵ Queét yee bohénit “jwíitboó Dios á bohéat túatnit bita á wahnit chah jéihnit jwí jumna caá”, í niijíchah yuhna, “Weém Dios á bohéat túatni wá jumuchah, weemdih chah jéihnit nihcan caá”, wá niij jehah joiná caá. ⁶ Túi wéheni nihcan yuhna, Dios naawátidih túi beh joini caá wá jumap. Á naawátidih wá bohénachah joinit, páant wá jumatdih yeéb ñi túi jéihna caá.

⁷ Nindih ñi túi jehah joyoó: Yeebdíh Jesúh túini doonádh bohéna, wápi jib wáuhcap jī. Páant wá bohéat jib wáuhcanjeh, moh yéejni dée wá jumap jī. Pánih jumna yuhna, yeebboó moh yéecanjeh, ñi túi jumát pínah niijná, yeebdíh wá túi teo wáacáp jī. Pánih teo wáacna, ¿yeebdíh wá túi chájacannit beé? ¿Weembát yeebdíh jib wá niij jīh, queét bita bohénitdih ñi wéi enat pah, weemdihtut ñi jwáub wéi enat pínah niijná? ⁸ Obohjeéhtih, yeebdíh wá bohénachah, biih tútchinadih moón dawá Jesúh wá ñijeéh wá jumát pínah niijná, íih dinerodih weemdih í wáuhap jī.

* 10:17 Jer 9:24

* 11:3 Gn 3:1-5; 13

Yeebdih teo wáacat túnt niijná, i wáhnii dinerodih nuumát dée wá chájap be. ⁹ Nijééh jumna, bií dée bibohcan yuhna, yeebdih dinerodih wápi úbhcap jì. Jwí údwá panihnit Macedonia baacdih moón Jesúh wá ñi pebh wá jumuchah, nihat wá náahatdih i ub juibinap jì. Páant i ub juibinachah, yeebdih dinerodih wá úbh tac buugácap jì. Túttimahbut, yeebdih wá úbh tac buugácan niit.* ¹⁰ Cristo yoobópdih á naawát pah, weembát áh jumna, yoobópdih nindih wá naóhna caá: Jesúh túni doonádih jíb wihcanjeh yeebdih wá bohéatdih búdi wá wéi naóhna caá. Biíc yoobó jíb wihcanjeh wá bohéat pinahdihbut nihat ñih baacdih moondih jéihnit, páant wá wéi naawát dih joinit, “Caán dée ápi chájcan caá”, i niijcán niit. ¹¹ Yeebdih dinerodih wá úbhcatjidih jenah joinit, ¿ded pah tigaá ñita niij jenah joi? “Pablo jwiitdih jíb úbhcan, jwiitdih á oican niit”, ¿ñi niij jenah joi niit? Niican caá. Yeebdih búdi wá oina caá. Páant wá oyatdih Dios á jéihna caá. ¹² Jíb wihcanjeh páantjeh yeebdih wá bohébiipna caá, queét yee bohénitboó “Pablo ded pah yeebdih á bohéat biíc yoobó caá jwiitbut jwípi bohéna caá”, i yee niijchah joinit, queétdih ñi joyáh bojat pinah niijná. Queét yee bohénit i bohéatji jíb yeebdih ipí úbhna caá. Obohjeéhtih, weémboó wápi jíb úbhcan caá. Pánihatdih túi jenah joinit, mácah jwí jumatdih ñi túi jéihbiipna caá.

¹³ Pánih chájnit yoobópdih Jesús á bohéat túntnit niican, queét yeenitjeh caá. “Jwiit caá Jesús á bohéat túntnit”, niij naóhna yuhna, á wahnit niican caá. Páant niijná, wá jumát dée pah i jumáhip yuh caá. ¹⁴ Pánihna, yeenit jumna, páant i chájat pinahdih wáát jéihyep be. Yeejépwá i maáh Satanásbut biíc yoobó ápi chájna caá. Dawá láa caanbút yeena, túini ángel, Dios á wahnit pah á miíc jigohana caá. ¹⁵ Satanás á chájatdih jéihna, caandih teo wáhnitbut “Jesús á wahnit caá”, niij yeenit, Diosdih teo wáhnit pah i jumáhatdih wáát jéihyep be. Túi chájcanit jumna yuhna, túi chájnit dée pah i jumáhipna caá. Pánihna, Diosboó nihat i yeeatji jíb queétdih búdi á peéh chájbiipna caá.

Pablo yeejépwá á yapatji

¹⁶ Bui jwuhna, ded pah wá jumátjidih wá wéi naóhbiipna caá. “Pablo á túi chájatjidih tub wéi naóhniabeh caá”, weemdih ñi niij jenah joicáh, á túimi nacaá. Obohjeéhtih, weemdih páant niij jenah joiná yuhna, ded pah wá yapatjidih wá wéi naawáchah, bainibit ñi joi jwáhuú. ¹⁷ Yeebdih pánih naóhna, jwí Maáh Jesús weemdih “Ma yapatjidih ma naawá queétdih”, á niijcáh yuhna, ded pah wá yapatdih wá naóhbiipna caá. ¹⁸ Dawá bitaboó ded pah i túi

chájatjidih wéi naóhna, weembát ded pah wá yapatjidih wá wéi naóhbiipna caá. ¹⁹ Yeebboó “Chah túi jéihnit jwí jumna caá”, ñi niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, yee naóhnitboó i naawáchah yuhna, ñi túi wéi joiná caá. ²⁰ Queét ñi maáta dée, yeebdih búdi i wutachah, ñi túi wéi joiná caá. Dawá láa ñih dinerodih i yee déuc wána caá. “Jwiit nihat jéihnit jwí jumuchah, jwiitdih ñi túi weñéé”, ipí niijná yuh caá. Biíh láa yeebdih iijnit, i maó tícana caá. Páant yeejépwá yeebdih i chájachah yuhna, ¿Dépanihna páantjeh queétdih ñi túi jepah? ²¹ Nijééh jumna, “cáacwádih úmni”, ñi niijná, queét i chájat pah weémboó wá chájcap be. Páant wá chájat pinahdih wá úmatjidih naóhna, wá tícana caá. Queét i chájat pah chájcan yuhna, Jesús á wahnit wá jumatdih ñi túi jéihyat pinah niijná, weembát ded pah wá yapatjidih wá wéi naóhbiipna caá.

²² Queétdih bita chah jéihnit jumáhipna, “Jwiit judiówá jwí jumuchah, jwiitdih ñi túi weñéé”, yeebdih ipí niijíp wat be. Obohjeéhtih, weembát judío man tigaá. Queétdih “Jwiit Israel á jaimená, Dios á ñionitji jwí jumna caá”, yeebdih ipí niijíp wat be. Obohjeéhtih, weembát Israel á juma man tigaá. Queétdih “Jwiit Abraham á jaimená, Yeebdih wá túi cháj wáhbipna caá”, Dios á niijnitji caá”, yeebdih ipí niijíp wat be. Obohjeéhtih, weembát Abraham á juma man tigaá. ²³ Queétdih “Cristodih teo wáhnit jwí jumna caá”, yeebdih ipí niijíp wat be. Páant i niijchah joinit, nin pah yeebdih wá niijná caá: “Weembát Cristodih teo wáhnit man tigaá. Weém caá bácah queét i tewat chah búdi teoni”, yeebdih wá niij naóhna caá. Páant niij naóhna, páantjeh jenah joicánnit i wéheat pah naóhna yuhna, wá tícana caá. Queét i teo wáhat chah Cristodih wápi teo wáhp be. Jesúh túini doonádih wá bohéatji peéh dawá láa nemat muúboó weemdih i nemep jì. Dawá láa weemdih i puñap jì. Dawá láa cáacwá weemdih i maó yoháhip jì. Páant i maó yoháhipchah, weém yeejépwá yapap jì.* ²⁴ Cinco láa jwiit judiówá jwí maáta weemdih it tewat túntup tají. Weemdih i tewat jumát pah, tubit yéj chájnitdih momo jwí chóo cooh jumni tópnajih i puñat biíc yoobó treinta y nueve láa weemdih i puñap jì.* ²⁵ Biíc peihcanni láa Romanowá weemdih teonit, máa doóbnajih i puñap jì.* Biíc láa weemdih mawáhipna, jeejih i yohop jì.* Biíc peihcanni láa búdi jáaj chóojih jib bejna, jwí daabáp jì. Biíc láa daabnit, máa naadih teonit, búdi muj tacdih pah daa jóoh, caán yeó jáap pah táah bej, jwáub pah túo bejat

* 11:9 Fil 4.15-18 * 11:23 Hch 16.23 * 11:24 Dt 25.3 * 11:25 Hch 16.22 * 11:25 Hch 14.19

dée wā jumuchah, ī ubup jī. Pānihna, caán láa, wā wunhip jī. ²⁶ Dawá láa Jesúh tání doonádih bohénit, yuúp wā jib bejep jī. Pānih bohé jibnit, búdí yeejép wā yapap jī. Biíh láa tobohni mujnadih wā bejep jī. Biíh láa namáboó jib bejchah, bíí déedih chewe mao dáuc wáyat dée ā tobohó jī. Biíh láa wā déewájuh weemdíh ī yeejalhip jī.* Biíh láa judiowā nihcannitbut weemdíh ī mawíhip jī.* Tútchinaboó, tútchi wihcapboó, búdí mujboobát wā jumuchah, wunat dée ā tobohó jī. Biíh láa “Jwiít Jesúhwā caá”, níj yeenit, ī mawat dée ā tobohó jī. ²⁷ Jesúh tání doonádih bohéna, búdí wápi tewep jī. Pānih teona, dawá láa úocanjeh wā bohé daa júúwup jī. Dawá láa jeemát wihchah, nuugúp tubachah, tabit taca jootóchah, búdí yeejép wā yapap jī. Dawá láa dawát pínah yéguébut wihchah, búdí cábuchah, yeejép wápi yapap jī.

²⁸ Pānih yeejép yapna, páant bóojeh át nihcap jī. Yeó jáap jumát pah nihát Jesúhwā “caandih cádahna”, níijná, búdí wápi náhni dahwana caá. ²⁹ Biíc Jesúh ā tubáp chūúúchah, weembát tubáp chūúhni pah wā jumna caá. Bitá Jesúhdih ī yéej chájat tútuchah enna, queét yeejépwáboodih búdí wā íjna caá. Pānihna, yeeb nihát Jesúhwā, wā weh dée ní jumuchah, yeebdih úum yacna, yeejép wápi yapna caá.

³⁰ Páant yeejép wā yapatjidih wēi naóhna, ded pah wā túi chájatdih yeebdih wā wēi naóhcan níit. Obohjeéhtih, wā wēpcatjidih yeebdih wā wēi naóhbpna caá. ³¹ Páant wā naáwáchah joinit, “Yoobópdih caá páant ā níiját”, Dios ā níj jéihna caá. Caán caá jwí Maáh Jesucristo íp. Pānihna, yeó jáap jumát pah “Paá, meemjéh nihát jéihni, chah wēpni caá”, túi wēi níiját caá náahap. ³² Weém Jesucristodih wā jwiíh jepahat túttimahbitjeh, Damasco tútchiboó wā jumuchah, caán tútchidih moón ī maáh, Aretas nump jumni, weemdíh át tewat tútup wut jī. Pānihna, nihát Damasco tútchi wáihyat júdu jécnadih áih soldadowádih át pánat túat wut jī, wā bac bejchah ī tewat pínah níijná. ³³ Páant ī pánachah enna, wā chéenwā búdí wuhdih weemdíh waadát túttnit, wáihyat júdudih jumni muú enat jécmant ī cádah deyanap jī. Pānih cádah deyanit, ī teo wáacachah, moh yéejni wā jweyép jī.*

12

Pablo oo jumát dée ā enat

¹ Búu weemdíh ded pah biíh ā yapatjidih wā jwúub naóhbpna caá. Queét yee bohénitboó “Jwiítjeh caá oo jumát dée jíghatdih enna, chah jéihnit jwí jumap”, ī

níj naóhna yuh caá. Obohjeéhtih, jwí Maáh weemdíhbut oo máh enat dée pah ā jíghap jī. Páant ā jíghatjidih yeebdih wā naóhbpna caá. Ded pah weemdíh ā jéihyaatdihbut wā naóhbpna caá. ²⁻³ Catorce jópchi játih Dios weemdíh japboó ā ub páuh laab bejep jī. Ded pah ā ub páuh laab béjatjidih wā jéihcan caá. Wíih bácahdih, wíih caolihdihjeh ā ub bej déeji oo júmat pah enatjidih, wā jéihcan caá. Diosjeh caá ā jéihyep. ⁴ Á pebhboó, Paráiso wát jumapna julbinit, ā naáwáchah wā joyóp jī. Jwiít cáacwájuh jwí jéih naóh buujácat déedih wā joyóp jī. Páant caandih wā joyóchah yuhna, weemdíh ā jwúub naóh yapaat tútcap jī. ⁵⁻⁶ Páant weemdíh ded pah ā yapatdih wēi naáwíhna yuhna, weemjéh ded pah wā jumátidih wā wēi naóhcan níit. Obohjeéhtih, yoobópdih ā jumuchah, wā jwúub naáwáchah níhna, áta túi taga. “Pablo túini oo júmat dée pah enna, Jesús ā wahni nacaa”, ní níj weñatdih yeebdih wā náah yaccan caá. Obohjeéhtih, ded pah wā chájatjidih, ded pah wā bohéatjidihbut jenah joinit, “Pablo jwí Maáh ā bohé jibat túttni caá”, ní níj jéihyatdih wā náah yacna caá. Weemjéh wēpcanni wā jumátidih ní jéihyat pínah níijná, búu ded pah biíh wā yapatjidihbut yeebdih wā naóhbpna caá. ⁷ Chah túini oo júmat déedih enna, “Weém caá bácah chah jéihni”, wā níj jenah joyát weemdíh ā tobohna caá. Páant ā tobohát pínahdih jéihna, Dios Satanásdih weemdíh yeejép át yapat tútup taga, “Weemjéh wēpcanni caá”, wā níj jenah joyát pínah níijná. ⁸ Pānih jumna, biíc peihcanni láa jwí Maáh Jesúsdih caán yeejép yapatdih ā yohat pínahdih wā úubup yuh be. ⁹ Obohjeéhtih, weemdíh nin pah ā níj jepahap be: **“Caandih wā yohcan níit. Obohjeéhtih, caandih yohcan yuhna, meemdíh búdí oinit, wā túi teo wáacbpna caá. Pānih wēpcannijeh jumna, wā oi teo wáacat pínahdih chah ma bidbpna caá. Pānihna, meemdíh búdí wā teo wáacachah ennit, wā wēpatboodih nihát cáacwā ī jéihbpna caá”,** Jesús weemdíh ā níj jepahap be. Páant ā níijíchah joinit, wā wēpcatdih wā wēi naóhbpna caá, ā wēpatjth weemdíh búdí ā teo wáacat pínah níijná. ¹⁰ Páant tigaá Jesúh wā jumát jib yeejép yapna, búdí wā wēina caá. Bitá weemdíh yeejép ī wēhenachah, yeejép ī chájachah, ī jíghanachah, dedé biíh weemdíh yeejép ā yapachah yuhna, wápi túi jumna caá. Pānih wēpcanni wā jumuchah, Jesús ā wēpatdih chah búdí bidnit, “Weém jéihcanni wā jumna yuhna, ā teo wáacatjth wā túi buujábpna caá”, wā níj jéihna caá.

Corinto tútchidih moondih búdí ā jíghat

* 11:26 Hch 9.23 * 11:26 Hch 14.5 * 11:33 Hch 9.23-25

¹¹ Bita weemdíh yeejép i naáwáchah joinít, yeebboó queétdih ñi naóh bóod chuñuchah, áta túi tagaá. Obohjeéhtih, páant ñi ni-ijcáh, weemjéh yeebdíh wá míic wēi naóhna caá. Weém oboh jumni dée wá jumuchah yuhna, queét yee bohénit “Jwiit caá bácah Dios á bohéat táutnit”, niijnítboó wá chah i jumcan caá. ¹² Ñijeéh wá jumuchah, Dios á naáwát táutni wá jumatdih jéutlhna, á wēpatjéh weemdíh búdí ápi teo wáacáp jī. Páant á teo wáacachah, dawá láa wannitdih boonit, nemépwádhbut wá yohop jī. Pánih chājnit, jwiit cáacwá jwí jéih chájca naáhdih á wēpatjéh wá chāj jéutap jī. Weemdíh enihcannit i yéejahhichah yuhna, wá chuuná yuhna, wá teo cádhacáp jī. ¹³ “Pablo jwíjeéh jumna, biíh táтчidih moondíh á túi chājat pah jwiitdih á túi chájcap jī”, zyeéb ñi niij jenah jói níit? Nihat táтчidih moondíh biíc yoobó wápi túi chájna caá. Obohjeéhtih, yeebdíh wá wíih pínah dinerodih wá úbh tac buugácap jī. Pánih úbh tac buugácap, yeebdíh wá yéej chājnit jī? Caán yeejép á jumuchah, wá jīgahna caá. Caán yéejatdih weemdíh ñi yohoó.

Ī pebhna á jwúub jib bejat pínah

¹⁴ Nin wá naáwát pínahdih ñi túi joyoó: Chéne láa juibíniji buu ñi pebhna jwúub bejat túut caá wá chájap, páant mantih. Ñi pebhna juibínit, yeebdíh wíih dinero pínahdih con láa wá úbhcatji pah, buu láabut wá úbh tac buugácap níit. Níih dinerodih náahcan, Jesúsdih túi joinít ñi jumat caá yeebdíh wá náah yacap. Wébit i mána i náahatdih wáhnit pínah niican caá. Obohjeéhtih i mána caá queét wébitoodíh i náahatdih ipi wúhup. Páant i chájat pah yeéb wá weh panihnit ñi jumuchah, wá náahatdih yeebdíh wá úbhcan níit. ¹⁵ Ñi íip panihni jumna, yeebdíh búdí oinit, nihat wá bíbohahdih wēi wáhnit, yeebdíh wá teo wáaquíhna caá. Pánih teo wáaquíhna, búdí chuuná yuhna, wá teo cádhacáp níit. Páant yeebdíh chah wá oyochah yuhna, zyeéb weemdíh nump ñi oi níit?

¹⁶ “Pablo jwíjeéh jumnit, áih pínah dinerodih ápi úbh tac buugácap jī”, ñi niij jéihna caá. Obohjeéhtih, biquína ñijeéh jumnit weemdíh nin pah it niij jenah jói tagaá: “Jwíih dinerodih moh yéejnitdih á wá wáacat táutnit, jwiitdih jéihcha dáuc wáiniabeh tagaá”, i niij jenah joiná caá. ¹⁷ Páant i niiját pahjeh chájni jumna, zded pah tígá caandíh wáta nih cháj? zÑi pebhna wá wáhnitdih nit beé yeebdíh wá jéihcha nuumát táutap? Páant wá chájcap jī. ¹⁸ Játih Titodih ñi pebhna bejat táutnit, biíh Jesúsdihbut ájeéh wá pej jam bejat táutap jī. Páant ñi pebhboó juibínit, zTito yeebdíh

á jéihcha nuumnit jī? “Nuumcánni caá”, ñi niij jéihna caá. Jwiit chénat pah biíc yoobó jwí maáh á weñat pínahdih chájnit caá. Pánih jumnit, yeebdíh oinit, táinjeh á chájat pah, weembát biíc yoobó yeebdíh táinjeh wápi chájna caá.

¹⁹ Páant wá jáh niijichah joinít, zded pah ñita niij jenah jói? “Caandíh jwí wēi niiját pínahdihjeh caá á bidip”, zñi niij jenah jói níit? Obohjeéhtih, weém Cristoih jumna, Dios weemdíh ennit, “Ma túi chájna beé”, á wēi niiját pínahdihjeh caá wá náahap. Yeebdíh teo wáaquíhna, ded pah wá chájatjidih wá naóh beedánap be, jwí Maáhdíh chah ñi túi jepahat pínah niijná. ²⁰ Ñi pebhboó wá juibínachah, wá náah yacap pah ñi chájcah, búdí yeebdíh wá úm yacna caá. Páant ñi túi chájcah, caanna juibínit, weembát yeéb ñi náah yacap pah wáta chájcan tagaá. Pánihna, yeebdíh búdí wá jenah joiná caá. zPáantjeh ñi míic jūh níit? zPáantjeh bitáih bíú déedih ñi en ñinah íj níit? zBúdí ñi míic íja níit? zBíquina páantjeh íih pínahdihjeh bid níit? zBubut páantjeh bitadih ñi yee naóh níit? zYeejép dooná ñi jumatdih ñi cádh jwuhcan níit? z“Weém nihat jéihni caá”, páantjeh ñi míic wēi niij níit? zTubit ñi míic en naóh cádh jwuhcan níit? zYeéb biquína ñi jenah joyátdihjeh níit ñi chájap? Yeéb páant ñi chájatdih wá úm yacna caá. ²¹ Pánihna, ñi pebhna juibínit, ñi túut nuumcátdih wá enechah, Dios weemdíh áta tícat túut tagaá. Jon játih yéej chájnitji dawá páantjeh i yéej chájatdih cádhacah enna, búdí wáta jīgah taga. Íi náah chájat, yeejép chájilhat jenah joyát, i náahat pahjeh chájatdihbut i cádhacah enna, búdí wáta jīgah taga. Páant ñi chájatdih páant bóojeh ñi cádhahá, caanna juibínit, wá jūhcat pínah niijná.

13

Pablo á pée naáwát

¹ Jon yeebdíh chéneji juibí enniiji buu bejna, biíc peihcanni láa bejat túut caá wá chájap. Pánihna, ñi yéej cháj cádhahna, táiniboodíh túut nuumnit, weemdíh ñi túi pánaá. Ñijeéh jumnitdih i yéej chájatdih cádhah táutnit, Moisés nin pah á niij naóh daacátjidih ñi túi náhinaá: “Deddíh ñi peéh chájat pínah játih, caán á yéej chájachah ennit, chénewá, biíc peihcannit i enatji pahjeh i naáwá naáh. Páant moonjéh i naáwát tútimah, ñi peéh chájachah, á túibipna caá”, Moisés át niij daacáp tají.*

² Ñi pebhna wá jwúub juibí láa yéej chájnitdih nin pah wá niij naáwáp jī: “Ñi yéej chájatdih cádhahnit, táiniboodíh ñi túut nuumú. Ñi cádhacah, jwúub juibína, wá peéh chájipna

* 13:1 Dt 17.6; 19.15

caá”, wā niijp jī. Páant wā niijátj pah, buu ñijeéh jumcan yuhna, queét páantjeh yéej chājnitiidih, yeéb nihatiidihbut, wā jwáub naóhna caá. Páant bóojeh, ñi yéej chājatdih cádahnit, túiniboodihjeh ñi túut nuumú. Ñi pebhna juibínit, ñi cádahcatdih enna, búdí wā peéh chājipna caá. Yuúp wā jumachah, “Wā peéh chājipna caá”, niijná yuhna, ā peéh chājan niit”, ñi niij jenah joicá bojó. ³ Cristo ā naawátidih naóh yapani wā jumatiidih ā júutat pínahdih bidna, páant wépép weemdíh ā peéh chājat túutuchah enna, ñi jéihbipna caá. ¿Búdí ā wēpatjīh yeebdih ā teo wáacatiidih ñi náhnican niit? Yeéb yéej chājnitiidih ā peéh chājat pínahbut biíc yoobó wépép ā jumbipna caá. ⁴ Jwiit cáacwā jwī wēpcat pah Cristo wēpcanni jumna, cruzboó át wan wuhup wāt jī. Pánih wannna yuhna, Dios ā wēpatjīh boó pud jūóhniji, buu páantjeh báadhni ā jumna caá. Cruzboó ñuhna, wēpcanni ā jumat pah weembát wēpcanni wā jumna caá. Wā jenah joyátjīh yeebdih wáta jéih teo wáaccan tagaá. Obohjeéhtih, Cristo wájeéh jumna, Dios ā wēpatjīh yeebdih teo wáacadih wā juibíipna caá.

⁵ Yeéb mícjeh nin pah ñi míc niij úbh joyoó: “¿Ded pah wā chājatjī? ¿Yoobópdih Jesúsdiw wā jenah joí niit? ¿Caán ā náah yacatiidih wā túi jepah niit?” ñi míc niij úbh joyoó. Caandih yoobópdih jenah joiná, ā náah yacatiidih ñi túi jepahachah, Jesús ñíih caolihboó ā jumna caá. Obohjeéhtih, yoobópdih caandih jenah joicán, ā náah yacatiidih jepahcan, áihwā ñi nihcan caá. ⁶ Weémboó caandih túi jenah joiní, ā náah yacatiidih jepahni wā jumatiidih wā jéihna caá. “Weém Jesúsdiw caá”, niij yeeni wā nihcan caá. Páant wā jumatiidih yeebdihbut wā jéihyahna caá. ⁷ Ñi yéej chājcat pínahdih náah yacna, Dios yeebdih ā túi teo wáacat pínah niijná, búdí wā úbhna caá. Ñi pebhna juibínit, páant ñi yéej chājcatdih wā enechah, weemdíh Dios yeebdih ā peéh chājat túutcan niit. Páant ā peéh chājat túutcah, wā wēbipna caá. Obohjeéhtih wā peéh chājcatdih ennit, “Pablo Dios ā wēpatjīh queétdih peéh chājcan, Dios ā wahni nihcan nacaá”, ñi niij jenah joyóchah yuhna, wā túi wēbipna caá. Dios weemdíh ā bohé jibat túutatjidiidih ñi jéihyat pínahdih wā náah yacna yuhna, yeéb ñi túi chājat pínahdih chah wā náah yacna caá. ⁸ Ñi yéej chājatdih cádahnit, túiniboodih ñi túut nuumátidih enna yuhna, yeebdih wā peéh chājachah, yoobópdih áta nihcan tagaá. Pánihna, yoobópdih chājīhna, yeebdih wā bohébipna caá, Dios naawátidih túi beh joinit, chah ñi jepahat pínah niijná. ⁹ Yeéb Cristodih ñi túi jenah joyóchah, Dios ā wēpatjīh yeebdih peéh chājat ā náahcah, búdí wā wēbipna caá. Pánihna, Diosdih búdí wā

úbhna caá, ā weñat pínahdihjeh ñi túi chājat pínah niijná. ¹⁰ Dios ā wēpatjīh yeebdih peéh chājīhcan, ñi pebhna wā bejat pínah jātīh wā daác wahna caá, yéej chājatdih cádahnit, ñi túut nuum páñat pínah niijná. Dios ā wēpatjīh yeebdih jīgahaihcan, wājpí táí bohéna caá, ñi túi jumat pínah niijná.

Pablo ā péé túyat túutat

¹¹ Buu wā údwā panihnitá, yeebdih wā túyat túutna caá. Cristodih chah jenah joinit, túinijeh ñi nuumú. Nin wā naóh daacátdih ñi túi jepahaá. Cristodih chah jenah joyát pínahdih ñi míc teo wáacá, biícdiw túi jumat túut niijná. Páant ñi túi jumachah ennit, Dios ñijeéh ā jumbipna caá. Caán jwiitdih búdí oinit, míc oyat túutna, jwiit biícdiw ā túi jumat túutna caá. ¹² Jesúsdiwá jumna, ñi túi wēi úbhá. ¹³ Nihat ninjīh moón Jesúsdiwábut yeebdih búdí í túyat túutna caá. ¹⁴ Yeebdih búdí wā úbhna caá, jwī Maáh Jesucristo yeebdih oinit, ā túi teo wáacat pínah niijná. Dios búdí ā oyatiidih ñi jéihyat pínah, Túini Espírítu ñijeéh ā jumat pínah, yeéb biícdiw ñi túi jumat pínahdihbut wā úbhna caá. Pánih úbhniit, yeebdih búdí wā túyat túutna caá.

Páant bóojeh tiguaá wā naawát.

Pablo

GÁLATAS

Pablo queétdih á túyat túttnit

1-2 Weém, Pablo, bíhdih daacát túttnit, yeeb Galacia baácdih jumni tútchinadih moón Jesúhwádh wá wahna caá. Nihat wájeéh jumnit Jesúhwábut yeebdih í túyat túttna caá. Weém, Pablodih jí Jesucristo á níwip jí, áih túini doonádh wá naóh jib bohéat pínah níijná. Cáacwá weemdih í naawát tútcap jí. Obohjeéhtih, Jesucristo, Dios jíwí íp caán wunníjdih boonaníbut weemdih í níwip jí. Páant í naawát túttni jumna, nin núodih yeebdih wá daác wahna caá. ³ Dios jíwí íp, jíwí Maáh Jesucristobut yeebdih oinit, í túi teo wáaca naáh, ní túi jumat pínah níijná. ⁴ Dios jíwí íp á náahat pahjeh, caán Jesucristoboó jíwí yeejat jib, át wun wúhup wut jí,* á teo wáacatjéh yeejépwá í jumat pah nihcan, yéej chájatdih jíwí yap yohat pínah níijná. ⁵ Páant á chájatdih jéihna, “Paá, meém nihatdih jéih beedáni jumna, cáacwádh jégah ennit, mapí túi teo wáaca caá”, jíwí lípdih yeó jáap jumat pah búdí jíwí níj wéi naawát dée caá. Páant tí jíwí níj wéi naawáp.

Dios cáacwádh ded pah á túi ubat

⁶ Yeeboó ded pah ní chájat doonádh jointi, weém búdí wá náhni dahwana caá. Dios yeebdih búdí oina, át níwip taga, Jesúdh jephahnit, áihwá ní jumat pínah níijná. Obohjeéhtih, páant yeebdih búdí á oyochah yuhna, waicanjeh bíh bohéatdih jointi, Jesucristobodih cádahna caá ní chájat. Páant ní cádahat doonádh jointi, “¿Dépanih tígáa waicanjeh í tút nuúm?” níj jenah jointi, wá wáhi bejep be. ⁷ Biqúina ní pebh jumnit, yeebdih tac buugána, mácah bohénit, Jesúh túini doonádh í yéejana caá. Páant yeebdih naóhna, nin pah í níj yee bohéna caá: “Túí ubnit jumat tút níijná, Jesucristodihjeh ní túi jepahaá”, Pablo níj naóh bohéna, yeebdih á nih yána caá. Diosjééh túi jumat tút níijná, jíwí nuowá í naawátjdihbut túi jepahat caá náahap”, í níj yee naawáp wut be. Obohjeéhtih, “Nin túini dooná caá”, í níj naóhnioboó túini dooná yooab nihcan caá. ⁸ Jwiit, Dioh ángel japmant jáohni, yeebdih jíwí jwíh bohéatjdih mácah jíwí bohénachah, jwiitdih Dios búdí peéh chájna, iiguipna á waha naáh. ⁹ Wá naawátji pah wá jwúub naóhbična caá, páant mantih: Yeebdih jíwí jwíh bohéatdih ní túi jepahachah yuhna, det yeebdih mácah í bohénachah, Dios queétdih búdí peéh chájna, iiguipna á waha naáh.

¹⁰ Páant níijná, “Caánboo tígáa túi bohéni á jumap”, weemdih cáacwá í níjádih wá bidcan caá. Obohjeéhtih, Diosboó weemdih “Meém ma túi bohéna jí”, á níjádihjeh caá wá náahap.* Cáacwádh weñaihnit bohéna, Cristobodih wáta weñacan tagaá. Pánih weñacan, caandih teo wáhni wáta jumcan taga.

Cristo Pablodih ded pah á tút nuumátji

¹¹ Wá déewá panihnitá, nindih ní jéihyat pínah yeebdih wá náah yacna caá: Wápi bohéni túini dooná cáacwá í jenah joyátjijeh nihcan beé. ¹² Ded cáacdih wá joiníj doonábut nihcan beé. Bita weemdih í bohécan beé. Obohjeéhtih, Diosjeh weemdih ded pah á wáuh á jumatdih á bohénap jí.

¹³ Jesucristodih wá jepahat pínah játi, jwiit judiowá jíwí nuowá í naawátjdih wá túi jói waadánap jí. Pánih túi jói waadáni wá jumachah, ded pah wá chájatí doonádh yeeb níj joiníj tagaá. Pánih jumnit, Jesúhwá Diosdih yap yohnit í jumatdih jenah jointi, enihcan, búdí yeejé chájna, queétdih wá túi mao beedá bojhip yuh jí.* ¹⁴ Jwí nuowá í naawátjdih túi jepahíhna, weém bíic yooob behnit chah wá túi bohénap jí.*

¹⁵⁻¹⁶ Obohjeéhtih, wá cáac jumat pínah játi, Dios weemdih búdí oina, átát níojip taga, áih túini doonádh wá bohéat pínah níijná. Pánihna, yéejni wá jumachah yuhna, á náahni yeó jáapdh Jesús á wahníj á jumatdih weemdih á jéihyanap jí. Pánih jéihyanit, judiowá nihcannit pebhboó á wahap jí, áih túini doonádh queétdih wá naawát pínah níijná. Páant á wahachah, “¿Ded pah tígáa weemdih níj bohéat náah?” cáacwádh wá níj wáuh jói encap jí.* ¹⁷ Jesús áih túini doonádh naawát túttnit maáta, wá játi á níonit í jumachah yuhna, Jerusalén tútchina queétdihbut míic wéhenadih wá bejcap jí. Caanná bej jwuhcanjeh, Dios ded pah weemdih á náah yacatdih jéihíhna, Arabia baác cáac wihcapboó caandih wá búdí wá bejep jí. Caánboo jumni Damasco tútchina wá jwúub jwábinap jí, páant mantih.

¹⁸ Bíic peihcanni jópchi túttimah, Jerusalén tútchina Pedrodh enedih wá bejep jí buca.* Caanná chéne semanabitjeh wá jumap jí. ¹⁹ Jesús áih doonádh á naawát túttnit bita maátadih wá jwáahcap jí. Obohjeéhtih, Santiago jíwí Maáh úddih pohba wá jwááap jí. ²⁰ Páant wá daacáchah, wá naawát yooópdih á jumatdih Dios á jéihna caá.

²¹ Túttimah, Siria baác, Cilicia baác nabut naóh jibidih wá bejep jí. ²² Caanná wá jib bejchah, Judea baácboó jumnit Jesúhwá

* 1:4 Mt 20.28; Mr 10.45; 1Ti 2.6; Tit 2.14

* 1:10 1Ts 2.4

* 1:13 Hch 8.3; 22.4-5; 26.9-11

* 1:14 Hch 22.3

* 1:15-16 Hch 9.3-6; 22.6-10; 26.13-18

* 1:18 Hch 9.26-30

weemdih í jwááh jwuhcap jì. ²³ Ded pah wá chājat doonádhijeh ítāt joyóp tajì. “Jātih jwiít Jesúh wādhijeh yeejép chājna, túini doonádhijeh jwiít diih cádahat tútntniji bũ caán doonádhijeh jwáub naóhna caá ā chājap, cácwā Jesúsdih í jephahat pínah niijná”, ít níj míc wéhenap wut jì. ²⁴ Páant wá túut nũmát doonádhijeh joinít, “Paá, caandih mat táí teo wáacap taga”, Diosdih búdí ít níj wēi naáwáp wut jì.

2

Cristo ā naáwát tútntnít maáta Pablodih í wēi jwááát

¹⁻² Catorce jópchi túttimah, Diosboó weemdih Jerusalén tútchina ā bejat tútuchah, Bernabéjìh caanná wá jwáub bejep jì. Pánih bejna, Titodihbut jwí nũmah bejep jì.* Caánboó judío nihcanni, jwí nũowā í wutahat pah bóodcanni ā jumap jì. Caanná juibína, caánboó jumnit Jesúh wā í maátajeh í míc wáacachah, judiowā nihcannit diih túini doonádhijeh ded pah wá bohéat diih queétdih wá naáwáp jì. Pánih naóhniit, ded pah wá jwí bohéat diih queétdih í túi jéihyat diih wá náah yacap jì. Pánih jéihcan, wá bohéat diih í wēicah, wá tewat bũndní āta jum taga. Obohjeéhtih, ded pah wá bohéat diih jéihniit, í túi wēnep jì. ³ Páant wá naáwáchah wēi joiná, Tito bóodcanni ā jumuchah yuhna, “Meembút ma bóodat tútú”, caandih í niijcáp jì. ⁴ Queétdih maáta bíicdih jwí míc wéhe láa, jwiít Jesúh wā nihah bíicdih jwí míc wáacachah, biguina “Jesúsdih jephahat jwí jumna caá”, níj yeenitbut ít waadáp jì. Pánih waadnít, judiowā nihcannit diihbut í bóodat tútup yuh jì. Obohjeéhtih, bũ Jesúh wā jumna, jwí nũowā í naáwátjidih jephahcan, Jesúsdihijeh jwí túi jengah joiná caá. “Páant jwí chājajchah, jwí ípboó jwiít diih ā túi enna caá”, jwí níj jéihna caá. Páant níj jéihniit jwí jumuchah enna, jwiít diih jéihniit tút niijná, ded pah jwí chājat diih jéihniit, queétdih jwí jéihniit ít waadáp tajì. Pánih waadnít, jwí nũowā í naáwátjidih bíic yooob jwiít diih í jephahat beedáat tútup yuh jì, páant muntih. ⁵ Páant í wutuchah yuhna, túini doonádhijeh ní jéihyat pínah niijná, jwiítboó queétdih jwí jephahcap jì.

⁶ Pánihna, Jesúh wā í maáta túini doonádhijeh ded pah wá bohéat diih joinít, “Ma bohéat pahjeh tih judiowā nihcannit diih ma bohénaá”, níj naóhniit, weemdih bíih wutadti diih bohéat tútup jì. Queétdih Jesúh wā í maátadih “Queétdih chah jéihniit caá”, biguina í níj jengah joyóchah yuhna, dedé pínah weemdih nihcan caá. Diosboó nihadti diih bíic yooob ā jengah joiná caá.* ⁷ Queétdih ded pah wá bohéat diih túi wēnit,

“Pedrodih jwiít judiowā diih ā bohéat pínah niijná, Dios át níj jip taga. Pánihah pah, Pablodihbut judiowā nihcannit boodih át bohé jibat tútup taga”, í míc niijp jì. ⁸ Judiowā diih Pedro ā bohénachah, Dios búdí át teo wáacap wut jì. Weembát judiowā nihcannit diih wá bohénachah, Dios bíic yooob ā teo wáacachah, queétdih í túi jephahap jì.

⁹ Pánihna, Santiago, Pedro, Juanjìh, Jesúh wā í maáta yooobát, Dios weemdih búdí ā teo wáacatjidih jéihniit, “Dios yooob diih át níi wahap taga, jwí déewā nihcannit diih ā naáwát pínah niijná”, í míc niijp jì. Páant niijnit, weemdih Bernabédihbut búdí wēnit, “Jwí túi míc teo wáac jìh”, niijná, jwí míc māj tewep jì. Pánih māj teonit, “Yéeb jwí déewā nihcannit diih ní bohéatjidih pah ní túi naáwā. Jwiítboó jwí déewā diihijeh jwí naóhbiipna caá”, Santiagowā jwiít diih í niijp jì. “Páant tíi ā jumna nah”, jwí míc niijp jì. ¹⁰ Páant niijná, Jesúh wā moh yéejnit diih jwiít diih í teo wáacat tútup jì. Weembát moh yéejnit diih búdí jìgah ennit, wápi teo wáacna caá. Páant níj míc wéhe péanit, jwiít Antioquia tútchina jwí jwáub bejep jì.

Pablo Pedrodih ā jéihniit

¹¹ Túttimah, Pedrobut Antioquia tútchiboó ā juibínah jì. Obohjeéhtih, jwí pebhna juibíniji, yooob diih ā chājat peéh caandih wá jéihniit jì. ¹² Nin pah ā chājap jì: Jwí nũowā “Jwiít judiowā bóodcannit bíicdih jwí jéeméchah ā taican caá”, í niijatjidih ā jumuchah yuhna, Pedroboó jwí pebh jwíh juibína, jwí déewā nihcannit bíicdih ā túi míc wēp jwahap jì.* Obohjeéhtih, biguina jwí déewā, Santiago ā chéenwáboó í juibínachah ennit, jwí déewā nihcannit diih cádahniit, Pedroboó “Bũ jwinít bóodat tútntnít weemdih jéihniit”, niijná, jééh ā jwáub míc wēpcaap jì. ¹³ Páant ā yee bũgúchah ennit, bita jwí déewábut caandih míc jéih ennit, queétdih bíic yooob í cádahap jì. Bernabé yuh bũca túi jéihniit jumna yuhna, queétdih chājat bíic yooob caanbát í cádahap jì. ¹⁴ Pánih cádahniit, “Nihah Jesúsdihijeh jephahat diih Dios bíic yooob ā wēi enna caá”, íp níj bohéat pah queétdih í cádahap jì. Páant í cádahachah ennit, nihah Jesúh wā í joyóchah, nin pah Pedrodih wá níj jéihniit jì: “Meém judio jumna yuhna, Jesucristodih jephahna, jwí nũowā í naáwátjidih ma túi jengah jói cádahap jì. Pánih cádahniit, judiowā nihcannit í chājat pah queétdih bíicdih ma túi jéem jwahap be. Obohjeéhtih, bũ queétdih cádahniit, jwí nũowā í naáwátjidih ma jwáub jephahachah ennit, queétdih jwí déewā nihcannit nin pah í níj jengah joiná nacaá: Pedro páant ā jwáub jengah joyóchah, queétdih judiowā í nũowā í

* 2:1-2 Hch 11.30; 15.2 * 2:6 Dt 10.17 * 2:12 Hch 11.2-17

naawátjidih jwiítidibut jephahat caá náahap*, Ì níij jengah joiná nacaá. Páant ma chájat á táican caá”, Pedrodidh wā níijjíp jī.

Jesúsdi h tui jengah joinitidih Dios a wēi enat
¹⁵ Jwī nuowā judiowājeh itāt jumup tajī. Pānihna, jwiítbut Ì juimená judiowājeh muntih jwī jumna caá. Pānih jumnit, Dios ā wutatdidh jéihnit jwī jumna caá. Obohjeéhtih, queét judiowā nihcannit Diosdih Ì jéihcan caá. ¹⁶ Pānihna judiowā jumna yuhna, caán wutatdidh jwī jéih jephah beedácatdidh jwī jéihna caá. Caandih jephacat jīb “Queét táinit caá”, jwiítidih Dios ā níij encatdidhbut jwī jéihna caá. Obohjeéhtih, Jesucristodihjeh tui jengah joinit jwī jephahat jīb, “Queét táinit caá”, Dios jwiítidih ā níij enna caá. Pānih jéihnit, jwiít judiowā yuhna, Jesucristodihjeh tui jengah joinit, jwī jephahat jī, “Queét táinit caá”, Dios jwiítidih ā níij enat pínah níijná. Jwiít cáacwā Moisés ā wutatjidih jéih jephah beedácanit míc jwī jumna caá. Pānihna, caandih jwī jephacat jīb, “Queét táinit caá”, Dios ā níij encan níit. Caandih jéihnit, “Caán wutatdidh joí waadánachah, Dios jwiítidih ā tui wēi enna caá”, jwī níij jengah joicán caá.*

¹⁷ Pānihna, Cristodih jephahnit, “Queét táinit caá”, Dios jwiítidih ā níij enat pínah níijná, caán wutatdidh cádahna caá jwī chájap. Obohjeéhtih, páant jwī cádahachah ennit, bita jwī déewā caán wutatdidh tui jephahat táutnitboó “Queét jwī déewā nihcannit pah yéej chájni Ì jumna caá”, jwiítidih Ì níij jengah joiná caá. Páant Ì níij jengah joyát pah jwiítbut jengah joinit, “Moisés ā wutatjidih cádahat táutnit, Cristo jwiítidih ā yéej chájat táutna caá”, jwīta níij jengah joi tagáa. Obohjeéhtih, páant nihcan caá. Pānihna, “Jesucristodih jephahna, Moisés ā wutatjidih jwī cádahat jīb, yéejnit jwī jumna caá”, jwī níij jengah joicán caá. ¹⁸ Cáacwādidh nin pah wāpī níij naóh bohéna caá: “Diosjééh tui jumíhna, jwī nuowā Ì naawátjidih jengah joicán, Jesucristoboodihjeh tui jengah joinit, jephahat caá náahap”, wā níijná caá. Obohjeéhtih, páant níij bohéniji jwáub túut nuumnit, “Diosjééh tui jumát túut níijná, jwī nuowā Ì naawátjidih tui jephahat caá náahap”, níij naóh bohéna, yéej chájni yooab wāta jum tagáa. ¹⁹ Moisés ā wutatjidih weémboó tui jephahcanni jumna, caandih yap yohni wā jumna caá. Pānih yap yohni wā jummatdih jéihna, “Caandih wā jephacat jīb, Dios weemdh ā wēi encan caá”, wā níij jengah joiná caá. Páant níij jengah joinit, Dios bíicdih tui jumát túut níijná, caán wutatdidh jengah joí cádahnit, Jesucristoboodihjeh tui jengah joinit, wā jephahna caá. ²⁰ Caánboó weemdh oinit, wā yap yohat peéh cruzboó ā wan wáuhachah, weembát ájeéh bíicdih wanni

pah wā jumna caá. Pānih wanni pah jumna, weém wā jengah joyátidihjeh cháj cádahnit, Cristoboodih tui jengah joinit, jephahna caá wā chájap.* ²¹ Pānihna, “Dios jwiítidih búdi ā oyochah, Cristo ā wan wáhat dedé pínah nihcan caá”, wā níijcán caá. Obohjeéhtih, Dios ā wutatdidh jephahat jībbeh ájeéh jwī tui jumuchah, Cristo ā wan wáhat dedé pínah áta nihcan tagáa.

3

Jesucristodihjeh jephahat caá náahap

¹ Yéeb Galacia baácdih moón Jesúihwā jengah joicánit ñi jumna caá! Jesucristo cruzboó ā wan wáhat doonádh yooópdi h yeebdih wā naawáp jī. Páant wā naawátidih ñi tui jephahachah yuhna, buu ¿Dépanih tígaá bitaboó yeebdih mácah Ì naawácah joinit, ñi jephah? ² Nindih wáat jengah joi en tígaá: ¿Moisés ā wutatjidih ñi jephahat jīb níit Túini Espiritu níjeéh át jwí h jum? Nihcan caá. Obohjeéhtih, túini doonádh joiná, Cristodih tui jengah joinit, ñi jephahachah, níjeéh át jwí h jumup jē. ³ Túini Espiritu ā teo wácatjīh Cristodih ñi jwí h jephahna yuhna, ¿Dépanih tíbeé buu jwáub túut nuumnit, ñi jengah joyátjīh Moisés ā wutatjidih jephahna caá ñi chájap? Pānih chájna, jengah joicánit ñi jumna caá. ⁴ Túini doonádh ñi jephahatjī jīb dawá láa túini yeebdih át yapjip tagáa. ¿Páant yeebdih ā tui yapatjidih ñi quíib buudá níit? Oboh pohba páant yapna át chájjican tagáa. ⁵ ¿Ded pah ñi chájatjī jīb tíbeé Dios yeebdih Túini Espiritudih át wá hji? ñi jengah joyócah. Moisés ā wutatjidih ñi jephahat jīb nihcan, áh túini doonádh joinit, Cristodih ñi jephahat jīb, yeebdih Túini Espiritudih át wá hji taga. Páant ā jumuchah, Jesucristodih ñi tui jephahat jīb cáacwā Ì jéih chája naádh Dios ā wēpatjīh yeebdih ā cháj jéutat túutna caá.

Abraham Diosdih ā tui jengah joyát

⁶ Buu, jwī nuo Abraham ded pah ā chájatjidih jwī jengah joyát dée caá. Dios caandih ā naawátidih át tui jengah joyóp wut jī. “Meemdh wā tui chájbipna caá”, Dios ā níijchá, ā tui jengah joyát jīb, “Caán Abraham túini caá”, Dios caandih át níij enep wut jī.* ⁷ Pānihna, caán Diosdih ā tui jengah joyát pah, jwiítbut páant tui jengah joinit, Abraham ā juimená panihnit jwī jumna caá.* ⁸ Judiowā nihcannitbut Diosdih Ì tui jengah joyócah, “Queét táinit caá”, Dios ā níij enna caá. Páant ā níij enat pínahdih jéihna, Dios nin túini doonádh Abrahamdih jātih átāt naawáp wut jī: “Weemdh ma tui jengah joyát jīb nihát nin baácdih moondih wā tui chájbipna caá”, át níijjíp wut jī.*

* 2:16 Sal 143.2; Ro 3.20,22

* 2:20 Fil 1.21

* 3:6 Gn 15.6; Ro 4.3

* 3:7 Ro 4.16

* 3:8 Gn 12.3

⁹ Pánihna, Abraham caandih ã túi jenah joyóchah enna, Dios caandih ã túi chájatji pahjeh, buu láabut det Diosdih túi jenah joinítdih biic yoobó ã túi chájipna caá.

¹⁰ Obohjeéhtih, ded “Moisés ã wutatjidih jepahihna, Dioih wã jumbipna caá”, níij jenah joinítdih búdi peéh chájat ã jumbipna caá. Nin pah Moisés át níij daacáp tají: “Ded wã wutatjidih túi jepah beedácanndih búdi peéh chájat ã jumbipna caá”, át níij daacáp tají.* ¹¹ Biñ naóh yapani nin pah át níij daacáp tají: “Diosdih túi jenah jói, jepahnitboodih ‘Queét táinit caá’, Dios ã níij enbipna caá. Pánih jepahna, páantjeh Dios-jeéh ã túi jumbipna caá”, át níij daacáp tají.* Páant ã níijátji yoobópdih ã jumuchah jéihnit, nindihbut jwí túi jéihna caá: Ded Moisés ã wutatjidih ã jepahat júb “Caán táini caá”, Dios ã níij encan níit. ¹² “Ded Diosdih túi jenah joiní, ã jepahachah, ‘Caán táini caá’, Dios ã níij enbipna caá. Ded weemdih Dios ã wutat túatjidih túi jepah beedánijeh Dios biicdih ã túi jumbipna caá”, Moisés át níij daacáp tají.*

¹³ Jwiit nihat caán wutatdih jwí túi jéih jepah beedácah, jwiitdih Dios ã peéh chájipna caá. Páant ã peéh chájat jwiitdih ã jumuchah ennit, Cristoboó caán ã peéh chájat déedih júb chájnit, jwiitdih át wun wuhup wat jí. Caandih cruzboó ã péoh dodh mawat pinahdih jenah joiní, jon jätih nin pah ít níij daacáp tají: “Ded máa nahdih ã mao yaiñiboó búdi peéh chájni ã jumbipna caá”, ít níij daacáp tají.* ¹⁴ Páant ã níij daacáp tají pahjeh tih Cristo nin baáboó ã jumuchah, caandih át yapap tají. Caandih páant ã yapatji júb, “Nin baácdih moondih wã túi chájipna caá”, Abrahamdih ã níijátji pahjeh tih jwí déewã nihcannitdih Dios át túi chájap taga. Páant Cristo ã wun wuhuchah, caandih túi jenah joiní, jwí jepahachah ennit, “Táini Espíritudih wíih cáacwádih wã wuhbipna caá”, ã níijátji pah jwiitdih át wuhup jí.

Dedé pinah tigaá Moisés ã wutatji

¹⁵ Wã déewã panihnitá, Dios jwí nuo Abrahamdih ded pah ã chájatjidih yeéb ñi beh joyát pinah níijná, ded pah jwiit cáacwã jwípí chájatdih yeebdih wã náñiabipna caá. Jwiit biñdih nin pah jwípí níij naóhna caá: “Nin pah meemdih wã chájipna caá”, jwí níijná caá. Páant jwí níijátjidih biñhboó ã jéih jwúub túat nuumcán níit. “Páant ã níijátji pah ã chájcan níit”, bitaboó ã jéih níijcán níit. ¹⁶ Caán jwí níiját pahjeh muntih, Dios jwí nuo Abrahamdihbut nin pah át níij naáwáp wat jí: “Weemdih ma túi jenah joyát júb, nihat baácdih moondih wã túi chájipna caá”,

caandih, ã jumadihbut át níijip wat jí. Páant níijná, nihat ã jumená yoobátdihjeh níijná át chájcap wat jí. Biic ã juima, túttimah bóo láa jumni Cristodih níijná át chájap wat jí.* ¹⁷ Buu yeebdih wã túi jéihya naóhbipna caá: Jwí nuo Abrahamjidih “Meemdih wã túi chájipna caá”, Dios ã níiját túttimah, cuatrocientos treinta jópchi yapat túttimahna Moisésjidih át wutat túatup wat jí, áih cáacwã ã jepahat pinah níijná. Pánih watna yuhna, “Abrahamdih wã jwíih níijátji pah, túat nuumcánjeh, biic yoobó wã péabipna caá”, Dios át níijip wat jí.* ¹⁸ Pánihna, Dios biicdih jwí túi jumat pinah Moisés ã wutatjidih jwí jepahat júb nihcan caá. Páant ã jumuchah nihna, Diosdih Abraham ã túi jenah joyát pah, caandih jwí túi jenah joyát júb áta nihcan tagaá. Obohjeéhtih, Diosdih Abraham ã túi jenah joyát pahjeh muntih, jwiitbut caandih jwí túi jenah joyóchah, “Yeéb táinit caá”, Dios jwiitdih ã níij enna caá.*

¹⁹ Páant ã jumuchah, ¿dépanih tigaá Dios caán wutatdih át naóhji? Abrahamdih páant ã níijátji túttimah, caán wutatdih át naóhji taga, jwiit cáacwã yéej chájnit jwí jumatdih jwí jéihyat pinah níijná. Abrahamdih Dios ã naáwátji túttimah, caán wutat jwiitdih át jumap jí, páu Abrahamji ã juima Cristo cáac jumnit, ã wun wuh láana. Dios ã wutatdih áih ángelwáboodih Moisésjidih át naóh yapaat túatup wat jí. Queét Moisésdih cáacwádih ít jwúub naóh yapaat túatup wat jí.* ²⁰ Caán wutatdih Moisésdih ã naóh yapaat túatuchah, Dios caanjéh pohba cáacwádih át naóhcap wat jí. Obohjeéhtih, “Meemdih túi chájnit, ma jumajlh nihat cáacwádihbut wã túi chájipna caá”, Abrahamboodih níij naóhna, caanjéh páant át níij naáwáp wat jí.

Cristo nihat Moisés ã wutatjidih ã péaat

²¹ ¿Dios Moisésdih ã wutatjidih naóhna, Abrahamdih ã níijátjidih “Wã níijátji pah wã péacan níit”, níij níit át chájap? Páant át níijcán tagaá. Abrahamdih ã níijátji pahjeh biic yoobó ã péabipna caá. Dios biicdih túi jumat túat níijná, ã wutatdih jepahna, caán láa bácah, ã wutatjidih jwí túi jepah beedánachah, dedé peéh chájat jwiitdih áta wihcan tagaá. ²² Obohjeéhtih, jwiit nihat cáacwã yoobó yéej chájnit Dios jumna, jwí yéejatdih jwí jéih cáahcatdih Dios naáwátboó ã naóhna caá. Páant jwí jumuchah, Diosdih Abraham ã túi jenah joyát pahjeh muntih, jwiitbut Jesucristodih jwí túi jenah joyóchah, jwiitdih Dios ã túi ubbipna caá.

²³⁻²⁴ Buu láa, Dios biicdih túi jumat túat níijná, ã wahni Cristodih túi jenah joiní, jepahat caá náahap. Obohjeéhtih, Cristo ã

* 3:10 Dt 27.26 * 3:11 Hab 2.4 * 3:12 Lv 18.5

* 3:18 Ro 4.14 * 3:19 Ro 4.13

* 3:13 Dt 21.23 * 3:16 Gn 12.7 * 3:17 Ex 12.40

jáuwát pínah játih, Moisés á watatjidih túi jepahihna yuhna, yéej chájnít jumna, jwí jéih jepahcap jī. Páant jwí jepahcat jīb, Dios bádí á peéh chájnít pínah jwí jumap jī. Páant jwí jumatdih jéihnít, jwiítidih túi ubni pínahdih jwí bidip jī. Pánih bidnít, Cristoih táini doonádih joinít, caandih jwí jepahap jī, “Queét táinít caá”, Dios jwiítidih á niij enat pínah niijná. ²⁵ Pánihna, Dios bíicdih túi jumát taut niijná, buu Cristodih jwí túi jenah joiná caá. Páant jwí jumuchah, caán watatboó jwiítidih bohéni panihni á nihcan caá, buca. ²⁶ Jesucristodih jepahnit jumna, yeéb nihát Dios á weh ní jumna caá. ²⁷ Cristo á wépatjīh daabánít jumna, caán bíicdih jwí jumuchah, “Wá wáúh á jumát pahjeh tih yeebbát ní jumna caá”, Dios jwiítidih á niij enna caá. ²⁸ Pánihna, Cristo bíicdih jumna, chéne poómp jwí nihcan caá. Pánih bíic poómpjeh jumna, “Jwiít judíowá nihcannít, queét judíowádih mácah caá”, Dios á niij enna caá, ní niij jenah joicá bojó. Teo wáhnít, teo wáhnít nihcannítidihbut; neoná, yaádhidihbut “Nít mácah caá”, Dios á niij enca caá. Pánihna, yeéb nihát Cristoihwá jumna, bíic poómpjeh tigaa ní jumap. ²⁹ Cristoihwá jumna, Abraham jaimená panihnit ní jumna caá. Páant ní jumuchah, Diosdih Abrahamjī á túi jenah joyát jīb caandih á niijátjī pahjeh mantih, Jesúsdih ní túi jenah joyóchah, yeebdihbut á túi chájbipna caá.

4

Teo wáhnít nihcan, Dios á weh jwí jumát

¹⁻² Ded pah jwiít cáacwá biih jwīpī chájatidihbut yeebdih wí jwáub náhniabipna caá. Ded á íp á éemp wunat túttimah, áih bíi déedih áih pínah á jumuchah yuhna, páantjeh wébit á jum jwuhuchah, caandih en daonít í jéih yapa jwuhcan caá. Pánih bíboh jwuhcah, caandih en daonít í niiját pah chájat caá náahap. Pánih jumna, teo wáhní pahjeh á jumna caá. Oboghjeéhtih, á íp á jenahatjī láa á juyúchah, áih pínahdih caanjéh á bíbohbiipna caá. ³ Pánihna, jwiít cáacwá Jesucristodih jwí jepahat pínah játih, caán wébit panihnit jwí jum jwuhap jī. Pánih jum jwuhnit, jwí nuowá ded pah í naáwátjidih yap yohatdih úmna, jwīpī jepahap jī.*

⁴⁻⁵ Páant jwí jumuchah yuhna, á jenahatjī láa á juyúchah, Dios á wáúhdih nin baácna á wah bojip taga. Páant á wah bojni jwí wáúh panihniijeh á cáac jumap wat jī. Judío wili caandih mi weh jumuchah, Moisés á watatjidih caandihbut túi jepahat á náahap wat jī. Jwiítboó caán watatdih yap yohnit jwí jumuchah, á weh yoobát jwí jumát pínahdih

náah yacna, Dios á wáúhdih á wah wáhat táutap wat jī, jwí yéejat peéh chájat déedih á jīb chájat pínah niijná. ⁶ Yeebbát á weh ní jumuchah, Dios wáúh Jesucristojeéh jumni Táini Espíritudih yeebdihbut á wah bojop wat jī. Páant níjeéh jumna, á teo wáacachah, “Paá”, úmcanjeh Diosdih ní jéih niijná caá. ⁷ Pánihna, á weh jumna, buu teo wáhnít panihnit nihcan caá, buca. Páant á weh yoobát ní jumuchah, yeebdih bádí á túi chájbipna caá.*

Pablo Galacia baácđih moón Jesúh wádhí á úm yacat

⁸ Jon játih yeéb Diosdih jéih jwuhcannít jumna, ní pápninadih túi jenah joinít, “Nin pah wá chájachah, caán weemdih á túi chájbipna caá”, nípi niij jenah joyóp yuh jī. Pánih chájnít, Dios yoobát á teo wáacat pínahdih bidcan, nemépwá í teo wáacat pínahdih bidna ní chájav jī. Pánih chájna, queétdih teo wáhnít panihnit ní jumap jī. ⁹ Pánih jumna yuhna, buu jwuh Dios yoobátidih ní jéihyechah, caanbút yeebdih á jéihna caá. Páant caandih jéihna yuhna, ¿Dépanihna buu cáacwá oboh í jenah joyátjījeh í naáwátidih ní jwáub jepah? Pánih jepahna, Diosdih weñáihna yuhna, ní bujácán níit. Páant ní bujácát pínahdih jéihna yuhna, ¿Dépanihna ní nuowá í naáwátidih yap yohatdih úmnnít, teo wáhnít panihnit ní jwáub jum? ¹⁰ Buu Diosdih weñat táut niijná, nin pahbut ní chájna yuh caá: Jwiít judíowá jwí nuowá í naáwátjidih jepahnit, jwí wéi láa ded pah jwīpī chájat pah yeebbát bíic yoobó ní chájna caá. “Pánih chájna, jwí túi jumbipna caá”, ní niij jenah joiná yuh caá. ¹¹ Páant ní niij jenah joyóchah, yeebdih bádí úm yacnít, “Weém queétdih táini doonádih bádí wá bohénachah yuhna, ¿buudní pínah níit á jumap?” wāpī niij jenah joiná caá.

¹² Wá déewá panihnitá, níjeéh jumna, yeebdih bohé láa, weemdih yeejép ní chájav jī. Pánihna, buu bíic yoobó weemdih yeejép chávcán, nin wá naáwát pínahdih ní túi jepahá: Yeebdih bohénadih bejna, Moisés á watatjidih jenah joicán, Cristodihjeh yeebdih wá jepahat táutap jī. Pánihna, buu Cristodihjeh wá túi jenah joyát pah, yeebbát bíic yoobó ní túi jenah joyó. ¹³ Nindih ní náhninaá: Tubit wunna, ní pehbhoó cháō jwáhnít, yeebdih táini doonádih wá jwíh naáwáp jī.* ¹⁴ Páant wunni wá jumuchah yuhna, “Pablo dedé pínah nihcan caá”, niijcánjeh, yeéb weemdih ní bacat táutap jī. Pánih bacat táutcan, Dioih ángeldih, Jesucristodihbut ní weñat pah, weemdih ní túi wéi jwááap jī. ¹⁵ Pánih wéi jwááhnít, nin pah ní jumátjidih wá náhnina caá: Weemdih bádí teo wáaquihna, dedé wá náhatdih

* 4:3 Col 2.8,20 * 4:7 Ro 8.15-17 * 4:9 Col 2.8,20

* 4:13 Hch 16.6

wáhna, ñíh quíbnadih ñita wáat wáh tagaá. Pánih wēniti yuhna, ¿dépanih tigaá buu wá wihchah, ñi weñatji á bej? ¹⁶ Wá bohénitji jumna yuhna, ¿buu yoobópdih yeebdíh wá naawátji jíb, weemdíh ñi en jüih niít? ¹⁷ Ñi pebhna juibínitboó “Búdí jwí teo wáacmi caá”, yeebdíh niijná yuhna, í jenah joyátboó mácah á jumna caá. Páant í niijíchah yuhna, wá bohéatjidih, jwiítidibut yeebdíh í cádahat táutna caá. Pánih cádahnit, íjeéh jumnit, í bohéatboodíh ñi jepahat pínahdih í náah yacna caá. ¹⁸ Jwiít cáacwá bita í túi bejat pínahdih yoobópdih náah yacachah, ápi táina caá. Obohjeéhtih, páant niijná yuhna, mácah jwí jenah joyóchah, ápi táicna caá. Ñijeéh jumna, wápi túi teo wáacap jí, ñi túi jumat pínah niijná. Buu ñijeéh wihcan yuhna, biíc yoobó ñi túi jumat pínahdih wá náah yacna caá. ¹⁹ Yeebdíh búdí wá oyochah, wá weh panihnit ñi jumna caá. Pánih oinit, yeebdíh búdí wá náhni dahwana caá. Pánih búdí mácah jenah joiná, yad wili mi weép jáaat pah tabani wá jumna caá. Pánih jumna, ded pah Cristo á jumatji pah yeebbút ñi jumat pínahdih búdí wá náah yacna caá.* ²⁰ Butéh ñijeéh wá jumachah, áta túi tagaá. Pánih biícidih jumna, jüihcanjeh naóhni, yeebdíh wá jéih míic wéhenachah, chah áta túi tagaá. Obohjeéhtih, ninboó jumna, yeebdíh búdí mácah jenah joiná caá wá chájap.

Agar Sarajih ded pah í jumatji

²¹ Yeéb weemdíh ñi joi jwáhuú. Biquína Diosjeéh túi jumíhna, jwiít judíowá jwí nuowá í naawátjidih ñi jepahna yuh caá. Caandíh jepahíhna yuhna, ded pah í naóh daacátjidih ñi túi beh joicán caá. Pánih beh joicánnit ñi jumachah, nin pah Moisés á daacátjidih wá naóhbiipna caá, ñi túi beh joyát pínah niijná: ²² Abraham chénewá át weh jumap wat jí. Caandíh teo wáhnih Agar biíc mit wáúh jumap wat jí.* Á áa yoobát Sarabat biíc mit wáúh jumap wat jí.* ²³ Pánihna, caandíh teo wáhnihboó, jáap wili jumna, Ismael pínahdih mit weh jumap wat jí. Obohjeéhtih, “Majeéh bóli, Sara newé weépdih mi weh jumbipna caá”, Dios Abrahamdih á niijátji pahjeh, Saraboó tub beh wili jumna yuhna, Isaac pínahdih mit weh jumap wat jí.

²⁴⁻²⁵ Queét chénewá yaáhdih ded pah á yapatji jwiítidih á túi naóhna caá. Teo wáhnih Agardiéh jenah joinit, Arabia baácóo jumni Sinaí jeéboó Dios Moisésdih á watatjidih át wáhap wat jí, jwí nuowá í túi jepahat pínah niijná. Caán watatdih jepahna, teo wáhnit pah ít jumap jí. Pánihna, Agar teo wáhnih mi jumat pah, jwiít cáacwá caán jeéboó á watatjidih

jepahíhni, jwiítbut teo wáhnit panihnit jwí jumna caá. Páant á jumachah, caán Sinaí jee pánihni teo wáhnih Agar mit jumap jí. Pánihna, caánt teo wáhnih caán jee pánihni mi jumat pah, buu Jerusalén tátchidih moón caán watatdih jepahíhni, mi juimená panihnit í jumna caá. Pánih jumnit, queébtbut biíc yoobó teo wáhnit panihnit jumna, Dios weh í nihcan caá.

²⁶ Obohjeéhtih, teo wáhcannih Sara-boodíh jenah joinit, “Majeéh bóli Sara newé weépdih mi weh jumbipna caá”, Dios Abrahamdih á niijátjidih jwí náhnna caá. Pánihna, Abraham Dios á niijátjidih á túi jenah joyátji pah, jwiítbut Cristodih túi jenah joinit jumna, Sara mi juimená panihnit jwí jumna caá. Pánih jumnit, Dios pehbboó jumni jáap Jerusalén tátchidih moon pánihnit jwí jumna caá. ²⁷ Dios naawátidih naóh yapani Isaiás jwí éet Sara ded pah mi yapatjidih jenah joinit, nin baácboó jumni Jerusaléndih, jeábóo jumni Jerusaléndihbut ded pah á yapat pínahdih Dios át jenah joyát táutap jí. Caandíh jenah joinit, nin pah át niij daacáp tají:

“Weh wihcannih, búdí ma wéi ñaacá. Weép jumna tubatdih jéihcannih jumna yuhna, ma weh jumbipna caá. Ma juimená dawá jumnit, meemdíh teo wáhnih mi juimená chah í jumbipna caá. Pánihna, ma túi weñeé”, át niij daacáp tají. (Is 54.1)

Páant niij daácnit, chah dawá mi juimená í jumat pínahdih naóhna, jeábóo jumni Jerusalén tátchiboó dawá Jesucristodih jepahnitji í jumat pínahdih niij naóhna át chájap tají. Agardiéh Abraham á yohat pah nin baácboó jumni Jerusaléndih í yohat pínahdihbut niij naóhna át chájap tají.

²⁸ Pánihna, Dios á niijátji pahjeh Sara wáúh Isaac át cáac jumap wat jí. Pánihat pah, “Weemdíh ma túi jenah joyát jíb, nihat baácidih moondíh wá túi chájipna caá”, Dios Abrahamdih á niijátji pah, Cristodih jepahnit ñi jumachah, yeebdíhbut át túi chájap taga. ²⁹ Queét chénewá á wehdíh ded pah á yapatjibut jwiítidih nin pah á bohéna caá: Dios á niijátji pahjeh Túni Espíritu á teo wáacachah, Isaacji át cáac jumap wat jí. Páant á cáac jumachah ennit, á úud jeñé Ismaelji-boó caandíh enihcan, yeejép át chájap wat jí.* Buubut á chájatji pahjeh jwí nuowá í naawátjidih jepahíhniitboó jwiít Cristodih jepahnitdih yeejép ípi chájna caá. ³⁰ Páant yeejép í chájachah yuhna, Moisés nin pah á niij daacátjidih jwiítidih túi jenah joyát caá náahap: “Sara mi áa Abrahamjidih nin pah mi niijíchah, Dios át jepahat táutap wat jí: ‘Jwiítidih teo wáhnih wáúh, Ismael, míih bií déedih á jéih bíbohcan niít. Jwí wáúh

* 4:19 Ro 8.29; 2Co 3.18; Fil 3.10

* 4:22 Gn 16.15

* 4:22 Gn 21.2

* 4:29 Gn 21.9

yoobát Isaacboó caandíh ā bíbohþipna caá. Pánihna, jwiítidih teo wáhnidih mi wáúhþih bíaboó ma bejat túuté, mit niijíp wut jí”, Moisés āt niij daacáp tají.* Páant ā niij daacátjidih jenah joinit, jwiit Isaac panihnit jwí jumuchah, Dios caandíh ā túi chājat pah, jwiitdihbut ā túi chāþipna caá. ³¹ Pánihna, wā déewā panihnitá, teo wáhnih Agar mi jumená panihcan, teo wáhcannih Saraboó mi jumená panihnit jwí jumna caá.

5

Teo wáhnit panihnit jwí jumatdih Cristo ā cádahat túatit

¹ Teo wáhnit panihnit jwí jumcat pínah niijná, Cristo jwiitdih āt wun wáuhap wut jí.* Páant ā wun wáuhachah, “Caandíh túi jenah joiná, Dios bíicdih wā túi jumbipna caá”, niijnit, caandíh ñi jepahap jí. Pánih jepahnit, “Moisés ā wutatjidih wā túi jepahachah, Dios weemdíh ā túi enþipna caá”, ñi niij jenah joicá bojoó. Jesúsdihi cádahcanjeh, túi wēþ ñuhnit panihnit ñi jumú. Pánih jumnit, bita í wutatdih jepahcanjeh, teo wáhnit panihnit ñi jwáub waadca bojoó.

² Weém, Pablo, nindih wā naáwáchah, ñi túi jenah joyó: “Bóodnit jumna, Diosjeéh jwí túi jumbipna caá”, niij jenah joinit, ñi múic bóodat túutuchah, Cristo yeebdíh ā wun wáhatji dedé pínah āta nihcan tagaá. ³ Buutéh wā niiját pah, wā jwáub naóhþipna caá. Ded bóodat túutniboodíh nihat Moisés ā wutatjidihbut jepah beedáat caá náahap. ⁴ Diosjeéh túi jumcat túit niijná, caán wutatdih túi jepahíhnit jumna, yeebjéh Cristoboodíh ñi cádahna caá. Pánih jepahíhna, Dios yeebdíh oinit, ā teo wáacatdihbut múic jáhna caá ñi chāþap.

⁵ Obohjeéhtih, jwiitboó Túini Espírítu ā teo wáacatþih Cristodih jwí túi jenah joiná caá. Páant jwí túi jenah joyóchah, “Queét túinit caá”, jwiitdih Dios ā niij enna caá. Páant niij ennit, ā pehbhoó jwí juibínachah, jwiitdih ā túut nuám péabipna caá. Páant ā túut nuám péanachah, túinit yoobát jwí jumcat pínahdih jwí páina caá. ⁶ Pánihna, jwiit Jesucristoihwā bóodnit jumna, bóodcannitbut jwí jumuchah, Dios jwiitdih bíic yoobó ā enna caá. Cristodih túi jenah joiná, bitadih túi oinit, teo wáacnit jwí jumuchah ennit, Dios jwiitdih ā túi wēþipna caá.

⁷ Wā déewā panihnitá, yeéb Cristodih ñi túi jenah joyóp yuh jí. Obohjeéhtih, túini dooná yoobátidih ñi túi jenah joyóchah yuhna, ¿déhe tibeé yeebdíh cádahat túutni? ⁸ Dios yeebdíh ñioniboó queétdih páant āt naáwát túutcan tagaá. ⁹ Nindih ñi náhninaá: Búdi pan pínahdih ā paa béjat pínah niijná, bainíbit paáat túutniyeh ā náahna caá.

Pánihat pah, wā túttimah jéohnit, yeebdíh mácah í bohénachah, daocánnit yuhna, dawá yeebdíh í túut nuámát túutna caá.*

¹⁰ Obohjeéhtih, jwí Maáh Jesúsdihi wā túi jenah joyóchah, weemdih weñanit, nin pah ā niij jenah joyát túutna caá: “Jwí Maáh queétdih ā túi teo wáacþipna caá, queétdih mácah í bohéatdih cádahnit, wā bohéatjidih yoobópdih í jwáub jenah joyát pínah niijná”, ā niijná caá. Obohjeéhtih, ded yeebdíh yéejaniboodíh Dios búdi ā peéh chāþipna caá.

¹¹ Wā déewā panihnitá, queét mácah naóhnit weemdih nin pah í niij yeena caá: “ ‘Bóodat túutnit, Diosjeéh ñi túi jumbipna caá’, Pablo áþi niij naóh bohéna caá”, í niijná yuh caá. Páant wā bohénachah nihna, queét weemdih yeejép ita chāþan tagaá. Obohjeéhtih, cruzboó Jesucristo ā wun wáhatjidih wā bohéat peéh weemdíh í juihna caá. ¹² Pánihna, bóodat túutnitboó, yeebdíh yeejép í chāþat peéh, bíaboó í beje naáh.

Oina, wutatdihbut jwí jepahat

¹³ Wā déewā panihnitá, “Wā wutatdih jepahna, wájeéh í túi jumbipna caá”, Dios yeebdíh ñionit, āt niij jenah joicáp jí. Obohjeéhtih, watnit panihnit jumna, “Buú caán wutatdih jepahcan, ded pah yeejép wā jenah joyátidihjeh wā chāþipna caá”, ñi niij jenah joicá bojoó. Páant niij jenah joicánjeh, búdi oinit, ñi túi múic teo wáacá.*

¹⁴ Moisésjiboó nin pah āt niij wutap jí: “Meém múicjeh ma múic oyat pah, bitadihbut oinit, ma túi teo wáacá”, āt niijíp jí.* Pánihna, bitadih túi oina, nihat bíih ā wutatdihbut túi jepahna caá jwí chāþap.* ¹⁵ Nuáþpawā í múic chācát pah, mácah bohénitdih joiná, yeebjéhbut tabit múic juihna caá ñi chāþap. Páant ñi chāþatdih cádahcan, yeebjéh ñi múic yéjea beedáþipna caá.

Túini Espírítu ded pah jwiitdih ā náah yacat

¹⁶ Nin pah yeebdíh wā niij wēþ naóhna caá: Túini Espírítu ā teo wáacatþih ded pah yeebdíh ā náah yacat pahjeh ñi túi jumú. Pánih jumna, yeejép ñi jenah joyát pah ñi chāþan níit. ¹⁷ Ded pah jwiitjeh yeejép jwí náahatdih chāþna, Túini Espírítudih en juihnit dée pah jwí jumna caá. Caán ā náah yacatdih chāþna, jwí náahatboodíh jwí chāþan níit. Páant ā jumuchah, ded pah yeejép jwí jenah joyátidihjeh chāþan, Túini Espírítu ā náah yacatdih chāþat caá náahap.* ¹⁸ Túini Espírítu ded pah ā náah yacatdih chāþnit jumna, “Diosjeéh wā túi jumcat túut niijná, Moisés ā wutatjidih túi jepahat caá weemdíh náahap”, ñi niij jenah joicán caá.

* 4:30 Gn 21.10 * 5:1 Jn 8.32-36 * 5:9 1Co 5.6

* 5:17 Ro 7.15-23

* 5:13 Mt 20.26 * 5:14 Lv 19.18 * 5:14 Ro 13.8-10

¹⁹ Diosdih jepahcannitboó yeejép ī jengah joyátdihjeh chājnī, nin pah ī chājatdih jwiit nihat jwī jéihna caá: Yéej chājnī, yéej chājatdih jengah joinī, tūc jengah joicánjeh ī náah chājnī ī jumna caá. ²⁰ “Nin weemdiḥ teo wáacni caá”, Dios yoobát nihcannidih niij wēnī, jióhni, míc enīhcannit, míc jūihni, bita ī bíbohadih en īunahni, waicanjeh ījini, bitadih teo wáacadih jengah joicánjeh, queétjeh maáta pah jengah joinī ī jumna caá. Míc en jūihni, tátchi wahnī, “Yeéb mácah moón caá”, niij en jūihni ī jumna caá. ²¹ Bitā ī tūi jumachah en ījini, máihni, máihfiadih yaádh metatdihbut bidni, bádi babhbat dooná jumat joinā wēnī ī bejna caá. Pánihat caá yéej jengah joinī, īpī chājna caá. Jātih yeebdīh wā niiját pahjeh, buubut wā jwáb niij naóhna caá: Det pániḥ chājnī Dios ā maáh jumapboó ī jéih jumcan caá.

²² Obohjeéhtih, Túini Espiritu ā teo wáacatjīh nin pah jwī jumna caá: Dios jwiitdih ā oyatdih jéihni, tūi wēnī, jwiitbut bitadih jwī oina caá. Ūmcan, túinijeh jwī jumna caá. Yójhacan, ded pah bita ī chājachah yuhna, queétdih waicanjeh ījican, túinijeh jwī jumna caá. Bitadih tūi teo wáacni, tūi chājnī jwī jumna caá. Diosdih, cáacwādiḥbut ded pah jwī niijátjī biic yoobó péani jwī jumna caá. ²³ “Weém chah jéihni wā jumna caá”, jwī niijcán caá. Ded pah yeejép chājat jengah joyát ā jūuwáchah yuhna, caandīh joyáh bojnit, jwī chājcan caá. Páant jwī chājachah enni, “Moisés ā wutatjidiḥ jepahcan, queéť yeejép ī chājna caá”, det ī jéih niijcán caá. ²⁴ Jesucristoīhwā jumna, yeejép chājat jwī jengah joyátjidiḥ jwī jepah cáadahap jī.* ²⁵ Pániḥ cádahni, Túini Espiritu ā náah yacatboodiḥ wēi jepahnī, jwī chājat dée caá.

²⁶ Pániḥ chājnī, “Wā déewādiḥ chah wā jéihna caá”, niij jengah joicánjeh, jwiitjeh jwī míc ījican, jwī déewā ī tūi jumachah enni, jwī en ījica bojat dée caá.

6

Jesúhwā ī míc teo wáacat

¹ Wā déewā panihnitā, űi tūi míc teo wáaca. Pániḥ míc teo wáacni, biic űijeéh jumni ā tūi chājatdih enni, Túini Espiritu ā teo wáacatjīh caandīh űi tūi míc wéhenaá, táut numnī, túinijeh ā jwáb chājat pínah niijná. Pániḥ teo wáacni, yeéb mícjehbut űi tūi chāja chaáh, “Yeejépdih chājnā”, niijná. ² űijeéh jumnit yeejép ī yapachah enna, queétdih űi teo wáaca. Pániḥ míc teo wáacna, Cristo ded pah ā náah yacatdih jepahna caá űi chājap.

³ “Bitā chah tūi chājni jumna, dedé teo wáacadiḥ wā náahcan caá”, ded niij jengah joinā, caanjéh míc yeena caá ā chājap. ⁴ Ded pah űi chājatdih jengah joinī, “Nin tūini caá. Caán yeejép caá”, niij jéihyat caá náahap. Pániḥ jéihna, ded pah űi chājat tūini ā jumachah, bitadih ded pah ā yapatdih jengah joicánjeh, űi tūi wēibpna caá. ⁵ Jesús jwiitdih ded pah ā náah yacatdih jepahna, jwī jepahcaḥbut jwiitjeh jwī űi wat pínah ā jumna caá. Bitaboó jwiitdih ī jéih űio wāhcan caá.

⁶ Det tūini doonādiḥ bohénitboó queétdih naóhniḥ ī tūi teo wáaca náah, dedé ā náahatdih ā bíbohah pínah niijná.

⁷ Ded pah jwī chājatdih jengah joinī, nindiḥ náhnīat caá náahap: Jwiit cáacwāboó dedédiḥ jwī momochah, caanjéh ā jwáb chíih jūuwáchah, caandīh jwī bíbohīpna caá. Túinīnadiḥ űionit, jwī momochah, tūini ā chíih jūóhīpna caá. Obohjeéhtih, yeejépnadiḥ jwī momochah, túcanni āta chíih jūóh tagaá. Pánihat pah, jwiit cáacwādiḥbut biic yoobó ā jumna caá. Ded pah jwī chājachah, biic yoobójuh muntīh jwiitdihbut ā yapbīpna caá. űi tūi náhnīaá, Dios nihat jéihniḥ jwī jéih tióhcan caá. Pánihna, “Weém wā tūi chājatdih Dios ā encan caá”, űi niij míc yeeca bojó.* ⁸ Ded ā weñat pínahdiḥjeh chājna, yeejép ā chājachah, ā yéej chājat jīb, īguīpna ā bejbīpna caá. Obohjeéhtih, ded Túini Espiritu ā náah yacatboodiḥ jepahna, ā tūi chājat jīb, páantjeh Diosjeéh ā jumbīpna caá. ⁹ Dios ā jenahat láa, tūi chāj cáadahcan, túinīdih jwī bíbohīpna caá. Páant jwī bíbohah pínahdiḥ jéihni, tūi chāj chūacán, jwī cáadahca boj jīh.* ¹⁰ Dedé teo wáacadiḥ ī náahachah, jwī buujáat pah bóo, nihat cáacwādiḥ jwī tūi chāj jīh. Jwī déewā panihniḥ Jesúhwādiḥ bácah, chah jwī míc tūi teo wáacat dée caá.

Pablo naóh péani, ā túyat táutat

¹¹ Nin náodiḥ wā chéen ā daác wāhup be. Pánihna, nin péeni naáwátidih dahwani wā daacátidih enni, “Pabloh jwiitdih āt daác wahap taga”, űi niij jéihīpna caá.

¹² Buu queéť yeebdīh yee bohénitdih wā jwáb naóhīpna caá. Queéť yeebdīh bóodat táutatnitboó jwī déewā queétdih ī wēi enat pínah niijná, páant ī bohéna caá. Jesús cruzboó ā wun wāhatjidiḥjeh bohéna, queétdih jūihni, jwī déewā yeejép īta chāj tagaá. Páant yeejép yapatdih náahcan, queéť yeebdīh ī bóodat táutna caá. ¹³ Queéť bóodat táutatnitboó Moisés ā wutatjidiḥ tūi jepah beedácan yuhna, yeebdih caandīh jepahat táutni, ī bóodat táutna caá. Bitā jwī déewā “Queéťboó Gálatasdiḥ moón Jesúhwādiḥ īt tūi bóodat táutap tagaá”, queétdih ī niij

* 5:24 Ro 6.3-14; Gá 2.20; 6.14

* 6:7 Pr 22.8; Os 8.7

* 6:9 2Ts 3.13

wēi naáwát pínah niijná, páant ī bohéna caá. ¹⁴ Obohjeéhtih, cāacwā weemdíh ī tui wēi naáwát pínahdih weémboó wā bidcan caá. Pánih bidcan, jwī Maáh Jesucristo cruzboó ā wun wāhatjidihjeh cāacwā ī wēi naáwát pínahdih wā náah yacna caá. Weemdíh ā wun wāhuchah, nemép Dioih nihcannitdih yeejép ā chājat tūtuchah yuhna, weémboodíh ā buujacán niit. Páant yeejép ī chājachah yuhna, wā en yaccan niit. ¹⁵ Jwiit Jesucristoihwā jumna, Dios jwiitdih ā enechah, bóodnit, bóodcannitbut jwī jumuchah, biic yoobó dedé pínah nihcan caá. Obohjeéhtih, tuiiniboodíh jwī tūt nuumúchah ennit bácah, búdí yoobát ā wēi enna caá.*

¹⁶ Nin wā bohéatdih tui jepahnit, Dios-jeéh úumcanjeh ni tui jumú. Dios yeebdíh jgah ennit, ā teo wáaca naáh. Biic yoobó ā teo wáacat pínahdih nihāt āihwādih wā náah yacna caá.*

¹⁷ Nin wā pée naáwátbit caá: Jwī Maáh Jesúsdih teo wāhni wā jumat juib, weemdíh ī puñat yahwítji páantjeh wíh bácahdih wā duoná caá. Páant yaoh duoni wā jumuchah ennit, “Pablo Jesúh tui doonádih Dios ā naáwát tūttni nihcan caá”, weemdíh ī jwúub niij tac buugáca bojo naáh.

¹⁸ Wā déewā panihnitá, jwī Maáh Jesucristo yeéb nihatdih búdí oinit, ā tui teo wáaca naáh. Pánih náah yacnit, yeebdíh búdí oinit, wā túyat tūttna caá.

Páant bóojeh tigaá wā daacát.

Pablo

* 6:15 Jn 3.3-7; 2Co 5.17

* 6:16 Sal 125.5; 128.6

EFESIOS

Pablo queétdih ā táyat túatna

¹ Weém, Pablo, biíhdih daacát túatna, yeéb Efeso tútchidih moón Jesúhwādh wā wahna caá. Dios ā náahat pah Jesucristo weemdih āih táini doonádh ā naawát túatni caá. Yeéb Jesucristodih túi jenah joi cádahcannitdh wā daác wahna caá.* ² Jwí íip Dios, jwí Maáh Jesucristobut, yeebdih oinit, í túi teo wáaca naáh, caán biícđih ři túi jumat pínah niijná. Weembát yeebdih búdi wā túyat túatna caá.

Jwiit Cristoíhwādh Dios ā túi chāja

³ Jwiit Cristoíhwā caán biícđih jwí jumuchah, Dios, jwí Maáh Jesucristo íip, jwíih caolihđih búdi ā túi chājna caá. Páant ā túi chājachah jéihnit, caandih búdi jwí wēi naóhna caá. ⁴ Jwiit áihwādh nin pah Dios āt chājap wat jī. Nin baácđih ā chājat pínah jātih, Jesucristo biícđih jwí jumat pínah, yéejat wihcannit ā enechah jwí jumat pínahbut niijná, jwiitdh ātāt řiojip taga. Pánihna, jwiit Jesúsdih jepahnitdh, “Ma yéejat jīb jumna caá”, jwiitdh ā niijnán níit. ⁵ Á náahat pahjeh jwiitdh oinit, jon jātih nin pah Dios āt niijip wat jī: “Wā wāuh Cristo ā chājatjīh queét wā weh í jumbipna caá”, āt niijip wat jī. ⁶ Pánih oinit, jwiit ā wāuh ā oinihwā jwí jumuchah, Dios jwiitdh búdi pohba āt túi chāj wāhup taga. Páant ā chājatdh jenah joinit, caandih páantjeh búdi jwí wēi naawát caá náahap. ⁷⁻⁸ Cristo jwí yéejat jīb beedáát panihnidih jīb chājna, áih meépdih yohnit, āt wan wāhup wat jī.* Pánih wan wāhna, jwiit iiguipna jwí bejat déedih túi abnit, Satanás ā chéwat tōp panihnidih āt watap wat jī. Pánihna, Cristo jwí yéejat jīb ā wāhatdh jéihnit, Diosboó jwí yéejatdh āt yoh wāhup wat jī.* Jwiitdh búdi oi jīgah ennit, ā jéih beedáátjīh ā wāuhđih páant āt túi chājat túatup wat jī. ⁹⁻¹⁰ Jon jātih ā jenah joyátjidih cáacwādh ā jéihya jwuhcan yahna, buu jwuhna Dios jwiit áihwāboodih āt beh joyánap taga. Nin pah caá ā jenah joyátji: Cristo nihat ā chājatjīh, nihat japboó jumnit, nin baácboó jumnit, nump bóo tólihboó jumnitdhbut Dios ā řioni yeó jáapdh Cristodih maáh ā waadábipna caá. Páant maáh ā jumuchah, nihat áih múic ā jumbipna caá. Dios páant ā chājat pínahđih āt watap wat jī.

¹¹⁻¹² Dios ā náahat pahjeh nihatdh chājnit, jwiit judiowā Cristodih jwíih jepah waóhnitboó jwí túi chājat pínah niijná, bitabat Diosdh í wēi naawát pínah niijná,

jon jātih jwiitdh āt řiwap wat jī. ¹³ Yéejat jīb iiguipna ři bejat déedih Jesús ā wan wāhatji doonádh joinit, yeebbát řitát jepahap taga. Pánih jepahnit, Jesúhwā ři jumuchah, Diosboó ā naóhni táini Espíritudih yeebdih āt wahap taga. Pánih wahnit, áihwā ři jumatdh ā jéutna caá.* ¹⁴ Nin baácboó jwí jum jwuhuchah, Táini Espiritu jwiitdh Dios ā jwíih wāhni caá. Pánihna, ā pehbboó jwí juibínachah, jwiit nihatdh túat nuúm péanit, ā bíboh pánidih ā wāh beedábipna caá, ā wāt chah yáaat pínah niijná.*

Pablo Jesúhwādh ā wābát

¹⁵ Páant ā chājatdh jéihnit, Jesúsdih ři túi jenah joyát doonádh joinit, nihat bita Jesúhwādh ři oyat doonádhbut joinit, ¹⁶ Diosdh wāuh cádahcan, “Queétdih ma teo wáacat táina caá”, wāpí niijná caá. ¹⁷ Nin pahbut jwí Maáh Jesucristoíh Diosdh wāpí niij wāuhna caá: “Paá, meém chah wēpni jumna, queétdih ded pah ma jumatdh ma jéihyanaá, meemdih chah í túi jéihyat pínah niijná”, wāpí niijná caá. ¹⁸ Nin pahbut wāpí niij wāuhna caá: “Queétdih túat nuúm jwíihna, ma pehbboó í juibínachah, ma túat nuúm péaat pínahđih ma túi beh joyánaá. Jwiit míihwā caanna jwí juibínachah, chah búdi ma túi chājat pínahđihbut, ma jéihyanaá”, wāpí niijná caá. ¹⁹⁻²¹ Nin pahbut wāpí niij wāuhna caá: “Ded pah búdi ma wēpat ā jumatdh queétdih ma jéihyanaá. Caán wēpatjīh Jesucristodih boonanit, ma jéihyemant bóo hawámant chéudat túatnit, maáh mat waadánap taga.* Pánihna, caanjīh chéudna, nihat maátadh maáh ā jumna caá. Buu láa, túttimah bóo láabut páantjeh chah maáh ā jumbipna caá. Jwiit caandih túi jenah joinitdh caán wēpatjīh ma teo wáacatdh queétdih ma túi beh joyánaá”, wāpí niijná caá. ²²⁻²³ Páant chah wēpni ā jumuchah, Diosboó nihatdh Jesúsdih āt watat túatup taga.* Pánih chājnit, Jesúsdih wao dāh panihni, áihwādh áih bāch panihnit āt chājap taga.* Pánihna, jwiit áihwājéeh jumni nihat pehbboó ā jumuchah, áih bāch panihni jumna, ā wēpatdh jwiitbut jwí bíbohna caá.

2

Jīb náahcanjeh, Dios jwiitdh ā túi abat

¹ Yeebboó Jesúsdih ři jepahat pínah jātih, yeejép ři chāj jwuhuchah, Diosboó yeebdih wannit panihnit pah āt enep taga. ² Jātih nin pah řit jum jwuhup taga: Diosdh yap yohnit í túi chājat pahjeh, biíc yoobó mantih yeebbát yeejép řit chāj jwuhup taga. Pánih chājna, nemépwā í maáhboó

* 1:1 Hch 18.19-21; 19.1 * 1:7-8 Mr 10.45; 14.24; He 9.12-14 * 1:7-8 Col 1.14 * 1:13 Lc 24.49; Jn 14.26; 16.13-15; Hch 1.4; 2.33 * 1:14 2Co 1.22 * 1:19-21 Sal 110.1 * 1:22-23 Sal 8.6 * 1:22-23 Col 1.18

ã watatdih ñit jengah jwuhup taga. Caan nemépwã Ì maáh Dios ã watatdih yap yohni buu láa nin baácboó jumna, cáacwãdihbut Dios ã watatdih ã yap yohat túatna caá.*
³ Jãtìh jwiit nihatabut caan páh jwì chãj jwuhup jì. Dedé jwì weñat pínahdih, jwì yéej jenah joyátdihjehbut jwì chãj jwuhup jì. Páant jwì chãjachah ennìt, Diosboó jwiitdih ñit, nihatabita yap yohnit biícìdih, àtìh peéh chãjap ta yah caá.*
⁴ Obohjeéhtìh, páant jwì jumachah yuhna, Diosboó jwiitdih búdí àt oyop taga.
⁵ Pánih oi ñgah ennìt, boonit panihnit pah jwiitdih àt chãjap taga. Yéej chãjnit, wunnit panihnit jum jwuhna, Jesúsdih jwì jepahachah, caan biícìdih Diosboó jwiitdih àt boonap taga. Yeejépwã jwì jumachah yuhna, Dios búdí oi ñgah enni jumna, jwì yéejat jìb iigulpa jwì bejat déedih jwiitdih àt túi ubup taga.*
⁶ Cristodih boona, caan biícìdih jwiitdihbut àt boonap wut jì. Cristodih ã booaat túttimah, caandìh ã pehbboó chúdat tútutnit, jwiit àihwã caan biícìdih jumna, ãjeéh maata jwì jumat pínah niijná, jwiitdihbut ã pehbboó Dios àt chúdat tútutap wut jì.
⁷ Pánih chãjna, jwiit Cristoihwãdih ã oi teo wáacat, débóo búdí ã jumatdih nihatabit ã jéutbipna caá.
⁸ Cristodih jwì túi jenah joyóchah, Dios búdí oi teo wáacni jumna, jwiitdih ã túi ubna caá. Nindih ñi túi náhninaá: Ded pah jwì túi chãjachah yuhna, jwiit miícjeh jwì jéih túi ubcan caá. Obohjeéhtìh, Diosboó jìb náahcanjeh jwiitdih àt túi ubup taga.
⁹ Dedé jwì túi chãjat jìb nihcan, jwiitdih àt túi ubup taga. Pániha, “Wã túi chãjat jìb weemdih àt túi ubup taga”, ded ã jéih niijcán caá.
¹⁰ Obohjeéhtìh, jwì túi chãjatjì jìb túi ubcan yuhna, jwì túi chãjat pínah niijná, jwiitdih àt túi ubup taga. Ded pah jwì túi chãjat pínahdih jãtìh àtãt jenah joiijp taga. Pániha, Jesúihwã jwì jumachah, ded pah ã jenah joyátjì pah-jeh, túi chãjat caá náahap.

Jwiit Cristoihwã jumna, biícìdih jwì túi jumat

¹¹ Nindihbut ñi náhninaá: Jãtìh yeéb judiowã nihcannit, Dioihwã ñit jum jwuhcap taga. Páant ñi jumachah, jwiit judiowã quehli nah yapat chóodih bóodnit, Dioihwã jumna, yeéb bóodcannitdih jwì ñi en jwuhup jì. Obohjeéhtìh, cáacwãjeh jwiitdih Ì bóodochah, Dioihwã jwì jumatdih jéutat pínah ã jumachah yuhna, dawã wã déewã Diosdih Ì joyáh bojna caá.
¹² Nindihbut ñi náhninaá: Jãtìh Dios ã wahni Cristodih ñit jéih jwuhcap tajì. Jwiit judiowã Dios ã ñionitdih mácah jumna, Dios jwiitdih ã naawátjidihbut ñit jéihcap tajì. “Weemjéh tigua ñi Maáh, Yeébbóo wìh cáacwã ñi jumna caá. Pániha,

weém yeebdìh wã túi chãj wãhbiipna caá”, Dios jwiit judiowãdihjeh àt niij naawáp tajì. Yeéb judiowã nihcannitbóodih àt niij naóhcap tajì. Pánih jumna, ded pah ñi yéej chãjat peéh, yeebdìh túi ubni pínahbóodihbut ñit jéih jwuhcap tajì. Diosdihbut yuúp jumnit panihnit ñit jum jwuhup tajì.
¹³ Obohjeéhtìh, buu jwuhna, Cristodih jepahna, ã yoh wãhni meépjh yeéb yuúp jumnit panihnitjidih, pehbbit jumnit panihnit Dios àt chãjap tajì.

¹⁴ Jesucristojeh jwiit chéne poómp jumnitjidih biíc poómp pah àt chãjap taga. Jwiit judiowã, yeéb judiowã nihcannitbut jãtìh tabit miíc enihcannit jwì jumachah yuhna, Jesús wun wãhna, jwì miíc iijatjì jãhat panihnidih, àt yoh wãhup tajì. Páant ã yohochah, jwiit àih bácah panihni jumna, biícìdih jwì túi jumna caá, buca.*
¹⁵⁻¹⁶ Jãtìh jwiit judiowã Diosjeéh túi jumat túnt niijná, Moisés ã watatjidih jwì túi jepah beedáhip yah jì. Obohjeéhtìh, caandìh jwì jepah beedácatjì jìb búdí peéh chãjat jwiitdih ã jumup jì. Pániha, buu Cristo jwiitdih ã wun wãhatdih túi jenah joiiná, Diosjeéh jwì túi jumna caá.* Pánih wun wãhnit, caan peéh chãjatdih àt ubup wut jì. Jwiit chéne poómp jumnitjidih biíc poómpjeh, àih bácah panihni chãjna, biícìdih Diosjeéh jwì túi jumat pínah niijná, àt wun wãhup tajì.*

¹⁷ Cristo nin baácboó dei jéohnit, ded pah Diosjeéh jwì túi jumat pínah doonádih àt ub jéuwáp tajì. Pánih dei jéohni jwéub páuh laab béjna, yeéb judiowã nihcannit Diosdih yuúp jumnit panihnitdih, jwiit judiowã caandìh pehbbit jumnit panihnitdihbut, caan doonádih àt naawát tútutap wut jì.*
¹⁸ Æ wun wãhatjìh jwiit chéne poómp jumnitjidih jwì íp Dios ded pah ã jumatdih àt jéihyanap tajì. Páant ã jéihyanachah, Túni Espiritu jwiit nihatabit biíc yoobó ã teo wáacatjìh úmcanjeh Diosdih jwì túi jéih wãbhna caá.
¹⁹ Pániha, yeéb judiowã nihcannit, jãtìh Diosdih jéih jwuhcan, jwì déewã nihcan yuhna, buu yeébbát Jesúsdih jepahnit, Dios ã weh ñi jumachah, jwiit nihatabit biíc weh pah jwì jumna caá.
²⁰ Jwiit nihatabit biícìdih Dios ã chãjni muu pánihi jwì jumna caá. Jesús àih túni doonádih naawát tútutnit, Dios naawátidih naóh yapanit biícìdih, Dios ã chãjni muú wép teo lajat panihnidih àt jwiit jwejep taga. Jesucristoboó choójboó wép teo lajni jenah enat jee dáh panihni ã jumna caá.*
²¹ Jwiit nihatabit Jesúsdih jepahnitdih Dios túi jenah ennìt, ã duuj pãp aabánit, caandìh weñat pínah muu pánihidih ã chãjna caá.
²² Yeebdihbut túi jenah ennìt, biíc yoobó jwìjeéh ã duuj pãp aabáat pah ã chãjna caá.

* 2:2 Ef 6.11-12; Col 1.13

* 2:3 Col 3.6

* 2:5 Col 2.13

* 2:14 Jn 14.27

* 2:15-16 Col 2.14

* 2:15-16

Col 1.20 * 2:17 Is 57.19

* 2:20 Is 28.16; Mt 21.42

* 2:22 1Co 3.16-17; 1P 2.4-5

Pánih chājna, jwiít nihat bíicdih Túini Espírítu ā jumat m̄u pánihi jwí jumna caá.*

3

Judiowā nihcannitdih Pablo túini doonádih naóhni ā jumat

¹ Páant Dios yeebdíh ā túi teo wáacachah jéihnit, weém, Pablo, yeeb judiowā nihcannitdih Diosdih búdí wā úbhna caá. Yeebdíh Jesúh túini doonádih wā bohéat jīb nemat m̄uúboó ī nemni wā jumna caá. ² Dios weemdih oi teo wáacnit, weemdih áih túini doonádih ā naáwát tútup be. Caandíh nítat joi tágaá.* ³⁻⁶ Jon játih ā jenah joyátji pah Dios yeeb judiowā nihcannitdih ā oi teo wáacat pínahdih cáacwā ī jéih jwuhcah yuhna, buu jwuhna weémboodíh Dios ā túi jéihyanap jī.* Caandíh yeebdíh wáat naóh daacáp jī. Páant wā daacátjidih ennit, “Pablodih Dios át túi jéihyanap taga”, ñi niij jéihbipna caá. Yeeb judiowā nihcannit, jwiít judiowábut bíic yoobó Jesucristodih jwí jepahachah, jwiít nihat bíicdih Dios áihwā pínah ā chājna caá. Páant ā chājat pínahdih nihat jwí nuowā ī jéihcah yuhna, buu jwuhna Túini Espírítubó Jesú áih túini doonádih naáwát tútunitdih, Dios nwaáwátih naóh yapanitdihbut át jéihyanap taga. Yeeb judiowā nihcannit, jwiít judiowā bíicdih, jwí yéejat jīb iiguípnā jwí bejat déedih, Jesucristodih jwí jepahat jīb, Dios jwiítidih át túi ubup taga. Pánihna, jwiít nihat bíicdih áih bácah paníhni jwí jumna caá. Páant jwí jumachah, áih cáacwádih ā naáwátji pahjeh jwiít nihat bíicdih ā túi chājipna caá.* ⁷ Dios weemdíh oi teo wáacnit, nin túini doonádih yeeb nihat judiowā nihcannitdih ā naáwát tútup jī. Pánih naáwát tútunit, Dios ā wēpatjīh weemdíh ā jéihyanap jī, wā túi naáwát pínah niijná.

⁸ Nihat Jesúhwádih jenah joinit, oboh jumni wā jumachah yuhna, Diosboó weemdíh búdí ā oi teo wáacap jī, judiowā nihcannitdih Jesucristoih túi doonádih wā naáwát pínah niijná. “Jesucristodih ñi jepahachah, Diosboó yeebdíh búdí ā túi chājipna caá”, wāpī niij naóh bohéna caá.* ⁹ Pánih túini doonádih bohéna, Dios nihatdih chājni, ded pah ā jenah joyátji ā jéihya jwuhca naáhdih buu nihat cáacwádih wā túi jéihyana caá. ¹⁰ Pánih chājna, ded panihat pínahji ta tigaa? Dios nihat cáacwā, bita poómpna jumna yuhna, Jesucristodih ī jepahachah, bíicdih áihwā pínah ā chājachah ennit, nihat áih ángelwā, nihat nemépwábut Dios chah ā túi jéih beedaátidih ī jéiyat pínah niijná, páant át chājap wat jī. ¹¹ Dios bíihmah páant ā jenah joyátji bíic yoobó, jwí Maáh

Jesucristo ā wun wáhatjijih át chāj beedánap wat jī. ¹² Pánihna, Jesucristodih jepahnit, áihwā jumna, úmcanjeh, “Weemdíh ā túi joiná nacaá”, niij jéihnit, Diosdih jwí túi jéih úbhna caá. ¹³ Pánih jumnit, yeeb judiowā nihcannitdih túini doonádih wā naáwát jīb weemdíh yeejép yapat doonádih joinit, ñi jīgahca bojóo. Yeebdíh jīgahaat pínah nihcan, Diosjeéh ñi túi jumat pínah caá. Pánihna, caandíh jenah joinit, ñi túi weñeé.

Jesucristo ded pah ā oyat

¹⁴ Yeeb judiowā nihcannit, jwiít judiowā bíicdih Jesucristoihwā jumna, jwí ípdih bódicha caj yoh ñajnit, yeebdíh búdí wā úbhna caá. ¹⁵ Dios ā pebh jumnitdih, nihat nin baácdih moondíhbut mácah poóm jwí jumachah yuhna, áihwádih bíic weh pah át chājap wat jī. Pánih chājna, jwiítidih áih wāt át búdhhdap wat jī. ¹⁶ Pánihna, nin pah yeebdíh jwí íp Diosdih wāpī niij úbhna caá: “Paá, meém chah wēpni jumna, Túini Espírítujīh queétdih búdí ma teo wáacá, ¹⁷ queéé Cristodih ī túi jenah joyóchah, áih m̄u pánihi, íih caolihboó ā túi jumat pínah niijná. Pánih jumna, túi oinit, ded pah chājna, ī chājna naáh. Má náatna baác numah bejna, buujcán ā túi tewat dée pah, queébut túi oinit ī jumna naáh, táinijeh ī chājat pínah niijná”, wāpī niijná caá. ¹⁸ Nin pahbut wāpī niij úbhna caá. “Paá, Cristo ā oyat ded pah búdí ā jumatdih queétdih, nihat bita míhwádihbut, ma túi beh joyánaa. ¹⁹ Jwí jéih beh joi beedácah yuhna, ma teo wáacá, búdí ā oyatdih ī jéihyat pínah niijná. Páant ī jéihyechah, ded pah ma túi jéih beedaátidih, ma oyatdihbut queétdih búdí ma jéihyanaa, ma náahat pah ī túi chājat pínah niijná”, jwí ípdih wāpī niijná caá.

²⁰⁻²¹ Ded pah Diosdih jwí úbátidih, jwí jenah joyátidihbut caán chah búdí ā jéih chājna caá. Páant caán chah wēpni jumna, jwíh caolih díitboó Túini Espírítu ā wēpatjīh jwiítidih búdí ā jéih teo wáacna caá. Páant ā chājachah, nihat cáacwā, buu láa moón, túttimah bóo láa moonbút caandíh búdí ī weñe naáh. Ded pah nihat áihwádih búdí ā teo wáacatdih ennit, ded pah Jesucristo ā túi chāj wáhatjidiuhbut ennit, Diosdih páantjeh weñat caá náahap. Páant tíi ā jumna nah.

4

Jwiít Cristoihwā bíicdih ded pah jwí jumna

¹ Yeeb judiowā nihcannitdih wā bohéat jīb nemat m̄uúboó jumna, nin pah yeebdíh wā wutna caá. Yeeb Dios ā ñionit jumna, táinijeh jumna caá náahap. ² “Weém oboh jumni caá”, niij jenah joinit, bitadih jaihcannit ñi jumna. Bita yeebdíh yeejép ī chājachah yuhna, queétdih iijcanjeh oinit, ded pah ī

* 3:2 Col 1.25 * 3:3-6 Gá 1.12 * 3:3-6 Col 1.26-27

* 3:8 1Co 15.9 * 4:2 Col 3.12-13

châjatjidih ñi jwáub náhnica bojóó.* ³ Pánih jumnit, yeéb túi bíicdih Túini Espiritu á châjatjidih ñi yéjacan niít. Túi bíicdih jwí jumat pínahdih jwiít Dioihwádhíh búdí bidat caá náahap. ⁴ Jwiít nihat bíicdih Jesucristoíh bácah panihnjeh jwí jumna caá. Jwiít nihatdios Dios á wahni Túini Espiritu bíicjeh tígaa. Jwiít nihat Dios á ñionit á pehbboó jwí bejat pínahdih bíic yoobó jwí páina caá. ⁵ Caán bíic Jesúsdeh tígaa jwí Maáh. Caán Jesúsdeh tígaa jwiít nihat jwí jepahap be. Jesúsdeh jwí jepahat jumna, bíic yoobó daabánit jwí jumap be. ⁶ Caán bíic Diosdeh tígaa jwiít nihatdih jáap caolih dée át châjap taga. Pánih chây wáhna, jwiít nihat jwí íip jumna, jwí Maáh caá. Á maáh jumat nihat chah á wêpna caá. Pánih jumna, jwiít nihatdih á teo wáacna caá, á weñat pínahdih jwí túi châjat pínah niijná. Jwiít nihat cátih á jumna caá. Páant á jumachah, bíic weh dée pah túi jumat caá jwiítidih náahap.

⁷ Obohjeéhtih, bíic weh dée jwí jumachah yuhna, á náahat pah mácah jéihyatnadih jwiít nihatdih Cristo át wáhup taga. ⁸ Pánihat pínahdih jenah joinit Davidjiboó nin pah át niij daacáp tají:

“Caandih enihcannitdih yap yohnit, Dios pehbboó á jwáub páuh laáb juibiát túttimah, áihwádhíh táinidih át wáhup taga”, át niij daacáp tají. (Sal 68.18)

⁹ Pániha, “jwáub páuh laáb juibiát”, á niijíchah, “Nin baácboó jumnit, caandih enihcannitdih á yap yohat túttimah, wánnitji í jumapboobát át dei bej jwahup wut jí”, jwí niij jéihna caá. ¹⁰ Pánih caanná dei bej jwahniiji, nihatdih maáh jumat tútt niijná, Dios pehbboó át jwáub páuh laab béjep wut jí. ¹¹ Pánih páuh laab béjnit, áihwádhíh Túini Espiritudih wah deyana, mácah jéihyatnadih át wáhup taga. Biquínadih Jesúséh táini doonádhíh naóh peetát pínah jéihyatdih át wáhup taga. Bitaboodíh Túini Espiritu á naawáchah joinit, naóh yapaat pínah jéihyatdih át wáhup taga. Bitaboodíh Jesúséh táini doonádhíh jáap joinit í túi jepahat pínah niijná, wêp naawát pínah jéihyatdih át wáhup taga. Bitaboodíh Dioihwádhíh duó wáinit, á naawátidih í túi bohéat pínah jéihyatdih át wáhup taga. ¹² Pánihatdih Cristo jwiít áihwádhíh át túi wáhup taga, Dios á weñat pínahdih châjnit, jwí túi míc teo wáacat pínah niijná. Pánih míc teo wáacna, ded pah Dios á châjat tútuchah, jwí túi jéih chájna caá. Pánih jumna, jwiít nihat bíicdih Diosdih jwí chah túi jenah joibípna caá. Jwiít Cristoíh bácah panihni jumna, wébit á behat dée pah, bíicdih jwí túi behbípna caá. ¹³ Pániha, jwiít Dioihwá túi behna, Jesús Dios wáuhdhíh chah jenah joinit, jwíjééh á jumatdihbut chah jéihnit, bíicdih jwí túi jumbípna caá.

Pánihat túttimah, túi behnit dée pah jumna, Jesucristo á jumat pah muntih jwiitbut jwí jumbípna caá. ¹⁴ Pániha, Jesucristo á wáhni jéihyatnájih túi míc teo wáacna, wébit dée jwí jumcan niít. Wébitboó dede naawátidih joinit, ípí túi joiná caá. Pánih joiná, bita queétdih yeenit yeejép í châjat tútuchah, í jepahna caá. Bitá Dios naawátidih ded pah mácah í yee naawáchah, ípí túi joiná caá. Cáac wilcanni jááj chóo dée pah í jumna caá. Ím tac yoób pahachah, johlit nolihatbut caán chóodih á wénoh johochah, yoobópdih á bejcan caá. ¹⁵ Jwiítidih pánihat dée jumcat caá náahap. Dios yoobópdih naóhni á jéih yeecan caá. Páant á jumachah, á naawátidih joí cádahcan, ded yee naóhnitdih joyáh bojnit, bitadih oinit, yoobópdih naawát caá náahap. Pánih jumna, Dios ded pah jwiítidih á châjat tútutdih túi beh joinit, beh bejnit dée pah, yeó jáap jumat pah jwí Maáh Jesucristodih chah jwí túi jenah joibípna caá. Caán jwí Maáh jumna, wao dáh panihni caá. ¹⁶ Jwiitboó áih bácah panihni caá. Áih muj nah, áih téihya, áih jítcha, áih táah panihni jwí jumna caá. Cáaguíh bácah túi duuj náhna, ñeh tórna túi wêpna, á túi jumna caá. Pánihat dée, jwiitboó túi bíicdih míc oinit jumna, jwí túi jumna caá. Pánih míc oina, mácah jwí jéihyatnájih míc teo wáacna, beh bejnit dée pah, Dios á weñat pínahdih bíicdih jwí túi jéih chájna caá.*

Jwiít Cristoíhwa jumna, táiniboodíh jwí tútt nuumát

¹⁷ Jwí Maáh á naawát tútatatji pah yeebdíh wá wêp watna caá. Ñi déewá Diosdih jéihcannit í châjat dée pah, yeébboó ñi chây cádaaha. Queétdih túi jenah joicánnit, tubit yeejép í chájna caá. ¹⁸ Ded pah Dios á jumatdih beh joicán, dupáat panihpboó jumnit, Diosdih yuúp pah í jumna caá. ¹⁹ Dios ded pah queétdih á watuchah yuhna, queétdih jéih joicánnit panihnit í jumna caá. Pánih joicán, tíic jenah joicánjeh, í yéj châjatdih cádahican, chah í bidna caá.* ²⁰⁻²² Obohjeéhtih, Cristoíh táini doonádhíh bita yeebdíh í túi bohénachah joiná, bita yeejép chájnit pah jumcan, Jesús á jumat pah yeebdíh í jumat tútup tají. Máa yéguéhdih yohat dée pah, játih ñi yeejép châjatjidih cádahat pínah niijná, í bohénap tají. “Jwiít yeejép chájnit, búdí jwí wéibípna caá”, játih ñit niij jenah joyóp ta yah jí. Obohjeéhtih, wéican, chah yeejép chây bejna ñit châjap tají.* ²³ Pánih yeejép ñi jenah joyátidih cádahnit, táiniboodíh tútt nuumát, Dios á weñat pínahdihjenah jenah joyát caá náahap. ²⁴ Páant niij jenah joinit, táiniboodíh ñi chájbípna caá. Dios á jumat pah jwí jumat

* 4:16 Col 2.19 * 4:19 Ro 1.21-25 * 4:20-22 Col 3.9

* 4:24 Gn 1.26; Col 3.10

pínah niijná, jwiítidih jáap dée át chājap taga. Páant ā chājachah jéihnit, jwiítidih túi chājat caá náahap.*

²⁵ Ni yeeatdih ni cádaaha. Jwiít biíc bácah panihnit jumna, míc yeena, jwiít mícjeh jwí míc yéjána caá. Pánihna, yeeacánjeh, yooópdih míc túi naáwát caá náahap.*

²⁶ Bitadih íjna yuhna, yeejép ni chājca bojoó. Caán yeó jáapjeh ni íj cádaaha.* ²⁷ Ni íijatdih quíib buúdcán, nemép ā náahatboodih níta chāj tagaá.

²⁸ Ded nuumní ā nuumátidih ā cádaaha naáh. Nuumnacánjeh, ded moh yéjnidih teo wáacat túat niijná, túinidih ā tewe naáh.

²⁹ Í náah jumni naáwátidih ni míc naóhca bojoó. Túi míc teo wáacat túat niijná, túiniboodihjeh ni míc naáwá. ³⁰ Jwiít Dios pehbóo jwí bejat pínahdih jwí jéihyat pínah niijná, Dios Túini Espíritu jwiítidih át wahap taga. Pánihna, yeejép chājna, caandih ni jīgahaca bojoó.

³¹ Bita yeebdih í túi chājcatdih jwúub náhnican, ni quíib buúdu. Páant ni quíib buúdcáh, maiwá man pah ni íjat yeebdih ā yéjabipna caá. Pánih íj yapnit, ni míc jūih náacátidih ni cádaaha. Bitadih yeejép dooná ni naóhca bojoó. Dedé yeejép ípí míc chājatdih ni cádaaha. ³² Pánih cádahna, yeéb mícjeh oina, jīgah ennít, ni túi míc teo wáacá. Yeebjéh ni míc yéj chājatjidih ni míc ámoohoó. Diosboó jwí yéjcatdih ā yohat pínah niijná, Cristo jwiítidih át wun wúhup wut jī. Páant ā yohat pah, yeebát bitadih ni eníhcatdih yohat caá náahap.*

5

Dios weh jumna, ded pah jwí jumat

¹ Jwí weh jwiítidih ennít, biíc yoobó í chājat dée pah, Dios weh ā oinit jumna, caandih jenah joinít, biíc yoobó ni jumúú. ² Pánih jumna, Jesucristo jwiítidih ā oyat pah, bitadihbut ni túi oyoó. Pánih búdí oinit, jwí yéjeat jīb, caán jwiítidih át wun wúhup wut jī. Judíowá Dios ā weñat pínah niijná, caandih oveja wúhdih ípí mao cáo wúhup jī. Páant í mao cáo wáhat dée pah, Jesús jwiítidih át wun wúhup wut jī.*

³ Jesúhwá jumna, dedé í náah jumnidih ni chājca bojoó. Pánih chājatdihbut ni jenah joicá bojoó. Bitaih bií déedihbut ni en ínahca bojoó. Páant ni chājchah, yeebdih dooná ā wihcan níit. ⁴ Dedé í náah jumnidih míc niijcán, jenah joicánnit pahbut míc wéhecan, ni míc yeejép deoh naóhca bojoó. Dios túini ā jumuchah, áihwádh míc nínejeh míc wéhecat caá náahap. Pánih míc wéhena, “Jwiítidih ma túi chājna caá”, Diosdih niiját caá yeebdih náahap. ⁵ Nindih ni túi náhninaá: Ded í

náah chājni, ded í náah chājat jenah joiníbut Dios pehbóo ā waadcán níit. Ded dawá bií déedih en ínahnitbut ā waadcán níit. Pánih en ínahni bií déedihjeh wéinit, Diosboodih ā jéih wéican caá. Pánih chājni Jesucristo ā maáh nihcah, Dios maáh ā jumapboó ā juibícan níit. Pánihatdih yeéb ni túi jenah joyoo.

⁶ “Páant ni chājachah, ā túina caá”, ded ā níj yee naáwáchah yuhna, yeéboó ni joyáh bojoó. Pánih yeejép chājnit Dios ā watatdih í yap yohatjī jīb, búdí íjnit, queétdih ā peéh chājipna caá. ⁷ Pánih yeejép chājnitdih ni pej jumca bojoó. ⁸ Diosdih ni jepahat pínah jātih, túi chājcan, dupúát panihpboó níit jum jwúhup taga. Obohjeéhtih buu, Jesucristodih jepahna, baabát panihpboó ni jibna caá, buca. Pánih jumnit, túinijeh ni chājaa. ⁹ Baabát panihpboó jumna, túinijeh ni jumbipna caá. Yeeacánjeh, yooópdih ni naóhbipna caá. ¹⁰ Dios ded pah ā weñat pínahdih ni bidíi. ¹¹ Diosdih náahcannit dupúát panihpboó jumna, yeejép í chājat pah yeéboó ni chājca bojoó. Páant í túi chājcatdih ennít, Dios naáwátidih naóhna, “Páant ni chājachah, ā túican caá”, queétdih ni níjji. ¹² Cáacwá í encah, queét yeejépwá tubit yeejép í chājatdih bitadih míc wéhena, jwíta tíic tagaá. ¹³ Queét yeejép chājnitdih Dios naáwátidih naóhna, jūiátjīh jī bídat pah chājna, í chājat yeejép ā jumatdih queétdih jwí jéihyana caá. Páant í yéj chājatdih jwí jéihyanachah, í túat nuumbipna caá. Pánih túat nuumnít, baabát panihpboó í jumbipna caá. ¹⁴ Pánihat pínah caá nin pah jwíjép níj ewep:

“Eoni panihni, ma jáa bojoó. Wunni panihnitbut, ma boo pud jūúwá. Meém yeejép chājni baabát panihpboó ma jumat pínah niijná, ma túi chājat pínahdih Jesucristo meemdih ā jéihyabipna caá”, jwí niijná caá.

¹⁵ Pánihna, jñi túi chāja chaáh! Jenah joicánnit pah jumcanjeh, túi jenah joinít ni jumúú. ¹⁶ Buu láa cáacwá tubit yeejép í chājachah, yeéboó yeó jáap jumat pah Dios ā weñat pínahdih jenah joinít, túinijeh ni chājaa.* ¹⁷ Pánih jenah joicánnit jumcan, Dios ā weñat pínahdih ni túi beh joyoo. ¹⁸ Ni weñat pínahdih bidna, babh máihca bojoó. Máihnit, ni jenah joyátidih, níih bácahdihbut ni yéjána caá. Yeejépdihbut ni chājna caá. Máihñat yeebdih yeejép watni dée caá. Obohjeéhtih, Túini Espíritu ā túi teo wáacat pínahdih búdí ni bidíi. Caán ā wáhni weñat pínahdihjeh ni bidichah, caánboó yooópdih weñat ā wúhbipna caá. Caán túiniboodihjeh watni caá. ¹⁹ Míc wéhenit, Diosdih ni weñeé. Pánih wéhina, David ā daacátjidih,

* 4:25 Zac 8.16; Ro 12.5

* 4:26 Sal 4.4; Stg 1.19-20

* 4:32 Col 3.13

* 5:2 Ex 29.18; Sal 40.6

* 5:16 Col 4.5

bita i daacátjidihbut eonit, Túini Espiritu ded pah á jéhiyanachah, caandihbut ñi eweé. Caolih diitboobát caandih wēinit, ñi eweé. ²⁰ Pānih jumnit, yeéb Cristoíhwā ded pah á yapachah, biíc yoobó “Ma túi chājna caá, Paá”, Diosdih niijnit ñi jumna.*

Jesúhwā áa jumnit ded pah i jumat

²¹ Cristojeéh túi jumat túat niijná, bita Jesúhwā i jenah joyátdih i naáwáchah, wēi jointi ñi míc túi jepahaá.

²² Jwí Maáh Jesúsdih ñi jepahat dée pah, yeéb yaádhboó ñi weha mánadih ñi túi jepahaá.* ²³ Nin pah á jumna caá: Newé wao dáh panihni á jumuchah, ájeéh bóli áih bácah panihni mi jumna caá. Pānihna, mi áaboó mi maáh panihni caá. Pānihat pah, Cristo maáh jumna, wao dáh panihni á jumuchah, jwiit áihwāboó áih bácah panihni jwí jumna caá. Caanjéh jwiitdih túi ubni á jumna caá. ²⁴ Pānihna, Cristoíhwā jumna, caandih jwí túi jepahat pah yadboó mijeeh bóodih jepahat caá náahap.

²⁵ Bui yeéb neoná áa jumnitdih jwuh wā jwáub naóhna caá. Cristo jwiit áihwādih búdi oina, jwiitdih át wan wáhp wut jī. Pānihna, jwiitdih á oyat pah, yeebbát ñi weha mána yaádhdih ñi túi oyoó.* ²⁶ Jwiit áihwā jwí jumat pínah niijná, Cristo jwiitdih wan wáhdih át dei jwáwáp tajī. Pānihna, áih túini doonádh jointi, jwí jepahachah, yéguedih jwí choc yohat pah, jwí yéejatdih át yoh wáhp taga. Áihwā jwí jumat jutat pínah niijná, jwí daabánap jī. ²⁷ Pānih yéejatdih yoh wáhna, jwiit nihat áihwādih Dios pehbóo Jesús á ub jejachah, túini yoobát yéejat wihcannit, quei wihcannit, wiguihat wihcannit, túi jigohnit jwí jumbipna caá.* ²⁸ Cristo áihwā áih bácah déedih ápi túi en daoná caá. Pānihat pah, yeéb neoná ñih bácahdih ñipī míc túi en dawát pah, ñi weha mána yaádhdih túi en dawát caá náahap. Queéboó ñih bácah dée jumna, queédih túi en daonít, ñih bácahdihbut túi en daoná caá ñi chājap. ²⁹⁻³⁰ Jwiit nihat jwíih bácahdih yéejalhan, caandih jwipī túi chājna caá. Pānihat pah, jwiit Cristoíhwā áih bácah dée jwí jumuchah, caanbát jwiitdih ápi túi chājna caá. Páant á túi chājat pah, jwí weha mána yaádhdih túi chājat caá jwiitdihbut náahap. ³¹ Nin pah Moisés át niij daacáp tajī: “Páant tigaá ded newé yad pínahdih ubna, á mánadih pahnit, ájeéh bólijeéhjeh á jumbipna caá. Pānihna, queét chénewā jumna yuhna, biíc bácah dée pah i jumbipna caá”, át niij daacáp tajī.*

³² Páant á niijátdih beh joyát á buona caá. Obohjeéhtih, buona yuhna, yoobópdih á jumna caá. Nin pah niij naóhna caá

át chājap: Jwiit nihat Cristoíhwā áih bácah panihni jumnit, ájeéh biíc pah jwí jumna caá. ³³ Pānihat dée, yeéb neoná ñi weha mána yaádhjeéh biíc pah ñi jumna caá. Pānih jumnit, ñi weha mána yaádhdih túi oyat caá náahap. Yaádhbut ñi weha mánadih túi joyát caá náahap.

6

Í mána i wehjih ded pah i jumat

¹ Bui yeéb wébitdih jwuh wā jwáub naóhna caá. Jwí Maáh Jesúsdih jepahnit jumna, ñi mána i wutuchah, jipónih niicánjeh, ñi jepahaá. Páant chājatdih yeebdih Dios á náah yacna caá.* ²⁻³ Jon jātih Moisés nin pah át niij daacáp tajī: “Ñi mánadih ñi túi chājaá. Pānih chājna, búdi wēinit, nin baácboó maatápdih ñi túi jumbipna caá”, át niij daacáp tajī.* Páant niij wutna, jwíih láa nin pahbut át niijp wut jī: “Páant ñi chājachah, wā niijáti pah yeebdih wā túi chājipna caá”, át niijp wut jī.

⁴ Bui yeéb i mánadih jwuh wā jwáub naóhna caá. Ñi wehdih tēbit jūhmit, ñi ijaca bojoó. Obohjeéhtih, oinit, ñi túi wái behanaá. Dios á weñat pínahdih ded pah i chājat pínahdih ñi bohénaá. Dios naáwátdih i joyáh bojochah, ñi túi joyát tútú.*

Teo wāhnit, i maátatub ded pah i jumat

⁵ Bui yeéb teo wāhnitdih jwuh wā jwáub naóhna caá. Yeebdih wutni i peéh chājat pínahdih áumna, queédih ñi túi jepahaá. Cristodih ñi jepahat pah, queédihbut wēinit ñi jepahaá. Yabhcanjeh, queédih ñi túi teo wāhna.* ⁶ Yeebdih wutni i enechahjeh túi teona yuhna, i enach teocannit ñi jumca bojoó. Obohjeéhtih, Cristodih teo wāhnit jumna, Dios yeebdih á náah yacat pah túi wēi chājnit ñi jumna.* ⁷ Pānihna, ded pah teo wāhna, cáacdihjeh teo wāhcan, wēinit, jwí Maáhboodihjeh ñi teo wāhna.* ⁸ Pānih chājnit, nindih ñi túi náhninaá: Ded pah túini ñi chājachah, Diosbut túinidih yeebdih á chāj jwáubabipna caá. Ñi teo wāhchah, cáacwá yeebdih jīb wāhna, i wāhchahbut, biíc yoobó Dios túinidih á chāj jwáubabipna caá.*

⁹ Bui yeéb queét i maátadih jwuh wā jwáub naóhna caá. Yeebdih teo wāhnitdih túinijeh ñi chājaá. “Wā wutatdih ma jepachah, búdi wā peéh chājipna caá”, ñi niij jūhca bojoó. Nindih ñi túi náhninaá: Jwí Maáh Jesucristo, Dios pehbóo jumni queédihbut i Maáh caá.* Pānihna, yeéb maáta ded pah ñi chājatdih jéihnit, yeebdih teo wāhnit i chājatdihbut jéihnit, biíc yoobó ñi chājat jīb á túi wāhbiipna caá.*

* 5:20 Col 3.16-17 * 5:22 Col 3.18; 1P 3.1 * 5:25 Col 3.19; 1P 3.7 * 5:27 2Co 11.2; Ap 21.2,9 * 5:31 Gn 2.24

* 6:1 Col 3.20 * 6:2-3 Ex 20.12; Dt 5.16 * 6:4 Col 3.21 * 6:8 Col 3.22-25 * 6:9 Col 4.1 * 6:9 Dt 10.17;

Jwiit Cristóhwā ded pah nemépwādh jwī jéih yap yohat

¹⁰ Bua yeebdih péeni watatdih wā naáwihna caá. Jwī Maáh Jesús nihadnih jéih beedáni ā jumuchah, jwiit caán bícdih jumna, caandih túi jenah jointi, nemépwādh yap yohnit jumat caá náahap. ¹¹ Romadnih moón soldadowā ī maáh nihāt ā wāhni míc maona ī jāhat chóodih ĩpī duoná caá. Pánihat dée pah yeebbát jwī Maáh Dios nihāt ā wāhni jāhat pínahdih ñi ubuú, nemép ā yeeatdih túi yap yohat túut niijná. ¹² Cáacwādhijeh pohba nihcan caá jwiitdih míc mawat panihni ā jumap. Obohjeéhtih, wēpép nemépwādh jwī míc maona caá. Queét nihāt jwiit cáacwādh yeejép ī watna caá. Jwiit Jesúhwādh chah enihcan, Dios ā watatdih ī yap yohat túutna caá. ¹³ Pánihna, ĩtah chóo panihni, nihāt Dios ā wāhni jāhat pínahdih ñi ubuú, nemép yeebdih yeejép ā chājat túutuchah yahna, ñi túi yap yohat túut niijná. Pánih chājna, míc mao péanachah, ñáo jweicánjeh, wēp ñuhnit panihnit ñi jumbipna caá.

¹⁴ Túi yap yohnit pínah jumihna, nin panihnit ñi jumuu: Soldado āih juyáat tōpjih āpī jui wái chéona caá, āih yégeh chóodih ā túi tewat pínah niijná. Pánihat dée, yeebbát yoobópdih naóhnit ñi jumuu. Soldado āih tacadihbut ĩtah chóo āpī duoná caá, caandih enihcannit āih caolihdih ī ñuup chūúacat pínah niijná. Pánihat dée, yeebbát Dios ā wēpatjih túi yoobópdih chājat caá náahap, nemépboó ñiñ caolihdih ā jéih yéejacat pínah niijná.* ¹⁵ Soldado āih jítchadh túi wēpép zapatosdih āpī duoná caá, ā túi bejat túut niijná. Pánihat dée, yeebbát Dios túini doonádh ñi túi joí cádahca bojoó, jwī maáhjeéh túi jumnit, bitadh naáwádh ñi túi bejat túut niijná.* ¹⁶ Soldado āih bácahdih jāhat naadh āpī ubna caá, caandih enihcannit ĩñ ñuup doóhndih cáo dodhnit, ĩ ñuupuchah ennit, caán naajih ā túi míc jāhat túut niijná. Pánihat dée, yeebbát Dios túi jenah joí cádahca bojoó, nemépboó chah yeejép ā yee watuchah yahna, ñi joyáh bojat túut niijná.* ¹⁷ Soldado ĩtah waochá páhadih āpī páahna caá, āih wao dáhdih ā túi wapāt pínah niijná. Pánihat dée, Dios yeebdih ā túi ubatjidih ñi túi náhninaá, nemép ñi jenah joyádh ā yéejacat pínah niijná.* Soldado íbat naadh āpī ubna caá, caandih enihcannitdih ā túi míc mawat túut niijná. Pánihat dée, Túini Espiritu ā teo wáacatjih ded yeebdih yéejahndih Dios naáwádh ñi naáwá,* caandih ñi túi yap yohat túut niijná.* ¹⁸ Pánih jumnit, ded pah ā yapachah, Túini

Espiritu ā teo wáacatjih Diosdih ñi túi ubh cádahca bojoó. Pánih ubhna, ñiñ pínahdih ubhnit, bitáñ pínahdihbut ñi ubuú. Uonit panihnit jumcanjeh, jānit panihnit túi jenah jointi ñi jumuu. Nihat Jesúhwādhbut ñi ubh cádahca bojoó. ¹⁹ Pánih ubhnit, weemdhbut búdi ñi ubuú, umcanjeh Jesúh túini doonádh yoobópdih wā túi naáwát pínah niijná. ²⁰ Caán doonádh wā naáwát júb nemat muúboó ĩtah tōpjih chéoni wā jumna caá. Pánihna, caán túini doonádh naóhnit, umcanjeh wā túi wēp naáwát pínah niijná, weemdh ñi ubuú. Weemdh páant naáwát caá náahap.*

Pablo ā pée túyat túutat

²¹ Ded pah wā jumadh ñi jéihyat pínah niijná, yeeb pébhna Tíquicodih wā wahna caá.* Caánboó Jesúsdh túi jéihni, jwī oini caá. Jesúh túini doonádh wā naóh jibichah, weemdh búdi āpī teo wáaca beé. Pánihna, ñi pebhna jubínit, nihadh yeebdih ā naóhbična caá. ²² Páant ā naáwáchah, wā túi jumadh jéihnit, ñi jīgahat ā yayát pínah niijná, ñi pebhna caandih wā wahna caá.

²³ Jwī ĩp Dios, jwī Maáh Jesucristo bícdih yeeb Jesúhwā ñi túi jumuu. Pánih jumna, Jesucristodih túi jenah joí cádahcan, chah míc oini ñi jumuu. Páant ñi jumāt pínahdih Dios ā teo wáaca naáh. ²⁴ Yeeb nihāt jwī Maáh Jesucristodih oi cádahcannitdih Dios ā oyatjih ā túi chāja naáh. Yeebdih búdi wā túyat túutna caá.

Páant bóojeh tigaá.

Pablo

* 6:14 Is 11.5; 59.17 * 6:15 Is 52.7 * 6:16 Sal 7.13

1Ts 5.8 * 6:20 Col 4.2-4 * 6:21 Hch 20.4; 2Ti 4.12

* 6:17 Is 59.17 * 6:17 He 4.12 * 6:17 Ro 13.12-14;

FILIPENSES

Pablo queédih ā túyat tútat

¹ Weém Pablo, Timoteojih Jesucristodih teo wáhnit jumna, nihat yeéb Filipos tátchidih moón Jesúhwa, ñi maáta, yeéb nihatdih teo wáacnitdihbut túyat tútatna, biíhdih daacát tútmit, nin núodih yeebdih wá wahna caá.* ² Dios jwí íip, jwí Maáh Jesucristo yeebdih oinit, í teo wáaca naáh, ñi túi jumat pinah niijná.

Pablo queédih ā uúbat

³⁻⁴ Yeebdih náhnina, wá uúbat jumat pah búdi wēinit, “Túina caá, Paá”, jwí ípdih wāpí niijná caá. ⁵ Túini doonádih wá bohé jibichah, Jesúsdiñ ñi jwíih jepahni yeó jáapmant, buubut páantjeh weemdiñ teo wáacat tút niijná, uúbhñit, dinerodihbut ñipí wahna caá. Páant ñi túi teo wáacatdih náhninit, búdi wāpí wēi uúbhna caá. ⁶ Jesucristodih jepahni ñi jumuchah, jwí íip Dios yeebdih túiniboodih túat nuumná caá ā chājap. Jesucristo nin baácbó ā jwúub dei jwúwúchah, yeebdih ā túat nuúm jwíih pahjeh mantih, yéejat wihcannit yoobat ñi jumat pinah niijná, ā túat nuúm péabipna caá. Páant ā chājat pinahdih wá túi jéihna caá.* ⁷ Yeebdih búdi oinit, páant wá wēi jenah joyóchah, ā túina caá. Dios weemdiñ oinit, Jesúh túini dooná ded pah ā jumadhi bitadiñ wá bohé jibichah, nemat muúboó wá jumuchah, āpí túi teo wáacna caá. Weemdiñ ñi teo wáacat pinah niijná, yeebdihbut oinit, biíc yooó āpí teo wáacna caá. ⁸ Jesucristo í oyatjih yeebdih búdi wá bidatdih Dios ā jéihna caá. ⁹ Yeebdih nin pah wāpí niij uúbhna caá: “Paá, queédih búdi ma teo wáaca, túi oinit jumna, ma naáwátidih chah jéihnit, túi jenah joinít í jumat pinah niijná. ¹⁰ Pániñ jumna, ded pah í túi chājat pinahdih í jéihbipna caá. Pániñ jéihna, Cristo nin baácbó ā jwúub dei jwúwúchah, túi chājñit í jumuchah, í yéejatji jib queédih ā peéh chājcan niít. ¹¹ Páant í túi chājachah, Jesucristo queédih ā teo wáacatjidih nihat cāacwā í jéihbipna caá. Pániñ jéihnit, ‘Dios túini, wēpni ā jumna caá’, meemdiñ í niij wēi naóhbipna caá”, Diosdih wāpí niijná caá.

Pablo Cristo ā weñat pinahdihjeh ā chājat

¹² Wá déewá panihñitá, nindih ñi túi jéihyat pinahdih yeebdih wá náah yacna caá: Buu nemat muúboó wá jumuchah yuhna, túini doonádih dawá cāacwā joiná caá í chājap. ¹³ Cristoih doonádih wá bohéatji jib nemat muúboó wá jumadhiñ nihat maátáih muúboó jumnit soldadowá í jéihna caá. Ni-hat bita ninjih jumnitbut caandih í jéihna

caá.* ¹⁴ “Pablo nemat muúboó jumna yuhna, Dios ā teo wáacachah, Jesúh doonádih ā naóh cádahcan caá. Pániñna, jwíitdihbut yeejé í chājachah yuhna, biíc yooó ā teo wáacatjih jwí naóh cádahca bojat dée caá”, niijnít, úmcanjeh, chah dawá ninjih moón Jesúhwa áih túini doonádih bitadiñ wēp naóhna caá í chājap.

¹⁵ Biguina weemdiñ jepchá tubnit, “Jwíit Cristoih doonádih jwí bohénachah, cāacwā búdi wēinit, jwíitboodih í túi péebipna caá”, niij jenah joinít, áih doonádih í bohéna yuh caá. Obohjeéhtih, bitaboó páant jenah joicán, cāacwā Cristodih í túi jepahat pinah niijná, túinijeh caandih í bohéna caá. ¹⁶ Queét weemdiñ, Cristodihbut oinit, áih doonádih í bohéna caá. Cristoih doonádih bitadiñbut wá túi bohéat pinah niijná, Dios weemdiñ nemat muúboó ā wahatdih jéihnit, queébut caán doonádih í túi bohéna caá. ¹⁷ Obohjeéhtih, queét jepchá tubnit weemdiñ enihcan, Cristodih yooópdih oican, cāacwā queéboodih í en weñatdihjeh náahna, áih doonádih í bohéna yuh caá. Pániñ bohéna, nemat muúboó wá jumuchah, weemdiñ í jgahat tútina caá. ¹⁸ Obohjeéhtih, páant í chājachah yuhna, Cristoih doonádih bohé tigua í chājap. Queét Cristodih yooópdih oican yuhna, áih túini doonádih í naáwúchah, cāacwāboó caandih í jepahna caá. Bitaboó túi oinit, í bohéna caá. Pániñna, queét nihat í bohénachah, dawá cāacwā joiná caá í chājap. Páant í joyát doonádih joinít, búdi wá wéina caá.

Nindihbut jenah joinít, wá wéina caá: ¹⁹ Diosdih ñi uúbhchah, Túini Espiritu ā teo wáacatjih weemdiñ nemat muúmant í bacabipna caá. ²⁰ Obohjeéhtih, páant í bacanachah, í mawachah yuhna, weemdiñ dedé pinah niican caá. Ded pah Cristo weemdiñ ā teo wáacatjidih náhninit, cāacwā caandih í weñat pinahdihjeh caá wá náah yacap. Pániñna, úmcanjeh, áih doonádih páantjeh yooópdih bohéna, wá tíccan niít. ²¹ Wá jum wuhna, Cristo ā náah yacap pah wá chājipna caá. Obohjeéhtih, wáñna, ájééh wá jumuchah, chah áta túi tagaá.* ²² Páant niijná yuhna, wá jum jwuhíhna caá, Cristoih doonádih wá naáwúchah, chah dawá caandih í jepahat pinah niijná. Páant niijná yuhna, ā pehbhoó bejat túat niijná, wunatdihbut wáta náah tagaá. Pániñna, ded pah chah wá náahatboodih wá jéihcan caá. ²³ Cristo biícidih búdi jumíhna, ā pehbna wá bejihna caá. Nin baácbó jumat chah túini con baác ā jumna nacaá. ²⁴ Obohjeéhtih, chah túini í jumuchah yuhna, yeebdih teo wáacat pinah niijná, jum jwuhat caá weemdiñ náahap. ²⁵ Pániñna, caandih jéihna, ñijeéh wá jum jwuhat pinahdih wá jéihna caá.

* 1:1 Hch 16.12 * 1:6 Sal 138.8 * 1:13 Hch 28.30

* 1:21 Gá 2.20; Col 3.4

Pánih jum jawahna, yeebdih páantjeh wā teo wāacbiḡna caá, Cristodih túi jenah joinit, chah ñi weñat pínah níijná. ²⁶ Ñi pebhna wā juibínachah, Jesús weemdih ā bacaatjidih jéihnit, “Jesucristo át túi teo wāac tagaá”, caandih ñi níij wēibipna caá.

Cristoihwā ded pah ī jumat

²⁷ Nindih yeebdih wā naóhbiḡna caá: Cristoih táini doonádih jepahnit jumna, ā jumat táutat pahjeh túi wēpnit panihnit ñi jumna. Ñi pebhna juibína, wā juibícahbut, áih doonádih bitadih ñi bohéatdih wā náah yacna caá. Pánihna, túi bícdih jenah joinit, táini doonádih chah wēpnit naóhnit ñi jumna. Páant ñi jumat doonádih wā jóihna caá. ²⁸ Yeebdih eníhcannitdih ñi úmca bojó. Ñi úmcatdih ennit, Dioihwā ñi jumatdih bita ī jéihbiḡna caá. Pánih jéihnit, Dios yeebdih ā túi ubat pínahdihbut ī jéihbiḡna caá. Queét iigúipna ī bejat pínahdihbut ī jéihbiḡna caá. Páant tigaa Dios ā chājip. ²⁹ Cristodih ñi túi jenah joyát pínahdih Dios yeebdih át náah yacap taga. Pánih náah yacnit, áihwā ñi jumat júb míc yáihnit jumna yuhna, caandih cádhacannit pínahbut át náah yacap taga. ³⁰ Con láa ñijeéh wā jumachah, weemdih yeejép ī chājatdih ñi enep jī. Būbut weemdih páant ī chājat doonádih ñi joiná nacaá. Cristoihwā jwī jumat júb, bita yeebdih yeejép chājnit, weemdihbut yeejép ī chājachah, jwiit nihadidih biic yoobó būwat ā jumna caá.*

2

Cristoihwā túi bícdih ī jumat

¹ Yeeb Cristoihwā ñi jumachah, ā oyatjīh yeebdih ā túi weñana caá. Táini Espiritu ñijeéh ā jumachah, bitadih oinit, jgah en teo wāacnit ñi jumna caá. ² Páant ñi jumachah jéihnit, wā túi wēina caá. Pánihna, biic yoobó jenah joinit, míc oinit, táinijeh ñi jumat doonádih joinit, chah wā wēibipna caá. ³ “Weem nihadidih jéihni caá”, ñi níij jenah joicá bojó. Bita yeebdih ī wēi enat pínahdihbut ñi bidca bojó. Oboghjeéhtih, bitadih túi wēinit, “Caánboó chah táini ā jumna caá”, ñi níij jenah joyó. ⁴ Yeeb ñi weñat pínahdih bidcanjeh, bitadih ñi túi teo wāacá.

Cristo oboh jumni panihnijidih Dios Maáh yoobát caandih ā jwūub waadáát

⁵ Jesucristo ded pah ā jenah joyát pahjeh muntih, yeebbát biic yoobó ñi jenah joyó. ⁶ Caánboó Dios yoobát jumna yuhna, “Wā ip biic yoobó wā jumatdih wā cádhacan níit”, át níij jenah joicáp wat jī.*

⁷ Pánih Dios biic yoobó ā jumatdih cádhacnit, ñi baácboó teo wāhni pah át cáac jumap wat jī.

⁸ Pánih chājna, jwiit cáacwā jwī jumat pah oboh jumni át jumap wat jī. Pánih jumnit, ā ípdih túi jepahna, ā náahat pah át wan wūhup wat jī. Yeejépwādih ípī mawat pah, caandih cruzboó it péoh dodh mawap wat jī.*

⁹ Páant ā jumachah, jwī íp caandih chah maáh át waadánap wat jī, nihát cáacwā caandih ī weñat pínah níijná.*

¹⁰ Pánihna, Jesús ā maáh jumatdih jéihna, jeámant moón, ñi baácđih moón, iigúipboó jumnitbut bóđicha caj yoh ñajnit, caandih ī wēi naóhbiḡna caá.

¹¹ “Jesucristo Maáh yoobát ā jumna caá”, nihát ī níij naóhbiḡna caá. Páant tigaa Dios queéđdih ā naáwát táutbiḡna caá, caandihbut ī weñat pínah níijná.*

Cristoihwā yeh iignit panihnit jwī jumat

¹² Pánihna, wā oinitá, ñijeéh wā jumachah, wā naáwátđih ñi túi jepahatjī pahjeh muntih, bū yuáp wā jumachah yuhna, chah ñi jepahá. Pánih jepahnit, Cristo ā túi ubnit jumna, Dios maáh ā jumatdih jenah joinit, ā weñat pínahdihjeh ñi chājaa. ¹³ Diosjeh ápi túi teo wāacna caá, ā náah yacatđih jenah joinit, jwī túi chājat pínah níijná.

¹⁴ Ded pah ñi chājat pínahdih wēinit, yeejép wēhecanjeh, bitadih míc jálhcan, táinijeh ñi chājaa. ¹⁵ Pánih chājnit, Dios ā weh yéejat wihcannit ñi jumbiḡna caá. Páant caá yeebdih jumat náahap, yeejépwājeéh jumna yuhna, ī chājat pah ñi chājat táut níijná. Pánih chājcan, yeh iigní cáiwā panihnit jumna, queéđdih teo wāacnit, táini doonádih bohéat caá náahap.* ¹⁶ Pánih chājna, Dios naáwátđih cádhacanjeh, bitadih ñi túi bohénaá, queéđbut ájeéh ī túi jumat pínah níijná. Páant ñi bohénachah, Cristo ñi baácboó ā jwūub dei juúwúchah, yeebdih búđi wēinit, “Oboh caá queéđdih wāt bohéjip taga”, wā níijcán níit. ¹⁷ Cristoih doonádih yeebdih wā naáwátjī juib, bita weemdih ī mao yohína caá. Oboghjeéhtih, weemdih ī mao yohochah nihna, páantjeh wāta wēi tagaá. Pánihna, yeeb caán doonádih ñi jepahatjī júb, bita yeebdihbut yeejép ī chājachah yuhna, caandih cádhacan, Diosdih páantjeh ñi teo wāhna caá. Pánih teo wāhna, ñi túi weñechah, weembát ñijeéh wā wēina caá.

¹⁸ Páant weemdih ī mao yohochah, Cristo pehbboó wā jumat pínahdih jenah joinit, wājeéh yeebbát ñi weñeé.

Timoteo ded pah ā jumat

* 1:30 Hch 16.19-40 * 2:6 Jn 1.1-3; Col 1.15 * 2:8 Mt 26.39; Jn 10.18; He 5.8 * 2:9 He 2.9; 12.2 * 2:11 Is 45.23 * 2:15 Dt 32.5 * 2:19 Hch 16.1-3

¹⁹ Jwí Maáh Jesús ã náahachah, waícanjeh Timoteodih ñi pebhna wã wahbipna caá, jwáub jwinít, ñíih doonádh ã naáwáchah joinít, wã weñat pínah niijná.* ²⁰ Caanjéh yeebdíh oimít, ñi túi jumat pínahdih búdí ã jenah joiná caá. Bíih caan pánihi ã wíhcan caá. ²¹ Bitá ì weñat pínahdihjenah joiná, Jesucristo ã náahatboodíh ì jenah joicán caá. ²² Obohjeéhtih, Timoteoboó túi chájnit, wã wááh panihni wájeéh táini doonádh ápi bohéatdih yeéb ñi jéihna caá. ²³ Pánihi, ñinjíh moón maáta weemdíh ded pah ì chájat pínahdih jéihna, Timoteodih ñi pebhboó wã wahbipna caá, yeebdíhbut wíih doonádh ã naáwát pínah niijná. ²⁴ Jwí Maáh Jesús ã teo wáacachah, waícanjeh weembút ñi pebhna wã bejbipna caá.

Epafrodito ded pah ã jumat

²⁵⁻²⁶ Ñi wahniji Epafroditodihbut Timoteo bíicdih ñi pebhna wã jwáub wahbipna caá. Weemdíh ñi teo wáacat túutachah joinít, caán wã úd panihni wájeéh teona, bita caandih yeejép ì chájachah yuhna, Dios naáwátidh ã túi naóhna caá. Obohjeéhtih, caán yeebdíh búdí ã náhina caá. Á tubáp cháúat doonádh ñi joyátjidih jéihna, búdí ã jígah jenah joiná caá. Pánihi, búdí ã jenah joyátidih jéihnit, “Caandíh ì pehbboó jwáubaat caá náahap”, wã niij jenah joiná caá. ²⁷ Yoobópdihi tigaá caán búdí ã tubáp cháúap be. Wunatbit ã yapap be. Páant búdí tubáp cháúúchah yuhna, Dios caandih jígah ennit, weemdíhbut jígah ennit, caandíh ã boonanap be. Caán wã chéén ã buudáchah nihna, weemboó búdí wáta jígah tagaá. ²⁸ Pánihi, buu bácah waícanjeh caandíh ñi pehbboó wã wahbipna caá, caandíh ennit, ñi weñat pínah niijná. Páant ñi weñat pínahdih jéihnit, weembút wã wéibipna caá. ²⁹⁻³⁰ Jwí maáih ã jumuchah, caandíh ñi túi wéi jwááá. Yeebboó weemdíh ñi jéih teo wáacadih jüóhcan, caandíh ñi wahachah, weemdíh ã túi teo wáacap be. Pánihi teo wáacnit, Cristo ã náahat pah chájna, ã wuníhip yuh be. Pánihi, caandíh, bita caan pánihitdihbut búdí ñi wéi naáwá.

3

Cristodihjeh túi jenah joyát

¹ Buu bácah, wã déewá panihnitá, nindih wã naóhbiipna caá: Jwí maáih jumna, búdí ñi weñeé. Páant wã naáwát pah naóh chüucánjeh, bíic yoobó wã jwáub naóhna caá, bita yeebdíh ì yee bohénachah, ñi joyáh bojat pínah niijná. ² ¡Ñi túi chája chaáh! Yeebdíh mácah bohénitboó yeejép chájnit, Diosdih enihcannit ì jumna caá. Yeéb Dioíhwá ñi jumat pínah niijná, queét yeebdíh quehli

nah yapat chóodih bóodat túutna yuh caá. Obohjeéhtih, páant ì wutat dedé pínah nihcah, queétdih ñi joyáh bojoó. ³ Queét bóodnit jumna yuhna, ã náahat pah ì chájach, “Wíihwá caá”, Dios ã niijcán nacaá. “Dios yeebdíh ã túi wéi enat pínah niijná, bóodnit ñi jumauú”, ì niij yee bohéatdih ñi joyáh bojoó. Túini Espiritu ã teo wáacachah, Jesucristodihjeh wéinit, jwí jepahachah, “Wíihwá caá”, Dios jwiitboodíh ã niijná nacaá. Pánihi, “Jwí nuowá ì naáwátji pahjeh wã chájachah, Dios weemdíh ã wéi enbipna caá”, ñi niij jenah joicá bojoó.* ⁴ Buu caandíh wã jenah joicáh yuhna, bitaboó páantjeh jenah joinít, jwí nuowá ì wutatjidih ì túi jepahíhna yuh caá. Játih weembút bíic yoobó wã chájap yuh jì. Pánihi, “Pablo ã túi chájat chah weemboó wã túi chájna caá”, ded ã jéih niijcán caá. ⁵ Nin pah chájni wã jumap yuh jì: Dios ã wutatji pah, ocho yeó jáap wã cáac jumat túttimah, weemdíh quehli nah yapat chóodih ìt bóodop wut jì. Israel wááh Benjamin ã juimená poómpdih bóo wã jumna caá.* Wã mána judíowá ì jumuchah, weembút judío yoobát wát cáac jumap tají. Fariseo poómpdih bóo jumnit, Moisés ã wutatji pah wã túi chájap jì.* ⁶ Páant wã chájatdih ennit, “Moisés ã wutatjidih Pablo ã yap yohop be”, det ì jéih niijcán caá. Dios ã náahat pah búdí chájíhni jumna, “Jesucristo Dios nihcan caá”, niij jenah joinít, Jesúhwáboodíh yeejép wã cháj jwuhap jì.* ⁷ “Páant wã chájachah, Dios weemdíh ‘Caán táini caá’, ã niij enbipna caá”, wã niij jenah joyóp yuh jì. Obohjeéhtih, buu Jesucristodíh jepahni jumna, “Caandíh túi péeat túut niijná, páant wã chájatji dedé pínah ãt nihjican tagaá”, wã niij jéihna caá. ⁸ “Caán táini caá”, cáacwá ì niijnidihbut “Caán dedé pínah nihcan caá”, wã niij jenah joiná caá. Páant ã jumuchah, wã Maáh Jesucristo bíicdih wã jumuchah bácah, táini ã jumna caá. Cristodíh chah jéihyat túut niijná, wã túi chájatjidih “Caán yeejépi tagaá”, wã niij jenah joiná caá, buca. ⁹ Pánihi, Cristodíh jéihna, ájeéh túi bíicdih wã jumat pínahdih chah wã bidna caá. Moisés ã wutatji pah wã chájachah, “Caán táini caá”, niij encan, Cristodíh wã túi jenah joyóchahjeh, “Caán táini caá”, Dios weemdíh ã niij enna caá. Cristodíh jwí jepahachah ennit, “Yéejat jíib wíhcannt ì jumna caá”, Dios jwiitdih ã niijná caá. ¹⁰ Cristodíh túi jéihyat túut niijná, játih ded pah wã jenah joyátjidih wã cádahap jì. Ñ náahat pah túi chájat túut niijná, Dios Jesucristodíh ã boo pud júúwát túutni wépatdih weembút wã náahna caá. Jesús yeejép yapnit, ã wunat pah muntih, caandíh

* 3:3 Jer 4.4; Ro 2.28-29; Gá 6.14-15; Col 2.11-13

* 3:5 Ro 11.1

* 3:5 Hch 23.6; 26.5

* 3:6 Hch 8.3; 9.1-2; 22.4;

wā jepahat jīb, weemdihbat yeejép chājnit ī mao yohbipna nacaá.* ¹¹ Pánihna, Jesús wunniji ā boo pud jūúwát pahjeh muntih, weembát wunniji wā jwáub boo pud jūúwát pínahdih wā jéihna caá.

Chah wēp ñāoni pah Jesúsdi h bádí jwí bidat
¹² “Jesúsdi h túi jéih beedána, caan pah yéejat wihcanni caá”, wā niijcán caá. Páant niijcán, Jesucristodih chah jéihyat túut ni-ijná, yeó jáap jumat pah caandih bádí wā bidna caá. Pánih bidna, ded pah Cristo weemdih ā náah yacatjidih chāj péanit, ā pehbhoó juibína, yéejat wihcanni yoobát wā jumbipna caá. ¹³ Wā déewā panihnitá, “Wā túi jéih beedána caá”, wā niij jengah joicán caá. Páant niij jengah joicán, jātih wā chājatjidih náhnicanjeh, ded pah wā chājat pínahoodih wā jengah joiná caá. ¹⁴ Wēp ñāoni ā ñawat jīb pínahdih ā bidat pah muntih, weembát wā túi chājat jīb Jesucristo weemdih ā wāhat pínahdih wā bidna caá. Pánihna, wā túi chājatdih ennit, Dios weemdih “Wā pebhna ma jūúwá”, ā ni-ijbipna caá.

¹⁵ Jesucristodih túi jéihnit jumna, ded pah wā jengah joyát pah yeebbát biic yoobó ñi jengah joyó. Obohjeéhtih, mách ñi jengah joyóchah, Dios yeebdih ā teo wáacipna caá, yoobópdi h ñi jengah joyát pínah niijná. ¹⁶ Pánihna, Dios jwiítidih ā jéihyaatji pah túi chājat caá náahap.

¹⁷ Wā déewā panihnitá, ded pah wā chājatdih náhninit, yeebbát biic yoobó ñi chājaá. Páant jwí chājat pah muntih, bita ī chājatdihbat ñi túi en yacaá.* ¹⁸ Bitá “Weém Jesús caá”, niijná yuhna, yeejép chājnitdih dawá láa yeebdih wā naáwap jī. Būubut bádí náhni dahwana, queétdih wā jwáub naóhna caá, páant muntih. Queét Cristo cruzboó ā wən wāhatji doonádh joíhcan, páantjeh ī yéej chājna caá. ¹⁹ Pánih joíhcan, queét iiguipna bejnit pínah caá. Yéej chājatdih ñinahnit, ī weñat pínahdihjeh ī bidna caá. Pánih bidna, tíccanjeh, “Caán túini caá”, queét ī niijná yah caá. Nin baácdih bóodihjeh ī jengah joiná caá. ²⁰ Obohjeéhtih, jwiítboó jeáboó jumnit pínah caá. Páant jwí jumachah, caanmánt jwí Maáh Jesucristo jwiítidih wəudih ā jūúwát pínahdih páina caá jwí chājar. ²¹ Pánih jūóhna, jwí moh yéejni bácahjidih ā wēpatjīh túut nūumnit, jáap bácah ā chājbi pna caá. Caán ā wēpatjīh nihatdih ā náahat pah ā jéih yapat tútna caá. Pánih jéihna, ā boo pud jūúwát túttimah, ded pah áih bácah ā jumat pah muntih jwiítidihbat túini bácah yoobát ā jéih wāhbi pna caá.

4

Jwí Maáhdih páantjeh weñat

¹ Wā déewā panihnitá, yeebdih bádí wā oina caá. Jesúsdi h doonádh yeebdih wā bohénachah, ñi túi jepahatjidih náhninit, bádí wā wēina caá. Pánih wēinit, yeebdih bádí wā jengah joiná caá. Pánihna, wā oinitá, jwí Maáhdih ñi jwíh jepahatji pah, caandih ñi túi péenaá.

² Evodiadih Síntiquedihbat nin pah wā wēp wutna caá: Jesúsdi h wā yaádh jumna, múic ij cádahnit, túinijeh ī jumna naáh. ³ Pánihna, wā túi pej jumniá, queét yaádhdi h ma teo wáacá, múic ámohnit, túi bíicdi h ī jwáub jumat pínah niijná. Queét yaádh, Clemente, bitabat weém bíicdi h yeejép yapna yuhna, Jesúsdi h doonádh jwí bohénap jī. Queét yaádhbat Jesúsdi h wā ī jumachah, Dios áih papélah tólih panihnidih ī wātnadi hbat át daacáp wat jī. Caán tólihboó páantjeh ájeéh jumnit cáacwá ī wātna daádni ā jumna caá.

⁴ Jwí maáihwā jumna, yeó jáap jumat pah ñi weñéé. Wā jwáub naóhna caá: Bádí ñi weñéé.* ⁵ “Caán túini caá”, nihát ī niiját pínah niijná, bitadih túi chājnit ñi jumwá. Jwí Maáh ā jwáub dei jūúwát pínah bahnijeh ā judhna caá.*

⁶ Ded pah ñi yapna yuhna, ñi náhni dahwaca bojó. Náhni dahwacanjeh, Diosdi h nihatdih naóhna, ā teo wáacat pínahdih ñi wáub. Ñi wáubátjidih ā jepahachah enna, “Túina caá, Paá”, caandih ñi niijí.* ⁷ Páant ñi chājachah, yeebdih Dios bádí ā teo wáacipna caá, ded pah yeejép yapna yuhna, jīgahcanjeh, ñi túi jumat pínah niijná. Bitaboó yeeb ñi jīgahcatdih ī beh encan níit.

Túinidihjeh jengah joyát

⁸ Wā déewā panihnitá, nin wā péé naáwát caá. Nin pah jengah joyát caá náahap: Túi yoobópdi h jumnidih, Dios ā wēi ennidih, cáacwá “Caán túini caá”, ī niij jengah joinidihbat ñi jengah joyó. Túinidihjeh ñi jengah joyó. Cáacwá ī wēi ennidih, yeebbát ñi wēi jengah joyó.

⁹ Yeebdih wā bohéatjidih, ded pah wā chājatjidihbat náhninit, biic yoobó ñi chājaá. Páant ñi chājachah, Dios jwiítidih túi jumat túatni ñijeéh ā jumbipna caá.

Caandih ī wahatjidih Pablo ā wēi naáwát

¹⁰ Būu jwuhna, weemdih jwáub náhninit, ñi teo wáacatdih wā wēina caá. Pánih wēinit, jwí Maáhdih “Túina caá”, wā niijná caá. “Weemdih īt quíib būud tágaá”, wā niij jengah joicán beé. Jātih weemdih teo wáacupna yuhna, ñit jéih teo wáacacp taga. ¹¹ Weemdih ñi teo wáacatjidih wēi naóhna, “Bi h weemdih ā judhna caá”, wā niijcán caá. “Wā bíbohátjīh wā túi jumna caá”, wāpī niijná caá. ¹² Dawá bíi déedih bíbohna, wā túi jumna caá. Bíi dée bíbohcan yuhna, biic yoobó wā túi jumna

* 3:17 1Co 4.16; 11.1 * 4:4 1Ts 5.16 * 4:5 Sal 119.151 * 4:6 Col 4.2-7; 1Ts 5.17-18

caá. Jeémát bíbohna, bíbohcan yuhna, wã táí jumna caá. Pánihna, ded pah jumna, dedboó jumna, bíc yoobó wēinit, wã táí jumna caá. ¹³ Ded pah weemdih ā yapachah yuhna, Cristo ā teo wáacatjih, wã jéih buujána caá. ¹⁴ Pánihni wã jumuchah yuhna, buwat weemdih ā jūwúchah jéihnit, ñi teo wáacat ā táina beé.

¹⁵ Táini doonádih bohé jwíhnit, ñíh baác Macedoniamant wã bejechah, yeéb Filipos tátchidih moón Jesúhwājah weemdih dinero wahnit, ñi teo wáacap jí. Bíh tátchidih moón weemdih í teo wáaccan jí. Caandih ñi jéihna caá. ¹⁶ Tesalónica tátchidih wã jum jwahuchah,* weemdih teo wáacna, dawá láa ñi wahap jí.* ¹⁷ Páant niijná, dinerodih yeebdih wúbhna wã chājcan caá. Yeéb bitadih ñi teo wáacat jíib Dios yeebdih ā táí chājat pínahboodih caá wã náah yacap. Pánih jenah joinit, búdí wã wēina caá. ¹⁸ Epafroditojih weemdih ñi wahachah, dedé weemdih ā judhcan caá. Wã náahat chah ñit wahap tabe. Dioih muúboó chej jumnidih í cáo wūhatjidih Dios ā weñat pah, weemdih ñi wūhatjidihbut ā táí wēina caá.* ¹⁹ Yeéb Jesucristoihwā ñi jumuchah, dedé ñi náahatdih jwí íp yeebdih ā wūhbična caá. Caán nihatdih bíbohni jumna, yeebdih ā jéih táí teo wáacna caá. ²⁰ Yeó jáap jumant pah jwí íp Diosdih jwí weñat dée caá. Páant tíí ā jum nah.

Pablo ā pée túyat tútat

²¹ Nihat caánboó jumnit Jesucristoihwā í túya náah. Wājeéh jumnit jwí déewā panihnitbut yeebdih í túyat tútina caá. ²² Nihat ninjih moón Jesúhwābut, Roma tátchidih moón í maáh ā pebh moon yúh buca, búdí í túyat tútina caá.

²³ Jwí Maáh Jesucristo yeebdih oinit, búdí ā teo wáaca náah.

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.
Pablo

* 4:16 Hch 17.1 * 4:16 2Co 11.9 * 4:18 Ex 29.18

COLOSENSES

Pablo queétdih ā táyat tútat

1-2 Weém, Pablo, jwí úud panihni Timoteojih yeebdih táyat túatna, bílhdi daacát túatnit, nin néodih wā wahna caá. Jesúh túni doonádih naóhni pínah niijná, Dios weemdih ā níwip jī. Yeéb Colosas tútchidih moón Jesúsdih cádahcannidih wā daác wahna caá. Jwí íp Dios yeebdih oinit, ā teo wáaca naáh, ñi túi jumat pínah niijná.

Pablo Jesúhwādhī ā úúbat

3-4 Yeéb Jesucristodih túi jenah joinít, bita áihwādhībut ñi túi oina caá. Caán doonádih joiná, wēinit, Dios, jwí Maáh Jesucristo ípdih yeebdih úúbhna, “Queétdih ma teo wáacat táina caá, Paá”, jwípi niijná caá. 5 Yoobópdih jumni naawát Jesúh túni doonádih jwíh joinít, páantjeh jeáboó ájeéh yeebdih ā jumat tútat pínahdih ñit joyóp taga. Páant ā chājat pínahdih túi páina, Jesúsdih túi jenah joinít, bita áihwādhībut ñi túi oina caá. 6 Caán túni doonádih yeéb Colosadih moón ñi jwíh joi láa, “Dios jwítdih búdi oinit, ā túi teo wáacna caá. Páant ā teo wáacat pínah dooná yoobópdih tigaá”, ñit niij jéihyep taga. Pánih jéihnit, túi túat nuumná caá ñi chājav. Bíic yoobó chah dawá tútchinadih moonbút caán túni doonádih joinít, túat nuum béjna caá í chājav. 7 Épafra yeebdih caán túni doonádih át jwíh bohénap wut jī.* Caán búdi jwí oini, weem páh Cristoih doonádih naóh cádahcanni ā jumna caá. Pánih bohénit, yeebdih át túi teo wáacap taga, ñi túat nuumát pínah niijná. 8 Pánihna, jwí pebhna juínit, ñi túi túat nuumátidih Épafra jwítdih ā niij naawáp be. “Túni Espiritu ā teo wáacatjīh Diosdih, nihat Jesúhwādhībut queét í túi oina caá”, ā niijp be.

9 Páant ñi túi chājav doonádih joinít, yeó jáap jumat pah yeebdih jwípi úúbh cádahcan caá. “Ded pah yoobópdih bohéat, yoobópdih nihcannidihbut Túni Espiritu ā teo wáacatjīh queétdih ma túi jéihyanaá, ded pah queétdih ma náah yacatdih í jéihyat pínah niijná”, jwípi niij úúbhna caá. 10 Dios yeebdih ā teo wáacat pínahdih jwípi úúbhna caá, áihwā jumna, jwí Maáhdih chah jéihnit, ā náahat pah ñi túi chājav pínah niijná. 11 Nin pahbut yeebdih jwípi niij úúbhna caá: “Paá, búdi ma wēpatjīh queétdih ma teo wáacá, bita queétdih yeejép í chājavah yuhna, oi cádahcan, bíic yoobó wēinit, í túi jumat pínah niijná. 12 Meém queétdih míhwā pínah mat chājav taga. Pánih chājna, ma pebh yeh iiguipna í juibínachah, nihat míhwā í

bíbohat pínahdih queétdihbut ma wáhbipna caá. Pánihna, nihat ma teo wáacatdih jéihnit, meemdih ‘Búdi táina caá, Paá’, í niij náah”, jwípi niij úúbhna caá.

Ded pah jwítdih Jesús ā teo wáacat

13-14 Diosjeh jwíit iiguipna bejnit déejidih át túi úbup wut jī. Játih nemepwā í maáh jwítdih ā wutachah, dupúat panihpboó jumnit, yéejatdih jwí jéih cádahcap jī. Oboghéhtih, yéejnit jwí jumachah yuhna, Diosboó ā wááh, ā oinidih át wun wáhat túatup wut jī, jwí yéejatdih ā yohat pínah niijná. Pánih chājna, jwítdih dupúat panihpmanant úb bacanit, ā wááh, ā oini ā maáh jumapna át waadát túatup wut jī.*

15 Cristo ā íp Diosdih bíic yoobó ā jumna caá. Pánihna, nin baácdih í chājav pínah játih jumna, nihat í chājavjídih maáh ā jumna caá. Oboghéhtih, jwíit cáacwā Diosdih jwí jéih encah yuhna, ā wááhboó ā íp ded pah ā jumatdih jwítdih ā jéihyana caá. 16 Dios ā wutachah, Cristo nihat buú jumni pínahdih át jigohanap wut jī. Jeáboó jumntdih, nin baácdih jumntdih, jwí ennidih, jwí enca naáhdihbut át chājav wut jī. Nihat ángelwādhī, nin baácdih moón, nihat í maátadhībut át chājav wut jī. Pánihna, Cristo ā wut chah yáacat pínah niijná, nihatdih át chājav túatup wut jī.* 17 Cristojeh, nihatdih í chājav pínah játih jumna, waóhni ā jumna caá. Á wēpatjīh nihatdih páantjeh ā túi jumat túatna caá.*

18 Nihat jwíit áihwā áih bácah panihni jwí jumachah, caánboó jwíh wao dáh panihni ā jumna caá. Caán wanní, jwíh waóh boo pud juóhni, nihatdih maáh yoobát ā jumna caá.* 19 Cristo jwí íp bíicdih bíic bácah panihni jumna, nihat Dios ā wēpat Cristodihbut ā jumna caá. Páant ā jumatdih jwí íp át náah yacap wut jī. 20 Nihat cáacwā jwí ípdih eníhcan, jwíit yéej chājav wut jī. Páant eníhcannit jwí jumachah, jwí íp Cristodih cruzboó át wun wáhat túatup wut jī, áih meepjīh nihat cáacwā jwí yéejat jīb buudáatdih ā jīb chājav pínah, ájeéh jwí túi jumat pínahbut niijná. Pánih chājnit, nihat jeáboó jumnit, nihat nin baácdih jumntdihbut caán bíicdih át túi jumat túatup wut jī.*

Cristo jwítdih ā túi ubuchah, ded pah jwí jumat

21 Yeebbát bíic yoobó Diosdih eníhcannit, yéejnit jumna, caán bíicdih ñit jéih jumcap jī. 22 Oboghéhtih, caandíh ñi eníhcatdih cádahat túatnit, buú ájeéh bíicdih Dios át jwáub jumat túatup wut jī. Cristo ā wun wáhatjīh páant át chājav wut jī. Pánih chājna, ā pebhboó yeebdih jumat túatnit, “Queét yéejat wihcah,

* 1:7 Col 4.12; Flm 23

* 1:13-14 Ef 1.7; 6.12

* 1:16 Ef 6.12

* 1:17 Jn 1.1-3,18; He 1.2-3

* 1:18 Hch 26.23;

Ef 1.22-23; 4.15; Ap 1.5

* 1:20 Ef 2.16

peéh chājat queédih ā wihcannit”, ā ni-
ijbipna caá. ²³ Jesúh doonádih túi jengah
joinit, behnit panihnit jumna, “Ā niijátji pah,
ā pehbhoó wā juibínachah, Dios weemdih
táinidih ā wühbipna caá”, ñi niij jengah joi
cádahcah, páant yeebdih ā wühbipna caá.
Caán túini doonádih nihát tátchinadilh moón
it joyóp wat yah jī. Weém Pablobut caán
doonádihjeh tiguaá wāpī naáwáp.

Jesúhwādih Pablo ā teo wáacat

²⁴ Jwī yéejatdih yohat túut niijná, Cristo
búdi át yéej cháúup wat jī. Biic yoobó
weembát yeebdih teo wáacat túut niijná, wā
yéej cháúhna yuhna, búdi wā wēina caá.
Jwiit nihát Cristodih teo wáhnit jumna, biic
yoobó jwī yéej cháúhbiipna caá. Cristoih
túini doonádih bohéat túut niijná, yeejép
ā yapat pínah weemdih páantjeh ā judh
jwuhna caá. Pánihna, yeeb áihwā, áih bácah
panihni ñi jumachah, yeebdih teo wáacat
túut niijná, weemdih yeejép ā yapachah
yuhna, búdi wā wēina caá. ²⁵ Jesúhwādih teo
wáhnit wā jumát pínah niijná, Dios weemdih
ā níwip jī. Páant ā níwatdih jéihna, nihát
yeéb wā déewā nihcannitdih wā túi naóh
bohé jibna caá. Yeebbát buwdcánnit ñi jumát
pínah doonádih ñi túi jéihyat pínah niijná,
Dios weemdih páant ā naóh jibat túutap jī.*

²⁶ Caán doonádih jon játih Dios cáacwádih
át naáwát túut jwuhcap wat jī. Oboghjeéhtih,
būu áihwádih át túi naóh beedáat túutap
be, búca. ²⁷ Caán doonádih í jéih jwuhcah
yuhna, “Judíowā nihcannitdihbut búdi wā
túí chājbiipna caá”, niij jengah joinit, būu áih
cáacwádih caandih át jéihya naáwáp taga.
Nin pah caá ā jéihya naáwát: Cristo yeéb
áihwájéeh ā jumachah, jeáboó chah táyupna
ñi juibíbiipna caá. Caán doonádih jéihnit, yeéb
wā déewā nihcannitbut ñi túi wēi páina caá.

²⁸ Caán Cristoih doonádihjeh tiguaá nihát-
dih jwī bohénap. Pánih bohéna, “Yeó jáap
jumát pah Cristodih túi péenit, caandih ñi
cádhca bojóó”, queédih jwípī niij naóhna
caá. Dios pebhna juibínit, “Nit ma wáuhdih
jepahnit, caandih túi péenitji caá”, Dios-
dih jwī niij naáwát túut niijná, ā jéihyaatjīh
queédih jwī túi bohéna caá. ²⁹ Pánihna,
cháuná yuhna, Dios weemdih búdi ā teo
wáacatjīh wāpī teo cádahcan.

2

¹ Yeéb Colosas tátchidih moón, Laodicea
tátchidih moónih pínahdihbut búdi wā teona
caá. Nihat bita weemdih jéih jwuhcannitih
pínahdihbut búdi wā teona caá. Páant wā
tewatdih ñi jéihyatdih yeebdih wā náah
yacna caá.* ² Nin panihat pínahdih wā teona
caá: Wémit, múic oinit, túi biicdih ñi jumát
pínah, “Dios jwiitdih búdi ā túi chājbiipna caá”,

ñi niij jéihyat pínahdih wā náah yacna caá.
Dios jon játih ā jéihya jwuhca naáhjidih ñi túi
jéihyat pínahdihbut wā náah yacna caá. Caán
ā jéihya jwuh canaáhji nin pah caá: Yeéb
judíowā nihcannitbut Cristodih jepahnit,
Diosjéeh ñi túi jumbiipna caá. ³ Caán Cristo
nihatdih ā jéih beedána caá. Pánih jéihni
ā jumachah, ā teo wáacatjīh jeh túi jengah
joinit yeéb ñi jumbiipna caá. ⁴ Pánih túi
jengah joinit jumna, bita yeebdih túi naóhnit
pah í niij yeenachah yuhna, queédih ñi
joyáh bojbiipna caá. ⁵ Weém ñijeéh wihcan
yuhna, ñijeéh jumni pah wā jengah joiná caá.
Pánihna, Cristodih túi péenit, túi biicdih ñi
jumát doonádih joinit, búdi wā wēina caá.

Jwiit Cristoihwádih ā túut nuumát túutat

⁶⁻⁷ Épafra Cristoih túini doonádih yeebdih
ā jwiit bohénachah, túi jepahnit, “Wā Maáh
ma jumúú”, Cristodih ñit niij naáwáp wat
jī. Ñi jwíh jepahatji biic yoobó páantjeh
yeó jáap jumát pah caandih ñi túi péenaá.
Pánih péenit, yeó jáap jumát pah caandih
chah jengah joiná, caandih wéinit, “Búdi ma
teo wáacat túina caá, Paá”, Diosdih niijnit ñi
jumúú.

⁸ Jñi túi chāja chaáh! Cáacwā í yee bo-
héatdih ñi joyáh bojóo. Queét jon játih moón
í jengah joyátidihjeh í bohéna caá. Páant í
bohéat dedé pínah nihcan caá. Diosdih
jéihcannitboó í wutatdihjeh í bohéna caá.
Cristoihboodih í bohécan caá.*

⁹ Nin pah Cristoih dooná ā jumna caá:
Caán jwī íp biic yoobó jumni, Diosjeh tiguaá
ā jumup. Páant ā jumachah yuhna, nin
baácbóo jwī nihát pah át cáac jumup wat
jī. Cáac yooabát ā jumachah yuhna, ā íp ā
wēpat, ā oyat, ā táyatbat caandih ā jumna
caá. ¹⁰ Yeéb Cristoihwā jumna, Dios ā wēpat,
ā oyat, ā táyatbat yeebdihbut ā jumna caá.
Pánihna, ñiíh caolihdih dedé ā judhcan caá.
Caán Cristo nihát maátidih chah maáh ā
jumna caá. ¹¹ Wā déewā Dios ā wutatjidih
jepahat túut niijná, quehli nah yapat
chóodih ípí bóod yohna caá. Oboghjeéhtih,
yeebboó páant ñi chájah yuhna, Cristoihwā
jumna, bóod yohnit panihnit tiguaá ñi jumup.
Í bóod yohat pah ñi yéej chājilhat jengah
joyátidih Cristoboó yeebdih át yohop taga.
¹² Caandih ñi jepahachah, daabánit ñit
jumup taga. Pánih daabánit, jwáub pah
júóhna, Jesúsdih í yohat, ā jwáub boó pud
júáwát pah ā jumna caá. Páant ā chājat
déé pah chájnít, ájeéh biicdih ñi jumna
caá. Pánihna, “Dios ā wēpatjīh Cristodih
ā boanachah, weemdihbut ā wēpatjīh
táiniboodih ā túut nuumbíipna caá”, ñit niij
jengah joyóp taga.*

¹³ Yeéb játih wannit panihnit jumna,
ñi yéejat jīb iiguipna bejnit pínah ñit jum

jwuhap taga. Obohjeéhtih, buu Cristo ã wun wuhatjñh jwí ñp yeebdíh ájeéh jumnit pínah át chãjap taga. Jwiít nihat jwí yéejatdih át yohop taga.* 14 Moisés ã wutatjidih jwí jepahcah, jwiítidih peéh chãjat át jumap wut jñ. Obohjeéhtih, Cristo cruzboó ñuhnit, jwiítidih ã wun wuhatjñh caán wutatjidih jwí jepahcat jñib buudáátidih Dios át yohop wut jñ.* 15 Cristo pánih wanna, nemépwã ñ naóh yacat wëpatdih dúuc wáinit, át yohop wut jñ. Pánih yohnit, nemépwã ñ maáh bícdih Dios ã yap yohochah, oboh jumnit ñ jumna caá. Cristo cruzboó ã wanatjñh queétdih ã yap yohatdih nihatdih jéihyana, Dios queétdih át tícanap wut jñ.

Cristoihwã jumna, jwí ñuwã ñ wutatjidih jwí jepahcat

16 Ñi jeémátdih, ñi babhbatdihbut enna, jöpchi jumat pah, widh jumat pah, semana jumat pah, “Buu Diosdih chah jwí weñat pínah yeó jáapna caá”, niij jenah joicán, ñi míc wáaccap enna, “Queétdih peéh chãjat caá náahap”, bita yeebdíh ñi ita en tagaá. Páant ñi niijichah joiná yuhna, páantjeh queétdih ñi joyáh bojoó.* 17 Dios jon jätih moonidih páant ñ chãjat pínahdih át watjip taga, túttimah ded pah Cristo ã wun wuhat pínahdih jwiítidih jéihyaat tútt niijná. Obohjeéhtih, buu láa Cristo jwiítidih wun wuhnit, ã jwáub boo pud juúwátidih jwí túi jéihna caá. 18 Bitaboó nin pah ñp chãjna caá: “Weém oboh jumni Diosdih wã jéih wábhcan caá”, niij jenah joinit, ángelwádh ñp wábhna caá, ñ wábdidih queét Diosdih ñ jwáub naóh yapaat pínah niijná. Bitabut “Oo jumat pah jigohatdih wã enep be. Pánih ennit, weém chah jéihni caá”, ñp niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, páant ñi niij jenah joyát dedé pínah nihcan caá. Pánih jumnit, “Ded pah jwí chãjat bíic yoobó, yeéb ñi chãjcat jñib, yeebdíh Dios ã peéh chãja naáh”, yeebdíh ñi niijichah yuhna, queétdih ñi joyáh bojoó. 19 Páant niijnitboó Cristo ã wutat pah chãjcan, ájeéh ñ jumcan caá. Obohjeéhtih, jwiítboó áihwã ájeéh jumnit, áih bácah panihni jwí jumna caá. Caánboó wao dáh panihni jumna, jwiítidih ã wutna caá. Caandih jwí jepahchah, Diosboó jwiítidih ñp teo wáacna caá, caandih chah jwí jéihyat pínah niijná.*

20 Cristo yeebdíh át wun wuhap taga, yéej chãj cádahnit, táiniboodíh ñi tútt ñuumát pínah niijná. Pánih tútt ñuumná, Diosdih jepahcannitboó ñ wutuchah, ñi joyáh bojoó.* 21 Queét ñi jenah joyátjñh nin pah yeebdíh ñp niij wutna caá: “Caán jeémátdih babhbatdihbut jeémpan, babhcan, ñi teoca bojoó”,

ñp niij wutna caá. 22 Obohjeéhtih dedédh jwí jeéméchah, waicanjeh ñp buudná caá. Pánihna, buudní pínahdih cáacwã ñ jenah joyátjñh ñ wutuchah, Dios ã wutat pah nihcan, ñ wutat dedé pínah nihcan caá. 23 Nin pahbut yeebdíh ñi niij wutna caá: “Weém oboh jumni caá”, ñi niij jenah joyoó”, ñ niijná caá. ñih bácahdih yeejép chãjnit, yeebdíhbut bíic yoobó ñ chãjat túttna yuh caá. Páant ñ wutuchah, jéih beedánit ñ jenah joyát pah ñ chãjat túttna yuh caá. Obohjeéhtih, ñ wutat ã túican caá. Páant cáacwãjeh ñ wutat dée nihna, jwí yéej chãjatdih jwí cádahihichah yuhna, jwiítidih ã teo wáaccan caá.

3

1 Cristo waóh boo pud jüöhni ã jumuchah, yeéb áihwäbut ájeéh boo pud jüöhnit panihnit jumna, ã weñat pínahdih ñi túi jenah joyoó. Caán jeáboó jwí ñp jéihyepmant bóo buwámant chúudnit, nihatdih wutni caá.* 2-3 Cristoihwã jumna, ñi yéej chãjatdih ñi cádahachah, Diosboó yeebdíh ñi wapna caá, páantjeh ájeéh ñi túi jumat pínah niijná. Jeáboó jwí jwáibinachah, Dios ã wáhni pínahdih túi jenah joinit, nin baácdih bóo yeejépdih ñi bidca bojoó.* 4 Pánihna, Cristo páantjeh jumat túttni, jeámant ã jwáub dei juúwáchah, nihat caandih ñi wéi naáwáchah, yeéb ájeéh jumnitdihbut ñi wéi naóhbipna caá.*

Yeéb Cristoihwã ded pah ñi jumat

5 Cristoihwã jumna, jätih ñi yéej chãjatdih ñi cádahaá: Ñi weha mána nihcannitjñh ñi yéej chãj cádahaá. Nihat ñi yéej chãjñat jenah joyátidihbut ñi cádahaá. Bíi déedih ñi en ñinahca bojoó. Bíi déedih búdi bidna, Diosboodíh ñi jenah joicán caá. 6 Bitá pánih yéej chãjna, caandih ñi yap yohochah ennit, queétdih ñi jna, Dios búdi ã peéh chãjbipna caá.* 7 Pánih yéej chãjnit ñit jum jwuhji tagaá. 8 Obohjeéhtih, buu caán yéej chãjatdih ñi cádahaá. Nin pah ñi chãjatidihbut ñi cádahaá: Ñi ñi jenah joyátidih, tabit ñi jnit, ñi táoh jüihñatdih, bitadih yeejép ñi jenah joyátidih, bitadih yeejép dooná ñi naáwátidih, yeejép ñi wéheatdih, nihat páant ñi chãjatidih ñi cádahaá. 9-10 Pánihna, yeéboó Jesúihwã jumna, yéej chãjatdih cádahnit, táiniboodíh tútt ñuumnit ñit jumap be.* Dios yeebdíh páant át tútt ñuumát túttap taga, caandih chah ñi túi jéihyat pínah, caán ã jumat pah ñi jumat pínahbut niijná.* Pánihnit jumna, ñi míc yeeca bojoó.* 11 Cristo nihat áihwájeéh ã jumuchah, Dios jwiít nihatdih bíic yoobó ã enna caá. Pánihna, judiowã, judiowã nihcannitbut, bóodnit, bóodcannitbut, jwíñh

* 2:13 Ef 2.1-5 * 2:14 Ef 2.15 * 2:16 Ro 14.1-6 * 2:19 Ef 1.22; 4.15-16 * 2:20 Ro 6.6-11; Gá 2.19-20; 4.3,9
 * 3:1 Sal 110.1; Mt 22.44; He 1.3 * 3:2-3 Ro 6.4-11; Col 2.12 * 3:4 Gá 2.20; Fil 1.21 * 3:6 Ef 2.3 * 3:9-10 Ef 4.22 * 3:9-10 Gn 1.26; Ef 2.10 * 3:9-10 Ef 4.24

wéhatdih wéhenit, wéhécannitbut, bohénit, bohécannitbut, teo wáhnit, maáta déebut jwí jumuchah, dedé pínah nihcan caá. Jwiít nihat mácah jwí jumuchah yuhna, Jesucristo nihat áihwájeéh biíc yoobó á jumna caá. Caán oboh jumni nihcan, caandihjeh chah jenah joyát caá jwiít nihatdih náahap.

¹² Pánihna, Dioíhwá, á ñíonit, á oinit jumna, nin pah ñi chājaá: Bitadilh ñi jġgah en teo wáacá. “Chah jéihni wá jumna caá”, ñi niij jenah joicá bojó. Bitadilh jūihcan, ded pah ĩ chājachah yuhna, ĩjcan, táinijeh ñi chājaá. ¹³ Nijeéh jumnit ñi náahat pah ĩ chājach yuhna, ĩjcanjeh, páantjeh ñi jumah bojó. Nijeéh jumnit yeebdih ĩ túi chājach enna, múic ĩjnit, waicanjeh ñi múic yoobánaá. Jwí Maáh ñi yéj chājatdih át yohop taga. Páant á yohat pah yeebbát ñi ĩjatdih ñi múic ámohoó.* ¹⁴ Páant wá watat chah yeebdih nin pah wá watna caá: Bitadilh ñi múic oyoó. Pánih múic oina, nihat biih wá watatdihbut ñi jepahbipna caá. Pánih múic oina, biíc weh pah ñi jumbipna caá. ¹⁵ Biíc bácah panihni jumna, múic jūihcanjeh, bita Jesúihwá biícidih jwí túi jumat pínahdih Dios jwiítidih á náah yacna caá. Páant á náah yacat pah, yeéb biícidih ñi túi jumú. Pánihna, ded pah ñi chājat pínahdih jenah jointit, “Nin pah chājna, ¿bita Jesúihwá biícidih páantjeh wá túi jumni níit?” niij jenah joyát caá náahap. Pánih túi biícidih jumnit, “Ma teo wáacat túina caá, Paá”, Diosdih ñi niijj.

¹⁶ Cristoíh táini doonádih ñi túi náhninaá. Búdí á teo wáacatjġh á naawátidih ñi túi múic bohénaá. Pánihna, múic teo wáacat túit niijná, “Ma túi jenah joyó chaáh! Páant ma chājachah, meemjéh ma múic yéjapipna caá”, ñi niij naawá. Jwí Maáhdih chah jéihyat túit niijná, Salmosjġh, wéi ewatnajġh, Túini Espírítu á wáhni ewatnajġhbut biícidih ñi eweé. Caandih búdí wéinít, “Túina caá, Paá”, Diosdih ñi niij wéi eweé. ¹⁷ Jwí Maáh Jesúsdih ñi weñaat túit niijná, ded pah chājna, ded pah naóhna, táinijeh chājnít ñi jumú. Cristo á teo wáacatjġh jwí ĩp Diosdih wábhñit, “Túina caá, Paá”, caandih ñi niijj.*

Ded pah Jesúihwá biícwá ĩ jumat

¹⁸ Yeéb áa jumnit yaádh, ñi weha mánadih ñi túi jepahaá. Páant tiguaá chājat náahap jwí Maáh Cristoíhwá yaáhdih.* ¹⁹ Yeéb áa jumnit neonáboó ñi weha mána yaáhdih ñi túi oyoó. Pánih oinit, jūihcanjeh, tá waóhñit, queétdih táinijeh ñi jumú.*

²⁰ Yeéb ĩ wehbut ñi mánadih yap yohcannit múicjeh ñi jumú. Páant ñi jumuchah ennít, jwí maáh yeebdih á wéibipna caá.* ²¹ Yeéb ĩ mánabut ñi wehdih páantjeh ñi jūihca bojó.

Pánih jūihñit, ĩjanit, queétdih búdí ñita jġgaha tagaá. “Ī enechah, weemboó wá túi chājcan nacaá”, ĩta niijjenah joi tágaá.*

²² Yeéb teo wáhnit ñi maátadih ñi túi jepahaá. “Caán á enechahjeh, wá túi teobipna caá, weemdih á wéi enat pínah niijná”, ñi niij jenah joicá bojó. Obohjeéhtih, jwí Maáh Jesúsdih weñáihna, ñi maátadih yeecanjeh, ñi túi jepahaá. ²³ Yoobópdih yeéb Cristoíhwá jumna, caandih túi jepahñit ñi jumú. Nin baácdih moón ñi maátadih jepahna, Cristodihbut jepahñit ñi jumú. Ded pah ñi maáta ĩ watat pah yabhcanjeh, ñi túi teweé. ²⁴ Páant ñi jepahat jġib Cristoboó yeebdih á túi chājipna caá. “Wá wehboó ñi jayúchah, yeebdih táinidih wá wáhbipna caá”, jwí Maáh á niijátjġi pah á wáhbipna caá. Caandih yeéb ñi túi jéihna caá. Jwí Maáh Cristodih yeéb teo wáhnit ñi jumna caá. ²⁵ Obohjeéhtih, det túi chājcanñitdih biíc jedhdhat wihcan, jwí Maáh á peéh chājipna caá.*

4

¹ Yeéb maátaboó, ñi pebh moondih ñi túi wáyaá. Yeebdihbut Dios ñi Maáh ded pah ñi chājachah, ápi enna caá. Páant á enatdih táí náhnit, á náah yacat pah yoobópdih ñi pebh moondih ñi túi chājaá.*

Nihat queét Jesúihwá ded pah ĩ jumat

² Túi jenah jointit, yeó jáap jumat pah Diosdih ñi túi wábu. Pánih wábhñit, á jepahat pínahdih jéihñit, “Weemdih mapí túi chājna caá, Paá”, caandih ñi niijj. ³⁻⁴ Jwiítidihbut ñi wábu. Cristoíh táini dooná, cáacwá ĩ jéih juhca naáhdih bohéna, queétdih jwí túi jéihyaat pínah niijná, jwí ĩpdih búdí ñi wábu. Páant wá bohéat jġib buu nemat muáboó wá jumna caá. Pánihna, det weemdih enedih jūinítidih Dios naawátidih wá túi naawát pínah niijná, ñi wábu pínahdih wá náahna caá. Páant naawát tiguaá Cristo weemdih á watap.*

⁵ Jesúsdih jepahcannitjeéh jumna, áih táini doonádih queétdih ñi naawáchah, ĩ joyát pínah niijná, yéj chājcanjeh, Dios á náahat pah ñi chājaá.* ⁶ Bitadilh múic wéhena, táinijeh ñi naawá. Páant ñi naawáchah, táí wéi jointit, jéihína, yeebdih ĩ wáhb joibipna caá. Páant ĩ wáhb joyóchah, queétdih ñi túi jéih jepahbipna caá.

Pablo á péé táyat túat

⁷ Jwí wádh panihni, jwí oini Tíquico, Cristoíh táini doonádih bohéna, jwiít biícidih teo cádhacani á jumna caá. Nin wá daácnidih wá bejna, ñi pebhna jūibínit, nihat wáih doonádih yeebdih á naóhbipna caá.* ⁸ Ded

* 3:13 Ef 4.2,32 * 3:17 Ef 5.19-20 * 3:18 Ef 5.22; 1P 3.1 * 3:19 Ef 5.25; 1P 3.7 * 3:20 Ef 6.1 * 3:21 Ef 6.4 * 3:25 Dt 10.17; Ef 6.5-9 * 4:1 Ef 6.9 * 4:3-4 Ef 6.18-20; Fil 4.6 * 4:5 Ef 5.16 * 4:7 Hch 20.4; 2Ti 4.12

pah wā jumatdih yeebdih naóhnit, ñi jġahatdih ā yayaát pínah niijná, ñi pebhna caandih wā wahna caá.*⁹ Tíquicodih pej jum bejni pínah wā oini, wā úud panihni Onésimodihbut wā wahna caá. Caán ñiñh tútchidih bóo, Cristodih cádahcanni ā jumna caá. Pánihna, queét chénat pah jwiit ninjġh ded pah jwġ yapatdih yeebdih ĩ naóhbipna caá.*

¹⁰ Aristarco, nemat muúboó wājeéh jumni, yeebdih ā túyat túutna caá. Bernabé baih Marcosbut ā túyat túutna caá. Āih doonádih jātġh wáát wahap jġ. Pánihna, ñi pebhna ā juibínachah, caandih ñi túi wēi jwāáá.*

¹¹ Jesús “Justo”, ĩ niijníbut yeebdih ā túyat túutna caá. Nit bíic peihcannitjeh caá wā déewā yoobát pohba weém bíicdih Dios naáwátđih ĩ bohéna caá, Cristodih cáacwā ĩ jepahat pínah niijná. Queét weemdih túi teo wáacnit ĩ jumna caá. ¹² Épafra, ñijeéh jumniġi, yeebdih ā túyat túutna caá. Caán Cristodih teo wāhni mun tigaá. Pánih jumnit, Diosdih úúbhna, yeebdih búdí āpġ úúbhna caá, “Ded pah ā niijátġi pah Dios weemdih ā túi chājbipna caá”, niġj jéihna, Diosdih túi péenit, ā náahat pah ñi chājat pínah niijná.*

¹³ Yeebdih yoobópđih wā naóhna caá. Caán yeebdih āpġ úúbh cádahcan caá. Laodicea tútchidih moondih, Hierápolis tútchidih moondihbut búdí āpġ úúbhna caá. ¹⁴ Jwġ oini Lucas, cohni cáacbut yeebdih ā túyat túutna caá. Demas yuh buca ā túyat túutna caá.*

¹⁵ Jwġ déewā Laodicea tútchidih moón búdí ĩ túyū naáh. Ninfabut mi túyū naáh. Jesúh wā miñ muúboó múic wáacnitbut ĩ túyū naáh.

¹⁶ Nin wā wahni náodih ñi múic bohé péanit, Laodicea tútchidih moondihbut ñi wahaá, queéťbut ĩ múic bohéát pínah niijná. Queéťdih wā wahni náodihbut, yeebbút ñi múic bohénaá.* ¹⁷ Arquipodih nin pah ñi niġj naáwá: “Jwġ Maáh Jesús meemdih ā wutatġi pah ma péanaá”, ñi niġj.*

¹⁸ Weém Pablo, wġih téihyājġh jeh nin túyat tútatđih wā daácna caá. Yeebdih búdí wā túyat túutna caá. Nemat muúboó wā jumatdih náhninit, weemdih búdí ñi úúbá. Dios yeebdih oinit, búdí ā teo wáaca naáh.

Pánt bóojeh tigaá wā naáwát.

Pablo

* 4:8 Ef 6.21-22 * 4:9 Flm 10-12 * 4:10 Hch 12.12,25; 13.13; 15.37-39; 19.29; 27.2; Flm 24 * 4:12 Col 1.7; Flm 23 * 4:14 2Ti 4.10,11; Flm 24 * 4:16 Ap 3.14-22 * 4:17 Flm 2

1 TESALONICENSES

Pablowā queédih ī túyat tútat

¹ Weém Pablo, yeeb Tesalónica tútchidih moón jwí íp Dioíhwā, jwí Maáh Jesucristoihwābat ñi jumachah, nin náodih biíhdih daacát túttnit, yeebdih wā wahna caá. Weém, Silvano, Timoteojih, jwiit biíc peihcannit yeebdih búdí jwí túyat túttna caá. Jwí íp Dios yeebdih oinit, ā teo wāaca naáh, ñi túi jumat pínah niijná.*

Tesalónicadih moón ī tútat nuumát

² Diosdih úbhna, “Míih Tesalónicadih moón ī tútat nuumátji ā túina caá, Paá”, jwípwí niijná caá. ³ Yeebdih náhnit, Diosdih nin pah jwí niij úbhna caá: “Paá, míih Tesalónicadih moón meemdih túi jenah joinit, ma weñat pínahdih ípí chájna caá. Meemdih oinit, bitadihbat oina, queédih ípí túi teo wāaca caá. Jesucristo ā jwáub dei jwáwát pínahdih túi wēi páinit, meemdih ī cádahcan caá”, jwí niijná caá. Páant ñi jumatdih búdí wēinit, Diosdih “Túina caá, Paá”, jwípwí niijná caá. ⁴⁻⁵ Jwí déwā panihnitá, Jesucristoih túini doonádh yeebdih naóhna, oboh jumni naawát nihcan jíi. Obohjeéhtih, Túini Espiritu ā wēpatjih yeebdih jwí naawáp jí. Páant jwí naawáchah, Túini Espiritu yeebdih ā teo wāacacp jí, jwí naawátidih joinit, ñi jepahat pínah niijná. Páant ñi jepahachah, Dios yeebdih oinit, áihwā pínah ā níwatdih jwí jéihna caá. Níjeéh jumnit, yeebdih jwí túi teo wāacatjidih yeebbút ñi jéihna caá.

⁶ Níjeéh jumna, ded pah jwí chájatjidih ennit, jwí Maáh Jesucristo ded pah ā jumatji doonádhbat jéihnit, yeebbát biíc yooob ñi chájna caá. Jesúh túini doonádh joíhcan íjna, bita yeebdih yeejép ī chájachah yuhna, Túini Espiritu yeebdih ā teo wāacachah, yeebboó wēinit, Diosdih ñi túi joyóp jí.*

⁷ Páant ñi jumat doonádh joinit, nihát níih baác Macedonia baácđih moón, nin baác Acaya baácđih moón Jesúihwā ñi jumat pah muntih túat nuumná caá ī chájap. ⁸ Pánihna, jwí Maáh Jesúh doonádh jepahnit, ñi túi túat nuumátji doonádh joinit, bitabat jwí Maáhđih it jepahap wut jí. Níih baácđih moón, Acaya baácđih moonjéhubt nihcan, nihát baácđih moón Diosdih ñi túi jepahat doonádh it joyóp wut jí. Ní wut yána caá. Jwiitboó níih doonádh queédih jwí naoh jwuhcchah, queét jatih ítat joyóp tabe. ⁹ Pánihna, ñi túat nuumát doonádh jwí naawát déedih, yeeb jwiitdih wēi jwááhnit, ñi túi joyátjidih ípí jwááh

naawáp jí. Ní pāpninadh úbh cadahnit, Dios yoobátđihjeh wēi úbhñit, ā wutatđih ñi túi jepahatjidihbat ípí naawáp jí. ¹⁰ Dios wáuh jeámant ā jwáub dei jwáwát pínahdih ñi túi páñatđihbat ípí naawáp jí. Caán Jesús wannijidih yuhna, Dios át booanap tají. Caan tígaá Dios yeejép yoobát ā peéh chájat déedih jwiitdih ā túi ubna caá.

2

Tesalónicadih jumna, ded pah Pablo ā jumatji

¹ Níjeéh jumna, yeebdih jwí bohénachah, túi wēi joinit, ñi jepahap jí. Páant ñi jepahachah, jwí tewat oboh jumni nihcatđih ñi jéihna caá. ² “Pablowā jwiitdih enedih ī jwáwát pínah jatih, Filipos tútchiboó ī bohénachah, íjnit, caán tútchidih moón queédih yeejép ī chájap jí”, yeebboó ñi niij náhnina nacaá. Obohjeéhtih, Filiposdih moón jwiitdih yeejép ī chájachah yuhna, úmcanjeh, Jesúh doonádh yeebdihbat naawádh jwí juibínap jí. Biquína níih tútchidih moón maata jwiitdih ī naoh cádahat tútuchah yuhna, Dios ā teo wāacatjih Jesúh doonádh yeebdih jwí túi naawáp jí.* ³ “Pablowā yooópđih ī naóhcan caá. Yeebdih pánih bohéna, queédih ñi weñat pínahdihjeh ī bidna caá”, biquína ī niij yeena caá. ⁴ Obohjeéhtih, Dios jwí jenah joyátđih jéihni nin pah ā niij naawáp jí: “Jesúh túini doonádh ī naawát pínah niijná, Pablowádh wā wahbipna caá”, ā niijp jí. Pánihna, caandih naóhna, “Pablowā túi chájnit caá”, bita ī niij jenah joyát pínahdih jwí bidcan caá. Diosboó “Í túi chájna caá”, ā niiját pínahdihjeh bidnit, Jesúh doonádh jwí naawáp jí.* ⁵ Pánihna, yeebdih naóhna, túini niiját pah niijcán, níih bií déedih náahcan, ded pah jwí bohéatjidih ñi jéihna caá. Diosbat páant jwí chájatjidih ā jéihna caá. ⁶ “Pablowā chah jéihnit caá”, yeeb, bitabat ñi niij jenah joicát pínah niijná, yeebdih jwí bohénap jí. ⁷ Jesucristoih túini doonádh yeebdih naawát túttna, Dios ā wahnit jumna, yeebdih búdí jwíta jéih wut tagaá. Obohjeéhtih, pánih wutcan, búdí oinit, cháhjeh bohéna, yeebdih jwí yójahcap jí. Nomanih mi wáúhdih túinijeh mi en dawát pah yeebdih jwí bohénap jí. ⁸ Yeebdih búdí oinit, wéina, nihát yeó jáap jumat pah túini doonádh jwí naawáp jí. Bita jwiitdih ī mao yohíhatđih jéihna yuhna, yeebdih jwí teo wāac cádahcap jí. ⁹ “Jwíjeéh ī jum láa, íih bácah ā chuunáchah yuhna, búdí ī tewep jí”, ñi niij náhnina nacaá. “Baáb jéenat pínah jatih teo jwiíhnit, púú nihát yeó jáap teo táah bejnit, chei tac yooob póhba ípí teo cádahap jí. Pánihna, Dioíh túini doonádh naóhnit,

* 1:1 Hch 17.1 * 1:6 Hch 17.5-9 * 2:2 Hch 16.19-24; 17.1-9 * 2:4 Gá 1.10 * 2:9 Hch 18.3; 2Ts 3.8

jwiít dih tac buugáihcan, í jeémát pínahdih jíb chājat tūat niijná, búdí í tewep jī, ñi niij jéihna caá.*

¹⁰ “Jwíjeéh jumna, Dios ā weñat pínahdihjeh chājnít, í tūi jumup jī”, ñi niij jéihna caá. Diosbut caandíh ā jéihna caá. Pánihna, bita “Pablowá yeejép í jumup jī”, í jéih niijcán caá. ¹¹⁻¹² “Jwiít nihatdih tūinijeh í bohénachah, jwí tūi joyóp jī. Biqúinadihbut jwiít dih í naáwáp jī. Ded ā wehdih ā tūi bohéat pah jwiít dih í tūi naáwáp jī. Dios ā weñat pínahdih ded pah jwí chājat pínah niijná, búdí í bohénap jī”, ñi niij jéihna caá. Dios yeebdíh át ñiwip wut jī, áihwá jumnit, ájeéh ā maáh jumupboó ñi jumat pínah niijná. Páant yeebdíh jwí bohéatjidihbut ñi quíib buúdcán nacaá.

¹³ Pánihna, yeebdíh jwí naáwát dih ñi tūi jepahachah náhninit, búdí weñit, “Túina caá, Paá”, Diosdih jwípí niijná caá. Á naáwát dih yeebdíh jwí bohénachah, nin pah ñi niij jenah joyóp jī: “Í jenah joyátíh jeh naóhna í chājcan caá. Dios naáwát yooabát jwiít dih bohéna caá í chājap”, ñi niij jenah joyóp jī. Pánih jenah joiná, caán naáwát dih joinít, Jesús dih jepahna, tūiniboodíh tūat nuumná caá ñi chājap. ¹⁴ Judea baácdih moón Dioíhwá í jumat pah yeebbát biic yooobó ñi jumna caá. Dios ā wahni Jesucristodih queét í jepahat jíb, íh baácdih moón judíowá, queétdih yeejép í chājap jī. Pánihat pah mantíh, yeebbát Jesús dih ñi jepahat jíb, íh baácdih moonjéh yeebdíh yeejép í chājap taga.* ¹⁵ Queét judíowá jon játih Dios naáwát dih naóh yapanitjidih yehna niijnít, ít mao yohop tají. Tútímah, jwí Maáh Jesucristodihbut ít mao yohop tají. Tútímah, Dios naáwát dih ñi joicát pínah niijná, jwiítboodíh íh íh tátchimant í bacanap jī. Pánih chājna, Diosdih búdí íjanit, nihát cáacwádhbut í eníhcan caá.* ¹⁶ Judíowá nihcannit iiguípná í bejat déedih náahcan, Jesús íh doonádh naáwádh jwí bejehach, judíowá jwí naáwát dih í jáhíhip yuh jī. Pánihna, Diosdih yehna í niiját jíb, íjanit, Dios queétdih búdí ā peéh chāj bipna caá.

Pablo Tesalónicadh moondíh ā jwúub eníhat

¹⁷ Yeebdíh wá cádah júúwúchah, wíh caolíh ñijeéh ā páñap be. Maátcanjeh ñijeéh wíhcan yuhna, yeebdíh búdí jwí bidip be. ¹⁸ Pánihna, búdí oina, yeebdíh enedíh jwí jwúub bejíhip yuh be. Weemjéh dawá láa yeebdíh búdí enedíh wá bejíchah yuhna, Satanás jwí jib bejatih ā jáhap jī. ¹⁹ Yeebdíh Jesúh doonádh jwí naáwáchah, ñi tūi joyátjidih náhninit, búdí jwí wéina caá. Jwí Maáh Jesús ā jwúub dei júúwúchah, ñi

jepahatjidih jenah joinít, búdí wéina, “Jwí naóhni tūini doonádh í tūi jepahap jī”, Jesús dih jwí niij naóh bipna caá. ²⁰ Pánihna, yeebdíh jwí naáwáchah, ñi jepahatj jíb, jwí Maáh jwiít dih ā wéi naáwát dih jéihnit, jwiítbut búdí jwí wéina caá.

3

Timoteodih ā wahat

¹⁻² Pánihna, yeebdíh búdí náhni dahwanit, yeebdíh ā enat pínah niijná, Timoteodih ñi pebhna jwí wah bojop be. Caán jwí uúu panihni, weemdíh pej jumni, Cristoíh tūini doonádh ápi naáwáp jī. Diosjeh caandíh ā wahachah, weemdíh búdí ā teo wáacap jī. Pánihna, yeebdíh ā bohéat pínah niijná, ñi pebhna caandíh wahniji, Atenas tátchiboó biicjeh wá páñap jī.* ³ Jesús dih ñi jepahatj jíb bita yeebdíh yeejép í chājachah yuhna, Diosdih ñi cádahcat pínah niijná, yeebdíh wá bohéat tūat jī. “Jesucristodih jwí jepahachah, jwí tūat nuumát dih íjanit, áihwá nihcannitboó jwiít dih yeejép í chāj bipna caá”, jwí niij jéihna caá. ⁴ Ñijeéh jumna, páant jwí yapat pínahdih dawá láa yeebdíh jwí naáwáp jī. Buu jwí naáwátj pah ā yapatdih ñi jéihna caá. ⁵ Pánihna, ded pah ñi jumatih búdí jéihíhna, Timoteodih wá wahap jī. “Nemépwá í maáh queétdih ā yee naáwáchah, ¿queétdih caandíh yehna í niijná niit? Yehna í niijcán, nihát conboó jwí bohéat búdí jwí tewatj buúdní ā jumbipna caá”, wá niij jenah joyóp jī.

⁶ Buu Timoteo, ñi pebhboó juibíniji, ā jwúub juyáp jī. Jwúub junít, “Nihat Tesalónica tátchidih moón meemdíh búdí í túyat tūat be. Queét Dios naáwát dih tūi joiná beé í chājap be. Tūi joinít, Diosdih búdí oinit, í míc tūi oina beé. Yeebdíh náhninit, búdí weñit, yeebdíh í bidna beé. Yeéb queétdih bidnit, búdí enedíh ñi bejíhat pah mantíh, queétdih yeebdíh í bidna caá”, weemdíh ā niij naáwáp jī.* ⁷ Páant ā niij naáwáchah, yeebdíh jwí náhni dahwaat ā yayáh bejep jī. Yeéb Dios naáwát dih jepahnit, ñi tūi jumat doonádh joinít, bita jwiít dih yeejép í chājachah yuhna, búdí jwí wéina caá. ⁸ Yeéb jwí Maáh Jesús dih ñi tūi péenachah, jwíh caolíh búdí ā wéina caá. ⁹ Pánihna, “Paá, ma teo wáacatíh queét Jesús dih í tūi péeatdih jéihna, búdí wá wéina caá. Páant weemdíh ma weñat ā tūina caá”, Diosdih wá niijná caá. ¹⁰ Pánih weñit, yeó jáap, cheibut Diosdih búdí jwí uúbhna caá, yeebdíh enat tūatna, jwiít dih ā wahat pínah niijná. Yeéb Jesúh wá ded pah ñi tūi chājat pínahdih beh joyát yeebdíh páantjeh ā judhduchah, ñi pebhna jwúub bohénadh jwí bejíchna caá.

* 2:14 Hch 17.5 * 2:15 Hch 9.23,29; 13.45,50; 14.2,5,19; 17.5,13; 18.12 * 3:1-2 Hch 17.15 * 3:6 Hch 18.5

¹¹ Yeebdih jwúb enedih jwí bejat pínah niijná, Satanás á jáhat panihatdih í yohat pínahdih jwí íp Diosdih, jwí Maáh Jesucristodihbut búdí jwí úbhna caá. ¹² Pánih úbhna, jwí Maáh yeebdih á teo wáacat pínahdih jwí úbhna caá, chah míc oinit, nihatdihbut ñi oyat pínah niijná. Pánihna, yeebdih búdí jwí oyat pah muntih, yeebbút biíc yoobó ñi oyat pínahdih wá náah yacna caá. ¹³ “Paá, queédih ma túi teo wáacá, ma weñat pínahdihjeh í chájat pínah niijná”, jwí niij úbhna caá. Páant á teo wáacachah, jwí Maáh Jesucristo nihát áihwájeh jwúb dei jóohni, Jesús jwí íp Diosdih nin pah á niij naóhbična caá: “Queét táini í jumuchah, queédih dedé peéh chájat pínah á wihcan caá”, á niijbična caá.

4

Dios á weñat pínahdih ded pah í chájat

¹ Búu biih bohéatdih yeebdih jwí naáwát túut caá. Nijeéh jwí jum láa, Dios á weñat pínahdih ded pah í chájat pínahdih jwí bohénap jī. Páant jwí bohéatjidih ñit quíib búudcáp taga. Páant ñi chájat chah ñi túi jepahatdih yeebdih búdí jwí náah yacna caá.

² Jwí Maáh Jesucristo ded pah á wutatjidihjeh yeebdih jwí naóh yapaatdih ñi túi jéihna caá. ³ Nin pah ñi jumát pínahdih Dios á náah yacna caá: Diosdih jepahcannit í jumát pah yeebbút ñi jumca bojoó. Ñi áa nihcannitjeh yeejép ñi chájca bojoó. ⁴ Dios á enechah, cáacwábut í enechah, ñi túi áa jumú. Pánih áa jumnit, mijeéh ñi túi jumú. ⁵ Diosdih jéihcannit í áa nihcannitjeh ípí metna caá. Obohjeéhtih, yeéb Diosdih jéihnitboó páant ñi chájca bojoó. Ñi weha mána yaádhjééh táinijeh ñi jumú. ⁶ Mijeéh bóojeéh jumnihdih ñi dúuc wái metca bojoó. Dios nihát ñi chájatdih jéihnit, páant ñi chájat jīb búdí á peéh chájbična caá. Jon ñi pebh juibínitji caandih búdí jwí bohénap jī. ⁷ Dios jwiítidih í náah chájatdih wátcan, táinijeh jwí jumát pínahdih át wutap wut jī. ⁸ Butéh wá naáwátidih weemjéh wá wutat nihcan beé. Dios yeebdih páant á wutatdih wá naóh yapanap be. Pánihna, ded caandih yehna niijná, weemdíh nihcan, Diosboodih á yap yohna caá. Caán caá Táini Espiritudih yeebdih wáhni.

⁹⁻¹⁰ Búu míc oyatdih yeebdih bainí wá naáwát túut caá. “Ñi míc oyoó”, Dios á niij wutatdih jointiji caandih túi jepahna caá ñi chájap. Pánih jepahna, nihát ñih baác Macedoniadih moón Jesúhwdih yeéb ñi túi oina caá. Pánih míc oinit, chah míc teo wáacnit ñi jumú. ¹¹⁻¹² Pánih míc oina, biícidih táinijeh ñi jumú. Míc jaihcanjeh, bitadih yeejép táoh naóhcan, bita í tewatdih

túbit ñi en naóhca bojoó. Yabhcanejeh, ñi túi teweeé. Pánih teonit, bitaih bií déedih, ñih jeémátdihbut túbit ñi úbh tac búugáca bojoó. Pánih wutatdih jáantjeh yeebdih jwí naáwáp jī. Caandih ñi jepahachah, Diosdih jéihcannitboó yeebdih ennit, “Queét túi chájnit caá”, í niijbična caá.

Jesucristo á jwúb dei jóúwúchah, ded pah á yapat pínah

¹³⁻¹⁴ Búu, jwí déewá panihnitá, Jesúhwdí í wúnachah, ded pah í yapat pínahdih yeebdih jwí naáwát túut caá, túbit ñi jīgahcat pínah niijná. Jesucristo á wúnat túttimah, Dios caandih át jwúb boonap tajī. Caan pah muntih jwiít áihwá jwí wúnat túttimah, jwiítidihbut á jwúb boonachah, Jesús á jumupboó ájeh jwí túi jumbična caá. Páant jwí yapat pínahdih ñi túi náhninaá. Pánih náhninit, Jesúhwdí, ñi oinit í wúnat túttimah, ñi bidna yuhna, túbit ñi jīgahca bojoó. Bita Jesúsdih jepahcannit, Jesúsjeéh í wihcan niít. Pánihna, í oinit í wúnat túttimah, í jwúb míc encat pínahdih jéihna, búdí jīgahnit, í moh yéejna caá. Obohjeéhtih, Jesúsdih jepahcannit í jīgahat pah yeéb ñi jīgahca bojoó.

¹⁵ Nin pah Jesússeh á naáwátjidih yeebdih jwí naóh yapana caá: **“Queét wíhwdí wannitji í boo pud jóúwát pínah játi, wuncannit í waóh páuh laab béj páican niít”**, Jesús át niijip wat jī. ¹⁶⁻¹⁷ Nin pah á yapbična caá: **“Ñi páuh laab jóúwá”**, Jesús á niij ejatdih, ángelwá í maáh búdí á ejatdihbut jwí joibíčna caá. Dios á wáhni póojat nahjīh ángelwá í maáh á póojochah, jwí joibíčna caá. Páant á yáanachahjeh, jwí Maáh Jesucristo á jwúb dei jóúwát pínah caá. Páant á dei jóúwúchah, áihwá wannitji, Jesús á boo pud jóúwátji pah muntih, í boo pud jóóhbična caá. Queét í boo pud jóúwúchah, jwiít áihwá wuncannit, jjeéh wáac juibínit, wépép páuh laab béjnit, mah tólihna nihát biícidih jwí Maáh Jesúsdih jwí jwááhbična caá. Pánihna, jwiít nihát biícidih Jesúsjeéh páantjeh jwí jumbična caá.* ¹⁸ Pánihat pínahdih jéihnit, yeéb bitadihbut jwúb naóh yapanaá, Jesúhwdí wannitdih túbit í jīgahcat pínah niijná.

5

¹⁻² Búu, wá déewá panihnitá, Jesúhwdí wannit ded pah í yapat pínahdih ñi jéihna caá, buca. Obohjeéhtih, débólih Jesucristo á jwúb dei jóóhni yeó jóap pínahdih jwiít cáacwá jwí jéihcan caá. “Náhnica, nuumní á joyát pah jwí Maáh Jesucristo á jwúb dei jóóhbična caá”, yeebjéh ñi niij jéihna caá. Páant ñi jéihyechah, wá jwúb naóhcan niít.* ³ Diosdih jepahcannit nin pah í niijbična caá: “Búu táini láa caá. Cáacwá

* 4:16-17 Mt 24.30-31; Mr 13.26-27; 1Co 15.51-52

* 5:1-2 Mt 24.43; Lc 12.39; 2P 3.10

ī míc maocah, úamcanjeh, jwī tūi jumna caá. Yeejép yapat jwiitdih ā wihcan niit”, ī tāoh niijhípna caá. Páant ī niijchahjeh, caandih ī jepahcatji jīb, Jesús peéh chājadih ā jwúub dei jūóhípna caá. Yaadh ī weép jáaat dée pah ā jumbipna caá. Wudu jumnih mi weép jáanachah, caán tabatdih mi jéih jweicán caá. Pánihat pah Jesucristo ā jwúub dei jūáwáchah, caandih jepahcannitji ī yéejat jīb ī jéih jweicán niit.* 4-5 Obohjeéhtih, wā déewā panihnítá, yeebboó dupúnap panihípboó jumcan, baabáp panihípboó ñi jumna caá. Jesúsdih jepahcannit, bita ī encat pínah niijná, dupúnapboó yeejép ípī chājna caá. Obohjeéhtih, yeebboó páant ñi chājcan caá. Pánihna, náhnicaħ nuumní ā waad juyát pah, Jesús ā jwúub dei jūáwáchah, ñi wáhi bejcan niit. Yeebdih peéh chājadih jūóhna ā chājcan niit. 6 Jwiit Jesúshwā jumna, caandih jéihcannit ī chājat pah jwiitdih chājcat caá náahap. Úonit panihnit jumna, ded pah nin baáboó ā yapatdih queét ī jéihcan caá. Obohjeéhtih, jáanit panihnit, “¿Dios ā weñat pínahdih chājat túut niijná, ded pah wā chāibi?” niij jenah joyát caá jwiitdih náahap. “Waicanjeh Jesucristo ā jwúub dei jūóhípna caá”, niij náhninit, túi chājat caá náahap. 7 Jesúsdih jepahcannit, dupúat panihípboó jumna, úonit panihnit caandih ī joicán caá. “Jesús ā jwúub dei jūóhcan niit”, niij jenah joinit, ī weñat pínahdihjeh chājnit, ípī babh máihna caá. 8 Obohjeéhtih, jwiit baabáp panihípboó jumnitdih Dios naáwátidih túi jenah joyát caá náahap. Á weñat pínahdih jenah joinit, yeejép chājcat caá náahap. Soldado míc mawadidih bejna, ítah wao chá páha páahnit, áih bácahdih jáhat pínah niijná, ítah chóodihbut áih tacamant ápi deoná caá. Pánihna, soldado ā míc jáhat pah, jwiit Jesúshwádihbut míc jáhat caá náahap. Obohjeéhtih, jwiit bácahdihjeh pohba jáhatdih niijná wā chājcan caá. Jwiit caolihdih jáhatdih niijná caá wā chājap. Nin caá jwiit caolihdih jwī jáhat pínah: Jesucristodih túi jenah joinit, Diosdih cáacwádihbut túi oyat caá caolihdih jáhat ā jumap. “Jesús wā yéejatdih yohnit, weemdiħ ájeéh ā ub bejbipna caá”, niij jenah joyátbut caolih jáhat ā jumna caá. Pánih jáhnit panihnit jumna, Satanás jwiitdih ā yéejat túutachah, caandih jwī jéih yap yohna caá.* 9-10 Jesucristodih jepahcannit bíicdih Dios jwiitboodih át peéh chājihcap wat jī. Obohjeéhtih, áihwā jwī jumat pínah niijná, jwī yéejat jīb, jwī Maáh Jesucristo jwiitdih át wan wúhap wat jī. Pánihna, jwiit áihwā jumnit, nin baáboó páantjeh jumna, wánnna yuhna, niħat bíicdih ájeéh jwī túi jumbipna caá. 11 Caandih náhninit, Jesúsdih ñi túi jenah joyát pínah, ñi jepahat

pínahdihbut páantjeh ñi míc teo wáacá.

Pablo queétdih biħ ā watat

12-13 Bua yeebdih baini wā jwúub naáwát túut caá, páant mantih. Ñijeéh jumnit Dios naáwátidih yeebdih ī bohénachah, ñi túi joyoó. Yeebdih bohéat pínah niijná, Diosboó queétdih ā watuchah, yeebdih bohénit, búdi ī teona caá. Pánihna, queétdih oinit, ñi túi jepahaá. Yeebbút míc oinit, bíicdih ñi túi jumúú.

14 Yabhnitdih ñi tewat túutú. Úamnitdih, jīgahnitdihbut ñi weñanaá. WÉpcannitdih ñi túi teo wáacá. Bitadidih yójhacan, jjeéh ñi túi jumúú.

15 Yeebdih yeejép chājnitdih ñi yéej chāj jwúubaca bojoó. Niħatdih túi chājnit, bíicdih ñi túi jumúú.

16 Ded pah yeejép yapna yuhna, Diosdih túi jenah joinit, páantjeh ñi weñeé.*

17 Caandih ñi úúbh cádahca bojoó. 18 Yeó jáap jumat pah “Túina caá, Paá”, Diosdih niijnit ñi jumúú. Túi yapna, yeejép yapna yuhna, bíic yoobó “Túina caá, Paá”, niijnit ñi jumúú. Pánihatdih Dios yeeb Jesúshwádih ā náah yacna caá.*

19 Túini Espíritudih túi jepahnit, ded pah ā teo wáacatdih ñi jáhca bojoó. 20 Detdih Túini Espiritu ā naáwáchah, queét ī naóh yapáihichah, yeebboó joihcannit pah ñi jumca bojoó. 21 Pánihna, niħat naáwátidih túi jenah joinit, ded túini, ded túicanni ā jumatdih ñi jéihyeé. Pánih jéihna, túinidih jepahnit, ñi náhninaá. 22 Obohjeéhtih, túicanniboodih, ñi joyáh bojoó.

23 Jwiit yeebdih Dios ā túyatdih búdi jwī náah yacna caá. Pánihna, yeebdih úúbhna, “Paá, queét míhwádih búdi ma teo wáacá, yéej chājatdih ī yap yohat pínah niijná. Meemdiħ ī túi jenah joyát pínahdihbut teo wáacnit, queétdih ma túi wapaá”, búdi jwī niij úúbhna caá. Páant ā teo wáacachah, jwī Maáh Jesucristo ā jwúub dei jūóhni yeó jáapdih yeeb áihwā túinit ñi jumbipna caá. 24 Diosjeh yeebdih úúonit, ā niijátji pah yeebdih ā túut nuám péabipna caá.

Pablo ā péé túyat túutat

25 Wā déewā panihnítá, jwiitdihbut búdi ñi úúbú.

26 Dios ā oyatjħ niħat Jesúshwā ñi túi míc úúbú.

27 Jwī Maáh Jesús ā enechah, nin pah yeebdih wā naóhna caá: Nin náodih ñi pehna ī ub juibínachah, niħat caánboó jumnit Jesúshwádih ñi túi en naáwá.

28 Jwī Maáh Jesucristo yeebdih oinit, ā túi teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tiguaá wā naáwát.

Pablo

2

2 TESALONICENSES

Queétdih á túyat tútat

¹ Weém Pablo, Silvano, Timoteojih túyat tútunit, yeeb Tesalónica tútchidih moón jwí lip Dioihwā, jwí Maáh Jesucristoihwābut ñi jumachah, nin náodih bíhdih daacát tútunit, yeebdih wā jwáub wahna caá.* ² Jwí lip Dios, jwí Maáh Jesucristo yeebdih oinit, í teo wáaca naáh, ñi túi jumat pínah niijná.

Queétdih “Túina caá, Paá”, á niiját

³ Wā déewā panihnitá, yeebdih úbhñit, “Jesúsdih chah í túi jenah joyátdih, chah í múic oyatdihbut á túina caá, Paá”, yeó jáap jumat pah jwí niiját dée caá. ⁴ Jesúsdih ñi péeat jib, bita yeebdih yeejép í chājachah yuhna, caandih ñi cádahcan caá. Páant ñi cádahcatdih jéihna, bita Dioihwādihtbut jwí túi wēi naóhna caá.

Cristo á jwáub dei jwáuwáchah, Dios yeejépwádh á peéh chājat

⁵ Yeejép yapna yuhna, Jesúsdih ñi cádahcan enna, Dios á maáh jumapna yeebdih á bejat tútbitpina caá. Páant á chājachah, á jenah joyát yoobópdih á jumatdih nihát cáacwā í jéihbipna caá. ⁶ Pánihna, Dios yoobópdih jenah joini jumna, yeebdih yeejép chājnitboodih á peéh chājipna caá. ⁷ Jwí Maáh Jesús jeámant jwáub dei jóhna, búdi tuu iigát cātih, áih wēpnit ángelwā bícdih, yeeb yeejép yapnitjidih á túi jumat tútbitpina caá. Jwíútdihbut bíic yoobó á chājipna caá. ⁸ Pánih jóhna, Diosdih, jwí Maáh Jesúh túini doonádhbut jepahcannitdih á peéh chājipna caá. ⁹ Dios queétdih á peéh chājachah, páantjeh iiguipboó yeejép í yapbipna caá. Jwí Maáh Jesús pebh jéih jumcan, búdi á wēpatdihbut í jéihcan níit. ¹⁰ Jesús á jwáub dei jóhni yeó jáapdih áihwā caandih wēnit, “Jesús túini, chah wēpni caá”, í niijbipna caá. Yeeb áih doonádh jwí naáwáchah joinitbut queét bícdih caandih búdi ñi wēbipna caá.

Queétdih á wáubát

¹¹ Yeebdih Diosdih jwípi úbhna caá, á náahat pahjeh ñi chājat pínah niijná. Nihat áihwádh páant chājat caá náahap. Pánihna, yeó jáap jumat pah yeebdih búdi jwí úbhna caá, Diosdih túi jenah joinit, á teo wáacatjih ded pah ñi chājihatdih ñi bujjáat pínah niijná. ¹² Páant ñi túi chājachah, jwí Maáh Jesucristoihwā ñi jumatdih jéihnit, bita caandih, yeebdihbut í túi wēi naóhhipna caá. Páant ñi jumat pínah niijná, jwí lip Dios, jwí Maáh Jesucristobut yeebdih oinit, í teo wáacipna caá.

Jesucristo ded pah á jwáub dei jwáuwát

¹ Buu jwuh jwí Maáh Jesucristo nin baáčboó á jwáub dei jwáuwáchah, miic wáac juibnit, caandih jwí jwááat pínahdih wā naóhhipna caá.* ² Bita yeebdih yeena, “Jwí Maáh áttát jwáub dei jóh tagaá”, í niijchah yuhna, ñi úmca bojóó. Biquína “Dios weemdh páant á niijp jī”, niij, bita “Pablo páant átt daác wahap jī”, it niij yee tagaá. ³ Pánihna, bita páant yeebdih í yeenachah, ñi joyáh bojóó. Caán á jwáub dei jóuwát pínah jātih, Diosdih dawá í yap yohbipna caá. Páant í yap yohochah, chah yeejép watni á jigohbipna caá. Caandih Dios peéh chāna, iiguipna á wahbipna caá. ⁴ “Caán nihát maáh caá”, cáacwádh niij jenah joyát tútunit, Diosboodih á weñat tútcan níit. “Weém caá Dios”, niij yeenit, Dioih muúboó á waadátpina caá, nihát caandih ennit, í wēi naáwát pínah niijná.*

⁵ ¿Ñijeéh jumna, páant yapat pínahdih wā naáwátjidih ñi náhnican níit? ⁶ Buu caán yeejép watni pínahdih jáhni páantjeh jwí cātih á jum jwuhna caá. Obohjeéhtih, Dios á ñioni yeó jáapdih yeejép watni á jigohbipna caá. ⁷ Buu caandih ñi jéih encah yuhna, nemépwā í maáhboó Dios á wutatdih cáacwádh á yap yohat tútina caá. Obohjeéhtih, páant á chājachah yuhna, yeejép watnidih jáhni á bejat pínah jātih caán tubit yeejép á jéih wut jwuhcan caá. ⁸ Á bejat túttimah bácah, tubit yeejép watni á jigohbipna caá. Páant á jigohat túttimah, jwí Maáh Jesucristo á yeh iigátjih nin baáčboó jwáub dei jóhna, á naáwátjih póoj yohat pah, caandih á buúdbipna caá.* ⁹ Caán yeejép watni boó nemép á wēpatjih, cáacwā í jéih chājca naádh dawá láa á chāj jéutbipna caá, queét caandih í wēi enat pínah niijná.* ¹⁰ Búdi yeejép á chājachah yuhna, iiguipna bejnit pínahboó “Caán túi chājni caá”, niijnit, caandih í jepahbipna caá. Queét Jesúh doonádh, yoobópdih á jumachah yuhna, it joihcap tagaá. Páant í joihcat jib, queét iiguipna bejnitdih Dios á ubcan níit. ¹¹ Túini doonádh í náahcat jib, Dios queétdih máihnit pah á chājipna caá, yee naáwátjih í túi joyát pínah niijná. ¹² “Caán naáwát yoobópdih nihcan caá”, niijnit, yeejép í wēi chājatjib jib, Dios queétdih á peéh chājipna caá.

Dios áihwádh á ñíwat

¹³ Yeeb jwí déewā panihnitá, jwí Maáh Jesús á oinit ñi jumna caá. Nin baáčdh á chājat pínah jātih yeé iiguipna bejnit déejidih Dios á ñíwip wat jī, áihwā ñi jumat pínah niijná. Túini doonádh “Yoobópdih tígáá”, yeeb ñi niij jenah joyóchah, Túini

* 1:1 Hch 17:1; 1Ts 1:1

* 2:1 1Ts 4:15-17

* 2:4 Dn 11:36; Ez 28:2

* 2:8 Is 11:4

* 2:9 Mt 24:24

Espíritu yeebdíh át teo wáacap tagaá, táunit ñi jumat pínah niijná. Pánihna, á ñíonit ñi jumuchah, Diosdih wēninit “Táina caá, Paá”, jwí niiját dée caá. ¹⁴ Táini doonádih jwí naawáchah, Dios yeebdíh át ñíwip taga, jwí Maáh Jesucristo jeáboó maáh á jumuchah, yeebbút caán bícdih maáta ñi jumat pínah niijná.

¹⁵ Pánihna, Jesucristodih táí péenit ñi jumúú. Pánih péena, jwí naóh bohéátjidih jwí daác wahnidihbut táí náhninit, ñi yap yohca bojoó. ¹⁶⁻¹⁷ Jwí Maáh Jesucristodih, jwí íp Diosdihbut yeebdíh búdí jwí uúbhna caá, í náah yacat pah ñi chájat pínah niijná. Jwiitdih oina, iiguipna bejnit déejdih Dios á táí ubatdih náhninit, yeó jáap jumat pah búdí jwí wēina caá. Jesucristo, jwí íp bícdih yeebdíh í teo wáaca naáh, wēp ñahnit panihnit jumna, táí chájmit, táí múic wéhenit páantjeh ñi jumat pínah niijná.

3

“Jwiitdihbut ñi uúbu”, á niiját

¹ Búu jwí déewá panihnitá, jwiitdihbut ñi uúbu, jwí Maáh Jesúh doonádih dawá cáacwádih jwí táí bohéat pínah niijná. Yeéb caán doonádih ñi wēi jepahat pahjeh muntih bitadih jwí bohénachah, í táí wēi jepahat pínahdihbut ñi uúbu. Pánih jepahnit, bitadihbut í naawáchah, caán dooná waicanjeh á bej peét bejbipna caá. ² Jesúh doonádih dawá jepahcan, yéej chájnit jumna, jwiitdih í yeejép chájihichah, Dios jwiitdih á wapat pínahdihbut ñi uúbu. ³ Jwí Maáh Jesús á niijátj pahjeh chájni á jumna caá. Pánih jumna, nemépwá í maáh yeebdíh á yéej chájat túutuchah yuhna, yeebdíh á teo wáacipna caá, Jesúsdiht táí jenah joinit, nemépwáboodíh ñi jepahcat pínah niijná. ⁴ Páant Dios yeebdíh á teo wáacatjñh, ded pah jwí wutuchah, ñi jepahatdih jwí táí jéihna caá. Páant ñi cháj cádahcatdihbut jwí jéihna caá. ⁵ Dios búdí á oyatdih yeebdíh á táí jéihyana naáh, caandíh oinit, bitadihbut ñi oyat pínah niijná. Jwí Maáh Jesús yeejép yapna yuhna, Diosdih át cádahcap wat jñ. Páant á jumat pah muntih, yeebbút yeejép yapna yuhna, ñi cádahcat pínahdih wá uúbhna caá.

Á tewat tútat

⁶ Jwí Maáh Jesucristo á wēpatjñh, nin pah yeebdíh wá watna caá: Det Jesúhwa jwí bohéátjidih jepahcan, tewíhcannitdih ñi pej jumca bojoó. ⁷ Ñijeéh jumnit, búdí jwí tewechah, ñi enep jñ. Pánihna, jwí tewatj pahjeh muntih yeebdíhbut tewat á náahatdih ñi jéihna caá. ⁸ Ñíih jeémátidih jíib wihcanni jwípi jeémpcap jñ. Obohjeéhtih, yeebdíh uúbh tac buugácat túat niijná, yeó jáap jumat pah,

chei jumat pahbut búdí jwí tewep jñ. ⁹ Jwí bohéátjñ jíib yeebdíh jwíta jíib waadá tagaá. Obohjeéhtih, jíib náahcanjeh, búdí jwí tewep jñ, yeebboó jwiitdih ñi en yacat pínah niijná. ¹⁰ Ñijeéh jumnit, nin pah yeebdíh jwí níj bohénap jñ: “Teocannit í jeempca bojo naáh”, jwí niijíp jñ. ¹¹ Obohjeéhtih, yeéb biquína ñit tewíhcap wat be. Pánih tewíhcan, bitadih ñit tac buugánap wat be. ¹² Pánih tewíhcannitdih jwí Maáh Jesucristo á wēpatjñh nin pah jwí níj watna caá: “Bitadih tac buugacánjeh, ñi tewee, ñíih jeémát pínah jíib”, jwí niijná caá.

¹³ Obohjeéhtih, yeéb jwí déewá panihnitá, táí chájna, ñi chucá bojoó. ¹⁴ Biquína caanjñh moón jwí tewat tútatdih í yap yohochah enna, queétdih ñi pej jumca bojoó, tíicnit, í túat numát pínah niijná. ¹⁵ Obohjeéhtih, Jesúsdiht cádahnitdih ñi en jühñat pah, queétdih ñi en jühca bojoó. Queét ñi déewá, Jesúhwa í jumuchah, í yap yohatdih queétdih táinjeh ñi naawá, í táí tewat pínah niijná.

Á pée túyat tútat

¹⁶ Jwí Maáh Jesús jwiitdih táí jumat túatni, yeó jáap jumat pah yeebdíh á táí teo wáaca naáh, ñi táí jumat pínah niijná. Jwí Maáh ñijeéh á táí jumna naáh.

¹⁷ Weém Pablo, nin péeni naawátbitdih wíih téihyajñh wá daácna caá. Nihat wá daác wahnidih wíih téihyajñh wápi daác péena caá. Páant péeni naawátbitdih múic wá daacátidih enna, wá naawát yooab á jumadidih ñi jéihbipna caá. ¹⁸ Jwí Maáh Jesucristo yeéb nihadidih oinit, búdí á teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá wá naawát.

Pablo

1 TIMOTEO

Timoteodih ā tūyat tūtat

¹ Weém, Pablo, meém Timoteodih* nin núodih wā daác wahna caá. Jwí íp Dios jwiítidih táí ubni, Jesúsíh āih túini doonádih í naáwát tūatni wā jumna caá. Jwiítidih Jesús ā pehbóo ā ub bejat pínahdih jéihna, jwí wēi páina caá. ² Timoteo, meemdíh Jesúh doonádih weemjéh wā bohénachah joinít, Jesúsdih ma jwíh jepahachah, wā wūáh panihni ma jumna caá. Dios jwí íp, jwí Maáh Jesucristobut oi jġah ennit, í teo wáaca naáh, ma táí jumat pínah niijná.

Bitā īyee bohéatdih Timoteodih ā yoobáat tūtat

³ Macedonia baácboó jwí bej láa Éfeso tétchiboó juibínit, biquína Jesúh doonádih yee bohénitdih jwí joyóp jġ. Páant í bohéatdih joinít, meemdíh caán tétchidih wā cádahap jġ, í yee naáwátidih ma cádahat tūtat pínah niijná. ⁴ Í nuowā jon jātih moón í jenah joyátjidih páantjeh í bohénap jġ. Ded pah í naáwátjġ, í wāt nadihbat í bohénap jġ. Queét pánih bohéna, múic íjanit, Dios jwiítidih ā wutat pah í chājcap jġ. Í jéihyatjġh bohéna, Diosboodh í táí jenah joicáp jġ.

⁵ Páant í jumuchah ennijġ, meemdíh chah wā wēp bohéat tūtat jġ, Jesúhwā bitadidh í oyat pínah, Diosdih í táí jenah joyát pínah, dedé yéejat wihcan, yéejat peéh chājatdih í úmcat pínahbut niijná. ⁶ Páant wā bohéatdih yohnit, oboh jumniboodih í múic wéhena caá. ⁷ Moisés ā wutatjidih bohénit jumíhna yuhna, ded pah í bohéatdih queétjeh í beh joicán caá.

⁸ Páant Moisés ā wutatjidih yoobópdih jwí bohénachah, túini wutat ā jumatdih jwí jéihna caá. ⁹⁻¹⁰ “Caán wutatdih jepahnitdih jwúub bohéat caá náahap”, jwí niij jenah joicán caá. Obohjeéhtih, nin panih chājniboodih bohéat caá náahap: Dios ā wutatdih yap yohnit, yeejép chājnít, í mánadih mao yohnit, bitadidhbat mao yohnit í jumna caá. Yéej chājnít, neoná múicjeh, yaádh múicjehbut yéej chājnít í jumna caá. Cáacwādh ubnit, bitadidh teo wūhat pínah niijná, queétdih jġib chāj wūhnit í jumna caá. Yee naóhnit, túini bohéatdih yap yohnitbut í jumna caá. Pánih chājnítidih caá Dios naáwátidih bohéat náahap, í tūat nuumát pínah niijná. ¹¹ Caán bohéat caá Jesúh doonádih Dios weemdíh ā bohéat tūtat jġ.

Dios Pablodih ā oi jġah enat

¹² Weém yeejép wā chājachah yuhna, “Pablo wā naáwátidih ā táí bohébpina caá”, niij jenah joinít, jwí Maáh Jesús weemdíh ā

ñíwip jġ. Páant ā ñíwíchah jéihna, “Túina caá”, caandih wā niijná caá. Páant ā ñíoni jumna, āih doonádih wā bohénachah, ā wēpatjġh weemdíh ā teo wáacna caá. ¹³ Páant ā ñíwat pínah jātih, Jesúsdih jéih jwuhcan, caandih yeejép wā wéhénachah, āih cáacwādhbut yeejép wā chājachah yuhna,* caánboó weemdíh ā ñíwip jġ. Yeejép chāj jwuhna, “Yeejép chājna caá wā chājap”, wā niij jenah joicáp jġ. Páant wā jéih jwuhcah enna, peéh chājcanjeh, weemdíh āt oi jġah enep jġ. ¹⁴ Pánihna, jwí Maáh Jesucristo weemdíh búdí oinit, ā táí chājatdih jéihna, caandih wā jepahap jġ. Pánih jepahní jumna, ā oyatjġh bitadidhbat búdí wā oina caá.

¹⁵ Yeejép wā jwí jumuchah jéihnit, iiguípna jwí bejat déedih táí ubat tūat niijná, Jesucristo nin baácboó āt dei jūúwáp tajġ. Páant jwí naáwát yoobópdih ā jumatdih nihāt í táí jéihye naáh. Weémboó bita chah yeejép wā jumap jġ. ¹⁶ Obohjeéhtih, páant yeejép chājni wā jumuchah yuhna, Jesucristo weemdíh peéh chājcan, āt jġah enep jġ. Pánih jġah enna, weemdíh ā táí chājatdih jéihnit, bitabat caandih í jepahbpina caá. Pánih jepahnit, Diosjéh ā pehbóo páantjeh í jumbipna caá.

¹⁷ Dios páantjeh jumni nihāt cáacwādh chah maáh caá. Caán jwíjéh ā jumuchah yuhna, caandih jwí en juicán caá. Caanjéh caá Dios. Bíih wihcan caá. Páant ā jumuchah jéihnit, jwiítidih yeó jāap jumat pah caandih wēi naáwát caá náahap. Páant tíí ā jumú nah.

¹⁸ Timoteo, wā wūáh panihni ma jumuchah, nindih meemdíh wā wātna caá: Jwíit Jesúhwā waóhnitboó meemdíh jwí teo jāha wúbh láa, Túini Espíritu ā jéihyanachah, meemdíh jwí naóh yapanap jġ. Páant jwí naóh yapaatjidih túi náhnit, Jesúh doonádih wēp naóh bohéni ma jumúú. Bitā meemdíh joicánjeh yeejép í chājachah yuhna, caandih ma bohé cádahca bojóo. ¹⁹ Jesúsdih táí jenah jói cádahcan, yeó jāap jumat pah caandih ma túi wúbh. “Dedé yéej chājat jġib weemdíh ā wihcan níit”, niij jenah joyát tūat niijná, mapí jumat pah, túsínjeh ma jumúú. Biquína pánih jumcan, Jesúsdih itāt cádahap tajġ. ²⁰ Queét cádahnit poómpjeéh Himeneo, Alejandrojġh í jumna caá. Pánihna, jáantjeh nemépwā í maáhdih wáat wūhup jġ, ded pah ā náahat pah queétdih ā chājat pínah niijná. Queét yeejép í bohéatjidih cádahnit, í jwúub tūat nuumát pínah niijná, caandih wā wūhup jġ.

2

Jesúhwā múic wáacnit, ded pah í wúbhāt

¹ Búu nin pah meemdíh jeh wā jwíh naóhna caá, bitadidhbat ma bohéat pínah niijná: Yeéb Jesúhwā múic wáacnit, nihāt cáacwādh ñi wúbh, queétdih Jesúsdih í

* 1:1 Hch 16.1-3 * 1:13 Hch 8.3; 9.4-5

jepahat pínah niijná. Pánih uábhna, “Túina caá, Paá”, caandih niijátbut á náahna caá. ² Nihat maátadihbut uábat náahap, míc mawat wiican, Dios á náahat pah chájnit, íih cáacwá í túi jumat pínah niijná. ³⁻⁴ Nihat cáacwá iiguípna bejnit déedih túi ubat túut niijná, á wáúih túini doonádih joinít í jepahatdih Dios á náah yacna caá. Páant bitadilh jwí uábhchah, bádí á wéina caá. ⁵⁻⁶ Bícjeh tígáá Dios. Obohjeéhtih, jwiítboó yéejnit jumna, caán bícdih jwí jéih jumcan caá. Páant jwí jumuchah, nihat cáacwá úd jeñé Jesucristojeh jwí yéej chájat jíb át wan wáhpur jí, Diosjeéh jwí túi jumat pínah niijná. Jesús á wan wáhatji doonádih Dios á nío láa cáacwádih át jéihya jwíhip jí.* ⁷ Jesús páant á jumatdih wá naawát pínah, judíowá nihcannitdih túini doonádih wá bohéat pínahbut niijná, weemdih á níwip jí. Yoobópdih meemdih wá naóhna caá. Wá yeecan caá.*

Neoná, yaádh ded pah í chájat

⁸ Queét Jesúhwá munná jumat yoobó míc wáacnit, bícdih uábhna, neoná yéejat cádahnit jumna, téihya aabánit, í uábu naáh. Íjican, míc juihñat wiicanjeh uábh waawát caá náahap. ⁹ Yaádhboó túinijeh yéguéh í dawú naáh, bita í en ñinahcat pínah niijná. Tubit mácah jígoihni íih waó yoocnadih í chájca bojo naáh. Bitá í wéi naawát pínahdih bidcanjeh, bádí jíb jumna iigní tórna, yéguéh chóonadihbut í duocá bojo naáh.* ¹⁰ Queét yaádh í túi chájca naáh. Pánih chájca, bitaboó queétdih jenah joiná, í túi jígohtdih jenah joicán, ded pah í túi chájatboodih í jenah joibípna caá. Páant tígáá Dioíhwá yaádhdih náahap. ¹¹ Míc wáacna, laiicanjeh, wéinit, bohéatdih í túi joyó naáh. ¹²⁻¹⁴ Míc wáacnit, yaádh neonádih bohécan, í wutca bojo naáh. Laiican, túinijeh joí cháudnit yaádh í jumna naáh.* Adándih Dios jwíih chájnit, caán táttimah, Evadih át chájap wut jí, caandih teo wáacnih mí jumat pínah niijná.* Caánt Adándih wutnih pínah mí nihcap wut jí. Nemép á yeenachah joiní Adán nihcah, Evaboó mí joyóp wut jí. Páant á yeenachah joiná, Diosdih mí yap yoh jwíhip wut jí.* ¹⁵ Obohjeéhtih, yad wili Diosdih mí yap yoh jwíhichah yuhna, yaádh í wehdih túi en daonít, Diosdih túi jenah joí cádahcan, ájeéh í túi jumbípna caá. Diosdih cáacwádihbut oinit, í túi chájachah, queétdih á wéi enbípna caá.

3

Jesúhwá í maáta ded pah í chájat

* 2:5-6 Mt 20.28; Mr 10.45; Gá 1.4; Tit 2.14

* 2:12-14 Gn 2.7,21-22

* 2:12-14 Gn 3.1-6

* 2:7 2Ti 1.11

* 3:7 Tit 1.6-9

¹ Buu, Jesúhwá í maátadih ded pah í níwat pínahdih wá naóhípna caá. Ded queétdih waóhni jumíhni túini tewatdih á bidna caá. Caán yoobópdih tígáá. ² Jesúhwádih waóhni pínahdih níona, yeejép dooná á wiicahat pínah niijná, nin pah jumnitdih í níwi naáh: Det bíic wilidihjeh bíbohndih, túi jenah joinít, túinijeh munná wáad jūáwát túttnit, túi naóh bohénitdih níwat caá náahap. ³ Det máihcannitdih, míc maocannit, míc juihcannit, dinero bádí bidcannit, cáacwádih túinijeh chájnitdih níwat caá náahap. ⁴ Pánih níonit, í weha mána yaádhdih, í wehdihbut yeejép niijcánjeh túi wutnit í jumna naáh. ⁵ Queétdih túi wutcan, Jesúhwádihbut íta túi wutcan tagaá. ⁶ Jesúsdih jáap jepahni Jesúhwádih waóhni á jumca bojo naáh. Jáap jepahndih í waadánachah, “Weém chah jéihni caá”, áta níj jenah joí tágáá. Páant á níj jenah joyóchah, Satanásdih á peéh chájat pah muntih Dios caandihbut áta peéh cháj tagaá. Satanás páant á níj jenah joyátji jíb, Dios át peéh chájap wut jí. ⁷ “Caán túi chájca caá”, Jesúsdih jepahcannitboó í niijnádih maáh í waadána naáh. Pánih túi chájca jumna, nemép á náahat pah á chájcah, caandih dedé yeejép dooná á wiican níit.*

Jesúhwádih teo wáacnit ded pah í chájat

⁸ Jesúhwádih teo wáacnitjeéh waadát tútntidih níona, nin pah jumnitdih í níwi naáh: Túi jenah joinitdih, í niiját pah chájnit, máihcannit, jéihcha dinerodih uábhccannitdihbut níwat caá náahap. ⁹ Dedé peéh chájat wiican, Dios naawátidih túi jepahnitdihbut níwat caá náahap. ¹⁰ Queét waádihnit ded pah í chájatdih í jwíih túi ene naáh. Pánih enat táttimah, yeejép chájcanit jumna, Jesúhwádih teo wáacnitjeéh í jumna naáh. ¹¹ Í weha mána yaádhbut nin pah í jumna naáh: Túinijeh jumnit, obohjeh dooná naóhcannit, túi jenah joinít, máihcannit, ded pah í niiját pah chájnit yaádh í jumna naáh. ¹² Jesúhwádih teo wáacnit pínahdih níona, nin pah jumnitdih í níwi naáh: Det bíic wilidihjeh bíbohndih, í weha mána yaádh, í weh, queétdih teo wáhhnitdihbut túi wutnitdih í níwi naáh. ¹³ Páant í níonitboó Jesúhwádih í túi teo wáacachah, bita queétdih í túi wéi naóhípna caá. Pánihna, túini doonádih, Jesucristodih í jepahatdihbut áumcanjeh bitadilh í naóhípna caá.

Dios naawát ded pah á jumat

¹⁴⁻¹⁵ Butéjhjeh ma pehbóó bejihna caá wá chájap yuh caá. Obohjeéhtih, “Butéjhjeh weém wáta bej jwuhcan caá”, niijnit, nin náodih meemdih wá daac wahna caá, queét Jesúhwá míc wáacnit, ded pah í jumat

* 2:9 1P 3.3

* 2:12-14 1Co 11.2-6; 14.34-35

pínahdih ma jéihyat pínah niijná. Jwiit Jesúhwa Dios páantjeh jumniihwá jwí jumna caá. Áihwá jumna, á naáwát yooópndih jumnidih jéihna, caandih jwípí bohéna caá. ¹⁶ Jon játih Jesucristoih túini doonádh jwí jéih jwahcap jī. Páant jwí jéihcannidih buu Dios jwiitdih á jéihyanap be. Nin pah caá á jéihyaat:

Jwiit pahjeh Jesucristo át cāac jumap wat jī. Túini Espiritu caandih búdí teo wāacnit, yéejat wihcanni á jumatdih át júutap wat jī. Ángelwābut caandih it enep wat jī. Á bohéat túttnitboó nihat baácdih moondih áih túini doonádh jwí bohénap jī. Páant jwí bohénachah, caán doonádh joinit, dawá caandih í jepahap jī. “Nihat baácdih moondih űi bohénaá”, á niiját túttimah, jeáboó Dios caandih át ab pūuh laab béjep wat jī.

Caán naáwátdih jwiit nihat Jesúhwa jwí túi jéihna caá.

4

Ded pah yee bohéat á jumát

¹ Túini Espiritu nin pah jwiitdih á jéihyana caá: Jesús á jwáub dei jáúwát pínah játih, biquína áih túini doonádh joinitji caandih cádahnit, nemépwa í yeeatdih í joibipna caá. ² Pánih joinit, bitadih í yee naáwáchah, queébut í jepahbipna caá. Pánih yee naóhnit, yeejép chájna yuhna, “Weemdih yéejat wihcan caá”, í niij jenah joibipna yuh caá. ³ Nin pah í niij bohéipna caá: “űi áa jumca bojóó. Jwí jeémát tútccanni jeémátdih űi jeémca bojóó”, í niij wutbipna caá. Queét páant í jeémát tútcah yuhna, Diosboó jwí jeémát pínahdh wáhna, nihatdih á jeémát túttna caá. Jeémátdih bíbohna, caandih “Túina caá, Paá”, niiját caá náahap.

⁴ Nihat Dios á chájni túini caá.* Pánihna, á wáhni jeémátdih ubna, caandih “Túina caá, Paá”, niijná, yohcanjeh, túi wéi jeémát caá náahap. Bitá í jeémát tútcah, queétdih űi joyáh bojóó. ⁵ “Nihat wá wáhni jeémát á túina caá”, Dios á niijátdih náhninit, “Nin jeémát ma wáhat túina caá, Paá”, niijnit, á wáhni jeémátdih wéi jeémát caá náahap.

Jesúhwađih teo wāacnit ded pah í jumát

⁶ Páant wá naáwátdih Jesúhwađih bohéna, meém, Timoteo, caandih túi teo wáhni ma jumnipna caá. Jesucristoih doonádh túi joinitji jumna, Dios naáwátdihbut túi jepahni ma jumna caá.

⁷ Diosdih jéihcannit í jenah joyátjehjeh í bohénachah joyáh bojnit, Dios á weñat pínahboodihjeh chájat caá náahap. ⁸ Ded áih bácahdih á wépanachah, á túina caá. Obohjeéhtih, áih bácahdihjeh nihcan, áih caolihdih á wépanachah, chah á túina caá.

Pánih caolihdih wépana, nin baáboó túi jum, á wánat túttimah, jwáub boó pud jáóhnit, Dios pehbhoobát á túi jumnipna caá. ⁹ Caán yooópndih tigaá. Pánihna, nihat cáacwádh caán naáwátdih jepahat caá náahap. ¹⁰ Yeejép yapna yuhna, búdí jwí teona caá, nihat Diosdih í jepahat pínah niijná. Caán páantjeh jumni, nihat iiguipna bejnit déedih túi ubni jumna, caandih jepahnitdihjeh á túi ubbipna caá. Páant á túi ubat pínahdh jéihnit, jwí wéi páina caá.

¹¹ Páant wá niijátdih bohéna, Jesúhwađih ma túi wutwá. ¹² Obohjeéhtih, jáap ma jumuchah ennit, biquína meemdih ita joyáh boj tagaá. Páant í joyáh bojcat pínah niijná, nin pah queétdih ma cháj júutú: Bitadih oina, túinijeh naóhnit, túi chájnit, Jesúsdih ma túi jenah joí cádahca bojóó. Páant ma chájachah ennit, jáap ma jumuchah yuhna, meemdih í joyáh bojcan niit. Páant ma túi jumuchah, queét meemdih í en yachipna caá. ¹³ Pánihna, ma pebhna wá juibíat pínah játih, Dios naáwátdih en naóhnit, Jesúhwađih ma túi beh joyánaá. ¹⁴ Jesúhwa í maata meemdih teo jáha wábhnit, Túini Espiritu á niijátdih í naóh yapaatjidih ma túi náhninaá. Páant í teo jáha wábuchah, Dios meemdih áih wépat á wáhatjidih náhninit, úmcanjeh ma túi wép bohénaá.

¹⁵ Páant wá niijátdih ma túi náhninaá, yeó jáap jumát pah Dios naáwátdih chah ma túi bohéatdih nihat í enat pínah niijná. ¹⁶ Meemjéh ma túi enee, ded pah ma chájatdih, ded pah ma bohéatdihbut. Yeó jáap jumát pah páant míc ma chájaa. Pánih chájna, meemjéh, ma bohénitdihbut iiguipna bejnit déejidih ma túi ubbipna caá.

5

Bitá Jesúhwađih ded pah teo wāacat

¹ Búu baini meemdih wá jwáub naáwíhna caá, ded pah Jesúhwađih ma teo wāacat pínah niijná. Behnitboó í yéej chájachah, juihcan túinijeh naáwát caá náahap. Ma lípdih ma naáwát pah, behnitdihbut túinijeh ma naáwá, í tút nuumát pínah niijná. Ma úudwádh ma naáwát pah japatadihbut túinijeh ma naáwá, queébut í tút nuumát pínah niijná. ² Ma índih ma naáwát pah, behnit yaáhdhíbut túinijeh ma naáwá. Ma déewá yaáhdhíbut ma naáwát pah, juihcan, japata yaáhdhíbut túinijeh ma naáwá, í tút nuumát pínah niijná.

³ Búu éemp wannit yaáhdhíbut ded pah ma teo wāacat pínahdh wá naóhípná caá. Dedh déewá wihcannih éemp wannidih teo wāacat caá náahap. ⁴ Obohjeéhtih, éemp wannih mi weh jumna, mi juimená jumna, queétdihbut í teo wāaca naáh. Pánih teo wāacna, Dios á wutát pah í chájna caá.

* 4:4 Gn 1.31

jumna, i maátadih i túi teo wáhu naáh. Páant i chájachah ennit, Jesúsdih jepahnit i jumuchah jéihna, bitaboó Diosdih, jwí bohéatdihbut ded pah i jéih yeejép naóhcan níit. ² I maáta Jesúhwa i jumuchah, queét teo wáhnitbut Jesúhwa jumna, i maátadih ita túi wéi jepahcan tagaa. Obohjeéhtih, páant i chájachah, á táican caá. Queétdih i túi teo wáhu naáh. Pánih teo wáhu, i déwá panihnitdih teo wáacna caá i chájap. I maátadih oina, Jesúsdih jéihcannitdih i teo wáhat chah, i túi wéi jepaha naáh. Páant wá watatdih queétdih ma jwáub naoh yapanaá.

Ded pah Diosjeéh túi jumat

³ Buu jwí bohéatdih mácah naóhntidih ded pah ni chájat pínahdih wá naóhbpna caá. Det mácah bohéna, jwí Maáh Jesucristoíh táini doonádih náahcan, Dios naáwátidihbut i túi bohécan caá. ⁴ “Weém jéih beedáni caá”, níijná yuhna, i túi jéihcan caá. Ijnit pah míc wéhena, míc júlhtat tútnit, i míc eníhcan caá. Bitadih yeejép dooná i níjájti jib, queétdih i wéi encan caá. ⁵ Yeejép jenah joiná, bitajeéh jéih jumcan, míc júlhtitjeh i jumna caá. “Dios naáwátidih bohéna, bádi dinerodih jwí bíbohbpna caá”, i níj jenah joiná yuh caá. ⁶ Obohjeéhtih, baini bíbohátjéh wéhena, Diosdih jepahna, túi jumat caá náahap. ⁷ Jwí jwíh cáac jumna, dedé bíi déedih jwít ub jáohcap jl. Buudná, bíi déedih jwí jéih ub bejcan níit. Pánihna, jwí bíbohát pah bóojeh weñat caá náahap. ⁸ Jwí jeémátidih, jwíh yéghndihbut jwáub chah náahcanjeh, weñat caá náahap. ⁹ Dawá bíi déedih bidna, neméppoó á yéj chájat tútuchah, nihát yeejépdih chájnit caá ita jumap. Queét dawá láa jenah joicánjeh, yeejép chájatdih cádahcan, queétjeh tigaá yeejép i yapbipna caá. Pánih cádahcan, iiguipna i bejbipna caá. ¹⁰ Det dinerodih bádi bidna, dedé yeejép i chájna caá. Biquína pánih bidnitboó Jesúsdih cádahnit, bádi jgahna, tabit i moh yéejna caá.*

Timoteodihjeh á naáwát

¹¹ Obohjeéhtih, meémboó Dioíh jumna, yeejép i chájatdih ennit, “Bic yoobó weembút wá chájcan níit”, níjnit, bíaboó ma jwei béjeé. Túiniboodihjeh ma chájaá. Ded pah Dios meemdíh á watuchah, caandihjeh ma jepahaá. Jesúsdih ma túi jenah joyoó. Bitadih ma oyoó. Yeejép yapna yuhna, Jesúsdih ma cádahca bojoó. Bitadih táinijeh ma namah jumá. ¹² Jeáboó ájeéh jumni pínahdih Dios meemdíh á níwip jl. Meemdíh i daabánachah, Jesúsdih ma jepahatdih dawá cáacwádh ma túi naáwáp jl. Pánihna, yeejép yapna yuhna, caandih ma jepah cádahca

bojoó, jeáboó jwíbnit, páantjeh ma jumát túit níijná. ¹³ Diosboó nihatdih á chájap wat jl. Jesucristoboó Poncio Pilatodih ded pah á jumátidih túi yoobópdih á naáwáp wat jl.* Dios, Jesucristoíh i enechah, nin pah meemdíh wá wép naóhna caá: ¹⁴ Páant meemdíh wá watatdih ma túi jepahaá. Jwí Maáh Jesucristo á jwáub dei jwáwát pínah játi, á watat pahjeh ma chájaá, cáacwá meemdíh i naóh yaccat pínah níijná. ¹⁵ Á náahni yeó jáapdiéh Dios á wáúhdih á jwáub wah deyabipna caá. Dios táini, caanjéh tigaá nihát cáacwá i maáh. Nihat cáacwá i maáta chah maáh caá á jumap. ¹⁶ Caanjéh tigaá páantjeh jumni, yeh iigátjéh á jumna caá. Páant á jumuchah, jwít cáacwá á yeh iiguipna jéih bejcan, caandih jwít en juicáp jl.* Buu láabut caandih jwí en juicán caá. Caánboodih jwí weñat dée caá. “Meém chah wépi caá”, caandih jwí níj jl. Páant tíi á jumá nah.

¹⁷ Dawá bíi dée bíbohntidih nin pah ma wutuú: “Weemdíh dedé judhat wihcan caá”, i níj jenah joicá bojo naáh. Iih bíi déedih buudni pínahjeh á jumuchah, caandih i túi jenah joicá bojo naáh. Dios nihát jwí náahatdih á wáuhachah jéihnit, caánboodihjeh i túi jenah joyó naáh. ¹⁸ Pánihna, táinidih chájnit, bitadih iih bíi déedih wáhu, túi teo wáacnit i jumá naáh. ¹⁹ Páant i chájachah enna, Dios pebhna i jwíbnachah, queétdihbut á túi cháj jwáubanachah, caánboó páantjeh i túi jumbipna caá.

Pablo Timoteodih á pé naáwát

²⁰ Timoteo, Dios meemdíh á naáwát tútnidih ma túi bohénaá. Ma quib buudcá bojoó. Biquínaboó Diosdih jéihcannit, jenah joicánnit pah i wéhena caá. Bitaboó yee naóhna, “Wá bohéat túi jéihnit i bohéat caá”, i níijná yuh caá. Páant i níj naáwáchah, ma joyáh bojoó. ²¹ Biquína páant i níj naáwáchah joinít, Jesúsdih it cádahap wat jl.

Dios meemdíh bádi oinit, á teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá.

Pablo

* 6:7 Job 1.21; Sal 49.17; Ec 5.15 * 6:10 He 13.5 * 6:13 Jn 18.37 * 6:16 Sal 104.2

2 TIMOTEO

Timoteodih ā tūyat tūat

¹ Weém, Pablo, Jesucristoih doonádh Dios ā naáwát tūatni jumna, nin núodih meém Timoteodih wā jwáub daac wahna caá. “Nihat Jesucristodih jepahnit wājeéh ī tūi jumbipna caá”, ā niijátjidih bitadih Dios weemdh ā naóh bohéat tūatp jī. ² Timoteo, wā wáuh panihni ma jumuchah, meemdh bádi wā oina caá.* Dios jwī ip, jwī Maáh Jesucristo biicdh meemdh oinit, ī jīgah en teo wáaca naáh, ma tūi jumat pínah niijná.

Pablo Diosdh “Táina caá”, ā niiját

³ Diosdh wábhna, yeó jáap, chei jumat pahbut meemdh wā wábhna caá. Pánih wábhniit, “Timoteodih bádi ma teo wáacatdh táina caá, Paá”, wāpī niijná caá. Caán Diosdh tigaá jwī nūowā wēinit, Īpī jepahat pahjeh muntih, weembút caandih wēinit, wā jepahna caá. Pánih jepahnit, dedé yeejép chājat peéh weemdh ā wilcatdh wā jéihna caá. ⁴ Con láa meemdh wā cádah bejchah, ma juñátjidih náhninit, majeéh jumnit, tūi weñat tūat niijná, meemdh wā jwáub enihna caá. ⁵ Meém Jesúsdih ma tūi jenah joyátdih wā náhnina caá. Ma éet Loida, ma ín Eunicebut Jesúsdih ĩt jwīih jepahap tajī. Pánihna, queétdih en yacnit, meembút caandih ma tūi jenah joiná caá.*

⁶ Meemdh wā teo jáha wábhchah, Dios meemdh ā wēpatdh bádi āt wáhp jī, ā wutat pah bitadih ma tūi teo wáacat pínah niijná. Páant ā chājatjidih náhninit, úmcanjeh, ā wēpatjīh bitadih chah ma teo wáaca. ⁷ Dios jwiitdh Túini Espiritudih āt wáhp be, jwījeéh ā jumat pínah niijná. Pánih jwījeéh jumni Túini Espiritu jwiitdh bádi ā teo wáaca caá, cáacwā ded pah ī jenah joyátdih jwī úmcat pínah niijná. Páant ā teo wáacachah, cáacwádh oinit, ā wēpatjīh queétdih jwī jéih teo wáaca caá. Caán Túini Espiritujeh jwiitdh ā tūi jenah joyát tūatna caá. ⁸ Pánihna, jwī maáih doonádh bitadih naóhna, ma tūic jenah joicá bojoó. Weém áih doonádh wā bohéat jīb nemat muáboó wā jumuchah, wā chéen ma jumatdihbut ma tūicca bojoó. Obohjeéhtih, túini doonádh ma bohéat jīb meemdhbut yeejép ā yapachah, “Á túimi nacaá”, ma niijí. Páant ā yapachah, Dios meemdh ā teo wáacipna caá, caandih ma cádahcat pínah niijná. ⁹ Jwiit iiguipna bejnit déejidih Diosjeh jwiitdh āt tūi ubup wut jī. Pánih tūi ubnit, jwiitdh āt níwip wut jī, áihwá jumnit, jwī tūi chājat pínah niijná. Obohjeéhtih, jwī tūi chājat jīb āt níocap wut

jī. Nin baácdih ā chājat pínah jātih ā jenah joyátjī pah jwiitdh oina, āt níwip wut jī. Pánih oina, jwiitdh tūi ubni pínah Jesucristodih ā wah deyaat pínahdh āt jenah joyóp wut jī. ¹⁰ Pánih jenah joinjī caandih wah deyani, ā oyatdh jwiitdh ā tūi jéihyana caá. Páant ā wah deyani Jesús jwiit áihwádh iiguipna jwī bejat déejidih āt tūi ubup wut jī. Caán Jesúsdih jepahna, páantjeh Diosjeéh jwī tūi jumat pínah doonádh jwiitdh naáwádh āt dei jūwáup wut jī.

¹¹ Weemdh níonit, Dios ā wahap jī, caán túini doonádh wā naáwát pínah niijná.* ¹² Páant ā wutatdh wā jepahatjī jīb buu nin nemat muáboó jumnit, yeejép wā yapna caá. Obohjeéhtih, pánih yeejép yapna yahna, wā tūic jenah joicán caá. “Wā jepahni Jesús tūi wēpni jumna, áih doonádh naáwát tūatnit, weemdh ā tūi teo wáacipna caá. Páant ā teo wáacachah, púú ā jwáub dei jūwáwhahna, caandih tūi jenah joí cádahcan, páantjeh áih doonádh wā naóhbiipna caá”, wā niij jenah joiná caá.

¹³ Meémoó Jesucristodih tūi jenah joiná, caandih oinit, meemdh yoobópdih wā bohéatjī pah ma chāj cádahca bojoó. ¹⁴ Jwījeéh jumni Túini Espiritu ā teo wáacatjīh Dios meemdh ā naáwát tūatnidih yoobópdih ma bohénaá. Caandih tūi náhninit, mácah ma bohéca bojoó.

¹⁵ Nihat Asia baácdih moón Jesúsíhwā weemdh cádah tigaá ĩt chājat. Pánih tigaá ĩ jwáub jíghocap. Jjeéh Figelo, Hermógenes wūt jumnitbut ĩ cádahatdh ma jéihna caá. ¹⁶⁻¹⁷ Páant queéť nihat weemdh ĩ cádahachah yahna, Onesíforoó dawá láa weemdh enedih junit, ā tūi weñanap be. Nemat muáboó wā jumuchah yahna, Roma tutchiboó junit, wā chéen ā jumatdh tūic jenah joicánjeh, weemdh maatápdih bidniji weemdh ā bid juyóp jī. Páant weemdh ā tūi teo wáacat jīb, ā déewádh jwī Maáh ā jīgah en teo wáaca naáh. ¹⁸ Éfeso tutchiboó jwī jumuchah, weemdh bádi ā teo wáacatjidihbut ma tūi jéihna caá. Pánihna, jwī Maáh Jesúsdih bádi wā wábhna caá, nin baácbó jwáub dei jéóhniit, caandih bádi ā jīgah en teo wáacat pínah niijná.

2

Jesúh túini soldado panihni

¹ Meémoó, wā wáuh panihni, Jesucristo meemdh oinit, ā teo wáacachah, caandih ma tūi péenaá. ² Dawá wā bohéatdh joinjī meem jwáuh bitadih ma bohénaá. Páant queétdih ma bohénachah, Dios ā náhat pah tūi chājnit, bitadih bohé jéihnitbut ĩ jumna naáh.

* 1:2 Hch 16.1; 1Ti 1.2 * 1:5 Hch 16.1 * 1:11 1Ti 2.7

³ Soldadodih bawat ā jumuchah yuhna, ā cādahcat pah muntih, meemdiht biic yoobó ā yapachah, Jesúsdi h ma cādahca bojó. Jwiit ni hat Jesúsdi h wādi h biic yoobó ā yapna caá. ⁴ Ded soldado ā maādh wēñahna, ā wutat pahjeh caá ā chājap. Soldado ni hcani ā chājat pínahdi h páantjeh chājna, ā maāh ā wutat pah āta jéih chājcan tagaá. Páni hna, soldado ā chājat pah muntih, meembát Dios ā wēñat pínahdi hjenah joinit, ā wutat pah ma túi chājaá. ⁵ Páni hat dée, ded ñáoni maáta ī wutat pah túi chājnjeh, ā wēp ñáwat jībdi h ā jéih bíbohna caá. Páni hna, ñáoni ā túi chājat pahjen muntih, Jesucristo ā wutat pah ma túi chāj cādahcat jīb, ā pebhna ma juibínachah, meemdi h táinidih ā wāhbipna caá. ⁶ Páni hat dée muntih, wāpchi túi teoniboó ā tewat jīb jeémátdih jwí h bíbohah caá náahap. Páni hna, Dios meemdi h ā wutat pah ma túi chājat jīb, ā pebhboó ma juibínachah, meemdi h wēñit, ā túi chājbi pna caá. ⁷ Wā ni jātjidi h ma túi náhninaá. Páant ma náhninachah, jwí Maāh meemdi h ā túi jéihyabi pna caá.

⁸ Ded pah Jesucristo ā jumátjidi h ma quíib bwaá bojó. Caán maāh David juima āt jumap wat jī. Wāna yuhna, ā jwáub boo pud jéuwátji túini doonádi h wāpí bohénap jī. ⁹ Páni h caandí h wā bohéat jīb, yeejép chājnitdi h ī nemat pah, weemdi h itah tōpí h chéonit, nemat muáboó ī nemechah, wā moh yéjina caá. Páni h jumna yuhna, Dios naáwátdih wā bohé cādahcan niit. ¹⁰ Dios ā ñonitdi h bohéna, yeejép wāpí yapna caá, queébtut Jesucristoí h wā ī jumát pínah niijná. Āihwā iiguí pna bejnit déejidi h ā túi ubnit pínah ī jumuchah, queét Diosjeé h ī túi jumbi pna caá.

¹¹ Nin naáwát yoobópdih caá:

Cristo jwí yéjéat jīb ā wan wāhat pah muntih, jwiitbut ájeéh wannit panihnit, yéjéatdi h cādahnit jwí jumna caá. Páni h cādahnit, ájeéh jwáub boo pud jáo hnit panihnit, ájeéh páantjeh jwí jumbi pna caá.

¹² Āihwā jwí jumát jīb yeejép yapna yuhna, ā náahat pah jwí chāj cādahcan, ā maāh jumapboó caán bícdih jwiitbut maáta jwí jumbi pna caá.* Obohjeéhtih, “Jesucristodih wā jéihcan caá”, jwí niijchah, caanbút jwiitdi h biic yoobó ā niijbi pna caá.*

¹³ Jwiit jwí niijátji pah jwí chājchah yuhna, caánboó ā niijátji pahjeh ā chājbi pna caá. Yeecanni jumna, ā niiját pahjeh chājni ā jumna caá.

Diosdi h túi teo wāhni ded pah ā jumát

¹⁴ Majeéh jumnit Jesúsdi h wādi h bwaá wā naáwátdih ma túi náhninaá. Dios ā enechah,

queétdih ma míc jūihcat táutá. Ī jenah joyátjijeh ī míc jūihñuchah, dedé pínah ni hcan caá. Páni h jūihna, teo wáaccan, míc yéjéana caá ī chājap. Ī míc jūihñatdi h joinit, ī bwa jenah joiná caá. ¹⁵ Dios naáwátdih túi jéihnit, caán meemdi h ā wutat pah, bitadi h āih túini doonádi h yoobópdih ma bohénaá. Páant ma chājachah ennit, “Ma túi chājna caá”, Dios ā niijchah joinit, ma túccan niit.

¹⁶ Diosdi h jéihcannitboó ī jenah joyátjijeh ī míc wéhenachah, ma joyáh bojó. Páant ī míc wéheat dedé pínah ni hcan, chah ī yéj chājbi pna caá. ¹⁷ Páant ī yee bohéat, yahwít ā moóp aabát pah, bitadi h ī yéjéana caá. Páant tigua Ĥimeneo, Fileto wát jumnitbut īt chājap. ¹⁸ Páant ī yee bohéatdi h joinit, Dios naáwát yoobátdih īt cādahap wat jī. Páni h cādahnit, “Jesúí h wā jāantjeh itát páuh laab béjep be”, queét īt niij yee bohénap wat jī. Páni h mách bohénit, biguína Jesúsdi h wādi h ī yéjéanachah, caandí h īt cādahap wat jī. ¹⁹ Obohjeéhtih, páant ī yee naóh bohénachah yuhna, Dios naáwátboó yoobópdih ā jumna caá. Caán ā túit nuumcán niit. Páantjeh biic yoobó ā jumbi pna caá. Nin pah Dios naáwátdih naóh yapani āt niij daacáp tajj: “Jwí Maāh āihwādi h ā jéihna caá”, āt niij daacáp tajj.* “Jesús wā Maāh caá”, niijnitboó, yeejép ī chājatdi h ī cādaha naāh”, bíhboó āt niij daacáp tajj.

²⁰ Jwiit Jesúsdi h wā nin pah caá jwí jumap: Bádi muáboó dawá pamapna ā jumna caá. Biguína oro, platajī h chājni jī jum, biguína máa naá, wáam déepjī h chājni jibut ā jumna caá. Páni hna, caán muú mínah cáacwādi h numah jeémpnit, āih oro, platajī h chājni jī pamapnadi h wē ennit, ī jeémát pínahdi h cáagna caá. Obohjeéhtih, máa naá, wáam déepjī h chājni jibó yéó jāap jumát pah jeémát cáagat pínah, ī yohnidih ī yacat pínahbut ā jumna caá. ²¹ Páni hat pah, ded yeejép ā chājatdi h cādahnit, oro, platajī h chājni jī pamapnadi h panihni jumna, jwí Maāh ā wēñat pínahdi h ā jéih chājbi pna caá. Páant ā chājachah, jwí Maāh caandí h ā wēi enbi pna caá.

²² Meémboó jāap jumna, japata ī yéj chāj ñinahatdi h enna, iinít, biáboó ma bejeé. Páni h iinít, táiniboodí hjenah chājna, jwí Maāh Jesúsdi h chah jenah joinit, bitadi h ma túi oyoó. Páni h oinít, míc jūihcanjeh, jjeéh ma túi jumá. Nihat Jesúsdi h túi wābhnitbut biic yoobó ī chāja naāh. ²³ Jenah joicánnit ī míc jūihñuchah, ma joyáh bojó. Beh joicánjeh, míc wābh joinit, queétjeh chah ī míc jūihna caá. ²⁴ Obohjeéhtih, Dios naáwátdih bohéniboodí h míc jūihcat caá náahap. Páni h jūihcan, ni hatdi h túi chājnit, túi bohénit, bícmantjeh iijcan táinijeh jumát

caá náahap. ²⁵ Á naawátidih joílhcan, máchah niijnítidih íjcanjeh túi bohéat caá náahap. Páant túinijeh ní bohénachah joinít, Dios á teo wáacatjñh í yap yohatdih cádahna, túini bohéatboodíh “Caán yoobópdih caá”, í níj jenah joibípna caá. ²⁶ Pánihna, yoobópdih bohéatdih joinít, queét nemépwá í maáh á náahat pah chājnitji caandih í cádahbipna caá. Pánih cádahnit, á jwáub yéej chājat tātuchah yuhna, yoobópdih bohéatdih jepahnit, á wutatboodih í jepahcan níit, buca.

3

Péni yeó jáapdih ded pah cáacwā í jumat pínah

¹ Buu, Timoteo, nindihbut ma túi náhninaá: Jesús á jwáub dei jūúwát pínah jātih, cáacwādhíh búdí bawát á jumbipna caá. ² Caán láa, cáacwā bitadih teo wáacat pínahdih jenah joicán, í weñat pínahdihjeh í jenah joibípna caá. Pánih jenah joinít, dawá bíi déedih í bidbipna caá. “Nihatdih jéihna, bitadih chah wá jumna caá”, níj jenah joinít í jumbipna caá. Cáacwādhíh, Diosdihbut yeejép wehenit, í mánadibbut yap yohnit í jumbipna caá. Bitá queétdih í túi chājachah yuhna, “Túina caá”, níj cácnit í jumbipna caá. Diosdih wéicanjeh, búdí yeejép chājnit í jumbipna caá. ³ Cáacwādhíh oican, í jgah en teo wáaccan níit. Yeejép doonádih naóhnit í jumbipna caá. Í jenah joyátjñh yeejépdih í jéih chāj cádahcan níit. Cáacwādhíh tabit yeejép chājnit, túiniboodíh í en iibipna caá. ⁴ Í chéenwādhíh yuh buca yeejép í chājipna caá. Jenah joicánjeh chājnit, “Jéih beedáni caá”, níj jenah joinít í jumbipna caá. Queét í weñat pínahdihjeh chājnit jumna, Diosboodíh náahcannit í jumbipna caá. ⁵ Cáacwā í enechah, Diosdih túi wéinit pah jígohnit jumna yuhna, í jenah joyátidih á túut nuumát pínahdih í náahcan níit. Pánihndih ma pej jumca bojó.

⁶ Biquína pánih chājnit bitáih muanádih waadnit, “Dios naawátidih yeebdih bohénadhíh wá jūúwáp be”, caanjñh jumnit yaáhdhíh ípí níj yeena caá. Páant í níj yeenachah yuhna, queét yaádh túi jenah joicánnit, yeejép chājnit jumna, í yee bohéatdih í wéi joiná caá. Queét yaádh búdí í yéej chājihna caá. ⁷ Pánihna, dedé máchah yee bohéatdih joílhna, Dioíh yoobópdih bohéatboodíh í náahcan caá. ⁸ Jon jātih Egiptodih moón jóhñitji, Janes, Jambres wāt jumnit, Moisésdih ít yap yohíhip wut yuh jñ.* Páant í yap yohíhat pah muntih queét yaáhdhíh yee bohénitboó túini bohéatdih í en iiná caá. Queét yeejépdihjenah jenah joinít í jumna caá. Pánih jumna, Jesúsíh túi jenah joicán, áihwá yoobát í nihcan caá. ⁹ Queét

í yee bohé jibichah yuhna, daocánitjeh queétdih í jepahbipna caá. Í yee bohéatdih “Caán yeejép bohéat caá”, cáacwā í níj jéihbipna caá. Janes, Jambresjñh í yeeatjidih jon jātih moón í jéihyat pah muntih, Jesús á jwáub dei jūúwát pínah jātih jumnitbut í yeeatdih í jéihbipna caá.

Timoteodih á jwáub wutat

¹⁰ Obohjeéhtih, ded pah wá bohéat, wá jumat, wá jenah joyátidihbut meemjéh ma túi jéihna caá. Jesúsíh wá túi jenah joyátidih, íjjat wihcanjeh cáacwādhíh oina wá teo wáacat, yeejép yapna yuhna wá cádahcatdihbut ma jéihna caá. ¹¹ Weemdih yeejép í chājachah, búdí wá yéej chūúatjidihbut ma jéihna caá. Antioquia, Iconio, Litra tátchinaboó Jesúsíh doonádih wá jib bohéat jib, weemdih yeejép í chājatjidihbut ma jéihna caá. Obohjeéhtih, í mawíhichah yuhna, jwí Maáh Jesúsboó weemdih á wapachah, í jéih maocat jñ.* ¹² Páant weemdih í chājat pah, nihát Jesucristodihwá caandih í túi péeat jib, bita queétdihbut yeejép í chājat pínahdihbut jwí jéihna caá. ¹³ Yeejépwá, yeenitbut chah yeejép chājnit í jumbipna caá. Bitadih yeena, queétejebut í yeeatdih joiná, chah yeejép í jumbipna caá.

¹⁴ Obohjeéhtih, ma éet, ma ín, weembát meemdih jwí bohénachah joiná, meémboó mat túi jepahap wut jñ. “Weemdih bohénit yeenit nihcan caá”, níj jéihnit, yoobópdih jwí bohéatjidih túi náhnit, ma péé cádahca bojó. ¹⁵ Meém wébit jum láa, Dios naawátidih mat jéih jwíhip wut jñ. Pánih jéihnit, Jesucristodih túi jepahnit, iiguírna bejni déejidih Dios á túi ubni ma jumna caá. ¹⁶ Dios naawátidih nihát daácnitdih “Nin pah ma níj daacá”, Diosjeh át níj daacát túut wut jñ. Pánihna, í daacátjidih jwíitdih bohéat caá náahap, yoobópdih naawátidih jwí túi jéihyat túut níjñá. Pánih jéihnit, “Caán yeejép wá chājatdih cádahat caá náahap”, jwí níj jéihna caá. Caandih bohéna, túiniboodíh jwí jéih túut nuumná caá. Pánihna, yeó jáap jumat pah túi chājat túut níjñá, á naawátidih bohéat caá náahap. ¹⁷ Ded Dios naawátidih túi míc bohéna, nihát túinidih á jéih chājipna caá.

4

¹ Jesucristo, nihát cáacwā í Maáh jwáub dei jóhna, báadhnit, wunnitbut ded pah í chājatji jib á naóhbipna caá. Pánihna, caán, á íp Diosbut í enechah, meemdih nin pah wá wép naóhna caá: ² Yeó jáap jumat pah cáacwā í joíhichah, í joíhchah yuhna, Dios naawátidih páantjeh ma bohénaá. Pánih bohéna, cáacwā í yéej chājatdih jéihyanit, “Jwáub yéej chājcanjeh, túiniboodíh ní túut nuumú”, ma níj naawá. Pánih naóhnit, chūucánjeh, queétdih ma túi bohé cádahca

* 3:8 Ex 7.11 * 3:11 Hch 13.14-52; 14.1-20

bojoó. ³⁻⁴ Túttimah bóo láa, cāacwā túini bohéátdih ī joíhcan niit. Pánih joíhcan, ī náahatdihjeh chājíhna, ī weñat pínah bohéátdihjeh joíhñit, mácah bohénitboodih búdí ī bidbipna caá. Páant ī bidichah, dawá queétdih ī yee bohébiipna caá. Túini bohéátdih cádahñit, mácah bohénit ī jenah joyátjñihjeh ī bohéátboodih ī joibípna caá. Pánihna, waícanjeh páant ā yapat pínahdih jéihñit, meémboó Dios naáwát, yoobópdiñ jumñidih, ma bohé cádahca bojoó. ⁵ Pániñ bohénit, queét yeenit pah chājcat túut niijná, túi jenah joini ma jumúú. Yeejép yapna yuhna, biíc yoobó chājñit, túini doonádiñ ma bohé cádahca bojoó. Pániñ cádahcan, Dios meemdiñ ā wutat pah ma túi chāj péanaá.

⁶ Weém Dios ā wutat pah, ā naáwátdih wā jib bohéátji jib weemdiñ ī mao yohat pínah bahñijeh caá ā juhdup. ⁷ Wā wunat pínah jātih nin pah meemdiñ wā naóhna caá: Jesúih túini doonádiñ Dios weemdiñ ā bohéat túutuchah, wā túi bohénap be. Nihat ā wutat pah wā chāj péanap be. Pániñ chājñit, yeejép yapna yuhna, caandih wā túi jenah joí cádahcap be. ⁸ Pánihna, wā túi chājatji jib jwí Maáh jeáboó ā bíboh páina nacaá. Nihat cāacwā ded pah ī chājatdih jéih beedána, yoobópdiñ jib wáñni jumna, ā wutatdih wā túi jepahatji jib, ā jwáub dei jüóhni yeó jáapdiñ weemdiñ ā túi chājbiipna caá. Bitá caandih oinítbut ā jwáub dei jüúwát pínahdih túi páñit ī jumuchah, jwí Maáh Jesús biíc yoobó queétdih ā túi chājbiipna caá.

Timoteo ded pah ā chājat pínah

⁹ Waícanjeh wā pebhna ma jüúwá. ¹⁰ Demas wát jumni chah dawá bíí déedih náahna, weemdiñ cádahñit, Tesalónica tátchina ā jwáub bejep be.* Crescente wát jumni Galacia baácna ā bejehchah, Tito wát jumñibut Dalmacia baácna ā bejep be.* ¹¹ Páant ī yoh bejat túttimah, Lucasjeh caá wājeéh ā chāwáp.* Pánihna, bita teo wáacnitdih náahñit, meemdiñ wā jüúwát túutna caá. Pániñ jüóhñit, Marcosdihbut ma numah jüúwá.* Cristoíh doonádiñ wā bohénachah, weemdiñ túi teo wáacni pínah caán ā jumbipna caá. ¹² Tíquicodih Éfeso tátchina wā wahap be.* ¹³ Ninna jüóhna, Troas tátchiboó* Carpo wát jumniñ maudih wā jwej jüóhni cúbah jweyát chóodiñ, wíih papélah tólihnadihbut ma ub jüúwá. Wíih papélah néonadiñ bácah búdí wā náahna caá. Pánihna, caandihbut ma ub jüúwá.

¹⁴ Alejandro wát jumni ítahdih teoni weemdiñ búdí yeejép ā chājap be.* Páant

ā chājatji jib Dios caandih ā peéh chājbiipna caá.* ¹⁵ Caán Alejandro jwí bohéátdih búdí ā yap yohna caá. Pánihna, caandih ma túi chāja chaáh, meemdiñ yeejép ā chājcat pínah niijná.

¹⁶ Roma tútchidih moón ī maáta weemdiñ ī jwíih úúbh joyóchah, wā chājatdih wā bohéátdihbut queétdih wā naáwáchah, det weemdiñ teo wáacnit pínah ī wihcap be. Ūmñit, nihát weemdiñ ī cádah bejep be. Obohjeéhtih, páant weemdiñ ī cádahachah yuhna, Dios queétdih ā peéh chāja bojo naáh. ¹⁷ Weemdiñ páant ī cádahachah yuhna, jwí Maáh Jesúusboó ā teo wáacap be, áih doonádiñ wā naóh beedáat pínah niijná, nihát judiówā nihcannit ī joyát pínah niijná. Jiowá panihñit weemdiñ ī mao yohat déedih ā túi wapap be. ¹⁸ Nihat weemdiñ yeejép chājñitdih yap yohñit, jwí Maáh weemdiñ ā wapbipna caá. Pániñ wapñit, jeáboó maáh ā jumupna weemdiñ ā túi bejat túutbipna caá. Pánihna, yeó jáap jumat pah “Caán chah túini, chah wéñni Maáh caá”, jwí niij jüñ. Páant tíí ā jumú nah.

Á pée túyat túutat

¹⁹ Prisca, Aquila,* Onesíforo* ā pebh moonbát ī túyu naáh. ²⁰ Erasto* Corinto tátchiboó ā chāwáp jī. Tróximo* Mileto tátchiboó tubáp chāññit, ā chāwáp jī. ²¹ Meémboó mah noój láa jātih waícanjeh ma jüúwá. Eubulo, Pudente, Lino, Claudia, nihát bita Jesúihwábut meemdiñ ī túyat túutna caá.

²² Jwí Maáh Jesucristo majeéh ā jumú naáh. Dios yeéb nihátidih oinít, ā túi teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.
Pablo

* 4:10 Col 4.14; Flm 24 * 4:10 2Co 8.23; Gá 2.3; Tit 1.4

15.37-39; Col 4.10; Flm 24

62.12; Ro 2.6

* 4:12 Hch 20.4; Ef 6.21-22; Col 4.7-8

* 4:19 Hch 18.2,18

* 4:19 2Ti 1.16-17

* 4:11 Col 4.14; Flm 24

* 4:13 Hch 20.6

* 4:20 Hch 19.22; Ro 16.23

* 4:11 Hch 12.12,25; 13.13;

* 4:14 1Ti 1.20

* 4:20 Hch 20.4; 21.29

TITO

Titodih ā táyat tūtut

¹ Weém, Pablo, Diosdih teo wáhni wá jumuchah, Jesucristoih doonádh weemdh ā naáwát tūtutp jī, ā ñionitboó Jesúsdih jepahnit, jwī bohéat pahjeh ī tūi chājat pínah niijná. ² Dios yeecanni nin baácdih ā chājat pínah jātih “Wíihwā jeáboó wājeéh páantjeh ī jumbipna caá”, āt niijíp wut jī. Pánihna, caán tūini doonádh jepahnit páantjeh jeáboó ī jumat pínahdih ī jéihna caá. ³ Ā ñioni yeó jáapdih páant ā niijátjidih cáacwádh weemdh ā naáwát tūtutp jī. Weemdh páant wutni iiguipna jwī bejat déejidih tūi ubni caá. ⁴ Pánihna, Jesúsdih doonádh wá bohénachah joinít, Tito, meém Jesúsdih ma tūi jepahap jī.* Meemdh bohéni wá jumuchah, wá wáúh yoobat panihni caá ma jumap. Páant ma jumuchah, nin nūodih meemdh wá daác wahna caá. Dios jwī íp, Jesucristo jwiútdih tūi ubni bíicdih meemdh oinit, ī teo wáaca naáh, ma tūi jumat pínah niijná.

Tito Creta quewadih moondih ā teo wáacat

⁵ Creta quewaboó bíicdih jwī jum láa, caanjih moón Jesúsdih wá ī tūi chājat pínahdih bohé beedáat ā judh jwuhup jī. Páant ā judh jwuhuchah jéihnit, meemdh ī pebh wá chāwát tūtutp jī, queétdih ma tūi bohéat pínah niijná. Pánih bohénit, íih tútchina jumat yooó Jesúsdih wá ī maáta pínahdih meemdh wá níwat tūtutp jī. ⁶ Queét ma ñionit maáta pínahdih nin pah jumat caá náahap: “Caán yooópdih chājna caá”, cáacwā ī niijnitdh, bíic wíliidihjeh bibohnitdh ma níwí. Páant ma ñionit ī wehbat Jesúsdih jepahnit, tūi chājnit, yap yohcannit ī jumá naáh. ⁷ Jesúsdih cáacwádh en daonít, ā naáwátidih bohénit pínahdih ñiona, tūi chājnit, “Weém nihāt jéihni caá”, níj jenah joicánnit, bíicmantjeh íjicannit, máihcannit, múic maocannit, bíí déedihbat tūbit bíicannitdh ma níwí. ⁸ Pánih ñiona, íih maúdh bitadih wēi waadát tūtutnit, tūi jenah joí bitadih teo wáacnit, yeejép chājat jenah joyátdih páantjeh jumah bojnit, tūi yooópdih chājnit, Dios naáwátidih tūi jepahnitdh ma níwí. ⁹ Jwī tūi bohéatidih jepah cádahcannit ī jumá naáh, bita ī bohéatidih joinít, ī weñat pínah niijná. Caán bohéatidih yap yohnitboó ī yeatdih jéihnit, ī tūtut nuumbipna caá. Pánihna, Jesúsdih wá ī maáta pínahdih ded pah ī chājatidih tūi ennit, ma níwí.*

¹⁰ Dewé ā maátadih yap yohnit, tūi jenah joí wáhcannit, yeenit caá ī jumap. Pánih

yeejép chājnitjééh jumnit, dawá Jesúsdih jepahna yuhna, judiowádh Dios ā watatji pah quehli nah yapat chóodih judiowā nihcannitdihbat bóodat tūtutnit ī jumna caá. Pánihna, ded pah ī chājat yooópdih nihcah, queétdih jéihyaat caá náahap, ī tūtut nuumát pínah niijná. ¹¹ Dinerodihjeh bidnit, queét mácah ī bohéna caá. Páant ī chājachah, tūic náah ā jumna caá. Páant ī yee bohénachah joinít, dawá neoná, ī weha mána, ī weh bíicdih, queétdih jepahnit, tūini doonádh ī cádahna caá. Páant queétdih ma bohéat tūtutca bojóo.

¹² Queét Cretadih moón ded pah ī jumadidih nihāt cáacwā ī tūi jéihna caá. Jon jātih naóhniiboóbát, tjeéh jumniyi yuhna, nin pah āt níj naáwáp wut jī: “Creta quewadih moón tūbit yeenit, yeejép tac behna múic maonit, búdí jeémíhnit, ī weñat pínahdihjeh chājna, ípí tewíhcan caá”, āt niijíp wut jī. ¹³ Páant ā niijátji yooópdih tígáa. Páant ī jumadidih jéihnit, queét Jesúsdih wádh ma wēp naáwá, mácah bohéatidih cádahnit, Jesúsdih wádh ī jwáub jepahat pínah niijná. ¹⁴ Pánih tūtut nuumnit, jwiit judiowā jwī nuowā ī jenah joyátidih ī naáwátidih, tūini bohéatidih yap yohnit ī watatdihbat ī joyádh bojipna caá.

¹⁵ Dedé jeemátidih, “Caán yeejép caá”, mácah bohénit ī niijichah yuhna, Jesúsdih tūi jenah joinítboó “Caandih wá jeéméchah, ā tūina caá”, ī níj jéihna caá. Obohjeéhtih, Jesúsdih jepahcannitboó yeejép chājna, yeej chājatidihjeh ī jenah joiná caá. Pánih jumna, yeejép chājna yuhna, “Ā tūina caá”, ī níj jenah joiná caá. ¹⁶ “Diosdih wá tūi jéihna caá”, niijná yuhna, yeejép ī chājna caá. Páant ī chājachah ennit, Diosdih íjehcatdih jwiitboó jwī jéihna caá. Tūbit yeejép chājna, Dios naáwátidih yap yohnit, queét tūiniboódh ī jéih chājcan caá.

2

Titodih tūi yooópdih ā bohéat tūtut

¹ Páant yeejép ī jumuchah jéihnit, meémboó queétdih yooópdih ma bohéna. ² Pánih bohénit, behnit neonádh nin pah ma níj naáwá: “Tūinijeh jenah joinít, íi tūi chājaá, ‘Caán tūini caá’, cáacwā yeebdih ī niiját pínah niijná. Yeejép chājat jenah joyátdih páantjeh jumah bojnit, Jesúsdih tūi jenah joinít, áihwádh oinit, yeejép yapna yuhna, caandih íi cádahca bojóo”, ma níj. ³ Behnit yaádhidihbat bíic yooóbo ma bohénaá, Jesúsdih jepahna, tūi chājnit yaádh ī jumat pínah niijná. Yeejép doonádh naóhcannit, máihcannit yaádh ī jumá naáh. Pánih jumnit, queétdih bita yaádhidih tūini doonádh ī bohéna naáh. ⁴ Pánih bohénit, queét behnit yaádhboó japata yaádh buúgdih nin pah ma bohéat tūtut:

* 1:4 2Co 8:23; Gá 2:3; 2Ti 4:10 * 1:9 1Ti 3:2-7

“Ñi weha mánadih, ñi wehdihbut ñi oyoó.
⁵Túi jenah joinit, yéej chājcannit, ñih maúdíh
 jumnitdih ñi túi en dawaa. Bitadih túi
 teo wáacnit, ñi weha mánadih túi jepahnit
 yaadhbut ñi jumúú, bita yeebdih ennit, Dios
 naawátidh yeejép í naóhcac pínah niijná”, í
 niij naawá naáh.

⁶Japatadihbut nin pah ma niij bohénaá:
 “Yeejép chājat jenah joyátdih páantjeh jumah
 bojnit, túi jenah joinit ñi jumúú”, ma ni-
 iji. ⁷Meémoó táinijeh ma chājaá, meemdih
 í en yacat pínah niijná. Yeeacan, táinijeh
 ma bohénaá. ⁸Pánih bohéna, ma túi jenah
 joyoó, bita meemdih í naóh yacat pínah ni-
 iijná. Páant yoobópdih ma bohénachah ennit,
 jwiútdih enihcannit í naóh yaquínha yahna, í
 tícbipna caá.

⁹Teo wáhnitdih jwuh nin pah ma niij
 bohénaá: “Ñi maátadih wéi jepahnit, yeejép
 niijcánjeh, ñi túi teo wáhuú, queét í weñat
 pínah niijná. ¹⁰Ñi maátáñ bí déedih ñi
 ñuúmcá bojoó, ‘Caánboó yoobópdih jumni
 caá’, queét yeebdih í niij jenah joyát pínah
 niijná. Páant ñi túi chājachah ennit, Dios
 jwiútdih túi ubniñ bohéatdih bita í wéi
 joibpna caá”, ma niiji.

¹¹Dios nihát cáacwádhíh oi teo wáacna,
 iiguípná bejnit déejidih á túi ub beedáíhatdih
 nihát jwiit cáacwádhíh át jéhiyanap taga.
¹²Caandih enihcannitboó yeejép chājatdih í
 ñinahatdih Dios jwiútdih á cáadahat túatna caá.
 Pánih cádahnit, yeejép chājat jenah joyátdih
 páantjeh jumah bojnit, táiniboodih á chājat
 túatna caá. ¹³Pánihna, Jesucristo, jwiútdih túi
 ubni, Dios wépní bádí á yeh iigátjñh á jwúub
 dei júúwúchah, jwí enat pínah yeó jáapdih
 wéi páina caá jwí chājap.* ¹⁴Caán Jesu-
 cristo jwí yeejat jñib buudáatdih jñib chājna,
 át wun wúhup tají,* nihát jwí yéej chājatdih
 cádahnit,* áihwá jwí jumát pínah niijná.*
 Pánih yéej chājatdih cádahnit, táiniboodih wéi
 chājnit jwí jumápná caá.

¹⁵Páant wá niijátdih queétdih ma bohé
 beedáat pínahdih caá meemdih wá náah yac-
 ap. Pánih bohéna, Jesús á wēpatjñh queétdih
 ma túi naawá. Í yéej chājachah ennit,
 queétdih ma túat ñuúmat túatú. Páant ma
 bohénachah, “Caán á bohéat dedé pínah nih-
 can caá”, í niijcá bojoó naáh.

3

Jesúhwá ded pah í túi chājat

¹Nin pahbut queét Jesúhwádhíh ma niij
 bohénaá: “Ñih baácdih moón maátadih
 jepahnit, táinidihjeh ñi chājaá. ²Bitadih
 yeejép doonádhíh naóhcac, míic jñihcan,
 bitadih túi teo wáacnit ñi jumúú. ‘Weém

nihat jéih beedáni caá’, ñi niij jenah joicá
 bojoó”, ma niiji.

³Jon jātñh jwiútdih jenah joicánnit, yap
 yohnit, yeeatdih joinit, yeejép chājatdih
 ñinahnit, jéih cádahcannit jwí jumap jñi.
 Bitadih en jñihnit, en ñinah íjñit, bita jwiútdih
 í en jñihñachah jwiútdih queétdih en jñih
 jwúubanit jwí jum jwuhup jñi.⁴⁻⁵Obohjeéhtih,
 páant jwí jumuchah yahna, Diosboó jwiútdih
 oinit, Jesucristodih át wah deyanap wat jñi,
 iiguípná jwí bejat déejidih á túi ubat pínah
 niijná. Jwiit jwí túi chājat jñib át ubcap taga.
 Obohjeéhtih, jwiútdih jñgah ennit,* Túini
 Espiritudih jwíjééh á jumát túatup jñi. Pánih
 jwíjééh jumnit, jwiútdih bádí á teo wáacna
 caá, jwí yéej chājatdih cádahnit, táiniboodih
 jwí chājat pínah niijná.* Pánih chājnit, Dios á
 weh jwiútdih át jumát túatup tají. ⁶Jesucristo
 jwiútdih wun wáhnit, boó pud jóhna, á
 páuh laab béjehchah, Dios Túini Espiritudih
 át wahap tají, á wēpatjñh jwiútdih á túi teo
 wáacat pínah niijná. ⁷Pánih teo wáacnit,
 jwiútdih oina, “Caán túini caá”, Dios á niij
 enat jñib, ájééh páantjeh jwí jumápná caá.
 Pánihna, ájééh jwí jumát pínahdih jéihna,
 Jesucristo á jwúub dei júúwát pínahdih jwí
 wéi páina caá.

⁸Páant wá niiját yoobópdih caá. Pánihna,
 caandih cáacwádhíh ma wēp bohénaá,
 Diosdih jepahnit, túini í chājat pínah niijná.
 Wá daacát túini, oboh jumni naawát nihcáh,
 nihát caandih í túi joyó naáh. ⁹Pánih
 joinit, oboh í jenah joyátjñh í míic jñihca
 bojo naáh. Í nuowá í wátnadih, Moisés á
 wútatjidihbut míic wéhenit, í míic jñihñat
 dedé pínah nihcan caá. Páant í míic
 jñihñatdih ma joyáh bojoó.

¹⁰Ded yeéb Jesúhwádhíh á íjanachah enna,
 “Páant ma chājca bojoó”, caandih ma niiji.
 Chéne láajeh caandih páant ma niij naawá.
 Táttimah, á jwúub yap yohochah enna,
 caandih Jesúhwá í pej jumca bojo naáh.
¹¹Pánih íjani túini bohéatdih yap yohna,
 yeejép chājni á jumna caá. Pánih yeejép
 chājnit, caanjéh tigaá yeejép á jumatdih
 bitadih á jéhiyanap.

Pablo á péé naawát

¹²Artemas á bejihchah, ñi pebhna wá
 wahbipna caá. Obohjeéhtih, caán á jéih
 bejchah, Tíquicodih wá wahbipna caá.*
 Pánihna, caanná á jwibínachah, meémoó
 ñahwat jwúub jóhñit, Nicópolis tútchiboó
 weemdih ma jwááap. Caán tútchiboó mah
 noój láa wá jumíhna caá. ¹³Zenas, áñh
 cáacwá í wútatdih jéhnidih, Apolosdihbut
 ma túi teo wáacá.* Pánih teo wáacnit,
 Jesúh doonádhíh naóh jibidih í bejat pínah

* 2:13 2P 1.1 * 2:14 Mt 20:28; Mr 10:45; Gá 1.4; 1Ti 2.6
 7.6; 14.2; 1P 2.9 * 3:4-5 Dn 9.18 * 3:4-5 Ef 5.26 *

* 2:14 Sal 130:8; Mt 20:28 * 2:14 Ex 19:5; Dt 4:20;
 3:12 Hch 20.4; Ef 6.21-22; Col 4.7-8; 2Ti 4.12 * 3:13 Hch
 18:24; 1Co 16.12

jātih, dedé ī náahatdih queédih ma wāhūá.

¹⁴ Jwījeéh jumnit Jesúhwā ded pah ī tūi chājat pínahdih ī jéihye naáh, yabhcanjeh, bitadih ī teo wáacat tūut niijná.

Pablo ā pée túyat tūut

¹⁵ Nihat wājeéh jumnit meemdih ī túyat tūutna caá. Caanjih jumnit jwiitdih oinit Jesúhwā ī túyu naáh. Dios yeebdih búdí oinit, ā tūi teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.

Pablo

FILEMÓN

Filemónidh ã túyat túutat

¹ Weém, Pablo, Jesucristoíh doonádih wã naáwát jíib nemat muáboó jumni, jwí úud Timoteojíh meém Filemónidh jwí túyat túutna caá. Meém jwí oini, jwí naáwát pah Jesucristoíh doonádih naóhni ma jumuchah, nin náodih meemdíh wã daác wahna caá. ² Míh muúdíh míc wáacnit Jesúhwádh, jwí dée wili panihnih Apia, Arquipodihbut wã túyat túutna caá.* Arquipo yeejép yapna yuhna, weém wã chájat pah Cristoíh doonádih naóhni ã jumna caá. ³ Jwí íp Dios, jwí Maáh Jesucristo yeebdih oinit, í túi teo wáaca naáh, ñi túi jumat pínah niijná.

Filemón ded pah ã jumat

⁴⁻⁵ Wã dée panihni Filemón, Jesucristodih túi jenah joinít, nihát áihwádh ma oyat doonádih wãpí joiná caá. Pánih joinít, meemdíh uábhna, “Táina caá, Paá”, Diosdih wãpí niijná caá. ⁶ Jwiit Jesúsdih túi jenah joinít, bíic yoobó áihwá jwí jumna caá. Pánih jumnit, Cristodih oina, ã teo wáacatjíh jwí túi jumbipna caá. “Paá, ma teo wáacatjíh jwí túi jumat pínahdih Filemónidh ma jéihyanaá”, wãpí níj uábhna caá. ⁷ Bitá Jesúhwádh oinit, mat túi teo wáacap wut jí, í túi weñat pínah niijná. Páant ma chájat doonádih joinít, weembát búdí wã wéina caá.

Filemónidh Onésimodih ã wéi jwááat túutat

⁸⁻¹⁰ Nihat Jesúhwádh oina, ma túi teo wáacatdih jéihnít, buu Onésimo, meemdíh teo wáhnijí, ma pebhna ã jwáub juibínachah, bíic yoobó ma túi chájat pínahdih meemdíh wã náah yacna caá. Weém, Pablo, behe wã jumuchah, Cristoíh doonádih wã bohéat jíib nin nemat muáboó í nemep jí. Ninna weemdíh Onésimo* ã en jibichah, caandíh Cristoíh túini doonádih wã naáwáp jí. Páant wã naáwáchah joinít, caandíh ã jepahap jí. Pánihna, buu caanbút Jesúh jumna, wã wáúh panihni ã jumna caá. Weemdíh Cristo naáwát túutna, ã ñioni jumna, ded pah Onésimodih ma chájat pínahdih wáta jéih wut tagaá. Obohjeéhtih, pánih jéih watna yuhna, túi míc oinit jwí jumuchah, ded pah caandíh ma chájat pínahdih wutcanjeh, meemdíh wã naóhna caá.

¹¹ Caán Onésimo, Cristodih ã jepahat pínah játh, meemdíh teo wáhní jumna yuhna, át túi teo wáaccap wut jí. Obohjeéhtih, buu Cristoíh jumna, túut nuamnit, oboh jumni ã nihcan caá, buca. Weemdíh túi teo wáacni jumna, meemdíhbut túi teo wáacni

ã jumbipna caá. ¹² Pánihna, buu caandíh búdí oina yuhna, meemdíh wã jwáub wahna caá. ¹³ Obohjeéhtih, nemat muáboó wã jumat pónih, wájeéh wáta cháwát túut tagaá, weemdíh ã teo wáacat pínah niijná. Páant wájeéh ã jumuchah nihna, meém weemdíh ma jéih teo wáacadih jáohchah, caánboó meém páh áta jéih teo wáac tagaá. ¹⁴ “Pablodih teo wáacat túut niijná, ájeéh ma chão jwáhuú”, caandíh ma niijchah, wájeéh caandíh wáta chão jwáhat túutap taga. Obohjeéhtih, meemdíh pánih wáthican, weemdíh túi teo wáacni ã jumuchah yuhna, caandíh ma pebhna wã jwáub bejat túutna caá. ¹⁵ Nin pah wã jenah joiná caá: Onésimo meemdíh ã jweyéchah yuhna, Dios ã náahat pah-jeh, bahni át cádah jwáhap tagaá, majeéh táinijeh ã jwáub jumat pínah niijná. Ma pebh jwáub juibí jumna, ã jwáub jweicán níit, páant muntih. ¹⁶ Pánihna, buu teo wáhnijeh nihcan, ma úud panihni Jesúh ã jumna caá. Páant ã jumuchah, caandíh búdí wã oyochah yuhna, wã oyat chah meémboó caandíh ma oibipna caá.

¹⁷ “Dios naáwátidih Pabljíh túi bíicdih bohéni jwí jumna caá”, níj jenah joinít, ma pebhna wã bejchah, weemdíh búdí mata wéi jwááh taga. Páant weemdíh ma wéi jwááat pah muntih, Onésimodihbut bíic yoobó ma túi wéi jwááá. ¹⁸ Meemdíh ã yéej chájachah, ã jíib buudánachah nihna, weémboó caandíh wã jíib chájbipna caá. ¹⁹ Páant wã chájat pínahdih wíih téihyájljeh daácna caá wã cháhap. Obohjeéhtih, weémboó Jesúh túini doonádih meemdíh wã naóhchah, Diosjééh mata jumcan tagaá. Pánihna, meémboó weemdíh búdí jíib buudáni ma jumna caá. Obohjeéhtih, páant jíib buudáni ma jumuchah yuhna, Onésimo ã jíib buudáatdih meemdíh wã jíib chájbipna caá. ²⁰ Pánihna, wã dée, wã oini, jwí Maáh Cristoíh jumna, Onésimodih ma túi chájaá. Páant ma chájat doonádih joinít, búdí wã wéibipna caá. ²¹ Páant wã naáwátidih ma túi jepahat pínahdih wã jéihna caá. Chah ma chájat pínahdihbut wã jéihna caá. Pánih jéihnít, meemdíh wã daác wahna caá.

²² Nindíhbut meemdíh wã naóhhipna caá: Ñi pebhna wã bejat pínahdih jwí Maáhdih ñi uúbátdih wã jéihna caá. Páant ñi uúbátdih ã jepahachah, ñi pebhna juibína wã áwat tólih pínahdih ma ámoh pánaá.

Á pée túyat túutat

²³ Épafras* meemdíh ã túyat túutna caá. Caánboó Cristoíh ã jumat jíib wájeéh nemat muáboó ã jumna caá. ²⁴ Marcos,* Aristarco,* Demas,* Lucas* yuh buca meemdíh í túyat túutna caá.

* 1:2 Col 4.17 * 1:8-10 Col 4.9 * 1:23 Col 1.7; 4.12

* 1:24 Hch 12.12,25; 13.13; 15.37-39; Col 4.10 * 1:24

Hch 19.29; 27.2; Col 4.10 * 1:24 Col 4.14; 2Ti 4.10 * 1:24 Col 4.14; 2Ti 4.11

Cristoih doonádih wā bohénachah, queétboó
weemdih táí teo wáacnit ĩ jumna caá.

²⁵ Jwĩ Maáh Jesucristo yeebdih oinit, bádí
ã teo wáaca naáh.

Páant bójeh tigaá wā naáwát.

Pablo

HEBREOS

Dios ã wũúhdih cãacwãdih ã naáwát tútat

¹ Jon jãtĩh ã naáwãtdih naóh yapanitjidih dawã láa Dios ãt naáwãp wut jĩ. Biqui láana i oo júmatjĩh, biĩh láa oo júmat pah jĩgohatjĩh queétdih ãt naáwãp wut jĩ. Biĩh láa ángelwãdih ãt naáwát tútup wut jĩ. Biĩh láa ã wéheatdihjeh ãt joyóp wut jĩ. Pãant queétdih ã naáwãchah, jwĩ nuowãjidih ãt jwũub naóh yapanap wut jĩ. ² Obohjeéhtih, nin péeni yeó jáapnadih ã wũúhhoodih ãih doonãdih ãt naáwát tútup wut jĩ. ã ãip ã wutuchah, nin baãcdih jeãdihbut ã wũúh ãt chãjap wut jĩ. Pãnihna, péeni yeó jáapdih nihãt ãih pĩnah ã jumãchah, ã ãipboó nihãt caandih ã wũhbiãna caá. ³ Caán ã ãip biic yoobó jumna, táini yoobát ã jumãtdih jwiitdih ã júatna caá. ã wũúh ã wépatjĩh ã wutuchah, nin baãc, jeãbut páantjeh ã jumna caá. Jwiitdih wun wũhni jwĩ yéejãtdih ã yoh péaat túttimah, jeãboó pũh laab bêjnit, ã ãip ã jéihyepmant bóo buwãmãnt ãt chũudup wut jĩ.*

Dios wũúh ángelwã chah ã túyat

⁴ Pãnih jumna, ã wũúhboó ángelwã chah ã táina caá. Dios caandih ã wũhni wépatbut ã wépat chah ã jumna caá. ⁵ Pãant ã jumãchah, ángelwãdih nihãan, ã wũúhdihjeh nin pah Dios ãt niijíp wut jĩ:

“Meém wã wũúh caá. Pãant ma jumãchah, buu nihãt cãacwã ã enechah, meemdiã maãh wã waadãna caá”, ãt niijíp wut jĩ. (Sal 2.7)

Pãnihna, ángeldih naóhãan, ã wũúhdihjeh nin pahbut ãt niijíp wut jĩ:

“Weém ã ãip caá. Caán wã wũúh ã jumna caá”, ãt niijíp wut jĩ. (2S 7.14; 1Cr 17.13)

⁶ ã wũúh ã cãac jumãchah, nin pahbut caandih ãt niijíp wut jĩ:

“Nihãt wũũh ángelwã bódiãha caj yoh ñãjnit, wã wũúhdih ã wũúh naáwã naãh”, ãt niijíp wut jĩ. (Dt 32.43; Sal 97.7)

⁷ ãih ángelwãboodih nin pah Dios ãt niijíp wut jĩ:

“Wũũh ángelwãdih johlit wépep ã bejat pah wépep bejnit wã chãjna caá. Queét weemdiã teo wãhãnitdih búdi iigãt pah wépnit wã jumãt tútatna caá”, ãt niijíp wut jĩ. (Sal 104.4)

⁸ Queétdih páant niijnã yũhna, ã wũúhhoodih nin pah ãt niijíp wut jĩ:

“Meém Dios jumnit, nihãt cãacwãdih yoobópdih wũtãni ma maãh jumãt ã buudcãn niit.

⁹ Túi chãjãtdih búdi wéinit, yéej chãjãtboodih ma iinã caá. Pãant ma jumãchah, meemdiã wéi ennit, majeéh jumnit ã weãtãt chah, weém, ma ãip Dios, meemdiã wã weãna caá”, ãt niijíp wut jĩ. (Sal 45.6-7)

¹⁰ ã wũúhdih nin pahbut Dios ãt niijíp wut jĩ: “Maã, biĩhmãhãh nin baãcdih, jeãdihbut ma chãjap jĩ.

¹¹⁻¹² Pãant ma chãjni ã buudãh bejbipna caá. Obohjeéhtih, meémboó páantjeh ma jumbipna caá. Cãacwã moópni yégehãdih yohnit, jáap choo ã túat nuumãt pah, jeã, baãcdihbut yohnit, jáap jeã, jáap baãcdihbut ma chãjbipna caá. Obohjeéhtih, meémboó wãncãan, ma jumãt pahãhãh ma jumbipna caá”, ã wũúhdih ãt niijíp wut jĩ. (Sal 102.25-27)

¹³ Ángeldih niijnã, ã wũúhhoodih Dios nin pah ãt niijíp wut jĩ:

“Chãh Maãh jumna, wã jéihyepmant bóo buwãmãnt ma chũudã. Pãant ma chũudãchah, meemdiã enihãnnitdih wã yap yohãt túttimah, queétdihbut chãh maãh jumnit, nihãtdih ma wutbipna caá”, ãt niijíp wut jĩ. (Sal 110.1)

¹⁴ Nihãt ángelwã Diosdih teo wũhãnit caã ã jumãp. Pãnihna, ã wũúh ã túi ubnitdih ã teo wãacãt pĩnah niijnã, jwĩ ãip ãih ángelwãdih ãpĩ wahna caá.*

2

Cristo ã naáwãtdih jwĩ joyãh bojãt

¹ Pãnihna, Dios wũúh chah wépnĩ, jwiitdih naóhni ã jumãchah jéihnit, caandih cádahãt túat niijnã, jwĩ joinitjidih túi náhãnit, jepahãt caã náahãp. ² Dios ã wutãdih ángelwã ã naóh yapanãchah, cãacwãboó ã yap yohãt jũib Dios queétdih ãt peéh chãjap wut jĩ. ã naóh yapani wutãtdih cãacwãdih jepahãt ãtĩh náahãp wut yũh jĩ. ³ Obohjeéhtih, jwĩ Maãhboó ángelwã chah wépnĩ ã jumãtdih jéihnit, jwiitdih ã túi ubãt pĩnah doonãdih jepahãt caã chah náahãp. Cãacwãdih ã túi ubãt pĩnah doonãdih caanjéh ãt jwũũh naáwãp wut jĩ. Pãant ã naáwãchah joinitjiboó jwiitdih ã jwũũb naóh yapanãchah, yoobópdih ã jumãtdih jwĩ túi jéihna caá. Pãnihna, ãih táini doonãdih joyãh bojãna, Dios jwiitdih búdi ã peéh chãjãt pĩnahdih jwĩ jéih jweicãn niit.

⁴ Jesũhã caán doonãdih bohénit, cãacwã ã jéih chãjna naãhdih Dios ã wépatjĩh dawã láa ãt chãjãt jũutup wut jĩ. Pãant ã chãjãt pĩnahdih Túini Espirituboo ã náahãt pahãhãh queétdih wépat ãt wãhup wut jĩ. Pãnihna, ã wépatjĩh ã chãjãt jũutuchah, ã bohéãt yoobópdih ã jumãtdih Dios queét joinitdih ãt jéihyanãp wut jĩ.

* 1:3 Jn 1.1-3; Col 1.15-17 * 1:14 Mt 4.11; Lc 1.19

Jesucristo jwiit pah ā cāac jumat

⁵ Pēeni yeó jāapdih Dios ā jāap chājni baácdih moondih ángelwā maáta ī jumcan niit. ⁶ Obohjeéhtih, jwiitboodih maáta ā waadábipna caá. Dios naáwát dih biíc naóh yapaniji nin pah ā níj daacáp tajī:

“Cāacwā oboh jumnit ī jumuchah yuhna, queétdih búdí oina, túi náhninit, mapī túi en daoná caá.

⁷ Maátcanjeh ángelwā ī wēpat nump cāacwādih mat jum jwúhat túutap taga. Pánih jumat túutna yuhna, buu queétdih wēpat wáhnit, maáta mat waadánap taga.

⁸ Páant maáta ma waadánachah, nihat nin baácdih jumnit chah caá ī jumap”, āt níj daacáp tajī. (Sal 8.4-6)

Pánih maáta waadánit, nihatdih wutnit pínah jumna yuhna, buu jwī wut jwúhcan caá. ⁹ Obohjeéhtih, Jesúsboó nin baáchoó ā jumuchah, ángelwā nump jum jwúhnit, nihat cāacwādih búdí oina, āt wun wáhpup wut jī. Búdí yeejép yapna, jwiitdih ā wun wáhpuchah ennit, ā wēpatdih wáhnna, Dios Jesús dih maáh āt waadánap wut jī. Pánihna, buu chah maáh, túini yoobát ā jumadilhbut jwī jéihna caá.*

¹⁰ Dios ā náahat pah nihatdih chājni ā jumna caá. Ā náahat pah mantih jwiit ā wehdih jeáboó ub bejat túut níj ná, ā wáúhdih āt wun wúhat túutap wut jī. Jesús yeejép yapna, ā wun wúhatjīh jwiit cāacwādih yoobópdihtí túi ubni caandih Dios āt chájap wut jī. ¹¹ Det ī yeejatdih yohnit, queétdih túi ubni but Dios weh ī jumna caá. Pánihna, Dios jwī líp ā jumuchah, Jesús jwiit áihwādih “**Queéwá úudwā caá**”, tíccanjeh, ā níj ná caá. ¹² Jesús ā lípdih nin pah ā níj átdih Dios naáwát dih naóh yapani āt níj daacáp tajī:

“**Dios, ded pah ma jumadilh wá úudwādih wá naóh bipna caá. Nihat wáihwā ī míic wáac juyá chah, meemdíh wēi eonit, “Chah wēpni ma jumna caá”, wá níj bípna caá**, ā níj íp jī”, āt níj daacáp tajī. (Sal 22.22)

¹³ Nin pahbut biíh āt níj daacáp tajī: “**Meém chah wēpni jumna, weemdíh ma túi teo wáac bípna caá**”, ā lípdih ā níj íp jī”, āt níj daacáp tajī. (Is 8.17)

Nin ā níj átdihbut āt níj daacáp tajī: “**Dios ā wehdih weemdíh ā wáhpuchah, queéwá biíc dihtíh níj jīh wá jumna caá**’, ā wáúh ā níj íp jī”, āt níj daacáp tajī. (Is 8.18)

¹⁴ Pánihna, “**Ā weh**”, ā níj níj jwī jumuchah, Cristo jwiit pah āt cāac jumap wut jī. Pánih cāac jumnit, cruzboó wun wáhnna, nemépwā ī maáh cāacwādih wunat túutndih āt yap yohop wut jī.

¹⁵ Jātih jwiitboó jwī wunat pínahdih úumnit, chéonit panihnit jwī jumap jī. Pánihna, nemépwā ī maáh dih yap yohna, jwiit chéonit panihnitdih Cristo āt watap taga.

¹⁶ Ángelwādih teo wáacan, jwiit Abraham juimená, Dioihwá pínahboodih āt teo wáacap wut jī. Caandih jwī jéihna caá. ¹⁷ Pánihna, jwiit ā úudwā panihnitjeh cāac jumat caandihbut āt náahap wut jī. Páant ā cāac jumuchah, jwī yeejatdih yohat túut níj ná, ā líp caandih āt wun wúhat túutap wut jī. Páant ā wutatdih túi jepahna, jwiitdih jíghah en teo wáacnit, sacerdotewā ī chájat pah āt chájap wut jī. Pánih chájna, sacerdotewā ī chah maáh ā jumna caá. ¹⁸ Jwiit panihni ā jumuchah, caandih búdí yeejép āt yapap wut jī. Obohjeéhtih, nemépwā ī maáh ā yeej chájat túutuchah yuhna, caandih āt yap yohop wut jī. Pánih yap yohni jumna, jwiitdihbut nemépwā ī maáh ā yeej áhchah, ā jéih teo wáacna caá.

3

Cristo Moisés chah ā túyat

¹ Wá déewā, Jesúsíhwā, Dios pehbhoó bejnit pínah ā níonit ní jumna caá. Pánih jumna, Jesucristo Dios ā naáwát túutni ā jumadilh, sacerdotewā ī chah maáh ā jumadilhbut ní túi náhninaá. Páant ā naáwát túutni jumna, Dios jwiit cāacwādih ā túi ubat pínahdih āt bohénap wut jī. Sacerdotewā ī chah maáh jumna, jwiitdih āt wun wáhpup wut jī. Dios-jééh jwī túi jumat pínah níj ná. Páant ā jumat doonádih jwípī naóhna caá. ² Dios ā chájat túutat pahjeh Jesús āt chájap wut jī. Moisésjibut Dios caandih ā wutat pahjeh, áih cāacwādih āt túi teo wáacap wut jī.* ³ Cāacwā muudih ī wēi enat chah, caán chájni boodih ípī wēi enna caá. Pánihat pah, Dioih cāacwādih teo wáacni Moisésjidihtí ī weñat chah, queétdih chājni Jesúsboodih weñat caá náahap. ⁴ Muú chājni ā wihcah, muú áta wihcan tagaá. Pánihat pah, jwiitdih chājni wihcah, jwiitbut níjta wihcan tagaá. Obohjeéhtih, Diosboó nihatdih chājni ā jumna caá. ⁵ Moisés Diosdih teo wáhnna jumna, ā wutat pah áih cāacwādih āt túi bohénap wut jī. Pánih bohéna, Dios túttimah ā naáwát pínahdihbut āt jéihyanap wut jī. ⁶ Obohjeéhtih, Cristoboó Dios wáúh jumna, ā líp ā wutat pahjeh jwiitdih en daoní ā jumna caá. Pánihna, úumcanjeh caandih cádahcan, ā pebhna jwī bejat pínahdih wēi páina, áihwā yoobát jwī jumna caá.

Dioihwā ájeéh ī chooát

⁷ Túini Espiritu Dios naáwát dih naóh yapanidih nin pah āt níj daacát túutap tajī:

* 2:9 Fil 2.6-11; He 12.2 * 3:2 Nm 12.7

“**Βου**, Dios ã naáwáchah joiná, ñi nuowá caandih í yap yohatji pah ñi yap yohca bojoó.

8-9 Ñi nuowá tútchi wihcapboó jumna, weemdih í yap yohop jì. Pánih yap yohnit, “¿Yoobópdih Dios jwiítidih ã en daomi niit?” í niijp jì. Cuarenta jópchi caánboó jibnit, queétdih wá túi chájatdih í enep yuh jì. Obohjeéhtih, pánih enna yuhna, í jepahcap jì. Páant í yap yohatji pah yeebbát biic yoobó ñi yap yohca bojoó.

10 Weemdih í yap yohatji jíib queétdih búdi wá íjip jì. Pánih íjnit, “Queétdih yoobópdih wá túi waáwáchah yuhna, weemdih ípí jepahíhcan caá.

11 Pánihna, queétdih wá chooát tútat pínah pehbboó wá waadát tútcan niit”, wá niijp jì, Dios ã niij naóhna caá”, át niij daacáp tajì. (Sal 95.7-11)

12 Wá déewá panihnitá, ñni túi chája chaah! Yéej chájatdih jwúub bidnit, Dios, páantjeh jumnidih túi jenah joyátdih ñita cádah tagaá.

13 Nin baácboó jum jwahna, yéej chájcat tút niijná, yeó jáap jumát pah ñi túi miic teo wáacá. Miic teo wáaccan, yéej chájna, “Páant wá chájachah, ã túina caá”, ñita niij jenah joi tágaá. Pánih yeeatdih jepahna, Diosdih búdi ñita yap yoh tagaá. 14 Pánihna, Cristodih jwí jwíih jepahat pah, caandih jwí túi jenah joi cádahcan, ájeéh jwí túi jumbipna caá.

15 Á naáwátdih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajì:

“**Βου**, Dios ã naáwáchah joiná, ñi nuowá caandih í yap yohatji pah ñi yap yohca bojoó”, át niij daacáp tajì. (Sal 95.7-8)

16 ¿Det tigaá Dios ã naáwáchah joiná yuhna, yap yohnit ít jumji? Egipto baácđih jumnitji Moisés ã numah bac jóóhnit ít jumap wut jì. 17 Pánihna, queét yap yohnitdih cuarenta jópchi Dios ã íjichah, tútchi wihcapboó ít wun beedép wut jì. 18 “Wá chooát tútat pínah pehbboó yeebdih wá waadát tútcan niit”, queétdih át niijp wut jì.* 19 Diosdih í túi jenah joicát jíib í chooát déejiboó í waadátjidih jwí jéihna caá.

4

1 Jon játih moondih “Wá pebh yeebdih wá túi chooát tútbiipna caá”, Dios át niijp wut yuh jì. Pánih naóhna, jwiítidihbut biic yoobó niijná át chájap wut jì. Pánihna, ájeéh túi chooát tút niijná, Diosdih túi jepahat caá náahap. 2 Jon játih moón Dios naáwátdih í joyátji pahjeh muntih, jwiítbut áih túini doonáđih jwí joyóp jì. Obohjeéhtih, queét joí waóhnitboó joiná yuhna, “Dios ã niiját pahjeh ã chájbiipna caá”, í niij jenah joicáp wut jì. Pánihna, í joiníji dedé pínah queétdih

át nihcap wut jì. 3-4 Jwiítboó caandih túi jenah joinit, Diosjeéh jwí jumúchah, jwiítidih ã túi chooát tútbiipna caá. Obohjeéhtih, Dios naáwátdih naóh yapaniji ã daacát pahjeh tigaá caandih jepahcannit nin pah í yapbip:

“ Queétdih búdi íjnit, nin pah wá niijp jì: “Í chooát pínah pehbboó waadcan, wájeéh í jumcan niit”, wá niijp jì, Dios ã niijná caá”, át niij daacáp tajì. (Sal 95.11)

Obohjeéhtih, Diosjeh nin baácđih cháj péanit, nihat áih tewatdih át teo péanap wut jì. Á naáwátdih biih naóh yapani nin pahbut át niij daacáp tajì:

“Seis yeó jáap nin baácđih, jeáđihbut cháj péanit, teo cádah jwahnit, Dios át choonáp wut jì”, át niij daacáp tajì. (Gn 2.2)

5 Caandih túi jenah joicánnitjidih nin pahbut ã naáwátdih naóh yapani át jwúub niij daacáp tajì:

“ Queét í chooát déejiboó waadcan, wájeéh í jumcan niit”, Dios ã niijná caá”, át niij daacáp tajì. (Sal 95.11)

6 Jwí nuowá Dioih doonáđih jwíih joinitjiboó caandih í yap yohat peéh, áihwá nihcan, í chooát déejiboó ít waadcap wut jì. Obohjeéhtih, bitaboó caandih túi jepahnit, áihwá jumna, ájeéh í túi choobíipna caá.

7 Cáacwáđih ã túi ubat pínah yeó jáapnadih Dios át jwúub níwip wut jì. Páant ã níoni yeó jáapna buu láa ã jumna caá. Dawá jóphina jwí nuowá í joyát túttimah, caán ã níoni yeó jáapnadih Davidjidih Dios ã naáwát tútuchah, nin pah át niij daacáp tajì:

“ **Βου** yeebdih wá naáwáchah joinit, yap yohcanjeh, weemdih ñi túi jepahaá’, Dios ã niijná caá”, át niij daacáp tajì. (Sal 95.7-8)

8 Josuejiboó Dios ã wáhni baácđih jwí nuowáđih át numah juibinap wut yuh jì. Obohjeéhtih, “Wájeéh ñi túi choobíipna caá”, niijná, caán baácđih í chooát pínahdih Dios niijná át chájcap wut jì. Caán baácđihjeh chooát tútina nihna, biih í chooát pínah yeó jáapdih áta naóhcan taga.* 9 Seis yeó jáap ã tewat túttimah, Dios ã chooátji pah muntih, jwiít áihwábut ájeéh jwí túi choobíipna caá.

10 Dios ã tewatdih ã cádahat pahjeh muntih, ájeéh chooná, jwí wái náah jumni tewatdih jwí cádahbiipna caá.* 11 Pánihna, ájeéh túi chooát tút niijná, jwiít áihwáboó caandih túi jenah joinit, ã naáwátdihbut jwí túi jepah jíh. Jon játih moón jwí déewá Diosdih í yap yohatji jíib ájeéh túi jumcan, ít jéih choocáp wut jì. Pánihna, queét í chájatji pah jwiítboó jwí chájca boj jíih.

12 Dios naáwát oboh jumni nihcan, báadhni panihni ã jumna caá. Pánih jumna,

* 3:18 Nm 14.1-35 * 4:8 Dt 31.7; Jos 22.4 * 4:10 Gn 2.2

chénabóo jaco wáini eéep naajih iidíp dæuj lájapdih jwí bóodat pah, á naawátidih jwí jenah joyóchah, jwiítidih á túi cháhúhna caá. Pánih cháhúhna, ded pah jwí tæut nuumát pínahdih jwiítidih á jéihyana caá.* ¹³ Ded pah jwí jenah joyátidih Diosdih jwí jéih bihcan caá. Nihat á chájnidih caánboó á enna caá. Pánihna, á pebhna jubínit, ded pah jwí chájatjidih caandih naawát á náahbipna caá.

Jesús sacerdotewá í chah maáh á jumat

¹⁴ Dios wááh, Jesús, á íp pebhna waadnit, chah maáh á jumna caá. Pánih wæpni jumna, sacerdotewá í chah maáh caá. Sacerdotewá í maáh Dioih cáacwádih á wúbát pah, Jesúsbut jwiítidih wúbhni á jumna caá. Páant á jumuchah jéihnit, jwiítboó caandih jwí túi jenah joí cádahca boj jíih. ¹⁵ Jesús cáac jumna, ded pah jwí yapat pínahdih á túi jéihna caá. Pánih jéihnit, yeejép jwí yapachah enna, jwiítidih jíghah ennit, á jéih teo wáacna caá. Nemépwá í maáh caandih á yéej chájat tæutuchah yuhna, Jesús yéej chájcani á jumap wat jí. Pánih jumna, jwiítidihbut á yéej chájat tæutuchah, Jesús á jéih teo wáacna caá, jwí yéej chájcat pínah niijná. ¹⁶ Pánihna, Dios jwiítidih á oyatdih jéihna, wumcanjeh, caandih jwí wúbát dée caá. Páant caandih jwí wúbúchah, jwiítidih oinit, jíghah enna, á túi teo wáacbipna caá.

5

¹ Nihat sacerdotewá maáta í chah maáta pínahdih Dios cáacwá cáth á ñiona caá, queétdih í teo wáacat pínah niijná. Pánihna, Diosdih teo wáhnit jumna, cáacwá í yéej chájatji peéh nuñúpwádih mao cáo wáhnit, bihndihbut caandih ípí wáhna caá, Dios á enechah, cáacwá í túi jumat pínah niijná. ² Bitá yéejnit í jumap pah muntih, sacerdotewá í chah maátabut yéejnit í jumna caá. Pánih yéej chájnit jumna, yéej chájnitdih jíghah ennit, í túi jéih teo wáacna caá. ³ Pánih yéejnit í jumuchah, queét sacerdotewá í maátadihbut yéej chájat peéh á jumna caá. Páant á jumuchah, queétdih í yéej chájat peéh, cáacwá í yéej chájat peéhbut nuñúpdih mao cáo wáhat caá náahap, Dios á enechah, í túi jumap pínah niijná.* ⁴ Sacerdotewá í chah maáta jumihna, queétdih í jéih waadcán caá. Diosboó queétdih ñionit, á waadána caá. Jon játih Aarónjidih Dios á ñíwat pahjeh muntih, buubut sacerdotewá í chah maáta pínahdihbut á ñiona caá.* ⁵ Páant queétdih í waadcátji pahjeh muntih, Cristobut sacerdotewá í chah maáh pínah caanjéh maáh á waadcáp wat jí. Diosboó caandih maáh waadána, nin pah átt niijíp wat jí:

* **4:12** Is 49.2; Ef 6.17 * **5:3** Lv 9.7 * **5:4** Ex 28.1 26.39; Jn 10.18; Fil 2.8 * **5:13** 1Co 3.2

“Meém wá wááh ma jumna caá. Páant ma jumuchah, buu nihat cáacwá í enechah, meemndih maáh wá waadána caá”, Dios átt niijíp wat jí. (*Sal 2.7*)

⁶ Bih láa nin pah átt niijíp wat jí: “Melquisedec sacerdote á jumatji pahjeh, biic yoobó meembát páantjeh sacerdote ma jumbipna caá”, á wááhndih átt niijíp wat jí. (*Sal 110.4*)

⁷ Cristo nin baácboó jumna, jéinít, á ípdih búdí átt wúbúp wat jí. “**Ma náahna, ma teo wáacá, wá wuncat pínah niijná. Obohjeéhtih, páant wá wunihcah yuhna, ma náahat pahjeh ma cháhjáá**”, átt niijíp wat jí.* Páant á niij wúbúchah, á íp átt joyóp wat jí. Pánihna, á íp á náahat pahjeh á chájthichah enna, á wúbátidih joiná, caán wunnijidih átt booanap wat jí. ⁸ Cristo Dios wááh jumna yuhna, búdí yeejép átt yapap wat jí. Pánih yapna yuhna, á ípdih átt jepah cádahcap wat jí. Pánih jumna, ded pah túi jepahatdih átt jéihyep wat jí.* ⁹ Pánih yeejép yapna yuhna, yoobópdih jepahni cruzboó wunna, nihat caandih jepahnitdih túi ubni á jumna caá. ¹⁰ Páant á wan wáhuchah, Melquisedec panihni sacerdotewá í chah maáh Diosboó caandih maáh átt waadánap wat jí.

Cristoih doonádih jwí jepah cádahachah, búdí á tobohat

¹¹ Cristo sacerdotewá í chah maáh á jumatdih yeebdih chah wá bohéihna yuh caá. Obohjeéhtih, páant wá jwúub naáwihichah yuhna, yeebboó ñita túi beh joicán tagaá. Pánih beh joicánnit ñi jumuchah, yeebdih wá túi jéih bohécan caá. ¹² Maatápdih Cristoihwá ñi jumna yuh caá. Pánih jumnit, bitaboodih ñi bohénachah, áta túi tagaá. Obohjeéhtih, túi beh joicánnit ñi jumuchah, bitaboó yeebdih í jwúub bohéat caá náahap. Dios naáwát buocannidihjeh ñi beh joiná caá. Wébit jóoh macdihjeh í nomat pah yeebbút buocannidihjeh ñi túi joiná caá. Jáap bohé jwíhnit í jumap pah ñi jumna caá. ¹³ Det jóoh macdih nomnit, wébit í jum jwuhna caá. Queétdih í nihat pahjeh tígáa yeeb ñi jumap. Pánihna, “Nin yeejép caá. Con túini caá”, yeebdih í niij bohénachah yuhna, páantjeh ñi beh joicán caá.* ¹⁴ Jeémátdih jeémpnitboó behnit í jumna caá. Queétdih panihnit caá Dios naáwátidih túi múic bohénit í jumap. Pánih bohéna, “Nin yeejép caá. Con túini caá”, queétdih í niij jéihna caá.

6

¹⁻² Pánihna, Dios naáwátidih chah jéihna, túi behnit panihnit jwí jum jíih. Cristoih doonádih jwíih bohéna, nin pah jwí jéihyep

* **5:7** Mt 26.36-46; Mr 14.32-42; Lc 22.39-46 * **5:8** Mt

jī: Jwiit cāacwā jwī jenah joyátj̄hjah jwī chājachah, dedé pínah nihcap jī. Pánih chājna, Diosdih jwī weñacap jī. Páant jwī chājatjidih cádahnit, Cristodih jepahna, túiniboodih túut nuumnit, caandih jwī túi jenah joí jwihip jī. Páant jwī jwih jepahachah, nin pah jwiitdih í jwih bohénap jī: Ded pah Jesúhwādh daabáatdih, jwiit áihwādh í teo jáhaatdihbut í bohénap jī. Wannitji í jwúb boo pud jūwát pínahdih, péeni yeó jáapdih caandih jepahcannitdih Dios á peeh chājachah, búdí yeejép í yapat pínah á péacatdihbut í jwih bohénap jī. Páant í jwih bohéatjidih túi jéihna, chah jwí bohé jīh. ³ Diosdih, á naáwátidihbut chah jwí jéih jīh. Dios á náahachah, jwiit nihah bíúcdih páant jwí chājipna caá.

⁴ Obohjeéhtih, det pánih chājcan, Diosdih í cádahbipna caá. Pánih cádahnit, jwúb yeej chājna, í jéih jwúb túut nuumcán níit. Queét Cristodih jwih jepahnit, “Áih dooná yoobópdih caá á jumap”, ít níj jenah joyóp yuh jī. Pánih jenah joinit, Dios queétdih á túi ubatdih, Túini Espíritu íjééh á jumatdihbut ít jéihyep wut yuh jī. ⁵ Dios naáwátidih joiná, túini naáwát á jumatdih ít jéihyep wut yuh jī. Nin péeni yeó jáapna Dios á maáh jumapboó á wēpatj̄h á teo wáacatdihbut ít jéihyep wut yuh jī. ⁶ Pánih jéihna yuhna, caandih cádahna, Dios wúúhdih cruzboó í jwúb mao yohat pah caá í chājap. Páant í chājachah enna, bita Cristodih í deohbipna caá. Páant í cádahachah, det queétdih í jéih jwúb túut nuumát túutcan níit. ⁷ Nin pah caá á jumap: Túini baácđih mah á jūwúchah, wápchi mínah caanj̄h á momni túi chíih jūóhñit, á quehechah, á jeémát pínahdih á bíbohna caá. Caán baácđih Dios á túi chājna caá. Pánihat pah Diosdih cádahcan, á naáwátidih chah bohénitdih á túi teo wáacbipna caá. ⁸ Obohjeéhtih, ded baácđih óot jumni pihna, yeejép yílipbut á chíihichah, dedé pínah nihcan caá. Pánihni baácđih túi chājcan, Dios á cáo yohbipna caá. Páant á cáo yohat pah caandih cádahnitdihbut á cáo yohbipna caá.*

Cristodih cádahcannitdih Dios á túi ubat

⁹ Wá oinitáá, yeebdih páant níj naóhna yuhna, “Cristodih cádahnit caá”, yeéboodih wá níj jenah joicán caá. Cristo á túi ubnit ní jumuchah, túini ní chājatdih wá jéihna caá. ¹⁰ Jwiit nihah jwí túi chājatji jīb jwí íp jwiitdih ápi túi chājna caá. Caandih oina, búdí teonit, áihwādh ñipí túi teo wáacna caá. Páant ní chājachah enna, á quib buudcán níit. ¹¹ Pánihna, ní jumap yoobó ní jumap pah bóo bitadih túi oinit, ní teo wáacat pínahdih yeebdih jwí náah yacna caá. Páant ní chāj cádahcat jīb jwí íp á pehbóo yeebdih á túi chājat pínahdih ní túi jéihbipna caá. ¹² Yeé

yabh teonit ní jumatdih jwí náah yacnan caá. Bita Cristóhwā yeejép yapna yuhna, “Jesús weemdhí á túi teo wáacbipna caá”, níj jenah joinit, caandih í cádahcan caá. Páant í jumuchah ennit, “Wá pehbóo yeebdih wá túi chājipna caá”, jwí íp á níjájti pah á chājipna caá. Pánihna, queét í chājat pah, yeebbát ní chājáa.

¹³⁻¹⁴ Jon jātih Abrahamdih Dios á wēpatj̄h nin pah áť níjíp wut jī: “Meemdhí búdí wá túi chājipna caá. Pánih túi chājna, ma juienádh dawá wá cáac pooat túutbipna caá”, áť níjíp wut jī. Bíih caan pah wēpni wihcal, caán á wēpatj̄hjah áť naáwáp wut jī.* ¹⁵ Páant á níjájtidih náhninit, Abrahamboó á túi páñachah enna, á níjájti pahjeh Dios caandih áť túi chājap wut jī. ¹⁶ “Dios á enechah, yoobópdih níjina caá wá chājap”, jwiit cáacwáboó jwipí níjina caá. Pánihna, chah jumni á wēpatj̄h níjnit, yoobópdih jwí níjít á jumatdih jwí júatna caá. Páant jwí níjíchah joinit, jwíjééh míc jūhñiboó “Á níjít yoobópdih tígaa”, níj jéihnit, á jūih cádahna caá. ¹⁷ Obohjeéhtih, Dios Abrahamdih “Meemdhí wá túi chājipna caá”, á níjít yoobópdih á jumatdih júatna túut níjina, á wēpatj̄hjah áť naáwáp wut jī. Páant á naáwátidih jéihnit, “Á naáwát yoobópdih á jumuchah, caandih á túut nuumcán níit”, Abraham, á juienábut íť níj jéihip taga. Jwiit nihah áihwábut caandih jwí jéihna caá. ¹⁸ Dios á jéih yeecon caá. Pánih yeeconni jumna, chéne naáwátj̄h á níjít yoobópdih á jumatdih jwiitdih á jéihyana caá. Á níjítidih joiná, á wēpatj̄hjah á níjítidihbut joiná, caandih á túut nuumcát pínahdih jwí jéihna caá. Páant á jumatdih jéihna, á pebhna jwiitdih á ub bejat pínahdih úumcanjeh jwí wēi páina caá. ¹⁹⁻²⁰ Pánih wēi páina, caandih jwí túi jenah joí cádahcan níit. Sacerdotewá í chah maáta cáacwādh úúbh wáhat túut níjina, Dios á jumni tólihna waadnit, wúupni yéguéh jáh yáihni chóodih ípí yap waadáp wut jī.* Páant í chājat pah, jwih pínahdih Diosdih úúbat túut níjina, Jesúsbut Dios pebhna áť waad béjep wut jī. Pánihna, Jesús páantjeh sacerdotewá í chah maáh Melquisedec panihni jumna, Dios á jumapboó jwiit áihwādh á waoh waadáchah, jwiitbut jwí jéih waadbipna caá.*

7

Melquisedec panihni sacerdotewá í chah maáh Jesús á jumap

¹ Melquisedecboó* Salem wūt jumni táтчidih moón í maáh, caanjeh muntih sacerdotebut jumna, Dios wēpnidih úúbhni áť jumap wut jī. Maátadh Abrahamwá

* 6:8 Gn 3.17-18 * 6:13-14 Gn 22.16-17 * 6:19-20 Lv 16.2 * 6:19-20 Sal 110.4 * 7:1 He 5.6

múic mao yap yohnit, í jwáub júwáchah, Melquisedec caandíh jwááádih át juibínap wut jí. Pánih jwááh juibínit, “Nin Abrahamdíh búdí ma túi chájáa”, Diosdíh át níj úúbáp wut jí. ² Páant á jwááát pínah játih, Abrahamboó caandíh eníhcannitdíh múic mao yap yohnitji, maátáih bíi déedih át ub júwáp wut jí. Páant á ub júóhndih chénat pah téihya poómpdih jenah ennit, bíic poómpdih Melquisedecdíh át wáhp wut jí. “Melquisedec”, níjné, “Túí chájni maáh”, níjné íh chájap wut jí. “Salem”, níjné, “Túí jumni”, níjné íh chájap wut jí. Pánihna, caán Salem tútchidih moón í maáh jumna, “Chah maáh túi jumat túttni”, caandíh íh níjíp wut jí.* ³ Melquisedec á mánadih, á nuowádihbut í daacát á wíhcan caá. Á cáac jumatdíh, á wanatdíhbut í daacát á wíhcan caá. Pánih jumna, páantjeh á jumna caá. Páant á jumatdíh jéihna, ded pah Dios wááh Cristobut páantjeh sacerdote á jumatdíh jwí jéihna caá. Pánihna, Cristo sacerdote á jumat pah Melquisedecbut sacerdote á jumna caá.

⁴ Melquisedec oboh jumni á nihcatdíh ní túi náhninaá. Chah maáh jumna, Diosdíh Abraham á túyat pínahdíh át úúbáp wut jí. Abrahamboó jwí nuowáji í maáh yoobát jumna yuhna, Melquisedec chah maáh á jumatdíh jéihna, á ub júóhni bíic poómpdih caánboodíh át wáhp wut jí. ⁵ Moisésji nihát judíowádih páant át wáhat tútup wut jí. Pánih wutna, Leví á juimená sacerdotewá í jumuchah, í déewá í wáhat pínahdíh át ubat tútup wut jí. Í déewá Abraham á juimená íh jumap wut jí. Leví Abraham jumna á jumuchah, á juimenábut Abraham juimená íh jumap wut jí. Nihat Abraham juimená jumna yuhna, Leví juimená sacerdotewá jumnit, í déewá í wáhatdíh ípi ubap wut jí.* ⁶ Oboheéhtih, Melquisedecboó Leví jumna nihcan yuhna, Abraham á wáhatdíh át ubap wut jí. “Meemdíh wá túi chájipna caá”, Dios á níjné Abraham á jumuchah yuhna, Melquisedecboó caandíh Dios á túi chájat pínahdíh át úúbáp wut jí. ⁷ Nindih jwiít nihát jwí jéihna caá: Chah jumniboó nump jumnidíh túi chájat pínahdíh ápi úúbhna caá. Pánih jéihnit, Melquisedecboó pánih úúbhni á jumuchah, Abraham chah á jumatdíh jwí túi jéihna caá. ⁸ Jwiít cáacwá jwí wáhatdíh ubnit sacerdotewá, cáacwájuh jumna, wunnit pínah í jumna caá. Oboheéhtih, Melquisedecboó Abraham á wáhnidih ubníji báadhni á jumna caá. Dios naáwátdíh naóh yapanit daacna, á wanatjídh naóhcan, “Páantjeh báadhni caá”, níjné íh chájap wut jí. ⁹ Búu moón Leví juimená jumnit sacerdotewá, Dios á wáhat tútúatdíh í ubna caá. Páant í ubuchah yuhna, Abraham Melquisedecdíh jumna, nihát

Leví juimená í wáhat pínah paníhndihbut Melquisedecdíh wáhna át chájap wut jí. ¹⁰ Melquisedecdíh Abraham wáh láa, á jumna Levíboó át cáac jum jwuhcap wut jí. Pánihna, Melquisedec Abrahamdíh jwááhna, Leví pínahdíhbut át jwááap wut jí. Leví, á juimenábut Melquisedecdíh wáhnit paníhnit jumna, caán nump íh jumap wut jí.

¹¹ Moisésji wutnit, Leví á déewádihbut sacerdotewá át jumat tútup wut jí. Á wutat pahjeh queét sacerdotewá nuópwádih mao cáo wáhnit, cáacwádih íh úúbh wáhp wut jí, Dios á enechah, túinit í jumat pínah níjné. Páant í chájachah, túi yoobópdih jumna nihna, bíih sacerdotedih jwíta náahcan tagáa. Oboheéhtih, pánih jumcan, bíih sacerdote Melquisedec paníhndih búu jwí náahna caá. Pánihna, Leví jumna Aarónji á juimená poómpdih moón sacerdotewádih búu jwí náahcan caá. ¹² Sacerdotewádih Dios tút nuumnit, jwiítdíh á wutatdíhbut tút nuumát caá náahap. ¹³ Dios Moisésjidih wutat túttnit, Leví jumna Aarón á juimená poómpdihjeh sacerdotewá át waadaát tútup wut yah jí. Páant á wutachah yuhna, jwí Maáh Jesús Leví jumna nihcan caá. ¹⁴ Judá juimená poómpdih bóo á jumatdíh jwí túi jéihna caá. Oboheéhtih, Moisés sacerdotewá waadánit, Judáih poómpdih moondíh át waadacap wut jí. ¹⁵ Caandíh jéihna, nindihbut jwí túi jéihna caá: Búu Dios jáap á waadáni sacerdote Cristo Melquisedec paníhni á jumna caá.

¹⁶ Jon játih jumnit sacerdotewá pínah Dios á wutat pahjeh Levíh poómpdih moonjéh íh waadáp wut jí. Oboheéhtih, Leví jumna nihcah yuhna, páantjeh jumna, Cristo sacerdote át waadáp wut jí. ¹⁷ Nin pah Dios át níjíp wut jí:

“Meém páantjeh sacerdote ma jumipna caá. Melquisedec sacerdote á jumat pahjeh muntih meembát sacerdote ma jumipna caá”, Dios á wáhdíh át níjíp wut jí. (Sal 110.4)

¹⁸⁻¹⁹ Moisésji á wutatdíh jepáhíhna yuhna, jwiít cáacwá yoobópdih jwí jéih jumcan caá. Pánihna, caán á jwíh wutatjí yoobópdih jwí jumat pínahdíh á teo wáacchah, Dios caandíh át cádahap wut jí. Pánih cádahnit, jwí Maáh á wun wáhatdíh jwí túi jenah joyát jíb Dios jwiítdíh á túi ubna caá, ájééh jwí túi jumat pínah níjné. Páant á chájachah, caandíh túi jéih úúbhnit, á pehbboó yoobópdih jwí jumat pínahdíh jwí wéi páina caá.

²⁰ Cristodih sacerdote waadána, á wépatjíh naóhnit, Dios caandíh át waadánap wut jí. Oboheéhtih, á wépatjíh naóhcanjeh, bita sacerdotewádih át waadánap wut jí.

* 7:2 Gn 14.17-20 * 7:5 Nm 18.21

21 Cristoboodih sacerdote waadánit, Dios caandih nin pah át niijíp wut jí:

“Weém, ma Maáh, wá wēpatjih meemdih yoobópdih wá naóhna caá. Pánih wēp naóhna, meemdih wá jenah joyátdih wá túat nuumcán niit. Páantjeh sacerdote ma jumbipna caá”, Dios Cristodih át niijíp wut jí. (Sal 110.4)

22 Pánih wēp naóhna, Jesús jwiitdih á túi ubat pínahdih niijná, át chájap wut jí. “Cáacwádih wá túi ubbipna caá”, niijná, Dios Jesúsdi h át wah deyanap wut jí. Pánihna, Jesús á wun wúhatdih túi jenah jointi, Dios á niijátji yoobópdih á jumatdih jwí jéihna caá. 23 Jwíih jumnit sacerdotewá í wunuchah, bita ípí túat nuum waadáp wut jí. Pánihna, dawá sacerdotewá ít jumap wut jí. 24 Obohjeéhtih, Jesúsboó páantjeh á jumuchah, caandih túat nuumni sacerdote pínahdih jwí náahcan caá. 25 Jesús páantjeh jumna, áih cáacwádih á úbh chádahcan caá. Pánih úbhna, nihat caandih jepahnidih á túi ubna caá, Dios pehbhoó ájeéh jwí túi jumat pínah niijná. Pánihna, Jesússeh yoobópdih jwiitdih túi ubni á jumna caá.

26 Cáacwá jwí chájat pah yeejép chájni nichan, Jesúsdi h yéej chájat peéh á wihcan caá. Yeejépwá cáti h jumnijidih jeáboó ub bejnit, nihat cáacwá chah maáh Dios át waadánap wut jí. Pánih jumna, Jesús sacerdotewá í chah maáhtbut jumna, jwiitdih túi teo wáacni á jumna caá. 27 Bita sacerdotewá í jumat pah ni hcan caá. Queéthoó yeó jáap jumat pah nuúnpwádih mao cáo wáhna, queéthjeh í yéej chájat jib jwíih wúhni t, táttimah, cáacwá í yéej chájat jibbut ípí wúhup wut jí. Dawá láa páant ít chájap wut jí, cáacwádih Dios á túi enat pínah niijná. Obohjeéhtih, Jesúsboó biic láajeh wun wáhna, caanjéh áih bácahdih múic wúhni t, cáacwádih í yéej chájat peéh át jib chájap wut jí.* 28 Moisésji á wutat pah sacerdotewá í maáta pínahdih cáacwádih í waadát túatuchah, yeejat wihcannit ít nichap wut jí. Obohjeéhtih, caán táttimah, Dios wēp naóhna, á wáúh páantjeh yeejat wihcanniboodih sacerdotewá í chah maáh át waadánap wut jí.

8

Jesús sacerdotewá í chah maáh jwiitdih á túi teo wáacat

1 Caán ni hatdih naóhna, nindih bácah yeebdih naóhna caá wá chájap: Sacerdotewá í chah maáh panihni Jesús jwiitdih teo wáacni, jeáboó Dios á jéihyepmant bóo buwámant á chúdna caá.* 2 Pánih chúdnit, jwiit áihwádih ápi úbhna caá. Nin baáboó jumni, cáacwá í chájni jioi h muáboó sacerdotewá Dioi h cáacwádih ípí úbhna

caá. Obohjeéhtih, Jesús jeáboó Dios á chájni muá yoobát diitboó jumna, jwiit áihwádih ápi úbhna caá.

3 Ni hat nin baácdih moón sacerdotewá í maáta nuúnpwádih ípí mao cáo wáhna caá. Páant queétdih Dios át wutap wut jí, cáacwá í yéej chájat peéh í jib chájat pínah niijná. Jwiitdih teo wáacni sacerdotedihbut mao cáo wúhat panihnidih Dios át wúhat túatup wut jí, jwí yeejat peéh á jib chájat pínah niijná. Páant í wúhat pahjeh muntih, Cristo jwí yeejat jib caanjéh át múic wúhup wut jí, Dios jwiitdih á wéi enat pínah niijná.

4 Nin baáboó sacerdotewá wáat jumna caá. Pánihna, Jesúsboó nin baáboó páantjeh jumna nihna, sacerdote áta jéih jumcan tagaá. 5 Nin baáboó jumnit sacerdotewá nin baácdih jumni Dioi h muúdhjeh í teo wáhna caá. Cáacwá caán muúdh chájna, jeáboó jumni muú panihni ít chájap wut jí. Páant á jumuchah, jeejboó Moisésdi h Dios áih muú pínahdih chájat túatni t, “Meemdih wá naáwát pahjeh muntih wíih muúdh, ni hat caán diitboó jumnidihbut túi yoobópdih ma chájat túatup”, át niijíp wut jí.*

6 Obohjeéhtih, jeáboó jumni Dioi h muú nin baáboó jumni muú chah túini á jumna caá. Pánihna, Jesús sacerdote jumna, á tewatboó nin baácdih jumni sacerdotewá í tewat chah caá á jumap. Dios Moiséswádih “Yeebdih wá wutatdih jepahni t, wájeéh ní túi jumbipna caá”, át níj naáwáp wut yuh jí. Obohjeéhtih, jwiitdih “Jesús yeebdih á wun wúhatboodih túi jenah jointi, wájeéh ní túi jumbipna caá”, át níj naáwáp wut jí. Queétdih á naáwátji chah jwiitdih á naáwát á jumna caá. Pánihna, Jesúsboó jwiitdih túi ubni jumna, nin baáboó jumnit sacerdotewá chah wēpni á jumna caá.

7 Á jwíih wutatjidih yoobópdih jéih jepahcan, cáacwá ájeéh ít jéih jumcap wut jí. Á wutatjidih jwí jéih jepahachah nihna, biíh naáwátidih Dios áta naóhcan tagaá. 8 Obohjeéhtih, á wutatjidih í túi jepahcatdih enna, áih cáacwádih júihna, nin pah át niijíp wut jí:

“Nin wá niijátidih ní túi joyoó: Táttimah, ni hat wíih cáacwá, Israel jui menádih, Judá jui menádi hbut jáap naáwátidih wá naóhbi pna caá.

9 Í nuowá Egipto baáboó jumnitjidih bacani t, ded pah wájeéh í túi jumat pínahdih queétdih wá naáwáp yuh jí. Obohjeéhtih, páant wá naáwátidih í joí cádahap jí. Páant í cádahatdih enni t, weembút queétdih wá cádahap jí. Páant queétdih wá naáwátji pah jwúub naóhcan, mácah wá naóhbi pna caá.

10 Táttimah ni hat Israel jui menádih nin pah wá naóhbi pna caá: Wá wutatdih

* 7:27 Lv 9.7 * 8:1 Sal 110.1 * 8:5 Ex 25.40

yeebdih wā túi náhniabipna caá. Páant wā náhniachah, ñi túi wēi jepahbipna caá. Weém ñi Maáh jumna, yeebdih wā en daobipna caá. Yeéb wíihwā jumna, weemdihjeh ñi uúhbipna caá.

11 Pánihna, caán láa teo wühnit dée, maáta déebut nihat weemdih túi jéihnit múicjeh í jumbipna caá. Pánih jéihnit jumna, det í déewādh nin pah í múic niij bohécan niit: ‘Ded pah jwí Maáh Dios á jumatdih ma jéihyee’, í niijcán niit.

12 Pánihna, í yéej chājatjidih yohnit, queétdih péeh chājan, caandih chéneji wā jwáub náhnican niit”, Dios át niijíp wut jī. (Jer 31.31-34)

13 Pánihna, jáap naawátidih naóhna, á jwíih naawátji át cádahat túutap wut jī. Caán máa naawátjidih jáap naawátboó jwáub túut nuumni á jumna caá.

9

Dioh muú nin baácbóo jumni, jeáboó jumni

1 Dios Moisésjidih jwíih watna, ded pah cáacwā caandih í weñat pínahdih át naawáp wut jī. Nin baácdih moón caandih í weñat pínah muúdhí ded pah í chājat pínahdihbut át naawáp wut jī. 2 Caán muúdhí nuñúpwā chóojih í wāapáp wut jī.* Caán muú diitboó chéne tólih í chājar wut jī. Í jwíih waad juibíni tólih “Dioh tólih”, í niijíp wut jī. Caán tólihboó í jii cáagat nahna át jumap wut jī.* Cáagat naabút át jumap wut jī. Caán cáagat naajih sacerdotewā Diosdih í wühni pan naaná át jumap wut jī.* 3 Wáupni yégueh chóojih í jáh yáihni tšahmant biih tólih át jumap wut jī. Caán “Dios á jumat tólih”, í niijíp wut jī.* 4 Caán tólihboó chej jumnidih cáagnit í cáwat naá át jumap wut jī. Caán naá orojih í chājni wut jī.* Orojih í chājni paihbat caanjih át jumap wut jī.* Caan páih diitna orojih í chājni pamap át jumap wut jī. Caan pámap diitna “maná”, í niijni át jumap wut jī.* Caan páih diitna Aarónih íoh cajat nahbut chíih yabacni jum,* Dios á wutatdih á daác búudhniij chéne jeé naanábut át jumap wut jī.* 5 Caan páih wāap lajni naajih chéne ángelwā orojih í pāp dohdnit í jwááh ñuhup wut jī. Queét ángelwā Dios caanjih á jumatdih júutna í chājar wut jī. Pánihna, caanjih jumna, Dios cáacwā í yéejatdih ápi yohop wut jī.* Caán muúdhí bóodih páant bóojeh tígawā náw jwuhup.

6 Caán muúdhí í túi ámohat túttimah, sacerdotewā yeó jáap jumat pah jwíih waad juibíni tólih dih waadnit, Dios á wutat pah ípi chājar wut jī.* 7 Sacerdotewā í chah maáhjeh biih tólihboó jópchi jumat pah biic láa á waadát yeó jáapdihjeh ápi waadáp wut jī. Pánih waadnit, í maoni nuñúp í wühni pínah meépdih caanjih jumni paih wāapátdih ápi chíanap wut jī, caán meépdih ennit, Dios cáacwā í yéejatdih á yohat pínah niijná. Meépdih ub bejcan, ápi jéih waadáp wut jī. Diosdih uúbat túut niijná, caanjéh á yéej chājatji, nihat bita judiowā í jéihca naáh yéej chājatji juibbut meépdih át ub waad béjep wut jī.* 8 Páant Dios á chājatjidih Túini Espiritu nin pah jwíitdih á jéihyana caá: Moisésdih á chājat túutni muú Dios á jumat tólihboó cáacwā í jéih waadáp wut jī. Sacerdotewā í chah maáhjeh caanná át jéih waadáp wut jī. Pánihna, Moisésdih á chājat túutniij muú páantjeh á jumuchah nihna, jwiit cáacwājeh Diosdih jwíta jéih uúbhcan tagaá. 9 Diosdih í weñat muú ded pah á jumatji, caán diitboó ded pah í chājatjidihbut naóhna, jwiit buu moondih nindih Dios bohéna caá á chājar: Cáacwā Diosdih weñat túut niijná, nuñúpwādh mao cáo wáhna yuhna, Dios á náah yacat pah túini í nihcap wut jī. Pánih chājna yuhna, íih caolih páantjeh yéejni jumna, Diosjéeh í jéih jumcap wut jī. 10 Nin pah ípi chājar wut jī: Nuñúpdih mao cáo wāh, jeémp, babh, íih bácahnaadh chocna, Moisés á wutatji pah Diosdih ípi weñep wut yuh jī. Obohjeéhtih, caán wutat pah chājna yuhna, í túut nuumát déedih queétdih át teo wáaccap wut jī. Pánihna, Dios jáap bohéatdih á naawát túttimah, jon játih bóo wutatboó dedé pínah nihcan caá.

11 Obohjeéhtih, jwiitdih túi chājat túut niijná, Cristeobó sacerdotewā í chah maáh yooabát jumnit, átát júuwáp wut jī. Pánih maáh jumna, jeáboó jumni Diosdih weñat muú yooabátidh át waadáp wut jī. Caán jeáboó jumni muú nin baácbóo cáacwā í chājni muú chah túini á jumna caá. 12 Cristo Dios á jumapboó cabra meépdih, jwi meépdih Diosdih wūhat túut niijná, át ub waadáp wut jī. Obohjeéhtih, biic láajeh jwiitdih wun wühna, áih meép panihnidihjeh át ub waadáp wut jī. Pánih ub waadnit, jwí yéejatdih á yohochah, jwiitboó páantjeh Diosjéeh jwí jumbipna caá. 13 Dios Moisésdih á wutatjiboó “Wunnitdih ñi chūúchah, ñih bácahdih quei pánihi á naácna caá”, át niijíp wut jī. Pánihna, íih bácah quei pánihidih chocat túut niijná, cabra meép, jwi meép,* jwiwādh í cáwatji

* 9:2 Ex 26.1-30 * 9:2 Ex 25.31-40 * 9:2 Ex 25.23-30 * 9:3 Ex 26.31-33 * 9:4 Ex 30.1-6 * 9:4 Ex 25.10-16 * 9:4 Ex 16.33 * 9:4 Nm 17.8-10 * 9:4 Ex 25.16; Dt 10.3-5 * 9:5 Ex 25.18-22 * 9:6 Nm 18.2-6 * 9:7 Lv 16.2-34 * 9:13 Lv 16.15-16 * 9:13 Nm 19.9,17-19

jõõhĩhbut* sacerdotewā queétdih ĩpĩ choj jāhanap wut jĩ. ¹⁴ Páant ĩ chājachah yuhna, queétdih át túi teo wáaccap wut jĩ. Obohjeéhtih, Cristo wunna, āih meéppoodih ā yoh wāhuchah, jwiítdih búdí ā teo wáacna caá. Caán yéejat wihcanni jumna, cruzboó wunna, Túini Espírítu páantjeh jumni ā teo wáacatjĩh, caanjéh āih bácahdih Diosdih át wūhup wut jĩ. Pānih chājna, jwĩ yéejatdih yohnit, iiguĩpna jwĩ bejat déejidih át túi ubup wut jĩ. Páant ā túi ubnit jumna, “Yéejat peéh weemdih wihcan caá”, jwĩ niĩj jéihna caá. Pānih jumna, Dios, páantjeh jumni ā náahat pahjeh chājnit jwĩ jumna caá.

Jáap naáwát

¹⁵ Moisés ā wutatjdih jepahna yuhna, ĩ yéejat peéh queétdih páantjeh ā jumuchah, cáacwā Diosjeéh ĩt jéih jumcap wut jĩ. Páant ĩ jumuchah, nin jáap naáwátidih naóhnit, “Cristoboó ā wun wūhatjĩhjih cáacwādh wājeéh wā túi jumat táutbipna caá”, Dios át niĩjip wut jĩ. Páant ā niĩjátji pah, ĩ yéejatdih yohnit, ā ñionitdih túi ubat táut niĩjná. Cristo át wun wūhup jĩ. Páant ā túi ubuchah, páantjeh ājeéh jwiít āihwā jwĩ túi jumbipna caá. Pānih jumna, āihwādh Dios ā wūhat pínahdih jwĩ bíbohbipta caá.

¹⁶⁻¹⁷ Cáac ā wunat pínah jātih, ā déewādh ā wūhat pínahdih āpĩ daác jwejna caá. Obohjeéhtih, ā buud jwúhcah, āih bií déedih ā déewā ĩ jéih ub jwuhcan caá. Á wunat pínah jātih ā daác jwejni núo dedé pínah nihcan caá. Obohjeéhtih, ā wunat túttimah, ā daacátji pahjeh āih bií déejidih ĩ ubbipna caá. ¹⁸ Páant ā wunach, caán núo dedé pínah ā nihcat pahjeh muntih, nuñúpdih ĩ maocah, Dios Moisésdih ā niĩjátjibut dedé pínah āta nihcan tagaá.

¹⁹ Dios ā wutatdih Moisésji nihāt āih cáacwādh át naóh beedānap wut jĩ. Pānih naóh péanit, cabra meépdih mahjĩh át widip wut jĩ. Túttimah, oveja yoócdih ĩ duuani, hisopo wūt jumni yĩlip biícdih nah chéonit, át taj báahanap wut jĩ. Pānih taj báahanit, Dios ā wutatdih ā daacni tólihdih, nihāt cáacwādhbut át choj jāhanap wut jĩ. ²⁰ Pānih choj jāhanit, nin pah Moisés queétdih át niĩjip wut jĩ: “Dios nin ā wutatjdih jwiítdih ā jepahat táutap jĩ, ājeéh jwĩ túi jumat pínah niĩjná. Pānihna, caán meépdih enna, ā naáwát yoobópdih ā jumatdih jwĩ jéihna caá”, át niĩjip wut jĩ.* ²¹ Túttimah, caán tólihdih cáacwādhbut ā choj jāhaat pahjeh muntih, Diosdih ĩ weñat pínah muudih, nihāt caán diitboó jumnidihbut át choj jāhanap wut jĩ.* ²² Páant tígaa, Dios ā wutat pah, meépdih yoh wūhat caá náahap, cáacwā ĩ yéejatdih ā yohat pínah niĩjná. Biquí lánajeh cáacdh quei pānihni ā

jumuchah, meépdih yoh wūhcan, mahjĩhjih chocat pínahdih Dios át wutap wut jĩ. Meép panihniĩh chocannidih, Dios cáaquih yéejatdih ā quib buudcán niit.* ²³ Pānihna, nin baácboó jumni Diosdih ĩ weñat muú, nihāt caán diitboó jumribut quei wihcanni panihni ā jumat pínah niĩjná, nuñúp meépdih yoh wūhat āpĩ náahap wut jĩ. Moiséswā caán muudih jeáboó jumni muu pānihni ĩt chājap wut jĩ. Jeáboó jumni muú Dioih muú yoobát ā jumuchah, chah túini meép panihnidih yohat caá náahap.

Cristo biic láajeh ā wun wūhat

²⁴ Nin baácdih bóo Diosdih ĩ weñat muú cáacwā ĩ chājnidih Cristo át waadáp wut jĩ. Caán muudih waadánjeh, yoobópdih jeáboó át bejep wut jĩ, Dios ā jumapboó jwiítdih wūbát táut niĩjná. ²⁵ Nin baácdih moón sacerdotewā ĩ maáta jópchi jumat pah Diosdih weñat táut niĩjná, ā jumni tólihboó nuñúp meépdih ĩpĩ ub waadáp wut jĩ. Obohjeéhtih, Cristo biic láajeh wunna, āih meép panihnidih Dios ā jumat tólih yoobátboó át ub waadáp wut jĩ. ²⁶ Cristo dawá láa waadná nihna, nin baácdih Dios ā chājat túttimah, nihāt cáacwā jwĩ yéej chājatji jĩib, dawá láa caandih wun wūhat āta náah tagaá. Obohjeéhtih, nin péeni yeó jáapna jwĩ yéejatdih yohat táut niĩjná, nin baácboó biic láajeh cáac jumnit, át wun wūhup wut jĩ. ²⁷ Nihat cáacwā biic láajeh jwĩ wunna caá. Páant jwĩ wunat túttimah, táinitdih, yeejépwādhbut Dios ā ñiobipna caá, yeejépwādh peéh chājat táut niĩjná. ²⁸ Biic láajeh jwĩ wunat pah, dawá cáacwā jwĩ yéejatdih yohat táut niĩjná, Cristobut biic láajeh át wun wūhup wut jĩ. Túttimah, ā jwúub dei jéóhbipta caá, páant muntih. Pānih jwúub dei jéóhnit, jwĩ yéejatdih yohat táut niĩjná, ā jwúub wun wūhcan niit. Obohjeéhtih, jwiít caandih wēi páinitdih ubudih ā jéóhbipta caá, páantjeh ā pehbboó Diosjeéh jwĩ jumat pínah niĩjná.*

10

Máa naáwát ā teo wáaccat

¹ Cristoih dooná túini yoobát ā jumna caá. Obohjeéhtih, Moisés ā wutatji túini pah jumna yuhna, biic yoobó nihcan caá. Caán wutatdih jepahnit, yeó jáap jumat pah, nihāt jópchina nuñúpwādh mao cáo wūhna, Diosdih ĩpĩ weñep wut yah jĩ. Obohjeéhtih, pānih chājna yuhna, cáacwā ĩ yéejatdih ĩ jéih yoh beedácan caá. ² ĩ jéih yoh beedána nihna, biic láajeh Diosdih pānih wūhnit, “Buu yéejat peéh jwiítdih ā wihcan caá”, ĩta niĩj jenah joi tágaa. Pānih jenah joiná, nuñúpwādh mao cáo wūhatdih ĩta cádah tagaá. ³ Obohjeéhtih, jópchi jumat pah

* 9:20 Ex 24.6-8; Zac 9.11; Mt 26.28

* 9:21 Lv 8.15

* 9:22 Lv 17.11

* 9:28 Is 53.12

nañúpwādhī mao cáo wāhna, cáacwā ī yéejatdih ī jéih quíib buúdcán caá. ⁴ Pánihna, jiwī meépdih, cabra meépdihjeh Diosdih jwī wūhuchah yuhna, jwī yéej chājatdih āta yoh beedácan tagaá.

Cristo ā wun wāhat

⁵ Páant yoobópdih ā jumuchah, Cristo nin baácboó ā cáac jumat pínah jātihbit nin pah Diosdih āt niijíp wut jī:

“Cáacwā nañúpwādhī mao cáo wāhna, trigo ojdhībut ī wāhatdih ma náahcan caá. Pánih náahcan, con baácboó ma cáac jumat tútuchah, ma chājni bácah meemdhī weñani pínah ā jumbipna caá.

⁶ **Cáacwā ī yéejatdih ma yohat pínah niijná, nañúpwādhī ī mao cáo wūhuchah, ma wēi encap caá.**

⁷ **Páant ma wēi encatdih jéihnit, ninboó jumna, ma náahat pah chājadhī wā bejbipna caá. Páant ma naáwátdih naóh yapani ā niij daacáp jī**, Cristo ā iipdhī āt niijíp wut jī. (*Sal 40.6-8*)

⁸ **“Cáacwā nañúpdih ī mao cáo wāhat pínah, trigo ojdhībut ī wāhat pínahdhī queétdih ma náahcap jī. Páant ī wūhuchah yuhna, ma wēi encap jī**, Cristo āt jwīih niij naáwáp wut jī. Moisés páant queétdih ā chājat tútuchah yuhna, caandih Dios āt wēi encap wut jī. ⁹ Páant niij péanit, nin pah āt jwūub niijíp wut jī: **“Meém ma náahat pah chājadhī wā bejbipna caá**”, āt niijíp wut jī. Páant ā niijichah, nin pah jwī jéihna caá: Jon jātih nañúpwādhī ī mao cáo wāhatjīdhī cádahat tútunit, bih bohéatboodih Dios naóhna āt chāpap wut jī. ¹⁰ Pánihna, Jesucristo ā iip ā náahat pah wun wāhnit, jwiit cáacwā jwī yéejatdih āt yoh wūhup wut jī. Biic láajeh wunna, āih bácahdih āt wāhup wut jī, jwiit āihwā Dios-jéeh páantjeh jwī jumat pínah niijná.

¹¹ Nihat sacerdotewā yeó jāap jumat pah Diosdih weñat muáboó teonit, nañúpwādhī iipī mao cáo wāhna caá. Obohjeéhtih, páant ī mao cáo wāhna yuhna, cáacwā ī yéejatdih ī jéih yoh beedácan caá. ¹² Obohjeéhtih, jwī yéejatjī jīb Cristoboó biic láajeh wun wāhna, jwī yéejatdih āt túi yoh beedánap wut jī. Pánih yoh beedá péanit, ā iip pebhna pūeh laab béjnit, ā jéihyepmant bóo buwámant, āt chūduup wut jī. ¹³ Caanna chūadnit, caandih enihcannitdih ā iip ā yap yohat pínahdhī ā páina caá. ¹⁴ Pánihna, biic láajeh wun wāhnit, Dioihwā ī yéejatdih āt yohop wut jī, yéejat wihcannitjeh páantjeh ī jumat pínah niijná.

¹⁵ Caán yoobópdih ā jumatdih naóhna, Dios naáwátdih naóh yapanidih Túini Espirituboó nin pah āt niij daacát tútup tajī:

¹⁶ “Nin pah Dios ā niijíp be: **‘Táttimah bóo láa nihat cáacwādhī nin pah wā niij naóhbiipna caá: “Wā wutatdih yeebdih wā náhnianachah, wēinit űi jepahbiipna caá.**

¹⁷ **űi yéej chājatdih wā jwūub náhnican niit**”, wā niijbipna caá, Dios ā niijná caá”, āt niij daacát tútup tajī. (*Jer 31.33-34*)

¹⁸ Pánihna, jwī yéej chājatdih ā yohochah, jwī yéejat jīb sacerdotewā nañúpdih ī jwūub mao cáo wāhatdih jwī náahcan caá.

űumcanjeh, Diosdih jwī jéih wūbāt

¹⁹ Wā déewā panihnitá, Jesúsboó wun wāhna, āih meépdih ā yohochah, jwiitboó űumcanjeh, Dios pebhna waadnit pah, caandih jwī jéih wūbhna caá. ²⁰ Pánihna, nin baácdhī moón sacerdotewā ī maata iipī chājatjī buú láa jwiitdih dedé pínah nihcan caá. Cristoboó jwī yéej chājatjī jīb ā wun wūhuchah, caán tólihdih jāh yañni chóodih ā yeo dei bejehchah, ^{*} jāap namá panihnidih āt chāpap wut jī, Dios ā jumupna jwī túi waadát pínah niijná. ^{*} ²¹ Pánihna, jwiitboó Dioih muu panihnit jwī jumuchah, jeáboó jumna, jwiitdih wūbh wāhni Cristo chah wēpni sacerdoté ā jumna caá. ²² Páant ā jumatdih jéihna, űumcanjeh, caandih túi jenah joiná, Dios pebhna waadnit, caandih jwī wūbāt dée caá. “Cristo weemdhī wun wāhna, wā yéejatdih ā yohochah, buu yéejat jīb weemdhī wihcan caá”, jwī niij jéihna caá. Pánih jenah joi cádahcan, mahjīh jwī chocat pah, quei wihcannit panihnit jwī jumat dée caá. ^{*} ²³ “Yeebdih wā túi űbbipna caá”, ā niijátjī pah ā chājbiipna caá. Páant ā chājat pínahdhī túi jéihnit, bitadihbut caandih jwī iipī naóhna caá. Caandih jwī túi náhnit dée caá. ²⁴ Pánih náhnit, jwījéeh jumnitdih oina, teo wáacnit, nihat biicdhī jwī túi jumat dée caá. ²⁵ Diosdih weñat tút niijná, jwī míc wáacat dée caá. Bitá ī míc wáacatdhī cádahna caá ī chāpap. Páant ī cádahachah yuhna, jwiitboó jwī cádahca boj jīih. Nin baácboó jwī Maáh ā jwūub dei jūúwát pínah bahnijeh ā judhna caá. Caandih jéihna, jwiit āihwā búdi jwī míc weña jīih.

²⁶ Yoobópdih jumni naáwátdih jwī jéihna yuhna, “Wā náahat pah wā chājbiipna caá”, jwūub niij jenah joinit, jwī yéej chājachah, Dios jwī yéejatdih ā yohcan niit. ²⁷ Páant jwī chājachah, ā tobohana caá. Nihat Diosdih enihcannitdih peéh chājnit, iiguipna ā bejat tútbiipna caá. Pánihna, caandih cádahnit, jwūub yéej chājnitdihbut biic yoobó ā peéh

* 10:11 Ex 29.38 * 10:13 Sal 110.1 * 10:20 Mt 27.51; Mr 15.38; Lc 23.45 * 10:20 Jn 14.6 * 10:22 Lv 8.30; Ez 36.25 * 10:27 Is 26.21

chājbpina caá. Páant ā peéh chājat pínah búdí úum náah jumni caá.* ²⁸ Moisés ā wutatjidih ded ā yap yohochah, judiowā ī maáta caán yap yohnidih ípī peéh chājav wut jī. Ā yéej chājachah enniitji, biíc peihcannit caandih ī naóh yacachah, ī naáwát yoobópdih ā jumatdih it jéihyep wut jī. Pánih jéihnit, jīgah encanjeh, caandih ípī mao yohop wut jī. Biíc peihcannit wihcah, chénewā caandih ī naóh yacachah, ípī peéh chājav wut jī.* ²⁹ Páant ī peéh chājav chah, Dios ā wúúhdih enihcannitboodih ā peéh chājbpina caá. Cristo wun wáhna, áih meépdih ā yoh wáhuchah, Dios jwí yéejatdih ā yohna caá. Páant ā yohat pínahdih jwúútdih āt naáwáp wut jī. Obohjeéhtih, det yéejatdih yohnit jumna yuhna, túttimah caandih yap yohna, jwáub yéej chājnit, “Jesúh meép oboh jumni ā jumna caá”, ī níj jengah joiná caá. Páant níj jengah joinit, queétdih oini Túini Espiritudih yeejép naóhna caá ī chājav. Páant ī chājachah ennit, Dios queétdih búdí ā peéh chājbpina caá.* ³⁰ “Det ī yéej chājav jīb weém caá wā peéh chājbpip. Wíh wā jumna yuhna, yeejép ī chājachah, queétdih wā peéh chājbpina caá”, āt níjíp wut jī.* “Yoobópdih tigaá Dios páant níj naóhni ā jumap”, jwí níj jéihna caá. ³¹ Pánihna, Dios chah wépnī ā jumachah, yéej chājnitdih ā peéh chājav pínah úum náah jumni caá. ³² Játih ded pah ní jumatjidih ní túi náhninaá. Túini doonádh joiná, jwíh jepahnit, dawá láa búdí yeejép yapna yuhna, Jesúsdih níit cádahcap tajī. ³³ Biquí láana cáacwā ī enechah, bita yeebdih yeejép naóhnit, yeejép it chājav tajī. Biíh láa bita Jesúhwádh yeejép ī chājachah enna, yeejép yapnitdih níit jīgah en teo wáacap tajī. ³⁴ Bitadih nemat mwúúboó ī nemechah ennit, yeebút níit jīgahap tajī. Níih bií déedih ī dúuc wáyachah yuhna, jīgahcanjeh, “Ā túina caá”, níit níjíp tajī. “Nin baácdih bóo chah túini jeáboó wā bíbohat pínah páantjeh ā jumna caá”, níj jéihna, ī dúuc wáyachah yuhna, níit weñep tajī. ³⁵ Pánihna, úumcanjeh, Diosdih níi túi jengah joi cádahca bojóo. Páant níi cádahcat jīb, yeebdih ā túi chājbpina caá. ³⁶ Yeejép yapna yuhna, Dios ā náahat pah níi chāj cádahca bojóo. Páant níi chāj cádahcah, “Wíh wádh wā pehbhoó wā túi jumat tútbpina caá”, Dios ā níjítjī pah, yeebdih ā túi chājbpina caá. ³⁷ Nin pah Dios naáwátidih naóh yapani āt níj daacáp tajī: “ Wā wahni ā juiábt pínah bahnitbitjeh ā judhna caá. ³⁸ Pánihna, wíh wā, wā náahat pah chājnit, wā wahnidih túi jengah joinit, ī túi jumbipna caá. Obohjeéhtih, caandih

ī cádahachah, queétdih wā wéi encan níit’, Dios ā níjíná caá”, āt níj daacáp tajī. (Hab 2.3-4) ³⁹ Obohjeéhtih, jwúútdih Diosdih cádahcan, iiguípnā bejnit pínah nihcan caá. Caandih túi jengah joinit jumna, páantjeh ájeéh jwí jumbipna caá.

11

Diosdih túi jengah joyát

¹ Nin pah Diosdih túi jengah joyát ā jumna caá: Diosdih túi jengah joiná, jwúútdih ā túi chājav pínahdih jwí túi jéihna caá. Ā níjítjī pahjeh ā chāj jwuhcah yuhna, “Ā níjítjī pah yoobópdih ā chājbpina caá”, jwí níj jéihna caá. Páant ā chājav pínahdih encan yuhna, “Yoobópdih páant ā chājbpina caá”, jwí níj jengah joiná caá. ² Páant ī túi jengah joyóchah ennit, Dios jon játih moondih āt túi wéi enep wut jī.

³ Diosdih túi jengah joinit, nin pah jwí jéihna caá: Dios ā naáwát wépatjīh nihatdih āt chājav tajī. Pánihna, jwí enca naáhjidih nihāt buu jwí enni pínahdih āt jígohanap wut jī.*

⁴ Abeljiboó Diosdih túi jengah joini jumna, ovejadih mao cáo wáhnit, caandih āt weñep wut jī. Obohjeéhtih, ā úud jeñé Caín ā mo-matjī quehedihjeh Diosdih āt wáhpap wut jī. Pánihna, Dios Abel ā wáhniboodih chah āt wéi enep wut jī. Pánih wéi enna, “Weemdih túi jengah joinit, Abel túini ā jumna caá”, āt níjíp wut jī. Caán ā wanat túttimah yuhna, ā túi jengah joyátjidih bohénit, ded pah jwúútdih jwí túi jengah joyát pínahdih jwí jéihna caá.*

⁵ Enochoó Diosdih túi jengah joini ā jumachah, Dios caandih āt wéi enep wut jī. Pánih wéi ennit, ā wuncat pínah níjíná, nihāt bácahjih Dios jeáboo caandih āt ub bejep wut jī. Páant ā ub bejat túttimah, cáacwā caandih it jéih bid juicáp wut jī.*

⁶ Páant ā yapatjidih jengah joinit, “Diosdih túi jengah joicán, caandih jwí jéih weñacan caá”, jwí níj jéihna caá. Ded caandih bidniboó “Dios ā jumna caá. Pánihna, caandih wā túi bidichah, weemdih ā túi chājbpina caá”, níj jengah joyát caá náahap.

⁷ Noéjiboó Diosdih túi jengah joini jumna, ded pah ā chājav pínahdih ā naáwácah, āt túi jepahap wut jī. Pánih jepahnit, ájeéh bóli, ā weh, ā weh áana yaádh bíicdih pobyitdih túi yapat túut níjíná, búdí jááj chóodih āt chājav wut jī. Pánih túi jengah joiná, nihāt bita yeejép ī chājachah enna, queétdih āt pej jumcap wut jī. Pánihna, Diosdih ā túi jengah joyóchah, “Caán túini ā jumna caá”, Dios āt níj enep wut jī.*

* 10:28 Dt 17.6; 19.15 * 10:29 Ex 24.8; He 13.20 * 10:30 Dt 32.35-36; Ro 12.19 * 11:3 Gn 1.1; Sal 33.6,9; Jn 1.3
 * 11:4 Gn 4.3-10 * 11:5 Gn 5.21-24 * 11:7 Gn 6.13-22

8 Abrahamjiboó Diosdih túi jenah joiní jumna, Dios á wáhní pínah baácboó á bejat tútutachah joinít, át jepahap wut jî. Caandih jepahnit, á jumni baácmant bejna, á jéihca naáh baácna át juibínap wut jî.* 9 Páant á juibínachah, “Nin baácdih yeebdih wá wáhibna caá”, Dios á nuijchah joinít, caán baácdih át cháwáp wut jî. Caandih, á wáúh Isaacdih, á juima Jacobdihbut “Nin baácdih yeebdih wá wáhibna caá”, Dios át niij naáwáp wut jî. Queét caán baácdih moón nihcan yuhna, Diosdih túi jenah joinít jumna, nuñup chónadih yúuh taj cáagni muunádih chájnit, caánboó ít jumup wut jî.* 10 Pánih jumna yuhna, caanjîh á jum jwuhat pínahdihjah Abraham át jéihyep wut jî. Jeáboó jumni tútchina á bejat pínahboodih wéi páina át chájap wut jî. Caán tútchi Diosboó á jenah joyát pah chájni á jumachah, buúdcán, páantjeh á jumhipna caá.*

11 Abraham behe, ájeéh bóli Sarabut beh wili, weh wihcannit ít jumup wut jî. Queét chénat pah behnit jumna yuhna, Abraham Diosdih túi jenah joiní jumna, Dios á teo wáacatjîh ít weh jumup wut jî. “Dios á nuijátji pah á chájhipna caá”, Abraham á niij jenah joyát jîib, Sara mit weh jumup wut jî. Pánihna, Abraham behe jumna yuhna, á wáúhdih át enep wut jî.* 12 Abrahamji wunni dée á jumachah yuhna, á juimená dawá ít cáac poonap wut jî. Caúwádih, óondihbut jwí jéih jenah encat pah á juimenádihbut jwí jéih jenah en buújácán caá.*

13 Queét nihát Diosdih túi jenah joinít, ít buúdup wut jî. “Yeebdih caán baácdih wá wáhibna caá”, Dios queétdih á nuijníji baácdih juibínachah, ít wunup wut jî. Caán baácdih queétjeh bíbohcan yuhna, Dios á nuijátji pah, túttimah í juimená í bíbohát pínahdih ít jéihyep wut jî. Pánih jéihnít, ít weñep wut jî. Pánihna, “Nin baácdih jibnitjeh jwí jumna caá”, ít nuijíp wut jî.* 14 Páant nuijná, bíih baácdih í bidatjidih jwí jéihna caá. 15 Pánih bidnit, í jwíh jumni baácna jwúuh bejihna nihna, ítaj jéih jwáub bej tagaá. Pánihna, “Bíih baácdih jwí bidna caá”, ni-ijná, jon játih í cádahni baácdih nuijná ít chájcap wut jî. 16 Obohjeéhtih, chah túini baácbodih bidna ít chájap wut jî. Caán í bidni baác jeáboó caá á jumup. Caánboó íih tútchi pínahdih Dios átát ámoh péanap wut jî. Pánihna, “Dios jwí Maáh caá”, í nuijáchah joinít, át tíccap wut jî.

17-18 Túttimah, Dios Abrahamdih á wáúh Isaacdih át mao cáo wúhat tútutap wut jî.

“¿Yoobópdih níit weemdíh á túi jenah joí?” nuijná, páant át wutap wut jî. Pánihna, Abraham Diosdih túi jenah joiní jumna, á nuiját pah át chájap wut jî. “Ma wáúh Isaacjîh ma juimenádih wá cáac pooabipna caá”,* Dios á nuijátjidih náhnina yuhna, Abraham caandihjah mawat tút át chájap wut jî.* 19 “Wá wáúh Isaacdih wá mao wúhuchah, Dios caandih á jéih boobipna caá”, Abraham át niij jenah joyóp wut jî. Páant á mawat tút chájachahjah, Dios caandih át cádahat tútutap wut jî. Páant á mawíhni jwáub báadhni pah caandih á enechah, á wáúh ájeéh át jwáub jumup wut jî.*

20 Pánihat túttimah, Isaacboó Diosdih túi jenah joiní jumna, á weh Jacob, Esaúdhbut “Túttimah, Dios meemdíh búdí á túi chájna naáh”, át nuijíp wut jî.*

21 Pánihat túttimah, Jacobboó, Diosdih túi jenah joiní jumna, á wunat pínah játihbit áih wáuat nahjîh too caj ñuhnit, Diosdih át weñep wut jî. Pánih wéinit, á wáúh José á weh chénat pahdih “Meemdíh Dios búdí á túi chájhipna caá”, át nuijíp wut jî.*

22 Túttimah, Joséboó, Diosdih túi jenah joiní jumna, á wunat pínah játih judiowá Egipto baácboó jumnitji í bejat pínahdih át naáwáp wut jî. Pánih naóhnt, á juimená pínah áih bácahjidih í ub bejat pínahdih át wutap wut jî.*

23 Túttimah, Moisés mánaboó Diosdih túi jenah joinít jumna, á cáac jumachah, caandih bíic peihcanni widh ít bih bíbohóp wut jî. Túinibit á jumachah ennit, caandih ít bihip wut jî.* Caán baácdih moón í maáhdih áumcanjah, judiowá í wehdih á mawat tútutachah, ít jepahcap wut jî.*

24 Túttimah, Egipto baácdih moón í maáh nuúm Moisésdih mit behanap wut jî. Páant mijeéh behna yuhna, Diosdih túi jenah joiní jumna, “Caánt mi wáúh caá”, í nuijátidih át náahcap wut jî.* 25 Caandih behanah mi déewáboó wéinit, yeejép í chájachah enna yuhna, át chájihcap wut jî. Pánih chájcan, Dioíhwá bíicdih yeejép át yapat wut jî. 26 Dios á wahní pínah Cristodih cáacwá yeejép í chájat pínah pah Moiséswádhbut Egiptodih moón yeejép ít chájap wut jî. Pánihna, nihát Egiptodih moón búdí jîib jumnidih í bíbohátidih náahcanjah, Dioíhwá bíicdih á jumát jîib bita yeejép í dehwat pínahdih át ñúwip wut jî. Túttimah, á túi chájat jîib, Dios caandih á túi chájat pínahdih jenah joí waáwána, yeejép á yapat pínahdih át ñúwip wut jî.

* 11:8 Gn 12.1-5 * 11:9 Gn 35.27 * 11:10 He 13.14 * 11:11 Gn 17.19; 18.11-14; 21.2; Ro 4.17-22 * 11:12 Gn 15.5; 22.17; 32.12 * 11:13 Gn 23.4; 1Cr 29.15; Sal 39.12 * 11:17-18 Gn 21.12 * 11:17-18 Gn 22.1-14 * 11:19 Gn 22.13 * 11:20 Gn 27.27-29,39-40 * 11:21 Gn 47.31-48.20 * 11:22 Gn 50.24-25; Ex 13.19 * 11:23 Ex 2.2 * 11:23 Ex 1.22 * 11:24 Ex 2.10-12

27 Diosdih táí jenah joiní jumna, Egipto baácđih moón í maáh ā ijichah yahna, caandih úmcanjeh, caán baácđant āt bejep wut jī. Dios jígocanni ā jumachah yahna, jígohndih ā enat pah ā wutatdih Moisés āt jepah cádahcap wut jī.* 28 Moisés caandih táí jenah joiní jumna, judiowādih Dios ā táí ubat pínahdih āt jéihyep wut jī. Pánih jéihna, Dios ā wutat pahjeh queét judiowādih íih jécnadih oveja wúuh meépjh āt nānat tútup wut jī. Páant í nānatdih ennit, Dios nihāt í jwíih túuhnitdih ā mawat túatni ángelboó judiowā í jwíih túuhnitboodih āt maocap wut jī. Caán oveja wúuhdih mao péanit, Moisés ā wutat pahjeh, í jumat yoobó ít jeémép wut jī. Caán jeémát, Pascua í niijni, bíúcdih í jwíih jeémp láa āt jumap wut jī.*

29 Túttimah, Diosdih táí jenah joinít jumna, “Muj Mac Duaní”, í niijni mejdih, mah wihcanni namádih judiowā ít chúuh bejep wut jī. Obohjeéhtih, Egiptodih moón queétdih nūun béjnit, muj ā jwúuh duuj yóh lajachah, ít chíic wan beedép wut jī.*

30 Pánihat túttimah, Diosdih táí jenah joinít jumna, judiowā Jericó tútchidih bóo búdí wáihyat júdu yehmant ít púud bejep wut jī. Siete yeó jáap pohba caán tútchidih ít púudup wut jī. Páant bóí yeó jáap í púudat túttimah, caán wáihyat júdu āt boto jéen bejep wut jī.*

31 Diosdih táí jenah joiníh jumna, Jericó tútchidih bóli deoh nah jumnih, Rahab wut jumnih, judiowā en waóhndih wēi jwááhnit, mit teo wáacap wut jī. Páant mi teo wáacatji jīb, caán tútchidih moón Diosdih yap yohnitdih maonit, judiowā caántboodih ít maocap wut jī.*

32 Bita Diosdih táí jenah joinítđih naáwíhna yahna, queét dawā í jumachah, wā jéih naóh daác beedácan caá. Gedeón,* Barac,* Sansón,* Jefté,* David,* Samuel,* Dios naáwátđih naóh yapanitbut, nihāt íih doonádih wā naáwíhna yuh caá. Obohjeéhtih, queétdih wā naóh daácan níit.

33 Diosdih táí jenah joinít jumna, biquína bíih baácđih moondih míic maona, ít yap yohop wut jī. Bitá íih cáacwádih táinijeh ít wutap wut jī. Páant Diosdih í táí jenah joyóchah, “Yeebdih wā teo wáacbična caá”, ā niijátji pah queétdih āt teo wáacap wut jī. Bitá táí jenah joinít jumna, jiwā queétdih í jeémíhchah yahna, Dios íih jacnadih āt nemep wut jī.* 34 Bitá táí jenah joinít jumna, búdí ligátboó jumna yahna, ít iigcáp wut jī.*

Bitá táí jenah joinít jumna, queétdih í mao yohíhchah yahna, ít jwei béjep wut jī. Bitá wēpcannitji jumna yahna, Diosdih táí jenah joiná, wēpépwā ít jumap wut jī. Pánih jumnit, bíih baácđant jūóhnit queétdih eníhcannit soldadowádih míic maonit, ít yap yohop wut jī. 35 Biquína yaádh Diosdih í táí jenah joyát jīb, í déewā wanah bejnitjđih Dios āt booa wúhup wut jī.*

Obohjeéhtih, bita Dioíhwā í jumat jīb, queétdih teonit, búdí yeejép ít chájap wut jī. “Diosdih ma cádahachah, jwí watbična caá”, queétdih ít niijp wut yah jī. Obohjeéhtih, páant í niijíchah yahna, jeáboó chah táini pehbóó í bejat pínahdih náahna, ít jepahcap wut jī. Páant í jepahcat jīb, queétdih yeejép í chájachah, ít wanup wut jī. 36 Bitá Diosdih táí jenah joinítđih yeejép deohnit, búdí ít puñup wut jī.* Bitadih chéonit, nemat maúboó ít nemep wut jī.* 37 Bitadih jeejīh yohnit, ít mawap wut jī.* Bitadih íih bácahdih tac yoób ít bóodop wut jī. Bitadih íibat naajīh ít mawap wut jī.* Bitá moh yéejnit jumna, oveja chóo, cabra chóodihjeh ít dawáp wut jī. Queétdih nūunnit, bita búdí yeejép í chájap wut jī. 38 Queét chah táinit jumna, nin baácđih moón yeejépwā bíúcdih jumnit pínah ít nihcap wut jī. Queét Diosdih táí jenah joinítboodih cáacwā í náahca, muú wihcapboó, jeéboobát ípí jib bejep wut jī. Pánih jīb bejnit, jeé ítboó, baácboó jumni ítboobát ípí áwap wut jī.

39 Queét nihāt caandih táí jenah joinítđih Dios búdí āt wēi enep wut jī. Pánih táí jenah joinít jumna yahna, “Yeebdih chah táini baácđih wā wáhbipna caá”, Dios ā niijní baácđih ít juibí jwahcap wut jī. 40 Páant níij naóhna, nin pah Dios níij jenah joiná āt chájap wut jī: “Queét wíhwā, túttimah jumnit wíhwábāt wā pehbna í juyúchah, queét nihāt bíúcdih táinit yoobát wā jumat tútbična caá”, āt níij jenah joyóp wut jī. Pánih jenah joiná, jātīh ā chájatji chah táini jwiítđih ā chájbična caá.

12

Jesúsdih táí jenah jóí cádahca boj jīh

1 Queét wā naóhnt dawā Diosdih táí jenah jóí cádahcannit í jumatjđih jéihnit, yéej cháj cádahnt, jwiitbut Jesúsdih jwí táí jenah jóí cádahca bojat dée caá. Nin pah caá jumat náahap: Náoni ā táí nāwíhichah yahna, chodópđih duo béjna, ā jéih wēp náocan caá. Yégueh wáupndih đanoná, ā táí jéih náocan caá. Páant ā jumat pah

* 11:27 Ex 2.15 * 11:28 Ex 12.21-30 * 11:29 Ex 14.21-31 * 11:30 Jos 6.12-21 * 11:31 Jos 2.1-21; 6.22-25
 * 11:32 Jue 6.11-8.32 * 11:32 Jue 4.6-5.31 * 11:32 Jue 13.2-16.31 * 11:32 Jue 11.1-12.7 * 11:32 1S 16.1-1R 2.11 * 11:32 1S 1.1-25.1 * 11:33 Dn 6 * 11:34 Dn 3 * 11:35 1R 17.17-24; 2R 4.25-37 * 11:36 Jer 20.2; 37.15 * 11:36 1R 22.26-27; 2Cr 18.25-26; Jer 20.2; 37.15; 38.6 * 11:37 2Cr 24.21 * 11:37 Jer 26.23

Diosdih jwí tui jephahna yuhna, jwí weñat pinahdihjeh chájna, caandih jwí tui jéihjephacacana caá. Pánihna, jwí yéej chájatdih cádahat caá náahap. Chah wép náoniboo á tui péaat pahjeh, jwiitbut Dios á náah yacat pah jwí cháj cádahca bojat dée caá. ² Jesúsdiheh jwí tui náhni jíih. Caanjéh Diosdih tui jenah joí waóhni jumna, jwiitdih tui jenah joyát túatnibut á jumna caá. Pánihna, caandih jwí tui jenah joí cádahcat pínah niijná, jwiitdih á teo wáacna caá. Cruzboó wunna yuhna, á ípdih át tui jenah joí cádahcap wut jí. Cruzboó wanat tíic náah jumni á jumachah yuhna, á íp á jumapboó á weñat pinahdih jéihna, tíiccanjeh, cruzboó át wunup wut jí. Pánihna, buu chah maáh jumna, Dios á jéihyepmant boó buwámant á cháudna caá.*

³ Jesúsdiheh enihcannit caandih búdi yeejép í chájachah yuhna, Dios á náah yacat pah át cádahcap wut jí. Páant á cádahcatjidih ní tui náhninaá, yeebdihbut yeejép í chájachah yuhna, biíc yoobó cádahcat túat niijná. ⁴ Bita yeebdih tubit yeejép chájna yuhna, í mao yohcap taga. Obohjeéhtih, Jesúsboodih ít mao yohop wut jí. Páant yeejép á yapatjidih náhninit, yeebdih yeejép í chájachah yuhna, caandih ní cádahca bojóo. ⁵ Dios yeeb á wehdih á naawátjidih ¿ní quíib buéd níit? Yeejép ní yapat pínahdih á naawátidih naóh yapani nin pah át níj daacáp tají:

“ Wáuhá, yeejép yapna yuhna, ma íjca bojóo. Páant yeejép ma yapachah, weém, ma Maáh, meemdih bohéna caá wá chájap. Pánih bohénit, wá túat nuumát túatuchah, ma joyáh bojca bojóo. Páant wá wutuchah, jíghacanjeh, ma tui jephahá.

⁶ Nihat wá oinit, “Meém wá wáuh caá”, níj ennitdih wápi bohéna caá, í yap yohcat pínah niijná. Pánihna, í yap yohochah ennit, queédih wá peéh chájipna caá’, Dios á niijná caá”, át níj daacáp tají. (Job 5.17; Pr 3.11-12)

⁷ Pánihna, yeejép yapna yuhna, Dioh namádih ní cádahca bojóo. Páant ní yapatjíh, Dios á weh ní jumachah, yeebdih bohéna caá á chájap, chah ní tui chájat pínah niijná. Det mána í wehdih í wutuchah, í jephacah, ípí peéh chájna caá, í túat nuumát pínah niijná. Páant í chájat pah, Diosbut jwiit á weh jwí jephacah, jwiitdih á peéh chájipna caá. ⁸ Ní tui chájatdih ennit, yeebdih á naóhcah nihna, á weh níta nihcan tagaá. Páant á naóhcah, mána whicannit pah níta jum tagaá. “Dios wá íp caá”, níta jéih niijcán tagaá. ⁹ Jwí mána jwiitdih ded pah í bohéatjidih ní jenah joyoó. Queét jwiitdih í peéh chájachah, queédih jwípi jephap jí. Pánih jephannit, jwí íp Dios á túat nuumát

túatuchah, chah jephah caá náahap. Pánih jephahna, páantjeh jééh jwí tui jumtipna caá. ¹⁰ Wébít jwí jum jwuhuchah, jwí mána jwiitdih peéh chájnit, “Nin pah wá chájachah, wá wáuh á tui jumtipna caá”, ípí níj jenah joyóp wut jí. Obohjeéhtih, Diosboó peéh chájna, jwiitdih teo wáacna caá á chájap, caán túini á jumat pah jwiitbut túinit jwí jumat pínah niijná. ¹¹ Dedé peéh chájatdih “Caán túina caá”, jwípi níj jenah joicán caá. Búdi jwípi jíghahna caá. Obohjeéhtih, jwíih jíghahna yuhna, túttimah caandih jwí jenah joyóchah, jwiitdih á teo wáacna caá, yéej chájcanjeh, jwí tui jumat pínah niijná.*

¹² Pánihna, búdi yeejép yapnit jumna yuhna, Dios yeebdih á bohéatdih jéihna, ní jígh cádahá. Caandih chah tui jenah joinit, úumcanjeh, ní tui weñeé.* ¹³ Pánih jumnit, Jesúsíh namádih bejnit, táinijeh ní chájáa. Páant yeejép ní yapachah yuhna, Jesúsdiheh cádahacanjeh, wépnit panihnit ní jumtipna caá. Yeeb páant ní jumachah ennit, bita Jesúsíh wá wépcannit panihnitboobát caandih chah í tui jenah joipina caá.

Dios á wutatdih jephacah, á tobohat

¹⁴ Míic júihcanjeh, nihat biícidih ní tui jumú. Pánih jumna, jwí Maáhdih tui jephannit, ní yéej chájca bojóo. Det yéej chájcanjitjeh jwí Maáhdih í enpipna caá. ¹⁵ ¡Ní tui chájca chaáh! Dios yeebdih oinit á teo wáacachah, ní tui jephahá. Jeph cádahna, ní jwáub yéej chájat pínah á tobohna caá. Caandih cádahna nihna, momatdih yeejép yilip á jáwat panihni yeebjéh níta míic yéjca tagaá. Jesúsíh namádih ní cádahachah ennit, bita áihwábut biíc yoobó íta cádah tagaá.*

¹⁶ Ní weha mána nihcannitjeh yeejép ní chájca bojóo. Diosdih náhcannitbut ní jumca bojóo. Esaúboó ded pah á jumatjidih ní tui náhninaá. Diosdih, á wáhni pinahdihbut náhcanni át jumup wut jí. Weép jeñé jumna, á íp á wanat túttimah á ípíh bií déedih bíbohni pínah át jumup wut yuh jí. Dios á ípíh á niijnájidihbut bíbohni pínah át jumup wut yuh jí. Obohjeéhtih, biíc yeó jáap búdi nuugúp wunna, biíc láa á jeemát jíibjeh á bíbohhat déejidih oboh jumni pah jenah joinit, á úudboodih át wáup wut jí. Pánih chájna, Dios á wáhat pinahdih át náahcap wut jí. Pánih náhcanni á jumat pah yeebboó ní jumca bojóo.* ¹⁷ Á úuddih áih pinahdih á wáhat túttimah, Esaú ded pah á yapatdih ní jéihna caá. Á íp caandih á wáhat pinahdih Esaú búdi át náahap wut yuh jí. Obohjeéhtih, páant á náahachah yuhna, weép jeñédih á wáhat pinahdih á úuddih wáup péanit, Esaúboodih á íp át wáhcap

* 12:2 Fil 2.6-11; He 2.9 * 12:11 Dt 8.5; 1S 7.14; 1Co 11.31-32 * 12:12 Is 35.3 * 12:15 Dt 29.18 * 12:16 Gn 25.29-34 * 12:17 Gn 27.30-40

wut jī. Caandih ā jāi wúbúchah yuhna, tétut nuumcánjeh, caandih át wúhcap wut jī.*

18 Dios Moisésjidih ā wutat tátuchah, jwí déewā judiowā Dios ā jumni jeená ĩt juibinap wut jī. Obohjeéhtih, caanná ĩ juibíat pah yeébbóo ñi juibican caá. Nin pah queéboó ĩt yapap wut jī. Dios ā jumni jeé, Sinai wút jumni jeená ĩ juibínachah, búdí iigát át jumap wut jī. Dupúát, baác méméat, búdí johlítbat át jumap wut jī. 19-20 Caanná juibínit, póojat nah, Dios ā wéheatbat búdí ā yáanachah ĩt joyóp wut jī. Páant ā wéhenachah joiná, búdí úumnit, queét ĩt joíhcap wut jī. Dios nin pah queétdih át niij wutap wut jī: “Det nin jeedih cháinittidih jeejih yoh mawat caá náahap. Nindih nuúúp ā chufúchah, caandihbut jeejih ñi yoh mawaá”, át niijíp wut jī. Páant ā niijichah joinit, tabit úum náah jumni wutat ā jumachah, “Jwíútdih ma jwáub naóhca bojó”, ĩt niijíp wut jī.* 21 Páant ā yapatdih ennit, nihat ĩ úumachah, “Búdí úumnit, méména caá wā chājap”, Moisés yuh buca át niijíp wut jī.*

22 Páant Diosjeéh ĩt jwíih jumap wut jī. Obohjeéhtih, yeébboodih pánihcana caá. Dios bícdih jumat tétut niijná, Síon wát jumni jee pánihipna ñi juibína caá. Caán jeáboó jumni, Dios báadhniih, Jerusalén tátchi caá. Yeébbát dawá ángelwá bícdih wēi naáwát tétut niijná, ĩ míc wáacapna ñi juibína caá. 23 Yeéb caán tátchidih moón pínah jumna, Dios weh jwíih juibínit bícdih ñi míc wáac juibína caá. Nihat ĩ wátnadih ā daacni núobut jeáboó ā jumna caá. Nihat cáacwádhih ñíoni ā jumapna ñi juibína caá. Bitá túi chájniti Diohwájhíh míc wáacnit yeébbát ñi jumna caá. Dios queétdih yéejat whcannit átát chājap wut jī. 24 Pánihna, Jesús pebhna ñi juibína caá. Jon Moisés ā wutatjidih jwáub tétut nuumnit, “Jesúsoó wunna, áih meépdih ā yoh wáhachah, yeébdih wā túi ubbipna caá”, Dios jwíútdih át niijíp wut jī. Abelji áih meépdih ā yohochah enna, Dios caandih maonidih át peéh chājap wut jī.* Obohjeéhtih, Jesúsboó áih meépdih ā yoh wáhachah enna, Dios jwíútdih át túi ubup wut jī. Pánihna, áih meép oboh jumni nihcana caá.

25 ¡Ñi túi chāja chaáh! Dios yeébdih ā naáwáchah, ñi túi jepahaá. Jon játih nin baáboó jumni Moisés Dios naáwátdih ā naóh yapanachah, caandih ĩ joíhcatji jib, Dios cáacwádhih át peéh chājap wut jī. Pánihna, buú jeáboó jumni Cristo jwíútdih ā naóh yapanachah jwí joíhchah, queétdih ā peéh chājat chah, jwíútbodih Dios ā peéh chājbipna caá.* 26 Moisésji jum láa Dios ā

wéhenachah, baác át méménap wut jī.* Obohjeéhtih, bíih ā naáwátdih naóh yapaniboó Dios táttimah ā niiját pínahdih nin pah át niij daacáp tají: “Nin baácdih, jeádhíbut bíic láa pohba wā cádah méméabipna caá”, Dios ā niijná caá, át niij daacáp tají. * 27 “Bíic láa pohba wā cádah méméabipna caá”, niijná, nihat ā chájnijdih ā yohat pínahdih naóhna át chājap wut jī. Obohjeéhtih, Dios ā maáh jumapboó jéih yohca naáh jumna, páantjeh ā jumbipna caá. 28 Pánihna, ā maáh jumapna bejnit pínah jumna, caandih ā yohcat pínahdih jéihnit, “Túina caá, Paá”, Diosdih jwí niij jíh. Páant niijnit, ā náahat pah caandih búdí jwí wēi jíh. 29 Dios wēpni túini yoobát jumna, jwí tuú cawát pah, det caandih jepahcannitdih ā yoh beedábipna caá.

13

Dios ā weñat pínahdih ded pah chājat

1 Bitá Jesúhwádhíh ñi míc oi cádahca bojóo.

2 Ñi jéihca naáhwádhíbut ñi túi wēi jwááá. Pánih wēi jwááahna, biquina Jesúhwá, jéihcana yuhna, ángelwádhíh ĩt wēi jwááap wut jī.*

3 Nemat muáboó jumntidih ñi jígah en teo wáacá. Yeéb jjeéh jumna nihna, ded pah ñi náahatdih jenah joinit, queétdihbut ñi túi chājáa. Bitá yeeyép ĩ yapachah ennit, yeéb bíic yoobó yapna nihna, ded pah ñi náahat pah, queétdihbut ñi túi teo wáacá.*

4 Ñi téihya chéwechah, ā túina caá. Pánih téihya chéonit, ñi míc cádahca bojóo. Ñi weha mána nihcannitjeh yeeyép ñi chājca bojóo. Pánih yeeyép chájnittidih Dios ā peéh chājbipna caá.

5 Bíi déedih tabit ñi bidca bojóo.* Nin pah Dios át niijíp wut jī: “Yeébdih cádahcanjeh, wā túi teo wáacipna caá”, át niijíp wut jī.* Páant ā niijátdih jéihnit, ñi bíbohni bíi déedihjeh wéinit, chah ñi jwáub bidca bojóo. 6 Pánihna, úumcánjeh, nin pah jwí niij jenah joiná caá: “Wá Maáh Dios weemdih teo wáacni caá. Páant ā jumatdih jéihna, cáacwá weemdih yeeyép ĩ chājat pínahdih wā úumcannit”, jwí niijná caá. (Sal 56.3-4,9-11; 118.6)

7 Yeébdih waóhnit, Dios naáwátdih bohénitjidi, ĩ túi chāj cádahcatjidihbut ñi túi náhninaá. Pánih náhninit, Diosdih ĩ túi jenah joyátji pahjeh mantih, yeébbát bíic yoobó ñi túi jenah joyóo.

8 Jesucristo páantjeh bíic yoobó jumni caá. Jon játih ded pah ā jumatji pah buubut ā jumna caá. Táttimahbut bíic yoobó ā jumbipna caá. 9 Jesúh namádhíh cádahnit,

* 12:19-20 Ex 19.12-13,16,22; 20.18-21; Dt 4.11-12; 5.22-27
* 12:26 Ex 19.18; Jue 5.5; Sal 68.7-8 * 12:26 Hag 2.6
25.35-46 * 13:5 1Ti 6.6-10 * 13:5 Dt 31.6,8; Jos 1.5; Fil 4.11-13

* 12:21 Dt 9.19 * 12:24 Gn 4.10 * 12:25 Ex 20.22
* 13:2 Gn 18.1-8; 19.1-3; Ro 12.13; 1P 4.9 * 13:3 Mt

biáboó bejcat túat niijná, dawá mách i bohéatdih ñi joicá bojoó. “Nindih ñi jeémé. Caandih ñi jeémca bojoó”, biquína i niij bohéna caá. Páant i niij bohéatdih jwí jepahachah yuhna, Diosdih chah jwí túi jenah joyát pínahdih á teo wáaccan niit. Obohjeéhtih, Diosboó jwiítidih oinit, ápf teo wáacna caá, Jesúsdi h chah jwí túi jenah joyát pínah niijná. Pánihna, á teo wáacatjñ caandih túi jenah joinit ñi jumna.

10 Jesús cruzboó á wan wúhatjidihjeh jwí túi jenah joyóchah, jwí yéejatdih Dios á yohna caá, ájeéh jwí túi jumat pínah niijná. Obohjeéhtih, sacerdotewáboó nuñáp wáidih i mao cáo wáhna yuhna, cáacwá i yéejatdih it jéih yoh beedácap wat jñ. 11 Queét sacerdotewá i maáta jópchi jumat pah nuñáp meépdih Dios á jumni tólihboó ípí ub waad béjep wat jñ, cáacwá i yéej chájatdih Dios á yohat pínah niijná. Páant i chájat táttimah, i maoniji nuñápdih cáacwá i jumap yehboó ípí cáo yoh beedánap wat jñ.* 12 Jesúsbut táttchi yehboó cruzboó wan wúhñit, áih meépdih át yohop wat jñ, jwí yéejatdih á yohochah, Dioíhwá jwí jumat pínah niijná. 13 Táttchi yehboó tíic náah jumni á wanatdih enna, judiowá i maáta caandih it eníhcap wat jñ. Pánihna, cruzboó á wan wúhatjidih jwí túi jenah jói jñh. Páant jwí jumachah enna, cáacwá jwiítidihbut i eníhcan niit. 14 Nin baácbóó páantjeh jwí jumat pínah yoobát á wiñcan caá. Obohjeéhtih, jeáboó jwí yoób jumat pínah túttchidih páina caá jwí chájap. 15 Pánihna, Jesús á teo wáacatjñ Diosdih jwí wéi naáwáchah, caandih mao cáo wúhat panihni á jumna caá. Caandih jwí túi weñat dée caá.*

16 Ñijeéh jumnitdih túi chájnit, ñi teo wáacá. Páant ñi chájat pínahdih ñi túi náhninaá. Pánih chájna, Diosdih cáo wúhat panihnidih wúhñit, caandih túi wéina caá ñi chájap. Páant ñi chájachah ennit, Dios á túi wéibipna caá.

17 Yeebdih waóhñitdih túi jepahna, i watat pah wéinit ñi chájaa. Dios queétdih bohéat túatnit, yeebdih á túi en dawát túatup tagaa, caandih ñi yap yohcat pínah niijná. Pánih watnit i jumachah, yeebdih ded pah i en dawátjidih Diosdih naáwát á náahbipna caá. Pánihna, queétdih ñi túi jepahachah ennit, i túi wéibipna caá. Obohjeéhtih, ñi jepahcah ennit, búdí ita jñgah tagaa. Pánih jepahcan, ñita túi jumcan tagaa.

18 Jwiítidih ñi wúbh cáadahca bojoó, Diosdih páantjeh jwí túi jepahat pínah niijná. Yeó jáap jumat pah túi chájihna, “Yeejépdih chájna caá wá chájap”, jwí niij jenah joicán caá. 19 Weemdi hbut búdí ñi wúbú, ñi peb-

hna waícanjeh Dios weemdi h á jwúub wahat pínah niijná.

Queétdih á pée wúbát

20 Jwí Maáh Jesús jwí yéejat jñib wan wúhñit, áih meépdih át yohop wat jñ. Páant á chájachah, “Ñi yéejatdih wá yohbipna caá, páantjeh wájeéh ñi túi jumat pínah niijná”, Dios jwiítidih át niij naáwáp wat jñ.* Páant niijni jwí Maáh Jesúsdi h át jwúub boonap wat jñ. Pánihna, Jesúsboó jwiítidih túi ubni, chah wépní, ovejawáidih en daoní panihni jumna, jwiit áih ovejawá panihnitdih á túi en daoná caá.* 21 Dios caandih booniji jumna, yeebdih á túi teo wáaca naáh, á weñat pínahdihjeh ñi chájat pínah niijná. Pánih teo wáacnit, jwiit nihadidih á túi túat nuumú naáh, á náahat pah jwí jumat pínah niijná. Jesucristodih yeó jáap jumat pah búdí jwí wéi jñh. Páant túi á jumna h.

Á pée túyat túat

22 Wá déewa panihñitá, yeebdih nin wá daacátji búdí pohba nihcan caá. Pánihna, niñjñh yeebdih wá naóh bohéatdih iñcanjeh, ñi túi joyoó. Pánih bohéna, yeebdih weñat túat niijná, páant wá daacáp be.

23 Nindihbut yeebdih wá jéihyana caá: Jwí úud panihni Timoteo nemat muáboó jumnijidih it bacanap wat be. Waícanjeh niñjñh á joyúchah, yeebdih enedih bejna, caandihbut wá namah bejbipna caá.

24 Ñi maáta, nihát bita caanjñh jumnit Jesúíhwábut i túyu naáh. Nin Italia baácdih moón Jesúíhwá yeebdih i túyat túatna caá.

25 Weembát yeéb nihadidih wá túyat túatna caá. Dios yeebdih búdí oinit, á teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tiguaá wá naáwát.

* 13:11 Lv 16.27 * 13:15 Lv 7.12; Sal 50.14,23; Os 14.2 15.4-5; Jn 10.1-16

* 13:20 Ex 24.8; He 10.29 * 13:20 Is 40.11; Ez 34; Lc

SANTIAGO

Queédih á túyat tútat

¹ Weém, Santiago, * jwí íp Dios, jwí Maáh Jesucristodihbat teo wáhní wá jumna caá. Yeéb wá déewá, doce jwí nuowá í juimená poómpdih moón, Jesúihwá biih baácnaboó jumnitdih * túyat tútatnit, nin nuódih wá daác wahna caá.

Dios jwiítidih á jéihyaat

² Wá déewáá, dawá láa yeejép yapna yuhna, ní tui wéi jenah joyoó. ³ Pánih yeejép yapna, yooópdih Jesúsdiñ jepahnit jumna, chah tui jenah joinit, caandíh ní cádahcan níit. Chah ní tui jenah joyát pínahdih jéihnit, ní weñeé. ⁴ Jesúsdiñ cádahcan, tui jenah joinit jumát túat níijná, bíic yooó tui chájni ní jumáú.

⁵ “¿Ded pah wá chájni?” níj jéihíni Diosdih á wúbú naáh. Páant á wúbúchah, Dios caandíh á jéihyabipna caá. Caán nihát caandíh wúbhnitdih jüihcanjeh, búdí ápi teo wáacna caá, í jéihyah pínah níijná.* ⁶ Pánih wúbhna, Diosdih tui jenah joinit, á wúbú naáh. “Wá wúbúchah yuhna, Dios weemdíh áta teo wáacna tagáá”, níj jenah joinit á jumca bojo naáh. Páant níj jenah joiniboó johlit dedboó á johochah, búdí muj nolihat ápi túat nuómát pah á jumna caá. Páant níj jenah joinit, yeó jáap jumát pah bíic yooó ápi chájcan caá. Diosdih tui jenah joinit nihcan caá.* ⁷⁻⁸ Búú nindih jenah joiná yuhna, cheibit máchah á jenah joibípna caá. Páant tui jenah joicán á wúbúchah, jwí Maáh caandíh á jepahcan níit.

⁹ Ded Jesúsdiñ oboh jumnijidih Diosboó maáh panihni á waadáipna caá. Páant á chájat pínahdih jéihnit, á weñe naáh.* ¹⁰ Ded Jesúsdiñ dawá bíi dée bíbohndih bita í déuc wáyachah yuhna, á weñe naáh. Cháa á moopát pah tigaá caán bíi dée á buudáh bejbipna caá. Pánih jéihnit, caanbút á weñe naáh. ¹¹ Yeó aab jüóhna, túbit á cháhachah, cháa díib téh bejnit, á yúugna caá. Páant á yúuguchah, á tui jíghat á beedná caá. Pánihat pah búdí bíi déedih wéimibat áih bíi dée bíicdih á buudbípna caá.*

Yeejép chájat jenah joyátidih jepahcat

¹² Ded yeejép yapna yuhna, Jesúsdiñ cádahcanni tui wéini á jumbipna caá. Páant á cádahcatji jíib, páantjeh jeáboó Dios ájeéh jumát tútatnit, caandíh á tui chájbipna caá. “Weemdíh tui oinitdih wájeéh wá tui jumát túatbipna caá”, á níjájti pah á chájbipna caá. ¹³ Yeejép chájat jenah joyát á júúwúchah,

“Dios caá weemdíh páant á chájat tútat”, ní níj jenah joicá bojoó. Dios yeejép chájat jenah joicán, cáacwádhbat páant á jenah joyát tútatcan caá. ¹⁴ Obohjeéhtih, cáacwájuh túbit yeejép í nínahat pah ípi jenah joiná caá. ¹⁵ Pánih jenah joinit, yeejép ípi chájna caá. Páant í chájatji jíib Dios queédih iiguípna á bejat túatbipna caá.

¹⁶ Wá déewá, wá oinitá, “Dios weemdíh á wutuchah, yeejép wá chájat jí”, ní níj jenah joicá bojoó. Páant jenah joyát yooópdih nihcan caá. ¹⁷ Jwí íp Dios jeáboó jumni jwiítidih teo wáacat túat níijná, táinidihjeh bitadih á wáhat túatna caá. Caanjeh tigaá yeó, widh, cáiwádhbat chájni. Pánihna, í jíghat á túat nuómáchah yuhna, Diosboó páantjeh bíic yooó á jumna caá.* ¹⁸ Á náahat pah áih táini doonádh jwí jepahachah, á weh jwí jumát pínah níijná, jwiítidih jáap cáac jumnit panihnit át jumát túatjip taga. Pánih jumnit, nihát á chájni cátiñ jwiítidih á tui wúchah, á jwíih túat nuómnit jwí jumna caá.*

Diosdih yooópdih jepahcat

¹⁹ Wá déewá, wá oinitá, Dios naawátidih ní tui wéi joyoó. Pánih caandíh tui joinit, tui jenah joicánnit í wéheat pah wéhecan, waicanjeh újnit ní jumca bojoó. ²⁰ Det újnit Dios á náahat pah í tui chájcan caá. ²¹ Nihat ní yeéj chájatdih, yeejép ní en nínahatdihbat ní cádahá. Pánih cádahnit, Dios naawátidih í bohénachah, tui wéi jepahnit ní jumáú. Páant í bohéatdih ní joyóchah, iiguípna bejnit déejidih tui ubnit, Dios yeebdíh á túat nuóm péabipna caá.

²² Á naawátidih joiná yuhna, jepahcan, ní míc yeena caá. “Wá jepahcah, á táimi nacaá”, níj jenah joiná, yeeatdih jenah joiná caá ní chájap. Pánihna, á naawátidih tui joinit, á bohéat pah ní chájaá. ²³ Ded caán naawátidih joiná yuhna, jepahcanniboó nin pah chájni á jumna caá: Áih móotdih quenalihíh á míc enna caá. ²⁴ Pánih míc en péa bejnit, ded pah á jíghatdih waicanjeh á quíib buudná caá. ²⁵ Obohjeéhtih, bíihboó á enatjidih á quíib buudcát pah Dios naawátidih joiná, tui náhninit, jepahna, chéoni panihni nihcan, tui chájna, búdí á wéibipna caá. Pánihna, caán bohéatdih jepah cádahcannidih wéi ennit, Dios á tui teo wáacbipna caá.

²⁶ Ded jenah joicánjeh wéheni jumna, yooópdih Diosdih á wéican caá. “Diosdih wá tui wéina caá”, níj jenah joiná yuhna, yeeatdih á jenah joiná caá. Pánih jenah joiná, Diosdih á wéi naawát dedé pínah nihcan caá. ²⁷ Dios jwí íp á náahat pah caandíh jwí weñat túat níijná, nin pah caá

* 1:1 Mt 13.55; Mr 6.3; Hch 15.13; Gá 1.19

* 1:1 1P 1.1

* 1:5 1R 3.7-12; Pr 1.1-9.18; Stg 3.13-17

* 1:6 Mt

7.7-11; Jn 16.23-24

* 1:9 Jer 9.24

* 1:11 Is 40.6-7

* 1:17 Nm 23.19; Mal 3.6

* 1:18 1P 1.23

jwiítidh chājat náahap: Mána wihcannitdih, éemp wannitdihbut yeejép ĩ yapachah enna, queétdih teo wáacat caá náahap. Diosdih náahcannit yeejép ĩ chājat pah jwiítidh chājcat caá náahap.

2

Cāacwādh biíc yoobó túi chājat

¹ Wā déewāá, jwí Maáh chah túini Jesu-cristodih jepahnit jumna, cāacwādh biíc yoobó túi chājat caá náahap. ²⁻³ Orojĭh ĩ chājniji téihya yacat júduna, bádí jĭib jumni yéguehdihbut duoní yeéb Jesúhwa ĩ níc wáacapna ā waád jwibínachah enna, caandĭh ĩta wēi jwāáh tagaá. “Nin túyupboó ma chūúdá”, ĩta niĭj tagaá. Páant niĭjná yuhna, caanná yeejép yégueh duoní moh yéejni ā waád jwibínachah enna, caánboodĭh ĩta wēi jwāáhcan tagaá. “Con buwáboó ma ĩhuhú. Baácdihjeh ma chūúdá”, caandĭh ĩta niĭj tagaá. ⁴ Pánih chājna, cāacwādh yeejép jehnah joinít, túi jĭgohnitdihjeh ĩta wēi en tagaá. Obohjeéhtih moh yéejnitdih ĩta wēi encan tagaá. Páant niĭj jehnah joyát ā táican caá.

⁵ Wā déewā, wā oinitá, weemdĭh ĩni joyoó. Dawá moh yéejnitdih Diosdih túi jehnah joinít, ā maáh jumapboó jumnit pínah niĭjná, Dios át ĩwĭp wut jĭ. “Wājeéh páantjeh ĩni jumbipna caá”, Dios caandĭh oinitdih át niĭjĭp wut jĭ. ⁶ Obohjeéhtih, queétdih ā ĩwĭchah yuhna, yeéboó queétdih ĩpĭ tĭicana caá. Pánih queétdih tĭican, dawá bií dée bíbohntidihjeh ĩni wēi enna caá. Nindih ĩni túi náhninaá: Dawá bií dée bíbohntiboo yeebdĭh yeejép ĩpĭ chājna caá. Queétdjeh yeebdĭh naóh yacat túut niĭjná, cāacwādh peéh chājat túutnit pebhna ĩpĭ teo wái bejna caá. ⁷ Queétdjeh Cristodih yeejép ĩpĭ wéhena caá. Obohjeéhtih, yeéboó “Jwiít Cristoihwa caá”, niĭjnit jumna yuhna, caandĭh yeejép wéhenitboodĭh ĩni wēi enna caá. Páant ĩni chājat ā táican caá.

⁸ Dios naáwátidh daácniboó nin chah wēpni wutatdih ā daacátjidih ĩni túi náhninaá: “Meemjéh ma níc oyat pah, bitadidhbut biíc yoobó ma oyoó”, át niĭj daacáp tajĭ.* Caán wutatdih jepahna, niĭj túi chājna caá. ⁹ Obohjeéhtih, maáta panihntidih túi wēi enna yuhna, moh yéejnitboodĭh enah bojnit, teo wáaccan, yeejép chājna caá ĩni chājap. Pánih chājna, Dios ā wutatdih ĩni yap yohna caá. ¹⁰ Ded Dios ā wutatdih jepahna yuhna, biíc wutatbitdihjeh yap yohna, nihatdih ā yap yohna caá. Páant ā yap yohochah, caandĭh peéh chājat ā jumbipna caá. ¹¹ “Nĭ weha mána nihcannitjĭh yeejép ĩni chājna bojoó”, Diosjeh át niĭj wutap wut jĭ.* Caanjéh muntih, “Cāacwādh mao yohca bojoó”, át niĭjĭp wut jĭ.* Pánihna, det ĩ weha mána

nihcannitjĭh yeejép chājcan yuhna, cāacdh mao yohna, Dios ā wutatdih yap yohnit ĩ jumna caá. ¹² Cristo jwiítidh bádí oina, jwí túi jumat pínah niĭjná, bitadidh ā oyat túutna caá. Páant ā wutatdih jepahntidih, jepahcannitdihbut ĩonit, ded pah ĩ chājatjĭ jĭibdih ā naóhbipna caá. Páant ā jumachah, ā wutat pah jwí túi chājat dée caá. Á náahat pahbut jwí wéhe jĭih. ¹³ Bitadidh jwí jĭgah encah, Dios cāacwādh ā ĩno láa jwiítidhbut jĭgah encanjeh, ā peéh chājibipna caá. Obohjeéhtih, bitadidh jwí jĭgah enechah, jwiítidhbut jĭgah ennit, ā peéh chājcan niit.

Jesúsdih túi jehnah joinít, bitadidh teo wáacat

¹⁴ Wā déewāá, nindih ĩni túi joyoó: “Weém Cristodih wā túi jehnah joiná caá”, ded niĭjná yuhna, bitadidh ā túi teo wáaccan, ā niĭjátjĭ dedé pínah nihcan caá. Páant ā niĭjĭchah yuhna, Dios caandĭh ā túi ubcan niit. ¹⁵⁻¹⁶ Ded Jesúh, Jesúh wili ĩ jeémát pínah wihcah ennit, yeejép yéguehdihjeh ĩ duwáchah ennit, jwiít Jesúhwa queétdih túi teo wáacat caá náahap. “Túini yégueh duonit, túini jeémátidh jeémpnit, ĩni túi jumáá”, niĭjná yuhna, ĩ náahatdih ĩni wúhcah, ĩni niĭját dedé pínah nihcan caá. ¹⁷ Pánihna, “Cristodih wā túi jehnah joiná caá”, niĭjná yuhna, ĩni túi chājcah, Cristodih ĩni jehnah joyát dedé pínah nihcan caá.

¹⁸ Nĭjeéh jumni nin wā bohéatdih joíhcani nin pah áta niĭj tagaá: “Weém wāpĭ túi chājna caá. Meémboó bitadidh teo wáaccan yuhna, ‘Cristodih wā túi jehnah joiná caá’, mapĭ niĭjná caá. Jwiít chénat pahdih Dios ā túi ubbipna caá”, áta niĭj tagaá. Obohjeéhtih, Cristodih túi jehnah joiníboó bitadidh ā túi chājachah, caandĭh túi jehnah joiní ā jumatdih cāacwā ĩ jéihbipna caá. ¹⁹ “Dios biícjeh caá”, ĩni niĭj jehnah joiná caá. Páant ĩni niĭj jehnah joyóchah, ā táina caá. Obohjeéhtih, páant ĩni niĭj jehnah joiná yuhna, Diosdih ĩni jepahcah, caandĭh ĩni jéihyat dedé pínah nihcan caá. Nemépwābut ĩni jehnah joyát pahjeh mun tigaá ĩ jehnah joyóp. Pánih jehnah joinít, Dios biícjeh ā jumatdih jéihna, ā wēpatdih umnit, queétdih ĩ méména caá. ²⁰ “Cristodih túi jehnah joiní wā jumna caá”, ded niĭj jehnah joiná yuhna, bitadidh teo wáaccan, yoobópdih ā túi jehnah joicán caá. Pánihna, Cristodih jepahna yuhna, bitadidh teo wáaccanniboó yoobópdih ā jepahcan caá. ²¹ Caán yoobópdih ā jumatdih ĩni jéihyat pínah niĭjná, jwí nwo Abraham ded pah ā chājatjidih wā naóhbipna caá. Caán ā wūh Isaac wut jumnidih Diosdih át mao cáo wūhĭp wut yuh jĭ. Pánihna, jee dáhnajĭh ā cáag aabáni poómpjĭh ā cáagni tuujĭh caandĭh át chéó cáagap wut jĭ. Pánih chéó cáagna, Dios ā niĭjátjĭ pahjeh caandĭh wēinit, ā wūhúdh

* 2:8 Lv 19:18 * 2:11 Ex 20:14; Dt 5:18 * 2:11 Ex 20:13; Dt 5:17 * 2:21 Gn 22:1-4

mawat taut ātih chājap wat yah jī. Páant ā jephachah ennit, “Yoobópdih túini caá”, Dios caandih āt niij enep wat jī.* ²² Páant ā niijátjidih náhninit, nindih ŋi jenah joyoó: Abraham Diosdih túi jenah joini jumna, ā wutatdih āt jephah wat jī. Pánih jephahna, Diosdih ā túi jenah joyátdih āt jéutap wat jī. ²³ Dios naáwátdih naóh yapani ā niij daacátji pahjeh āt yapap wat jī. “Abraham Diosdih túi jenah joinit, āt jephah wat jī. Páant ā jephachah enna, ‘Caán túini caá’, Dios caandih āt niij enep wat jī”, āt niij daacáp taji.* Páant ā niij enatdih jéihna, “Abraham Dios ā chéen caá”, cāacwā caandih it niijjap wat jī.*

²⁴ Pánihna, ded pah Abraham ā yapatjidih jenah joinit, nindih ŋi jéihbipna caá: “Diosdih wā túi jenah joiná caá”, niijná yahna, caandih ā jephachah enna, “Caán túini caá”, Dios caandih ā niij encan caá. Obohjeéhtih, Diosdih túi jenah joinit, ā túi chājatdih enna, “Caán túini caá”, caánboodih Dios ā niij enna caá. ²⁵ Páant tigaá Rahab wāt jumnih deoh nah jumnihjidihbut “Caánt túinih caá”, Dios āt niij enep wat jī. Josué ā wah bonitji miih tátchina ī jwibinachah, queétdih jwááhnit, “Wiih meúboó ŋi ŋo jwahép”, mit niijjap wat jī. Cheibit Josuéwā ī jumna queéti ī jwáub bejehah, biih namáboó mit jéutap wat jī, “Queétdih enihcannit maoná”, niijná. Páant queétdih mi teo wáacatdih enna, “Caánt túinih caá”, Dios āt niij enep wat jī.* ²⁶ Jwiih bácahdih caolih ā wihechah, jwíta báadhcan tagaá. Pánihna, caolih ā wihechah, jwiih bácahboó dedé pínah āta nihcan tagaá. Pánihat pah “Diosdih wā túi jenah joiná caá”, niijná yahna, bitadih teo wáaccan, yoobópdih caandih jwí túi jenah joicán caá. Pánihna, jwí teo wáaccan, caandih jwí túi jenah joyát dedé pínah nihcan caá. Caolih wihecani bácah pah ā jumna caá.

3

Ded pah caá jwí wéheat

¹ Wā déewāá, ded Dios naáwátdih cāacwādh bohéna, caán ā bohéatdih caanjéhubt ā túi jephah naáh. Pánih bohéna yahna, ā túi chājatdih enna, caánboodih Dios chah ā peéh chājat pínahdih ŋi jéihna caá. Pánihna, ŋijeéh jumnit Dios ā ŋionitjeh ī bohéna naáh. ² Dawá láa nihet jwíit cāacwā yeejép jwípi chājna caá. Ded yeejép niijihat ā jéuwáchah yahna, niijcán, túi yoobópdih jumna, yeejép chājihatdihbut āta jéih yap yoh tagaá. ³ Nin pah ā jumna caá: Caballoh jaccdh itah naabitdih yacnit, áih yapatnaobó tópnadhi jwípi chéona caá. Caandih páuh laáb cháudnit, caan tópnadhi wáinit, ded

jwí bejihpiboó caballdih jwí jéih bejat tautna caá. Baini naabit ā jumachah yahna, caandih jwí wáyachah, caballo jwíitdih ā túi jephahna caá. ⁴ Nin pahbat ā jumna caá: Búdi jāáj chóo ā jumachah yahna, caán chóodih íoh tewat naáboó bainjeh ā jumna caá. Pánihna, búdi johlit ā ub joh bojochah yahna, caandih íoh teoniboó caán baini naajthjeh ded ā bejihpiboó ā jéih íoh teo bejna caá. ⁵ Pánihat pah tigaá jwíih nuéc baini ā jumachah yahna, caanjih niijná, bitadih búdi jwí yéejana caá. Nin pahbat ā jumna caá: Baini tau cút jumna yahna, iig náhna, dawá máa nahnadhi ā iigná caá. Pánihat pah jwíih nuécjih niijná, búdi yeejép jwí jéih chājna caá. ⁶ Pánihna, jwíih nuéc tau cút panihni ā jumna caá. Jwíih nuécjih niijná, jwí jéih nuéc yéejana caá. Tau cút búdi ā iigát pah yeejép pohba jwí chājna caá. Pánih yeejép niijná, nemépwā ī wutat pah jwí chājna caá.* ⁷ Nihat jiadhi moón nuéhpwā, jijnit, maiwā, dóbohwa, queejwádhbut cāacwā ī wutap wat jī. ⁸ Obohjeéhtih, jwíih nuécjih yeejép niijná, jwí jéih cádahat tautcan caá. Maiboó cácdih chāáca, ā yéejat pah jwíitbut jwíih nuécjih yeejép niijná, bitadih búdi jwí yéejana caá. ⁹ Jwíih nuécjih Diosdih wéi naóhna yahna, caán ā jumat pah jwíit cāacwādh ā chājnit jumna yahna, yeejép pohba bitadhi jwí niijná caá.* ¹⁰ Pánihna, caan jácmanthjeh wéi naáwát, yeejép niijátbut ā bacna caá. Wā déewāá, páant jwí niijichah, ā táican caá. ¹¹ Biíc meo waócáhmantjeh túini mah, núumni mah biícdh ápi nooj báccan caá. ¹² Wā déewāá, higuera nah olivo tíbnadhi ápi quehcan caá. Iguíh nahboó higeradhi ápi quehcan caá. Meo waócáhmant núumni mah ā nooj báccachah, túini mah ā nooj báccan níit. Pánihat pah jwíitdih túini naáwát, yeejép niijátidihbut niijcát caá náahap.*

Túi jenah joyát

¹³ ŋijeéh jumnit biquína túi jenah joinit ī jum níit? Pánih jumíhna, “Bíta chah wā jéihna caá”, ī niij jenah joicá bojo naáh. Páant niij jenah joicánjeh, táinijeh jumnit, ī túi chājna naáh. Páant ī chājachah enna, “Queéboó túi jenah joinit yooát ī jumna caá”, ŋi niij jéihbipna caá. ¹⁴ Obohjeéhtih, det bíi déedih búdi en ŋinahna, ī wéfat pínahdihjeh jenah joiná yahna, “Weéboó túi jéihni wā jumna caá”, ī niijcá bojo naáh. Páant niijnit, túbít yeenit ī jumna caá. ¹⁵ Páant jenah joinit, Diosdih náhcannit ī jenah joyát pah, jenah joiná caá ī chājap. Páant Dios queétdih ā jenah joyát tautcan caá. Nemépwā caá páant ī jenah joyát tautap. ¹⁶ Bitadhi jepchá túbít, queétdih teo wáaquihcan, búdi

* 2:23 Gn 15.6

* 2:23 2Cr 20.7; Is 41.8

* 2:25 Jos 2.1-21

* 3:6 Pr 16.27

* 3:9 Gn 1.26

* 3:12 Pr 18.21

míc jühñatbut ã jamna caá. Pánih míc jühñit jamna, búdí yeejépdihbut í chájna caá. ¹⁷ Obohjeéhtih, caandíh jéihnitdih Dios ã túi jenah joyát túatna caá. Páant ã jenah joyát túatuchah, ípí túi chájna caá. Pánih túi chájna, míc jühñcan, bitadíh yap yohcan, íjééh túi bíicdih jamnit, queét nihatdih bíic yoobó oinit, bitadíh í jgah en teo wáacna caá. Pánih chájna, yeecanjeh, ípí túi jamna caá.* ¹⁸ Pánih míc jühñcan, “Túinijeh ñi jamuu”, bitadíhbut ípí níj náohna caá.

4

Nin baácdih bóodih bidcat

¹ ¿Dépanih tigaá míc jühñit, ñi míc mao? Túi chájíhna yuhna, yeejép ñi jenah joyát pah chájna, ñi míc maona caá. ² “Caandíh búdí wá náahna caá”, níj en ñinahna yuhna, ñi jéih bíbohcan caá. Pánih náahna, caandíh bíbohñidih jühñit, míc maonit, ñi mao yohna caá. Obohjeéhtih, Diosboodíh úbhcan, ñi náahatdih ñi bíbohcan caá. ³ Úbhna yuhna, ñi weñat pínahdíhjih ípí úbhna caá. Páant ñi úbhchah, Dios yeebdíh ã jepahcan caá. ⁴ Diosdíh jéihcannit í náahat pah yeebbút náahna, Diosdíh eníhcannit ñi jamna caá. ¿Caandíh ñi jéihcan níit? Pánihna, queét ded pah í chájatdih wéi enna, bíic yoobó chájnit, Diosdíh náahcannit ñi jamna caá.* ⁵ Dios naáwátidih daácniji nin pah ãt níj daacáp tají: “Dios jwíjééh ã jumat túatni Túini Espíritu jwiítidih búdí oinit, jwí yéej chájíhchah, tabít ã jgahna caá”, ãt níj daacáp tají. Páant ã níj daacátji oboh jamni nihcan, yoobópdih tigaá ã jamup.* ⁶ Pánih oina, Dios jwiítidih búdí ã teo wáacna caá, caandíh jwí túi jepahat pínah níjná. Nindihbut Dios naáwátidih bíih daácní ãt níj daacáp tají: “ ‘Weém báach bitadíh chah wá jéihna caá’, níjníndih Dios ã eníhcan caá. Obohjeéhtih, ‘Weém oboh jamni caá’, níjnínbóodíh Dios búdí oinit, ã teo wáacna caá”, ãt níj daacáp tají.* ⁷ Pánihna, Diosdíh túi jepahnit ñi jamuu. Caandíh jepahnit, nemép ã yéej chájat túatuchah yuhna, caánboodíh ñi yap yohoó. Páant ñi yap yohatdih enna, ã jweibípna caá. ⁸ Diosdíh búdí bidnit, ájééh túi bíicdih ñi jamuu. Páant ñi jamuchah, caánbút ñijeéh jamnit, yeebdíh búdí ã teo wáacbípnna caá. Yéej chájíhatdih jenah jói cádahnit, ñi jwúb chájca bojó. Pánih cádahnit, túinibóodíhjih jenah jóinít, ñi túi chájaá. ⁹ Ñi yéej chájatdih búdí jgahnit, ñi juñuu. Yeejép ñi wéi chájatjidih cádahnit, caandíh túicnit ñi jamuu. ¹⁰ “Yéej chájni, oboh jamni wá jamna caá”, Diosdíh ñi níj. Páant ñi níjíchah, caánboó ñi yéejatdih yohnit, nin baácbóo ñi jam jwahuchah, ã

túí teo wáacbípnna caá. Túttimah, ã pebhna ñi jwíbnachah, yeebdíh maáta ã waadábipna caá.*

Bitá Jesúhwádh yeejép níjcat

¹¹ Wá déewáa, yeejép doonádh yeéb mícjeh ñi níjca bojó. “Caán táicanni caá”, níjná, “Caandíh peéh chájat caá náahap”, níjná caá ñi chájap. Páant níjnít, “Jwí míc oyat pínahdih Cristo ã watat ã táican caá”, ñi níjná caá. Páant níjná, caandíh jepahcan, “Túí chájat pínahdih weemjéh caá wá jéih níwip”, níjná caá ñi chájap. Páant níjnít, yeebhéh míc watna caá ñi chájap. ¹² Obohjeéhtih, Diosjeh cáacwádh wutni, queétdih níoni ã jamna caá. Cáacwá iiguípna bejnit déejidih caanjéh ã jéih túi ubna caá. Caanjéh queétdih iiguípna ã jéih bejat túatna caá. Pánihna, “Caán yeejép caá”, jwiitboó cáacwádh jwí jéih níjcaán caá.

Cheibit ded pah ã yapat pínahdih jwíjéihcat

¹³ Buu, nindihbut ñi túi joyoó: Nin pah biquína ñi níj jenah jóiná yuh caá: “Buu, cheibit bíih tútchina jibidíh wá bejbipna caá. Caanná jwíbnit, bíic jópchi jam, bíi déedih jíb chájnit, búdí dinerodíh wá bíbohípna caá”, ñi níj jenah jóiná yuh caá. ¹⁴ Obohjeéhtih, cheibit ded pah ñi yapat pínahdih ñi jéihcan caá. Tuu jeí maátcanjeh jamnit, bíicmantjeh ã buadáh bejna caá. Pánihat pah jwiitbut maátcanjeh jam jwahñit, jwí buadbípna caá.* ¹⁵ Obohjeéhtih, “Dios ã náahachah, páantjeh báadh jwahñit, nin pah wá chájípna caá”, níj jenah joyát caá náahap. ¹⁶ Pánihna, “Weemjéh túi jéihni jamna, nin pah wá chájípna caá”, ñi níj jenah joyát yeejép caá. Diosdíh ñi túi jenah jóicán caá. ¹⁷ Ded ã túi chájat pínahdih jéihna yuhna, caandíh chájcan, ã yéej chájna caá.

5

Dawá bíi dée bíbohñitdih ã wèp naáwát

¹ Yeéb dawá bíi dée bíbohñitboó weemdh ñi túi joyoó. Buu nihát ñi náahatdih ñi bíbohna yuhna, túttimah búdí moh yéejnit ñi jumbipna caá. Páant yeejép ñi yapat pínahdih jéihnit, búdí ñi ñaac juñuu. ² Níih bíi dée ã moóp beedáh bejbipna caá. Níih yéeguehdih jóoh macwá í jeémp beedábipna caá. ³ Búdí oro, platadíhbut ñi ámohochah yuhna, moópni jamna, dedé pínah nihcan níit. Yeéb dinerodíh oinit, búdí ñi ámohochah, Dios ã enna caá. Páant ã enechah, dinerodíh yeéb ñi oyatji jíb, péeni yeó jápdih yeejép ñi yapbipna caá. Iiguípboó jamnit, búdí ñi moh yéejbipna caá.* ⁴ Yeebdíh teo wáñitdih yeenit, í tewat júbdih yoobópdih ñi jíb chájap be.

* 3:17 Pr 1.1-9.18; Stg 1.5 * 4:4 Is 1.21; Jer 3.6-10; Os 2.2; Mt 6.24; Lc 16.13 * 4:5 Ex 20.5; Dt 4.24; Zac 8.2 * 4:6 Pr 3.34; 1P 5.5 * 4:10 Mt 23.12; 1P 5.6 * 4:14 Pr 27.1 * 5:3 Mt 6.19

Pánih jíb chājcan, ñih dinerodih páantjeh ma bíbohohchah, Dios ā enna caá. Yeebdíh teo wáhnitboó í tewat jíibdih náahna, búdí í ñaacna caá. Páant í ñaacáchah, jwí Maáh Dios queétdih ā joiná caá.* ⁵ Nin baácboó jum jwáhnit, dawá bíí déedih ñi bíbohohchah, dedé yeebdíh ā judhcan caá. Pánih jumnit, ded pah ñi weñat pínahdihjeh ñipí chájna caá. Obohjeéhtih, yeebdíh Dios ā peéh chájat pínahdih ñi jéihcan caá. Jwíit cāacwā jwíñh momo jiwíwādih búdí jeémát jwípi wáhna caá, búdí í débehat pínah niijná. Pánihat táttimah, túi débehnit í jumuchah ennit, queétdih jeémát túut niijná, jwípi maona caá. Obohjeéhtih, queét jiwíwā í wēi jeémpna yuhna, queétdih jwí mao jeémát pínahdih í jéihcan caá. Yeéboó queét wēi jeémpnit jiwíwā paníhnit caá ñi jumap. ⁶ Nin pahbút ñipí chájna caá: Túi chájnit yeebdíh í yap yohcah yuhna, nemat muúboó nemat túutnit, queétdih ñipí mawat túutna caá. Páant ñi chájat júbút Dios yeebdíh búdí ā peéh chájbiipna caá.

Cristo ā jwáub dei júúwát pínahdih túi páñat

⁷ Wā déewāá, jwí Maáh nin baácboó ā jwáub dei júúwát pínahdih ñi túi páñaa. Wáphi mínah “Wā momnidih mah ā júúwá naáh, túi chíihnit, ā túi quehat pínah niijná”, niijnit, ā túi páina caá. Páant ā páñat pah muntih, yeebbát ñi túi páñaa. ⁸ Jwí Maáh ā jwáub dei júúwát pínah bahnijeh ā judhdadnih jéihnit, yeejép yapna yuhna, túi páñit, caandíh ñi jenah jóí cádahca bojoó.

⁹ Wā déewāá, yeéb mícjeh yeejép ñi múic niijcá bojoó, Dios yeebdíh ā peéh chájcat pínah niijná. Nindih ñi náhninaá: Á peéh chájat pínah yeó jáap bahnijeh ā judhna caá. ¹⁰ Wā déewāá, Dios naáwátdih naóh yapanitjiboó búdí yeejép yapna yuhna, Dios queétdih ā naáwát túúatdih ít naóh cádahcap wut jí. Pániha, queét í cádahcat pahjeh muntih, yeebbát bíic yoobó Jesús ā jwáub dei júúwát pínahdih ñi pái cádahca bojoó. ¹¹ “Det yeejép yapna yuhna, Diosdih cádahcannit túi wēinit í jumna caá”, jwí niij jenah joyátdih ñi túi jéihna caá. Jon jáñh bóo Job wát jumniñh doonádh ñit joiijí tagaa.* Caán búdí yeejép yapna yuhna, Diosdih át túi jenah jóí cádahcap wut jí. Pánih yeejép ā yapat táttimah, Dios jwí Maáh túi jígah enni jumna,* caandíh búdí át teo wáacap wut jí.

¹² Wā déewāá, ded pah ñi wéheat pínahdih jenah joint, nindih chah ñi túi náhninaá: Cāacwā í naáwátdih bita í túi joyát pínahdih náahna, nin pah ípi niijná caá: “Jeá túini ā jumuchah, yoobópdi caá wā niijíp”, ípi niijná caá. Páant í niiját pah, yeéb ñi niijcá

bojoó. Bitadih naóhna, túi yoobópdiñeh ñi naáwá. Páant ñi túi naóhcah, Dios yeebdíh ā peéh chájbiipna caá.*

Uúbát

¹³ Nijeéh jumni yeejép yapna, Diosdih ā uúbú naáh. Bíih wēini jumna, Diosdih ā wēi ewe naáh. ¹⁴ Bíih wanni jumna, Jesúhwa í maátadih ā bid bojo naáh, yijñh ñáinit, jwí Maáh Jesús ā wēpatñi caandíh í uúbát pínah niijná.* ¹⁵ Pánih teo jáha uúbhñit, “Jwí uúbát pah Dios ā chájbiipna caá”, í niij jenah joyóchah, wannidih Dios ā booaipna caá. Á yeej chájatji jíb wanni ā jumuchah, í uúbúchah, ā yeej chájatjidihbut Dios ā yohbiipna caá. ¹⁶ Pániha, yeéb ñi yeej chájatdih ñi múic naáwá. Pánih múic naóhñit, yeéb mícjeh Diosdih ñi uúbú, dedé wunat ā jumuchah, caandíh ā booaat pínah niijná. Túi chájnit ñi uúbúchah, Dios ā túi jepahbiipna caá. Páant ñi uúbát oboh jumni nihcan, wēpni ā jumna caá. ¹⁷ Dios naáwátdih naóh yapani Elíasji jwíit pah át jumap wut jí. “Mah ā buégcá bojo naáh”, Diosdih ā niij uúbúchah, bíic peihcanni jópchi bíih jópchi tac yoób mah át buégcáp wut jí.* ¹⁸ Táttimah, ā jwáub uúbúchah, mah át jwáub buégúp wut jí. Baácdiñ mah ā jwáub buégúchah, momni chíihnit, át jwáub quehep wut jí, páant muntih. Pániha, Diosdih jwí uúbát oboh jumni nihcan caá.*

Yeej chájni ā túut numát

¹⁹⁻²⁰ Wā déewāá, ñijeéh jumni Dios naáwátdih ā cádahchah ennit, caandíh jwáub túut numát túúat caá náahap. Pánih jwáub túut numát túutnit, caandíh ñi túi teo wáacna caá. Páant ñi teo wáacachah, ā jwáub túut numúchah, búdí ā yeej chájachah yuhna, Diosboó ā yeejatdih yohñit, caán iiguipna bejni déejidih ā túi ubbiipna caá.* Caandíh túi náhnit, ñi túi múic teo wáacá.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.

Santiago

* 5:4 Dt 24.14-15 * 5:11 Job 1.21-22; 2.10 * 5:11 Sal 103.8; 111.4 * 5:12 Mt 5.34-37 * 5:14 Mr 6.13; Lc 10.34 * 5:17 1R 17.1; 18.1; Lc 4.25 * 5:18 1R 18.42-45 * 5:19-20 Pr 10.12; 1P 4.8

1 PEDRO

Pedro queétdih á túyat tútat

¹ Weém, Pedro, Jesucristo áih doonádih naáwát túttni jumna, yeéb Jesúhwhá biih baácna jweí peétnitdih wá daác wahna caá. Ponto baácna, Galacia baácna, Capadocia baácna, Asia baácna, Bitinia baácna jwei béjnitji ní jumna caá.* ² Jon játih áihwá ní jumat pínah niijná, jwí íip Dios á náahat pahjeh yeebdíh át ñiojip taga. Páant á ñionit ní jumachah, Túini Espiritu á teo wáacatjìh túiniboodih túat nuumná caá ní chájap. Jesucristodih ní túi jepahat pínah, áih meépjìh ní yéejatdih chocnit pah ní jumat pínahbut niijná, Dios yeebdíh át ñiojip taga. Dios bádí oinit, yeebdíh á teo wáaca naáh, ní túi jumat pínah niijná.

Túi wēi pāniti jwí jumat

³ Jwí Maáh Jesucristo ípdih bádí jwí wēi naóh jíih. Caanjéh tiguaá jwiútdih jgah en teo wáacnit, Jesucristo wunnijidih át jwúub boonanap tají, jáap cāac jumnit panihnit jwí jumat pínah niijná. Pánih jumnit, jwíih bácah á wunuchah yuhna, jwíih caolih Dios-jeéh á pehbóo páantjeh á jumbipna caá. Pánihatdih jéihnit, jwí wēi páina caá.* ⁴ Caán túyupboó jumna, jwí jwúub wuncan niit, buca. Dios túini yooabát á jumatdih ennit, caandih baini jwí wēican niit. Caanná jwí juibínachah, túini á wúhat pínahdih á bíboh páina caá. ⁵ Caán péeni yeó jáapdihjeh Dios jwiútdih á túat nuum péabipna caá. Páant á túat nuum péaat túat niijná, caandih jwí túi jenah joyóchah, á wépatjìh iiguipna jwí bejat déejidih á túi wapna caá.

⁶ Páant á wapatdih jéihnit, daocánni yeó jáapna yeejép yapna yuhna, ní túi wēina caá. ⁷ Oro yooabát á jumatdih jéihhna, cáacwá caandih í puúb enna caá. Obohjeéhtih, oro bádí jíb jumna yuhna, á buudbípna caá. Jesúsdih jwí túi jenah joyátboó oro á jíb jumat chah á jíb jumna caá. Yooópdih Jesucristodih túi jenah joiná, dedé yeejép yapna yuhna, caandih jwí cádahcan niit. Jwí túi jenah jói cádahcah, Jesucristo jwúub dei jóhnit, bádí wēina, “Ma túi chájna beé”, jwiútdih á niijbípna caá.

⁸ Caán Jesucristo nin baácboó á jum jwuhuchah, yeéb caandih encannitji yuhna, ní oina caá. Buubut caandih encan yuhna, túi jenah joinit, baini ní wēican caá.* ⁹ Pánih túi jenah joinit ní jumachah, iiguipna ní bejat déejidih Dios yeebdíh á túi ubna caá.

¹⁰ Dios cáacwádh oinit, í yéejat jíb iiguipna bejat déedih á túi ubat pínahdih jon játih Dios naáwátidih naóh yapanitji í daacáp

wut yuh jí. Pánih daácna yuhna, queétdjeh caandih í beh joicáp wut jí. Pánih beh joicán, bádí jéihhna, queétdjeh í míc wúbh joyóp wut jí. ¹¹ Cristo yeejép á yapat pínah, boo pud jóhnit, á maáh waadát pínahdihbut Túini Espiritu queétdih át jéihyanap wut jí. Páant á jéihyanachah, “¿Débólih tiguaá Cristo á jóohbi? ¿Páant á jóuwáchah, ded panihat tiguaá á jumbi? ¿Ded pah tiguaá caandih jwí beh enbi?” Ípí níj míc wúbh joyóp wut jí. ¹² Pánihna, Túini Espiritu queétdih naóhna, íih pínah nihcan, buu láa moónih pínah á jumatdih át jéihyanap wut jí. Páant í joinitji túini doonádihjeh Túini Espiritu á wépatjìh yeebdíh bita í naáwáp wut jí. Caán doonádih Dioih ángelwábut bádí í jéihhna caá.

Ded pah jwiit Jesúhwhá jwí jumat

¹³ Dios jwiútdih nihát á túi chájdih náhnit, túi jenah joinit ní jumúú. Yeejép chájat jenah joyátidih páantjeh jumah bojnit, Jesucristo á jwúub dei jóhnit, jwiútdih ájeéh á ub bejat pínahdih ní túi wēi páina. ¹⁴ Jesúh doonádih jói jwúuhcan, ní náahat pahjeh íit chájap taga. Obohjeéhtih, buu caandih jéihna, ní jwíih jumatji pah ní chájna bojóo. Dios weh jumna, caandih túi jepahnit ní jumúú. ¹⁵ Pánih jumna, yeebdih ñioni Dios túini yooabát á jumat pah, yeebbát ní túi chája. ¹⁶ Jon játih Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át níj daacáp tají: “Weém caá yéejat wihcanni. Páant wá jumat pah, yeebbát yéejat wihcannit ní jumúú”, Dios á niijná caá, át níj daacáp tají.*

¹⁷ Diosdih wúbhna, “Paá”, ní niijni, nihát cáacwá ded pah í chájdih á enna caá. Páant á enatdih jéihnit, nin baácboó táoh jibnit dée ní jum jwuhuchah, tíic jenah joinit, á peéh chájdih umna, yéej chájcat caá náahap. ¹⁸ Ní nuowá í wutatji dedé pínah nihcan caá. Queé í wutatdih jepahnit ní jumachah, Cristo ní yéejat jíb buudáat panihdidih át jíb chájap taga. Pánih jíb chájna, platajìh, orojìh yeebdíh át jíb chájcan taga. Plata, orobat á buudáh bejbipna caá. ¹⁹ Obohjeéhtih, Cristoboó túini yooabát oveja wúuh panihni jumna, wun wúhnit áih meépjìh ní yéejat jíb buudáatdih át jíb chájap taga. Caandih ní túi jéihna caá. ²⁰ Nin baácdh á chájat pínah játih, Diosboó Cristo ded pah á yapat pínahdih átát jenah joyóp wut jí. Páant á jenah joinitji Cristodih á wuhachah, yeebdih teo wáacat túat niijná, buu át cáac jumap tají. ²¹ Pánihna, Cristo á teo wáacatjìh Diosdih jepahnit ní jumna caá. Cristo wunnijidih jwúub boonanit, á pehbóo ub puuh laab béjnit, ájeéh bíicdh watni pínah Dios maáh át waadánap taga. Pánihatdih jéihnit, Diosdih túi jenah joinit, jwúub boonanit, á pehbna

* 1:1 Stg 1.1 * 1:3 Jn 3.3-7; Ro 6.4-13; 1P 1.22 * 1:8 Jn 20.29 * 1:16 Lv 11.44-45; 19.2

yeedihbut ã ub bejat pínahdih ñi jéihna caá. Caandih jéihnit, ñi wéi páina caá.

²² Jesucristoíh táini doonádih jepahnit, yéej chájatdih ñit cádahjip taga. Pánih cádahnit, bíic weh pah Jesúíhwádih ñi táni míc oina caá. Pánihna, “Meemdíh wá oina caá”, niijnít, queétdih ñi táni teo wáacá. ²³ Yeéb jáap cáac jumnit panihnit Dios weh ñi jumna caá. Jwí mána í cáac jumat táttimah, ípí wunna caá. Obohjeéhtih, Dios weh jwí jumuchah, caan pánihcan caá. Dios naáwát báadhni panihni jumna, caandih jepahnitdih ã táni túat nuumná caá. Caán naáwát páantjeh ã jumbipna caá.* ²⁴ Jon játih Dios naáwát dih naoh yapani nin pah ãt niij daacáp tají:

“Yílip ã diib téh wunat pah muntih, cáacwábut ípí wunna caá. Ded cháa, táini jumna yuhna, maátcanjeh jum jwuhnit, ã yúug jéenna caá. Caan pánihni cáacwá wépnit jumna yuhna, maátcanjeh jum jwuhnit, ípí wunna caá.

²⁵ Obohjeéhtih, Dios naáwátboó ã buudcán niit”, ãt niij daacáp tají. (Is 40.6-8) Caanjéh tigaá yeedíh í naóhni táini dooná.

2

¹ Pánihna, buu Dios weh jumnit, nihat ñi yéej chájatdih ñi cádah beedánaá. Ñi yeeatdih, “Weém chah táini caá”, ñi niij jengah joyátdih, bíi déedih en ñinahnit ñi íjajtdih, bitadih oboh ñi dooná jumatdihbut ñi cádahaá. ² Pánih cádahnit, Dios naáwát dih jéihíhna, caandih búdi ñi bidíi. Téuh jwuhni wébit jóoh mac búdi ípí bidna caá. Pánih táni nomnit, ã táni behna caá. Caan pánihat pah jwiítbut Dios naáwát dih búdi bidnit, táni jengah jointit, ã táni behat pah jwiítbut jwí táni behna caá. ³ Pánihna, yeedíh wá naóhna caá: Dios ã oyatdih jéihnit jumna, ã naáwát dih táni náhninit, ñi táni jepahaá.*

Cristo choójoó wép teoni jee dáh panihni ã jumat

⁴ Cristo choójoó wép teoni jee dáh panihni ã jumna caá. Muú teonit caán jee dáhdih í náahcat pah, cáacwá caandih í náahcah yuhna, Diosboó caandih wéi ennit, ãt ñiwip wat jí. Pánihni ã jumuchah, caandih ñi táni jengah joyóo. ⁵ Yeebbát muudih í chájat pínah jee dáhna panihnit ñi jumna caá. Páant ñi jumuchah, Dios yeebjíh duuj páp aabánit, áih muu pánihni ã chájna caá, Táini Espíritu í jumat pínah niijná. Yeéb Dioíh muúboó teonit áih sacerdotewá panihnitbut ñi jumna caá. Pánih jumnit, Jesucristo ã teo wáacatjeh cáacwádih uúbhnit pínah, Diosdih wéi náóhni pínahbut ñi jumna caá. Páant ñi chájachah ennit, “Ñi táni chájna caá”, Dios ã

niijná caá. ⁶ Jon játih Dios naáwát dih naoh yapani nin pah ãt niij daacáp tají:

“Weém Jerusalén tátchiboó muu pánihni wá chájna caá. Yoobópdih jumni jeé, muú choójoó wép teoni panihnidih ñionit, wá jwejna caá. Caandih búdi wá wéi enna caá. Ded caandih táni jengah jointit ã jepahatdih ã jíghacan niit”, Dios ã niijná caá”, ãt niij daacáp tají. (Is 28.16)

⁷ Yeéb Cristodih táni jengah jointit, caandih ñi wéi enna caá. Obohjeéhtih, jepahcannitboó caandih í náahcan caá. Páant í náahcannidih nin pah Davidji ãt niij naoh daacáp tají:

“Muú chájnitboó í yohni jee dáhdihjeh wíih muu pánihnidih chájna, choójoó wép teoni panihnidih wá ñiwip be’, Dios ã niijná caá”, ãt niij daacáp tají. (Sal 118.22)

⁸ Isaíasjibut nin pah ãt niij daacáp tají:

“Caán cáacwá í tóoc buugát jee dáh panihni ã jumbipna caá”, ãt niij daacáp tají. (Is 8.14)

Páant í daacátji pah, Dios naáwát dih jepahcan, Cristodih cáacwá í náahcat jíib, tóoc buugnit panihnit í jumna caá. Jon játih Dios “Páant í yumbipna caá”, ã niij jengah joyátdi bíic yoobó, Cristodih í náahcap be.

⁹ Obohjeéhtih, yeéboó Dios ã ñíonit jumna, áihwájuh ñi jumna caá.* Pánih jumna, maáhdih teo wáhnit sacerdotewá panihnit bitadih uúbhnit caá. Diosdihjeh teo wáhnit yéejat cádahnit ñi jumna caá. Pánihat pínahdih yeedíh ãt ñiwip wat jí, ã táni chájatdih ñi wéi naáwát pínah niijná.* Pánihna, “Dios weemdíh dupáat panihpímant ub bacanit, baabát panihpíboó ã jwejep be”,* ñi niij wéi naóhna caá. ¹⁰ Jon játih oboh jumnit ñit jumjip taga. Buu áihwá ñi jumna caá. Jon játih Dios yeedíh ãt jíghac en teo wáaquíhichah yuhna, ñit jéihcap tají. Obohjeéhtih, buu ã jíghac en teo wáacatdih jéihnit, caandih ñit jepahap taga.*

Túni chájat

¹¹ Wá oinitá, nin baácboó táoh jíbnit dée jwí jum jwuhna caá. Dios pehbhoó caá jwí yoob jumat pínah yoobát pohba. Páant jwí jumuchah, nin pah yeedíh wá watna caá: Yeejép ñi chájat jengah joyátdih ñi chájna bojóo. Pánih jengah jointit, ñíih caolíhdih ñita yéjea tagaá.* ¹² Yeéb Diosdih jéihcannit cátił jumna, tániñeh ñi jummuú. Páant ñi jumuchah ennit, “Queét yeejép chájnit caá”, buu niijnítji yuhna, Jesús ã jwáuh dei jóohni yeó jáapdih Diosdih í wéi naóhbpna caá.

Maátadih jepahat

* 1:23 Jn 3.3-7; Stg 1.18; 1P 1.3 * 2:3 Sal 34.8 * 2:9 Ex 19.5-6; Dt 4.20; 7.6; 14.2; Is 43.20; Tit 2.14 * 2:9 Is 43.21

* 2:9 Is 9.2 * 2:10 Os 2.23; Ro 9.25 * 2:11 Sal 119.19

3

13-14 Jwí Maáh Jesús ā jepahat pah, ñih baácdih moón í maátadih túi jepahnit ñi jumúú. Chah jumni maáhdih, caán namp jumnit maátadihbut ñi jepahaá. Yeejép chājnitdih peéh chājat pínah niijná, túi chājnitdih wēi naáwát pínahdihbut niijná, queétdih í Maáh át wahap taga. Pánihna, Jesúhwa jumna yuhna, queétdih ñi jepahcah, bita yeebdih ennit, jwí maáh Jesúsdih yeejép í niijbípna caá. ¹⁵ Túi chājnit, ñi maátadih ñi jepahachah, túi jenah joicánnitboó “Queét yeejép chājnit caá”, niijhna yuhna, í jéih niijcán niít. Páant ñi chājatdih Dios yeebdih ā náah yacna caá.

¹⁶ Obohjeéhtih, biquína jwí cátiñ jumnit “Weemdih wutni wihcan caá”, niij jenah jointi, yeejép ita chājih taga. Yeebboó Diosdih teo wáhnit jumna, ā náahat pah ñi túi chājaá. ¹⁷ Pánih áihwá jumna, bitadih “Caanbút Dios ā chājni mun tigaá”, niij jenah jointi, queétdih ñi túi chājaá. Bita Jesúhwaáhdihbut túi oinit, Diosdih éumnit, caandih ñi túi jepahaá. Ñih baácdih moón í maáhdihbut ñi túi jepahaá.

Teo wáhnit ded pah í jumat

¹⁸ Búú yeeb teo wáhnitdih baini wá naáwát túut caá. Ñi maáta túi chājnitdih, jūihnitdihbut biíc yoobó ñi túi jepahaá. ¹⁹ Yeeb yeejép ñi chājah yuhna, ñi maáh ā peéh chājachah, Dios ñijeéh ā jumatdih jenah jointi, íjcah, Dios yeebdih ā wēi enbipna caá. ²⁰ Obohjeéhtih, yeeb yeejép ñi chājat jīb ñi maáh ā puñchah, ñi íjcah yuhna, Dios yeebdih ā wēi naóhcan niít. Ma yéejat jībjech caá. Obohjeéhtih, ñi túi chājachah yuhna, yeebdih ā puñchah, ñi íjcah, Dios yeebdih ā wēi naóhbiipna caá. ²¹ Pánihnit pínahdih Dios yeebdih át níwip taga. Cristoboó yéej chājan yuhna, yeejép yapnit, jwiítidih ā wun wūhup jī. Páant yeejép ā yapatjidih náhninit, yeebbút yeejép yapna yuhna, ñi íjca bojoó. ²² “Caán Cristo yeejép chājan, ā yeechap jī”, Isaías át niij daacáp tajī. ²³ Cáacwá caandih í jūihñuchah yuhna, ā jūih jwúubacap jī. Á tubana yuhna, “Yeejép í yapa naáh”, át niijcáp wat jī. Obohjeéhtih, “Wá íip yoobópdih chājni weemdih, queétdihbut ā náahat pah ā chāja naáh”, át niij jenah joyóp tajī. ²⁴ Caanjéh jwí yéejat jīb cruzboó ā wun wūhup jī, jwí yéej chājatdih cádahnit, táiniboodih jwí chājat pínah niijná. Áih yawhwtjéh jwiítidih át boonanap tajī. ²⁵ Déhenit ovejawá panihnit yeeb iiguípna bejna ñi chājan yah be. Obohjeéhtih, búú Cristo ovejawááhdih en daoni panihnidih ñit jwúub jūáh tagaá, yeebdih ā túi wapat pínah niijná.*

Áa jumnit ded pah í jumat

¹⁻² Búú áa jumnit yaadá, yeebdihbut baini wá naáwát túut caá. Ñi weha mána yeebdih í wutuchah, jíponih niijcánjeh, ñi túi jepahaá.* Biquína ñi weha mána Jesucristodih jepah jwuhcannit, áih doonádh ñi naáwáchah, joíhcanjeh, molít í nem teona caá. Páant í nem tewechah ennit, yeebboó jwúub naóhcanjeh, táinijeh queétdih ñi jepahaá. Táinijeh ñi jumuchah ennit, ñi jwúub naóhcah yuhna, queétdihbut Jesucristodih ita jepah tagaá. ³ Chah ñi túi jígohat pínah niijná, bádí ñi míc jenah joicá bojoó. “¿Ded pah wá túi jígohbi? ¿Ded pah waó yoócdihbut wá túi yugh ámoh tajbi? ¿Bádí jīb jumni túi iigni tópnadih, bádí jīb jumni yéuehdihbut ded pah wá dwoobi?” ñi niij jenah joicá bojoó.*

⁴ Obohjeéhtih, Dios ā weh yatá jumna, ñih caolih ā túi jumat pínahdih ñi túi jenah joyoó. Jūihcan, tabit wutcan, táinijeh ñi jumúú. Páant ñi jumuchah, Dios yeebdih bádí ā wēi enbipna caá. ⁵ Jon jātih moón yaádh Diosdih túi jenah jointi, í weha mánadih jepahnit, túi jígohnit panihnit ít jumap wat jī. ⁶ Jwí éet Saraji miyééh bóo Abrahamdih “Maá”, niijnit, caandih mipí túi jepahap wat jī. Pánihna, yeebbút túi chājnit, éumcanjeh, mi weh yatá panihnit ñi jumna caá.*

⁷ Búú áa jumnit neonádh jwah baini wá naáwát túut caá. Yeebboó ñi weha mána yaáhdih bádí oina, táinijeh ñi chājaá, í túi jumat pínah niijná. Queét yaádhboó namp wēpnit í jumuchah jéihnit, queétdih ñi túi en dawaa. Queét yaádhbut jenah jointi í jumuchah jéihnit, ded pah ñi chājat pínahdih ñi míc wéhenaá. Dios yeeb chénat pahdih oinit, át níojip taga, áihwá ñi jumat pínah niijná. Pánih jumnit, Diosdih ñi wúubchah, jāhat panihat wihcah, ā túi jepahbipna caá.*

Jesúhwa ded pah í jumat

⁸ Búú yeeb nihatdih baini wá naáwát túut caá. Biíc dih túi jumnit, ded jígahnidih ennit, biíc yoobó jígahnit, caandih ñi teo wáacá. Yeeb biíc weh panihnit jumna, míc oinit, ñi míc túi chājaá. Oboh jumni pah ñi jumúú. ⁹ Ded yeebdih yeejép ā chājachah yuhna, yeejép ñi chāj jwúubaca bojoó. Ded yeebdih yeejép ā niijchah yuhna, biíc yoobó niij jwúubacanjeh, “Dios meemdih ā túi chāja naáh”, caandih ñi niijí. Páant ñi chājat pínahdih Dios yeebdih át níwip taga, yeebdihbut ā túi chājat pínah niijná. ¹⁰ Jon jātih Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajī:

“Ded túi wēi jumihni, yeejép wéhécan, ā yee naóhca bojo naáh.

* 2:22 Is 53.9 * 2:23 Is 53.7 * 2:24 Is 53.5 * 2:25 Is 53.6 * 3:1-2 Ef 5.22; Col 3.18 * 3:3 1Ti 2.9 * 3:6

11 Yeejép chājatdih cádahnit, túiniboodih ā chāja naáh. Bitajeéh biícidih túi jumíhna, jāihcanjeh, queétdih ā túi oyo naáh.

12 Pánih chājnitdih Dios wēi enna, ī uúbúchah, ā túi jepahna caá. Obohjeéhtih, yeejép chājnitdih ā eníhcan caá”, āt niij daacáp tajī. (Sal 34.12-16)

13 Páant nī túi chājihchah, bita yeebdih yeejép ī chājcan niit. 14 Obohjeéhtih, nī túi chājat jīb, biquí láana yeebdih yeejép ī chājbična caá. Páant ī chājatdih ennit, Diosboó yeebdih ā túi chājbična caá. Pánihna, det yeebdih yeejép chājnitdih búdi jengah joicánjeh, nī umca bojóo.* 15 “Cristo wā Maáh caá”, niij jengah joinit, caandíhjih nī weñeé. Bitaboó “¿Ded pah chāj tiguaá Dios pehbhoó wā bejbi?” yeebdih ī niij uúbh joyát pínah jātih, queétdih túi jepahat túnt niijná, Dios naawátidih túi míc bohé páinit nī jumuu. 16 Páant ī uúbh joyóchah, queétdih oinit, túinijeh nī jepahaá. Pánih jepahna, nī naawát pahjeh biíc yoobó nī túi chājaá. Páant nī chājachah yuhna, bitaboó yeebdih oboh yeenit, “Cristoihwā ī túi chājachah yuhna, yeejép wā wehenap be”, niij jengah joinit, ī tiicbična caá.

17 Nī túi chājat jīb, yeejép yapna yuhna, “Dios páant ā náahachah, ā túimi nacaá”, nī niij jengah joyoó. Obohjeéhtih, yeejép nī chājatjī jīb yeejép nī yapachah, “Wā yeejat jībjuh tiguaá”, niij jengah joyát caá náahap. 18 Jwī túi chājachah yuhna, yeejép jwī yapachah, Cristo biíc yoobó ā yapatjidih jengah joyát caá náahap. Caánboó dedé ā yeej chājcap jī. Pánih yeej chājcan yuhna, jwī yeejat jīb biíc láajeh ā wun wuhup jī, Diosjeéh jwī túi jumat pínah niijná. Cáacwā caandih ī mao yohochah yuhna, Túini Espirituboó caandih āt boonanap tajī. 19-20 Cristoih bācah ī yohopji iitboó ā laj jwuhuchah, āih caolihboó Noéji jum láa chíic wannitji iih caolih chéonit panihnit ī jumupna āt juibínap wut jī. Caanná juibínit, ded pah ā chājatjidih queétdih āt naawáp wut jī. Ī báadh jwuhuchah, Noéjiboó ī yeej chājatdih queétdih ātih cádahat túntup wut yuh jī. Noéwā búdi jāáj chóodih ī chājat pónih, ā naóhnitji ī jepahat pínahdih Diosboó maatápdi pína ātih chājap wut yuh jī. Obohjeéhtih, ĩt jepahcap wut jī. Pánihna, pobyit ā jūuwáchah, Noéwā ĩ chíic wuncat pínah niijná, Dios queétdihjih jāáj chóona āt waadát túntup wut jī. Queét ocho cáacwābitdihjih āt túi ubup wut jī.* 21 Caandih náhninit, Jesucristodih túi jengah joinit, jwī daabáátdihbut jwī jengah joiná caá. Noéwā ĩ chíic wanat déejidih Dios caán jāáj chóojih queétdih āt túi ubup wut jī. Pánihat dée pah, jwiit

iiguipna jwī bejat déejidih Dios Jesucristo ā wun wuhatjih jwiitdih ā túi ubna caá. Jwiitdih ĩ daabánachah, jwīih bācahdih queé chocat panihni, jwī yeejatdih cádahatdih jwī jéatna caá. Jesucristo jwúb boo pud jūóhna, jwīih caolihdih āt boonanap wut jī, jwī túi jumat pínah niijná. 22 Caán Jesucristo ā boo pud jūuwát túttimah, ā ĩp pehbhoó páuh laáb juibínit, Dios ā jéihyemant bóo bwámant chúdnit, nihat ángelwádh, nihat nemépwádh, nihat nin baácidih moón maatadihbut ā wutna caá.

4

1 Cristo nin baácboó jum láa, yeejép yapna yuhna, ā ĩpdi páantjeh āt jepahap wut jī. Pánihna, yeebbát biíc yoobó jengah joinit, wēp nuhnit panihnit nī jumuu. Pánih jengah joiniboó yeejép yapna, ā yeej chājatdih ā cádahna caá. 2 Nin baácboó jum jwuhna, Diosdih jéihcannit ī yeej chājatdih ī ĩnahat pah ĩnahcan, Dios ā weñat pínahdihjih ā chājbična caá. 3 Cristodih nī jepahat pínah jātih, Diosdih jéihcannit ī chājat biíc yoobó nīit chāj jwuhup taga. Dedé yeejeh chājihna, nīit chāj jwuhup taga. Babh máihna, míc jūih náacnit, búdi ĩ náah nīit chāj jwuhup taga. Diosdih yap yohna, nī pāpniboodih wēnit, yeejép nīit chāj jwuhup taga. Buu Cristoihwā jumna, páant maatápdih nī chājatjidih nī cádahaa. 4 Nijeéh yeejép chāj pej jumnitjiboó buu ĩjeéh nī jwúb yeejép chājcat enna, “¿Dépanih tiguaá jwíjeéh ī jwúb pej jumcan?” ĩ niij jengah joiná caá. Páant niij jengah joinit, ĩjeéh nī jwúb pej jumcatdih enna, yeebdih yeejép ī wéhena caá. 5 Dios báadhnitdih wannitdihbut níonit, ded pah ā peéh chājat pínahdih ā naóhbična caá. Páant ā naóhni yeó jāap queét yeejép chājnitdih “¿Dépanih tibeé wā wehdih yeejép ma chāj?” Dios ā niij jūihñuchah, queétoó ī jéih jepahcan niit. 6 Cáacwā ĩ wanat pínah jātih Dioh túini doonádh ĩt joijp taga. Pánih joinitji biquína ĩ jepahcah, bitaboó ĩt túi jepahap tajī. Pánihna, jepahnitjiboó ĩh bācah ā wanuchah yuhna, ĩh caolih Diosjeéh ā túi jumna caá.

Bitadih ded pah teo wáacat

7 Péeni yeó jāap ā toáh jūuwátidih náhnina, túi jengah joinit, yeej chājat jengah joyát ā jūuwáchah, nī jumah bojóo. Pánih jumnit, Dios ā náahat pah nī jéih uúhbhična caá. 8 Bitadih nī túi míc oyat pínahdih yeebdih búdi wā náah yacna caá. Pánih míc oinit, jwiitdih bita ĩ yeejép chājatdih ĩjcan, quíib buúdnit, jwī míc teo wáacbična caá.* 9 Pánih míc oinit, bita Jesúihwā nīih muuná ĩ juibínachah, yeejép jengah joicánjeh, queétdih nī wēi jwááa.* 10 Dios yeéb biquínadih ded

* 3:14 Mt 5.10

* 3:15 Is 8.12-13

* 3:19-20 Gn 6.1-7.24

* 4:8 Pr 10.12; 1Co 13.7

* 4:9 Ro 12.13

pah ñi chājat pínahdih át jéihyanap taga. Páant ā jéihyanachah, ā wāhni wēpatjīh bita Jesúhwādh ñi túi teo wáacá. ¹¹ Ded Dios naáwátdih naóhni Dios ā naáwát tútat pahjeh ā naáwá naáh. Ded bitadhí teo wáacni Dios ā wāhni wēpatjīh ā teo wáaca naáh. Páant ñi chājachah ennit, bitaboó “Queét Jesucristoihwā ā wēpatjīh ī míc túi teo wáacna caá”, níj naóhni, Diosdih ī wēi naóhbi na caá. “Meém caá chah Maáh. Ma wēpat ā buúdcán níit”, Diosdih páantjeh jwí níj wēi naóh jīh. Páant tí ā jumá nah.

Jesúhwā yeejép ī yapat

¹² Wā oinítá, yeeb Jesúhwā tabit yeejép yapna, “¿Dépanihna weemdhíjeh yeejép āpī yap?” ñi níj jenah joicá bojoó. Yoobópdih Jesúsdiñ ñi túi jenah joyátdih jútat túat níjñá, “Páant ā yapa naáh”, Dios ā níjñá caá. ¹³ Obohjeéhtih, yeejép yapna yuhna, búdí ñi weñeé. “Cristobat tabit yeejép át yapjip taga”, níj jenah joinít, yeebbát yeejép yapna, ñi jéih wēbipna caá. Pánih wēnit, Cristo ā yeh iigátjīh ā jwáub dei jóúwátdih níhat cáacwā ī enechah, bainí ñi wēican níit.* ¹⁴ Yeeb Cristoihwā ñi jumat jīb bitaboó yeejép ī deoh naáwáchah yuhna, Diosboó áih Túini Espíritujīh yeebdíh ā teo wáacachah, ñi weñeé. ¹⁵ Cáacwādhí mao yohnit, ñamniit, yeejép chājnit, bitahí tewatdih en naóhniitbat ī jumat jīb yeejép ípī yapna caá. Yeebboó páant ñi chājca bojoó. ¹⁶ Obohjeéhtih Cristoihwā ñi jumat jīb yeejép yapna, túiccanjeh, áihwā ñi jumatdih wēina, “Túina caá, Paá”, Diosdih ñi níj weñeé.

¹⁷ Dios jwiit áihwādhí peéh chājna, yeejép ā yapat túatna caá, jwí túat ñamát pínah níjñá. Jwiitdih jwíhíh peéh chājna, áihwā jwí jumachah yuhna, ¿ded pah áih doonádhí jepahcannit ī yapbi? Queétdih chah yeejép ā peéh chājbi na caá. ¹⁸ Dios naáwátdih naóh yapaniji nin pah át níj naóh daacáp tajī: “Túí chājnit yeejép ī yapachah yuhna, Dios queétdih ā túí ábbipna caá. Obohjeéhtih, Diosdih náahcan, yeejép chājnitdih búdí ā peéh chājachah, chah yeejép ī yapbipna caá”, át níj daacáp tajī.* ¹⁹ Pánihatdih jéihnit, Dios ā náahat pah yeejép yapna yuhna, bitadhí túi chājatdih ñi cádahca bojoó. Dios níhat chājni, ā níjájti pah péani ā jumachah, caán ā teo wáacatdih ñi jenah joí cádahca bojoó.

5

Jesúhwādhí waóhniit ded pah ī chājat

¹ Bñu yeeb Jesúhwādhí waóhniitdih bainí wā naóh daacát túat caá. Weembát yeeb pah muntih Jesúhwādhí waóhni wā jumna caá. Cristo yeejép ā yapachah, enniiji wā jumna caá. Pánihna, yeh iigátjīh ā jwáub

dei jóúwáchah, ā wēpatdih ennit, búdí jwí wēbipna caá. ² Dioihwā ovejawā panihnit ī jumachah, queétdih ñi túi en daó bohénaá. “Queétdih wā bohéihcah yuhna, ī wutachah, wā bohébi na caá”, níj jenah joicán, “Queétdih wā bohéat jīb weemdhí búdí ī jīb chājbi na caá”, ñi níj jenah joicá bojoó. Obohjeéhtih, Dios ā náahat pah, wēnit, ñi bohénaá.* ³ Nihat jéihnit pah nihcan, jūihcan, túinijeh ñi bohénaá. Pánih bohéna, ñi bohéat pah yeebbát bíic yoobó ñi chājca, queétdih yeebdíh ī en yacat pínah níjñá. ⁴ Páant ñi chājachah, Cristo, ovejawādhí en daonít ī Maáh jwáub dei jóóhniit, “Meémboó wíhíwādhí ma túi bohénap be”, ā níjíchah joinít, búdí jwí wēbipna caá. Ájeéh jwí jumachah, jwí weñat ā yaicán níit.*

Jesúhwā ded pah ī chājat

⁵ Yeeb japata Jesúhwā, yeebdíh waóhniitdih ñi túi jepahaá. Yeeb níhatbat “Weém níhat jéihni caá”, níj jenah joicánjeh, ñi míc túi teo wáacá. Dios naáwátdih naóh yapani nin pah át níj daacáp tajī:

“Weemdhí dedé judhdah wihcan caá”, níjñádhí Dios ā jáhna caá, ī buújacat pínah níjñá. Obohjeéhtih, páant níj jenah joicánnitboodíh wēi ennit, ā túi teo wáacna caá”,* át níj daacáp tajī. (Pr 3.34)

⁶ Pánihna, “Dios chah wēpni, níhat jéihniit ā jumachah, weém oboh jumni caá”, níj jenah joinít, ded pah Dios ā wutachah, ñi túi jepahaá. Páant ñi jumachah, Dios ā níoni yeó jáapdhí yeebdíh maata pah ā waadábipna caá.* ⁷ Humcanjeh “¿Dedé weemdhí ā yapbi?” ñi níj jenah joicá bojoó. Obohjeéhtih, Diosdih túi jenah joinít, ñi humatdih caandíh ñi naáwá. Caánboó yeebdíh oinít, ā túi teo wáacbi na caá.*

⁸ Túi jenah joinít ñi jumá. Jío ñuánpdhí jeémihna, ā ñuú ñuún péeat pah, yeebdíh eníhcani nemépwā ī maáh Cristodíh ñi cádahat pínah níjñá, ā yee naáwátdih āpī jepahat túatna caá. ⁹ Pánihna, níhat baácdih moón Cristoihwā yeeb pah yeejép ī yapatdih jéihna, nemépwā ī maáh ā yeenachah yuhna, Cristodíh túi jenah joinít, caandíh ñi cádahca bojoó. ¹⁰ Maátcanjeh yeejép ñi yapat túttimah, Diosboó túi oinít, yeebdíh ā teo wáacbi na caá. Caandíh ñi túi jenah joí cádahat pínah, bita yeebdíh yeejép ī chājachah yuhna, ñi túi yap yohat pínahbat níjñá, yeebdíh ā teo wáacbi na caá. Yeeb Cristoihwā bíic weh pah jumna, ájeéh páantjeh ñi jumat pínah níjñá, Dios yeebdíh át níojip taga. ¹¹ “Meém caá chah Maáh. Ma wēpat ā buúdcán níit”, páantjeh caandíh jwí níj wēi naóh jīh. Páant tí ā jumá nah.

* 4:13 Ro 8.17; 1P 4.1

* 4:18 Pr 11.31

* 5:2 Jn 21.15-17

* 5:4 He 13.20

* 5:5 Stg 4.6

* 5:6 Mt 23.12;

Lc 14.11; 18.14; Stg 4.10

* 5:7 Sal 55.22; Mt 6.25-34

Pedro ã péé túyat túutat

¹² Weém, Pedro, caán yeebdíh wã naáwátdih Silvanodih wã daacát túutatp be.* Caán Jesucristodih túi jenah joiní jumna, wã úud panihni caá. Páant níj naóh daác wahnit, yeebdíh wã weñáihna caá. Dios yeebdíh búdí ã oina caá. Pánihna, yeejép yapna yahna, caandíh ñi cádahca bojóó.

¹³ Nin Babilonia tútchidih moón Jesúihwã yeebdíh í túyat túutna caá. Yeebdíh Dios ã níwatji pah muntih, queétdihbat át ñioji tagaá. Wã wúúh panihni Marcosbat yeebdíh ã túyat túutna caá.* ¹⁴ Jesúihwãdih bíic weh pah jumna, ã oyatjìh ñi uúbú. Yeéb nihát Cristoihwã bíicdih ñi túi jumuu.

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.

Pedro

* 5:12 Hch 15.22,40 * 5:13 Hch 12.12,25; 13.13; 15.37-39; Col 4.10; Flm 24

2 PEDRO

Pedro queétdih ā túyat tútat

¹ Weém, Pedro, Jesucristo ā naáwát túatni, caandih teo wáhnibut jumna, yeebdih wá jwáub daác wahna caá. Jesucristo jwiítdih túi ubni, Dios ā jumna caá. Caán yoobópdih chājni jumna,* jwiít nihatdih oinit, ā teo wáacachah, biíc yoobó caandih jepahnit jwí jumna caá. Pánih jepahnit, jwiít nihah biíc yoobó áihwá jumna, caandih búdí jwí wéina caá. ² Diosdih, jwí Maáh Jesúsdihtut ní túi jéihyechah, yeebdih búdí oinit, ī teo wáaca naáh, ní túi jumat pínah níijná.

Nin pah Cristoíhwā ī jumat

³⁻⁴ Dios táini, nihah jéihni jumna, jwiítdih āt níwip wut jī, áihwá jwí jumat pínah níijná. Páant ā níwatdih jéihna, caandih jwí túi jepahna caá. Páant jwí jepahachah, ā wēpatjīh jwiítdih búdí ā teo wáacabina caá, caandih jéihnit, túi chājnit jwí jumat pínah níijná. Dawá táini naáwátnadih jwiítdih āt naóhjp tagaá, ā jumat pah jwiíbtut jwí jumat pínah níijná. Páant ā naáwátjidih ní túi joyóchah, ā wēpatjīh Diosdih jéihcannit yeejépdih ī en nínahat pah chājcan, yeebboó ā náahat pahjeh túi chājnit ní jumbipna caá. ⁵ Pánihna, Cristodih túi jenah joinít jumna, túi chājnitbut ní jumáá. Pánih jumna, Dios naáwátidih ní túi múic bohénaá, ded pah yeebdih ā náah yacat pínahdih ní jéihyat pínah níijná. ⁶ Dedé yeejép chājīhatdih yap yohnit, Dios ā náahatboodih chājnit ní jumáá. Pánih jumna, dedé yeejép yeebdih ā yapachah yuhna, biíc yoobó túi chājnit, Diosdih wéina, ā náahat pah chājnit ní jumáá. ⁷ Pánih jumna, biíc weh pah oinit, túi múic teo wáacnit, nihah bitadidibut túi oinit ní jumáá.

⁸ Det pánih jumna, yeó jáap jumat pah Cristo ā weñat pínahdih túi chājnit, caandih chah ī túi jenah jolbipna caá. Pánihna, Cristodih ī túi jenah joyát, bitadidih ī teo wáacatbut oboh jumni nihcan níit. ⁹ Obohjeéhtih, det pánih chājcan, túi jéih encannit panihnit, Dios naáwátidih túi jéihnit nihcan caá. Cristo ī yéejatdih ā yohatjidih quíib buúdnit ī jumna caá. ¹⁰ Wá déewā panihnitá, áihwá ní jumat pínahdih Dios yeebdih ā níwichah, níit túi jepahap taga. Pánih jepahnit jumna, caandih túi jenah joí cádahcan, ā náahat pah ní túi chājaá. Pánih chāj cádahcan, yoobópdih ā níonit jumna, páantjeh Diosjeéh ní jumat pínahdih ní túi jéihbipna caá. Pánih jéihna, yeejép chājnit nihcan, ¹¹ jwiítdih túi ubni jwí Maáh Jesucristo ā jumapna ní túi juiblipna caá. Pánihna, áihwá yoobát ní jumachah, yeebdih

ā wéi jwááhbiipna caá, páantjeh ā maáh jumapboó ájeéh ní jumat pínah níijná.

Ā bohéatjidih ā náhniat tútat

¹² Yeebdih wá bohéatjidih túi jéihnit, nihah Dioih doonádh ní joyátjī pahjeh ní túi chājna caá. Páant ní chājachah yuhna, caandih wá jwáub náhniabipna caá. ¹³⁻¹⁴ Wá wunat pínah bahnijeh ā judhdatdih jwí Maáh Jesucristo weemdih ā jéihyanap be. Páant ā jéihyanachah, wá báadh jwuhna, wá bohéatjidih yeebdih wá jwáub náhniachah, ā túina caá. ¹⁵ Pánihna, nin núodih yeebdih wá daác wahna caá, wá buudát túttimah nihah wá naáwátjidih ní túi náhniat pínah níijná.

Cristo ā wēpat

¹⁶ Cristo ā wēpatdih, ā jwáub dei jūáwát pinahdihbut yeebdih naóhna, cáacwā ī jenah joiní naáwátnajeh naóhna jwí chājcap be. Obohjeéhtih, jwiít ā bohénitjiboo wēpni ā jumatdih jwiítjeh jwí enep jī. ¹⁷ Jwí íip Diosboó Jesucristo chah wēpni ā jumatdih jwiítdih ā jáutuchah, búdí yeh iigát cātīh ā űuhup jī. Páant ā űuhuchah, Dios nin pah ái wēp níijp jī: “Nin wá wáúh, wá oini caá. Caandih búdí wá wéina caá”, ái níijp jī. ¹⁸ Dios ā jumni jeejiboo jwiít Jesúsjeéh jumnit, jeámant páant ā níj yáanachah, jwiítjeh jwí joyóp jī.*

¹⁹ Pánih caandih enniti jumna, Dios naáwátidih naóh yapanitjī ī daacát yoobópdih ā jumatdih jwí túi jéihna caá. Páant ī daacátjidih múic bohénit, ní túi jepaháá. Nin baácdih moón Diosdih jéihcannit dupáat panihpiboo ī jumna caá. Nin dupánapboó jum jwuhnit, jon jātīh ī daacátjidih ní túi bohénachah, jiát panihni yeebdih ā túi jéihyabipna caá. Cristo jwáub dei jūóhna, ā íp ded pah ā jumatdih ā túi jéihya beedábipna caá. ²⁰⁻²¹ Nin wá naáwát pínahdih ní túi beh joyoó: Dios naáwátidih naóh yapanitjī ī jenah joyátjīhjih it daácjan tagaá. Obohjeéhtih, Túini Espirituboo queétdih ā naáwát tútat pahjeh it naóh daácjip taga. Pánihna, ī daacátjidih jwiítboó jwí jenah joyátjīhjih bohéna, “Nin pah níijná caá ā chājar”, jwí jéih níijcán caá. Túini Espiritu ā teo wáacatjīhjih jwí jéih beh joiná caá.

2

Yee bohénit ded pah ī jumat

¹ Jon jātīh jwí déewā judiowā yuhna, biguina “Dios naáwátidih naóh yapanit caá”, níj yeenit it jumap wut jī. Páant ī jumatjī pahjeh muntih, buubut níjeéh jumnit biíc yoobó yeenit ī jumbipna caá. Queét yoobópdih bohénit pah jumna yuhna, ī yee bohéipna caá. Pánih bohéna, Cristoih túini doonádh ī yéejabipna caá. “Cristo ā túi ubnit jwí jumna caá”, níijná yuhna,

* 1:1 Tit 2.13 * 1:18 Mt 17.1-5; Mr 9.2-7; Lc 9.28-35

“Caán jwí Maáh caá”, niij jenah joicán, á watatdih í jepahcan niit. Páant í yee bohéat jíib, waicanjeh Dios queétdih peéh chájnit, iiguipna á wahbipna caá. ² Páant í yee bohénachah joinit, yeejép í chájat pah muntih, dawá Jesúhwa bíic yoobó yeejép í chájipna caá. Páant yeejép í chájachah ennit, bitaboó táini doonádih yeejép í wéhebpna caá.* ³ Dawá bíi déedih náahna, í bohéat jíib búdi jíib waadánit, í jenah joyátjijeh yeebdih í yee bohébpna caá. Páant í yee bohéatjí jíib Dios jon jätih queétdih peéh chájat pínahdih á jenah joyát pahjeh, iiguipna á wahbipna caá.

⁴ Jon jätih Dios yeejépwádih á peéh chájatjidih níi túi náhninaá. Caandih jepahcannit ángelwá í jepahcatjí jíib, iiguipna yohnit, dapáni tólihboó queétdih át nemep wat jí. Pánihna, péeni yeó jáapdih queétdih búdi á peéh chájipna caá.* ⁵ Pánihat pah muntih, Noéji jum láa Diosdih náahcannitdih peéh chájna, nihát queétdih yeejépwádih poboyitjeh át mawap wat jí. Queétdih túut námát pínah níijná, Noé queétdih átih bohénap wat yuh jí. Obohjeéhtih, í jepahcatjí jíib Dios queétdih át peéh chájap wat jí. Pánihna, Noéwádihjeh Dios á túi ubachah, queétdih ocho cáacwábitjeh íi túi yapap wat jí.* ⁶ Pánihat pah muntih, Sodoma tútchidih moón Gomorra tútchidih moondihbut peéh chájnit, iigátjeh át cáo beedánap wat jí. Pánih peéh chájna, túttimah jumnit yeejépwádihbut á peéh chájat pínahdih jéhiyana át chájap wat jí.* ⁷ Obohjeéhtih, Lotdihjeh át túi ubap wat jí. Lot táini jumna, Sodoma tútchidih moón Dios á watatdih yap yohnit, tubit yeejép í chájachah enna, búdi át jígahap wat jí.* ⁸ Caán táini Lot queétdih táicannitjéeh jumnit, yeó jáap jumap pah yeejép í chájachah ennit, yeejép í wéhenachah joinitbut, búdi át jígahap wat jí. ⁹ Pánihna, Noéji, Lotjidihbut Dios á túi ubatjidih náhnina, buu láabut bíic yoobó á túi ubat pínahdih jwí jéihna caá. Áihwá yeejép í yapachah ennit, jwí Maáh queétdih á túi teo waácipna caá. Yeejépwaabódih nemat tólih panihpboó nemnit, peéh chájna caá á chájap. Péeni yeó jáapdih, queétdih á nemnitjidih iiguipna á yoob yohbipna caá. ¹⁰ Bita yeejépwa á en níinahat pahjeh chájnit, Diosdih yap yohnitdih chah á peéh chájipna caá. Páant yeejép chájnit, níjeéh jumnit yeebdih yee bohénit í jumna caá. Pánih jumnit, úmcan, tíccan, “Bita chah wá jéihna caá”, niij jenah joinit caá. Pánih jumna, ángelwádih yeejép ípí náohna caá.* ¹¹ Obohjeéhtih, ángelwáboó queétdih yee bohénit chah wépnit jumna yuhna, Dios á

pebh níhnit, táicannit ángelwádih ípí náoh yaccan caá.*

¹² Queétdih yee bohénitboó nuñupwá dée pah jenah joicannit í jumna caá. Jiaboó jwípí bid jwí maonit panihnit í jumna caá. Jenah joicán, í náahat pahjeh í chájna caá. Í jéihcannitdih deohnit, yeejép í wéhena caá. Páant í jumachah, nuñupwádih jwí mawat pahjeh muntih, Dios queétdih iiguipna á yohbipna caá.* ¹³ Queétdih bitadih yeejép í chájatjí jíib Dios queétdih á peéh chájipna caá. Yeó jáapdih cáacwá queétdih í enachah yuhna, túccanjenah, búdi yeejép ípí wéi chájna caá. Yeejééh níi túi wéi jeéméchah, queétdih yeejépwaabut waadnit, ípí chájat pah tíic náah jumndih chájna, níi wéi jeémátdih í yéejana caá.*

¹⁴ Yaáhdhieh en níinahnit, ípí yeejép chájihna caá. Páant í chájatdih í jéih cádahcan caá. Pánih chájnit, Dios naawátidih túi jéihcannitdihbut yeejép í chájat túttna caá. Bíi déedih tubit bidnit í jumna caá. Páant í jumap jíib, Dios queétdih búdi á peéh chájipna caá. ¹⁵ Pánih táini namádih cádahnit, déhenit panihnit bíaboó bejna caá í chájap. Balaam á chájatjí pah queétdih í chájna caá. Balaam, Beor wáuh át jumap wat jí. Búdi jíib náahnit, yéej chájadih át bejep wat yuh jí. ¹⁶ Páant á yéej chájihlichah ennit, áih burro caandih át juihñup wat jí. Caán wéhecanni á jumachah yuhna, Dios caandih át wéheat tútup wat jí, á mínahdih á juihñat pínah níijná. Páant á juihñuchah joinit, Balaam yéej chájadih á bejatdih át cádahap wat jí.*

¹⁷ Queétdih yeenitboó meo waócáh mac wihcanni panihni í jumna caá. Meo mac wihcanni pah jumnit, dedé pínah níhcan caá. Pánihat pah muntih, mah tólihdih johlit á ub joh bojochah, mah á buugcát pah, queétdih yee bohénitbut cáacwádih teo waácan, dedé pínah níhcan caá. Pánihna, queétdih peéh chájnit, tubit dapánapboó Dios á bejat tútupna caá.* ¹⁸ Queétdih jéihnit pah cáacwádih í bohénachah yuhna, í bohéat dedé pínah níhcan caá. Nin pah í niij bohéna yuh caá: “Jwí náahat pah jwí chájachah, á táina caá”, í niij bohéna caá. Páant níijná, Jesúsdih jáap jepahnit, í yéejatdih cádahnitboodih í jwáub yeejép chájat tútupna caá. ¹⁹ Queétdih nin pah í niij yee bohéna caá: “Dedé watatdih jepahat jwiitdih á náahcan caá. Jwí weñat pínahdihjeh jwí chájachah, á táina caá”, í niij yee bohéna yuh caá. Páant niij bohénit, yeejép chájatdih cádahnican, caandih í jéih cádahcan caá. Pánih yeejép chájna, queétdih í míic yéejana caá. Pánihna, í yéejat í maáh panihni á jumna

* 2:2 Jud 4 * 2:4 Jud 6 * 2:5 Gn 6.1-7.24; 8.18; 2P 3.6
 Jud 8 * 2:11 Jud 9 * 2:12 Jud 10 * 2:13 Jud 12
 12-13 * 2:19 Jn 8.34; Ro 6.6,16

* 2:6 Gn 19.24; Jud 7 * 2:7 Gn 19.1-16,29 * 2:10
 * 2:16 Nm 22.4-35; 31.16; Jud 11; Ap 2.14 * 2:17 Jud

caá.* ²⁰ Queét yee bohénitboó jwí Maáh Jesucristo jwiítidih túi ubnidih jepahnit, nin baácdih moón yeejép í chājatidih íť cādahjip ta yuh caá. Obohjeéhtih, páant í cādahat túttimah, jwúb yeejép chājna, Cristodih í jepahat pínah jātíh í jumati j chah yeejép pohba í chājna caá.* ²¹ Pánihna, Dios túini ā wutadidih í waadacáh, chah queétdih āta túi tagaá. Caán namádih waadát túttimah, tac páud bíaboó bejat pah, Jesúsdih í cādahachah, chah ā túican caá. Pánihna, Dios túini ā wutadidih jepahna yuhna, caandih cādahnit, jwúb yeejép í chājachah, chah yeejép caá. ²² Pánih túnt nuumná yuhna, jwúb yeej chājna, jwiít cāacwá nin jwí niijat pahjeh tigaá queét yee bohénit í chājap: “Mujjío ā éegnijidih āpí jwúb jeémpna caá. Muudih í chocat túttimah, yeejép bepédih āpí jwúb tápúna caá, páant muntih”, jwípí niijná caá.*

3

Cristo nin baáccoó ā jwúb dei jūúwát pínah

¹ Wā oinitá, jātíh yeebdih bíic núo wāát daac wahap jí. Pánihna, nin nuódih yeebdih buu wā jwúb daac wahna caá, páant muntih. Con láa wā daacátjip pahjeh, buu láabut bíic yooó yeebdih wā náhníat túntna caá, yee bohéatdih joicán, yooópdih ní jéihyat pínah niijná. ² Dios naáwátdih naóh yapanit í naóh daacátjidih, jwí Maáh Jesucristo jwiítidih túi ubni ā wutatjidihbut ní túi náhninaá. Á wutatdih jwiít ā naáwát túntnit yeebdih jwí bohénap jí.

³ Nindih ní túi náhninaá: Péeni yeó jáapna dawá yeejépdih ínahnit, Jesúh doonádih túbít deoh naóhíit í jumbipna caá.* ⁴ Nin pah í níj deoh naóhíipna caá: “ Wā jwúb dei jūóhíipna caá”, Jesús ā níijíchah yuhna, zépanih tigaá ā jíghocan? Á jwúb dei jūóhícan níit. Nin baác ā jwíh jumat túttimah, jwí nuowáji í wunat túttimah, níhat bíic yooó páantjeh ā jumna caá”, í ní-ijíipna caá.* ⁵ Páant níj deohna, nindih í náhnican caá: Dios ā wutatjítíh nin baácdih, jeádihbut át chājap wut jí. Nin baác mahjeh ā jumachah, caandih át wáac juyát túntup wut jí, baác ā jíghat pínah niijná.* ⁶ Pánihat túttimah, pobyitjítíh nin baácdih moondih át yoh beedánap wut jí.* ⁷ Pánih chājna, iigátjítíh ā yoh beedáat pínah jātíh, ā wutatjítíh muntíh Dios jeádih, nin baácdihbut ā wap jwuhna caá. Péeni yeó jáapdih, caandih náahcannidih peéh chājnit, jeádih, nin baácdihbut iigátjítíh ā yoh beedábipna caá. Pánih peéh chājna, queétdih iiguíipna ā yohbipna caá.

⁸ Wā oinitá, nindihbut ní túi náhninaá: “Mil jópchi maatápdih caá”, jwiít jwí níj jenah joyóchah yuhna, Diosboó ā enechah, bíic yeó jáap pahjeh caá. “Bíic yeó jáap bahníjeh caá”, jwí níj jenah joyóchah yuhna, Dios ā enechah, míl jópchi pah ā jumna caá.* ⁹ Jwí Maáhdih biguína nin pah í níj jenah joiná yuh caá: “Dios ā níijatjip pah chājat túnt ní-ijná, maatápdih ā páina caá”, í níijná yuh caá. Obohjeéhtih, pánihcan caá. Cáacwádhíh túi ubíhna, caandih í jepahat pínahdhíh pái jwuhna caá ā chājap. Bíic cáacdhíh iiguíipna ā yohíhcan caá. Níhat cáacwá í yeejatdih jígháhnit, túiniboodíh í túnt nuumát pínahdhíh ā náah yacna caá.*

¹⁰ Obohjeéhtih, nuumní cáac muú mínah ā náhnican, nuumádih ā waadát pahjeh, jwiítboó jwí náhnican, Cristo nin baáccoó ā jwúb dei jūóhíipna caá. Páant ā jūúwáchah, búdí yáanit, jeáboó ā buudáh bejipna caá. Caánboó jumnit cáiwá, widh, yeobát í iig beedáh bejipna caá. Nin baác, níhat ninboó jumni, cáacwábut í iig beedáh bejipna caá.*

¹¹ Pánihna, “Níhat ā beedáh bejipna caá”, Dios ā níijíchah joinit, yeejatdih cādahnit, Dios ā náahat pahjeh chājat caá jwiítidih náahap. ¹² Jwí Maáh nin baáccoó waícanjeh ā jwúb dei jūúwát pínahdhíh wéi páinit, túiníjeh ní chājaá. Caán yeó jáapdih jeáboó jumni ā iig beedáh bejipna caá. ¹³ Obohjeéhtih, Dios ā níijatjip pahjeh níhatdih ā túnt nuumát pínahdhíh jwí wéi páina caá. Níhat ā iig beedát túttimah, jáap jeá, jáap baácdihbut Dios ā chājíipna caá. Caán jáap baáccoó túi chājnitjeh í jumbipna caá.*

¹⁴ Pánihna, wā oinitá, Diosjeéh túi jumát túnt niijná, jwí Maáh ā jwúb dei jūúwát pínahdhíh wéi páinit, ní túi chājaá.* ¹⁵ Maatápdih ā jíghocah ennít, nindih ní náhninaá: Dawá caandih jepahnidíh ā túi ubat pínah ā judh jwuhachah, queétdih ā pái jwuhna caá. Bíic yooó jwí dée jwí oini Pablodih Dios ā jéihyanachah, yeebdih át daac wahap tājí. ¹⁶ Páant múic caá Pablo Cristo ā jwúb dei jūúwát pínahdhíh naóhna, āpí daac wahap. Biguí láana jwí beh joíca naáhdih ā daac wahna caá. Pánihna, Dios naáwátdíh bita túi jéhcannit, jenah joicánnit, yee naóhna, Pablo ā daacátidih í túnt nuumjéhna caá. Á daacát yooópdih ā jumachah yuhna, máach í jwúb naóhna caá. Dios naáwátdíh í daacní nuonajidihbut páantjeh mun tigaá í chājap. Páant í chājat jíib, Dios queétdih peéh chājnit, iiguíipna ā yohbipna caá.

* 2:20 Mt 12.45; Lc 11.26 * 2:22 Pr 26.11 * 3:3 2Tí 3.1-5; Jud 18 * 3:4 Ex 12.22 * 3:5 Gn 1.6-9; Sal 24.2 * 3:6 Gn 7.11 * 3:8 Sal 90.4 * 3:9 Ez 18.23; 33.11 * 3:10 Mt 24.43; Lc 12.39; 1Ts 5.2; Ap 16.15 * 3:13 Is 65.17; 66.22; Ap 21.1 * 3:14 Jud 24.25

Ā pée naáwát

¹⁷ Pánihna, wā oinitá, nihatdih páant ā yapat pínahdih yeebdíh wā naáwáchah jéihna, ñi túi chājaá. Yeejépwā yeebdíh mácah ī bohénachah yuhna, Cristoíh doonádih cádahcat túat niijná, queétdih ñi joicá bojoó.

¹⁸ Jwī Maáh Jesucristo jwiít dih túi abnidih chah ñi túi jenah joyoó. “Weemdih búdi oinit, ā túi teo wáacipna caá”, ñi niij náhninaá. Yeó jáap jummat pah “Meém táini, chah wēpni caá ma jumap”, jwī niij wēi naóh jīh. Páant tíi ā jumap nah.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.

Pedro

1 JUAN

Jesucristo ded pah ā jumat

¹ Ded pah Jesucristo ā jumatjidih yeebdih wā naóh daácna caá. Jesucristo biíhmah jumni,* ded pah Dios ā jumatdih naóhni, cáacwā Diosjeéh páantjeh jumat tútnibut át jumap wut jī. Dios cáacwādid ded pah ā naáwátdih Jesúsboó naóh yapani ā jumap jī. Á naáwáchah joinit, jwiítjeh caandih jwī enep jī. Jwiítidih ā duó wáyachah, caandih jwī pej jumap jī. ² Jesucristo cáacwādid páantjeh jumat tútni, nin baáčboó ā jūúwát pínah jātih ā ip Diosjeéh jumni nin baáčboó át cáac jumap tajī. Caandih ennitji buu āih doonādih yeebdih wā naóhna caá.* ³ Jwī íp Diosjeéh, ā wāúh Jesucristojeéhhut jwī túi jumna caá. Pánihna, yeé jwījeéh, jwī ípjeéh, ā wāúhjeéhhut ní túi jumat pínah niijná, jwī ennijidih, jwī joinijidihbut yeebdih wā naóhna caá. ⁴ Bíicdih wēinit jwī jumat pínah niijná, nindih yeebdih wā daácna caá.

Baabát panihpboó jwī jumat

⁵ Dios wāúh jwiítidih ā naóhni bohéátdih buu yeebdih wā naóhna caá. Dios túini yobát jumna, baabát panihni caá. Dedé yéejat wihcal, dupúát caandih ā wihcan caá. ⁶ Jwiít yeejép chājnit, dupúát panihpboó jumna yuhna, “Diosjeéh wā túi jumna caá”, niijnit, yeena caá jwī chājap. Dios ā náahat pah jwī chājcan caá. ⁷ Obohjeéhtih, túi chājnit, baabát panihpboó Dios ā jumat pah muntih jwiítbut jumna, ājeéh jwī túi jumna caá. Áihwájeéhhut jwī túi jumna caá. Caandih jwī jepahat jīb, Dios ā enechah, ā wāúh Jesucristo cruzboó wun wāhnit, āih meépjīh jwiítidih yéejat wihcannit pah ā chājna caá.

⁸ “Weém bácah yéej chājni nihcan caá”, niij jenah joinit, yeeatdihjeh jwī jenah joiná caá. Páant niij jenah joiná, Dios naáwátdih jwī túi jenah joicán caá. ⁹ Obohjeéhtih, jwī yéej chājatdih Diosdih jwī naáwáchah, caandih ā quíib buudbípna caá. “Dios yooobópdih jumni ā niiját pah ā chājbpna caá”, jwī niij jéihna caá. ¹⁰ “Weém yéej chājni nihcan caá”, niij jenah joiná, “Dios yeeni caá”, niijnit, ā naáwátdih jwī náahcan caá.*

2

Jesucristo jwiítidih ded pah ā teo wáacat

¹ Wā weh panihnitá, yeéb yeejép ní chājcat pínah niijná, nindih yeebdih wā daác wahna caá.* Obohjeéhtih, jwī yéej chājachah, Jesucristo, yéejat wihcanni, ā ípdih jwiítidih ā

naóh teo wáacbpna caá. ² Jwiít yéejnit jwī jumachah, jwī yéejat Diosdih ā jáhna caá. Dios bíicdih jwī túi jumat pínah niijná, Jesucristo jwiítidih ā wun wāhup jī.* Jwiítidihjeh nihcan, nihat baáčdih moón jwī yéejatdih yohat túut niijná, ā wun wāhup jī.

³ Dios ā wutat pah chājna, “Ájeéh wā túi jumna caá”, jwī niij jéihna caá.* ⁴ Obohjeéhtih, bita “Diosjeéh wā túi jumna caá”, niijná yuhna, ā wutat pah chājcan, yeeni caá. Pánih yeeni, Dios naáwátdih í jéihcan caá. ⁵ Obohjeéhtih, biíhboó ā wutat pah chājni Diosdih ā túi oina caá. Diosjeéh jwī túi jumatdih nin pah jwī jéihbpna caá: ⁶ Ded Diosjeéh túi jumni Jesucristo ā chājatji pah muntih caanbát ā túi chājbpna caá.

Jáap wutat

⁷ Wā oinitá, yeebdih buu wā daácni jáap wutat nihcan caá. Jon jātih ní jéihni wutatjeh tigaá. Yeebdih Jesúh doonādih jwī naáwáchah, nin wutatdihbut ní joyóp jī.* ⁸ Obohjeéhtih, máa wutat yuhna, jáap wutatbut ā jumna caá.* Cristo nin wutatdih jepahnit, jwiít cáacwādidbut ā oyat túatap jī. Dupúát panihpboó ní jumachah, Cristo nin baácna jūóhnit, caán dupúátdih ā baabánap jī. Pánihna, ā baabát panihpboó jumnit, Cristo ā oyat túatdih ní jepahna caá.

⁹ “Weém baabápboó jumni Dios ā wutatdih jepahni caá”, niijná yuhna, ā dée panihni Jesúhdih enihcan, Dios ā wutatdih jepahcan, dupúnapboó jumni caá. ¹⁰ Ded ā dée panihnidih oini baabápboó ā jumna caá. Pánih oina, caandih dedé buugát panihni ā wihcan caá.* ¹¹ Obohjeéhtih, ded ā dée panihnidih enihcan, dupúnapboó ā bejna caá. Pánih bejna, jéih encanni panihni ded pah ā chājatdih ā jéihcan caá.

Cristodih túi jenah joyát ded pah ā jumat

¹² Wébitá, Cristo ā wun wāhatjīh ní yéej chājatdih át yohop taga. Pánih yéejat yohnit ní jumachah, yeebdih wā naóh daácna caá. ¹³ Behnitá, yeéb biíhmahjeh jumni Cristodih ní túi jéihna caá. Caandih túi jéihnit ní jumachah, yeebdih wā naóh daácna caá. Japatá, yeéb nemépwā í maáhdih níit yap yohop taga. Pánih yap yohnit ní jumachah, yeebdih wā naóh daácna caá.

¹⁴ Wébitá, jwī ípdih ní túi jéihna caá. Caandih túi jéihnit ní jumachah, yeebdih wā naóh daácna caá. Behnitá, biíhmahjeh jumni Cristodih ní túi jéihna caá. Caandih túi jéihnit ní jumachah, yeebdih wā naóh daácna caá. Japatá, Dios naáwátdih túi jepahnit, wēp űuhnit panihnit ní jumna caá. Pánih jumnit, nemépwā í maáhdih níit yap yohop

* 1:1 Jn 1.1,4; 6.68; 1Jn 2.13-14 * 1:2 Jn 1.14,18 * 1:10 Pr 20.9 * 2:1 Ro 6.11-14 * 2:2 1Jn 4.10 * 2:3 Jn 14.15,21,23 * 2:7 2Jn 5-6 * 2:8 Jn 13.34; 15.12 * 2:10 Ro 13.12-14

taga. Páant ñi jumuchah, yeebdíh wā naóh daácna caá.

¹⁵ Diosdih jéhcannit ded pah í en ñinahatdih ñi en ñinahca bojoó. Ded queét panihni jwí ípdih á oican caá.* ¹⁶ Diosdih jéhcannit nin pah í jumna caá: Yeejép chájatdih í en ñinahca caá. Bií déedih wēi ennit, í bíbohíh jenah joiná caá. Dawá bií déedih bíbohna, “Weém bita chah túini wā jumna caá”, í niúj jenah joiná caá. Jwí ípboó páant á jenah joyát túntcan caá. ¹⁷ Nin baác á buudúchah, ded pah cáacwā yeejép í náah jenah joyátbut á buudbípna caá. Obohjeéhtih, Dios á náahat pah chájnitboó páantjeh ájeéh í jumbipna caá.

Yoobópdih naáwát, yee naáwát

¹⁸ Wehá, nin yeó jáapna buudát pínah tóah jéohna caá á chájap. “Cristodih túbit en jéihni á jumbipna caá”, í niújjichah, ñiát joiná jí. Pánihna, buú dawá í júúwátidih jéihnit, “Péeni yeó jáap bahniyeh á judhna caá”, jwí niúj jéihna caá. ¹⁹ Queét Cristodih en jéihnit jwí cátiíh jumna yahna, jwiítidih í éemp yoh bacap jí. Páant í bacatdih ennit, Jesúhwa yoobát í nihcatdih jwí jéihna caá. Queét áihwá nihna, jwíjééh íta cháa tágaá. Jwíjééh páantjeh í jumuchah nihna, Cristodih en jéihnit í jumatdih jwíta jéihcan tagaá.

²⁰ Obohjeéhtih, yeebdíh Túini Espíritu á jumuchah, yeeb nihah Cristoiíh dooná yoobópdih á jumatdih ñi túi jéihna caá.*

²¹ Yeebdíh naóhna, “Queét í túi jéihcan caá”, wā niúj jenah joicán caá. Obohjeéhtih, túi jéihnit ñi jumuchah, yeebdíh wā naóh daácna caá. Caán dooná dedé yeeat á whicatdih ñi túi jéihna caá. ²² Nin pah caá yeeni á niújjip: “Jesús Dios á wahni nihcan caá”, á niújjná caá. Ded “Jesús Dios wáúh nihcan caá”, niúj naóhni Jesucristodih, jwí íp Diosdihbut en jéihni caá. ²³ “Dios wáúh Jesús nihcan caá”, niújjni jwí íp Diosjééh á túi jumcan caá. Obohjeéhtih, “Jesús Dios wáúh caá”, niújjniboó jwí ípjejééh á túi jumna caá.

²⁴ Yeéb Jesúsdih jwíih jepahnit, ded pah á jumat doonádh ñi joyóp jí. Páant ñi joyátjidih ñi túi náhninaá. Pánih náhninit, Jesúsdih, á ípdihbut ñi túi pej jumbipna caá. ²⁵ Nin pah Jesús jwiít áihwádh á niúj naáwáp jí: “Yeéb wájeéh páantjeh ñi túi jumbipna caá”, á niújjip jí.

²⁶ Yeebdíh yeenitdih ñi joyáh bojat pínah niújjná, wā naóh daácna caá. ²⁷ Jesucristo yeebdíh Túini Espíritudih át wáhp taga. Níjeéh jumnit, yeebdíh á túi bohéna caá. Yoobópdih bohéna, yeeatdih á naóhcan caá. Páant á bohénachah, biíh bohénidih ñi náahcan caá. Pánihna, á bohéatdih jói cádahcan, Cristojeéh páantjeh ñi túi jumnaá.

²⁸ Páant tígaa, wehá, Cristojeéh páantjeh ñi túi jumnaá. Pánih jumnit, á jwáub dei júúwáchah, úmcan, ñi túiccan niít. ²⁹ Jesucristo túini á jumatdih yeeb ñi jéihna caá. Pánih jéihnit, nihah túi chájnit Dios weh í jumatdihbut ñi jéihna caá.

3

Dios weh jwí jumat

¹ Jwiítidih baini oican, “Yeéboó wā weh caá”, Dios á niújjná caá. Á oinit jumna, jwiít á weh caá. Pánihna, yéj chájnitboó Diosdih jéihcan, jwiít á wehdihbut í jéihcan caá.* ² Wā oinitá, buú Dios weh jwí jumna caá. Obohjeéhtih, ded pah jwí jumit pánahdih jwí túi jéih jwuhcan caá. Jesucristo á jígohochah, caandíh ennit, ded pah á jumatdih jwí túi jéihbípna caá. Pánih jéihnit, caán á jumit pah muntih, jwiítbut jwí jumit pánahdih jwí jéihna caá. ³ Det Jesucristo á jwáub dei júúwát pánahdih páinitboó yéj cháj cádahnit, á túi chájat pah mantih í túit nuumná caá.

⁴ Nihat yéj chájnit Dios á wutatdih yap yohnit caá. Dedé yéj chájat Dios á wutatdih yap yohat á jumna caá. ⁵ Cáacwā í yéj chájatdih yohni pínah Cristo á cáac jumatdih ñi jéihna caá. Caánboodíh yéjehat whican caá.*

⁶ Ded Cristo bícdih jumni páantjeh á yéj chájca bojo naáh. Obohjeéhtih, ded yéj cháj cádahcan, Cristodih jéihcan, áih nihcan caá.

⁷ Wā oinitá, yeebdíh yeenitdih ñi joyáh bojoó. Nihat túi chájnit Jesucristo yoobópdih á jumit pah muntih, queébut yoobópdih í jumna caá. ⁸ Obohjeéhtih, yéj chájnitboó nemépwā í maáíh á jumna caá. Nemépwā í maáh báach, biímahjeh yeejép chájni caá. Páant á chájatdih yoh beedáni pínah Dios wáúh nin baácboó át cáac jumap tají.*

⁹ Det Dios weh jumna, jwí íp Dios á jenah joyát pah queétdihbut át jenah joyát túntup taga. Pánih jenah joinit, á wépat íjeéh á jumuchah, páantjeh í yéj chájcan niít. ¹⁰ Nin pah Dios weh, nemépwā í maáh wehbut í jumatdih ñi jéihbípna caá: Túi chájcanit, í déewádh oicannit Dios weh nihcan caá. Nemépwā í maáh weh í jumna caá.

Jesúhwa í míc oyat

¹¹ Yeéb Jesucristodih jwíih jepahnit, “Míc oyat caá náahap”, jwí niúj bohéatdih ñi joyóp jí.* ¹² Caín á jumatji pah ñi jumca bojoó. Caán nemépwā í maáíh jumna, á úuddíh át mao yohop wát jí. ¿Dépanih tígaa á úuddíh át mao yohji? ñi jenah joyóchah. Caandíh yeebdíh wā naóhbípna caá. Caín yéj chájni jumna, á úudboó túi chájni á jumatdih líjnit, caandíh át mao yohop wát jí.*

* 2:15 Stg 1.27 * 2:20 1Co 2.10-16 * 3:1 Jn 1.12 * 3:5 Jn 1.29 * 3:8 He 2.14-15 * 3:11 Jn 13.34; 15.12
* 3:12 Gn 4.8

13 Páant tigaá yéej chájnitoó yeebdíh í eníhcan caá. Pánihna, í en jūihñūchah, “¿Dépanih tigaá weemdíh í en jūih?” ñi niij jenah joicá bojoó. 14 Yeejép chájnít, iiguípna bejnit pínah jwí jumap yah jī. Obohjeéhtih, buu jeábo bejnit pínah jumna, tūiniboodíh túut nuumná caá jwí chájap. Jesúíhwādih oina, jwiít dih á túut nuumát dih jwí jéihna caá. Ded cáacwādih oicanni iiguípna bejni pínah á jumna caá.* 15 Ded á déedih eníhcan, mao yohíhat jenah joyát caá caandíh á jumap. Pánih jumna, Dios á enechah, cáac dih mao yohni bíic yoobó á jumna caá. “Ded mao yohni Diosjeéh páantjeh á jumcan níit”, ñi niij jéihna caá. 16 Ded pah oyat á jumatdih nin pah jwí jéihna caá: Jwiít dih búdí oina, Diosjeéh páantjeh jwí jumat pínah niijná, Jesucristo jwiít dih á wun wūhup jī. Páant á wun wūhatdih náhninit, “Caán oyat yoobát caá”, jwí niij jéihna caá. Pánihna, jwiítbut wanna yahna, jwí déewādih túi oinit, teo wáacat caá náahap.* 17 Dawá bíi dée bíbohni, á dée paníhni moh yéejnidih enna yahna, caandíh jīgah en teo wáacan, Diosdih á oican caá. 18 Pánihna, wā weh paníhniá, “Bitadidh wā oina caá”, niijná, jacjeh pohba niijcát caá náahap.

Humcanjeh, Diosjeéh jwí jumat

19 Cáacwādih túi oina, Dioíhwā jwí jumatdih jwí jéihna caá. Pánihna, á peéh chájat pínahdih úumcanjeh, ájeéh jwí túi jumna caá. 20 “Yéejat jibh weemdíh á jumna nacaá”, jwí niij jenah joyóchah yahna, Dios nihatdih jéihni jumna, jwí jenah joyát dihbat á túi jéihna caá. Pánih jéihna, áihwā jwí jumadidh jwí túi jenah joyát pínah niijná, jwiít dih á teo wáac bipna caá. 21 Wā oinitá, “Dios wā yéejatdih át yoh tagaá”, niij jenah joinít, úumcanjeh, Diosjeéh jwí túi jumna caá. 22 Pánih jumnit, Dios á watatdih jepahna, á weñat pínahdih jwí chájachah, caandíh dedé jwí wábatdih jwiít dih á wūh bipna caá. 23 Nin pah jwiít dih á wutna caá: “Wā wūh Jesucristodih túi jenah joinít, bita áihwādihbat ñi oyoó”, át niijp wat jī.* 24 Dios á watatdih túi jepahnitboó ájeéh í túi jumna caá. Dios íjeéhtibut á túi jumna caá. “¿Dios wājeéh á jum níit?” jwí niij jéihíhichah, Dios jwiít dih á wāhni Túini Espiritu “Jájuh, Dios majeéh á jumna caá”, á niij jéihyana caá.

4

Cristodih eníhcanitdih ded pah jwí jéihyat

1 Wā oinitá, “Túini Espiritu weemdíh nin pah á niij naáwát túutna caá”, niij yeenit, dawá í jumna caá. Pánihna, Dios á naáwát túutni á jumadidh jéihyat túut niijná, ded pah

á naáwát dih ñi túi joyoó. Dios naáwát bíic yoobó á naóhcah, ñi joyáh bojoó. 2 Yoobópdih Túini Espiritu á naáwát túutni nin pah á niij naóh bipna caá: “Jesucristo jwiít panihni cáac jumna yahna, Diosjeh át jumap wat jī”, á niij bipna caá. Páant niijní Dios á wāhni á jumna caá. 3 Obohjeéhtih, nemépwā í maáh á wahniboó, “Jesús Dios nihcan caá”, á niij bipna caá. Páant niijní Dios á wāhni nihcan, Cristodih en jūihniíh caá. Cristodih en jūihniíhwā dawá í jumat pínah doonádih níitát joi tagaá. Buu nin baácboó dawá í jumna caá.*

4 Obohjeéhtih, yeebboó, wā oinitá, Dioíhwā ñi jumachah, Túini Espiritu ñijeéh á jumna caá. Jesúsdih jepahcannit, nemépwā í maáh á wēpat chah, Túini Espirituboó á wēpna caá. Pánihna, yeebdíh í yee naáwáchah yahna, caán á wēpatjīh queétdih yap yohnit ñi jumna caá. 5 Queétboó Dioíhwā nihcah, í bohéátbut Dioíh nihcan caá. Bitá Dioíh nihcannit, í bohéát dih í túi wēi joiná caá.* 6 Obohjeéhtih, Dioíhwā jumna, á naáwát dih jwí bohénachah, áihwāboó jwiít dih í túi wēi joiná caá. Diosdih jéihcannitboó, jwí naáwáchah, í joíhcan caá. Pánihna, Dios naáwát dih ded yoobópdih bohéni, ded yee bohéni á jumadidh ñi jéih bipna caá.*

Dios oini caá

7 Wā oinitá, oyat wēpat Dios jwiít dih á wūhuchah, bita áihwādih jwí oi jūih. Det bitadidh túi oinit Dios weh í jumna caá. Pánih jumnitjeh Diosdih jéihnit, ájeéh í túi jumna caá. 8 Dios oini á jumachah, bitadidh oicannit, Diosdih jéihcan, ájeéh í jumcan caá. 9 Dios á wūh bíic jummidih nin baácboó át wah deyanap tají, á wēpatjīh Diosjeéh wēnit, páantjeh jwí jumat pínah niijná. Pánih chájna, ded pah á oyatdih jwiít dih át jéihyanap tají.* 10 Oyat yoobát nin pah caá á jumap: Diosdih jwí oyat pah nihcan, jwiít dih Diosboó á oyat pah caá oyat yoobát á jumap. Jwiít dih búdí oinit, jwí yéejat jīb iiguípna bejat déejidih túi ubat túut niijná, Dios á wūh dih át wun wūhat túutp wat jī.

11 Wā oinitá, Dios jwiít dih caan páh búdí á oyochah, jwiítbut túi míic oyat caá náahap. 12 Nihat Diosdih encannit jwí jumna caá. Obohjeéhtih, jwí míic oyochah, Diosjeh jwíjeéh á jumna caá. Páant á jumachah, á náah yacat pah á oyatjīh bitadidh jwí túi teo wáacna caá.* 13 Dios jwiít dih áih Túini Espiritudih át wūhup taga. Páant jwíjeéh á jumachah, “Dios bíicdih wā jumna caá. Wājeéh caanbát á jumna caá”, jwí niij jéihna caá.* 14 Jwí íip á wūh dhidh nin baácboó át cáac jumat túutp tají, cáacwādih á túi ubat

* 3:14 Jn 5.24 * 3:16 Jn 15.13 * 3:23 Jn 13.34; 15.12,17 * 4:3 Mt 7.15; 2Jn 7 * 4:5 Jn 15.19 * 4:6 Jn 8.47 * 4:9 Jn 3.16 * 4:12 Jn 1.18 * 4:13 Ro 8.9; 1Jn 3.24 * 4:14 Jn 3.17

pínah niijná. Páant ã cãac jamat túatnijidih jwiítjeh jwí enep jí. Pánih ennitjí, bitadíh jwí jéih naóhna caá.* ¹⁵ “Jesús Dios wáúh caá”, niijníjeh Diosjeéh ã túi jumna caá. Diosbut ájeéh ã túi jumna caá.

¹⁶ Dios jwiítidih ã oyatidih jwí jéihna caá. Pánih jéihnit, caandíh jwí túi jenah joiná caá. Dios nihat cãacwãdih búdí ã oina caá. Pánihna, ded bitadíh oini Dios biícidih ã jumna caá. Diosbut ájeéh ã jumna caá. ¹⁷ Pánih Dios biícidih jumna, caandíh, bitadíhbut jwí túi oina caá. Pánih oina, cãacwã í yéejat jíib peéh chãjat yeó jáapdih úmcanjeh, jwí túi jumbipna caá. Cristo ã íip Dios biícidih ã jumachah, jwiítbut nin baácboó jum jwuhna, biíc yeobó caán biícidih jwí jumna caá. Pánih jumnit, ã jwáub dei jéúwáchah, jwí úmcan niít. ¹⁸ Ded Diosdih oini ã oyatidíhbut jéihna, caandíh ã úmcan niít. Pánih túi oina, jwí oinidih jwí úmcan caá. Obohjeéhtih, biíhdih úmna, caán ã peéh chãjat pínahdih jwí úm jenah joiná caá. Pánihna, jwí úmnnidih jwí oican caá.

¹⁹ Dios jwiítidih ã oi waáwáchah, jwiítbut caandíh, bitadíhbut jwí jéih oina caá. ²⁰ Ded ã dée panihnidih eníhcan, “Weém Diosdih wá oina caá”, niijná yuhna, ã yeena caá. Biíhdih enna yuhna, ã oican, Dios ã enca naáhdih ã jéih oican caá. ²¹ Pánihna, nin pah jwiítidih Jesucristo ã niij wutap jí: **“Ded Diosdih oina, ã dée panihnidíhbut oyat caá náahap”**, ã niijp jí.*

5

Dios weh yéejatdih í yap yohat

¹ Det Jesúsdi “Dios ã wahni Cristo caá”, niijnít, Dios weh í jumna caá. Det jwí íip Diosdih túi oinit, ã wehdíhbut í oina caá. ² Diosdih oina, ã wutatdih jepahnit, ã wehdíhbut jwí oyat yeobópdih ã jumadíh jwí jéihna caá. ³ Á wutatdih jepahnajeh, Diosdih jwí túi oina caá.* Caandíh oina, jwiítidih ã wutat wái náah jumni nihcan caá.* ⁴ Det Dios weh jumna, yéej chãjatdih í jéih yap yohna caá. Jesucristo ã wépatdih túi jenah joiná, Diosdih jéihcannit í jenah joyát pah, jwí jenah joicán niít. ⁵ “Jesús Dios wáúh caá”, niij jenah joiníjeh yéejatdih náahcan, ã yap yohna caá.

Dios wáúh ded pah ã jumat

⁶ Jesucristo nin baácboó át cãac jumap tají. ã tewat pínah játih, Juan Daabánidih ã daabáát túutap jí. Túttimah, cruzboó wan wáuhna, áih meépdih ã yohop jí. Pánihna, mahjíh ã daabáátidih, cruzboó áih meép ã yohatidíhbut náhnit, Dios wáúh ã jumadíh jwí jéihna caá. Túini Espíritubut “Nin Dios

wáúh tígaa”, jwiítidih ã niij jéihyana caá. Caán Túini Espiritu yeecan, yeobópdih naóhni caá. ⁷⁻⁸ Pánihna, Jesús Dios wáúh ã jumadíh nit biíc peihcannit jéihyanit í jumna caá: Túini Espiritu jwiítidih ã jéihyanachah, mahjíh ã daabáátidih, áih meép ã yohatidíhbut jenah joinít, Jesús Dios wáúh ã jumadíh jwí jéihna caá. ⁹ Cãacwãjeh í naáwáchah joiná, “Caán yeobópdih tígaa”, jwí niijná caá. Páant niijnítdih jwí joiná yuhna, jwí íip ã wáúhdih naóhna, cãacwã í naáwát chah ã jumachah, caánboodíh túi joyát caá náahap.* ¹⁰ Dios wáúhdih ded túi jenah joiní “Jesús Dios wáúh ã jumad dooná yeobópdih tígaa”, ã niij jéihna caá. Obohjeéhtih, Dios ded pah ã wáúhdih ã naáwátidih joyáh bojní “Dios yeeni caá”, ã niijná caá. ¹¹ Nin pah Dios jwiítidih ã niij jéihyana caá: “Wá wáúhdih túi jenah joinít, páantjeh wájeéh ní jumbipna caá”, ã niijp jí. ¹² Dios wáúh Jesúsdi ded túi jenah joiní, Diosjeéh páantjeh ã jumna caá. Obohjeéhtih, ded Jesúsdi jepahcanni, Diosjeéh ã jumcan niít.*

Juan ã pée naáwát

¹³ Yeéb Dios wáúhdih túi jenah joinítidih naóh daácna caá wá chãjap, páantjeh Diosjeéh ní jumap pínahdih ní jéihyat pínah niijná.*

¹⁴ Dios ã náahat pah caandíh jwí úbúchah, jwiítidih ã joyátidih jwí túi jéihna caá. Pánih jéihna, úmcanjeh caandíh jwí úbúhna caá. ¹⁵ Páant ã joyátidih jéihna, “Wá úbúatdih át wáh tagaa”, jwí niij jéihna caá.*

¹⁶⁻¹⁷ Yeéb ní dée panihni ã yéej chãjajach ennit, Diosdih ní úbú, ã yéejat jíib caandíh iiguipna ã wahcat pínah niijná. Páant ní úbúchah, Dios caandíh ã túut nuumbipna caá, ájeéh páantjeh ã jumap pínah niijná. Obohjeéhtih, ded Cristodíh páantjeh náahcan, yap yohnit, áihwáidíhbut eníhcan, iiguipna ã bejipna caá. Pánihniiboodíh ní úbúat pínahdih wá wutcan caá. Nihat yéej chãjat Diosdih yap yohat miíc caá. Obohjeéhtih, biíh yéej chãjat iiguipna ã bejat túutcan caá. Pánih chãjnitdih caá úbúat náahap, í túut nuumát pínah niijná.

¹⁸ Dios wáúh Jesús áihwáidih ã túi en daoná caá, nemépwá í maáh queétdih ã yéejat pínah niijná. Pánihna, “Dios weh páantjeh í yéej chãjcan caá”, jwí niij jéihna caá. ¹⁹ “Jwiítboó Dioíh wá jwí jumna caá. Obohjeéhtih, nihat Diosdih náahcannitdih Satanás caá ã wutap”, jwí niij jéihna caá. ²⁰ “Dios wáúh nin baácboó cãac jumnit, Dios yeobátidih jwí jéihyat pínah niijná, jwiítidih ã jéihyanap jí”, jwí niij jéihna caá. Pánihna, Diosjeéh túi jumnit, ã wáúh Jesucristojeéhbut jwí túi jumna caá.

* 4:21 Mt 5.44-45; Mr 12.29-31 * 5:3 Jn 14.15; 2Jn 6 * 5:3 Dt 30.11; Mt 11.30 * 5:9 Jn 5.32-37; 8.18 * 5:12 Jn 3.36 * 5:13 Jn 20.31 * 5:15 Mt 7.7-11; Lc 11.9-13; Jn 15.7,16; 16.23-24; 1Jn 3.21-22 * 5:20 Jn 17.3

Jesucristo Dios yoobát jumna, páantjeh

Diosjeéh jwiít dih ã túi jumat túutna caá.*

²¹ Wã weh panihnitá, ñi túi chãja chaáh!

Pãpnidih ñi wëi uúbhca bojoó.

Páant bójeh tigaá wã naáwát.

Juan

2 JUAN

Queédih ā túyat tútat

¹ Weém Juan, Jesúihwādih waóhni, meém Dios ā ñíonihdih ma weh panihnitdihbut wā daác wahna caá. Yoobópdih yeebdíh wā oina caá. Weém bíicjeh pohba nihcan, nihát táini doonádih jéihnitbut yeebdíh ī oina caá. ² Jwiít nihát caán táini doonádih jepahnit jumna, caandíh jwī tái jenah joí cádahcan níit. Pánih jumna, yeebdíh búdí jwī oina caá. ³ Dios jwī íip, Jesucristo ā wááhbut búdí oinit, yeebdíh ī jīgah en teo wáaca naáh, ñi tái jumát pínah níijná.

Míc oyat tútat

⁴ Jwī íip jwiít nihát dih ā wútat pah, Jesús ā bohéatdih biquína ma weh panihnit ī tái jepahat doonádih joint, búdí wā wéina caá.* ⁵ Némá, buu meemdíh wā naáwát jáap wútat nihcan caá. Jesúsdih jwíih jepahnit jwī jumuchah, nin pah jwiít dih ā níj wútap jī. **“Ñi míc oyoó”,** ā níijíp jī. Pánihna, jwíjeéh jumnitdih jwī oyat dée caá.* ⁶ Diosdih yoobópdih oinit, ā wútat pah jwī tái chājbipna caá. Pánihna, jwíih jepahnit ñi joyátji pah buubut nin pah yeebdíh wā wútna caá: Bitadih oinit, ñi tái teo wáaca.*

Dawá yeenit ī jumát

⁷ Páant níijná, nin pahbut yeebdíh wā naóhna caá: “Jesucristo nin baácboó ā cāac jumát dooná yoobópdih nihcan caá”, níijnít, dawá ī yee bohéna caá. Det páant yee bohénit Yeeni Yoobát, Cristodih En Jáihni pah ī jumna caá.* ⁸ Queédih ñi tái chāja chaáh! Cristodih ñi teo wáhat jíib ñi buudcát pínah níijná, ī yee bohéatdih ñi jepahca bojoó. Yeeb yoobópdih Jesúsdih ñi péé cádahcatdih ennit, Dios yeebdíh chah táini ā chājbipna caá.

⁹ Det Cristoíh bohéatdih cádahnit, “Wā jenah joyát caá chah ā túyap”, níj jenah joint, jwī íipíhwā nihcan caá. Obohjeéhtih, det caandíh cádahcannit, Dios jwī íipíh, ā wááhjihbut tái bíicdih ī jumna caá.*

¹⁰ Pánihna, “Cristoíh naáwát dih chah caá wā bohénap”, níijná yuhna, mácah bohéatdih naóhni ñi pebhna ā juibínachah, caandíh wéi jwááhcanjeh, níih muudíh ñi waadát túatca bojoó. ¹¹ Páant mácah bohéatdih naóhna, Cristoíh bohéatdih náahcan, yeejép chājni caá. Pánihna, caandíh wéi jwááhniboó yeejép chājnidih teo wáacna caá ā chājap. Páant ñi chājca bojoó.

Ā péé naáwát

* 1:4 3Jn 3 * 1:5 Jn 13.34; 15.12,17 * 1:6 Jn 14.15,23-24; 1Jn 5.3 * 1:7 Mt 7.15; 1Jn 2.18; 4.1-3 * 1:9 1Jn 2.22-23; 4.15 * 1:12 3Jn 13-14

¹² Yeebdíh chah naáwíhna yuhna, caandíh wā daáquihcan caá. Obohjeéhtih, yeeb bíicdih míc wéheat túat níijná, yeebdíh enedih wā bejihna caá. Pánih míc wéhenit, jwiít nihát bíicdih jwī tái wéibipna caá.*

¹³ Ninjīh bóli, ma jwan panihnih, Dios ā ñíonih, mi weh meemdíh ī túyat túatna caá.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.

Juan

3 JUAN

Gayodih át týyat tútat

¹ Weém Juan, Jesúhwādh waóhni, meém Gayo, búdí wā oinidih nin náodih wā daác wahna caá.*

² Wā dée panihni, wā oini, Dios bícdih ma túi jumatdih wā jéihna caá. Caán bícdih ma túi jumat pah, ma túi yapat pínah, múih bácahbut ā túi jumat pínahdihbut meemdih wā úubhna caá. ³ Biquína Jesúhwā wā pebhna juínit, ded pah ma jumat doonádih jwiít dih í naáwáp be. “Cristo ā náahat pah-jeh Gayo yoobópdih āpí chājna caá”, í níj naáwáp be. Páant í níjíchah joinít, búdí wā weñep be.* ⁴ Det wā bohénit, wā weh panihnit, Dios ā náahat pahjeh í túi chājat doonádih joinít, búdí wāpí wéina caá.

⁵ Wā chéen, wā oini, Jesúh doonádih bohé jibnitdih ma jéihca naáhwā í jumuchah yuhna, ma teo wáacachah, ā túina caá. Pánih teo wáacna, jwí Maáh Jesúsdi h yoobópdi h jepahni ma jumna caá. ⁶ Biquína queét bohé jibnit jwí pebhna juínit, jwiít Jesúhwā jwí múic wáacachah, “Gayo jwiít Jesúhwādh ā túi oina caá”, jwiít dih í níjíp jí. Pánihna, ma pebhna í jwáub juibínachah, queétdih búdí ma teo wáacá, bohé péanit, í túi jwáub jib bejat pínah níjina. Páant múic teo wáacatdih Dios áihwādh ā náah yacna caá. ⁷ Queét Jesúh táini doonádih bohé jib bejna, Diosdih jéihcannitboó í teo wáacat pínahdih ípí náahca caá. ⁸ Pánihna, jwiít Jesúhwāboó queétdih wéi jwááhni t, jwí teo wáacat dée caá. Pánih teo wáacna, queét bícdih jwiítbut Dios yoobópdi h ā naáwátdih bitadih jwí jéihyana caá.

Diótrefes yeejép ā chājat

⁹ Caanjíh moón Jesúhwādh wā daác wahap yuh be. Obohjeéhtih, páant wā daacáchah yuhna, Diótrefes wāt jumni, caanjéh wutni jumíhna, weemdih át jepahcap wat be. ¹⁰ Pánihna, ní pebhna wā juibínachah, ded pah ā chājatjidi h yeéb Jesúhwādh wā naóh beedábipna caá. Weemdih yeejép āpí naóh yacna caá. Chah yeejépbut āpí chājna caá. Jesúhwā áih táini doonádih naóh jibnitdih wéi jwááhca, áih muúdh āpí waadát túatca caá. Bita caanjíh moón Jesúhwāboó bohé jibnitdih í wéi jwááhca h ennit, caánboó “Queét bohé jibnitdih ní wéi jwááhca bojó”, āpí níj wutna caá. “Queétdih ní wéi jwááat jib jwiít Jesúhwā jwí múic wáacapoó ní jwáub waadca bojó”, āpí níjina caá.

¹¹ Wā oini, det yeejép wā í chājat pah chājcanjeh, túi chājnitboódh ma en yacaá. Túi

chājnit Dioíhwā í jumna caá. Obohjeéhtih, yeejép chājnitboó Diosdih jéihcannit í jumna caá.*

Demetrio ā túi chājat

¹² Demetrio wāt jumníboódh nihāt cācwā í túi wéhena caá. Dios ā náahat pah ā túi chājatdih enna, táini ā jumatdih ní jéihna caá. Weembát caandih páant tiguaá wā níjíp. Páant wā níját yoobópdi h ā jumatdih ní jéihna caá.

Á naóh péaat

¹³ Meemdih chah naáwíhna yuhna, caandih wā daáquíhca caá. ¹⁴ Waicanjeh meemdih enedih wā bejíhna caá. Caanná juibínit, meemdih wā múic wéhehipna caá.*

¹⁵ Dios meemdih ā teo wáaca naáh, ma túi jumat pínah níjina. Nínjil jumnit jwí chéenwābut meemdih í týyat túatna caá. Caanjíh moón jwí chéenwā nihāt í týyu naáh. Páant bóojeh tiguaá wā naáwát.

Juan

* 1:1 Hch 19.29; Ro 16.23; 1Co 1.14 * 1:3 2Jn 4 * 1:11 1Jn 2.29; 3.6,9-10 * 1:14 2Jn 12

JUDAS

Queédih ā táyat tútat

1 Weém, Judas* Santiago úd, Jesucristodih teo wáhni, yeeb Jesúhwádih nin núodih wá daác wahna caá. Jwí íp Dios yeebdih oinit, át níwip tagaá, áihwá ní jumat pínah niijná. Jesucristo yeebdih ā tái wapna caá, caandih ní tái jenah joí cádahcat pínah niijná. ² Dios yeebdih búdi oi ígah ennit, ā teo wáaca naáh, ájeéh ní tái jumat pínah niijná.

Yee bohénit ded pah í jumat

³ Wā oinitá, Dios jwiítidih iiguípna jwí bejat déejidih ā tái ubatdih búdi daác wahíhna yuhna, mácah daacát caá weemdih náahap, bita yeebdih í yee bohéatdih ní yap yohat pínah niijná. Pánih yap yohna, Jesucristoíh bohéatboodih ní cádahca bojoó. Caandih joiná, Jesucristodih ní tái jepahap tagaá. Caán bohéat páantjeh biíc yoobó ā jumna caá. Á túat numcán níit. ⁴ Yeéb ní jéihcah yuhna, biquína yeejépwā Diosdih náahcannit, ní pebhna íit jaiúnap tagaá. Níjeéh jumnit, nin pah yeebdih í níij yee bohéna yuh caá: “Dioíhwá ní jamuchah, yeéb bita yaádhjéh ní yéj chájachah enna yuhna, yeebdih oina, ā peéh chájcan níit”, í níij bohéna yuh caá. Jwí Maáh Jesucristo biícjeh jumndih yap yohna, “Caandih jepahat ā náahcan caá”, í níij bohéna yuh caá. Páant bohénitdih Dios ā peéh chájat pínahdih jon játi ā naáwátidih naóh yapanit íit daacáp tají.*

Dios queédih ā peéh chájat pínah

⁵ Buh nindih ní tái jéihyechah yuhna, yeebdih wá jwáub náhniana caá. Dios judíowā Egipto baácboó jumnitdih ā bacaat túttimah, íjeéh jumnit caandih jepahcannitdih át mawap wut jí.* ⁶ Biquína ángelwádih ā chájatjidihbut ní náhninaá. Queét Dios ā wutatdih íit jepahcap wut jí. Nump maáta Dios queédih ā waadánachah yuhna, queéboó chah maáta íit jumíhip wut jí. Pánihna, Dios ā jumat tútatjidih í cádahat jíb dupánapboó yohnit, ítah tóp panihniijéh Dios queédih át chéó jwejep wut jí. Péeni yeó jáapdih queét ā chéó jwejnitdih ā peéh chájipna caá.* ⁷ Sodoma tétchidih moón, Gomorra táchidih moón, pehbbit jumni tétchinadih moonbút ded pah í yapatjidih ní náhninaá. Yaáhdih yeejép chájnit, neoná mícjehbut búdi yeejép íit chájap wut jí. Páant í chájatji peéh Dios queédih át cáo yohop

wut jí. Páant ā cáo yohochah, iiguípboó jumnit, yeejép í yapat ā bũudcán níit. Pánihna, iiguípboó Dios queédih ā peéh chájatdih náhninit, caandih nihát cáacwádih tái jepahat caá náahap.*

⁸ Páant yeejép í chájatji pahjeh muntih, yeebdih yee bohénitboó biíc yoobó ípí chájna caá. Pánih chájnit, “Oo jumat jígohat déedih wá enechah, Dios nin pah ā chájat túatup be”, níij yeenit, queétjeh íih bácahdih ípí yéjeana caá. Jwí Maáh Jesucristodih jepahcan, áih cáacwā í maátadihbut ípí jepahcan caá. Ángelwádih “Queét táicannit, dedé pínah nihcan caá”, ípí niijná caá.* ⁹ Obohjeéhtih, jon játi Moiséh bácahdih ub bejéhna, ángelwā í maáh Miguel* nemépwā í maáh Satanásjéh íit múic jáiñhup wut jí. Pánih múic jáiñnit, Satanás “Caán Moisési cáacwádih á mawachah, áih bácah wíih pínah á jumna caá”, át níij yeejip taga. Obohjeéhtih, páant ā yee naáwáchah joiná yuhna, Miguelboó, Satanásdih naóh yaccan, “Wā Maáh meemdih ā peéh chájna naáh”, át níijjéhjip taga.* ¹⁰ Obohjeéhtih, yeebdih yee bohénitboó ded pah ángelwā í jumat, Jesucristo ā wépatdihbut jéihcan, “Queét dedé pínah nihcan caá”, níijnit, ípí yeejép naóhna yuh caá. Obohjeéhtih, ded pah yeejép chájat pínahdih í tái jéihna caá. Nuíúpwā jenah joicánjeh ípí chájat pah, queéboó yeejép ípí chájna caá. Páant yeejép í chájat jíb, Dios queédih búdi ā peéh chájipna caá.*

¹¹ Cain ded pah yeejép ā chájatji pahjeh muntih queébut ípí chájna caá.* Balam* dinerodih búdi bidnit, ā yee bohéatji pahjeh muntih, queébut dinerodih bidnit, yeebdih í yee bohéna caá. Coré* Diosdih ā yap yohat peéh Dios caandih ā mao yohatji pahjeh muntih, yeebdih yee bohénit caandih í yap yohochah, queédihbut ā mao yohbipna caá. Pánihna, Dios queédih ā peéh chájachah, queét búdi yeejép í yapbipna caá. ¹² Yeéb Jesúhwáboó ā oyatdih wéi jenah joinit, biícidih ní jeémécah, queét yeenit jumna yuhna, tíccanjeh, níjeéh ípí jeémpna caá. Pánih jeémpnit, í weíat pínahdihjeh jenah joinit, biícidih ní tái jumatdih í yéjeana caá. Nin pah queét í jumna caá: Mah tólihnadih johlit ā joh yapanachah, mah ā bũugcát pah, “Bohénit jwí jumna caá”, níijná yuhna, tái jenah joicánnit jumna, bitadih ípí teo wáacan caá. Nin pahbut í jumna caá: Quehe wihcanni nahna wunni pah ā jumuchah enna, ā mínah caandih ápi dug yohna caá. Pánihat pah, cáacwádih yee bohénitboó wunni pah í jumuchah, Dios

* 1:1 Mt 13.55; Mr 6.3 * 1:4 2P 2.1-2 * 1:5 Ex 12.51; Nm 14.29-30 * 1:6 2P 2.4 * 1:7 Gn 19.1-24; 2P 2.6

* 1:8 2P 2.10 * 1:9 Dt 34.6; Dn 10.13,21; 12.1; Ap 12.7 * 1:9 Zac 3.2; 2P 2.11 * 1:10 2P 2.12 * 1:11 Gn

4.3-9; He 11.4; 1Jn 3.12 * 1:11 Nm 22.1-35; 31.16; 2P 2.15-16; Ap 2.14 * 1:11 Nm 16.1-35 * 1:12 2P 2.17

iiguipna queédih ā bejat tautbipna caá.*
 13 Nin pahbut ī jumna caá: Búdí mujdih jumni búdí nolihatna muj jwéejdih moópni búdí wíjnidih āpī yohna caá. Pánihat pah tigaá, queét yeejépwā Dios ā wutatdih jepahcannit, cāacwādih īpī yeejép chājap. Nin pahbut ī jumna caá: Dios ā bejat tautni namá panihnidih cúiwā ī bejcat pah, Dios queédih ā bohéat tautat pah ī bohécan caá. Páant ī yee bohénachah, Dios queédih peéh chājnit, páantjeh tabit dupánapboó ā jumat tautbipna caá.

14-15 Adán ā juima Enochoó,* Dios naáwátdih naóh yapaniji nin pah āt niij naóh yapajip taga: “Nihat cāacwādih ūwat taut niijná, jwī Maáh dawā āih táunit ángelwā biícdih ā dei jūóhbipna caá. Pánih ūionit, Diosdih náahcannitboó yeejép ī chājatji jīb ā peéh chājipna caá. Queét yeejépwā Diosdih yeejép ī naáwátji jībbut ā peéh chājipna caá”, āt niijjip taga. Pánih naóhna, yeebdih yee bohénitdihbut naóhna āt chājip tagaá.
 16 Queédih ded pah ā yapachah, Diosdih, bitadihbut yeejép īpī wéhena caá. Yeejép jenah joinit, ī náahat pahjeh īpī chājna caá. “Yeéb túi joinit ūi jumachah, weém wā túi jéih bohéna caá”, īpī niijná yuh caá, bita queédih wéinit, ī túi jepahat pínah niijná.

Yeebdih nin pah jumat caá náahap

17 Obohjeéhtih, yeéboó, wā oinitá, Jesús ā naáwát tautnitboó ded pah ī niij bohéatjidih ūi túi náhninaá. 18 Nin pah yeebdih īt niij bohénap wut jī: “Péeni yeó jáapna Dios naáwátdih, āih cāacwādihbut tabit deohnit, ī náahat pahjeh cāacwā yeejép ī chājipna caá”, īt niijjip wut jī.* 19 Páant ī niijnitjiboó yeéb biícdih ūi jumatdih ī yéejana caá. Queét Jesúsdih jepahcannit ī jumachah, Túini Espírítu Ijeéh ā wihcah, ī weñat pínahdihjeh īpī chājna caá.

20 Obohjeéhtih, yeéboó, wā oinitá, yeó jáap jumat pah Túini Espírítu ā wēpatjīh wábhnit, Jesucristodih chah ūi túi jenah joyoó. 21 Pánih chājnit, yeebdih búdí ā oyatdih náhninit, ā oyat chah jéihyat taut niijná, ā náahat pah ūi túi chājaá. Pánihna, jwī Maáh Jesucristo yeebdih búdí oi teo wáacnit, páantjeh ájeéh ā jumat tautat pínahdih ūi wēi páñaá.

22 Biquína Jesucristodih tac yoób túi jenah joinitdih ūi jīgah en teo wáacá, Jesúsdih yoóbópdih ī jepahat pínah niijná. 23 Bitaboó yee bohéatdih jepah jwíhndih Jesúsdih táini doonádih ūi wēp naáwá, caandih jepahnit, iiguipna ī bejcat pínah niijná. Bitaboó yee bohénit yeejép ī chājat pahjeh mantih chājnitdih ūi jīgah en teo wáacá. Obohjeéhtih, pánih teo wáacat pónih, jīni túi chāja chaáh! ī yéj chājat pah mantih yeebbát biíc

yoobó ūi chājcat taut niijná. Ī yéj chājatdih búdí īi enat caá náahap.

Diosdih ā pé wēi naáwát

24-25 Jwī Maáh Jesucristodih wun wūhat tautna, jwíit iiguipna bejnitjidih Dios āt túi wáup taga. Pánih túi wáupni jumna, yeebdih ā jéih wapna caá, caandih ūi cádahcat pínah niijná. Pánih wapna, chah Maáh jumnit, ā pehbboó yeebdih ā ūhat tautachah, yéejat wihcannit jumna, búdí ūi wēibipna caá.* Caanjéh Dios ā jumachah, caandih wēi naóhnit, “Meém chah táini, nihatdih Maáh jumna, chah wēpni, nihatdih jéihnit ma jumna caá”, jwī niij jīh. Caán biíhmahjeh jumni, bēubut jumni, páantjeh ā jumbipna caá. Páant ā jumachah, nihat cāacwā caandih búdí ī wēi naáwá naáh. Páant tíi ā jumna nah.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.

Judas

* 1:14-15 Gn 5.18,21-24

* 1:18 2Ti 3.1-5; 2P 3.3

* 1:24-25 2P 3.14

APOCALIPSIS

Dios Juandih ã daacát tútat

¹ Weém, Juan, Jesucristo weemdíh ã jéihyaatjidih nin núodih wã daac wahna caá. Jwí ípboó caandíh ã naawát tútuchah, Jesucristoboó, weemdíh naawát náahna, áih ángeldih át wahap be, áihwã jwí jéihyat pínah niijná. Bahnijeh júdhna caá, páant ã yapat pínah. ² Weém nihát wã enatji, jwí íp ã naawáchah, Jesucristo ã jwáub naóh yapanachah, wã joyátjidihbut wã daac wahna caá.

³ Ded pah ã yapat pínah bahnijeh ã júdhduchah, det nin núodih ennit, bita í en naawáchah joinítbut, wã naawátidih tú jepahnit, túi wéinit í jumbipna caá.

Siete tátchidih moón Jesúhwádih Juan ã daac wahat

⁴ Weém, Juan, yeéb Asia baácboó jumni siete tátchidih moón, Jesúhwádih wã daac wahna caá. Dios yeebdíh oinit, bádí ã teo wáaca naáh, ñi túi jumat pínah niijná. Caán jon játih jumni, buubut jumni, táttimah, ã jwáub júóhbirna caá.* Caán ã chúdup pebh Túini Espiritubut nihát jéihni ã oyatjilh yeebdíh ã teo wáaca naáh.* ⁵ Jesucristo ã oyatjilhubat ã teo wáaca naáh, ñi túi jumat pínah niijná. Dios ded pah ã jumatdih, cáacwádih ã náah yacatdihbut yoobópdih naóhni caá.* Æ wanat táttimah, waóh boo pud júóhni ã jwáub wancan níit, páant mũntih.* Pánihna, nin baácboó jumnit maáta í chah Maáh caá.* Jwiítidih oina, áih meépdih yohnit, jwí yéejat jíib peéh chájat déejidih át yohop tají. ⁶ Pánih yohnit, jwiítidih áihwã chájna, caandíh úbhñit, wéi naóhñit pínahdihbut át chájap wut jí, ã ípdih jwí teo wáhat pínah niijná.* Pánihna, “Chah wépní, nihát jwí Maáh ma jumna caá”, Jesucristodih páantjeh jwí níj wéi naóh jíih. Páant tí ã jumna nah.

⁷ Jáaj! Cristo mah tólihjíh ã jwáub dei júóhbirna caá.* Páant ã jwáub dei júúwáchah, nihát cáacwã í enbirna caá. Caandíh péoh dodh mao yohnitji, jwáagnitjibut í enbirna caá. Æ jwáub dei júúwáchah, nihát nin baácđih moón í yéej chájatjidih jéihñit, bádí í jáibirna caá.* Páant ã yapbirna caá. Páant tí ã jumna nah.

⁸ Jwí Maáh Dios, chah wépní, nin pah ã niijná caá: “Weém bíhmah jumni caá. Nihát wã chájnidih Maáh jumna, caandíh wã jwáub

yohat táttimah páantjeh wã jumbipna caá. Jon játih wáát jumap jí. Buubut wã jumna caá. Táttimah, wã jwáub júóhbirna caá”, ã niijná caá.*

Jesucristodih Juan ã enat

⁹ Weém, Juan, Jesúh jumna, ñi weép jeñé panihni caá. Yeéb yeejép ñi yapat pah, weembát Jesúh túini doonádih wã naawát jíib yeejép wá yapna caá. Ñi cádahcat pah, weemdíhbut í yéej chájachah yahna, Jesús ã teo wáacatjilh caandíh wã cádahcan caá. Caán Jesús jwiít nihát jwí Maáh ã jumna caá. Dios naawátidih Jesucristo ã naóh yapaatjidih wã bohéat jíib Patmos wát jumni quewaboó í yohni wã jumna caá. ¹⁰ Ninjilh jumna, bíic chooát yeó jáapdih Túini Espiritu ã wépat weemdíh bádí ã jumuchah, ñoni pah wã jumap be. Páant oo jámat panihatdih wã enat pónih, wã táahmant Jesucristo wéwép áí wéhenap be. Bádí póogat nah yáaat pah bóo áí yáanap be. ¹¹ Nin pah weemdíh áí niijíp be: **“Buu ma enat pínahdih ma daacá. Pánih daac péanít, Asia baácboó jumni siete tátchinadih moón wíhíhwádih ma wahaá. Éfeso, Esmirna, Pérgamo, Tiatura, Sardis, Filadelfia, Laodicea tátchidih moondih yah buca ma daac wahaá”,** ã niijíp be.

¹² Páant ã niijíchah joinít, weemdíh wéhenidih enat túat niijná, wã tac púud ñuhup be. Pánih tac púud ñuhñit, orojih í chájniji siete jíi cáagat nahñajih í jíi cáagni páhanadih wã enep be. ¹³ Caan náhna cátih ñuhñi cáac pah jíghni Jesucristodih wã enep be. Áih jícha páha bíic yoobó buug ñájni yégueh chóodih ã dawúp be. Orojih í chájniji tópdih jóoh poómp yoób júi wái chéoni ã jumap be.* ¹⁴ Áih waó yoóc túi baabní ã jumap be. Áih quíibnabat tuu óopat tópha pah ã iiguíp be.* ¹⁵ Áih jíchanabat túi itíni quenalíh naa pánih yeh iigní ã jumap be. Æ wéheat bádí dóo yáaat pah ã yáanap be.* ¹⁶ Áih jéihyepmant bóo téihyamant siete cáiwádih ã bibohop be. Íibat naá chénaobó jaco jumni eéep naadih ã cháac tewep be. Yeó iigát pah áih móot ã yeh iiguíp be.

¹⁷ Caandíh ennit, áih jícha pebh wanni pah wã buugúp be. Páant wã buugúchah ennit, caán áih jéihyepmant bóo téihyájlh weemdíh teo jáhanit, nin pah ã niijíp be: **“Ma úmca bojóó. Weém bíhmah jumni caá. Nihát wã chájnidih Maáh jumna, caandíh wã jwáub yohat táttimah páantjeh wã jumbipna caá.”** ¹⁸ Weém báadhñijeh caá. Wanni wáih jumap yah jí. **Jwáub boo pud júóhni wã jwáub wancan**

* 1:4 Ex 3.14 * 1:4 Is 11.2; Ap 4.5 * 1:5 Is 55.4 * 1:5 Hch 26.23; Col 1.18 * 1:5 Sal 89.27 * 1:6 Ex 19.6; Ap 5.10; 20.6 * 1:7 Dn 7.13; Mt 24.30; Mr 13.26; Lc 21.27; 1Ts 4.17 * 1:7 Zac 12.10; Jn 19.34,37 * 1:8 Ex 3.14; Is 41.4; 44.6; Ap 1.17; 22.13 * 1:13 Dn 7.13; 10.5 * 1:14 Dn 7.9 * 1:15 Ez 1.24; 43.2; Dn 10.6 * 1:17 Is 41.4; 44.6-8; 48.12; Ap 1.8; 2.8; 22.13

niit, páant mantih. Jwáub booni jumna, cáacwáhdihbut wá jéih jwáub boot táutna caá. Cáacwá iiguipna í bejat déedih weemjéh táí ubni caá. ¹⁹ Buutéh ma enatjidih ma daacá. Búu ded pah á jumatdih, túttimah ded pah á yapat pínahdihbut ma daacá. ²⁰ Nin siete cúiwá wá jéihyepmant bóo téihyamant wá bíbohndih ma táí beh joicáh, búu meemdih wá naóhbipna caá. Orojih í chájniiji siete jíí cáagat nahnajih í jíí cáagni páhanadihbut wá naóhbipna caá. Caán siete cúiwá siete tútchinadih moón wíhwá í maáta panihni í jumna caá. Queét wá naáwátdih naóh yapanit í jumna caá. Orojih í chájniiji siete jíí cáagat nahnajih í jíí cáagni páhana siete tútchinadih moón wíhwá í jumna caá. Queét wá naáwátdih joinit í jumna caá”, Jesucristo á niijp be.

2

Éfeso tútchidih moón Jesúhwádhí á daác wahat tútat

¹ Páant níj naóh péanit, nin pah weemdih á jwáub níj naáwáp be, páant mantih: “Éfeso tútchidih moón wíhwá, queétdih waóhndihbut nin pah ma níj daác wahaá:

“Wá jéihyepmant bóo téihyamant siete cúiwádhí bíbohni caá wá jumap. Orojih í chájniiji siete jíí cáagat nahnajih í jíí cáagni páhana cátií jibni caá, ded pah á iigát jumatdih jéihyat táut niijná. Pánih chájna, yeéb wíhwádhí en bejna caá wá chájap. Pánih en bejna, yeebdih nin pah wá níj naóhna caá: ² Nihat ní chájatdih wá jéih beedána caá. Wíih táini doonádhí bitadih ní naáwátdih, weemdih ní táí jenah joí cádahcatdihbut wá táí jéihna caá. Yeejép chájnitdih ní iiatdihbut wá jéihna caá. “Jesúh táini doonádhí naáwát náahna, jwiit á wahnit caá”, bita í niijchah yuhna, queétdih joinit, yee naóhnt í jumatdih ní jéihyep be. ³ Wíih táini doonádhí ní naáwát jíib yeéb Éfeso tútchidih moón yeejép yapna yuhna, queét yeenitboodih ní yap yohop be. Pánih yap yohnit, weemdih ní cádahcan caá. Páant ní chájachah ennit, yeebdih wá wéina caá.

⁴ ‘Obohjeéhtih táinit ní jamachah yuhna, nin pah weemdih ní yap yohna caá. Weemdih ní jwíih táí oyatji pah búu bíic yoobó ní oican caá. Ní jwíih táí míic oyatji pahbut búu bíic yoobó ní míic oican caá. ⁵ Pánihna, jwíih oina, ded pah ní chájatjidih náhninit, ní jwáub táut neumú. Ní yéej chájatdih

náhni dahwanit, ní cádahaá. Pánih cádahnit, wíih táini doonádhí jwíih jepahnit, ní táí oyatji pah bíic yoobó ní jwáub oyoó. Obohjeéhtih, ní yéej chájatdih ní cádahcah, níih jíiát panihni wá jwejniidih waicanjeh jwáub dáuc wáyadhí wá bejbipna caá. Páant niijnít, nin pah wá níj naóhna caá: Yeéb Éfeso tútchidih moón ní jwíih oyatjidih cádahnit, weemdih cádahna caá ní chájap. Páant ní yeejatdih ní cádahcat jíib, páant bóojeh, ní buudbípna caá. ⁶ Obohjeéhtih, weemdih ní táí oican yuhna, nindih ní táí chájna caá: Nicolaítas wút jumnit í yéej chájatdih ní en iiná caá. Weembút í yéej chájatdih wá en iiná caá.

⁷ ‘Det molít jumna, Túini Espíritu wíhwádhí á naáwáchah, í joyoó naáh! Det weemdih táí jenah joí cádahcannitdih wá íp á jumapboó jumni nah quehedih wá jeémát táutbipna caá.* Caan náh quehedih jeémpnitboó í jwáub wuncan niit’, ma níj daác wahaá”, Jesucristo weemdih á niijp be.

Esmirna tútchidih moón Jesúhwádhí á daác wahat tútat

⁸ Páant níj naóh péanit, nin pah weemdih á jwáub níj naáwáp be: “Esmirna tútchidih moón wíhwá, queétdih waóhndihbut nin pah ma níj daác wahaá:

“Weém bíhmah jumni caá. Nihat wá chájnidih Maáh jumna, caandih wá jwáub yohat táttimah páantjeh wá jumbipna caá.* Wanni wáih jumap yuh jí. Jwáub boo pud jóhni wá jwáub wuncan niit, páant mantih. Pánih jumna, yeebdih nin pah wá níj naóhna caá: ⁹ Wíhwá ní jumap jíib, yeejép ní yapatjidih wá jéihna caá. Moh yeejnit ní jumatdihbut wá jéihna caá. Pánih jumna yuhna, Dios á wépatdih bíbohnt, yeéb moh yeejnit nihcan caá. Bitaboó “Jwiit judiówá Diosdih jwí táí jepahna caá”, niijná yuhna, yeebdih yeejép í yee naáwátjidihbut wá jéihna caá. Queét Dioíhwá nihcan, nemépihwá caá. ¹⁰ Búu yeéb chah yeejép ní yapat pínahdihbut ní úmca bojoó. Ní joyoó. Nemép biquina níjeéh jumnitdih nemat muáboó á nemat táutbipna caá, weemdih ní cádahat pínah niijná. Obohjeéhtih, maátcanjeh yeejép ní yapbipna caá. Páant yeejép í chájachah, í mao yohochah yuhna, weemdih ní cádahca bojoó. Yeéb weemdih ní cádahcat jíib, yeebdih wá

* 2:7 Gn 2.9; Ez 28.13; 31.8; Ap 22.2

* 2:8 Is 41.4; 44.6; 48.12; Ap 1.17; 22.13

pehbboó páantjeh wã jumat tútubipna caá.

¹¹ ‘¡Det molít jumna, wíh wãdih Túini Espírítu ã naáwáchah, í joyoo naáh! Det weemdíh táí jenah jói cádahcannit í wnanat túttimah, iiguína bejcan, wã pehbboó páantjeh í jumbipna caá’,^{*} **ma niij daác wahaá**, Jesucristo weemdíh ã niijíp be.

Pérgamo tútchidih moón Jesúhwãdih ã daác wahat tútat

¹² Páant niij naóh péanit, nin pah weemdíh ã jwáub niij naáwáp be: **“Pérgamo tútchidih moón wíhwã, queétdih waóhndihbut nin pah ma niij daác wahaá:**

‘Weém íbat naá chénaboó jaco jumni eéep naadíh bíbohni wã jumna caá. Pánih jumna, yeebdíh nin pah wã niij naóhna caá: ¹³ Yeeb ñi chãjatdih, ñíih tútchidih moón í chãjatdihbut wã jéihna caá. Caanjíh moón í maáh Satanás caá. Caán tútchidih moón Satanásdih jepahnit, Antipas wát jumni wíh doonádh táí naóhniidih í mao yohop be. Caandíh páant í mao yohochah enna yuhna, weemdíh ñi táí jenah jói cádahcap be.

¹⁴ ‘Obohjeéhtih, pánih táí jenah jói cádahcan yuhna, baini weemdíh ñi yap yohop be. Biquína ñijeéh moón, Balaam wát jumni ã bohéátdih í joiná caá. Jon játih Balaam Balac wát jumni maáhjidih nin pah át niij bohénap wut jí: “Judíowãdih ma yéejaat pínah ni-ijná, nin pah ma chãjaá: ‘Dios caá’, wëi niijnít, ñi wãhni jeémátdih queétdih ma jeémát tútú. Í weha mána nihcannitíh queétdih yeejép ma chãjat tútú”, át niij bohénap wut jí. Jon játih judíowã caandíh joinit, í yéej chãjatjí pah bíic yooó man tigaá buu biquína ñijeéh jumnitbut í yéej chãjna caá.’^{*} ¹⁵ Queét í chãjat pah bita ñijeéh moón Nicolaítas wát jumnit yeejép í chãjat tútatboodíhbut í jepahna caá. ¹⁶ Páant ñi yéej chãjatdih ñi cádahaá. Ñi cádahcah, waícanjeh ñi pebhna bejnit, pánih yeejép chãjnitdih wã chãác teoni íbat naajíh wã peéh chãjbipna caá.

¹⁷ ‘¡Det molít jumna, Túini Espírítu wíhwãdih ã naáwáchah, í joyoo naáh! Det weemdíh táí jenah jói cádahcannitdih jeámant jumni maná wát jumni jeémátdih wã wãhbiipna caá.’^{*} Baabní jeé naanádhbut queétdih wã wãhbiipna caá. Caán jeé naanádh íh jáap wát wã daácni ã jumbipna

caá.’^{*} **Bitá caán wãtdih í jéihcan niit. Caán jeé naadíh ubnijeh áih wãtdih ã jéihbiipna caá’,** **ma niij daác wahaá**, Jesucristo weemdíh ã niijíp be.

Tiatira tútchidih moón Jesúhwãdih ã daác wahat tútat

¹⁸ Páant niij naóh péanit, nin pah weemdíh ã jwáub niij naáwáp be: **“Tiatira tútchidih moón wíhwã, queétdih waóhndihbut nin pah ma niij daác wahaá:**

‘Weém Dios wáuh caá. Quíb tau ópát tópa paníh iigni, jícha táí itíni quenalih naa pánih yeh iigni wã jumna caá. Pánih jumna, yeebdíh nin pah wã niij naóhna caá: ¹⁹ Ñi táí chãjatdih wã jéihna caá. Weemdíh bitadidihbut ñi oyatdih wã táí jéihna caá. Weemdíh ñi táí jenah joyátdihbut wã jéihna caá. Bitadíh ñi teo wáacatdihbut wã jéihna caá. Yeejép yapna yuhna, weemdíh ñi cádahcatdihbut wã jéihna caá. Jwíh túat nuumnit, ñi táí jepahat chah buu ñi táí chãjatdihbut wã jéihna caá.

²⁰ ‘Obohjeéhtih, pánih táí chãjnit jumna yuhna, nin pah weemdíh ñi yap yohna caá: Caánt yeejép wili, Jezabel wát jumnih,’^{*} “Dios naáwátdih naóh yapaníh caá”, niij yeenih mi jumuchah yuhna, mi naáwáchah joiná, caántdih bíaboó ñi wahcan beé. Yee bohénit, í weha mána nihcannitíh wíhwãdih yeejép mi chãjat tútúna caá. “Jwíh dios caá”, í niij wëi wãhni jeémátdih queétdih mi jeémát tútúna caá. ²¹ Mi yéejatdih mi cádahat pínahdih maatápdih wã páñachah yuhna, páant yeejép chãjatdih mi cádahican caá.

²² Páant mi cádahícat jíib caántdih wã tubáp chãúábipna caá. Míjeéh yeejép chãjnitdihbut wã tubáp chãúábipna caá. Í yeejép chãjatdih túat nuuncán, queétdih chah wã peéh chãjbipna caá. ²³ Mi naáwátdih í jepahat peéh, mi weh paníhndih wã mao yohbiipna caá. Páant wã peéh chãjatdih ennit, jéih beedáni wã jumatdih nihát wíhwã í jéihbiipna caá. Ded pah í jenah joyátdihbut wã táí jéihna caá.’^{*} Pánihna, det yéej chãjnitdih í yéej chãjat jíib wã peéh chãjbipna caá. Det táí chãjnitboodíh í táí chãjat jíibbut wã táí chãjbipna caá.’^{*}

²⁴ ‘Obohjeéhtih, biquína yeebboó caánt yeejép wili mi bohéátdih ñi náahcap be. Satanás ã bohéátdihbut ñi joyáh bojop be. Pánihna,

^{*} 2:11 Ap 20.14; 21.8 ^{*} 2:14 Nm 22.5,7; 25.1-3; 31.16; Dt 23.4 ^{*} 2:17 Ex 16.14-15,33-34; Jn 6.48-50 ^{*} 2:17 Is 62.2; 65.15 ^{*} 2:20 1R 16.31; 2R 9.22,30 ^{*} 2:23 Sal 7.9; Jer 17.10 ^{*} 2:23 Sal 62.11-12; Pr 24.12; Ez 18.30; 33.20; Mt 16.27

yeebboodih chah wã jwáub wutcan niit. ²⁵ Nindihjeh yeebdih wã jwáub chãjat tãutbipna caá: Ñi pebhboó wã jwáub dei juibiát pínahdih páinit, wã bohéatdih ñi cádahca bojoó.

²⁶⁻²⁷ Det yéejatdih yap yohnit, wã wutatdih jepah cádahcannitdih maáta wã waadábipna caá. Wã íip weemdih maáh ã waadaát pah, yeebdihbut maáta wã waadábipna caá. Pánih maáta jumna, nihát baácđih moondih ñi wêp wutbipna caá, Dios ã weñat pínahdih í tui chãjat pínah niijná. Í jepahcah, búdi ñi peéh chãjachah, queét í budáh bejbipna caá.* ²⁸ Yeebdih baáb aáb jwáwáchah jumna cáidih wáhnit, ñijeéh weemboó wã jumbipna caá.

²⁹ ‘Det molít jumna, Túini Espiritu wíhwwádh ã naáwáchah, í joyoó naáh!’
ma niij daác wahaá”, Jesucristo weemdih ã niijp be.

3

Sardis tútchidih moón Jesúhwádh ã daác wahat tútat

¹ Páant niij naóh péanit, nin pah weemdih ã jwáub niij naáwáp be: “Sardis tútchidih moón wíhwá, queétdih waóhndihbut nin pah ma niij daác wahaá:

‘Weém Túini Espiritu nihát ã wêpatdih bíbohni caá. Siete cáiwádhbut bíbohni wã jumna caá. Pánih jumna, yeebdih nin pah wã niij naóhna caá: Ñi chãjatdih wã tui jéihna caá. Bitá yeebdih nin pah í niij jenah joyóp yah caá: “Queét Jesúh túini doonádh tui jepahnit caá”, í niij jenah joiná caá.

‘Obohjeéhtih, páant í niij jenah joyóchah yuhna, bainjeh weemdih jepahna, wannit panihnit ñi jumna caá. ² Pánih jumna, íÑi tui chãja chaáh! Ñi tui chãjcat enna, Dios ã wéican caá. Jáanit panihnit, tui chãjnit ñi jumna. ³ Wã naáwátdih ñi jwáuh joyátjidi ñi tui jwáub náhninaá. Pánih náhninit, wã weñat pínahdih ñi tui chãjaá. Túut nuumnit, ñi yéej chãjatdih cádahna, túinihoođih ñi chãjaá. Weém wã niijátj pah ñi chãjcah, ñi náhnica, nuumní cáac nuumádh ã juibiát pah, yeebdih peéh chãjadih wã bejbipna caá.*

⁴ ‘Obohjeéhtih, biquína yeebboó yeejép chãjnit nihcan, quei wihcanni yégueh duonít panihnit ñi jumna caá. Pánih jumna, tui baabni yégueh duonít, wájeéh ní jibbipna caá. ⁵ Det wã naáwátdih cádahcannit, queét

pah tui baabni yégueh duonít í jumbipna caá. Weemdih jepahnitdih wátnadih wã bíbohni papélah tólihdih íih wátnadih daácna, wã jwáub wio yohcan niit.* Wájeéh páantjeh í jumbipna caá. Wã íip ã enechah, ángelwábut í enechah, “Nin wíih caá”, wã niij naóhbiipna caá.*

⁶ ‘Det molít jumna, wíhwwádh Túini Espiritu ã naáwáchah, í joyoó naáh!’
ma niij daác wahaá”, Jesucristo weemdih ã niijp be.

Filadelfia tútchidih moón Jesúhwádh ã daác wahat tútat

⁷ Páant niij naóh péanit, nin pah weemdih ã jwáub niij naáwáp be: “Filadelfia tútchidih moón wíhwá, queétdih waóhndihbut nin pah ma niij daác wahaá:

‘Weém yéejat wihcanni, tui yoobópdih naóhni wã jumna caá. Jon játih maáh Davidji cáacwádh ã wutát pah weembát wã wutbipna caá. Pánih jumna, jéc panihnidih weém wã wátachah, bitaboó í jéih nemcan niit. Wã nemechah, bita í jéih wátcán niit.* ⁸ Nihát yeeb ñi chãjatdih wã jéihna caá. Ñi pebh jéc panihnidih wã wátat túttimah, bitaboó yeebdih í jéih nemcan niit. Bainí tui jenah joiná yuhna, wã naáwátdih, weemdihbut ñi cádahcap be.

⁹ ‘Obohjeéhtih, bita ñi pebh jumnit Satanáhwá caá. “Jwiit judiowá, Dioíhwá caá”, niijná yuhna, wíhwá nihcan caá. Pánihna, queétdih ñi pebh bódicah caj yoh ñajat tãutnit, “Yeebdih Dios yoobópdih át oi tagaá”, wã niiját tãutbipna caá.* ¹⁰ Wíih túini doonádh yeebdih wã cádahcat tãutachah joinit, ñi tui jepahap be. Páant ñi cádahcat ennit, nin baácđih jumnit nihát cáacwá yeejép í yapachah, yeebdih wã wapbipna caá. Caán láa queétdih tabit yeejép yapat tãutnit, ded pah í jumatdih wã jéihyabipna caá. ¹¹ Ñi pebhna wã jwáub dei bejat pínah bahnjeh á judhna caá. Pánihna, wíih túini doonádh ñi joyátjidi ñi quíib baudcá bojoó. Pánih quíib baudcán, weemdih páantjeh ñi jepahachah, ñi tui chãjatj jib pínahdih bitaboó í jéih dáuc wáican niit.

¹² ‘Wíih túini doonádh cádahcannitdih wã íip pebhboó wã jumat tãutbipna caá. Jagáp nahna pah tui wêp nuhnit panihnit jumna, ã pebhboó páantjeh í

* 2:26-27 Sal 2.8-9 * 3:3 Mt 24.43-44; Lc 12.39-40; Ap 16.15

* 3:5 Ex 32.32-33; Sal 69.28; Ap 20.12

* 3:5 Mt

10.32; Lc 12.8

* 3:7 Is 22.22; Job 12.14

* 3:9 Is 43.4; 49.23; 60.14

jumbipna caá. Á pehbhoó í jamachah, wá ípíh wútdih, áih jáap tútchi wútdihbat queétdih wá daácipna caá, “Nin Dioih caá”, á niiját pínah niijná. Áih jáap tútchi Jáap Jerusalén wát jumni tútchi á jumbipna caá. Caán tútchi Dios á jumupmant á dei jóóhbiipna caá. Caán láa weembát jáap wát bíbohna, caán wútdihbat queétdih wá daácipna caá.*

¹³ ‘**Det molít jumna, Túini Espíritu wíhíwádhí á naáwáchah, í joyoó naáh!**’ **ma niij daác wahaá**”, Jesucristo weemdíh á niijíp be.

Laodicea tútchidih moón Jesúhwádhí á daác wahat tútat

¹⁴ Páant niij naóh péanit, nin pah weemdíh á jwáub niij naáwap be: “**Laodicea tútchidih moón wíhíwá, queétdih waóhndihbat nin pah ma niij daác wahaá:**

‘Weém yeecanni, wá íp ded pah á jumatdih yoobópdih naóhni caá. Nihat á chájatjidih Maáh wá jumna caá.*

¹⁵ **Ded pah ní jumatdih wá táí jéihna caá. Weemdíh jenah joinít jumna yuhna, bainíjeh ní jenah joinít caá. Nin pah caá yeéb ní jumap: Maatápdih mah chúud jwejni panihni caá. Túí cámahni nihcan, táí cháhniibat nihcan caá. Pánihni mahdíh ní wéicat pah, táí jenah joicá buagnít ní jamachah, weembát yeebdíh wá wéican caá. Weemdíh ní táí jenah joyóchah nihna, chah áta táí tagaá. Ní táí jenah joicáh, nump yeejép áta jum tagaá. Obohjeéhtih, tac yoobjéh ní jepahachah, chah yeejép caá. ¹⁶ Pánihnit ní jamachah enna, bádí wá iiná caá. Yeejép mahdíh wá éeg yohat pah yeéb weemdíh tac yoobjéh jepahntidihbat wá yohbiipna caá. ¹⁷ Nin pah ní níij jenah joiná yuh caá: “Weém dawá bíí dée bíbohni caá. Dedé jedhdát wihcan caá”, ní níij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, páant niijná yuhna, Dios á enechah, moh yeejnit, yégueh wíhcannit, jéih encannit panihnit ní jumatdih ní jéihcan caá. ¹⁸ Pánihnit ní jamachah ennit, nin pah yeebdíh wá níij naóhna caá: Orodíh ní jíb chájat pah, ní yéej chájatdih wá yohat pínahdíh ní uúbú. Yégueh wíhcannit ní tíicat pah, Dios á enechah, ní yéej chájatdih tíicat caá náahap. Pánihna, weemdíh jepahnit, táí baabní yégueh panihni wá táyatdih wá wáhachah, ní uúbú. Túini yégueh**

duonít í tíicat pah, ní yéejatdih cádahnit, Dios á enechah, yeebbát ní tíican níit. Quíib cohadtíh ní jíb chájat pah, wá teo wáacat pínahdíh ní uúbú, jéih ennit panihnit Diosdíh táí jenah joyát tútat niijná. ¹⁹ Nihat wá oinitdih wá tútat nuumát tútuna caá.* Pánihna, wá oinitá, ní yéejatdih cádahnit, táiniboodíh yoobópdih ní tútat nuumá. ²⁰ Weemdíh ní joyoó. Níjeéh jumíhna, níih jéc nemni panihnidih ej níhna caá wá chájap. Páant wá ezechah joinít, ‘Ma waád júúwá’, weemdíh ní níijí. Páant ní waadát túatuchah, bíicdíh numah jeemát pah níjeéh wá jumbipna caá. ²¹ Wá boo pud júúwát túttimah, wá íp bíicdíh weembát wá watna caá. Pánihat pah yeebbát yéejatdih ní yap yohat túttimah, wá pehbhoó wájeéh bíicdíh wá watat tútbiipna caá.*

²² ‘**Det molít jumna, Túini Espíritu wíhíwádhí á naáwáchah, í joyoó naáh!**’ **ma niij daác wahaá**”, Jesucristo weemdíh á niijíp be.

4

Jéamant moón Diosdíh bódicha caj yoh níajnit, í weñat

¹ Pánihat túttimah, jeáboó jéc wátni panihnidih wá enep be. Póojat nah bádí á yáaat pah bóo wá joyóchah, weemdíh wíhíh wéheni áí wéhenap be, páant muntih: “**Ninna ma péuh laáb júúwá. Túttimah bóo láa ded pah á yapat pínahdíh meemdíh wá jéutbiipna caá. Wá níiját pahjeh tígaá páant á yapbiipna caá**”, á niijíp be.

² Páant á níijíchah joinít, Túini Espíritu á wépat weemdíh bádí á jamachah, caanná wá péuh laáb juiBINap be. Caanná péuh laáb juiBina, Maáh chúudnidih wá enep be. ³ Túí duu jélep yeh iigní, jaih jélepní júda tac yoób á chúudap be.* ⁴ Á chúudap pebh veinticuatro maata chúud púda bojnntidihbat wá enep be. Túí baabní yégueh chónadíh duonít, maata í dawát oro júdanadíh í dawáp be. ⁵ Wá jwíh enni á chúudapmant úm náah jumni wedóat, énoh bíicdíhbat páantjeh yána á chájap be. Á en boj chúudapdíh siete jiiát dahna Túini Espíritu bádí á wépatdih júatni á jumap be.* ⁶ Á en chúudap pebh bádí maj pah jíghni táí jélepní á jumap be.

Á chúudap pebh chéneña míic ángelwá yuhna, mácah jíghnit, nihát íh bácahna dawá quíibna jumnit í jumap be.* ⁷ Jwíh jumni jíó duuni pah á jíghop be. Caán túttimah, momo jiwí pah á jíghop be. Caán túttimah, cáaquíh móot pah jumni á jumap

* 3:12 Is 62.2; 65.15; Ap 21.2

* 3:14 Pr 8.22-31; Jn 1.3; Col 1.15,18

* 3:19 Pr 3.12; He 12.6

* 3:21 Jn 16.33; Ap

5.5 * 4:3 Ez 1.26-28; 10.1

* 4:5 Ez 1.13; Ex 19.16; Zac 4.2; Ap 1.4; 8.5; 11.19; 16.18

* 4:6 Ez 1.22

* 4:7 Ez

1.5-10; 10.14

be. Caán túttimah, jiijní jao pah ā jígohop be.*⁸ Queét chéna míc dawá quíibna jumnit, seis muj wápanabut bíbohniť jímup be. Īih muj wápana chahmant, namantbut dawá quíibna ā jumup be.* Yeó jáap jumat pah, chei jumat pahbut páantjeh Diosdih bádí wēi naóhna ĩ chājap be. Nin pah ĩ niijíp be:

“Túini, túini, túini, Dios jwī Maáh chah wēpni caá ā jumup.* Caán jon jātih átāt jumup ĩ. Buubut ā jumna caá. Túttimah, ā jwáub jóohbipna caá”, ĩ niijíp be.

⁹ Páant niij wēina, páantjeh jumnidih “Túina caá”, niijná ĩ chājap be. ¹⁰ Páant ĩ weñat pah mantih, veinticuatro maátabut Maáh ā chúdup pebh juibi bódicha caj yoh ĩanjit, caán páantjeh jumnidih ĩ weñep be. Pánih wēina, ĩ maáta jumna dúwat júdanadih ā chúdup pebh ĩ cádah jweper be. Pánih cádah jwejniť, nin pah ĩ niijíp be:

¹¹ “Meemdih bádí jwī wēini caá. Jwī Maáh chah wēpni, chah túini caá. Ma náahat pahjeh nihadih chājni ma jumna caá. Pánihna, meemdih bádí weñat caá náahap”, Diosdih ĩ niij wēi naawáp be.

5

Daac pinni quít, Oveja Wáuhbut

¹ Túttimah, jwáub enna, Dios ā jéihyepmant bóo téihyamant chéna bóo daac pinni quítidih ā bíboh chúduchah, wā enep be.* Siete láa wíadahatĭh ā néeh teoni quít ā jumup be. ² Wēpni ángeldihbut wā enechah, nin pah ĩ wēp niij naawáp be: “¿Ded tigaá con quítidih ā néeh tewatjidih watni pínah? Yéejat wihcannijeh con quítidih ā jéih watbipna caá”, ā niijíp be.

³ Páant ā niijíchah yuhna, caán quítidih watni pínah, yéejat wihcannidih ĩ jéih bid juicáp be. Japboó jumnit, nin baáčboó jumnitbut, báadhnit, wannitbut caán quítidih ĩ jéih watcap be. Caán quítidih en naóhni pínah ā wihcap be. ⁴ Caán quítidih wat en naóhni pínahdih ĩ bid juicáh ennit, weém bádí wā juúp be. ⁵ Páant wā juúchah ennit, biic veinticuatrojéeh jumni nin pah weemdih ā niijíp be: “Ma juicá bojóo. Con quítidih ā néeh tewatjidih watni pínah Judá ā jumena póompdih bóo caá. Caán chah wēpni jumna, “Jió dūni”, ĩ niijní, maáh Davidji jumna ā jumna caá. Caandih enihcannidih yap yohni jumna, con quítidih siete ā néeh tewatjidih watni pínah ā jumna caá”, ā niijíp be.*

⁶ Páant ā niijíchah joiná, Maáh ā chúdup pebh Oveja Wáuhdih wā enep be. Chéna míc dawá quíibna jumnit, veinticuatro

maátabut ĩ cātíh ā ĩuhup be. Caán ĩ maoniji pah ā jígohop be. Siete mona jumni, siete quíibnabut ā jumup be. Āih siete mona wēpat bádí bíbohni ā jumadih júatna ā chājap be. Āih siete quíibna nihāt nin baáčboó Túini Espiritudih Dios ā wahachah, ā túi en beedaátdih júatna ā chājap be.*⁷ Caán Oveja Wáuh Maáh pebh juibíniť, Dios ā jéihyepmant bóo téihyamant ā bíbohni quítidih ā ubup be. ⁸ Páant ā ubuchah ennit, chéna míc dawá quíibna jumnit, veinticuatro maátabut Oveja Wáuh pebh bódicha caj yoh ĩanjit, caandih ĩ weñep be. Queét nihāt maáta bíitāt dahna árpas ĩ niijnidih bíbohniť, oro pamapnadihbut ĩ bíbohop be. Caán oro pamapna díitdih túi chej jumni cáwat pínah ā jumup be. Caán túi chej jumni cáwat pínah Díoihwá caandih ĩ wábat panihni ā jumup be.*⁹ Pánih Oveja Wáuhdih wēina, nin jáap ewatĭh ĩ niij ewep be:*

“Meém ĩ mao yohniji jumna, míh meépĭh cáacwā ĩ yéejatdih ma yoh wáuhup be, Diosjéeh ĩ túi jumat pínah niijná. Nihat cáacwā póomp jumat pah, nihāt mácah wéhenit, nihāt baáčdih moón meemdih jepahnitdihjeh míh meépĭh yohnit, ĩ yéejatdih ma yohop be.

¹⁰ Díoihwá ĩ jumat pínah, caandih wēi wáuh wáhnit pínahbut niijná, queétdih ĩonit, nihāt baáčdih moón maáta pínah queétdih ma waadánap be.* Pánih chājni jumna, con ā daacni quítidih ā néeh tewatjidih ma jéih watna caá”, ĩ niijíp be.

¹¹ Páant ĩ niij eo péanachah, jwáub enna, dawá yooabť ángelwā ĩ ewatdih wá joyóp be, páant mantih. Maáh chúdnidih, chéna míc dawá quíib jumnitdih, veinticuatro maátadihbut ángelwā ĩ túi júud ĩuh púda bojop be. Queét ángelwā tabit ĩ wēp ewechah, wā joyóp be.*¹² Nin pah queét ĩ niij wēi ewep be:

“Meém Oveja Wáuh, ĩ mao yohniji nihāt cáacwátdih watni, nihatdih jéih beedáni, chah wēpni caá. Cáacwā ĩ yéejat jíb ĩ mao yohniji ma jumachah enna, meemdih jwī wēina caá. ‘Chah túini caá’, meemdih niij weñat caá náahap”, ĩ niijíp be.*

¹³ Túttimah, bitabut ĩ wēi ewechah, wā joyóp be. Nihat Dios ā chājnitji japmant moón, nin baáčdih moón, bádí mujdih moonbút, báadhnit, wannitbut, nihāt bíicdih nin pah ĩ niij wēi ewep be:

“Meém jwī Maáhdih, Oveja Wáuhdihbut yeéb chénewátdih jwī túi wēi eona caá.

* 4:8 Ez 1.18; 10.12 * 4:8 Is 6.2-3 * 5:1 Is 29.11; Ez 2.9-10; Zac 5.1 * 5:5 Gn 49.9; Is 11.1,10; Jn 16.33; Ap 3.21 * 5:6 Is 53.7; Zac 4.10 * 5:8 Sal 141.2; Ap 8.3 * 5:9 Sal 33.3; 98.1; Is 42.10 * 5:10 Ex 19.6; Ap 1.6; 20.6 * 5:11 Dn 7.10 * 5:12 Jn 1.29; 1Co 5.7

‘Túinit yoobát caá. Chah wēpnit caá’,
jwī niijná caá. Yeebdih páantjeh niij
wēi naáwát caá náahap”, i niijp be.

¹⁴ Páant i niij wēi ewechah joiná, queét
chéna mic dáwá quíibna jumnit “Páant tíi, i
niij wēi ewe naáh”, i niijp be. Queét veintic-
uatro maátaoó bódicha caj yoh ñajnit, Dios-
dih, Oveja Wáuhdihbat búdí i wēñep be.

6

*Daác pinni quiútdih Oveja Wáuh ã jwíih
wawat*

¹ Túttimah, caán daác pinni quiútdih Dios
ã jwíih néeh tewatjidih Oveja Wáuh ã watap
be. Páant ã watat túttimah, biíc dáwá quíibna
jumniboó, búdí énoh yáaat pah bóo “Ma
jáúwú”, ã niij ejep be. ² Páant ã niij ejat
túttimah, táí baabní cabalodih wã enep
be.* Caán caballojih chéudni ñúapat tuu
bibohndih maáta i dawát júddih Dios ã
wáhup be. Páant ã wúhat túttimah, caánboó
caandih en jáiñitdih mic mao yap yohodih
ã bejep be.

Segundo ã néeh tewatjidih ã wawat

³ Túttimah, Oveja Wáuh biih néeh
tewatjidih ã jwáub watap be, páant muntih.
Páant ã watat túttimah, biih dáwá quíibna
jumni “Ma jáúwú”, ã niij ejep be. ⁴ Páant
ã niij ejat túttimah, biih caballo táí dñni
ã jáúwáchah, wã enep be.* Caán dñni
caballojih chéudnidih nin baácdih moondih
mic mawat tútat pínah wēpatdih, búdí íibat
naadíhbat Dios ã wáhup be.

Tercero ã néeh tewatjidih ã wawat

⁵ Túttimah, chénedih wat péaniji biíhdih
ã jwáub watap be, páant muntih. Páant
ã watachah, biih dáwá quíibna jumni “Ma
jáúwú”, ã niij ejep be. Páant ã niij ejat
túttimah, biih caballo einidih wã enep be.*
Caán einijih chéudni chodat i jenah enat-
dih ã bibohop be. ⁶ Caandih wã enechah,
dáwá quíibna jumnit cátih chéudniboó nin
pah ã niijp be: “Núgúp láa biíc yeó jáap i
tewat jiih biíc kilobitjeh trigodih, tres kilo-
sbitjeh cebadadih i jéih jiih chájbipna caá.
Obohjeéhtih, chénat pahdih i jéih jiih cháj
baájacan niit. Trigo, cebadabat baini jiih
jumni yuhna, búdí ã jiih jumbipna caá. Obo-
hjeéhtih, jeémát chájat yíi, jiwá iguñ mac
biíc dih páantjeh ã jumna naáh”, ã niijp be.

Cuarto ã néeh tewatjidih ã wawat

⁷ Túttimah, biíc peihcannidih wat péaniji
biíhdih ã jwáub watap be, páant muntih.
Páant ã watachah, péeni dáwá quíibna jumni,
“Ma jáúwú”, ã niij ejep be. ⁸ Páant ã niij
ejat túttimah, biih caballo wannitih báach

pah jíghnidih wã enep be. Caanjih chéudni
“Wunat túttni”, wüt jumni ã jumap be. Caán
túttimah jáóhni “Iguipna bejat túttni”, ã wüt
jumap be. Pánihna, queétdih nin baácdih
moondih mao yohat wēpat pínahdih Dios ã
wáhup be. Mic mawat túttnit, núgúpjih
wanat túttnit, jiadih moón núárpwádh tac
behanit, táí daocá búgnitjeh cáacwádh
Dios ã mao yohat túttnit be.*

Quinto ã néeh tewatjidih ã wawat

⁹ Túttimah, chéna mic ã néeh tewatjidih
wat péaniji biih biíhdih ã watap be, páant
muntih. Páant ã watachah, Diosdih cáo wáh
cáagat naa númp Jesúíhwádh i maonit caoli-
hjidih wã enep be. Dios naáwátdih naóhna,
“Weém Jesúíh caá”, i niijátjiih jiih queétdih íi
mawap táí. ¹⁰ Diosdih nin pah queét i niij
ejep be: “Maá, yéejat wihcanni, yeeatbat
wihcanni, ma niiját pah yoobópdih chájni
caá. ¿Nin baácdih moón jwiítdih maonitjidih
débólih tígaa ma peéh chájbii?” i niijp be.
¹¹ Páant i niijíchah joinit, Dios queétdih táí
baabní yégueh chóodih wáñnit, nin pah ã
niij jepahap be: “Ñi choo jwáhuú. Bitá
ñi déwá paníhnt Jesúíhwá, i mao yohnit
pínah, yeéb táini donádh ñi naawátjiih pah
queétdih bohé jwahna caá i chájap. Yeebdih
i mawatjiih pah queétdihbat i mao beedáat
pínah ã judh jwahna caá. Pánihna, queétdih
i mawat pínah játiñ, baini ñi choo jwáhuú”, ã
niijp be.

Sexto ã néeh tewatjidih ã wawat

¹² Túttimah, biícjih bóo téihya ã néeh
tewatjidih wat péaniji, biíhdih ã watap be,
páant muntih. Caandih ã watachah, búdí
baác méméat ã jumap be.* Pánihichah, yeó ã
dapúáh bejep be.* Widhbat meép paníhni ã
dñah bejep be.* ¹³ Máa cáca máa quehedih
ã boloh yoh jéena bojat pah cúiwábat i yág
jéen bejep be. ¹⁴ Pánihichah, jeábat ã buudáh
bejep be.* Nin baácboobát niñat jeená,
niñat quewanabat ã túat númáp be.* ¹⁵ Páant ã
yapachah ennit, nin baácdih moón i maáta
jeé íit diítña i jweí waadáp be. Soldadowá
i maáta, búdí bií dée bibohnit, wēpnit, ni-
hat queétdih teo wáñnit, teo wáñnit niñ-
cannitbat caanná mic i jweí waadáp yuh
be. Bitabat jeé cátiñ i jweyép be.* ¹⁶ Pániñ
jweinit, jap bóo jeenádh, jee dáñnadíhbat
nin pah i niijp be: “Jwiítdih ma jáñ jáúwú.*
Con Maáh chéudnidih, Oveja Wáuhdihbat
búdí jwí úmna caá. Pánihna, jwiítdih ma
jáhaá, Oveja Wáuhdih jwí yap yohatjiih jiih ã
peéh chájcat pínah niijná. ¹⁷ Caandih yap
yohnitdih ã peéh chájat pínah yeó jáap wáat

* 6:2 Zac 1.8; 6.3,6 * 6:4 Zac 1.8; 6.2 * 6:5 Zac 6.2,6

* 6:12 Is 13.10; Jl 2.10,31; 3.15; Mt 24.29; Mr 13.24-25; Lc 21.25 * 6:12 Jl 2.31 * 6:14 Is 34.4 * 6:14 Ap 16.20

* 6:15 Is 2.19,21 * 6:16 Os 10.8; Lc 23.30

jumna caá. Caán ã peéh chājat pínahdih ded pah jwí jéih jweicán níit”, Ì níijíp be.*

7

144 mil Dioíhwā ã wāt búudhñit

¹ Pánihat túttimah, chéneña míc ángelwādhíh wā enep be. Queét nihat pehbhoó Ì bejep be. Jwíih waóh bejni chóop yapatboó bej, caán túttimah bejni bíih chóop yapatboó bej, caán túttimah bejni yeó aáb júúwápboó bej, caán péeni yeó dei bejepboó ã bejep be. Pánih bejñit, Ì bejpermant júóhni johlitnadíh Ì jáhap be. Pánihna, nin baácboó, búdí mujdihbut johlit ã johcap be. Dedé bíic máa nahdih ã joh jáhacap be.* ² Pánihat túttimah, bíih ángel yeó aáb júúwápman ã júúwáchah, wā jwáub enep be. Dios páantjeh jumníih wāt áilhwādhíh búudhdudíh júóhna ã chājap be. Pánih júóhñit, bita chéneña míc bejñitboó, nin baácñih, búdí mujdihbut Dios ã yéjeaat tútñit pínah ángelwādhíh wépép ã ejep be. ³ “Judh jwáhna caá. Dioíhwādhíh íih móot júúhñadhíh ã wátdíh wā búudh jwáhah tút caá. Pánih wāt búudhdad pínah játih nin baácñih, búdí mujdih, máanadihbut ñi yéjea jwáhca bojó”, queét chéneña míc ángelwādhíh ã níj ejep be.*

⁴ Pánihna, Dioíh wātjñh íih móot júúhdíh búudhñit “Ciento cuarenta y cuatro mil Israel ã juimená Ì jumna caá”, caán ángel ã níjíchah, wā joyóp be. ⁵ Doce mil Judá juimená jumñit ã wāt búudhñit Ì jumap be. Bita doce mil Rubén juimená, bita doce mil Gad juimená ã wāt búudhñit Ì jumap be. ⁶ Bita doce mil Aser juimená, bita doce mil Neftalí juimená, bita doce mil Manasés juimená ã wāt búudhñit Ì jumap be. ⁷ Bita doce mil Simeón juimená, bita doce mil Leví juimená, bita doce mil Isacar juimená ã wāt búudhñit Ì jumap be. ⁸ Bita doce mil Zabulón juimená, bita doce mil José juimená, bita doce mil Benjamín juimená ã wāt búudhñit Ì jumap be. Páant moonjéh nihat ciento cuarenta y cuatro mil ã wāt búudhñit Ì jumap be.

Dawá baabní yégueh ðuonít

⁹ Pánihat túttimah, dawá cáacwādhíh wā enep be. Nihat baácñih móón, nihat cáacwā poóm macha wéhenit Cristodíh jepahñitji caanjñh míc wáac ñuhñitdhíh wā enep be. Dawá cáacwā, jenah enna, buújáca naáh, Maáh ã chúudup, Oveja Wáúh pehbhub Ì ñuhup be. Túi baabní yégueh ðuonít, táam néonadihbut Ì bíbohup be. ¹⁰ Queét nihat nin pah Ì níj wēi ejep be:

* **6:17** Is 13:6; Ez 30:2-3; Jl 1:15; 2:11; Am 5:18-20; 8:9-14; Sof 1:14-18; Mal 3:2 * **7:1** Jer 49:36; Dn 7:2; Zac 6:5 * **7:3** Ez 9:4,6 * **7:14** Dn 12:1; Mt 24:21; Mr 13:19 * **7:14** Jn 1:29; 1Jn 1:7 * **7:16** Sal 121:6; Is 49:10 * **7:17** Sal 23:1; Ez 34:23; Jn 10:1-16 * **7:17** Sal 23:2; Is 49:10; Jn 4:10; 7:37 * **7:17** Is 25:8; Ap 21:4 * **8:3** Am 9:1 * **8:3** Ex 30:1,3; Sal 141:2; Ap 5:8

“Dios nihatdih Maáh caá. Caán, Oveja Wáúhbut jwiitdhíh túi ubñit caá”, Ì níijíp be.

¹¹ Queét dawá ángelwā Maáh ã chúudupdhíh, veinticuatro maátadhíh, chéneña míc dawá quíibna jumñitdhíhbut Ì ñuh páuda bojop be. Pánih ñuhñit, cáacwā Ì wēi naáwáchah joinít, páah yoh ñajñit, caandíh queébtat nin pah Ì wēi naáwáp be:

¹² “Páant tígaa. Meém chah túini, nihat jéihni, chah wépni caá. Ma wēpatjñh nihatdih chājni caá. Pánihni ma jumchah, ‘Táina caá’, páantjeh níiját caá náahap. Meemdíh búdí jwí wēina caá”, Ì níijíp be.

¹³ Túttimah, bíic maáh nin pah weemdíh ã níj wábh joyóp be: “¿Nit túi baabní yégueh ðuonít det tígaa? ¿Dedmant tígaa Ìt júóh?” ã níijíp be. ¹⁴ “Weém wā jéihcan caá. Meémboó queétdíh ma jéihna nacaá”, caandíh wā níj jepahap be. “Nihat cáacwā tubit yeejép yap láa, Diosdih Ì cáadahat jíb Ì mao yohñitji caá.* Íih yéguehdíh Ì chocat pah, Oveja Wáúh áih meépdíh yohna, Ì yéjeatdhíh ã yohñit Ì jumna caá. Pánihna, yégueh túi baabní chóodíh Ì ðuoná caá.*

¹⁵ “Pánih ðuonít jumna, Dios ã chúudup pehb yeó jáap jummat pah, chei jummat pahbut caandíh páantjeh Ì wēi naóhna caá. Dios íjéh jumna, queétdíh ã wapbipna caá.

¹⁶ Chéneji nuugúp Ì jwáub wuncan níit. Taca jootátbut ã jwáub wihcan níit. Yeó ã wihchah, tubit chāhat ã wihcan níit.*

¹⁷ Maáh pehb ñuhni Oveja Wáúh ovejawādhíh túi en daoní ã en dawát pah, queétdíh ã en daobípna caá.* Ovejawādhíh en daoní ã waáwát pah, meo waócáhna queétdíh ã numah bejbipna caá, báadhdad tútñi mahdih Ì babhbat pínah níijná.* Pánihna, queét páantjeh wēina, chéneji Ì júicán níit”,* weemdíh ã níijíp be.

8

Seis ã néeh tewatjidíh wat péanit, péenidíh ã watat

¹ Seis ã néeh tewatjidíh wat péaniji péenidíh ã yoób watap be. Páant ã watachah, tac yoób hora dée wéheat laihcan, nihat Ì yayáh bejep be. ² Túttimah, Dios pehb ñuhñit siete ángelwādhíh wā enep be. Bíih queétdíh siete póojat nahnadhíh ã wáhpup be. ³ Bíih ángelbut orojñh Ì chājni pamapdhíh bíbohni Diosdih cáo wáhna Ì cáagat naa pébh ã júi ñuhup be.* Búdí chej jumni cáwat

pínahdih caandih í wáhp be, nihat Dioíhwā í úbát bíicdih widnit, Dios ā chāudap pebh jumni oro naajih ā cáo wáhat pínah níijná.*
⁴ Páant ā cáo wáhachah, caán chej jumni jeí, Dioíhwā í úbát bíicdih Dios pebh ā chao ñah bejap be. ⁵ Páant ā cáo wáhat túttimah, caán naadíh bóo tau táóhdih caan pámapna náo yac péanit, baáboó ā puoh jéena bojop be.*
 Páant ā puoh jéenanachah, úum náah jumni wedóat énoh bíicdih tabit ā yeéj yáanachah, baác ā méménap be.*

⁶ Túttimah, queét siete ángelwā í bíbohni póojat nahnadih póojat túat í chājap be.

Jwíh cuatro póojat nahna

⁷ Bíic ángel ā jwíh póoj waáwáchah, mah cámahni dahna, iigní tau táóhna bíicdih, meép wid jumni, baáboó ā yúug jéenep be. Páant ā yúug jéenechah, tacdih yoób dée buwájeh baác ā iiguíp be. Tacdih yoób déejeh máa, yilipbat, ā iigáh bejap be.*

⁸ Caán túttimah, bíih ángel jwuh ā bíbohni nahdih í póojop be. Páant ā póojochah, búdí jee páh bóo, iigní dah, jeámant buúg jéen bejnit, búdí mujna ā buúg báahap be. Páant ā buúg báahachah, búdí muj tacdih yoób dée meépjeh ā túat numúp be.*
⁹ Caán ā buúg báahapboó búdí mujdih moón queejwā í wunup be. Caánboó pahni dahwani jáajnábut ā daabáh bejap be.

¹⁰ Caán túttimah, bíih ángel jwuh ā póojop be. Páant ā póojochah, búdí yayú iigát pah bóo iigní cáí, jeámant buúg jéen bejnit, bíquí mujna buúg báahnit, meo waóacáhnadibut ā chāúup be.*
¹¹ Páant ā buúg báahachah, nihat ā chūhni óoni mujna ā túat numúp be. Páant ā óonachah, dawá cāacwā caán mahdih babhna, í wunup be. Caán cáí “Óoni”, ā wútt jumap be.*

¹² Bíic peihcannit ángelwā í póojat túttimah, bíih ángel jwuh ā póojop be. Páant ā póojochah, yeó, widh, cáiwábut tacdih yoób déejeh í yeh iigát ā buadáh bejap be. Pánihna, chéna míc hora pohba yeó ā chāhap be. Cheibut chéna míc hora pohba widh, cáiwā í yeh iigáp be.*

¹³ Queét chéna míc í póojat túttimah, jwáub enna, búdí jao jíijnidih wā enep be. Caán ā níj ñaacáchah, wā joyóp be. “íYeejép pohba! íYeejép pohba! íYeejép pohba! Wēpép ángelwā buu jwuh póojat túat caá í chājap. Páant í póojochah, chah yeejép yoobát nin baácđih jumnit í yapbipna caá”, ā níj ñaacáp be.

* 8:5 Lv 16.12; Ez 10.2 * 8:5 Ex 19.16; Ap 11.19; 16.18

Is 14.12 * 8:11 Jer 9.15; 23.15 * 8:12 Ex 10.21-23; Is 13.10; Ez 32.7; Jl 2.10,31; 3.15 * 9:2 Gn 19.28 * 9:3 Ex 10.12-15 * 9:4 Ez 9.4 * 9:6 Job 3.21; Jer 8.3 * 9:7 Jl 2.4 * 9:8 Jl 1.6 * 9:9 Jl 2.5 * 9:13 Ex 30.1-3

9

Quinto póojat nah

¹ Queét chéna míc ángelwā í póojat túttimah, bíih ángel jwuh ā bíbohni nahdih í póojop be. Páant ā póojochah, cáí pah iigní ángel japmant ā buúg jéen júuwáchah, wā enep be. Numah bóo lítna dei bejnit, ā wátat pínah níijná, Dios llavedih caandih ā wáhp be. ² Caanná dei jwabnit, ā wátachah, búdí tau jeí ā bac júuwáp be. Caán jeí ñahna, yeodih, jeáđibut ā jāhachah, nihat ā dupúáh bejap be.*
³ Caán jeí cátfh jumnit díguipwā pah jíghnit baáboó í bej peít bejap be. Dáo ā tuábát panihnidih bíbohni, cāacwāđih tuábhna, búdí tubanit pínah í jumap be.*
⁴ Páant cāacwāđih yeejép í chājachah yuhna, yilipdih, máadih, bíih í momnidibut Dios ā yéjaat tútcap be. Caán ā wát búadha naáhwáđihjeh ā yéjaat tútup be.*
⁵ Pánih yéjaat túttna yuhna, ā mao yohat tútcap be. Cinco widh pohba yeejép ā tuábát tútup be. ⁶ Páant í tuábúchah, tabit tubanit, cāacwā í wunat pínahdih búdí í bidbipna caá. Páant í bidichah yuhna, queéđih Dios ā wunat tútcan níit.*

⁷ Queét díguipwā míc maonit pínah caballowá pah í jíghop be. Maáta í duwát oro júdnadnih í dawúp be. Íih móot cāaquíh móotna pah ā jíghop be.*
⁸ Íih yoócnabut yaáđih waó yoóc pah bóo maátni í dawúp be. Íih maobát jíóih maoná pah ā jíghop be.*
⁹ Íih tacadih ítah chíóna í dawúp be, íih bácađih jáhat pínah níijná. Íih muj jwápana ā yáaát, dawá caballowá pútni chíónadnih wánit, míc mawadih bejna, í ñawat pah ā yáanap be.*
¹⁰ Íih doomántbut tuábát doóbhna ā jumap be. Pánihna, cinco widh pohba í tuábúchah, cāacwā búdí í tubanap be. ¹¹ Numap bóo túlhidih moón í maáh ángel queét díguipwáđihbut wutni ā jumap be. Hebreo wéheatíh caán Abadón ā wát jumap be. Griego wéheatíh Apolión ā wát jumap be. Páant níijná, “Yéja Beedáni”, níijná í chājap be.

¹² Díguipwā cāacwāđih yeejép í tubúp chāúat túttimah, í jwíh yeejép yapatjí ā péanap be. Caán túttimah, chéne láa cāacwā yeejép í jwáub yapbipna caá, páant muntih.

Sexto póojat nah

¹³ Bíicđih bóo téihya ángelwā í póojat túttimah, bíih ángel jwuh ā bíbohni nahdih í póojop be. Páant ā póojochah, Dios pebh jumni oro naá yapatna jumni mona cátfh, wéheat ā yá bacap be.*
¹⁴ Pánih wéna,

* 8:7 Ex 9.23-25; Ez 38.22 * 8:8 Ex 7.17-21 * 8:10

caán póojni ángeldih nin pah ā niij naawáp be: “Éufrates wút jumni muj jwéejboó queét chémena míc chéonitji ángelwádh ma wataá”, ā niijíp be. ¹⁵ Páant ā niijíchah joinít, caán ángel queét chémena míc ā watat tútnitdih ā watap be. dawá cācwádh i mawat pínah niijná. Queét ángelwá Dios ā chājat tútni hora, yeó jáap, widh, jópchidihjeh páina i chājap be. Pánihna, i páini hora ā juyáchah, nihát cācwádh tac yoób déejeh mawat tút caá i chājap. ¹⁶ Íih soldadowádh jenah ennit, “Dos cientos millones caballowádh chádudnit soldadowá i jumna caá”, i niijíchah, wá joyóp be.

¹⁷ Caballowádh, queétjih chádudnitdihbut wá enechah, nin pah i jígohop be. Queétjih chádudnitíh bácah jáhat ítah chóona, chod dūuni, jeá jaihni, bóo jumni chóona dūonít dih wá enep be. Caballowádh waó, jóo waoná pah ā jígohop be. Íih jacmant tuu iigát, ítah chej jum wíjni, tuu jeí bícdih ā bacap be. ¹⁸ Pánihna, caballowádh jacmant bacniijíh tacdih yoób dée cācwádh i mawap be. ¹⁹ Queét caballowá íih jacmant, íih píjmantbut cācwádh i mawap be. Íih píj maí pah jígohi jumna, caanjíh cācwádh i chāacáp be.

²⁰ Obohjeéhtih, dawá i mao judhnutboó bádí yeejép i yapachah enna yuhna, i yéej chājatdih i cádahcap be. Nemépdih i wéi cádahcap be. Orojíh, platajíh, bronce wút jumni ítahjíh, jeejíh, máajíh i chājnidih “Dios caá”, i niij jenah joyátdih i wéi cádahcap be. Caán i pápni jéih encan, jéih joicán, jéih jibcanni ā jumuchah yuhna, caandíh i wéi cádahcap be.* ²¹ Biíh i yéej chājatdihbut i cádahcap be. Cācwádh i mawat, i weha máha nihcannitjíh i yéej chājat, i nuumát, i jiwátdihbut i cádahcap be. Pánih cádahcan, i tút nuumcáp be.*

10

Baini papélah quítbitdih ángel ā ub jūúwát

¹ Túttimah, biíh wépép ángel mah tólih díitna íhni japmant ā dei jūúwáchah, wá enep be. Áih wao cháh maí pahni júdu ā jumup be. Áih móot yeó ā yeh iigát pah ā yeh iiguíp be. Áih wiona máa iigni pah ā jígohop be. ² Baini papélah quítidih watni ā tewep be. Áih jéihyepmant bóo wio nah bádí mujna cháí íuh, wáyámant bóo nah jiaboó ā cháí íuhup be. ³ Pánih íuhnit, bádí úum náah jumni ā wép ejep be. Páant ā ejat túttimah, si-ete láa énoh ā íhún puñat pah bóo jepahatdih wá joyóp be. ⁴ Páant ā jepahachah joinít, wá daác jwíhip yuh be. Obohjeéhtih, páant wá daacát tút chājachah, jeámant weemdíh nin

pah áí niijíp be. “Siete énoh yáaat pah bóo ā niijátjidih ma daácca bojóo”, ā niijíp be.

⁵ Páant ā niiját túttimah, bádí mujdih, jiadihbut cháí íuhni ángel áih jéihyepmant bóo muj nahjíh ā júut íahanap be. ⁶ Pánih júut íahanit, nin pah ā niijíp be: “Dios ā enechah, túi yoobópdih wá naóhna caá. Caánboó páantjeh jumni, nihatdih chājni ā jumna caá. Japmant moondíh, nin baácdih, nin baácdih moondíhbut, bádí mujdih, bádí mujdih moondíhbut chājni caá. Būu páant bóojeh tigaá ā páñat. ⁷ Péeni ángel áih póojat nahdih ā póojochah, ‘Nin pah wá chājbična caá’, Dios ā niijátji pah ā yapbična caá. Jon játi h cācwádh naóhcan yuhna, ā naawát dih naóh yapanitboodíh át túi naóh beedánap wut jí. Páant ā niij naawátjidih būu jwuh ā chājbična caá”, caán ángel ā niijíp be.*

⁸ Páant ā niiját túttimah, weemdíh daacát tútcanniji ā jwúub naawáp be, páant muntih. Nin pah áí niijíp be: “Bádí mujdih jiaboó cháí íuhni ángel pebhna ma bejeé. Caanná juibíni, ā bibohni papélah quítbitdih ma ubú”, ā niijíp be. ⁹ Páant ā niijíchah joiná, ā pebhna bejnit, caán quítbitdih wá úubáp be. Páant wá úubáchah joinít, nin pah weemdíh ā niij jepahap be: “Ídáal Ma jeémé. Ma jwíh jeéméchah, belo mac pah ā túi núum jwuhbična caá. Obohjeéhtih, ma watat túttimah, nema bijat panihat meemdíh ā jūóhbična caá”, ā niijíp be.

¹⁰ Páant ā niijíchah joinít, caán quítbitdih ubnit, wá jeémép be. Páant ā niijátji biic yoobó, belo mac pah ā túi núum jwuhup be. Obohjeéhtih, wá jeemát túttimah, nema bijat panihat ā jūúwáp be.* ¹¹ Caandíh wá jeemp péanachah, jeámant nin pah weemdíh áí jwúub niijíp be, páant muntih: “Nihat baácdih moón, mácah wéhenit, i maátabut, túttimah ded pah i yapat pínahdih ma naóh yapanaá”, ā niijíp be.

11

Dios naawátidh chénewā naóh yapanit

¹ Túttimah, jenah enat pínah díi doóbdih ángel weemdíh ā wuhup be. Caán doóbdih ā wáuhachahjeh, nin pah Dios áí niijíp be: “Wíh muudíh ma jenah enbi jwuhú. Caán muudíh juibí jenah ennit, weemdíh i cáo wúhat naadíh, weemdíh wéinidihbut ma jenah ené.*” ² Obohjeéhtih, caán muú jóocmant bóo jūúdhíh ma jenah enca bojóo. Caán juúh judíowā nihcannitdih wáhni caá. Queét cuarenta y dos widh pohba wíh tátchidih, caán tátchidih moondíhbut tabit yeejép i chājbična caá.* ³ Wíh doonádh i naóh yapaat pínah niijná, chénewā wíhwhádh wá wahbična caá. Páant wá wahachah,

* 9:20 Sal 115.4-7; 135.15-17; Dn 5.23 * 9:21 Ex 8.15,19 * 10:7 Ex 20.11; Dt 32.40; Dn 12.7; Am 3.7 * 10:10 Ez 2.8-3.3 * 11:1 Ez 40.3; Zac 2.1-2 * 11:2 Dn 7.25; 12.7; Lc 21.24

jáina dawát chóonadih duonít, mil doscien-
tos sesenta yeó jáapjeh í naóhbi-
pna caá”, ā niijíp be.

⁴ Queét naóh yapanit chéne olivo wūt
jumni nahna panihnit, chéne jíi cáagat
nahna panihnitbut í jumna caá. Dios ni-
hat Maáh pebh queét í ñahna caá.* ⁵ Det
queétdih en jáihnit í yéej chájlhichah,
ñih jacmant bóo tau iigát panihatjñh
queétdih í maobipna caá. ⁶ Queét ché-
newā í naóh yapaat pah bóo mah ā
buugcát pinah wēpat í bíbohbi-
pna caá.* Mujdih meép mujnajeh tút
nūmát pinah wēpatbut í bíbohbi-
pna caá.* Nin baácdih moondih
judhcabit wunatna í wāhat pinah
wēpatdihbut í bíbohbi-
pna caá. Pánihna, í náahat pah bóo
í chájbipna caá.*

⁷ Pánt í naóh yapa péanachah,
nūmp bóo tólihboó jumni Namó bac
jáohnit,* naóh yapanitjñh míc
maonit, queétdih ā mao yohbi-
pna caá.* ⁸ Pánt ā mawat
túttimah, Jesúsdih í péoh dodh
mao yohniji búdí tútchidih bóo
namáboó ñih bácahnaji ā ñajbi-
pna caá. Caán tútchidih moón
tabit yeejépwā caá. Sodoma
tútchidih moón, Egipto baácdih
moonbút í nihat pah í jumna
caá.* ⁹ Pánihna, bíic peihcanni
yeó jáap túl ñaj, bíih yeó jáap
tac yoób ñih bácahnaji ā ñajbi-
pna caá. Pánt bóí yeó jáap ā
ñajachah, nihat baácdih moón
í wēi enat pinah niijná, ñih
bácahnajidih í yohat tútcan
niit. ¹⁰ Queét chénewā,
cāacwādih moh yéejanitji í
wunachah ennít, nihat baácdih
moón búdí í wēibipna caá. Páni-
h wēina, queét mícjeh bíí déedih
í míc wāhbi-
pna caá.

¹¹ Ñih bácahnaji bíic peihcanni
yeó jáap túl ñaj, bíih yeó jáap
tac yoób Diosboó queétdih ā
jwáub boobipna caá. Pánt í boó
pud jáúwúchah ennít, nihat
cāacwā queétdih í en wáhi
bejbipna caá.* ¹² Pánihat
túttimah, jeámant wéheat búdí
á yáanachah, í joibipna caá.
Queét chénewādih nin pah ā
niijbipna caá: “Ninboó ñi
púuh laáb jáúwú”, ā niijbipna
caá. Pánt ā niijchah joinít,
queétdih jáihnitji í enechah,
mah tólihjñh í púuh laab
béjbipna caá.* ¹³ Pánt í púuh
laab béjchah, baác búdí ā
mémébi-
pna caá. Pánt ā méménachah,
caán tútchidih bóo dawá
muaná ā buugúchah, siete mil
cāacwā í wunbipna caá. Bita
wuncannitboó en wáhi bejna,
“Dios chah wēpni caá”, í
niijbipna caá.*

¹⁴ Pánih yeejép yapna,
chéneji cāacwā yeejép í yapap
be. Pánt í yapat túttimahitjeh,
bíic láa yeejép í jwáub yapbi-
pna caá, páant muntih.

Péeni nahdih ā póojat

* 11:4 Zac 4.3,11-14 * 11:6 1R 17.1 * 11:6 Ex 7.17-19 * 11:6 1S 4.8 * 11:7 Dn 7.7; Ap 13.5-7; 17.8 * 11:7 Dn 7.21 * 11:8 Is 1.9-10 * 11:11 Ez 37.5,10 * 11:12 2R 2.11 * 11:13 Ap 6.12; 16.18 * 11:15 Ex 15.18; Dn 2.44; 7.14,27 * 11:18 Sal 2.5; 110.5 * 11:18 Sal 115.13 * 11:19 Ap 8.5; 16.18-21 * 12:2 Mí 4.10 * 12:3 Dn 7.7

¹⁵ Túttimah, péeni ángel jwuh ā bíbohni
nahdih ā póojop be. Pánt ā póojochah,
jeámant í wēp wéhenachah, wā joyóp
be. Nin pah í niij wēi naáwáp be:

“Jwí íp Dios, ā wáuh Cristo bíicdih
nin baácdih moondih í wutuchah,
būu jwuh nihatdih í jepahat túttna
caá. Dios ā maáh jumat ā buucán
niit”, í niijíp be.*

¹⁶ Pánt í niijchah joinít, Dios pebh
chúadnit veinticuatro maátabut,
páah yoh ñajnit, caandih í wēñep
be.

¹⁷ “Maá, meém caá chah wēpni. Jon
jātih meém matát jumap tají. Būubut
ma jumna caá. Būu jwuh nihatdih
ma wutuchah, ma wēpatjñh ma
jepahat tútbi-
pna caá. Pánt ma chájachah
ennit, ‘Táina caá’, meemdih jwí
niijná caá.

¹⁸ Nin baácdih moón meemdih
jepahcannitboó, í íjip yuh jí. Pánt
í jepahcatji jñih, būu meémboó
queétdih búdí íjñit, peéh chájat
túut caá ma chájar.* Wunnitjidi-
h ma peéh chájbipna caá. Obohje-
éhtih, míhwā í túi chájatji jñih,
queétoodih ma túi chájbipna
caá. Ma naáwátdih naóh yapanitji
bita míhwā bíicdih majeéh jumnit,
í túi wēibipna caá. Maátadih,
moh yéejnitdihbut míhwā í jum-
achah, ma túi chájbipna caá.*
Nin baácdih moondih yéejanitdih
būu yohat túut caá ma chájar”,
í niijíp be.

¹⁹ Pánt í niiját túttimah, jeáboó
jumni Dioñ muú jéc pāa lajnidi-
h wā enep be. Pánih enna, caán
muú ditna, Dios cāacwādih teo
wáacat túut niijná, ā naóh daá-
cni naaná ā ñihat paihdihbut wā
enep be. Caandih wā enechah,
búdí úum náah jumni wedóat
énoh ā yáanachah, baác méméat
bíicdih, mah cámahni dahnabut
ā joh buugúp be.*

12

Yad wili, Maí Dūunibut

¹ Pánt úum náah jumni ā yapat
túttimah, nin baácdí ded pah ā
yapat pinahdih Dios jeáboó ā
jútup be. Pánih jútuni oboh jumni
nihan be. Jeáboó yad wili mi
jumachah, wā jwñih enep be. Míih
yégueh yeo páh ā yeh iiguip be.
Caánt widhdih mi cháí ñuhup
be. Maáta í dawát júdu dée,
doce cáiwā jumni júdu-
dih mi dawáp be. ² Caánt mi
weép jáaana, tabit mi ñaacáp be.*

³ Túttimah, jeáboó jwáub
ennit, búdí maí dūunidi-
h wā enep be. Caán siete waó
jumni ā jumap be. Waó jumat
pah maáta í dawát

júdnadih ã dawáp be. Diez mona jumni ã jumap be.* ⁴ Æih pñijih cáiwáidih tacdih yoób dée ã ub pái yoh jéenanap be. Pániha, yad wili weép jáanachah ennít, mi wáúhdih joó jeémát tút niijná, mi pebh caán maí ã páñap be.* ⁵ Páant ã páñachah, newé weépdih mi túuhap be.* Caán wébit nihát baácđih moón í maáh pínah ã jumap be. Páant Maáh chah wēpni ã jumachah, cáacwā caandih í jéih yap yohcan niít. Páant ã cáac jumachah, Dios ã pebhna caanbítđih ã ub ñah bejep be.* ⁶ Páant mi wáúhdih ã ub bejat túttimah, cáac wihcapboó, Dios ã ámoh jwejepjina beh wili mi jwei béjep be. Caanná mi jumachah, mil doscientos sesenta yeó jáap Dios caántđih ã en dawáp be.

⁷ Páant mi jweyát túttimah, jeáboó í míc mawachah, wā enep be. Miguel ãih ángelwā bícdih júóhñit, Maí Dũni ãihwā bícdih í jumapna míc mawadih í juibínap be.* ⁸ Pánih míc maonit, Miguelwāboó Maí Dũniwáđih yap yohñit, jeáboó í jwáub jumát tútcap be. ⁹ Pánih yap yohna, caán Maí Dũni, nemépwā í maáh, Satanás wát jumnidih, ãihwā bícdih nin baácna ã yohop be. Nihat baácđih moonđih yeeni caá ã jumap.* ¹⁰ Túttimah, jeámant nin pah biñh ã wēp naáwáchah, wā joyóp be:

“Bũ jwuh jwí íp cáacwáđih ã túi ubna caá, buca. Jwí íp ã wutatđih yap yohñit í wihcan caá. Á wahni Cristodihbat det yap yohñit í wihcan caá. Nemépwā í maáh jeáboó jumnijidih baácboó ã yoh jéenanap be. Caán nemépwā í maáh yeó jáap jumát pah, chei jumát pahbat jwí déewā panihñit Jesúhwáđih ‘Nít yeejépwā caá’, jwí ípdih niij naóh yacna ã chāj jwuhap jī.*

¹¹ Queét Jesúhwā Oveja Wáuh meépdih túi jenah joinít, nemépwā í maáhdih í yap yohop be. ‘Jesucristo wan wáhna, jwí yeejatđih ã yoh wáuhap jī’, niijnít, nemépwā í maáhdih yap yohñit í jumna caá. Páant túini doonáđih í naáwát peéh, bita queétdih í mawíhichah yuhna, Cristoiñ doonáđih í naóh cádahcap be.

¹² Nemépwā í maáh baácboó yoh jéenani ã jumachah ennít, yeéb jeáboó jumñit ñi weñeé. Obohjeéhtih, yeéb con baácboó jumñit, bádí mujboó jumñitbat moh yéejnit ñi jumáipna caá. Pániha, caandih peéh chájat pínah tóah júsáwáchah jéihna, nemépwā í maáh bádí ã líjna caá.

Pánih íjñit, ñi pébhna juibína, yeebđih ã moh yéejabipna caá”, ãi niijp be.

¹³ Miguel caandih ã yohatđih jéihñit, Maí Dũni wébit índih ã ñuun béjep be. ¹⁴ Obohjeéhtih, Dios caántđih bádí jawih muj jwápa pah bóo ã wáuhap be, cáac wihcapboó mi jij jwei béjat pínah niijná. Caanná mi juibíát túttimah, bíic peihcanni jópchi túi beéd, biñh jópchi tac yoób Dios caántđih ã en daobíjna caá, Maí Dũni caántđih ã yéecat pínah niijná.* ¹⁵ Caanná mi bejechah, caántđih daabáát tút niijná, bádí muj pah bóo Maí Dũni ã éeguer be. ¹⁶ Páant ã éeguechah ennít, caántđih wapat tút niijná, baácboó ã dúc bejep be, ã éegniji mah caán íitboó ã nooj yác bejat pínah niijná. ¹⁷ Páant ã nooj yác bejechah ennít, caántđih jéih maocan, Maí Dũni bádí ã íjip be. Pánih íjñit, caántđih bujácán, mi juimená, Dios ã wutatđih jepahñit, Jesúh túini doonáđih jepahñitđih míc mawadih ã bejep be. ¹⁸ Pániha, Maí Dũni bádí muj jwéejđih bóo óondih ã juibi íuhap be.

13

Bádí mujmant aáb juóhni Namó

¹ Páant caán óondih Maí Dũni ã juí ñuhuchah, caán bádí mujmant Namó jwuh, pah juínit, ã aáb juúwáchah, wā enep be.* Caán Namó queét chénewā Dios naáwátđih naóh yapanitjídih maonijeh muntih ã jumap be. Caán siete waó jumni, diez mona jumni ã jumap be. Æih mona jumát pah maáta í dawát júdnadih ã dawáp be. Æih waonáđihbat wát daácni ã jumap be. Caán wátna “WEÉM CHAH WĒPNI CAÁ”, ã niij daacátđih enna, Dios bádí ã líjna caá.* ² Caán Namó jíó daacá, wēpép bejni, tac behni pah ã jumap be. Bádí jícha jumni, bádí téih chóabat jumni, wēpép ã jumap be. Æih jac bádí jíó jac pah bóo ã jumap be.* Maí Dũniiboó Namó ã wutat pínah wēpatđih ã wáuhap be. Pánih wáhna, queét chénat pah nihát cáacwáđih wutat tút niijná, caandih maáh ã waadánap be. ³ Caán Namodih mao yohíhna, bíic wao dáhdih í búuh baacátji jwáub ñuumní ã jumap be. Pániha, caán ã jwáub ñuumátjídih ennít, nihát cáacwā en wáhi bejñit, Namó queétdih ã wutachah, í jepahap be. Nihat ãihwā í jumap be. ⁴ Namó ã wutat wēpat pínahđih Maí Dũni ã wáuhachah enna, cáacwáboó bóđicha caj yoh ñajñit, caandih í weñep be. Namodihbat í weñep be. Pánih wéina, nin pah Namodih í niij weñep be: “Biñh meém ma wēpat panihñit ã wihcan caá. Det meemđih míc maona, í jéih yap yohcan niít”, í niijp be.

* 12:4 Dn 8.10 * 12:5 Is 66.7 * 12:5 Sal 2.9 * 12:7 Dn 10.13,21; 12.1; Jud 9 * 12:9 Gn 3.1; Lc 10.18

* 12:10 Job 1.6-12; Zac 3.1 * 12:14 Dn 7.25; 12.7 * 13:1 Dn 7.3 * 13:1 Ap 17.3-12 * 13:2 Dn 7.4-6

⁵ “Chah wēpni caá”, Namodih niijnit, Diosdih yeejép í wéhenachah yuhna, Diosboó joyáh bojnit, cuarenta y dos widhjuh maáh ā jumát tútup be. ⁶ Caán Namó Diosdih, āih wātdih, ā jumapdih, jeáboó jumnitdihbut yeejép ā wéhenap be.* ⁷ Dioíhwādh míc maonit, queétdih ā yap yohop be. Páant ā yap yohochah yuhna, Dios ā enah bojop be. Páant caandih Dios ā wutcah, āta jéih yap yohcan tagaá. Pánihna, nihát cáacwā poómp jumát pah, nihát mácah wéhenit, nihát baácdih moondih Namó maáh ā jum jwahup be.* ⁸ Nihat Diosdih jepahcannit mícjeh Namó pebh jwíbi bódiha caj yoh ñajnit, caandih í weñep be. Dios nin baácdih ā chājat pínah jātih, āihwā pínah í wūtnadidh átát daacáp wat jī. Caán ā daácní tóliih Oveja Wáúh í maoníih tóliih caá. Pánihna, caán tólihdih í wātdih daácca naáhwādh mícjeh Namodih í weñep be.*

⁹ ¡Det molít jumna, í joyoó naáh!

¹⁰ Det nemat maáboó nemnit pínahdih í nempipna caá. Det jwāag maonit pínahdihbut í jwāag maobipna caá. Pánihatdih jéihna, jwíit Dioíhwā yeejép yapna yuhna, caandih túi jenah jói cádahcat caá náahap.*

Baac díltmant jéohni Namó

¹¹ Túttimah, biíh Namó baácmant ā bac júúwáchah, wā enep be. Oveja wáúh chéne jáap mona jéohñibit pah jígohni úum náah ā wihcap yuh be. Obohjeéhtih, ā wéheat úum náah jumni ā yáanap be. ¹² Pánihna, mujmant jéohni Namoboó, baácmant jéohñidih maáh ā waadánap be. Páant ā maáh waadániboó, nihát baácdih moondih mujmant jéohni Namó, búuh baácníjdih ā weñat tútup be. ¹³ Baácmant jéohni Namó ā wēpatdih jéutnit, búdí iigát déedih jeámant ā buúg jéen júúwát tútup be, cáacwā caandih en wáhi bejnit, í jepahat pínah niijná. ¹⁴ Mujmant jéohni ā wutuchah, baácmant jéohñiboó ā wēpatjīh cáacwādh í yeenap be. Pánih yeena, jwíih jumni pah jígohnidih ā pápat tútup be. Caán jwíih jumni íibat naajīh í búuh baác yohníj yuhna, ā jwáub boonap be. Páant í chājachah enna yuhna, Dios páantjeh ā enah boj jwahup be.* ¹⁵ Baácmant jéohni Namoboó mujmant jéohni pah jígohni í pápníjdih caolih ā jéyanachah, ā wéhenap be. Det caán pápnidih í wéicat enna, ā mao yohat tútup be. Diosboó caandih páantjeh ā chā jwahat tútup be. ¹⁶ Caán baácmant jéohni Namó nihát cáacwādh biquína íih jéihyepmant bóo téihya páhanadidh, bitadidh íih móot juáhnadidh ā daacát tútup be. Oboh jumnit, maáta, dawá bíí dée bíbohñit, moh

yéejnit, teo wáhnit, teo wáhcannitdih, nihát bíic yoobó ā daacát tútup be. ¹⁷ Caán jwíih jumni Namó biquínadidh āih wātdih, bitadidh āih númerodh daácca naáhwādh ā jīb chājat tútup be.

¹⁸ Caán daacátidh túi jéihyat caá náahap. Dios ā teo wáacatjīh jéihñit jumna, Namóih daacátidh ñi túi beh enbipna caá. Caán número newéih wāt ā jumna caá. Áih número seiscientos sesenta y seis caá.

14

Oveja Wáúh, ā ñlonitbut

¹ Túttimah, jeáboó jumni Sión wāt jumni jeejīh ñuhñi Oveja Wáúhdih wā enep be. Ájeéh dawá, 144 mil cáacwā í jumap be. Queéé áih wātdih, ā ípīh wātdihbut íih móot juáhnadidh daácnit í jumap be.* ² Queétdih wā joyóchah, jeámant āi yáanap be. Búdí dóo ā yáat pah, búdí énoh ā yáat pahbut ái yáanap be. Árpas í niijní bílat dahna ā yáat pahbut ái yáanap be. ³ Caanjīh maáh ā chúdup pebh, chéneña míc dawá quíubna jumnit ángelwā, veinticuatro maáta pebhbut, queéé 144 mil cáacwā í ñuhup be. Caanjīh ñuhñit, jáap ewatdih eona í chājap be. Nin baácdih jumnitji yéejat yohnit, ā túi úbnit jumna, queéetjeh caán jáap ewatdih í jéihyep be. ⁴ Queéé í weha mána yaádh nihcannitjīh yéej chājcannit jumna, Oveja Wáúhdihjeh túi péenit í jumap be. Yeejép wájeéh jumnitjdih Diosboó áihwā pínah ā ubup be. Queééboó áihwā pínah, Oveja Wáúh pínahbut, túi jepahñit í jumap be.* ⁵ Pánihna, yeeccannitjeh jumna, yéejat wihcannit míc í jumap be.*

Biic peihcannit ángelwā í naóh jéenaat

⁶ Túttimah, jeáboó yeó nump biíh ángel ā jiiichah, wā enep be. Dioíh túini dooná páantjeh jumnidih nihát cáacwā poómp jumát pah, nihát mácah wéhenit, nihát baácdih moondih naóhni ā jumap be. ⁷ Caán ángel wēp naóhna, nin pah ā niij jéenanap be: “Diosdih ñi úumá. Búu jwah cáacwādh peéh chājat tút caá ā chājap. Pánihna, caandih ñi wēi naáwá. Caánboó nihát jeáboó jumnididh, nihát con baácboó jumnididhbut chājni caá. Pánih wēpni ā jumuchah jéihna, caandih bódiha caj yoh ñajnit, ñi weñéé”, ā niijp be.

⁸ Páant ā niiját túttimah, biíh ángel jwah nin pah ā niij jéenanap be: “¡Ñi joyoó! Babilonia wāt jumni búdí tátdididh móon wēpnit í jumuchah yuhna, queétdih Dios jáantjeh ā yoh beedána caá.* Queéé páant ā yohnit nihát bitadidh í yéej chājat tútup be. Máihñit, bitadidh í wáuhachah, queéébut bíic yoobó tabit yeejép í chājap be. Pánih chājna, ‘Dios

* 13:6 Dn 7.8,25; 11.36 * 13:7 Dn 7.21 * 13:8 Sal 69.28; Ap 3.5 * 13:10 Jer 15.2; 43.11 * 13:14 Mt 24.24; 2Ts 2.9-10 * 14:1 Ez 9.4; Ap 7.3 * 14:4 Ex 23.19; Stg 1.18 * 14:5 Sof 3.13 * 14:8 Is 21.9; Jer 51.8; Ap 18.2

caá', i niij pãpnidih i weñechah, queébtut i en yacap be", à niijip be.

⁹⁻¹⁰ Queét chéne ángelwã i niiját túttimah, biih ángel jwuh, nin pah à niij jéenanap be: "Det Namodih, à pãpat tútunidihbut wëinit, ñih móotdih, téhiyadih ãih wãt daácnitdih Dios à peéh chãjbipna caá. Dios queétdih búdi ñjnit, iiguipna à wahbipna caá. Caán dũbcanni iiguipboó jumna, queét tubit tubana, moh yéej náah jumnit, tubit i ñaáčbipna caá. ãih ángelwã, Oveja Wãúhbat i enechah, yeejép i yapbipna caá.* ¹¹ Caán iigát tuu jeí à yaicán niit.* Queét tubit jĩgah náah jumnit páantjeh i jumbipna caá. Nihat cãacwã Namodih bódiča caj yoh ñaj wëinitdih, yeejép tubat páantjeh à jumbipna caá. Yeó jaap jumat pah, chei jumat pah biic yoo bó i tubabipna caá. À pãpat tútunidih wëinit, ãih wãt daácnitdihbut páant yeejép i yapbipna caá", à niijip be.

¹² Páant yeejép i yapachah ennit, jwíit Dioihwãboó à wutatdih jepahnit, Jesúsdič cãdahcat caá náahap.

¹³ Túttimah, jeámant à jwãub wéhenachah, wã joyóp be. "Nindih ma daacá: 'Det Jesúhwã caandih cãdahcannit jumna, i wanat túttimah, búdi i wëibipna caá', " à niijip be.

Páant à niiját túttimah, Túini Espiritu jwuh nin pah à niijip be: "Páant ta tigaá. Yoobópdih tigaá. Queét búdi i tewatdih péanit, i choobipna caá. Dios pehbóo i pãuh laáb juibinachah, i túi chãjatjidih jéihnit, queétdih à túi chãjbipna caá. Pãnihna, queét caanná juibínit, búdi i wëibipna caá", à niijip be.

Dios cãacwãdih ã ñíwat

¹⁴ Túttimah, túi baabni mah tólihdih wã enep be. Caán mah tólihjih nihat cãacwã úud jeñe à chãudap be.* Caán chãudni maáta i dũwát oro júduđih à dũwáp be. Biic íbat túi eeép, pácahidih i bóodat naá déedih à bíbohóp be. ¹⁵ Túttimah, biih ángel Dios à jumupmant à bac jãúwáp be. Pãnih bac jãóhñit, mah tólihjih chãudnidih à wëp ejej be: "Bũũ jwuh Dios à jenahat láa à jainá caá. Pãnihna, miih pácahi panihni à túi baabáchah, ma bíbohni íbat naajĩh miih cãacwãdih ma ub beedá bojoo", à niijip be.* ¹⁶ Páant à niijíchah joinit, mah tólihjih chãudni à bíbohni íbat naajĩh nin baáčdih bóo pácahi panihnidih à bóod jwíihip be.

¹⁷ Túttimah, biih ángel jwuh Dios à jumupmant à bac jãúwáp be. Caanbút mah tólihjih chãudni à bíbohni dée íbat naa múntih à bíbohóp be. ¹⁸ Túttimah, biih ángel jwuh Diosdič cáo wãhat naa pébh jumni à

bac jãúwáp be. Caánboó caán naadih bóo tuu iigátđih en daoni jumna, nin baáčboó iig beedáat pínah wëpat bíbohni be. Pãnih bac jãóhna, eeép íbat naá bíbohni ángeldih à wëp ejej be: "Con baáčdih bóo jumni jiwá iguĩha panihni à túi ei beedná caá. Pãnihna, ma bíbohni íbat naajĩh caandih ma bóod ub beedánaá", à niijip be. ¹⁹ Páant à niijíchah joinit, caán ángel nin baáčdih bóo iguĩh pihanadih à bóod ub beedánap be. Páant à bóod ub beedánit, caán iguĩh pihanadih i búuh chuñat jãúboó à yoh yacap be. Páant à yoh yacap pahjeh tigaá, caandih náahcannitdih Dios búdi ñjnit, queétdih peéh chãjna, à yohbipna caá. ²⁰ Pãnih yohna, caán tútchi jwëejđih i búuh chuñat jãđđih iguĩh pihanadih i búuh chuñat dée pah yeejép cãacwãdih à mao yohat tútup be.* Caanjĩh i mao yohochah, ñih meép à nooj bãc bejep be. Caán meép muj pah à jumup be. Tres cientos kilómetros à nooj bějep be. Pãnih nooj bějna, chéne metros dée à namahap be.

15

Cãacwã yeejép i yapat pínahdih siete ángelwã i bíbohah

¹ Túttimah, jeáboó enna, úum náah jumnidih wã en wáhi bejep be. Nin baáčboó ded pah à yapat pínahdih weemđih à jéutup be. Caán oboh jumni nihcan be. Nin pah jĩgohatđih wã enep be: Siete ángelwã i jumup be. Cãacwã i yéejatđih Dios búdi ñjna, queét siete ángelwãboó yeejépwãdih à pée peéh chãjat tútñit pínah be. Pãnihna, siete láa pohba cãacwãdih i peéh chãjat pínah niijná, queétdih wahat túat à chãjap be.

² Queét ángelwãdih wã enat túttimah, búdi mujđih wã enep be. Caan muj túi jélepni tuu iigátđih widni à jumup be. Namodih, à pãpat tútunidih, ãih númerođih à daacát túutatđihbut jepahcannitji caán muj jwëejđih i ñuhuchah, wã enep be. Caanjĩh ñuhnit, Dios à wãhni árpas i niijní biitat dahnadih i bíbohóp be. ³ Dios à yap yohatjidih jenah joinit, Diosdič teo wãhni Moisés à chãjatjidih eona,* Oveja Wãúh à chãjatjidihbut wëi eona, nin pah i niij ewep be:

"Maá, meém chah wëpni caá. Ma chãjatđih enna, jwí en wáhi bejna caá. Chah túini caá ma chãjat. Meém nihat baáčdih moón i maáta chah maáh caá. Yoobópdih chãjni caá.

⁴ Nihat cãacwã meemđih úumnit, 'Chah wëpni caá', i niijbipna caá.* Meemjéh yéejat wihcanni caá. Nihat baáčdih moón yoobópdih ma chãjatđih enna, ma pebh juibínit, bódiča caj yoh

* **14:9-10** Gn 19.24; Sal 11.6; Is 51.17; Jer 25.15; Ez 38.22; Ap 16.19 * **14:11** Is 34.10 * **14:14** Dn 7.13 * **14:15** Jl 3.13 * **14:20** Is 63.3; Lm 1.15; Jl 3.13; Ap 19.15 * **15:3** Ex 15.1-18 * **15:4** Jer 10.7 * **15:4** Sal 86.9

ñajnit, meemdih ī wēibipna caá”, ī niijíp be.*

⁵ Túttimah, jeáboó jwáh ennit, Dioih muú jéc pāa lajnidih wā enep be. Pánih enna, caán muú diitna, Dios cáacwādih teo wáacat túut niijná, ā naóh daácsi naaná ā ñuhah paihdih ā ñajat tólihdihbut wā enep be.* ⁶ Caán muúdih wā enechah, queét siete ángelwāboó yeejépwādih ā pée peéh chājat túutnit pínah caán muú diitna jumnit, ī yoób bac jūúwáp be, buca. Túi baabni yeh iigni yégueh chóna ðuonit, oro tópjih jóoh poomp yoób juí wái chéonit míc ī jumap be. ⁷ Páant ī bac jūúwáchah, biíc dawá quíibna jumni ángelboó queét siete ángelwādih ī yoobó oro pamapnadih ā wāhup be. Caan pámap diitdih cáacwā ī yéejatdih Dios páantjeh jumni, búdi iijna, ā peéh chājat pínah túi yáoni ā jumap be. ⁸ Páant ā wāhuchahjeh, Dioih muú diitna ā yeh iigát, ā wēpatbat jumna, tuu jei ā jum peét bejep be. Pánihna, Dios ā wēpat búdi jumna, queét siete ángelwā ī peéh chājat pónih, tuu jei muujéh ā jumuchah, ded biíc ā jéih waadáp be.*

16

Dios cáacwādih ā peéh chājat jumni siete pamapna

¹ Túttimah, Dios áih muumánt ā wēp naóh bacanachah, wā joyóp be. Queét siete ángelwādih nin pah ái niij naáwáp be: “Wā niijatji pahjeh, buu baácdih moondih peéh chājat túut caá wā chājap. Pánihna, ñi bíbohni pamapna diitboó jumnidih ub bejnit, baáboó ñi puoh jéenabií”, ā niijíp be.

² Páant ā niijichah jointi, biíc ángel ā bíbohni pamapdih ub bejnit, caán diitboó jumnidih baáboó ā puoh jéena bojop be. Páant ā puoh jéenanachah, Namoih cáacwā yeejép yaohna jumnit ī jumap be. Queét áih wāt ðuonit mícjeh, caan páh jigohnidih ī pāpnidih wēimit ī jumap be. Páant ī chājatji jīb, queétdih ā peéh chājachah, nihat ñih báahnadih dawá yahwítna ā jumuchah, queét tabit yeejép ī tubanap be.*

³ Páant ā puoh jéenaat túttimah, biih ángel jwuh ā bíbohni pamap diitboó jumnidih búdi mujboó ā puoh báaha bojop be. Páant ā puoh báahanachah, caan muj meejjeh ā jumah bejep be. Wunniih meép pah ā jigohop be. Páant yeejép meép ā jumuchah, caan mujboó jumnit nihat queejwā ī túi wan beedáh bejep be.

⁴ Chénewā ī puoh jéenaat túttimah, biih ángel jwuh ā bíbohni pamap diitboó jumnidih nihat mujnaboó, meo waóáhnadihbut ā puoh báahani ā chūúp be. Páant ā chūúúchah, meép mujna mícjeh ā túut nuúm

beedáh bejep be.* ⁵ Páant ā túut nuúmúchah ennit, biih ángel mujnadih en daoní, nin pah ái niijíp be:

“Dios, meém yéejat wihcanni caá. Jon játi, buubut ma jumna caá. Pánihna, cáacwā yeejép ī chājachah enna, queétdih peéh chājna, meép mujna chājat yoobópdih tigaá.

⁶ Namoihwāboó míhwādih maona, meép ī yohop be. Páant ī mawatji jīb, queétdih meépdihjeh ma babhbat tútat yoobópdih caá. Páant ma chājatdih tibéé queét ī náahap be”, ā niijíp be.

⁷ Páant ā niiját túttimah, Diosdih cáo wūhat naajéh ā wēhenachah, wā joyóp be. “Páant tigaá. Maá, meém chah wēpni caá. Yeeat wihcanni, yoobópdih tigaá ma peéh chājap be”, ái niijíp be.

⁸ Biíc peihcannit ī puoh jéenaat túttimah, biih ángel jwuh ā bíbohni pamap diitboó jumnidih yeodih ā puoh jāhanap be. Páant ā puoh jāhanachah, cáacwādih ā tehaat pínah niijná, Dios yeodih tabit ā chāhaat túutap be. ⁹ Pánihna, cáacwā tabit wan tehna, Dios queétdih ā peéh chājatdih jéihnit, caandih yeejép ī jūihñup be. Yeejép yapna yuhna, ī yéejatdih jigahcan, ī noón cádahcap be. “Dios táini caá”, ī niij wēi naóhcap be.

¹⁰ Chénena míc ī puoh jéenaat túttimah, biih ángel jwuh ā bíbohni pamap diitboó jumnidih Namoih chūúúpboó ā puoh jéenanap be. Páant ā puoh jéenaat túttimah, ā maáh jumapboó ā dupúdih bejep be.* Pánihna, queét yaoh jumnit, tabit tubana, ñih nuúcdih ī néeh chāacáp be. ¹¹ Dios queétdih ā yaoh chājachah jéihna, caandih yeejép ī jūihñup be. Queét tabit tubana yuhna, yeejép yahwítna ðuoná yuhna, ī yeejép chājatdih jigahcan, ī noón cádahcap be.

¹² Biícjih bóo téihya ángelwā ī puoh jéenaat túttimah, biih ángel jwuh ā bíbohni pamap diitboó jumnidih Éufrates wāt jumni mujna ā puoh báahanap be. Páant ā puoh báahanachah, caan muj ā jōpah bejep be, yeó aáb jūúwápmant moón maáta ñih cáacwā biícidih ī chūuhah pínah niijná.*

¹³ Túttimah, biíc peihcannit nemépwā bubúwā pah jigohnitdih wā enep be. Biíc Maí Duuniih jacmant ā bac jūúwáp be. Biih mujmant jūóhni Namoih jacmant ā bac jūúwáp be. Biih, “Dios naáwátdih naóh yapani caá”, niij yeeni baácmant jūóhni Namoih jacmant ā bac jūúwáp be. ¹⁴ Queét biíc peihcannit nemépwā cáacwā ī jéih chājca naáhdih chāj jéutnit pínah ī jumap be. Nihat baácdih moón ī maáta ñih cáacwādihbut ī míc mawat tútatap be. Páant ī míc mawat pínah yeó jāap Dios chah

* 15:5 Ex 38.21 * 15:8 Ex 40.34; 1R 8.10-11; 2Cr 5.13-14; Is 6.4

* 16:2 Ex 9.10; Dt 28.35

* 16:4 Ex 7.17-21; Sal

wēpni nihat cāacwādhī watni jumna, pée míc mawat yeó jáap ā jumuchah, caandih enihcannitdih Dios ā yap yohbipna caá.

¹⁵ Caandih wā enat pónih, nin pah Jesús jwuh āi niij naáwáp be: “**¡Ni joyoó! Neumni cáac ni náhnichah, neumádih ā juibíat pah, weembát ni náhnichah, wā dei bejbipna caá.** * Pánihna, yégueh duonít í tíccat pah, táinidih chájnit, wā jwúb dei juibínachah, ni tíccan niit. Páant wā dei juibíat pínahdih táí páinit, búdí ni wēibipna caá”, ā niijíp be.

¹⁶ Queét biíc peihcannit nemépwā nihat baácdih moón í maátadih míc mawat túat niijná, í yoób míc wáacat túutap be. Hebreo wéheatjīh “Armagedón”, wūt jumapboó í míc wáacap be.*

¹⁷ Seis ángelwā í puoh jéenaat túttimah, caán péeni jwuh ā bíbohni pamap díitboó jumnidih johlit jumapboó ā puoh dihot be. Páant ā puhwachahjeh, áih neumánt Dios wēpép ái niijíp be: “¡Páant bóojeh tigaá, bucal!” ā niijíp be. ¹⁸ Páant ā niijíchahjeh, úm náah jumni yoobát énoh wedóat bícdih pái, baác búdí ā méménap be.* Jon játih páant bóo pohba baác ápi mémécan jíi. Buu caá chah baác méméat ā yoób jumap. ¹⁹ Páant ā baác méménachah, caán búdí tátchi, dáuc peét bejna, biíc peihcanni tútchina pah ā chāwáp be. Nihat biih tútchinabut ā boto jéen beedáh bejep be. Caán búdí tátchi, Babilonia wūt jumni tútchidih moón tubit yeejép í chájatjidih náhnina, búdí íjnit, Dios queétdih búdí ā peéh chājap be.* ²⁰ Pánih baác méména, nihat quewana boto daab béj, jeenábut ā boto jéen beedáh bejep be. Pánihna, dedé jeé, quewabat ā noón wihcap be.* ²¹ Dahwani cámahni maí dahna cáacwādhī ā buug lájap be.* Caán cincuenta kilos pah bóo chodni dahna ā jumap be. Pánihna, queétdih ā buug lájachah, cáacwādhī tubit ā peéh chājachah ennít, Diosdih yeejép í jūihñup be.

17

Tubit yeejép chājat túatnih

¹ Túttimah, siete pamapnadih bíbohniit ángelwājeéh jumni wā pebh juinít, nin pah weemdhī ā niij naáwáp be: “Ma en jūúwá. Dawá mujna chah chéudnih dawá cáacwādhī tubit yeejép mi chājat tútat peéh, Dios ā peéh chājat pínahdih meemdhī wā jútupna caá.* ² Nihat baácdih moón í maátadih mi watna caá. Queét maáta caántdih jepahnit, mijeéh í yéje chājap be.

Páant í chājachah, nihat cáacwābut biíc yoobó í yéje chājap be”, ā niijíp be.*

³ Páant ā niiját túttimah, Túini Espírítu ā wēpat weemdhī búdí ā jumuchah, cáac wihcapboó ángel weemdhī ā ub bejep be. Á ub juibínachah, duuni Namojih yad wili mi chéuduchah, wā enep be. Caán Namó wā jwíih ennijeh mantih ā jumap be. Caán siete wáó jumni, diez mona jumni ā jumap be. Áih waonádih dawá wūt yee daácní ā jumuchah ennít, Dios búdí ā íjna caá.* ⁴ Caanjih chéudnihboó maáta í duwát chóodih mi duwáp be. Caán chóona chod duuni, ñunúp mac pah chítah jumni, dawá oro, búdí jíib jumni jeé tíbna, perlas wūt jumni tíbna bícdih í wid báudhni ā jumap be. Oro pamapdihbut mi bíbohoh be.* Caán pámap túi jígozni jumna yuhna, caán díitboó búdí yeejép mi chājat ā jumap be. ⁵ Caánt yeejép wili miíh móot juéhdih mi wūt daácní ā jumap be. Caan wátdih bita í táí jéihcan caá. Nin caá mi wūt: “BÚDÍ TÉTCHI BABILONIA WÉT JUMNI TÉTCHI PAH CAÁ. Nihat yéje chājatdih ñinahat téttnih, Diosdih náahat téttcannih caá”, niij daác báudhni mi jumap be. ⁶ Dawá Jesúshwádhī míc maonit, íih meép í yohochah enna, máihnih pah búdí mi weñep be. Jesúsdih í cádahcat jíib caánt queétdih mi mawap be.

Caántdih ennít, weemboó wā en wáhi bejep be. ⁷ Páant wā en wáhi bejehca ennít, ángel weemdhī nin pah ā niijíp be: “¿Dépanih tigaá ma en wáhi bej? Ma jéihca naáh yad wíldih mi chéudni Namó siete wáó jumni, diez mona jumnidihbut wā jéihyabipna caá. ⁸ Caán Namó játih jumni ā jumap be. Oboghjeéhtih, buu ā wih jwuhcan caá. Túttimah, caán numah bóo ítmant jumni ā bac jūóhbipna yuh caá.* Páant ā bac jūúwát túttimah, iugúipna ā bejbipna caá. Nin baác ā jumat pínah játih Dios áihwá pínah í wátdih áih papélah tólihdih ā daacáp jíi.* Pánihna, ā daácca naáhwáboó caán Namó ā jwúb jígohochah, í en wáhi bejbipna caá.

⁹ “Buu wā naáwátdih jéihlna, ñi táí joyoó. Namóih siete waoná, siete jeená panihni ā jumna caá. Caán siete jeenájih caánt mi chéudup be. Caán siete jeená siete maátadih mi wutnit ā jumna caá. ¹⁰ Cinco maáta í maáh jumatji jáantjeh ā buudáh bejep be. Biíh queét túttimah, buu maáh ā jumna caá. Biíhboó caán túttimah maáh waadnit, bahnijeh ā jumipna caá. ¹¹ Namoboó játih jumni, buu wihcanni, queét siete maáta túttimah, jwúb jumna, maáh ā

* **16:15** Mt 24.43-44; Lc 12.39-40; Ap 3.3 * **16:16** Jue 5.19; 2R 9.27; 23.29; 2Cr 35.22; Zac 12.11 * **16:18** Ap 8.5;

11.13,19 * **16:19** Is 51.17; Jer 25.15; Ap 14.10 * **16:20** Ap 6.14 * **16:21** Ex 9.23; Ap 11.19 * **17:1** Jer 51.13

* **17:2** Is 23.17; Jer 51.7 * **17:3** Ap 13.1 * **17:4** Jer 51.7 * **17:8** Dn 7.7; Ap 11.7 * **17:8** Sal 69.28; Ap 3.5;

13.8 * **17:12-13** Dn 7.24

waadbipna caá. Caán siete maátajeéh jumni caá. Táltimah, iiguipna à bejbipna caá.

12-13 “Namoih mona, diez maáta panihnit ì jumna caá.* Dawá cāacwā ì chah maáta pinah ì jumna caá. Obohjeéhtih, queétoó maáta ì waad jwáhcana caá. Queéto diez maáta biic yooó jenah joinit, Namoíhwā ì jumbipna caá. Pánihna, ìih baácdih moón ì chah maáh Namodih ì waadábipna caá. 14 Queéto diez maáta Namo biicdih bejnit, Oveja Wáúh à ñionit, caandih cádahcannit biicdih ì jumapna, míc mawadh ì jaibíipna caá. Páant ì míc mawachah yuhna, Oveja Wáúh áihwā biicdih queétoó ì yap yohbipna caá. Caán Oveja Wáúh nihát cāacwā ì maáta chah Maáh caá à jumap. Pánih chah wēpni jumna, queéto ì yap yohbipna caá”, ángel à niijíp be.*

15 Caanjéh muntih nin pah à jwáub niijíp be: “Buu caánt yeejép chājnih dawá mujna chah cháudnih ded pah mi jumadnih wā naóhbipna caá. Caan mujna nin baácdih moón, dawá cāacwā ì jumap pah caá. 16 Caán Namoboó, diez maátajih yeejép chājnihdih ì enihcan niit. Pánihna, queétoó míh bií déedih, míh táini yéguehdihbat dáuc wái beedánachah, tíc náah jumnih mi cháobipna caá. Míh déepdihbat ì jeémpbipna caá. Páant ì jeémp judhnidihbat ì cāo yoh beedábipna caá. 17 Dios yeejép chājnihdih yohat túat niijná, queéto diez maátadh biic yooó à jenah joyát túatap be, Namodih ìih baácdih moón chah maáh à jumap pinah niijná. Jon jātih Dios à niijátj pah à yap beedéchahjeh, Namoboodihbat à yohbipna caá. 18 Caánt ma ennihji nin panihni mi jumna caá: Caánt Babilonia wāt jumni bádí tútchi panihni caá. Caán tútchidih moón nihát baácdih moondih yeejép watnit ì jumna caá”, ángel à niijíp be.

18

Babilonia tútchi yohni à jumap

1 Táltimah, biih ángel, Dios pebh jumni à dei jwáwáchah, wā enep be. Bádí wēpni jumna, à yeh iigát nihát baácoó à túi baabáp be. 2 Pánih dei joinit, caán ángel tabit à wēp niijíp be:

“¡Yohni caá buca! Wēpép Babilonia tútchidih moondih Dios jáantjeh à yoh beedánap be.* Buu dawá nemépwā, yeejép jwébehwā, cāacwā ì en iinit mícjeh ì jumna caá.*

3 Nihat baácdih moón, ì maáta biicdih, caán tútchidih moón yeejép ì chājachah, ì en yacap be. Páant yeejép ì chājatdih en yacnit, Namodih wēnit, ì jepahap be. Queéto nihát dawá bií déedihbat ì

en ñinahap be. Páant yeejép ì chājatj júb Diosboó caán tútchidih moondih à yoh beedánap be”, à niijíp be.*

4 Táltimah, jeámant Diosboó nin pah áf niijíp be:

“Wíihwāá, caán tútchidih moón biicdih yéej chājcat túat niijná, ñi bac bejeé.* Ñi bac bejcah, queéto ìih wā peéh chājachah, yeebdihbat à chūáhbipna caá.

5 ì yéej chājat caánt yeejép chājnih mi yéej chājatj pah, bádí yooó à jumna caá.* Pánihna, weémoó mi yéej chājatjidih wā quíib buudcán caá.

6 Pánih quíib buudcán, caántdih bádí wā peéh chājat túatbipna caá. Cāacwādh yeejép mi chājat túatj pah, caántboodih yeejép yooóbat wā peéh chājat túatbipna caá.*

7 Caántboó ‘Weém maáh wili, táinih caá. Éemp wannih ì moh yéejat panihcan caá. Dedé yeejép yapat weemdh à wihcan niit’, mi niij jenah joyó yuh be. Páant niij jenah joiná, bádí júb jumnidih mi bíbohó be. Páant bádí júb jumnidih mi bíbohó pah muntih, yeejép mi yapa naáh.

8 Páant mi niij jenah joyóchah yuhna, náhnicaheh caántdih peéh chājat pinah à jumbipna caá. Caánt tabúp chūúh, wan joinit, nuugápjhjeh mi wanbipna caá. Páant mi wanuchah, caántdih ì cāo yohbipna caá. Weém ñi Maáh Dios chah wēpni jumna, caántdih wā niiját pah yooópdih wā peéh chājat túatbipna caá”, jeámant áf niijíp be.*

9 Pánihna, Dios caántdih peéh chājna, à cāo yohochah, caán jeidih ennit, nin baácdih moón ì maáta bádí ì jaibipna caá. Queéto mijéeh yeejép chājnitj, caán tútchiboó táini bií déedih júb chājadh ipi jaibínap yuh be.

10 Páant bádí à iiguíchah enna, queéto maáta ìih tútchimant jumna, biic yooó peéh chājat pinadh ì umnit, ì en wáhi bejbipna caá. Caandih en wáhi bejnit, nin pah ì niijbipna caá:

“Moh yeejni tútchi caá, Babilonia. Con bádí tútchi, chah wēpni tútchi à jumap yuh be. Obohjeéhtih, náhnicaheh, con tútchidih Dios à peéh chājna caá”, ì niijbipna caá.*

11 Nihat baácdih moón bií dée júb chāj jibnitboó, caán tútchi à buudéchah enna, bií déedih jwáub júb chāj wáhat pinah wihcat jéihnit, bádí ì jgahbipna caá.* 12 Oro, plata, bádí júb jumni jeé túbna, perlas wāt jumni

* 17:14 Dt 10.17; Ap 19.16

* 18:2 Is 21.9; Jer 51.8; Ap 14.8

* 18:2 Is 13.21; Jer 50.39

* 18:3 Is 23.17; Jer 51.7

* 18:4 Is 48.20; Jer 50.8; 51.6,45

* 18:5 Gn 18.20-21; Jer 51.9

* 18:6 Sal 28.4; 137.8; Jer 50.29

* 18:8 Is 47.7-9

* 18:10 Ez 26.16-17

* 18:11 Ez 27.31,36

tíbnadihbat ī jéih jīb chāj wāhcan niit. Biih ī ub jāóhni táini yéguéhna, maáta ī dawat jaihni yéguéh chóona, seda wāt jumni táini itini chóona, dūmni yéguéh chóonadihbat jīb chājnit ī wihcan caá. Biih ī ub jāóhni chej jumni máa nahna, marfil wāt jumniijh ī chājnidih, búdí jīb jumni máajh ī chājnidih, bronze wāt jumniijh ī chājnidih, itahjīh ī chājnidih, mármol wāt jumni jeejīh ī chājnidihbut jīb chājnit ī wihcan caá. ¹³ Biih ī ub jāóhni ī jeemátidih ī nuñaat pínah canela wāt jumni, biih ī jeemátidih ī nuñaat pínahbut, chej jumni ī cawat pínah, mirra wāt jumni chej jumni dahnadihbat jīb chājnit ī wihcan caá. Biih ī ub jāóhni ī jeemát pínah jiwá iguīh mac, jeemát chājat yi, trigo oj, caán tíbnadihbat jīb chājnit ī wihcan caá. Bitá jiwíwā, ovejawā, caballowā ī wáini patáni chóona bíicdihtub jīb chājnit ī wihcan caá. Queétdih teo wūhniit pínahdih ī ub jéúwúchah yahna, queétdih jīb chājnit pínah ī wihcan caá. Pánihna, jīb chājnit pínah ī wihcah enna, queét ub jāóhniitjiboó búdí ī jīgahbipna caá.*

¹⁴ Caán tutchidih moonjidih jāiná, nin pah ī niijbípna caá:

“¡Adé! Ī moh yéejna caá. Nihat ī oiniji ā buudáh bejep be. Nihat táini ī bíbohniijibut ā buudáh bejep be. Chéneji ā jwáub wihcan niit”, ī niijbípna caá.

¹⁵ Queét caán tutchidih moondíh bií dée jīb chāj wāhna, búdí ī jīb tewep yah be. Pánihna, caán tutchidih yuúp mah ī en boj behbipna caá, “Jwiitdihbut peéh chājná”, niijná. Páant niij en űahna, caán tutchidih búdí ī jīgahbipna caá.* ¹⁶ Búdí jīgahniit, nin pah ī niijbípna caá:

“Moh yéejnit caá con búdí tutchidih moonjí. Queét caánt yeejép chājnih mi nihat pah táinidih ī bíbohoh yah be. Caántboó táini jaihni, táini dūmni yéguéh chóona, maáta ī dawat chóonadih mi dawúp yah be. Oro, búdí jīb jumni jee tíbna, perlas wāt jumni tíbnadihbut buudhni yéguéh chóonadih mi dawúp yah be. Páant mi nihat pah con tutchidih moón ī jumap yah be.

¹⁷ Obohjeéhtih, náhnicahej con tutchi ā buudáh bejep be”, ī niijbípna caá.

Nihat dahwani jāáj chóonadih moón, ī maáta, queétdih teo wūhniit, bita búdí mujboó teo jibnitbut, caán tutchidih yuúp ī enbipna caá.* ¹⁸ Caanjīh enna, caán tutchi ā iiguichah ennit, nin pah ī niij űaáčbipna caá: “Con tutchi nihat pah, biih tutchina ā wihcan caá”, ī niijbípna caá.* ¹⁹ Pánih búdí jīgah jāinít, nin pah ī niijbípna caá:

“¡Adé! Con tutchidih moonjí moh yéejnit caá. Táini tutchi yah jī. Nihat jwiit dahwani jāáj chóona bíbohniit, búdí mujna jibnit, con tutchidih bóo bií déejīh jwí jīb tewep yah be. Obohjeéhtih, bíicmantjeh con tutchi ā buud beedáh bejep be”, ī niijbípna caá.*

²⁰ Caán tutchidih Dios ā yohochah ennit, yeéb nihat, ángelwā, Jesúhwā, áih táini doonádih naóh jibnit, naóh yapanit bíicdih, búdí űi weñeé.* Caán tutchidih moón yéedíh búdí yeejép ī chājat túutup be. Páant yeejép ī chājatjī jīb Dios ā peéh chājna caá, buca”, ī niijbípna caá.

²¹ Túttimah, biih wépép ángel búdí jee dáhdih ub űaha bojnit, búdí mujna ā yoh báahanap be. Pánih yoh báahana, nin pah ā niijíp be:

“Nin jee dáh ā buúg báahat pah búdí Babilonia tutchi páantjeh buudní ā jumna caá.* Páant ā buudát túttimah, caán tutchidih chéneji ī encan niit.*

²² Caán tutchidih ī ewatjī ā jwáub wihcan niit. Árpasdih ī bitatjī, chíó nahnadih ī póojatjī, biih póojat nahnadihbut ī póojatjibut ā wihcan niit.* Caán tutchidih teonitjī ī jwáub teocan niit. Jeemát chājna, jee júdujīh ī únant yáaatbut ā laihcan niit.

²³ Caán tutchi ā jwáub yeh iigcán niit. Téihya chéonit, ī wēi wéheatjibut ā jwáub laihcan niit.* Caán tutchidih moón bií déedih jīb chāj jibnit biih tutchinadih moondíh ī en űinahat túutup be. Pánih en űinahat túutnit, Diosdih ī náahcat pínah niijná, queétdih ī yéejanap be”, ángel ā niijíp be.

²⁴ Caán tutchidih moón Dios naawátidih naóh yapanitdih, bita áihwādihtub yeejép it mao yohop tajī. Nihat biih tutchidih moonbút Jesúhwādih ī mao yohatdih it en yacap tajī. Páant búdí meép ī yohatjī jīb, Babilonia tutchidih moondíh Dios búdí ā peéh chājap be.*

19

¹ Babilonia tutchi ded pah ā yapat pínahdih wā enat túttimah, jeámant dawá nin pah űi niij wēi űaáčáchah wā joyóp be:

¡Aleluya! Diosdih búdí jwí wēi naóh jīh. Dios jwiitdih táini ubni caá. Nihat cáacwādih wūtni, chah wēpni caá. Pánihna, caandih búdí wēi naawát caá náahap.

² Yeecan, yoobópdih peéh chājni caá. Yeejép chājnihdih en yacnit, nin baáčdih moón yeejép ī chājap be. Pánihna,

* **18:13** Ez 27.12-13.22 * **18:15** Ez 27.31,36 * **18:17** Is 23.14; Ez 27.26-30 * **18:18** Ez 27.32 * **18:19** Ez 27.30-34 * **18:20** Dt 32.43; Jer 51.48 * **18:21** Jer 51.63-64 * **18:21** Ez 26.21 * **18:22** Is 24.8; Ez 26.13 * **18:23** Jer 7.34; 25.10 * **18:24** Jer 51.49

caantboodih Dios bádí ã peéh chájap be. Áihwádih mi mao yohat jíbbat, bádí ã peéh chájap be”, í niijíp be.*

³ Túttimah, nin pah í jwáub niij wēi ñaacáchah, wá joyóp be:

“¡Aleluya! Diosdih jwí tui wēi naóh jíih. Caán yeejép bádí tátchi iig beedni jumna, chéneji ã jwáub jígohcan niit”, í niijíp be.*

⁴ Queét veinticuatro maáta, chéneha míc dawá quíibna jumnit ángelwá biícndih bódicha caj yoh ñajnit, nin pah jwí Maáh Diosdih í niij wēi ñaacáp be: “¡Páant tigaá! ¡Aleluya!” í niijíp be. ⁵ Túttimah, Maáh pebh ñahni nin pah áí niijíp be:

“Jwí Maáh Diosdih ñi weñeé. Nihat caandih teo wáhnit, oboh jumnit, maátabat, nihat yeéb áihwá ñi tui weñeé”, ã niijíp be.*

Oveja Wáúh téihya chéona, ã numah jeémát

⁶ Túttimah, dawá cáacwá í wēi naáwáchah, wá joyóp be. Búdí dóo, énoh ã yáaat pah bóo áí yáanap be.*

“¡Aleluya! Diosdih bádí jwí wēi naóh jíih. Внн jwí Maáh yoobát caá ã jumap. Pánihna, jwí Maáh chah wēpnidih jwí wēi naóh jíih.*

⁷ Внн Oveja Wáúh téihya chéwat túut caá ã chájap. Á téihya chéonih pínah wili, tui míc ámoh péanah mi páina caá.

⁸ Tui baabni yéguéh quei wíhcani chóodih Dios caántdih ã wáhp be. Caán tui baabni yéguéh Dioihwá í tui chájatdih ã júutna caá. Pánihna, í téihya chéwat yeó jáap ã jumachah, jwiit jwí wēi jíih”, í niijíp be.*

⁹ Páant í niij wēi naáwát túttimah, caán ángel nin pah weemdih ã jwáub niijíp be: “Nindih ma daacá: ‘Oveja Wáúh téihya chéona, ã numah jeémátidih.*’ Dios ã did bojnitoobó, tui wēinit caá’, ma niij daacá”, ã niijíp be. Páant niijnákeh tih, nin pah ã jwáub ñuán niijíp be: “Tui yoobópdihibeé wá naáwát. Dios weemdih ã naáwát túutap be”, ã niijíp be.

¹⁰ Páant ã niijichah joinit, caan pébh bódicha caj yoh ñajnit, caandih weñat túut wá chájap yah be. Obohjeéhtih, páant wá chájachah ennit, weemdih nin pah ã niijíp be: “Páant ma chájca bojoó. Meém ma nihat pah weembát Diosdih teo wáhni mun tigaá. Ma déewá Jesúihwá, nihat áih tuiini doonádih cádahcannit í nihat pah weembát Diosdih teo wáhni mun tigaá. Diosdihjeh bódicha caj yoh ñajnit, weñat caá náahap”,

ã niijíp be. Nihat Dios naáwátidih naóh yapanitboó Túini Espiritu ã wēpatjih Jesúih tuiini doonádih jwí naóhna caá. Pánihna, jwiit nihat caandih teo wáhnit mícjeh caá.

Baabni caballojih chéudni

¹¹ Túttimah, Dios ã jumapboó jéc paa lajni pah ã jumachah, wá enep be.* Caánboó baabni cabalodih wá enep be. Caanjih chéudni “Yeecanni, yoobópdihibeé”, ã wát jumap be. Caandih eníhcannitdih míc maonit, yoobópdihibeé chájni caá.* ¹² Áih quíibna tuu óopat panih jígohni be.* Áih wao dáhdih maáta í duwát júdnadid dawá ã duwáp be. Biíh wátbat ã duwáp be. Caán wátidih caanjéh ã jéihyep be. Bitá í jéihcap be. ¹³ Áih yéguéh, bádí meép chéuhni chóodih ã duwáp be. Caanjéh yahna, biíh wát jumna, “Dios ã jenah joyátidih naóhni”, ã wát jumap be.* ¹⁴ Áih soldadowá jeámant moón caandih í péenap be. Baabni cabal-lowájih chéudnit, tui quei wíhcani baabni yéguéh chóonadid duonit míc í jumap be. ¹⁵ Chénoabó jaco jumni íbat naadh ã cháác tewep be. Caán naá nin baácndih moondih ã yap yohat pínah naá ã jumap be. Á wēpatjih ã wutachah, biíc caandih ã jéih yap yohcan niit.* Dios chah wēpni nin baácndih moón tabit í yéej chájatjidih bádí ã iijna caá. Páant ã iijichah, caballojih chéudniboó queétdih bádí ã peéh chájbiipna caá.* ¹⁶ Áih yéguéh chóo máijih áih biíh wát daádni ã jumap be, nihat í jéih enat pínah niijná. “NIHAT CÁACWÁ Í MAÁTA CHAH WÉPNI MAÁH CAÁ”, ã niij daádni ã jumap be.*

Namodih ã yapyohat

¹⁷ Túttimah, yeojih ñuhni ángeldih wá enep be. Nihat jóopwádih nin pah ã niij ej wáacap be: “Míc wáacnit, Dios ã wáhni jeémátidih ñi jeémp júúwá. ¹⁸ Nihat baácndih moón Diosdih yap yohnitjih bácahdih jeémát túut niijná, ñi míc wáac júúwá. Í maáta, soldadowá í maáta, chah wēpniit, caballowá, queétdih chéudnit, nihat bita, queétdih teo wáhnit, teo wáhcannit, oboh jumnitbat, queétdih nihatíh bácahdidih jeémát túut niijná, ñi pái júúwá”, jóopwádih ángel ã niijíp be.*

¹⁹ Túttimah, Namodih, nin baácndih moón chah maáta, íih soldadowá biícndih míc wáacnit, míc mawadid í bejehah, wá enep be. Pánihna, baabni caballojih chéudni, áih soldadowá biícndih í jumapna Namowá míc mawadid í juiáinap be. ²⁰ Páant í míc mawachah, baabni caballojih chéudniboó Namodih yap yohnit, ã tewep be. Biíh

* 19:2 Dt 32.43; 2R 9.7 * 19:3 Is 34.10 * 19:5 Sal 115.13 * 19:6 Ez 1.24 * 19:6 Sal 93.1; 97.1; 99.1 * 19:8 Ef 5.23-32; Ap 7.14 * 19:9 Mt 22.2-3 * 19:11 Ez 1.1 * 19:11 Sal 96.13; Is 11.4 * 19:12 Dn 10.6 * 19:13 Jn 1.1,14 * 19:15 Sal 2.9 * 19:15 Is 63.3; Lm 1.15; Jl 3.13; Ap 14.20 * 19:16 Dt 10.17; Ap 17.14 * 19:18 Ez 39.17-20

Namo, “Dios naawátidih naóh yapani caá”, niŷ yeenidihbut yap yohnit, ā tewep be. Caán yeeniboó jwíih jüóhni Namodih nihát cáacwā ī tái jenah joyát pínah niijná, cáacwā ī jéih chājca naáhdih dawá chāj jüútni ā jumup be. Caán ā júatjŷh Namodih wāt duonítidih, āih pāpnidih wēinitidihbut ā yeenap be.* Queét chénewādih yap yohnit ā chéwat túttimah, queét báadhnitdihjeh iiguipna ā yohop be. Caán iiguipboó búdí muj pah bóo, tubit yeejép chej jumni, iig dabcapboó ā jumup be. ²¹ Bitá ŷjééh jumnitjídih baabni caballojih chúudniiboó ā cháác teoni íbat naajŷh ā mawap be. Páant ā mawat túttimah, queét jöopwáboó ŷih bácahjídih jeémpnit, búdí ī wud jumup be.

20

Mil jöpchi Jesucristo āihwājééh ā maáh jumat

¹ Túttimah, biŷh ángel jeámant ā dei júúwúchah, wā enep be. Numah bóo ítdih bóo llavedih, búdí ítah töpdihibut ā bibohop be. ² Pánih dei juinit, Maí Duunidih ā tewep be. Caán Maí Duuni jon jätih bóo maí chóo duoníji, nemépwā ī maáh, Satanás wāt jumni ā jumup be.* Caandih teonit, mil jöpchi pohba yeejép ā chājcat pínah niijná, ā ub dei jüóhni ítah töpŷh ā chéwep be. ³ Pánih chéó péanit, ā bac jüóhniji íitboojéh muntih yohnit, ā nemep be, baácđih moonđih mil jöpchi pohba ā yeeecat pínah niijná. Mil jöpchi túttimah, caandih ā jwúub bacabipna caá, daocánni yeó jáap ā jum wuhat pínah niijná.

⁴ Túttimah, dawá maáta chúudnitdih wā enep be. Cáacwā ī yéejatji jib, ī peéh chājat pínah wēpatdih queét maátadih Cristoboó átát wuhup tabe.* Bitadihbut wā enep be. Queétboó Jesúh túini doonáđih, Dios naawátidihbut ī naawátji jib waó bóod yohnitji jwúub boonit ī jumup be.* Namodih, āih pāpnidihbut, bóđicha caj yoh ŷaj wēicannit, ŷih móot juáhdih ŷih téihyanadidihbut, āih wútdih ī daacát túutcap be.* Bitá queéđih ī mao yohat túttimah, ī jwúub boo pud júúwáp be, páant muntih. Pánih jwúub boo pud júúwát túttimah, queét mil jöpchi Cristo biícđih maáta ā jumat túutap be. ⁵ Cristoihwā ī maonitji, wunnitjibut, ī jwíih boo pud júúwáp be. Obohjeéhtih, bita wunnitjiboó ī boo pud júóh jwuhcap be. Jesúhwa mil jöpchi maáta ī jumat túttimah, queét jwuh ī boo pud júóhbiipna caá. ⁶ Pánihna, ā jwíih boonanitboó yéejat wihcannit búdí wēinit ī jumup be. Queét iiguipna bejan, ī jwúub wuncan

niít. Diosđih, Cristodihbut wēi úubh wáhnit jumna, ājééh ī wutbipna caá.*

Cristo nemépwā ī maáhdih ā yap yohat

⁷ Mil jöpchi túttimah, Satanásđih, numah bóo íitboó Dios ā chéó yohat túútniŷi jwúub wātni ā jumbiipna caá. ⁸ Pánih bacniŷi nin baácđih moonđih ā jwúub yeebipna caá. Gog wāt jumnitđih, Magog wāt jumnitdihbut ā yeebipna caá.* Pánihna, queét ā yeeatđih joinit, míc mawadih bejat túut niijná, ŷih soldadowāđih ī míc wáacbiipna caá. Queét soldadowā óon ā dawát pah ī jumbiipna caá.

⁹ Nin baácđih bej peétnit, Dioíhwā ā oinit ī jumupna ī ŷuh páud bejbiipna caá. Páant ī ŷuh páud bejchah, Dios jeámant iigát wahnit, queéđih ā cáo beedábiipna caá. ¹⁰ Páant ā cáwat túttimah, queéđih yeeni nemépwā ī maáhdih iiguipna ā yohbipna caá. Namodih, “Dios naawátidih naóh yapani caá”, niŷ yeenidihbut ā yohopjiboo muntih ī maáh Satanásđihbut ā yohbiipna caá. Caán iigát búdí muj pah bóo, tubit yeejép chej jumni, iig dabcapboó ā jumup be. Caanjŷh páantjeh yeejép ī tubabipna caá.

Dios caandih jepahcannitjídih ā yoób peéh chājat

¹¹ Túttimah, tái baabni búdí chúudatđih Dios ā chúudachah, wā enep be. Nin baác, jeábut buúdná, ā jígohcap be, buca. ¹²⁻¹³ Oboh jumnitji, ī maátabut wunnitji jwúub boonit, Maáh pebh ī ŷuhuchah, wā enep be. Búdí mujboó buúdnitji, baácboó buúdnitjibut boo pud júóhni queét ŷuhnit ī jumup be. Caanjŷh ī ŷuhuchah, caán Maáhboó ā daácniŷi papélah tólihnadih ā watap be. Caán tóliha cáacwā ded pah ī chājatjídih átát daácji taga. Túttimah, biŷh tólihdihbut ā watap be. Caán tólihboó Jesúsdih jepahnitjilŷh wátnadih ā daácni ā jumup be.* Pánihna, caán tólihnamant en péanit, ded pah ī chājatji jib ā peéh chājap be.* ¹⁴⁻¹⁵ Pánihna, Dios āihwáđih ā wát daácni tólihboó det ŷih wāt wihcannitdih peéh chājnit, iiguipna ā yohop be. Páant iiguipna ā yohnitboó jwúub wunnit panihnit ī jumup be. Pánihat túttimah, chejeŷi jwúub wnanat ā wihcan niít, buca.*

21

Jáap jeá, jáap baácbut

¹ Túttimah, jáap jeá, jáap baácđihbut wā enep be.* Jwíih jumni jeá, baác, búdí mujbut átát buúđah bejap be. Páant ā buúđachah, nihát yéejatbut átát buúđah bejap be.

* 19:20 Ap 13.1-18 * 20:2 Gn 3.1 * 20:4 Dn 7.9,22,27; Mt 19.28; Lc 22.30 * 20:4 Ap 6.9 * 20:4 Ap 13.16-17; 14.9 * 20:6 Ap 1.6; 5.10 * 20:8 Ez 38.2,9,15 * 20:12-13 Sal 69.28; Ap 3.5 * 20:12-13 Dn 7.9-10 * 20:14-15 Mt 25.41; Ap 2.11; 21.8 * 21:1 Is 65.17; 66.22; 2P 3.13 * 21:2 Is 52.1; Gá 4.26; Ap 3.12

² Weém, Juan, Jáap Jerusalén Dios pebh-mant á dei júúwáchah, wá enep be.* Téihya chéonih pínah túini yégueh duonít, mi áa pínahdih jwááádih júúwát dée pah túi jígohni á jumup be.* ³ Caandih wá enechah, Maáh á cháudupmant nin pah ái niij wép naáwáp be: “Ñi eneeé. Bua jwuh caá Dios cáacwájeéh jumna caá á chájap, buca. Íjeéh jumna, áihwá yoobát í jumuchah, caanjéh í Maáh á jumbipna caá.* ⁴ Queédih á weñanachah, jígahatbat á wihcan niít. Yéejat wihcah, tubatbat wihcah, í jwúb wuncan niít. Taba juñát wihcah, wan juñátbat á wihcan niít. Nihat jon jätih yeejép á jumatjí á buádah bejep be”, á niijíp be.*

⁵ Túttimah, caán cháudni nin pah á jwúb niijíp be: “Ñi eneeé. Nihatdih jáap mícjeh wá chájna caá”, á niijíp be. Páant niijnít, nin pah weemdih á jwúb niijíp be: “Bueetéh wá niiját téi yoobópdih jumna, wá niijátjí pahjeh bíic yoobó á yapbipna caá. Páant wá niijátjidih joínit, ma daacá”, á niijíp be.

⁶ Túttimah, nin pah á jwúb niijíp be, páant mantih: “Páant bóojeh tigaá. Weém bíimhah jumni caá. Nihat wá chájndih Maáh jumna, caandih wá jwúb yohat túttimah páantjeh wá jumbipna caá. Det taca joótnit, mahdih í babhbíhichah, túini mahdih jíib náahcanjeh, queétdih wá wáhbipna caá. Caán mahdih babhniitboó jwúb wuncan, páantjeh wájeéh í jumbipna caá.* ⁷ Det yeejépdih yap yohnitdih nin pah wá túi chájipna caá: Jáap baácboó jumna, búdi í wéibipna caá. Pánihna, weém íih Dios yoobát wá jumuchah, queétoó wá weh í jumbipna caá.* ⁸ Obohjeéhtih, det úumna, weemdih cádahnit, weemdih náahcannit, yeejép chájnit, cáacwádih mao yohnit, í weha mána nihcannitjéh yéej chájnit, jíóhnit, í pápnidih wéinit, nihat yeenit yuh buca iiguipna í bejbipna caá. Caán iiguipboó búdi muj pah bóo, tubit yeejép chej jumni, úg dubcapboó caá. Caanáa bejna, jwúb wunat pah í bejna caá”, á niijíp be.*

Jáap Jerusalén

⁹ Túttimah, bíic ángel, siete pamapna bíbohni á peéh chájat táutnit ángelwájeéh jumni, wá pebh á juyáp be.* Pánih juínit, nin pah weemdih á niijíp be: “Ma en júúwá. Oveja Wúéh á jáap áa jumnihdih meemdih wá júatbipna caá”, á niijíp be. ¹⁰ Pánihna, Túini Espíritu jap bóo jeejína weemdih á numah púuh laab béjep be. Páant á numah púuh laab juibínachah, japmant Dioih tútchi, Jáap Jerusalén, á dei júúwáchah, weemdih

á júatup be.* Nin pah caán tútchi á jígohop be: ¹¹ Dios á yeh iigátjéh túi yeh iigni tútchi á jumup be. Búdi jíib jumni jeé túi jélepni, ítah naadih jwí túi en yabaca bojat pah, caán tútchi á jumup be. ¹² Caán tútchi yehmant wáihyat júdu, búdi wáupni jap bóo yoobát á jumup be. Caán wáihyat júdudih doce jécna á jumup be. Caan jécna jumat pah biquína ángelwá í wapap be. Caan jécna jumat pah Israel juimená doce poómp íih wátna daáni á jumup be. ¹³ Yeó aáb júúwápman bíic peih-canni jécna á jumup be. Yeó dei bejepboobát bíic peihcanni jécna á jumup be. Nin chóop yapatboobát bíic peihcanni jécna á jumup be. Bíih chóop yapatboobát bíic peihcanni jécna á jumup be.* ¹⁴ Caán wáihyat júdu, doce jee dáhnajih á lajap be. Caán jeé jumat pah Oveja Wúéh jwíit doce á naawát táutnitjí, jwíih wátna daáni á jumup be.*

¹⁵ Weemdih naóhni ángel á jenah enat pínah oro nahdih á bíbohop be. Caán tútchidih, wáihyat júdu, jécnadihbat jenah enat táut á chájap be.* ¹⁶ Pánihna, caán tútchi áih maatát, áih japat, áih buwábat, nihat bíic yoobó múic á jumup be. Caán ángel á bíbohni jenah enat nahjéh caán tútchidih á jenah enechah, doce estadio í niijní, dos mil doscientos kilómetros maátni á jumup be. ¹⁷ Caandih jenah en péanit, caán wáihyat júdu á wáupatdih á jenah enep be. Ciento cuarenta y cuatro codos í niijní, sesenta y cinco metros wáupni júdu á jumup be. Jwíit cáacwá jwí jenah enat pah, caán ángel jenah enna á chájap be.

¹⁸ Caán wáihyat júdu túi jélepni jeejih á chájni júdu á jumup be. Caán tútchiboó, orojéh á chájni tútchi á jumup be. Caán oro quei wihcanni túi en yabacaat á jumup be. ¹⁹ Caán wáihyat júdu lajni doce jee dáhna nihat mácah chítah jumni búdi jíib jumni á jumup be. Jwíih jumni jaspe wát jumni jeé á jumup be. Caán túttimah zafiro, ágata wát jumni jeé á jumup be. Caán bíic peihcanni jeé túttimah, esmeralda, ²⁰ ónice, cornalina wát jumni jeé á jumup be. Caán seis jeé túttimah, crisólito, berilo, topacio wát jumni jeé á jumup be. Caán nueve jeé túttimah, crisoprosa, jacinto, amatista wát jumni jeé á jumup be. ²¹ Caán doce jécna perla wát jumni jécna á jumup be. Caan jécna yoobó bíic perla dahjeh á jumup be. Caán tútchidih bóo búdi namá quei wihcanni túi en yabacaat oro namájuh á jumup be.*

²² Caán tútchidih Dioih meudih wá en bidip yap be. Obohjeéhtih, á wihcan be. Caán tútchidih nihat pebhboó jwí Maáh Dios chah wépní, Oveja Wúéhbat í jumup

* 21:2 Is 61.10; Ap 19.7-8 * 21:3 Lv 26.11,12; Ez 37.27

* 21:4 Is 25.8; 35.10; 65.19; Ap 7.17

* 21:6 Is 55.1; Jn

4.10,14; 7.37 * 21:7 2S 7.14; Sal 89.26-27

* 21:8 Mt 25.41; Ap 2.11; 20.14

* 21:9 Ap 16.1

* 21:10 Ez 40.2

* 21:13 Ez 48.30-35

* 21:14 Ef 2.20

* 21:15 Ez 40.3

* 21:21 Is 54.11-12

be. Pánihna, nihát caán tátchi Dioih muú yooáb be. ²³ Dios, Oveja Wúúh bíicdih í yeh iigátjìh caán tátchi á túi baabáp be. Pánihna, yeodih widhdihbut á náahcap be.* ²⁴ Nihat nin baácđih moonjí Dios á yeh baabátna jumna, yooópdih í túi jéihbipna caá.* Nihat baácđih moón í maáta caán tátchina juibínit, nin pah Diosdih í niij wēi naóhbipna caá: “Jáantjeh wíih cáacwá weemdih búdí í weñep be. Pánihna, buu meemdih jwah wá numah wēibipna caá”, í niijbipna caá. ²⁵ Caán tátchidih bóo jēcna pāa lajni á jumbipna caá. Caanna dupúát wihcan, caan jēcnadih nemat á wihcan niit. ²⁶ Nihat cáacwá Diosdih nin pah í niij wēi naóhbipna caá: “Meém chah túini, chah wēpni ma jumachah, meemdih nihát weñat caá náahap”, í niijbipna caá.* ²⁷ Yeejépbodih caán tátchina í ub bejan niit.* Ded yéej chājnit, yeenitbut, caán tátchina í jéih waadcán niit. Oveja Wúúh á bibohni papélah tólihboó í wātnadih daácnitjeh caán tátchina í waadbipna caá.

22

¹ Tálttimah, báadhani mujdih caán ángel weemdih á jéutap be. Caan muj túi muj mac baabni,* Dios, Oveja Wúúhbut í chāudupmant noój jááj jéohni á jumap be. ² Caán tátchidih bóo búdí namá tac yooó á noój jáajánap be. Caan muj jwēejdih chénat pah buwá báadhdat túetni máa nahna á lajap be.* Caan náhna widh jumap pah quehna, bíic jópchidih doce láa á quehep be. Caan náh néonabut cáacwá í booat pinah á jumap be. ³ Caán tátchiboó “Caán á táican caá”, Dios á niijni á wihcan niit.* Caán tátchidih Dios, Oveja Wúúh bíicdih í chāudat á jumbipna caá. Pánihna, nihát caán tátchidih moón queét pebh bóđicha caj yoh ñajnit, búdí í wēibipna caá. ⁴ Queét Diosdih í múic jwāáh enbipna caá.* Íih móot jumhñadih áih wūt daácni í jumbipna caá. ⁵ Caanna dupúát á wihcah, jiiátđih í náahcan niit. Jwí Maáh Dios á yeh iigátjeh á jumachah, yeó á yeh iigátđihbut í náahcan niit.* Caán tátchidih moón páantjeh maáta í jumbipna caá.*

Jesucristo nin baácboó á jwáub dei jwáub wá pinah bahñijeh á judhdat

⁶ Tálttimah, caán ángel weemdih nin pah á niij naawáp be páant muntih: “Dios nihát nin á naawát yooópdih caá. Á niijátji bíic yooó á yapbipna caá. Jwí Maáh Dios á naawátđih naóh yapanitđih jéihyani caá.

Pánihna, caánboó buu láa áih ángeldih á wahap be, caandih teo wāhñitđih tálttimah ded pah yapat pinahdih á jéihyaat pinah niijná”, á niijp be.

⁷ Tálttimah, Jesús jwah nin pah á niijchah, wá joyóp be: “**¡Ñi joyoó! Wá jwáub dei bejat pinah bahñijeh á judhna caá. Det nin tólihboó á daacáđih túi jenah joi jepahnit, wēinit í jumbipna caá**”, á niijp be.

⁸ Weém, Juan, nin nihát wá daácnidih ennit, wá joyóp be. Caandih joiwit, wá enat tálttimah, weemdih jéutni ángel pebh bóđicha caj yoh ñajnit, caandih weñat túet wá chājap yuh be. ⁹ Páant wá chājachah enna, nin pah weemdih á niijp be: “Páant ma chájca bojó. Meém ma nihát pah, weembát Diosdih teo wāhni mun tigaá. Ma déewá Dios naawátđih naóh yapanit, nihát cáacwá nin tólihđih bóo wutadđih jepahñitbut í jumap pah weembát bíic yooó Diosdih teo wāhni caá. Pánihna, Dios pebh bóđicha caj yoh ñajnit, caánboodih caá weñat náahap”, á niijp be.

¹⁰ Páant niij péanit, nin pah á jwáub niij naawáp be: “Ma daácní tólih ded pah á yapat pinahdih Dios á naawáp be. Páant á yapat pinah bahni á judhdachah, caán tólih á naawátđih ma jweehca bojó. ¹¹ Caán láa wá naawátji pah á yapachah, det yéejnit páantjeh í yéej chāj dáhwa naáh. Obohjeéhtih, det Dioihwá túi chājnit, í túi chāj cádahca bojo naáh”, á niijp be.*

¹² Páant á niiját tálttimah, Jesúsboó nin pah á jwáub niijp be: “**¡Ñi joyoó! Wá jwáub dei bejat pinah bahñijeh á judhna caá. Nihat cáacwáđih ded pah í chājatji jib wá wáhat pinahdih ub dei bejat túet caá wá chājap. Pánihna, wíhwá, téinidih ñi chājatji jib, yeebđih wá túi chājipna caá. Obohjeéhtih, weemdih jepahcannitjidih wá peéh chājipna caá.**” ¹³ Weém bíihmah jumni caá. Nihat wá chājnidih Maáh jumna, caandih wá jwáub yohat tálttimah páantjeh wá jumbipna caá”,* Jesús á niijp be.

¹⁴ Det quei wíhcanni yégueh duonit panihñit yéej chājatđih cádahñit, ma enni tátchina í jéih waadbipna caá. Caán tátchidih bóo báadhdat túetni máa nah quehedih í jeempbipna caá. Pánih jumnit, búdí í wēibipna caá.* ¹⁵ Obohjeéhtih, det yeejépwá, jéohñit, í weha mána nihcannitjeh yéej chājnit, cáacwáđih mao yohñit, pápnidih wēinit, yeenit yuh buca, caán tátchina í waadcán niit.

¹⁶ “Weém, Jesús, yeéb wíhwáđih á naawát pinah niijná wíih ángeldih wá

* **21:23** Is 60.19-20; Jn 8.12 * **21:24** Is 60.3 * **21:26** Is 60.11 * **21:27** Is 52.1; Ez 44.9 * **22:1** Ez 47.1,12; Zac 14.8 * **22:2** Gn 2.9 * **22:3** Gn 3.17 * **22:4** Sal 17.15; Mt 5.8; 1Jn 3.2 * **22:5** Is 60.19; Ap 21.23 * **22:5**

Dn 7.18 * **22:11** Dn 12.10 * **22:12** Jer 17.10 * **22:13** Is 41.4; 44.6; 48.12; Ap 1.8,17; 2.8 * **22:14** Gn 2.9; 3.22

* **22:16** Is 11.1,10

wahap be. Weém maáh David juma, daaat cáí panihnitbut wā jumna caá”, Jesús ā niijíp be.*

¹⁷ Túini Espírítu “Ma jwúub dei jūúwá”, Jesúsdiĥ ā niijná caá. Jesúsdiĥwā ā téihya chéonih panihnitbut, “Ma jwúub dei jūúwá”, ĩ niijná caá. Nihat nin wā daacátdih joinítbut “Ma jwúub dei jūúwá”, Jesúsdiĥ ĩ niiji naáh. Taca joótnit, mahdiĥ ĩ babhbat pah, Jesúsdiĥ ĩ jepaha naáh. Caán mah, báadhdat túutni mah ā jumna caá. Pániĥna, Jesúsdiĥ jepah-nitdiĥ jĥib náahcanjeh, jeáboó ájeéh páantjeh ā jumat túutbipna caá.*

¹⁸ Weém, Juan, nin tólihboó wā daacátdih joinítbih nin pah wā wēp naóhna caá: Det nin bohéátdih biĥ bohéátjĥ wid naóhna, Diosdiĥ ĩ yap yohna caá. Páant ĩ yap yohochah ennit, nihat nin tólihdih ā niiját

pahjeh muntih queétdihbut ā peéh chājbiĥna caá. ¹⁹ Nin tólihboó daacátdih biĥuina naáwátdih náahcan, ĩ wio yohat pah, Diosdiĥ ĩ yap yohna caá. Páant ĩ yap yohochah enna, báadhdat túutni máa nah quehedih jeémát túutcan, áih túini tátchinabat ā waadát túutcan niit. Caan náhdih, caán tátchidihbut nin tólihdih wā daacáp be.*

²⁰ Nihat nin tólihdih bóo naóhni, Jesús, nin pah ā niijná caá: **“Páant tigaá. Wā jwúub dei bejat pínah bahnjeh caá ā jadhup”,** ā niijná caá.

Páant tí ā juma nah. Maá Jesús, ma jwúub dei jūúwá.

²¹ Jwí Maáh Jesús yeebdih oinit, ā teo wáaca naáh, yeéb áihwā ĩi túi jumat pínah niijná. Páant tí ā juma nah.

Páant bóojeh tigaá wā daacát.

Juan

* 22:17 Is 55:1; Jn 4.10,14; 7.37 * 22:19 Dt 4.2; 12.32